HEBRAICORVM BIBLIORVM

Veteris Testamenti Latina interpretatio, opera olim Xantis Pagnini Lucensis: nunc verò Benedicti Ariæ Montani Hispalẽsis, Francisci Raphelengii Alnetani, Guidonis, & Nicolai Fabriciorum Boderianorum fratrum collato studio, ad Hebraicam dictionem diligentissimè expensa:

CENSORVM LOVANIENSIVM IVDICIO EXAMINATA, ET ACADEMIÆ SVFFRAGIO COMPROBATA:

Ad Regij Sacri operis commoditatem & apparatum.

Christophorus Plantinus Regius Prototypographus Antuerpiæ excudebat.

BENEDICTI ARIAE MONTANI
HISPALENSIS IN LATINAM EX HEBRAICA VERITATE VETERIS TESTAMENTI INTERPRETATIONEM,

Ad Christianæ doctrinæ studiosos

PRÆFATIO.

NEMO duarum, aut plurium linguarum cognitione præditus, quotidiana experientia non docetur, idque vsu sępissimè compertum est, fieri non posse, vt cuiusuis auctoris mentem, ac sententiam faciliùs vlla lingua quisquã assequatur, quàm illa met, qua is veluti sibi familiarissima, ac materna, aut est loquutus, aut monumenta scriptis reliquit. Constat enim animi nostri sensa & cogitationes ea lingua, quæ tanquam nobiscum nata est, quàm qualibet alia, quæ non sine labore comparatur, multo minori negotio, atque etiam multò aptiùs exprimi posse. Idque tum natura ipsa docet, tum facilitas illa, qua miro quodam modo ad eius potius, cui nobiscum vna eademq. lingua materna communis est, quàm ad illius, quocum extero sermone, licet alioqui nobis noto, vti opus est, colloquium allicimur. Fit autem plerumque, vt ij qui artes, ac disciplinas tractant, aliena lingua vti cogantur: quod quidem euenire solet, aut propter eius linguæ cognitionem, quam interdum habent plures nationes; aut quòd iis vocabulis, quæ in earum artium aut disciplinarum, quas profitentur, tractatione adhiberi necesse est, in propria lingua destituantur. Atque hac potissimùm de causa necesse habent earum linguarum adiumentis vti, quibus linguis artes ac disciplinæ, in quibus ipsi versantur, luculẽter traditæ sunt ac cõscriptæ: ideoq. fit, vt qui ad illarũ cognitionẽ peruenire cupit, earum linguarũ, quibus eas se artes faciliùs assequi posse putat, facultatem sibi necessariò comparandam existimet. Equidem optandum sit vno omnes linguæ genere vti: nam hoc modo consuetudo, rerumque vsus, ac tandem communis illa societas, qua homines inter se veluti quodam affinitatis vinculo coniunguntur, multo minore labore, quàm nunc fit, conseruari posset. Sed quando humani generis culpa, ac iusto Dei iudicio omnium hominum communio dirempta, & vnicus ille loquendi modus in varia, ac planè diuersa linguarum genera diductus est; necesse est eum qui ex cæterorum consuetudine aliquam vtilitatem percipere cupit, eorum linguam discere quibuscũ res ei est, aut certè cum iis versari qui eius linguã probè teneant, à quibus nimirùm intelligatur. Sed neque perinde est vtile, neque etiam tam in laude ponitur, materna lingua cum extero, qui eam nouit, vti, quàm peregrinam linguam probè tenere. Qua de causa qui rerum peregrinarum studio tenentur, continuo labore, ac diligentia peregrinis etiam linguis, quibus earum rerum, quas scire cupiunt, cognitio continetur, & quibus eæ primùm pertractatæ fuerunt, operam dant. Inter eas autem disciplinas, quæ omni hominum generi vtiles, atque adeò necessariæ sunt, quæque ideo ab omnibus disci debent, nullam esse, quæ cum sacræ ac diuinæ scripturæ dignitate ac præstantia conferri aut comparari possit, in maiori, quam Regiis Bibliis præposuimus, præfatione, abundè à nobis demonstratum est. Consequens ergo est, eum, qui sacratissimæ illius scientiæ studio tenetur, ea sibi adiumenta comparare, quibus ad eius sacraria, tum facilem, tum etiam breuem sibi viam patefaciat. Nihil verò est quod ad eam rẽ aditum faciliorẽ parare possit, quàm earum linguarum cognitio, quibus sacri libri, Spiritu Sancto auctore, fuerunt conscripti. Duo autem linguarum genera, diuino consilio inter cætera potissimùm delecta sunt, quibus omnis diuinorum mysteriorum ratio contineretur. quarum altera omnium antiquissima, à Deo ipso instituta, inter primos humani generis parentes in vsu fuit. altera verò propter paternam Noah in filium Iapheth benedictionem, cum gente ipsa fuit præ cæteris illustrata. Illam posteritas Hebraicam (quam meritò primæuam potius dixeris;) hanc verò Græcam siue Eliensem appellauit. quæ quidem cùm vel ob cæterarum nationum cum Græca familiaritatem & cõmercia, vel propter studium, quod in ea addiscenda à plerisque adhibitum est, compluribus nationibus nota, & familiaris fuerit, aptissima & maximè cõmoda fuit, qua diuina mysteria plerisque nationibus patefierent. Inter omnes verò Hebraica lingua primatum quendam obtinuit, & in quadam veluti sacra arce collocata est. idque tum propter venerandam illam antiquitatem: est enim mundo ipsi coæua: tum propter primorum humani generis parentum, qui ea vsi sunt, dignitatem; tum verò maximè (vt testis est Moses) quòd Deum ipsum primum habeat auctorem, & qua potissimæ ac nobilissimæ partes vniuersi huius orbis, qui conspici potest ac videri, sua quæque nomina primùm sunt sortitæ, qualia sunt: cælum, terra, mare, lux, nox. quæ etiam hominibus ipsis imposita nomina continuit, quorum significatio totidem elementis, eodemq. singularum partium pondere constans in aliis linguis non est. His & illud accedit, Deum ipsum post insignem illam linguarum diuisionem, probitate & sanctitate maximè conspicuos viros hac lingua allocutum esse; quod vel ex nominibus ab ipso aut impositis, aut mutatis constat: cuius generis sunt hæc: Abram in Abraham, Sarai in Sara, Iacob in Israel,

atque adeò sacratissimum illud ipsius nomen, omni hominum captu & interpretatione maius, quod ex huius linguæ verbis deduci voluit. Neque verò his solùm ornamentis hanc linguam præ cæteris decorauit & insigniuit, sed tum admirabili illo legis ab ipso latæ ac conscriptæ volumine, tum etiam frequentibus illis cum Mose colloquiis eam mirificè illustrauit. Nam hæc omnia, Hebraica lingua prolata & tradita fuisse, præter constantem fidem, quæ vel apud ipsos linguarum detrectatores est, plurima nomina, ac præclara monumenta declarant, quæ in deserto illo, in quo Deus quadraginta annorum spatio Israelitas exercuit, relicta sunt. Neque verò illud postremum est, nullam, scilicet, earũ linguarum, quarum cognitio ad hanc vsque ætatem deuenit, vel pronunciationis integritate gratiorem, vel simplicium verborum copia abundantiorem, vel significatione ipsa, vel significandi modis magis esse distinctam. Quod quidem, cùm ad eum locum peruenerimus, Deo dante, à nobis sigillatim demonstrabitur. Quamobrem qui in sacris diuinæ Legis, Psalmorum, & Prophetarum libris intelligendis diligentissimam (quatenus per humanam industriam pręstari potest) operam posuerunt, nulla neque laboris, nec difficultatis habita ratione, ad eius linguæ studia se contulerunt, cui diuina mysteria primùm credita sunt, vt aliquando cum hominibus communicarẽtur. Quod si id magistrorum defectu interdum effici non potuit: saltem à piis sacræ scripturæ studiosis, Græcæ & Latinæ linguę non ignaris semper expetitum est, vt illa primæuæ, & antiquissimæ linguæ proprietas, doctorum aliquot virorum diligentia, iis linguis, quas ipsi tenent, quàm fieri posset aptissimè exprimeretur, vt hac ratione proprias veteris Testamenti locutiones assequerentur. Hoc consilium sunt secuti D D. Augustinus & Hieronymus: quorum ille in iis libris quos De doctrina Christiana inscripsit, ita scriptũ reliquit: Et Latinæ quidem linguæ homines, quos instruendos suscepimus, duabus aliis, ad scripturarum diuinarum cognitionem habent opus, Hebræa, scilicet, & Græca; vt ad exemplaria præcedentia recurratur si quam dubitationem attulerit Latinorum interpretum infinita varietas. Hieronymus verò ad Suniam & Fretelam scribit, his verbis: Sicut in nouo Testamento, si quando apud Latinos quæstio exoritur, & est inter exemplaria varietas, recurrimus ad fontem Græci sermonis, quo nouum scriptum est instrumentum: Ita in veteri Testamento, si quando inter Græcos, Latinósque diuersitas est, ad Hebraicam recurrimus veritatem, vt quidquid de fonte proficiscitur, hoc quæramus in riuulis. At præter magnam doctorum, sanctorumque virorum auctoritatem, quæ ad persuadendum plurimum posse debet, multis etiam argumentis, si, vt par est, ea ponderentur, & attentè considerentur, primęuæ atque omnium antiquissimæ linguæ vtilitas apertè demonstratur; eaque, quam nullus in quouis alio linguarum genere interpres assequi possit: ex quibus à nobis hoc loco quędam collecta sunt, quæ candidis ac maturo iudicio præditis lectoribus satis facere debere existimamus.

Aug. de Doctr. Christ.

Aug. Epist. 19 ad Hier.

Hier. ad Sun. & habetur dist. 9. c. Ad veterum.

Hieron. Comm. lib. 2. in Epist. ad Gall.

1 PRIMVM itaq., quod in aliqua lingua ambiguũ verbum est, id non semper ab interpretibus ambiguè reddi potest. qua in re sententiæ, & vocabuli illius significatio non integra, sed manca quodammodo & ex parte tantùm conuertitur. Atqui cùm huiusmodi aliqua vox, ambigua, scilicet, seu quæ duo significat, in primęua illa lingua vsurpatur, ea Spiritum sanctum sine delectu aliquo vsum non esse, nobis persuademus; & vtramq. significationem, suam interpretationem postulare; & hac de causa eas voces nobis, vt in vtraq. parte eas interpretemur, propositas esse credimus. huius autem rei exẽpla præter ea quę passim in nostris scriptis sunt allata, alia, ac plura, Deo dãte, posthac à nobis indicabũtur.

2 FIT autem plerumque, vt ea, quę in prima lingua vnum, ac certum aliquid significant, ab interpretibus ambiguè reddantur: Rursusque illa è secunda in tertiam linguam conuersa, adhuc magis incertam significationem relinquant. quod quidem ex quamplurimis exemplis in veteri Bibliorum editione patet: quale illud est in Psalmo centesimo decimo נדבות Græcus enim interpres vertit ἀρχὴ; ex quo Latinus, principium reddidit, cùm vertendum fuerit, Principatus: qua, nimirùm, voce magnum de Christi imperio & auctoritate arcanum continetur.

3 PLERAQVE verò, quæ in primo ipso fonte perspicuam habent sententiam, in aliam linguam conuersa, obscuriora fieri cuiuis in linguarũ cognitione versato manifestum est. Id verò plerumque accidit vel in iis dictis, in quibus prouerbium aliquod continetur, aut in vocibus communibus, vel in iis verbis, quæ ad aliquam artem pertinent. Eæ enim voces, quæ in singulis linguis per translationem adhibitæ sunt, rarò in alias linguas translatæ, conuenire solent: vt à nobis sæpius est obseruatum.

4 NEQVE verò, secunda interpretatio, quæ à priore manat, eandem habet puritatem, atque elegantiam quam prior: neque etiam ipsa prior editio, quæ est ex primæuo exemplari expressa, eam habet vim ac vocum proprietatem, quam in ipso primo exemplari agnoscas.

5 HIS & illud accedit, pleraque in primæua lingua non modò tralationibus, sed cæterarum etiam figurarum generibus, ac modis enunciari, quæ vt ab interpretibus pari significationis proprietate, elegantia, & splendore reddantur, fieri nullo modo potest. Ea enim, in quã transferuntur, lingua huiusmodi dictionum structurã in eadem significatione non admittit: atque huius generis exempla in nostris Commentariis plurima annotauimus, ac plura etiã posthac, Deo permittente, à nobis proferẽtur.

6 ILLVD autem inter cætera sæpius & quotidiano vsu compertum est, tum librariorum, tum etiam Typographorũ culpa multos errores tam in Græca, quàm in Latina lingua passim cõmitti, qui nullo modo, nisi ex primæuæ illius linguæ veritate, emẽdari possunt. Quanta verò integritate sacra Biblia in ea lingua, quæ sancta appellatur, semper cõseruata fuerint (etsi non desunt qui vnius Iustini Martyris

opinione

opinione adducti aliter sentiunt) plerique doctissimi viri constanter asseuerarunt; idque a nobis etiam, quoad fficere poterimus, aliquando etiam demonstrabitur.

7 SAEPIVS autem euenire videmus, vt deprauato hæreticorum ingenio, insignique malitia, Latina sacrorũ Bibliorum interpretatio fœdè corrumpatur, & nouarum interpretationũ prętextu, per summũ scelus contaminetur, aut etiam, (quod sæpissimè accidit,) falsa sententiæ interpretatione peruertatur. Cui malo nullum magis salutare remedium adhiberi potest, quàm si veritas ipsa, primæuæ, & archetypæ illius linguæ subsidio cõfirmata, à sceleſtorũ hominum impietate vindicetur. Si enim prima illa primi ac omnium vetustissimi exemplaris verba cum iis, quas isti vsurpant, dictionibus, & peruersa interpretatione attentè conferantur, deprauatio, ac fœditas illico deprehendetur.

8 ILLVD verò prætermittendum non est, sacram, nempe, scripturam adeò vberem, ac fœcundam esse, vt sæpius duplicem sensum in se contineat. quod quidem potissimùm accidit, cùm oratio ex figuris, exornationibus, aut allegoriis constat. quæ quidem fœcunditas nusquam magis, quàm in primæua illa lingua, deprehendi aut obseruari potest. Quo in genere, illam, quæ sancta appellata est, linguam cæteris præstare omnibus, constat: cuius, nimirùm, infinitæ penè dictiones multiplicem in se significationem continent: quod in quouis alio linguarum genere non inuenias. Atque hac potissimùm de causa eam tanquam omnium fœcundissimam à Deo electam esse, vt diuinorum mysteriorum veluti sacrarium quoddam esset, credendum est.

9 MVLTA ad hanc rem alia argumenta hoc loco afferri possent, quibus primæua linguarum genera cæteris omnibus, quæ ad ea tanquam interpretes accedunt, dignitate ac præstantia præcellere, ostendi posset, nisi breuitati studentes, præfationis terminos circunscriberemus; & nisi illud quoque intelligeremus, nihil tantùm hac in parte à nobis afferri posse, quod cum iis, quæ à peritissimis viris de antiquarũ linguarum, ac potissimùm de sanctę illius ac primariæ linguę vtilitate, dignitate, & amplitudine tradita sunt, ne minima quidem ex parte cõferri posse. Hisce igitur, atq. aliis hodierno dię quamplures doctissimi ac pientissimi viri, rationibus adducti, nullis nec vigiliis, nec laboribus pepercerunt, vt Hebræa cum Græcis, Latinisque coniungerent. qui cùm suorum laborum vtilitatem sibi ex voto successisse animaduerterent, tantum abest, vt eos tantorum laborum pœnituerit, quinimo potius tanti, tamque præclari beneficij, immortales Deo gratias egerunt. Alij verò extiterunt qui aut propter incommoda, quæ tunc temporis esse poterant, aut etiam ob magistrorum penuriam, operis magnitudine deterriti, alienis potius laboribus frui, quàm suorum periculum facere, maluerunt. exoptabant quippe non solùm Hebraicæ linguæ sententiam, verùm vim ipsam verborum, ac figuras, & loquendi proprietates Hebraicas docti alicuius viri diligẽtia, Latinis verbis quàm aptissimè exprimi; vt hac ratione sacra mysteria ipsis innotescerent. Sed cùm animaduerterent quamplurimos hac tempestate interpretes in eo totos esse, vt Biblia Hebræa certatim quàm maximè Latina faciant, id est, Latinitati tantùm studeant; ipsi contrà id solùm percupiunt, vt Biblia Hebræa non quàm maximè Latina, sed quàm maximè Hebraica Latinè habeant, id est, vt ab Hebraici sermonis phrasi & proprietate ne transuersum quidem digitum, quod aiunt, discedatur: vt hoc nimirùm modo, & assidua illa lectione, diuinorum mysteriorum cognitionem tandem longo vsu sibi familiarem reddant, & viam sibi ad veterem illam sacrorum Bibliorum editionem, (quam diligenter correctam cæteris omnibus anteferendam existimamus) sibi patefaciant.

10 QVO quidem doctorum, piorumque virorum desiderio permoti nonnulli linguarum cognitione præditi, sacra Biblia ex Hebræa in Latinam linguam de verbo exprimendi prouinciam alioqui difficillimam susceperunt. Inter quos nullus nostro hoc sæculo, ob maiorem operam in hoc negotio consumptam, maiori dignus commendatione habitus est, quàm Santes ille Pagninus, vir ex D. Dominici familia ob insignem pietatem, sacræ Theologiæ cognitionem, & summam denique linguarum peritiam maximè conspicuus. Cuius viri Latina ex Hebraica veritate sacrorum librorum interpretatio non paruum candidis Theologis ad sacræ scripturæ arcana intelligenda adiumentum attulit.

11 VERVM enimuero cùm nihil simul & inuentum & perfectum sit, neque vna, eademque ætas omnia in lucem proferat, neque etiam vnius mente omnia perspici, ac peragi possint; non potuit vir ille, licet ob eximiam doctrinam propè singularis, in re tam ampla, & in ea lingua, in qua infinita propè mysteria continentur, ita omnia accuratè, diligenterque vidisse, quin aliquid etiam exercitatis ingeniis dispiciendum, examinandumque reliquerit. Plerique igitur eximij illius viri laboribus, & doctrina adiuti, nonnulla obseruarunt, quæ minus diligenter (pace tanti viri dixerim) ab ipso animaduersa sunt. Quæ quidem res, licet non magni momenti, siquidem cum ingenti ea, quæ ex eius laboribus percipitur, vtilitate conferatur, nihilominus præbuit occasionem nonnullis, qui potius veritatis, quàm altercationis studio ducebantur, vt eam Santis Pagnini Bibliorum interpretationem, vltrà etiam quàm par sit, tum dictis, tum etiam scriptis carperent, his potissimùm adducti rationibus; quarum præcipuæ hæ sunt: plerisque in locis Pagnini interpretationem neque cohærere cum veritate Hebraica, neque satis ętiam cum Catholicę fidei mysteriis conuenire. cuius rei hoc ab illis exemplum indicatur in libro Iob, quo loci nostra editio habet: *Ego scio quòd in nouissimo dè terra surrecturus sum, & rursus circundabor pelle, & oculi mei conspecturi sunt.* quem locum ita vertit Pagninus: *Et ego noui redemptorem meum viuum & nouissimũ, qui super terram surget; & post pellem meam contritam vermes contriuerunt*

hanc

hanc carnem, & de carne mea videbo Deum &c. Cuius interpretationis pars, neque cum fidei nostræ mysteriis, neque cum re ipsa, de qua eo loco disseritur, rectè quadrat, nisi longa, & difficili annotatione addita. Si quæ igitur huiusmodi occurrerent, & obseruari, & corrigi omnino debere docti viri censuerunt. Nonnulla insuper, minora illa quidem adnotata sunt: sed quæ tamen frequenter occurrunt, & ad Hebraicæ veritatis examinandæ rationem non leuis sunt ponderis, ac momenti: Quod is, videlicet, susceptæ ex verbo interpretationis nonnunquam oblitus paraphrastem egerit, vt apud Isaiam: *Superstitione repleti sunt præ Aramæis qui sunt ad orientem Israelis:* Deinde quòd dictiones, quæ simpliciter verti debuerant, addita expositione interpretatus sit, vt eodem loco: *In scientiis alienis*; cùm vertendum fuerit, *in natis alienis*; quæ interpretatio, non minùs elegantem, quàm certam significationem continet: cùm ex illa altera Lector cogatur diuinare. Preterea quòd quędā nō necessaria sæpius ab eo adhibita sint; vt eo loco: *In auribus meis sunt, dicit Dominus*, ab eo additum est: *Sunt dicit.* Hæc & his similia, quanquam ea non sunt quæ fidem, ac pietatem offendant: attamen pro ratione susceptæ ab eo prouinciæ, non satis ad Hebraici textus fidem accuratè examinata, & conuersa, & indicanda & corrigenda esse, viri eruditissimi iudicarunt.

Isa. 2.

Isa. 5.

ITAQVE cùm præstantissimum illud, & Christianæ Reip. adeò necessarium Bibliorum opus antiquis linguis, earumque interpretationibus, characterum elegantia, omni denique ornatu & splendore illustratum, Philippi Regis auctoritate & liberalitate pararetur: illustrium virorum iudicio, optima illa, nec vllo pacto prætermittenda occasio fuit, quin maximus ille Apparatus Bibliorum de verbo è veritate Hebraica expressorum accessione cumularetur. Inter cætera verò omnia, illud huius operis à Sante Pagnino editum exemplar vna omnium commendatione approbatum est. Quo quidem summorum Theologorum consilio per nos, quibus totius huius negotij procuratio & executio commissa fuerat, & approbato, & cum Louaniensi Academia communicato, vt ea de re ab ea, quid agendum esset, deliberaretur, ac decerneretur, postulauimus. Itaq. post maturam hac de re deliberationem, tandem ab eius Academiæ Theologis in eam sententiam itum est, vt, scilicet, Regium illud opus, hac etiam in parte locupletatum prodiret. Huic autem rei optimè consultum fore existimatum est, si Santis Pagnini interpretatio, veluti omnium tutissima Hebraico textui annecteretur: ita tamen, vt priusquam prælo subiiceretur, à Censoribus Theologis doctissimis, & insigni linguarum cognitione præditis, qui ad omne opus Regium recognoscendum electi sunt, prius diligenter examinaretur; vt ab iis, siquid, quod ad sententiæ puritatem pertineat, à Pagnino minus animaduersum sit, annotaretur. Qui quidem, collatis inter se tribus ipsius Pagnini exemplaribus, diuersis temporibus in lucem emissis, adhibito etiam eius Dictionario Hebraico, aliisq. lucubrationibus & vigiliis, pleraque loca adnotarunt, quæ ipse Pagninus veritatis & sapientiæ amore ductus, aliter quàm in prima editione habebantur, legenda, & tenenda esse, & ingenuè agnouit, & constanter asseuerauit. Quamobrem nihil nos ab instituto opere alienum facturos, quin potius publicæ studiosorum vtilitati consulturos, eorumq. desiderio satisfacturos existimauimus, si tum ex ipsius Pagnini interpretatione, tum etiam ex Hebraicæ locutionis, ac proprietatis diligenti obseruatione, nouo labore, nouum opus contexeremus, in quo omnes dictiones quàm aptissimè, quoad effici posset (neque enim omnia eodem pondere, atq. eadem vi, ac proprietate, qua in primæua illa lingua leguntur, vt suprà demonstrauimus, ex ea in aliam linguā transferri possunt) de verbo expressæ essent. id autem negotij Censores, pro ea, quam nos habere iudicarunt, linguarum cognitione (quę quàm sit exigua, ingenuè agnoscimus) nobis committendum censuerunt. Quam quidē curam, etsi ea summis laboribus, ac difficultatibus carere non videbatur; lubenti tamen, atque alacri animo susceptam (nullos enim labores Christianę Reip. gratia ferre, ac perpeti nolumus) cum quibusdā linguarum peritissimis viris communicauimus. Porrò communicatis in singulos dies sententiis, ac verbis omnibus, eorumq. modis cæterisq. orationis partibus, quàm maximè fieri potuit, ad Latinæ linguæ proprietatem examinatis, non pristinam quidem illam Pagnini editionem, sed Hebraicā locutionē simplicissimè redditā in omnibus veteris Testamenti libris, tandem absoluimus. quam quidem nostram interpretationem ipsis Censoribus, atque adeò toti Louaniensi Academiæ probatam, in studiosorum gratiam edi curauimus, eamque Regiis Bibliis adiunximus; atq. in eorum gratiam, qui eam tantùm postularent, vt à reliquo Apparatu separata etiam concinnaretur, operam dedimus. Hanc certè interpretationem non solùm Hebraicæ linguę studiosis, verumetiam iis, qui Hebraicam vim, ac proprietatem Latinè cognoscere cupiunt, vsui maximè fore existimamus.

IIS autem qui in Hebraica lingua vel mediocriter exercitati sunt, hac nostra interpretatione ad verbum reddita, proposito etiam Hebraicæ linguæ idiotismo, atque idiotismorum, quos in hac nostra editione collegimus, addito libello, satis à nobis consultum esse existimamus. Aliis verò, tum ex Lexicis, tum ex Grammatica arte, aliisque adiumentis per nos allatis tantum compendij, facilitatis, ac perspicuitatis attulimus, vt, si modò assiduam operam, ac diligentiam ea in re adhibere velint, eam sibi quatuor, aut ad summum, sex mensium spatio linguæ Hebraicæ cognitionem acquirant, quæ ipsis in sacræ scripturæ lectione non parum afferet adiumenti. Dubium enim non est, quin Deus studium, & labores eorum promoturus sit, qui in sacris diuinæ Scripturę libris intelligendis, quantam poterunt, operam & industriam ponent. Totum denique opus ita à nobis concinnatum est, vt Pagnini editione in margine, bona fide, collocata, nostram interpretationem è verbo expressam alio chara-

ĉteris

cteris genere, videlicet, Italico, in eius locum substituerimus, vt hac, scilicet, characterum diuersitate & notulis in margine adhibitis, quid à nobis aut relictum sit, aut mutatum, perspici possit. Nostris autem laboribus effecimus, vt in coniūgendis Hebraicis dictionibus cum Latinis, nullus iam cuiusquam possit esse labor; cùm singulis Hebraicis vocibus singulæ Latinæ è regione respondeant. Ita vt ad similitudinem eorum qui musicas cantilenas suis notis distinctas, iisque subiectas, & annexas vno aspectu canunt, hic simul Hebræa & Latina, vno etiam aspectu legi, ac simul conferri possint. Difficilia etiam quorumuis verborum Themata, quas Radices vocant, in margine adscripta sunt, vt hac ratione Lexica seu Dictionaria tutiùs adiri possint, ac nullus dubitandi, aut diuinandi locus relinquatur. Etsi verò illud in primis optandum, atque omnibus sacræ scripturæ studiosis consulendum est, vt ad linguę Hebraicæ studia se conferant: attamen quia plerisque id, aut per ingenium, aut per otium, aut aliam quamuis ob causam non licet, illud ab omnibus, qui Latinè sciunt, præstari debet, vt, scilicet, Hebraicè saltem legere discant, si modò ex hoc libro fructum aliquem percipere cupiunt: is verò est trium, aut certè quatuor dierum labor, cuius eos certè nunquam pœnitebit. Quia verò qualis & quanta ex nostris hisce laboribus vtilitas percipi possit, ex diligenti operis ipsius lectione studiosi abundè cognoscent, finem tandem faciemus, ac precibus à Deo Opti. Max. omnis sapientiæ fonte supplices petemus, vt eam omnibus Christianis mentem iniiciat, qua præditi in eam sacræ Scripturæ lectionem incumbant quæ ei sit gratissima; ipsis verò ad cæleste regnum viam muniat tutissimam. Antuerpiæ Calen. Septembr. anno à virginis partu CIƆ IƆ LXXI.

VNIVERSIS & singulis præsentes literas inspecturis, lecturis, seu auditturis, GYSBERTVS SCHOOCK vtriusque Iuris Doctor, Almæ Vniuersitatis studij generalis oppidi Louaniensis Mechliniensis diœcesis Rector, salutem in Domino sempiternam, cum agnitione veritatis infrascriptorum. Notum facimus & præsentibus attestamur, excussis & diligenter inuestigatis actis nostræ Vniuersitatis, nos comperisse, quòd anno à Natiuitate Domini mil^mo. quingen^mo. sexage^mo. octauo, septimo Idus Octobris, in cōsessu prædictæ Vniuersitatis comparuit nobilissimus vir & eruditissimus S. Theologiæ Doctor, plurimarumq. linguarum cognitione admirandus, Dominus & Magister B. ARIAS MONTANVS, aulæ Regiæ Catholicæ Maiestatis in Hispania sacerdos, ab eadem Regia Catholica Ma^te. in has inferioris Germaniæ prouincias, ad sacra Biblia variis linguis, quibus primùm à suis auctoribus in lucem edita sunt, cum optimis quibusque eorum versionibus, tum veteribus, tum nouis, aliisq. eorundem ornamentis, atq. appendicibus per CHRISTOPH. PLANTINVM imprimenda legatus. Qui porrexit nobis, & antedictæ Vniuersitatis cōsessui Serenissimi Regis nostri Catholici literas. Quibus cum magna reuerētia & humili exosculatione susceptis & lectis, eadem Vniuersitas pium ac deuotum erga Catholicam religionem de huiusmodi Bibliis imprimendis institutum regium, summoperè laudandum, & omni diligentia iuuandum, promouendumque censuit, eidemque regiæ Catholicæ Maiestati de singulari fauore bonoque affectu erga studia Theologica, & vniuersam nostram Academiam, gratias egit quàm potuit maximas, omnemque operam atque diligentiam ad prædictum opus promouendum; & ad optatum finem, quantum in se esset, perducendum, promisit. Deinde, iam nominatus dominus B. ARIAS MONTANVS, circa opus prædictum perficiendum, eidem almæ Vniuersitati prædicti Regis nomine, & incūbent s sibi muneris ratione, quædam in dicto cōsessu proposuit. Et imprimis cùm Rex Catholicus hoc opus suum, non modò idoneis Dictionariis & Grammaticis instructum, sed omnibus partibus, quæcunq. ad vsum commoditatemque studiosorum, momenti aliquid haberent, auctum esse vellet, cumque multis doctis & piis viris non huius modò regionis, sed Hispanis quoque, Italis, Gallis, & aliis videretur versionem aliquam ad verbum textui Hebræo addi oportere, vt iis qui in illa lingua sese exercere vellent, hac etiam in parte consuleretur, deliberandum proposuit: An ne expediret ad studiosorum vtilitatem & operis ornamentum, talem ad verbum ex Hebræo versionem in fine operis addi? Deinde si hoc probaretur, quænam ex his quæ hactenus extiterunt, potissimùm deligi deberet? Et an ne Santis Pagnini versio maximè ad hoc præ aliis nouis versionibus idonea esset? præsertim cùm illa (licet non semper Hebraicam phrasim, & vim satis expresserit) tamen propiùs quàm cæteræ, ad eam accedat, & ex illustribus summorum Pontificum priuilegiis, probationibusque multum auctoritatis habeat. Ad hæc idem D. B. ARIAS MONTANVS petiuit à nobis, vt deligerentur viri doctrina ac diligentia præstantes, linguarumque cognitione instructi, qui in eiusmodi versione (si qua in parte opus esset) repurganda, ac præterea in Græcis, Hebræis, Chaldæis, & Syriacis Dictionariis, Grammaticis, & versionibus, aliisque ad horum Bibliorum apparatum & ornamentum facientibus partibus, antequam prælo committerentur, examinandis & diiudicandis, censorum munere fungerentur. Quibus ita propositis, matura deliberatione hac de re habita, Visum est nobis, ex omnium facultatum, præcipuè verò Theologicæ facultatis decreto non modò conueniens, verùm etiam valdè vtile & necessarium esse; vt huic præclaro operi Regio perficiendo versio ad verbum Hebraico textui superponeretur, atque inter eas, quæ recens editæ sunt, Santis Pagnini versio omnium commodissima tutissimaque est iudicata. Atque ad eam versionem examinandam, cæteraque omnia quæ per dictum D. B. ARIAM MONTANVM proposita fuerant, rectè atque ex sententia Regiæ Maiestatis exequenda nostro iudicio, ac cæterorum omnitū concordibus suffragiis, Censores delecti sunt venerabiles & eximij viri D. D. & Magistri AVGVSTINVS HVNNÆVS Regius & ordinarius, & CORNELIVS REYNERI GOVDANVS, Ordinarius, in dicta nostra hac Academia S. Theologiæ professores. Qui eam commissionem cum reuerentia suscipientes, omnem solicitudinem, diligentiam atque operam, ad dictum opus Regium consummandum promptè & libenter promiserunt. Atque vt munus sibi commissum meliùs & perfectiùs explerent, celeriùsq. & expeditiùs absoluerent, honorabilem virum Dominum & Magistrum IOHANNEM VVILHELMI HARLEMIVM, sacræ Theologiæ Licentiatum, ac societatis Iesu in dicto oppido Louaniensi, sacræ Scripturæ, & Hebraicæ linguæ professorem publicum, necnon quinque linguarum ad eam Dictionariorum, Grammaticarum, & versionum examinationem, de qua suprà diximus, faciendam necessariarum peritissimum, sibi socium & adiutorem assumpserunt. Iidemque Censores quum iam duorum annorum diligentia & labore munus sibi commissum expleuissent, Regiumque Bibliorum opus ex ea parte, quæ ad

suum

suum pertinebat officium, ad finem perduxissent: tandem die quo præsentes literæ scriptæ sunt, coram nobis & dictæ nostræ Vniuersitatis deputatis ordinariis, aliisque per nos in maiori numero assumptis, præsente etiam antedicto Domino & Magistro BENEDICTO ARIA MONTANO, in loco Capellari Ecclesiæ collegiatæ S. Petri dicti oppidi Louaniensis comparentes, omnes sacri operis Regij, & apparatus Bibliorum partes diligenter antea lectas & examinatas, à se approbatas fuisse, seseque approbare declararunt & affirmarunt, easdemque nobis & dictis Dominis de concilio nostro exhibuerunt, & quicquid in commemorato negotio ipsis à nobis commisso egissent, per partes singulas, prout sequitur, retulerunt. Imprimis videlicet, quòd versionem Santis Pagnini, ad diuersarum editionum eiusdem auctoris exemplaria diligenter cum Hebraico exemplari, atque vulgata versione Latina, nec non eiusdem Pagnini linguæ sanctæ Thesauro contulerunt, & erratis correctis approbarunt. Item quòd noui Testamenti Latinam versionem, quam ad textum Græcum antenominatus D. B. ARIAS MONTANVS quoad fieri poterat, accommodauit, examinarunt & approbarunt: illamque vtiliter textui Græco superponendam, vt verbo verbum respondeat (sicut in Hebraico textu veteris Testamenti factum erat) iudicarunt. Præterea quòd ante nominati D. B. ARIÆ MONTANI versionem paraphraseos Chaldaicæ in libros Iosue, Iudicum, Regum, Esther, Psalmorum, Ecclesiastæ, & item Paraphraseos Chaldaicæ in Prophetas maiores & minores ex Complutensi Bibliotheca allatam, & ad Hebraicam & Chaldaicam veritatem, ab eodem B. ARIA MONTANO correctam Latinam interpretationem diligenter examinarunt, examinatamque & repurgatam Calend. April. Anno mill^mo^. quingen^mo^. septuage^mo^. ita probarunt, vt ad ipsum textum Hebraicum, Latinumque plurimis in locis illustrandum, vtilem iudicarent. Quodque insuper ipsi Domini Censores Noui Testamenti Syriaca lingua conscripti, Latinam versioné à nobili viro Domino & Magistro GVIDONE FABRICIO BODERIANO confectá, per integros tres menses cum eodem Magistro GVIDONE attentè legerunt: & cum Syriaco ac Græco exemplari diligenter contulerunt; eamque ad textum vulgatæ editionis Latinæ illustrandum, perutilem esse, Calendis Iuliis anni suprapositi asseruerunt. Præter hæc autem exhibitam ipsis Dominis Censoribus Grammaticam Syriacam, vnà cum Dictionario eiusdem linguæ, à doctissimo ac Orientalium linguarum peritissimo viro ANDREA MASIO Bruxellensi confectam, ea, vt sacrarum literarum studiosis non mediocrem allatura vtilitatem, postridie Calend. Augusti anno prædicto se approbasse dixerunt. Iidem quoque Domini Censores Dictionarium Syro-chaldaicum Domini ac Magistri GVIDONIS FABRICII BODERIANI viri Hebraicæ, Syriacæ & Chaldaicæ linguæ doctissimi, post diligentem eius examinationem sese approbare testificati sunt. Probasse quoque sese iam anteà pridie Calendas Apriles, Anno mill^mo^. quingen^mo^. sexagesimo nono Epitomen Thesauri linguæ Hebraicæ, auctore Sante Pagnino Lucensi, eamque magno cum fructu Hebrææ linguæ studiosorum imprimendam & diuulgandam censuisse asseruerunt. Lexicon denique Græcum, diligentia & impensis CHRISTOPHORI PLANTINI ad sacrorum Bibliorum vsum concinnatú, iidem domini Censores à se probatum fuisse, Anno millesimo quingentesimo septuagesimo primo, die octauo Calendas Apriles dixerunt. Qua quidem relatione audita, omnes ad vnum, nullo reclamante, quicquid à dictis Dominis Censoribus in negotio prædicto factum erat, vehementer laudarunt & approbarunt, agentes sæpedicto Domino & Magistro BENEDICTO ARIÆ MONTANO, pro sua in obeunda legatione sibi commissa, Regiisque mandatis expediendis fide ac vigilantia, suo atque Christianæ Reipublicæ nomine, ingentes gratias. Similiter quoque commemoratis Dominis Censoribus AVGVSTINO HVNNÆO, CORNELIO GOVDANO & IOHANNI HARLEMIO, quod magna cum cura, & diligentia in hoc sacro opere Regio (quo nullum sacrarum literarum studiis prouehendis vtilius, nullú præclarius aut magnificentius post Typographicam arté inuentam, in lucem prodiit,) versati, negotium sibi cómissum fideliter exequuti essent, gratias maximas egerunt. Ad quorum omnium & singulorum præmissorum fidem & testimonium præsentes literas fieri, & per Notarium publicum dictæ almæ Vniuersitatis Scribam iuratum subsignari, sigillique Rectoratus dictæ Vniuersitatis iussimus & fecimus appensione communiri. Datum & actum Louanij, Anno à Natiuitate Domini millesimo quingentesimo septuagesimo primo, Mensis Martij die vigesimasexta.

Conrardus Syluius dictæ Vniuersitatis Notarius.

CENSVRA DOCTORVM PARISIENSIVM.

NOS Doctores Theologi infrà subscripti, de hac re consulti, iudicauimus versionem XANTIS PAGNINI *Lucensis addendam esse ad Biblia Complutensia, quæ nunc recuduntur à Plantino Typographo Antuerpiensi, vt sit adiumento studiosis linguæ sanctæ, ad cuius proprietatem inter eas, quæ hactenus prodierunt, ea versio proximè videtur accedere. Datum Parisiis, Anno 1569. die 8. Martij.*

Subsign.

H. Nebrisius.	I. Benedictus S. Theolog. Decanus.
I. Faber.	Dequictebeufius.
G. Postel. Reg. Lector.	Genebrardus Heb. lit. Regius Professor.

בראשית

LIBER GENESIS,

HEBRAICE BERESITH, ID EST,

In principio, cum versione Santis Pagnini, ad Hebraicam phrasin diligenter examinata.

DEVS creauit principio IN
1 בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת
erat terra Et .terram & cælos
2 הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ׃ וְהָאָרֶץ הָיְתָה
facies super caligo & :inanitas & solitudo
תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי
super motabat† DEI spiritus & :abyssi
תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־
.lux fuit Et .lux Sit :Deus dixit Et . aquarum facies
פְּנֵי הַמָּיִם׃ 3 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי־אוֹר וַיְהִי־אוֹר׃
inter Deus diuisit & :bona quòd ,lucem Deus vidit Et
4 וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין
.diem lucem Deus vocauit Et .tenebras inter & lucem
הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ׃ 5 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם
.vnus dies ,mane fuit & ,vespera fuit Et .noctem vocauit tenebras &
וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד׃
sit & ,aquarum medio in expansio Sit :Deus dixit Et
6 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וִיהִי
, expansionem Deus fecit Et . aquas ad aquas inter diuidens
מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָיִם׃ 7 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ
quæ aquas inter &,expãsionem subter† quæ aquas inter diuisit &
וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר
expansionem Deus vocauit Et .ita fuit Et .expansionẽ super‡
מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן׃ 8 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ
:Deus dixit Et .secundus dies ,mane fuit &, vespera fuit Et :cælos
שָׁמָיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי׃ 9 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
appareat &* ,vnum locũ ad cælis sub de* aquæ Cõgregetur
יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה
;terram ,aridam Deus vocauit Et .ita fuit Et .arida
הַיַּבָּשָׁה וַיְהִי־כֵן׃ 10 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ
quòd Deus vidit Et .maria appellauit aquarum cõgregatiõe &
וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־
herbam ,germen terra Germinet :Deus dixit Et .bonum*
טוֹב׃ 11 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב
,suæ speciei fructũ facientem fructus arborem,semen seminificantẽ
מַזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ
terra protulit Et .ita fuit Et .terram super ea in semen cuius
אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃ 12 וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ
facientẽ arborẽ & ,sua specie in semẽ seminificantẽ herbam ,germen
דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֹשֶׂה־
.bonũ quòd Deus vidit Et .sua specie in ea in semen cuius fructũ
פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃
.tertius dies ,mane fuit & ,vespera fuit Et
13 וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי׃
,cælorum expansione in luminaria Sint :Deus dixit Et
14 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם
tempora & signa in sint & ;noctem inter & diem inter diuidendũ ad
לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלָּיְלָה וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים
cælorum expãsione in luminaria in sint & ,annos & ,dies &
וּלְיָמִים וְשָׁנִים׃ 15 וְהָיוּ לִמְאוֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם
Deus fecit Et .ita fuit Et .terram super illuminandũ ad
לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃ 16 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־
,diei dominium ad maius luminare :magna luminaria duo
שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמָּאוֹר הַגָּדֹל לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם
,stellas & ,noctis dominium ad minus luminare &
וְאֶת־הַמָּאוֹר הַקָּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים׃
super illuminandũ ad ,cœli expãsione in Deus eas Posuit
17 וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם לְהָאִיר עַל־
inter diuidendũ ad & ,nocte in & die in dominandũ ad Et .terram
הָאָרֶץ׃ 18 וְלִמְשֹׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלֲהַבְדִּיל בֵּין
fuit Et .bonum quòd Deus vidit Et .tenebras inter & lucem
הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ 19 וַיְהִי־
Reptificet :Deus dixit Et .quartus dies ,mane fuit & ,vespera
עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי׃ 20 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ
super terram super volet volatile & :viuẽtis animæ reptile aquæ
הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ עַל־

הָיָה — tenebræ in superficie — חָשַׁךְ בָּהָה — †flabat — רָחַף — פָּנָה הָיָה — †esset — רָאָה — firmamentũ — diuidat aquas ab aquis. — firmamentũ — עָשָׂה — †erant — ‡erant — שָׁנָה — *quæ sunt — †vt cõspiciatur — קָוָה — קוּם — *esset — fructiferam — פָּרָה — יָצָא — *esset — אוֹר — אוֹת יָעַד — יוֹם שָׁנָה — אוֹר — ‡esset

cetos Deus creauit Et .cælorum expansionis facies
פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם׃ 21 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּנִּינִם
fecerũt repere quã repente viuentẽ animã omnem & ,magnos
הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצוּ
vidit Et .sua specie in alatũ volatile omne & ,sua specie in aquæ
הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל־עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרְא
:dicendo ,Deus eis benedixit Et .bonum quòd Deus
אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ 22 וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר
volatile & :maribus in aquas replete &,multiplicamini & Crescite
פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הַמַּיִם בַּיַּמִּים וְהָעוֹף
dies ,mane fuit & vespera fuit Et .terra in se multiplicet
יִרֶב בָּאָרֶץ׃ 23 וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם
viuentẽ animam terra Producat :Deus dixit Et .quintus
חֲמִישִׁי׃ 24 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה
suã speciẽ secũdũ terræ feram & reptile & iumentũ ,suam speciem ad
לְמִינָהּ בְּהֵמָה וָרֶמֶשׂ וְחַיְתוֹ־אֶרֶץ לְמִינָהּ
suã speciẽ secundũ terræ feram Deus fecit Et .ita fuit Et
וַיְהִי־כֵן׃ 25 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ
terræ reptile omne & sua speciẽ secundũ iumentum &
וְאֶת־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֵת כָּל־רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה
:Deus dixit Et .bonũ quòd Deus vidit Et .suam speciem ad
לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ 26 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
dñẽtur & ,nostrã similitudinẽ scdm ,nostra imagine in hominẽ Faciamus
נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ
,terrã omnẽ in & iumẽtũ in & ,cæli volatile in & maris pisces in
בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ
Deus creauit Et .terram super reptans reptile omne in &
וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ׃ 27 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
masculũ :illũ creauit Dei imagine in ;sua imagine in hominem
אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר
dixit & ,Deus eis benedixit Et .eos creauit fœminã &
וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם׃ 28 וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
,terram replete & ,vos multiplicate & Crescite :Deus eos ad
לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ
, cæli volatile in & ,maris pisces in dominamini & :eã subijcite &
וְכִבְשֻׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם
:Deus dixit Et .terram super reptantem bestiam omnẽ in &
וּבְכָל־חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל־הָאָרֶץ׃ 29 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
quæ semen seminificantẽ herbam omnem vobis dedi Ecce
הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־עֵשֶׂב זֹרֵעַ זֶרַע אֲשֶׁר
fructus * quæ in arborem omnem & ;terræ omnis superficie in
עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ פְרִי־
omni Et .escam in erit vobis :semẽ seminificans arboris
עֵץ זֹרֵעַ זָרַע לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה׃ 30 וּלְכָל־
super reptãti omni & ,cælorum volatili omni & ,terræ bestiæ
חַיַּת הָאָרֶץ וּלְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל רוֹמֵשׂ עַל־
.escam in herbæ olus omne ,viuens anima quo in terram
הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת־כָּל־יֶרֶק עֵשֶׂב לְאָכְלָה
bonum ecce & ,fecerat quod omne Deus vidit Et .ita fuit &
וַיְהִי־כֵן׃ 31 וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה־טוֹב
.sextus ipse dies ,mane fuit & vespera fuit Et :valde
מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי׃

CAP. II. ב

perfecit Et .eorũ exercitus oĩs &,terra & cæli sunt perfecti Et
1 וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם׃ 2 וַיְכַל
die in requieuit & :fecerat quod suum opus septimo die in Deus
אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם
Deus benedixit Et .fecerat quod suo opere omni ab septimo
הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה׃ 3 וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים
omni ab requieuerat eo in quia :illũ sanctificauit & ,septimo diei
אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־
generationes Istæ .faceret vt Deus creauerat quod ,suo opere
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת׃ 4 אֵלֶּה תוֹלְדוֹת
Deus Dñs facere die in ea creari in† ,terræ & cæli
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה אֱלֹהִים

פָּרָה רָבָה — יָם — bestias — חַיָּה — bestias — ad imaginẽ nostram — דָּמָה רָדָה — ad imaginẽ suã, ad imaginem — נָתַן — *est — עָשָׂה — יָלַד — †quãdo creati sunt — ‡quo fecit — ה׳ וגו׳

A

,terra in esset antequā ,agri virgultū omne Et cælum & terra
אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃ 5 וְכֹל שִׂיחַ הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִהְיֶה בָאָרֶץ
Domin' fecit pluere non quia :oriretur antequā ,agri herbā omnē &
וְכָל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִצְמָח כִּי לֹא הִמְטִיר יְהוָה
terram. colendam ad non homo &,terram super Deus
אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם אַיִן לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה׃
faciem vniuersam irrigabat &,terra de ascendebat vapor Et
6 וְאֵד יַעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת־כָּל־פְּנֵי
de puluerem hominem Deus Dominus formauit Et .terræ
הָאֲדָמָה׃ 7 וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עָפָר מִן־
homo fuit & ;vitæ spiraculū eius facie in inspirauit & ,terra
הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם
Hedē in hortū Deus Dñs plantauit Et .viuentem animā in
לְנֶפֶשׁ חַיָּה׃ 8 וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים גַּן־בְּעֵדֶן
fecit germinare Et .formauit quē ,hominē ibi posuit & ;oriente ab
מִקֶּדֶם וַיָּשֶׂם שָׁם אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר׃ 9 וַיַּצְמַח
concupiscibilem arborem omnem terra è Deus Dominus
יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֶחְמָד
arborē & ,horti medio in vitæ arborē & :escam in bonā & ,visum ad
לְמַרְאֶה וְטוֹב לְמַאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן וְעֵץ
irrigandū ad ,Heden ex egrediens fluuius Et .mali & boni scientiæ
הַדַּעַת טוֹב וָרָע׃ 10 וְנָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
Nomen .capita quatuor in est &,diuiditur inde & : hortum
אֶת־הַגָּן וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים׃ 11 שֵׁם
ibi quod ,Chauilah terram totā circuiens ipse ; Pison ,vnius
הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסֹּבֵב אֵת כָּל־אֶרֶץ הַחֲוִילָה אֲשֶׁר־שָׁם
lapis &,bdelium ibi :bonū illius terræ aurum Et .aurum
הַזָּהָב׃ 12 וּזֲהַב הָאָרֶץ הַהִוא טוֹב שָׁם הַבְּדֹלַח וְאֶבֶן
omnē circuiens ipse .Ghichō secundi fluuij nomen Et .onyx
הַשֹּׁהַם׃ 13 וְשֵׁם־הַנָּהָר הַשֵּׁנִי גִּיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֵת כָּל־
vadens ipse :Chidekel tertij fluuij nomen Et .Æthiopiæ terrā
אֶרֶץ כּוּשׁ׃ 14 וְשֵׁם הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי חִדֶּקֶל הוּא הַהֹלֵךְ
Dominus tulit Et .Perath ipse ,quartus fluuius Et .Assur ante
קִדְמַת אַשּׁוּר וְהַנָּהָר הָרְבִיעִי הוּא פְרָת׃ 15 וַיִּקַּח יְהוָה
eū colēdum ad,Heden horto in eum posuit &,hominem Deus
אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיַּנִּחֵהוּ בְגַן־עֵדֶן לְעָבְדָהּ
:dicēdo hominem ad Deus Dñs præcepit Et .eū custodiēdū ad &
וּלְשָׁמְרָהּ׃ 16 וַיְצַו יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר
scientiæ arbore ex Et .comedes comedēdo horti arbore omni Ex
מִכֹּל עֵץ־הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵל׃ 17 וּמֵעֵץ הַדַּעַת
,ea ex te comedere die in quia ,ea ex comedes non ,mali & boni
טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ
esse bonum Non :Deus Dñs dixit Et .morieris moriēdo
מוֹת תָּמוּת׃ 18 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הֱיוֹת
formauit Et .eo coram tanquam ,adiutoriū ei faciam :solum hominē
הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לּוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ׃ 19 וַיִּצֶר
volatile omne & ,agri bestiā omnē terra è Deus Dñs
יְהוָה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־עוֹף
vocaret quid videndū ad ,hominē ipsum ad adduxit & ,cæli
הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם לִרְאוֹת מַה־יִּקְרָא־
.eius nomē hoc ,viuētis animæ homo illud vocauit quod ōe & : illud
לוֹ וְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא־לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ׃
,cæli volatili & animali omni nomina homo vocauit Et
20 וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁמוֹת לְכָל־הַבְּהֵמָה וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם
adiutorium inuenit non hominī Et .agri bestiæ omni &
וּלְכֹל חַיַּת הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא־מָצָא עֵזֶר
super soporem Deus Dñs fecit cadere Et .eo corā tanquam
כְּנֶגְדּוֹ׃ 21 וַיַּפֵּל יְהוָה אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה עַל־
carnem clausit & ,eius costis è vnam cepit & :dormiuit & ,hominē
הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר
ceperat quam costam Deus Dñs ædificauit Et .ea pro
תַּחְתֶּנָּה׃ 22 וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֵּלָע אֲשֶׁר־לָקַח
dixit Et .hominem ad eam adduxit & :mulierē in homine de
מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבִאֶהָ אֶל־הָאָדָם׃ 23 וַיֹּאמֶר
.mea carne ex caro & ,meis ossibus ex os vice Hac :homo
הָאָדָם זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי
Idcirco .ipsa est sumpta viro ex quia ,Virago vocabitur hanc ad
לְזֹאת יִקָּרֵא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לֻקֳחָה־זֹּאת׃ 24 עַל־כֵּן
,sua vxore cū adhærebit &,suā matrē & suum patrem vir relinquet
יַעֲזָב־אִישׁ אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ
homo ,nudi ipsi ambo erant Et .vnam carnem in erūt &
וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד׃ 25 וַיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִּים הָאָדָם
.erubescebant non &,eius vxor &
וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבֹּשָׁשׁוּ׃

non erat qui coleret — פָּנָה — è puluere terræ — נָפַח — נָטַע — visu — egrediebatur — יָדַע רוּעַ — שָׁקָה — circuit — vbi est aurū †est — circuit — vadit ad Orientē Assur — est — לָקַח — נוּחַ — צָוָה — quo comederis — Nō est bonū — חָיָה — quod sit coram eo — בָּדַד — בּוֹא רָאָה — est — quod esset — נָפַל — בָּנָה — אִישׁ — quapropter Virissa — vnusquisq; vxori suæ — caro vna — שָׁנָה — pudebat eos

CAP. III. 3

Dñs fecerat quam agri bestia omni callidior erat serpens Et
1 וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
Non ,Deus dixit quòd Etiam : mulierem ad dixit Et . Deus
אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַף כִּי־אָמַר אֱלֹהִים לֹא
,serpentem ad mulier dixit Et :horti arbore omni ex comedetis
תֹאכְלוּ מִכֹּל עֵץ הַגָּן׃ 2 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנָּחָשׁ
medio in quæ arboris fructu de Et .vescemur horti arboris fructu De
מִפְּרִי עֵץ־הַגָּן נֹאכֵל׃ 3 וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־
fortè ne,eā in tāgetis non &,ea ex comedetis Non ,Deus dixit ,horti
הַגָּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְּעוּ בּוֹ פֶּן־
moriendo Non :mulierem ad serpens dixit Et .moriamini
תְּמֻתוּן׃ 4 וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל־הָאִשָּׁה לֹא־מוֹת
vos comedere die in quòd Deus sciens Quoniam .moriemini
תְּמֻתוּן׃ 5 כִּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים כִּי בְּיוֹם אֲכָלְכֶם
.malū & bonū sciētes, dij sicut eritis & ,vestri oculi aperientur,ea ex
מִמֶּנּוּ וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם וִהְיִיתֶם כֵּאלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע׃
desiderium quòd & ,cibum ad arbor bona quòd,mulier vidit Et
6 וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תַאֲוָה־
cepit & : intelligendum ad arbor concupiscibilis & ,oculis ipsa
הוּא לָעֵינַיִם וְנֶחְמָד הָעֵץ לְהַשְׂכִּיל וַתִּקַּח
.comedit & ,secum suo viro etiam dedit & :comedit & ,ei fructu de
מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם־לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל׃
nudi quòd cognouerūt &,ipsorū amborū oculi sunt aperti Et
7 וַתִּפָּקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֵירֻמִּם
.cingulos sibi fecerūt & ,ficus folia consuerūt & : ipsi
הֵם וַיִּתְפְּרוּ עֲלֵה תְאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת׃
aurā ad horto in ambulātis Dei Dñi vocem audiuerūt Et
8 וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בַּגָּן לְרוּחַ
Dei Domini facie à eius vxor & ,homo se abscōdit & :diei
הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים
:hominem Deus Dñs vocauit Et .horti arboris medio in
בְּתוֹךְ עֵץ הַגָּן׃ 9 וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הָאָדָם
,horto in audiui tuā Vocē :ait Et ?tu Vbi ,ei dixit Et
וַיֹּאמֶר לוֹ אַיֶּכָּה׃ 10 וַיֹּאמֶר אֶת־קֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בַּגָּן
indicauit Quis ,dixit Et .me abscōdi & ,ego nudus quia ,timui &
וָאִירָא כִּי־עֵירֹם אָנֹכִי וָאֵחָבֵא׃ 11 וַיֹּאמֶר מִי הִגִּיד
non ad tibi præcepi quam arbore ex Nōne ? tu nudus quòd tibi
לְךָ כִּי עֵירֹם אָתָּה הֲמִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְבִלְתִּי
quam Mulier ,homo ait Et ? comedisti ,ea ex comedendum
אֲכָל־מִמֶּנּוּ אָכָלְתָּ׃ 12 וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר
.comedi & ,arbore de mihi dedit ipsa ,mecum dedisti
נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא נָתְנָה־לִּי מִן־הָעֵץ וָאֹכֵל׃
ait Et ? fecisti hoc Quid : mulieri Deus Dñs dixit Et
13 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לָאִשָּׁה מַה־זֹּאת עָשִׂית וַתֹּאמֶר
Deus Dñs dixit Et .comedi & ,me seduxit Serpens : mulier
הָאִשָּׁה הַנָּחָשׁ הִשִּׁיאַנִי וָאֹכֵל׃ 14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים
,animali omni præ tu maledictus ,hoc fecisti Quia ,serpentem ad
אֶל־הַנָּחָשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹּאת אָרוּר אַתָּה מִכָּל־הַבְּהֵמָה
puluerē &,gradieris tuū ventrē Super .agri bestia omni præ &
וּמִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל־גְּחֹנְךָ תֵלֵךְ וְעָפָר
ponam inimicitiam Et .tuæ vitæ diebus omnibus comedes
תֹּאכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ׃ 15 וְאֵיבָה אָשִׁית
ipsum :eius semen inter &,tuū semē inter &, mulierem inter & te inter
בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעֲךָ וּבֵין זַרְעָהּ הוּא
,dixit mulierem Ad .calcaneū ei coteres tu & ,caput tibi coteret
יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב׃ 16 אֶל־הָאִשָּׁה אָמַר
paries dolore cū :tuū cōceptū &,tuū dolorē multiplicabo Multiplicādo
הַרְבָּה אַרְבֶּה עִצְּבוֹנֵךְ וְהֵרֹנֵךְ בְּעֶצֶב תֵּלְדִי
.te in dominabitur ipse &,tuum desiderium tuū virum ad & : filios
בָנִים וְאֶל־אִישֵׁךְ תְּשׁוּקָתֵךְ וְהוּא יִמְשָׁל־בָּךְ׃
comedisti &,tuæ vxoris voci paruisti Quia :ait homini Et
17 וּלְאָדָם אָמַר כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ וַתֹּאכַל
;ea ex comedes Non ,dicendo tibi præcepi quam arbore ex
מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ
diebus cūctis ea ex comedes labore In ,te propter terra maledicta
אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרֶךָ בְּעִצָּבוֹן תֹּאכֲלֶנָּה כֹּל יְמֵי
comedes & ,tibi germinabit tribulum & spinā Et .tuæ vitæ
חַיֶּיךָ׃ 18 וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־
te reuerti vsque ,pane vesceris tui vultus sudore In .agri herbam
עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה׃ 19 בְּזֵעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוּבְךָ
puluerē in &, tu puluis nā: es sumptus ea ex quia ,terram in
אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לֻקָּחְתָּ כִּי־עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר
ipsa quia,Chauuah suæ vxoris nomē homo vocauit Et .reuerteris
תָּשׁוּב׃ 20 וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הִוא

Verè — †est פָּרָה — eam נָגַע — מוּת scit qua comedetis vos — חָיָה רוּעַ — & quòd desiderabilis esset רָאָה — לָקַח — נָתַן — שָׁנָה essent — עָשָׂה — †ambulantem — קוֹל eram — יָרֵא — נָגַר esses? — vt non comederes — בָּלַת vt esset mecū — נָשָׁא — יָלַךְ — יוֹם חָיָה — אֵיב שׁוּת — הָרָה יָלַד erit desideriū — צוּר — donec reuertaris — es

homini Deus Dñs fecit Et .viuẽtis omnis mater fuit

היתה אם כל־חי׃ ‏21 †ויעש יהוה אלהים לאדם

Dñs dixit Et .eos fecit induere & ,*pellis* tunicas eius vxori & pelliceas

ולאשתו כתנות עור וילבשם׃ ‏22 †ויאמר יהוה

.malũ & bonũ ſciendũ ad nobis ex vn⁹ *ſicut* fuit homo Ecce :Deus fermè

אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע

,vitæ arbore de etiã ſumat & ,ſuã manũ mittat fortè ne, nunc Et

ועתה פן־ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים

Deus Dñs eũ emiſit Et .ſeculum in viuat & ,comedat &

ואכל וחי לעלם׃ ‏23 †וישלחהו יהוה אלהים

.*inde* eſt ſumptus *quòd* ,terram colendam ad Hedẽ horto de ex qua

מגן־עדן לעבד את־האדמה אשר לקח משם׃

Heden *hortum ad* Oriente ab collocauit & ,hominem eiecit Et horti

‏24 †ויגרש את־האדם וישכן מקדם לגן־עדן

cuſtodiendũ ad *ſe vertentis* gladij aciem & ,Cherubim verſatilem

את־הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמר

.vitæ arboris viam

את־דרך עץ החיים׃

CAP. IIII. ד

peperit & ,cõcepit & ,ſuã vxorẽ Chauuah cognouit ipſe homo Et

1 †והאדם ידע את־חוה אשתו ותהר ותלד

,addidit Et .Domino cum‡ virum Acquiſiui :dixit & ,Cain

2 את־קין ותאמר קניתי איש את־יהוה׃ †ותסף

,pecudũ paſtor Hebel erat Et .Hebel eius fratrem pareret vt

ללדת את־אחיו את־הבל ויהי־הבל רעה צאן

adduxit *&* ,dierũ fine in fuit Et . terram *colens fuit* Cain &

3 וקין היה עבד אדמה׃ †ויהי מקץ ימים ויבא

adduxit Hebel Et .Domino oblationẽ terræ fructu de Cain

4 קין מפרי האדמה מנחה ליהוה׃ †והבל הביא

reſpexit Et. earũ adipe de & ſuarũ pecudũ primogenitis de ipſe etiam

גם־הוא מבכרות צאנו ומחלבהן וישע

ad &,Cain ad Et .eius oblationẽ ad & ,Hebel ad Domin⁹

5 יהוה אל־הבל ואל־מנחתו׃ †ואל־קין ואל־

conciderũt & :valde Cain eſt iratus Et .reſpexit non eius oblationẽ

מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו

quid ad & ?tibi ira eſt quid Ad ,Cain ad Dñs dixit Et .eius vultus

6 פניו׃ †ויאמר יהוה אל־קין למה חרה לך ולמה

Etſi ?*eleuare* benefeceris ſi Nonne ?tui vultus conciderũt

7 נפלו פניך׃ †הלוא אם־תיטיב שאת ואם

,eius appetitus *te ad* Et ?*cubans* peccatum oſtium ad ,benefeceris non

לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואליך תשוקתו

.ſuum fratrẽ Hebel ad Cain dixit Et .*eum in* dominaberis tu &

8 ואתה תמשל־בו׃ †ויאמר קין אל־הבל אחיו ○

Hebel *ad* † Cain ſurrexit & ,agro in *ipſos eſſe in* fuit Et

ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל־הבל

Hebel † Vbi :Cain ad Dñs dixit Et .eum occidit & ,ſuum fratrẽ

9 אחיו ויהרגהו׃ †ויאמר יהוה אל־קין אי הבל

?ego‡ mei fratris cuſtos Nũquid .noui Non .dixit Et ?tu⁹ frater

אחיך ויאמר לא ידעתי השמר אחי אנכי׃

clamantium tui fratris ſanguinũ Vox ?feciſti Quid :dixit Et

10 †ויאמר מה עשית קול דמי אחיך צעקים

,*terra à tu* maledictus nunc Et .terra è me ad

11 אלי מן־האדמה׃ †ועתה ארור אתה מן־האדמה

tui fratris ſanguines ſuſciperet vt ,ſuum os aperuit quæ

אשר פצתה את־פיה לקחת את־דמי אחיך

dare addet non ,terram coles *Quòd* .tua manu de Quando

12 מידך׃ †כי תעבד את־האדמה לא־תסף תת־

dixit Et .terra in eris profugus & Vagus .tibi ſuum *robur* fructum

13 כחה לך נע ונד תהיה בארץ׃ †ויאמר

eieciſti Ecce .*parcere** quàm mea *iniquitas** Maior :Dñm ad Cain

14 קין אל־יהוה גדול עוני מנשא׃ †הן גרשת

me abſcondã tua facie à & :terræ ſuperficie de hodie me

אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר

.me occidat ,me inueniẽs oĩs *vt* ,erit & ,terra in profug⁹ & vagus ero &

והייתי נע ונד בארץ והיה כל־מצאי יהרגני׃

ſeptẽpliciter ,Cain occidẽs omnis Propterea :Dñs ei dixit Et

15 †ויאמר לו יהוה לכן כל־הרג קין שבעתים

percutiendum non ad ſignum Cain in Dñs poſuit Et. vindicabitur

יקם וישם יהוה לקין אות לבלתי הכות־

,Domini facie à Cain eſt egreſſus Et .eum inueniẽs omnis eum

16 אתו כל־מצאו׃ †ויצא קין מלפני יהוה

Cain cognouit Et .Heden *ante* Nod terra in *ſedit* &

17 וישב בארץ־נוד קדמת־עדן׃ †וידע קין את־

ædificans fuit Et .Chanoch peperit & ,concepit & ,ſuam vxorẽ

אשתו ותהר ותלד את־חנוך ויהי בנה

[Margin:] ʸ הרה ᶻ ילד ‡vel, à vel per Dominum ᵃ קנה ᵇ יסף colebat terrã ᶜ בוא ᵈ פרה ᵉ שעה ᶠ מנח ᵍ חרה ʰ נפל ⁱ פנה venia erit? ᵏ יטב ˡ נשא cubat? Et in te erit ei. cũ eſſent ipſi ᵐ קום † contra †eſt ‡ſum clamat eris ſuper terram ⁿ פצה ᵒ פה Quando ᵖ יסף ᵠ נתן fructum ʳ כוח ˢ נוע ᵗ נוד *eſt punitio *vt feram. ᵛ מצא ne percuteret ˣ נקם ʸ שום ᶻ נכה habitauit ad Orientem ᵃ איש ᵇ הרה ᶜ ילד ædificauit

.Chanoch ſui filij *nomen ſicut* ,ciuitatis nomẽ vocauit & ,ciuitatem

עיר ויקרא שם העיר כשם בנו חנוך׃

:Mechuiael genuit Hirad & :Hirad Chanoch ipſi eſt natus Et

18 †ויולד לחנוך את־עירד ועירד ילד את־מחויאל

.Lemech genuit Methuſael & : Methuſael genuit Mechuiael &

ומחייאל ילד את־מתושאל ומתושאל ילד את־למך׃

,Hadah vnius nomen :vxores duas Lemech ſibi accepit Et

19 †ויקח־לו למך שתי נשים שם האחת עדה

.Iabal Hadah genuit Et . Sillah ,ſecundæ nomen &

20 ושם השנית צלה׃ †ותלד עדה את־יבל

.*poſſeſsionis* & ,tentorium *ſedentis* pater fuit Ipſe

הוא היה אבי ישב אהל ומקנה׃

apprehẽdentis omnis pater fuit Ipſe .Iubal eius fratris nomen Et

21 †ושם אחיו יובל הוא היה אבי כל־תפש

Cain Thubal peperit ipſa etiam Sillah Et . organũ & citharã

22 כנור ועוגב׃ †וצלה גם־הוא ילדה את־תובל קין

†Cain Tubal ſoror & :ferri & ,æris opificiũ omne acuẽtem‡

לטש כל־חרש נחשת וברזל ואחות תובל־קין

Audite :Sillah & Hadah ſuis vxoribus Lemech dixit Et .Nahamah

23 נעמה׃ †ויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמען

virum *Quod* :meũ eloquiũ auſcultate : Lemech vxores vocẽ meam

קולי נשי למך האזנה אמרתי כי איש

ſeptẽpliciter Quia .*meũ liuorẽ* in puerum & ,*meũ vulnus* in occidi

24 הרגתי לפצעי וילד לחברתי׃ †כי שבעתים

Adam cognouit Et , ſepties ſeptuageſies Lemech & ,Cain vindicabit

25 יקם־קין ולמך שבעים ושבעה׃ †וידע אדם

:Seth eius nomẽ vocauit & ,filium peperit & ,ſuã vxorem adhuc

עוד את־אשתו ותלד בן ותקרא את־שמו שת

quia .Hebel pro alterum ſemen Deus mihi poſuit quia

כי שת־לי אלהים זרע אחר תחת הבל כי

vocauit & ,filius eſt natus ipſi etiam Seth Et .Cain eum occidit

26 הרגו קין׃ †ולשת גם־הוא ילד־בן ויקרא

. Domini *nomine in inuocandum ad* eſt cœptũ Tunc .Enos eius nomen

את־שמו אנוש אז הוחל לקרא בשם יהוה׃

CAP. V. ה

.hominem *Deum creare* die in ,Adam generationum liber Iſte

1 †זה ספר תולדת אדם ביום ברא אלהים אדם

fœminam & Maſculum .illum fecit Dei ſimilitudine In

2 בדמות אלהים עשה אתו׃ †זכר ונקבה

die in ,Adam eorũ nomen vocauit & ,eis benedixit & :eos creauit

בראם ויברך אתם ויקרא את־שמם אדם ביום

,annos centum & triginta Adam vixit Et .*eos creari*

3 הבראם׃ †ויחי אדם שלשים ומאת שנה

eius nomen vocauit & ,ſuã imaginem *in* ,*ſua ſimilitudine in* genuit &

ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את־שמו

,Seth *ipſum gignere poſt* Adam dies fuerunt Et . Seth

4 שת׃ †ויהיו ימי־אדם אחרי הולידו את־שת

oẽs fuerunt Et .filias & filios genuit & :anni octingenti

5 שמנה מאת שנה ויולד בנים ובנות׃ †ויהיו כל־

,anni triginta & ,anni nongenti ,vixit quibus ,Adam dies

ימי אדם אשר־חי תשע מאות שנה ושלשים שנה

,annos centum & ,annos quinque Seth vixit Et .eſt mortuus &

6 וימת׃ †ויחי־שת חמש שנים ומאת שנה

ipſe genuit poſtquã Seth vixit Et .Enos genuit &

7 ויולד את־אנוש׃ †ויחי־שת אחרי הולידו את־

.filias & filios genuit & ,annos octingentos & ,annos ſeptem ,Enos

אנוש שבע שנים ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃

nongenti & ,anni duodecim Seth dies omnes fuerunt Et

8 †ויהיו כל־ימי־שת שתים עשרה שנה ותשע מאות

genuit & ,annos nonaginta Enos vixit Et .eſt mortuus & :anni

9 שנה וימת׃ †ויחי אנוש תשעים שנה ויולד את־

,Chenan ipſe genuit poſtquam Enos vixit Et .Chenan

10 קינן׃ †ויחי אנוש אחרי הולידו את־קינן

.filias & filios genuit & :annos octingentos & ,annos quindecim

חמש עשרה שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃

:anni nongenti & ,anni quinque Enos dies omnes fuerunt Et

11 †ויהיו כל־ימי אנוש חמש שנים ותשע מאות שנה

genuit & ,annos ſeptuaginta Chenan vixit Et .eſt mortuus &

12 וימת׃ †ויחי קינן שבעים שנה ויולד את־

Mahalalel ipſe genuit poſtquã Chenan vixit Et . Mahalalel

13 מהללאל׃ †ויחי קינן אחרי הולידו את־מהללאל

. filias & filios genuit & :annos octingentos & ,annos quadraginta

ארבעים שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃

:anni nongenti & ,anni decem ,Chenã dies omnes fuerunt Et

14 †ויהיו כל־ימי קינן עשר שנים ותשע מאות שנה

[Margin:] nomine ᵈ ילד ᵉ לקח ᶠ שנה Inhabitantis pecudis. † malleatorẽ † fuit Si occidero meo vulnere meo liuore ᵍ נקם ʰ שות inuocari nomen, *vel* pollui ⁱ חלל qua creauit Deus ᵏ דמה qua creati ſunt. ˡ חיה ᵐ מאה ad ſimilitudinẽ ſuam, ad poſtquam genuit ipſe ⁿ ילד ᵒ חיה ᵖ מות ᵠ שנה ʳ רבע ˢ יום

,annos sexaginta & ,annos quinq; Mahalalel vixit Et .est mortuus &
15 וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁשִּׁים שָׁנָה ׃ וַיָּמֹת
ipse genuit postquam Mahalalel vixit Et .Iered genuit &
16 וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־יֶרֶד ׃ וַיּוֹלֶד אֶת־יָרֶד
.filias & filios genuit & :annos octingentos & ,annos triginta ,Iered
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת ׃
,anni nonaginta & quinq; ,Mahalalel dies omnes fuerunt Et
17 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי מַהֲלַלְאֵל חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה
sexaginta & duos Iered vixit Et .est mortu⁹ & :anni octingenti &
וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת ׃ 18 וַיְחִי־יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁים
Iered vixit Et .Chanoch genuit & :annos centum & ,annos
שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־חֲנוֹךְ ׃ 19 וַיְחִי־יֶרֶד
genuit & :annos octingentos ,Chanoch genuit postquam
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־חֲנוֹךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
,anni sexaginta & duo ,Iered dies oēs fuerunt Et .filias & filios
בָּנִים וּבָנוֹת ׃ 20 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי־יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁים שָׁנָה
sexagīta & quinq; Chanoch vixit Et .est mortu⁹ & :anni nongenti &
וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת ׃ 21 וַיְחִי חֲנוֹךְ חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים
cum Chanoch ambulauit Et .Methuselach genuit & :annos
שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מְתוּשָׁלַח ׃ 22 וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־
:annos trecentos ,Methuselach ipse genuit postquam ,Deo
הָאֱלֹהִים אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מְתוּשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
quinq; ,Chanoch dies omnes fuerunt Et .filias & filios genuit &
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת ׃ 23 וַיְהִי כָּל־יְמֵי חֲנוֹךְ חָמֵשׁ
Chanoch ambulauit Et .anni trecenti & ,anni sexaginta &
וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה ׃ 24 וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ
vixit Et .Deus eum tulit quia ,ipse nō & ,Deo cum
אֶת־הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים ׃ 25 וַיְחִי
genuit & :annos centum & ,annos octoginta & septem Methuselach
מְתוּשֶׁלַח שֶׁבַע וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
,Lemech ipse genuit postquā ,Methuselach vixit Et .Lemech
אֶת־לָמֶךְ ׃ 26 וַיְחִי מְתוּשֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־לֶמֶךְ
filios genuit & :annos septingentos & ,annos octoginta & duos
שְׁתַּיִם וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
sexaginta & noue ,Methuselach dies omnes fuerunt Et .filias &
וּבָנוֹת ׃ 27 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי מְתוּשֶׁלַח תֵּשַׁע וְשִׁשִּׁים
duos Lemech vixit Et .est mortuus & :anni nongenti & ,anni
שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת ׃ 28 וַיְחִי־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם
vocauit Et .filium genuit & ,annos centum & ,annos octoginta &
וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בֵּן ׃ 29 וַיִּקְרָא
,nostro opere ab nos cōsolabitur iste :dicendo ,Noach eius nomen
אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ
.Dominus maledixit cui terra de nostrarū manuū dolore à
וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֵרֲרָהּ יְהוָה ׃
nonaginta & quinq; ,Noach ipse genuit postquam Lemech vixit Et
30 וַיְחִי־לֶמֶךְ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נֹחַ חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים
fuerunt Et .filias & filios genuit & :annos quingentos & ,annos
שָׁנָה וַחֲמֵשׁ מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת ׃ 31 וַיְהִי
:anni septingenti & ,anni septuaginta & septē ,Lemech dies oēs
כָּל־יְמֵי־לֶמֶךְ שֶׁבַע וְשִׁבְעִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה
genuit & .annorū quingentorum fili⁹ Noach fuit Et .est mortuus &
וַיָּמֹת ׃ 32 וַיְהִי־נֹחַ בֶּן־חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
.Iepheth & ,Cham & ,Sem Noach
נֹחַ אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת ׃

מֵאָה מוּת
עָשָׂה

CAP. VI.

facies super multiplicandum ad homo cœpit cum fuit Et
1 וַיְהִי כִּי־הֵחֵל הָאָדָם לָרֹב עַל־פְּנֵי
.eis sunt natę filiæ & ,terræ
הָאֲדָמָה וּבָנוֹת יֻלְּדוּ לָהֶם ׃ 2 וַיִּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים
vxores sibi acceperunt & :ipsæ pulchræ quod ,hominum filias
אֶת־בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים
contendet * Non ,Dominus dixit Et .elegerunt quas omnibus ex
מִכֹּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ ׃ 3 וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־יָדוֹן
erit Et .caro ipse etiā quod eo in seculum in homine cū meus spūs
רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר וְהָיוּ
terra in fuerunt Gigantes .anni viginti & centum ,eius dies
יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה ׃ 4 הַנְּפִלִים הָיוּ בָאָרֶץ
Dei filij sunt ingressi quàm postea etiam Et .ipsis diebus in
בַּיָּמִים הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי־כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים
seculo à qui potentes† Isti .eis genuerūt & ,hominū filias ad
אֶל־בְּנוֹת הָאָדָם וְיָלְדוּ לָהֶם הֵמָּה הַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם
hominis malitia multa quod Dns vidit Et .nominis viri
אַנְשֵׁי הַשֵּׁם ׃ 5 וַיַּרְא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם
omni malum tantum ci⁹ cordis cogitationū imaginatio oīs & :terra in
בָּאָרֶץ וְכָל־יֵצֶר מַחְשְׁבֹת לִבּוֹ רַק רַע כָּל־

cœperūt homines multiplicari
principium
חָלַל רָבַב
פָּנָה
רָאָה
טוֹב לָקַח
* erit vt in vagina
יוֹם
principum
בּוֹא
† sunt fuerunt nominati.
רוּעַ
tantūmodo esset

:terra in hominem fecisset quòd Dnm pœnituit Et .die
6 הַיּוֹם ׃ וַיִּנָּחֶם יְהוָה כִּי־עָשָׂה אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ
hominem Delebo :Domin⁹ dixit Et .suum cor ad indoluit &
7 וַיִּתְעַצֵּב אֶל־לִבּוֹ ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶמְחֶה אֶת־הָאָדָם
ad vsq; ,iumētū ad vsq; homine ab ,terræ facies desuper creaui quem
אֲשֶׁר־בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־
.ea feci quòd me pœnitet quia :cœlorū volatile ad & ,reptile
רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמָיִם כִּי נִחַמְתִּי כִּי עֲשִׂיתִם ׃
.Domini oculis in gratiam inuenit Noach Et
8 וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה ׃
fuit perfectus ,iustus vir Noach :Noach generationes Istæ
9 אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה
genuit Et .Noach ambulauit Deo Cum .suis generationib⁹ in
בְּדֹרֹתָיו אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֶּךְ־נֹחַ ׃ 10 וַיּוֹלֶד
est corrupta Et .Iepheth & ,Cham ,Sem ,filios tres Noach
נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת ׃ 11 וַתִּשָּׁחֵת
.iniquitate terra est repleta & :Dei cōspectu in terra
הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ חָמָס ׃
corruperat quia :erat corrupta ecce & ,terram Deus vidit Et
12 וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית
Deus dixit Et .terram super suam viam caro omnis
כָּל־בָּשָׂר אֶת־דַּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶץ ׃ 13 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
est repleta quia ,meū cōspectū ad venit carnis omnis Finis ,Noach ad
לְנֹחַ קֵץ כָּל־בָּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי־מָלְאָה
.terram ipsam eos disperdens ego ecce & :eorū facie à iniquitate terra
הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ ׃
,arcam facies Nidos .Gopher lignorū arcam tibi Fac
14 עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי־גֹפֶר קִנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתֵּבָה
quo hoc Et .bitumine in foris à & domo à eam bituminabis &
וְכָפַרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר ׃ 15 וְזֶה אֲשֶׁר
quinquaginta ,arcæ lōgitudo cubiti Trecenti .eam facies
תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אֹרֶךְ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים
facies Fenestram .eius statura cubiti triginta & ,eius latitudo cubiti
אַמָּה רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ ׃ 16 צֹהַר תַּעֲשֶׂה
arcæ ostium & :sursum de eā cōsummabis cubitū ad & ,arcæ
לַתֵּבָה וְאֶל־אַמָּה תְּכַלֶּנָּה מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה
.eam facies tertia & secunda ,Inferiora .pones eius latere in
בְּצִדָּהּ תָּשִׂים תַּחְתִּיִּם שְׁנִיִּם וּשְׁלִשִׁים תַּעֲשֶׂהָ ׃
,terram super aquarum diluuium adducens ego ecce ,ego Et
17 וַאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת־הַמַּבּוּל מַיִם עַל־הָאָרֶץ
.cælo sub de vitæ spiritus ea in quod ,carnē omnē perdēdū ad
לְשַׁחֵת כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם
:tecum meū fœdus statuam Et .expirabit terra in †quod omne
כֹּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יִגְוָע ׃ 18 וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּךְ
vxores & ,tua vxor & ,tui filij & tu ,arcam in ingrederis &
וּבָאתָ אֶל־הַתֵּבָה אַתָּה וּבָנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי־
bina ,carne omni ex ,viuente omni ex Et .tecum tuorū filiorū
בָנֶיךָ אִתָּךְ ׃ 19 וּמִכָּל־הָחַי מִכָּל־בָּשָׂר שְׁנַיִם
Masculus :tecum viuendū ad ,arcam in introduces omnibus ex
מִכֹּל תָּבִיא אֶל־הַתֵּבָה לְהַחֲיֹת אִתָּךְ זָכָר
,sua specie† iumento ex & ,sua specie in volatili Ex .erunt fœmina &
וּנְקֵבָה יִהְיוּ ׃ 20 מֵהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ
ingredientur omnibus ex bina ,sua specie in terræ reptili omni ex
מִכֹּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכֹּל יָבֹאוּ
quæ ,esca omni ex tibi cape tu Et .viuendum ad ,te ad
אֵלֶיךָ לְהַחֲיוֹת ׃ 21 וְאַתָּה קַח־לְךָ מִכָּל־מַאֲכָל אֲשֶׁר
.escam in eis & tibi erit & :te ad congregabis & ,comeditur
יֵאָכֵל וְאָסַפְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה לְךָ וְלָהֶם לְאָכְלָה ׃
.fecit sic ,Deus ei præcepit quod omne iuxta :Noach fecit Et
22 וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים כֵּן עָשָׂה ׃

CAP. VII.

in tua domus oīs & ,tu Ingredere :Noach ad Dns dixit Et
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ בֹּא־אַתָּה וְכָל־בֵּיתְךָ אֶל־
generatione in meo cōspectu in iustū vidi te quia ;arcam
הַתֵּבָה כִּי־אֹתְךָ רָאִיתִי צַדִּיק לְפָנַי בַּדּוֹר
septena tibi capies mundo iumento omni Ex .ista
2 הַזֶּה ׃ מִכֹּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח־לְךָ שִׁבְעָה
,ipsum mundū non quod iumento ex & :eius vxorē & virū ,septena
שִׁבְעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהֹרָה הִוא
septena cæli volatili ex Etiam .eius vxorē & virum ,bina
3 שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ ׃ גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שִׁבְעָה
vniuersæ faciem super semen viuificādū ad ,fœminā & masculū ,septena
שִׁבְעָה זָכָר וּנְקֵבָה לְחַיּוֹת זֶרַע עַל־פְּנֵי כָל־
terram super pluere faciēs ego ,septem adhuc dies ad Quia .terræ
4 הָאָרֶץ ׃ כִּי לְיָמִים עוֹד שִׁבְעָה אָנֹכִי מַמְטִיר עַל־הָאָרֶץ

doluit in corde suo.
à superficie
עָשָׂה
יָלַד
דּוֹר
קָצַץ disperdo cum terra.
הֵן in arca
קָנַן
hæc mensura qua intrinsecus & forinsecus
altitudo
כָּלָה in ea.
שָׁנָה adduco
נָבַל in qua est
†est morietur.
עָשָׂה
רָאָה פָּנָה
est,
חָיָה pluo post

substantiã oẽm delebo & :noctes quadraginta & dies quadraginta
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה וּמָחִיתִי אֶת־כָּל־הַיְקוּם
omne iuxta Noach fecit Et .terræ superficie à feci quam
5 אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל
:annorũ sexcentorum filius Noach Et .Dñs ei præcepit quod
אֲשֶׁר־צִוָּהוּ יְהוָה׃ וְנֹחַ בֶּן־שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה 6
Noach est ingressus Et .terram super aquarum fuit diluuium &
7 וְהַמַּבּוּל הָיָה מַיִם עַל־הָאָרֶץ׃ וַיָּבֹא נֹחַ
,arcam in secum eius filiorũ vxores & ,eius vxor & ,eius filij &
וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ אֶל־הַתֵּבָה
ex & ,puro iumento Ex .diluuij aquarum facie à
8 מִפְּנֵי מֵי הַמַּבּוּל׃ מִן־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִן־
quod omni & ,volatili ex & ,mundum ipsum non quod iumento
הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינֶנָּה טְהֹרָה וּמִן־הָעוֹף וְכֹל אֲשֶׁר־
ad sunt ingressa bina Bina .terram super reptans
9 רֹמֵשׂ עַל־הָאֲדָמָה׃ שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל־
Deus præcepit queadmodũ ,fœmina & masculus arcam in Noach
נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה זָכָר וּנְקֵבָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים
fuerunt diluuij aquæ & ,dies septem ad fuit Et .Noach
10 אֶת־נֹחַ׃ וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמֵי הַמַּבּוּל הָיוּ
mẽse in ,Noach vitæ annorũ sexcentesimo anno In .terram super
11 עַל־הָאָרֶץ׃ בִּשְׁנַת שֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ
omnes sunt rupti hoc die in ,mensis die decima septima in ,secundo
הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל־
fuit Et .sunt apertæ cæli cataractæ & ,multa voraginis fontes
12 מַעְיְנֹת תְּהוֹם רַבָּה וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמַיִם נִפְתָּחוּ׃ וַיְהִי
.noctes quadraginta & dies quadraginta terram super pluuia
הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה׃
,Cham & ,Sem & ,Noach est ingressus ipsius diei corpore In
13 בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־וְחָם
eis cum eius filiorũ vxores tres & ,Noach vxor & ,Noach filij Iepheth &
וָיֶפֶת בְּנֵי־נֹחַ וְאֵשֶׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי־בָנָיו אִתָּם
iumentũ omne & ,suã specie in bestia omnis & Ipsi .arcam in
14 אֶל־הַתֵּבָה׃ הֵמָּה וְכָל־הַחַיָּה לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה
omne & ,suã specie ĩ terrã super reptans reptile omne & ,suã specie in
לְמִינָהּ וְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ וְכָל־
ad sunt ingressa Et .alatũ omne ,auis omnis ,suã specie in volatile
15 הָעוֹף לְמִינֵהוּ כֹּל צִפּוֹר כָּל־כָּנָף׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־
spiritus ea in cuius ,carne omni ex ,bina bina arcam in Noach
נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכָּל־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ
,carne omni ex fœmina & masculus ,ingredientia Et .vitæ
16 חַיִּים׃ וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל־בָּשָׂר
.eũ super Dñs clausit Et .Deus ei præcepit queadmodũ funt ingressa
בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדוֹ׃
se multiplicarũt & ,terram super dies quadraginta diluuium fuit Et
17 וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ
.terram desuper se eleuauit & ,arcam eleuauerunt & ,aquæ
הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־הַתֵּבָה וַתָּרָם מֵעַל הָאָרֶץ׃
ambularuit & ,terram super valde multiplicarũt se & ,aquæ inualuerũt &
18 וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַתֵּלֶךְ
super valde valde inualuerũt aquæ Et .aquarum faciem super arca
19 הַתֵּבָה עַל־פְּנֵי הַמָּיִם׃ וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־
toto sub erãt qui ,excelsi montes omnes sunt operti & ,terram
הָאָרֶץ וַיְכֻסּוּ כָּל־הֶהָרִים הַגְּבֹהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־
,aquæ inualuerũt desursum cubitis Quindecim .cælo
20 הַשָּׁמָיִם׃ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְמַעְלָה גָּבְרוּ הַמָּיִם
super reptans caro omnis obijt Et .montes sunt operti &
21 וַיְכֻסּוּ הֶהָרִים׃ וַיִּגְוַע כָּל־בָּשָׂר הָרֹמֵשׂ עַל־
super reptante reptili omni in & ,bestia in & ,iumẽtis in & ,volatili in & ,terrã
הָאָרֶץ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־
,vitæ spiritus flatus quod Omne .homo omnis & ,terram
22 הָאָרֶץ וְכֹל הָאָדָם׃ כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ חַיִּים
deleuit Et .sunt mortua ,sicco in quod omni ex ,eius naribus in
23 בְּאַפָּיו מִכֹּל אֲשֶׁר בֶּחָרָבָה מֵתוּ׃ וַיִּמַח אֶת־
ad vsque homine ab ,terræ faciẽ super erat quę substantiam oẽm
כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־
de sunt deleta & ,cæli volatile ad vsq; & ,reptile ad vsq; iumenti
בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן־
.arca in eo cum qui & ,Noach tantũ remansit & ,terra
הָאָרֶץ וַיִּשָּׁאֶר אַךְ־נֹחַ וַאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה׃
.dies centum & quinquaginta terram super aquæ inualuerunt Et
24 וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם׃

Marginalia: מחה — erat vir — non erat — reptat — post septem — magnæ — In ipsomet die — איש — in qua erat — Et quę ingrediebantur — בוא — multiplicatæ sunt — כל רבה — eleuata est super — נשא רום — roborauerunt se — multiplicatæ sunt — roborauerunt se validissime — ילך פנה — superne — כסה — tam de volatili quàm de iumento — omni hoĩe, oĩa in quorũ facie erat anhelitus spiritus vitæ, ex omnibus — מות מחה — eum eo erant — מאה

CAP. VIII. ח

omnis & bestiæ omnis & ,Noach Deus est recordatus Et
1 וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־
super ventum Deus fecit trãsire & ,arca in eo cum quæ iumenti
הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־
,voraginis fontes sunt clausi Et .aquæ quieuerunt & ,terrã
2 הָאָרֶץ וַיָּשֹׁכּוּ הַמָּיִם׃ וַיִּסָּכְרוּ מַעְיְנֹת תְּהוֹם
.cælo de pluuia est prohibita & ,cæli cataractæ &
וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמָיִם וַיִּכָּלֵא הַגֶּשֶׁם מִן־הַשָּׁמָיִם׃
.redeundo & ,eundo ,terram desuper aquæ sunt reuersæ Et
3 וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הָלוֹךְ וָשׁוֹב
.dierum centum & quinquaginta fine à aquæ defecerunt &
וַיַּחְסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם׃
die decima septima in ,septimo mense in arca requieuit Et
4 וַתָּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם
deficiẽdo & eundo fuerunt aquæ Et .Ararat montem super mensis
5 לַחֹדֶשׁ עַל הָרֵי אֲרָרָט׃ וְהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוֹר
sunt visa ,mensis vna in ,decimo In .decimum mensem ad vsque
עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בָּעֲשִׂירִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ
aperuit & ,dierum quadraginta fine à fuit Et .montium capita
6 רָאשֵׁי הֶהָרִים׃ וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח
,coruum emisit Et .fecerat quam ,arcæ fenestram Noach
7 נֹחַ אֶת־חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְשַׁלַּח אֶת־הָעֹרֵב
.terram desuper aquæ arescerẽt donec ,redeũdo & egrediẽdo exiit &
וַיֵּצֵא יָצוֹא וָשׁוֹב עַד־יְבֹשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃
aquæ essẽt alleuiatę an videndum ad ,se à columbam emisit Et
8 וַיְשַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הֲקַלּוּ הַמַּיִם
requiem columba inuenit non Et .terræ superficie à
9 מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וְלֹא־מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ
faciem super aqua quia ,arcam ad eum ad rediit & ,sui pedis vole
לְכַף־רַגְלָהּ וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה כִּי־מַיִם עַל־פְּנֵי
cam introduxit & ,eam accepit & ,suã manũ misit Et .terræ omnis
כָל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ
,alios dies septem adhuc expectauit Et .arcam in se ad
10 אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה׃ וַיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים
eum ad venit Et .arca ex columbam emittere addidit &
11 וַיֹּסֶף שַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה מִן־הַתֵּבָה׃ וַתָּבֹא אֵלָיו
.eius ore in raptum oliuæ folium ecce & ,vespere tempus ad columba
הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב וְהִנֵּה עֲלֵה־זַיִת טָרָף בְּפִיהָ
.terram desuper ,aquæ essent alleuiatæ quod Noach cognouit Et
וַיֵּדַע נֹחַ כִּי־קַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃
,columbam emisit & ,alios dies septem adhuc expectauit Et
12 וַיִּיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים וַיְשַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה
sex & vno in fuit Et .adhuc eum ad reuerti addidit non &
13 וְלֹא־יָסְפָה שׁוּב־אֵלָיו עוֹד׃ וַיְהִי בְּאַחַת וְשֵׁשׁ־
desuper aquæ aruerunt ,mensis vna in ,primo in ,anno centesimo
מֵאוֹת שָׁנָה בָּרִאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל
ecce & vidit Et .arcæ operimentum Noach remouit & ,terra
הָאָרֶץ וַיָּסַר נֹחַ אֶת־מִכְסֵה הַתֵּבָה וַיַּרְא וְהִנֵּה
vigesima & septima in ,secũdo mense in Et .terræ facies aruerant
14 חָרְבוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וּבַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים
Noach ad Deus est locutus Et .terra aruit ,mensis die
15 יוֹם לַחֹדֶשׁ יָבְשָׁה הָאָרֶץ׃ וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ
vxores & ,tui filij & ,tua vxor & ,tu ,arca de Exi :dicendo
16 לֵאמֹר׃ צֵא מִן־הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבָנֶיךָ וּנְשֵׁי־
carne omni ex ,tecum quæ ,bestiam Omnem .tecum tuorũ filiorũ
17 בָנֶיךָ אִתָּךְ׃ כָּל־הַחַיָּה אֲשֶׁר־אִתְּךָ מִכָּל־בָּשָׂר
,terram super reptante reptili omni in & ,iumento in & ,volatili in
בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ
terram super multiplicẽtur & crescãt & ,terra in repant & ,tecũ educ
הוֹצֵא אִתָּךְ וְשָׁרְצוּ בָאָרֶץ וּפָרוּ וְרָבוּ עַל־הָאָרֶץ׃
eius filiorũ vxores & ,eius vxor & ,eius filij & ,Noach exiit Et
18 וַיֵּצֵא־נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו
omne ,volatile omne & ,reptile omne & ,bestia Omnis .eo cum
19 אִתּוֹ׃ כָּל־הַחַיָּה כָּל־הָרֶמֶשׂ וְכָל־הָעוֹף כֹּל
.arca de exierunt suas familias ad .terram super reptans
רוֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ לְמִשְׁפְּחֹתֵיהֶם יָצְאוּ מִן־הַתֵּבָה׃
iumento omni ex tulit & ,Domino altare Noach ædificauit Et
20 וַיִּבֶן נֹחַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקַּח מִכֹּל הַבְּהֵמָה
holocausta ascendere fecit & ,mundo volatili omni ex & ,mundo
הַטְּהֹרָה וּמִכֹּל הָעוֹף הַטָּהֹר וַיַּעַל עֹלֹת
dixit Et .quietis odorem Dominus est odoratus Et .altari in
21 בַּמִּזְבֵּחַ׃ וַיָּרַח יְהוָה אֶת־רֵיחַ הַנִּיחֹחַ וַיֹּאמֶר
terræ adhuc maledicendũ ad addam Non : suum cor ad Dñs
יְהוָה אֶל־לִבּוֹ לֹא אֹסִף לְקַלֵּל עוֹד אֶת־הָאֲדָמָה

Marginalia: quæ erant — clauserunt se — שכך — quæ erãt sup — in fine vel post finem — שוב — נוח — ibant & deficiebant — ראה — in fine vel post finem — קצץ — חלל — exiit — quæ erãt sup — vt videret — קלל — quæ erant in — plantæ aquę erãt sup — מנוח — לקח — בוא — חלל — tempore vespertino — raptum erat — quæ erãt sup — amplius — quę erant super — יצא איש — quæ est tecũ — tam de volatili quam de iumento — פרה רבה — omne quod mouetur secundũ familias suas — שפחה — בנה — obtulit — עלה — רוח — נוח — corde suo — vt maledicam — vltra

:sua pueritia à† mala hominis cordis cogitatio quia ,hominem propter † est

21 בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו — רוע

quemadmodum viuens omne percutiendum ad adhuc addam non & — vltra vt percutiam

ולא־אסף עוד להכות את־כל־חי כאשר — נכה חיה

,frigus & ,messis & ,semẽtis ,terræ dies omnes Adhuc .feci

22 עשיתי׃ עד כל־ימי הארץ זרע וקציר וקר — קרר

.cessabunt non nox & ,dies & ,hyems & ,æstas & ,æstus &

וחם וקיץ וחרף ויום ולילה לא ישבתו׃ — חמם

CAP. IX. ט

Crescite :eis dixit & ,eius filiis & ,Noach DEVS benedixit Et

1 ויברך אלהים את־נח ואת־בניו ויאמר להם פרו

,vester timor Et .terram replete & ,multiplicamini &

2 ורבו ומלאו את־הארץ׃ ומוראכם — ירא

volatile omne super & ,terræ bestiam omnẽ super erit vester pauor &

וחתכם יהיה על כל־חית הארץ ועל כל־עוף — חתת

piscibus omnibus in & ,humi repet quod omni in ,cæli — cũ omnibus quæ mouere faciet terra.

השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל־דגי

ipsum ‡ quod reptile Omne .sunt tradita vestræ manui † maris — † quę omnia

3 הים בידכם נתנו׃ כל־רמש אשר הוא־ — נתן

.omnia vobis dedi herbæ olus sicut ,escam in erit vobis ,viuens — ‡ est

חי לכם יהיה לאכלה כירק עשב נתתי לכם את־כל׃ — virentẽ herbam

.comedetis non ,ipsius sanguine ,eius anima in carnem Tantum — Veruntamen cum aĩa eius, quæ est sanguis eius,

4 אך־בשר בנפשו דמו לא תאכלו׃

manu de ;requiram vestris animabus ‡ vestrũ sanguinem profectò Et — ‡ animarum vestrarum

5 ואך את־דמכם לנפשתיכם אדרש מיד

,ei⁹ fratris viri manu de ,hominis manu de & :illũ requirã bestiæ omnis

כל־חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו

,homine in hominis sanguinẽ Effundens .hominis animam requiram — Qui effuderit per hominẽ,

6 אדרש את־נפש האדם׃ שפך דם האדם באדם

.hominem fecit DEI imagine in quia ,effundetur ei⁹ sanguis — ad imaginẽ

דמו ישפך כי בצלם אלהים עשה את־האדם׃

multiplicamini & ,terra in producite ,multiplicamini & crescite vos Et — generamini

7 ואתם פרו ורבו שרצו בארץ ורבו־

:dicendo ,secum eius filios ad & Noach ad DEVS dixit Et .ea in

8 בה׃ ויאמר אלהים אל־נח ואל־בניו אתו לאמר׃

vestro semine cũ & ,vobiscum meum pactũ statuens ego ecce ,ego Et — statuo

9 ואני הנני מקים את־בריתי אתכם ואת־זרעכם — קום

,vobiscum ‡ quæ ,viuente anima omni cum Et .vos post — ‡ est

10 אחריכם׃ ואת כל־נפש החיה אשר אתכם

omnibus ex ;vobiscum terræ bestia omni in & ,iumẽto in ‡ ,volatili in † — † tam ‡ quàm

בעוף בבהמה ובכל־חית הארץ אתכם מכל

meum pactum statui Et .terræ bestiæ omni ,arcam egredientibus — quæ egressa sunt ex arca, & omni bestia terræ.

11 יצאי התבה לכל חית הארץ׃ והקמתי את־בריתי

non & :diluuij aquis ab adhuc caro omnis excidetur nõ & ,vobiscum — vltra

אתכם ולא־יכרת כל־בשר עוד ממי המבול ולא־ — מים נבל

DEVS dixit Et .terram disperdendũ ad* ,diluuiũ adhuc erit — *vt disperdat

12 יהיה עוד מבול לשחת הארץ׃ ויאמר אלהים

inter & ,vos inter & ,me inter dans* ego quod ,fœderis signum † Hoc — *do † est

זאת אות־הברית אשר־אני נתן ביני וביניכם ובין

.sæculi generationes in ,vobiscum ‡ quæ viuentem animã omnẽ — ‡ est

כל־נפש חיה אשר אתכם לדרת עולם׃ — דור

inter & me inter fœderis signũ in erit & ,nube in dedi meum Arcum — ponam

13 את־קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין

apparebit & ,terram super nubem me obnubilando in erit Et .terram — cùm obnubilauero

14 הארץ׃ והיה בענני ענן על־הארץ ונראתה

,vos inter & ,me inter † qđ ,mei fœderis recordabor Et .nube in arcus — † est

15 הקשת בענן׃ וזכרתי את־בריתי אשר ביני וביניכם

adhuc erit non & :carne omni in viuentem animã omnem inter & — cum

ובין כל־נפש חיה בכל־בשר ולא־יהיה עוד

arcus erit Et .carnem omnem disperdendũ ad ,diluuiũ ad aqua — vt disperdat

16 המים למבול לשחת כל־בשר׃ והיתה הקשת

,DEVM inter sæculi fœderis recordandum ad ,illũ videbo & ,nube in — vt recorder pacti perpetui

בענן וראיתיה לזכר ברית עולם בין אלהים

.terram super ‡ quæ ,carne omni in viuentem animã omnẽ inter & — ‡ est cum

ובין כל־נפש חיה בכל־בשר אשר על־הארץ׃

statui quod ,fœderis signum ‡ Hoc :Noach ad DEVS dixit Et — ‡ est

17 ויאמר אלהים אל־נח זאת אות־הברית אשר הקמתי

fuerunt Et .terram super † quæ carnem omnẽ inter & me inter — † est

18 ביני ובין כל־בשר אשר על־הארץ׃ ויהיו

Cham Et .Iepheth & ,Cham & ,Sem ,arca ex egredientes Noach filij — qui egressi sunt

בני־נח היצאים מן־התבה שם וחם ויפת וחם

istis ab Et .Noach filij isti Tres .Chenahan pater ipse — est

19 הוא אבי כנען׃ שלשה אלה בני־נח ומאלה

plãtauit & ,terræ vir Noach cœpit Et .terra omnis est dispersa — ĩcepit Noach colere terrã,

20 נפצה כל־הארץ׃ ויחל נח איש האדמה ויטע — חלל נטע

medio in se discooperuit & ,est inebriat⁹ & ,vino de bibit Et .vineam

21 כרם׃ וישת מן־היין וישכר ויתגל בתוך אהלה — שתה גלה

turpitudinem ,Chenahan pater ,Cham vidit Et .sui tabernaculi

22 אהלה׃ וירא חם אבי כנען את ערות — ראה ערה

,Sem tulit Et .platea in suis fratribus duobus nunciauit & ,sui patris — tulerunt

23 אביו ויגד לשני־אחיו בחוץ׃ ויקח שם — נגד שנה לקח

,ipsi ambo humerum super posuerunt & ,vestimentum Iepheth &

ויפת את־השמלה וישימו על־שכם שניהם — שום

eorum facies Et .sui patris turpitudinẽ operuerũt & ,retrorsum iuerunt † & — † euntes auersa facie,

וילכו אחרנית ויכסו את ערות אביהם ופניהם — כסה פנה

est expergefactus Et .viderunt non sui patris turpitudinẽ & ,retrorsum — erant auersæ,

24 אחרנית וערות אביהם לא ראו׃ וייקץ

.paruus suus filius sibi fecit quod cognouit & ,vino à Noach — minor.

נח מיינו וידע את אשר־עשה לו בנו הקטן׃

.suis fratribus erit seruorum seruus :Chenahã Maledict⁹ :dixit Et

25 ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו׃

Chenahan sit & ,Sem DEVS Dominus Benedictus :dixit Et

26 ויאמר ברוך יהוה אלהי שם ויהי כנען — היה

tabernaculis in habitet & ,Iepheth DEVS Dilatet .eis seruus

27 עבד למו׃ יפת אלהים ליפת וישכן באהלי־ — פתה

post Noach vixit Et .eis seruus Chenahan sit & :Sem

28 שם ויהי כנען עבד למו׃ ויחי־נח אחר — חיה

fuerunt Et .annos quinquaginta & annos trecentos ,diluuium

29 המבול שלש מאות שנה וחמשים שנה׃ ויהיו — מאה

:anni quinquaginta & anni nongenti Noach dies omnes

כל־ימי־נח תשע מאות שנה וחמשים שנה

.est mortuus &

וימת׃ — מות

CAP. X. י

Iepheth & ,Cham ,Sem ,Noach filiorum generationes † istæ Et — † sunt

1 ואלה תולדת בני־נח שם חם ויפת — ילד

Ghomer ;Iepheth Filij .diluuium post filij eis sunt nati &

2 ויולדו להם בנים אחר המבול׃ בני יפת גמר

.Tiras & ,Mesech & ,Tubal & ,Iauan & ,Madai & ,Maghog &

ומגוג ומדי ויון ותבל ומשך ותירס׃

.Togharmah & ,Riphath & ,Aschenaz :Ghomer filij Et

3 ובני גמר אשכנז וריפת ותגרמה׃

.Dodanim & ,Chitthim ,Tharsis & ,Elisah :Iauan filij Et

4 ובני יון אלישה ותרשיש כתים ודדנים׃

,suam linguã ad singulę ,suis terris in gentium insulæ sunt separatæ istis Ab — secundum terras suas, secũdum linguam suam, secundum familias suas,

5 מאלה נפרדו איי הגוים בארצתם איש ללשנו

,Misraim & Chus ,Cham filij Et .suis gentibus in suas familias ad

6 למשפחתם בגויהם׃ ובני חם כוש ומצרים

,Sabthah & ,Chauilah & ,Seba ,Chus filij Et .Chenahan & ,Puth &

7 ופוט וכנען׃ ובני כוש סבא וחוילה וסבתה

.Dedan & ,Seba ;Rahamah filij Et .Sabthecah & ,Rahamah &

ורעמה וסבתכא ובני רעמה שבא ודדן׃

.terra in potens esse cœpit ipse .Nimrod genuit Chus Et

8 וכוש ילד את־נמרד הוא החל להיות גבר בארץ׃ — חלל

:dicitur Idcirco .Domini facies ad venatione potens fuit Ipse — coram Dño.

9 הוא־היה גבר־ציד לפני יהוה על־כן יאמר — צוד

principium fuit Et .Domini conspectu in venatione fortis Nimrod Sicut — coram Dño.

10 כנמרד גבור ציד לפני יהוה׃ ותהי ראשית

.Sinhar terra in ,Chalneh & ,Achad & ,Erech & ,Babel eius regni

ממלכתו בבל וארך ואכד וכלנה בארץ שנער׃

& ,Nineueh ædificauit & ;Assur exijt ipsa terra E

11 מן־הארץ ההוא יצא אשור ויבן את־נינוה ואת־ — בנה

Nineueh inter Resen Et .Chalach & ciuitatem Rechoboth

12 רחבת עיר ואת־כלח׃ ואת־רסן בין נינוה

genuit Misraim Et .magna ciuitas ‡ ipsa .Chalach inter & — ‡ est

13 ובין כלח הוא העיר הגדלה׃ ומצרים ילד את־

.Naphthuchim & ,Lehabim & ,Hanamim & ,Ludim

לודים ואת־ענמים ואת־להבים ואת־נפתחים׃

inde sunt egressi quòd :Chasluchim & ,Patrusim Et — vnde

14 ואת־פתרסים ואת־כסלחים אשר יצאו משם

Sidon genuit Chenahan Et .Chaphtorim & ,Pelistim

15 פלשתים ואת־כפתרים׃ וכנען ילד את־צידן

& ,Emori & ,Iebusi Et .Cheth & suũ primogenitũ

16 בכרו ואת־חת׃ ואת־היבוסי ואת־האמרי ואת

.Sini & ,Harchi & ,Chiuui Et .Ghirghasi

17 הגרגשי׃ ואת־החוי ואת־הערקי ואת־הסיני׃

sunt sparsæ postea Et .Chamathi & ,Semari & ,Aruadi Et

18 ואת־הארודי ואת־הצמרי ואת־החמתי ואחר נפצו

Sidon à Chenahanæi terminus fuit Et .Chenahanæi familiæ

19 משפחות הכנעני׃ ויהי גבול הכנעני מצידן

filios genuit & :annos quadringentos & ,annos tres ,Selach
אֶת־שֶׁלַח שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
.Heber genuit & ,annos triginta vixit Selach Et .filias &
14 וּבָנוֹת׃ † וְשֶׁלַח חַי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־עֵבֶר׃
,annos tres ,Heber ipse genuit postquam Selach vixit Et
15 † וַיְחִי־שֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־עֵבֶר שָׁלֹשׁ שָׁנִים
Heber vixit Et .filias & filios genuit & :annos quadringentos &
16 וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ † וַיְחִי־עֵבֶר
Heber vixit Et .Pelegh genuit & ,annos triginta & quatuor
17 אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פָּלֶג׃ † וַיְחִי־עֵבֶר
quadringentos & annos triginta ,Pelegh ipse genuit postquam
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת
:annos triginta Pelegh vixit Et .filias & filios genuit & :annos
18 שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ † וַיְחִי־פֶלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
ipse genuit postquā Pelegh vixit Et .Rehu genuit &
19 וַיּוֹלֶד אֶת־רְעוּ׃ † וַיְחִי־פֶלֶג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־
.filias & filios genuit & :annos ducentos & annos nouem ,Rehu
רְעוּ תֵּשַׁע שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃
.Serug genuit & ,annos triginta & duos Rehu vixit Et
20 † וַיְחִי רְעוּ שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שְׂרוּג׃
,annos septem ,Serugh ipse genuit postquam Rehu vixit Et
21 † וַיְחִי רְעוּ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שְׂרוּג שֶׁבַע שָׁנִים
Serugh vixit Et .filias & filios genuit & ,annos ducentos &
22 וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ † וַיְחִי שְׂרוּג
postquam Serugh vixit Et .Nachor genuit & ,annos triginta
23 שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־נָחוֹר׃ † וַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי
.filias & filios genuit & :annos ducentos ,Nachor ipse genuit
הוֹלִידוֹ אֶת־נָחוֹר מָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃
.Terach genuit & ,annos viginti & nouem Nachor vixit Et
24 † וַיְחִי נָחוֹר תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־תָּרַח׃
nouendecim ,Terach ipse genuit postquam Nachor vixit Et
25 † וַיְחִי נָחוֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תֶּרַח תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה
Terach vixit Et .filias & filios genuit & :annos centū & annos
26 שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ † וַיְחִי־תֶרַח
& ,Nachor ,Abram genuit & ,annos septuaginta
שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־
,Abram genuit Terach :Terach generationes istæ Et .Haran
27 הָרָן׃ † וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תֶּרַח תֶּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם
est mortuus Et .Loth genuit Haran Et .Haran & ,Nachor
28 אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט׃ † וַיָּמָת
Vr in suæ natiuitatis terra in *sui patris Terach facies super* Haran
הָרָן עַל־פְּנֵי תֶּרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ בְּאוּר
Nomen .vxores sibi Nachor & Abram *accepit Et .Chasdim
29 כַּשְׂדִּים׃ † וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם
Haran filia ,Milchah ,Nachor vxoris nomē & ;Sarai ,Abram vxoris
אֵשֶׁת־אַבְרָם שָׂרָי וְשֵׁם אֵשֶׁת־נָחוֹר מִלְכָּה בַּת־הָרָן
ei † Non .sterilis Sarai fuit Et .Iscah patris & ,Milchah patris
30 אֲבִי־מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה׃ † וַתְּהִי שָׂרַי עֲקָרָה אֵין לָהּ
filium Loth & ,suum filiū Abram Terach accepit Et .natus
31 וָלָד׃ † וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־
.sui filij Abram vxorem ,suam nurū Sarai & ,sui filij filiū Haran
הָרָן בֶּן־בְּנוֹ וְאֵת שָׂרַי כַּלָּתוֹ אֵשֶׁת אַבְרָם בְּנוֹ
:Chenahan terram in *eundum ad* ,Chasdim Vr de eis cum exierunt Et
וַיֵּצְאוּ אִתָּם מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן
dies fuerunt Et .ibi habitauerunt & Charan ad vsq; venerunt &
32 וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ † וַיִּהְיוּ יְמֵי־
.Charan in Terach est mortuꝰ & ;anni ducenti & anni quinq; ,Terach
תֶרַח חָמֵשׁ שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן׃

Margin: מֵאָה — †sunt — מוּת — corā Terach patre suo — פְּנֵי ילד — *acceperunt לָקַח — אִשׁ — †erat — כָּל — vt pergerent ילך — יוֹם

CAP. XII. יב

,tua terra è tibi Vade :Abram ad Dominus dixit Et
1 † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֶךְ־לְךָ מֵאַרְצְךָ
.te faciā videre quā terram ad ,tui patris domo è & ,tua cognatiōe è &
וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ׃
magnificabo & ,tibi benedicā & magnā gentem in te faciam Et
2 † וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְךָ וַאֲגַדְּלָה
: tibi benedicentibus benedicam Et .benedictio esto & :tuū nomen
3 שְׁמֶךָ וֶהְיֵה בְּרָכָה׃ † וַאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ
familiæ omnes te in *benedicentur* Et .maledicā ,tibi maledicentibus &
וּמְקַלֶּלְךָ אָאֹר וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת
eum ad est locutus quemadmodum Abram abiit Et .terræ
4 הָאֲדָמָה׃ † וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו
,annorum quinq; filius† Abram Et .Loth secum perrexit & .Dominꝰ
יְהוָה וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים
Abram cepit Et .Charan de *suo exire in* annorum septuaginta &
5 וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מֵחָרָן׃ † וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־

Margin: רָאָה — עָשָׂה — benedicēt se — אָרַר — † erat — quando egressus est

Hamorah & Sedom *te ingrediendo* Hazzah ad vsq; Gherar te ingrediēte
בֹּאֲכָה גְרָרָה עַד־עַזָּה בֹּאֲכָה סְדֹמָה וַעֲמֹרָה
,suas familias ad* ,Cham filij Isti .Lasah ad vsq; Seboim & Admah &
20 וְאַדְמָה וּצְבֹיִם עַד־לָשַׁע׃ † אֵלֶּה בְנֵי־חָם לְמִשְׁפְּחֹתָם
Etiā .natus est Sem ipsi Et .suis gētibꝰ in ,suis terris in .suas linguas ad*
21 לִלְשֹׁנֹתָם בְּאַרְצֹתָם בְּגוֹיֵהֶם׃ † וּלְשֵׁם יֻלַּד גַּם־
Filij .maioris Iepheth frater ,Heber filiorū omniū pater ipse
22 הוּא אֲבִי כָּל־בְּנֵי־עֵבֶר אֲחִי יֶפֶת הַגָּדוֹל׃ † בְּנֵי
filij Et .Aram & ,Lud & ,Arpachsad & ,Assur & ,Helam ,Sem
23 שֵׁם עֵילָם וְאַשּׁוּר וְאַרְפַּכְשַׁד וְלוּד וַאֲרָם׃ † וּבְנֵי
genuit Arpachsad Et .Mas & Ghether & Chul & Hus ;Aram
24 אֲרָם עוּץ וְחוּל וְגֶתֶר וָמַשׁ׃ † וְאַרְפַּכְשַׁד יָלַד אֶת־
duo *est natus* Heber ipsi Et .Heber genuit Selach & ;Selach
25 שָׁלַח וְשֶׁלַח יָלַד אֶת־עֵבֶר׃ † וּלְעֵבֶר יֻלַּד שְׁנֵי
;terra est diuisa eius diebus in quia ,Pelegh vnius nomen :filij
בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ
& Almodad genuit Iochthan Et .Iochthan eius fratris nomē &
26 וְשֵׁם אָחִיו יָקְטָן׃ † וְיָקְטָן יָלַד אֶת־אַלְמוֹדָד וְאֶת־
& Hadoram Et .Iarach & Chasarmaueth & ,Seleph
27 שָׁלֶף וְאֶת־חֲצַרְמָוֶת וְאֶת־יָרַח׃ † וְאֶת־הֲדוֹרָם וְאֶת־
.Seba & Abimael & Hobal Et .Dichlah & Vzal
28 אוּזָל וְאֶת־דִּקְלָה׃ † וְאֶת־עוֹבָל וְאֶת־אֲבִימָאֵל וְאֶת־שְׁבָא׃
.Iochthā filij isti Oēs .Iobab & Chauilah & Ophir Et
29 † וְאֶת־אוֹפִר וְאֶת־חֲוִילָה וְאֶת־יוֹבָב כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי יָקְטָן׃
.orientis montē Sephar *te ingrediēdo* ,Mesah à eorum habitatio fuit Et
30 † וַיְהִי מוֹשָׁבָם מִמֵּשָׁא בֹּאֲכָה סְפָרָה הַר הַקֶּדֶם׃
,suis terris in ,suas linguas ad ,suas familias ad ,Sem filij Isti
31 † אֵלֶּה בְנֵי־שֵׁם לְמִשְׁפְּחֹתָם לִלְשֹׁנֹתָם בְּאַרְצֹתָם
,suas generationes ad* Noach filiorū familiæ Istæ .suis gentes ad
32 לְגוֹיֵהֶם׃ † אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדֹתָם
.diluuium post terra in gentes funt diuisæ istis ab & :suis gētibus in
בְּגוֹיֵהֶם וּמֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ הַגּוֹיִם בָּאָרֶץ אַחַר הַמַּבּוּל׃

Margin: donec ingrediaris — בוא — *per familias suas, per linguas suas, †fuit †maior — nati sunt — donec ingrediaris — ישב — per — in gentibus suis — †per ילד

CAP. XI. יא

.*vna verba & ,vnum labium* terra omnis erat Et
1 † וַיְהִי כָל־הָאָרֶץ שָׂפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֲחָדִים׃
terra in *vallem* inuenerunt & ,oriente ab *ipsos proficiscendo in* fuit Et
2 † וַיְהִי בְּנָסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בִקְעָה בְּאֶרֶץ
Agite :suū socium ad *vir* dixerunt Et .ibi habitauerūt & ,Sinhar
3 שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ † וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ הָבָה
eis fuit Et .combustionē ad coburamus & ,lateres lateri ficemus
נִלְבְּנָה לְבֵנִים וְנִשְׂרְפָה לִשְׂרֵפָה וַתְּהִי לָהֶם
Agite :dixerunt Et .*cæmentum in* eis fuit lutum & ,*lapidem in*
4 הַלְּבֵנָה לְאָבֶן וְהַחֵמָר הָיָה לָהֶם לַחֹמֶר׃ † וַיֹּאמְרוּ הָבָה
faciamus & ,cælum in eiꝰ caput & ,turrim & ,ciuitatē nobis ædificemus
נִבְנֶה־לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה־
.terræ omnis *facies super* dispergamur forte ne ,nomen nobis
לָּנוּ שֵׁם פֶּן־נָפוּץ עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ׃
quam ,turrim & ,ciuitatem *videndum ad* Dñs descēdit Et
5 † וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאֹת אֶת־הָעִיר וְאֶת־הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר
vnus populus Ecce :Dñs dixit Et .hominum filij ædificabant
6 בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם׃ † וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עַם אֶחָד
nūc Et .*faciendum ad* eorū incipere hoc Et .ipsis omnibꝰ †vnum labium &
וְשָׂפָה אַחַת לְכֻלָּם וְזֶה הַחִלָּם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה
.*faciendum ad* cogitauerunt quod omne ,eis ab prohibebitur non
לֹא־יִבָּצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר יָזְמוּ לַעֲשׂוֹת׃
non vt ,eorum labiū ibi cōfundamus† & ,descēdamus Agite
7 הָבָה נֵרְדָה וְנָבְלָה שָׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא
super inde eos Dñs dispersit Et .sui focij labium *vir* audiant
8 יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ׃ † וַיָּפֶץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל־
Propterea .ciuitatem *ædificandum ad* cessauerūt & :terræ omnis facies
9 פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֹת הָעִיר׃ † עַל־כֵּן
omnis labium Dñs confudit ibi quia ,Babel eius nomē vocauit
קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי־שָׁם בָּלַל יְהוָה שְׂפַת כָּל־
.terræ omnis facies super Dñs eos dispersit inde & :terræ
הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הֱפִיצָם יְהוָה עַל־פְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ׃
genuit & ,annorū cētum filius Sem :Sem generationes Istæ
10 † אֵלֶּה תּוֹלְדֹת שֵׁם שֵׁם בֶּן־מְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
Sem vixit Et .diluuium post annis duobus Arpachsad
11 אֶת־אַרְפַּכְשָׁד שְׁנָתַיִם אַחַר הַמַּבּוּל׃ † וַיְחִי־שֵׁם
genuit & :annos quingentos ,Arpachsad *ipsum gignere post*
אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אַרְפַּכְשָׁד חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
,annos triginta & quinq; vixit Arpachsad Et .filias & filios
12 בָּנִים וּבָנוֹת׃ † וְאַרְפַּכְשַׁד חַי חָמֵשׁ וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה
ipse genuit postquam Arpachsad vixit Et .Selach genuit &
13 וַיּוֹלֶד אֶת־שָׁלַח׃ † וַיְחִי אַרְפַּכְשַׁד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ

Margin: labij vnius, & verborum eorundem — cum proficiscerentur ipsi — *planiciem — quisque — pro lapide, pro cæmēto — in superficie — vt videret ראה — בנה — †est — vt faciant — חלל — vt faciant — Vel confundatur — vnusquisque — פוץ ædificare — postquam genuit ipse

,suā substātiā oēm & ,sui fratris filiū Loth & ,suā vxorē Sarai
שרי אשתו ואת־לוט בן־אחיו ואת־כל־רכושם
exiuerunt & ,Charan in fecerant *quam animam* & ,acquisierāt quam
אשר רכשו ואת־הנפש אשר־עשו בחרן ויצאו
.Chenahan terram in sunt ingressi & ,Chenahan terram in *eundum ad*
ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען׃
ad vsque ,Sechem locum ad vsque terram in Abram transiit Et
6 ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד
est visus Et .terra in *tunc* Chenahanæus Et .Moreh quercum
7 אלון מורה והכנעני אז בארץ׃ וירא
.hanc terram dabo tuo Semini :dixit & ,*Abram ad* Dns
יהוה אל־אברם ויאמר לזרעך אתן את־הארץ הזאת
.*eum ad* apparuerat qui ,Domino altare ibi ædificauit Et
ויבן שם מזבח ליהוה הנראה אליו׃
tetēdit Et .Bethel ipsi oriente ab montem ad inde se trāstulit Et
8 ויעתק משם ההרה מקדם לבית־אל ויט
ibi ædificauit Et .oriente ab Hai & ,*mari à* Bethel :suum tentoriū
אהלה בית־אל מים והעי מקדם ויבן־שם
Abram est profectus Et .Domini *nomine in* inuocauit & ,Dño altare
9 מזבח ליהוה ויקרא בשם יהוה׃ ויסע אברם
descēdit Et .terra in fames fuit Et .meridiem ad pficiscēdo & ,eūdo
10 הלוך ונסוע הנגבה׃ ויהי רעב בארץ וירד
.terra in *fames** grauis quia ,ibi *peregrinandum ad* ,Aegyptū in Abram
אברם מצרימה לגור שם כי־כבד הרעב בארץ׃
dixit & ,Aegyptum *ingrediendū ad* ‡ appropinquauit *cūm vt** fuit Et
11 ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה ויאמר
pulchra mulier quòd ,cognoui nunc Ecce .suam vxorem Sarai ad
אל־שרי אשתו הנה־נא ידעתי כי אשה יפת־
,dicent & ,Aegyptij te viderint cum ,erit Et .*tu* aspectu
12 מראה את׃ והיה כי־יראו אתך המצרים ואמרו
:quæso Dic .viuere facient te & ,me occident & :*hæc* eius Vxor
13 אשתו זאת והרגו אתי ואתך יחיו׃ אמרי־נא
mea anima viuat & ,te propter mihi sit bene vt ,*tu* mea Soror
אחתי את למען ייטב־לי בעבורך וחיתה נפשי
viderunt & ,Aegyptū Abram ingrederetur cū ,fuit Et .te propter
14 בגללך׃ ויהי כבוא אברם מצרימה ויראו
eam viderūt Et .valde *ipsa* pulchra quòd ,mulierem Aegyptij
15 המצרים את־האשה כי־יפה הוא מאד׃ ויראו אתה
mulier est sublata Et .*Parhoh ad* eam laudauerūt & ,Parhoh principes
שרי פרעה ויהללו אתה אל־פרעה ותקח האשה
fuit Et .eam propter benefecit Abram ipsi Et .Parhoh domum in
16 בית פרעה׃ ולאברם היטיב בעבורה ויהי־
.cameli & ,asinæ & ,ancillæ & ,serui & ,asini & ,*bos & ,pecus* ei
לו צאן־ובקר וחמרים ועבדים ושפחת ואתנת וגמלים׃
eius domū & ,magnis percussionibus Parhoh Dominus percussit Et
17 וינגע יהוה את־פרעה נגעים גדלים ואת־ביתו
,*Abram ad* Parhoh vocauit Et .Abram vxoris Sarai *rem propter*
18 על־דבר שרי אשת אברם׃ ויקרא פרעה לאברם
quòd mihi indicasti non quid *Ad* ?mihi fecisti hoc *Quid* :dixit &
ויאמר מה־זאת עשית לי למה לא־הגדת לי כי
tuli Et ?*ipsa* mea Soror ,dixisti quid *Ad* ?*ipsa* tua vxor
19 אשתך הוא׃ למה אמרת אחתי הוא ואקח
.vade & ,cape ,tua vxor ecce nunc Et .vxorem in mihi eam
אתה לי לאשה ועתה הנה אשתך קח ולך׃
& ,eum dimiserunt & ,viris Parhoh eum super præcepit Et
20 ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו ואת־
.*ei quod omne* & ,eius vxorem
אשתו ואת־כל־אשר־לו׃

animas quas / vt pergerent / בוא / tunc erat / ראה / Abrahæ / נתן / sibi. / בנה / נטה / erat ab occidente / nomen / vt peregrinaretur / *fames erat / ‡quando / ‡vt ingrederetur / יפה / es. / est. / חיה / es, / esset / Parhoni. / לקח / fuerūt pecudes & boues / causa Abram, / Cur / Vt / נגד / esset? Vt est? / omnia quæ erant ei.

CAP. XIII. יג

.*ei quod omne &* ,ei⁹ vxor & ipse ,Aegypto ex Abram ascendit Et
1 ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל־אשר־לו
,pecore in valde *grauis* Abram Et .meridiem ad eo cum Loth &
2 ולוט עמו הנגבה׃ ואברם כבד מאד במקנה
ad vsq; & meridie à *suas profectiones ad* iuit Et .auro in & ,argēto in
3 בכסף ובזהב׃ וילך למסעיו מנגב ועד־
,prīcipio in eius tabernaculū *ibi fuit quo* ,locum ad vsq; ,Bethel
בית־אל עד־המקום אשר־היה שם אהלה בתחלה
fecerat quod ,altaris locum Ad .Hai inter & ,Bethel inter
4 בין בית־אל ובין העי׃ אל־מקום המזבח אשר־עשה
.Domini *nomine in* Abram ibi inuocauerat & ,principio in ibi
שם בראשנה ויקרא שם אברם בשם יהוה׃
,*bos & ,pecus fuit* Abram cum ambulanti Loth ipsi etiam Et
5 וגם־ללוט ההלך את־אברם היה צאן־ובקר
quia ,simul *habitandū ad* ,terra eos ferebat non Et .tabernacula &
6 ואהלים׃ ולא־נשא אתם הארץ לשבת יחדו כי־

& omnia quæ erant ei. / עלה / diues erat / per profectiones suas / נסע / vbi fuerat / חלל / nomen / erāt pecudes & boues / ישב / vt habitarent

.simul habitare poterant non & ,multa eorum substantia erat
היה רכושם רב ולא יכלו לשבת יחדו׃
pastores inter & ,Abram pecoris pastores inter contentio fuit Et
7 ויהי ריב בין רעי מקנה־אברם ובין רעי
.terra in *habitans* tunc Perizæus & Chenahanæ⁹ Et .Loth pecoris
מקנה־לוט והכנעני והפרזי אז ישב בארץ׃
me inter contentio sit quæso Ne :Loth ad Abram dixit Et
8 ויאמר אברם אל־לוט אל־נא תהי מריבה ביני
viri quia ,tuos pastores inter & ,meos pastores inter & ,te inter &
וביניך ובין רעי ובין רעיך כי־אנשים
Separare ?tuo conspectu in terra omnis Nonne .nos fratres
9 אחים אנחנו׃ הלא כל־הארץ לפניך הפרד
,dextrā ad si & :dextrabo & ,sinistrā ad Si .me desuper nunc
נא מעלי אם־השמאל ואימנה ואם־הימין
omnem vidit & ,suos oculos Loth leuauit Et *.sinistrabo*
10 ואשמאילה׃ וישא־לוט את־עיניו וירא את־כל־
Dñs disperderet antequam *,rigans‡ ipsa* tota quòd Iarden planiciem
ככר הירדן כי כלה משקה לפני שחת יהוה
,Aegypti terra sicut ,Domini hortus sicut ,Hamorah & ,Sedom
את־סדם ואת־עמרה כגן־יהוה כארץ מצרים
planiciem omnem Loth sibi elegit Et .Sohar te ingrediente
11 באכה צער׃ ויבחר־לו לוט את כל־ככר
.suo fratre desuper vir sunt separati & ,oriēte ab Loth est pfectus & ,Iardē
הירדן ויסע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו׃
vrbibus in habitauit Loth & ,Chenahan terra in habitauit Abram
12 אברם ישב בארץ־כנען ולוט ישב בערי
,*mali* Sedom viri Et .Sedom vsq; tabernaculū tetēdit & planiciei
13 הככר ויאהל עד־סדם׃ ואנשי סדם רעים
postquā ,Abram ad dixit Dñs Et .valde Domino peccatores &
14 וחטאים ליהוה מאד׃ ויהוה אמר אל־אברם אחרי
à vide & ,tuos oculos nunc Leua *.eo cum de Loth est separatus*
הפרד־לוט מעמו שא נא עיניך וראה מן־
,orientē ad & ,meridiē ad & ,aquilonē ad ,*ibi tu quo* loco
המקום אשר־אתה שם צפנה ונגבה וקדמה
,eam dabo tibi ,*videns‡* tu quam terram omnem Quia *.mare ad &‡*
15 וימה׃ כי את־כל־הארץ אשר־אתה ראה לך אתננה
pulucrē sicut tuū semē ponam Et .seculum in vsq; tuo semini &
16 ולזרעך עד־עולם׃ ושמתי את־זרעך כעפר
etiam ,terræ puluerem *numerandum ad vir potuerit si quod‡* :terræ
הארץ אשר אם־יוכל איש למנות את־עפר הארץ גם־
,eius longitudinem ad terra in ambula ,Surge .numerabitur tuū semē
17 זרעך ימנה׃ קום התהלך בארץ לארכה
,Abram tabernaculū tetēdit Et .eam dabo tibi quia ,*eius latitudinē ad &*
18 ולרחבה כי לך אתננה׃ ויאהל אברם
ædificauit & :Chebrō *in qua* ,Mamre quercubus in habitauit &,venit &
ויבא וישב באלני ממרא אשר בחברון ויבן־
.Domino altare ibi
שם מזבח ליהוה׃

רבה / רוב רעה / habitabant / היה / est coram te? Separa te nunc à me. Si ieris ad sinistrā, dexteram tenebo: & si ad dexteram ieris, sinistrā tenebo. / ‡esset irrigua / נשא ראה / פנה / בוא / separauerunt se alter ab altero. / עור / erant mali, / רוע / separauit se Loth ab eo. / vbi es, / ‡& ad occidētem. ‡vides / נתן / שום / ‡quia si poterit quisquam numerare per terram in lōgitudinem eius, & in latitudinē eius, / מנה / quæ sunt in / בוא בנה

CAP. XIIII. יד

Elasar rex Arioch ,Sinhar regis Amraphel diebus in fuit Et
1 ויהי בימי אמרפל מלך־שנער אריוך מלך אלסר
fecerunt :gentium rex Tidhal & ,Helam rex Chedorlahomer
2 כדר־לעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים׃ עשו
,Hamorah rege Birsah cum & ,Sedom rege Berah cum bellum
מלחמה את־ברע מלך סדם ואת־ברשע מלך עמרה
ipsa ,Belah rege & ,Seboim rege Semeber & ,Admah rege Sinab
שנאב מלך אדמה ושמאבר מלך צביים ומלך בלע היא־
mare Ipsa‡ :Siddim *vallem ad conuenerunt‡* isti Omnes .Sohar
3 צער׃ כל־אלה חברו אל־עמק השדים הוא ים
tertio & ,Chedorlahomer seruierunt annos Duodecim .salis
4 המלח׃ שתים עשרה שנה עבדו את־כדרלעמר ושלש־
venit anno decimoquarto in Et *.rebellarunt* anno decimo
5 עשרה שנה מרדו׃ ובארבע עשרה שנה בא
Rephaim percusserunt Et :*eo cum qui* reges & ,Chedorlahomer
כדרלעמר והמלכים אשר אתו ויכו את־רפאים
Emim & ,Ham in Zuzim & ,Charnaim Astheroth in
בעשתרת קרנים ואת־הזוזים בהם ואת האימים
ad vsque Sehir *eorum monte in* Chori Et .Chiriathaim Saueh in
6 בשוה קריתים׃ ואת־החרי בהררם שעיר עד
venerunt & ,redierūt Et .desertum *super* quæ ,Paran planiciem
7 איל פארן אשר על־המדבר׃ וישבו ויבאו
,Amalechitæ agrū omnē percusserūt & :*Cades ipsa* ;Misphath Hen ad
אל־עין משפט הוא קדש ויכו את־כל־שדה העמלקי
.Thamar Chaseson in habitantem Emoræum etiam &
וגם את־האמרי הישב בחצצן תמר׃

ipsa est צבוים / ‡cōiūcti sunt in valle / ‡ipsa est vallis maris / defecerunt. / qui erāt cum / נכה / in montanis / quæ est iuxta / ipsa est Cades:

sed egredietur qui *quinimo* ,iste te hæreditabit Nō :dicendo eū ad Domini
יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשְׁךָ זֶה כִּי־אִם אֲשֶׁר יֵצֵא
:dixit & ,foras eum eduxit Et .te hæreditabit ipse ,tuis visceribus de
5 מִמֵּעֶיךָ הוּא יִירָשֶׁךָ׃ וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר
numerare poteris si ,stellas numera & ,cælos in nunc Suspice
הַבֶּט־נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם־תּוּכַל לִסְפֹּר
Domino, *Dominum in* credidit Et .tuum semen erit Sic :ei dixit Et .eas
6 אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ׃ וְהֶאֱמִן בַּיהוָה
sibi ad iustitiam. qui ,Dñs Ego :eum ad dixit Et .*iustitiam* ei illud imputauit &
7 וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְדָקָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר
vt darem ,istam terram tibi *dandum ad* ,Chaldæis Vr de te eduxi
הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֶת לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
vt hæredites eam *Deus יָצָא quod ,cognoscam quo in *Iehouih* Domine :dixit Et .*eam hæreditandū ad*
8 לְרִשְׁתָּהּ׃ וַיֹּאמַר אֲדֹנָי יֱהוִה בַּמָּה אֵדַע כִּי
יֵרַשׁ יָדַע ,triennem vitulam mihi Tolle :eum ad dixit Et .eā hæreditabo
9 אִירָשֶׁנָּה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו קְחָה לִי עֶגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת
לָקַח pullum columbarum. tulit Et .*pipionem & ,turturē &* ,trienne arietē & ,triennē caprā &
10 וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאַיִל מְשֻׁלָּשׁ וְתֹר וְגוֹזָל׃ וַיִּקַּח־
per medium, & posuit singulas diuisionis ei partes, alteram contra alteram, sed aues non diuisit. *sua partis vnūquodq; dedit & ,medio in* ea diuisit & ,ista omnia sibi
לוֹ אֶת־כָּל־אֵלֶּה וַיְבַתֵּר אֹתָם בַּתָּוֶךְ וַיִּתֵּן אִישׁ־בִּתְרוֹ
volatile descendit Et .*diuisit non auem* & ,*eius socia occursum ad*
11 לִקְרַאת רֵעֵהוּ וְאֶת־הַצִּפֹּר לֹא בָתָר׃ וַיֵּרֶד הָעַיִט
descenderunt aues *abigebat *sole occumbente, *intrandum ad Sol* fuit Et .Abram eas *exsufflauit & ,*cadauera super
12 עַל־הַפְּגָרִים וַיַּשֵּׁב אֹתָם אַבְרָם׃ וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא
*tenebrosus magnus *sua. Et seruire facient eos. *magna obscuritas* ,terror ecce Et .Abram super cecidit sopor
וְתַרְדֵּמָה נָפְלָה עַל־אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדֹלָה
quod ,cognosces Cognoscēdo :Abramad dixit Et .eū super cadens
13 נֹפֶלֶת עָלָיו׃ וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי־
נֶשֶׁב eos affliget & ,*eis seruient Et* ,*sibi* non terra in tuū semē erit peregrinū
גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם
*iudico עָנָה .ego*indicans ,seruient cui gentem etiā Et .annos quadringentos
14 אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה׃ וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי
*cum generatione quarta דּוּן ad ingredieris tu Et .magna substātia *in egredientur postea Et
15 וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל׃ וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל־
*est *punitio *generatio Et* .bona canitie in Sepelieris .pace in tuos patres
16 אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשֵׂיבָה טוֹבָה׃ וְדוֹר
עָוָה .hucusque Emoræi *iniquitas perfecta* non quia ,huc reuertētur *quarta*
רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֵם עֲוֹן הָאֱמֹרִי עַד־הֵנָּה׃
*sole occumbente *fumans, *fumi* furnus ecce & : erat caligo & ,*occumbens Sol* fuit Et
17 וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וַעֲלָטָה הָיָה וְהִנֵּה תַנּוּר עָשָׁן
בְּיוֹם die In .ipsas diuisiones inter transibat quæ ,ignis lampas &
18 וְלַפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה׃ בַּיּוֹם
dabo *dedi* tuo Semini:dicendo ,fœdus Abram cum Dñs pepigit ipso
הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ נָתַתִּי
flumen ,magnū flumen ad vsq; ,Aegypti flumine à ,hanc terram
אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר־
,Chadmonæum & ,Chenizæum & ,Chenæum. .Perath
19 פְּרָת׃ אֶת־הַקֵּינִי וְאֶת־הַקְּנִזִּי וְאֵת הַקַּדְמֹנִי׃
.Rephaim & ,Perizæum & ,Chitthæum Et
20 וְאֶת־הַחִתִּי וְאֶת־הַפְּרִזִּי וְאֶת־הָרְפָאִים׃
& ,Ghirghasæum & ,Chenahanæum & ,Emoræum Et
21 וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַגִּרְגָּשִׁי וְאֶת־
.Iebusæum
הַיְבוּסִי׃

CAP. XVI. יו

erat אִישׁ ,Aegyptia ancilla ei Et .ei pepererat nō Abram vxor Sarai Et
1 וְשָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלָהּ שִׁפְחָה מִצְרִית
nunc Ecce :Abram ad Sarai dixit Et .Hagar eius nomē &
2 וּשְׁמָהּ הָגָר׃ וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם הִנֵּה־נָא
ne parerem. forte ,meā ancillam ad nunc Ingredere .*pariendo à* ,Dñs me conclusit
יָלַד בּוֹא עֲצָרַנִי יְהוָה מִלֶּדֶת בֹּא־נָא אֶל־שִׁפְחָתִי אוּלַי
filios suscipiam Sarai tulit Et .Sarai voci Abram paruit Et .ea ab *ædificabor*
3 אִבָּנֶה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרָי׃ וַתִּקַּח שָׂרַי
לָקַח *in fine קֵץ ,annorum decem *fine à* suā ancillam Aegyptiam Haghar ,Abram vxor
אֵשֶׁת־אַבְרָם אֶת־הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחָתָהּ מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים
*quibus habitauit suo viro Abram eam dedit & :Chenahā terra in Abram *habitādū ad*
לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁהּ
יָשַׁב נָתַן quod vidit Et .concepit & Haghar ad est ingressus Et .vxorem in ipsi
4 לוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיָּבֹא אֶל־הָגָר וַתַּהַר וַתֵּרֶא כִּי
הָרָה רָאָה *despectui fuit Sarai dixit Et .suis oculis in eius domina *fuit vilis* & concepisset
5 הָרָתָה וַתֵּקַל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ׃ וַתֹּאמֶר שָׂרַי
קָלַל .tuo sinu in meā ancillam dedi Ego .te super *mea Iniquitas* :Abram ad
Punitio mea *despectui fum
אֶל־אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ אָנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי בְּחֵיקֶךָ
,me inter Dñs Iudicet .eius oculis in *sum vilis &* ,cōcepit quod vidit Et
וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וָאֵקַל בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי

rex & ,Admah rex & ,Hamorah rex & ,Sedom rex est egressus Et
8 וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סְדֹם וּמֶלֶךְ עֲמֹרָה וּמֶלֶךְ אַדְמָה וּמֶלֶךְ
est צְבוֹיִם bellum eis cum ordinauerūt & ,Sohar Ipsa :Belah rex & ,Seboim
צְבֹיִים וּמֶלֶךְ בֶּלַע הִוא־צֹעַר וַיַּעַרְכוּ אִתָּם מִלְחָמָה
Tidhal & ,Helam rege Chedorlahomer Cum .Siddim valle in
9 בְּעֵמֶק הַשִּׂדִּים׃ אֵת כְּדָרְלָעֹמֶר מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל
,Elasar rege Arioch & ,Sinhar rege Amraphel & ,gentium rege
מֶלֶךְ גּוֹיִם וְאַמְרָפֶל מֶלֶךְ שִׁנְעָר וְאַרְיוֹךְ מֶלֶךְ אֶלָּסָר
plena erat puteis *putei* Siddim vallis Et .quinque cum reges quatuor
10 אַרְבָּעָה מְלָכִים אֶת־הַחֲמִשָּׁה׃ וְעֵמֶק הַשִּׂדִּים בֶּאֱרֹת
נוּס נָפַל :ibi ceciderūt & ,Hamorah & ,Sedom rex fugerūt Et .cæmēti *putei*
בֶּאֱרֹת חֵמָר וַיָּנֻסוּ מֶלֶךְ־סְדֹם וַעֲמֹרָה וַיִּפְּלוּ־שָׁמָּה
לָקַח Sedō substantiā oēm ceperunt Et .fugerūt montē in residui &
11 וְהַנִּשְׁאָרִים הֶרָה נָּסוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־רְכֻשׁ סְדֹם
,Loth ceperunt Et .abierunt & ,eorū escā omnem & ,Hamorah &
12 וַעֲמֹרָה וְאֶת־כָּל־אָכְלָם וַיֵּלֵכוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט
habitabat *sedens* ipse Et .abierūt & ,Abram fratris filium eius substantiā &
וְאֶת־רְכֻשׁוֹ בֶּן־אֲחִי אַבְרָם וַיֵּלְכוּ וְהוּא יֹשֵׁב
quidam בּוֹא נָגַד ipse & :Hebræo Abram nūciauit & ,euaserat qui venit Et .Sedom in
13 בִּסְדֹם׃ וַיָּבֹא הַפָּלִיט וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעִבְרִי וְהוּא
,Haner fratris & ,Eschol fratris Emori Mamre quercubus in *habitās*
שֹׁכֵן בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא הָאֱמֹרִי אֲחִי אֶשְׁכֹּל וַאֲחִי עָנֵר
erant fœderati cū Abrā. *quod captiuus ductus esset *armauit pueros suos, pue ros
est captiuatus quod Abram audiuit Et .*Abram fœderis viri* ipsi &
14 וְהֵם בַּעֲלֵי בְרִית־אַבְרָם׃ וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה
octodecim ,suæ domus *natos* ,*suos initiatos expedijt* Et .fuus frater
אָחִיו וַיָּרֶק אֶת־חֲנִיכָיו יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנָה עָשָׂר
eos super se diuisit Et .Dan ad vsq; est persecutus & ,trecentos &
וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּרְדֹּף עַד־דָּן׃ וַיֵּחָלֵק עֲלֵיהֶם
רִיק Chouah ad vsq; eos est pfecutus & ,eos pcussit & ,ei* serui & ,ipse nocte
15 לַיְלָה הוּא וַעֲבָדָיו וַיַּכֵּם וַיִּרְדְּפֵם עַד־חוֹבָה
נָכָה *est שׁוּב etiā & ,substantiā omnē reduxit Et .Dammesech læua à* quæ
16 אֲשֶׁר מִשְּׂמֹאל לְדַמָּשֶׂק׃ וַיָּשֶׁב אֵת כָּל־הָרְכֻשׁ וְגַם
mulieres etiam Et .reduxit eius substantiā & ,suū fratrē Loth
postquam reuersus est ipse
אֶת־לוֹט אָחִיו וּרְכֻשׁוֹ הֵשִׁיב וְגַם אֶת־הַנָּשִׁים
post ,eius occursum in Sedom rex exiuit Et .populum &
17 וְאֶת־הָעָם׃ וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סְדֹם לִקְרָאתוֹ אַחֲרֵי
qui reges & ,Chedorlahomer percutiendo à *ipsum reuerti*
שׁוּבוֹ מֵהַכּוֹת אֶת־כְּדָר־לָעֹמֶר וְאֶת־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר
*erant *est Malchisedech Et .regis vallis ipsa .Sauch vallem ad ,eo cū*
18 אִתּוֹ אֶל־עֵמֶק שָׁוֵה הוּא עֵמֶק הַמֶּלֶךְ׃ וּמַלְכִּי־צֶדֶק
protulit *erat יָצָא עָלָה .altissimo Deo sacerdos ipse Et .vinū & panem *eduxit* Salem rex
מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וָיָיִן וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן׃
possessori altissimo Deo Abram Benedictus :dixit & ,ei benedixit Et
19 וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה
tuos hostes tradidit qui ,altissimus Deus benedict Et .terræ & cæli
20 שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ וּבָרוּךְ אֵל עֶלְיוֹן אֲשֶׁר־מִגֵּן צָרֶיךָ
Sedom rex dixit Et .omnib de decimā ei dedit & .tua manu in
נָתַן animas, 21 בְּיָדֶךָ וַיִּתֶּן־לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־סְדֹם
dixit Et .tibi cape substantiā & ,*animam* mihi Da :Abram ad
22 אֶל־אַבְרָם תֶּן־לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרְכֻשׁ קַח־לָךְ׃ וַיֹּאמֶר
,altissimū Deū Dñm ad meā manū Leuaui :Sedom regem ad Abram
רוּם אַבְרָם אֶל־מֶלֶךְ סְדֹם הֲרִמֹתִי יָדִי אֶל־יְהוָה אֵל עֶלְיוֹן
corrigiam ad vsque & filo à Si .terræ & cæli possessore
23 קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ אִם־מִחוּט וְעַד שְׂרוֹךְ־
accepero ex omnibusque sunt tibi; ne dicas: Ego ; *dices non* & :tibi quod omni ex accipiam *si* & ,calceamēti
נַעַל וְאִם־אֶקַּח מִכָּל־אֲשֶׁר־לָךְ וְלֹא תֹאמַר אֲנִי
*ea לָקַח ,pueri comederūt quæ tantum Præter .Abram ditaui
24 הֶעֱשַׁרְתִּי אֶת־אַבְרָם׃ בִּלְעָדַי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים
,Mamre & ,Eschol ,Hanner :mecū iuerunt qui ,virorum partem &
וְחֵלֶק הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ אִתִּי עָנֵר אֶשְׁכֹּל וּמַמְרֵא
.suam partem accipiant ipsi
הֵם יִקְחוּ חֶלְקָם׃

CAP. XV. טו

Abram ad Domini verbum fuit *hæc verba* Post hæc
1 אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־אַבְרָם
*ero יָרֵא DEVS, gubernator tua merces :tibi scutū Ego .Abram timeas Ne :dicēdo ,visione in
בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר אַל־תִּירָא אַבְרָם אָנֹכִי מָגֵן לָךְ שְׂכָרְךָ
dabis quid ,*Iehouih* Domine :Abram dixit Et .valde multa
2 הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יֱהוִה מַה־תִּתֶּן־
iste ,meæ domus *procurator* filius & ,liberis absq; vado ego Et *mihi
לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶן־מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא
dedisti non mihi Ecce :Abram dixit Et .Eliheczer Dammesech
3 דַּמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נָתַתָּה
hæreditas verbum ecce Et .me *hæreditans* meæ domus filius ecce Et .semē
4 זָרַע וְהִנֵּה בֶן־בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי׃ וְהִנֵּה דְבַר־

tua ancilla Ecce :Sarai ad Abram dixit Et .te inter &
6 ובינך: † ויאמר אברם אל־שרי הנה שפחתך
fugit & ,Sarai eã afflixit Et .tuis oculis in bonũ qđ ei fac ,tua manu in
בידך עשי־לה הטוב בעיניך ותענה שרי ותברח
aquarum fontẽ *super* Domini Angelus eam inuenit Et . eius facie à
7 מפניה: † וימצאה מלאך יהוה על־עין המים
ancilla Hagar :dixit Et . Sur via in fontem *super* ;deserto in
8 במדבר על־העין בדרך שור: † ויאמר הגר שפחת
meæ dñæ Sarai facie A ,dixit Et *?ibis quò & ,venisti quo à* ? vbi ,Sarai
שרי אי־מזה באת ואנה תלכי ותאמר מפני שרי גברתי
ad Reuertere : Domini Angelus ei dixit Et . *fugiens* ego
9 אנכי ברחת: † ויאמר לה מלאך יהוה שובי אל־
Angelus ei dixit Et .eius manib⁹ sub te humilia & ,tuã dominam
10 גברתך והתעני תחת ידיה: † ויאמר לה מלאך
numerabitur nõ & ,tuum semen multiplicabo Multiplicando : Dñi
יהוה הרבה ארבה את־זרעך ולא יספר
paries & ,prægnans *tu Ecce* : Dñi Angelus ei dixit Et .multitudine à
11 מרב: † ויאמר לה מלאך יהוה הנך הרה וילדת
ad Dominus audiuit quia ,Ismahel eius nomẽ vocabis & ,filium
בן וקראת שמו ישמעאל כי־שמע יהוה אל־
,omnes in eius Manus .homo *ferus* erit ipse Et .tuã afflictionem
12 עניך: † והוא יהיה פרא אדם ידו בכל
.habitabit *suorum fratrum omnium facies super* Et .eum in omniũ manus &
ויד כל בו ועל־פני כל־אחיו ישכן:
quia ,*me videns** Deus Tu : se ad *loquentis* ,Dñi nomen vocauit Et
13 † ותקרא שם־יהוה הדבר אליה אתה אל ראי כי
vocauit Idcirco ?me videntẽ post * vidi hîc etiam Num :dixit
14 אמרה הגם הלם ראיתי אחרי ראי: † על־כן קרא
.Bered inter & Cades inter Ecce .me vidẽtis ,viuẽtis puteũ ,puteũ
לבאר באר לחי ראי הנה בין־קדש ובין ברד:
sui filij nomẽ Abram vocauit Et .filiũ Abram ipsi Hagar peperit Et
15 † ותלד הגר לאברם בן ויקרא אברם שם־בנו
annorũ octoginta† filius Abram Et . Ismahel ,Hagar peperit quem
16 אשר־ילדה הגר ישמעאל: † ואברם בן־שמנים שנה
. Abram ipsi Ismahel Hagar *pariendo in* ,annorũ sex &
ושש שנים בלדת־הגר את־ישמעאל לאברם:

Margin: עשה ענה — iuxta — לאן iuxta — vnde venis, & quò vadis? — ילך fugio. — præ Ecce es רבה — syluestris, *vel* tanquam onager — coram omnibus fratribus suis qui loquebat* — *vides me — *quæ sunt — חיה ראה — ילד — †erat quando peperit

CAP. XVII. יז

est visus Et .annorum nouẽ & annorũ nonaginta filius Abram fuit Et
1 † ויהי אברם בן־תשעים שנה ותשע שנים וירא
ambula :omnipotens Deus Ego : eum ad dixit & ,Abram ad Dñs
יהוה אל־אברם ויאמר אליו אני־אל שדי התהלך
meum pactum dabo Et . perfectus esto & ,meo conspectu in
2 לפני והיה תמים: † ואתנה בריתי
.*plurimum plurimum in* te multiplicabo & :te inter & me inter
ביני ובינך וארבה אותך במאד מאד:
Devs eo cum est locutus Et .suam faciẽ super Abram *cecidit* Et
3 † ויפל אברם על־פניו וידבר אתו אלהים
multitudinis patrẽ in eris & ,tecũ meũ pactum ecce Ego : dicendo
4 לאמר: † אני הנה בריתי אתך והיית לאב המון
erit & ,Abram tuum nomen vltra vocabitur non Et . gentium
5 גוים: † ולא־יקרא עוד את־שמך אברם והיה
. te *dedi* gentium multitudinis patrem quia ,Abraham tuũ nomen
שמך אברהם כי אב־המון גוים נתתיך:
gentes in te *dabo** & ,*plurimum plurimum in te faciam fructificari* Et
6 † והפרתי אתך במאד מאד ונתתיך לגוים
me inter meum fœdus statuam Et egredietur te ex reges &
7 ומלכים ממך יצאו: † והקמתי את־בריתי ביני
,seculi pactũ in suas generatiões in ,te post tuũ semẽ inter & ,te inter &
ובינך ובין זרעך אחריך לדרתם לברית עולם
tibi dabo Et . te post tuo semini & Deũ in tibi *existendum ad*
8 להיות לך לאלהים ולזרעך אחריך: † ונתתי לך
terram omnem ,tuarũ peregrinationũ terrã te post tuo semini &
ולזרעך אחריך את ארץ מגריך את כל־ארץ
dixit Et .Deum in eis ero & :*seculi* possessionem in Chenahã
9 כנען לאחזת עולם והייתי להם לאלהים: † ויאמר
tu ,custodies meum pactum tu Et : Abraham ad Devs
אלהים אל־אברהם ואתה את־בריתי תשמר אתה
quod meum pactũ Hoc .suas generationes in te post tuum semen &
10 וזרעך אחריך לדרתם: † זאת בריתי אשר
circuncidi :te post tuum semen inter & ,vos inter & ,me inter custodietis
תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחריך המול
erit & :vestri præputij carnem circũcidetis Et .*masculum omnem vobis*
11 לכם כל־זכר: † ונמלתם את בשר ערלתכם והיה
dierum octo filius Et .vos inter & me inter fœderis signum in
12 לאות ברית ביני וביניכם: † ובן־שמנת ימים

Margin: vehementissime, *vel* copiosissime — prostrauit se נפל — המה sed — posui — multiplicabo te vehemẽtissime *ponã — פרה — קום — דור vt sim — גור perpetuam — vt circũcidatur in vobis oĩs masculus.

,domus natus ; vestras generationes in masculus oĩs vobis circũcidetur
ימול לכם כל־זכר לדרתיכם יליד בית
tuo semine de non qui alienigena filio omni ab ,*argenti acquisitio &*
ומקנת־כסף מכל בן־נכר אשר לא מזרעך
*acquisitio** & ,tuę domus natus circuncidetur Circuncidendo . *ipse* ‡
13 הוא: † המול ימול יליד ביתך ומקנת
.seculi pactum in vestra carne in meum fœdus erit & : *tui argenti*
כספך והיתה בריתי בבשרכם לברית עולם:
caro circuncidetur non cùm masculus præputiatus Et
14 † וערל זכר אשר לא־ימול את־בשר
meum fœdus† :suis populis de illa anima excidetur & ,eius præputij
ערלתו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה את־בריתי
tuæ vxoris Sarai :Abraham ad Devs dixit Et .*fregit*
15 הפר: † ויאמר אלהים אל־אברהם שרי אשתך
.eius nomen* Sarah quia ,Sarai eius nomen vocabis non
לא־תקרא את־שמה שרי כי שרה שמה:
,ei benedicã & ,filium tibi ea ex dabo etiam & ,ei benedicam Et
16 † וברכתי אתה וגם נתתי ממנה לך בן וברכתיה
cecidit Et .erunt ea ex populorum Reges .gentes in erit &
17 והיתה לגוים מלכי עמים ממנה יהיו: † ויפל
filio Nunquid :suo corde in dixit & :risit & ,suas facies super Abraham
אברהם על־פניו ויצחק ויאמר בלבו הלבן
annorum nonaginta filia Sarah an Et †?nascetur annorum centum
מאה־שנה יולד ואם־שרה הבת־תשעים שנה
Ismahel Vtinam :Devm ad Abraham dixit Et ?pariet
18 תלד: † ויאמר אברהם אל־האלהים לו ישמעאל
tua vxor Sarah Verè :Devs dixit Et . tuo conspectu in viuat
19 יחיה לפניך: † ויאמר אלהים אבל שרה אשתך
statuam & . Ischac eius nomen vocabis & ,filium tibi *pariens*
ילדת לך בן וקראת את־שמו יצחק והקמתי את־
.eum post eius semini* ,seculi fœdus in eo cum meum fœdus
בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריו:
,eum faciã crescere & ,ei benedixi Ecce . te audiui Ismahel *ad* Et
20 † ולישמעאל שמעתיך הנה ברכתי אתו והפריתי אתו
principes Duodecim .*plurimũ plurimũ in* eum faciam multiplicare &
והרביתי אתו במאד מאד שנים־עשר נשיאם
statuam meũ fœdus Et . magnam gentẽ in eũ **dabo* & ,generabit
21 יוליד ונתתיו לגוי גדול: † ואת־בריתי אקים
anno in hoc tempore in Sarah tibi pariet quem ,Ischac cum
את־יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה
desuper† Devs ascendit & ,eo cum *loquendum ad absoluit* Et . altero
22 האחרת: † ויכל לדבר אתו ויעל אלהים מעל
& ,suum filium Ismahel Abraham tulit Et . Abraham
23 אברהם: † ויקח אברהם את־ישמעאל בנו ואת
masculi Oĩs .*sui argenti acquisitionem omnem* & ,suæ domus natos oẽs
כל־ילידי ביתו ואת כל־מקנת כספו כל־זכר
eorum præputij carnem circuncidit & , Abraham domus viris in
באנשי בית אברהם וימל את־בשר ערלתם
. Devs eo cum est locutus *sicut* ,ipsius diei corpore in
בעצם היום הזה כאשר דבר אתו אלהים:
carnem illi circuncidi in ,annorũ nouẽ & nonaginta filius‡ Abraham Et
24 † ואברהם בן־תשעים ותשע שנה בהמלו בשר
,annorum tredecim* filius ,eius filius Ismahel Et .sui præputij
25 ערלתו: † וישמעאל בנו בן־שלש עשרה שנה
ipsius diei corpore In .sui præputij *carnem illi circuncidi in*
26 בהמלו את בשר ערלתו: † בעצם היום הזה
viri omnes Et .eius filius Ismahel & ,Abraham est circuncisus
27 נמול אברהם וישמעאל בנו: † וכל־אנשי
alienigenæ filio à *argenti acquisitio* & ,domus natus ,eius domus
ביתו יליד בית ומקנת־כסף מאת בן־נכר
. eo cum sunt circuncisi
נמלו אתו:

CAP. XVIII. יח

ostio sedens ipse Et . Mamre quercubus in Dñs ei est visus Et
1 † וירא אליו יהוה באלני ממרא והוא ישב פתח־
.vidit & ,suos oculos eleuauit Et . *diem incalesci vt* ‡ tabernaculi
2 האהל כחם היום: † וישא עיניו וירא
cucurrit & ,vidit Et .*eum super stantes* † viri tres ecce Et
והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ
.terram in se incuruauit & ,tabernaculi ostio ab eorum occursum in
לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה:
,tuis oculis in gratiam inueni nunc si , *mei Domini* : dixit Et
3 † ויאמר אדני אם־נא מצאתי חן בעיניך
,aquæ parum nunc Tolletur .tuo seruo *desuper* transeas *queso* ne
4 אל־נא תעבר מעל עבדך: † יקח־נא מעט־מים

Margin: & emptus argento קנה — ‡est — *emptus argento tuo, — † quia fecit irritum. — פור — *est — prostrauit se נפל — ‡proles? ילד — pariet קום *& — in פרה vehementissime. — רבה שנת — נתן *ponam — יעד finiuit loqui — †ab כלה עלה — לקח — omnem acquisitum argento suo. — מול — quando — ‡erat quando circũcisa fuit ei caro — *erat quando circuncisa fuit ei caro — emptus argento קנה — נמל — sedebat in ostio — ראה — ‡cum incalesceret dies. — נשא — †stabant iuxta eum. — Domine mi, חנן — à nunc לקח

buccellā capiam Et .arbore sub innitimini & ,vestros pedes lauate &
5 ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ׃ † ואקחה פת־
transistis idcirco quia ,trāsibitis postea ;vestrum cor fulcite & ,panis
לחם וסעדו לבכם אחר תעברו כי־על־כן עברתם
.es locutus queādmodū facias Sic :dixerunt Et .vestrum seruum ad
על־עבדכם ויאמרו כן תעשה כאשר דברת׃
,Festina :dixit & ,Sarah ad tabernaculū ad Abraham festinauit Et
6 † וימהר אברהם האהלה אל־שרה ויאמר מהרי
.subcinericios panes fac & ,cōsperge similæ farinæ sata tria
שלש סאים קמח סלת לושי ועשי עגות׃
עוג
,tenerum bouis filium tulit & ,Abraham cucurrit bouem ad Et
boues
7 † ואל־הבקר רץ אברהם ויקח בן־בקר רך
רוץ רכך
.eum faciendum ad festinauit & ,puerum ad dedit & ,bonum &
vt pararet
וטוב ויתן אל־הנער וימהר לעשות אתו׃
dedit &, fecerat quem ,bouis filium & ,lac & butyrum tulit Et
parauerat, & posuit ante eos
8 † ויקח חמאה וחלב ובן־הבקר אשר עשה ויתן
נתן
.comederunt & ,arbore sub eos super stans ipse & ;eorum conspectum ad
לפניהם והוא־עמד עליהם תחת העץ ויאכלו׃
stabat iuxta eos
.tabernaculo in Ecce :dixit Et ?tua vxor Sarah† Vbi :eū ad dixerunt Et
† est
9 † ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל׃
ecce Et .vitæ tempus secundū te ad reuertar Reuertēdo :dixit Et
10 † ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה והנה־
ipsum &,tabernaculi ostio audiens Sarah Et : tuæ vxori Sarah† filius
†erit audiebat in ostio
בן לשרה אשתך ושרה שמעת פתח האהל והוא
Desierat .dies in venientes senes Sarah & Abraham Et ,eum post
quod erat progressi erāt
11 אחריו׃ † ואברהם ושרה זקנים באים בימים חדל
בוא
,sese intra Sarah risit Et .mulierum vt via Sarah ipsi esse
consuetudo
12 להיות לשרה ארח כנשים׃ † ותצחק שרה בקרבה
היה
.senuit meus domin⁹ Et ?voluptas mihi erit ,senui Postquā :dicendo
לאמר אחרי בלתי היתה־לי עדנה ואדני זקן׃
בלה
:dicendo ,Sarah risit hoc quid Ad :Abraham ad Dñs dixit Et
Vt quid
13 † ויאמר יהוה אל־אברהם למה זה צחקה שרה לאמר
Domino à difficilis erit An ?senui ego & ,pariam verè etiam Num
Nūquid abscondetur à Domino quidquam?
14 האף אמנם אלד ואני זקנתי׃ † היפלא מיהוה
.filius Sarah ipsi‡&,vitę tēpus secundū te ad reuertar tempus Ad ?res
דבר למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן׃
ילד יעד ‡erit
,dixit Et .timuit quia .risi Non :dicendo Sarah negauit Et
15 † ותכחש שרה לאמר לא צחקתי כי יראה ויאמר
,viri inde surrexerunt Et .risisti quia ,Nequaquam
16 לא כי צחקת׃ † ויקמו משם האנשים
קום
.eos dimitteret vt eis cū ambulās Abrahā Et .Sedō facies cōtra respexerūt &
ibat vt eos deduceret
וישקפו על־פני סדם ואברהם הלך עמם לשלחם׃
?faciens ego quod ,Abraham ab ego celans Nūquid :dixit Dñs Et
celo ego Abraham, facio?
17 † ויהוה אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עשה׃
benedicentur & :fortem & ,magnā gentem in erit essendo Abraham Et
benedicent sibi
18 † ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו־
præcipiet quod Propterea .eū noui Quia .terræ gentes omnes eo in
Propterea
19 בו כל גויי הארץ׃ † כי ידעתיו למען אשר יצוה
faciendum ad ,Dñi viam custodient & ,se post suæ domui & ,suis filiis
vt faciant
את־בניו ואת־ביתו אחריו ושמרו דרך יהוה לעשות
quod Abraham super Dñs faciat venire vt ;iudiciū & iustitiam
צדקה ומשפט למען הביא יהוה על־אברהם את אשר־
,Hamorah & ,Sedom Clamor :Dñs dixit Et .eū super est locutus
20 דבר עליו׃ † ויאמר יהוה זעקת סדם ועמרה
.valde est aggrauatum quia ,eorū peccatum & :est multiplicatus quia
quidem
כי־רבה וחטאתם כי כבדה מאד׃
venit qui ,eius clamorē secundū an ,videbo & ,nunc Descendam
21 † ארדה־נא ואראה הכצעקתה הבאה
ירד
inde respexerūt Et .sciam non si & ,cōsummationē fecerint ,me ad
verterunt se
אלי עשו כלה ואם־לא אדעה׃ † ויפנו משם
עשה ידע
22 conspectū ad stans‡ ipse adhuc Abraham Et .Sedō in perrexerūt & ,viri
האנשים וילכו סדמה ואברהם עודנו עמד לפני
פנה ‡stabat corā Domino.
iustum disperdes etiā Nunquid :dixit & ,Abraham accessit Et .Domini
23 יהוה׃ † ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק
נגש
,ciuitatis medio in* iusti quinquaginta fuerint fortè Si ?impio cum
*intra ciuitatem.
24 עם־רשע׃ † אולי יש חמשים צדיקם בתוך העיר
quinquaginta propter loco parces non & ,disperdes etiā nunquid
האף תספה ולא־תשא למקום למען חמשים
נשא
rem secundum faciendo à tibi Absit ?eam intra† qui iustos
†sunt vt facias
25 הצדיקם אשר בקרבה׃ † חללה לך מעשת כדבר
עשה
Absit .impi⁹ sicut iustus sicut‡ sit & ,impio cum iustum faciendū mori ad ,hanc
הזה להמית צדיק עם־רשע והיה כצדיק כרשע חללה
vt mori facias ‡iustus
dixit Et ?iudicium faciet non ,terræ omnis iudex Nunquid .tibi
26 לך השפט כל־הארץ לא יעשה משפט׃ † ויאמר
מות
,ciuitatem intra iustos quinquaginta Sedom in inuenero Si :Domin⁹
יהוה אם־אמצא בסדם חמשים צדיקם בתוך העיר

:dixit & ,Abraham respōdit Et .eos propter loco toti parcam &
27 ונשאתי לכל־המקום בעבורם׃ † ויען אברהם ויאמר
ענה
‡sum
puluis ego‡ & ,meum Dominum ad loqui cœpi ego Ecce
הנה־נא הואלתי לדבר אל־אדני ואנכי עפר
יאל †de
;quinque iustis quinquaginta† defuerint forsitan Si .cinis &
28 ואפר׃ † אולי יחסרון חמשים הצדיקם חמשה
‡propter
disperdam Nō :dixit & ?ciuitatē totam quinque in‡ disperdes nūquid
התשחית בחמשה את־כל־העיר ויאמר לא אשחית
vt loqueretur
loquendū ad adhuc addidit Et. quinque & quadraginta ibi inuenero si
29 אם־אמצא שם ארבעים וחמשה׃ † ויסף עוד לדבר
Non :dixit Et ?quadraginta ibi inueniantur fortè Si :dixit & ,eum ad
אליו ויאמר אולי ימצאון שם ארבעים ויאמר לא
ira sit nunc Ne ,dixit Et .quadraginta propter faciam
30 אעשה בעבור הארבעים׃ † ויאמר אל־נא יחר
Non :dixit Et ?triginta ibi inueniātur forte Si :loquar & ,meo Dño
לאדני ואדברה אולי ימצאון שם שלשים ויאמר לא
nunc Ecce :dixit Et .triginta ibi inuenero si ,faciam
31 אעשה אם־אמצא שם שלשים׃ † ויאמר הנה־נא
?viginti ibi inueniātur forte Si :meum Dominum ad loqui cœpi
הואלתי לדבר אל־אדני אולי ימצאון שם עשרים
Ne :dixit Et .viginti propter disperdam Non :dixit Et
32 ויאמר לא אשחית בעבור העשרים׃ † ויאמר אל־
veruntamen semel.
inueniātur forte Si .hac vice tantum loquar & ,meo Domino ira sit nunc
נא יחר לאדני ואדברה אך־הפעם אולי ימצאון
.decem propter disperdam Non :dixit Et ?decem ibi
שם עשרה ויאמר לא אשחית בעבור העשרה׃
,Abraham ad loqui finiuit quando Dominus iuit Et
33 † וילך יהוה כאשר כלה לדבר אל־אברהם
.locum suum ad est reuersus Abraham &
ואברהם שב למקמו׃
שוב קום

CAP. XIX. יט

vesperi, sedebat
sedens Loth & ,vespera in Sedom in Angeli duo venerunt Et
1 † ויבאו שני המלאכים סדמה בערב ולוט ישב
לאך ראה
se incuruauit & ,eorū occursū in surrexit & ,Loth vidit Et .Sedō porta in
בשער־סדם וירא־לוט ויקם לקראתם וישתחו
קום שחה
nunc declinate :mei Dñi nunc Ecce :dixit Et .terrā super faciē in
2 אפים ארצה׃ † ויאמר הנה נא־אדני סורו נא
surgetis manè &, vřos pedes lauate & pnoctate &, vestri serui domū ad
אל־בית עבדכם ולינו ורחצו רגליכם והשכמתם
לון
sed
platea in quia ,Nequaquam :dixerunt Et .vestram viam in ibitis &
והלכתם לדרככם ויאמרו לא כי ברחוב
eis
venerūt & ,eū ad declinauerunt & ,valde eos in fecit vim Et .pnoctabim⁹
3 נלין׃ † ויפצר־בם מאד ויסרו אליו ויבאו
.comederūt & ,coxit infermētata & :cōuiuiū eis fecit & :eius domum ad
אל־ביתו ויעש להם משתה ומצות אפה ויאכלו׃
dormirent iuxta
super gyrarunt Sedom viri ciuitatis viri & cubassent Antequam
4 † טרם ישכבו ואנשי העיר אנשי סדם נסבו על־
סבב
.extremo ab populus omnis ,senē ad vsq; & puero à domum
הבית מנער ועד־זקן כל־העם מקצה׃
Loth, ‡sunt
qui viri ‡ Vbi :ei dixerunt & ,Loth ad vocauerunt Et
5 † ויקראו אל־לוט ויאמרו לו איה האנשים אשר־
.eos cognoscemus & ,nos ad eos Educ ?nocte te ad venerunt
באו אליך הלילה הוציאם אלינו ונדעה אתם׃
יצא ידע
.se post clausit portam & ,ianuam ad Loth eos ad est egressus Et
6 † ויצא אלהם לוט הפתחה והדלת סגר אחריו׃
.malefaciatis mei fratres nunc Ne :dixit Et
7 † ויאמר אל־נא אחי תרעו׃
רוע
*sunt
:virum cognouerunt non quæ filiæ duæ* mihi nunc Ecce
8 † הנה־נא לי שתי בנות אשר לא־ידעו איש
‡est
:vestris oculis i‡ bonū sicut eis facite & ,vos ad eas nunc educam
אוציאה־נא אתהן אליכם ועשו להן כטוב בעיניכם
quicquam eo quòd
venerunt propterea quia ,rem faciatis ne istis viris tantum
רק לאנשים האל אל־תעשו דבר כי־על־כן באו
Vade
Vnus :dixerunt & .vltrà Accede ,dixerunt Et .mei tigni vmbra in
9 בצל קרתי׃ † ויאמרו גש־הלאה ויאמרו האחד
קרה נגש
tibi malefaciemus Nunc ?iudicādo iudicauit & ,peregrinādū ad venit
בא־לגור וישפט שפוט עתה נרע לך
magis quàm ipsis
frāgendū ad appinquauerūt & ,valde Loth in virū in fecerūt vim & .ipsis præ
מהם ויפצרו באיש בלוט מאד ויגשו לשבר
ipsum Loth vt frangerent ostium.
introduxerunt & ,suam manū viri miserunt Et .ianuam
10 הדלת׃ † וישלחו האנשים את־ידם ויביאו את־
viros Et .clauserunt ianuam & ,domum in se ad Loth
11 לוט אליהם הביתה ואת־הדלת סגרו׃ † ואת־האנשים
erāt ad ostiū
ad vsque & minimo à cæcitatibus percusserunt ,domus ostio qui
אשר־פתח הבית הכו בסנורים מקטן ועד־
נכה

dixerunt Et ,ostium inueniendum ad laborauerunt & ,maximum
12 וַיֹּאמְרוּ הַפָּתַח׃ לִמְצֹא וַיִּלְאוּ גָּדוֹל
,tuos filios & ,Generum ?hic tibi quis† Adhuc :Loth ad viri
וּבָנֶיךָ חָתָן פֹה לְךָ מִי עֹד אֶל־לוֹט הָאֲנָשִׁים
loco de educ ,ciuitate in tibi† quæ omnia & ,tuas filias &
הַמָּקוֹם׃ מִן־ הוֹצֵא בָּעִיר לְךָ אֲשֶׁר וְכֹל וּבְנֹתֶיךָ
creuit quia ,hunc locum nos disperdentes Quia
13 כִּי־מַשְׁחִתִים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־גָדְלָה
,eum perdendū ad Dñs nos misit & :Dño coram eorum clamor
צַעֲקָתָם אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיְשַׁלְּחֵנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ׃
,suas filias accipientes ,suos generos ad est locutus & ,Loth est egressus Et
14 וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל־חֲתָנָיו לֹקְחֵי בְנֹתָיו
Dñs disperdens quia ,isto loco de egredimini ,Surgite :dixit &
וַיֹּאמֶר קוּמוּ צְּאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־מַשְׁחִית יְהוָה
aurora ipsa cū Et .fuorū generorū oculis in ludēs sicut fuit Et .ciuitatē
15 אֶת־הָעִיר וַיְהִי כִמְצַחֵק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו׃ וּכְמוֹ הַשַּׁחַר
cape ,Surge ,dicēdo Loth in Angeli faciebāt vim ,ascendisset
עָלָה וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת־
iniquitate in cōsumaris† forte ne ,inuentas ,tuas filias duas & ,tuā vxorem
אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת פֶּן־תִּסָּפֶה בַּעֲוֺן
manū & ,eius manum viri apprehenderunt & .tardabat Et .ciuitatis
16 הָעִיר׃ וַיִּתְמַהְמָהּ וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד־
Domini indulgentia in ,eius filiarum duarum manum & ,eius vxoris
אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו בְּחֶמְלַת יְהוָה
vrbem extra cum posuerunt & ,eum eduxerunt & :eum super
עָלָיו וַיֹּצִאֻהוּ וַיַּנִּחֻהוּ מִחוּץ לָעִיר׃
in te Erue :dixit & ,foras eos educerēt illi cum fuit Et
17 וַיְהִי כְהוֹצִיאָם אֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הִמָּלֵט עַל־
.planicie omni in stes ne & ,te post respicias ne ,tua anima
נַפְשֶׁךָ אַל־תַּבִּיט אַחֲרֶיךָ וְאַל־תַּעֲמֹד בְּכָל־הַכִּכָּר
Ne :eos ad Loth dixit Et .pereas forte ne ,te erue montem ad
18 הָהָרָה הִמָּלֵט פֶּן־תִּסָּפֶה׃ וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אַל־
gratiam tuus seruus inuenit nunc Ecce .mei domini nunc
19 נָא אֲדֹנָי׃ הִנֵּה־נָא מָצָא עַבְדְּךָ חֵן
,mecum fecisti quam ,tuā misericordiā magnificasti & ,tuis oculis in
בְּעֵינֶיךָ וַתַּגְדֵּל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי
liberare me potero non ego Et ,meam animā viuificandum ad
לְהַחֲיוֹת אֶת־נַפְשִׁי וְאָנֹכִי לֹא אוּכַל לְהִמָּלֵט
nunc ,Ecce .moriar & ,malum mihi hæreat forte ne ,montem ad
20 הָהָרָה פֶּן־תִּדְבָּקַנִי הָרָעָה וָמַתִּי׃ הִנֵּה־נָא
me eruam ,parua ipsa & ,illuc fugiendū ad propinqua ista ciuitas
הָעִיר הַזֹּאת קְרֹבָה לָנוּס שָׁמָּה וְהִוא מִצְעָר אִמָּלְטָה
dixit Et .mea anima viuet Et ?ipsa parua nō Nūquid .illuc nunc
21 נָּא שָׁמָּה הֲלֹא מִצְעָר הִוא וּתְחִי נַפְשִׁי׃ וַיֹּאמֶר
subuertā non vt :hoc verbo in etiam ,tuā faciem suscepi Ecce :eum ad
אֵלָיו הִנֵּה נָשָׂאתִי פָנֶיךָ גַּם לַדָּבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי הָפְכִּי
non quia ,illuc te erue Festina .es locutus quam ciuitatem
22 אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ מַהֵר הִמָּלֵט שָׁמָּה כִּי לֹא
vocauit Idcirco .illuc tuum ingredi ad vsque ,rem faciendum ad potero
אוּכַל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד־בֹּאֲךָ שָׁמָּה עַל־כֵּן קָרָא
Loth & ,terram super est egressus Sol .Sohar ciuitatis nomen
23 שֵׁם־הָעִיר צוֹעַר׃ הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל־הָאָרֶץ וְלוֹט
super & ,Sedom super fecit pluere Dominº Et .Sohar est ingressus
24 בָּא צֹעֲרָה׃ וַיהוָה הִמְטִיר עַל־סְדֹם וְעַל־
subuertit Et .cælis é Dño cum de ignem & sulphur Hamorah
25 עֲמֹרָה גָּפְרִית וָאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן־הַשָּׁמָיִם׃ וַיַּהֲפֹךְ
,vrbium habitatores oēs & ,planiciem oēm & ,istas ciuitates
אֶת־הֶעָרִים הָאֵל וְאֵת כָּל־הַכִּכָּר וְאֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הֶעָרִים
statua fuit & ,eum post eius vxor respexit Et .terræ germen &
26 וְצֶמַח הָאֲדָמָה׃ וַתַּבֵּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי נְצִיב
steterat quo ,locum ad matutino in Abraham manicauit Et .salis
27 מֶלַח׃ וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־עָמַד
,Hamorah & Sedō faciem super respexit Et .Domino coram ibi
28 שָׁם אֶת־פְּנֵי יְהוָה׃ וַיַּשְׁקֵף עַל־פְּנֵי סְדֹם וַעֲמֹרָה
fumus ascēdebat ecce & ,vidit & ,planiciei terræ faciem oēm super &
וְעַל כָּל־פְּנֵי אֶרֶץ הַכִּכָּר וַיַּרְא וְהִנֵּה עָלָה קִיטֹר
ciuitates Devs disperdendo in fuit Et .fornacis fumus sicut ,terræ
29 הָאָרֶץ כְּקִיטֹר הַכִּבְשָׁן׃ וַיְהִי בְּשַׁחֵת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי
Loth emisit & ,Abraham Devs est recordatus & ,planiciei
הַכִּכָּר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־אַבְרָהָם וַיְשַׁלַּח אֶת־לוֹט
eis in habitauit quibus ,ciuitates subuertendo in ,subuersionis medio é
מִתּוֹךְ הַהֲפֵכָה בַּהֲפֹךְ אֶת־הֶעָרִים אֲשֶׁר־יָשַׁב בָּהֵן
duæ & ,monte in habitauit & ,Sohar de Loth ascendit Et .Loth
30 לוֹט׃ וַיַּעַל לוֹט מִצּוֹעַר וַיֵּשֶׁב בָּהָר וּשְׁתֵּי
sedit & ,Sohar in sedere timuit quia ,eo cum eius filiæ
בְנֹתָיו עִמּוֹ כִּי יָרֵא לָשֶׁבֶת בְּצוֹעַר וַיֵּשֶׁב

maior ad primogenita dixit Et .eius filiæ duæ & ipse spelunca in
31 בַּמְּעָרָה הוּא וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו׃ וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־
nos super veniendum ad ,terra in non vir & ,senex noster Pater ,minorē
הַצְּעִירָה אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לָבוֹא עָלֵינוּ
nostro patri propinemus ,Veni .terræ omnis viam secundum
32 כְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ׃ לְכָה נַשְׁקֶה אֶת־אָבִינוּ
.semen nostro patre de viuificemus & ,eo cum cubemus & ,vinum
יַיִן וְנִשְׁכְּבָה עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע׃
,primogenita venit & ,ipsa nocte in vinum suo patri propinauerunt Et
33 וַתַּשְׁקֶיןָ אֶת־אֲבִיהֶן יַיִן בַּלַּיְלָה הוּא וַתָּבֹא הַבְּכִירָה
.eius surgere in & ,eius accumbere in cognouit nō & ,suo patre cū cubauit &
וַתִּשְׁכַּב אֶת־אָבִיהָ וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ׃
cubaui Ecce :minorem ad primogenita dixit & ,crastino á fuit Et
34 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה הֵן־שָׁכַבְתִּי
ingredere & ,nocte etiam vinum ei propinemus ,meo patre cū præterita nocte
אֶמֶשׁ אֶת־אָבִי נַשְׁקֶנּוּ יַיִן גַּם־הַלַּיְלָה וּבֹאִי
etiam propinauerūt Et .semen nostro patre de viuificemus & ,eo cum cuba
35 שִׁכְבִי עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע׃ וַתַּשְׁקֶיןָ גַּם
,eo cū cubauit & ,minor surrexit Et .vinū suo patri ipsa nocte in
בַּלַּיְלָה הַהוּא אֶת־אֲבִיהֶן יָיִן וַתָּקָם הַצְּעִירָה וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ
filiæ duæ conceperūt Et .eius surgere in & eius accūbere in cognouit nō &
36 וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָהּ וּבְקֻמָהּ׃ וַתַּהֲרֶיןָ שְׁתֵּי בְנוֹת־
eius nomē vocauit & ,filium primogenita peperit Et .suo patre de Loth
37 לוֹט מֵאֲבִיהֶן׃ וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
ipsa etiam minor Et .hanc diem ad vsq; Moab pater ipse .Moab
38 מוֹאָב הוּא אֲבִי־מוֹאָב עַד־הַיּוֹם׃ וְהַצְּעִירָה גַם־הִוא
filiorum pater ipse :Benhammi eius nomen vocauit & ,filiū peperit
יָלְדָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־עַמִּי הוּא אֲבִי בְנֵי־
.hanc diem ad vsq; Hammon
עַמּוֹן עַד־הַיּוֹם׃

CAP. XX. כ

habitauit & ,meridianam terrā ad Abraham inde est profectus Et
1 וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם אַרְצָה הַנֶּגֶב וַיֵּשֶׁב
dixit Et .Gherar in est peregrinatus & :Sur inter & ,Cades inter
2 בֵּין־קָדֵשׁ וּבֵין שׁוּר וַיָּגָר בִּגְרָר׃ וַיֹּאמֶר
Abimelech misit & .ipsa mea Soror :suam vxorē Sarah ad Abraham
אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֲחֹתִי הִוא וַיִּשְׁלַח אֲבִימֶלֶךְ
ad Devs venit Et .Sarah accepit & ,Gherar rex
3 מֶלֶךְ גְּרָר וַיִּקַּח אֶת־שָׂרָה׃ וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־
vxorem propter mortuus tu Ecce :ei dixit & ,noctis somnio in Abimelech
אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְּךָ מֵת עַל־הָאִשָּׁה
non Abimelech Et .marito maritata ipsa & :accepisti quam
4 אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהִוא בְּעֻלַת בָּעַל׃ וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא
iustam etiam gentem nunquid ,Dñe :dixit & ,eam ad appropinquauerat
קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר אֲדֹנָי הֲגוֹי גַּם־צַדִּיק
etiam ipsa & ipsa mea Soror :mihi dixit ipse nō Nunquid ?occides
5 תַּהֲרֹג׃ הֲלֹא הוּא אָמַר־לִי אֲחֹתִי הִוא וְהִיא־גַם־
mundicia in & ,mei cordis pfectione In ipse meus Frater :dixit ipsa
הִוא אָמְרָה אָחִי הוּא בְּתָם־לְבָבִי וּבְנִקְיֹן
:somnio in Devs eum ad dixit Et .hoc feci mearu manuū
6 כַּפַּי עָשִׂיתִי זֹאת׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים בַּחֲלֹם
phibui & ,hoc fecisti tui cordis perfectione in quia ,noui ego Etiam
גַּם אָנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בְתָם־לְבָבְךָ עָשִׂיתָ זֹּאת וָאֶחְשֹׂךְ
tangendum ad ,te dedi non Idcirco .mihi peccando á te ego etiam
גַּם־אָנֹכִי אוֹתְךָ מֵחֲטוֹ־לִי עַל־כֵּן לֹא־נְתַתִּיךָ לִנְגֹּעַ
,ipse propheta quia ,viri vxorem reuerti fac nunc Et .eam ad
7 אֵלֶיהָ׃ וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת־הָאִישׁ כִּי־נָבִיא הוּא
moriēdo quia scito ,reuerti facies tu nō si & ,viue & ,te pro exorabit &
וְיִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ וֶחְיֵה וְאִם־אֵינְךָ מֵשִׁיב דַּע כִּי־מוֹת
matutino in Abimelech manicauit Et .tibi quod omne & ,tu morieris
8 תָּמוּת אַתָּה וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃ וַיַּשְׁכֵּם אֲבִימֶלֶךְ בַּבֹּקֶר
ista verba omnia est locutus & ,suos seruos omnes vocauit &
וַיִּקְרָא לְכָל־עֲבָדָיו וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
Abimelech vocauit Et .valde viri timuerunt & .eorū auribus in
9 בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד׃ וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ
quia ,tibi peccaui quid Et ?nobis fecisti Quid :ei dixit & ,Abraham
לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מֶה־עָשִׂיתָ לָּנוּ וּמֶה־חָטָאתִי לָךְ כִּי־
Opera ?grande peccatum meū regnum super & ,me super induxisti
הֵבֵאתָ עָלַי וְעַל־מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה גְדֹלָה מַעֲשִׂים
ad Abimelech dixit Et .mecum fecisti fiunt non quæ
10 אֲשֶׁר לֹא־יֵעָשׂוּ עָשִׂיתָ עִמָּדִי׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־
?hanc rem fecisti quia ,vidisti Quid :Abraham
אַבְרָהָם מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃
Dei timor non Tantum :dixi Quia ,Abraham dixit Et
11 וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין־יִרְאַת אֱלֹהִים

Marginal notes (right): לָאֶה vt inuenirent; יָצָא ‡est; †sunt; disperdimus; qui acceperāt; disperdit; כ׳ דגש; quæ inueniuntur; ‡ pereas in punitione; עָוֹה eo quòd parceret Dominus ei; נוּחַ; נָבַט; vt viuificares; חָיָה; יָכֹל est; מוּת est; vt facere quidquam, donec ingrediaris; בּוֹא; pluit; אֵלָה & effecta est; נָבַט; surrexit mane sūmo vbi steterat; קוּם; רָאָה; cūm disperderet; quando subuertit in quarū vna habitabat; עָלָה habitare habitauit.

Marginal notes (left): שָׁנָה ‡est ‡est vt ingrediatur ad nos secundū morē; ‡potū demus; dormiamus; potū dederūt; maior; & dormiuit quando dormiuit ipsa, nec quando surrexit ipsa; ‡in crastino heri sero; ‡potū demus ei vinum; dormis; ‡potum dederunt; dormiuit; קוּם quando dormiuit ipsa, nec quando surrexit ipsa; הָרָה יָלַד ‡maior; ‡est; נָסַע; גּוּר est; ‡vxore sua; לָקַח es; מוּת ‡est; est; ‡est; חָמַם נָקָה; ne peccares in me; ‡permisi tibi vt tāgeres eā; חָטָא ‡redde ‡viro; שׁוּב ‡ viues; ‡reddideris; יָדַע ‡est; ‡surrexit Abimelech mane summo; יָרֵא; בּוֹא עָשָׂה solent fieri; רָאָה ‡est ‡Verè

verè etiam Et .meæ vxoris verbum super me occident Et .isto loco in

12 בַּמָּקוֹם הַזֶּה וַהֲרָגוּנִי עַל־דְּבַר אִשְׁתִּי׃ † וְגַם־אָמְנָה

.meæ matris filia non veruntamen :ipsa mei patris filia † mea soror

אֲחֹתִי בַת־אָבִי הִוא אַךְ לֹא בַת־אִמִּי

Deus me errare fecerunt quando ,fuit Et .vxorem in mihi fuit &

13 וַתְּהִי־לִי לְאִשָּׁה׃ † וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אֹתִי אֱלֹהִים

facies quam ,tua misericordia † Hæc :ei dixi & ,mei patris domo de

מִבֵּית אָבִי וָאֹמַר לָהּ זֶה חַסְדֵּךְ אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי

me † Frater :mihi dic ,illuc ingrediemur quo * ,locum omnem Ad .mecū

עִמָּדִי אֶל כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָבוֹא שָׁמָּה אִמְרִי־לִי אָחִי

dedit & ,ancillas & ,seruos & boue & pecude Abimelech cepit Et .ipse †

14 הוּא׃ † וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר וַעֲבָדִים וּשְׁפָחֹת וַיִּתֵּן

:Abimelech dixit Et .eius vxorē Sarah ei reddidit & ,Abraham

15 לְאַבְרָהָם וַיָּשֶׁב לוֹ אֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃ † וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ

Sarah ad Et .sede tuis oculis in bono in :te coram mea terra Ecce

16 הִנֵּה אַרְצִי לְפָנֶיךָ בַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ שֵׁב׃ † וּלְשָׂרָה

operimētū tibi ipsum ecce .tuo fratri argēteos mille dedi Ecce :dixit

אָמַר הִנֵּה נָתַתִּי אֶלֶף כֶּסֶף לְאָחִיךְ הִנֵּה הוּא־לָךְ כְּסוּת

orauit Et .se corripuit & ,ōibus cum & ,tecū qui omnibus ,oculorū

17 עֵינַיִם לְכֹל אֲשֶׁר אִתָּךְ וְאֵת כֹּל וְנֹכָחַת׃ † וַיִּתְפַּלֵּל

& ,Abimelech DEVS sanauit & ,DEVM ad Abraham

אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאֶת־

Dominꝰ clauserat claudēdo Quia .pepererūt & ,ei ancillas & eius vxorē

18 אִשְׁתּוֹ וְאַמְהֹתָיו וַיֵּלֵדוּ׃ † כִּי־עָצֹר עָצַר יְהוָה

vxoris Sarah verbum super Abimelech domus vuluam omnem super

בְּעַד כָּל־רֶחֶם לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל־דְּבַר שָׂרָה אֵשֶׁת

.Abraham

אַבְרָהָם׃

Margin: propter vxorem meam. † est — errare fecit me Deus — תָּעָה — * ad quē veniemus, dic de me: — † est. — † pecudes, & boues — לָקַח שׁוּב — * in loco bono corā oculis tuis habita. — יָשַׁב — † est — † sunt — כָּסָה — & erudiuit se. — propter vxorem

CAP. XXI. כא

Dñs fecit Et .dixit quemadmodum Sarah visitauit Dñs Et

1 וַיהוָה פָּקַד אֶת־שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמָר וַיַּעַשׂ יְהוָה

Sarah peperit & concepit Et .est locutus quemadmodū ,Sarah ipsi

2 לְשָׂרָה כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר׃ † וַתַּהַר וַתֵּלֶד שָׂרָה

ei fuerat locutus quod præfixo tēpus ad ,eius senectute in filiū Abrahā ipsi

לְאַבְרָהָם בֵּן לִזְקֻנָיו לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ

est natus qui fui filij nomen Abraham vocauit Et .DEVS

3 אֱלֹהִים׃ † וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת־שֶׁם־בְּנוֹ הַנּוֹלַד־

Abraham circuncidit Et .Ischac ,Sarah ei peperit quem ,sibi

4 לוֹ אֲשֶׁר־יָלְדָה־לּוֹ שָׂרָה יִצְחָק׃ † וַיָּמָל אַבְרָהָם אֶת־

ei præcepit quemadmodū ,dierum octo filium ,suū filium Ischac

יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן־שְׁמֹנַת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ

Ischac ei nascēdo in ,annorum cētum filius Abraham Et .DEVS

5 אֱלֹהִים׃ † וְאַבְרָהָם בֶּן־מְאַת שָׁנָה בְּהִוָּלֶד לוֹ אֵת יִצְחָק

audiens Oīs .DEVS mihi fecit Risum :Sarah dixit Et .suus filius

6 בְּנוֹ׃ † וַתֹּאמֶר שָׂרָה צְחֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשֹּׁמֵעַ

fecit lactare ,Abrahā ad fuisset locutus Quis :dixit Et .mihi corridebit

7 יִצְחַק־לִי׃ † וַתֹּאמֶר מִי מִלֵּל לְאַבְרָהָם הֵינִיקָה

,puer creuit Et .eius senectute in filium peperi quia ,Sarah filios

8 בָנִים שָׂרָה כִּי־יָלַדְתִּי בֵן לִזְקֻנָיו׃ † וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד

ablactari die in ,magnum conuiuiū Abraham fecit Et .est ablactatus &

וַיִּגָּמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גָדוֹל בְּיוֹם הִגָּמֵל

quem ,Aegyptiæ Haghar filium Sarah vidit Et .Ischac

9 אֶת־יִצְחָק׃ † וַתֵּרֶא שָׂרָה אֶת־בֶּן־הָגָר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר־

ancillam Eijce :Abraham ad dixit Et .subsannantem ,Abrahā ipsi peperit

10 יָלְדָה לְאַבְרָהָם מְצַחֵק׃ † וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גָּרֵשׁ הָאָמָה

cum ,huius ancillæ filius hæreditabit non quia :eius filium & hanc

הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן־הָאָמָה הַזֹּאת עִם־

Abraham oculis in valde verbum fuit malum Et .Ischac cum ,meo filio

11 בְּנִי עִם־יִצְחָק׃ † וַיֵּרַע הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם

malum sit Ne :Abraham ad DEVS dixit Et .filij sui causas propter

12 עַל אוֹדֹת בְּנוֹ׃ † וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם אַל־יֵרַע

te ad dicet quod Omne :tuā ancillā sup & ,puerū super ,tuis oculis i

בְּעֵינֶיךָ עַל־הַנַּעַר וְעַל־אֲמָתֶךָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ

.semen tibi vocabitur Ischac in quia :eius vocem audi ,Sarah

שָׂרָה שְׁמַע בְּקֹלָהּ כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע׃

.ipse tuū semē quia ,eum ponā gentem in ancillæ filium etiam Et

13 † וְגַם אֶת־בֶּן־הָאָמָה לְגוֹי אֲשִׂימֶנּוּ כִּי זַרְעֲךָ הוּא׃

dedit & ,aquæ vtrem & ,panē tulit & ,diluculo in Abraham manicauit Et

14 † וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח־לֶחֶם וְחֵמַת מַיִם וַיִּתֵּן

prexit & :eā dimisit & ;puerū & ,eius humerū super posuit ,Haghar ad

אֶל־הָגָר שָׂם עַל־שִׁכְמָהּ וְאֶת־הַיֶּלֶד וַיְשַׁלְּחֶהָ וַתֵּלֶךְ

vtre de aquæ defecerunt Et .Beersebah deserto in errauit &

15 וַתֵּתַע בְּמִדְבַּר בְּאֵר שָׁבַע׃ † וַיִּכְלוּ הַמַּיִם מִן־הַחֵמֶת

sedit & ,abiit Et .arborum vnam subter puerum proiecit &

16 וַתַּשְׁלֵךְ אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת אַחַד הַשִּׂיחִם׃ † וַתֵּלֶךְ וַתֵּשֶׁב

Margin: הָרָה יָלַד — in tempore — יָעַד — יָלַד — מוּל — vir erat quando natus est ei — מֵאָה — יָנַק — qua ablactatus est — עָשָׂה — רָאָה ludentem. — displicuit res — רָעַע — propter filium suum. — In oībus quæ dixerit tibi — קוֹל — est. — שׂוּם — Et surrexit Abrahā summo mane, — לָקַח — הָלַךְ — תָּעָה כָּלָה — יָשַׁב

videbo Non :dixit quia ,arcus iactus sicut se elongando ,regione è sibi

לָהּ מִנֶּגֶד הַרְחֵק כִּמְטַחֲוֵי קֶשֶׁת כִּי אָמְרָה אַל־אֶרְאֶה

.fleuit & ,suā vocē eleuauit & ,regione è sedit & :pueri mortem in

בְּמוֹת הַיָּלֶד וַתֵּשֶׁב מִנֶּגֶד וַתִּשָּׂא אֶת־קֹלָהּ וַתֵּבְךְּ׃

DEI Angelus clamauit Et ,pueri vocem DEVS audiuit Et

17 † וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־קוֹל הַנַּעַר וַיִּקְרָא מַלְאַךְ אֱלֹהִים

,timeas Ne ?Haghar tibi Quid :ei dixit & ,cælis de Haghar ad

אֶל־הָגָר מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר לָהּ מַה־לָּךְ הָגָר אַל־תִּירְאִי

.ibi ipse quo in pueri vocem DEVS audiuit quia

כִּי־שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל־קוֹל הַנַּעַר בַּאֲשֶׁר הוּא־שָׁם׃

gentē in quia ,eo in manum tuam fortifica & ,puerum tolle ,Surge

18 † קוּמִי שְׂאִי אֶת־הַנַּעַר וְהַחֲזִיקִי אֶת־יָדֵךְ בּוֹ כִּי־לְגוֹי

vidit & ,eius oculos DEVS aperuit Et .eum ponam magnam

19 גָּדוֹל אֲשִׂימֶנּוּ׃ † וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא

potū dedit & ,aqua vtrem impleuit & ,iuit & ;aquæ puteum

בְּאֵר מָיִם וַתֵּלֶךְ וַתְּמַלֵּא אֶת־הַחֵמֶת מַיִם וַתַּשְׁקְ אֶת־

deserto in sedit & :creuit & ,puero cum DEVS fuit Et .puero

20 הַנָּעַר׃ † וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת־הַנַּעַר וַיִּגְדָּל וַיֵּשֶׁב בַּמִּדְבָּר

ei accepit & ,Paran deserto in habitauit Et .arcu iaculans fuit &

21 וַיְהִי רֹבֶה קַשָּׁת׃ † וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר פָּארָן וַתִּקַּח־לוֹ

ipso tēpore in fuit Et .Aegypti terra de vxorem eius mater

22 אִמּוֹ אִשָּׁה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ † וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא

:dicendo ,Abraham ad ei exercitus pinceps Pichol & ,Abimelech dixit &

וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ אֶל־אַבְרָהָם לֵאמֹר

iura nunc Et .faciens tu quæ omnibus in tecum DEVS

23 אֱלֹהִים עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה עֹשֶׂה׃ † וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה

,meo nepoti & ,meo filio & ,mihi fueris mētitus si ,Ecce :Deo in mihi

לִּי בֵאלֹהִים הֵנָּה אִם־תִּשְׁקֹר לִי וּלְנִינִי וּלְנֶכְדִּי

,terra cum & ,mecum facies ,tecum feci quam misericordiā iuxta

כַּחֶסֶד אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי עִמְּךָ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעִם־הָאָרֶץ

:iurabo Ego :Abraham dixit Et .ea in es peregrinatus qua

24 אֲשֶׁר־גַּרְתָּה בָּהּ׃ † וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אָנֹכִי אִשָּׁבֵעַ׃

aquæ putei causas super Abimelech ipsum Abraham increpauit Et

25 † וְהוֹכִחַ אַבְרָהָם אֶת־אֲבִימֶלֶךְ עַל־אֹדוֹת בְּאֵר הַמַּיִם

noui Non :Abimelech dixit Et .Abimelech serui rapuerant quam

26 אֲשֶׁר גָּזְלוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ׃ † וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי

etiā & ,mihi nunciasti non tu etiam & :hoc verbum fecit quis

מִי עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם־אַתָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם

pecudem Abraham accepit Et .hodie præter audiui non ego

27 אָנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בִּלְתִּי הַיּוֹם׃ † וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן

fœdus ipsi ambo percusserūt & :Abimelech ipsi dedit & ,bouem &

וּבָקָר וַיִּתֵּן לַאֲבִימֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית׃

.ipsas solas pecoris agnas septem Abraham statuit Et

28 † וַיַּצֵּב אַבְרָהָם אֶת־שֶׁבַע כִּבְשֹׂת הַצֹּאן לְבַדְּהֶן׃

agnæ septem hæ Quid :Abraham ad Abimelech dixit Et

29 † וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מָה הֵנָּה שֶׁבַע כְּבָשֹׂת

septem Quia :dixit Et ?seorsum stare fecisti quas ,istæ

30 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבַדָּנָה׃ † וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שֶׁבַע

quod ,testimonium in mihi sit vt ,mea manu è capies agnas

כְּבָשֹׂת תִּקַּח מִיָּדִי בַּעֲבוּר תִּהְיֶה־לִּי לְעֵדָה כִּי

istum locum vocauit Idcirco .hunc puteum fodi

31 חָפַרְתִּי אֶת־הַבְּאֵר הַזֹּאת׃ † עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם הַהוּא

fœdus percusserunt Et .ipsi ambo iurauerant ibi quia :Beersebah

32 בְּאֵר שָׁבַע כִּי שָׁם נִשְׁבְּעוּ שְׁנֵיהֶם׃ † וַיִּכְרְתוּ בְרִית

,ei exercitus princeps Pichol & ,Abimelech surrexit Et .Beersebah in

בִּבְאֵר שָׁבַע וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ

Beer in arborem plantauit Et .Pelistim terram ad sunt reuersi &

33 וַיָּשֻׁבוּ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים׃ † וַיִּטַּע אֶשֶׁל בִּבְאֵר

.seculi Dei DOMINI nomine in ibi inuocauit & :sebah

שָׁבַע וַיִּקְרָא־שָׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם׃

.multos dies Pelistim terra in Abraham est peregrinatus Et

34 † וַיָּגָר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים׃

CAP. XXII. כב

,Abraham tentauit DEVS & ,ista verba post fuit Et

1 † וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם

nunc Cape :dixit Et .ego Ecce :dixit & .Abraham :eum ad dixit &

2 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ † וַיֹּאמֶר קַח־נָא

tibi vade & :Ischac ,dilexisti quem ,tuum vnicum tuum filium

אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ

vnum super holocaustum in ibi eum ascendere fac & ,Moriah terram ad

אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד

diluculo in Abraham manicauit Et .te ad dicam quem montium

3 הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃ † וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר

Ischac & ,secū suos pueros duos cepit & ,suum asinum strauit &

וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֵת יִצְחָק

Margin: quando moritur puer, — מוּת נָשָׂא — בָּכָה — † est — in loco vbi est. — tene manu tua eum, — נָשָׂא — שׂוּם — רָאָה — יָלַךְ שָׁקָה — † habitauit — יָשַׁב — iaculator sagittarius. — לָקַח — שׁוֹר — * est — † facis. — per Deum: — עָשָׂה — in qua — גּוּר — propter puteum — יָכַח — fecerit hoc. — נָגַד — pecudes, & boues, — נָתַן — pecorum seorsum. — sunt — יָצַב — נָטַע — nemus — קוּם שׁוּב — nomen — habitauit — גּוּר יוֹם — לָקַח — יָלַךְ — & offer eum, — Et surrexit Abrahā summo mane,

ipsa etiam peperit &:Reumah eius nomen &, eius concubina Et
24 וּפִילַגְשׁוֹ וּשְׁמָהּ רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם־הִוא אֶת־טֶבַח
.Mahacah &, Tachas &, Gacham &, Thebach
טֶבַח וְאֶת־גַּחַם וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה׃

CAP. XXIII. כג

fuit vita septē & anni viginti & anni centum Sarah vitæ fuerunt Et
וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע — חָיָה
.Chiriatharbah in Sarah est mortua Et : Sarah vitæ anni ,anni
2 שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה׃ וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע — שָׁנָה מוּת
plangendum ad Abraham venit Et .Chenahā terra in Chebron ipsa — † est
הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד
,sui mortui facies desuper Abraham surrexit Et .eā lugendū ad &, Sarah — à facie
3 לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ׃ וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ — בָּכָה fum
ego incola & Peregrinus :dicendo ,Cheth filios ad est locutus Et
4 וַיְדַבֵּר אֶל־בְּנֵי־חֵת לֵאמֹר׃ גֵּר־וְתוֹשָׁב אָנֹכִי — גּוּר יָשַׁב
meū mortuū sepeliā &, vobiscū sepulchri possessionē mihi date :vobiscū
עִמָּכֶם תְּנוּ לִי אֲחֻזַּת־קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מֵתִי — נָתַן
.ei dicendo ,Abraham ad Cheth filij responderūt Et ,mea facie à
5 מִלְּפָנָי׃ וַיַּעֲנוּ בְנֵי־חֵת אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ׃ — עָנָה es
:nostri medio in tu DEI Princeps .mi dñe nos Audi
6 שְׁמָעֵנוּ אֲדֹנִי נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ
nobis è Vir .tuum mortuum sepeli nostrorum sepulchrorum electione in — In electis sepulchris nostris ne sepelias
בְּמִבְחַר קְבָרֵינוּ קְבֹר אֶת־מֵתֶךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ
.tuum mortuum sepeliendo à ,te à prohibebit non suum sepulchrum
אֶת־קִבְרוֹ לֹא־יִכְלֶה מִמְּךָ מִקְּבֹר מֵתֶךָ׃
.Cheth filijs terræ populo se incuruauit &, Abrahā surrexit Et
7 וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם־הָאָרֶץ לִבְנֵי־חֵת׃ — קוּם שָׁחָה
sepeliendum ad vestra anima cū est Si :dicendo ,eis cum est locutus Et — vt sepeliam
8 וַיְדַבֵּר אִתָּם לֵאמֹר אִם־יֵשׁ אֶת־נַפְשְׁכֶם לִקְבֹּר
filiū Hephron erga mihi orate &, me audite ,mea facie à meum mortuum — me apud Hephron filium
אֶת־מֵתִי מִלְּפָנַי שְׁמָעוּנִי וּפִגְעוּ־לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן־
quæ ei quæ duplicitatis speluncam mihi dabit Et .Sochar — מוּת
9 צֹחַר׃ וְיִתֶּן־לִי אֶת־מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־לוֹ אֲשֶׁר — Vt det duplicem est
vestri medio in mihi eam det pleno argento In .sui agri fine in
בִּקְצֵה שָׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מָלֵא יִתְּנֶנָּה לִּי בְּתוֹכְכֶם — נָתַן
.Cheth filiorum medio in sedens Hephron Et .sepulchri hæreditate in — habitabat
10 לַאֲחֻזַּת־קָבֶר׃ וְעֶפְרוֹן יֹשֵׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי־חֵת
oībus ,Cheth filiorū aurib' in Abraham Chitthæ' Hephrō respōdit Et
וַיַּעַן עֶפְרוֹן הַחִתִּי אֶת־אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת לְכֹל
:me audi ,mi dñe Non :dicendo suæ ciuitatis portam ingredientibus
11 בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ לֵאמֹר׃ לֹא־אֲדֹנִי שְׁמָעֵנִי — בּוֹא
filiorū oculis in .eā dedi tibi ,eo in quæ ,speluncā &, tibi dedi Agrum — est
הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לָךְ וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְךָ נְתַתִּיהָ לְעֵינֵי בְנֵי־
Abraham se incuruauit Et. tuū mortuū sepeli .tibi eam dedi mei populi
12 עַמִּי נְתַתִּיהָ לָּךְ קְבֹר מֵתֶךָ׃ וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם
populi auribus in Hephrō ad est locutus Et .terræ populo coram
13 לִפְנֵי עַם־הָאָרֶץ׃ וַיְדַבֵּר אֶל־עֶפְרוֹן בְּאָזְנֵי עַם־
argentum dedi :me audias vtinam tu si ,Verum :dicendo ,terræ — dabo
הָאָרֶץ לֵאמֹר אַךְ אִם־אַתָּה לוּ שְׁמָעֵנִי נָתַתִּי כֶּסֶף
respōdit Et .ibi meū mortuum sepeliam &, me à cape ,agri
14 הַשָּׂדֶה קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה אֶת־מֵתִי שָׁמָּה׃ וַיַּעַן — לָקַח עָנָה
Terra :me audi ,mi Domine .ei dicendo ,Abraham Hephron
15 עֶפְרוֹן אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ׃ אֲדֹנִי שְׁמָעֵנִי אֶרֶץ
Et ipsa quid .te inter & me inter argēti siclorū quadringentorū — est
אַרְבַּע מֵאֹת שֶׁקֶל־כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינְךָ מַה־הִוא וְאֶת־
appēdit &, Hephron ad Abraham audiuit Et .sepeli tuū mortuum — ipsi Hephrō
16 מֵתְךָ קְבֹר׃ וַיִּשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל־עֶפְרוֹן וַיִּשְׁקֹל
filiorū auribus in fuerat locut' quod ,argentum Hephrō ipsi Abraham
אַבְרָהָם לְעֶפְרֹן אֶת־הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאָזְנֵי בְנֵי־
mercatorem ad transeuntis argenti siclos quadringentos ,Cheth — vel, per mercatores.
חֵת אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לַסֹּחֵר׃
Mamre facies ad qui duplicitate in ,qui ,Hephron ager stetit Et — Cōfirmatus que est erat in spelunca duplici erat coram
17 וַיָּקָם שְׂדֵה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מַמְרֵא
quæ ,agro in quæ arbor omnis &, eo in quæ spelunca &, ager
הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ וְכָל־הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר
oculis in ,acquisitione in Abraham Ipsi .circum eius termino omni in — erat p circuitū.
18 בְּכָל־גְּבֻלוֹ סָבִיב׃ לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי — possessionē, & omnium ingredientiū
sepeliuit postea Et .ei ciuitatis portam ingredientibus omnibus in ,Cheth filiorū
19 בְנֵי־חֵת בְּכֹל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ׃ וְאַחֲרֵי־כֵן קָבַר
super duplicitatis agri spelunca in suā vxorem Sarah Abraham — agri duplici corāMamre: est confirmatus est
אַבְרָהָם אֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל־מְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה עַל־
ager stetit Et .Chenahan terra in Chebron hæc :Mamre facies
20 פְּנֵי מַמְרֵא הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיָּקָם הַשָּׂדֶה — פָּנָה
.Cheth filiis à ,sepulchri possessionē in Abrahā ipsi ,eo in quæ spelunca &
וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְאַבְרָהָם לַאֲחֻזַּת־קָבֶר מֵאֵת בְּנֵי־חֵת׃ — קוּם

,locum ad iuit &, surrexit &, holocausti ligna scidit &, suū filium
בְּנוֹ וַיְבַקַּע עֲצֵי עֹלָה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם
Abraham leuauit & ,tertia die In .DEVS ei dixit quem
4 אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים׃ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם — נָשָׂא
Abraham dixit Et .longinquo de locum vidit &, suos oculos — procul.
5 אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרָחֹק׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם — רָאָה
ibimus puer & ego & :asino cum hic vobis Sedete :suos pueros ad — Manete hic
אֶל־נְעָרָיו שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה עִם־הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה — יָשַׁב
accepit Et .vos ad reuertemur &, adorabimus &, illuc vsque
6 עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם׃ וַיִּקַּח
accepit &, suū filiū Ischac super posuit &, holocausti ligna Abraham
אַבְרָהָם אֶת־עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח — שׂוּם
.simul ambo ipsi iuerūt &, gladium &, ignem sua manu in
בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמַּאֲכֶלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו׃
.mi Pater :dixit &, suum patrē Abraham ad Ischac dixit Et
7 וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי
agnus vbi & : ligna & ignis Ecce :dixit & .mi fili ego Ecce :dixit &
וַיֹּאמֶר הִנֶּנִּי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה
agnum sibi videbit DEVS :Abraham dixit Et :holocaustum in — prospiciet
8 לְעֹלָה׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים יִרְאֶה־לּוֹ הַשֶּׂה
ad venerunt Et .pariter ipsi ambo prexerūt Et .mi fili holocaustum in
9 לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־ — בּוֹא
Abraham ibi ædificauit Et .DEVS ei dixerat quem locum
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־ — בָּנָה
posuit &, suū filiū Ischac ligauit &, ligna ordinauit &, altare
הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם — שׂוּם
Abraham misit Et .ligna desuper altare super eum — super
10 אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים׃ וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־ — vt iugularet
.suum filium iugulandum ad ,gladium accepit &, suam manū
יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹט אֶת־בְּנוֹ׃ — לָקַח
,Abraham :dixit & ,cœlis de Dñi Angelus eum ad clamauit Et
11 וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
ad tuam manum mittas Ne :dixit Et .ego Ecce :dixit Et. Abrahā — extendas
12 אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר אַל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־
timens quod cognoui nunc quia .quicquam ei facias ne &, puerum — times
הַנַּעַר וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־יְרֵא — עָשָׂה
.me à tuum vnicum tuum filium prohibuisti non &, tu DEVM
אֱלֹהִים אַתָּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי׃
post aries ecce &, vidit &, suos oculos Abraham leuauit Et — post se
13 וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אַיִל אַחַר — נָשָׂא
,arietem cepit &, Abraham iuit Et .suis cornib' in perplexitate detetus — spinarum
נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאַיִל — רָאָה & obtulit
Abraham vocauit Et .suo filio pro holocaustum in eū fecit ascendere &
14 וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ׃ וַיִּקְרָא אַבְרָהָם
monte In ,hodie dicitur Quod .videbit Iehouah ipsius loci nomen — Dñs prospiciet. Idcirco
שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה יִרְאֶה אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר
de secundo Abraham ad Dñi Angelus clamauit Et .videbitur Dñs
15 יְהוָה יֵרָאֶה׃ וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שֵׁנִית מִן־ — שָׁנָה
quòd ,eo ,p quia ,Dñs dixit ,iuraui me In :dixit Et .cœlo — Per me
16 הַשָּׁמָיִם׃ וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר — rem hanc,
.tuum vnicu tuum filium prohibuisti non &, hoc verbum fecisti
עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידֶךָ׃
multiplicabo multiplicando &, tibi benedicā benedicēdo Quia
17 כִּי־בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־
:maris labium super quæ arenam sicut &, cœlorum stellas sicut tuū semen — est iuxta littus
זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם — שָׂפָה
benedicentur Et .suorū inimicorū portam tuum semen hæreditabit &
18 וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃ וְהִתְבָּרְכוּ — יָרַשׁ obedivisti voci meæ,
meam vocē in audiuisti quòd eo ,terræ gentes omnes tuo semine in
בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי׃ — קוֹל
pariter iuerunt &, surrexerūt &: suos pueros ad Abrahā est reuersus Et
19 וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו — שׁוּב קוּם
post fuit Et .Beersebah in Abraham sedit &. Beersebah ad — habitauit
20 אֶל־בְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בִּבְאֵר שָׁבַע׃ וַיְהִי אַחֲרֵי
peperit Ecce :dicendo Abraham ipsi est nunciatum & ,ista verba — res istas,
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֻּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יָלְדָה — נָגַד
Hus .tuo fratri Nachor filios ipsa etiam Milcah
21 מִלְכָּה גַם־הִוא בָּנִים לְנָחוֹר אָחִיךָ׃ אֶת־עוּץ
.Aram patrem Chemuel &, eius fratrem Buz &, suū primogenitū
בְּכֹרוֹ וְאֶת־בּוּז אָחִיו וְאֶת־קְמוּאֵל אֲבִי אֲרָם׃
.Bethuel &, Idlaph &, Pildas &, Chazo &, Chesed Et
22 וְאֶת־כֶּשֶׂד וְאֶת־חֲזוֹ וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֵת בְּתוּאֵל׃
Milcah peperit istos Octo .Ribcah genuit Bethuel Et
23 וּבְתוּאֵל יָלַד אֶת־רִבְקָה שְׁמֹנָה אֵלֶּה יָלְדָה מִלְכָּה
.Abraham fratri Nachor
לְנָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם׃

CAP. XXIIII. כד

Abraham benedixit Dñs &, dies in venerat senex Abraham Et
1 ואברהם זקן בא בימים ויהוה ברך את־אברהם
,suæ domus senem suum seruum ad Abraham dixit Et .omnibus in
2 בכל׃ ויאמר אברהם אל־עבדו זקן ביתו
.meo femore sub tuã manũ nunc Pone : ei † quæ omnib⁹ in dominantẽ
המשל בכל־אשר־לו שים־נא ידך תחת ירכי׃
quod ,terræ Deo†& ,cœli Deo Domino in te faciam iurare Et
3 ואשביעך ביהוה אלהי השמים ואלהי הארץ אשר
habitans ego cuius ,Chenahanęi filiab⁹ de meo filio vxorẽ accipies non
לא־תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב
capies & ,ibis meam cognationẽ ad & ,meam terrã ad Quia . eius medio in
4 בקרבו׃ כי אל־ארצי ואל־מולדתי תלך ולקחת
non forsitan Si :seruus eum ad dixit Et . Ischac meo filio vxorem
5 אשה לבני ליצחק׃ ויאמר אליו העבד אולי לא־
reducendo nũquid ,hanc terram ad me post eundum ad mulier voluerit venire
תאבה האשה ללכת אחרי אל־הארץ הזאת ההשב
?inde es egressus qua ,terram ad tuum filium reducam
אשיב את־בנך אל־הארץ אשר־יצאת משם׃
meũ filiũ reducas forte ne ,tibi Custodire :Abraham eum ad dixit Et
6 ויאמר אליו אברהם השמר לך פן־תשיב את־בני
,mei patris domo è me tulit qui ,cœli Deus Dominus .illuc
7 שמה׃ יהוה אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי
mihi iurauit qui & ,mihi est locutus qui & ,meæ cognationis terra è &
ומארץ מולדתי ואשר דבר־לי ואשר נשבע־לי
suũ angelũ mittet ipse :hanc terram dabo tuo Semini :dicendo
לאמר לזרעך אתן את־הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו
voluerit non si Et .inde meo filio vxorem capies & , tuas facies ad
8 לפניך ולקחת אשה לבני משם׃ ואם־לא תאבה
tantum‡ :isto meo iuramẽto à eris mũdus ,te post eundum ad mulier
האשה ללכת אחריך ונקית משבעתי זאת רק את־
suam manum seruus posuit Et .illuc reducas non meũ filium
9 בני לא תשב שמה׃ וישם העבד את־ידו
.istud verbum super ei iurauit & ,sui dñi Abraham femore sub
תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו על־הדבר הזה׃
omne & :iuit & ,sui dñi camelis è camelos decem seruus cepit Et
10 ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך וכל־
,Naharaim Aram ad‡ iuit & ,surrexit Et .eius manu in† sui dñi bonum
טוב אדניו בידו ויקם וילך אל־ארם נהרים
ad ciuitatẽ extra camelos fecit genu flectere Et .Nachor ciuitatem ad
11 אל־עיר נחור׃ ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל־
: dixit Et . haustrices exeundi tempus ad ,vesperæ tempus ad ,aquæ puteum
12 באר המים לעת ערב לעת צאת השאבת׃ ויאמר
: hodie me coram nunc fac occurrere Abraham mei dñi Deus DOMINE
יהוה אלהי אדני אברהם הקרה־נא לפני היום
stans† ego Ecce .Abraham meo dño cum misericordiã fac &
13 ועשה־חסד עם אדני אברהם׃ הנה אנכי נצב
.aquam hauriẽdũ ad egrediẽtes‡ ciuitatis virorum filiæ & ,aquæ fontẽ super
על־עין המים ובנות אנשי העיר יצאת לשאב מים׃
,tuam hydriã nunc Inclina ,eam ad dixero quam* puella erit Et
14 והיה הנער אשר אמר אליה הטי־נא כדך
arguisti‡ ipsam ;dabo potũ tuis camelis etiã & ,Bibe ,dixerit & :bibam &
ואשתה ואמרה שתה וגם־גמליך אשקה אתה הכחת
.meo dño cum misericordiã fecisti quod* ,sciam ea in† Et .Ischac tuo seruo
לעבדך ליצחק ובה אדע כי־עשית חסד עם־אדני׃
,egrediẽs Ribcah ecce & ,loqui cõpleuisset antequam ipse fuit Et
15 ויהי־הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת
.Abraham fratris Nachor vxoris Milcah filio Bethuel erat nata quæ
אשר ילדה לבתואל בן־מלכה אשת נחור אחי אברהם
,valde aspectu pulchra† puella Et .eius humerum super‡ eius cadus* Et
16 וכדה על־שכמה׃ והנער טבת מראה מאד
impleuit & ,fontem ad descendit & :eã cognouerat non vir & :virgo
בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה ותמלא
:dixit & ,ei⁹ occursum in seruus cucurrit Et .ascendit & ,suum cadum*
17 כדה ותעל׃ וירץ העבד לקראתה ויאמר
.mi dñe Bibe :dixit Et .tua hydria de aquæ exiguo‡ nunc me Refrigera†
18 הגמיאיני נא מעט־מים מכדך׃ ותאמר שתה אדני
.ei dedit potũ & ,suã manũ sup suã hydriã fecit descẽdere & ,festinauit &
ותמהר ותרד כדה על־ידה ותשקהו׃
ad vsq; ,hauriã tuis camelis Etiam :dixit & ,ei dare potũ compleuit Et
19 ותכל להשקתו ותאמר גם לגמליך אשאב עד
in suum cadum* euacuauit & ,festinauit Et . bibere compleuerunt si
20 אם־כלו לשתת׃ ותמהר ותער כדה אל־
omnibus hausit & :hauriendũ ad ,puteum ad adhuc cucurrit & ,canale
השקת ותרץ עוד אל־הבאר לשאב ותשאב לכל־

בוא o
†erant
שום p
per Dominũ Deum †Deum
in cuius medio ego habito. Sed
לקח q
ילד s ילך t
venire
שוב t
vnde egressus es?
Caue
ante te,
pergere ‡duntaxat
נקה v
super hoc
שבע v
† erat ‡ in
tempore vespertino, tempore quo egrediuntur mulieres quæ hauriunt.
יצא x
†sto iuxta
יצב y
‡egrediuntur *ad quam
הנערה ק
נטה z יכח z
‡præparasti †per hoc *si feceris
ידע a
‡hydria †erat †erat
הנערה ק
טוב b
ירד c
*hydriam
עלה d רוץ e
†Potum da mihi
‡ parum
donec compleuerint
כלה f
ערה g
‡hydriam
שקה h

secũdasset vtrũ sciendũ ad ,tacens eã ad stupescens vir Et .eius camelis
21 גמליו׃ והאיש משתאה לה מחריש לדעת ההצליח
cameli compleuissent cùm fuit Et .non an ,suam viam Dñs
22 יהוה דרכו אם־לא׃ ויהי כאשר כלו הגמלים
duas & ,eius pondus sicli dimidium ,auri inaurem vir cepit & ,bibere
לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני
,Filia :dixit Et .earum pondus aurei decem ;eius manus super armillas
23 צמידים על־ידיה עשרה זהב משקלם׃ ויאמר בת־
locus tui patris domo in est Nũquid .mihi nunc Indica ? tu‡ cuius
מי את הגידי נא לי היש בית־אביך מקום
filij ,ego* Bethuel Filia :eum ad dixit Et ?pernoctandum ad nobis
24 לנו ללין׃ ותאמר אליו בת־בתואל אנכי בן־
,palea Etiam :eum ad dixit Et . Nachor ipsi peperit quem ,Milcah
25 מלכה אשר ילדה לנחור׃ ותאמר אליו גם־תבן
.pernoctandum ad locus etiam‡ ,nobiscum‡ multum pabulum etiam†
גם־מספוא רב עמנו גם־מקום ללון׃
. Domino se incuruauit & ,vir se inclinauit Et
26 ויקד האיש וישתחו ליהוה׃
non qui ,Abraham mei dñi Deus Dñs Benedictus :dixit Et
27 ויאמר ברוך יהוה אלהי אדני אברהם אשר לא־
me duxit ,via in Ego‡ .meo dño cum à suam veritatẽ & suã mĩam dereliquit
עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני
domui nũciauit & ,puella cucurrit Et .mei dñi fratrum domũ Dñs
28 יהוה בית אחי אדני׃ ותרץ הנער ותגד לבית
ei⁹ nomẽ & ,frater‡ Ribcah ipsi Et .hæc verba secundum suæ matris
29 אמה כדברים האלה׃ ולרבקה אח ושמו
,fuit Et .fontem ad foras virum ad Laban cucurrit & :Laban
30 לבן וירץ לבן אל־האיש החוצה אל־העין׃ ויהי
,suæ sororis manus super armillas & ,inaurem videre vt
כראת את־הנזם ואת־הצמדים על־ידי אחתו
est locutus Sic :dicendo ,suę sororis Ribcah verba ipse audiuit cùm &
וכשמעו את־דברי רבקה אחתו לאמר כה־דבר
super† camelos super stans ecce & :virum ad venit & ,vir me ad
אלי האיש ויבא אל־האיש והנה עמד על־הגמלים על־
?platea in stabis quid ad ,Dñi benedicte Ingredere :dixit Et .fontem
31 העין׃ ויאמר בוא ברוך יהוה למה תעמד בחוץ
,domũ ad vir venit Et .camelis locum & domum paraui ego Et
32 ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים׃ ויבא האיש הביתה
lauandũ ad aquã & ,camelis pabulũ & ,paleã dedit & ,camelos soluit &
ויפתח הגמלים ויתן תבן ומספוא לגמלים ומים לרחץ
est positum Et .secum †qui ,virorum pedes & ,eius pedes
33 רגליו ורגלי האנשים אשר אתו׃ ויושם
sum locutus si vsque‡ ,comedã Non :dixit Et .comedendũ ad eius facies ad‡
לפניו לאכל ויאמר לא אכל עד אם־דברתי
. ego* Abraham Seruus :dixit Et .Loquere :dixit Et .mea verba
34 דברי ויאמר דבר׃ ויאמר עבד אברהם אנכי׃
dedit & :est magnificatus & ,valde meo dño benedixit Dñs Et
35 ויהוה ברך את־אדני מאד ויגדל ויתן־
,camelos & ,ancillas & ,seruos & ,aurum & ,argentũ & ,bouem & ,pecus ei
לו צאן ובקר וכסף וזהב ועבדם ושפחת וגמלים
post meo dño filiũ mei dñi vxor Sarah peperit Et .asinos &
36 וחמרים׃ ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי
me fecit iurare Et .ei† quæ omnia ei dedit & ;suam senectutẽ
37 זקנתה ויתן־לו את־כל־אשר־לו׃ וישבעני
,Chenahanęi filiab⁹ de meo filio vxorem capies Non :dicendo me⁹ dñs
אדני לאמר לא־תקח אשה לבני מבנות הכנעני
,ibis † mei patris domum ad non Si . eius terra in habitans ego cuius
38 אשר אנכי ישב בארצו׃ אם־לא אל־בית־אבי תלך
:meũ dñm ad dixi Et .meo filio vxorem capies & ,meã familiã ad &
39 ואל־משפחתי ולקחת אשה לבני׃ ואמר אל־אדני
cuius Dñs :me ad dixit Et . me post mulier ibit non Fortasse
40 אלי לא־תלך האשה אחרי׃ ויאמר אלי יהוה אשר־
,viam tuam secũdabit & ,tecũ suum angelũ mittet ,cõspectu in ambulaui
התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך
.mei patris domo de & ,mea familia de meo filio vxorẽ capies &
ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי׃
:meam familiã ad veneris cùm ,meo iuramento à eris immunis Tunc
41 אז תנקה מאלתי כי תבוא אל־משפחתי
hodie veni Et .meo iuramẽto à immunis eris & ,tibi dederint non si &
42 ואם־לא יתנו לך והיית נקי מאלתי׃ ואבא היום
nunc tu es si ,Abraham mei dñi Deus DOMINE :dixi & ,fontem ad
אל־העין ואמר יהוה אלהי אדני אברהם אם־ישך־נא
ego Ecce .eam super ambulo ego qua ,meam viam secundans
43 מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה׃ הנה אנכי
dixero & ,hauriẽdũ ad egrediẽs ,puella erit & :aquæ fontem super stans
נצב על־עין המים והיה העלמה היצאת לשאב ואמרתי

stupebat super eam
שאה i
aureum, semissis
שתה k
pro manibus eius,
שנה l
‡es?
נגד m
*sum
לין n
†& ‡est ‡&
רבה o
נקד p
שחה q
à
‡Peregrinantem
אמן r נחה q
רוץ s
הנערה ק
‡erat
cum vidisset
ראה t
stabat iuxta
†iuxta
vt quid manes foris?
פנה v
† erant
שום x
וישם ק
‡coram eo vt comederet.
‡donec loquar
*sum.
pecudes, & boues
ילד y
† sunt
נתן z
לקח a
in cuius terra ego habito. Sed
† perges,
ילך b
פנה c
eris mundus
נקה d בוא e
si tu nunc secundas
per quã ego ambulo.
sto iuxta
יצב f

dixerit Et . tua hydria de aquæ parum quæso mihi Propina : eam ad

44 אליה [g] השקיני נא מעט מים מכדך ׃ † ואמרה

vxor† ipsa :hauriam tuis camelis etiam & ,bibe tu Etiam , me ad

אלי גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב הוא האשה

complere antequā Ego .mei domini filio Dominus preparauit quam

45 אשר הכיח יהוה לבן אדני ׃ † אני טרם אכלה

super eius hydria & ,*egrediens* Ribcah ecce & ,*meum cor ad loquendum ad*

לדבר אל לבי והנה רבקה יצאת וכדה על

mihi Propina :eam ad dixi & : hausit & ,fontem ad descēdit & :ei⁹ humerū

שכמה [h] ותרד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני

:dixit & ,*se desuper*‡suam hydriā fecit descēdere & ,festinauit Et . *quæso*

נא ׃ † ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר 46

.*potauit camelos*‡etiam & ;bibi & :*potabo tuos camelos* etiam & , Bibe

שתה וגם גמליך אשקה ואשת וגם הגמלים השקתה ׃

Bethuel Filia :dixit Et ?*tu**cuius Filia :dixi & ,eam interrogaui Et

47 † ואשאל אתה ואמר בת מי את ותאמר בת בתואל

,eius *faciē* super inaurē posui Et .Milcah ei peperit quem ,Nachor filij

בן נחור אשר ילדה לו מלכה [i] ואשם הנזם על אפה

,Dn̄o me incuruaui & ,me inclinaui Et .eius manus super armillas &

48 והצמידים על ידיה ׃ † [k] ואקד [l] ואשתחוה ליהוה

via in†me duxit qui ,Abraham mei dn̄i Deo DOMINO benedixi &

ואברך את יהוה אלהי אדני אברהם אשר [m] הנחני בדרך

nunc Et .eius filio mei dn̄i fratris filiam capiendum ad ,veritatis

49 אמת לקחת את בת אחי אדני לבנו ׃ † ועתה

.mihi īdicate ,meo dn̄o cū veritatem & misericordiā *facientes vos estis si*

אם ישכם [n] עשים חסד ואמת את אדני [o] הגידו לי

.*sinistram super vel dexteram super respiciam* & :mihi indicate ,nō si Et

ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל ׃

Non .verbū exiit Dn̄o A :dixerunt & ,Bethuel & Laban respondit Et

50 † [p] ויען לבן ובתואל ויאמרו מיהוה יצא הדבר לא

.te coram Ribcah Ecce . bonum vel malum te ad loqui *poterimus*

51 [q] נוכל דבר אליך רע או טוב ׃ † הנה רבקה לפניך

.Dn̄s est locutus queādmodū ,tui dn̄i filio vxor sit & :vade & ,accipe

[r] קח [s] ולך ותהי אשה לבן אדניך כאשר דבר יהוה ׃

se incuruauit ,eorum verba Abraham seruus audiuit quando fuit Et

52 † ויהי כאשר שמע עבד אברהם את דבריהם וישתחו

,*auri* vasa & ,*argenti* vasa seruus protulit Et . Domino terram in

53 ארצה ליהוה ׃ † ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב

,eius matri & ,eius fratri dedit pretiosa & ,Ribcah ipsi dedit & ,vestes &

ובגדים ויתן לרבקה [s] ומגדנת נתן לאחיה ולאמה ׃

:pnoctauerūt & ,eo cū‡qui , viri & ipse ,biberunt & ,comederūt Et

54 † ויאכלו [t] וישתו הוא והאנשים אשר עמו [v] וילינו

dixit Et .meum dn̄m ad† me Dimitte :dixit Et .*diluculo in* surrexerūt Et

55 ויקומו בבקר ויאמר שלחני לאדני ׃ † ויאמר

postea :*decadem vel dies* nobiscum puella Maneat :eius mater & ,ei⁹ frater

אחיה ואמה [x] תשב הנער אתנו ימים או עשור אחר

secundauit Dn̄s & .me retardetis Ne :eos ad dixit Et . ibis

56 תלך ׃ † ויאמר אלהם אל תאחרו אתי ויהוה הצליח

Vocemus :dixerunt Et. meū dn̄m ad ibo & ,me dimittite .meā viam

57 דרכי שלחוני ואלכה לאדני ׃ † ויאמרו נקרא

dixerunt & ,Ribcah vocauerunt Et .eius os interrogemus & ,puellam

58 לנער ונשאלה את פיה ׃ † ויקראו לרבקה ויאמרו

dimiserūt Et . Ibo : dixit Et ?isto viro cum ibis Nūquid : eam ad

59 אליה התלכי עם האיש הזה ותאמר אלך ׃ † וישלחו

,Abraham seruum & ,eius nutricem & ,suam sororem Ribcah

את רבקה אחתם ואת [y] מנקתה ואת עבד אברהם

,nostra Soror :ei dixerūt & ,Ribcah benedixerunt Et .eius viros &

60 ואת אנשיו ׃ † ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו

.ipsum odiētiū portā tuū semē hereditet & :milliū decē mille in sis tu

את היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער שנאיו ׃

,camelos super *equitauerunt* & ,eius puellæ & ,Ribcah *surrexit* Et

61 † [z] ותקם רבקה ונערתיה ותרכבנה על הגמלים

.abiit & , Ribcah seruus tulit Et .virum post iuerunt &

[a] ותלכנה אחרי האיש [b] ויקח העבד את רבקה וילך ׃

terra in **sedens* ipse Et .roi lachai Beer‡ veniēdo à veniebat Ischac Et

62 † ויצחק בא מבוא באר לחי [c] ראי והוא יושב בארץ

:*vesperā respiciendū ad*‡,agro in *meditādū*† ad Ischac erat egressus Et .meridiei

63 הנגב ׃ † ויצא יצחק לשוח בשדה [d] לפנות ערב

eleuauit Et . *venientes*‡ cameli ecce & ,vidit & ,suos oculos eleuauit &

64 וישא עיניו וירא והנה גמלים באים ׃ † [e] ותשא

.camelo *desuper cecidit**& ,Ischac vidit & ,suos oculos Ribcah

רבקה את עיניה ותרא את יצחק [f] ותפל מעל הגמל ׃

agro in ambulans‡ ,iste vir Quis : seruum ad *dixit* Et †

65 † ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההלך בשדה

velamētū accepit & .me⁹ dn̄s ‡ Ipse :seruus dixit Et ?nostrū occursum in

לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף

[Marginal notes: [g] שקה † est. — loqui in corde meo, egrediebatur. Da mihi potum nunc. — [h] ירד ‡ quæ erat super se, camelis tuis potū dabo, ‡ camelis potum dedit. * es? — nares [i] שום — [k] קדד [l] שחה † per viam [m] נחה — si facitis [n] עשה [o] נגד vertam me ad dexteram vel ad sinistram. — [p] ענה possumus [q] יכל — [r] לקח [s] ילך — argentea, aurea, — [s] מגד ‡ erant [t] שתה [v] לין mane. † & ibo — per dies saltē decem, [x] ישב הנערה ק — לנערה ק — [y] ינק — surrexerunt ascenderunt [z] קום [a] ילך [b] לקח ‡ *id est, de puteo viuentis videntis me.* * manebat — [c] ראה † ad orandū ‡ dū declinaret vespera. — [d] פנה [e] נשא ‡ veniebant. * iactauit se de [f] נפל — † Dixerat enim ‡ qui ambulat p agrū ‡ est]

omnia quæ *quæ verba omnia* Ischac ipsi seruus narrauit Et .se operuit &

66 [g] ותתכס ׃ † ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר

,suæ matris Sarah tabernaculum in Ischac eam introduxit Et . fecerat

67 עשה ׃ † [h] ויבאה יצחק האהלה שרה אמו

se est cōsolat⁹ & :eā dilexit & ,vxorem in ei fuit & ,Ribcah accepit &

ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה [h] וינחם

.suam matrem post Ischac

יצחק אחרי אמו ׃

CAP. XXV. כה

.Cheturah eius nomē & ,vxorē accepit & Abraham addidit Et

1 † ויסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה ׃

,Midian & ,Medan & ,Iochsan & , Zimran ei peperit Et

2 † [i] ותלד לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת מדין

.Dedan & ,Seba genuit Iocsan Et . Suah & ,Isbac &

3 ואת ישבק ואת שוח ׃ † ויקשן ילד את שבא ואת דדן

filij Et .Leummim & ,Lethusim & ,Assurim fuerunt Dedan filij &

4 ובני דדן היו אשורם ולטושם ולאמים ׃ † ובני

.Eldahah & ,Abidah & ,Chanoch & ,Hepher & , Hephah ,Midian

מדין עיפה ועפר וחנך ואבידע ואלדעה

quæ omnia Abraham dedit Et . Cheturah filij isti omnes

5 כל אלה בני קטורה ׃ † [k] ויתן אברהם את כל אשר

dedit ,Abraham ipsi ‡quæ concubinarum filiis Et .Ischac ipsi ,sibi†

6 לו ליצחק ׃ † ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן

,viuente ipso adhuc ,suo filio Ischac *desuper* eos emisit & :dona Abraham

אברהם מתנת וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו [l] חי

Abraham vitæ annorū dies † isti Et . *Orientis* terram ad ,orientē ad

7 קדמה אל ארץ קדם ׃ † ואלה [m] ימי [n] שני חיי אברהם

.anni quinq; & ,anni septuaginta & ,anni centum : vixit quos

אשר חי [o] מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים ׃

,satur & ,senex ,bona senectute in Abraham est mortuus & ,obiit Et

8 † ויגוע [p] וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע

Ismahel & Ischac eum sepelierunt Et .suos populos ad est cōgregat⁹ &

9 ויאסף אל עמיו ׃ † ויקברו אתו יצחק וישמעאל

Sochar filij Hephron agro in ,*duplicitatis* spelunca in eius filij

בניו אל מערת המכפלה אל שדה עפרן בן צחר

emit quem ,Agro . Mamre facies super ‡quæ ,Chittæi

10 החתי אשר על [q] פני ממרא ׃ † השדה אשר קנה

Sarah & ,Abraham est sepultus ibi . Cheth filiis à Abraham

אברהם מאת בני חת שמה קבר אברהם ושרה

DEVS benedixit & ,Abraham *mortem post* fuit Et .eius vxor

11 אשתו ׃ † [r] ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים

.roi lachai Beer *cum*‡ Ischac *sedit*† & ,eius filio Ischac

את יצחק בנו וישב יצחק עם באר לחי ראי ׃

peperit quem ,Abraham filij Ismahel generationes istæ Et

12 † ואלה [s] תלדת ישמעאל בן אברהם אשר ילדה

nomina hæc Et .Abraham ipsi Sarah ancilla Aegyptia Haghar

13 הגר המצרית שפחת שרה לאברהם ׃ † ואלה שמות

Ismahel Primogenit⁹ .*suas generationes ad* ,*suis nominibus in* Ismahel filiorum

בני ישמעאל בשמתם לתלדתם בכר ישמעאל

,Dumah & ,Mismah Et .Mibsam & ,Adbeel & ,Chedar & ,Nebaioth

14 נבית וקדר ואדבאל ומבשם ׃ † ומשמע ודומה

.Chedmah & ,Naphis ,Iethur ,Thema & ,Chadar .Massa &

15 ומשא ׃ † חדד ותימא יטור נפיש וקדמה ׃

, *suis oppidis in* eorum nomina ista & ,Ismahel filij *ipsi* Isti

16 † אלה הם בני ישמעאל ואלה שמתם בחצריהם

isti Et . suas familias per principes duodecim ,*suis palatiis in &*

17 ובטירתם שנים עשר נשיאם לאמתם ׃ † ואלה

.anni septem & anni triginta & ,anni centum ,Ismahel vitæ anni

שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלשים שנה ושבע שנים

habitauerūt Et .suos populos ad est cōgregatus & ,est mortu⁹ & ,obiit Et

18 ויגוע [t] וימת ויאסף אל עמיו ׃ † וישכנו

te ingrediente , *Aegypti facies super* quæ , Sur ad vsque Chauilah à

מחוילה עד שור אשר על פני מצרים [v] באכה

.*cecidit suorum fratrum omnium facies Super* . Assur in

אשורה על פני כל אחיו נפל ׃

genuit Abraham .Abraham filij Ischac generationes‡ istæ Et

19 † ואלה תולדת יצחק בן אברהם אברהם הוליד

eū accipiendo in ,annorum quadraginta filius‡ Ischac erat Et . Ischac

20 את יצחק ׃ † ויהי יצחק בן ארבעים שנה [x] בקחתו

Laban sororem ,Aram Padan de Aramæi Bethuel filiam Ribcah

את רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם אחות לבן

regione è Dn̄m ad Ischac orauit Et .vxorem in sibi Aramæi

21 הארמי לו לאשה ׃ † ויעתר יצחק ליהוה לנכח

concepit & ,Domin⁹ ei *fuit exorabilis & :ipsa** sterilis quia *suæ vxoris*

אשתו כי עקרה הוא ויעתר לו יהוה [y] ותהר

[Marginal notes: [g] כסה — [h] בוא — [h] נחם — [i] ילד — [k] נתן ‡erant ‡erant — ab — [l] חיה orientalem. † sunt — [m] יום [n] שנה — [o] מאה — [p] מות — duplici — ‡ est [q] פנה — postquā mortuus est [r] היה † habitauit ‡ apud *puteum viuentis videntis me.* — [s] ילד — per nomina sua, per generationes suas. — sunt p villas suas, & per palatia sua, — [t] מות — est ante Aegyptum, [v] בוא — Coram omnibus fratribus suis mortuus est. ‡ sunt ‡ quadragenarius, quando accepit [x] לקח — p vxore sua, *erat. Et cōplacuit — [y] הרה]

:dixit & ,*eius interiore in* filij se collidebant Et .eius vxor Ribcah
22 רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃ †וַיִּתְרֹצֲצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ וַתֹּאמֶר
.Dominum interrogandũ ad iuit Et ? *ego hoc quid ad* ,ita Si
אִם־כֵּן לָמָּה זֶּה אָנֹכִי ᶻוַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת־יְהוָה׃
populi duo & ,tuo vtero in ‡gentes Duæ :ei Dñs dixit Et
23 †וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ ᵃשְׁנֵי גֹיִים בְּבִטְנֵךְ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים
multus †& ,erit fortior *populo præ*‡ populus Et .se separabunt tuis viscerib⁹ à
מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ וְרַב
gemini ,ecce & ,pariendum ad eius dies sunt impleti Et .minori seruiet
24 יַעֲבֹד צָעִיר׃ †וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ ᵇלָלֶדֶת וְהִנֵּה תוֹמִם
pallium sicut ipse totus rufus prior est egressus Et .eius vtero in ‡
25 בְּבִטְנָהּ׃ †וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אַדְמוֹנִי כֻּלּוֹ כְּאַדֶּרֶת
est egressus postea Et .Esau eius nomen vocauerunt Et .*capilli*
26 שֵׂעָר וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו׃ †וְאַחֲרֵי־כֵן יָצָא
eius nomẽ vocauit & ,Esau *calcaneo in apprehẽdẽs* eius manus & ,eius frater
אָחִיו וְיָדוֹ אֹחֶזֶת בַּעֲקֵב עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
creuerũt Et .ipsos *gignendo in ,annorum sexaginta filius* Ischac Et .Iahacob
27 יַעֲקֹב וְיִצְחָק בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה בְּלֶדֶת אֹתָם׃ †וַיִּגְדְּלוּ
Iahacob & :*agri* vir ,venationem sciens vir Esau fuit Et .pueri
הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יֹדֵעַ צַיִד אִישׁ שָׂדֶה וְיַעֲקֹב
,Esau Ischac dilexit Et .tabernaculis* manens perfectus vir ‡
28 אִישׁ ᶜתָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים׃ †וַיֶּאֱהַב יִצְחָק אֶת־עֵשָׂו
coxit Et .Iahacob *diligens* Ribcah & :eius ore in† venatio quia
29 כִּי־צַיִד בְּפִיו וְרִבְקָה אֹהֶבֶת אֶת־יַעֲקֹב׃ ᵈ†וַיָּזֶד
.lassus *ipse* & ,agro ex Esau venit & .coctum Iahacob
יַעֲקֹב נָזִיד וַיָּבֹא עֵשָׂו מִן־הַשָּׂדֶה וְהוּא עָיֵף׃
,rufo de nunc me comedere Fac :Iahacob ad Esau dixit Et
30 †וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־יַעֲקֹב הַלְעִיטֵנִי נָא מִן־הָאָדֹם
.Edom eius nomen vocauit Idcirco .*ego* lassus quia ,isto rufo
הָאָדֹם הַזֶּה כִּי עָיֵף אָנֹכִי עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ אֱדוֹם׃
.mihi tuam primogenitură *hodie sicut* Vende :Iahacob dixit Et
31 †וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כַיּוֹם אֶת־בְּכֹרָתְךָ לִי׃
mihi *hoc quid ad & ,moriendum ad vadens* ego Ecce :Esau dixit Et
32 †וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת וְלָמָּה־זֶּה לִי
iurauit Et .*hodie sicut* mihi Iura :Iahacob dixit Et. ?primogenitura
33 בְּכֹרָה׃ †וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִּי כַּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע
Esau dedit Iahacob Et .Iahacob ipsi suã primogeniturã vẽdidit Et .ei
34 לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרָתוֹ לְיַעֲקֹב׃ †וְיַעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו
,abiit & ,surrexit Et .bibit & ,comedit & ,lenticularũ coctum & ,panem
לֶחֶם וּנְזִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכַל ᵉוַיֵּשְׁתְּ ᶠוַיָּקָם וַיֵּלַךְ
.primogenituram Esau contempsitque
ᵍוַיִּבֶז עֵשָׂו אֶת־הַבְּכֹרָה׃

in vtero eius, | Vt quid ego? | ᶻיָלַךְ | ‡sunt | ᵃשָׁנָה גוים ק | ‡populo | †maior | ᵇיָלַד | ‡erant | pilosum. | tenebat calcaneum | erat sexagenarius, quando peperit | agricola: | ‡erat *in | ᶜתָּמַם | †erat diligebat | ᵈנָזַד | erat | sum. | hoc tempore | vado vt moriar, vt quid | hoc tempore | ᵉשָׁתָה | ᶠקוּם | ᵍבָּזָה

CAP. XXVI. כו

fuerat quæ priorem famem præter terra in fames fuit Et
1 †וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ מִלְּבַד הָרָעָב הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה
Pelistim regem Abimelech ad Ischac iuit & :Abraham diebus in
בִּימֵי אַבְרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל־אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ־פְּלִשְׁתִּים
.Aegyptũ in descẽdas Ne :dixit & ,Dñs *eum ad* est visus Et .Gherar in
2 גְּרָרָה׃ ʰ†וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר אַל־ⁱתֵּרֵד מִצְרָיְמָה
,*hac terra in Peregrinare* .*te ad*†dicam quam ,terra in habita
3 שְׁכֹן בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃ †גּוּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת
omnes dabo tuo semini & tibi quia :tibi benedicã & ,tecũ ero &
וְאֶהְיֶה עִמְּךָ וַאֲבָרְכֶךָּ כִּי־לְךָ וּלְזַרְעֲךָ ᵏאֶתֵּן אֶת־כָּל־
Abraham ad iuraui quod iuramentum statuam & ,istas terras
הָאֲרָצֹת הָאֵל וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם
,cæli stellas sicut tuum semen faciam multiplicare Et .tuum patrẽ
4 אָבִיךָ׃ ˡ†וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
tuo semine in benedicentur Et .istas terras omnes tuo semini dabo &
וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ אֵת כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ
vocem meã in Abrahã *audiuit* quod Eo .terræ gentes omnes
5 כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃ †עֵקֶב אֲשֶׁר־שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי
.meas leges & ,mea statuta ,mea præcepta ,meam custodiam *custodiuit &*
וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי ᵐמִצְוֹתַי ⁿחֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי׃
.Gherar in Ischac habitauit Et
6 †וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר׃
:*ipsa* mea Soror :dixit Et .*eius vxorem ad* loci viri interrogauerũt Et
7 †וַיִּשְׁאֲלוּ אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֲחֹתִי הִוא
loci viri me occiderẽt forte ne :†mea Vxor dicere timuit quia
כִּי יָרֵא לֵאמֹר אִשְׁתִּי פֶּן־יַהַרְגֻנִי אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם
essent ,plõgati cum fuit Et .*ipsa aspectu bona* quia :Ribcah *super*†
8 עַל־רִבְקָה כִּי־טוֹבַת מַרְאֶה הִוא׃ †וַיְהִי כִּי־אָרְכוּ
.vidit & ,fenestrã per Pelistim rex Abimelech aspexit & ,dies ibi ei
לוֹ שָׁם הַיָּמִים וַיַּשְׁקֵף אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים בְּעַד הַחַלּוֹן וַיַּרְא
vocauit Et .sua vxore Ribcah cum *ridens* Ischac ecce Et
9 †וַיִּקְרָא וְהִנֵּה יִצְחָק מְצַחֵק אֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃

ei | ʰרָאָה | †tibi. | ⁱיָרַד | Inhabita terram hanc, | ᵏנָתַן | ˡרָבָה | obediuerit voci meæ, & custodierit | ᵐצִוָּה | ⁿחָקַק | de vxore ei⁹. | †est | †propter pulchra aspectu erat. | ludebat

quomodo Et .*ipsa* tua vxor ecce Vere :dixit & ,Ischac ad Abimelech
אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר אַךְ הִנֵּה אִשְׁתְּךָ הִוא וְאֵיךְ
forte Ne ,dixi Quia :Ischac eum ad dixit Et ?*ipsa* mea Soror ,dixisti
אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק כִּי אָמַרְתִּי פֶּן־
? nobis fecisti hoc Quid :Abimelech dixit Et .*eam super* moriar
10 אָמוּת עָלֶיהָ׃ †וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ מַה־זֹּאת ᵒעָשִׂיתָ לָּנוּ
nos super fecisses venire & ,tua vxore cũ populo è *vnus iacuit parum vt*
כִּמְעַט שָׁכַב אַחַד הָעָם אֶת־אִשְׁתֶּךָ וְהֵבֵאתָ עָלֵינוּ
Tangens :dicendo ,populo omni Abimelech præcepit Et .delictum
11 אָשָׁם׃ †וַיְצַו אֲבִימֶלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר הַנֹּגֵעַ
Ischac seuit Et .morietur moriendo ,eius vxorẽ & ,*istum virum in*
12 בָּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוּמָת׃ †וַיִּזְרַע יִצְחָק
ei bñdixit & ,*mensuras* centum ipso anno in repperit & ,ipsa terra in
בָּאָרֶץ הַהִוא וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ
creuit quo vsque†,crescẽdo & ,*eundo iuit* & ,vir creuit Et .Dominus
13 יְהוָה׃ †וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְגָדֵל עַד כִּי־גָדַל
:multus *famulatus** & ,*bonis*‡ possessio & ,*pecoris*‡ possessio ei fuit Et .valde
14 מְאֹד׃ †וַיְהִי־לוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה בָקָר וַעֲבֻדָּה רַבָּה
foderunt quos ,puteos omnes Et .Pelistim ei inuiderunt &
15 וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים׃ †וְכָל־הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ
eos obturauerunt ,sui patris Abraham diebus in ,sui patris serui
עַבְדֵי אָבִיו ᵖבִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו סִתְּמוּם
:Ischac ad Abimelech dixit Et .*puluere* eos impleuerũt & ,Pelistim
16 פְּלִשְׁתִּים וַיְמַלְאוּם עָפָר׃ †וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק
,Ischac inde abiit Et .valde nobis es fortior quia ,*nobiscum à* Abi
17 ᑫלֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי־עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד׃ †וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק
,Ischac est reuersus Et .ibi *sedit*‡ & ,Gherar valle in *est castrametat⁹* &
18 ʳוַיִּחַן בְּנַחַל־גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם׃ ˢ†וַיָּשָׁב יִצְחָק
,sui patris Abraham diebus in foderãt quos ,aquæ puteos fodit &
וַיַּחְפֹּר אֶת־בְּאֵרֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו
eis vocauit Et .Abrahæ mortem post Pelistim eos obturauerant &
וַיְסַתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן
foderunt Et .suus pater *eis vocauerat quæ* nomina secundum *nomina*
19 שֵׁמוֹת כַּשֵּׁמֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן אָבִיו׃ †וַיַּחְפְּרוּ
.viuentium aquarũ puteum ibi inuenerunt & :valle in Ischac serui
עַבְדֵי־יִצְחָק בַּנָּחַל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם ᵗחַיִּים׃
.*aqua* Nobis :dicẽdo ,Ischac pastorib⁹ cum Gherar pastores sunt iurgati Et
20 ᵛ†וַיָּרִיבוּ ˣרֹעֵי גְרָר עִם־רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמָּיִם
foderunt Et .eo cum *litigauerunt*†quia ,Hesech putei nomen vocauit Et
21 וַיִּקְרָא שֵׁם־הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְּׂקוּ עִמּוֹ׃ †וַיַּחְפְּרוּ
.‡Sithnah eius nomẽ vocauit Et .eo super etiã sunt iurgati & ,alium puteũ
בְּאֵר אַחֶרֶת וַיָּרִיבוּ גַּם־עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שִׂטְנָה׃
:eo super sunt iurgati nõ & ,alium puteum fodit & ,inde *se euulsit* Et
22 †וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ
Dñs fecit dilatare nũc Quia :dixit Et .‡Rechoboth eius nomẽ vocauit &
וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי־עַתָּה הִרְחִיב יְהוָה
.Beersebach† inde ascendit Et .terra in creuimus & ,*nobis*
23 לָנוּ ʸוּפָרִינוּ בָאָרֶץ׃ ᶻ†וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שָׁבַע׃
DEVS‡ Ego :dixit & ,ipsa nocte in DOMINVS *eum ad** est visus Et
24 ᵃ†וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי
,tibi benedicam & ,*ego** tecum quia ,timeas Ne .tui patris Abraham
אַבְרָהָם אָבִיךָ אַל־ᵇתִּירָא כִּי־אִתְּךָ אָנֹכִי וּבֵרַכְתִּיךָ
.meum seruum Abraham propter tuum semen multiplicare faciam &
ᶜוְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ בַּעֲבוּר אַבְרָהָם עַבְדִּי׃
ibi tetendit & ,Dñi *nomine in* inuocauit & ,altare ibi ædificauit Et
25 ᵈ†וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה ᵉוַיֶּט־שָׁם
.puteum Ischac serui ibi foderunt & ,suum tabernaculum
אָהֳלוֹ ᶠוַיִּכְרוּ־שָׁם עַבְדֵי־יִצְחָק בְּאֵר׃
,eius amicus Achuzath & ,Gherar ex eum ad iuit Abimelech Et
26 †וַאֲבִימֶלֶךְ הָלַךְ אֵלָיו מִגְּרָר וַאֲחֻזַּת מֵרֵעֵהוּ
venistis Cur :Ischac eos ad dixit Et .eius exercitus princeps Pichol &
27 וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ׃ †וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִצְחָק מַדּוּעַ ᵍבָּאתֶם
?*vobiscum à* me emisistis & ,me habuistis odio vos & ,me ad
אֵלָי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתְּשַׁלְּחוּנִי מֵאִתְּכֶם׃
:diximus & ,tecum Dñs fuit quod ,vidimus Videndo :dixerunt Et
28 †וַיֹּאמְרוּ ʰרָאוֹ רָאִינוּ כִּי־הָיָה יְהוָה עִמָּךְ וַנֹּאמֶר
percutiemus & :te inter & ,nos inter :nos inter iuramentum nunc Sit
תְּהִי נָא אָלָה בֵּינוֹתֵינוּ בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ וְנִכְרְתָה
non quemadmodũ ,malum nobiscum feceris Si .tecum fœdus
29 בְרִית עִמָּךְ׃ †אִם־תַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא
te dimisim⁹ & ,bonũ dũtaxat tecũ fecimus quemadmodũ & ,te tetigim⁹
נְגַעֲנוּךָ וְכַאֲשֶׁר ⁱעָשִׂינוּ עִמְּךָ רַק־טוֹב וַנְּשַׁלֵּחֲךָ
,conuiuiũ eis fecit Et .Domini†benedictus nunc Tu .pace in
30 בְּשָׁלוֹם אַתָּה עַתָּה בְּרוּךְ יְהוָה׃ †וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה
.*suo fratri vir*‡ iurauerunt & ,*diluculo in manicarũt*‡ Et .biberunt & ederunt &
31 וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃ †וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיִּשָּׁבְעוּ אִישׁ לְאָחִיו

est. | est? | propter eã. | ᵒעָשָׂה | Paulum abfuit, quin dormierit vnus | Qui tetigerit virũ huc, | modios | perrexit pergendo, | †donec cresceret | ‡pecudum, | ‡boum, | *prouentus | ᵖיוֹם | terra. | à nobis, | ᑫיָלַךְ | mansit | ‡habitauit | ʳחָנָה ˢשׁוּב | eos nominibus | quibus vocauerat | ᵗחָיָה | Nostra est aqua. | ᵛרוּב ˣרָעָה | †iurgati sunt | *id est, odium.* | transtulit se | *id est, latitudines.* | nos, | †in | ʸפָּרָה ᶻעָלָה | ‡sum *ei | ᵃרָאָה | *sum, | ᵇיָרֵא | ᶜרָבָה | nomen | ᵈבָּנָה ᵉנָטָה | ᶠכָּרָה | ᵍבּוֹא | ne essem vobiscum? | ʰרָאָה | ⁱעָשָׂה | †es | ‡surrexerunt sũmo mane, | ‡alter alteri.

Ischac dixit Et .tua anima mihi benedicat vt .mea venatione de

20 וַיֹּאמֶר יִצְחָק בַּעֲבוּר תְּבָרֶכְךָ נַפְשֶׁךָ׃ מִצֵּידִי

Quia :dixit Et .mi fili inueniendum ad Festinasti :hoc Quid :suo filium ad

אֶל־בְּנוֹ מַה־זֶּה מִהַרְתָּ לִמְצֹא בְּנִי וַיֹּאמֶר כִּי

ad Ischac dixit Et .meam faciem in tuus Deus Dñs occurrere fecit

21 הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנָי׃ וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־

Esau me fili ipse tu an ,mi fili te palpabo & ,nunc Appropinqua :Iahacob

יַעֲקֹב גְּשָׁה־נָּא וַאֲמֻשְׁךָ בְּנִי הַאַתָּה זֶה בְּנִי עֵשָׂו

,eũ palpauit & ,suũ patrẽ Ischac ad Iahacob appinquauit Et .non an

22 אִם־לֹא׃ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אָבִיו וַיְמֻשֵּׁהוּ

,eũ agnouit nõ Et .Esau manus manus & ,Iahacob vox ,Vox :dixit &

23 וַיֹּאמֶר הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיָּדַיִם יְדֵי עֵשָׂו׃ וְלֹא הִכִּירוֹ

.ei benedixit Et .pilosæ sui fratris Esau manus sicut ei manus erant quia

כִּי־הָיוּ יָדָיו כִּידֵי עֵשָׂו אָחִיו שְׂעִרֹת וַיְבָרְכֵהוּ׃

.Ego :dixit Et ?Esau meus filius ipse Tu :dixit Et

24 וַיֹּאמֶר אַתָּה זֶה בְּנִי עֵשָׂו וַיֹּאמֶר אָנִי׃

,mei filij venatione de comedã & ,mihi fac Appropinquare :dixit Et

25 וַיֹּאמֶר הַגִּשָׁה לִּי וְאֹכְלָה מִצֵּיד בְּנִי

attulit Et :comedit & ,ei fecit appinquare Et .mea aĩa tibi benedicat vt

לְמַעַן תְּבָרֶכְךָ נַפְשִׁי וַיַּגֶּשׁ־לוֹ וַיֹּאכַל וַיָּבֵא

Appropinqua :eius pater Ischac ei dixit Et .bibit & ,vinum ei

26 לוֹ יַיִן וַיֵּשְׁתְּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק אָבִיו גְּשָׁה־

.eũ est osculatus & ,appinquauit Et .mi fili me osculare & ,nunc

27 נָּא וּשְׁקָה־לִּי בְּנִי׃ וַיִּגַּשׁ וַיִּשַּׁק־לוֹ

Vide :dixit & ,ei benedixit & ,eius vestimẽtorũ odorẽ est odoratus Et

וַיָּרַח אֶת־רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר רְאֵה

det Et .Dominus benedixit cui ,agri odorem sicut mei filij odorem

28 רֵיחַ בְּנִי כְּרֵיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בֵּרֲכוֹ יְהוָה׃ וְיִתֶּן־

multitudinẽ & ,terræ pinguedinib de & ,cœli rore de DEVS tibi

לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב

:populi tibi se incuruet & ,populi tibi Seruiant .noui vini & ,frumenti

29 דָּגָן וְתִירֹשׁ׃ יַעַבְדוּךָ עַמִּים וְיִשְׁתַּחֲוֻ לְךָ לְאֻמִּים

tibi Maledicẽtes .tuæ matris filij tibi se incuruent & ,tuis fratribus dñs esto

הֱוֵה גְבִיר לְאַחֶיךָ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אִמֶּךָ אֹרְרֶיךָ

Ischac compleuit quando fuit Et .benedictus tibi benedicentes & ,maledictus

30 אָרוּר וּמְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלָּה יִצְחָק

à Iahacob exierat exeundo tantum fuit & ,Iahacob benedicendũ ad

לְבָרֵךְ אֶת־יַעֲקֹב וַיְהִי אַךְ יָצֹא יָצָא יַעֲקֹב מֵאֵת

.sua venatione à venit eius frater Esau & : sui patris Ischac facie

פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו וְעֵשָׂו אָחִיו בָּא מִצֵּידוֹ׃

dixit & ;suo patri attulit & ,sapidos cibos ipse etiam fecit Et

31 וַיַּעַשׂ גַּם־הוּא מַטְעַמִּים וַיָּבֵא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר

vt ,sui filij venatione de comedat & ,meus pater Surgat :suo patri

לְאָבִיו יָקֻם אָבִי וְיֹאכַל מִצֵּיד בְּנוֹ בַּעֲבֻר

? Quis :eius pater Ischac ei dixit Et .tua anima mihi bñdicat

32 תְּבָרֲכַנִּי נַפְשֶׁךָ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו מִי־אָתָּה

Ischac contremuit Et .Esau tuus primogenitus tu filius Ego :dixit Et

33 וַיֹּאמֶר אֲנִי בִּנְךָ בְכֹרְךָ עֵשָׂו׃ וַיֶּחֱרַד יִצְחָק

est venatus qui ,ille vbi Quis :dixit Et ,valde vsque magno tremore

חֲרָדָה גְּדֹלָה עַד־מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי־אֵפוֹא הוּא הַצָּד־

?venires antequàm omnibus ex comedi & ,mihi attulit & ,venatione

צַיִד וַיָּבֵא לִי וָאֹכַל מִכֹּל בְּטֶרֶם תָּבוֹא

verba Esau audire Vt .erit benedictus etiam ,ei benedixi &

34 וָאֲבָרֲכֵהוּ גַּם־בָּרוּךְ יִהְיֶה׃ כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו אֶת־דִּבְרֵי

:suo patri dixit Et .valde vsq; amaro & ,magno clamore clamauit ,sui pris

אָבִיו וַיִּצְעַק צְעָקָה גְּדֹלָה וּמָרָה עַד־מְאֹד וַיֹּאמֶר לְאָבִיו

,dolo in tuus frater Venit :dixit Et .pater mi ego etiam ,mihi Benedic

35 בָּרֲכֵנִי גַם־אָנִי אָבִי׃ וַיֹּאמֶר בָּא אָחִיךָ בְּמִרְמָה

Iahacob ei nomẽ vocauit quòd Nũ :dixit Et .tuã benedictionẽ accepit &

36 וַיִּקַּח בִּרְכָתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב

accepit meam Primogenituram .vicibus duabus iam me supplantauit &

וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַעֲמַיִם אֶת־בְּכֹרָתִי לָקָח

mihi reseruasti Nonne :dixit Et .meã bñdictionẽ accepit nunc ecce &

וְהִנֵּה עַתָּה לָקַח בִּרְכָתִי וַיֹּאמַר הֲלֹא־אָצַלְתָּ לִּי

eum posui dñm Ecce :Esau ad dixit & ,Ischac respõdit Et .bñdictione

37 בְּרָכָה׃ וַיַּעַן יִצְחָק וַיֹּאמֶר לְעֵשָׂו הֵן גְּבִיר שַׂמְתִּיו

musto & ,frumento & ,seruos ei in dedi eius fratres omnes & ,tibi

לָךְ וְאֶת־כָּל־אֶחָיו נָתַתִּי לוֹ לַעֲבָדִים וְדָגָן וְתִירֹשׁ

ad Esau dixit Et .mi fili faciam quid nunc tibi & ,eum fulsi

38 סְמַכְתִּיו וּלְכָה אֵפוֹא מָה אֶעֱשֶׂה בְּנִי׃ וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־

.mihi Benedic .mi pater tibi ipsa vna benedictio Num :suũ patrem

אָבִיו הַבְרָכָה אַחַת הִוא־לְךָ אָבִי בָּרֲכֵנִי

respõdit Et .fleuit & ,suã voce Esau eleuauit Et .mi pater ego Etiam

39 גַם־אָנִי אָבִי וַיִּשָּׂא עֵשָׂו קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיַּעַן

erit terræ pinguedinibus de Ecce :eum ad dixit & ,eius pater Ischac

יִצְחָק אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה

---

die in fuit Et .pace in eo cum de abierunt & ,Ischac eos deduxit Et à se

32 וַיְשַׁלְּחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם

,putei occasiones super ei nunciauerũt & ,Ischac serui venerunt & ,ipsa

הַהוּא וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל־אֹדוֹת הַבְּאֵר

eum vocauit Et .aquas Inuenimus :ei dixerunt & ,foderũt quem

33 אֲשֶׁר חָפָרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מָצָאנוּ מָיִם׃ וַיִּקְרָא אֹתָהּ

.hanc diem ad vsq; Beersebah urbis nomen Idcirco .Sibeah

שִׁבְעָה עַל־כֵּן שֵׁם־הָעִיר בְּאֵר שֶׁבַע עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

vxorem accepit & ,annorum quadraginta filius Esau erat Et

34 וַיְהִי עֵשָׂו בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־

.Chittæi Elon filiam Bosmath & ,Chittæi Beeri filiam Iehudith

יְהוּדִית בַּת־בְּאֵרִי הַחִתִּי וְאֶת־בָּשְׂמַת בַּת־אֵילֹן הַחִתִּי׃

.Ribcah ipsi & ,Ischac ipsi spiritus amaritudo fuerunt Et

35 וַתִּהְיֶיןָ מֹרַת רוּחַ לְיִצְחָק וּלְרִבְקָה׃

CAP. XXVII. כז

vocauit & ,vidẽdo à eius oculi caligassent & ,Ischac senuisset cũ fuit Et

1 וַיְהִי כִּי־זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהֶיןָ עֵינָיו מֵרְאֹת וַיִּקְרָא

:eum ad dixit Et .mi Fili :eum ad dixit & ,maiorẽ suum filium Esau

אֶת־עֵשָׂו בְּנוֹ הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיו

.meæ mortis diem noui non .senui nunc Ecce :dixit Et .ego Ecce

2 הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא זָקַנְתִּי לֹא יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי׃

,tuũ arcũ & ,tuã pharetram ,tua instrumẽta quæso tolle nunc Et

3 וְעַתָּה שָׂא־נָא כֵלֶיךָ תֶּלְיְךָ וְקַשְׁתֶּךָ

mihi fac Et .venationem mihi venare & ,agrum in egredere &

וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצוּדָה לִּי צָיִד׃ וַעֲשֵׂה־לִי

vt : comedã & ,mihi affer & :dilexi quemadmodũ sapidos cibos

4 מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר אָהַבְתִּי וְהָבִיאָה לִּי וְאֹכֵלָה בַּעֲבוּר

audiens Ribcah Et .moriar antequam ,mea anima tibi benedicat

5 תְּבָרֶכְךָ נַפְשִׁי בְּטֶרֶם אָמוּת׃ וְרִבְקָה שֹׁמַעַת

venãdũ ad ,agrũ in Esau iuit Et .suũ filiũ Esau ad Ischac loquendo in

בְּדַבֵּר יִצְחָק אֶל־עֵשָׂו בְּנוֹ וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו הַשָּׂדֶה לָצוּד

suũ filium Iahacob ad dixit Ribcah Et .adducendum ad venationẽ

6 צַיִד לְהָבִיא׃ וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל־יַעֲקֹב בְּנָהּ

,tuũ fratrem Esau ad loquentem tuum patrem audiui Ecce :dicendo

לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי אֶת־אָבִיךָ מְדַבֵּר אֶל־עֵשָׂו אָחִיךָ

,delectabiles cibos mihi fac & ,venatione mihi Affer :dicendo

7 לֵאמֹר׃ הָבִיאָה לִּי צַיִד וַעֲשֵׂה־לִי מַטְעַמִּים

.meæ mortis facies ad ,Domini facies ad tibi benedicam & ,comedã &

וְאֹכֵלָה וַאֲבָרֶכְכָה לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי מוֹתִי׃

.tibi præcipiens ego quod ad ,meã vocem in audi ,mi fili nunc Et

8 וְעַתָּה בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי לַאֲשֶׁר אֲנִי מְצַוָּה אֹתָךְ׃

caprarũ hœdos duos inde mihi cape & ,pecus ad nunc Vade

9 לֶךְ־נָא אֶל־הַצֹּאן וְקַח־לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גְּדָיֵי עִזִּים

:dilexit quemadmodũ ,tuo patri sapidos cibos eos faciam & :bonos

טֹבִים וְאֶעֱשֶׂה אֹתָם מַטְעַמִּים לְאָבִיךָ כַּאֲשֶׁר אָהֵב׃

faciei ad tibi benedicat vt ,pptereá ,comedet & ,tuo patri afferes Et

10 וְהֵבֵאתָ לְאָבִיךָ וְאָכָל בַּעֲבֻר אֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ לִפְנֵי

Esau Ecce :suã matrem Ribcah ad Iahacob dixit Et .suæ mortis

11 מוֹתוֹ׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־רִבְקָה אִמּוֹ הֵן עֵשָׂו

me palpauerit forte Si .lenis vir ego & ,pilosus vir meus frater

12 אָחִי אִישׁ שָׂעִר וְאָנֹכִי אִישׁ חָלָק׃ אוּלַי יְמֻשֵּׁנִי

me super faciã venire & ,facies errare tanquã ei oculis in ero & ,meus pater

אָבִי וְהָיִיתִי בְעֵינָיו כִּמְתַעְתֵּעַ וְהֵבֵאתִי עָלַי

me Super :sua mater ei dixit Et .benedictionem non & ,maledictione

13 קְלָלָה וְלֹא בְרָכָה׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אִמּוֹ עָלַי

.mihi cape ,vade & ,meam voce in audi Tantum .mi fili tua maledictio

קִלְלָתְךָ בְּנִי אַךְ שְׁמַע בְּקֹלִי וְלֵךְ קַח־לִי׃

,sapidos cibos eius mater fecit Et .suæ matri attulit & ,accepit & ,iuit Et

14 וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ וַתַּעַשׂ אִמּוֹ מַטְעַמִּים

Esau vestes Ribcah accepit Et .eius pater dilexit quemadmodũ

15 כַּאֲשֶׁר אָהֵב אָבִיו׃ וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת־בִּגְדֵי עֵשָׂו

induit & :domo in secum quæ ,cõcupiscibiles maioris sui filij

בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמֻדֹת אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבָּיִת וַתַּלְבֵּשׁ אֶת־

caprarum hœdorum pelles Et .minorem suum filium Iahacob

16 יַעֲקֹב בְּנָהּ הַקָּטָן׃ וְאֵת עֹרֹת גְּדָיֵי הָעִזִּים

dedit Et .eius ceruicum lenitate super & ,eius manus super fecit induere

17 הִלְבִּישָׁה עַל־יָדָיו וְעַל חֶלְקַת צַוָּארָיו׃ וַתִּתֵּן אֶת־

.sui filij Iahacob manu in ,fecerat quos panem & ,sapidos cibos

הַמַּטְעַמִּים וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשָׂתָה בְּיַד יַעֲקֹב בְּנָהּ׃

tu Quis .ego Ecce :dixit Et .mi Pater ,dixit & ,suũ patrẽ ad venit Et

18 וַיָּבֹא אֶל־אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֶּנִּי מִי אַתָּה

,tu primogenitũ Esau Ego :suum patrẽ ad Iahacob dixit Et ? mi fili

19 בְּנִי׃ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו אָנֹכִי עֵשָׂו בְּכֹרֶךָ

comede & ,sede nunc Surge .me ad es locutus quemadmodum feci

עָשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי קוּם־נָא שְׁבָה וְאָכְלָה

Marginalia (left): צַיִד est — vt inuenires venationem coram me. — נַגֵּשׁ vtrum sis — מַשֵּׁשׁ — est, — נַכַּר — es Sum. — נָשַׁק Ecce odor — רֵיחַ odor — רַבָּה — maledicẽtes tibi maledicti erunt, & benedicentes tibi, benedicti erunt. — שְׁחָה veruntamẽ — פָּנָה — צוּד — עָשָׂה — בּוֹא — קוּם — es — sum — expauit — pauore vehementissime. — est, & — Cũ audisset — amaritudine affectus est vehementissime. — etiã ego filius tuus sum. — dolose, — Vere vocatum est — לָקַח — עָקַב — frumentũ, & vinũ nouum adiunxi ei, — est — filius tuus — נָשָׂא

Marginalia (right): נָגַד — causam — est quadragenarius; — לָקַח — irritabant spiritum Ischac & Ribcah. — vel מָרָה — vt nõ videret כָּהָה — Ecce adsum. quo moriar. — cape — נָשָׂא — כְּלִי תָּלָה — יָצָא — יצוד ה — audiebat dũ loqueretur. — vt afferret — בּוֹא — coram Dño, antequã moriar. — פָּנָה — obedi voci meæ, in eo quod præcipio tibi. — קוֹל — pecudes, — יָלַךְ לָקַח — ex eis — antequã moriatur. — est — מָשַׁשׁ — tanquam seductor, — תָּעָה — fit Veruntamen obedi voci meæ, — טָעַם — erant apud se — colli eius. — parauerat — Ecce adsum. — es — בּוֹא — sum — יָשַׁב

in | tuo gladio *super* Et .desuper cœli rore de & ,tua habitatio

40 מושבך ומטל השמים מעל ׃ ועל־חרבך — ישב

franges & ,dominaberis quando erit Et .seruies tuo fratri & ,viues

תחיה ואת־אחיך תעבד והיה כאשר תריד ופרקת — רוד

à | Iahacob Esau habuit odio Et .tuo collo *desuper* eius iugum

41 עלו מעל צוארך ׃ וישטם עשו את־יעקב — על

propter benedictionē, †cogitauit | :suo corde in Esau *dixit*† & :eius pater ei benedixit qua ,*benedictione super*

על־הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו

.meū fratrē Iahacob occidam & ,mei patris luct⁹ dies Appinquabūt

יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את־יעקב אחי ׃ — יום

nūciata sunt | , misit & ,maioris sui filij Esau verba Ribcah ipsi *est nunciatum* Et

42 ויגד לרבקה את־דברי עשו בנה הגדל ותשלח — נגד

Esau Ecce :eum ad dixit & ,minorē suum filiū Iahacob ad vocauit &

ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו

cōsolatur se super te, vt occidat te. | *audi** ,mi fili nunc Et .*te occidendum ad tibi se consolans* tuus frater

43 אחיך מתנחם לך להרגך ׃ ועתה בני שמע

*obedi voci meæ, | .Charan in meum fratrē Laban ad tibi fuge , surge & ,*meā vocem in*

בקלי וקום ברח־לך אל־לבן אחי חרנה ׃ — קול

† habita ‡aliquot, donec quiescat | .tui fratris furor *auertatur quo vsque* ,*vnos*‡ dies eo cum *sedebis*†Et

44 וישבת עמו ימים אחדים עד אשר־תשוב חמת אחיך ׃

fecisti quæ obliuiscatur & ,te à tui fratris *furorē auerti ad Vsque*‡

45 עד־שוב אף־אחיך ממך ושכח את אשר־עשית — יחם

‡ Donec auertatur furor | die vobis ambobus etiā orbabor quid Vt .inde te accipiā & ,mittā Et .ei

לו ושלחתי ולקחתיך משם למה אשכל גם־שניכם יום — עשה

mea vita ī affecta sum Augustiis :Ischac ad Ribcah dixit Et ? vna

46 אחד ׃ ותאמר רבקה אל־יצחק קצתי בחיי — קוץ חיה

propter filias † acceperit | ,Cheth filiabus de vxorem Iahacob *accipiens* † si :Cheth *filiarum facie à*

מפני בנות חת אם־לקח יעקב אשה מבנות־חת

vt quid est mihi vita? | ? *vitæ mihi quid ad* ,terræ filiabus de istas sicut

כאלה מבנות הארץ למה לי חיים ׃

CAP. XXVIII. כח

dixit & ,ei pręcepit & ,ei benedixit & ,Iahacob ad Ischac vocauit Et

1 ויקרא יצחק אל־יעקב ויברך אתו ויצוהו ויאמר

Padan in vade ,Surge .Chenahan filiabus de vxorem capies Non :ei

2 לו לא־תקח אשה מבנות כנען ׃ קום לך פדנה — לקח

inde tibi cape & :tuæ matris patris Bethuel domum ad Aram

ארם ביתה בתואל אבי אמך וקח־לך משם

benedicat oīpotēs Deus Et .tuæ matris fratris Laban filiabus de vxorem

3 אשה מבנות לבן אחי אמך ׃ ואל שדי יברך

.populorū cœtū in sis & ,te faciat multiplicare & ,te faciat crescere & ,tibi

פרה רבה אתך ויפרך וירבך והיית לקהל עמים ׃ — פרה רבה

,tecum tuo semini & ,tibi ,Abraham benedictionē tibi det Et

4 ויתן־לך את־ברכת אברהם לך ולזרעך אתך

vt hæreditate accipias | Deus dedit quam ,tuarū peregrinationū terram *te hæreditandum ad*

לרשתך את־ארץ מגריך אשר־נתן אלהים — ירש גור

,Aram Padan in iuit & ,Iahacob Ischac misit Et . Abraham ipsi

5 לאברהם ׃ וישלח יצחק את־יעקב וילך פדנה ארם

,Iahacob matris ,Ribcah fratrem Aramæi Bethuel filium Laban ad

אל־לבן בן־בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב

misit & ,Iahacob Ischac benedixit quòd ,Esau vidit Et .Esau &

6 ועשו ׃ וירא עשו כי־ברך יצחק את־יעקב ושלח — ראה

quando benedixit | ,*ei benedicendo in* vxorem inde sibi accipiēdū ad ,Aram Padan in eum

אתו פדנה ארם לקחת־לו משם אשה בברכו אתו

.Chenahan filiabus de vxorē accipies non :dicendo *eum super* præcepit & ei

ויצו עליו לאמר לא־תקח אשה מבנות כנען ׃ — צוה

Et obediuit Iahacob patri suo, & matri suæ, | .Aram Padan in iuit & ,*suā matrē ad & ,suū patrē ad Iahacob audiuit Et*

7 וישמע יעקב אל־אביו ואל־אמו וילך פדנה ארם ׃

‡quòd displicerent filiæ | .sui patris Ischac oculis in Chenahan *filiæ malæ quòd*‡,Esau vidit Et

8 וירא עשו כי־רעות בנות כנען בעיני יצחק אביו ׃ — ראה רוע

Ismahel filiam Machalath accepit & ,Ismahel ad Esau abiit Et

9 וילך עשו אל־ישמעאל ויקח את־מחלת בת־ישמעאל — לקח

. vxorem in sibi ,suas vxores super Nebaioth sororē Abraham filij

בן־אברהם אחות נביות על־נשיו לו לאשה ׃

: Charan in iuit & ,Beersebah è Iahacob est egressus Et

10 ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה ׃

*deuenit | tulit & ;sol occubuerat quia ,ibi pernoctauit & ,locum in *occurrit*‡ Et

11 ויפגע במקום וילן שם כי־בא השמש ויקח — לון

*sub capite suo, †dormiuit | . illo loco in *iacuit*† & ,*suis capitibus** posuit & , loci lapidibus de

מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא ׃ — שום

†erat tangebat | *attingens* eius caput & ,terrā super † erecta scala ecce Et .somniauit Et

12 ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע — יצב נגע

‡ascēdebāt & descendebāt per eam. | .*ea in descendentes & ascendentes*‡ Dei Angeli ecce Et .cœlum

השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו ׃ — עלה

‡stabat iuxta | Abraham Deus Domin⁹ Ego :dixit & ,eā *super stans*‡ Dominvs ecce Et

13 והנה יהוה נצב עליו ויאמר אני יהוה אלהי אברהם

super quam tu dormis, | tibi ,*eam super iacens tu qua* Terram .Ischac Deus & ,tui patris

אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך

,terræ puluis sicut tuum semen erit Et .tuo semini & , eam dabo

14 אתננה ולזרעך ׃ והיה זרעך כעפר הארץ

multiplicaberis | :meridiem ad & ,aquilonem ad & ,orientem ad & ,occidentē ad *cresces* &

ופרצת ימה וקדמה וצפנה ונגבה

benedicēt se | ecce Et .tuo semine in & ,terræ familiæ omnes te in *benedicentur* &

15 ונברכו בך כל־משפחת האדמה ובזרעך ׃ והנה

sum quocunque perrexeris, | ad te faciam redire & ,*ibis quo omni in* te custodiā & ,tecum *ego*

אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר־תלך והשבתיך אל־ — שוב

† donec | fecero *si quo vsque*† ,te derelinquā non quia :hanc terram

האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם־עשיתי את

:dixit & ,suo somno à Iahacob est expgefact⁹ Et .tibi sum locutus quod

16 אשר־דברתי לך ׃ וייקץ יעקב משנתו ויאמר

:dixit & ,timuit Et .sciebam non ego & ,isto loco in Dn̄s est Verè

17 אכן יש יהוה במקום הזה ואנכי לא ידעתי ׃ ויירא ויאמר

† est & hic est porta | *hoc &* ,Dei domus nisi hic est nō :iste locus † terribilis Quàm

מה־נורא המקום הזה אין זה כי אם־בית אלהים וזה — ירא

†Et surrexit *sūmo mane | lapidem tulit & ,*diluculo in**Iahacob *manicauit* Et‡ . cœli *porta*

18 שער השמים ׃ וישכם יעקב בבקר ויקח את־האבן — לקח

‡ sub capite suo | super oleū effudit & ,statuā *in* cum posuit & ,*suis capitibus*‡ posuerat quem

אשר־שם מראשתיו וישם אתה מצבה ויצק שמן על־ — שום יצב

†summitatē ‡domum Dei. | vtique & :‡ Bethel ipsius loci nomen vocauit Et . eius *caput*†

19 ראשה ׃ ויקרא את־שם־המקום ההוא בית־אל ואולם

†erat ‡prius. | :dicendo votū Iahacob vouit Et . *priori in*‡ ciuitatis nomen† Luz

20 לוז שם־העיר לראשנה ׃ וידר יעקב נדר לאמר — נדר

per | ego quam ista via in me custodierit & ,mecū Devs fuerit Si

אם־יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי

:induendum ad vestē & ,comedēdū ad panem mihi dederit & ,ambulo

הולך ונתן־לי לחם לאכל ובגד ללבש ׃

mihi Dominvs erit & :mei patris domū ad pace in fuero reuersus Et

21 ושבתי בשלום אל־בית אבי והיה יהוה לי

in | domus erit ,statuam posui quem iste lapis Et . Deum in

22 לאלהים ׃ והאבן הזאת אשר־שמתי מצבה יהיה בית

ex omnibus quæ dederis mihi, decimando decimas dabo | . tibi *illud decimabo decimando ,mihi dabis quod omne* & ,Dei

אלהים וכל אשר תתן־לי עשר אעשרנו לך ׃

CAP. XXIX. כט

.Orientis filiorū terram ad iuit & ,suos pedes Iahacob leuauit Et

1 וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני־קדם ׃ — נשא

‡ erat | ouium greges tres ibi ecce & ,agro in‡ puteus ecce & ,vidit Et

2 וירא והנה באר בשדה והנה־שם שלשה עדרי־צאן — ראה

iuxta | :gregibus dabant potum ipso puteo è quia ,illum *super* cubantes

רבצים עליה כי מן־הבאר ההוא ישקו העדרים — שקה

† erat | omnes illic se congregabant Et . putei os super† magnus lapis &

3 והאבן גדלה על־פי הבאר ׃ ונאספו־שמה כל־

ab ore | dabant potū & ,putei *os desuper* lapidem reuoluebant & , greges

העדרים וגללו את־האבן מעל פי הבאר והשקו את־

:suum locum in putei os super lapidem restituebant & :pecudib⁹

הצאן והשיבו את־האבן על־פי הבאר למקמה ׃ — שוב

estis ? | Charā De :dixerūt Et ?*vos* vnde mei Fratres :Iahacob eos ad dixit Et

4 ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מחרן

sumus. | ?Nachor filium Laban nostis Nunquid :eis dixit Et . *nos*

5 אנחנו ׃ ויאמר להם הידעתם את־לבן בן־נחור

Nunquid sanitas est ei? †Sanitas. | .*Pax*† :dixerūt Et ?*ei pax Nunquid* : eis dixit Et .Nouimus :dixerūt Et

6 ויאמרו ידענו ׃ ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום

veniebat | Ecce :dixit Et . pecudibus cum *veniens* eius filia Rachel ecce Et

7 והנה רחל בתו באה עם־הצאן ׃ ויאמר הן

‡ est vt congregētur pecudes. | ,pecudib⁹ date Potū .*acquisitionē cōgregari* tēpus ‡ non . magnus dies adhuc

עוד היום גדול לא־עת האסף המקנה השקו הצאן

possumus, donec | oēs congregētur *quo vsque ,poterimus* Nō :dixerunt Et . pascite ,ite &

8 ולכו רעו ׃ ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל־

ab | demus potum & putei ore *desuper* lapidem reuoluant & ,greges

העדרים וגללו את־האבן מעל פי הבאר והשקינו — שקה

,pecudibus cū venit Rachel & ,eis cum loquente eo Adhuc .pecudibus

9 הצאן ׃ עודנו מדבר עמם ורחל באה עם־הצאן — בוא

‡erant *erat. | Iahacob vidit quando fuit Et . *illa** pastor quia ,suo patri ‡ quæ

10 אשר לאביה כי רעה הוא ׃ ויהי כאשר ראה יעקב — היה

fratris Laban pecudes & ,suæ matris fratris Laban filiam Rachel

את־רחל בת־לבן אחי אמו ואת־צאן לבן אחי

ab | ,putei ore *desuper* lapidem reuoluit & ,Iahacob accessit & ,suæ matris

אמו ויגש יעקב ויגל את־האבן מעל פי הבאר — נגש גלל

est osculatus Et .suæ matris fratris Laban pecudibus dedit potum &

11 וישק את־צאן לבן אחי אמו ׃ וישק — נשק

. fleuit & ,suam vocem eleuauit & ,Rachel Iahacob

יעקב לרחל וישא את־קלו ויבך ׃ — נשא בכה

quod &, *ipse* sui patris frater quod, Rachel ipsi Iahacob nūciauerat Et esset,

12 וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי

audiret cum fuisset Et . suo patri nunciauit &, cucurrit &: *ipse* Ribcah filius

בֶּן־רִבְקָה הוּא וַתָּרָץ וַתַּגֵּד לְאָבִיהָ׃ 13 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ

, ei* occursum in cucurrit &, suę sororis filij Iahacob auditionem Laban

לָבָן אֶת־שֵׁמַע יַעֲקֹב בֶּן־אֲחֹתוֹ וַיָּרָץ לִקְרָאתוֹ

, suam domum ad eum fecit venire &, eū est osculat* &, eū est āplexatus &

וַיְחַבֶּק־לוֹ וַיְנַשֶּׁק־לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל־בֵּיתוֹ

ei dixit Et . *ista verba* omnia Laban ipsi narrauit &

וַיְסַפֵּר לְלָבָן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ 14 וַיֹּאמֶר לוֹ

mēsem eo cū habitauit Et . *tu* mea caro &, meum os Profecto : Laban

לָבָן אַךְ עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ

, tu meus frater quia Nū : Iahacob ipsi Laban dixit Et . dierum

יָמִים׃ 15 וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי־אָחִי אַתָּה

Labā ipsi Et . tua merces† quæ, mihi Indica : gratis mihi seruies

וַעֲבַדְתַּנִי חִנָּם הַגִּידָה לִּי מַה־מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ׃ 16 וּלְלָבָן

. Rachel minoris nomen &, Leah maioris nomen ; filiæ duæ

שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לֵאָה וְשֵׁם הַקְּטַנָּה רָחֵל׃

. aspectu pulchra &, forma pulchra erat Rachel & ; teneri Leah oculi Et

17 וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת־תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה׃

annos septem tibi Seruiam : dixit &, Rachel Iahacob dilexit Et

18 וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבָדְךָ שֶׁבַע שָׁנִים

eam me dare Bonum : Laban dixit Et . minore tua filia Rachel *in*

בְּרָחֵל בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה׃ 19 וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תִּתִּי אֹתָהּ

Iahacob seruiuit Et . mecum mane . alteri viro *eam me date pra tibi*

לָךְ מִתִּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי׃ 20 וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב

, vnis dies sicut eius oculis in fuerunt Et . annos septem Rachel *in*

בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים וַיִּהְיוּ בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים

Da : Laban ad Iahacob dixit Et . *eam se diligendo in*

בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ׃ 21 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן הָבָה אֶת־

. eam ad ingrediar &, mei dies sunt cōpleti quia, meam vxore

אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמָי וְאָבוֹאָה אֵלֶיהָ׃

. conuiuium fecit &, loci viros omnes Laban congregauit Et

22 וַיֶּאֱסֹף לָבָן אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה׃

eam fecit venire &, suā filiā Leah accepit &, *vespera in* fuit Et

23 וַיְהִי בָעֶרֶב וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בִתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ

Zilpah ei Laban dedit Et . eam ad est ingressus &, eum ad

אֵלָיו וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃ 24 וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת־זִלְפָּה

ecce &, *diluculo in* fuit Et . ancillam suæ filiæ Leah ipsi, suam ancillā

שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה בִתּוֹ שִׁפְחָה׃ 25 וַיְהִי בַבֹּקֶר וְהִנֵּה־

Rachel in Nōne : mihi fecisti hoc Quid : Laban ad dixit &, Leah *ipsa*

הִוא לֵאָה וַיֹּאמֶר אֶל־לָבָן מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל

fieri Non : Laban dixit Et . ? me decepisti quid vt Et ? *tecum* seruiui

עָבַדְתִּי עִמָּךְ וְלָמָּה רִמִּיתָנִי׃ 26 וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא־יֵעָשֶׂה

Comple . *primogenitæ faciem ad* minorem *dandam ad*, nostro loco in sic

כֵן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצְּעִירָה לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃ 27 מַלֵּא

quam seruiture in* hanc etiam tibi dabimus &, huius hebdomadā

שְׁבֻעַ זֹאת וְנִתְּנָה לְךָ גַּם־אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר

, sic Iahacob fecit Et . alios annos septem adhuc *mecum*† seruies

תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שֶׁבַע־שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ 28 וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן

. vxorē in ei suā filiā Rachel ei dedit &, illius hebdomadā cōpleuit &

וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה׃

. ancillam in ei suam ancillā Bilhah suæ filiæ Rachel ipsi Labā dedit Et

29 וַיִּתֵּן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתוֹ לָהּ לְשִׁפְחָה׃

, *Leah pra* Rachel etiam dilexit &, Rachel ad etiam est ingressus Et

30 וַיָּבֹא גַּם אֶל־רָחֵל וַיֶּאֱהַב גַּם־אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה

quod Dñs vidit Et . alios annos septem adhuc *eo cū* seruiuit & ei

וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שֶׁבַע־שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃ 31 וַיַּרְא יְהוָה כִּי־

concepit Et . sterilis * Rachel &, eius vuluā aperuit &, Leah * exosa

שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה׃ 32 וַתַּהַר

vidit Quia : dixit quia, Reubē ei* nomē vocauit &, filiū peperit &, Leah

לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי־רָאָה

cōcepit Et . meus vir me diliget nunc quoniam . meā afflictionē in Dñs

יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי עַתָּה יֶאֱהָבַנִי אִישִׁי׃ 33 וַתַּהַר

, ego exosa quòd Dñs audiuit Quia : dixit &, filiū peperit &, adhuc

עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה אָנֹכִי

concepit Et . Simhon eius nomē vocauit & : hunc etiam mihi dedit &

וַיִּתֶּן־לִי גַּם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃ 34 וַתַּהַר

meus vir copulabitur vice hac Nunc : dixit &, filium peperit &, adhuc

עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר עַתָּה הַפַּעַם יִלָּוֶה אִישִׁי

. Leui eius nomē vocauit Idcirco . filios tres ei peperi quia *, me ad*

אֵלַי כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לֵוִי׃

laudabo vice Hac : dixit &, filiū peperit &, adhuc concepit Et

35 וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת־

. pariendo à stetit Et . Iehudah eius nomē vocauit Idcirco . *Domini* desijt parere.

יְהוָה עַל־כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד מִלֶּדֶת׃

Margin (Cap. XXIX): נָגַר [g] — esset, cū audisset; רוּץ [f]; hæc.; es.; es, dierum; † sit; חָנַן [s] † erant; רַכָּךְ יָפָה [t] † erant; pro Melius est vt dem tibi, quā dem eā; נָתַן [u] pro pauci, eò quod diligeret eam.; יָהַב [y]; יוֹם [z]; עָשָׂה [a] vesperi,; לָקַח בּוֹא [b]; נָתַן [d] mane,; erat † pro tibi? † fit; רָמָה [x] vt detur minor ante maiorem.; פָּנֶה [z] † pro mihi; magis quàm Leah,; רָאָה [g] * esset † erat; הָרָה [h]; יָלַד [i]; עָנָה [k] essem,; שָׁמַע [k]; לָוָה [k] mihi, * confitebor Domino.; יָדָה [l]; יָלַד [m]

CAP. XXX. ל

Rachel inuidit &, Iahacob ipsi pareret non quòd, Rachel vidit Et

1 וַתֵּרֶא רָחֵל כִּי לֹא יָלְדָה לְיַעֲקֹב וַתְּקַנֵּא רָחֵל

mortua *, non si &* : filios mihi Da : Iahacob ad dixit &, *suam sororem in*

בַּאֲחֹתָהּ וַתֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הָבָה־לִּי בָנִים וְאִם־אַיִן מֵתָה

pro Nunquid : dixit &, Rachel in Iahacob furor eit iratus Et . *ego*

אָנֹכִי׃ 2 וַיִּחַר־אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר הֲתַחַת

Ecce : dixit Et . ventris fructum te à prohibuit qui , *ego** DEO

3 אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר־מָנַע מִמֵּךְ פְּרִי־בָטֶן׃ וַתֹּאמֶר הִנֵּה

, mea genua super pariet &, eam ad ingredere, Bilhah mea ancilla

אֲמָתִי בִלְהָה בֹּא אֵלֶיהָ וְתֵלֵד עַל־בִּרְכַּי

suam ancillā Bilhah ei dedit Et . ea ex *ego etiam ædificabor* &

4 וְאִבָּנֶה גַם־אָנֹכִי מִמֶּנָּה׃ וַתִּתֶּן־לוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ

peperit &, Bilhah concepit Et . Iahacob eā ad est ingressus &: vxore in

לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב׃ 5 וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד

etiam &, DEVS me Iudicauit : Rachel dixit Et . filium Iahacob ipsi

6 לְיַעֲקֹב בֵּן׃ וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנַנִּי אֱלֹהִים וְגַם

. Dan eius nomen vocauit Idcirco : filiū mihi dedit &, *meā voce in* audiuit

שָׁמַע בְּקֹלִי וַיִּתֶּן־לִי בֵּן עַל־כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ דָּן׃

secundum filium, Rachel ancilla Bilhah peperit &, adhuc concepit Et

7 וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בִּלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל בֵּן שֵׁנִי

cum sum luctata *Dei* Luctationibus : Rachel dixit Et . Iahacob ipsi

8 לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר רָחֵל נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי עִם־

vidit Et . Naphtali eius nomen vocauit Et . *potui* etiam, mea sorore

9 אֲחֹתִי גַּם־יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נַפְתָּלִי׃ וַתֵּרֶא

dedit &, suam ancillā Zilpah accepit &, *pariendo à stetisset* quòd, Leah

לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֵּן

Leah ancilla Zilpah peperit Et . vxorem in Iahacob ipsi eam

10 אֹתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה׃ וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה

vocauit Et . prosperitas Venit : Leah dixit Et . filium Iahacob ipsi

11 לְיַעֲקֹב בֵּן׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה בָּגָד וַתִּקְרָא אֶת־

secundum filium Leah ancilla Zilpah peperit Et . Ghad eius nomen

12 שְׁמוֹ גָּד׃ וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה בֵּן שֵׁנִי

me beatificauerunt quia, mea felicitate In : Leah dixit Et . Iahacob ipsi

13 לְיַעֲקֹב׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה בְּאָשְׁרִי כִּי אִשְּׁרוּנִי

messis diebus in Reuben iuit Et . Aser eius nomen vocauit Et . filiæ

14 בָּנוֹת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אָשֵׁר׃ וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בִּימֵי קְצִיר־

Leah ad eas attulit &, agro in mandragoras repperit &, *triticorum*

חִטִּים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא אֹתָם אֶל־לֵאָה

mādragoris de mihi quæso Da : Leah ad Rachel dixit Et . suā matrem

אִמּוֹ וַתֹּאמֶר רָחֵל אֶל־לֵאָה תְּנִי־נָא לִי מִדּוּדָאֵי

accipiendum ad &, meū virum *te accipere parū* Num : ei dixit Et . tui filij

15 בְּנֵךְ׃ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְעַט קַחְתֵּךְ אֶת־אִישִׁי וְלָקַחַת

nocte tecū cubet Idcirco : Rachel dixit Et ? mei filij mādragoras etiam

גַּם אֶת־דּוּדָאֵי בְּנִי וַתֹּאמֶר רָחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ הַלַּיְלָה

, vespera in agro ex Iahacob venit Et . tui filij mandragoris pro

16 תַּחַת דּוּדָאֵי בְנֵךְ׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן־הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב

quia ingredieris me Ad : dixit &, eius occursum in Leah est egressa &

וַתֵּצֵא לֵאָה לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי

ea cum dormiuit & : mei filij mādragoris in te cōduxi cōducēdo mercede

שָׂכֹר שְׂכַרְתִּיךָ בְּדוּדָאֵי בְּנִי וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ

peperit &, cōcepit &, *Leah ad* Deus audiuit Et . illa nocte in

17 בַּלַּיְלָה הוּא׃ וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל־לֵאָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד

DEVS Dedit : Leah dixit Et . quintum filium Iahacob ipsi

18 לְיַעֲקֹב בֵּן חֲמִישִׁי׃ וַתֹּאמֶר לֵאָה נָתַן אֱלֹהִים

ei* nomē vocauit Et . meo viro meā ancillam dedi quia, meā mercedē

שְׂכָרִי אֲשֶׁר־נָתַתִּי שִׁפְחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ

. Iahacob ipsi sextum filiū peperit &, Leah adhuc concepit Et . Issachar

19 יִשָּׂשכָר׃ וַתַּהַר עוֹד לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן־שִׁשִּׁי לְיַעֲקֹב׃

vice Hac . bona dote me DEVS me Dotauit : Leah dixit Et

20 וַתֹּאמֶר לֵאָה זְבָדַנִי אֱלֹהִים אֹתִי זֵבֶד טוֹב הַפַּעַם

vocauit & : filios sex ei peperi quia : meus vir mecū habitabit

יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ שִׁשָּׁה בָנִים וַתִּקְרָא אֶת־

eius nomen vocauit &, filiam peperit postea Et . Zebulun eius nomen

21 שְׁמוֹ זְבֻלוּן׃ וְאַחַר יָלְדָה בַּת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ

DEVS *eam ad audiuit* &, Rachel DEVS est recordatus Et . Dinah

22 דִּינָה׃ וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־רָחֵל וַיִּשְׁמַע אֵלֶיהָ אֱלֹהִים

Abstulit : dixit &, filiū peperit &, concepit Et . eius vuluam aperuit &

23 וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ׃ וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר אָסַף

: dicēdo, Ioseph eius nomen vocauit Et . meum opprobrium DEVS

24 אֱלֹהִים אֶת־חֶרְפָּתִי׃ וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף לֵאמֹר

Rachel peperisset cum fuit Et . alium filium mihi Dñs Addat

25 יֹסֵף יְהוָה לִי בֵּן אַחֵר׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָלְדָה רָחֵל אֶת־

, meum locū ad ibo &, me Dimitte : Laban ad Iahacob dixit &, Ioseph

יוֹסֵף וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן שַׁלְּחֵנִי וְאֵלְכָה אֶל־מְקוֹמִי

Margin (Cap. XXX): רָאָה [n] sorori suæ, sin minus,; יָהַב [o] † sum.; חָרָה [p] * sum,; פָּרָה [q] erit etiā mihi filius; הָרָה [r]; דִּין [s] vocē meam,; שָׁנָה [t] vehemētibus; præualui.; פָּתַל [u] desijsset parere,; Venit exercitus, scilicet filiorum. בא גד [k]; Vt beata dicar, quia beatā dicent me; אָשַׁר [t] triticeæ,; חִטָּה [v]; נָתַן [x] Num parum est, quòd acceperis * vt acciperes velis; לָקַח [y] † vesperi,; בּוֹא [z]; יָצָא [a]; exaudiuit Deus Leah,; הָרָה יָלַד [b]; exaudiuit eā; אָסַף יָסַף [c]; הָלַךְ [d]

qu d ,meos liberos & ,meas vxores Da . meam terram ad &

26 ולארצי׃ †תנה את־נשי ואת־ילדי אשר

quam ,meam seruitutem nosti tu quia .abibo & ,*eis in tibi seruiui*

עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה ידעת את־עבדתי אשר

,tuis oculis ĩ gratiã inueni quæso Si . Laban eum ad dixit Et .tibi seruiui

27 עבדתיך׃ †ויאמר אליו לבן אם־נא מצאתי חן בעיניך

Nomina :dixit Et . te propter Dñs mihi benedixit *& ,sum auguratus*

28 נחשתי ויברכני יהוה בגללך׃ †ויאמר נקבה

nosti Tu :eum ad dixit Et .‡ dabo & ,*me super* tuam mercedẽ

29 שכרך עלי ואתנה׃ †ויאמר אליו אתה ידעת את

pusillũ Quia *.mecum tua acquisitio fuit qua & ,tibi seruiui quod*

30 אשר עבדתיך ואת אשר־היה מקנך אתי׃ †כי מעט

Dñs benedixit & ,multitudinẽ in creuit & ,*meas facies ad*† tibi fuit quod

אשר־היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך יהוה

? *mea domui* * ego etiam faciam quando nunc Et .*meũ pedẽ ad*‡ tibi

אתך לרגלי ועתה מתי אעשה גם־אנכי לביתי׃

: quicquã mihi dabis Nõ :Iahacob dixit Et ?tibi dabo Quid :dixit Et

31 †ויאמר מה אתן־לך ויאמר יעקב לא־תתן־לי מאומה

.custodiã tuas pecudes ,pascam ,reuertar ,hanc rem mihi feceris si

אם־תעשה־לי הדבר הזה אשובה ארעה צאנך אשמר׃

pecus omne inde remouendo ,hodie tuas pecudes oẽs per Transibo

32 †אעבר בכל־צאנך היום הסר משם כל־שה

maculosum & ,*agnis in nigrum*† pecus omne & ,*maculosum & punctatum*

נקד וטלוא וכל־שה־חום בכשבים וטלוא

mea iustitia *me in*‡ testificabit Et .mea merces erit & :capris in punctatũ &

33 ונקד בעזים והיה שכרי׃ †וענתה־בי צדקתי

quod Omne .te coram meam mercedẽ super venerit cũ ,crastina die in

ביום מחר כי־תבוא על־שכרי לפניך כל אשר־

ablatũ furto ,*agnis in nigrum**& ,capris ĩ *maculosum & punctatum ipsum non*†

איננו נקד וטלוא בעזים וחום בכשבים גנוב

.tuũ verbũ secundũ sit vtinam :Ecce ,Laban dixit Et .*mecum ipsum*‡

34 הוא אתי׃ †ויאמר לבן הן לו יהי כדברך׃

,*maculosos & fasciatos*† hircos illa die in fecit remouere Et

35 †ויסר ביום ההוא את־התישים העקדים והטלאים

omne & ,eo in candor cui omne ,maculosas & punctatas‡ capras omnes &

ואת כל־העזים הנקדות והטלאת כל אשר־לבן בו וכל־

trium viam posuit Et .suorũ filiorũ manu in dedit & ,*agnis in nigrum*

36 חום בכשבים ויתן ביד־בניו׃ †וישם דרך שלשת

Laban *pecudem pascens** Iahacob Et .Iahacob inter & ,se inter dierum

ימים בינו ובין יעקב ויעקב רעה את־צאן לבן

,*coryli*† & ,viridem *populi*‡ virgam Iahacob sibi tulit Et .residuas

37 הנותרת׃ †ויקח־לו יעקב מקל לבנה לח ולוז

qui ,*candoris nudationem** albos cortices eis in decorticauit & ,*castaneæ*‡ &

וערמון ויפצל בהן פצלות לבנות מחשף הלבן אשר

decorticauit quas virgas statuit Et . virgis *super*‡

38 על־המקלות׃ †ויצג את־המקלות אשר פצל

, *bibendum ad*‡ pecudes veniebant *quo*† aquarum potatoriis in ,canalibus in

ברהטים בשקתות המים אשר תבאן הצאן לשתות

incalescebãt‡ Et .bibendum ad *eas veniẽdo in ,incalescebãt &*,pecudũ regione ẽ

39 לנכח הצאן ויחמנה בבאן לשתות׃ †ויחמו

.*maculosas & punctatas ,alligatas*‡ pecudes pariebãt & ,*virgas ad*† pecudes

הצאן אל־המקלות ותלדן הצאן עקדים נקדים וטלאים׃

,alligatũ ad pecudum facies *dedit**& ,Iahacob fecit diuidere agnos Et

40 †והכשבים הפריד יעקב ויתן פני הצאן אל־עקד

non & ,*soli sibi*† greges sibi posuit Et .Laban pecudib⁹ in nigrũ omne &

וכל־חום בצאן לבן וישת לו עדרים לבדו ולא

pecudum *calescere** omni in fuit Et . Laban pecudes *super*‡ eos posuit

41 שתם על־צאן לבן׃ †והיה בכל־יחם הצאן

pecudum oculis in virgas Iahacob ponebat & ,*colligatarum*‡

המקשרות ושם יעקב את־המקלות לעיני הצאן

,*pecudes serotinando in*‡ Et . *virgis in eas incalescendum ad*† canalibus in

42 ברהטים ליחמנה במקלות׃ †ובהעטיף הצאן

.Iahacob ipsius *colligata*‡ & ,Labã ipsius *cessantia** erant Et .ponebat non

לא ישים והיה העטפים ללבן והקשרים ליעקב׃

,ancillæ & ,multæ pecudes ei fuerũt Et .*valde valde*† vir creuit Et

43 †ויפרץ האיש מאד מאד ויהי־לו צאן רבות ושפחות

. asini & ,cameli & ,serui &

ועבדים וגמלים וחמרים׃

CAP. XXXI. לא

omnia Iahacob Tulit :*dicendo*‡ Laban filiorũ verba audiuit Et

1 †וישמע את־דברי בני־לבן לאמר לקח יעקב את כל־

.hanc gloriã omnem fecit nostro patri ipsi *quibus de &*‡ ,nostro patri* quæ

אשר לאבינו ומאשר לאבינו עשה את כל־הכבד הזה׃

,heri sicut secũ *ipse non*† ecce & ,Laban faciem Iahacob vidit Et

2 †וירא יעקב את־פני לבן והנה איננו עמו כתמול

propter quos seruiui tibi, נתן ילד חנן expert⁹ sũ, ꝗ *eam. mihi, נתן qualiter seruierim tibi, & quantum fuerit pecus tuum propter me: קנה †ante me, פנה רבה ‡ad ingressũ pedis mei. * pro domo mea? נתן סור pũctis & maculis latis respersum, †rufum in pecudibus, חמם ‡ mihi †nõ erit punctis & maculis latis respersum *rufum in pecudibus, ‡erit apd me. †cinctos pũctis & maculis, ‡ punctis & maculis respersas, omne in quo erat cãdor, & omne rufum in ouibus, שום * pascebat pecudes ‡populeam, †amygdalinã יתר לקח ‡castaneam, * denudans candorem, ‡ erat in †ad quæ ‡vt biberent, שקה בוא שתה *& coirent, dum venirent ‡ coibant †ad virgarũ aspectum, ‡notis qbusdã cinctas pũctisq; & maculis respsas. * posuit †seorsum, שות ‡ iuxta * coitu ‡primitiuã שום †vt coirent in virgarum aspectu. ‡Dũ serotinæ vel debiliores pariebant pecudes, * serotina ‡primitiua †vehemẽtissime. רבה ‡dicentium. *erãt ‡& de his quę erant †non erat ראה פנה

terram ad Reuertere :Iahacob ad DOMINVS dixit Et .nudiustertius†

3 שלשום׃ †ויאמר יהוה אל־יעקב שוב אל־ארץ

Iahacob misit Et . tecum ero & ,tuã cognationẽ ad & ,tuorũ patrũ

4 אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך׃ †וישלח יעקב

: eis dixit Et .suas pecudes ad agrum in Leah & Rachel vocauit &

5 ויקרא לרחל וללאה השדה אל־צאנו׃ †ויאמר להן

,heri sicut ,*me ad ipse*† non quia ,vestri patris faciem ego *Videns*

ראה אנכי את־פני אביכן כי־איננו אלי כתמל

quòd nostis ipsæ vos Et . mecum fuit mei patris Deus & :nudiusterti⁹‡

6 שלשם ואלהי אבי היה עמדי׃ †ואתנה ידעתן כי

,*me in fefellit** vester pater Et . vestro patri seruiui *mea vi omni in*

7 בכל־כחי עבדתי את־אביכן׃ †ואביכן התל בי

,DEVS ei *dedit*† nõ Et .*partibus*‡ decem meam mercedem mutauit &

והחלף את־משכרתי עשרת מנים ולא־נתנו אלהים

,tua merces erunt *Punctata** ,dicebat ita Si . *mecum malefaciendum ad*‡

8 להרע עמדי׃ †אם־כה יאמר נקדים יהיה שכרך

erunt *Fasciata*‡ ,dicebat ita si Et .*punctata** pecudes omnes pariebãt &

וילדו כל־הצאן נקדים ואם־כה יאמר עקדים יהיה

DEVS abstulit Et .*fasciata*† pecudes omnes pariebãt & ,tua merces

9 שכרך וילדו כל־הצאן עקדים׃ †ויצל אלהים

incalescendi‡ tẽpore in fuit Et .mihi dedit & ,vestri patris acquisitionem

10 את־מקנה אביכם ויתן־לי׃ †ויהי בעת יחם

hirci ecce & ,somnio in vidi & ,meos oculos leuaui & ,pecudes

הצאן ואשא עיני וארא בחלום והנה העתדים

dixit Et . *grandinatas & punctatas fasciatas pecudes*‡ super *ascendentes**

11 העלים על־הצאן עקדים נקדים וברדים׃ †ויאמר

.*ego*† Ecce :dixi Et .Iahacob :somnio in DEI Angelus me ad

אלי מלאך האלהים בחלום יעקב ואמר הנני׃

hircos omnes vide & ,tuos oculos nunc Leua :dixit Et

12 †ויאמר שא־נא עיניך וראה כל־העתדים

vidi Quoniã .*grandinatas & punctatas fasciatas pecudes*‡ super ascendentes

העלים על־הצאן עקדים נקדים וברדים כי ראיתי

quo‡ ,Bethel DEVS Ego . tibi *faciens* Laban quæ omnia

13 את כל־אשר לבן עשה לך׃ †אנכי האל בית־אל אשר

egredere ,surge Nunc .votũ *ibi mihi vouisti quo*† ,statuam *ibi vnxisti*

משחת שם מצבה אשר נדרת לי שם נדר עתה קום צא

respõdit Et .tuæ cognationis terram ad reuertere & ,hac terra de

14 מן־הארץ הזאת ושוב אל־ארץ מולדתך׃ †ותען

hæreditas & ,pars nobis‡ adhuc Nũquid :ei dixerunt & ,Leah & Rachel

רחל ולאה ותאמרנה לו העוד לנו חלק ונחלה

quia ,*ei** sumus reputatæ extraneæ Nonne ? nostri patris domo in

15 בבית אבינו׃ †הלוא נכריות נחשבנו לו כי

omnis‡ Quia ?nostram pecuniam *comedendo*† etiam *comedit*‡ & ,nos vẽdidit

16 מכרנו ויאכל גם־אכול את־כספנו׃ †כי כל־

.nostris filiis ac ,*ipsa** nobis ,nostro patre à DEVS abstulit *quam opulentia*

העשר אשר הציל אלהים מאבינו לנו הוא ולבנינו

surrexit Et . fac ,te ad DEVS dixit quæ omnia ,nunc Et

17 ועתה כל אשר אמר אלהים אליך עשה׃ †ויקם

.camelos super suas vxores & ,suos filios eleuauit & ,Iahacob

יעקב וישא את־בניו ואת־נשיו על־הגמלים׃

,acquisierat quã suã substantiã omnẽ & ,suũ pecus omnẽ duxit Et

18 †וינהג את־כל־מקנהו ואת־כל־רכשו אשר רכש

ad veniẽdum ad ,Aram Padan in acquisierat qđ suæ acquisitionis pecus

מקנה קנינו אשר רכש בפדן ארם לבוא אל־

tondendũ ad iuerat Laban Et .Chenahan terram in suum patrem Ischac

19 יצחק אביו ארצה כנען׃ †ולבן הלך לגזז

. suo patri† quæ *Theraphim*‡ Rachel est furata & ,suam pecudẽ

את־צאנו ותגנב רחל את־התרפים אשר לאביה׃

indicauit non quòd eo ,Aramæi Laban cor Iahacob est furatus Et

20 †ויגנב יעקב את־לב לבן הארמי על־בלי הגיד

,surrexit Et .ei ‡ quæ oĩa & ,ipse fugit Et .*ipse fugiens* quòd ei

21 לו כי ברח הוא׃ †ויברח הוא וכל־אשר־לו ויקם

. Ghilhad montem* suã faciem posuit & ,flumen transiuit &

ויעבר את־הנהר וישם את־פניו הר הגלעד׃

.Iahacob fugeret quòd , tertia die in Laban ipsi fuit nunciatũ Et

22 †ויגד ללבן ביום השלישי כי ברח יעקב׃

septem *via*† eum post est secutus & ,secum suos fratres tulit Et

23 †ויקח את־אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת

DEVS venerat Et . Ghilhad monte in eum est assecutus & ,dierũ

24 ימים וידבק אתו בהר הגלעד׃ †ויבא אלהים

forte ne ,tibi *Custodire* :ei dixerat & ,noctis somnio in Aramæũ Laban ad

אל־לבן הארמי בחלם הלילה ויאמר לו השמר לך פן־

ipsum Labã est assecutus Et .malum ad vsq; bono à Iahacob cum loquaris

25 תדבר עם־יעקב מטוב עד־רע׃ †וישג לבן את־

fixit Laban & ,mõte in suũ tabernaculum fixerat Iahacob Et .Iahacob

יעקב ויעקב תקע את־אהלו בהר ולבן תקע

† & ילד ᶻ Video †est erga me, ‡ & omnibus viribus meis * mentitus est mihi, ‡ vicibus. † permisit מנה ᵃ vt malefaceret mihi. * punctis respersa רוע ᵇ maculis cincta †maculis cincta. נצל ᶜ quo coeunt ᵈ נשא *ascendebãt ‡capras notis quibusdã cinctas pũctisq; & maculis grandineis respersas. †adsum. לאך ᵉ נשא ᶠ ‡capras notis quibusdã cinctas, pũctisq; & maculis grandineis respersas. *facit עלה ᵍ †vbi vnxisti ‡vbi vouisti mihi *est ענה ʰ *ab eo, *consumpsit cõsumendo omnes diuitiæ quas *pertinebãt, נצל ⁱ קנה ᵏ ‡idola †erant נגד ˡ fugeret. קום ᵐ *erant * ad שום ⁿ †itinere לקח ᵒ Caue רוע ᵖ נשג ᵠ

cum fuis fratribus in monte Ghilhad. Et dixit Labã ipsi Iahacob:

את־אחיו בהר הגלעד׃ ויאמר לבן ליעקב 26

Quid fecisti? Et es furatus cor meum, & duxisti filias meas

מה עשית ותגנב את־לבבי ותנהג את־בנתי

sicut captiuas gladio. Vt quid abscõdisti te ad fugiẽdũ? Et es furatus me,

כשביות חרב׃ למה נחבאת לברח ותגנב אתי 27

& nõ indicasti mihi; & dimisissẽ te in lætitia, & in canticis, in tympano,

ולא־הגדת לי ואשלחך בשמחה ובשרים בתף

& in cithara. Et non pmisisti me osculari filios meos & filias meas? nũc

ובכנור׃ ולא נטשתני לנשק לבני ולבנתי עתה 28

stultè egisti facere. Est ad fortitudinẽ manus mea ad faciendũ vobiscum

הסכלת עשו׃ יש־לאל ידי לעשות עמכם 29

malũ: & Deus patris vestri nocte præterita dixit ad me dicẽdo: Custodire

רע ואלהי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר

tibi, à loquendo cum Iahacob à bono vsq; ad malum. Et nunc eundo

לך מדבר עם־יעקב מטוב עד־רע׃ ועתה הלך 30

iuisti. Quia desiderãdo desiderabas ad domũ patris tui, vt quid es furatus

הלכת כי־נכסף נכספתה לבית אביך למה גנבת

deos meos? Et respondit Iahacob, & dixit ipsi Laban: Quia timui,

את־אלהי׃ ויען יעקב ויאמר ללבן כי יראתי 31

quia dixi; ne forte raperes filias tuas à mecum. Cum quo

כי אמרתי פן־תגזל את־בנותיך מעמי׃ עם אשר 32

inueneris deos tuos, non viuat coram fratrib' nostris. agnosce quid tibi

תמצא את־אלהיך לא יחיה נגד אחינו הכר־לך מה

mecũ, & cape tibi. Et nõ sciebat Iahacob, quòd Rachel furata esset eos.

עמדי וקח־לך ולא־ידע יעקב כי רחל גנבתם׃

Et venit Laban in tabernaculũ Iahacob, & in tabernaculũ Leah,

ויבא לבן באהל־יעקב ובאהל לאה 33

& in tabernaculũ ambarum ancillarum, & non inuenit. Et egressus est

ובאהל שתי האמהת ולא מצא ויצא

de tabernaculo Leah, & venit in tabernaculũ Rachel. Et Rachel acceperat

מאהל לאה ויבא באהל רחל׃ ורחל לקחה 34

Theraphim, & posuerat ea in clitella cameli, & sedit super ea:

את־התרפים ותשמם בכר הגמל ותשב עליהם

& cõtrectauit Laban totum tabernaculũ, & non inuenit. Et dixit

וימשש לבן את־כל־האהל ולא מצא׃ ותאמר 35

ad patrem suum: Ne sit ira in oculis domini mei, quia non potero

אל־אביה אל־יחר בעיני אדני כי לוא אוכל

ad surgendum à facie tua. Quia via mulierũ mihi. Et scrutat' est, & non

לקום מפניך כי־דרך נשים לי ויחפש ולא

inuenit Theraphim. Et fuit ira ipsi Iahacob, & iurgat' est in Labã.

מצא את־התרפים׃ ויחר ליעקב וירב בלבן 36

Et respõdit Iahacob, & dixit ipsi Laban: Quæ præuaricatio mea, quod

ויען יעקב ויאמר ללבן מה־פשעי מה

peccatũ meũ, quia exarsisti post me? Quia contrectasti omnia vasa mea,

חטאתי כי דלקת אחרי׃ כי־מששת את־כל־כלי 37

quid inuenisti ex oibus vasis domus tuæ? Pone hîc corã fratrib' meis,

מה־מצאת מכל כלי־ביתך שים כה נגד אחי

& fratrib' tuis, & arguant inter nos duos. Iam viginti annos ego

ואחיך ויוכיחו בין שנינו׃ זה עשרים שנה אנכי 38

tecũ, oues tuę & capræ tuæ non abortitę sunt. Et arietes pecudũ tuarum

עמך רחליך ועזיך לא שכלו ואילי צאנך

non comedi. Raptum non attuli ad te. Ego luebam illud.

לא אכלתי׃ טרפה לא־הבאתי אליך אנכי אחטנה 39

De manu mea requirebas illud, furto ablatum diei, & furto ablatũ noctis.

מידי תבקשנה גנבתי יום וגנבתי לילה׃

Fui in die, consumebat me æstus, & glacies in nocte. Et recedebat

הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותדד 40

somnus meus ab oculis meis. Iam mihi viginti anni in domo tua;

שנתי מעיני׃ זה־לי עשרים שנה בביתך 41

seruiui tibi quatuordecim annos in duab' filiabus tuis, & sex annos

עבדתיך ארבע־עשרה שנה בשתי בנתיך ושש שנים

in pecudib' tuis, & mutasti mercedem meam decem partibus.

בצאנך ותחלף את־משכרתי עשרת מנים׃

Nisi Devs patris mei, Deus Abraham, & pauor Ischac fuisset

לולי אלהי אבי אלהי אברהם ופחד יצחק היה 42

mihi, quia nunc vacuum dimisisses me. Afflictionẽ meam, & laborem

לי כי עתה ריקם שלחתני את־עניי ואת־יגיע

manuum mearũ vidit Devs, & arguit nocte pręterita. Et respõdit Labã,

כפי ראה אלהים ויוכח אמש׃ ויען לבן 43

& dixit ad Iahacob: Filiæ, filiæ meę, & filij, filij mei, & pecudes,

ויאמר אל־יעקב הבנות בנותי והבנים בני והצאן

pecudes meæ, & omne quod tu videns, mihi illud. Et filiab' meis quid

צאני וכל אשר־אתה ראה לי־הוא ולבנתי מה־

faciam istis hodie, vel filiis earum quos pepererunt?

אעשה לאלה היום או לבניהן אשר ילדו׃

עשה vt fugeres? — נגד — שור — תפף — ita faciendo. †fortitudo in manu mea sed — אל — ‡Caue ne loquaris — †ire — ענה si dixissem *à me. *Is si quid est — נכר — לקח — בוא — *idola, ‡in stratorio — שום quòd non possim surgere — חרה *consuetudo ‡est ‡cum idola. *est — ריב — ענה persecutus es me? ‡supellectilia mea, — כלה declarent †fui — שנה pœnas luebã pro eo. — בוא — gelu — נדד ‡sunt — ‡pro — pro †vicibus. — מנה — pro me, — ריק ענה increpauit te — ‡sunt: quicquid vides meũ est.

Et nunc veni, percutiamus fœdus ego & tu; & erit in testimoniũ

ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והיה לעד 44

inter me & inter te. Et tulit Iahacob lapidẽ, & erexit eum statuam.

ביני ובינך׃ ויקח יעקב אבן וירימה מצבה׃ 45

Et dixit Iahacob fratribus suis: Colligite lapides. Et tulerũt lapides,

ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים 46

& fecerũt cumulũ, & comederũt ibi super cumulũ. Et vocauit eum Laban,

ויעשו־גל ויאכלו שם על־הגל׃ ויקרא־לו לבן 47

Ieghar Sahaduta, & Iahacob vocauit eum Galghed. Et dixit Laban:

יגר שהדותא ויעקב קרא לו גלעד׃ ויאמר לבן 48

Cumul' iste testis inter me & inter te hodie. Idcirco vocauit nomẽ eius

הגל הזה עד ביני ובינך היום על־כן קרא־שמו

Galghed. Et Miszpah, quia dixit: Speculetur Dñs inter me & inter te:

גלעד׃ והמצפה אשר אמר יצף יהוה ביני ובינך 49

quia abscondemur vir ab amico suo. Si afflixeris filias meas,

כי נסתר איש מרעהו׃ אם־תענה את־בנתי 50

& si acceperis vxores super filias meas. Non vir nobiscũ: vide, Devs

ואם־תקח נשים על־בנתי אין איש עמנו ראה אלהים

testis inter me & inter te. Et dixit Laban ipsi Iahacob: Ecce cumulus iste,

עד ביני ובינך׃ ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה 51

& ecce statua quam ieci, inter me & inter te. Testis cumulus

והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך׃ עד הגל 52

iste, & testis statua, si ego non transibo ad te cumulum istum,

הזה ועדה המצבה אם־אני לא־אעבר אליך את־הגל הזה

& si tu non transibis ad me cumulum istum, & statuam istam

ואם־אתה לא־תעבר אלי את־הגל הזה ואת־המצבה הזאת

ad malum. Deus Abraham, & Deus Nachor, iudicent inter nos,

לרעה׃ אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו 53

Devs patris eorũ. Et iurauit Iahacob in pauore patris sui Ischac.

אלהי אביהם וישבע יעקב בפחד אביו יצחק׃

Et mactauit Iahacob victimã in mõte, & vocauit ad fratres suos ad comedendũ

ויזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לאכל־ 54

panẽ. Et comederũt panem, & pernoctauerũt in monte. Et manicauit

לחם ויאכלו לחם וילינו בהר׃ וישכם 55

Laban in mane, & osculat' est filios suos & filias suas, & benedixit eis,

לבן בבקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם

& abiit. Et reuersus est Laban ad locum suum.

וילך וישב לבן למקמו׃

CAP. XXXII. לב

Et Iahacob abiit in viam suã, & occurrerũt in eũ Angeli Dei.

ויעקב הלך לדרכו ויפגעו־בו מלאכי אלהים׃ 1

Et dixit Iahacob, quando vidit eos: Castra Dei hæc. Et vocauit

ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה ויקרא 2

nomen loci illius, Machanaiim. Et misit Iahacob nuncios

שם־המקום ההוא מחנים׃ וישלח יעקב מלאכים 3

ad facies suas ad Esau fratrem suum, ad terram Sehir agrum Edom.

לפניו אל־עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום׃

Et præcepit eis dicendo: Sic dicetis dño meo ipsi Esau. Sic dixit

ויצו אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר 4

seruus tu' Iahacob: cum Laban sum hospitatus, & sum moratus hucusq;.

עבדך יעקב עם־לבן גרתי ואחר עד־עתה׃

Et fuit mihi bos, & asinus, pecus, & seruus, & ancilla, & misi,

ויהי־לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה 5

ad annunciãdum dño meo, ad inueniendũ gratiã in oculis tuis. Et reuersi sunt

להגיד לאדני למצא־חן בעיניך׃ וישבו 6

nuncij ad Iahacob dicendo: Venimus ad fratrẽ tuum, ad Esau,

המלאכים אל־יעקב לאמר באנו אל־אחיך אל־עשו

& etiam vadens in occursum tui, & quadringenti viri cum eo.

וגם הלך לקראתך וארבע־מאות איש עמו׃

Et timuit Iahacob valde, & fuit angustia ei, & diuisit populum, qui

ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את־העם אשר־ 7

secum, & pecudes, & boues, & camelos in duo castra.

אתו ואת־הצאן ואת־הבקר והגמלים לשני מחנות׃

Et dixit: Si venerit Esau ad turmam vnam, & percusserit eã,

ויאמר אם־יבוא עשו אל־המחנה האחת והכהו 8

& erit turma quæ remãserit, in euasionem. Et dixit Iahacob: Deus

והיה המחנה הנשאר לפליטה׃ ויאמר יעקב אלהי 9

patris mei Abrahã, & Deus patris mei Ischac, Domine, dicens ad me,

אבי אברהם ואלהי אבי יצחק יהוה האמר אלי

Reuertere ad terrã tuam, & ad cognationẽ tuã, & benefaciam tecum.

שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך׃

Paruus sum præ omnibus misericordiis, & præ omni veritate, quam fecisti

קטנתי מכל החסדים ומכל־האמת אשר עשית 10

cum seruo tuo. Quia in virga mea transiui Iarden hunc, & nunc

את־עבדך כי במקלי עברתי את־הירדן הזה ועתה

ילך עוד in — tumulum, — גל *cumulum testimonij. ‡sit — *speculam, — צפה latemus alter ab altero. — ‡est quisquã ‡est — לקח — עוד גל — יצב ירה ‡quod ‡veniens ‡quod ‡veniens — iudicet — רוע ‡per pauorẽ — ‡fratres suos vt comederent — ‡surrexit Laban summo mane, — לון — ילך שוב — קום — ei — sunt — ראה *Duo castra. — ante se ‡regionis — צוה habitaui, — גור Et sunt mihi boues, & asini, pecudes, & serui, & ancillæ, — היה ‡vt nunciarẽ ‡vt inuenirẽ — נגד חנן ‡pgit ‡sunt — בוא *angustiis affectus est, — יצר חצה ‡erat ‡in duas turmas. — חנה נכה qui dixisti tibi. — ילך יטב Minor sum cunctis & omni ‡baculo meo

CAP. XXXIII. לג

Et leuauit Iahacob oculos suos, & vidit, & ecce Esau veniens, & cũ eo
1 וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה עֵשָׂו בָּא וְעִמּוֹ
quadringenti viri. Et diuisit natos super Leah, & super Rachel,
אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחַץ אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֵאָה וְעַל־רָחֵל
& super duas ancillas. Et posuit ancillas, & natos earum
2 וְעַל שְׁתֵּי הַשְּׁפָחוֹת׃ וַיָּשֶׂם אֶת־הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת־יַלְדֵיהֶן
prius, & Leah, & natos eius posteriores: & Rachel & Ioseph
רִאשֹׁנָה וְאֶת־לֵאָה וִילָדֶיהָ אַחֲרֹנִים וְאֶת־רָחֵל וְאֶת־יוֹסֵף
posteriores. Et ipse transiuit ante eos: & incuruauit se in terram
אַחֲרֹנִים׃ 3 וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה
septẽ vicibus, donec appropinquare ad vsq; fratrem suum. Et cucurrit Esau
שֶׁבַע פְּעָמִים עַד־גִּשְׁתּוֹ עַד־אָחִיו׃ 4 וַיָּרָץ עֵשָׂו
in occursum eius, & complexus est eum, & cecidit super collũ eius, & osculatus est eum:
לִקְרָאתוֹ וַיְחַבְּקֵהוּ וַיִּפֹּל עַל־צַוָּארָו וַיִּשָּׁקֵהוּ
& fleuerunt. Et leuauit oculos suos, & vidit vxores, &
וַיִּבְכּוּ׃ 5 וַיִּשָּׂא אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־
natos, & dixit, Qui isti tibi? Et dixit, Nati, quos benignè dedit Deus
הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמַר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנַן אֱלֹהִים
seruo tuo. Et appropinquauerunt ancillæ, ipsæ & nati earum,
אֶת־עַבְדֶּךָ׃ 6 וַתִּגַּשְׁןָ הַשְּׁפָחוֹת הֵנָּה וְיַלְדֵיהֶן
& incuruauerunt se. Et appropinquauit etiam Leah, & liberi eius,
וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ׃ 7 וַתִּגַּשׁ גַּם־לֵאָה וִילָדֶיהָ
& incuruauerunt se: & post appropinquauit Ioseph & Rachel,
וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְאַחַר נִגַּשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל
& incuruauerũt se. Et dixit, Quis tibi omnis turma illa, cui occurri?
וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃ 8 וַיֹּאמֶר מִי לְךָ כָּל־הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגָשְׁתִּי
Et dixit, Ad inueniẽdũ gratiam in oculis domini mei. Et dixit Esau, Est
וַיֹּאמֶר לִמְצֹא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ 9 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יֶשׁ־
mihi multum, mi frater, sit tibi quod tibi. Et dixit Iahacob,
לִי רָב אָחִי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר־לָךְ׃ 10 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב
Ne quæso, si nunc inueni gratiam in oculis tuis, & capies munus meũ
אַל־נָא אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְלָקַחְתָּ מִנְחָתִי
de manu mea: quia idcirco vidi faciem tuam, vt videre faciem Dei,
מִיָּדִי כִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ כִּרְאֹת פְּנֵי אֱלֹהִים
& mihi complacuisti. Cape quæso benedictionem meam, quæ allata est
וַתִּרְצֵנִי׃ 11 קַח־נָא אֶת־בִּרְכָתִי אֲשֶׁר הֻבָאת
tibi: quia largitus est mihi Deus, & quia sunt mihi oĩa. Et coegit
לָךְ כִּי־חַנַּנִי אֱלֹהִים וְכִי יֶשׁ־לִי־כֹל וַיִּפְצַר־בּוֹ
& accepit. Et dixit, Proficiscamur, & ambulabo in regione tibi, ante te.
וַיִּקָּח׃ 12 וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנֵלֵכָה וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ׃
Et dixit ad eum, Dñs meus sciens quod nati teneri, & pecudes,
13 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנִי יֹדֵעַ כִּי־הַיְלָדִים רַכִּים וְהַצֹּאן
& boues lactantes super me: & si pulsabunt eas die vna, morientur omnes
וְהַבָּקָר עָלוֹת עָלָי וּדְפָקוּם יוֹם אֶחָד וָמֵתוּ כָּל־
pecudes. Transeat quæso dñs meus ad faciem serui sui: & ego
הַצֹּאן׃ 14 יַעֲבָר־נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי
ducam me pedetentim ad pedem operis quod ad faciem meã, & ad
אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־לְפָנַי וּלְרֶגֶל
natos, donec veniam ad dominum meum in Sehir. Et dixit
הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָבֹא אֶל־אֲדֹנִי שֵׂעִירָה׃ 15 וַיֹּאמֶר
Esau, Stare faciã nunc tecum de populo qui mecũ. Et dixit, Vt quid
עֵשָׂו אַצִּיגָה־נָּא עִמְּךָ מִן־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי וַיֹּאמֶר לָמָּה
hoc? Inueniam gratiam in oculis domini mei. Et reuersus est in die ipsa
זֶּה אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃ 16 וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא
Esau viam suam in Sehir. Et Iahacob profectus est in Succhoth,
עֵשָׂו לְדַרְכּוֹ שֵׂעִירָה׃ 17 וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה
& ædificauit sibi domũ, & gregi suo fecit tabernacula. Idcirco vocauit
וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת עַל־כֵּן קָרָא
nomen loci Succhoth. Et venit Iahacob in Salem ciuitate
שֵׁם־הַמָּקוֹם סֻכּוֹת׃ 18 וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר
Sechem, quæ in terra Chenahan, veniendo in illo de Padan Aram:
שְׁכֶם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם
& castrametatus est ante vrbem. Et emit partem agri
וַיִּחַן אֶת־פְּנֵי הָעִיר׃ 19 וַיִּקֶן אֶת־חֶלְקַת הַשָּׂדֶה
quo tetendit ibi tabernaculũ suum de manu filiorum Chamor patris
אֲשֶׁר נָטָה־שָׁם אָהֳלוֹ מִיַּד בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי
Sechem, in centum agnis. Et statuit ibi altare, & vocauit illud
שְׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׂיטָה׃ 20 וַיַּצֶּב־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא־לוֹ
El Elohe Israel.
אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

Marginalia: veniebat. — נָשָׂא — cum Leah, & Rachel, & vtraque ancilla. — חָצָה — שׂוּם — donec appropinquaret fratri suo. — שָׁחָה — נָגַשׁ — רוּץ — ɪactauit se — נָשַׁק — נָפַל — צַוָּאר — * sunt. — appropinqua uerunt — Quorsum quã obuiam habui? — חָנַן — tuum est. — capias — רָבָה — * ita, ac si viderẽ Angeli, complaceas mihi. — חָנַן — נָסַע — fœtæ sunt mihi. Et si pulsauero — רַךְ — עוּל — מוּל — * ante seruũ suum. — * gregis qui est ante me, — אַט — לָאַט — † est — quid? — יָצַג — שׁוּב — per — סָכַךְ — * tabernacula, al. vmbracula. — * incolumis, — בּוֹא — * erat — * qñ venit ipse — * mansit — קָנָה — * in quo tetendit — centũ nummis. — * Fortis Deus Israel.

Manu de, mei fratris manu de quæso me Erue
11 הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד
Esau: quia ego timens, eum forte ne veniat, & percutiat me, matrem super
עֵשָׂו כִּי־יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן־יָבוֹא וְהִכַּנִי אֵם עַל־
filios. Et tu dixisti, Benefaciendo benefaciam tecum, & ponam
בָּנִים׃ 12 וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ וְשַׂמְתִּי אֶת־
semen tuũ sicut arenam maris, quæ nõ numeratur præ multitudine.
זַרְעֲךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפֵר מֵרֹב׃
Et pernoctauit ibi in nocte ipsa, & tulit de veniente ad manu sua,
13 וַיָּלֶן שָׁם בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיִּקַּח מִן־הַבָּא בְיָדוֹ
munus Esau fratrem suum. Capras ducentas, & hircos viginti,
מִנְחָה לְעֵשָׂו אָחִיו׃ 14 עִזִּים מָאתַיִם וּתְיָשִׁים עֶשְׂרִים
oues ducentas, & arietes viginti. Camelos lactantes, & filios earũ
רְחֵלִים מָאתַיִם וְאֵילִים עֶשְׂרִים׃ 15 גְּמַלִּים מֵינִיקוֹת וּבְנֵיהֶם
triginta, vaccas quadraginta, & iuuencos decẽ, asinas viginti, & pullos
שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים וּפָרִים עֲשָׂרָה אֲתֹנֹת עֶשְׂרִים וַעְיָרִם
decem. Et dedit in manu seruorũ suorũ gregem gregem seorsum, & dixit
עֲשָׂרָה׃ 16 וַיִּתֵּן בְּיַד־עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר לְבַדּוֹ וַיֹּאמֶר
ad seruos suos, Transite ante faciem meã, & spacium ponetis inter gregẽ & inter
אֶל־עֲבָדָיו עִבְרוּ לְפָנַי וְרֶוַח תָּשִׂימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין
gregem. Et præcepit primo dicendo, Cũ occurrerit tibi Esau
עֵדֶר׃ 17 וַיְצַו אֶת־הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר כִּי יִפְגָשְׁךָ עֵשָׂו
frater meus, & interrogauerit te dicendo, Cuius tu? & quò ibis? &
אָחִי וּשְׁאֵלְךָ לֵאמֹר לְמִי־אַתָּה וְאָנָה תֵלֵךְ וּלְמִי
ista ad faciẽ tuas? Et dices, Serui tuo Iahacob munus ipsum missum
אֵלֶּה לְפָנֶיךָ׃ 18 וְאָמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב מִנְחָה הִוא שְׁלוּחָה
dñõ meo Esau. Et ecce etiam ipse post nos. Et præcepit etiam
לַאדֹנִי לְעֵשָׂו וְהִנֵּה גַם־הוּא אַחֲרֵינוּ׃ 19 וַיְצַו גַּם
secundo, etiam tertio, etiam cunctis euntibus post
אֶת־הַשֵּׁנִי גַּם אֶת־הַשְּׁלִישִׁי גַּם אֶת־כָּל־הַהֹלְכִים אַחֲרֵי
greges, dicendo, Secundũ verbum hoc loquemini ad Esau in inueniẽdo vos
הָעֲדָרִים לֵאמֹר כַּדָּבָר הַזֶּה תְּדַבְּרוּן אֶל־עֵשָׂו בְּמֹצַאֲכֶם
eum. Et dicetis etiam, Ecce seruus tuus Iahacob post nos. quia
אֹתוֹ׃ 20 וַאֲמַרְתֶּם גַּם הִנֵּה עַבְדְּךָ יַעֲקֹב אַחֲרֵינוּ כִּי־
dixit, Expiabo faciem eius in munere eunte ad faciẽ meas, & postea
אָמַר אֲכַפְּרָה פָנָיו בַּמִּנְחָה הַהֹלֶכֶת לְפָנָי וְאַחֲרֵי־כֵן
videbo faciẽ eius, forte si suscipiat faciẽ meã. Et transiuit munus super
אֶרְאֶה פָנָיו אוּלַי יִשָּׂא פָנָי׃ 21 וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל־
faciem eius: & ipse pernoctauit in nocte ipsa in turma. Et surrexit
פָּנָיו וְהוּא לָן בַּלַּיְלָה־הַהוּא בַּמַּחֲנֶה׃ 22 וַיָּקָם
in nocte ipsa, & accepit duas vxores suas, & duas ancillas suas,
בַּלַּיְלָה הוּא וַיִּקַּח אֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת־שְׁתֵּי שִׁפְחֹתָיו
& vndecim natos suos, & transiuit vadum Iabboc. Et accepit eos,
וְאֶת־אַחַד עָשָׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֵת מַעֲבַר יַבֹּק׃ 23 וַיִּקָּחֵם
& transire fecit eos torrentem, & transire fecit quod sibi.
וַיַּעֲבִרֵם אֶת־הַנָּחַל וַיַּעֲבֵר אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ׃
Et remansit Iahacob solus ipse, & luctatus est vir cum eo vsque ad ascendere
24 וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת
auroræ. Et vidit quod non præualeret ei, & tetigit in curuatura femoris ei
הַשָּׁחַר׃ 25 וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַּע בְּכַף־יְרֵכוֹ
& mouit se curuatura femoris Iahacob in luctãdo ipsũ cum eo. Et dixit,
וַתֵּקַע כַּף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ׃ 26 וַיֹּאמֶר
Dimitte me, quia ascendit aurora. Et dixit, Non dimittam te, quin
שַׁלְּחֵנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלֵּחֲךָ כִּי אִם־
benedixeris mihi. Et dixit ad eũ, Quod nomẽ tuũ? Et dixit, Iahacob.
בֵּרַכְתָּנִי׃ 27 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה־שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב׃
Et dixit, Non Iahacob dicetur vltra nomen tuum, quinimo Israel:
28 וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל
quia princeps fuisti cum DEO, & cum hominibus, & præualuisti.
כִּי־שָׂרִיתָ עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וַתּוּכָל׃
Et interrogauit Iahacob, & dixit, Indica nunc nomen tuũ. Et dixit,
29 וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּידָה־נָּא שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר
Vt quid hoc interrogas de nomine meo? Et benedixit ei ibi. Et vocauit
לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם׃ 30 וַיִּקְרָא
Iahacob nomen loci Peniel: quia vidi DEUM ad faciem
יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאֵל כִּי־רָאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־
& facies, & liberata est anima mea. Et ortus est ei sol quando transiuit
פָּנִים וַתִּנָּצֵל נַפְשִׁי׃ 31 וַיִּזְרַח־לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר
Penuel, & ipse claudicãs super femur suum. Idcirco non comedunt
אֶת־פְּנוּאֵל וְהוּא צֹלֵעַ עַל־יְרֵכוֹ׃ 32 עַל־כֵּן לֹא־יֹאכְלוּ
filij Israel neruum contractionis, qui super curuaturam femoris
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד הַנָּשֶׁה אֲשֶׁר עַל־כַּף הַיָּרֵךְ
vsque ad diem hanc: quia tetigit in curuaturam femoris Iahacob in neruo
עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּגִיד
contractionis.
הַנָּשֶׁה׃

Marginalia: habeo duas turmas. — † nunc. — נָצַל — * Timeo enĩ — * matrẽ cũ filiis. — * tibi — שׂוּם — לִין — * ex iis quæ occurrebant — לָקַח — מֵאָה — פָּרָה — singulos greges — ante me, & interstitium — צָוָה — * es — * pergis — הָלַךְ — sunt ante te? — * serui tui — † est, — צָוָה — quando uenietis — † est — Placabo — † quod vadit ante me, — ante eum, — נָשָׂא — קוּם — omnia quæ erant sibi. — donec ascendit aurora. — יָתַר — עָלָה — * neruum — רָאָה — נָגַע — * luctãte illo — יָקַע — * nisi — fed — שָׂרָה — יָכַל — נָגַד — * facies Dei. — facie ad faciẽ, & euasit — claudicabat — est in neruo — כַּף — * neruum

CAP. XXXIIII. לד

videdū ad ,Iahacob ipsi peperit quam ,Leah filia Dinah est egressa Et
1 ויצא דינה בת-לאה אשר ילדה ליעקב לראות
Chiuuæi Chamor filius Sechem eam vidit Et . terræ filiabus in
2 בבנות הארץ׃ וירא אתה שכם בן-חמור החוי
. eam afflixit & , ei concubuit & ,eam tulit & , terræ principis
נשיא הארץ ויקח אתה וישכב אתה ויענה׃
.puellam dilexit & ,Iahacob filia Dinah in eius anima hæsit Et
3 ותדבק נפשו בדינה בת-יעקב ויאהב את-הנער
Chamor ad Sechem dixit Et . puellæ cor super est locutus Et
4 וידבר על-לב הנער׃ ויאמר שכם אל-חמור
. vxorem in hanc natam mihi Cape :dicendo ,suum patrē
אביו לאמר קח-לי את-הילדה הזאת לאשה׃
eius filij Et .suā filiam Dinah violauerit quòd audiuit Iahacob Et
5 ויעקב שמע כי טמא את-דינה בתו ובניו
.eorum venire ad vsque†,Iahacob siluit Et .agro in eius pecore cum erant
היו את-מקנהו בשדה והחרש יעקב עד-באם׃
.eo cum loquendū ad Iahacob ad Sechem pater Chamor est egressus Et
6 ויצא חמור אבי-שכם אל-יעקב לדבר אתו׃
sunt affecti dolore & ,ipsos audire vt ,agro de venerunt Iahacob filij Et
7 ובני יעקב באו מן-השדה כשמעם ויתעצבו
, Israel in fecit abiectionem† quia ,valde eis fuit ira & , viri
האנשים ויחר להם מאד כי-נבלה עשה בישראל
Chamor est locutus Et . fiet non sic & ,Iahacob filia cum cubandū ad‡
8 לשכב את-בת-יעקב וכן לא יעשה׃ וידבר חמור
date .vestra filia in† eius anima cōplacuit‡ mei filij Sechem :dicēdo ,eis cum
אתם לאמר שכם בני חשקה נפשו בבתכם תנו
vestras filias :nobiscum iungite cōnubia Et .vxorem in illi eam quæso
9 נא אתה לו לאשה׃ והתחתנו אתנו בנתיכם
:habitabitis nobiscū Et .vobis accipietis nostras filias & ,nobis date
10 תתנו-לנו ואת-בנתינו תקחו לכם׃ ואתנו תשבו
.ea in hæreditamini & ,eā circuite‡ & ,habitate :vestras facies ad erit terra &
והארץ תהיה לפניכם שבו וסחרוה והאחזו בה׃
gratiā Inueniā :eius fratres ad & ,eius patrem ad Sechem dixit Et
11 ויאמר שכם אל-אביה ואל-אחיה אמצא-חן
valde me super* Augete .dabo ,mihi dixeritis quod & :vestris oculis in
12 בעיניכם ואשר תאמרו אלי אתן׃ הרבו עלי מאד
mihi date & ,me ad‡ dixeritis quemadmodū dabo & ,donū & ,dotem
מהר ומתן ואתנה כאשר תאמרו אלי ותנו-לי את-
& , Sechem ‡ Iahacob filij responderunt Et .vxorem in puellam
13 הנער לאשה׃ ויענו בני-יעקב את-שכם ואת-
Dinah polluerat† quia ,sunt locuti & , dolo in eius patrē Chamor
חמור אביו במרמה וידברו אשר טמא את דינה
verbum faciendum ad poterimus Non : eos ad dixerunt Et .suam sororem
14 אחתם׃ ויאמרו אליהם לא נוכל לעשות הדבר
opprobrium‡ quia :præputiū ipsi cui viro ,nostram sororē dandum ad hoc
הזה לתת את-אחתנו לאיש אשר-לו ערלה כי-חרפה
,nos sicut fueritis si ,vobis cōplacebimus hoc in Veruntamē .nobis hoc
15 הוא לנו׃ אך-בזאת נאות לכם אם תהיו כמנו
,vobis nostras filias dabimus Et ,masculum omnem vobis circuncidi ad‡
16 להמל לכם כל-זכר׃ ונתנו את-בנתינו לכם
populū in erim⁹ & ,vobiscū habitabim⁹ & :nobis capiem⁹ vestras filias &
ואת-בנתיכם נקח-לנו וישבנו אתכם והיינו לעם
capiemus & ,circuncidi ad nos ad audieritis non si Et . vnum
17 אחד׃ ואם-לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את-
,Chamor oculis in eorum verba bona fuerunt* Et .ibimus & ,nostrā filiam
18 בתנו והלכנו׃ וייטבו דבריהם בעיני חמור
faciendū ad puer tardauit non Et . Chamor filij Sechem oculis in &
19 ובעיני שכם בן-חמור׃ ולא-אחר הנער לעשות
domo tota præ honoratus‡ ipse & :Iahacob filia in* cōplacuerat quia ,rem
הדבר כי חפץ בבת-יעקב והוא נכבד מכל בית
:suę ciuitatis portam ad eius filius Sechē & ,Chamor venit Et .sui patris
20 אביו׃ ויבא חמור ושכם בנו אל-שער עירם
isti Viri : dicendo suæ ciuitatis viros ad sunt locuti &
21 וידברו אל-אנשי עירם לאמר׃ האנשים האלה
ecce terra Et .eam circuibunt† & ,terra in habitabūt & ,nobiscū ipsi* pacifici
שלמים הם אתנו וישבו בארץ ויסחרו אתה והארץ הנה
& .vxores in nobis accipiem⁹ eorū Filias .eorum facies ad manibus ‡ lata
רחבת-ידים לפניהם את-בנתם נקח-לנו לנשים ואת-
nobis complacebunt hoc in Verùm .eis dabimus nostras filias
22 בנתינו נתן להם׃ אך-בזאת יאתו לנו
nobis circuncidi in ,vnum populū in existendū ad† ,nobiscū habitandum ad* ,viri
האנשים לשבת אתנו להיות לעם אחד בהמול לנו
,eorū possessio‡ & ,eorū Pecus .circuncisi ‡ipsi quemadmodū ,masculū omnē
23 כל-זכר כאשר הם נמלים׃ מקנהם וקנינם

vt videret filias · יצא · ראה · cum ea, · Dinah filiæ · ad הנערה ק · לקח · pecudib⁹ eius †donec venirent ipsi. · quando audierunt, · irati sunt †ignominiā · חרה · ‡vt coiret · ‡hæsit †cum · נתן · חתן · ישב · coram vobis: ‡negotiamini in ea, & possessiones facite in ea. · חנן · *mihi · רבה · ‡mihi, · נתן · ‡ad הנערה ק · ענה · †violauerat Non possumus facere hoc, vt dem⁹ · יכל · ‡abominatio est · יאת · היה · ‡vt circuncidatur ī vobis oīs mascul⁹. · מול · obedieritis nobis, vt circūcidamini, recedemus. · ‡placuerant · בנה · vt faceret · *ei · ‡erat honorabilior in · *sunt · †negotiabuntur in ea. · ‡est locis ante eos. · לקח · יאת · *vt habitent · †vt sint populus vnus, quando circuncisus erit in nobis oīs masculus, · ‡sunt · ‡substantia · ישב · קנה

complaceamus Veruntamen ?ipsa nobis nonne ,eorū iumēta omnia &
וכל-בהמתם הלוא לנו הם אך נאותה
Sechem ad & Chamor ad audierunt Et .nobiscum habitabunt & ,eis
24 להם וישבו אתנו׃ וישמעו אל-חמור ואל-שכם
,masculus oīs se circūciderūt Et .ei⁹ vrbis portā egrediētes oēs ,eius filium
בנו כל-יצאי שער עירו וימלו כל-זכר
ipsos existēdo in‡ ,tertia die in fuit Et .eius vrbis portam †egrediētes oēs
25 כל-יצאי שער עירו׃ ויהי ביום השלישי בהיותם
. fratres Leui & ,Simhon Iahacob filij duo acceperunt & : dolentes
כאבים ויקחו שני-בני-יעקב שמעון ולוי אחי
occiderūt & ;fiducia‡ ciuitatē super* venerunt & ,suū gladiū quisque ,Dinah
דינה איש חרבו ויבאו על-העיר בטח ויהרגו
occiderunt eius filium Sechem & Chamor Et .masculū omnem
26 כל-זכר׃ ואת-חמור ואת-שכם בנו הרגו
.sunt egressi & ,Sechem domo ē Dinah tulerunt & :gladij os ad
לפי-חרב ויקחו את-דינה מבית שכם ויצאו׃
quia ,vrbem sunt prędati & ,occisos super venerunt Iahacob Filij
27 בני יעקב באו על-החללים ויבזו העיר אשר
,eorū asinos & ,eorū boues & ,eorū Pecudes .suam sororē polluerant
28 טמאו אחותם׃ את-צאנם ואת-בקרם ואת-חמריהם
omnem Et .acceperunt ,agro in ‡ quæ & ,vrbe in‡quæ &
29 ואת-אשר-בעיר ואת-אשר בשדה לקחו׃ ואת-כל-
,captiuauerūt eorū vxores & ,eorū paruulos oēs & ,eorū substantiam
חילם ואת-כל-טפם ואת-נשיהם שבו
ad Iahacob dixit Et . domo in*quæ omnia & ,sunt prędati &
30 ויבזו ואת כל-אשר בבית׃ ויאמר יעקב אל-
terræ habitatore in me faciendū fœtere ad ,me Turbastis :Leui ad & ,Simhon
שמעון ואל-לוי עכרתם אתי להבאישני בישב הארץ
,me super‡se cōgregabūt & :numeri viri† ego & :Perizęo in &,Chenahanæo in
בכנעני ובפרזי ואני מתי מספר ונאספו עלי
.mea domus & ,ego disperdar & ,me percutient &
והכוני ונשמדתי אני וביתי׃
‡ nostram sororem faciet meretricē vt Nūquid :dixerunt Et
31 ויאמרו הכזונה יעשה את-אחותנו׃

nostra erunt? · נהם · obedierunt Chamor & Sechem filio eius, · מול · † per ‡quādo erant ipsi dolore affecti. · היה · * ad ‡cōfidenter, · acie · ad · בזז · violauerant · בקר · ‡erant · חיל · טפף · שבה · * erant · vt fœtere faceretis me habitatoribus · †paucus numero sum: · ‡ aduersum · מתה · נכה · זנה · זין רבה

CAP. XXXV. לה

mane & ,Bethel † ascende ,Surge :Iahacob ad Deus dixit Et
1 ויאמר אלהים אל-יעקב קום עלה בית-אל ושב-
facie à te fugiendo in , te ad est visus qui ,Deo altare ibi fac & :ibi
שם ועשה-שם מזבח לאל הנראה אליך בברחך מפני
qui omnes ad & ,suam domū ad Iahacob dixit Et . tui fratris Esau
2 עשו אחיך׃ ויאמר יעקב אל-ביתו ואל כל-אשר
,vos mūdate & ,vri medio in ‡qui ,alienigena* Deos Remouete :secum‡
עמו הסרו את-אלהי הנכר אשר בתככם והטהרו
,Bethel‡ ascendamus & ,surgamus Et . vestra vestimenta mutate &
3 והחליפו שמלתיכם׃ ונקומה ונעלה בית-אל
fuit & ,meæ angustiæ die in me exaudienti†,Deo altare ibi faciam &
ואעשה-שם מזבח לאל הענה אתי ביום צרתי ויהי
omnes Iahacob ad* dederunt Et . ambulaui qua via in mecum
4 עמדי בדרך אשר הלכתי׃ ויתנו אל-יעקב את כל-
.suis auribus in ‡ quæ , inaures & ,sua manu ī†qui ,alienigenæ‡ deos
אלהי הנכר אשר בידם ואת-הנזמים אשר באזניהם
. Sechem cum* quæ ,quercum subter Iahacob eos abscondit &
ויטמן אתם יעקב תחת האלה אשר עם-שכם׃
:eorum circuitus quæ ,vrbes super Dei terror fuit Et .sunt pfecti Et
5 ויסעו ויהי חתת אלהים על-הערים אשר סביבותיהם
,Luzah in Iahacob venit Et .Iahacob filios post sunt persecuti non &
6 ולא רדפו אחרי בני יעקב׃ ויבא יעקב לוזה
qui populus omnis & ipse ,Bethel ipsa‡ ;Chenahan terra in quæ
אשר בארץ כנען הוא בית-אל הוא וכל-העם אשר-
Quia .Bethel El locum vocauit & ,altare ibi ędificauit Et .secum‡
7 עמו׃ ויבן שם מזבח ויקרא למקום אל בית-אל כי
.sui fratris facie à ipso fugiendo in‡ , Deus eum ad sunt reuelati ibi
שם נגלו אליו האלהים בברחו מפני אחיו׃
Bethel desubter est sepulta & ,Ribcah nutrix Deborah est mortua Et
8 ותמת דבורה מינקת רבקה ותקבר מתחת לבית-אל
Deus est visus Et .Bachuth Allon‡ ei⁹ nomē vocauit & :quercu sub
9 תחת האלון ויקרא שמו אלון בכות׃ וירא אלהים
.ei benedixit & :Aram Padan de ,illo veniēdo in ,adhuc Iahacob ad
אל-יעקב עוד בבאו מפדן ארם ויברך אתו׃
tuū nomē vocabitur Nō .Iahacob‡ tuū Nomē :Deus ei dixit Et
10 ויאמר-לו אלהים שמך יעקב לא-יקרא שמך
vocauit Et .tuū nomen erit Israel quinimo ,Iahacob vltra
עוד יעקב כי אם-ישראל יהיה שמך ויקרא את-
,omnipotens Deus‡ Ego : Deus ei dixit Et . Israel eius nomē
11 שמו ישראל׃ ויאמר לו אלהים אני אל שדי

†in · ישב · tibi, dum fugeres · familiæ suæ, & reliquis · ‡ erant *alienigenarum, †sunt · סור · תוך · ‡ in · †q exaudiuit · צור · * ipsi · נתן · ‡ alienigenarum, †erant · ‡ erant · *erat apud · erant in circuitibus · נסע · חתת · ‡ hæc est · ‡ erat · בנה · visus fuit sibi ‡dū fugeret · גלה · מות · ינק · ‡ quercus fletus. · בכה · ראה · dum veniret ipse · ‡ est · sed · ‡ sum

reges & ,te ex erit gentium coetus & Gens .multiplicare & fructifica cresce
פְּרֵה וּרְבֵה גּוֹי וּקְהַל גּוֹיִם יִהְיֶה מִמֶּךָּ וּמְלָכִים
,Abraham dedi quam terram Et .egredientur tuis lumbis e
12 מֵחֲלָצֶיךָ יֵצֵאוּ׃ וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם
. terram dabo te post tuo semini & :eam dabo tibi ,Ischac &
וּלְיִצְחָק לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ׃
.secum est locutus quo locum in Deus eum desuper ascendit Et
13 וַיַּעַל מֵעָלָיו אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אִתּוֹ׃
statuā ,secum est locutus quo * loco in statuam Iahacob statuit Et
14 וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אִתּוֹ מַצֶּבֶת
. oleum eam super effudit &, libamen eam super libauit &, lapidis
אָבֶן וַיַּסֵּךְ עָלֶיהָ נֶסֶךְ וַיִּצֹק עָלֶיהָ שָׁמֶן׃
ibi secum est locutus quo * loci nomen Iahacob vocauit Et
15 וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ שָׁם
tractus quasi adhuc erat & ,Bethel de sunt profecti Et .Bethel ,Deus
16 אֱלֹהִים בֵּית־אֵל׃ וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי־עוֹד כִּבְרַת־
.ipsa pariēdo in indurauit &,Rachel peperit & .Ephrath in veniendū ad ,terræ
הָאָרֶץ לָבוֹא אֶפְרָתָה וַתֵּלֶד רָחֵל וַתְּקַשׁ בְּלִדְתָּהּ׃
,timeas Ne ,obstetrix ei dixit & ,ipsam pariendo in illā indurādo in fuit Et
17 וַיְהִי בְהַקְשֹׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְיַלֶּדֶת אַל־תִּירְאִי
,mortua quia ,eius anima exeundo in fuit Et .filius tibi iste etiam quia
18 כִּי־גַם־זֶה לָךְ בֵּן׃ וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מֵתָה
.Biniamin eum vocauit eius pater Et .Benoni eius nomē vocauit &
וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא־לוֹ בִנְיָמִין׃
.Bethlechem hæc ,Ephrath via in est sepulta Et .Rachel est mortua Et
19 וַתָּמָת רָחֵל וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הִוא בֵּית לָחֶם׃
sepulchri statua Hæc .eius sepulchrū super statuam Iahacob statuit Et
20 וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה עַל־קְבֻרָתָהּ הִוא מַצֶּבֶת קְבֻרַת־
suū tabernaculū tetēdit & ,Israel est profectus Et .hāc diem ad vsq; Rachel
21 רָחֵל עַד־הַיּוֹם׃ וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וַיֵּט אָהֳלֹה
,ipsa terra in Israel habitādo in fuit Et . Heder turrim vltra ab
22 מֵהָלְאָה לְמִגְדַּל־עֵדֶר׃ וַיְהִי בִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בָּאָרֶץ הַהִוא
audiuit Et .sui patris concubina Bilhah cum cōcubuit & ,Reuben iuit &
וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת־בִּלְהָה פִּילֶגֶשׁ אָבִיו וַיִּשְׁמַע
. duodecim Iahacob filij fuerunt Et . Israel
יִשְׂרָאֵל ס וַיִּהְיוּ בְנֵי־יַעֲקֹב שְׁנֵים עָשָׂר׃
,Leui & ,Simhon & ,Reuben Iahacob primogenitus :Leah Filij
23 בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי
.Biniamin & ,Ioseph Rachel Filij .Zebulun & ,Issachar & ,Iehudah &
24 וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וּזְבוּלֻן׃ בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃
Zilpah filij Et .Naphtali & ,Dan ,Rachel ancillæ Bilhah filij Et
25 וּבְנֵי בִלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל דָּן וְנַפְתָּלִי׃ וּבְנֵי זִלְפָּה
26 ei est natus qui ,Iahacob filij Isti .Aser & ,Ghad ,Leah ancillæ
שִׁפְחַת לֵאָה גָּד וְאָשֵׁר אֵלֶּה בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יֻלַּד־לוֹ
Mamre in suū patrē Ischac ad Iahacob venit Et . Aram Padan in
27 בְּפַדַּן אֲרָם׃ וַיָּבֹא יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אָבִיו מַמְרֵא
,Abraham ibi est hospitatus quo ,Chebron hæc ,Arba ciuitate
קִרְיַת הָאַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן אֲשֶׁר־גָּר־שָׁם אַבְרָהָם
. anni octoginta & anni centum Ischac dies fuerunt Et .Ischac &
28 וְיִצְחָק׃ וַיִּהְיוּ יְמֵי יִצְחָק מְאַת שָׁנָה וּשְׁמֹנִים שָׁנָה׃
,senex ,suos populos ad est collectus & ,est mortuus & ,Ischac obiit Et
29 וַיִּגְוַע יִצְחָק וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו זָקֵן
. eius filij Iahacob & ,Esau eum sepelierūt Et . dierū satur &
וּשְׂבַע יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עֵשָׂו וְיַעֲקֹב בָּנָיו׃

Marginal notes: נתן ab eo è loco in; עלה †titulū *in titulū lapideum; ויצב נסך *in †cum; נסע miliare; ילדה קשה difficultatem passa est dum pareret; *ea difficultate patiēte, dum pareret; ירא יצא *est; מות †egrediente dū moreretur; *Filium doloris mei. *Filium dexteræ. *est †titulum † Hic est titulus; נטה *trans †Gregis. *cū habitaret; פיסקא; †sunt nati sunt; בוא *est †in qua habitauit; קרה גור; יום מאה; מות

CAP. XXXVI. לו

accepit Esau . Edom hic ,Esau generationes istæ Et
1 וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃ עֵשָׂו לָקַח אֶת־
2 ,Chittæi Elon filiam Hadah ,Chenahan filiabus e suas vxores
נָשָׁיו מִבְּנוֹת כְּנָעַן אֶת־עָדָה בַּת־אֵילוֹן הַחִתִּי וְאֶת־
Bosmath Et .Chiuuæi Sibhon filiæ Hanah filiam Aholibamah
3 אָהֳלִיבָמָה בַּת־עֲנָה בַּת־צִבְעוֹן הַחִוִּי׃ וְאֶת־בָּשְׂמַת
Esau ipsi Hadah peperit Et .Nebaioth sororem Ismael filiam
4 בַּת־יִשְׁמָעֵאל אֲחוֹת נְבָיוֹת׃ וַתֵּלֶד עָדָה לְעֵשָׂו אֶת־
peperit Aholibamah Et .Reuhel peperit Bosmath & ,Eliphaz
5 אֱלִיפָז וּבָשְׂמַת יָלְדָה אֶת־רְעוּאֵל׃ וְאָהֳלִיבָמָה יָלְדָה אֶת־
ei sunt nati qui ,Esau filij Isti .Corach & ,Iahalam & ,Iehus
יעיש וְאֶת־יַעְלָם וְאֶת־קֹרַח אֵלֶּה בְּנֵי עֵשָׂו אֲשֶׁר יֻלְּדוּ־לוֹ
,suos filios & ,suas vxores Esau accepit Et .Chenahan terra in
6 בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃ וַיִּקַּח עֵשָׂו אֶת־נָשָׁיו וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־
omne & ,suum pecus & ,suæ domus animas omnes & ,suas filias
בְּנֹתָיו וְאֶת־כָּל־נַפְשׁוֹת בֵּיתוֹ וְאֶת־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־
,Chenahā terra in acquisierat quam suā substantiā omne & ,suū iumentū
בְּהֶמְתּוֹ וְאֵת כָּל־קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
eorū substantia erat Quia .sui fratris Iahacob facie à terram ad iuit &
7 וַיֵּלֶךְ אֶל־אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב אָחִיו׃ כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם

Marginal notes: *sunt *est; ילד; יעיש; לקח pecudes suas, & omnia animalia sua,; קנה †aliam

ferre eorū peregrinationū terra poterat nō Et .pariter habitare præ ,multa
רָב מִשֶּׁבֶת יַחְדָּו וְלֹא יָכְלָה אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם לָשֵׂאת
Esau . Sehir monte in Esau habitauit Et .eorum pecorum facie à eos
8 אֹתָם מִפְּנֵי מִקְנֵיהֶם׃ וַיֵּשֶׁב עֵשָׂו בְּהַר שֵׂעִיר עֵשָׂו
monte in Edom patris Esau generationes Istæ .Edom ipse
9 הוּא אֱדוֹם׃ וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם בְּהַר
vxoris Hadah filius Eliphaz ,Esau filiorū nomina ista Et .Sehir
10 שֵׂעִיר׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־עֵשָׂו אֱלִיפַז בֶּן־עָדָה אֵשֶׁת
;Eliphaz filij fuerunt Et .Esau vxoris Bosmath filius Rehuel ,Esau
11 עֵשָׂו רְעוּאֵל בֶּן־בָּשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וַיִּהְיוּ בְּנֵי אֱלִיפָז
fuit Timnah Et .Chenaz & ,Ghahatha & ,Sepho ,Omar ,Teman
12 תֵּימָן אוֹמָר צְפוֹ וְגַעְתָּם וּקְנַז׃ וְתִמְנַע הָיְתָה
Isti .Hamalech Eliphaz ipsi peperit & ,Esau filio Eliphaz cōcubina
פִילֶגֶשׁ לֶאֱלִיפַז בֶּן־עֵשָׂו וַתֵּלֶד לֶאֱלִיפַז אֶת־עֲמָלֵק אֵלֶּה
,Zerach & ,Nachath ,Rehuel filij isti Et . Esau vxoris Hadah filij
13 בְּנֵי עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת וָזֶרַח
.Esau vxoris Bosmath filij fuerunt Isti .Mizzah & ,Sammah
שַׁמָּה וּמִזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי בָשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃
Sibhon filiæ Hanah filiæ Aholibamah filij fuerunt isti Et
14 וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה בַת־עֲנָה בַּת־צִבְעוֹן
. Corach & ,Iahalam & ,Iehus Esau ipsi peperit Et .Esau vxoris
אֵשֶׁת עֵשָׂו וַתֵּלֶד לְעֵשָׂו אֶת־יעיש וְאֶת־יַעְלָם וְאֶת־קֹרַח׃
dux ,Esau primogeniti Eliphaz Filij :Esau filiorum duces Isti
15 אֵלֶּה אַלּוּפֵי בְנֵי־עֵשָׂו בְּנֵי אֱלִיפַז בְּכוֹר עֵשָׂו אַלּוּף
,Corach Dux ,Chenaz dux ,Sepho dux ,Omar dux ,Teman
16 תֵּימָן אַלּוּף אוֹמָר אַלּוּף צְפוֹ אַלּוּף קְנַז׃ אַלּוּף קֹרַח
terra in Eliphaz duces Isti .Amalech dux ,Ghahatham dux
אַלּוּף גַּעְתָּם אַלּוּף עֲמָלֵק אֵלֶּה אַלּוּפֵי אֱלִיפַז בְּאֶרֶץ
Dux .Esau filij Rehuel filij isti Et .Hadah filij Isti .Edom
17 אֱדוֹם אֵלֶּה בְּנֵי עָדָה׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל בֶּן־עֵשָׂו אַלּוּף
duces Isti .Mizzah dux ,Sammah dux ,Zerach dux ,Nachath
נַחַת אַלּוּף זֶרַח אַלּוּף שַׁמָּה אַלּוּף מִזָּה אֵלֶּה אַלּוּפֵי
isti Et . Esau vxoris Bosmath filij Isti .Edom terra in Rehuel
18 רְעוּאֵל בְּאֶרֶץ אֱדוֹם אֵלֶּה בְּנֵי בָשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃ וְאֵלֶּה
dux ,Iahalam dux ,Iehus Dux :Esau vxoris Aholibamah filij
בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה אֵשֶׁת עֵשָׂו אַלּוּף יְעוּשׁ אַלּוּף יַעְלָם אַלּוּף
. Esau vxoris Hanah filiæ Aholibamah duces Isti .Corach
קֹרַח אֵלֶּה אַלּוּפֵי אָהֳלִיבָמָה בַּת־עֲנָה אֵשֶׁת עֵשָׂו׃
. Edom Ipse .eorum duces isti & ,Esau filij Isti
19 אֵלֶּה בְנֵי־עֵשָׂו וְאֵלֶּה אַלּוּפֵיהֶם הוּא אֱדוֹם׃
Sobal & Lothan ,terræ habitatores Chorei Sehir filij Isti
20 אֵלֶּה בְנֵי־שֵׂעִיר הַחֹרִי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ לוֹטָן וְשׁוֹבָל
Chorei duces Isti .Disan & Eser & Dison Et .Hanah & Sibhon &
21 וְצִבְעוֹן וַעֲנָה׃ וְדִשׁוֹן וְאֵצֶר וְדִישָׁן אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי
Hemā & ,Chori ,Lothan filij fuerunt Et .Edom terra in Sehir filij
22 בְּנֵי שֵׂעִיר בְּאֶרֶץ אֱדוֹם׃ וַיִּהְיוּ בְנֵי־לוֹטָן חֹרִי וְהֵימָם
Manachath & Haluan ,Sobal filij isti Et .Timnah Lothan soror &
23 וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְוָן וּמָנַחַת
.Hanah & ,Aiah & ,Sibhō filij isti Et .Onam & ,Sepho ,Hebal &
24 וְעֵיבָל שְׁפוֹ וְאוֹנָם׃ וְאֵלֶּה בְנֵי־צִבְעוֹן וְאַיָּה וַעֲנָה
illum pascendo in ,deserto in mulos inuenit qui ,Hanah Hic
הוּא עֲנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת־הַיֵּמִם בַּמִּדְבָּר בִּרְעֹתוֹ אֶת־
Aholibamah & Dison ,Hanah filij isti Et .sui patris Sibhon asinos
25 הַחֲמֹרִים לְצִבְעוֹן אָבִיו׃ וְאֵלֶּה בְנֵי־עֲנָה דִּשֹׁן וְאָהֳלִיבָמָה
,Ithran & ,Es ban & Chemdan ,Dison filij isti Et .Hanah filia
26 בַּת־עֲנָה׃ וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן חֶמְדָּן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן
.Hacan & ,Zahauan & Bilhan ,Eser filij Isti .Cheran &
27 וּכְרָן׃ אֵלֶּה בְּנֵי־אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן וַעֲקָן׃
dux ,Chorei duces Isti .Aran & Hus ,Dison filij Isti
28 אֵלֶּה בְנֵי־דִישָׁן עוּץ וַאֲרָן׃ אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי אַלּוּף
,Dison Dux .Hanah dux ,Sibhon dux ,Sohal dux ,Lothan
29 לוֹטָן אַלּוּף שׁוֹבָל אַלּוּף צִבְעוֹן אַלּוּף עֲנָה׃ אַלּוּף דִּשֹׁן
,eorum ducibus in Chorei duces Isti .Disan dux ,Eser dux
30 אַלּוּף אֵצֶר אַלּוּף דִּישָׁן אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי לְאַלֻּפֵיהֶם
terra in regnauerunt qui reges isti Et .Sehir terra in
31 בְּאֶרֶץ שֵׂעִיר׃ וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ
Edom in regnauit Et .Israel filiis in regem regnare ante ,Edom
32 אֱדוֹם לִפְנֵי מְלָךְ־מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּמְלֹךְ בֶּאֱדוֹם
est mortuus Et .Dinhabah eius ciuitatis nomē & ,Behor filius Belah
33 בֶּלַע בֶּן־בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה׃ וַיָּמָת
. Bosrah de Zerach filius Iobab eo pro regnauit & ,Belah
בָּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו יוֹבָב בֶּן־זֶרַח מִבָּצְרָה׃
. australi terra e Chusam eo pro regnauit & ,Iobab est mortuus Et
34 וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו חֻשָׁם מֵאֶרֶץ הַתֵּימָנִי׃
percussit qui Bedad filij Hadad eo pro regnauit & ,Chusam est mortuus Et
35 וַיָּמָת חֻשָׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד בֶּן־בְּדַד הַמַּכֶּה נכה

Marginal notes: vt non quirent habitare; לשאת רבב; ישב נשא *propter pecudes eorū.; †est †sunt; *sunt; איש; ילד; *sunt; היה; איש; *sunt; יעיש; תימן; *sunt; †sunt; *sunt; †sunt; *sunt; *sunt *est; *sunt; Choreorum filiorum; †sunt; *sunt; †est *cū pasceret; ים רעה; *sunt; *sunt; †sunt Choreorum,; *sunt Choreorum; *sunt; antequam regnaret rex super filios; מות

incolumitatem pecorū, & refer mihi rem.

eū misit Et .verbū mihi reuerti fac & ,gregis pacem &,tuorum fratrum
אחיך ואת־שלום הצאן והשבני דבר וישלחהו
errans† ecce & ,vir eum inuenit Et .Sechem in venit &,Chebrō valle ē
15 מעמק חברון ויבא שכמה׃ וימצאהו איש והנה תעה
ישב †errabat
:dixit Et ?quæris Quid :dicendo vir eū interrogauit Et .agro in
16 בשדה וישאלהו האיש לאמר מה־תבקש׃ ויאמר
quæro. pascant.
.pascentes ipsi vbi mihi obsecro Nuncia .quærens ego meos Fratres
את־אחי אנכי מבקש הגידה־נא לי איפה הם רעים׃
נגד †eos
Eamus :dicentes † audiui Quia .hinc sunt Profecti :vir dixit Et
17 ויאמר האיש נסעו מזה כי שמעתי אמרים נלכה
.Dothan in eos inuenit & ,suos fratres post Ioseph iuit Et .Dothan in
דתינה וילך יוסף אחר אחיו וימצאם בדתן׃
,eos ad appropinquaret antequam & ,longinquo à eum viderunt Et
18 ויראו אתו מרחק ובטרם יקרב אליהם
ראה *in dicebat alter alteri:
:suū fratrem ad vir dixerunt Et .eū interimendū ad ,eum*sunt machinati &
19 ויתנכלו אתו להמיתו׃ ויאמרו איש אל־אחיו
מות ‡somniator ille venit.
,eū occidam⁹& ,venite nunc Et .veniens iste somniotum magister‡ Ecce
20 הנה בעל החלמות הלזה בא׃ ועתה לכו ונהרגהו
deuorauit
,cum comedit mala Bestia :dicemus & ,cisternarū vnam in eū piiciamus &
ונשלכהו באחד הברות ואמרנו חיה רעה אכלתהו
בור אכל
eū eripuit & ,Reubē audiuit Et .eius somnia fuerint quid videbimus &
21 ונראה מה־יהיו חלמתיו׃ וישמע ראובן ויצלהו
נצל †in
eos ad dixit Et .anima†eū percutiamus Ne :dixit & ,eorū manu ē
22 מידם ויאמר לא נכנו נפש׃ ויאמר אלהם
נכה ‡est
‡quæ ,hanc cisternam in eum Proiicite .sanguinē effundatis Ne:Reubē
ראובן אל־תשפכו־דם השליכו אתו אל־הבור הזה אשר
,eorū manu è eū erueret vt ,eum in mittatis ne manū & ,deserto in
במדבר ויד אל־תשלחו־בו למען הציל אתו מידם
vt reuerti faceret eum
ad Ioseph venit vt fuit Et .suum patrem ad eū reuerti faciendū ad
23 להשיבו אל־אביו׃ ויהי כאשר־בא יוסף אל־
שוב
tunica ,sua tunica Ioseph expoliauerunt & ,suos fratres
אחיו ויפשיטו את־יוסף את־כתנתו את־כתנת
polymita ‡erat
,cisternā in eum ,piecerūt & ,eū tulerunt Et .eum super‡ quæ sericorum
24 הפסים אשר עליו׃ ויקחהו וישלכו אתו הברה
פסם
,panem comedēdū ad sederunt Et .aquæ ea in †non ,vacua† cisterna &
25 והבור רק אין בו מים׃ וישבו לאכל־לחם
לקח †erant
Ismahelitarum turba ecce & ,viderunt & ,suos oculos leuauerunt &
וישאו עיניהם ויראו והנה ארחת ישמעאלים
ריק נשא veniebat *portabant
,stactē & ,resinā & ,aromata ferentes* eorū cameli & ,Ghilhad de veniens
באה מגלעד וגמליהם נשאים נכאת וצרי ולט
נכת *vt deferrent
ad Iehudah dixit Et .Aegyptum in descendere faciendū ad* ,ambulātes
26 הולכים להוריד מצרימה׃ ויאמר יהודה אל־
ירד
celauerimus & ,nostrū fratrē occiderimus si vtilitas Quæ :suos fratres
אחיו מה־בצע כי נהרג את־אחינו וכסינו
nostra manus & ,Ismahelitis eū vendamus & ,Venite ?eius sanguinem
27 את־דמו׃ לכו ונמכרנו לישמעאלים וידנו
ילך est.
.ei⁹ fratres paruerūt Et .ipse nostra caro ,noster frater quia .eū in sit ne
אל־תהי־בו כי־אחינו בשרנו הוא וישמעו אחיו׃
fecerūt ascēdere &,extraxerūt &,mercatores Midianitæ viri transierūt Et
28 ויעברו אנשים מדינים סחרים וימשכו ויעלו
עלה viginti
viginti in Ismahelitis Ioseph vendiderūt Et .cisterna è Ioseph
את־יוסף מן־הבור וימכרו את־יוסף לישמעאלים בעשרים
argenteis:
Reuben est reuersus Et .Aegyptū in Ioseph adduxerunt & :argento
29 כסף ויביאו את־יוסף מצרימה׃ וישב ראובן
‡erat
.sua vestimenta scidit & ,cisterna ī Ioseph‡non ecce & ,cisternam ad
אל־הבור והנה אין־יוסף בבור ויקרע את־בגדיו׃
ego ?quò ego & ,est non Puer :dixit & ,suos fratres ad est reuersus Et
30 וישב אל־אחיו ויאמר הילד איננו ואני אנה אני־
quò ibo?
,caprarum hircū iugulauerūt & ,Ioseph tunicam tulerunt Et ?veniens
31 בא׃ ויקחו את־כתנת יוסף וישחטו שעיר עזים
,polymitā tunicam miserunt Et .sanguine in tunicam tinxerunt &
32 ויטבלו את־הכתנת בדם׃ וישלחו את־כתנת הפסים
כתן deferre
agnosce :inuenimus Hanc :dixerūt & ,suū patrem ad fecerunt venire &
ויביאו אל־אביהם ויאמרו זאת מצאנו הכר־
נכר sit,
:dixit & ,eā agnouit Et .non an ,ipsa tui filij tunica vtrum ,nunc
33 נא הכתנת בנך הוא אם־לא׃ ויכירה ויאמר
‡est.
.Ioseph est raptus Rapiēdo .eū deuorauit mala Bestia .‡mei filij Tunica
כתנת בני חיה רעה אכלתהו טרף טרף יוסף׃
,suis lumbis in saccum posuit & ,sua vestimenta Iahacob scidit Et
34 ויקרע יעקב שמלתיו וישם שק במתניו
שום
,eius filij oēs surrexerunt Et .multis diebus suo filio super luxit &
35 ויתאבל על־בנו ימים רבים׃ ויקמו כל־בניו
Quia :dixit & ,consolari renuit & ,eū consolandū ad ,eius filiæ oēs &
וכל־בנתיו לנחמו וימאן להתנחם ויאמר כי־
.eius pater eum fleuit Et .sepulchrum ad lugens meū filiū ad descendam
ארד אל־בני אבל שאלה ויבך אתו אביו׃
ירד בכה

est mortuus Et .Hauith ei⁹ ciuitatis nomē Et .Moab agro in Midian
36 את־מדין בשדה מואב ושם עירו עוית׃ וימת
est mortuus Et .Masrechah de Samlah eo pro regnauit & :Hadad
37 הדד וימלך תחתיו שמלה ממשרקה׃ וימת
.fluminis Rechoboth de Saul eo pro regnauit & ,Samlah
שמלה וימלך תחתיו שאול מרחבות הנהר׃
מלך
.Hachbor filius Bahalchanan eo pro regnauit & ,Saul est mortuus Et
38 וימת שאול וימלך תחתיו בעל חנן בן־עכבור׃
,Hadar eo pro regnauit & ,Hachbor fili⁹ Bahalchanan est mortuus Et
39 וימת בעל חנן בן־עכבור וימלך תחתיו הדר
filia Mehethabel eius vxoris nomen & ,Pahu eius ciuitatis nomē &
ושם עירו פעו ושם אשתו מהיטבאל בת־
איש
,Esau ducum nomina † ista Et .Mezahab filiæ Mathred
†sunt
40 מטרד בת מי זהב׃ ואלה שמות אלופי עשו
dux ,Timnah Dux .suis nominibus in ,sua loca ad ,suas familias ad
per secundū nomina sua.
למשפחתם למקמתם בשמתם אלוף תמנע אלוף
,Elah dux ,Aholibamah Dux .Ietheth dux ,Haluah
41 עלוה אלוף יתת׃ אלוף אהליבמה אלוף אלה
קום
.Mibsar dux ,Teman dux ,Chenaz Dux .Pinon dux
42 אלוף פינן׃ אלוף קנז אלוף תימן אלוף מבצר׃
,Edom duces* Isti .Hiram dux ,Magdiel Dux
*sunt
43 אלוף מגדיאל אלוף עירם אלה אלופי אדום
.Edom pater Esau † Ipse .eorū possessionis terra in ,suas habitatiōes per
hæreditatis †est
למשבתם בארץ אחזתם הוא עשו אבי אדום׃
ישב

CAP. XXXVII. לז

.Chenahā terra in,sui patris peregrinationū terra in Iahacob habitauit Et
1 וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען׃
annorū septemdecim filius Ioseph :Iahacob generationes* Istæ
*sunt
2 אלה תלדות יעקב יוסף בן־שבע־עשרה שנה
ילד
,Bilhah filiis cum puer ipse‡& ,pecudibus in‡suis fratrib⁹ cum pastor erat
pascebat ‡pecudes ‡erat
היה רעה את־אחיו בצאן והוא נער את־בני בלהה
eorū infamiam Ioseph retulit Et .sui patris vxorum ,Zilpah filiis cum &
ואת־בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף את־דבתם
בוא דבב
cūctis præ Ioseph diligebat Israel Et .eorum patrem ad malam
3 רעה אל־אביהם׃ וישראל אהב את־יוסף מכל־
.sericorum‡ tunicam ei fecit & ,ei ipse senectutum filius quia ,suis filiis
senectutis erat *polymitā.
בניו כי־בן־זקנים הוא לו ועשה לו כתנת פסים׃
פסם
cūctis præ eorum pater diligeret eum quòd ,eius fratres viderunt Et
4 ויראו אחיו כי־אתו אהב אביהם מכל־
ראה
.pace in*eū alloqui poterāt nō & ,eum habebāt odio & ,eius fratribus
*pacificè.
אחיו וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלם׃
ampli⁹ addiderūt & ,suis fratrib⁹ nūciauit & ,somniū Ioseph sōniauit Et
5 ויחלם יוסף חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד
נגד
quod ,hoc somnium quæso Audite :eos ad dixit Et .eum odisse
vt odio haberent eum.
6 שנא אתו׃ ויאמר אליהם שמעו־נא החלום הזה אשר
.agri medio in manipulos manipulantes nos ecce Et .somniaui
ligabamus
7 חלמתי׃ והנה אנחנו מאלמים אלמים בתוך השדה
circundabant ecce Et .stabat etiam & ,meus manipul⁹ surrexit ecce Et
והנה קמה אלמתי וגם־נצבה והנה תסבינה
יצב סבב
:ei⁹ fratres ei dixerūt Et .meo manipulo se incuruabāt & ,vestri manipuli
8 אלמתיכם ותשתחוין לאלמתי׃ ויאמרו לו אחיו
שחה
?nos in dominaberis dominādo an ,nos sup regnabis regnando Nunquid
nobis?
המלך תמלך עלינו אם־משול תמשל בנו
.eius verba super &‡,eius somnia super† eum odio habere adhuc addiderunt Et
vt odio haberent †propter ‡& propter
ויוספו עוד שנא אתו על־חלמתיו ועל־דבריו׃
,suis fratribus illud narrauit & ,alterum somnium adhuc somniauit Et
9 ויחלם עוד חלום אחר ויספר אתו לאחיו
.vn & luna & sol ecce Et .adhuc somniū somniaui Ecce :dixit &
ויאמר הנה חלמתי חלום עוד והנה השמש והירח ואחד
suum patrem ad‡narrauit Et .mihi se incuruantes stellæ decim
incuruabant ‡patri suo, & fratrib⁹ suis.
10 עשר כוכבים משתחוים לי׃ ויספר אל־אביו
somnium †Quid :ei dixit & ,eius pater eū in‡increpauit Et .suos fratres ad &
‡cum †est
ואל־אחיו ויגער־בו אביו ויאמר לו מה החלום
,tui fratres & tua mater & ego veniem⁹ veniēdo Nū ?somniasti quod hoc
הזה אשר חלמת הבוא נבוא אני ואמך ואחיך
:eius fratres eū in inuiderunt Et ?terram in tibi nos incuruādum ad
11 להשתחות לך ארצה׃ ויקנאו־בו אחיו
pascendū ad eius fratres iuerūt Et .verbum obseruabat eius pater &
12 ואביו שמר את־הדבר׃ וילכו אחיו לרעות
רעה
:Ioseph ad Israel dixit Et .Sechem in sui patris pecudes
13 את־צאן אביהם בשכם׃ ויאמר ישראל אל־יוסף
.eos ad te mittam & Veni ?Sechem in pascentes tui fratres Nonne
pascunt †adsum
הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם
ילך
pacem* vide ,nunc Vade :ei dixit Et .ego† Ecce :ei dixit Et
*incolumitatem
14 ויאמר לו הנני׃ ויאמר לו לך־נא ראה את־שלום

eunucho† Potiphar , Aegyptum ad eum vendiderūt Midianitæ Et

36 וְהַמְּדָנִים מָכְרוּ אֹתוֹ אֶל־מִצְרָיִם לְפוֹטִיפַר סְרִיס

. laniorum principi Parhoh

פַּרְעֹה שַׂר הַטַּבָּחִים׃

† in Aegypto principi — שׂור [e]

CAP. XXXVIII. לח

,suis fratribus cum à Iehudah descendit ,ipso tempore in ,fuit Et

1 וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו

vidit Et . Chirah eius nomē & ,Hadullamitē virum ad declinauit &

2 וַיֵּט עַד־אִישׁ עֲדֻלָּמִי וּשְׁמוֹ חִירָה׃ וַיַּרְא־

,eā accepit & : Suah eius nomē & ,Chenahanęi viri filiam Iehudah ibi

שָׁם יְהוּדָה בַּת־אִישׁ כְּנַעֲנִי וּשְׁמוֹ שׁוּעַ וַיִּקָּחֶהָ

vocauit & ,filiū peperit & ,concepit Et . eam ad est ingressus &

3 וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃ וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־

vocauit & ,filiū peperit & ,adhuc concepit Et . Her eius nomen

4 שְׁמוֹ עֵר׃ וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־

vocauit & ,filiū peperit & ,adhuc addidit Et . Onan eius nomen

5 שְׁמוֹ אוֹנָן׃ וַתֹּסֶף עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־

accepit Et . eum illam pariendo in ,Chezib in erat Et . Selah eius nomen

6 שְׁמוֹ שֵׁלָה וְהָיָה בִכְזִיב בְּלִדְתָּהּ אֹתוֹ׃ וַיִּקַּח

. Thamar eius nomē & ,suo primogenito Her ipsi vxorem Iehudah

יְהוּדָה אִשָּׁה לְעֵר בְּכוֹרוֹ וּשְׁמָהּ תָּמָר׃

: DOMINI oculis in malus Iehudah primogenitus Her erat Et

7 וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה

ad Ingredere : Onan ad Iehudah dixit Et . DOMINUS eum interemit &

8 וַיְמִתֵהוּ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא אֶל־

cognouit Et .tuo fratri semen suscita & ,eam duc & ,tui fratris vxorem

9 אֵשֶׁת אָחִיךָ וְיַבֵּם אֹתָהּ וְהָקֵם זֶרַע לְאָחִיךָ׃ וַיֵּדַע

vxorem ad ingrediebatur si Et ,semen foret sibi non quòd ,Onan

אוֹנָן כִּי לֹּא לוֹ יִהְיֶה הַזָּרַע וְהָיָה אִם־בָּא אֶל־אֵשֶׁת

. suo fratri semen dandum non ad ,terram in corrūpebat & ,sui fratris

אָחִיו וְשִׁחֵת אַרְצָה לְבִלְתִּי נְתָן־זֶרַע לְאָחִיו׃

. eum etiā fecit mori & : fecit quod , DOMINI oculis in malum fuit Et

10 וַיֵּרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמֶת גַּם־אֹתוֹ׃

domo in vidua Mane : suam nurum Thamar ad Iehudah dixit Et

11 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְתָמָר כַּלָּתוֹ שְׁבִי אַלְמָנָה בֵית־

moriatur forte Ne ,dixit Quia .meus fili Selah crescat donec ,tui patris

אָבִיךְ עַד־יִגְדַּל שֵׁלָה בְנִי כִּי אָמַר פֶּן־יָמוּת

. sui patris domo in mãsit & ,Thamar iuit Et . ei fratres sicut ipse etiam

גַּם־הוּא כְּאֶחָיו וַתֵּלֶךְ תָּמָר וַתֵּשֶׁב בֵּית אָבִיהָ׃

. Iehudah vxor Suah filia et est mortua & ,dies sunt multiplicati Et

12 וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים וַתָּמָת בַּת־שׁוּעַ אֵשֶׁת־יְהוּדָה

Chirah & ipse ,sui gregis tonsores super ascēdit & ,Iehudah se est cōsolat Et ad

וַיִּנָּחֶם יְהוּדָה וַיַּעַל עַל־גֹּזְזֵי צֹאנוֹ הוּא וְחִירָה

: dicēdo ,Thamar ipsi fuit nūciatū Et . Timnath in Hadullamita ei socius

13 רֵעֵהוּ הָעֲדֻלָּמִי תִּמְנָתָה׃ וַיֻּגַּד לְתָמָר לֵאמֹר

remouit Et . suum gregē tōdendū ad Timnath in ascendens tuus socer Ecce

14 הִנֵּה חָמִיךְ עֹלֶה תִמְנָתָה לָגֹז צֹאנוֹ׃ וַתָּסַר

, est inuoluta & ,velamine in se operuit & ,se desuper suæ viduitatis vestes

בִּגְדֵי אַלְמְנוּתָהּ מֵעָלֶיהָ וַתְּכַס בַּצָּעִיף וַתִּתְעַלָּף

viderat Qm . Timnath in viam super quod ,Henaim ostio in sedit &

וַתֵּשֶׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם אֲשֶׁר עַל־דֶּרֶךְ תִּמְנָתָה כִּי רָאֲתָה

. vxorem in ei fuerat data non ipsa & ,Selah creuerat quòd

כִּי־גָדַל שֵׁלָה וְהִוא לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה׃

. suā faciē operuerat quia . meretricē in eā putauit & ,Iehudah eā vidit Et

15 וַיִּרְאֶהָ יְהוּדָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לְזוֹנָה כִּי כִסְּתָה פָּנֶיהָ׃

. te ad ingrediar ,quæso Da : dixit & ,viam ad eam ad declinauit Et

16 וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הָבָה־נָּא אָבוֹא אֵלַיִךְ

,mihi dabis Quid : dixit & . ipsa sua nurus quòd ,nouerat non quia

כִּי לֹא יָדַע כִּי כַלָּתוֹ הִוא וַתֹּאמֶר מַה־תִּתֶּן־לִי

de caprarum hœdum mittam Ego : dixit Et ? me ad ingrediaris si

17 כִּי תָבוֹא אֵלָי׃ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי־עִזִּים מִן־

Quod : dixit Et . te mittere ad usq; arrabone dabis Num : dixit & . grege

18 הַצֹּאן וַתֹּאמֶר אִם־תִּתֵּן עֵרָבוֹן עַד שָׁלְחֶךָ׃ וַיֹּאמֶר מָה

, tua virgā & ,tuā thaniā & ,tuū Sigillū : dixit Et ? tibi dem quod pignus

הָעֵרָבוֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן־לָךְ וַתֹּאמֶר חֹתָמְךָ וּפְתִילֶךָ וּמַטְּךָ

. ei concepit & ,eam ad est ingressus & ,ei dedit Et . tua manu in quod

אֲשֶׁר בְּיָדֶךָ וַיִּתֶּן־לָהּ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַתַּהַר לוֹ׃

vestib se induit & ,se desuper suū velamē remouit & ,abiit & ,surrexit Et

19 וַתָּקָם וַתֵּלֶךְ וַתָּסַר צְעִיפָהּ מֵעָלֶיהָ וַתִּלְבַּשׁ בִּגְדֵי

, sui socij manu in caprarum hœdum Iehudah misit Et . suæ viduitatis

20 אַלְמְנוּתָהּ׃ וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדִי הָעִזִּים בְּיַד רֵעֵהוּ

. eam inuenit nō & . mulieris manu de pignus capiendū ad Hadullamitæ

הָעֲדֻלָּמִי לָקַחַת הָעֵרָבוֹן מִיַּד הָאִשָּׁה וְלֹא מְצָאָהּ׃

, illa prostituta Vbi : dicendo ,eius loci viros interrogauit Et

21 וַיִּשְׁאַל אֶת־אַנְשֵׁי מְקֹמָהּ לֵאמֹר אַיֵּה הַקְּדֵשָׁה הִוא

prostituta hoc in fuit Non : dixerūt Et ? viam super Henaim in

בָעֵינַיִם עַל־הַדָּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הָיְתָה בָזֶה קְדֵשָׁה׃

viri etiam Et . eam inueni Non : dixit & ,Iehudah ad est reuersus Et

22 וַיָּשָׁב אֶל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מְצָאתִיהָ וְגַם אַנְשֵׁי

: Iehudah dixit Et . prostituta hoc in fuit Non : dixerunt loci

23 הַמָּקוֹם אָמְרוּ לֹא־הָיְתָה בָזֶה קְדֵשָׁה׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה

, hunc hœdum misi Ecce . contemptui simus forte ne : sibi Capiat

תִּקַּח־לָהּ פֶּן נִהְיֶה לָבוּז הִנֵּה שָׁלַחְתִּי הַגְּדִי הַזֶּה

est nunciatum & ,mensium tertiatio ut fuit Et . eam inuenisti non tu &

24 וְאַתָּה לֹא מְצָאתָהּ׃ וַיְהִי כְּמִשְׁלֹשׁ חֳדָשִׁים וַיֻּגַּד

ecce etiam & ,tua nurus Thamar est Fornicata : dicendo Iehudah ipsi

לִיהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תָּמָר כַּלָּתֶךָ וְגַם הִנֵּה

. comburatur & ,eam Educite : Iehudah dixit Et . fornicationes ad grauida

הָרָה לִזְנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאוּהָ וְתִשָּׂרֵף׃

Viro : dicendo suum socerū ad misit ipsa & ,educta Ipsa

25 הִוא מוּצֵאת וְהִיא שָׁלְחָה אֶל־חָמִיהָ לֵאמֹר לְאִישׁ

, sigillum cuius ,quęso Agnosce : dixit & . grauida ego ,ei hæc cuius

אֲשֶׁר־אֵלֶּה לּוֹ אָנֹכִי הָרָה וַתֹּאמֶר הַכֶּר־נָא לְמִי הַחֹתֶמֶת

est Iusta : dixit & ,Iehudah agnouit Et . ista virga & ,thaniæ &

26 וְהַפְּתִילִים וְהַמַּטֶּה הָאֵלֶּה׃ וַיַּכֵּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צָדְקָה

, adhuc addidit nō Et . meo filio Selah eam dedi non quòd eo quia me præ

מִמֶּנִּי כִּי־עַל־כֵּן לֹא־נְתַתִּיהָ לְשֵׁלָה בְנִי וְלֹא־יָסַף עוֹד

gemini ecce & ,eius pariendi tempore in fuit Et . eam cognoscendum ad

27 לְדַעְתָּהּ׃ וַיְהִי בְּעֵת לִדְתָּהּ וְהִנֵּה תְאוֹמִים

, obstetrix accepit & ,manū dedit & ,illa pariendo in fuit Et . eius vtero in

28 בְּבִטְנָהּ׃ וַיְהִי בְלִדְתָּהּ וַיִּתֶּן־יָד וַתִּקַּח הַמְיַלֶּדֶת

. prius est egressus Iste : dicendo ,coccinū eius manū super ligauit &

וַתִּקְשֹׁר עַל־יָדוֹ שָׁנִי לֵאמֹר זֶה יָצָא רִאשֹׁנָה׃

: dixit & ,eius frater est egressus ecce & ,suā manū conuertes ut fuit Et

29 וַיְהִי כְּמֵשִׁיב יָדוֹ וְהִנֵּה יָצָא אָחִיו וַתֹּאמֶר

. Peres eius nomē vocauit Et . diuisio te Super ? diuisisti Cur

מַה־פָּרַצְתָּ עָלֶיךָ פָּרֶץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פָּרֶץ׃

: coccinū eius manum super cui , eius frater est egressus postea Et

30 וְאַחַר יָצָא אָחִיו אֲשֶׁר עַל־יָדוֹ הַשָּׁנִי

. Zerah eius nomē vocauit &

וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זָרַח׃

CAP. XXXIX. לט

princeps eunuchus Potiphar eum emit Et . Aegyptū in est fact descēdere Ioseph Et

1 וְיוֹסֵף הוּרַד מִצְרָיְמָה וַיִּקְנֵהוּ פּוֹטִיפַר סְרִיס

: Ismahelitarum manu e ,Aegyptius vir ,laniorum princeps ,Parhoh

פַּרְעֹה שַׂר הַטַּבָּחִים אִישׁ מִצְרִי מִיַּד הַיִּשְׁמְעֵאלִים

Ioseph cum DOMINUS fuit Et . illuc eū fecerunt descēdere qui

2 אֲשֶׁר הוֹרִדֻהוּ שָׁמָּה׃ וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף

. Aegyptij sui domini domo in fuit & ,prosperans vir fuit &

וַיְהִי אִישׁ מַצְלִיחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמִּצְרִי׃

ipse quæ omnia & ,eo cum DOMINUS quòd ,eius dns vidit Et

3 וַיַּרְא אֲדֹנָיו כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכֹל אֲשֶׁר־הוּא

gratiā Ioseph inuenit Et . ei manu in prosperare faciēs DOMINUS faciens

4 עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ בְּיָדוֹ׃ וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן

omnia & ,suā domū super eū præposuit Et ,ei ministrabat & ,eius oculis in

בְּעֵינָיו וַיְשָׁרֶת אֹתוֹ וַיַּפְקִדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־

super & ,suā domū in eum præposuit tunc ex fuit Et . ei manu i dedit ,ei erat

5 יֶשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדוֹ׃ וַיְהִי מֵאָז הִפְקִיד אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל

Aegyptij domū DOMINUS benedixit & ,ei erant quæ omnia

כָּל־אֲשֶׁר יֶשׁ־לוֹ וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־בֵּית הַמִּצְרִי

, ei erant quę omnib in DOMINI benedictio fuit Et . Ioseph propter

בִּגְלַל יוֹסֵף וַיְהִי בִּרְכַּת יְהוָה בְּכָל־אֲשֶׁר יֶשׁ־לוֹ

nō & ,Ioseph manu in ,sibi quę omnia reliquit Et . agro in & domo in

6 בַּבַּיִת וּבַשָּׂדֶה׃ וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיַד־יוֹסֵף וְלֹא־

erat Et . comedens ipse quem ,panem nisi ,quicquā secum cognouit

יָדַע אִתּוֹ מְאוּמָה כִּי אִם־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי

verba post fuit Et . aspectu pulcher & ,forma pulcher Ioseph

7 יוֹסֵף יְפֵה־תֹאַר וִיפֵה מַרְאֶה׃ וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים

: dixit & ,Ioseph ad suos oculos eius domini vxor leuauit & ,ista

הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אֵשֶׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף וַתֹּאמֶר

Ecce : sui domini vxorem ad dixit & ,renuit Et . mecum Concumbe

8 שִׁכְבָה עִמִּי׃ וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר אֶל־אֵשֶׁת אֲדֹנָיו הֵן

, ei est quod omne & ,domo in quid ,mecū cognouit non meus dns

אֲדֹנִי לֹא־יָדַע אִתִּי מַה־בַּבָּיִת וְכֹל אֲשֶׁר־יֶשׁ־לוֹ

prohibuit nō Et . me præ hac domo in magnus ipse Non . mea manu in dedit

9 נָתַן בְּיָדִי׃ אֵינֶנּוּ גָדוֹל בַּבַּיִת הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־חָשַׂךְ

quomodo Et . eius vxor tu quod eo in ,te nisi quicquam me à

מִמֶּנִּי מְאוּמָה כִּי אִם־אוֹתָךְ בַּאֲשֶׁר אַתְּ־אִשְׁתּוֹ וְאֵיךְ

? Deum contra peccabo & ,hoc grande malum faciam

אֶעֱשֶׂה הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטָאתִי לֵאלֹהִים׃

Marginal notes (right column): רְאֵה, לָקַח, בּוֹא, הָרָה, יָלַד, נָטָה; quando peperit ipsa; מוּת [k]; affinitatē cōtrahe cū ea iure propinquitatis; quando ne daret; displicuit; רוּעַ; כָּלַל [m]; יָשַׁב; יָלַךְ; רָבָה; ouiū suarū; עָלָה; נָגַד; ascendit; oues suas; גָּזַז סוּר; à; celauit se; כָּסָה; duorū fontium; erat iuxta; esse; כָּסָה; Age; יָהַב; נָטָה; esset; כָּלַל; pecudibus; donec miseris? ut; palliū tuū; נָטָה; ex eo; הָרָה; à; קוּם; יָלַךְ; סוּר; per manum ut caperet; est meretrix; קוּם.

Marginal notes (left column): fontibus; iuxta hic meretrix; hic meretrix; שׁוּב; לָקַח; fuerūt circiter tres mēses; נָגַד; זָנָה; de fornicationibus; educebatur; De viro; יָצָא; sunt, sum; fit; נָכַר; Iustior me est; נָתַן; vt cognosceret; quo parturiebat ipsa; יָדַע; יָלַד; erant; illa pariēte; ad cūm retraheret; שׁוּב; fit; Diuisio, irruptio, siue fortitudo; ad cuius manum erat; יָרַד; קָנָה; faciebat; secundabat; חָנַן; quæ ex eo tempore, quo; domui suæ; erant; comedebat; נָשָׂא; esset; Non est maior aliquis; me; sis; ut peccem.

,eam ad audiret†non & ,die die * Ioseph ad eam loqui vt fuit Et
10 ויהי כדברה אל־יוסף יום יום ולא־שמע אליה
diem secundum ,fuit Et .ea cum existendum ad ,eam apud concumbendum ad
לשכב אצלה להיות עמה: 11 ויהי כהיום
viris ex vir‖ non & ;suum opus faciendum ad‡domū est ingressus & ,hanc
הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי
Concūbe :dicendo ,eius veste in eū apprehēdit Et .domo in illic domus
12 הבית שם בבית: ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה
.foras est egressus Et .fugit & ,ei⁹ manu in suū vestimētū reliqt & .mecū
עמי ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה:
fugisset & ,sua manu in suū vestimētū reliquisset ꝙ ,eam videre vt fuit Et
13 ויהי כראותה כי־עזב בגדו בידה וינס
:dicendo ,eos ad dixit & ,suæ domus viros ad clamauit*Et .foras
14 החוצה: ותקרא לאנשי ביתה ותאמר להם לאמר
est Ingressus .nos in illudendum ad ,Hebræū virum nobis adduxit ,Videte
ראו הביא לנו איש עברי לצחק בנו בא
fuit Et .magna voce in clamaui & ,mecum cōcumbendū ad ,me ad
15 אלי לשכב עמי ואקרא בקול גדול: ויהי
reliquit & ;clamassem & ,meam vocem eleuassem quòd ,eum audire vt
כשמעו כי־הרימתי קולי ואקרא ויעזב
retinuit Et .foras est egressus & ,fugit & ,me apud suum vestimentū
16 בגדו אצלי וינס ויצא החוצה: ותנח
.suam domum ad eius dominum venire ad vsq; ,se apud eius vestimentum
בגדו אצלה עד־בוא אדניו אל־ביתו:
est Ingressus :dicendo ista verba secundum eum ad est locuta Et
17 ותדבר אליו כדברים האלה לאמר בא
.me in illudendum ad ,nobis adduxisti quem ,Hebræus seruus me ad
אלי העבד העברי אשר־הבאת לנו לצחק בי:
suū vestimētū reliquit & ,clamassem & ,meā vocē me leuare vt fuit Et
18 ויהי כהרימי קולי ואקרא ויעזב בגדו
verba eius dominus audire vt fuit Et .foras fugit & ,me apud
19 אצלי וינס החוצה: ויהי כשמע אדניו את־דברי
ista verba Secundum :dicendo ,eum ad est locuta quæ ,suæ vxoris
אשתו אשר דברה אליו לאמר כדברים האלה
Ioseph domin⁹ accepit Et .eius furor est iratus & ,tuus seruus mihi fecit
20 עשה לי עבדך ויחר אפו: ויקח אדני יוסף
regis vincti quo loco† carceris domum ad‡eum dedit† & ,eum
אתו ויתנהו אל־בית הסהר מקום אשר־אסורי המלך
cum DOMINVS fuit Et .carceris domo in ibi fuit & :ligati‡
21 אסורים ויהי־שם בבית הסהר: ויהי יהוה את־
oculis in eius gratiam dedit & ,misericordiam eū ad inclinauit & ,Ioseph
יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיני
manu in ,carceris dom⁹ princeps dedit Et .carceris domus principis
22 שר בית־הסהר: ויתן שר בית־הסהר ביד־
quæ omnia & ,carceris domo in † qui ,vinctos omnes Ioseph
יוסף את כל־האסורם אשר בבית הסהר ואת כל־אשר
carceris domus princeps Neque .faciens‡ erat ipse ,ibi facientes‡
23 עשים שם הוא היה עשה: אין שר בית־הסהר
:eo cū* DOMINVS qđ eo in ,eius manu in quidquam omne videns
ראה את־כל־מאומה בידו באשר יהוה אתו
.faciens prosperare‡ DOMINVS ,faciens† ipse quod &
ואשר־הוא עשה יהוה מצליח:

cum loquěretur ipsa, * dietim, †pareret ei, vt concumberet secum, vt esset ‡vt faceret ‖erat quisquā per vestimentum eius, נוס y cùm vidisset ipsa, ראה z ‡vocauit viros vt illuderet nos. בוא a cùm audisset ipse, רום b ינח c donec veniret dn̄s eius vt illuderet in me. cū eleuassem cùm audisset hæc חרה d †in לקח e †posuit ‡in domo ‡vinciuntur אסירי ק נטה f חנן g שור h †erant האסירים ק ‡faciebant ‡faciebat. videbat quidquam ex iis, quæ erant * erat † faciebat, ‡secundabat.

CAP. XL. מ

,Aegypti regis pincerna peccauerunt hæc verba post ,fuit Et
1 ויהי אחר הדברים האלה חטאו משקה מלך־מצרים
super Parhoh succensuit Et .Aegypti regi suo domino ,pistor &
2 והאפה לאדניהם למלך מצרים: ויקצף פרעה על
.pistorum principem cōtra & ,pincernarū principē super ,suos eunuchos duos
שני סריסיו על שר המשקים ועל שר האופים:
domum ad‡ ,laniorum principis domus custodia in eos dedit Et
3 ויתן אתם במשמר בית שר הטבחים אל־בית
princeps commendauit‖ Et .ibi * vinctus Ioseph quo loco† ,carceris
4 הסהר מקום אשר יוסף אסור שם: ויפקד שר
dies‡ fuerunt Et .eis ministrabat & ,eis cum Ioseph laniorum
הטבחים את־יוסף אתם וישרת אתם ויהיו ימים
suum somnium quisq; ,ipsi ambo somnium somniauerūt Et .custodia in
5 במשמר: ויחלמו חלום שניהם איש חלמו
Pincerna :sui somnij solutionem secundum quisq; .vna nocte in
בלילה אחד איש כפתרון חלמו המשקה
.carceris domo in vincti † qui ,Aegypti regi ‡ qui pistor &
והאפה אשר למלך מצרים אשר אסורים בבית הסהר:
.conturbati ipsi ecce & ,eos vidit & :diluculo in Ioseph eos ad venit Et
6 ויבא אליהם יוסף בבקר וירא אתם והנם זעפים:
,sui dn̄i dom⁹ custodia in secū * qui ,Parhoh eunuchos interrogauit Et
7 וישאל את־סריסי פרעה אשר אתו במשמר בית־אדניו

hæc cōtra vtrūq; principem suum, contra posuit ‡in domo †in *erat ‖præposuit eis, ‡per annum vel, aliquādiu ‡fuerant †erant erant dolore affecti. principes *erant

Somniū :eū ad dixerunt Et ?hodie malæ vestræ facies Cur :dicendo
8 לאמר מדוע פניכם רעים היום: ויאמרו אליו חלום
Nonne :Ioseph eos ad dixit Et .illud non soluens & ,somniauimus
חלמנו ופתר אין אתו ויאמר אלהם יוסף הלוא
princeps narrauit Et .mihi quæso Narrate ?solutiones‡ Dei
9 לאלהים פתרנים ספרו־נא לי: ויספר שר־
ecce & ,meo somnio In :ei dixit & :Ioseph ipsi suum somnium pincernarum
המשקים את־חלמו ליוסף ויאמר לו בחלומי והנה
germinans tanquā ipsa‡& :rami tres‡ vite in Et .meas facies ad vitis
10 גפן לפני: ובגפן שלשה שריגם והוא כפרחת
calix Et .vuas eius botri fecerunt Coquere .eius flos ascendit
11 עלתה נצה הבשילו אשכלתיה ענבים: וכוס
in eas exprimebā & ,vuas accipiebam & ,mea manu in† Parhoh
פרעה בידי ואקח את־הענבים ואשחט אתם אל־
dixit Et .Parhoh volam super calicem dabam & ,Parhoh calicem
12 כוס פרעה ואתן את־הכוס על־כף פרעה: ויאמר
.ipsi* dies tres ,rami Tres .eius interpretatio‡ Hęc :Ioseph ei
לו יוסף זה פתרנו שלשת השרגים שלשת ימים הם:
te faciet redire & ,tuū caput Parhoh eleuabit diebus tribus adhuc In
13 בעוד שלשת ימים ישא פרעה את־ראשך והשיבך
priorem rationem‡ secundū ei⁹ manu in Parhoh calicē dabis & ,tuā sedē super†
על־כנך ונתת כוס־פרעה בידו כמשפט הראשון
fuerit bene quādo ,tecū mei memento Sed .eius pincerna fuisti qua
14 אשר היית משקהו: כי אם־זכרתני אתך כאשר ייטב
ad mei mentionē facies‡ & :misericordiam mecum quæso facies‡ & :tibi
לך ועשית־נא עמדי חסד והזכרתני אל־
auferendo furto Quia .hac domo è me fac educere & ,Parhoh
15 פרעה והוצאתני מן־הבית הזה: כי־גנב
,quicquam feci non hîc etiam & :Hebræorū terra è sum ablat⁹ furto
גנבתי מארץ העברים וגם־פה לא־עשיתי מאומה
bonum quia* ,pistorum princeps vidit Et .cisterna in me ponerēt quòd
16 כי־שמו אתי בבור: וירא שר־האפים כי־טוב
tria ecce & ,meo somnio in‡ ego Etiam :Ioseph ad dixit & :soluit
פתר ויאמר אל־יוסף אף־אני בחלומי והנה שלשה
cibo omni ex† superiori canistro in Et .meū caput super alba canistra
17 סלי חרי על־ראשי: ובסל העליון מכל מאכל
.meo capite desuper* canistro è eos comedēs volatile &‡:pistoris opere Parhoh
פרעה מעשה אפה והעוף אכל אתם מן־הסל מעל ראשי:
,canistra Tria .eius interpretatio‡ Hæc :dixit & ,Ioseph respōdit Et
18 ויען יוסף ויאמר זה פתרנו שלשת הסלים
Parhoh auferet diebus tribus adhuc In .ipsa† dies tres
19 שלשת ימים הם: בעוד שלשת ימים ישא פרעה את־
volatile comedet &*, lignū super te suspendet & ,te desuper‡ tuum caput
ראשך מעליך ותלה אותך על־עץ ואכל העוף את־
nasci† die ,tertia die in ,fuit Et .te desuper‡ tuam carnem
20 בשרך מעליך: ויהי ביום השלישי יום הלדת את־
principis caput eleuauit & ,suis seruis omnib⁹ conuiuiū fecit & ,Parhoh
פרעה ויעש משתה לכל־עבדיו וישא את־ראש שר
.suorū seruorum medio in pistorum principis caput & ,pincernarū
המשקים ואת־ראש שר האפים בתוך עבדיו:
calicē dedit & ,suā propinationē ad pincernarū principem fecit redire Et
21 וישב את־שר המשקים על־משקהו ויתן הכוס
sicut ,suspendit pistorum principem Et .Parhoh volam super
22 על־כף פרעה: ואת שר־האפים תלה כאשר
pincernarum princeps est recordatus non Et .Ioseph eis soluerat
23 פתר להם יוסף: ולא־זכר שר־המשקים
.eius est oblitus & ,Ioseph ipsius
את־יוסף וישכחהו:

CAP. XLI. מא

ecce & ,somnians‡ Parhoh & ,dierum duorū annorum fine à fuit Et
1 ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה
vaccæ septem ascendentes‡ flumine è ecce Et .flumen iuxta stans*
2 עמד על־היאר: והנה מן־היאר עלת שבע פרות
ecce Et .prato in pascebant & ,carne pingues & ,aspectu pulchræ
3 יפות מראה ובריאת בשר ותרעינה באחו: והנה
,aspectu malæ‡ ,flumine è eas post ascendentes† aliæ vaccæ septem
שבע פרות אחרות עלות אחריהן מן־היאר רעות מראה
.fluminis labium super* ,vaccas apud stabant & ;carne tenues &
ודקות בשר ותעמדנה אצל הפרות על־שפת היאר:
septem ,carne tenues & ,aspectu malæ‡ vaccæ comederunt Et
4 ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקת הבשר את שבע
.Parhoh est expergefactus Et .pingues & ,aspectu pulchras vaccas
הפרות יפת המראה והבריאת וייקץ פרעה:
culmo in ascēdentes† spicæ septem ecce Et .secūdò sōniauit & ,dormiuit Et
5 ויישן ויחלם שנית והנה שבע שבלים עלות בקנה

tristes sunt &qui interpretetur illud, non est. ‡sunt Me somniante, erat corā me. ‡erant ‡erat maturauerunt עלה i נוץ k ‡erat לקח l in manu כפף m ‡est *sunt. In fine trium dierum נשא n שוב o †ad locum tuum, ‡consuetudinem priorem quando ‡fac כון p יצא q עשה r carcere. *ꝙ bene interpretatus esset, שום s ראה t שור v אפה x ‡me somniante, †erat ex omnibus cibis סלל y חור z ‡& aues comedebant *qđ erat sup caput meū. ‡est ענה a נשא b †sunt. In fine trium dierū ‡à te. *& comedēt aues ‡à te. †qua natus fuerat ילד c in manu אפה d in fine ‡somniauit קצץ e שנה f *stabat ‡ascendebāt עלה g פרה h יפה i †ascendebāt ‡turpes רעה k רוע l *quæ erant iuxta ripam דקק m שפה n ‡turpes דקק n †ascendebāt

arefactę & tenues spicæ septem ecce Et .bonæ & ,pingues vno pulchræ.
6 אחד בריאות וטבת: והנה שבע שבלים דקות ושדופת
,tenues spicæ deglutiuerunt Et .eas post germinantes ,Euro
7 קדים צמחות אחריהן: ותבלענה השבלים הדקות את
ecce & ,Parhoh est expgefact⁹ Et .plenas & ,pingues spicas septem
שבע השבלים הבריאות והמלאות וייקץ פרעה והנה
vocauit & ,misit & ;eius spũs est contritus & ,diluculo in fuit Et .somnium
8 חלום: ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא
Parhoh narrauit & ;eius sapiẽtes oẽs & ,Aegypti genethliacos omnes
את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה ויספר פרעה
est locutus Et .Parhoh ipsi ea soluens non & ,suũ somnium eis
9 להם את חלמו ואין פותר אותם לפרעה: וידבר
memorans* ego mea Peccata :dicendo Parhoh cum‡pincernarum princeps
שר המשקים את פרעה לאמר את חטאי אני מזכיר
custodiã in me dedit‡& ,suos seruos super†est iratus Parhoh .hodie
10 היום: פרעה קצף על עבדיו ויתן אתי במשמר
.pistorum principem & ,me ,laniorum principis domus
בית שר הטבחים אתי ואת שר האפים:
Vir :ipse & ,ego ,vna nocte in somnium somniauimus Et
11 ונחלמה חלום בלילה אחד אני והוא איש
puer nobiscum‡ ibi Et .somniauimus sui somnij solutionem secundũ
12 כפתרון חלמו חלמנו: ושם אתנו נער
soluit & ;ei narrauimus & , laniorum principi seruus Hebræus
עברי עבד לשר הטבחים ונספר לו ויפתר
. soluit suum somnium secundum viro ,nostra somnia nobis
לנו את חלמתינו איש כחלמו פתר:
fecit redire Me .fuit sic ,nobis soluit quemadmodum ,fuit Et
13 ויהי כאשר פתר לנו כן היה אתי השיב
vocauit & ,Parhoh misit Et .suspendit ipsum & ,meã sedem super
14 על כני ואתו תלה: וישלח פרעה ויקרא את
,suas vestes mutauit & ,totõdit Et .cisterna è cũ fecerũt currere & ,Ioseph
יוסף ויריצהו מן הבור ויגלח ויחלף שמלתיו
Somnium :Ioseph ad Parhoh dixit Et .Parhoh ad venit &
15 ויבא אל פרעה: ויאמר פרעה אל יוסף חלום
,dicendo te super† audiui ego Et . illud non soluens & ,somniaui
חלמתי ופתר אין אתו ואני שמעתי עליך לאמר
,Parhoh ad Ioseph respõdit Et .illud soluendum ad somnium audies
16 תשמע חלום לפתר אתו: ויען יוסף את פרעה
est locut⁹ Et .Parhonis pacem respondebit Deus me Præter :dicẽdo
17 לאמר בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה: וידבר
.fluminis labium super stans‡ ego ecce meo somnio In :Ioseph ad Parhoh
פרעה אל יוסף בחלמי הנני עמד על שפת היאר:
pulchrę & ,carne pingues vaccæ septem ascendentes* flumine è ecce Et
18 והנה מן היאר עלות שבע פרות בריאות בשר ויפת
ascendentes* aliæ vaccæ septem ecce Et .carecto in pascebant & ,forma
19 תאר ותרעינה באחו: והנה שבע פרות אחרות עלות
vidi Non .carne tenues & ,valde forma malæ†& ,tenues eas post
אחריהן דלות ורעות תאר מאד ורקות בשר לא ראיתי
vaccæ comederunt Et .malitia‡in Aegypti terra tota in illas sicut‡
20 כהנה בכל ארץ מצרים לרע: ותאכלנה הפרות
.pingues priores vaccas septem malæ* & ,tenues
הרקות והרעות את שבע הפרות הראשנות הבריאת:
ad venissent quòd ,est cognitũ nõ & ,earũ interiora ad venerunt Et
21 ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל
.sum expgefact⁹ & :prĩcipio in sicut malus earũ aspectus & :earũ interiora
קרבנה ומראיהן רע כאשר בתחלה ואיקץ:
calamo in ascendentes† spicæ septem ecce Et :meo somnio in vidi Et
22 וארא בחלמי והנה שבע שבלים עלת בקנה
tenues aridæ* spicæ septem ecce Et .bonæ & ,plenæ vno
23 אחד מלאת וטבות: והנה שבע שבלים צנמות דקות
spicæ deglutiuerunt Et .eas post germinantes‡ ,Euro arefactæ
24 שדפות קדים צמחות אחריהם: ותבלען השבלים
non & , genethliacos * ad dixi Et .bonas‡ spicas septem ,tenues
הדקת את שבע השבלים הטבות ואמר אל החרטמים ואין
vnum† Parhoh Somnium :Parhoh ad Ioseph dixit Et . mihi annuncians
25 מגיד לי: ויאמר יוסף אל פרעה חלום פרעה אחד
Septem .Parhoni nunciauit faciens Deus Quod .illud
26 הוא את אשר האלהים עשה הגיד לפרעה: שבע
septem ,bonæ‡ spicæ septem Et .ipsæ‡ anni septem ,bonæ vaccæ
פרת הטבת שבע שנים הנה ושבע השבלים הטבת שבע
,tenues vaccæ septem Et .illud vnum† somnium .ipsæ * anni
27 שנים הנה חלום אחד הוא: ושבע הפרות הרקות
spicæ septem & :ipsæ‡ anni septem ,eas post ascendentes malæ‡&
והרעת העלת אחריהן שבע שנים הנה ושבע השבלים
.famis anni septem erunt , Euro arefactæ vacuæ
הרקות שדפות הקדים יהיו שבע שני רעב:

טוב oriebantur. יקץ consternatus. magos. & non erat qui interpretaretur ex eis. ‡ ad *memoro. שור † contra ‡ posuit. singuli. † erat. singulis. שוב ad locũ meũ, כון carcere. רוץ בוא & qui interpretetur illud, non est. †de te dicere, quòd audias. ענה Me somniãte ‡stabam iuxta ripam. שפה *ascẽdebant. עלה פרה יפה רעה † turpes. דלל רוע רקק ראה ‡ similes ‡turpitudine * turpes. ידע turpis. חלל dũ somniarẽ, †ascendebãt in culmo pulchræ. טוב *paruę percussæ ‡germinabãt ‡pulchras. * magos, & nõ fuit q indicaret mihi. דקק טוב †idẽ est. Quę Deus facturus est, נגד פרה ‡ sunt, ‡ pulchræ, * sunt. † idem est. רקק רוע ‡ turpes ‡ sunt: עלה ריק

est Deus Quod :Parhoh ad sum locutus quod verbum Hoc
28 הוא הדבר אשר דברתי אל פרעה אשר האלהים
saturitatis venientes‡ anni septem Ecce .Parhonem fecit videre ,faciens
29 עשה הראה את פרעה: הנה שבע שנים באות שבע
.eos post famis anni septem surgẽt Et .Aegypti terrã omni in magnę
30 גדול בכל ארץ מצרים: וקמו שבע שני רעב אחריהן
fames consumet & ;Aegypti terra in saturitas omnis tradetur obliuiõi &
ונשכח כל השבע בארץ מצרים וכלה הרעב
famis facie à † terra in saturitas cognoscetur non Et .terram
31 את הארץ: ולא יודע השבע בארץ מפני הרעב
somnium iterari super*Et . valde ipsa‡grauis quia ,postea ipsius
32 ההוא אחרי כן כי כבד הוא מאד: ועל השנות החלום
festinans & : Deo cum à verbum paratum‡quia ;vicibus duab⁹ Parhoni ipsi
אל פרעה פעמים כי נכון הדבר מעם האלהים וממהר
intelligentem* virum Parhoh prouideat nunc Et .illud faciendum ad‡ Deus
33 האלהים לעשתו: ועתה ירא פרעה איש נבון
Parhoh Faciat . Aegypti terram super illum ponat & ,sapientẽ &
34 וחכם וישיתהו על ארץ מצרים: יעשה פרעה
septẽ in Aegypti terram quintet‡& ,terram super prę fectos cõstituat &
ויפקד פקדים על הארץ וחמש את ארץ מצרים בשבע
bonorum annorum escam omnem congregent Et .saturitatis† annis
35 שני השבע: ויקבצו את כל אכל השנים הטבות
,vrbib⁹ in cibũ ,Parhoh manu sub frumẽtũ cõgregẽt & :istorũ venietium
הבאת האלה ויצברו בר תחת יד פרעה אכל בערים
famis annos septem ad ,terræ ipsi deposito in cibus sit Et . seruent &
36 ושמרו: והיה האכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב
:fame in terra succidetur non & :Aegypti terra in erunt qui
אשר תהיין בארץ מצרים ולא תכרת הארץ ברעב:
.eius seruorũ oĩum oculis in & ,Parhoh oculis in verbum *fuit bonum Et
37 וייטב הדבר בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו:
cui ,virum istũ sicut inueniemus‡ Nũquid :suos seruos ad Parhoh dixit Et
38 ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש אשר
fecit cognoscere Postq̃ :Ioseph ad Parhoh dixit Et ? eo in Dei spiritus
39 רוח אלהים בו: ויאמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע
. tu sicut sapiens & intelligẽs†non ,hoc totum te Deus
אלהים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך:
:me⁹ popul⁹ oĩs osculabitur tuum os super & ,meã domũ super eris Tu
40 אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי
,Vide :Ioseph ad Parhoh dixit Et . te præ ero magnus‡ solio tantum
41 רק הכסא אגדל ממך: ויאמר פרעה אל יוסף ראה
Parhoh remouit Et .Aegypti terram omnẽ super te dedi*
42 נתתי אתך על כל ארץ מצרים: ויסר פרעה את
.Ioseph manum super illum dedit† & ,sua manu desuper‡ suum annulum
טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף
.eius collum super auri*torquem posuit & ,byssi‡ vestibus eum fecit induere &
וילבש אתו בגדי שש וישם רבד הזהב על צוארו:
ei⁹ facies ad† clamabãt Et .sibi‡qui secundo curru in eũ fecit eq̃tare Et
43 וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו ויקראו לפניו
Parhoh dixit Et .Aegypti terrã vniuersam super eũ dando*Et .Abrech‡
44 אברך ונתון אתו על כל ארץ מצרים: ויאמר פרעה
,suam manum vir ‡ leuabit non ,te præter & ,Parhoh Ego :Ioseph ad
אל יוסף אני פרעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו
nomen Parhoh vocauit Et . Aegypti terra omni in suum pedem &
45 ואת רגלו בכל ארץ מצרים: ויקרא פרעה שם
Pothiphar filiam Asnath ei dedit & ,Pahaneach Saphnath‡Ioseph
יוסף צפנת פענח ויתן לו את אסנת בת פוטי פרע
.Aegypti terram super Ioseph est egressus Et .vxorem in On sacerdotis
כהן אן לאשה ויצא יוסף על ארץ מצרים:
regis Parhoh facies ad ipsum stãdo in†,annorũ triginta filius Ioseph Et
46 ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה מלך
omnẽ per transiuit & ,Parhoh facie à Ioseph est egressus Et . Aegypti
מצרים ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל
.pugillos in * saturitatis annis septẽ in terra fecit‡ Et .Aegypti terram
47 ארץ מצרים: ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים:
terra in fuerunt qui ,annorum septem escam omnẽ congregauit Et
48 ויקבץ את כל אכל שבע שנים אשר היו בארץ
,eius circuitus ‡ qui ciuitatis agri cibum ,vrbibus in cibũ dedit† Et .Aegypti
מצרים ויתן אכל בערים אכל שדה העיר אשר סביבתיה
maris arenã tanquam frumentũ Ioseph congregauit Et .ei⁹ medio in dedit
49 נתן בתוכה: ויצבר יוסף בר כחול הים
. numerus†non quia ,numerandũ ad‡ cessauit quòd vsq;* ,valde multum
הרבה מאד עד כי חדל לספר כי אין מספר:
:famis annus veniret antequam , filij duo est natus‡Ioseph ipsi Et
50 וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב
. On sacerdotis Pothiphar filia Asnath ei peperit quos
אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און:

facturus est, ‡ veniunt abundantiæ. קום abundantia. abundantia † propter famem ipsam, quę erit ‡erit. ידע שנה * propterea iteratum est ‡firma est res à † festinat. כון ראה ‡ facere eam. *prudentem, בין שור ‡quintã partem soluere iubeat †abundantię. pro terra, pro septem annis ꝓpter famẽ. היה placuit sermo. ‡ inuentus vnquã est talis vir, in quo sit spus Dei? ידע † est. בין ad sermonẽ tuum armabitur. נשק ‡ maior ero te. * posui. סור ‡è † posuit illũ in manu ‡ byssinis, * auream in collo eius. ‡erat שום † ante eum. ‡pater tener, vel flecte genua. * constituit ‡quisquam. ‡ absconditi reuelatorem. principis. erat vir †quando stetit coram Parhoh rege. ‡ congregauerunt habitatores * frumenta in horrea. עשה †posuit ‡ erat in circuitu eius, posuit *adeò quod ‡ numerari, † erat ‡ nati sunt. principis.

*Quia .Menasseh primogeniti nomen Ioseph vocauit Et
51 ויקרא יוסף את־שם הבכור מנשה כי־
domus omnis &, mei laboris omnis Deus me fecit obliuisci
נשני אלהים את־כל־עמלי ואת כל־בית
me fecit crescere* Quia :Ephraim vocauit secūdi nomen Et .mei patris
52 אבי: ואת שם השני קרא אפרים כי־הפרני
,saturitatis anni septem sunt finiti Et .meæ afflictionis terra in Deus
53 אלהים בארץ עניי: ותכלינה שבע שני השבע
famis anni septem inceperunt Et .Aegypti terra in fuit quæ
54 אשר היה בארץ מצרים: ותחלינה שבע שני הרעב
omni in & ,terris omnib* in fames fuit Et .Ioseph dixit sicut ,venire
לבוא כאשר אמר יוסף ויהי רעב בכל־הארצות ובכל־
,Aegypti terra omnis esuriit Et .panis erat Aegypti terra
55 ארץ מצרים היה לחם: ותרעב כל־ארץ מצרים
omnibus Parhoh dixit Et .panem ad Parhoh ad populus clamauit &
ויצעק העם אל־פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל־
fames Et .facietis ,vobis dixerit quod .Ioseph ad Ite :Aegyptiis
56 מצרים לכו אל־יוסף אשר־יאמר לכם תעשו: והרעב
,eis in quibus omnia* Ioseph aperuit Et .terræ facies vniuersas super erat
היה על כל־פני הארץ ויפתח יוסף את־כל־אשר בהם
. Aegypti terra in fames inualuit Et . Aegyptiis fregit &
וישבר למצרים ויחזק הרעב בארץ מצרים:
quia :Ioseph ad frangendum ad ,Aegyptū in venerunt terra omnis*
57 וכל־הארץ באו מצרימה לשבר אל־יוסף כי־
.terra omni in fames inualuerat
חזק הרעב בכל־הארץ:

CAP. XLII. מב

Iahacob dixit & ,Aegypto in fractio esset quòd ,Iahacob vidit Et
1 וירא יעקב כי יש־שבר במצרים ויאמר יעקב
quòd audiui Ecce :dixit Et ?vosipsos aspicitis quid Ad :suis filiis
2 לבניו למה תתראו: ויאמר הנה שמעתי כי
,viuemus & ,inde nobis emite & ,illuc descēdite :Aegypto in fractio est
יש־שבר במצרים רדו־שמה ושברו־לנו משם ונחיה
frumētū emendū ad ,decē Ioseph fratres descenderūt Et .moriemur nō &
3 ולא נמות: וירדו אחי־יוסף עשרה לשבר בר
cum Iahacob misit non Ioseph fratrē Biniamin Et .Aegypto ab*
4 ממצרים: ואת־בנימין אחי יוסף לא־שלח יעקב את־
filij venerunt Et .periculum ei accidat fortè Ne ,dixit quia :suis fratribus
5 אחיו כי אמר פן־יקראנו אסון: ויבאו בני
.Chenahā terra in fames erat quia .venientiū medio in emēdū ad ,Israel
ישראל לשבר בתוך הבאים כי־היה הרעב בארץ כנען:
omni frangere* faciebat Ipse .terræ super imperans ipse Ioseph Et
6 ויוסף הוא השליט על־הארץ הוא המשביר לכל־
facies in ei se incuruauerūt & .Ioseph fratres venerunt Et .terræ populo
עם הארץ ויבאו אחי יוסף וישתחוו־לו אפים
,eos agnouit & ,suos fratres Ioseph vidit Et .terram in
7 ארצה: וירא יוסף את־אחיו ויכרם
dixit & :dura eis cum est locutus Et .eos ad ignotum se ostendit &
ויתנכר אליהם וידבר אתם קשות ויאמר
.cibum emendū ad Chenahā terra De ,dixerūt Et ?venistis Vnde :eos ad
אלהם מאין באתם ויאמרו מארץ כנען לשבר־אכל:
.cum agnouerunt non ipsi Et .suos fratres Ioseph agnouit Et
8 ויכר יוסף את־אחיו והם לא הכרהו:
dixit & .eis somniauerat quæ somniorum Ioseph est recordatus Et
9 ויזכר יוסף את החלמות אשר חלם להם ויאמר
.venistis terræ nuditatem* videndum ad ;vos Exploratores :eos ad
אלהם מרגלים אתם לראות את־ערות הארץ באתם:
emendū ad venerunt tui serui Et .mi dñe Nequaquā :eum ad dixerunt Et
10 ויאמרו אליו לא אדני ועבדיך באו לשבר־
sunt non .nos recti :nos vnius viri filij nos Omnes .cibum
11 אכל: כלנו בני איש־אחד נחנו כנים אנחנו לא־היו
nuditatē quia*, Nequaquam :eos ad dixit Et .exploratores tui serui
12 עבדיך מרגלים: ויאמר אלהם לא כי־ערות
fratres ,tui serui Duodecim :dixerunt Et .videndū ad venistis terræ
13 הארץ באתם לראות: ויאמרו שנים עשר עבדיך אחים
nos patre cum minor ecce & .Chenahā terra in vnius* viri filij nos
אנחנו בני איש־אחד בארץ כנען והנה הקטן את־אבינו
quod *Hoc :Ioseph eos ad dixit Et .ipse* non vnus & ,hodie
14 היום והאחד איננו: ויאמר אלהם יוסף הוא אשר
pbabimini hoc In .vos Exploratores :dicendo vos ad sum locutus
15 דברתי אלכם לאמר מרגלים אתם: בזאת תבחנו
vester frater venerit cū nisi ,hinc egressi fueritis Si .Parhoh viuat
חי פרעה אם־תצאו מזה כי אם־בבוא אחיכם
,vestrum fratrē accipiat & ,vnum vobis ex Mittite .huc minimus
16 הקטן הנה: שלחו מכם אחד ויקח את־אחיכם

si Et*: vobiscū* veritas an ,vestra verba probabūtur & ,vinciemini vos &
ואתם האסרו ויבחנו דבריכם האמת אתכם ואם
ad eos congregauit Et .vos* exploratores quia ,Parhoh viuat ,non
17 לא חי פרעה כי מרגלים אתם: ויאסף אתם אל־
: tertio die in Ioseph eos ad dixit Et . diebus tribus custodiam
18 משמר שלשת ימים: ויאמר אליהם יוסף ביום השלישי
,vos recti Si .timens ego Deum .viuetis & ,facite Hoc
19 זאת עשו וחיו את־האלהים אני ירא: אם־כנים אתם
adducite ,ite vos &: vestræ custodiæ domo in ligetur vnus vester frater
אחיכם אחד יאסר בבית משמרכם ואתם לכו הביאו
minimū vestrum fratrem Et .vestrarum domorum famis fractionem
20 שבר רעבון בתיכם: ואת־אחיכם הקטן
fecerūt Et .moriemini nō & ,vestra verba verificabūtur & .me ad adducetis
תביאו אלי ויאמנו דבריכם ולא תמותו ויעשו־
super nos delinquentes* Verè :suum fratrem ad vir dixerunt Et .ita
21 כן: ויאמרו איש אל־אחיו אבל אשמים אנחנו על־
ipsum deprecando in* ,eius animæ angustiam vidimus quòd ,nostrum fratrē
אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו
:hæc angustia nos ad venit Idcirco .audiuimus non & ;nos ad
אלינו ולא שמענו על־כן באה אלינו הצרה הזאת:
:dicendo vos ad dixi Nonne :dicendo eis Reuben respondit Et
22 ויען ראובן אתם לאמר הלוא אמרתי אליכם לאמר
ecce eius sanguis etiam Et ;audiuistis non & ,pucrum in peccetis Ne
אל־תחטאו בילד ולא שמעתם וגם־דמו הנה
interpres quia ;Ioseph audiens quòd nouerūt non ipsi Et .requiritur
23 נדרש: והם לא ידעו כי שמע יוסף כי המליץ
,eos ad est reuersus Et ,fleuit & ,eis desuper se vertit Et .eos inter*
24 בינתם: ויסב מעליהם ויבך וישב אלהם
eum ligauit & ,Simhon eis cum a accepit Et .eos ad est locutus &
וידבר אלהם ויקח מאתם את־שמעון ויאסר אתו
eorum vasa impleuerunt &, Ioseph præcepit Et .eorum oculos ad
25 לעיניהם: ויצו יוסף וימלאו את־כליהם
dādi ad &, suū saccum ad viri*, eorum pecunias redire faciendum ad &, frumēto
בר ולהשיב כספיהם איש אל־שקו ולתת
suam fractionem tulerunt Et .sic eis fecit Et .viam ad escam eis
26 להם צדה לדרך ויעש להם כן: וישאו את־שברם
,suū saccum vnus aperuit Et .inde abierunt & :suos asinos super
27 על־חמריהם וילכו משם: ויפתח האחד את־שקו
ecce &, suam pecuniā vidit & :hospitio in suo asino pabulum dandū ad
לתת מספוא לחמרו במלון וירא את־כספו והנה
est Reddita :suos fratres ad dixit Et .sui sacci ore in ipsa*
28 הוא בפי אמתחתו: ויאמר אל־אחיו הושב
intremuerūt & ,eorū cor exiit Et .meo sacco in ecce etiā Et .mea pecunia
כספי וגם הנה באמתחתי ויצא לבם ויחרדו
?nobis Deus fecit hoc Quid :dicendo suum fratrem ad vir
איש אל־אחיו לאמר מה־זאת עשה אלהים לנו:
annūciauerūt &, Chenahā terram in suum patrē Iahacob ad venerunt Et
29 ויבאו אל־יעקב אביהם ארצה כנען ויגידו
dominus vir est Locutus :dicendo ,eis contingentia omnia ei
30 לו את כל־הקרת אתם לאמר: דבר האיש אדני
.terræ exploratores tanquam nos dedit & ,dura nobiscum terræ
הארץ אתנו קשות ויתן אתנו כמרגלים את־הארץ:
.exploratores fuimus* non .nos Recti :eum ad diximus Et
31 ונאמר אליו כנים אנחנו לא היינו מרגלים:
,ipse* non Vnus .nostri patris filij fratres nos* Duodecim
32 שנים־עשר אנחנו אחים בני אבינו האחד איננו
nos ad dixit Et .Chenahan terra in nostro patre cum hodie minor &
33 והקטן היום את־אבינו בארץ כנען: ויאמר אלינו
vestrū Fratrem .vos recti quòd ,cognoscā hoc In .terræ dominus vir
האיש אדני הארץ בזאת אדע כי כנים אתם אחיכם
.ite & ,capite vestrarum domorū famem & ,mecum dimittite vnum
האחד הניחו אתי ואת־רעבון בתיכם קחו ולכו:
quod ,cognoscā & ,me ad minimū vestrum fratrem adducite Et
34 והביאו את־אחיכם הקטן אלי ואדעה כי
:vobis dabo vestrum Fratrem .vos recti quia ,vos exploratores non
לא מרגלים אתם כי כנים אתם את־אחיכם אתן לכם
,suos saccos euacuantibus ipsis fuit Et .circuibitis terram &
35 ואת־הארץ תסחרו: ויהי הם מריקים שקיהם
ligamina viderunt Et .suo sacco in suæ pecuniæ ligamen viri* ecce &
והנה־איש צרור־כספו בשקו ויראו את־צררות
eos ad dixit Et .timuerunt & ;eorū pater & ,ipsi ,suarum pecuniarū
36 כספיהם המה ואביהם וייראו: ויאמר אלהם
,ipse* non Simhon & ,ipse nō Ioseph :orbastis Me :eorum pater Iahacob
יעקב אביהם אתי שכלתם יוסף איננו ושמעון איננו
. hæc omnia fuerunt me Super .capietis Biniamin &
ואת־בנימן תקחו עלי היו כלנה:

dixit; נשה; *dixit,; שנה פרה; ענה; כלה; חלל; pro pane.; in vniuersa terra.; *horrea, in quibus erāt, & vendidit; פנה; *oēs habitatores terræ; †vt emeret à; בוא; alimentum; ראה; alimentum; ירד; *in; mors.; erat domin*; †vendere; in facie super; שחה; ראה נכר; *& alienū eis.; קשה; *de; estis,; *exinanitionem; ערה; *Sed eiusdē. veraces sumus.; כל כון; †sed exinanitionem; fumus; *eiusdem; †est; *est; estis.; per vitam Parhonis.; חיה יצא; לקח

*sit; *Sin minus, per vitam Parhonis,; אמן; *estis.; timeo.; †veraces estis; כון; ילך; alimentum ad expellēdū famē è domi bus vestris.; בוא; עשה; dicebat alter alteri:; *deliquimus contra; *dū deprecaretur nos,; *super; צור; ענה; audiret; לוץ; *erat; ab; סבב; בכה; שוב; *ex eis; לקח; צוה; כלה; †vt restituerēt *vniuscuiusque in sacco suo, & darent; *pro via.; †alimentum suum; צור נשא; †vt daret; *erat; פתח; *est; †euanuit; †obstupuerunt alter alteri; נגד; quæ acciderant; קרה; קשה; Veraces sumus.; *fumus; כון; †fumus; *est; †est; veraces estis.; ידע; frumentum ad expellendum famem; ינח לקח; ילך; *estis,; fed veraces.; in terra negotiabimini; ריק; *vniuscuiusque ligatura; *erat; est,; Aduersum

meos filios Duos :dicendo suum patrem ad Reuben dixit Et

37 † ויאמר ראובן אל־אביו לאמר את־שני בני

,meā manū super eum Da . te ad eum adduxero non si ,mori facias

[i] תמית אם־לא אביאנו אליך [k] תנה אתו על־ידי

meus filius descēdet Non :dixit Et . te ad eum reducam ego &

38 ואני [l] אשיבנו אליך: † ויאמר לא־ירד בני

:remansit iste solus ipse & ,est mortuus eius frater quia ,vobiscum

עמכם כי־אחיו מת והוא לבדו נשאר

facietis descēdere & .ea in ibitis qua† via in periculum* ei accidet &

וקראהו אסון בדרך אשר תלכו־בה [m] והורדתם

. terra in* grauis fames Et .sepulchrum ad dolore in† meam caniciem

39 את־שיבתי ביגון שאולה: † והרעב כבד בארץ:

in manu mea, — [i] מות [k] נתן — [l] שוב tantūmodo — * mors †per quam ibitis. — [m] ירד †cum *erat

CAP. XLIII. מג

attulerant quod ,alimentum edere finissent cùm fuit Et

1 † ויהי כאשר [n] כלו לאכל את־השבר אשר הביאו

nobis emite ,Reuertimini :eorum pater eos ad dixit & :Aegypto ex

ממצרים ויאמר אליהם אביהם שבו שברו־לנו

Contestando :dicendo Iehudah eum ad dixit Et . cibi pusillum

2 מעט־אכל: † ויאמר אליו יהודה לאמר [o] העד

sine meas facies videbitis Non :dicendo vir nos in est contestatus

העד בנו האיש לאמר לא־תראו פני בלתי

,nobiscū nostrū fratrem mittens es tu Si .vobiscum vestro fratre

3 אחיכם אתכם: † אם־ישך משלח את־אחינו אתנו

non ,mittens tu non si Et . cibum tibi ememus & ,descendemus

4 [p] נרדה ונשברה לך אכל: † ואם־אינך משלח לא

meas facies videbitis Non :nos ad dixit vir Quia .descendemus

נרד כי־האיש אמר אלינו לא־תראו פני

malefecistis quid Ad :Israel dixit Et . vobiscum vestro fratre sine

5 בלתי אחיכם אתכם: † ויאמר ישראל למה [q] הרעתם

Interrogādo :dixerūt Et ?frater ‡vobis adhuc an :viro denūciandū ad ,mihi

6 לי להגיד לאיש העוד לכם אח: † ויאמרו שאל

adhuc Num :dicēdo ,nostram cognationem ad & ,nos ad † vir interrogauit

שאל־האיש לנו [s] ולמולדתנו לאמר העוד

os super* ei nūciauimus Et ?frater vobis est num ?viuens‡ vester pater

אביכם חי היש לכם אח [r] ונגד־לו על־פי

facite Descēdere :diceret quòd ,sciebam⁹ sciēdo Nūquid .istorum verborum

הדברים האלה הידוע נדע כי יאמר הורידו

:suum patrem Israel ad Iehudah dixit Et ? vestrum fratrem

7 את־אחיכם: † ויאמר יהודה אל־ישראל אביו

moriemur nō & ,viuem⁹ & ,pergem⁹ & ,surgem⁹ & ,mecū puerū Mitte

שלחה הנער אתי ונקומה [t] ונלכה ונחיה ולא נמות

: illo pro spondeo Ego .nostri paruuli etiam ,tu etiam ,nos etiam

8 גם־אנחנו גם־אתה גם־ [v] טפנו: † אנכי אערבנו

eum statuero & ,te ad eū adduxero non si ,eū requiras mea manu de

מידי תבקשנו אם־לא הביאתיו אליך [x] והצגתיו

tardauissemus nisi Quia . diebus omnibus tibi peccabo & ,te ante

9 לפניך וחטאתי לך כל־הימים: † כי לולא התמהמהנו

eos ad dixit Et . vicibus duabus his fuissemus reuersi nunc quia

10 כי־עתה שבנו זה פעמים: † ויאמר אלהם

terrę cātatione de Tollite .facite hoc ,nunc ita Si :eorum pater Israel

ישראל אביהם אם־כן אפוא זאת עשו קחו מזמרת הארץ

pusillū & ,resinę pusillū ;munus virum ad facite descēdere & ,vrīs vasis in

בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט

duplicē pecuniā Et . amygdalas & ,auellanas ,stacten & ,aromata ,mellis

11 דבש [y] נכאת ולט בטנים ושקדים: † וכסף משנה

,vestrorū saccorū ore in reductā pecuniam & ,vestris manibus in capite

קחו בידכם ואת־הכסף [z] המושב בפי [z] אמתחתיכם

vestrum fratrē Et . hoc‡ error forte si ,vestra manu in reducetis

12 תשיבו בידכם אולי משגה הוא: † ואת־אחיכם

det omnipotēs Deus Et . virum ad reuertimini ,surgite & :capite

13 קחו וקומו שובו אל־האיש: † ואל שדי יתן

vestrum fratrem vobis dimittat & ,viri facies ad misericordias vobis

לכם רחמים לפני האיש ושלח לכם את־אחיכם

.sum orbatus ,sum orbatus quomodo ego Et .Biniamin & ,alium

אחר ואת־בנימין ואני כאשר שכלתי שכלתי:

ceperūt pecuniā duplicē & ,hoc munus viri ceperunt Et

14 [a] † ויקחו האנשים את־המנחה הזאת ומשנה־כסף לקחו

,Aegyptū in descenderūt & ,surrexerūt & ;Biniamin & ,sua manu in

בידם ואת־בנימן [b] ויקמו וירדו מצרים

dixit & ,Biniamin eis cum Ioseph vidit Et .Ioseph coram steterunt &

15 ויעמדו [c] לפני יוסף: [d] † וירא יוסף אתם את־בנימין ויאמר

macta & ,domum in viros Adduc :suam domum super †qui ei

לאשר על־ביתו [e] הבא את־האנשים הביתה וטבח

. meridie in viri comedent mecū quia ;præpara & ,victimam

טבח [e] והכן כי אתי יאכלו האנשים בצהרים:

[a] כלה — ei — [o] עוד — miseris — [p] ירד Si verò non miseris — [q] רוע vt nunciaretis ‡esset †de nobis, & de cognatione nostra, — [r] נגד [s] ילד ‡viuit? *secundum verba ista. — [t] ילך — [v] טפף — [x] יצג pœnæ obnoxius ero bis. — optimis frugibus pineas, — [y] נכאת — [z] מתח [z] שוב ‡esset. — ante virum, — [a] לקח — [b] קום — [c] פנה [d] ראה †erat — [e] בוא — [e] כון

vir fecit venire Et .Ioseph dixit quemadmodū vir fecit Et

16 ויעש האיש כאשר אמר יוסף ויבא האיש את־

erāt adducti quia ,viri timuerunt Et .Ioseph domum in homines

17 האנשים ביתה יוסף: † וייראו האנשים כי הובאו

nostris saccis in reddita pecunia verbum Super :dixerūt & ,Ioseph domū in

בית יוסף ויאמרו על־דבר הכסף [g] השב באמתחתינו

se deiiciendum & ,nos super se voluendum ad‡ ,adducti sumus ,principio in

[g] בתחלה אנחנו מובאים להתגלל עלינו ולהתנפל

accesserūt Et .nostros asinos & ,seruos in nos capiendum ad &* ,nos super

18 עלינו ולקחת אתנו לעבדים ואת־חמרינו: [h] † ויגשו

ostio‡ eum ad sunt locuti & ;Ioseph domum super † qui ,virum ad

אל־האיש אשר על־בית יוסף וידברו אליו פתח

principio in descēdimus descēdēdo ,mi dñe me In :dixerunt Et . domus

19 הבית: † ויאמרו בי אדני ירד ירדנו בתחלה

aperuissem⁹ & ,hospitium ad venissemus cū ,fuit Et .escam emendū ad

20 לשבר־אכל: † ויהי כי־באנו אל־המלון ונפתחה

nostrā Pecuniā .sui sacci ore in viri pecunia ecce & ,nostros saccos

את־אמתחתינו והנה כסף־איש בפי אמתחתו כספנו

aliam pecuniam Et .nostra manu in eam retulimus & ,eius pondere in

21 במשקלו ונשב אתו בידנו: † וכסף אחר

quis scimus non .escam emendū ad nostra manu in fecim⁹ descēdere

[i] הורדנו בידנו לשבר־אכל לא ידענו מי־

.vobis Pax : dixit Et . nostris saccis in nostrā pecuniam posuerit

22 [k] שם כספנו באמתחתינו: † ויאמר שלום לכם

absconditum vobis dedit vestri patris Deus & ,vester Deus .timeatis ne

אל־תיראו אלהיכם ואלהי אביכם נתן לכם [k] מטמון

eos ad eduxit Et .me ad venit vestra pecunia .vestris saccis in

באמתחתיכם כספכם בא אלי ויוצא אלהם את־

dedit Et .Ioseph domū in homines vir fecit venire Et . Simhon

23 שמעון: † ויבא האיש את־האנשים ביתה יוסף ויתן־

. eorum asinis pabulum dedit & ,suos pedes lauerunt & :aquam

מים וירחצו רגליהם ויתן מספוא לחמריהם:

quia .meridie in Ioseph venire ad vsque munus parauerunt Et

24 † [l] ויכינו את־המנחה עד־בוא יוסף בצהרים כי

,domū in Ioseph venit Et . panem essent comesturi ibi ꝙ ,audiuerāt

25 שמעו כי־שם יאכלו לחם: † ויבא יוסף הביתה

:domum in ,ipsorum manu in‡ quod ,munus ei attulerunt &

ויביאו לו את־המנחה אשר־בידם הביתה

:dixit & ,pacem ad eis postulauit Et . terram in ei se incuruauerūt Et

26 [m] וישתחוו־לו ארצה: † וישאל להם לשלום ויאמר

?viuens* ipse adhuc Num ?dixeratis quem ,seni vestro patri pax Num‡

[n] השלום אביכם הזקן אשר אמרתם העודנו חי:

ꝓciderūt Et .viuēs ipse‡ adhuc :nostro patri ipsi tuo seruo Pax† :dixerunt Et

27 † ויאמרו שלום לעבדך לאבינו עודנו [o] חי ויקדו

,suū fratrē Biniamin vidit & ,suos oculos leuauit Et .se incuruauerūt &

28 וישתחו: [p] † וישא עיניו [q] וירא את־בנימין אחיו

dixeratis quē ,minim⁹ vester frater ‡iste Num :dixit & ,suę matris filiū

בן־אמו ויאמר הזה אחיכם הקטן אשר אמרתם

quia ,Ioseph festinauit Et .mi fili tui misereatur Deus ,dixit Et .me ad*

29 אלי ויאמר אלהים [r] יחנך בני: † וימהר יוסף כי־

est īgressus Et .flēdū ad‡ quęsiuit & ,suū fratrē ad‡ ei⁹ miseratiōes reuoluebātur†

נכמרו רחמיו אל־אחיו ויבקש [s] לבכות ויבא

,se cōtinuit* & ,est egressus & ,suā faciē lauit Et .ibi fleuit & ,cubiculū

30 החדרה ויבך שמה: † וירחץ פניו ויצא ויתאפק

,Aegyptiis & ,solis ipsis† eis & ,soli ipsi† ei posuerūt Et .panē Ponite :dixit &

31 ויאמר [t] שימו לחם: † וישימו לו לבדו ולהם לבדם ולמצרים

cum comedere Aegyptij poterant non quia .seorsum secū comedentibus‡

האכלים אתו לבדם כי לא יוכלון המצרים לאכל את־

sederunt Et . Aegyptiis ipsa‡ abominatio quia ,panem Hebræis

32 העברים לחם כי־תועבה הוא למצרים: † וישבו

paruus & ,suam primogenituram secundum primogenitus ,eius facies ad

לפניו הבכר כבכרתו והצעיר

.suum proximū ad vir viri sunt admirati Et .suā paruitatē iuxta

כצערתו ויתמהו האנשים איש אל־רעהו:

Biniamin donum* multiplicauit & ,eos ad suis faciebus cum à dona tulit Et

33 † וישא [v] משאת מאת פניו אלהם [x] ותרב משאת בנימן

.eo cum se inebriauerūt & ,biberūt Et .manus‡ quinq; ,eorū oīm donis præ †

ממשאות כלם חמש ידות [y] וישתו וישכרו עמו:

Propter pecuniam quæ reddita est — [g] שוב [g] חלל ‡vt vertat se contra nos, & iactet se *& capiat †erat — [h] נגש ‡in — Quæsumus — vniuscuiusq; erat — [i] ירד — [k] שום thesaurum — [k] טמן — donec veniret — [l] כון — ‡erat — Et interrogauit eos de sanitate — [m] שחה ‡Num sanus est pater vester senex, *viuit? — [o] חיה [n] קדד †Sanitas est ‡viuit. — [p] נשא [q] ראה ‡est *mihi. — [r] חנן †incaluerant vel, resonuerant ‡super ‡vt fleret — [s] בכה *vim fecit sibi, † seorsum, — [t] שום ‡qui comedebant ‡est — ante eum, — vnusquisque — Et accepit partes à facie sua, *partem — [v] נשא [x] רבה †plusquam partes ‡pattes — [y] שתה [z] צוה ‡erat *quantum potuerint †vniuscuiusque

CAP. XLIIII. מד

Impleᶦ :dicendo ,suam domū super‡ qui ei præcepit Et

1 [z] † ויצו את־אשר על־ביתו לאמר מלא את־

pone & ,ferre poterunt quod sicuti* ,esca virorum saccos

אמתחת האנשים אכל כאשר יוכלון שאת ושים

.sui sacci ore in viri† pecuniam

כסף־איש בפי אמתחתו:

,minimi* sacci ore in pones argenti scyphum meũ scyphum Et
2 וְאֶת־גְּבִיעִי גְּבִיעַ הַכֶּסֶף תָּשִׂים בְּפִי אַמְתַּחַת הַקָּטֹן
,fuerat locut° quod Ioseph verbũ secundũ fecit Et .eius fractionis pecuniã &
וְאֵת כֶּסֶף שִׁבְרוֹ וַיַּעַשׂ כִּדְבַר יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֵּר׃
.eorum asini & ipsi ,sunt dimissi viri & ,illuxit Mane
3 הַבֹּקֶר אוֹר וְהָאֲנָשִׁים שֻׁלְּחוּ הֵמָּה וַחֲמֹרֵיהֶם׃
dixit Ioseph & ,se elongauerant non ,vrbem egressi erant Ipsi
4 הֵם יָצְאוּ אֶת־הָעִיר לֹא הִרְחִיקוּ וְיוֹסֵף אָמַר
,eos attinges & ,viros post persequere ,Surge :suã domũ super †qui ei
לַאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ קוּם רְדֹף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים וְהִשַּׂגְתָּם
? bono pro malum reddidistis quid Ad :eos ad dices &
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לָמָּה שִׁלַּמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה׃
augurabitur augurãdo *ipse Et :eo in meus dominus bibet quo* hic Nonne
5 הֲלוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה אֲדֹנִי בּוֹ וְהוּא נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ
eos ad est locutus & ,eos attigit† Et .fecistis quod fecistis malẽ :eo in
6 בּוֹ הֲרֵעֹתֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם׃ וַיַּשִּׂגֵם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם
meus dñs loquetur quid Ad :eum ad dixerũt Et .ista verba
7 אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לָמָּה יְדַבֵּר אֲדֹנִי
.hoc verbũ sedm faciendo à ,tuis seruis † Absit ! ista verba secundum
כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלִילָה לַעֲבָדֶיךָ מֵעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה׃
fecimus reuerti*,nostrorũ saccorũ ore in inuenimus quam pecunia Ecce
8 הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר מָצָאנוּ בְּפִי אַמְתְּחֹתֵינוּ הֱשִׁיבֹנוּ
,argentũ tui dñi domo è furabimur quomodo & .Chenahan terra è te ad
אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאֵיךְ נִגְנֹב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף
etiam & ,moriatur ,tuis seruis è eo cum inuenietur Cui ? aurum vel
9 אוֹ זָהָב׃ אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ מֵעֲבָדֶיךָ וָמֵת וְגַם־
nunc Etiam :dixit Et .seruos in meo domino erimus nos
10 אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לַאדֹנִי לַעֲבָדִים׃ וַיֹּאמֶר גַּם־עַתָּה
,seruus mihi erit , eo cum inuenietur Cui .illud ita ,vestra verba secundũ
כְדִבְרֵיכֶם כֶּן־הוּא אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ יִהְיֶה־לִּי עָבֶד
vir* fecerũt descẽdere & ,festinauerũt Et .innocẽtes eritis vos &
11 וְאַתֶּם תִּהְיוּ נְקִיִּם׃ וַיְמַהֲרוּ וַיּוֹרִדוּ אִישׁ אֶת־
,est scrutatus Et .suum saccum vir* aperuerunt & .terrã in suum saccum
12 אַמְתַּחְתּוֹ אָרְצָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אַמְתַּחְתּוֹ׃ וַיְחַפֵּשׂ
facco in scyphus est inuẽtus Et ,finiuit minore in & ,incepit maiore in
בַּגָּדוֹל הֵחֵל וּבַקָּטֹן כִּלָּה וַיִּמָּצֵא הַגָּבִיעַ בְּאַמְתַּחַת
,suũ asinũ super vir onus imposuit & ,sua vestimenta sciderunt Et .Biniamin
13 בִּנְיָמִן׃ וַיִּקְרְעוּ שִׂמְלֹתָם וַיַּעֲמֹס אִישׁ עַל־חֲמֹרוֹ
domũ ad eiusfratres & Iehudah venit† Et .ciuitatem in sunt reuersi &
14 וַיָּשֻׁבוּ הָעִירָה׃ וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאֶחָיו בֵּיתָה
dixit Et . terram in eius facies ad ceciderũt & :ibi ipse adhuc ille & ,Ioseph
15 יוֹסֵף וְהוּא עוֹדֶנּוּ שָׁם וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו אָרְצָה׃ וַיֹּאמֶר
,nouistis nonne ? fecistis quod hoc factum* Quod :Ioseph eis
לָהֶם יוֹסֵף מָה־הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם
:Iehudah dixit Et .ego sicut qui vir augurabitur augurando * quòd
16 כִּי־נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ אִישׁ אֲשֶׁר כָּמֹנִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה
? nos iustificabim° quid* & ,loquemur quid ? meo dño dicemus Quid
מַה־נֹּאמַר לַאדֹנִי מַה־נְּדַבֵּר וּמַה־נִּצְטַדָּק
,meo dño serui nos Ecce .seruorũ tuorũ iniquitatem inuenit Deus
הָאֱלֹהִים מָצָא אֶת־עֲוֹן עֲבָדֶיךָ הִנֶּנּוּ עֲבָדִים לַאדֹנִי
:dixit Et . eius manu in scyphus est inuentus cui etiam ,nos etiam
17 גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם אֲשֶׁר־נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר
,eius manu in scyphus est inuentus cui† Vir .hoc faciendo à mihi* Absit
חָלִילָה לִּי מֵעֲשׂוֹת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ
.vestrum patrem ad pace in ascendite vos Et .seruus mihi erit ipse
הוּא יִהְיֶה־לִּי עָבֶד וְאַתֶּם עֲלוּ לְשָׁלוֹם אֶל־אֲבִיכֶם׃
loquetur .mi dñe me In† :dixit & ,Iehudah eum ad accessit Et
18 וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי יְדַבֶּר־
tuus furor irascatur ne & :mei dñi auribus in verbum tuus seruus quæso
נָא עַבְדְּךָ דָבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי וְאַל־יִחַר אַפְּךָ
interrogauit meus Dñs .Parhoh sicut ,tu sicut quia*,tuũ seruum in
19 בְּעַבְדֶּךָ כִּי כָמוֹךָ כְּפַרְעֹה׃ אֲדֹנִי שָׁאַל אֶת־
diximus Et frater vel ,pater vobis est Nũquid :dicendo ,suos seruos
20 עֲבָדָיו לֵאמֹר הֲיֵשׁ־לָכֶם אָב אוֹ־אָח׃ וַנֹּאמֶר
ei* frater & ;paru° senectuti puer & ,senex pater nobis Est :meum dñm ad
אֶל־אֲדֹנִי יֶשׁ־לָנוּ אָב זָקֵן וְיֶלֶד זְקֻנִים קָטָן וְאָחִיו
.eum dilexit eius pater & ,suę matri tantum ipse remansit & .est mortuus
מֵת וַיִּוָּתֵר הוּא לְבַדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֲהֵבוֹ׃
ponam & ,me ad eum facite Descẽdere :tuos seruos ad dixisti Et
21 וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ הוֹרִדֻהוּ אֵלָי וְאָשִׂימָה
puer poterit Non :meum dñm ad diximus Et .eum super meu oculum
22 עֵינִי עָלָיו׃ וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנִי לֹא־יוּכַל הַנַּעַר
.morietur & ,suũ patrem relinquet & :suũ patrem relinquere
23 לַעֲזֹב אֶת־אָבִיו וְעָזַב אֶת־אָבִיו וָמֵת׃ וַתֹּאמֶר
non ,vobiscũ minimus vester frater descẽdat non Si :tuos seruos ad
אֶל־עֲבָדֶיךָ אִם־לֹא יֵרֵד אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אִתְּכֶם לֹא

argenteũ pone iunioris, & alimẽti eius. עֶשֶׂת † erat & apprehende נָשַׂג רוּעַ * est in quo bibit dominus meus? * tentando tentat in eo. † apprehẽdit † loquutus à * vt faciant * retulimus פָּה שׁוּב furati sumus Is cum quo inuentus fuerit מוּת sit. Is cum quo inuẽtus fuerit * vnusquisq; * singuli חָלַל & onerauit quisque asinum suum, * venerunt † erat * & prostrauerunt se coram eo * opus נָפַל * tentando tentat * est in quo צָדַק sumus ille in cuius manu inuentus est scyphus. à me vt faciam in cuius manu inuentus est scyphus. עֲשֵׂה עָלָה * Quæso † loquatur נָגַשׁ חָרָה * quia tu sicut Parhoh, & Parhoh sicut tu. מוּת יָתַר יָרַד שׂוּם si reliquerit

vt videatis tuum seruũ ad ascendimus quãdo fuit Et .meas facies videndum ad addatis
24 תֹסִפוּן לִרְאוֹת פָּנָי׃ וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל־עַבְדְּךָ אָבִי
:noster pater dixit Et .mei dñi verba ei nũciauim° &,meũ patrẽ
25 אָבִי וַנַּגֶּד־לוֹ אֵת דִּבְרֵי אֲדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר אָבִינוּ
poterimus Nõ :diximus Et .escæ pusillum nobis emite ,Reuertimini
26 שֻׁבוּ שִׁבְרוּ־לָנוּ מְעַט־אֹכֶל׃ וַנֹּאמֶר לֹא נוּכַל
non qa :descẽdemus & ,nobiscũ minim° noster frater est* Si .descendere
לָרֶדֶת אִם־יֵשׁ אָחִינוּ הַקָּטֹן אִתָּנוּ וְיָרַדְנוּ כִּי־לֹא
.nobiscum ipse nõ minimus noster frater & ,viri faciem videre poterimus
נוּכַל לִרְאוֹת פְּנֵי הָאִישׁ וְאָחִינוּ הַקָּטֹן אֵינֶנּוּ אִתָּנוּ׃
duos & ,nostis Vos :nos ad meus pater tuus seruus dixit Et
27 וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ אָבִי אֵלֵינוּ אַתֶּם יְדַעְתֶּם כִּי שְׁנַיִם
Profecto :dixi & imecum à vnus est egressus Et .mea vxor mihi peperit
28 יָלְדָה־לִּי אִשְׁתִּי׃ וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאִתִּי וָאֹמַר אַךְ
etiam capietis Et .hactenus eum vidi non & ;est raptus rapiendo
29 טָרֹף טֹרָף וְלֹא רְאִיתִיו עַד־הֵנָּה׃ וּלְקַחְתֶּם גַּם־
facietis descẽdere & ;mors ei accidet & ,meis faciebus cũ à* hunc
אֶת־זֶה מֵעִם פָּנַי וְקָרָהוּ אָסוֹן וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־
ad me venire vt* ,nunc Et .sepulchrum ad malo in meam caniciem
30 שֵׂיבָתִי בְּרָעָה שְׁאֹלָה׃ וְעַתָּה כְּבֹאִי אֶל־
est ligata eius anima & ,nobiscũ ipse non puer & :meũ patrẽ tuũ seruum
עַבְדְּךָ אָבִי וְהַנַּעַר אֵינֶנּוּ אִתָּנוּ וְנַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה
:morietur & ,puer † non quod ipsum videre vt ,erit Et .ipsius anima in†
31 בְנַפְשׁוֹ׃ וְהָיָה כִּרְאוֹתוֹ כִּי־אֵין הַנַּעַר וָמֵת
dolore in* nostri patris tui serui caniciem tui serui faciẽt descẽdere &
וְהוֹרִידוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־שֵׂיבַת עַבְדְּךָ אָבִינוּ בְּיָגוֹן
meo patre cum à ,puero pro spopondit tuus seruus Quoniã .sepulchrum ad
32 שְׁאֹלָה׃ כִּי עַבְדְּךָ עָרַב אֶת־הַנַּעַר מֵעִם אָבִי
omnibus meo patri peccabo & ,te ad eum reduxero non Si :dicendo
לֵאמֹר אִם־לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךָ וְחָטָאתִי לְאָבִי כָּל־
seruus ,puero pro tuus seruus quæso maneat nunc Et .diebus
33 הַיָּמִים׃ וְעַתָּה יֵשֶׁב־נָא עַבְדְּךָ תַּחַת הַנַּעַר עֶבֶד
quomodo Nam .suis fratribus cum ascendat puer & .meo dño
34 לַאדֹנִי וְהַנַּעַר יַעַל עִם־אֶחָיו׃ כִּי־אֵיךְ
videam fortè Ne* mecum ipse non puer & ,meum patrem ad ascendam
אֶעֱלֶה אֶל־אָבִי וְהַנַּעַר אֵינֶנּוּ אִתִּי פֶּן אֶרְאֶה
.meum patrem inueniet quod ,malo in
בָרָע אֲשֶׁר יִמְצָא אֶת־אָבִי׃

CAP. XLV. מה

,ipsum iuxta stabãt qui ,oẽs ad .se continendũ ad Ioseph potuit non Et
1 וְלֹא־יָכֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכֹל הַנִּצָּבִים עָלָיו
.secũ quisquã stetit non Et .me desuper virũ omnem Educite : clamauit &
וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלָי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אִתּוֹ
.fletu in suã vocem dedit Et .suos fratres ad* Ioseph se notificando in
2 בְּהִתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו׃ וַיִּתֵּן אֶת־קֹלוֹ בִּבְכִי
Ioseph dixit Et .Parhoh domus audiuit & ,Aegyptij audierũt Et
3 וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה׃ וַיֹּאמֶר יוֹסֵף
poterũt nõ Et ? viuẽs† meus pater adhuc Nũ .Ioseph Ego :suos fratres ad
אֶל־אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף הַעוֹד אָבִי חָי וְלֹא־יָכְלוּ
dixit Et .eius facie à erant territi quia :ei respondendum ad ,eius fratres
4 אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהֲלוּ מִפָּנָיו׃ וַיֹּאמֶר
Ego :dixit Et .accesserũt Et .me ad quæso Accedite :suos fratres ad Ioseph
יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו גְּשׁוּ־נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי
ne nunc Et .Aegyptum in me vendidistis quem*,vester frater Ioseph
5 יוֹסֵף אֲחִיכֶם אֲשֶׁר־מְכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרָיְמָה׃ וְעַתָּה אַל־
me vendideritis quòd ,vestris oculis in ira sit ne & ,afficiamini dolore
תֵּעָצְבוּ וְאַל־יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי־מְכַרְתֶּם אֹתִי
Quoniam .vestras facies ad* Deus me misit viuificationem in quia : huc
הֵנָּה כִּי לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם׃ כִּי־
quibus* anni quinq; adhuc & ,terræ medio in famis* duo anni iam
6 זֶה שְׁנָתַיִם הָרָעָב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר
vobis ponendum ad*,vos ante Deus me misit Et .messis & aratio† non
7 אֵין־חָרִישׁ וְקָצִיר׃ וַיִּשְׁלָחֵנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לָשׂוּם לָכֶם
.magnam euasionem in vobis dandũ victum ad & ,terra in residuum
שְׁאֵרִית בָּאָרֶץ וּלְהַחֲיוֹת לָכֶם לִפְלֵיטָה גְּדֹלָה׃
me posuit & ; Deus sed ,huc me misistis vos non nunc Et
8 וְעַתָּה לֹא־אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי הָאֱלֹהִים וַיְשִׂימֵנִי
omni in dominatore &,ei° domui omni dñm in & ,Parhoh ipsi patrẽ in
לְאָב לְפַרְעֹה וּלְאָדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־
:eum ad dicetis & ,meũ patrẽ ad ascendite & ,Festinate . Aegypti terra
9 אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ מַהֲרוּ וַעֲלוּ אֶל־אָבִי וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו
:Aegypto omni dñm in Deus me Posuit .Ioseph tuus filius dixit Sic
כֹּה אָמַר בִּנְךָ יוֹסֵף שָׂמַנִי אֱלֹהִים לְאָדוֹן לְכָל־מִצְרָיִם
eris & .Ghosen terra in habitabis Et .stes ne ,me ad descende
10 רְדָה אֵלַי אַל־תַּעֲמֹד׃ וְיָשַׁבְתָּ בְאֶרֶץ־גֹּשֶׁן וְהָיִיתָ

יָסַף יָכֹל * fuerit fratre nostro minimo non existente à me, אִישׁ רָאָה * à פָּנֶה קָרָה יָרַד * cũ venero בּוֹא * fuerit † cum cum viderit ipse † fit * cum מוּת patri meo obnoxi° ero עָלָה puero non existente malum, רוּעַ vim sibi facere: à me. יָצָא quando ostendit se * fratrib° suis. * cum יָדַע בָּכָה fratrib° suis. † sum † viuit. respondere עָנָה fratrib° suis: נָגַשׁ † sum * me vendidistis חָרָה propter vitã * ante vos: * fuerunt sunt, in שָׁנָה † erit * vt ponam * reliquias * & viuificem vos euasione magna. חָיָה שׂוּם dicite עָלָה

,tuæ pecudes & ,tuorũ filiorũ filij & ;tui filij & ,tu ,me ad propinquus mihi,
קרוב אלי אתה ובניך ובני בניך וצאנך
quia ,ibi te alam Et ;tibi † quæ omnia & ,tui boues &
11 ובקרך וכל אשר לך: † וכלכלתי אתך שם כי
omne & ,tua dom⁹ & ,tu depaupereris * ne ,‡tamis anni quinque adhuc
עוד חמש שנים רעב פן תורש אתה וביתך וכל
,Biniamin mei fratris oculi & ,videntes† vestri oculi ecce Et .tibi ‡ quod
12 אשר לך: † והנה עיניכם ראות ועיני אחי בנימין
omnem ,meo patri nunciabitis* Et .vos ad loquens‡ meum os quòd
13 כי פי המדבר אליכם: † והגדתם לאבי את כל
,festinabitis‡ Et .vidistis quæ omnia & ,Aegypto in meam gloriam
כבודי במצרים ואת כל אשר ראיתם ומהרתם
ceruices ‡ super cecidit† Et .huc meum patrem facietis descendere &
14 והורדתם את אבי הנה: † ויפל על צוארי
.eius ceruices* super fleuit Beniamin & :fleuit & ,sui fratris Biniamin
בנימן אחיו ויבך ובנימן בכה על צואריו:
sunt locuti postea & :eos super fleuit & ,suos fratres oẽs est osculatus Et
15 וינשק לכל אחיו ויבך עלהם ואחרי כן דברו
Venerũt :dicẽdo ,Parhoh domo† est audita vox Et .eo cum eius fratres
16 אחיו אתו: † והקל נשמע בית פרעה לאמר באו
.eius seruorum oculis in & ,Parhoh oculis in fuit bonũ‡ Et .Ioseph fratres
אחי יוסף וייטב בעיני פרעה ובעיני עבדיו:
,facite Hoc :tuos fratres ad Dic :Ioseph ad Parhoh dixit Et
17 † ויאמר פרעה אל יוסף אמר אל אחיך זאת עשו
.Chenahan terram ingredimini .ite & ,vestra iumenta onerate
טענו את בעירכם ולכו באו ארצה כנען:
dabo & :me ad venite & ,vestras domos & ,vestrũ patrem capite Et
18 † וקחו את אביכם ואת בתיכם ובאו אלי ואתנה
.terræ pinguedinem comedetis & :Aegypti terræ bonum vobis
לכם את טוב ארץ מצרים ואכלו את חלב הארץ:
Aegypti terra de vobis Capite .facite hoc :es iussus tu Et
19 † ואתה צויתה זאת עשו קחו לכם מארץ מצרים
,vestrũ patrem feretis‡ & ,vestris vxoribus* & ,vestris paruulis* currus
עגלות לטפכם ולנשיכם ונשאתם את אביכם
bonum quia :vestra vasa super‡ parcat non vester oculus Et .venietis† &
20 ובאתם: † ועינכם אל תחס על כליכם כי טוב
dedit Et .Israel filij sic fecerunt Et .illud vobis‡ Aegypti terræ omnis
21 כל ארץ מצרים לכם הוא: † ויעשו כן בני ישראל ויתן
.viam ad† escam eis dedit & :Parhoh os * iuxta currus Ioseph eis
להם יוסף עגלות על פי פרעה ויתן להם צדה לדרך:
dedit Biniamin ipsi & ,vestium mutationes‡ vnicuiq; dedit ipsis Omnibus
22 † לכלם נתן לאיש חלפות שמלת ולבנימן נתן
suo patri Et .vestium mutationes‡ quinq; & ,argenteos trecentos
23 שלש מאות כסף וחמש חלפת שמלת: † ולאביו
decẽ & ,Aegypti bono de ferentes asinos decem ,hoc sicut misit
שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים ועשר
.viam ad suo patri escam & ,panem & ,frumentum ferentes asinas
אתנת נשאת בר ולחם ומזון לאביו לדרך:
contendatis Ne :eos ad dixit Et .abierunt & ,suos fratres dimisit Et
24 † וישלח את אחיו וילכו ויאמר אלהם אל תרגזו
ad Chenahã terrã in venerũt & ,Aegypto ex ascẽderunt Et .via in
25 בדרך: † ויעלו ממצרים ויבאו ארץ כנען אל
,viuẽs Ioseph Adhuc :dicẽdo ei nunciauerũt Et .suum patrem Iahacob
26 יעקב אביהם: † ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי
quia ,ei⁹ cor est debilitatũ Et .Aegypti terra omni in dominans ipse quia &
וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי
,Ioseph verba omnia eum ad sunt locuti Et .eis credebat non
27 לא האמין להם: † וידברו אליו את כל דברי יוסף
,Ioseph misit quos currus vidit Et .eos ad fuerat locutus quæ
אשר דבר אלהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף
dixit Et .eorum patris Iahacob spiritus reuixit & ,eum ferendum ad
28 לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם: † ויאמר
,cũ videbo & ,ibo :viuens‡ meus filius Ioseph Adhuc .Multum* :Israel
ישראל רב עוד יוסף בני חי אלכה ואראנו
.moriar antequam
בטרם אמות:

[Margin: †sunt; ‡sunt; *paupertate conficiaris; ‡est; ירש; †vident; ‡loquitur; *nunciate; נגד; ‡festinate, & descendere facite; †iactauit se; ‡collum; ירד נפל; *collum; בכה; †in; ‡placuit; fratrib⁹ tuis: עשה; ילך familias; לקח; צוה; *pro; ‡accipite; טפף; †venite.; ‡supellectilibus vestris:; חוס כלה; ‡vestrũ erit.; *sermonem; †pro itinere.; צוד; ‡mutatorias vestes, ‡mutatorias vestes.; מאה pro itinere.; irascamini; עלה בוא viuit,; נגד dominatur; פוג; vt ferrent; נשא חיה; *Sufficit.; ‡viuit:; רבב]

CAP. XLVI. מו

,Beersebah in venit & ,ei ‡ quæ omnia & ,Israel est profectus Et
1 † ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא בארה שבע
dixit Et .Ischac sui patris Deo sacrificia sacrificauit &
2 ויזבח זבחים לאלהי אביו יצחק: † ויאמר
.Iahacob ,Iahacob : ait & ,noctis visionibus in Israel ad Deus
אלהים לישראל במראת הלילה ויאמר יעקב יעקב
timeas Ne .tui patris Deus ,Deus* Ego :dixit Et .ego Ecce :dixit Et
3 ויאמר הנני: † ויאמר אנכי האל אלהי אביך אל תירא

[Margin: ‡erant; נסע; adsum.; *sum fortis,]

.ibi tẽ ponam magnam gentẽ in quia ,Aegyptũm in descendendo à
מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם:
etiam ,te faciã ascẽdere ego & ,Aegyptũ in tecum descendam Ego
4 † אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם
,tuos oculos super suam manum ponet Ioseph & : ascendendo
עלה ויוסף ישית ידו על עיניך:
Israel filij tulerunt Et .Beersebah de Iahacob surrexit Et
5 † ויקם יעקב מבאר שבע וישאו בני ישראל את
,plaustru in suas vxores & ,suos paruulos & ,suum patrem Iahacob
יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות
,suum pecus ceperunt Et .eum ferendũ ad Parhoh misit qua
6 אשר שלח פרעה לשאת אתו: † ויקחו את מקניהם
venerunt & ,Chenahan terra in acquisierant quam ,suam acquisitionem &
ואת רכושם אשר רכשו בארץ כנען ויבאו
ei⁹ filiorũ filij & ,eius Filij .eo cũ eius semẽ omne & ,Iahacob Aegyptũ in
7 מצרימה יעקב וכל זרעו אתו: † בניו ובני בניו
secum adduxit ,suũ semẽ omne & ,eius filiorum filiæ & ,eius Filiç .eo cũ
אתו בנתיו ובנות בניו וכל זרעו הביא אתו
sunt ingressi qui ,Israel filiorum nomina * hæc Et .Aegyptum in
8 מצרימה: † ואלה שמות בני ישראל הבאים
.Reuben ,Iahacob Primogenitus .ei⁹ filij & ,Iahacob ,Aegyptũ in
מצרימה יעקב ובניו בכר יעקב ראובן:
.Charmi & ,Chesron & ,Pallu & ,Chanoch :Reuben filij Et
9 † ובני ראובן חנוך ופלוא וחצרן וכרמי:
,Sochar & ,Iachin & ,Ohad & ,Iamin & ,Iemuel ;Simhon filij Et
10 † ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין וצחר
,Chehath ,Gherson ;Leui filij Et .Chenahanitidis filius Saul &
11 ושאול בן הכנענית: † ובני לוי גרשון קהת
:Zerach & ,Peres & ,Selah & ,Onan & ,Her ,Iehudah filij Et .Merari &
12 ומררי: † ובני יהודה ער ואונן ושלה ופרץ וזרח
;Peres filij fuerunt Et .Chenahan terra in Onan & ,Her est mortuus Et
וימת ער ואונן בארץ כנען ויהיו בני פרץ
,Iob & ,Puuah & ,Tolah ;Issachar filij Et .Chamul & ,Chesron
13 חצרן וחמול: † ובני יששכר תולע ופוה ויוב
.Iachleel & ,Elon & ,Zered ;Zebulun filij Et .Simron &
14 ושמרן: † ובני זבלון סרד ואלון ויחלאל:
& ,Aram Padã in Iahacob ipsi peperit quos ,Leah filij † Isti
15 † אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפדן ארם ואת
triginta †eius filiarum & eius filiorũ animæ Oẽs .eius filiam Dinah
דינה בתו כל נפש בניו ובנותיו שלשים
,Heri ,Esbõ & ,Suni ,Chagghi & ,Siphion ;Ghad filij Et .tres &
16 ושלש: † ובני גד צפיון וחגי שוני ואצבן ערי
,Isui & ,Isuah & ,Imnah ;Aser filij Et .Areli & ,Arodi &
17 וארודי ואראלי: † ובני אשר ימנה וישוה וישוי
,Cheber ;Berihah filij Et .eorum soror Serach & ,Berihah &
ובריעה ושרח אחתם ובני בריעה חבר
;suæ filiæ Leah Laban dedit quam ,Zilpah filij * Isti .Malchiel &
18 ומלכיאל: † אלה בני זלפה אשר נתן לבן ללאה בתו
Rachel Filij .animas sedecim ,Iahacob ipsi istos peperit &
19 ותלד את אלה ליעקב שש עשרה נפש: † בני רחל
terra in Ioseph ipsi natus est Et .Biniamin & Ioseph ,Iahacob vxoris
20 אשת יעקב יוסף ובנימן: † ויולד ליוסף בארץ
,On sacerdotis Pothipherah filia Asnath ei peperit quos ,Aegypti
מצרים אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און את
,Asbel & ,Becher & ,Belah‡ Biniamin filij Et .Ephraim & ,Menasseh
21 מנשה ואת אפרים: † ובני בנימן בלע ובכר ואשבל
.Arde & ,Chuppim & ,Muppim ,Ros & ,Echi Nahaman & ,Gherah
גרא ונעמן אחי וראש מפים וחפים וארד:
animæ omnes ,Iahacob ipsi natus est qui ,Rachel filij * Isti
22 † אלה בני רחל אשר ילד ליעקב כל נפש
,Naphtali filij Et .Chusim ,Dan filij Et .quatuordecim
23 ארבעה עשר: † ובני דן חשים: † ובני נפתלי
quam ,Bilhah filij * Isti .Sillem & ,Ieser & ,Ghuni & ,Iachseel
24 יחצאל וגוני ויצר ושלם: † אלה בני בלהה אשר
omnes ,Iahacob ipsi istos peperit & ,suæ filiæ Rachel Laban dedit
25 נתן לבן לרחל בתו ותלד את אלה ליעקב כל
,Aegyptũ in Iahacob ad veniens anima Omnis .septem animæ
26 נפש שבעה: † כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה
animæ omnes ;Iahacob filij vxores præter eius femur egressæ
יצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב כל נפש
,Aegypto in ei est natus qui ,Ioseph filij Et .sex & sexaginta†
27 ששים ושש: † ובני יוסף אשר ילד לו במצרים
,Aegyptum in est ingressa quæ ,Iahacob domus anima Omnis .duæ animæ
נפש שנים כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה
præparãdũ ad ,Ioseph ad se ante misit Iehudam Et .septuaginta*
28 שבעים: † ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורת

[Margin: descendere ירד; ירד עלה; שות; eleuauerunt; קום נשא; super currus, quos; טפף pecudes suas,; לקח substantiam; *sunt; מות; †sunt; †fuerunt; *sunt; sunt nati ילד principis; ‡fuerunt; *sunt nati sunt; *sunt; Omnes animæ quæ venerunt cum de femore eius; †fuerunt nati sunt; Oẽs animæ ingressæ sunt; *fuerunt; ירה]

ꝓpter famē.
terra in est inuēta quæ ,pecuniā omnem Ioseph collegit Et .famis
14 הרעב׃ † וילקט יוסף את־כל־הכסף הנמצא בארץ־
emebant
intulit Et .ementes ipsi quod alimēto pro Chenahā terra in & ,Aegypti
מצרים ובארץ כנען בשבר אשר־הם שברים ויבא
terra ē pecunia est cōsumpta Et .Parhoh domū in pecuniam Ioseph
15 יוסף את־הכסף ביתה פרעה׃ † s ויתם הכסף מארץ
s תמם
& venit
:dicendo ,Ioseph ad Aegyptus oīs venerūt & ,Chenahā terra ē & ,Aegypti
מצרים ומארץ כנען ויבאו כל־מצרים אל־יוסף לאמר
.pecunia defecit quia ?te corā moriemur quid ad Et .panē nobis Da
t הבה־לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף׃
t יהב
,vestris pecudib' ꝓ vobis dabo & .vestras pecudes Date :Ioseph dixit Et
16 † ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם במקניכם
dedit Et .Ioseph ad suas pecudes attulerunt Et .pecunia defecit si
17 אם־אפס כסף׃ † ויביאו את־מקניהם אל־יוסף ויתן
armento
,boum grege pro & ,pecudū grege pro & ,equis pro panem Ioseph eis
להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר
sustentauit
.ipso anno in eorū gregib' oībus pro pane pro eos duxit & ,asinis pro &
ובחמרים וינהלם בלחם בכל־מקנהם בשנה ההוא׃
dixerūt & ,secundo anno in eum ad venerūt & ,ipse annus est finitus Et
18 † ותתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו
quòd
grex & ,pecunia sit finita quimmo ,meo domino à abscōdemus Non :ei
לו לא־נכחד מאדני כי אם־תם הכסף ומקנה
dño meo.
præterquā ,meo dño coram remansit Non .meum dominum ad iumētorum
הבהמה אל־אדני לא נשאר לפני אדני בלתי אם־
,nos Etiā ?tuos oculos ad moriemur quid Vt .nostrā terrā & nostrū corpus
19 v גויתנו ואדמתנו׃ † למה נמות לעיניך גם־אנחנו
v גוה
nos erimus & :pane pro nostrā terram & ,nos eme ,nostrā terrā etiā
גם־אדמתנו קנה־אתנו ואת־אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו
,moriemur nō & ,viuem' & ,semen da & ,Parhoni serui nostra terra &
ואדמתנו עבדים לפרעה x ותן־זרע ונחיה ולא נמות
x נתן
Aegypti terram omnem Ioseph emit Et .desolabitur non terra &
20 והאדמה לא y תשם׃ z † ויקן יוסף את־כל־אדמת מצרים
y שמם
z קנה
inualuerat quia ,suū agrū vnusquisq; Aegyptij vendiderūt nam .Parhoni‡
‡pro Parhoh.
לפרעה כי־מכרו מצרים איש שדהו כי־חזק
fecit trāsire populum Et .Parhoni terra fuit & :fames eos super
21 עלהם הרעב ותהי הארץ לפרעה׃ † ואת־העם העביר
:ei' extremitatē ad vsq; & ,Aegypti termini extremitate ab vrbes ad eum
אתו לערים מקצה גבול־מצרים ועד־קצהו׃
pars
*erat
à *sacerdotibus statutum quia ,emit non sacerdotum terram Tantùm
22 † רק אדמת הכהנים לא קנה כי a חק לכהנים מאת
a חקק
non Idcirco .Parhoh eis dedit quod suū statutum† comedebant & ,Parhoh
פרעה ואכלו את־חקם אשר נתן להם פרעה על־כן לא
‡ partē suam
quam
emi Ecce :populum ad Ioseph dixit Et .suam terram vendiderunt
23 מכרו את־אדמתם׃ † ויאמר יוסף אל־העם הן קניתי
seretis & ,semē vobis Ecce :Parhoh ipsi vestrā terram & ,hodie vos
אתכם היום ואת־אדמתכם לפרעה הא־לכם זרע וזרעתם
*de frugibus quintā partē
,Parhoh ipsi quintam * dabitis & ,prouētibus in‡ ,erit Et .terram
24 את־האדמה׃ † והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה
‡partes erunt
qui ijs &, vestrū cibum in‖ & ,agri semen in† vobis erit manus‡ quatuor &
וארבע הידת יהיה לכם לזרע השדה ולאכלכם ולאשר
†pro semine
‖pro cibo vestro,
‡ sunt
,nos Viuificasti :dixerūt Et .vr̄is paruulis comededū ad & ,vr̄is domib' in‡
25 בבתיכם ולאכל לטפכם׃ † ויאמרו החיתנו
.Parhoh serui erimus & ,mei dñi oculis in gratiam inueniamus
נמצא־b חן בעיני אדני והיינו עבדים לפרעה׃
b חנן
terram super hanc diem ad vsq; statutum in Ioseph illud posuit Et
26 c וישם אתה יוסף לחק עד־היום הזה על־אדמת
c שום
pro quinta parte:
non ipsorummet sacerdotum terra tantùm :quintā ad Parhoh ipsi Aegypti
מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים לבדם לא
terra in ,Aegypti terra in Israel habitauit Et .Parhoh fuit
27 היתה לפרעה׃ † וישב ישראל בארץ מצרים בארץ
possessiones habuerunt
.valde sunt multiplicati & ,creuerūt & ,ea in hæreditarunt Et .Ghosen
גשן ויאחזו בה d ויפרו e וירבו מאד׃
d פרה
e רבה
fuerunt & :annos septemdecim Aegypti terra in Iahacob vixit Et
28 † ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי
.anni centū & ,quadraginta & anni septem eius vitæ anni Iahacob dies
ימי־יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה׃
vt moreret,
‡ filium suū Ioseph,
,Ioseph ad suum filiū ad‡ vocauit & ,moriendū ad ,Israel dies ap‚ppinquauerūt Et
29 † ויקרבו ימי־ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף
quæso pone ,tuis oculis in gratiam inueni quæso Si :ei dixit &
ויאמר לו אם־נא מצאתי חן בעיניך שים־נא
.veritatem & misericordiam mecū facies & ,meo femore sub tuā manū
ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד f ואמת
f אמן
.meis patribus cū dormiam Et .Aegypto in me sepelias quæso Ne
30 אל־נא תקברני במצרים׃ † ושכבתי עם־אבתי
:dixit Et .eorū sepulchro in me sepelies & ,Aegypto ex me tolles Et
ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר

Ioseph ligauit Et .Ghosen terram in venerunt & :Ghosen se ante
29 לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן׃ † ויאסר יוסף
.Ghosen sui patris Israel occursum in ascendit & ,suum currum
מרכבתו c ויעל לקראת־ישראל אביו גשנה
c עלה
eius collū super fleuit & ,eius collū super cecidit Et .eum ad est conspectus Et
ei. & iactauit se ad
d וירא אליו e ויפל על־צואריו f ויבך על־צואריו
d ראה e נפל
f בכה
post‡ ,vice hac Moriar :Ioseph ad Israel dixit Et .adhuc
30 עוד׃ † ויאמר ישראל אל־יוסף אמותה הפעם אחרי
ad Ioseph dixit Et .viuus *tu adhuc quoniā .tuam faciem me videre
‡ postquam vidi *viuis.
31 ראותי את־פניך כי עודך חי׃ † ויאמר יוסף אל־
,Parhoh nunciabo & ,Ascendam :sui patris domum ad & ,suos fratres
fratribus suis, & domui
אחיו ואל־בית אביו אעלה g ואגידה לפרעה
g נגד
,Chenahā terra in*qui ,mei patris domus & ,mei Fratres :eū ad dicam &
ואמרה אליו אחי ובית־אבי אשר בארץ־כנען
*erant
‡ sunt
‡ gregarij sunt,
pecoris‡ viri quia ,‡pecudū pastores viri Et .me ad venerunt
32 באו אלי׃ † והאנשים h רעי צאן כי־אנשי מקנה
h רעה
.attulerunt ,eis † quæ omnia & ,eorū boues & ,eorū pecudes & ;fuerunt
†erant
*vos ‡est
היו וצאנם ובקרם וכל־אשר להם הביאו׃
?vestrū opus ‡ Quod :dixerit & ,Parhoh vos ad* vocauerit cùm ,erit Et
33 † והיה כי־יקרא לכם פרעה ואמר מה־מעשיכם׃
ad vsq;†& ,nostra pueritia à tui serui fuerūt pecoris Viri :dicetis Et
gregarij
†ad hoc tempus,
34 † ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו ועד־
terra in habitetis vt :nostri patres etiam ,nos etiam ,nunc
עתה גם־אנחנו גם־אבתינו בעבור i תשבו בארץ
i ישב
.pecoris*pastor omnis†Aegyptiorū abominatio quia :Ghosen
† est
*pecudum.
גשן כי־תועבת מצרים כל־רעה צאן׃

CAP. XLVII. מז

,mei fratres & ,me' Pater :dixit & ,Parhoh nūciauit & ,Ioseph venit Et
1 † ויבא יוסף k ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי
k נגד
terra ē venerunt ,eis † quæ omnia & ,eorū boues & ,eorū pecudes &
† erant
וצאנם ובקרם וכל־אשר להם באו מארץ
cepit suorum fratrum extremitate de‡ Et .Ghosen terra in ipsi ecce & :Chenahan
sunt
‡ de extremis fratribus suis
2 כנען והנם בארץ גשן׃ † ומקצה אחיו לקח
ad Parhoh dixit Et .Parhoh ante eos fecit stare & ,viros quinque
3 חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה׃ † ויאמר פרעה אל־
pecoris Pastor*:Parhoh ad dixerunt Et ?vestra opera‡ Quæ :eius fratres
‡ sunt
*Pastores pecudum sunt
אחיו מה־מעשיכם ויאמרו אל־פרעה רעה צאן
:Parhoh ad dixerunt Et .nostri patres etiam ,nos etiam ,tui serui
4 עבדיך גם־אנחנו גם־אבותינו׃ † ויאמרו אל־פרעה
.tuis seruis quod pecori* pascuum ‡ non quia ,venim' terra in peregrinādum Ad
Vt peregrinaremur
‡ est
* pecudibus quæ sunt
† est
לגור בארץ באנו כי־אין מרעה לצאן אשר לעבדיך
tui serui quęsum' habitēt nunc Et .Chenahan terra in fames†grauis quoniā
כי־כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו־נא עבדיך
tuus Pater :dicendo ,Ioseph ad Parhoh dixit Et .Ghosen terra in
5 בארץ גשן׃ † ויאמר פרעה אל־יוסף לאמר אביך
optimo in :ipsa te coram Aegypti Terra .te ad venerūt tui fratres &
est,
6 ואחיך באו אליך׃ † ארץ מצרים לפניך הוא במיטב
terra in habitent :tuos fratres & ,tuum patrem fac habitare terræ
הארץ הושב את־אביך ואת־אחיך ישבו בארץ
prīcipes eos pones & ,roboris viri eos inter sint & cognoueris si Et .Ghosen
robusti,
גשן ואם־ידעת ויש־בם אנשי־חיל ושמתם שרי
cū statuit & ,suū patrē Iahacob Ioseph adduxit Et .mihi quod super pecudum
pecudum super his, quæ sunt mihi.
7 מקנה על־אשר־לי׃ † ויבא יוסף את־יעקב אביו ויעמדהו
ad Parhoh dixit Et .Parhoni Iahacob benedixit* & ,Parhoh corā
* salutauit Iahacob Parhoh.
8 לפני פרעה ויברך יעקב את־פרעה׃ † ויאמר פרעה אל־
ad Iahacob dixit Et ?tuæ vitæ annorum dies † Quot :Iahacob
† sunt
9 יעקב כמה l ימי שני m חייך׃ † ויאמר יעקב אל־
l יום m חיה
pusillum‡:anni centū & triginta ,mearū peregrinationū annorū Dies :Parhoh
‡ parui
פרעה ימי שני מגורי שלשים n ומאת שנה מעט
n מאה
annorū dies attigerunt non & ,meæ vitæ annorū dies fuerunt mali &
o ורעים היו ימי שני חיי ולא p השיגו את־ימי שני
o רוע p נשג
Iahacob benedixit Et .suarū peregrinationū dieb' in meorū patrū vitæ
salutauit
10 חיי אבתי בימי מגוריהם׃ † ויברך יעקב את־
Ioseph fecit habitare Et .Parhoh facie à est egressus & ,Parhoh
11 פרעה ויצא מלפני פרעה׃ † ויושב יוסף את־
Aegypti terra in possessionem eis dedit & ,suos fratres & ,suum patrē
אביו ואת־אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים
.Parhoh præcepit quemadmodū ,Rahameses terra in ,terræ optimo in
optima terrā,
במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה׃
domum omnem & ,suos fratres & ,suum patrem Ioseph aluit Et
12 † ויכלכל יוסף את־אביו ואת־אחיו ואת כל־בית
quoniam .terra omni in†non panis Et .paruuli os ad pane sui patris
quemadmodum alitur paruulus.
13 אביו לחם לפי q הטף׃ † ולחם אין בכל־הארץ כי־
facie à Chenahā terra & Aegypti terra laborauit & :valde† fames grauis
†erat
כבד הרעב מאד r ותלה ארץ מצרים וארץ כנען מפני
q טפף r להה

iurauit &. mihi Iura : dixit Et ,tuum verbū secundū faciam Ego

אָנֹכִי אֶעֱשֶׂה כִדְבָרֶךָ׃ † וַיֹּאמֶר הִשָּׁבְעָה לִי וַיִּשָּׁבַע

lecti caput super Israel se incuruauit & ,ei ad

לוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמִּטָּה׃

CAP. XLVIII. מח

tuus pater Ecce :Ioseph ad dixit &. hæc verba post fuit Et

1 † וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ

&,Menasseh ,secum suos filios duos cepit Et .Ægrotans ægrotat.

חֹלֶה וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־

venit Ioseph tuus filii Ecce :dixit &, Iahacob ipsi nūciauit Et .Ephraim

2 אֶפְרָיִם׃ † וַיַּגֵּד לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בִּנְךָ יוֹסֵף בָּא

Iahacob dixit Et .lectum super sedit &, Israel se confortauit & .te ad

3 אֵלֶיךָ וַיִּתְחַזֵּק יִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב עַל־הַמִּטָּה׃ † וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב

Chenahā terra in ,Luz in mead est visus omnipotens Deus :Ioseph ad

אֶל־יוֹסֵף אֵל שַׁדַּי נִרְאָה־אֵלַי בְּלוּז בְּאֶרֶץ כְּנָעַן

,te faciens crescere ego Ecce :me ad dixit Et .mihi benedixit &

4 וַיְבָרֶךְ אֹתִי׃ † וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְנִי מַפְרְךָ

dabo &,populorum cœtū in te dabo & ,te faciam multiplicari &

וְהִרְבִּיתִךָ וּנְתַתִּיךָ לִקְהַל עַמִּים וְנָתַתִּי אֶת־

duo nunc Et .sæculi hæreditatem te post tuo semini hanc terram

5 הָאָרֶץ הַזֹּאת לְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲחֻזַּת עוֹלָם׃ † וְעַתָּה שְׁנֵי־

te ad me veniendum ad vsq; Aegypti terra in tibi sunt nati qui ,tui filii

בָנֶיךָ הַנּוֹלָדִים לְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד־בֹּאִי אֵלֶיךָ

erunt Simhon &,Reubē sicut,Menasseh & Ephraim,ipsi mihi,Aegyptū in

מִצְרַיְמָה לִי־הֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כִּרְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יִהְיוּ־

nomen Super,erunt tibi ,eos post generabis quam tua cognatio Et .mihi

6 לִי׃ † וּמוֹלַדְתְּךָ אֲשֶׁר־הוֹלַדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לְךָ יִהְיוּ עַל שֵׁם

Padā de me veniēdo in ego Et .sua hæreditate in vocabūtur suorum fratrum

7 אֲחֵיהֶם יִקָּרְאוּ בְּנַחֲלָתָם׃ † וַאֲנִי בְּבֹאִי מִפַּדָּן

tractu quasi adhuc in ,via in Chenahan terra in Rachel me super est mortua

מֵתָה עָלַי רָחֵל בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בַּדֶּרֶךְ בְּעוֹד כִּבְרַת־

ipsa .Ephrath via in ibi eā sepeliui Et .Ephrath in veniendū ad terræ

אֶרֶץ לָבֹא אֶפְרָתָה וָאֶקְבְּרֶהָ שָּׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרָת הִוא

isti Cuius :dixit &, Ioseph filios Israel vidit Et .Bethlechem

8 בֵּית לָחֶם׃ † וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה׃

Deus mihi dedit quos ,ipsi mei Filii ,suo patri ad Ioseph dixit Et

9 † וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו בָּנַי הֵם אֲשֶׁר־נָתַן־לִי אֱלֹהִים

Israel oculi Et .eis benedicam & ,me ad quęso eos cape :dixit & .hoc in

10 בָּזֶה וַיֹּאמַר קָחֶם־נָא אֵלַי וַאֲבָרְכֵם׃ † וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל

,illū ad eos fecit accedere Et .videndum ad poterat Nō,senectute præ erāt graues

כָּבְדוּ מִזֹּקֶן לֹא יוּכַל לִרְאוֹת וַיַּגֵּשׁ אֹתָם אֵלָיו

:Ioseph ad Israel dixit Et .eis dedit amplexus & ,eis dedit oscula &

11 וַיִּשַּׁק לָהֶם וַיְחַבֵּק לָהֶם׃ † וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף

etiam Deus me fecit videre ecce &,putabam non tuā faciē Videre

רְאֹה פָנֶיךָ לֹא פִלָּלְתִּי וְהִנֵּה הֶרְאָה אֹתִי אֱלֹהִים גַּם

se incuruauit & ,ei genibus cum de eos Ioseph eduxit Et .tuum semen

12 אֶת־זַרְעֶךָ׃ † וַיּוֹצֵא יוֹסֵף אֹתָם מֵעִם בִּרְכָּיו וַיִּשְׁתַּחוּ

Ephraim ,ipsos ambos Ioseph tulit Et .terram in sua faciem ad

13 לְאַפָּיו אָרְצָה׃ † וַיִּקַּח יוֹסֵף אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת־אֶפְרַיִם

dexteram à suā sinistra in Menasseh & ,Israel sinistra à suā dexterā in

בִּימִינוֹ מִשְּׂמֹאל יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מְנַשֶּׁה בִשְׂמֹאלוֹ מִימִין

,suam dexteram Israel misit Et .eum ad fecit accedere Et .Israel

14 יִשְׂרָאֵל וַיַּגֵּשׁ אֵלָיו׃ † וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת־יְמִינוֹ

suam sinistram &,minimus ipse & ,Ephraim caput super posuit &

וַיָּשֶׁת עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וְהוּא הַצָּעִיר וְאֶת־שְׂמֹאלוֹ

Menasseh quod ,suas manus fecit Intelligere .Menasseh caput super

עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שִׂכֵּל אֶת־יָדָיו כִּי מְנַשֶּׁה

ambulauerunt cuius Deus :dixit &, Ioseph ipsi bñdixit Et .primogenit

15 הַבְּכוֹר׃ † וַיְבָרֶךְ אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמַר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְהַלְּכוּ

Isaac & ,Abraham ,eius facies ad mei patres

אֲבֹתַי לְפָנָיו אַבְרָהָם וְיִצְחָק הָאֱלֹהִים הָרֹעֶה אֹתִי

omni ab me redemit qui Angelus .hanc diem ad vsq; me adhuc ab

16 מֵעוֹדִי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃ † הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל־

nomen & ,meū nomen eis in vocetur & ,pueris benedicat ,malo

רָע יְבָרֵךְ אֶת־הַנְּעָרִים וְיִקָּרֵא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם

medio in multitudinē in sint piscium instar & ,Ischac & Abrahā meorū prm

אֲבֹתַי אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיִדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב

suā dexterā manū suus pater poneret quod ,Ioseph vidit Et .terræ

17 הָאָרֶץ׃ † וַיַּרְא יוֹסֵף כִּי־יָשִׁית אָבִיו יַד־יְמִינוֹ

sui pris manū sustētauit & ,suis oculis fuit malū & ,Ephraim caput super displicuit

עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיֵּרַע בְּעֵינָיו וַיִּתְמֹךְ יַד־אָבִיו

.Menasseh caput super Ephraim capite desuper eam remouendum ad

לְהָסִיר אֹתָהּ מֵעַל רֹאשׁ־אֶפְרַיִם עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה׃

primogenit iste quia :mi pater sic Non :suo patri Ioseph dixit Et

18 † וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו לֹא־כֵן אָבִי כִּי־זֶה הַבְּכֹר

Margin: שחה נטה ‖ quispiam ægrotat. ‖ לקח nuncius ‖ נגד vim fecit sibi ‖ crescere facio te, ‖ in perpetuum. ‖ antequam ve niremus ‖ ילד בוא mei sunt, ‖ Et liberi tui quos tui ‖ Secundum me veniente ‖ mihi ‖ quū adhuc esset miliare ‖ fert ‖ sunt ‖ פרה ראה ‖ hic ‖ Duc ‖ propter senectutem. ‖ videre ‖ נשק נשק ‖ & osculatus est eos, & amplexatus est eos. ‖ ברך ‖ extendit ‖ qui erat ‖ שות ‖ foret ‖ in cuius cōspectu ambulauerunt patres mei, ‖ à tempore præcedenti ‖ דגה ‖ רוע remoueret ‖ סור ‖ est

Nolli :dixit & ,ei pater renuit Et .eius caput super tuam dexterā Pone

19 שִׂים יְמִינְךָ עַל־רֹאשׁוֹ׃ † וַיְמָאֵן אָבִיו וַיֹּאמֶר יָדַעְתִּי

crescet ipse etiam & :populum in erit ipse etiam :noui ,mi filii

בְנִי יָדַעְתִּי גַּם־הוּא יִהְיֶה־לְּעָם וְגַם־הוּא יִגְדָּל

plenitudo erit eius semen Et . illo præ crescet minor eius frater verè Et

וְאוּלָם אָחִיו הַקָּטֹן יִגְדַּל מִמֶּנּוּ וְזַרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא־

,Israel benedicet te In ,dicendo ,ipsa die in eis benedixit Et . gentium

20 הַגּוֹיִם׃ † וַיְבָרְכֵם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמוֹר בְּךָ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל

posuit Et .Menasseh sicut & ,Ephraim sicut Deus te Ponat :dicēdo

לֵאמֹר יְשִׂמְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה וַיָּשֶׂם אֶת־

Ecce :Ioseph ad Israel dixit Et .Menasseh ante Ephraim

21 אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה׃ † וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הִנֵּה

ad vos faciet redire & ,vobiscum Deus erit & ,moriens ego

אָנֹכִי מֵת וְהָיָה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־

,tuos fratres sup vnam partem tibi dedi ego Et .vestrorum patrum terrā

22 אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם׃ † וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׁכֶם אַחַד עַל־אַחֶיךָ

,meo arcu in & ,meo gladio in Emoræi manu de cepi quam

אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי׃

CAP. XLIX. מט

nunciabo & ,vos Cōgregate :dixit & ,suos filios ad Iahacob vocauit Et

1 † וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה

vos Congregate .dierum nouissimo in vobis est euēturū quod ,vobis

2 לָכֶם אֵת אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים׃ † הִקָּבְצוּ

,vestrum patrem Israel ad audite & ,Iahacob filij audite &

וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם׃

,mei roboris principiū & ,mea fortitudo ,tu me primogenitus Reuben

3 † רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כֹּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי

:excellens fias ne ,aquæ sicut Festinatio .fortis excellentia & ,extollendi excellentia

4 יֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז׃ † פַּחַז כַּמַּיִם אַל־תּוֹתַר

ascendit meū stratū polluisti tunc ,tui patris cubilia ascendisti quia

כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ אָז חִלַּלְתָּ יְצוּעִי עָלָה׃

eorum machera iniquitatis arma ,fratres Leui & Simhon

5 † שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אַחִים כְּלֵי חָמָס מְכֵרֹתֵיהֶם׃

se vniat ne eorum cœtu in ,mea anima veniat non eorū secretum In

6 † בְּסֹדָם אַל־תָּבֹא נַפְשִׁי בִּקְהָלָם אַל־תֵּחַד

sua voluntate in & ,virum occiderunt suo furore in Quia .mea gloria

כְּבֹדִי כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ וּבִרְצֹנָם

,eorum ira & fortis quia ,eorū furor Maledictus .murum eradicauerūt

7 עִקְּרוּ־שׁוֹר׃ † אָרוּר אַפָּם כִּי עָז וְעֶבְרָתָם

. Israel in eos dispergā & ,Iahacob in eos Diuidam .est indurata quia

כִּי קָשָׁתָה אֲחַלְּקֵם בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל׃

ceruice in tua Manus .tui fratres te laudabunt ,tu Iehudah

8 † יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף

leonis catulus . tui patris filij tibi Se Incuruabunt .tuorū inimicorum

9 אֹיְבֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אָבִיךָ׃ † גּוּר אַרְיֵה

leo sicut cubauit ,se incuruauit ,ascendisti mi fili præda A .Iehudah

יְהוּדָה מִטֶּרֶף בְּנִי עָלִיתָ כָּרַע רָבַץ כְּאַרְיֵה

Iehudah ex virga recedet Non eū suscitabit quis .maior leo sicut &

10 וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ׃ † לֹא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה

,populorū obedientia ei & ,Siloh veniat vsq; quo ,ei pedes inter de legislator &

וּמְחֹקֵק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי־יָבֹא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְּהַת עַמִּים׃

vino in Lauit .suā asinæ mi filii optimā vitē ad & suū pullū vitē ad Ligans

11 † אֹסְרִי לַגֶּפֶן עִירֹה וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי אֲתֹנוֹ כִּבֵּס בַּיַּיִן

oculis Rubicundior .suū operimentū vuarū sanguine in & ,suū vestimētū

12 לְבֻשׁוֹ וּבְדַם־עֲנָבִים סוּתֹה׃ † חַכְלִילִי עֵינַיִם

,habitabit mariū portū ad Zebulun .lacte dentibus candidior & ,vino

13 מִיָּיִן וּלְבֶן־שִׁנַּיִם מֵחָלָב׃ † זְבוּלֻן לְחוֹף יַמִּים יִשְׁכֹּן

asinus Isschar .Sidon super eius latus & ,nauium portum ad ipse &

14 וְהוּא לְחוֹף אֳנִיֹּת וְיַרְכָתוֹ עַל־צִידֹן׃ † יִשָּׂשכָר חֲמֹר

& ,bonā quod requiem vidit Et .duos terminos inter cubās ,osseum

15 גָּרֶם רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפְּתָיִם׃ † וַיַּרְא מְנֻחָה כִּי טוֹב וְאֶת־

tributo fuit & ,portādū ad suū humerū inclinauit & :pulchra quod ,terram

הָאָרֶץ כִּי נָעֵמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ לִסְבֹּל וַיְהִי לְמַס

. Israel tribuum vna sicut suum populū iudicabit Dan .seruiens

16 עֹבֵד׃ † דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃

calcaneos mordēs ,semitā super cerastes ,viam super serpens Dan Erit

17 † יְהִי־דָן נָחָשׁ עֲלֵי־דֶרֶךְ שְׁפִיפֹן עֲלֵי־אֹרַח הַנֹּשֵׁךְ עִקְּבֵי־

Domine expectaui tuā Salute .retrorsum eius equitans cecidit & ,equi

18 סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אָחוֹר׃ † לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְהוָה׃

. tandem superabit ipse & ,eum superabit exercitus Ghad

19 † גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד עָקֵב׃

.regis delicias dabit ipse & ,eius panis pinguis Aser Ex

20 † מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדַנֵּי־מֶלֶךְ׃

.pulchritudinis dicta dans ,dimissa cerua Naphtali

21 † נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלֻחָה הַנֹּתֵן אִמְרֵי־שָׁפֶר׃

Margin: מאן ‖ magis quàm ipse. ‖ שום ‖ motior, ‖ מות ‖ שוב ‖ filios suos, ‖ נגד ‖ excellens dignitate, & excellens fortitudine. ‖ Leuis nō habebis excellētiam, ‖ נשא עזז ‖ יתר מכר ‖ excisū fuit. ‖ in habitationib suis. ‖ סוד יחד ‖ non vniaris ‖ pertinax, ‖ פוץ ‖ erit ‖ ידה ‖ Vt ‖ שחה ‖ קום ‖ de pedib ei ‖ Messias, ‖ erit aggregatio ‖ iuxta ‖ erit iuxta terminus eius vsq; ad ‖ vt ‖ fortis ‖ esset ‖ effet ‖ נוח נטה ‖ e tribubus ‖ דון ‖ iuxta ‖ נפל ‖ succidet eū, & ipse succidet calcaneū. ‖ erit ‖ vt ‖ qui dat eloquia

incedebat * filiæ :fontem super† cresces filius*, Ioseph fructescens Filius
22 †בן פרת יוסף בן פרת עלי־עין בנות צעדה
domini†eum oderunt &, iaculauerut &, eu amarificaurunt[n] Et .muru super
23 עלי־שור׃ †וימררהו [n]ורבו וישטמהו בעלי
brachia se roborauerut &, ei⁹ arcus† forti in habitauit Et .sagittarum
24 חצים׃ [o]†ותשב באיתן קשתו [p]ויפזו זרעי
.Israel lapis pastor* inde, Iahacob potentis manibus e eius manuum
ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל׃
tibi bndicet &, omnipotete & ;te adiuuabit &, tui patris Deo A
25 †מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך
;subtus cubaris abyssi benedictionibus :desuper cœli benedictionibus
ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת
prævaluerut tui patris Benedictiones . vuluæ &, vberu benedictionibus
26 ברכת שדים ורחם׃ †ברכת אביך גברו
erunt, sæculi[ǁ] collium terminum*ad vsque meoru genitoru benedictiones super
על־ברכת [q]הורי עד [r]תאות גבעת עולם תהיין
[v]lupus† Biniamin . eius fratrum nazaræi vertice in* &, Ioseph caput ad*
27 לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו׃ †בנימן זאב
. spolium diuidet vespera in[ǁ] &, prædam comedet diluculo in *, rapiet
יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל׃
est locutus quod*hoc Et .duodecim Israel tribus istæ Omnes
28 †כל־אלה שבטי ישראל שנים עשר וזאת אשר־דבר
,sua bndictione scdm vnicuique ,eis benedixit &, eorum pater eis
להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו
cogregor Ego :eos ad dixit & ,eis præcepit Et . eis benedixit
29 ברך אתם׃ [s]†ויצו אותם ויאמר אלהם אני נאסף
quæ spelunca in meos patres ad me Sepelite .meum populu ad
אל־עמי קברו אתי אל־אבתי אל־המערה אשר
,duplicitatis* agro in† quæ spelunca In .Chittæi Hephron agro in†
30 בשדה עפרון החתי׃ †במערה אשר בשדה המכפלה
cum Abraham emit quam ,Chenaha terra in ,Mamre facies super quæ
אשר־על־פני ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את־
Ibi . sepulchri possessione in Chittæo Hephron ex agro
31 השדה מאת עפרן החתי לאחזת־קבר׃ †שמה
sepelierunt Ibi .eius vxorem Sarah & Abraham sepelierunt
קברו את־אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו
. Leah sepeliui ibi & :eius vxorem Ribcah & ,Ischac
את־יצחק ואת רבקה אשתו ושמה קברתי את־לאה׃
. Cheth filiis a †, eo in* quæ speluncæ & ,agri Emptio
32 †מקנה השדה והמערה אשר־בו מאת בני־חת׃
suos pedes collegit &, suis filiis præcipiendum ad Iahacob finiuit Et
33 [t]†ויכל יעקב לצות את־בניו ויאסף רגליו
.suos populos ad est aggregatus &, obiit &, lectum ad
אל־[v]המטה ויגוע ויאסף אל־עמיו׃

Vt ramus crescens
* vt ramus
† iuxta
* incedebant
[n] רבב
[ǁ] amaritudine affecerunt
* sagittarij.
† loco
[o] חצץ [p] פזז
* pascens lapidem
fortiores fuerunt benedictionibus
* desiderium
[ǁ] perpetuoru
[q] הרה [r] תאה
* super
* super
† vt
* mane
[ǁ] vesperi
* est
[s] צוה
cum patribus meis
† est
* duplici
ante
* est †fuit
præcipere
[t] כלה
in lecto,
[v] נטה

CAP. L. נ

dedit oscula &, eu super fleuit &, sui patris faciem super Ioseph cecidit Et
1 †ויפל יוסף על־פני אביו [x]ויבך עליו [y]וישק־
balsamandum ad* ,medicis suis seruis Ioseph præcepit Et .ei
2 לו׃ †ויצו יוסף את־עבדיו את־הרפאים לחנט את־
sunt completi Et . Israel ipsum medici balsamarunt* Et .suum patre
3 אביו ויחנטו הרפאים את־ישראל׃ †וימלאו־
fleuerut & :balsamatorum† dies completur sic Quia .dies quadraginta ei
לו ארבעים יום כי כן ימלאו ימי החנטים ויבכו
.eius luctus dies transierunt Et .diebus septuaginta Aegyptij eum
4 אתו מצרים שבעים יום׃ †ויעברו ימי בכיתו
inueni quæso Si :dicendo ,Parhoh domum ad Ioseph est locutus Et
וידבר יוסף אל־בית פרעה לאמר אם־נא מצאתי
:dicendo ,Parhoh auribus in quæso loquimini ,vestris oculis in gratiam
[z]חן בעיניכם דברו־נא באזני פרעה לאמר׃
,meo sepulchro in :moriens ego Ecce :dicendo ,me fecit iurare meus Pater
5 †אבי השביעני לאמר הנה אנכי [a]מת בקברי
ascendam nunc Et .me sepelies ibi ,Chenaha terra in mihi fodi quod
אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעלה־
:Parhoh dixit Et . reuertar & ,meu patrem sepeliam & ,obsecro
6 נא ואקברה את־אבי ואשובה׃ †ויאמר פרעה
. te fecit iurare quemadmodu ,tuum patrem sepeli & ,Ascende
עלה וקבר את־אביך כאשר השביעך׃
omnes eo cu ascederunt & ,suu patre sepeliendu ad ,Ioseph ascendit Et
7 [b]†ויעל יוסף לקבר את־אביו ויעלו אתו כל־
. Aegypti terræ seniores omnes &, ei⁹ domus seniores ,Parhoh serui
עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני ארץ־מצרים׃
tantum .eius patris domus &, ei⁹ fratres & ,Ioseph domus omnis Et
8 †וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק
.Ghosen terra in reliquerut ,suos boues & ,suas pecudes & ,suos paruulos
[c]טפם וצאנם ובקרם עזבו בארץ גשן׃

[x] בכה
[y] נשק
* vt condiret aromatibus
* aromatibus condiuerunt
† eorum qui aromatis codiuntur:
[z] חנן
morior,
[a] מות
[b] עלה
[c] טפף

ascenderunt grauis turma fuit & :equites etiam ,currus etiam ,eo cu ascendit Et
9 †ויעל עמו גם־רכב גם־פרשים ויהי המחנה כבד
.Iarden trasitu in quæ ,Athad aream ad vsq; venerunt Et . valde
10 מאד׃ †ויבאו עד־גרן האטד אשר בעבר הירדן
luctum suo patri fecit Et .valde graui & ,magno planctu ibi planxerut Et
ויספדו־שם מספד גדול וכבד מאד ויעש לאביו אבל
luctum Chenahanæi terræ habitator vidit Et . diebus septem
11 שבעת ימים׃ †וירא יושב הארץ הכנעני את־האבל
vocauit Idcirco .Aegyptiis iste †grauis Luctus :dixerut & ,Athad area in
בגרן האטד ויאמרו אבל־כבד זה למצרים על־כן קרא
eius filij fecerunt Et . Iarden trasitu in* qui ,Misraim Abel* eius nomen
12 שמה אבל מצרים אשר בעבר הירדן׃ †ויעשו בניו
terram in eius filij eum tulerunt Et .eis præceperat quemadmodu ,sic ei
13 לו כן כאשר צום׃ †וישאו אתו בניו ארצה
emit quam ,duplicitatis agri spelunca in eum sepelierut & ,Chenahan
כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה
Chittæo Hephron ab sepulchri possessione in agro cum Abraham
אברהם את־השדה לאחזת־קבר מאת עפרן החתי
,ei⁹ fratres & ,ipse ,Aegyptu in Ioseph est reuersus Et .Mamre facies super
14 על־פני ממרא׃ [d]†וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו
eum sepelire post* ,eius patre sepeliendum ad*,eo cum ascendentes omnes &
וכל־העלים אתו לקבר את־אביו אחרי קברו
,eorum pater est mortuus quod ,Ioseph fratres viderunt Et .suum patrem
15 את־אביו׃ †ויראו אחי־יוסף כי־מת אביהם
nobis reddet reddedo & ,Ioseph nos odio habebit Fortasse :dixerut &
ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את
:dicedo Ioseph ad mandauerut Et . ei retribuimus quod ,malum omne
16 כל־הרעה אשר גמלנו אתו׃ †ויצוו אל־יוסף לאמר
:Ioseph dicetis Sic : dicendo ,eum mori ante præcepit tuus Pater
17 אביך צוה לפני מותו לאמר׃ †כה־תאמרו ליוסף
:eorum peccato & ,tuorum fratru præuaricationi nunc parce Obsecro
אנא [e]שא נא פשע אחיך וחטאתם
seruoru præuaricationi quæso parce nunc Et .tibi retribuerut malum quia
כי־רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי
etiam iuerunt Et .eum ad ipsos loquendo in ,Ioseph fleuit Et .tui patris Dei
18 אלהי אביך ויבך יוסף בדברם אליו׃ †וילכו גם־
. seruos in † tibi nos Ecce :dixerut & ,eo cora ceciderut & ,eius fratres
אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים׃
Deo pro nuquid quonia .timeatis Ne :Ioseph eos ad dixit Et
19 †ויאמר אלהם יוסף אל־[f]תיראו כי התחת אלהים
illud cogitauit Deus .malum me aduersum cogitastis vos Et ? ego
20 אני׃ †ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה
populum viuificandum ad† hanc diem secundum facere propter ,bonum in
לטבה למען עשה כיום הזה [g]להחית עם־
& ,vos alam Ego . timeatis ne nunc Et . magnum
21 רב׃ †ועתה אל־תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת־
. eorum cor ad est locutus & ,eos est consolatus & :vestros paruulos
טפכם וינחם אותם וידבר על־לבם׃
Ioseph vixit & :ei⁹ patris domus & ,ipse ,Aegypto in Ioseph habitauit Et
22 †וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף
filios Ephraim ipsi Ioseph vidit Et . annos decem & centum
23 מאה ועשר שנים׃ †וירא יוסף לאפרים בני
genua super sunt nati Menasseh filij Machir filij etiam : tertiorum
שלשים גם בני מכיר בן־מנשה ילדו על־ברכי
. Ioseph dixit Et :suos fratres ad Ioseph dixit Et . Ioseph
24 יוסף׃ †ויאמר יוסף אל־אחיו אנכי מת ואלהים
, hac terra e vos faciet ascendere & , vos visitabit visitando
פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן־הארץ הזאת
. Iahacob & ,Ischac ,Abraham iurauit quam terram ad
אל־הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב׃
visitabit Visitando :dicendo ,Israel filios Ioseph fecit iurare Et
25 †וישבע יוסף את־בני ישראל לאמר פקד יפקד
. hinc mea ossa ascendere facietis Et .vos Deus
אלהים אתכם והעלתם את־עצמתי מזה׃
,eum balsamarunt & :annoru decem & cetum filius ,Ioseph est mortuus Et
26 †וימת יוסף בן־מאה ועשר שנים ויחנטו אתו
. Aegypto in arca in posuit &
[h]ויישם בארון במצרים׃

est trans
viderunt habitatores
† est
* luctus Aegypti,
* est trans
duplici
ante
[d] שוב
qui ascenderunt
* vt sepeliret
* postqua sepeliuit
præceperunt nuncio misso
antequam moreretur,
[e] נשא
dum loquerentur sibi.
[e] דבר
sumus † serui.
[f] ירא
sum?
vt faceret
† vt viuificaret
[g] חיה
tertiæ generationis:
מם רנתי
morior,
aromatibus condierunt
positus est
[h] שום

סוף ספר בראשית

Finis libri Geneseos.

LIBER EXODVS,

ID EST, EXITVS.

HEBRAICE, ואלה שמות

CAPUT I. א

Et ingredientium Israel filiorum nomina hæc
1 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
sua familia & vir ,Iahacob cum Aegyptum
מִצְרָיְמָה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ
,Leui ,Simhon ,Reuben :sunt ingressi
בָּאוּ׃ 2 רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי
,Biniamin & ,Zebulũ ,Issachar .Iehudah &
וִיהוּדָה׃ 3 יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן וּבִנְיָמִן׃
egredientium anima omnis fuit Et .Aser & ,Ghad ,Naphtali & ,Dan
4 דָּן וְנַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר׃ 5 וַיְהִי כָּל־נֶפֶשׁ יֹצְאֵי
.Aegypto in erat Ioseph at :animæ septuaginta ,Iahacob femur
יֶרֶךְ־יַעֲקֹב שִׁבְעִים נָפֶשׁ וְיוֹסֵף הָיָה בְמִצְרָיִם׃
.illa generatio omnis & ,eius fratres oẽs & ,Ioseph et mortuus Et
6 וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל־אֶחָיו וְכֹל הַדּוֹר הַהוּא׃
,sunt multiplicati & ,se produxerunt & ,fructificauerũt Israel filij Et
7 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ
.eis terra est repleta & ,valde valde in sunt roborati &
וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם׃
cognouit non qui ,Aegyptum super nouus rex surrexit Et
8 וַיָּקָם מֶלֶךְ־חָדָשׁ עַל־מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא־יָדַע אֶת־
,multus Israel filiorum populus Ecce :suũ populũ ad dixit Et .Ioseph
יוֹסֵף׃ 9 וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב
,multiplicetur forte ne ,illum in sapiamus ,Agite .nobis præ fortior &
וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃ 10 הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן־יִרְבֶּה
,nostris inimicis sup ipse etiam addatur ,bellum euenerit cum ,sit &
וְהָיָה כִּי־תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם־הוּא עַל־שֹׂנְאֵינוּ
eum super posuerunt Et .terra e ascendat & ,nos cõtra pugnet &
וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָה מִן־הָאָרֶץ׃ 11 וַיָּשִׂימוּ עָלָיו
vrbes ędificauit Et .suis oneribus in eũ affligerent vt ,tributorũ principes
שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי
quemadmodũ Et .Rahameses & Pithom ,Parhoh ipsi thesaurorũ
מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת־פִּתֹם וְאֶת־רַעַמְסֵס׃ 12 וְכַאֲשֶׁר
angustiabatur & :crescebat sic & ,multiplicabatur sic ,eum affligebant
יְעַנּוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וַיָּקֻצוּ
Israel filios Aegyptij fecerunt seruire Et .Israel filios propter
מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 13 וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
,luto in dura seruitute in eorum vitam amarificarunt Et .duritia in
בְּפָרֶךְ׃ 14 וַיְמָרְרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר
quibus ,eorum opere omni cũ agro in seruitute omni in & ,lateribus in &
וּבִלְבֵנִים וּבְכָל־עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֵת כָּל־עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר־
obstetricibus Aegypti rex dixit Et .duritia in eis in sunt operati
עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ׃ 15 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לַמְיַלְּדֹת
.Puhah alterius nomen & ,Siphrah vnius nomẽ quarũ ,Hebræarum
הָעִבְרִיֹּת אֲשֶׁר שֵׁם הָאַחַת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פּוּעָה׃
super videritis & ,Hebræas obstetricaueritis Cũm :dixit Et
16 וַיֹּאמֶר בְּיַלֶּדְכֶן אֶת־הָעִבְרִיּוֹת וּרְאִיתֶן עַל־
viuet & ,est filia si & :eum interficietis & ,est filius si ,sellas
הָאָבְנָיִם אִם־בֵּן הוּא וַהֲמִתֶּן אֹתוֹ וְאִם־בַּת הִוא וָחָיָה׃
,Deum obstetrices timuerunt Et
17 וַתִּירֶאןָ הַמְיַלְּדֹת אֶת־הָאֱלֹהִים וְלֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר
pueros viuificauerunt sed ,Aegypti rex eas ad est locutus
דִּבֶּר אֲלֵיהֶן מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַתְּחַיֶּיןָ אֶת־הַיְלָדִים׃
fecistis Cur :eis dixit & ,obstetrices Aegypti rex vocauit Et
18 וַיִּקְרָא מֶלֶךְ־מִצְרַיִם לַמְיַלְּדֹת וַיֹּאמֶר לָהֶן מַדּוּעַ עֲשִׂיתֶן
obstetrices dixerunt Et ?pueros viuificastis & ,hanc rem
הַדָּבָר הַזֶּה וַתְּחַיֶּיןָ אֶת־הַיְלָדִים׃ 19 וַתֹּאמַרְןָ הַמְיַלְּדֹת
obstetrices quia ,Hebręę Aegyptię mulieres sicut nõ Quia :Parhoh ad
אֶל־פַּרְעֹה כִּי לֹא כַנָּשִׁים הַמִּצְרִיֹּת הָעִבְרִיֹּת כִּי־חָיוֹת
Deus benefecit Et .pepererũt & ,obstetrix eas ad veniat Antequam .ipsę
הֵנָּה בְּטֶרֶם תָּבוֹא אֲלֵהֶן הַמְיַלֶּדֶת וְיָלָדוּ׃ 20 וַיֵּיטֶב אֱלֹהִים
quia ,fuit Et .valde sunt roborati & ,popul crevit & ,obstetricibus
לַמְיַלְּדֹת וַיִּרֶב הָעָם וַיַּעַצְמוּ מְאֹד׃ 21 וַיְהִי כִּי־
.domos eis fecit & ,Deum obstetrices timuerunt
יָרְאוּ הַמְיַלְּדֹת אֶת־הָאֱלֹהִים וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים׃

Marginalia: qui ingressi sunt; singuli cum familia sua; fuerunt omnes animæ eorum, qui egressi sunt e femore; מוּת nati sunt in multitudine; פָּרָה; רָבָה copiosissime; קוּם ex; יָדַע nobis est; sapientes simus propter eum; יָהַב; שׂוּם; מַסְּ עָנָה; בָּנָה; quãto magis; magis eo tædio afficiebantur; קוּץ; in dure; חָיָה; in quibus operati sunt dure; יָלַד erat; רָאָה interficite viuat; יָרֵא; sunt.

qui nasceretur natum filium Omnẽ :dicẽdo suo populo vniuerso Parhoh præcepit Et
22 וַיְצַו פַּרְעֹה לְכָל־עַמּוֹ לֵאמֹר כָּל־הַבֵּן הַיִּלּוֹד צִוָּה
.viuificabitis filiam omnem & ,eum projicietis flumen in
הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ וְכָל־הַבַּת תְּחַיּוּן׃

CAP. II.

.Leui filiam tulit & ,Leui domo de vir iuit Et
1 וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֵוִי וַיִּקַּח אֶת־בַּת־לֵוִי׃
pulcher esset ,ipse bonus quòd ,eum vidit & ,filiũ peperit & ,mulier concepit Et
2 וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי־טוֹב הוּא
,eũ abscõdere vltra potuit non Et .mensibus tribus eum abscondit &
3 וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יְרָחִים׃ וְלֹא־יָכְלָה עוֹד הַצְּפִינוֹ
iunceam :pice in & ,bitumine in eã bituminauit & ,iunci arcam sibi accepit &
וַתִּקַּח־לוֹ תֵּבַת גֹּמֶא וַתַּחְמְרָה בַחֵמָר וּבַזָּפֶת
.fluminis ripam iuxta iunceto in posuit & ,puerum ea in posuit &
וַתָּשֶׂם בָּהּ אֶת־הַיֶּלֶד וַתָּשֶׂם בַּסּוּף עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃
.ei fieret quid sciret vt ,longinquo à eius soror stetit Et
4 וַתֵּתַצַּב אֲחֹתוֹ מֵרָחֹק לְדֵעָה מַה־יֵּעָשֶׂה לוֹ׃
ibant eius puellæ & ,flumẽ ad se lauadũ ad Parhoh filia descendit Et
5 וַתֵּרֶד בַּת־פַּרְעֹה לִרְחֹץ עַל־הַיְאֹר וְנַעֲרֹתֶיהָ הֹלְכֹת
misit & ,iunceti medio in arcam vidit & ,fluminis manũ iuxta
עַל־יַד הַיְאֹר וַתֵּרֶא אֶת־הַתֵּבָה בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח
.puerum ipsum vidit & ,aperuit Et .eam accepit & ,suam ancillam
6 אֶת־אֲמָתָהּ וַתִּקָּחֶהָ׃ וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֵהוּ אֶת־הַיֶּלֶד
Hebræorũ pueris De :dixit Et ,eũ super est miserta & ,flebat puer ecce Et
וְהִנֵּה־נַעַר בֹּכֶה וַתַּחְמֹל עָלָיו וַתֹּאמֶר מִיַּלְדֵי הָעִבְרִים
.iste Nunquid :Parhoh filiam ad eius soror dixit Et
7 זֶה׃ וַתֹּאמֶר אֲחֹתוֹ אֶל־בַּת־פַּרְעֹה הַאֵלֵךְ
,puerum tibi lactabit & ,Hebręis ex nutricem mulierem tibi vocabo &
וְקָרָאתִי לָךְ אִשָּׁה מֵינֶקֶת מִן הָעִבְרִיֹּת וְתֵינִק לָךְ אֶת־הַיָּלֶד׃
vocauit & ,puella iuit & .Vade :Parhoh filia ei dixit Et
8 וַתֹּאמֶר־לָהּ בַּת־פַּרְעֹה לֵכִי וַתֵּלֶךְ הָעַלְמָה וַתִּקְרָא אֶת־
puerum Deduc :Parhoh filia ei dixit Et .pueri matrem
9 אֵם הַיָּלֶד׃ וַתֹּאמֶר לָהּ בַּת־פַּרְעֹה הֵילִיכִי אֶת־הַיֶּלֶד
mulier accepit Et .tuã mercedẽ dabo ego & ,mihi eum lacta & ,istũ
הַזֶּה וְהֵינִקִהוּ לִי וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־שְׂכָרֵךְ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה
,Parhoh filiã ad eũ adduxit & ,puer est factus magnus Et .eũ lactauit & ,puerum
10 הַיֶּלֶד וַתְּנִיקֵהוּ׃ וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַתְּבִאֵהוּ לְבַת־פַּרְעֹה
aquis ex Quia ,dixit & ,Mosch ei nomẽ vocauit & :filiũ in ei fuit &
וַיְהִי־לָהּ לְבֵן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן־הַמַּיִם
est egressus & ,Mosch est factus magnus ,ipsis diebus in fuit Et .eum traxi
11 מְשִׁיתִהוּ׃ וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא
onera eorũ ,percutiẽtẽ Aegyptiũ virũ vidit & ,eorũ oneribus in vidit & ,suos fratres ad
אֶל־אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם וַיַּרְא אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה
non quòd vidit & ,illuc & huc respexit Et .suis fratrib è Hebræum virũ
12 אִישׁ־עִבְרִי מֵאֶחָיו׃ וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה וַיַּרְא כִּי אֵין
.arena in eum abscõdit & ,Aegyptium percussit & ,vir
אִישׁ וַיַּךְ אֶת־הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל׃
,cõtendentes Hebræi viri duo ecce & ,secunda die in est egressus Et
13 וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי־אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים
te posuit Quis :dixit Et :tuũ proximũ percuties quid Vt :impiũ ad dixit &
14 וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה תַכֶּה רֵעֶךָ׃ וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ
,dicens tu me occidendũ ad Nũquid ?nos super iudicẽ & principem virum in
לְאִישׁ שַׂר וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר
Vere :dixit & ,Mosch timuit Et ?Aegyptium occidisti queadmodũ
כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ אֶת־הַמִּצְרִי וַיִּירָא מֹשֶׁה וַיֹּאמַר אָכֵן
quæsiuit & ,hanc rem Parhoh audiuit Et .est scita
15 נוֹדַע הַדָּבָר׃ וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וַיְבַקֵּשׁ
terra in habitauit & ,Parhoh facie à Mosch fugit Et .Mosch occidere
לַהֲרֹג אֶת־מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־
.filiæ septem Midian sacerdoti Et .puteum iuxta sedit & ,Midian
16 מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל־הַבְּאֵר׃ וּלְכֹהֵן מִדְיָן שֶׁבַע בָּנוֹת
dandũ potũ ad ,canales impleuerunt & ,hauserunt & ,venerũt Et
וַתָּבֹאנָה וַתִּדְלֶנָה וַתְּמַלֶּאנָה אֶת־הָרְהָטִים לְהַשְׁקוֹת
,Mosch surrexit Et .eas expulerũt & ,pastores venerũt Et .sui pris pecudib
17 צֹאן אֲבִיהֶן׃ וַיָּבֹאוּ הָרֹעִים וַיְגָרְשׁוּם וַיָּקָם מֹשֶׁה

Marginalia: לָקַח; pulcher esset; הָרָה; iunceam; יָצַב יָדַע; יָרַד locum; lactantem; est; יָנַק; יָלַךְ; נָתַן creuit; בּוֹא; creuit; מָשָׁה; onera eorũ; נָכָה; פָּנָה esset quisquã; litigabant; נָצָה percutis; occidere me cogitas; שׂוּם; erant; דָּלָה; שָׁקָה; רָעָה.

18 Rehuel ad venerunt Et .earũ pecudibus dedit potũ &, eas seruauit &
וַיַּשְׁקְ אֶת־צֹאנָם׃ וַתָּבֹאנָה אֶל־רְעוּאֵל
:dixerunt Et ?hodie venire festinastis Cur :dixit &, suum patrem
אֲבִיהֶן וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ מִהַרְתֶּן בֹּא הַיּוֹם׃ וַתֹּאמַרְןָ
19 haufit hauriẽdo etiam &, pastorum manu de nos eruit Aegyptius Vir
אִישׁ מִצְרִי הִצִּילָנוּ מִיַּד הָרֹעִים וְגַם־דָּלֹה דָלָה
?ipse vbi Et :suas filias ad dixit Et . pecudibus dedit potũ &, nobis
לָנוּ וַיַּשְׁקְ אֶת־הַצֹּאן׃ וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֹתָיו וְאַיּוֹ
20 .panem comedat &, eũ Vocate ?virum dimisistis hoc quid Vt
לָמָּה זֶּה עֲזַבְתֶּן אֶת־הָאִישׁ קִרְאֶן לוֹ וְיֹאכַל לָחֶם׃
suã filiam Sipporah dedit Et .viro cum habitare Mosch voluit Et
21 וַיּוֹאֶל מֹשֶׁה לָשֶׁבֶת אֶת־הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת־צִפֹּרָה בִתּוֹ
quia, Gersom eius nomen vocauit &, filiũ peperit Et .Mosch ipsi
22 לְמֹשֶׁה׃ וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גֵּרְשֹׁם כִּי
multis diebus in fuit Et .aliena terra in fui Peregrinus :dixit
23 אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה׃ וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים
à Israel filij suspirauerũt &, Aegypti rex est mortuus &, his
הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֵּאָנְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִן־
à Deum ad eorũ clamor ascendit Et .clamauerũt &, seruitute
הָעֲבֹדָה וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל־הָאֱלֹהִים מִן־
Deus est recordatus &, eorũ clamorẽ Deus audiuit Et .seruitute
24 הָעֲבֹדָה׃ וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים
vidit Et .Iahacob &, Ifchac &, Abraham cum sui pacti
25 אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב׃ וַיַּרְא
.Deus cognouit &, Israel filios Deus
אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּדַע אֱלֹהִים׃

(margin: נצל est ? — ואל vel יאל ישב — post dies multos hos, — propter op⁹, — propter op⁹,)

CAP. III. ג

.Midian sacerdotis sui soceri Ithro pecora pascens erat Mosch Et
1 וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֶה אֶת־צֹאן יִתְרוֹ חֹתְנוֹ כֹּהֵן מִדְיָן
Dei montem ad venit &, desertum post pecora duxit Et
וַיִּנְהַג אֶת־הַצֹּאן אַחַר הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל־הַר הָאֱלֹהִים
ignis flamma in eum ad DOMINI Angelus est cõspectus Et .Choreb in
2 חֹרֵבָה׃ וַיֵּרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֵלָיו בְּלַבַּת־אֵשׁ
ipse non rubus &, igne in ardebat rubus ecce &, vidit Et .rubi medio de
מִתּוֹךְ הַסְּנֶה וַיַּרְא וְהִנֵּה הַסְּנֶה בֹּעֵר בָּאֵשׁ וְהַסְּנֶה אֵינֶנּוּ
visionem video & nunc Diuertam :Mosch dixit Et .consumptus
3 אֻכָּל׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אָסֻרָה־נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־הַמַּרְאֶה
quod, DOMINVS vidit Et .rubus ardeat non cur ,hanc magnã
4 הַגָּדֹל הַזֶּה מַדּוּעַ לֹא־יִבְעַר הַסְּנֶה׃ וַיַּרְא יְהוָה כִּי
:dixit Et .rubi medio de Deus eum ad clamauit &, videndũ ad diuerteret
סָר לִרְאוֹת וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסְּנֶה וַיֹּאמֶר
.huc appropinques Ne :dixit Et .ego Ecce :dixit Et .Mosch ,Mosch
5 מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר אַל־תִּקְרַב הֲלֹם
tu quo locus quia ,tuis pedibus desuper tua calceamẽta Solue
שַׁל־נְעָלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה
,tui patris Deus Ego :dixit Et .est fanctitatis terra ,eo super stans
6 עוֹמֵד עָלָיו אַדְמַת־קֹדֶשׁ הוּא׃ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אָבִיךָ
Mosch abscõdit Et .Iahacob Deus &, Ifchac Deus ,Abraham Deus
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב וַיַּסְתֵּר מֹשֶׁה
dixit Et .Deum ad respiciendo à timuit quia ,suam faciem
7 פָּנָיו כִּי יָרֵא מֵהַבִּיט אֶל־הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר
&, Aegypto in quí ,mei populi afflictionẽ vidi Videndo :Domin⁹
יְהוָה רָאֹה רָאִיתִי אֶת־עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם וְאֶת־
.eius dolores noui quia ;eius exactores propter audiui eorũ clamorem
צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת־מַכְאֹבָיו׃
eũ faciendũ ascendere ad &, Aegypti manu è eũ liberandũ ad descẽdi Et
8 וָאֵרֵד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם וּלְהַעֲלֹתוֹ
,lacte fluentẽ terram ad ,latam &, bonam terram ad , ipsa terra è
מִן־הָאָרֶץ הַהִוא אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה אֶל־אֶרֶץ זָבַת חָלָב
,Perizæi &, Emoræi &, Chittæi &, Chenahanæi locum ad ,melle &
וּדְבָשׁ אֶל־מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי
venit Israel filiorum clamor ecce nunc Et .Iebusæi &, Chiuuæi &
9 וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּאָה
.eos opprimunt Aegyptij qua ,oppressionem vidi etiam &: me ad
אֵלָי וְגַם־רָאִיתִי אֶת־הַלַּחַץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם׃
filios meũ populum educ &, Parhoh ad te mittam &, veni nunc Et
10 וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל־פַּרְעֹה וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי בְנֵי־
,fum Quis : Deum ad Mosch dixit Et .Aegypto ex Israel
11 יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים מִי אָנֹכִי
?Aegypto ex Israel filios educam quod &, Parhoh ad vadam quod
כִּי אֵלֵךְ אֶל־פַּרְעֹה וְכִי אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם׃
.te miserim ego quod, fignũ tibi hoc Et .tecum ero Quia ,dixit Et
12 וַיֹּאמֶר כִּי־אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת כִּי אָנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ
super Deum coletis ,Aegypto ex populum eduxeris Cum
בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעַבְדוּן אֶת־הָאֱלֹהִים עַל

(margin: pascebat — ei — לבב vel לבה — non consumebatur. — vocauit eum — סור adsum. — super quo tu stas, — נשל — aspicere — נבט est — ענה — זוב — educes — הלך — יצא)

ibo veniens ego Ecce :Deum ad Mosch dixit Et .istum montem
13 הָהָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים הִנֵּה אָנֹכִי בָא
me misit vestrorum patrum Deus :eis dicam &, Israel filios ad
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם שְׁלָחַנִי
?eos ad dicam quid ,ei⁹ nomẽ? Quod ,mihi dicent Et .vos ad
אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ־לִי מַה־שְּׁמוֹ מָה אֹמַר אֲלֵהֶם׃
Sic :dixit Et .ero qui Ero :Mosch ad Deus dixit Et
14 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה
adhuc dixit Et .vos ad me misit Ero :Israel filiis dices
15 תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר עוֹד
Deus DOMINVS :Israel filios ad dices Sic :Mosch ad Deus
אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה כֹּה־תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵי
me misit Iahacob deus &, Ifchac Deus ,Abraham Deus ,vestrorũ patrũ
אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב שְׁלָחַנִי
.generationis gnatione ĩ mei mẽtio hęc &, feculũ in meũ nomẽ Hoc .vos ad
אֲלֵיכֶם זֶה־שְּׁמִי לְעֹלָם וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר׃
DOMINVS :eos ad dices &, Israel fenes congregabis & ,Vade
16 לֵךְ וְאָסַפְתָּ אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם יְהוָה
,Iahacob &, Ifchac ,Abrahã Deus ,me ad est cõspect⁹ vestrorũ patrũ Deus
אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נִרְאָה אֵלַי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
.Aegypto in vobis est factũ quod &, vos visitaui Visitãdo :dicẽdo
לֵאמֹר פָּקֹד פָּקַדְתִּי אֶתְכֶם וְאֶת־הֶעָשׂוּי לָכֶם בְּמִצְרָיִם׃
terram ad Aegypti afflictione ex vos faciam Ascẽdere :dixi Et
17 וָאֹמַר אַעֲלֶה אֶתְכֶם מֵעֳנִי מִצְרַיִם אֶל־אֶרֶץ
,Iebusæi &, Chiuuęi &, Perizæi &, Emorçi &, Chittęi &, Chenahanæi
הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי
,tu ibis &, tuæ voci obedient Et .melle & lacte fluentem terram ad
18 אֶל־אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ וְשָׁמְעוּ לְקֹלֶךָ וּבָאתָ אַתָּה
Deus Dominus :eum ad dicetis &, Aegypti regem ad Israel fenes &
וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֵי
dierum trium viam nunc ibimus nunc Et .nos super occurrit Hebręorũ
הָעִבְרִיִּים נִקְרָה עָלֵינוּ וְעַתָּה נֵלְכָה־נָּא דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
quod noui ego Et .nostro Deo DOMINO sacrificem⁹ vt ,desertũ in
19 בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ וַאֲנִי יָדַעְתִּי כִּי
.forti manu in neque ,abeatis vt ,Aegypti rex vos dabit non
לֹא־יִתֵּן אֶתְכֶם מֶלֶךְ מִצְרַיִם לַהֲלֹךְ וְלֹא בְּיָד חֲזָקָה׃
omnibus cum ,Aegyptum percutiam &, meam manum mittam Et
20 וְשָׁלַחְתִּי אֶת־יָדִי וְהִכֵּיתִי אֶת־מִצְרַיִם בְּכֹל
.vos dimittet postea & :ei⁹ medio in faciam quæ ,meis mirabilibus
נִפְלְאֹתַי אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה בְּקִרְבּוֹ וְאַחֲרֵי־כֵן יְשַׁלַּח אֶתְכֶם׃
quãdo ,erit Et .Aegyptiorũ oculis in huic populo gratiam dabo Et
21 וְנָתַתִּי אֶת־חֵן הָעָם־הַזֶּה בְּעֵינֵי מִצְרָיִם וְהָיָה כִּי
,fua vicina à mulier postulabit Sed .vacui ibitis non ,ibitis
22 תֵלֵכוּן לֹא תֵלְכוּ רֵיקָם׃ וְשָׁאֲלָה אִשָּׁה מִשְּׁכֶנְתָּהּ
ponetis &; vestes &, auri vasa &, argenti vasa fuæ domus hospita ab &
וּמִגָּרַת בֵּיתָהּ כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂמָלֹת וְשַׂמְתֶּם
.Aegyptum spoliabitis &, vestras filias super &, vestros filios super
עַל־בְּנֵיכֶם וְעַל־בְּנֹתֵיכֶם וְנִצַּלְתֶּם אֶת־מִצְרָיִם׃

(margin: Si dixerint, — est — & generationem. — דור — congrega — הלך — mihi — vidi — עשה — ענה — nobis. — permittet nisi — נכה — חנן — argentea, aurea, — שום)

CAP. IIII. ד

audient neque ,mihi credent non ecce Et :dixit &, Mosch respõdit Et
1 וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר וְהֵן לֹא־יַאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ
dixit Et . DOMINVS te ad est conspectus Non :dicent quia ,mea voce in
2 בְּקֹלִי כִּי יֹאמְרוּ לֹא־נִרְאָה אֵלֶיךָ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר
. Virga :dixit Et ;tua manu in est Quid :DOMINVS eum ad
אֵלָיו יְהוָה מַזֶּה בְיָדֶךָ וַיֹּאמֶר מַטֶּה׃
fuit &, terram in eum proiecit Et .terram in eam Proiice :ait Et
3 וַיֹּאמֶר הַשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיַּשְׁלִכֵהוּ אַרְצָה וַיְהִי
ad DOMINVS dixit Et .eius facie à Mosch fugit Et ,serpente in
4 לְנָחָשׁ וַיָּנָס מֹשֶׁה מִפָּנָיו׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
,suã manũ extẽdit Et .ei⁹ cauda in apprehẽde &, tuã manũ Extẽde :Mosch
מֹשֶׁה שְׁלַח יָדְךָ וֶאֱחֹז בִּזְנָבוֹ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ
quod credant Vt .eius manu in virgam in fuit &, eam apprehẽdit &
5 וַיַּחֲזֶק בּוֹ וַיְהִי לְמַטֶּה בְּכַפּוֹ׃ לְמַעַן יַאֲמִינוּ כִּי
,Abraham Deus ,eorum patrum Deus DOMINVS te ad est conspectus
נִרְאָה אֵלֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
:adhuc ei DOMINVS dixit Et .Iahacob Deus &, Ifchac Deus
6 אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה לוֹ עוֹד
:fuũ finũ in fuã manũ introduxit Et .tuũ finũ in tuã manũ nunc Introduc
הָבֵא־נָא יָדְךָ בְּחֵיקֶךָ וַיָּבֵא יָדוֹ בְּחֵיקוֹ
Reduc :dixit Et .nix sicut leprosa eius manus ecce Et .eã eduxit &
7 וַיּוֹצִאָהּ וְהִנֵּה יָדוֹ מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג׃ וַיֹּאמֶר הָשֵׁב
eã eduxit &, fuũ finum ad fuã manũ reduxit Et .tuũ finum in tuã manum
יָדְךָ אֶל־חֵיקֶךָ וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל־חֵיקוֹ וַיּוֹצִאָהּ
.eius caro sicut erat reuersa ecce &, suo sinu è
מֵחֵיקוֹ וְהִנֵּה־שָׁבָה כִּבְשָׂרוֹ׃

(margin: parebunt voci meæ, — tibi — מה זה — נטה — versa est — נוס — cauda eius. — versa est — כפף tibi — erat — שוב)

qui DOMINI verba omnia ,Aharon ipsi Mosch nũtiauit Et
28 וַיַּגֵּד מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר נגד
,Aharõ & Mosch iuit Et .ei præcepit quæ signa omnia & ,eum misit
29 שְׁלָחוֹ וְאֵת כָּל־הָאֹתֹת אֲשֶׁר צִוָּהוּ׃ וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
est locutus Et .Israel filiorum senes omnes congregauerunt &
30 וַיַּאַסְפוּ אֶת־כָּל־זִקְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְדַבֵּר
,Mosch ad DOMINVS est locutus quæ ,verba omnia Aharon
אַהֲרֹן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
,audiuerũt Et .populus credidit Et .populi oculis in signa fecit &
31 וַיַּעַשׂ הָאֹתֹת לְעֵינֵי הָעָם׃ וַיַּאֲמֵן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ
vidit quòd & ,Israel filios DOMINVS visitauit quòd
כִּי־פָקַד יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכִי רָאָה אֶת־
.adorauerunt & ,se incuruauerunt & ,eorum afflictionem
עָנְיָם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃ קדד שחה

CAP. V. ה

Sic:Parhoh ad dixerunt & ,Aharõ & Mosch venerunt postea Et
1 וְאַחַר בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה כֹּה־
festa celebrẽt vt ,meũ populũ Dimitte .Israel Deus DOMINVS dixit
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיָחֹגּוּ חגג
audiam quòd:DOMINVS:Quis:Parhoh dixit Et .deserto in mihi
2 לִי בַּמִּדְבָּר׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה מִי יְהוָה אֲשֶׁר אֶשְׁמַע
etiam & ,DOMINVM noui Non Israel dimittã vt ,*eius voce in*
בְּקֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַעְתִּי אֶת־יְהוָה וְגַם
inuocatus est Hebræorum Deus :dixerunt Et .dimittam non Israel
3 אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלֵּחַ׃ וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהֵי הָעִבְרִים נִקְרָא
sacrificemus vt ,desertũ in dierum trium via nunc Ibimus :*nos super*
עָלֵינוּ נֵלְכָה נָּא דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה
.gladio vel ,pestilẽtia cũ nobis occurrat fortè ne ,nostro Deo DOMINO
לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ פֶּן־יִפְגָּעֵנוּ בַּדֶּבֶר אוֹ בֶחָרֶב׃
facitis cessare Aharõ & Mosch quid Vt :Aegypti rex eos ad dixit Et
4 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֶלֶךְ מִצְרַיִם לָמָּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן תַּפְרִיעוּ
:Parhoh dixit Et . vestra onera ad Ite .suis operib* ab populum
אֶת־הָעָם מִמַּעֲשָׂיו לְכוּ לְסִבְלֹתֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה
.suis oneribᵘ ab eos fecistis cessare & ,terræ populus nunc *multi* Ecce
5 הֵן־רַבִּים עַתָּה עַם הָאָרֶץ וְהִשְׁבַּתֶּם אֹתָם מִסִּבְלֹתָם׃
& ,*populo in exigentibus* illa die in Parhoh præcepit Et
6 וַיְצַו פַּרְעֹה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־הַנֹּגְשִׂים בָּעָם וְאֶת־
populo paleam detis vt , addetis Non :dicendo ,eius præfectis
7 שֹׁטְרָיו לֵאמֹר׃ לֹא תֹאסִפוּן לָתֵת תֶּבֶן לָעָם
sibi colligãt & ,vadãt ipsi ;nudiustertiᵘ heri sicut lateres laterificandũ ad
לִלְבֹּן הַלְּבֵנִים כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם הֵם יֵלְכוּ וְקֹשְׁשׁוּ לָהֶם
heri faciebant ipsi quam ,laterum summam Et .paleam
8 תֶּבֶן׃ וְאֶת־מַתְכֹּנֶת הַלְּבֵנִים אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים תְּמוֹל
.sunt otiosi quia :ea ex diminuetis nõ ,eos super ponetis ,nudiustertiuˢ
שִׁלְשֹׁם תָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ כִּי־נִרְפִּים הֵם רפה
.nostro Deo sacrificabimus ,Ibimus :dicendo clamant ipsi Idcirco
עַל־כֵּן הֵם צֹעֲקִים לֵאמֹר נֵלְכָה נִזְבְּחָה לֵאלֹהֵינוּ׃
confidant ne & ,eo in faciant & ,viros super opus Aggrauetur
9 תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה עַל־הָאֲנָשִׁים וְיַעֲשׂוּ־בָהּ וְאַל־יִשְׁעוּ שעה
dixerũt & ,eiᵘ præfecti & ,populi exactores sunt egressi Et .mẽdacii verbis in
10 בְּדִבְרֵי־שָׁקֶר׃ וַיֵּצְאוּ נֹגְשֵׂי הָעָם וְשֹׁטְרָיו וַיֹּאמְרוּ
,paleam vobis do ego Non ,Parhoh dixit Sic :dicendo ,populum ad
אֶל־הָעָם לֵאמֹר כֹּה אָמַר פַּרְעֹה אֵינֶנִּי נֹתֵן לָכֶם תֶּבֶן׃
non quia :repereritis *quo à* ,paleam vobis capite ,ite Vos
11 אַתֶּם לְכוּ קְחוּ לָכֶם תֶּבֶן מֵאֲשֶׁר תִּמְצָאוּ כִּי אֵין
terram omnẽ in populus *se dispersit* Et .aliquid vestro opere de diminuitur
12 נִגְרָע מֵעֲבֹדַתְכֶם דָּבָר׃ וַיָּפֶץ הָעָם בְּכָל־אֶרֶץ פוץ
:dicẽdo ,vrgebant exactores Et .*stipulã* colligeret vt ,Aegypti palea pro
13 מִצְרָיִם לְקֹשֵׁשׁ קַשׁ לַתֶּבֶן׃ וְהַנֹּגְשִׂים אָצִים לֵאמֹר קשש
rem diei in diei ,eius quemadmodum erat cũ vestra opera Perficite
כַּלּוּ מַעֲשֵׂיכֶם דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ כַּאֲשֶׁר בִּהְיוֹת
.palea eos super posuerunt quos ,Israel filiorum præfecti sunt cæsi Et
14 הַתֶּבֶן׃ וַיֻּכּוּ שֹׁטְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׂמוּ עֲלֵהֶם כלה נכה
,*statutum* vestrum perfecistis non Cur :dicendo ,Parhoh exactores
נֹגְשֵׂי פַרְעֹה לֵאמֹר מַדּוּעַ לֹא כִלִּיתֶם חָקְכֶם
? hodie etiam ,heri etiam ,nudiustertiuˢ heri sicut laterificandi ad
לִלְבֹּן כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם גַּם־תְּמוֹל גַּם־הַיּוֹם׃
:dicendo ,Parhoh ad clamauerũt & ,Israel filiorum præfecti venerunt Et
15 וַיָּבֹאוּ שֹׁטְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְעֲקוּ אֶל־פַּרְעֹה לֵאמֹר
,tuis seruis datur non Palea ? tuis seruis sic *facies* quid Vt
לָמָּה תַעֲשֶׂה כֹה לַעֲבָדֶיךָ׃ תֶּבֶן אֵין נִתָּן לַעֲבָדֶיךָ
peccat & ,*cæsi* tui serui ecce & ,facite nobis *dicentes* lateres &
16 וּלְבֵנִים אֹמְרִים לָנוּ עֲשׂוּ וְהִנֵּה עֲבָדֶיךָ מֻכִּים וְחָטָאת
: *dicentes* vos Idcirco *ociosi estis* Ociosi :dixit Et .tuus populus
17 עַמֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר נִרְפִּים אַתֶּם נִרְפִּים עַל־כֵּן אַתֶּם אֹמְרִים

Margin notes: facitis; multus; שבת exactoribus populi; צוה נתן; ᵃ vt pareã voci eius; occurrit nobis; vbi; dispersus est; quisquilias; *per singulos dies; præceptum; facis; * & dicunt; †cæduntur; *puniuntur; Vacatis, vacatis; *dicitis.

,prioris signi voci obedierint nõ & ,tibi crediderint non si ,erit Et
8 וְהָיָה אִם־לֹא יַאֲמִינוּ לָךְ וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקֹל הָאֹת הָרִאשׁוֹן
etiam crediderint non si erit Et . *posterioris* signi voci credent &
9 וְהֶאֱמִינוּ לְקֹל הָאֹת הָאַחֲרוֹן׃ וְהָיָה אִם־לֹא יַאֲמִינוּ גַּם
aqua ex capies & ,tuæ voci obedierint non & ,istis signis duobus
לִשְׁנֵי הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּן לְקֹלֶךָ וְלָקַחְתָּ מִמֵּימֵי
,flumine è capies quas aquæ erunt Et .aridã super fundes & ,fluminis
הַיְאֹר וְשָׁפַכְתָּ הַיַּבָּשָׁה וְהָיוּ הַמַּיִם אֲשֶׁר תִּקַּח מִן־הַיְאֹר לקח
:DOMINVS ad Mosch dixit Et .arida in sanguinẽ in *erunt* &
10 וְהָיוּ לְדָם בַּיַּבָּשֶׁת׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה
etiam ,heri ab etiam *ego* verborum vir non ,Domine *me* Pro
בִּי אֲדֹנָי לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי גַּם מִתְּמוֹל גַּם
ore grauis quia :tuum seruũ ad *te loqui tunc ex* etiam ,nudiustertiũ à
מִשִּׁלְשֹׁם גַּם מֵאָז דַּבֶּרְךָ אֶל־עַבְדֶּךָ כִּי כְבַד־פֶּה
os posuit Quis :eum ad Dominus dixit Et .sum lingua grauis &
11 וּכְבַד לָשׁוֹן אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו מִי שָׂם פֶּה
Nõne ? cæcũ vel ,videntẽ vel ,surdũ vel ,mutum posuit quis vel ,homini
לָאָדָם אוֹ מִי־יָשׂוּם אִלֵּם אוֹ חֵרֵשׁ אוֹ פִקֵּחַ אוֹ עִוֵּר הֲלֹא
,tuo ore cum ero ego & ,vade nunc Et ? DOMINVS ego
12 אָנֹכִי יְהוָה׃ וְעַתָּה לֵךְ וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ
quæso mitte ,domine *me* Pro :dixit Et . loqueris quæ te docebo &
13 וְהוֹרֵיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר׃ וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי שְׁלַח־נָא
:dixit & ,Mosch in DOMINI furor est iratus Et .*mittes* manum per
14 בְּיַד־תִּשְׁלָח׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר
loquetur loquendo quòd ,noui Leuitam tuum fratrem Aharon Nonne
הֲלֹא אַהֲרֹן אָחִיךָ הַלֵּוִי יָדַעְתִּי כִּי־דַבֵּר יְדַבֵּר
lætabit & ,te videbit & ,tui occursum in egredit ipse ecce etiam Et ipse
הוּא וְגַם הִנֵּה־הוּא יֹצֵא לִקְרָאתֶךָ וְרָאֲךָ וְשָׂמַח
ego & ,eiᵘ ore in verba pones & ,eũ ad loqueris Et .suo corde in
15 בְּלִבּוֹ׃ וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו וְשַׂמְתָּ אֶת־הַדְּבָרִים בְּפִיו וְאָנֹכִי
quæ vos docebo & ,eius ore cum & ,tuo ore cum ero
אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ וְעִם־פִּיהוּ וְהוֹרֵיתִי אֶתְכֶם אֵת אֲשֶׁר
erit ipse , erit & ,populum ad te pro ipse loquetur Et . *facietis*
16 תַּעֲשׂוּן׃ וְדִבֶּר־הוּא לְךָ אֶל־הָעָם וְהָיָה הוּא יִהְיֶה
hanc virgam Et .Deo pro ei eris tu & ,ore pro tibi
17 לְּךָ לְפֶה וְאַתָּה תִּהְיֶה־לּוֹ לֵאלֹהִים׃ וְאֶת־הַמַּטֶּה הַזֶּה
Mosch iuit Et .signa *ea in* facies *qua* ,tua manu in capies
18 תִּקַּח בְּיָדֶךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־בּוֹ אֶת־הָאֹתֹת׃ וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה
reuertar & nunc Vadam :ei dixit & ,suũ socerũ Iether ad est reuersus &
וַיָּשָׁב אֶל־יֶתֶר חֹתְנוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלְכָה נָּא וְאָשׁוּבָה
dixit Et .viuant adhuc an videbo & ,Aegypto in qui meos fratres ad
אֶל־אַחַי אֲשֶׁר־בְּמִצְרַיִם וְאֶרְאֶה הַעוֹדָם חַיִּים וַיֹּאמֶר
ad DOMINVS dixit Et .pace in Vade ,Mosch ad Ithro
19 יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה לֵךְ לְשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
omnes sunt mortui quia ,Aegyptũ in reuertere Vade :Midian in Mosch
מֹשֶׁה בְּמִדְיָן לֵךְ שֻׁב מִצְרָיִם כִּי־מֵתוּ כָּל־
,suam vxorẽ Mosch tulit Et .tuam animam *quærentes* qui viri
20 הָאֲנָשִׁים הַמְבַקְשִׁים אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־אִשְׁתּוֹ
terram in est reuersus & ,asinum super eos fecit equitare & ,suos filios &
וְאֶת־בָּנָיו וַיַּרְכִּבֵם עַל־הַחֲמֹר וַיָּשָׁב אַרְצָה
dixit Et .sua manu in Dei virgam Mosch tulit Et .Aegypti
21 מִצְרָיִם וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־מַטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר
omnia vide ,Aegyptũ in *redeundũ ad te eundo* In :Mosch ad DOMINVS
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּלֶכְתְּךָ לָשׁוּב מִצְרַיְמָה רְאֵה כָּל־
ego Et .Parhoh coram *ea facies* & *tua manu in posui quæ portenta
הַמֹּפְתִים אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְיָדֶךָ וַעֲשִׂיתָם לִפְנֵי פַרְעֹה וַאֲנִי
ad dices Et .populum dimittet non & ,eius cor indurabo
22 אֲחַזֵּק אֶת־לִבּוֹ וְלֹא יְשַׁלַּח אֶת־הָעָם׃ וְאָמַרְתָּ אֶל־
.Israel meus primogenitus meus Filius :DOMINVS dixit Sic :Parhoh
פַּרְעֹה כֹּה אָמַר יְהוָה בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל׃
.illũ dimittere renuisti & :*me colat* vt ,meũ filiũ Dimitte :*te ad* dixi Et
23 וָאֹמַר אֵלֶיךָ שַׁלַּח אֶת־בְּנִי וְיַעַבְדֵנִי וַתְּמָאֵן לְשַׁלְּחוֹ
,via in ,fuit Et .tuũ primogenitũ tuum filium occido ego Ecce
24 הִנֵּה אָנֹכִי הֹרֵג אֶת־בִּנְךָ בְּכֹרֶךָ׃ וַיְהִי בַדֶּרֶךְ
tulit Et .eũ interficere quæsiuit & ,DOMINVS ei occurrit & ,diuersorio in
25 בַּמָּלוֹן וַיִּפְגְּשֵׁהוּ יְהוָה וַיְבַקֵּשׁ הֲמִיתוֹ׃ וַתִּקַּח
fecit tãgere & ,sui filij præputium circuncidit & ,petram Sipporah
צִפֹּרָה צֹר וַתִּכְרֹת אֶת־עָרְלַת בְּנָהּ וַתַּגַּע צור נגע
recessit Et .mihi es sanguinum *spõsus* Quia :dixit & ,eius pedes
26 לְרַגְלָיו וַתֹּאמֶר כִּי חֲתַן־דָּמִים אַתָּה לִי׃ וַיִּרֶף רפה
dixit Et . *circuncisiones ad* sanguinum Sponsus ,dixit Tunc . eo ab
27 מִמֶּנּוּ אָז אָמְרָה חֲתַן דָּמִים לַמּוּלֹת׃ וַיֹּאמֶר
,iuit Et .desertũ in Mosch occursum in Vade :Aharon ad DOMINVS
יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן לֵךְ לִקְרַאת מֹשֶׁה הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלֶךְ
.eum est osculatus & ,Dei monte in ei occurrit &
וַיִּפְגְּשֵׁהוּ בְּהַר הָאֱלֹהִים וַיִּשַּׁק־לוֹ׃ נשק

Margin notes: alterius; Obsecro; sum; ex hoc tempore quo locutus es; Obsecro; ירה illius quem missurus es; חרה; facturi estis; in qua facies; sunt; מות quærebant; Cũ ieris vt reuertaris vt facias; tibi; seruiat mihi; propter circũcisionem.

palea &, operamini, ite nunc Et .DOMINO sacrificabimus Ibimus

18 נלכה נזבחה ליהוה׃ † ועתה לכו עבדו ותבן

præfecti viderunt Et .dabitis laterum summā &, vobis dabitur non

19 לא־ינתן לכם ותכן לבנים תתנו׃ † ויראו שטרי

vestris laterib⁹ de diminuetis Nō :dicēdo, malo in ‡ se Israel filiorum ‡ esse

בני־ישראל אתם [e] ברע לאמר לא־תגרעו מלבניכם [e] רוע

stantes, Aharon & Moseh ipsi occurrerunt Et .suo die in diei rem per singulos dies.

20 דבר־יום ביומו׃ † ויפגעו את־משה ואת־אהרן [f] נצבים [f] יצב

dixerunt Et .Parhoh à egrediebantur quando, eorum occursum in

21 לקראתם [g] בצאתם מאת פרעה׃ † ויאמרו [g] יצא

fecistis fœtere quia, iudicet &, vos super DOMINVS Videat :eos ad

אלהם ירא יהוה עליכם וישפט אשר הבאשתם את־

daretis vt, eius seruorum oculis in &, Parhoh oculis in nostrum odorem

ריחנו בעיני פרעה ובעיני עבדיו לתת־

ad Moseh est reuersus Et .nos occidendum ad eorū manu in gladium

22 חרב בידם להרגנו׃ † וישב משה אל־

,huic populo malefecisti quid vt, Domine :dixit Et, DOMINVM

יהוה ויאמר אדני למה הרעתה לעם הזה

loquerer vt, Parhoh ad sum ingressus tūc ex ‡ Et ? me misisti hoc quid vt † † & ‡ ex eo tempore, quo

23 למה זה שלחתני׃ † ומאז באתי אל־פרעה לדבר

eruisti non eruendo &, huic populo malefecit, tuo nomine in

בשמך הרע לעם הזה [h] והצל לא־הצלת את־ [h] נצל

.tuum populum

עמך׃

CAP. VI. ו

faciam quæ videbis Nunc :Moseh ad DOMINVS dixit Et

1 † ויאמר יהוה אל־משה עתה תראה אשר אעשה

eos expellet forti manu in &, eos dimittet forti manu in quia, Parhoh

לפרעה כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם

Ego :eū ad dixit &, Moseh ad Deus est locutus Et .sua terra è

2 מארצו׃ † וידבר אלהים אל־משה ויאמר אליו אני

Iahacob ad & , Ischac ad, Abraham ad sum visus Et .DOMINVS ipsi Abrahā, Ischac, & Iahacob,

3 יהוה׃ [i] † וארא אל־אברהם אל־יצחק ואל־יעקב [i] ראה

.eis sum cognitus non, DOMINVS ‡ meo noīe † &, omnipotēte Deo in † in ‡ Adonai

באל שדי ושמי יהוה לא [k] נודעתי להם׃ [k] ידע

eis darem vt, eis cum meum pactum statui etiam Et

4 † וגם [l] הקמתי את־בריתי אתם לתת להם את־ [l] קום

.ea in sunt peregrinati qua *, eorum peregrinationū terram, Chenahan terram * in qua peregrinati sunt.

ארץ כנען את ארץ [m] מגריהם אשר־גרו בה׃ [m] גור

Aegyptij quod † , Israel filiorū clamorem audiui ego etiam Et † quos

5 † וגם אני שמעתי את־נאקת בני ישראל אשר מצרים

dic Idcirco .mei pacti sum recordatus &, eos faciunt seruire

מעבדים אתם ואזכר את־בריתי׃

6 † לכן אמר

oneribus sub de vos educam Et .DOMINVS Ego :Israel filijs ex

לבני־ישראל אני יהוה והוצאתי אתכם מתחת סבלת

brachio in vos redimam &, eorū seruitute à vos eruā &, Aegyptiorū

מצרים והצלתי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע

,populū in mihi vos accipiam Et .magnis iudiciis in &, extenso

7 נטויה ובשפטים גדלים׃ † ולקחתי אתכם לי לעם

vester Deus DOMINVS sum quod scietis &, Deum in vobis ero &

והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יהוה אלהיכם

vos introducam Et .Aegypti oneribus sub de vos educo qui ex

8 המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים׃ † והבאתי אתכם

, Abraham eam darem vt, meā manum leuaui quam †, terram in † super

אל־הארץ אשר נשאתי את־ידי לתת אתה לאברהם

.DOMINVS Ego .hæreditatem † vobis eam dabo &, Iahacob &, Ischac † in

ליצחק וליעקב ונתתי אתה לכם [n] מורשה אני יהוה׃ [n] ירש

Moseh ad audierunt non Et .Israel filios ad sic Moseh est locutus Et Moseh

9 † וידבר משה כן אל־בני ישראל ולא שמעו אל־משה

est locutus Et .duram seruitutē propter &, spiritus angustiā propter

10 מקצר רוח ומעבדה קשה׃ † וידבר

Parhoh ad loquere, Ingredere :dicendo, Moseh ad DOMINVS

11 יהוה אל־משה לאמר׃ † בא דבר אל־פרעה

est locutus Et .sua terra è Israel filios dimittat vt, Aegypti regē

12 מלך מצרים וישלח את־בני־ישראל מארצו׃ † וידבר

audierunt non Israel filij Ecce :dicendo, DOMINO coram Moseh

משה לפני יהוה לאמר הן בני־ישראל לא־שמעו

?labiis incircuncisus † ego &, Parhoh me audiet quomodo &, me ad me, † sum

אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתים׃

eis præcepit &, Aharon ad &, Moseh ad DOMINVS est locutus Et

13 † וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן ויצום

filios educendū ad, Aegypti regē Parhoh ad &, Israel filios ad

אל־בני ישראל ואל־פרעה מלך מצרים להוציא את־בני־

:eorum patrum domus capita † Ista .Aegypti terra è Israel † sunt

14 ישראל מארץ מצרים׃ † אלה ראשי בית־אבתם

.Charmi &, Chesrō, Pallū &, Ghenoch, Israel primogeniti Reuben Filij

בני ראובן בכר ישראל חנוך ופלוא חצרן וכרמי

.Ohad &, Iamin &, Iemuel, Simhon filij Et .Reuben familiæ * Istæ * sunt

15 אלה משפחת ראובן׃ † ובני שמעון ימואל וימין ואהד

familiæ Istæ .Chenahanitidis filius Saul &, Sochar &, Iachin &

ויכין וצחר ושאול בן־הכנענית אלה משפחת

,eorū generationes secundū Leui filiorū nomina ‡ hæc Et .Simhon ‡ sunt

16 שמעון׃ † ואלה שמות בני־לוי [o] לתלדתם [o] ילד

,triginta &, septē † Leui vitæ anni Et .Merari &, Chehath &, Gherson † fuerunt

גרשון וקהת ומררי ושני חיי לוי שבע ושלשים

.suas familias secdm Simhi &, Libni, Gherson Filij .anni centum &

17 ומאת שנה׃ † בני גרשון לבני ושמעי למשפחתם׃

anni Et .Huzziel &, Chebrō &, Ishar &, Hamram, Chehath filij Et

18 † ובני קהת עמרם ויצהר וחברון ועזיאל [p] ושני [p] שנה

Merari filij Et .anni centum &, triginta &, tres † Chehath vitæ † fuerunt

19 [q] חיי קהת שלש ושלשים ומאת שנה׃ † ובני מררי [q] חיה

.eorū generationes secundum Leui familiæ Istæ .Musi &, Machli

מחלי ומושי אלה משפחת הלוי לתלדתם׃

,vxorem in sibi suam *patruelem* Iochebed Hamram accepit Et amitam

20 † ויקח עמרם את־יוכבד דדתו לו לאשה

septem ‡ Hamram vitæ anni Et .Moseh &, Aharon ei peperit & ‡ fuerunt

ותלד לו את־אהרן ואת־משה ושני חיי עמרם שבע

.Zichri &, Nepheg &, Corach, Ishar filij Et .anni centū &, triginta &

21 ושלשים ומאת שנה׃ † ובני יצהר קרח ונפג וזכרי׃

.Sithri &, Elsaphan &, Misael, Huzziel filij Et

22 † ובני עזיאל מישאל ואלצפן וסתרי׃

Nachson sororem Hamminadab filiā Elisebah, Aharon accepit Et

23 † ויקח אהרן את־אלישבע בת־עמינדב אחות נחשון

,Elhazar *, Abihu &, Nadab ei peperit &, vxorem in sibi * &

לו לאשה ותלד לו את־נדב ואת־אביהוא את־אלעזר

Istæ .Abiasaph &, Elcanah &, Assir, Corach filij Et .Ithamar &

24 ואת־איתמר׃ † ובני קרח אסיר ואלקנה ואביאסף אלה

filiabus è sibi accepit Aharon filius Elhazar Et .Corchitæ familiæ

25 משפחת הקרחי׃ † ואלעזר בן־אהרן לקח־לו מבנות

patrum capita † Ista .Pinchas ei peperit &, vxorem in sibi Putiel † sunt

פוטיאל לו לאשה ותלד לו את־פינחס אלה ראשי אבות

quibus, Moseh & Aharon ‡ Iste .suas familias secundum Leuitarum ‡ est

26 הלוים למשפחתם׃ † הוא אהרן ומשה אשר

Aegypti terra è Israel filios Educite, *eis* DOMINVS dixit

אמר יהוה להם הוציאו את־בני ישראל מארץ מצרים

regem Parhoh ad *loquentes* Isti .suos exercitus secundum loquuntur

27 על־צבאתם׃ † הם המדברים אל־פרעה מלך־

.Aharō & Moseh * hic :Aegypto ex Israel filios educendū ad, Aegypti * est

מצרים להוציא את־בני־ישראל ממצרים הוא משה ואהרן׃

terra in Moseh ad DOMINVS est locutus ‡ die in fuit Et ‡ qua

28 † ויהי ביום דבר יהוה אל־משה בארץ

Ego :dicendo, Moseh ad DOMINVS est locutus Et .Aegypti

29 מצרים׃ † וידבר יהוה אל־משה לאמר אני

quæ omnia Aegypti regem Parhoh ad Loquere .DOMINVS

יהוה דבר אל־פרעה מלך מצרים את כל־אשר

ego Ecce :DOMINO coram Moseh dixit Et .te ad *loquens* ego loquor

30 אני דבר אליך׃ † ויאמר משה לפני יהוה הן אני

? Parhoh *me ad audiet* quomodo &, labiis incircuncisus obediet mihi

ערל שפתים ואיך ישמע אלי פרעה׃

CAP. VII. ז

,Parhoh ipsi *Deum* te dedi, Vide :Moseh ad DOMINVS dixit Et pro Deo

1 † ויאמר יהוה אל־משה ראה נתתיך אלהים לפרעה

omnia loqueris Tu .tuus propheta erit tuus frater Aharon &

2 ואהרן אחיך יהיה נביאך׃ † אתה תדבר את כל־

dimittat vt, Parhoh ad loquetur tuus frater Aharō &, tibi præcipiam quæ

אשר אצוך ואהרן אחיך ידבר אל־פרעה ושלח

,Parhoh cor indurabo ego Et .sua terra è Israel filios

3 את־בני־ישראל מארצו׃ † ואני אקשה את־לב פרעה

.Aegypti terra in mea portenta &, mea signa multiplicabo &

[r] והרביתי את־אתתי ואת־מופתי בארץ מצרים׃ [r] רבה

,Aegypto in meā manum dabo &, Parhoh *vos ad* audiet non Et vos

4 † ולא־ישמע אלכם פרעה ונתתי את־ידי במצרים

terra è Israel filios, meum populū, meos exercitus educam &

והוצאתי את־צבאתי את־עמי בני־ישראל מארץ

,DOMINVS ‡ ego quod Aegyptij scient Et .magnis iudiciis in Aegypti ‡ sum

5 מצרים בשפטים גדלים׃ † וידעו מצרים כי־אני יהוה

filios eduxero &, Aegyptum super meam manum *me extendere in* cùm extendero

בנטתי את־ידי על־מצרים והוצאתי את־בני־

præcepit queādmodū, Aharō & Moseh fecit Et .eorum medio è Israel

6 ישראל מתוכם׃ † ויעש משה ואהרן כאשר צוה

,annorū octoginta filius†Mosch Et .fecerunt sic ,eis DOMINVS †erat

7 יְהוָה אֹתָם כֵּן עָשׂוּ׃ † וּמֹשֶׁה בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה

. Parhoh ad sunt locuti qñ ,annorū octoginta & trium filius Aharon &

וְאַהֲרֹן בֶּן־שָׁלֹשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה בְּדַבְּרָם אֶל־פַּרְעֹה׃

:dicendo ,Aharon ad & ,Mosch ad DOMINVS dixit Et

8 † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

Si dices & :portētū vobis Date :dicēdo ,Parhoh vos ad fuerit locutus Cūm

9 כִּי יְדַבֵּר אֲלֵכֶם פַּרְעֹה לֵאמֹר תְּנוּ לָכֶם מוֹפֵת וְאָמַרְתָּ — [a] יפת

.dracone in fet, Parhoh corā proiice & ,tuā virgam Tolle :Aharon ad — & vertetur

אֶל־אַהֲרֹן קַח אֶת־מַטְּךָ וְהַשְׁלֵךְ לִפְנֵי־פַרְעֹה יְהִי לְתַנִּין׃ — [b] נטה

quemadmodū ,sic fecerūt & ,Parhoh ad Aharon & Mosch venit Et

10 † וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פַּרְעֹה וַיַּעֲשׂוּ כֵן כַּאֲשֶׁר

,Parhoh corā suam virgam Aharon proiecit Et .DOMINVS præcepit

צִוָּה יְהוָה וַיַּשְׁלֵךְ אַהֲרֹן אֶת־מַטֵּהוּ לִפְנֵי פַרְעֹה — [c] פנה

Parhoh etiam vocauit Et .draconem in fuit & ,eius seruis coram & — versa est

11 וְלִפְנֵי עֲבָדָיו וַיְהִי לְתַנִּין׃ † וַיִּקְרָא גַּם־פַּרְעֹה

Aegypti genethliaci ipsi etiam fecerunt & ,præstigiatores ad & sapientes ad — [d] Sapientes & maleficos, & magi

לַחֲכָמִים וְלַמְכַשְּׁפִים וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵם חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם

fuerunt† & ,suā virgam vnusquisq; proiecerunt Et .sic suis incātationibus — versæ sunt

12 בְּלַהֲטֵיהֶם כֵּן׃ † וַיַּשְׁלִיכוּ אִישׁ מַטֵּהוּ וַיִּהְיוּ — [e] להט

se roborauit Et .eorum virgas Aharon virga deglutiuit Et .serpētes in

13 לְתַנִּינִם וַיִּבְלַע מַטֵּה־אַהֲרֹן אֶת־מַטֹּתָם׃ † וַיֶּחֱזַק

.DOMINVS est locutus quemadmodū ,eos ad audiuit non & ,Parhoh cor — paruit eis,

לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

dimittere Renuit .Parhoh cor Graue :Mosch ad DOMINVS dixit Et — Ingrauatū est

14 † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כָּבֵד לֵב פַּרְעֹה מֵאֵן לְשַׁלַּח

,aquas ad egreditur ecce ,diluculo in Parhoh ad Vade .populum — mane

15 הָעָם׃ † לֵךְ אֶל־פַּרְעֹה בַּבֹּקֶר הִנֵּה יֹצֵא הַמַּיְמָה

est versa quæ virgam & ,fluminis ripam iuxta eius occursum in stabis &

וְנִצַּבְתָּ לִקְרָאתוֹ עַל־שְׂפַת הַיְאֹר וְהַמַּטֶּה אֲשֶׁר־נֶהְפַּךְ — שפה

Deus DOMINVS :eum ad dices Et .tua manu in tolles ,serpentē in

16 לְנָחָשׁ תִּקַּח בְּיָדֶךָ׃ † וְאָמַרְתָּ אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֵי

me colāt vt ,meum populū Dimitte :dicēdo ,te ad me misit Hebræorum — mihi seruiāt

הָעִבְרִים שְׁלָחַנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי

:DOMINVS dixit Sic .hactenus audisti non ecce & :deserto in

17 בַּמִּדְבָּר וְהִנֵּה לֹא־שָׁמַעְתָּ עַד־כֹּה׃ † כֹּה אָמַר יְהוָה

, virga in percutio ego Ecce .DOMINVS ego quod, scies hoc In — [f] sum

בְּזֹאת תֵּדַע כִּי אֲנִי יְהוָה הִנֵּה אָנֹכִי מַכֶּה בַּמַּטֶּה

.sanguinē in vertētur & ,flumine in† quæ aquas super ,mea manu in†quæ — [g] est [h] sunt

אֲשֶׁר־בְּיָדִי עַל־הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר וְנֶהֶפְכוּ לְדָם׃

laborabunt & ,fluuius fœtebit & ,morietur ,flumine in qui pisciis Et — pisces qui sunt in flumine, morientur,

18 † וְהַדָּגָה אֲשֶׁר־בַּיְאֹר תָּמוּת וּבָאַשׁ הַיְאֹר וְנִלְאוּ

ad DOMINVS dixit Et .flumine è aquas bibere Aegyptij

19 מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן־הַיְאֹר׃ † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־ — לאה שתה

super tuam manū extende & ,tuam virgā Tolle :Aharon ad Dic :Mosch

מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן קַח מַטְּךָ וּנְטֵה־יָדְךָ עַל־

,eorū paludes sup & ,eorū riuos super ,eorū flumina sup ,Aegypti aquas

מֵימֵי מִצְרַיִם עַל־נַהֲרֹתָם עַל־יְאֹרֵיהֶם וְעַל־אַגְמֵיהֶם

erit & ,sanguis efficiētur & ,eorū aquarū congregationem oēm super &

וְעַל כָּל־מִקְוֵה מֵימֵיהֶם וְיִהְיוּ־דָם וְהָיָה

lapidibus in & ,lignis in & ,Aegypti terra omni in sanguis

דָם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבָעֵצִים וּבָאֲבָנִים׃

.DOMINVS præcepit quēadmodū ,Aharon & Mosch sic fecerunt Et

20 † וַיַּעֲשׂוּ־כֵן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה

oculis in flumine in† quæ ,aquas percussit & ,virgam eleuauit Et — [i] erant

וַיָּרֶם בַּמַּטֶּה וַיַּךְ אֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר לְעֵינֵי — רום

quæ ,aquæ omnes sunt versæ & :eius seruorum oculis in & ,Parhoh

פַרְעֹה וּלְעֵינֵי עֲבָדָיו וַיֵּהָפְכוּ כָּל־הַמַּיִם אֲשֶׁר־

fœtuit Et .est mortuum ,flumine in qui piscis Et .sanguinem in ,flumine in†

21 בַּיְאֹר לְדָם׃ † וְהַדָּגָה אֲשֶׁר־בַּיְאֹר מֵתָה וַיִּבְאַשׁ — [k] erant [l] pisces qui erant in flumine, mortui sunt.

fuit Et .flumine è aquam bibere Aegyptij potuerunt nō & ,fluuius

הַיְאֹר וְלֹא־יָכְלוּ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן־הַיְאֹר וַיְהִי

Aegypti genethliaci sic fecerunt Et .Aegypti terra omni in sanguis — [m] magi

22 הַדָּם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ † וַיַּעֲשׂוּ־כֵן חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם

,eos ad audiuit non & ,Parhoh cor se roborauit & ,suis incātationibus — [n] eos,

בְּלָטֵיהֶם וַיֶּחֱזַק לֵב־פַּרְעֹה וְלֹא־שָׁמַע אֲלֵהֶם

in venit & ,Parhoh respexit Et .DOMINVS est locutus quēadmodū

23 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ † וַיִּפֶן פַּרְעֹה וַיָּבֹא אֶל־ — פנה

foderunt Et .hoc ad etiam suum cor posuit non & ,suam domum

24 בֵּיתוֹ וְלֹא־שָׁת לִבּוֹ גַּם־לָזֹאת׃ † וַיַּחְפְּרוּ — שות [o] per

poterant nō quia :biberēt vt aquas fluminis circuitus†Aegyptij omnes

כָל־מִצְרַיִם סְבִיבֹת הַיְאֹר מַיִם לִשְׁתּוֹת כִּי לֹא יָכְלוּ

postquam ,dies septem sunt completi Et .fluminis aquis ex bibere

25 לִשְׁתֹּת מִמֵּימֵי הַיְאֹר׃ † וַיִּמָּלֵא שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרֵי

.flumen DOMINVS percussit

הַכּוֹת־יְהוָה אֶת־הַיְאֹר׃ — [p] נכה

CAP. VIII. ח

,Parhoh ad Ingredere :Mosch ad DOMINVS dixit Et

1 † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה

,meum populum Dimitte :DOMINVS dixit Sic :eum ad dices &

וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁלַּח אֶת־עַמִּי

percutiens† ego ecce ,dimittendū ad tu renuens si Et .mihi seruient & — renuetis dimittere, † percutio ranis.

2 וְיַעַבְדֻנִי׃ † וְאִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ הִנֵּה אָנֹכִי נֹגֵף אֶת־

,ranas fluuius producet Et .ranis in tuum terminū omnē

3 כָּל־גְּבוּלְךָ בַּצְפַרְדְּעִים׃ † וְשָׁרַץ הַיְאֹר צְפַרְדְּעִים

super & ,tui lecti cubiculum in & ,tuā domū in venient & ,ascendēt & — [a] עלה

וְעָלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתֶךָ וּבַחֲדַר מִשְׁכָּבְךָ וְעַל־

,tuos furnos in & ,tuū populū in & ,tuorū seruorū domū in & ,tuū lectū

מִטָּתֶךָ וּבְבֵית עֲבָדֶיךָ וּבְעַמֶּךָ וּבְתַנּוּרֶיךָ

,tuos seruos oēs in & ,tuū populū in & ,te in Et .tuas conspersiones in & — pastas

4 וּבְמִשְׁאֲרוֹתֶיךָ׃ † וּבְכָה וּבְעַמְּךָ וּבְכָל־עֲבָדֶיךָ

Dic :Mosch ad DOMINVS dixit Et .ranæ ascendent

5 יַעֲלוּ הַצְפַרְדְּעִים׃ † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר

super ,flumina super tua virga cū tuam manum Extende :Aharon ad

אֶל־אַהֲרֹן נְטֵה אֶת־יָדְךָ בְּמַטֶּךָ עַל־הַנְּהָרֹת עַל־

super ranas facascendere & :paludes super & ,riuos

הַיְאֹרִים וְעַל־הָאֲגַמִּים וְהַעַל אֶת־הַצְפַרְדְּעִים עַל־

.Aegypti aquas super suam manum Aharon extēdit Et .Aegypti terram

6 אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ † וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ עַל מֵימֵי מִצְרָיִם

sic fecerunt Et .Aegypti terram operuit & ,rana ascendit &

7 וַתַּעַל הַצְּפַרְדֵּעַ וַתְּכַס אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ † וַיַּעֲשׂוּ־כֵן — [b] כסה [c] להט

super ranas fecerūt ascēdere Et .suis incātationibus genethliaci

הַחַרְטֻמִּים בְּלָטֵיהֶם וַיַּעֲלוּ אֶת־הַצְפַרְדְּעִים עַל־

:dixit & ,Aharon ad & Mosch ad Parhoh vocauit Et .Aegypti terram — vel לאט

8 אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ † וַיִּקְרָא פַרְעֹה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר — Mosch & Aharon,

,me à ranas remoueat vt ,DOMINVM ad Orate

הַעְתִּירוּ אֶל־יְהוָה וְיָסֵר הַצְפַרְדְּעִים מִמֶּנִּי — [e] סור

.DOMINO sacrificabūt & ,populum dimittā & ,meo populo à &

וּמֵעַמִּי וַאֲשַׁלְּחָה אֶת־הָעָם וְיִזְבְּחוּ לַיהוָה׃

,te pro deprecer quando†,me sup Gloriare :Parhoh ad Mosch dixit Et — † & dic

9 † וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְפַרְעֹה הִתְפָּאֵר עָלַי לְמָתַי אַעְתִּיר לְךָ

,te à ranas faciendum excidere ad ,tuo populo pro & ,tuis seruis pro & — vt exterminare faciam

וְלַעֲבָדֶיךָ וּלְעַמְּךָ לְהַכְרִית הַצְפַרְדְּעִים מִמְּךָ

.crastinū in :dixit Et .remanebunt flumine in tātum :tuis domibus à & — Cras.

10 וּמִבָּתֶּיךָ רַק בַּיְאֹר תִּשָּׁאַרְנָה׃ † וַיֹּאמֶר לְמָחָר

noster Deus sicut †non quod, scias vt ,tuū verbū Iuxta :dixit Et — † est

לֵאמֶר כִּדְבָרְךָ לְמַעַן תֵּדַע כִּי־אֵין כַּיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃

,tuis seruis à & ,tuis domibus à & ,te à ranæ recedent Et

11 † וְסָרוּ הַצְפַרְדְּעִים מִמְּךָ וּמִבָּתֶּיךָ וּמֵעֲבָדֶיךָ

Mosch est egressus Et .remanebunt flumine in tantum ,tuo populo à &

12 וּמֵעַמֶּךָ רַק בַּיְאֹר תִּשָּׁאַרְנָה׃ † וַיֵּצֵא מֹשֶׁה

verbum† ,pter DOMINVM ad Mosch clamauit & ,Parhoh cum à Aharō & — à

וְאַהֲרֹן מֵעִם פַּרְעֹה וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה עַל־דְּבַר — * ranas,

verbū iuxta DOMINVS fecit Et .Parhoni posuit quas ,ranarum

13 הַצְפַרְדְּעִים אֲשֶׁר־שָׂם לְפַרְעֹה׃ † וַיַּעַשׂ יְהוָה כִּדְבַר

ex & ,atrijs ex ,domibus è ranæ sunt mortuæ & ,Mosch — è villis,

מֹשֶׁה וַיָּמֻתוּ הַצְפַרְדְּעִים מִן־הַבָּתִּים מִן־הַחֲצֵרֹת וּמִן־

terra fœtuit & :aceruos aceruos eas congregauerūt Et .agris — aceruatim,

14 הַשָּׂדֹת׃ † וַיִּצְבְּרוּ אֹתָם חֳמָרִם חֳמָרִם וַתִּבְאַשׁ הָאָרֶץ׃ — [d] שדה

,suum cor aggrauauit & ,respiratio esset quod Parhoh vidit Et

15 † וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי הָיְתָה הָרְוָחָה וְהַכְבֵּד אֶת־לִבּוֹ

.DOMINVS est locutus quemadmodum ,eos ad audiuit non & — eos,

וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

Extende :Aharon ad Dic :Mosch ad DOMINVS dixit Et

16 † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן נְטֵה אֶת־

terra omni in pediculos in sit & ,terræ puluerem percute & ,tuā virgā — † côuertetur

מַטְּךָ וְהַךְ אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ וְהָיָה לְכִנִּם בְּכָל־אֶרֶץ — נכה

,sua virga in suā manum Aharon extendit Et .sic fecerunt Et .Aegypti

17 מִצְרָיִם׃ † וַיַּעֲשׂוּ־כֵן וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ בְמַטֵּהוּ — נטה

,iumento in & ,homine in pediculus fuit & ,terræ puluerem percussit & — fuerunt pediculi in hominibus & iumentis. *versus est in pediculos,

וַיַּךְ אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ וַתְּהִי הַכִּנָּם בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה

.Aegypti terra omni in ,pediculi fuit* terræ puluis Omnis

כָּל־עֲפַר הָאָרֶץ הָיָה כִנִּים בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

educendum ad ,suas incātationes in genethliaci sic fecerunt Et

18 † וַיַּעֲשׂוּ־כֵן הַחַרְטֻמִּים בְּלָטֵיהֶם לְהוֹצִיא אֶת־

,iumento in & ,homine in pediculus fuit Et .potuerūt nō & ,pediculos — In hominib & iumentis.

הַכִּנִּים וְלֹא יָכֹלוּ וַתְּהִי הַכִּנָּם בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃

se roborauit Et .est Dei Digitus :Parhoh ad genethliaci dixerunt Et

19 † וַיֹּאמְרוּ הַחַרְטֻמִּם אֶל־פַּרְעֹה אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִוא וַיֶּחֱזַק

.DOMINVS est locutu. quēadmodum ,eos ad audiuit non & ,Parhoh cor — eos,

לֵב־פַּרְעֹה וְלֹא־שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

sta &, diluculo in Manica: Mosch ad DOMINVS dixit Et — *Surge summo mane,*
20 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְהִתְיַצֵּב
dixit Sic: eum ad dices &, aquas ad egreditur ecce ,Parhoh coram
לִפְנֵי פַרְעֹה הִנֵּה יוֹצֵא הַמָּיְמָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר
non tu si Quia .mihi seruiat vt ,meū populū Dimitte: DOMINVS
21 יְהוָה שַׁלַּח עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי אִם־אֵינְךָ
,tuos seruos in &, te in facio mittere ego ecce ,meum populū dimittens — *nisi dimiseris*
מְשַׁלֵּחַ אֶת־עַמִּי הִנְנִי מַשְׁלִיחַ בְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ
domus replebuntur Et .mixtionem ,tuas domos in &, tuū populū in & — *omne ferarū genus.*
וּבְעַמְּךָ וּבְבָתֶּיךָ אֶת־הֶעָרֹב וּמָלְאוּ בָּתֵּי — בית
.eam super ipsi quam* terra etiam &, mixtione Aegyptiorū — *omni ferarū genere, *super quam sunt. *in qua*
מִצְרַיִם אֶת־הֶעָרֹב וְגַם הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־הֵם עָלֶיהָ׃
meus populus qua*, Ghosen terram ipsa die in separabo Et — פלה
22 וְהִפְלֵיתִי בַיּוֹם הַהוּא אֶת־אֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר עַמִּי
DOMINVS ego quòd scias vt ,mixtio ibi sit non vt ,ea in manet — *omne ferarum genus, † sum*
עֹמֵד עָלֶיהָ לְבִלְתִּי הֱיוֹת־שָׁם עָרֹב לְמַעַן תֵּדַע כִּי אֲנִי יְהוָה
inter &, meū populū inter redemptionē ponam Et .terræ medio in
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי פְדֻת בֵּין עַמִּי וּבֵין — פדה
23 DOMINVS fecit Et .hoc signum erit crastinum In .tuū populū — *Cras*
24 עַמֶּךָ לְמָחָר יִהְיֶה הָאֹת הַזֶּה׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה
,eius seruorum domū &, Parhonis domū in grauis mixtio venit Et .sic — *omne ferarū genus graue*
כֵּן וַיָּבֹא עָרֹב כָּבֵד בֵּיתָה פַרְעֹה וּבֵית עֲבָדָיו
.mixtionis facie à: terra corrumpebatur: Aegypti terrā omne in & — *& *propter omne ferarum genus.*
וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם תִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ מִפְּנֵי הֶעָרֹב׃
sacrificate ,Ite: dixit &, Aharō ad & Mosch ad Parhoh vocauit Et
25 וַיִּקְרָא פַרְעֹה אֶל־מֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר לְכוּ זִבְחוּ
faciamus vt ,rectum Nō: Mosch dixit Et .terra in vestro Deo — *est*
26 לֵאלֹהֵיכֶם בָּאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לֹא נָכוֹן לַעֲשׂוֹת
nostro Deo DOMINO sacrificabim° Aegypti abominationē Quia .sic — *Num*
כֵּן כִּי תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם נִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ
non &, corū oculis in Aegypti abominationem sacrificabimus Ecce — *Si sacrificauerimus nonne*
הֵן נִזְבַּח אֶת־תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם לְעֵינֵיהֶם וְלֹא
in ibimus dierum trium Viam ?nos lapidabunt — תעב
27 יִסְקְלֻנוּ׃ דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים נֵלֵךְ בַּמִּדְבָּר וְזָבַחְנוּ
dixit Et .nos ad dicet quemadmodum ,nostro Deo DOMINO — *dixit nobis.*
28 לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר אֵלֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר
vestro Deo DOMINO sacrificabitis &, vos dimittam Ego: Parhoh
פַרְעֹה אָנֹכִי אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וּזְבַחְתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
Orate .eundo vos elongabitis non elongando veruntamē: deserto in
בַּמִּדְבָּר רַק הַרְחֵק לֹא־תַרְחִיקוּ לָלֶכֶת הַעְתִּירוּ
orabo &, te cum ex egredior ego Ecce: Mosch dixit Et .me pro — *à te,*
29 בַּעֲדִי׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵא מֵעִמָּךְ וְהַעְתַּרְתִּי
ei° populo à &, ei° seruis à ,Parhoh à mixtio recedet &, DOMINVM ad — *omne ferarū genus*
אֶל־יְהוָה וְסָר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ
dimittat non vt fallere Parhoh addat ne veruntamen .cras — ** vt mentiatur à*
מָחָר רַק אַל־יֹסֵף פַּרְעֹה הָתֵל לְבִלְתִּי שַׁלַּח אֶת־
Parhoh cum à Mosch est egressus Et .DOMINO sacrificādū ad ,populū
30 הָעָם לִזְבֹּחַ לַיהוָה׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעִם פַּרְעֹה
,Mosch verbū iuxta DOMINVS fecit Et .DOMINVM ad orauit &
31 וַיֶּעְתַּר אֶל־יְהוָה׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה כִּדְבַר מֹשֶׁה
remansit non: eius populo à &, ei° seruis à ,Parhoh à mixtionem amouit & — *recedere fecit omne ferarū genus &*
וַיָּסַר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ לֹא נִשְׁאַר
:hac vice etiam ,suum cor Parhoh aggrauauit Et .vnum
32 אֶחָד׃ וַיַּכְבֵּד פַּרְעֹה אֶת־לִבּוֹ גַּם בַּפַּעַם הַזֹּאת
.populum dimisit non &
וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃

CAP. IX. ט

,Parhoh ad Ingredere: Mosch ad DOMINVS dixit Et
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה
Dimitte: Hebræorum Deus DOMINVS dixit Sic: eum ad loquēris &
וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שַׁלַּח
dimittere tu renuens si Quia .mihi seruiat vt ,meum populū — *renueris*
2 אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי אִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ
,tuis pecudib° in est DOMINI manus Ecce .eis in tu retinens adhuc & — *retinueris eos.*
3 וְעוֹדְךָ מַחֲזִיק בָּם׃ הִנֵּה יַד־יְהוָה הוֹיָה בְּמִקְנְךָ
ouibus in &, bobus in ,camelis in ,asinis in ,equis in ,agro in ,quæ — *† sunt*
אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּסּוּסִים בַּחֲמֹרִים בַּגְּמַלִּים בַּבָּקָר וּבַצֹּאן
,Israel pecus inter DOMINVS diuidet Et .valde grauis pestis — *pecudes*
4 דֶּבֶר כָּבֵד מְאֹד׃ וְהִפְלָה יְהוָה בֵּין מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל
Israel filiis omnibus ex morietur non &, Aegypti pecus inter & — *pecudes † quæ sunt*
וּבֵין מִקְנֵה מִצְרָיִם וְלֹא יָמוּת מִכָּל־לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
faciet Cras: dicendo ,tempus DOMINVS posuit Et .verbum — *quicquam.*
5 דָּבָר׃ וַיָּשֶׂם יְהוָה מוֹעֵד לֵאמֹר מָחָר יַעֲשֶׂה
rem DOMINVS fecit Et .terra in hoc verbum DOMINVS — יעד *rem hanc*
6 יְהוָה הַדָּבָר הַזֶּה בָּאָרֶץ׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה אֶת־הַדָּבָר

filiorū pecore de &: Aegypti pecus omne est mortuum &, crastino à hanc
הַזֶּה מִמָּחֳרָת וַיָּמָת כֹּל מִקְנֵה מִצְרָיִם וּמִמִּקְנֵה בְנֵי־
non ecce &, Parhoh misit Et .vnum est mortuum non Israel
7 יִשְׂרָאֵל לֹא־מֵת אֶחָד׃ וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וְהִנֵּה לֹא־
,Parhoh cor se aggrauauit Et .vnum ad vsque ,Israel pecore è est mortuū — *pecoribus † ne vnum quidem.*
מֵת מִמִּקְנֵה יִשְׂרָאֵל עַד־אֶחָד וַיִּכְבַּד לֵב פַּרְעֹה
ad & Mosch ad DOMINVS dixit Et .populum dimisit non &
8 וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
eā spargat &, fornacis fauilla vestrarū volarū plenitudinē vobis Tollite: Aharō — *plenas volas vestras è cinere*
אַהֲרֹן קְחוּ לָכֶם מְלֹא חָפְנֵיכֶם פִּיחַ כִּבְשָׁן וּזְרָקוֹ
omnē super puluerem in erit Et .Parhoh oculis in cœlum in Mosch — *eum*
9 מֹשֶׁה הַשָּׁמַיְמָה לְעֵינֵי פַרְעֹה׃ וְהָיָה לְאָבָק עַל כָּל־ — פוח
germinās vlcus in animal super &, homine super erit &, Aegypti terrā — *animalia*
אֶרֶץ מִצְרָיִם וְהָיָה עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה לִשְׁחִין פֹּרֵחַ
fornacis fauillam tulerunt Et .Aegypti terra omni in inflationes — *cinerem è fornace,*
10 אֲבַעְבֻּעֹת בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיִּקְחוּ אֶת־פִּיחַ הַכִּבְשָׁן — בעה
vlcus fuit &, cælum in Mosch eam sparsit &: Parhoh coram steterunt & — *eum*
וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי פַרְעֹה וַיִּזְרֹק אֹתוֹ מֹשֶׁה הַשָּׁמָיְמָה וַיְהִי שְׁחִין
genethliaci potuerūt nō Et .animali &, homine in germinās inflationū — *hominib°, & animalibus. *magi magis,*
11 אֲבַעְבֻּעֹת פֹּרֵחַ בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃ וְלֹא־יָכְלוּ הַחַרְטֻמִּים
genethliacis in vlcus fuit quia ,vlcus propter Mosch coram stare
לַעֲמֹד לִפְנֵי מֹשֶׁה מִפְּנֵי הַשְּׁחִין כִּי־הָיָה הַשְּׁחִין בַּחַרְטֻמִּם
non &, Parhoh cor DOMINVS roborauit Et .Aegyptiis oībus in &
12 וּבְכָל־מִצְרָיִם׃ וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא
.Mosch ad DOMINVS est locutus quemadmodū ,eos ad audiuit — *obediuit eis,*
שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה׃
coram sta &, diluculo in Manica: Mosch ad DOMINVS dixit Et — *Surge summo mane,*
13 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי
:Hebræorum Deus DOMINVS dixit Sic: eum ad dices &, Parhoh
פַרְעֹה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים
mitto ego hac vice Quia .mihi seruiat vt ,meū populum Dimitte
14 שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃ כִּי בַּפַּעַם הַזֹּאת אֲנִי שֹׁלֵחַ
,tuū populū in &, tuos seruos in &, tuū cor in meas plagas omnes — נגף *† est*
אֶת־כָּל־מַגֵּפֹתַי אֶל־לִבְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבְעַמֶּךָ
nunc Quia .terra omni in ego sicut non quod scias vt
15 בַּעֲבוּר תֵּדַע כִּי אֵין כָּמֹנִי בְּכָל־הָאָרֶץ׃ כִּי עַתָּה
,peste in tuū populum & ,te percutiam & ,meam manum misi
שָׁלַחְתִּי אֶת־יָדִי וָאַךְ אוֹתְךָ וְאֶת־עַמְּךָ בַּדָּבֶר — נכה
vt ,te feci stare hoc propter profectò Et .terra è es succisus &
16 וַתִּכָּחֵד מִן־הָאָרֶץ׃ וְאוּלָם בַּעֲבוּר זֹאת הֶעֱמַדְתִּיךָ בַּעֲבוּר
vniuersa in meū nomen narrandi ad &, meā potentiam te facia videre — *narrare faciā*
הַרְאֹתְךָ אֶת־כֹּחִי וּלְמַעַן סַפֵּר שְׁמִי בְּכָל־
.eos dimittas non vt ,meū populū in te eleuas tu Adhuc .terra — סלל
17 הָאָרֶץ׃ עוֹדְךָ מִסְתּוֹלֵל בְּעַמִּי לְבִלְתִּי שַׁלְּחָם׃
qualis ,valde grande grandinem crastinum tempus iuxta facies pluere ego Ecce — *pluo in tempore crastino † qua fundata est vsque ad hoc tempus.*
18 הִנְנִי מַמְטִיר כָּעֵת מָחָר בָּרָד כָּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר
.hucusque & ,eam fundari die à ,Aegypto in ipsa sicut fuit non
לֹא־הָיָה כָמֹהוּ בְּמִצְרַיִם לְמִן־הַיּוֹם הִוָּסְדָה וְעַד־עָתָּה׃ — יסד
tibi quæ omnia &, tuum pecus congrega ,mitte nunc Et — *† sunt*
19 וְעַתָּה שְׁלַח הָעֵז אֶת־מִקְנְךָ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לְךָ — עוז
non & ,agro in fuerit inuentū quod animal &, homo Omnis .agro in
בַּשָּׂדֶה כָּל־הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־יִמָּצֵא בַשָּׂדֶה וְלֹא
.morietur & :grando ea super descendet &, domum in fuerit congregatū
יֵאָסֵף הַבַּיְתָה וְיָרַד עֲלֵהֶם הַבָּרָד וָמֵתוּ׃
fecit fugere ,Parhoh seruis è DOMINI verbum timuit Qui
20 הַיָּרֵא אֶת־דְּבַר יְהוָה מֵעַבְדֵי פַּרְעֹה הֵנִיס אֶת־ — נוס
posuit non qui Et .domos ad suum pecus & ,suos seruos
21 עֲבָדָיו וְאֶת־מִקְנֵהוּ אֶל־הַבָּתִּים׃ וַאֲשֶׁר לֹא־שָׂם
&, suos seruos dereliquit &, DOMINI verbum ad suum cor
לִבּוֹ אֶל־דְּבַר יְהוָה וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲבָדָיו וְאֶת־
Extende: Mosch ad DOMINVS dixit Et .agro in suum pecus
22 מִקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה אֶת־
super Aegypti terra omni in grando erit &, cælum in tuam manum
יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם וִיהִי בָרָד בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־
.Aegypti terra in agri herbam omnē super &, animal super &, hominē
הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל כָּל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
dedit DOMINVS &, cælum in suam virgam Mosch extendit Et
23 וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־מַטֵּהוּ עַל־הַשָּׁמַיִם וַיהוָה נָתַן — נטה *tonitrua,*
DOMINVS pluit &, terram super ignis ambulauit &: grandine &, voces
קֹלֹת וּבָרָד וַתִּהֲלַךְ אֵשׁ אָרְצָה וַיַּמְטֵר יְהוָה
se cōprehēdēs ignis &, grādo fuit Et .Aegypti terram super grādinem
24 בָּרָד עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיְהִי בָרָד וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת
omni in ipsa sicut fuit non qualis ,valde grauis grandinis medio in
בְּתוֹךְ הַבָּרָד כָּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָמֹהוּ בְּכָל־
terra omni in grando percussit Et .gente in fuit tunc ex Aegypti terra — *ex eo tempore quo*
25 אֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָז הָיְתָה לְגוֹי׃ וַיַּךְ הַבָּרָד בְּכָל־אֶרֶץ — נכה

† erant
Et ,animal ad vſq; & homine ab ,agro in † quæ omnia , Aegypti
מצרים את כל־אשר בשדה מאדם ועד־בהמה ואת
agri arborem omnem & ,grando percuſſit agri herbam omnem
כל־עשב השדה הכה הברד ואת־כל־עץ השדה
in qua erant
fuit non ,Iſrael filij ibi qua Ghoſen terra in Tantum .confregit
26 שבר׃ † רק בארץ גשן אשר־שם בני ישראל לא היה
Moſeh & Aharon,
dixit & ,Aharon ad & Moſeh ad vocauit & ,Parhoh Miſitque . grando
27 ברד׃ † וישלח פרעה ויקרא למשה ולאהרן ויאמר
meus populus & ego & ,iuſtus DOMINVS .hac vice Peccaui : eos ad
אלהם חטאתי הפעם יהוה הצדיק ואני ועמי
ſufficiet *tonitrua
voces* ſint ne ,multum & ,DOMINVM ad Orate . impij
28 הרשעים׃ † העתירו אל־יהוה ורב מהית קלת
q רב r היה
.ſtandum ad addetis non* & ,vos dimittam & :grando & ,Dei
אלהים וברד ואשלחה אתכם ולא תספון לעמד׃
* amplius nõ manebitis. egreſſus fuero
extendam ,vrbem me exire Cum :Moſeh eum ad dixit Et
29 † ויאמר אליו משה כצאתי את־העיר אפרש את־
erit non grando & ,ceſſabũt tonitrua :DOMINVM ad meas palmas
כפי אל־יהוה הקלות יחדלון והברד לא יהיה־
Domini eſt
;tui ſerui & , tu At . terra Domino quòd ,ſcias vt ,vltra
30 עוד למען תדע כי ליהוה הארץ׃ † ואתה ועבדיך
nondum
. Dei DOMINI facie à timeatis antequam quia ,noui
ידעתי כי טרם תיראון מפני יהוה אלהים׃
r ירא
,erat viride hordeum quia ,eſt percuſſum hordeum & linum Et
31 † והפשתה והשערה נכתה כי השערה אביב
s נכה
quia ,percuſſa ſunt non ſpelta & ,triticum Et .calamo in linum &
32 והפשתה גבעל׃ † והחטה והכסמת לא נכו כי
ſerotina erãt. † à Parhoh de ciuitate, *tonitrua,
,ciuitatem Parhoh cum à † Moſeh eſt egreſſus Et . ipſa caliginoſa
33 אפילת הנה׃ † ויצא משה מעם פרעה את־העיר
,voces* ceſſauerunt & ,DOMINVM ad ſuas palmas extendit &
ויפרש כפיו אל־יהוה ויחדלו הקלות
t קול
quòd ,Parhoh vidit Et .terram ſuper fuſa eſt non pluuia & ,grãdo &
34 והברד ומטר לא־נתך ארצה׃ † וירא פרעה כי־
v ראה
tonitrua, ‡ vt peccaret,
aggrauauit & ,peccandũ ad‡ addidit & ,voces & ,grando & ,pluuia ceſſaſſet
חדל המטר והברד והקלת ויסף לחטא ויכבד
v נתך
dimiſit nõ & ,Parhoh cor eſt roboratũ Et .eius ſerui & ,ipſe ſuũ cor
35 לבו הוא ועבדיו׃ † ויחזק לב פרעה ולא שלח את־
. Moſeh manũ per DOMINVS eſt locutus quemadmodũ ,Iſrael filios
בני ישראל כאשר דבר יהוה ביד־משה׃

CAP. X. יוד

quia ,Parhoh ad Ingredere :Moſeh ad DOMINVS dixit Et
1 † ויאמר יהוה אל־משה בא אל־פרעה כי־
a בוא
me ponendũ ad ,eius ſeruorũ cor & ,eius cor feci aggrauare ego vt ponam
אני הכבדתי את־לבו ואת־לב עבדיו למען שתי
b שות
filij & ,tui filij aurib⁹ in narres vt Et .eius interioribus in hæc mea ſigna in medio ei⁹.
2 אתתי אלה בקרבו׃ † ולמען תספר באזני בנך ובן־
c אות
poſui quæ mea ſigna & ,Aegypto in feci quæ : tui filij
בנך את אשר התעללתי במצרים ואת־אתתי אשר־שמתי
d שום
Aharon & Moſeh eſt ingreſſus Et .DOMINVS ego quia ſciatis & ,eis in ſum
3 בם וידעתם כי־אני יהוה׃ † ויבא משה ואהרן
:Hebræorũ Deus DOMINVS dixit Sic .eũ ad dixerũt & ,Parhoh ad
אל־פרעה ויאמרו אליו כה־אמר יהוה אלהי העברים
vt ſeruiat mihi.
.mihi ſeruiãt & ,meũ populũ Dimitte ?me corã humiliari renuiſti quo Vſq;
עד־מתי מאנת לענת מפני שלח עמי ויעבדני׃
e ענה
† renueris ‡ adduco
adducens‡ ego ecce ,meũ populum dimittere tu renuens † ſi Quia
4 † כי אם־מאן אתה לשלח את־עמי הנני מביא
f בוא
non & ,terræ oculum* operiet Et .tuum terminũ in locuſtam cras
5 מחר ארבה בגבלך׃ † וכסה את־עין הארץ ולא
* ſuperficiem † quiſpiam quod euaſit, quod remanet
euaſionis reſiduum comedet & ,terram videre † poterit
יוכל לראת את־הארץ ואכל את־יתר הפלטה
*omnẽ arborem germinantem
vobis germinans lignum omne* comedet & ,grandine à vobis remanens
הנשארת לכם מן־הברד ואכל את־כל־העץ הצמח לכם
,tuorũ ſeruorũ oĩm domus & ,tuę domus replebũtur Et . agro de
6 מן־השדה׃ † ומלאו בתיך ובתי כל־עבדיך
g בית
omniũ Aegyptiorum
patres & ,tui patres viderunt non quas ,Aegypti omnis domus &
ובתי כל־מצרים אשר לא־ראו אבתיך ואבות
h ראה
qua fuerunt † reſpexit,
,ſe vertit † Et .hãc diem ad vſque terram ſuper eorum eſſe die à tuorũ patrũ
אבתיך מיום היותם על־האדמה עד היום הזה ויפן
i היה k פנה
*à Parhoh.
Vſque :eũ ad Parhoh ſerui dixerunt Et .Parhoh cum à* eſt egreſſus &
7 ויצא מעם פרעה׃ † ויאמרו עבדי פרעה אליו עד־
laqueum?
ſeruiant vt ,viros Dimitte ?ſcandalũ in nobis iſte erit quo
מתי יהיה זה לנו למוקש שלח את־האנשים ויעבדו את־
l יקש
ſcire vis,
?Aegyptus periit quòd ,ſcies ante Num . ſuo Deo DOMINO
יהוה אלהיהם הטרם תדע כי אבדה מצרים׃
m ידע
: eos ad dixit & .Parhoh ad Aharon & Moſeh eſt reductus Et
8 † ויושב את־משה ואת־אהרן אל־פרעה ויאמר אלהם
n שוב

† ſunt qui eunt?
? euntes † qui & Qui . veſtro Deo DOMINO ſeruite ,Ite
לכו עבדו את־יהוה אלהיכם מי ומי ההלכים׃
o הלך
, ibimus noſtris ſenibus cũ & ,noſtris pueris Cum :Moſeh dixit Et
9 † ויאמר משה בנערינו ובזקנינו נלך
,nr̃is bob⁹ cũ & ;noſtris pecudibus cũ ,noſtris filiabus cũ & ,noſtris filiis cũ
בבנינו ובבנותנו בצאננו ובבקרנו
† eſt
ita Sit :eos ad dixit Et . nobis † DOMINI ſolẽnitas quia :ibimus
10 נלך כי חג־יהוה לנו׃ † ויאמר אלהם יהי כן
p חגג
paruulos veſtros.
.veſtram familiam & ,vos dimittam ſicut ,vobiſcum DOMINVS
יהוה עמכם כאשר אשלח אתכם ואת־טפכם
q טפף
‡ eſt *faciẽ veſtrã.
,viri nunc Ite .ſic Non .veſtras facies* contra ‡ malũ quia ; Videte
11 ראו כי רעה נגד פניכם׃ † לא כן לכו נא הגברים
quæritis:
eos expulit Et .quærentes vos hoc quia ,DOMINO ſeruite &
ועבדו את־יהוה כי אתה אתם מבקשים ויגרש אתם
Extende :Moſeh ad DOMINVS dixit Et . Parhoh facie à
12 מאת פני פרעה׃ † ויאמר יהוה אל־משה נטה
terram ſuper aſcendat & :locuſta in Aegypti terram ſuper tuam manũ
ידך על־ארץ מצרים בארבה ויעל על־ארץ
r עלה
reliquit quæ omnia ,terræ herbam omnem comedat & ,Aegypti
מצרים ויאכל את־כל־עשב הארץ את כל־אשר השאיר
,Aegypti terram ſuper ſuam virgam Moſeh extendit Et . grando
13 הברד׃ † ויט משה את־מטהו על־ארץ מצרים
s נטה
,ipſa die tota terram in orientalem ventum duxit DOMINVS &
ויהוה נהג רוח קדים בארץ כל־היום ההוא
locuſtas.
: locuſtam eleuauit orientalis ventus & ,fuit Mane .nocte tota &
וכל־הלילה הבקר היה ורוח הקדים נשא את־הארבה׃
aſcenderunt locuſtæ ‡requieuerũt
omni in requieuit‡ & ,Aegypti terram totam ſuper locuſta aſcendit Et
14 † ויעל הארבה על כל־ארץ מצרים וינח בכל
t נוח
* graues ‡ipſas nõ fuerunt tales locuſtæ, nec poſthac futuræ ſunt.
,ipſa ſicut locuſta ſic fuit non ipſam‡ Ante .valde grauis* Aegypti termino
גבול מצרים כבד מאד לפניו לא־היה כן ארבה כמהו
,terræ omnis oculum operuit Et . ſic erit non eas poſt &
15 ואחריו לא יהיה־כן׃ † ויכס את־עין כל־הארץ
† operuerunt ſuperficiem
v כסה
omnem & ,terræ herbam omnem comedit‡ & ,terra eſt obſcurata &
ותחשך הארץ ויאכל את־כל־עשב הארץ ואת כל־
‡ comederũt *quicquã viride, in arboribus, & in herbis
,ligno in ,viror omnis* remanſit nõ & :grando reliquerat quem ,arboris fructũ
פרי העץ אשר הותיר הברד ולא־נותר כל־ירק בעץ
x פרה y יתר
,Parhoh feſtinauit Et . Aegypti terra tota in agri herba in &
16 ובעשב השדה בכל־ארץ מצרים׃ † וימהר פרעה
‡vt vocaret
,veſtro Deo DOMINO Peccaui :dixit & ,Aharon & Moſeh vocãdum ad‡
לקרא למשה ולאהרן ויאמר חטאתי ליהוה אלהיכם
† remitte ‡ veruntamẽ
orate & ,hac vice tãtum‡ ,meũ peccatũ quæſo tolle† nunc Et .vobis &
17 ולכם׃ † ועתה שא נא חטאתי אך הפעם והעתירו
a נשא
*à me
mortem tantum me deſuper* remoueat & ,veſtrũ Deum DOMINVM ad
ליהוה אלהיכם ויסר מעלי רק את־המות
b סור
‡ à Parhoh,
.DOMINVM ad orauit & ,Parhoh cum à‡ eſt egreſſus Et . hanc
18 הזה׃ † ויצא מעם פרעה ויעתר אל־יהוה׃
occidẽtalem
leuauit & ,valde fortem maris ventum DOMINVS vertit Et
19 † ויהפך יהוה רוח־ים חזק מאד וישא את־
locuſtas ‡ eas
omni in vna locuſta remanſit Nõ .Suph mare in eam‡ fixit & ,locuſtam
הארבה ויתקעהו ימה סוף לא נשאר ארבה אחד בכל
non & ,Parhoh cor DOMINVS roborauit Et . Aegypti termino
20 גבול מצרים׃ † ויחזק יהוה את־לב פרעה ולא
‡ in cælũ, & erũt tenebræ *tenebras.
:Moſeh ad DOMINVS dixit Et .Iſrael filios dimiſit
21 שלח את־בני ישראל׃ † ויאמר יהוה אל־משה
‡ ad cœlũ, & fuerunt tenebræ caliginoſæ
:Aegypti terram ſuper obſcuritas erit & ,cælos ſuper‡ tuam manũ Extende
נטה ידך על־השמים ויהי חשך על־ארץ מצרים
c משש
, cælos ad‡ ſuam manum Moſeh extendit Et .obſcuritatem* palpabit &
22 וימש חשך׃ † ויט משה את־ידו על־השמים
d נטה
*Nõ videbat alter alterũ, neq; ſurrexit quiſquam ex loco ſuo
. diebus tribus Aegypti terra tota in caliginis obſcuritas fuit &
ויהי חשך־אפלה בכל־ארץ מצרים שלשת ימים׃
ſe ſub de vir ſurrexerunt neque ,ſuum fratrem vir viderunt Non*
23 † לא־ראו איש את־אחיו ולא־קמו איש מתחתיו
e ראה f קום
.ſuis habitaculis in lux fuit Iſrael filiis omnibus Sed .diebus tribus
שלשת ימים ולכל־בני ישראל היה אור במושבתם׃
g ישב h הלך
,DOMINO ſeruite ,Ite :dixit & ,Moſeh ad Parhoh vocauit Et
24 † ויקרא פרעה אל־משה ויאמר לכו עבדו את־יהוה
‡ pecudes veſtræ,& boues veſtri manebũt, & paruuli veſtri ibunt
.vobiſcum ibit veſtra familia etiam ,ſtatuetur veſter bos & ,veſtrum pecus‡ tantum
רק צאנכם ובקרכם יצג גם־טפכם ילך עמכם׃
i נתן k עלה
,holocauſta & ſacrificia nr̃a manu in dabis tu Etiam :Moſeh dixit Et
25 † ויאמר משה גם־אתה תתן בידנו זבחים ועלת
‡ quæ †pecudes noſtræ ibunt
.nobiſcũ ibit noſtra poſſeſsio† etiam Et .noſtro Deo DOMINO faciemus &‡
26 ועשינו ליהוה אלהינו׃ † וגם־מקננו ילך עמנו
l קנה m לקח
‡ neſcimus quibus ſeruituri ſumus
ſeruiendum ad accipiemus eo ex quia , vngula remanebit Non
לא תשאר פרסה כי ממנו נקח לעבד את־
,DOMINO ſeruiemus quid ſciemus non‡ nos Et .noſtro Deo DOMINO
יהוה אלהינו ואנחנו לא־נדע מה־נעבד את־יהוה
n ידע

nõ &,Parhoh cor DOMINVS roborauit Et .illuc *nos venire vsque*
27 עד־באנו שמה׃ ויחזק יהוה את־לב פרעה ולא
tibi Caue *.me desuper* Abi‡ :Parhoh ei dixit Et .eos dimittere voluit
28 אבה לשלחם׃ ויאמר־לו פרעה לך מעלי השמר לך
,meam faciē videbis qua die in quia ,meam faciem *videre addas* ne*
אל־תסף ראות פני כי ביום ראתך פני
vltra addam Non † . es locutus Rectum :Moseh dixit Et . morieris
29 תמות׃ ויאמר משה כן דברת לא־אסף עוד
. tuam faciem *videre*
ראות פניך׃

donec veniā-mus
בוא
‡ Recede à me.
הלך
*ne amplius videas
יסף ראה
† Non videbo vltrà

CAP. XI. יא

adducam vnam plagam Adhuc :Moseh ad DOMINVS dixit Et
1 ויאמר יהוה אל־משה עוד נגע אחד אביא
.hinc vos dimittet postea ,Aegyptum super & Parhoh super
על־פרעה ועל־מצרים אחרי־כן ישלח אתכם מזה
Loquere .hinc vos expellet expellēdo ,omnino ipse dimiserit Cū
כשלחו כלה גרש יגרש אתכם מזה׃
2 דבר־
fæmina & ,*suo socio à vir* petant & :populi auribus in nunc
נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה
gratiam DOMINVS dedit Et .aurea vasa & ,argētea vasa ,*sua socia à*
מאת רעותה כלי־כסף וכלי זהב׃
3 ויתן יהוה את־חן
valde † magnus Moseh vir Etiam .Aegyptiorū oculis in *populum*
העם בעיני מצרים גם האיש משה גדול מאד
.populi oculis in & ,Parhoh seruorū oculis in Aegypti terra in
בארץ מצרים בעיני עבדי־פרעה ובעיני העם׃
ego ,*noctis medium Circa* :DOMINVS dixit Sic :Moseh dixit Et
4 ויאמר משה כה אמר יהוה כחצת הלילה אני
terra in primogenitū omne morietur Et . Aegypti medium in egredior
יוצא בתוך מצרים׃
5 ומת כל־בכור בארץ
ad vsque ,eius solium super sedet qui , Parhoh primogenito à ,Aegypti
מצרים מבכור פרעה הישב על־כסאו עד
animalis primogenitū omne & ,molas post † quæ ancillæ primogenitū
בכור השפחה אשר אחר הרחים וכל בכור בהמה׃
non ille sicut qui ,Aegypti terra omni in magnus clamor erit Et
6 והיתה צעקה גדלה בכל־ארץ מצרים אשר כמהו לא
mouebit non Israel filios omnes *ad* Et *.addetur non ipse sicut &* ,*fuit*
נהיתה וכמהו לא תסף׃
7 ולכל בני ישראל לא יחרץ־
quòd sciatis vt ,animal ad vsque viro à suam linguam canis
כלב לשנו למאיש ועד־בהמה למען תדעון אשר
omnes descendēt Et .Israel inter & Aegyptū inter DOMINVS *diuidet*
יפלה יהוה בין מצרים ובין ישראל׃
8 וירדו כל־
,tu Egredere :dicendo ,mihi se incuruabūt & ,me ad isti tui serui
עבדיך אלה אלי והשתחוו־לי לאמר צא אתה
est egressus Et .egrediar postea & ,tuis pedib⁹ in‡ qui ,populus omnis &
וכל־העם אשר־ברגליך ואחרי־כן אצא ויצא
:Moseh ad DOMINVS dixit Et .furoris ira in *Parhoh cum à*
מעם־פרעה בחרי־אף׃
9 ויאמר יהוה אל־משה
terra in mea portenta *multiplicari pro* ,Parhoh vos audiet Non
לא־ישמע אליכם פרעה למען רבות מופתי בארץ
ista portenta omnia fecerunt Aharon & Moseh Et . Aegypti
מצרים׃
10 ומשה ואהרן עשו את־כל־המפתים האלה
dimisit non & ,Parhoh cor DOMINVS roborauit & :Parhoh coram
לפני פרעה ויחזק יהוה את־לב פרעה ולא־שלח את־
.sua terra è Israel filios
בני־ישראל מארצו׃

vnusquisq; à proximo suo, & vnaquæq; à pxima sua;
populo † erat
Cùm media fuerit nox,
חצה
מות
† est animalium;
qualis non fuit, nec futurus est.
Et apud
ידע
diuiserit
שחה יצא
‡ est
à Parhoh
חרה
vt multiplicē
רבה יפת
עשה

CAP. XII. יב

,Aegypti terra in Aharon ad & ,Moseh ad DOMINVS dixit Et
1 ויאמר יהוה אל־משה ואל־אהרן בארץ מצרים
vobis *ipse* primus ,mensium caput vobis iste Mensis :dicendo
לאמר׃
2 החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם
:dicendo ,Israel cœtum omnem ad Loquimini . anni mensibus in
לחדשי השנה׃
3 דברו אל־כל־עדת ישראל לאמר
domum per agnum vnusquisque sibi accipient & ,huius mēsis decima In
בעשר לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית־
,*agno ab* esse quàm domus fuerit minor si Et .domum per agnum ,patrum
אבת שה לבית׃
4 ואם־ימעט הבית מהיות משה
numero in suam domum ad est propinquus qui suū vicinū etiā ipse accipiet &
ולקח הוא ושכנו הקרב אל־ביתו במכסת
.agnum super numerabitis *eius comedere os ad vitum* ‡ ;animarum
נפשת איש לפי אכלו תכסו על־השה׃
,*agnis ex*† :vobis erit ,*anni filius** masculus ,perfectus Agnus
5 שה תמים זכר בן־שנה יהיה לכם מן־הכבשים
quartā decimā ad vsq; custodiā ad vobis erit Et .accipietis capris ex &
ומן־העזים תקחו׃
6 והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר

erit
יעד
לקח
agni,
היה
domui suæ, iuxta numerum
כסס
‡ vnūquemq; secundum edere eius
*anniculus,
† ex ouibus, aus

Israel synagogæ cœtus omnis eum immolabūt & :huius mensis diem
יום לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל עדת־ישראל
ambos super dabunt & ,sanguine è tollent Et . vesperas duas inter
בין הערבים׃
7 ולקחו מן־הדם ונתנו על־שתי
. eis in eum comedent quibus ,domos super ,superliminare super & , postes
המזוזת ועל־המשקוף על הבתים אשר־יאכלו אתו בהם׃
.infermētata & ,igni assam ipsa nocte in carnem comedent Et
8 ואכלו את־הבשר בלילה הזה צלי־אש ומצות
*coquēdo** aut ,crudū eo ex comedatis Ne .eum comedent *amaritudines super**
על־מררים יאכלהו׃
9 אל־תאכלו ממנו נא ובשל
*super &**,ei⁹ *genua super*‡ eius Caput .igni assum *quinimo ,aquis*† in coctum
מבשל במים כי אם־צלי־אש ראשו על־כרעיו ועל־
vsque eo ex *relictum* Et† .mane vsque eo ex relinquetis non Et *.eius interius*
קרבו׃
10 ולא־תותירו ממנו עד־בקר והנתר ממנו עד־
,accincti vestri Lūbi .eum comedetis sic Et .comburetis igne in ,mane
11 בקר באש תשרפו׃ וככה תאכלו אתו מתניכם חגרים
:vestra manu in vester baculus & ,vestris pedibus in vestra calceamenta
נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם
transibo Et . Domino *ipse Transitus .festinatione in* eum comedetis &
ואכלתם אתו בחפזון פסח הוא ליהוה׃
12 ועברתי
terra in primogenitū omne percutiā & ,ista nocte in Aegypti terram per
בארץ־מצרים בלילה הזה והכיתי כל־בכור בארץ
faciam Aegypti Diis cūctis in & ,animal ad vsq; homine ab ,Aegypti
מצרים מאדם ועד־בהמה ובכל־אלהי מצרים אעשה
super signum in vobis sanguis erit Et . DOMINVS ego ,iudicia
שפטים אני יהוה׃
13 והיה הדם לכם לאת על
,vos super trāsibo & ,sanguinem videbo & ,*ibi vos quibus domos*
הבתים אשר אתם שם וראיתי את־הדם ופסחתי עלכם
. Aegypti terra in me percutiendo in‡,perditionē ad plaga vobis in erit non &
ולא־יהיה בכם נגף למשחית בהכתי בארץ מצרים׃
festum eum celebrabitis & ,memoriā ad vobis iste dies erit Et
14 והיה היום הזה לכם לזכרון וחגתם אתו חג
Septem .eum celebrabitis *sæculi** statuto :*vestras generationes ad* ,DOMINO
ליהוה לדרתיכם חקת עולם תחגהו׃
15 שבעת
facietis cessare prima die in veruntamē ,comedetis infermētata diebus
ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשביתו
excidetur ,fermentatū *comedēs** omnis quia :vestris domibus à fermentum
שאר מבתיכם כי כל־אכל חמץ ונכרתה
. septimum diem ad vsque primo die à Israel ex ipsa anima
הנפש ההוא מישראל מיום הראשן עד־יום השבעי׃
conuocatio septima die in & ,sanctitatis cōuocatio primo die in Et
16 וביום הראשון מקרא־קדש וביום השביעי מקרא־
quod *Tantum* . eis in fiet non opus Omne .vobis erit sanctitatis
קדש יהיה לכם כל־מלאכה לא־יעשה בהם אך אשר
custodietis Et . vobis fiet *ipsum solū* illud ,anima omni ab comedetur
יאכל לכל־נפש הוא לבדו יעשה לכם׃
17 ושמרתם
vestros exercitus eduxi huius diei corpore in quia ,infermentata
את־המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את־צבאותיכם
statuto *vestras generationes ad* hunc diem custodietis & ,Aegypti terra è
מארץ מצרים ושמרתם את־היום הזה לדרתיכם חקת
comedetis vespera in mensis die decima quarta in ,primo In *. sæculi*†
עולם׃
18 בראשן בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו
.vespera in mensis vigesimum & vnum diem ad vsq; infermentata
מצת עד יום האחד ועשרים לחדש בערב׃
Quia .vris domibus in inuenietur non fermentum diebus Septem
19 שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם כי
,Israel cœtu è ipsa anima *excidetur*‡ & ,fermentatū *comedēs* omnis
כל־אכל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מעדת ישראל
.comedetis nō fermentatum Omne . terræ *indigena in & peregrino in**
בגר ובאזרח הארץ׃
20 כל־מחמצת לא תאכלו
vocauit Et .infermentata comedetis vestris habitaculis omnibus In
בכל מושבתיכם תאכלו מצות׃
21 ויקרא
vobis accipite & ,Trahite : eos ad dixit & ,Israel seniores omnes Moseh
משה לכל־זקני ישראל ויאמר אלהם משכו וקחו לכם
fasciculum accipietis Et *.transitū*† immolate & ,vestras familias *ad pecus*
צאן למשפחתיכם ושחטו הפסח׃
22 ולקחתם אגדת
ad facietis pringere &,*pelui* in† qui ,sanguinem in tingetis & ,hyssopi
אזוב וטבלתם בדם אשר־בסף והגעתם אל־
vos & ,*pelui* in † qui ,sanguine de ,postes ambos ad & ,supliminare
המשקוף ואל־שתי המזוזת מן־הדם אשר בסף ואתם
. mane vsque suæ domus ostio ex vnusquisque egrediemini non
לא תצאו איש מפתח־ביתו עד־בקר׃
videbit & ,Aegyptum percutiendū ad DOMINVS transibit Et
23 ועבר יהוה לנגף את־מצרים וראה את־
transiliet & ,postibus ambobus *super* & ,superliminari *super* sanguinem
הדם על־המשקוף ועל שתי המזוזת ופסח

& ponent in ambobus postibus , & in superliminari in domib⁹, in quibus comedēt eum.
שנה זו
בית צלה
*cum amaritudinibus
‡ coctione
† aqua, sed
‡ cū crurib⁹,
* & cū interioribus ei⁹.
† Et qđ relictum fuerit
יתר
festinanter.
Pesach est
נכה
in domibus, in quibus vos eritis,
אות
בית ראה
‡ quādo percutiam terrā Aegypti.
שחת חגג
in generationibus vestris:
‡ perpetuo
חקק
יום שבת
* qui comederit
כרת
Veruntamen
לאך
‡ tummodo
יצא
in generationibus vestris
דור
† perpetuo.
qui comederit ‡ exterminabitur
יעד
‡ tā peregrini q̄ indigenæ
גור זרח
ישב
pecora secundum
Pesach.
vase † est
ספף נגע
vase † est
שנה
יצא
in

ad *veniendum ad*‡ ,vastatorem *dabit* non & ,ostium super DOMINVS permittet
יהוה על־הפתח ולא יתן [m] המשחית [n] לבא אל־
*statutum in istud verbum** custodietis Et .percutiẽdũ ad vestras domos
בתיכם לנגף׃ † ושמרתם את־הדבר הזה [o] לחק־ 24
,terram ad fueritis ingressi cũ erit Et .seculum in vsq; tuis filiis & ,tibi
לך ולבניך עד־עולם׃ † והיה כי־תבאו אל־הארץ 25
custodietis & ,est locutus queadmodũ ,vobis DOMINVS dabit quam
אשר [p] יתן יהוה לכם כאשר דבר ושמרתם
:vestri filij *vos ad* dixerint cùm ,erit Et .hoc opus
את־העבדה הזאת׃ † והיה כי־יאמרו אליכם בניכם 26
ipsum transitus Sacrificium :dicetis Et ? vobis hoc opus Quid
מה העבדה הזאת לכם׃ † ואמרתם זבח־פסח הוא 27
,Aegypto in Israel filiorum domos super transiuit qui ,DOMINO
ליהוה אשר פסח על־בתי בני־ישראל במצרים
se incuruauit Et .eruit nostras domos & ,Aegyptum *illum percutiendo in*
בנגפו את־מצרים ואת־בתינו [q] הציל [r] ויקד
,Israel filij fecerunt & ,abierunt Et .se humiliauerunt & ,populus
העם [s] וישתחוו׃ † [t] וילכו ויעשו בני ישראל 28
.fecerũt sic ,Aharõ & Moseh DOMINVS præcepit quemadmodum
כאשר צוה יהוה את־משה ואהרן כן [v] עשו׃
primogenitũ omne percussit DOMINVS & ,*noctis medio in* ,fuit Et
† ויהי [x] בחצי הלילה ויהוה [y] הכה כל־בכור 29
ad vsq; suũ solium super sedẽte ,Parhoh primogenito à Aegypti terra in
בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על־כסאו עד
primogenitũ omne & ,*fouea* domo in † qui captiuitatis primogenitum
בכור [a] השבי אשר בבית הבור וכל בכור
omnis & ,eius serui oẽs & ,ipsa nocte Parhoh surrexit Et .animalis
בהמה׃ † [b] ויקם פרעה לילה הוא וכל־עבדיו וכל־ 30
qua domus erat nõ quia ,Aegypto in magn⁹ clamor fuit Et .Aegyptus
מצרים [c] ותהי צעקה גדלה במצרים כי־אין בית אשר
:dixit & ,noctu Aharon & Moseh vocauit Et .*mortuus ibi non*
אין־שם [d] מת׃ † ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר 31
: Israel filij etiam ,vos etiam ,mei populi medio è egredimini ,Surgite
קומו [e] צאו מתוך עמי גם־אתם גם־בני ישראל
,*vestrum pecus*‡ Etiam .*vestrũ loqui* secundũ DOMINO seruite ,ite &
ולכו עבדו את־יהוה כדברכם׃ † [f] גם־צאנכם 32
benedicetis† & ,ite Et .estis locuti quemadmodũ ,accipite *vestrum bouem etiam*
גם־בקרכם [g] קחו כאשר דברתם ולכו וברכתם
eos emittere festinãdo *populum super** Aegyptus *inualuit*‡ Et .mihi etiam
גם־אתי׃ † ותחזק מצרים על־העם למהר לשלחם 33
populus tulit Et .mortui *nos*‡ Oẽs :dixerunt quia ,terra de
מן־הארץ כי אמרו כלנו מתים׃ † [h] וישא העם את־ 34
ligatas *suas conspersiones*‡ ,fermentaretur antequam *suam conspersionem*†
בצקו טרם יחמץ משארתם צררת
verbũ iuxta fecerũt Israel filij Et .suũ humerũ super ,suis vestimẽtis in
בשמלתם על־שכמם׃ † ובני־ישראל [i] עשו כדבר 35
.vestes & ,*auri* vasa & ,*argenti* vasa Aegyptiis ab postulauerũt & ,Moseh
משה וישאלו ממצרים [k] כלי־כסף וכלי זהב ושמלת׃
,Aegyptiorũ oculis in populi gratiam dedit DOMINVS Et
† ויהוה נתן את־[l] חן העם בעיני מצרים 36
filij sunt profecti Et .Aegyptios spoliauerunt & ,eis cõmodauerunt &
וישאלום וינצלו את־מצרים׃ † [m] ויסעו בני־ 37
virorum *peditis mille* sexcenta ferme Succhoth in Rahmeses de Israel
ישראל מרעמסס סכתה כשש־[n] מאות אלף רגלי הגברים
,*pecus &* ,eis cũ ascendit multa mixtio etiam Et .*familiam*‡ præter ,tãtum
לבד [o] מטף׃ † וגם־ערב רב עלה אתם וצאן 38
eduxerũt quam ,*conspersionem*‡ coxerunt Et .valde *grauis possessio* ,*bos &*
ובקר מקנה כבד מאד׃ † [p] ויאפו את־הבצק אשר הוציאו 39
quia ,*fermentatum fuerat** nõ quia ,infermentatas placentulas :Aegypto ex
ממצרים [q] עגת מצות כי לא חמץ כי־
escam etiam & ,demorari potuerunt non & ,Aegypto ex fuerũt expulsi
גרשו ממצרים ולא יכלו [r] להתמהמה וגם־צדה
habitauerũt qua ,Israel filiorum habitatio Et .sibi fecerant non
לא־עשו להם׃ † [s] ומושב בני ישראל אשר ישבו 40
fine à † fuit Et .*anni quadringenti & ,anni triginta*‡ ,Aegypto in
במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה׃ † ויהי [t] מקץ 41
diei corpore in fuit & ,annorũ quadringentorũ & ,annorum triginta
שלשים שנה וארבע מאות שנה ויהי בעצם היום
.Aegypti terra è DOMINI exercitus omnes sunt egressi ,huius
הזה יצאו כל־צבאות יהוה מארץ מצרים׃
.Aegypti terra è eos *educendos ad*‡ ,DOMINO *ipsa custodiarum* Nox
† ליל שמרים הוא ליהוה [v] להוציאם מארץ מצרים 42
Israel filiis omnibus *custodiæ*‡ DOMINO *ista** nox Ipsa
הוא־הלילה הזה ליהוה שמרים לכל־בני ישראל
statutum Hoc :Aharõ & Moseh ad Domin⁹ Dixitq; .suas generatiões *in*
לדרתם׃ [x] † ויאמר יהוה אל־משה ואהרן זאת [y] חקת 43

[m] *vt veniat שחת [n] בוא * rem istam pro statuto [o] חקק [p] נתן vobis Pesach est quando percussit [q] נצל [r] קדד [s] שחה [t] הלך [v] עשה [x] media nocte, חצה [y] נכה † erat carceris [a] שבה [b] קום in qua nõ esset mortuus. [c] היה [d] מות [e] יצא quod locuti estis. ‡ pecora vestra, etiã boues vestros [f] הלך [g] לקח † benedicite ‡ vim fecit * populo ‡ sumus [h] נשא † pastã suam ‡ pastas suas [i] עשה argentea, aurea, [k] כלה [l] חנן [m] נסע millia peditũ [n] מאה ‡ paruulos. & pecudes, & boues, grex magnus [o] טפף ‡ pastam, [p] אפה * fermentauerant, [q] עוג [r] מהמה [s] ישב ‡ fuit per triginta annos, & quadringẽtos annos. † in [t] קצץ obseruabilis est ‡ vt educat * est [v] יצא ‡ custodia † per [x] דור [y] חקק

.*transitus* Oĩs filius alienigenæ non comedet *in*‡ eo. Et omnẽ seruum
44 הפסח כל־בן־נכר לא־יאכל בו׃ † וכל־עבד
viri *emptionem argenti &* ,eum circuncides tunc comedet *in** eo.
איש [z] מקנת־כסף [a] ומלתה אתו אז יאכל בו׃
Aduena & mercenarius non comedet *in*† eo. In domo vna
45 † [b] תושב ושכיר לא־יאכל בו׃ † בבית אחד
comedetur. Non educes è domo de carne extrà, & os non
46 יאכל לא־תוציא מן־הבית מן־הבשר חוצה ועצם לא־
cõfringetis in eo. Omnis cœtus Israel *facient* eum.
47 תשברו־בו׃ † [c] כל־עדת ישראל [d] יעשו אתו׃
Et cùm peregrinatus fuerit tecũ peregrinus, & fecerit *Trãsitum* DOMINO,
48 † וכי־יגור אתך גר ועשה פסח ליהוה
circũcidet ei omnis masculus, & tũc accedet ad faciendũ illud, & erit
המול לו כל־זכר ואז יקרב לעשתו והיה
sicut indigena terræ. Et omnis *præputiatus* non comedet *in*‡ eo.
[e] כאזרח הארץ וכל־ערל לא־יאכל בו׃
Lex vna erit indigenæ, & peregrino peregrinãti ĩ medio vestri.
49 [f] † תורה אחת יהיה לאזרח [g] ולגר הגר בתוככם׃
Et fecerunt omnes filij Israel: queadmodum præcepit DOMINVS
50 † ויעשו כל־בני ישראל כאשר צוה יהוה
Moseh & Aharon, sic fecerunt. Et fuit in corpore diei
51 את־משה ואת־אהרן כן עשו׃ † ויהי בעצם היום
huius eduxit DOMINVS filios Israel è terra Aegypti
הזה הוציא יהוה את־בני ישראל מארץ מצרים
per exercitus suos.
על־צבאתם׃

CAP. XIII. יג

Et locutus est DOMINVS ad Moseh dicendo: Sanctifica mihi
1 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ † קדש־לי
omne primogenitũ. Apertionem *omnis vuluæ* in filiis Israel, *in*‡ *homine*
2 כל־בכור פטר כל־רחם בבני ישראל באדם
& in animali mihi ipsum. Dixitque Moseh ad populum: Memento
3 ובבהמה לי הוא׃ † ויאמר משה אל־העם זכור
diei huius, quo egressi estis ex Aegypto è domo seruorum, quia
את־היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים כי
in fortitudine manus eduxit DOMINVS vos hinc, & nõ comedetur
בחזק יד הוציא יהוה אתכם מזה ולא יאכל
fermentatum. Hodie vos *egredientes* in mense *nouarum frugum**.
4 חמץ׃ † היום אתם יצאים בחדש האביב׃
Et erit, cum introduxerit te DOMINVS in terram Chenahanæi,
5 † והיה כי־[h] יביאך יהוה אל־ארץ [i] הכנעני
& Chethæi, & Emoræi, & Chiuuæi, & Iebusæi, quam † iurauit
והחתי והאמרי והחוי והיבוסי אשר נשבע
patribus tuis, *ad dandum* tibi terram fluentẽ lacte, & melle, & serues
לאבתיך [k] לתת לך ארץ [l] זבת חלב ודבש ועבדת
seruitutem hanc in mense isto. Septem diebus comedes
6 את־העבדה הזאת בחדש הזה׃ † שבעת ימים תאכל
infermẽtata, & in die septimo solennitas † DOMINO. Infermẽtata
7 מצת וביום השביעי [m] חג ליהוה׃ † מצות
comedetur septem diebus, & nõ cõspicietur tibi fermentatũ, & non
יאכל את שבעת הימים ולא־יראה לך חמץ ולא־
cõspicietur tibi fermentum in omni termino tuo. Et nuntiabis filio tuo
8 יראה לך שאר בכל־גבלך׃ † [n] והגדת לבנך
in die ipso, dicendo: Propter hoc † fecit DOMINVS mihi, *in exeundo me*‡
ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יהוה לי [o] בצאתי
de Aegypto. Et erit tibi in signum super manũ tuã, & in memoriã
9 ממצרים׃ † והיה לך לאות על־ידך ולזכרון
inter oculos tuos, vt sit lex DOMINI in ore tuo: qa in manu
בין עיניך למען [p] תהיה תורת יהוה בפיך כי ביד
forti eduxit te DOMINVS ex Aegypto. Et custodies statutum
10 חזקה הוצאך יהוה ממצרים׃ † ושמרת את־[q] החקה
hoc in tempore suo à *diebus in dies*. Et erit, cũ introduxerit te
11 הזאת [r] למועדה מימים [s] ימימה׃ † והיה כי־[t] יבאך
DOMINVS in terram Chenahanæi, quemadmodum iurauit tibi,
יהוה אל־ארץ הכנעני כאשר נשבע לך
& patribus tuis, & dederit eã tibi. Et facies transire *omnem apertionẽ vuluæ*,
12 ולאבתיך ונתנה לך׃ † והעברת כל־פטר־רחם
ad DOMINVM, & *omnem*‡ *apertionem emissionem animalis* quod erit tibi,
ליהוה וכל־פטר שגר בהמה אשר יהיה לך
masculà erunt DOMINO. Et *omnem*‡ *apertionem* asini redimes *in** *agno*:
13 הזכרים ליהוה׃ † וכל־פטר חמר תפדה בשה
& si non redemeris, † *& decervicabis illud*: & omne primogenitum hominis
ואם־לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם
in filiis tuis, redimes. Et erit, cũ interrogauerit te filius tu⁹ cras, dicendo:
14 בבניך תפדה׃ † והיה כי־ישאלך בנך מחר לאמר

Pesach. ‡ ex emptum argento, * ex [z] קנה [a] מול ‡ ex [b] ישב faciet [c] יעד [d] עשה Pesach qui habuerit præputium ‡ ex [e] זרח [f] ירה [g] גור Quicquid primũ aperit vuluam ‡ tam in homine quàm in iumento, meum est. egredimini * Iulij. [h] בוא [i] כנע † super vt daret [k] נתן [l] זוב † erit [m] חגג comedentur [n] נגד † quod ‡ cùm exirem [o] יצא [p] ירה [q] חקק quotannis. [r] יעד [s] יום [t] בוא יבאך quicquid primum aperit vuluam, ‡ quicquid primũ aperit vuluam, & emittit animal ‡ omne primogenitum * hœdo: † ceruicem franges ei:

.DOMINVM ad Israel filij clamauerūt &, valde timuerūt Et .eos post
אַחֲרֵיהֶם [n]וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה׃
nos Cepisti ?Aegypto in sepulchra‡ nō quòd An :Moseh ad dixerunt Et
11 †וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ
?Aegypto ex nos educēdū ad‡, nobis fecisti hoc Quid .deserto in moriendū ad
לָמוּת בַּמִּדְבָּר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ [o]לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם׃
:dicēdo, Aegypto in te ad sumus loquuti quod verbum †hoc Nonne
12 †הֲלֹא־זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְמִצְרַיִם לֵאמֹר
seruire nobis *bonum* quia :Aegyptiis seruiemus &, nobis à Cessa
חֲדַל מִמֶּנּוּ וְנַעַבְדָה אֶת־מִצְרָיִם כִּי טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת־
Ne :populum ad Moseh Dixitque ? deserto in *nos mori præ*, Aegyptiis
13 מִצְרַיִם [p]מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר׃ †וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־
faciet quam, DOMINI salutem videte &, state, timeatis
תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ [q]וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה
addetis non, hodie Aegyptios vidistis quos Nam .hodie vobis
לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא [r]תֹסִפוּ
, vobis‡ pugnabit DOMINVS . seculum in vsque vltra *eos videndum ad*
14 לִרְאֹתָם עוֹד עַד־עוֹלָם׃ †יְהוָה יִלָּחֵם לָכֶם
clamabis Quid :Moseh ad DOMINVS Dixitque .tacebitis vos &
15 וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן׃ †וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מַה־תִּצְעַק
eleua, tu Et .proficiscātur &, Israel filios ad Loquere ?me ad
16 אֵלָי דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל [s]וְיִסָּעוּ׃ †וְאַתָּה [t]הָרֵם אֶת־
ingrediant &, illud finde &, mare super tuā manū extende &, tuā virgā
[v]מַטְּךָ וּנְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וּבְקָעֵהוּ [x]וְיָבֹאוּ
roborans ego ecce ego Et . aridam per maris medium in Israel filij
17 בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה׃ †וַאֲנִי הִנְנִי מְחַזֵּק
, Parhoh in glorificabor & , eos post ingrediētur &, Aegyptiorū cor
אֶת־לֵב מִצְרַיִם וְיָבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה
quòd, Aegyptij sciēt Et .ei⁹ equitib⁹ in &, ei⁹ *curru*‡ in, ei⁹ *virtute* omni in &
18 וּבְכָל־חֵילוֹ בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו׃ †וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־
.eius equitib⁹ in &, ei⁹ *curru** in Parhoh in *me glorificari in*, DOMINVS *ego*§
אֲנִי יְהוָה בְּהִכָּבְדִי בְּפַרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו׃
iuit &, Israel *turmam*‡ ante ibat qui Dei angelus est, pfectus Et
19 †וַיִּסַּע [y]מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל [z]וַיֵּלֶךְ
stetit &, *eorum facie à* nubis columna est profecta Et .ipsorum tergo à
מֵאַחֲרֵיהֶם [a]וַיִּסַּע עַמּוּד הֶעָנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד
turmā† inter &, Aegyptiorum *turmam*† inter venit Et . ipsorum tergo à
20 מֵאַחֲרֵיהֶם׃ [b]†וַיָּבֹא בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה
non &, noctem illuminauit &, obscuritas &, nubes fuit Et .Israel
יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ [c]וַיָּאֶר אֶת־הַלָּיְלָה וְלֹא־
Moseh extendit Et .nocte tota *istum ad hic* appropinquauit
21 קָרַב זֶה אֶל־זֶה כָּל־הַלָּיְלָה׃ [d]†וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־
spiritu in, mare DOMINVS fecit abire &, mare super suam manū
יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיּוֹלֶךְ יְהוָה אֶת־הַיָּם בְּרוּחַ
, *siccitatem* in mare posuit & , nocte tota vehementi orientali
קָדִים עַזָּה כָּל־הַלַּיְלָה [e]וַיָּשֶׂם אֶת־הַיָּם לֶחָרָבָה
, *maris medio in* Israel filij sunt ingressi Et .aquæ sunt scissæ &
22 וַיִּבָּקְעוּ הַמָּיִם׃ †וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם
.eorum sinistra à &, corū dextera à murus † eis aquæ & :aridā per
בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה [f]מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם׃
, Parhoh *equus omnis* eos post sunt ingressi &, Aegyptij sunt secuti Et
23 †וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כֹּל סוּס פַּרְעֹה
custodia in fuit Et . maris medium in, eius equites &, eius currus
24 רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם׃ †וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת
, ignis colūna in, Aegyptiorū *turmam* ad DOMINVS respexit &, *diluculi*
הַבֹּקֶר וַיַּשְׁקֵף יְהוָה אֶל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ
rotam‡ remouit Et .Aegyptiorum *turmam* contriuit & :nubis &
25 וְעָנָן [g]וַיָּהָם אֵת מַחֲנֵה מִצְרָיִם׃ [h]†וַיָּסַר אֵת אֹפַן
facie à Fugiam ·Aegyptus† dixit Et .*grauitatem in eam* duxit &, eius curruum
מַרְכְּבֹתָיו וַיְנַהֲגֵהוּ בִּכְבֵדֻת וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם [i]אָנוּסָה מִפְּנֵי
Dixitque . Aegyptios in eis ‡ pugnat DOMINVS quia, Israel
26 יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה נִלְחָם לָהֶם בְּמִצְרָיִם׃ †וַיֹּאמֶר
reuertētur &, mare super tuam manū Extende :Moseh ad DOMINVS
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם [k]וְיָשֻׁבוּ
. eius equites super &, eius *currum* super, Aegyptios super aquæ
הַמַּיִם עַל־מִצְרַיִם עַל־רִכְבּוֹ וְעַל־פָּרָשָׁיו׃
mare est reuersum &, mare super suam manum Moseh extendit Et
27 †וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיָּשָׁב הַיָּם
, ei⁹ occursum in *fugiētes** Aegyptij &, suā fortitudinē ad mane *respiciendū ad*
[l]לִפְנוֹת בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם [m]נָסִים לִקְרָאתוֹ
sunt reuersæ Et . maris mediū in Aegyptios DOMINVS excussit &
28 וַיְנַעֵר יְהוָה אֶת־מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם׃ [n]†וַיָּשֻׁבוּ
, Parhoh exercitu omni in equites , & , *currum* operuerunt &, aquæ
הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־הַפָּרָשִׁים לְכֹל חֵיל פַּרְעֹה
. *vnum ad* eis in† remansit non : mare in eos post *venientes*
הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־נִשְׁאַר בָּהֶם עַד־אֶחָד׃

[n] יָרֵא *erāt. Tulisti* — *vt moreremur* — *vt educeres* — [o] יָצָא †*est* — *melius erat* — *quàm mori* — [p] מוּת — [p] רָאָה *non estis visuri* — [r] אָסַף ‡*pro* — *clamas* — [s] נָסַע [t] רוּם — [v] נָטָה [x] בּוֹא — *roboro* — *exercitu* ‡*curribus* §*sum* — *cum glorificatus fuero* *curribus ‡*castra* — [y] לְאַךְ [z] הָלַךְ — *quæ erat ante eos,* — [a] נָסַע — †*castra* — [b] בּוֹא — [c] אוֹר — *alter alteri* — [d] נָטָה — *siccum,* — [e] שׂוּם — *intra mare,* — †*erant* — [f] יָמַן — *omnes equi* — *vigilia matutina,* — *super castra* — ‡*rotas* — [g] הָמַם [h] סוּר — *eos in profundum.* †*Aegyptius:* — [i] נוּס — ‡*pro* — [k] שׁוּב — *currus* — *respiciente* *fugiebant — [l] פָּנָה [m] נוּס — [n] שׁוּב — *currus* — *qui venerant* †*ex eis vel vnus.*

DOMINVS nos eduxit manus fortitudine In :eū ad dices & ?hoc‡ Quid
מַה־זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה
, Parhoh se indurasset cùm, fuit Et .seruorum domo è Aegypto ex
15 מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ †וַיְהִי כִּי־הִקְשָׁה פַרְעֹה
terra in primogenitū omne DOMINVS occidit &, nos dimittendū ad
לְשַׁלְּחֵנוּ וַיַּהֲרֹג יְהוָה כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ
Idcirco .animalis primogenitum ad vsq; hominis primogenito à Aegypti
מִצְרַיִם מִבְּכֹר אָדָם וְעַד־בְּכוֹר בְּהֵמָה עַל־כֵּן
omne &, masculos, *vulua apertionem omnem* DOMINO sacrifico ego
אֲנִי זֹבֵחַ לַיהוָה כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים וְכָל־
, tua manu *super** signū in erit Et .redimam meorū filiorū primogenitū
16 בְּכוֹר בָּנַי אֶפְדֶּה׃ †וְהָיָה לְאוֹת עַל־יָדְכָה
nos eduxit manus fortitudine in quia, tuos oculos inter frōtalia in &
וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ
, populum Parhoh *dimittendo in*, fuit Et . Aegypto ex DOMINVS
17 יְהוָה מִמִּצְרָיִם׃ †וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת־הָעָם
.*ipsa*† propinqua quia, Pelistim terræ *via* Deus eos duxit non &
וְלֹא־[v]נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא
, prælium *eos videndo in*‡, populum pœniteat fortè Ne :Deus dixit Nam
כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן־יִנָּחֵם הָעָם בִּרְאֹתָם מִלְחָמָה
via populum Deus fecit circuire Et .Aegyptū in reuertātur &
18 [x]וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה׃ [y]†וַיַּסֵּב אֱלֹהִים אֶת־הָעָם דֶּרֶךְ
terra è Israel filij ascenderunt *quintati* & :Suph maris deserti
הַמִּדְבָּר יַם־סוּף וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
adiurādo quia, secum Ioseph ossa Moseh *sumpsit* Et . Aegypti
19 מִצְרָיִם׃ [z]†וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּעַ
Deus visitabit Visitando :dicendo, Israel filios adiurauerat
הִשְׁבִּיעַ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים
. vobiscum hinc mea ossa facietis ascendere &, vos
אֶתְכֶם [a]וְהַעֲלִיתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם׃
. deserti fine in Ethā in sūt castrametati &, Succhoth è sunt, pfecti Et
20 [b]†וַיִּסְעוּ [c]מִסֻּכֹּת [d]וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם בִּקְצֵה הַמִּדְבָּר׃
eos ducēdum ad‡, nubis colūna in interdiu :eos ante ibat DOMINVS Et
21 †וַיהוָה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לַנְחֹתָם
dic *eundum ad* , *eis illucendum ad**, ignis columna in noctu & :*via*
הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ [e]לְהָאִיר לָהֶם [f]לָלֶכֶת יוֹמָם
ignis columnā &, interdiu nubis columnā *amouebit*‡ Non . nocte &
22 וָלָיְלָה׃ †לֹא־[g]יָמִישׁ עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ
.populum ante noctu
לָיְלָה לִפְנֵי הָעָם׃

‡ *est* — *quicquid primo aperit vuluam,* *in — *cū dimisisset* — *per viam* †*erat* — [v] נָחָה — ‡*cū viderint* — *per viam* — [x] שׁוּב [y] סָבַב — *accincti* — *tulit* — [z] לָקַח — [a] עָלָה — [b] נָסַע [c] סָכַךְ — [d] חָנָה — ‡*vt duceret eos per viā:* *vt lumen faceret eis, vt ambularent* — [e] אוֹר [f] הָלַךְ — ‡*recedere faciebat* — [g] מוּשׁ

CAP. XIIII. יד

filios ad Loquere :dicendo, Moseh ad DOMINVS est locutus Et
1 †וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ †דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי
, Migdol inter Pihachiroth ante castrametētur &, reuertātur &, Israel
2 יִשְׂרָאֵל וְיָשֻׁבוּ וְיַחֲנוּ לִפְנֵי פִּי [a]הַחִירֹת בֵּין מִגְדֹּל
iuxta castrametabimini ipsum cōtra, Sephon Bahal ante mare inter &
וּבֵין הַיָּם לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן נִכְחוֹ [b]תַחֲנוּ עַל־
clausit, terra in *ipsi*‡ Confusi : Israel *filios ad* Parhoh Dicetq; . mare
3 הַיָּם׃ †וְאָמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל [c]נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ סָגַר
, eos post persequetur &, Parhoh cor fortificabo Et .desertum *eos super**
4 עֲלֵיהֶם הַמִּדְבָּר׃ †וְחִזַּקְתִּי אֶת־לֵב־פַּרְעֹה וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם
ego‡ quòd, Aegyptij sciēt &, ei⁹ *virtute* omni ī &, Parhoh in glorificabor &
וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי
quòd, Aegypti regi est nuntiatum Et . sic fecerunt &, DOMINVS
5 יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ־כֵן׃ [d]†וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי
, populum ad eius seruorum &, Parhoh cor se vertit Et .populus fugeret
בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו אֶל־הָעָם
?nobis *seruiendo à*, Israel dimisimus quia, fecimus hoc Quid :dixerūt &
וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת [e]עָשִׂינוּ כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ׃
cepit‡ Et .secum *cepit*‡ suum populū &, suum currum vinxit Et
6 †וַיֶּאְסֹר אֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ׃ [f]†וַיִּקַּח
super duces &, Aegypti currum omnem &, electos currus sexcentos
7 שֵׁשׁ־[g]מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר וְכֹל רֶכֶב מִצְרָיִם וְשָׁלִשִׁם עַל־
, Aegypti regis Parhoh cor DOMINVS roborauit Et .*illud vniuersum*
8 [h]כֻּלּוֹ׃ †וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם
manu in *egredientes* Israel filij Et .Israel filios post est persecutus &
וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֹצְאִים בְּיָד
, eos cōprehenderūt &, eos post Aegyptij sunt persecuti Et . excelsa
9 רָמָה׃ †וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם [i]וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם
, eius equites &, Parhoh currus, *equus omnis*, mare iuxta castrametantes
[k]חֹנִים עַל־הַיָּם כָּל־סוּס רֶכֶב פַּרְעֹה וּפָרָשָׁיו
: fecit accedere Parhoh Et .Sephō Bahal ante Pihachiroth iuxta, ei⁹ *virtus* &
10 וְחֵילוֹ עַל־פִּי הַחִירֹת לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן׃ †וּפַרְעֹה הִקְרִיב
proficiscens Aegyptus‡ ecce &, suos oculos Israel filij eleuauerunt Et
[m]וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ

[a] חוּר — [b] חָנָה — *super filiis* ‡*sunt* — [c] בּוּךְ — *viam illis* — *exercitu* ‡*sum* — [d] נָגַד — *ne seruiret* — [e] עָשָׂה — ‡*tulit* — [f] לָקַח — [g] מֵאָה — *vniuersos ipsos.* — [h] כָּלַל — *egrediebātur* — [i] נָשַׂג — *omnes equi,* — [k] חָנָה — *exercitus* — [l] חוּר [m] נָשָׂא — *exercitum.* — ‡*Aegyptij proficiscebantur*

aquæ &, maris medio in siccum per ambulauerunt Israel filij Et

29 † ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים

DOMINVS seruauit Et. eorum sinistra à &, eorū dextera à murus* eis

30 להם חמה מימינם ומשמאלם: † ויושע יהוה

Israel vidit Et. Aegyptiorum manu è Israel ipsa die in

ביום ההוא את־ישראל מיד מצרים וירא ישראל

Israel vidit Et. maris *labium** iuxta *mortuum Aegyptum*

31 את־מצרים מת על־שפת הים: † וירא ישראל את־

timuerunt &, Aegyptios in DOMINVS fecit quam magnam manum

היד הגדלה אשר עשה יהוה במצרים וייראו

eius *seruum Moseh in &*, *Dominum in*‡ crediderūt &, DOMINVM populus

העם את־יהוה ויאמינו ביהוה ובמשה עבדו:

* erant ימן · ראה · Aegyptios mortuos · *littus · מות שפה · ירא · ‡ Domino, & Moseh seruo

CAP. XV. טו

DOMINO hoc canticum Israel filij &, Moseh cecinit Tunc

1 † אז ישיר משה ובני ישראל את־השירה הזאת ליהוה

est magnificat⁹ magnificādo quia, DOMINO Cantabo: *dicendo* dixerunt &

ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי־גאה גאה

mare in proiecit eius ascensorem & equum.

סוס ורכבו רמה בים:

Iste. salutem in mihi fuit &, DOMINVS laus &, mea Fortitudo

2 † עזי וזמרת יה ויהי־לי לישועה זה

eum exaltabo &, mei patris Deus†: ei faciā tabernaculū &, meus Deus.

אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו:

eius nomen DOMINVS, *belli* vir DOMINVS.

3 † יהוה איש מלחמה יהוה שמו:

*eius ducum electio** &, mare in deiecit eius *virtutem* &, Parhoh Currus

4 † מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר שלשיו

descenderūt, eos *operient Abyssi*. Suph mari in sunt submersi

5 טבעו בים־סוף: † תהמת יכסימו ירדו

est magnificata DOMINE tua Dextera. lapis tanquam profunda in

6 במצולת כמו־אבן: † ימינך יהוה נאדרי

inimicum *franges* DOMINE tua dextera: fortitudine in.

בכח ימינך יהוה תרעץ אויב:

tuā iram *mittes*: *tuos*† cōsurgentes *dirues*‡ tuę *celsitudinis* multitudine in Et,

7 † וברב גאונך תהרס קמיך תשלח חרנך

steterūt, aquę sunt coaceruatę *tui nasi spiritu in** Et. stipulā sicut eos *deuorabit*‡

8 יאכלמו כקש: † וברוח אפיך נערמו מים נצבו

maris corde in *abyssi sunt coagulata*‡, fluenta aceruus sicuti.

כמו־נד נזלים קפאו תהמת בלב־ים:

eis implebitur, *spoliū*† diuidam, cōprehendā, Persequar, inimicus Dixit

9 † אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל תמלאמו

mea manus eos *depauperabit**, meum gladium *euacnabo*‡, mea anima.

נפשי אריק חרבי תורישמו ידי:

plumbū tanq̄ sunt absorpti, mare eos operuit, tuo spiritu in Flauisti

10 † נשפת ברוחך כסמו ים צללו כעופרת

quis, DOMINE diis in tu sicut Quis. vehementibus aquis in

11 במים אדירים: † מי־כמכה באלם יהוה מי

? *mirabile*‡ faciens, laudibus terribilis, sanctitate in magnificus tu sicut

כמכה נאדר בקדש נורא תהלת עשה פלא:

terra eos *deglutiet*†, tuam dexteram Extendisti.

12 † נטית ימינך תבלעמו ארץ:

duxisti: redemisti‡, hunc populum tua misericordia in Duxisti

13 † נחית בחסדך עם־זו גאלת נהלת

tuæ sanctitatis habitaculum ad tua fortitudine in.

בעזך אל־נוה קדשך:

Palestinæ habitatores apphēdit dolor: *contremiscent*, populi Audierunt.

14 † שמעו עמים ירגזון חיל אחז ישבי פלשת:

eos apprehendet Moab robustos, Edom *millenarij*† sunt territi Tunc

15 † אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו

tremor, sunt dissoluti omnes habitatores Chenahan.

רעד נמגו כל ישבי כנען:

*Taceant**. tui brachij *magno*‡ in pauor & terror eos super *Cadet*

16 תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו

populus trāsiret donec, DOMINE tuus popul⁹ trāsiret donec, lapis sicut

כאבן עד־יעבר עמך יהוה עד־יעבר עם־

tuę hereditatis mōte in eos plantabis &, eos Introduces. possedisti‡ iste

17 זו קנית: † תבאמו ותטעמו בהר נחלתך

firmauerūt‡, Dn̄e sanctuariū, DOMINE es operatus, *te sedendum ad*† loco

מכון לשבתך פעלת יהוה מקדש אדני כוננו

perpetuum &, seculum in regnabit DOMINVS. tuæ manus

18 ידיך: † יהוה ימלך לעלם ועד:

mare in suis equitibus & *suo curru in*‡ Parhoh *equus est ingressus** Quia.

19 † כי בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים

Israel filij &, maris aquas eos super DOMINVS fecit redire Et

וישב יהוה עלהם את־מי הים ובני ישראל

שור · dicentes: · עזז היה · †iste · נוה · bellator · רום · exercitum · *electi principes eius · Gurgites operuerunt · כסה · צול · confregit · magnificētię · ‡ diruisti · †in te: misisti · רבה קום · ‡ quæ deuorauit · * per ventum furoris tui · יצב נשג · ‡coagulati sunt gurgites · † spolia, · ‡euaginabo · *perdet · ריק · ירש vel רש · כסה אל · ‡ mirabilia? · ירא הלל · †deglutiuit · נטה · ‡ quem · נחה · עזז · irati sunt, · חול · apprehendit · †principes · מוג · Cecidit · ‡magnitudine · נפל · דמם · *Tacuerunt · ‡ quem · קנה בוא · נטע כון · †loco habitationis tuæ, quem · ‡quod ישב · *ingressi sunt equi · ‡cum curribus suis, · שוב מים

prophetissa Miriā *cepit* Et. maris medio in siccum per ambulauerūt

20 הלכו ביבשה בתוך הים: † ותקח מרים הנביאה

omnes sunt egressæ &, sua manu in tympanum Aharon soror

אחות אהרן את־התף בידה ותצאן כל־

cantauit eis *respondit* Et. choris & tympanis cum eam post mulieres

21 הנשים אחריה בתפים ובמחלת: † ותען להם

est magnificatus magnificādo quoniam, DOMINO Cantate: Miriam

מרים שירו ליהוה כי־גאה גאה

Moseh fecit proficisci Et. mare in proiecit eius *ascensorem & equum**

22 סוס ורכבו רמה בים: † ויסע משה את־

Israel à mari Suph, & egressi sunt in desertum Sur, & *ierunt*

ישראל מים־סוף ויצאו אל־מדבר־שור וילכו

tribus diebus *in deserto*, & non reprererunt aquas. Et venerunt

23 שלשת־ימים במדבר ולא־מצאו מים: † ויבאו

ad Marah, & nō potuerunt bibere aquas de Marah, quia amaræ

מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים

†*ipsæ*. Idcirco vocauit nomē eius Marah‡. Et murmurauerūt populus

24 הם על־כן קרא־שמה מרה: † וילנו העם

contra Moseh dicēdo: Quid bibemus? Et clamauit ad DOMINVM,

25 על־משה לאמר מה־נשתה: † ויצעק אל־יהוה

& docuit eum DOMINVS lignum, & proiecit in aquas, & dulcuerunt

ויורהו יהוה עץ וישלך אל־המים וימתקו

aquæ. Ibi posuit ei statutum & judicium, & ibi tentauit eum.

המים שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו:

26 Et dixit: Si *audiendo** audieris *vocem* DOMINI Dei tui, & rectū

† ויאמר אם־שמוע תשמע לקול יהוה אלהיך והישר

in oculis eius feceris, & *auscultaueris*‡ præceptis eius, & custodieris omnia

בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל־

statuta eius, oēm infirmitatem quam posui in Aegypto, non ponam

חקיו כל־המחלה אשר־שמתי במצרים לא־אשים

super te: quia ego DOMINVS sanans te. Et venerunt in Elim,

27 עליך כי אני יהוה רפאך: † ויבאו אילמה

& ibi † duodecim fontes aquarum, & septuaginta palmæ:

ושם שתים עשרה עינת מים ושבעים תמרים

& castrametati sunt ibi *super* aquas.

ויחנו־שם על־המים:

CAP. XVI. יו

Et profecti sunt ex Elim, & venerunt omnes cœtus filiorū Israel in

1 † ויסעו מאילם ויבאו כל־עדת בני־ישראל אל־

desertum Sin, quod† inter Elim & inter Sinai, in quinta decima die

מדבר־סין אשר בין־אילם ובין סיני בחמשה עשר יום

mensis secundi *exire* eorum de terra Aegypti. Et murmurauerunt

2 לחדש השני לצאתם מארץ מצרים: † וילינו

oīs congregatio filiorum Israel *super* Moseh & *super* Aharon in deserto.

כל־עדת בני־ישראל על־משה ועל־אהרן במדבר:

3 Et dixerunt ad eos filij Israel: Quis‡ *dabit mortuos esse nos* per manū

† ויאמרו אלהם בני ישראל מי־יתן מותנו ביד־

DOMINI, in terra Aegypti, **in sedendo nos* iuxta ollam carnis, ‡*in edendo nos*

יהוה בארץ מצרים בשבתנו על־סיר הבשר באכלנו

panē ad saturitatē: quia eduxistis nos in desertū hoc, ad intermedū

לחם לשבע כי־הוצאתם אתנו אל־המדבר הזה להמית

omnem cœtum hunc in fame. Dixitque DOMINVS ad Moseh:

4 את־כל־הקהל הזה ברעב: † ויאמר יהוה אל־משה

Ecce ego †*pluens* vobis panem de cælis, & egredietur populus,

הנני ממטיר לכם לחם מן־השמים ויצא העם

& *colligent* rem diei in die suo, vt tentem eum, vtrum ‡*ibit* in lege mea,

ולקטו דבר־יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתי

an non. Et erit in die sexta, & parabunt quod afferent,

5 אם־לא: † והיה ביום הששי והכינו את אשר־יביאו

& erit duplum *super* quod colligent *die die*. Dixitque Moseh

6 והיה משנה על אשר־ילקטו יום יום: † ויאמר משה

& Aharon ad omnes filios Israel: Vesperi *&* scietis quod DOMINVS

ואהרן אל־כל־בני ישראל ערב וידעתם כי יהוה

eduxit vos de terra Aegypti. Et manè *&* videbitis

7 הוציא אתכם מארץ מצרים: † ובקר וראיתם את־

gloriam DOMINI, †*in audiendo eum* murmuratiōes vestras cōtra DOMINVM:

כבוד יהוה בשמעו את־תלנתיכם על־יהוה

Et nos quid‡, quia murmurare facitis cōtra nos? Dixitq; Moseh: *In dādo**

8 ונחנו מה כי תלונו עלינו: † ויאמר משה בתת

Dominū vobis ‡*in vespera* carnē ad edendū, & panē †*in matutino* ad saturādū,

יהוה לכם בערב בשר לאכל ולחם בבקר לשבע

‡*in audiendo* Dominum murmurationes vestras quibus vos *murmurantes*

בשמע יהוה את־תלנתיכם אשר־אתם מלינם

contra eū. Et nos quid*? Nō cōtra nos murmuratiōes vestrę‡, *quia* contra

עליו ונחנו מה לא־עלינו תלנתיכם כי על־

* tulit · לקח · חפף יצא · ענה · אנש · חפף חלל · ענה שור · * equos & ascensores · perrexerunt · נסע הלך · per desertum · מרר שתה · †erant. · ‡Amaritudinē. · לון · ירה · שום · חקק · * obediendo obedieris voci · ‡obtemperaueris · צוה · חלה · † erant · iuxta · חנה · † est · ab exitu · יצא · contra · יעד · וילונו · ק · ‡Vtinā mortui essemus · נתן מות · * quando sedebamus · ‡ quando comedebamus · ישב · pluo · colliget · ‡ambulet · נסה ירח · כון בוא · ad id · * de die in diem. · יצא ראה · † cū audierit · לון · ‡ sumus, · * Cū dederit Dominus · תלינו · ק · אני נתן · ‡ vesperi · † manè · ‡ cùm audierit Dominus · murmuratis · *sumus? · ‡ sunt, sed

cœtum omnem ad Dic : Aharon ad Mosch Dixitque .DOMINVM
9 יהוה: ויאמר משה אל־אהרן אמר אל־כל־עדת
audiuit quia DOMINI facies ad Accedite :Israel filiorum
בני ישראל קרבו לפני יהוה כי שמע את
cœtum omnem ad Aharon loqui vt fuit Et . vestras murmurationes
10 תלנתיכם: ויהי כדבר אהרן אל־כל־עדת
DOMINI gloria ecce & ,desertum ad respexerunt & , Israel filiorũ
בני־ישראל ויפנו אל־המדבר והנה כבוד יהוה
:dicẽdo ,Mosch ad DOMINVS est locutus Et . nube in est conspecta
11 נראה בענן: וידבר יהוה אל־משה לאמר:
:dicendo eos ad loquere ,Israel filiorũ murmurationes Audiui
12 שמעתי את־תלונת בני ישראל דבר אלהם לאמר
,pane saturabimini diluculo in & ,carnem comedetis duas vesperas Inter
בין הערבים תאכלו בשר ובבקר תשבעו־לחם
,vespera in fuit Et . vester Deus DOMINVS ego quod scietis &
13 וידעתם כי אני יהוה אלהיכם: ויהי בערב
cubatio fuit diluculo in & ,castrametationem operuit & ,coturnix ascendit &
ותעל השלו ותכס את־המחנה ובבקר היתה שכבת
faciem super* ecce & ,roris cubatio ascendit Et .castrametationem‡ circum roris
14 הטל סביב למחנה: ותעל שכבת הטל והנה על־פני
viderũt Et .terram super pruina sicut minutũ ,rotundũ minutũ deserti
15 המדבר דק מחספס דק ככפר על־הארץ: ויראו
sciebant non‡ quia ?hoc Quid :suum fratrem ad vir† dixerũt & ,Israel filij
בני־ישראל ויאמרו איש אל־אחיו מן הוא כי לא ידעו
DOMINVS dedit quem ,panis‡ Hic : eos ad Mosch dixit Et .illud* quid
מה־הוא ויאמר משה אלהם הוא הלחם אשר נתן יהוה
colligite :DOMINVS præcepit quod verbum† Hoc .vescendum ad vobis
16 לכם לאכלה: זה הדבר אשר צוה יהוה לקטו
,vestrarum animarũ numeri caput ad* Homer ,sui edere os ad vir‡ eo ex
ממנו איש לפי אכלו עמר לגלגלת מספר נפשתיכם
,Israel filij sic fecerunt Et . accipietis ,suo tabernaculo in qui ijs vir ‡
17 איש לאשר באהלו תקחו: ויעשו־כן בני ישראל
non & ,Homer in sunt mẽsi Et . diminuens & multiplicans† collegerunt &
18 וילקטו המרבה והממעיט: וימדו בעמר ולא
,sui edere os ad vir :minorauit non diminuens & ,multiplicans fecit abũdare ‡
העדיף המרבה והממעיט לא החסיר איש לפי־אכלו
vsque eo ex relinquat nõ Quisquã :eos ad Mosch Dixitque .collegerunt
19 לקטו: ויאמר משה אלהם איש אל־יותר ממנו עד־
vsque eo ex viri reliquerunt & ,Mosch ad audierunt non Et . mane
20 בקר: ולא־שמעו אל־משה ויותרו אנשים ממנו עד־
.Mosch eos contra est iratus Et .fœtuit & vermes vermiculauit & ,mane
בקר וירם תולעים ויבאש ויקצף עלהם משה:
.sui edere os iuxta‡ vnusquisq; .matutino in matutino in* illud collegerunt Et
21 וילקטו אתו בבקר בבקר איש כפי אכלו
collegerunt sexta die in fuit Et .est liquefactũ & ,sol incaluit Et
22 וחם השמש ונמס: ויהי ביום הששי לקטו
principes omnes venerunt Et .singulo p Homer duo ,duplicem panem
לחם משנה שני העמר לאחד ויבאו כל־נשיאי
Hoc : eos ad dixit Et . Mosch ipsi nuntiauerunt & ,congregationis
23 העדה ויגידו למשה: ויאמר אלהם הוא
DOMINO sanctitatis sabbathi Requies ,DOMINVS est locutus quod‡
אשר דבר יהוה שבתון שבת־קדש ליהוה
& :lixate ,estis lixaturi quod & :coquite ,estis cocturi Quod . cras
מחר את אשר־תאפו אפו ואת אשר־תבשלו בשלו ואת
. mane vsque custodiam in vobis dimittite superabũdans omne‡
כל־העדף הניחו לכם למשמרת עד־הבקר:
,fœtuit nõ & ,Mosch pcepit queadmodũ ,mane vsque illud dimiserũt Et
24 ויניחו אתו עד־הבקר כאשר צוה משה ולא הבאיש
,hodie illud Comedite :Mosch dixit Et . eo in fuit non vermis &
25 ורמה לא־היתה בו: ויאמר משה אכלהו היום
.agro in illud inuenietis nõ Hodie .DOMINO hodie* sabbathũ quia
כי־שבת היום ליהוה היום לא תמצאהו בשדה:
non .sabbathũ* septimo die in & ,illud colligetis diebus Sex
26 ששת ימים תלקטהו וביום השביעי שבת לא
populo de sunt egressi septimo die in ,fuit Et . eo in erit
27 יהיה־בו: ויהי ביום השביעי יצאו מן־העם
:Mosch ad DOMINVS Dixitque .inuenerunt non & ,colligendũ ad
28 ללקט ולא מצאו: ויאמר יהוה אל־משה
? meas leges & ,mea præcepta custodire renuistis quo Vsque
עד־אנה מאנתם לשמר מצותי ותורתי:
dans ipse Idcirco .sabbathũ vobis dedit DOMINVS quod Videte
29 ראו כי־יהוה נתן לכם השבת על־כן הוא נתן
,se sub* vnusquisque Manete .duorum dierũ panem sexto die in vobis
לכם ביום הששי לחם יומים שבו איש תחתיו
. septimo die in suo loco e quisquam egrediatur ne
אל־יצא איש ממקמו ביום השביעי:

יעד
פנה
cũm loquer-etur
לון
היה
& mane
sum
ascenderunt coturnices, & operuerũt castra, & mane descendit ros
עלה
כסה
‡castra. Et excisa est descensio
* erat in superficie
דקק
ראה
†alter alteri: Man est,
‡ ignorabant
מנה
*esset. ‡ est
†est
‡singuli quãtum ad vescẽdũ sufficiat,
*iuxta sũmã
‡ singuli pro iis, qui sunt in tabernaculo suo,
לקח
עשה
†quidã pl⁹. & quidã min⁹.
מדד רמם
‡ plus habuit qui plus collegit, neq; minus habuit, qui min⁹ collegit: sed singuli quãtum ad vescendũ sufficiebat,
* singulo mane.
‡quantũ sufficiebat sibi ad vescendum.
חמם בוא
יעד נגד
‡est
שבת
אפה
‡ quicquid superest
ינח רמם
* est
צוה ירה
dat
ראה
cibum
*in loco suo,
ישב

domus vocauerunt Et . septimo die in populus cessauerunt Et
30 וישבתו העם ביום השבעי: ויקראו בית־
,album coriandri semẽ tanquam illud Et .Man eius nomen Israel
31 ישראל את־שמו מן והוא כזרע גד לבן
verbum‡ Hoc :Mosch Dixitque .melle cum lagani tanquã eius gustus &
32 וטעמו כצפיחת בדבש: ויאמר משה זה הדבר
custodiam ad eo ex Homer Imple ,DOMINVS præcepit quod
אשר צוה יהוה מלא העמר ממנו למשמרת
feci comedere quẽ panem videant vt ,vestris generationibus in
לדרתיכם למען יראו את־הלחם אשר האכלתי
. Aegypti terra de vos me educendo in ,deserto in vos
אתכם במדבר בהוציאי אתכם מארץ מצרים:
ibi pone & ,vnam pateram Accipe : Aharon ad Mosch Dixitque
33 ויאמר משה אל־אהרן קח צנצנת אחת ותן־שמה
custodiam ad DOMINO coram illud repone & ,Man Homer plenum
מלא־העמר מן והנח אתו לפני יהוה למשמרת
,Mosch ad DOMINVS præcepit Quemadmodũ .vestras generationes ad
34 לדרתיכם: כאשר צוה יהוה אל־משה
filij Et . custodiam ad testimonio coram Aharon illud reposuit &
35 ויניחהו אהרן לפני העדת למשמרת: ובני
ad eorũ venire ad vsque ,annos quadraginta Man comederunt Israel
ישראל אכלו את־המן ארבעים שנה עד־באם אל־
extremum ad eorum venire ad vsq;‡ ,comederũt Man . habitatam terram
ארץ נושבת את־המן אכלו עד־באם אל־קצה
.ipsum *Ephah ‡ decima Homer Et . Chenahan terræ
36 ארץ כנען: והעמר עשרית האיפה הוא:

erat
מנה
pastæ ‡est
cibum
דור
quãdo eduxi
יצא
Tolle vrnam
לקח נתן
ינח פנה
in generationibus vestris.
donec venerunt
בוא
‡donec venerunt
קצה
‡pars *est.

CAP. XVII. יז

, Sin deserto è Israel filiorum cœtus omnis sunt profecti Et
1 ויסעו כל־עדת בני־ישראל ממדבר־סין
,Rephidim in sunt castrametati & ,DOMINI ore super suas ,pfectiones per
למסעיהם על־פי יהוה ויחנו ברפידים
,Mosch cum populus est iurgatus Et . populum bibendum ad‡ aquæ †nõ &
2 ואין מים לשתת העם: וירב העם עם־משה
Quid :Mosch eis Dixitque .bibem⁹ & ,aquas nobis Date :dixerũt &
ויאמרו תנו־לנו מים ונשתה ויאמר להם משה מה־
populus ibi sitiuit Et ?DOMINVM tentabitis Quid* ?mecũ iurgabimini
3 תריבון עמדי מה־תנסון את־יהוה: ויצמא שם העם
istud quid Ad :dixit & ,Mosch cõtra populus murmurauit Et .aquas ad‡
למים וילן העם על־משה ויאמר למה זה
& ,meos filios & ,me interficiẽdum ad† ,Aegypto ex nos fecisti ascẽdere
העליתנו ממצרים להמית אתי ואת־בני ואת־
:dicẽdo DOMINVM ad Mosch clamauit Et ? siti in mea pecora
4 מקני בצמא: ויצעק משה אל־יהוה לאמר
Dixitque .me lapidabũt & ,modicũ Adhuc ?huic populo faciam Quid
5 מה אעשה לעם הזה עוד מעט וסקלני: ויאמר
seniorib⁹ è tecũ cape & ,populo coram Transi :Mosch ad DOMINVS
יהוה אל־משה עבר לפני העם וקח אתך מזקני
cape ,fluuium ea in percussisti qua ,tuam virgam & ,Israel
ישראל ומטך אשר הכית בו את־היאר קח
petram super ibi te coram stans ego Ecce : ibis & ,tua manu in
6 בידך והלכת: הנני עמד לפניך שם על־הצור
.popul⁹ bibet & ,aquæ ea ex egrediẽtur & ,petrã in percuties & ,Choreb ĩ
בחרב והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם
loci nomẽ Vocauitq; .Israel seniorũ oculis in Mosch sic fecit Et
7 ויעש כן משה לעיני זקני ישראל: ויקרא שם המקום
eos tentasse super‡ & ,Israel filiorum iurgiũ propter ,Iurgium & Tẽtationem†
מסה ומריבה על־ריב בני ישראל ועל נסתם
?non an ,nostro interiori‡ in DOMINVS est Nũ :dicendo ,DOMINVM
את־יהוה לאמר היש יהוה בקרבנו אם־אין:
.Rephidim in Israel cum pugnauit & ,Hamalec venit Et
8 ויבא עמלק וילחם עם־ישראל ברפידם:
pugna egredere & ,viros nobis Elige :Iehosuah ad Mosch Dixitque
9 ויאמר משה אל־יהושע בחר־לנו אנשים וצא הלחם
Dei virga & ,collis caput† super sto ego Cras .Hamalec in
בעמלק מחר אנכי נצב על־ראש הגבעה ומטה האלהים
pugnãdo ,Mosch ei dixit queãdmodũ Iehosuah Fecitq; .mea manu in
10 בידי: ויעש יהושע כאשר אמר־לו משה להלחם
. collis caput ascenderunt Chur & ,Aharon ,Mosch Et .Hamalec cũ
בעמלק ומשה אהרן וחור עלו ראש הגבעה:
:Israel præualebat ,suam manũ Mosch eleuabat quando ,fuit Et
11 והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל
manus Et .Hamalec præualebat ,suam manũ demittebat quando &
12 וכאשר יניח ידו וגבר עמלק: וידי
,eũ super sedit & ,eũ subter posuerũt & ,lapidẽ ceperunt & ,†graues Mosch
משה כבדים ויקחו־אבן וישימו תחתיו וישב עליה

נסע יעד
ad sermonẽ
חנה
† erant
‡vt biberet populus.
שתה רוב
נתן
iurgamini
* Cur tẽtatis
נסה
‡propter
לין
†vt interficeres
עלה מות
קנה
פנה
לקח
נטה נכה
sto
עשה
†Massah & Meribah.
‡ quia tentauerunt
‡medio nostri,
ישע יצא
cum
†verticem
יצב
verticem
רום
נוח
†erant tulerunt
לקח שום

fuit Et .vnus inde &,vnus hinc ,eius manus in fulcierunt Chur &,Aharō &
וְאַהֲרֹן וְחוּר תָּמְכוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי
Iehosuah debilitauit* Et .solem occumbere ad vsque ,fidelitas eius manibus
13 יָדָיו אֱמוּנָה עַד־בֹּא הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ
DOMINVS Dixitque .gladij os ad†eius populum &,Hamalec
14 אֶת־עֲמָלֵק וְאֶת־עַמּוֹ לְפִי־חָרֶב׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
:Iehosuah auribus in pone &,libro in memoriale hoc Scribe :Moseh ad
אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר וְשִׂים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ
.cælis sub de‡Hamalec mentionem delebo delendo quia
כִּי־מָחֹה אֶמְחֶה אֶת־זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם׃
DOMINVS† eius nomen vocauit &,altare Moseh ædificauit Et
15 וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יְהוָה
bellum ,DOMINI thronū super manus quia ,dixit Et .mea eleuatio
16 נִסִּי׃ וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עַל־כֵּס יָהּ מִלְחָמָה
.generationem† generatione à Hamalec in DOMINI
לַיהוָה בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר׃

sustinuerunt manib⁹ suis, ‡alter. Et fuit vtraq; man⁹ eius firma, donec occūberet sol. *contriuit
a בוא †acie
b שום ‡ne sit sub cælo. †vel, signum meum.
c בנה
d נסס
e כסא
f דור
†in

CAP. XVIII. יח

quæ omnia Moseh socer Midian sacerdos Ithro audiuit Et
1 וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹהֵן מִדְיָן חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל־אֲשֶׁר
DOMINVS eduxit quòd ,eius populo Israel &,Moseh Deus fecit
עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי־הוֹצִיא יְהוָה
Sipporah Moseh socer Ithro tulit Et .Aegypto ex Israel
2 אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם׃ וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת־צִפֹּרָה
cuius ,eius filios duos Et .eius dimissiones post Moseh vxorem
3 אֵשֶׁת מֹשֶׁה אַחַר שִׁלּוּחֶיהָ׃ וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ אֲשֶׁר
.aliena terra in fui Peregrinus ,dixit quia ,Ghersom vnius nomen
שֵׁם הָאֶחָד גֵּרְשֹׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה׃
,‡meo auxilio in mei patris Deus * quia ,Elihezer vnius nomen Et
4 וְשֵׁם הָאֶחָד אֱלִיעֶזֶר כִּי־אֱלֹהֵי אָבִי בְּעֶזְרִי
,ei⁹ filij &,Moseh socer Ithro venit Et .Parhoh gladio à me eruit &
5 וַיַּצִּלֵנִי מֵחֶרֶב פַּרְעֹה׃ וַיָּבֹא יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה וּבָנָיו
monte ibi castrametans ipse quo ,desertum in Moseh ad eius vxor &
וְאִשְׁתּוֹ אֶל־מֹשֶׁה אֶל־הַמִּדְבָּר אֲשֶׁר־הוּא חֹנֶה שָׁם הַר
,te ad veniens Ithro tuus socer Ego :Moseh ad dixit Et .Dei
6 הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה אֲנִי חֹתֶנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלֶיךָ
occursum in Moseh est egressus Et .ea cum†eius filij duo &,tua vxor &
7 וְאִשְׁתְּךָ וּשְׁנֵי בָנֶיהָ עִמָּהּ׃ וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לִקְרַאת
suo socio vir optarunt &,eū est osculatus &,se incuruauit &,sui soceri
חֹתְנוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשַּׁק־לוֹ וַיִּשְׁאֲלוּ אִישׁ־לְרֵעֵהוּ
suo socero Moseh narrauit Et .tabernaculum ad venerūt & ,pacem ad
8 לְשָׁלוֹם וַיָּבֹאוּ הָאֹהֱלָה׃ וַיְסַפֵּר מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ אֵת
occasiones propter Aegyptiis &,Parhoni DOMINVS fecit quæ omnia
כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְפַרְעֹה וּלְמִצְרַיִם עַל אוֹדֹת
eos eripuit & ,via in eos repperit qui laborem omnem ,Israel
יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתַם בַּדֶּרֶךְ וַיַּצִּלֵם
fecit quod bonum omne super Ithro est lætatus Et .DOMINVS
9 יְהוָה׃ וַיִּחַדְּ יִתְרוֹ עַל כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר־עָשָׂה
.Aegyptiorum manu è eum eripuit quem ,Israeli DOMINVS
יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִצִּילוֹ מִיַּד מִצְרָיִם׃
manu è vos eruit qui DOMINVS Bñdictus :Ithro Dixitq;
10 וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד
manu sub de populum eruit qui ,Parhoh manu è &,Aegyptiorū
מִצְרַיִם וּמִיַּד פַּרְעֹה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת־הָעָם מִתַּחַת יַד־
omnibus præ DOMINVS magnus ꝙ ,cognoui Nunc .Aegyptiorum
11 מִצְרָיִם׃ עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה מִכָּל־
Ithro accepit‖ Et .eos contra superbierunt qua re in quia ,diis
12 הָאֱלֹהִים כִּי בַדָּבָר אֲשֶׁר זָדוּ עֲלֵיהֶם׃ וַיִּקַּח יִתְרוֹ
oēs &,Aharon venit Et .Deo sacrificia & holocaustum Moseh socer
חֹתֵן מֹשֶׁה עֹלָה וּזְבָחִים לֵאלֹהִים וַיָּבֹא אַהֲרֹן וְכֹל
.Deo coram Moseh socero cū panē māducādū ad Israel seniores
זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכָל־לֶחֶם עִם־חֹתֵן מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים׃
stetit Et .populum iudicandū ad Moseh sedit &,crastino de fuit Et
13 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה לִשְׁפֹּט אֶת־הָעָם וַיַּעֲמֹד
socer vidit Et .vesperam ad vsq; mane à Moseh iuxta populus
14 הָעָם עַל־מֹשֶׁה מִן־הַבֹּקֶר עַד־הָעָרֶב׃ וַיַּרְא חֹתֵן
ista res Quæ‡ :dixit &,populo faciens ipse quæ omnia Moseh
מֹשֶׁה אֵת כָּל־אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה לָעָם וַיֹּאמֶר מָה־הַדָּבָר הַזֶּה
populus oīs &,tu solus sedes tu Cur ?populo faciens tu quam
אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה לָעָם מַדּוּעַ אַתָּה יוֹשֵׁב לְבַדֶּךָ וְכָל־הָעָם
:suo socero Moseh Dixitque ?vesperam ad vsq; mane à te iuxta stat
15 נִצָּב עָלֶיךָ מִן־בֹּקֶר עַד־עָרֶב׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ
fuerit Cum .Deum inquirendum ad popul⁹ me ad venit* Quia
16 כִּי־יָבֹא אֵלַי הָעָם לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים׃ כִּי־יִהְיֶה
notificabo & ,eius sociū inter & ,vnū‖inter indicabo†&,me ad veniēs verbum‡eis
לָהֶם דָּבָר בָּא אֵלַי וְשָׁפַטְתִּי בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ וְהוֹדַעְתִּי

a יצא
b לקח
c איש
d שנה
e גור f היה alterius *dixit ‡fuit,
g נצל h בוא in quo castra metabatur ad montem venio
†sunt
salutauit alter alterū pacifice,
i שחה
k נשק
l נצל
m חדה
eo quòd superbè egerūt
n זוד o לקח ‖obtulit
p בוא
q פנה
in
r היה
s ראה faciebat ‡Quid est hoc quod facis
t יצב *venit ‡causa, veniunt †iudico ‖vtrumq;, & notifico
v ידע

:cū ad Moseh socer dixit Et .eius leges & ,Dei statuta
17 אֶת־חֻקֵּי הָאֱלֹהִים וְאֶת־תּוֹרֹתָיו׃ וַיֹּאמֶר חֹתֵן מֹשֶׁה אֵלָיו
,tu etiā ,marcesces Marcescēdo‖ .faciens† tu quod verbum bonū‡ Nō
18 לֹא־טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה׃ נָבֹל תִּבֹּל גַּם־אַתָּה
poteris Non .res te prægrauis*quia ,tecum *qui iste populus etiam
גַּם־הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר עִמָּךְ כִּי־כָבֵד מִמְּךָ הַדָּבָר לֹא־תוּכַל
erit &,tibi consulam ,mea voce in† audi Nunc .tu solus eam facere
19 עֲשֹׂהוּ לְבַדֶּךָ׃ עַתָּה שְׁמַע בְּקֹלִי אִיעָצְךָ וִיהִי
tu adduces‡ & ,Deo coram populo *tu Esto .tecum Deus
אֱלֹהִים עִמָּךְ הֱיֵה אַתָּה לָעָם מוּל הָאֱלֹהִים וְהֵבֵאתָ אַתָּה אֶת־
,statuta eos monebis Et .Deum ad verba
20 הַדְּבָרִים אֶל־הָאֱלֹהִים׃ וְהִזְהַרְתָּה אֶתְהֶם אֶת־הַחֻקִּים
& ,ea in ibunt viam eis notificabis & :leges &
וְאֶת־הַתּוֹרֹת וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ יֵלְכוּ בָהּ וְאֶת־
viros populo omni ex videbis‡ tu Et .facient quod opus
21 הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן׃ וְאַתָּה תֶחֱזֶה מִכָּל־הָעָם אַנְשֵׁי־
pones & :auaritiam odientes ,veritatis† viros ,Deum timentes ,virtutis*
חַיִל יִרְאֵי אֱלֹהִים אַנְשֵׁי אֱמֶת שֹׂנְאֵי בָצַע וְשַׂמְתָּ
principes & ,quinquaginta principes ,cētenorū principes ,millenorū principes‡ eos super
עֲלֵהֶם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי
rem omnē ,erit Et .tēpore omni in populū iudicabunt Et .decem
22 עֲשָׂרֹת׃ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם בְּכָל־עֵת וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר
alleuia* & ,ipsi iudicabūt paruam rem omnē & ,te ad adducent‡ magnam
הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל־הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפְּטוּ־הֵם וְהָקֵל
tibi pcepit†& ,feceris hoc verbum Si ,tecum ferēt & ,te desuper
23 מֵעָלֶיךָ וְנָשְׂאוּ אִתָּךְ׃ אִם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה תַּעֲשֶׂה וְצִוְּךָ
veniet suum locū super iste populus omnis etiā & ,stare poteris & ,Deus
אֱלֹהִים וְיָכָלְתָּ עֲמֹד וְגַם כָּל־הָעָם הַזֶּה עַל־מְקֹמוֹ יָבֹא
.dixit quæ omnia fecit & ,sui soceri voci Moseh obediuit Et .pace in
24 בְשָׁלוֹם׃ וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל חֹתְנוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמָר׃
capita eos dedit & ,Israel omni ex virtutis viros Moseh elegit Et
25 וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אַנְשֵׁי־חַיִל מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם רָאשִׁים
principes & ,quinquaginta principes ,cētenorū principes ,millenorū principes ,populū sup
עַל־הָעָם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי
duram Rem† .tempore omni in populum iudicabant Et .decem
26 עֲשָׂרֹת׃ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם בְּכָל־עֵת אֶת־הַדָּבָר הַקָּשֶׁה
dimisit‡ Et .ipsi iudicabunt paruam rem omnem &‡,Moseh ad adducent
27 יְבִיאוּן אֶל־מֹשֶׁה וְכָל־הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפּוּטוּ הֵם׃ וַיְשַׁלַּח
.suam terram ad sibi abiit & :suū socerum Moseh
מֹשֶׁה אֶת־חֹתְנוֹ וַיֵּלֶךְ לוֹ אֶל־אַרְצוֹ׃

x חקק y ירה ‡est †facis. ‖Cadendo cades, *est ‡supra vires tuas est res.
z יכול †vocē meā, *pro a קול ‡refer eius causas
b בוא c חקק per quam ambulent,
d ירה e ידע f הלך ‡considera
g עשה *fortes, †veridicos, ‡tribunos, centuriones, quinquagenarios, decanos.
h שור i קלל ‡referent *ad alleuiandum te, †quæ ibit pacifice.
strenuos k נתן tribunos, centuriões, quinquagenarios, & decanos. †Ardua referebant ‡& omnia parua iudicabant ‡deduxit

CAP. XIX. יט

egressionis ,Aegypti terra è Israel filiorum exire tertio mense In
1 בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם
,Rephidim de sunt profecti Et .Sinai desertum sunt ingressi ipsa die in
2 בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי׃ וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים
,deserto in sunt castrametati & ,Sinai desertum venerunt &
וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר
ad ascendit Moseh Et .montem cōtra Israel ibi est castrametatus &
3 וַיִּחַן־שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הָהָר׃ וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל־
dices Sic :dicēdo ,monte è DOMINVS eum ad clamauit Et .Deum
הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו יְהוָה מִן־הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר
quæ ,vidistis Vos .Israel filiis annūciabis & ,Iahacob domui
4 לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגֵּיד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר
adduxi & ,aquilarum alas super vos eleuaui Et .Aegyptiis feci
עָשִׂיתִי לְמִצְרָיִם וָאֶשָּׂא אֶתְכֶם עַל־כַּנְפֵי נְשָׁרִים וָאָבִא
,meæ voci obedieritis obaudiendo si nunc Et .me ad vos
5 אֶתְכֶם אֵלָי׃ וְעַתָּה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקֹלִי
,populis omnib⁹ præ peculium* mihi eritis & ,meū pactum custodieritis &
וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־בְּרִיתִי וִהְיִיתֶם לִי סְגֻלָּה מִכָּל־הָעַמִּים
gens & ,sacerdotū† regnum mihi eritis vos Et .terra omnis mihi‡ quia
6 כִּי־לִי כָּל־הָאָרֶץ׃ וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי מַמְלֶכֶת כֹּהֲנִים וְגוֹי
venit Et .Israel filios ad loqueris quæ verba ‡ Hæc .sancta
7 קָדוֹשׁ אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹא
verba omnia eis corā posuit & ,populi seniores vocauit & ,Moseh
מֹשֶׁה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי הָעָם וַיָּשֶׂם לִפְנֵיהֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
populus omnis respōderūt Et .DOMINVS ei præcepit quæ ,ista
8 הָאֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה׃ וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם
retulit Et .faciem⁹ ,DOMINVS est locut⁹ quod Omne :dixerūt & ,pariter
יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וַיָּשֶׁב
DOMINVS Dixitque .DOMINVM ad populi verba Moseh
9 מֹשֶׁה אֶת־דִּבְרֵי הָעָם אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
audiat vt ,nubis densitate in te ad veniens ego Ecce :Moseh ad
אֶל־מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעַב הֶעָנָן בַּעֲבוּר יִשְׁמַע
nunciauit Et .seculū in credant te in†etiam & ,tecum me loquēdo in ,popul⁹
הָעָם בְּדַבְּרִי עִמָּךְ וְגַם־בְּךָ יַאֲמִינוּ לְעוֹלָם וַיַּגֵּד

a יצא
b בוא c נסע
d חנה
Nam vocauerat
e נגד f ראה
g עשה
h נשא i בוא
k קול *tanquā thesaurus dilect⁹
l היה ‡mea est †sacerdotale, ‡sunt
m שום
n ענה
o שוב
venio
dum loquor †tibi
p נגד

misericordiā faciens Et .me odientibus quartos super & ,tertios super

6 עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי׃ וְעֹשֶׂה חֶסֶד

feres Non .mea præcepta custodientibus & ,me diligentibus ,millibus

†assumes — צוה נשא

7 לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי׃ לֹא תִשָּׂא

mundificabit non quia :vanum in tui Dei DOMINI nomen

*innocētem iudicabit — נקה

אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה

Recordare .vanum in eius nomen tulerit qui ,eum DOMINVS

assumpserit

8 יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃ זָכוֹר אֶת־

omne facies & ,operaberis dieb Sex .eū sanctificandū ad ,sabbathi diei

9 יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־

.tuo Deo DOMINO sabbathum septimo die Et .tuum opus

†est

10 מְלַאכְתֶּךָ׃ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ

,tuus seruus ,tua filia & ,tuus fili & ,tu opus omne facies Non

לֹא תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ

.tuis portis in † qui ,tuus peregrinus & ,tuū animal & ,tua ancilla &

†est — גור

וַאֲמָתְךָ וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ׃

,terram & ,cælos DOMINVS fecit diebus sex Quia

11 כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ

Idcirco .septimo die in requieuit & ,eis in† quæ omnia & ,mare

†sunt — נוח — sabbathi,

אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן

.eum sanctificauit & ,quietis diei DOMINVS benedixit

בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃

tuos dies prolongent vt ,tuam matrem & ,tuum patrem Honora

prolongētur †tui

12 כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ

.tibi dans tuus Deus DOMINVS quam ,terram super

dat

עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

.furaberis Non .adulterabis Non .occides Non

committes adulterium.

13 לֹא תִרְצָח׃ 14 לֹא תִנְאָף׃ 15 לֹא תִגְנֹב׃

.mendax testimonium tuum socium in respondebis Non

testificaberis in proximū tuum

16 לֹא־תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר׃

,tui socij vxorem concupisces non ,tui socij domum cōcupisces Non

proximi — רעה איש

17 לֹא תַחְמֹד בֵּית רֵעֶךָ לֹא־תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ

quod omne & ,eius asinum & ,eius bouem & ,eius ancillā & ,eius seruū &

וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ וְשׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר

,lampades & ,voces videntes† populus omnis Et .tuo socio†

†est — *videbat tonitrua, — ראה

18 לְרֵעֶךָ׃ וְכָל־הָעָם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלַּפִּידִם

,se mouerūt & ,popul vidit Et .fumantē montem & ,buccinæ vocem &

sonitum — נוע — *procul.

וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת־הָהָר עָשֵׁן וַיַּרְא הָעָם וַיָּנֻעוּ

,nobiscum tu Loquere :Mosch ad dixerunt Et .longinquo à† steterunt &

19 וַיַּעַמְדוּ מֵרָחֹק׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר־אַתָּה עִמָּנוּ

Dixitque .moriamur forte ne ,Deus nobiscū loquatur ne & :audiem &

20 וְנִשְׁמָעָה וְאַל־יְדַבֵּר עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן־נָמוּת׃ וַיֹּאמֶר

venit ,vos tentare pro quia ,timeatis Ne :populum ad Mosch

vt tentaret — ירא נסה

מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ כִּי לְבַעֲבוּר נַסּוֹת אֶתְכֶם בָּא

ne ,vestras facies super eius timor esset vt & ,Deus

corā vobis, — פנה

הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל־פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי

ad appinquauit Mosch & ,longinquo à populus stetit Et .peccetis

procul,

21 תֶחֱטָאוּ׃ וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל־

:Mosch ad DOMINVS Dixitque .Deus † ibi quā ,caliginem

†in erat

22 הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר־שָׁם הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה

cælis è quòd vidistis Vos :Israel filios ad dices Sic

ראה

כֹּה תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי מִן־הַשָּׁמַיִם

deos & ,argenti deos mecum facietis Non .vobiscum sum locutus

argenteos — עשה

23 דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם׃ לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף וֵאלֹהֵי

immolabis & ,mihi facies terræ Altare .vobis facietis non auri

aureos †terreum

24 זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם׃ מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה־לִּי וְזָבַחְתָּ

& ,tuum pecu ,tua pacifica & ,tua holocausta illud super

pecudes tuas

עָלָיו אֶת־עֹלֹתֶיךָ וְאֶת־שְׁלָמֶיךָ אֶת־צֹאנְךָ וְאֶת־

veniam ,meum nomē faciam memorare quo loco omni in :tuū bouē

boues tuos

בְּקָרֶךָ בְּכָל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת־שְׁמִי אָבוֹא

non ,mihi feceris lapidum altare si Et .tibi benedicam & ,te ad

lapideum

25 אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ׃ וְאִם־מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה־לִּי לֹא־

.illud pollues &, illud sup eleuaueris tuū gladiū Cū .excisione eos ædificabis

excisos. Si malleum — גזז נוף

תִבְנֶה אֶתְהֶן גָּזִית כִּי חַרְבְּךָ הֵנַפְתָּ עָלֶיהָ וַתְּחַלְלֶהָ׃

detegatur non vt ,meum altare ad ascensionibus in ascendes non Et

per gradus

26 וְלֹא־תַעֲלֶה בְמַעֲלֹת עַל־מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא־תִגָּלֶה

.illud super tua nuditas

turpitudo — ערה

עֶרְוָתְךָ עָלָיו׃

CAP. XXI. כא

eorum facies ad† pones quæ iudicia † hæc Et

†sunt †coram eis. — שום

1 וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם׃

septimo in & ,seruiet annis sex ,Hebræum seruum emeris Cum

2 כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבַשְּׁבִעִת

,fuerit ingressus suo corpore in* Si .gratis liberum in egredietur

†liber *cum — גוף בוא

3 יֵצֵא לַחָפְשִׁי חִנָּם׃ אִם־בְּגַפּוֹ יָבֹא

DOMINVS Dixitque .DOMINVM ad populi verba Mosch

10 מֹשֶׁה אֶת־דִּבְרֵי הָעָם אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה

lauabūt & ,cras & ,hodie eos sanctificabis & ,populū ad Vade :Mosch ad

הלך

אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ אֶל־הָעָם וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר וְכִבְּסוּ

tertia die in quia ,tertium diem ad parati erunt Et .sua vestimēta

כון

11 שִׂמְלֹתָם׃ וְהָיוּ נְכֹנִים לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי

.Sinai montē super populi omnis oculis in DOMINVS descendet

יֵרֵד יְהוָה לְעֵינֵי כָל־הָעָם עַל־הַר סִינָי׃

ascendere* vobis Custodimini :dicendo ,circum populum terminabis Et

pones terminum populo per circuitū. — Cauete *ne ascēdatis

12 וְהִגְבַּלְתָּ אֶת־הָעָם סָבִיב לֵאמֹר הִשָּׁמְרוּ לָכֶם עֲלוֹת

moriēdo ,montē in retigerit qui oīs .ei terminū in tangere & ,montem in

עלה קצה

בָּהָר וּנְגֹעַ בְּקָצֵהוּ כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהָר מוֹת

iaculādo vel ,lapidabitur lapidādo quia ,man eū in tāget Nō .morietur

ne†; tāgatis

13 יוּמָת׃ לֹא־תִגַּע בּוֹ יָד כִּי־סָקוֹל יִסָּקֵל אוֹ־יָרֹה

ipsi ,cornu attractio protrahēdo In .viuet non ,vir siue animal siue ,iaculabitur

Cū prolixiū sonitum dederit buccina

יִיָּרֶה אִם־בְּהֵמָה אִם־אִישׁ לֹא יִחְיֶה בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל הֵמָּה

sanctificauit & ,populū ad monte de Mosch descēdit Et .mōte in ascēdet

14 יַעֲלוּ בָהָר׃ וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן־הָהָר אֶל־הָעָם וַיְקַדֵּשׁ

Estote: populū ad dixit Et .sua vestimenta lauerunt & ,populum

היה

15 אֶת־הָעָם וַיְכַבְּסוּ שִׂמְלֹתָם׃ וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם הֱיוּ

,fuit Et .vxorem ad appropinquetis ne ,dies tres ad parati

יום נגש — *cum esset †fuerunt tonitrua

16 נְכֹנִים לִשְׁלֹשֶׁת יָמִים אַל־תִּגְּשׁוּ אֶל־אִשָּׁה׃ וַיְהִי

grauis nubes & ,fulgura & ,voces fuit & †,mane existēdo in ,tertio die in

קול

בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיֹת הַבֹּקֶר וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד

qui populus omnis expauit & :valde fortis buccinæ vox & ,montē super

*erat in castris.

עַל־הָהָר וְקֹל שֹׁפָר חָזָק מְאֹד וַיֶּחֱרַד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר

Dei occursum in populum Mosch eduxit Et .castrametatione in†

castris,

17 בַּמַּחֲנֶה׃ וַיּוֹצֵא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם לִקְרַאת הָאֱלֹהִים

fumabat Sinai mons Et .montis infimo in steterunt & ,castrametatione è

18 מִן־הַמַּחֲנֶה וַיִּתְיַצְּבוּ בְּתַחְתִּית הָהָר׃ וְהַר סִינַי עָשַׁן

ascēdit & :igne in DOMINVS eū super ascēdit quòd facie à ,ipse totus

eò — עלה — *cōmotus est

כֻּלּוֹ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְהוָה בָּאֵשׁ וַיַּעַל

valde mons omnis expauit & ,fornacis fumus sicut ,eius fumus

עֲשָׁנוֹ כְּעֶשֶׁן הַכִּבְשָׁן וַיֶּחֱרַד כָּל־הָהָר מְאֹד׃

Deus & ,loquebat Mosch ,valde se fortificans & ,iens† buccinæ vox fuit Et

sonitu †ēūte,& forti existēte *verticem

19 וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים

caput* super Sinai montē super DOMINVS descēdit Et .voce ei respōdebat

ענה — *vocauit

20 יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל׃ וַיֵּרֶד יְהוָה עַל־הַר סִינַי אֶל־רֹאשׁ

ascendit Et .mōtis caput ad Mosch ad DOMINVS clamauit* Et .montis

הָהָר וַיִּקְרָא יְהוָה לְמֹשֶׁה אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיַּעַל

contestare ,Descende :Mosch ad DOMINVS Dixitque .Mosch

21 מֹשֶׁה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רֵד הָעֵד

cadat† & ,videndum ad DOMINVM ad destruāt forte ne ,populum in

†terminū, vt ascendant †corruant — ראה

בָּעָם פֶּן־יֶהֶרְסוּ אֶל־יְהוָה לִרְאוֹת וְנָפַל

,DOMINVM ad accedunt qui sacerdotes etiam Et .multus* eis ex

*multi. — רבב — *diuisionem faciat

22 מִמֶּנּוּ רָב׃ וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים אֶל־יְהוָה

Mosch Dixitque .DOMINVS eis in diuidat* forte ne :se sanctificabunt

23 יִתְקַדָּשׁוּ פֶּן־יִפְרֹץ בָּהֶם יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה

quia :Sinai montem ad ascendere populus poterit Nō :DOMINVM ad

אֶל־יְהוָה לֹא־יוּכַל הָעָם לַעֲלֹת אֶל־הַר סִינָי כִּי־

.eū sanctifica & ,montem Termina :dicēdo ,nos in es cōtestatus tu

עוד

אַתָּה הַעֵדֹתָה בָּנוּ לֵאמֹר הַגְבֵּל אֶת־הָהָר וְקִדַּשְׁתּוֹ׃

,tu ascende & ,descende ,Vade :DOMINVS eum ad Dixitque

הלך ירד — †terminum,

24 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה לֶךְ־רֵד וְעָלִיתָ אַתָּה

ascendendū ad ,diruant ne ,populus & ,sacerdotes & ,tecum Aharon &

וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם אַל־יֶהֶרְסוּ לַעֲלֹת

,populum ad Mosch Descenditq; .eis in diuidat forte ne ,DOMINVM ad

diuisionem faciat

25 אֶל־יְהוָה פֶּן־יִפְרָץ־בָּם׃ וַיֵּרֶד מֹשֶׁה אֶל־הָעָם

.eos ad dixit &

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם׃

CAP. XX. כ

:dicendo ,ista verba omnia Deus est locutus Et

1 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר׃

Aegypti terra è te eduxi qui ,tuus Deus DOMINVS Ego

יצא

2 אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

.meas facies super alij dij tibi erit Non .seruorum domo è

erunt *coram me. — פנה

3 מִבֵּית עֲבָדִים׃ לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי׃

cælis in† quæ similitudinē omnē & ,sculptile tibi facies Non

†est — מן — *sursum, †est *deorsum, †subter

4 לֹא תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶסֶל וְכָל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם

.terram sub de† aquis in quæ & ,subter de terra in† quæ & ,desuper

מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ׃

DOMINVS ego Quia .eis seruies neq; ,eis te incuruabis Non

*coles ea.

5 לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה

,filios super patrum iniquitatem visitans ,zelotes Deus ,tuus Deus

שמה

אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹּקֵד עֲוֹן אָבֹת עַל־בָּנִים

eius vxor egredietur & ,ipse* mulieris dominus Si ,egredietur suo corpore in
בְּגַפּוֹ יֵצֵא אִם־בַּעַל אִשָּׁה הוּא וְיָצְאָה אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ׃
vel ,filios ei pepererit & ,vxorē ei dederit eius dominus Si ,secum
4 אִם־אֲדֹנָיו יִתֶּן־לוֹ אִשָּׁה וְיָלְדָה־לוֹ בָנִים אוֹ
,suo corpore in egredietur ipse & ,ei* domino erit ,eius nati & ,vxor :filias
בָנוֹת הָאִשָּׁה וִילָדֶיהָ תִּהְיֶה לַאדֹנֶיהָ וְהוּא יֵצֵא בְגַפּוֹ׃
,meā vxorē ,meū dominum Dilexi :seruus dixerit dicendo Si Et
5 וְאִם־אָמֹר יֹאמַר הָעֶבֶד אָהַבְתִּי אֶת־אֲדֹנִי אֶת־אִשְׁתִּי
suus dominus eū faciet accedere Et .liber egrediar non ,meos filios &
6 וְאֶת־בָּנָי לֹא אֵצֵא חָפְשִׁי׃ וְהִגִּישׁוֹ אֲדֹנָיו
,postem ad vel ,ostium ad eum faciet accedere & ,Deos ad
אֶל־הָאֱלֹהִים וְהִגִּישׁוֹ אֶל־הַדֶּלֶת אוֹ אֶל־הַמְּזוּזָה
,seculum in ei seruiet & ,subula in eius aurem eius dominus perforabit &
וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת־אָזְנוֹ בַּמַּרְצֵעַ וַעֲבָדוֹ לְעֹלָם׃
exire secundū egredietur nō ,ancillā in suā filiam vir vendiderit cū Et
7 וְכִי־יִמְכֹּר אִישׁ אֶת־בִּתּוֹ לְאָמָה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת
,eā despōsauit nō qui ,sui domini oculis in mala Si .seruorum
8 הָעֲבָדִים׃ אִם־רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנֶיהָ אֲשֶׁר־לֹא יְעָדָהּ
præuaricādo in ,eā vēdēdū ad dominabitur nō ,alieno populo eā faciet redimere &
וְהֶפְדָּהּ לְעַם נָכְרִי לֹא־יִמְשֹׁל לְמָכְרָהּ בְּבִגְדוֹ־
faciet ,filiarū iudicium secundū ,eā despōderit suo filio si Et .eam in
9 בָהּ׃ וְאִם־לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה כְּמִשְׁפַּט הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה־
,eius operimentum ,eius carnem sibi acceperit alteram Si .ei
10 לָּהּ׃ אִם־אַחֶרֶת יִקַּח־לוֹ שְׁאֵרָהּ כְּסוּתָהּ
,ei fecerit non hæc tria si Et .diminuet non eius habitationē &
11 וְעֹנָתָהּ לֹא יִגְרָע׃ וְאִם־שְׁלָשׁ־אֵלֶּה לֹא יַעֲשֶׂה לָהּ
,fuerit mortuus & ,virum Percutiens .argento non gratis egredietur &
12 וְיָצְאָה חִנָּם אֵין כָּסֶף׃ מַכֵּה אִישׁ וָמֵת
fecit occurrere Deus sed ,fuit insidiatus non qui Et .morietur moriendo
13 מוֹת יוּמָת׃ וַאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהָאֱלֹהִים אִנָּה
superbierit cū Et .ibi fugiet quo locum tibi ponam & ,ei manū ad
14 לְיָדוֹ וְשַׂמְתִּי לְךָ מָקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃ וְכִי־יָזִד
,eum capies meo altari cum ,astutia in eū occidēdū ad suū sociū cōtra vir
אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ לְהָרְגוֹ בְעָרְמָה מֵעִם מִזְבְּחִי תִּקָּחֶנּוּ
.morietur moriendo ,suā matrē & ,suū patrē percutiens Et .moriendū ad
15 לָמוּת׃ וּמַכֵּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃
moriēdo ,eius manu in fuerit inuētus & ,eū vēdiderit & ,virū furans Et
16 וְגֹנֵב אִישׁ וּמְכָרוֹ וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת
.morietur moriendo ,suā matrē & ,suū patrē maledicens Et .morietur
17 יוּמָת׃ וּמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃
,lapide in suū socium quispiam percusserit & ,viri fuerint rixati cūm Et
18 וְכִי־יְרִיבֻן אֲנָשִׁים וְהִכָּה־אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ בְּאֶבֶן
,surrexerit Si .lectum in ceciderit sed ,fuerit mortuus & ,pugno vel
19 אוֹ בְאֶגְרֹף וְלֹא יָמוּת וְנָפַל לְמִשְׁכָּב׃ אִם־יָקוּם
tantum ,percussit qui erit innocēs & ,suo fulcro super platea in ambulauerit &
וְהִתְהַלֵּךְ בַּחוּץ עַל־מִשְׁעַנְתּוֹ וְנִקָּה הַמַּכֶּה רַק
quispiam percusserit cū Et .sanabit medēdo & ,dabit eius cessationem
20 שִׁבְתּוֹ יִתֵּן וְרַפֹּא יְרַפֵּא׃ וְכִי־יַכֶּה אִישׁ אֶת־
,eius manu sub fuerit mortuus & ,virga in suā ancillam vel ,suū seruum
עַבְדּוֹ אוֹ אֶת־אֲמָתוֹ בַּשֵּׁבֶט וּמֵת תַּחַת יָדוֹ
steterit duobus diebus vel ,die Si Veruntamen .vindicabitur vindicando
21 נָקֹם יִנָּקֵם׃ אַךְ אִם־יוֹם אוֹ יוֹמַיִם יַעֲמֹד
,viri fuerint rixati cū Et .ipse eius argentū quia ,vindicabitur non est.
22 לֹא יֻקַּם כִּי כַסְפּוֹ הוּא׃ וְכִי־יִנָּצוּ אֲנָשִׁים
fuerit non & ,eius nati fuerint egressi & ,pregnantē mulierē percusserint &
וְנָגְפוּ אִשָּׁה הָרָה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה
,mulieris dominus eū sup imposuerit quēadmodū ,punietur puniēdo ,mors
אָסוֹן עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ כַּאֲשֶׁר יָשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה
,anima pro animā dabis & ,fuerit mors si Et .iudicibus in dabit &
23 וְנָתַן בִּפְלִלִים׃ וְאִם־אָסוֹן יִהְיֶה וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ׃
pro pedem ,manu pro manum ,dēte pro dentem ,oculo pro Oculum
24 עַיִן תַּחַת עַיִן שֵׁן תַּחַת שֵׁן יָד תַּחַת יָד רֶגֶל תַּחַת
.pede pro liuorem ,vulnere pro vulnus ,adustione pro Adustionem
25 רָגֶל׃ כְּוִיָּה תַּחַת כְּוִיָּה פֶּצַע תַּחַת פָּצַע חַבּוּרָה תַּחַת
oculum vel ,sui serui oculum vir percusserit cūm Et .liuore
26 חַבּוּרָה׃ וְכִי־יַכֶּה אִישׁ אֶת־עֵין עַבְדּוֹ אוֹ־אֶת־עֵין
,eius oculo pro eum dimittet liberum ,eū corruperit & ,suæ ancillæ
אֲמָתוֹ וְשִׁחֲתָהּ לַחָפְשִׁי יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת עֵינוֹ׃
liberum ,excusserit suæ ancillæ dentem vel ,sui serui dentem si Et
27 וְאִם־שֵׁן עַבְדּוֹ אוֹ־שֵׁן אֲמָתוֹ יַפִּיל לַחָפְשִׁי
vel ,virum bos consciauerit cūm Et .eius dente pro eum dimittet
28 יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת שִׁנּוֹ׃ וְכִי־יִגַּח שׁוֹר אֶת־אִישׁ אוֹ אֶת־
comedetur nō & ,bos lapidabitur lapidando ,fuerit mortua & ,mulierē
אִשָּׁה וָמֵת סָקוֹל יִסָּקֵל הַשּׁוֹר וְלֹא יֵאָכֵל אֶת־
ipse cornupeta bos si Et .innocens bouis dominus & ,eius caro
29 בְּשָׂרוֹ וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי׃ וְאִם שׁוֹר נַגָּח הוּא

,eū custodierit nō & ,eius dominū in fuerit contestatū & ,nudiustertius ,heri ab
מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם וְהוּעַד בִּבְעָלָיו וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ
eius dominus etiam & ,lapidabitur bos ,mulierem vel virum occiderit &
וְהֵמִית אִישׁ אוֹ אִשָּׁה הַשּׁוֹר יִסָּקֵל וְגַם־בְּעָלָיו
redemptionem dabit & ,eū super fuerit posita expiatio Si .morietur
30 יוּמָת׃ אִם־כֹּפֶר יוּשַׁת עָלָיו וְנָתַן פִּדְיֹן
filium Si ,eum super fuerit impositū quod omne iuxta suæ animæ
31 נַפְשׁוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר־יוּשַׁת עָלָיו׃ אוֹ־בֵן
.ei fiet hoc iudiciū secundū ,consciauerit filiam vel ,consciauerit
יִגָּח אוֹ־בַת יִגָּח כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה יֵעָשֶׂה לּוֹ׃
siclos triginta argenti ,ancillam vel bos consciauerit seruum Si
32 אִם־עֶבֶד יִגַּח הַשּׁוֹר אוֹ אָמָה כֶּסֶף שְׁלֹשִׁים שְׁקָלִים
quispiam aperuerit cūm Et .lapidabitur bos & ,eius domino dabit
33 יִתֵּן לַאדֹנָיו וְהַשּׁוֹר יִסָּקֵל׃ וְכִי־יִפְתַּח אִישׁ
ceciderit & ,eā cooperuerit nō & ,cisternā quispiā foderit cū vel ,cisternā
בּוֹר אוֹ כִּי־יִכְרֶה אִישׁ בֹּר וְלֹא יְכַסֶּנּוּ וְנָפַל־
restituet ,argentum reddet cisternæ Dominus .asinus vel ,bos illuc
34 שָׁמָּה שּׁוֹר אוֹ חֲמוֹר׃ בַּעַל הַבּוֹר יְשַׁלֵּם כֶּסֶף יָשִׁיב
cuiuspiam bos percusserit cū Et .sibi erit mortuum & ,eius domino
35 לִבְעָלָיו וְהַמֵּת יִהְיֶה־לּוֹ׃ וְכִי־יִגֹּף שׁוֹר־אִישׁ
,viuum bouem vendent & ,fuerit mortuus & ,sui socij bouem
אֶת־שׁוֹר רֵעֵהוּ וָמֵת וּמָכְרוּ אֶת־הַשּׁוֹר הַחַי
est notū Vel .dimidiabūt mortuum etiam & ,eius argentum dimidiabūt &
36 וְחָצוּ אֶת־כַּסְפּוֹ וְגַם אֶת־הַמֵּת יֶחֱצוּן׃ אוֹ נוֹדַע
cum custodierit non & ,nudiustertius heri ab ipse cornupeta bos quod
כִּי שׁוֹר נַגָּח הוּא מִתְּמוֹל שִׁלְשֹׁם וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ
.sibi erit mortuus & ,boue pro bouem reddet reddendo ,eius dīs
בְּעָלָיו שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם שׁוֹר תַּחַת הַשּׁוֹר וְהַמֵּת יִהְיֶה־לּוֹ׃

CAP. XXII. כב

vel ,eum mactauerit & ,agnum vel ,bouem quispiā fuerit furatus Cūm
1 כִּי יִגְנֹב־אִישׁ שׁוֹר אוֹ־שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ
pecudes quatuor & ,boue pro reddet boues quinque ,eū vendiderit
מְכָרוֹ חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע־צֹאן
,fuerit percussus & ,fur fuerit inuentus perfossione in Si .agno pro
2 תַּחַת הַשֶּׂה׃ אִם־בַּמַּחְתֶּרֶת יִמָּצֵא הַגַּנָּב וְהֻכָּה
,eum super sol fuerit ortus Si .sanguines ei non ,fuerit mortuus &
3 וָמֵת אֵין לוֹ דָּמִים׃ אִם־זָרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו
.suo furto in vendetur & ,ei non si .reddet reddendo .ei sanguines
דָּמִים לוֹ שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם אִם־אֵין לוֹ וְנִמְכַּר בִּגְנֵבָתוֹ׃
ad vsq; boue à furtum eius manu in fuerit inuentum inueniēdo Si
4 אִם־הִמָּצֵא תִמָּצֵא בְיָדוֹ הַגְּנֵבָה מִשּׁוֹר עַד־
fecerit pasci Cūm .reddet duos ,viuos ,agnum ad vsq; asinum
5 חֲמוֹר עַד־שֶׂה חַיִּים שְׁנַיִם יְשַׁלֵּם׃ כִּי יַבְעֶר־
fuerit pastū & ,suum iumentū dimiserit & ,vineam vel agrum quispiam
אִישׁ שָׂדֶה אוֹ־כֶרֶם וְשִׁלַּח אֶת־בְּעִירֹה וּבִעֵר
,reddet suæ vineæ bonitatem & ,sui agri bonitatē ,alterius agro in
בִּשְׂדֵה אַחֵר מֵיטַב שָׂדֵהוּ וּמֵיטַב כַּרְמוֹ יְשַׁלֵּם׃
vel ,aceruus fuerit comestus & ,spinas inuenerit & ,ignis fuerit egressus Cū
6 כִּי־תֵצֵא אֵשׁ וּמָצְאָה קֹצִים וְנֶאֱכַל גָּדִישׁ אוֹ
.succensionem succendens reddet reddendo ,ager vel ,seges
הַקָּמָה אוֹ הַשָּׂדֶה שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִר אֶת־הַבְּעֵרָה׃
,custodiēdū ad vasa vel argentū suum socium ad quispiam dederit Cūm
7 כִּי־יִתֵּן אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ־כֵלִים לִשְׁמֹר
,duplicia reddet ,fur fuerit inuētus si viri domo è fuerit ablatū furto &
וְגֻנַּב מִבֵּית הָאִישׁ אִם־יִמָּצֵא הַגַּנָּב יְשַׁלֵּם שְׁנָיִם׃
ad domus dominus accedet & ,fur fuerit inuentus non si
8 אִם־לֹא יִמָּצֵא הַגַּנָּב וְנִקְרַב בַּעַל־הַבַּיִת אֶל־
Super .sui socij opus in suam manū misit non si ,Deos
9 הָאֱלֹהִים אִם־לֹא שָׁלַח יָדוֹ בִּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ׃ עַל־
super ,agno super ,asino super ,boue super ,præuaricationis verbo omni
כָּל־דְּבַר־פֶּשַׁע עַל־שׁוֹר עַל־חֲמוֹר עַל־שֶׂה עַל־
Deos ad vsq; hoc illud quòd dixerit qui :amissione omni super ,vestimēto
שַׂלְמָה עַל־כָּל־אֲבֵדָה אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי־הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים
dupla reddet ,Dij condemnauerint quem .amborum verbum veniet
יָבֹא דְּבַר־שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יַרְשִׁיעֻן אֱלֹהִים יְשַׁלֵּם שְׁנַיִם
agnū vel ,bouē vel ,asinum suum socium ad quis dederit Si .suo proximo
10 לְרֵעֵהוּ׃ כִּי־יִתֵּן אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ חֲמוֹר אוֹ־שׁוֹר אוֹ־שֶׂה
abactum vel ,cōfractū vel ,fuerit mortuū & ,custodiēdū ad animal omne &
וְכָל־בְּהֵמָה לִשְׁמֹר וּמֵת אוֹ־נִשְׁבַּר אוֹ־נִשְׁבָּה
si .eos ambos inter erit DOMINI Iuramentū .vidente nemine
11 אֵין רֹאֶה׃ שְׁבֻעַת יְהוָה תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם אִם־
nō & ,eius dñs suscipiet & ,sui proximi opus in suam manum misit non
לֹא שָׁלַח יָדוֹ בִּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ וְלָקַח בְּעָלָיו וְלֹא
.eius domino reddet ,eo cum à fuerit ablatū furto furādo si Et .reddet
12 יְשַׁלֵּם׃ וְאִם־גָּנֹב יִגָּנֵב מֵעִמּוֹ יְשַׁלֵּם לִבְעָלָיו׃

E 2

. reddet non raptum , testem eũ adducet , fuerit raptũ rapiendo Si
13 †אם־טרף יטרף [c]יבאהו עד הטרפה לא ישלם׃
vel , fuerit confractũ & , suo pximo *cum à*‡ quispiam *petierit* cùm Et
14 †וכי־ישאל איש מעם רעהו ונשבר או־
Si . reddet reddendo , secum *non* eiꝰ domino , fuerit mortuum
15 מת בעליו אין־עמו שלם ישלם׃ †אם־
. *sua mercede in*‡ venit , *ipse* mercenarius Si . reddet non , eo cũ eius dominꝰ
בעליו עמו לא ישלם אם־שכיר הוא בא בשכרו׃
, ea cũ *cubuerit*‡ & , despõsata est nõ quę , virginẽ quispiã *pellexerit* cum Et
16 †וכי־יפתה איש בתולה אשר לא־ארשה ושכב עמה
eius pater renuerit renuendo Si . vxorem in sibi eam *accelerabit accelerando*
17 מהר ימהרנה לו לאשה׃ †אם־מאן ימאן אביה
Præstigiatricem . virginum dotẽ iuxta appẽdet argentũ , sibi eam dare
18 [d]לתתה לו כסף ישקל כמהר הבתולת׃ †מכשפה
. morietur moriendo , animali cum *cubans*† Omnis . *viuificabis non*
19 לא תחיה׃ †כל־שכב עם־בהמה מות יומת׃
. soli DOMINO præter quàm , *excindetur* Diis Immolans
20 †זבח לאלהים יחרם בלתי ליהוה לבדו׃
fuistis peregrini quia , eũ opprimes non & , *populabis non peregrinum* Et
21 [e]†וגר לא־[f]תונה ולא תלחצנו כי־גרים הייתם
. affligetis non pupillum & , viduam Omnem . Aegypti terra in
22 בארץ מצרים׃ †כל־אלמנה [g]ויתום לא [h]תענון׃
, me ad clamauerit clamãdo si quia , eum affixeris affligendo Si
23 †אם־ענה תענה אתו כי אם־צעק יצעק אלי
vos occidam & , *meus nasus* irascetur Et . eius clamorẽ audiam audiendo
24 שמע אשמע צעקתו׃ †וחרה אפי והרגתי אתכם
. pupilli vestri filij & , viduæ vestræ vxores erunt & , gladio in
בחרב והיו [i]נשיכם אלמנות ובניכם יתמים׃
eris non , tecũ † pauperi , meo populo mutuaueris argentum Si
25 †אם־כסף תלוה את־עמי את־העני עמך לא־תהיה
pignerando‡ Si . vsuram eum super ponetis Non . *fœnerator* sicut ei
26 לו כנשה לא־[k]תשימון עליו נשך׃ †אם־חבל
. *ei illud conuertes* , *Solis ingredi ad vsque** , tui pximi vestimẽtũ *fueris pigneratus*
תחבל שלמת רעך עד־בא השמש [l]תשיבנו לו׃
, suæ pelli † eius vestimentũ illud tantum , eiꝰ operimentũ *ipsum*‡ Quia
27 †כי הוא [m]כסותה לבדה הוא שמלתו [n]לערו
. *ego*‡ misericors quia , exaudiã , me ad clamauerit cũ erit Et . dormiat quo ĩ
במה ישכב והיה כי־יצעק אלי ושמעתי כי־[n]חנון אני׃
. maledices non tuo populo in *eleuato** & , maledices non Diis
28 †אלהים לא תקלל ונשיא בעמך לא [o]תאר׃
tuorũ filiorũ Primogenitũ . tardabis non *tuã lachrymã & tuam Plenitudinẽ*‡
29 †מלאתך ודמעך לא תאחר בכור בניך
erit diebus Septem . tuo pecori , tuo boui facies Sic . mihi dabis
30 תתן־לי׃ †כן־תעשה לשרך לצאנך שבעת ימים יהיה
sanctitatis viri Et . mihi eũ dabis octauo die in , sua matre cum
31 עם־אמו ביום השמיני [p]תתנו־לי׃ †ואנשי־קדש
proiicietis Cani . comedetis non , raptam agro in carnem & , mihi eritis
[q]תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשלכון
. eam
אתו׃

CAP. XXIII. כג

cum tuam manum ponas Ne . mẽdacij auditionẽ *feres* Non
1 †לא [a]תשא שמע שוא אל־[b]תשת ידך עם־
multos post eris Non . *iniquitatis testem existendum ad* impio
2 רשע [c]להית [d]עד חמס׃ †לא־תהיה אחרי־רבים
. puertendũ ad multos post *declinandũ ad* , *lite super*‡ respõdebis nõ & , mala ad
לרעת ולא־תענה על־רב [e]לנטת אחרי רבים [e]להטת׃
, tibi inimicãtis boui occurreris Cũ . causa sua in *decorabis non tenuem** Et
3 [f]†ודל לא תהדר [g]בריבו׃ †כי תפגע שור איבך
videris Cùm . illi eum reduces reducendo , erranti eius asino vel
4 או חמרו תעה [h]השב תשיבנו לו׃ †כי־תראה
: *ei deserendo à cessabis* & , suo onere sub cubantem te odientis asinum
5 חמור שנאך רבץ תחת [i]משאו וחדלת מעזב לו
. eius lite in tui egeni iudicium *declinabis*‡ Non . eo cum *deseres* *Deserendo*
6 עזב תעזב עמו׃ †לא [k]תטה משפט [l]אבינך בריבו׃
quia , occidas ne iustum & innocentẽ & , te elõgabis mẽdacij verbo A
7 †מדבר־שקר תרחק [m]ונקי וצדיק אל־תהרג כי
excæcabit† munus quia , accipies non munus Et . impium iustificabo non
8 לא־אצדיק רשע׃ †ושחד לא [n]תקח כי השחד יעור
vos & , opprimes nõ peregrinũ Et . iustorum verba *peruertet*‡ & , *apertos*
9 פקחים ויסלף דברי צדיקים׃ [o]†וגר לא תלחץ ואתם
. Aegypti terra in fuistis peregrini quia , peregrini animam nostis
ידעתם את־נפש הגר כי־גרים הייתם בארץ מצרים׃
. eius prouentum cõgregabis & , tuam terram seres annis sex Et
10 †ושש שנים תזרע את־ארצך ואספת את־[p]תבואתה׃

[a] בוא commodatũ acceperit ‡ à non existente est, ‡propter mercedem suam. seduxerit ‡coierit dotando dotabit Maleficã nõ sines viuere. [d] נתן †coiens occidetur peregrino nõ inferes vim, [e] גור [f] ינה [g] יתם [h] ענה furor meus, [i] אנש †qui est vsurarius. ‡in pignus recipiendo, in pignus receperis [k] שום [l] שוב *cũ occubuerit sol, restitues illud ei. ‡est †est [m] כסה [n] עור [n] חנן ‡sum. Iudicibus *principi [o] ארר ‡Primitias semẽtis tuæ, cum fuerint maturæ, & primitias vini tui (instar lachrymæ descendentis è torculari) offerre [p] נתן [q] היה suscipies [a] נשא [b] שות vt sis testis mendax. [c] היה [d] עוד ‡in causa, vt declines [e] נטה *pauperẽ nõ honorabis [f] דלל [g] רוב desines auxiliari ei? Auxiliando auxiliaberis [h] שוב [i] נשא ‡peruertes [k] נטה [l] אבה [m] נקה †excæcat videntes, ‡peruertit [n] לקח [o] גור [p] בוא

, tui populi inopes comedẽt Et . eã dimittes & , eã relinques septimo Et
11 †והשביעת תשמטנה ונטשתה ואכלו אביני עמך
& . *tua oliua* , tuæ vineæ facies Sic . agri bestia comedet eorũ residuũ &
ויתרם תאכל [q]חית השדה כן־תעשה לכרמך לזיתך׃
, *cessabis*‡ septimo die in & , tua opera facies diebus Sex
12 †ששת ימים תעשה [r]מעשיך וביום השביעי תשבת
, tuæ ancillæ filius *respiret** & , tuus asinus & , tuus bos requiescat vt
למען ינוח שורך וחמרך וינפש בן־[s]אמתך
nomẽ & , eritis cauti , vos ad dixi quæ omnibus in Et . peregrinus &
13 [t]והגר׃ †ובכל אשר־אמרתי אליכם תשמרו ושם
. tuum os super audietur Non . memorabitis non aliorum deorum
אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על־פיך׃
Solennitatem . anno in mihi ages festum vicibus Tribus
14 †שלש רגלים [v]תחג לי בשנה׃ †את־חג
quẽadmodũ , infermẽtata comedes diebꝰ Septem . custodies infermẽtatorũ
15 המצות תשמר שבעת ימים תאכל מצות כאשר
es egressus eo in quia : *nouarum frugum* mensis tempus ad tibi præcepi
[x]צויתך [y]למועד חדש האביב כי־בו יצאת
messis solennitatẽ Et . *vacuè meæ facies videbuntur*† non & , Aegypto ex
16 ממצרים ולא־[z]יראו [a]פני ריקם׃ †וחג הקציר
solennitatem & , agro in seminaueris quæ , tuorum operũ primitiuorum
בכורי מעשיך אשר תזרע בשדה וחג
. agro ex tua opera *te colligendo in* , *annum exeundo in*‡ . collectionis
האסף [b]בצאת השנה באספך את־מעשיך מן־השדה׃
facies ad‡ tuus masculus oĩs conspicietur anno in vicibus Tribus
17 †שלש פעמים בשנה יראה כל־זכורך אל־פני
sanguinem fermentato super immolabis Non . *Domini dominatoris*
18 האדן יהוה׃ †לא־תזבח על־חמץ דם־
. mane vsque mei agni adeps pernoctabit neque , meæ victimæ
זבחי ולא־[c]ילין חלב־חגי עד־בקר׃
DOMINI domum † adduces tuæ terræ primitiuorum *Initium*
19 †ראשית בכורי אדמתך [d]תביא בית יהוה
mittens‡ ego Ecce . suæ matris lacte in hœdum coques Non . tui Dei
20 אלהיך לא־תבשל גדי בחלב אמו׃ †הנה אנכי שלח
locum in te introducẽdũ ad & , via in te custodiẽdũ ad , te corã angelum
[e]מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל־המקום
ne , eius *voce in** audi & , eius faciebus à *te Obserua* . paraui quem
21 אשר [f]הכנתי׃ †השמר מפניו ושמע [g]בקלו אל־
meũ nomẽ quia , vestræ pręuaricationi parcet non quia , eum *in sis rebellis*‡
[h]תמר בו כי לא ישא לפשעכם כי שמי
omnia feceris & , eius vocem audieris audiendo si Quia . eius *interiori*† in
22 בקרבו׃ †כי אם־שמוע תשמע בקלו ועשית כל
. te coarctantes coarctabo & , *tuo inimico inimicabor & , loquar* quæ
אשר אדבר ואיבתי את־איביך [k]וצרתי את־צרריך׃
, Emoræum ad te introducet & , te ante meus angelus ibit Quia
23 †כי־ילך מלאכי לפניך והביאך אל־האמרי
, Iebusæum & , Chiuuæũ , Chenahanæũ & , Perizæum & , Chitthæum &
והחתי והפרזי והכנעני החוי והיבוסי
non & , *eis seruies* neque , eorum diis te incuruabis Non . eum succidam &
24 והכחדתיו׃ †לא־[m]תשתחוה לאלהיהם ולא תעבדם ולא
cõfringẽdo & , eos destrues destruẽdo quoniã : eorũ opera secundũ facies
תעשה כמעשיהם כי הרס תהרסם ושבר
, *vestro Deo Domino seruietis* Et . eorum statuas confringes
25 תשבר [n]מצבתיהם׃ †ועבדתם את יהוה אלהיכם
infirmitatem remouebo & , tuis aquis & , tuo pani benedicet &
וברך את־לחמך ואת־[o]מימיך [p]והסרתי מחלה
Numerum . tua terra in sterilis & abortiens erit Non . *tuo interiori de*
26 מקרבך׃ †לא־תהיה משכלה ועקרה בארצך את־מספר
frangam & , te ante mittam meum Terrorem . complebo tuorũ dierum
27 [q]ימיך אמלא׃ †את־אימתי אשלח לפניך [r]והמתי
tuos inimicos oẽs dabo & , *eis in ingredieris quibus* , populum omnem
את־כל־העם אשר [s]תבא בהם [t]ונתתי את־כל־איביך
expellet & , te ante crabronem mittam Et . ‡ceruicem te ad
28 אליך ערף׃ †ושלחתי את־הצרעה [v]לפניך וגרשה את־
. tuis faciebus à Chitthæum & , Chenahanæum , Chiuuæum
החוי את־הכנעני ואת־החתי מלפניך׃
terra sit fortè ne , vno anno in tuis faciebus à eum eijciã Non
29 †לא אגרשנו מפניך בשנה אחת פן־תהיה הארץ
paulatim Paulatim . agri bestia te super multiplicetur & , desolata
30 שממה ורבה עליך [x]חית השדה׃ †מעט מעט
. terram hæredites & *fructifices* donec , tuis faciebus à eum eijciam
אגרשנו מפניך עד אשר תפרה ונחלת את־הארץ׃
, Pelistim mare ad vsq; & , Suph mari à tuum terminũ ponam Et
31 [y]†ושתי את־גבלך מים־סוף ועד־ים פלשתים
, terræ habitatores vestra manu in dabo quia , flumen ad vsq; deserto à &
וממדבר עד־הנהר כי אתן בידכם את ישבי הארץ

& oliueto tuo. [q] חיה ‡requiesces, [r] עשה *requiescat anima [s] אמה [t] גור [v] חגג quo incipiũt maturescere fruges: [x] צוה [y] יעד †conspicientur corã me vacui. [z] ראה [a] פנה ‡quãdo egreditur annus, & quando collegeris [b] יצא ‡corã dominatore Dño. [c] לון Primitias †in [d] בוא ‡mitto [e] לאך Caue *vocem [f] כון [g] קול ‡exacerbes [h] מרה [l] נשא †medio loquor, odio habebo odio habentes te: [k] צרר [l] הלך coles eos, [m] שחה coletis Dñm Deũ vestrũ, [n] יצב [o] מים [p] סור è medio tui. perdam [q] יום [r] המם ad quem ingredieris, [s] בוא [t] נתן ‡vertentes. [v] פנה [x] חיה crescas [y] שות

.fœdus eorum diis & ,eis†percuties Non .tuis faciebus à eos eiicies & † cum

32 וְגֵרַשְׁתָּמוֹ מִפָּנֶיךָ׃ †לֹא־ᶻתִכְרֹת לָהֶם וְלֵאלֹהֵיהֶם בְּרִית׃

cum ,mihi te faciant peccare forte ne ,tua terra in habitabunt Non

33 †לֹא יֵשְׁבוּ בְּאַרְצְךָ פֶּן־יַחֲטִיאוּ אֹתְךָ לִי כִּי

.offendiculum in tibi erit quia ,eorum deos colueris

תַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי־יִהְיֶה לְךָ ᶻלְמוֹקֵשׁ׃

ᶻ כָּרַת — laqueum. ᶻ יָקַשׁ

CAP. XXIIII. כד

,Aharon & ,tu DOMINVM ad Ascende :dixit Moseh ad Et

1 †וְאֶל־מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֶל־יְהוָה אַתָּה וְאַהֲרֹן

vos incuruabitis & ,Israel senioribus è septuaginta & ,Abihu & ,Nadab

נָדָב וַאֲבִיהוּא וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל ᵃוְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם

non ipsi & ,DOMINVM ad tantum Moseh accedat Et .longinquo de

2 מֵרָחֹק׃ †וְנִגַּשׁ מֹשֶׁה ᵇלְבַדּוֹ אֶל־יְהוָה וְהֵם לֹא

narrauit & ,Moseh venit Et .eo cū ascendet non populus & ,ap,ppinquēt

3 ᶜיִגָּשׁוּ וְהָעָם לֹא ᵈיַעֲלוּ עִמּוֹ׃ †וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְסַפֵּר

respōdit Et .iudicia omnia & ,DOMINI verba omnia populo

לָעָם אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה וְאֵת כָּל־הַמִּשְׁפָּטִים ᵉוַיַּעַן

est locutus quæ verba Omnia :dixerūt & ,vna voce populus omnis

כָּל־הָעָם קוֹל אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבֶּר

,DOMINI verba omnia Moseh scripsit Et .faciemus DOMINVS

4 יְהוָה נַעֲשֶׂה׃ †וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה

duodecim & ,monte sub altare ædificauit & ,mane in manicauit &

וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר ᶠוַיִּבֶן מִזְבֵּחַ תַּחַת הָהָר ᵍוּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה

pueros misit Et .Israel tribus duodecim scd͂m statuas

5 ʰמַצֵּבָה לִשְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ †וַיִּשְׁלַח אֶת־נַעֲרֵי

sacrificia sacrificauerūt & ,holocausta fecerūt ascendere & ,Israel filiorum

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ⁱוַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים

,sanguinis dimidium Moseh cepit Et .vitulos DOMINO pacifica

6 שְׁלָמִים לַיהוָה ᵏפָּרִים׃ ˡ†וַיִּקַּח מֹשֶׁה ᵐחֲצִי הַדָּם

.altare super sparsit sanguinis dimidiū & ,crateribus in posuit &

ⁿוַיָּשֶׂם בָּאַגָּנֹת וַחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃

Omnia :dixerūt & ;populi auribus in legit & ,fœderis librum cepit Et

7 †וַיִּקַּח סֵפֶר הַבְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כֹּל

Moseh cepit Et .audiemus & faciemus ,DOMINVS est locutus quæ

8 אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע׃ †וַיִּקַּח מֹשֶׁה

quod ,fœderis sanguis Ecce :dixit & ,populū super sparsit & ,sanguinem

אֶת־הַדָּם וַיִּזְרֹק עַל־הָעָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה דַם־הַבְּרִית אֲשֶׁר

.his verbis omnibus super vobiscum DOMINVS pepigit

כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם עַל כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃

seniorib⁹ è septuaginta & ,Abihu & ,Nadab ,Aharō & Moseh ascendit Et

9 †וַיַּעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי

opus sicut‡ei⁹ pedibus sub & .Israel Deum viderunt Et .Israel

10 יִשְׂרָאֵל׃ ᵒ†וַיִּרְאוּ אֵת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה

separatos*ad Et .puritate‡in cœlorum corpus‡ sicut & ,saphyri lateris

11 ᵖלִבְנַת הַסַּפִּיר וּכְעֶצֶם הַשָּׁמַיִם לָטֹהַר׃ †וְאֶל־אֲצִילֵי

,Deum viderunt Et .suam manum misit non Israel filiorum

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁלַח יָדוֹ ᵠוַיֶּחֱזוּ אֶת־הָאֱלֹהִים

Ascende :Moseh ad DOMINVS Dixitq; .biberunt & ,comederūt &

12 וַיֹּאכְלוּ ʳוַיִּשְׁתּוּ׃ †וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲלֵה

,lapideas tabulas tibi dabo & :ibi esto & ,montem in me ad

אֵלַי הָהָרָה וֶהְיֵה־שָׁם ˢוְאֶתְּנָה לְךָ אֶת־לֻחֹת הָאֶבֶן

surrexit Et .eos docendum ad scripsi quæ ,mandatum & ,legem &

13 ᵛוְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם׃ ˣ†וַיָּקָם

.Dei montem in Moseh ascēdit & :ei⁹ minister Iehosuah & ,Moseh

מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ ʸמְשָׁרְתוֹ וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל־הַר הָאֱלֹהִים׃

.vos ad reuertamur donec ,hoc in nobis Sedete :dixit seniores ad Et

14 †וְאֶל־הַזְּקֵנִים אָמַר ᶻשְׁבוּ־לָנוּ בָזֶה עַד אֲשֶׁר־נָשׁוּב אֲלֵיכֶם

.eos ad accedat ,verborū dominus quis† :vobiscū‡Chur & Aharon ecce Et

וְהִנֵּה אַהֲרֹן וְחוּר עִמָּכֶם מִי־בַעַל דְּבָרִים ᵃיִגַּשׁ אֲלֵהֶם׃

.montem nubes operuit & ,montem in Moseh ascendit Et

15 †וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל־הָהָר ᵇוַיְכַס הֶעָנָן אֶת־הָהָר׃

eū operuit & ,Sinai montem super DOMINI gloria habitauit Et

16 †וַיִּשְׁכֹּן כְּבוֹד־יְהוָה עַל־הַר סִינַי וַיְכַסֵּהוּ

medio è septimo die in Moseh ad clamauit Et :diebus sex nubes

הֶעָנָן שֵׁשֶׁת יָמִים וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִתּוֹךְ

vertice in comedens ignis sicut DOMINI gloriæ aspectus Et .nubis

17 הֶעָנָן׃ †וּמַרְאֵה כְּבוֹד יְהוָה כְּאֵשׁ אֹכֶלֶת בְּרֹאשׁ

medium in Moseh est ingressus Et .Israel filiorum oculis in montis

18 הָהָר לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ †וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ

,dies quadraginta monte in Moseh fuit Et .monte in ascendit & ,nubis

הֶעָנָן וַיַּעַל אֶל־הָהָר וַיְהִי מֹשֶׁה בָּהָר אַרְבָּעִים יוֹם

.noctes quadraginta &

וְאַרְבָּעִים לָיְלָה׃

ᵃ שָׁחָה — ᵇ בָּדַד procul. — ᶜ נָגַשׁ ᵈ עָלָה — ᵉ עָנָה — ᶠ בָּנָה surrexit mane, ᵍ שָׁנָה — ʰ יָצַב — immolauerunt ⁱ עָלָה — ᵏ פָּרָה ˡ לָקַח — ᵐ חָצָה — ⁿ שׂוּם — ‡erat ᵒ רָאָה lapidis ‡aspectus ‡serenitate. *principes ᵖ לָבַן — ᵠ חָזָה — ʳ שָׁתָה — ˢ נָתַן לוּחַ — ᵛ יָרָה ˣ קוּם — ʸ שָׁרַת Manete hîc, ᶻ יָשַׁב ‡sunt quisquis habuerit causas ᵃ נָגַשׁ ᵇ כָּסָה vocauit ardens

CAP. XXV. כה

:dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et

1 †וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

,viro omni Ab .eleuationem mihi accipiēt & ,Israel filios ad Loquere

2 †דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ־לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל־אִישׁ

.meam eleuationem capietis ,eius cor eū faciet spontaneū quem

אֲשֶׁר ᵃיִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ ᵇתִּקְחוּ אֶת־תְּרוּמָתִי׃

.æs & ,argētū & ,Aurū .eis cum à‡ capietis quam eleuatio † ista Et

3 †וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאִתָּם זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃

.capras‡& ,byssū & ,cocci vermiculum & ,purpurā & ,hyacinthum Et

4 †וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת ᶜשָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים׃

.Sittim ligna & ,taxorum pelles & ,rubricatas arietum pelles Et

5 ᵈ†וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וַעֲצֵי ᵉשִׁטִּים׃

suffimento†& ,vnctionis oleo † aromata ,luminari† Oleum

6 †שֶׁמֶן ᶠלַמָּאֹר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת

.pectorali‡& ,Ephod‡plenitudinū lapides & ,onychis Lapides .aromatum

7 הַסַּמִּים׃ †אַבְנֵי־שֹׁהַם וְאַבְנֵי מִלֻּאִים לָאֵפֹד וְלַחֹשֶׁן׃

.eorum medio in habitabo & ,sanctuarium mihi facient Et

8 ᵍוְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם׃

,tabernaculi similitudinem ,te faciens videre ego quæ omnia Secundū

9 †כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנִי מַרְאֶה אוֹתְךָ אֵת ʰתַּבְנִית הַמִּשְׁכָּן

arcam facient Et .facietis sic & ,eius vasorū omniū similitudinem &

10 וְאֵת תַּבְנִית כָּל־ⁱכֵּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ׃ †וְעָשׂוּ אֲרוֹן

dimidium & cubitus & :ei⁹ lōgitudo†dimidiū & cubiti Duo .Sittim ligna

עֲצֵי שִׁטִּים ᵏאַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי

auro eam operies Et .eius statura‡dimidium & cubitus & :ei⁹ latitudo

11 רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי ˡקֹמָתוֹ׃ ᵐ†וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב

auri‡coronam eam super facies & ,eā operies foris à & domo à*.mundo

טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ תְּצַפֶּנּוּ ⁿוְעָשִׂיתָ עָלָיו ᵒזֵר זָהָב

quatuor super pones & ,auri† anulos quatuor ei fundes Et .vndiquaq;

12 סָבִיב׃ †וְיָצַקְתָּ לּוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת זָהָב וְנָתַתָּה עַל אַרְבַּע

anulos duos & ,vna * eius costa‡ super anulos duos & ,eius angulis

פַּעֲמֹתָיו ᵖוּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הָאֶחָת וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת

cooperies & ,Sittim lignorū‡ vectes facies Et .secunda† eius costa‡ super

13 עַל־צַלְעוֹ הַשֵּׁנִית׃ ᵠ†וְעָשִׂיתָ בַדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים ʳוְצִפִּיתָ

,arcæ costas super† ,anulos in vectes induces Et .auro eos

14 אֹתָם זָהָב׃ ˢ†וְהֵבֵאתָ אֶת־הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת עַל צַלְעֹת הָאָרֹן

,vectes erunt arcæ anulis In .eis in‡ arcam portandum ad

15 ᵗלָשֵׂאת אֶת־הָאָרֹן בָּהֶם׃ †בְּטַבְּעֹת הָאָרֹן ᵛיִהְיוּ הַבַּדִּים

quod testimonium arcam ad dabis*Et .ea ab remouebūtur nō

16 לֹא ˣיָסֻרוּ מִמֶּנּוּ׃ ʸ†וְנָתַתָּ אֶל־הָאָרֹן אֵת ᶻהָעֵדֻת אֲשֶׁר

duorū Cubitorum .mundo auro opertorium† facies Et .tibi dabo

17 אֶתֵּן אֵלֶיךָ׃ †וְעָשִׂיתָ כַפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר ᵃאַמָּתַיִם

facies Et .eius latitudo dimidij & cubiti & :eius longitudo‡ dimidij &

18 ᵇוָחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבָּהּ׃ †וְעָשִׂיתָ

extremitatib⁹ duabus à eos facies ductili‡ :auro† Cherubim duos

שְׁנַיִם כְּרֻבִים זָהָב ᶜמִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה אֹתָם מִשְּׁנֵי קְצוֹת

alterū Cherub & hinc extremo ab vnum Cherub fac Et .propitiatorij

19 הַכַּפֹּרֶת׃ †וַעֲשֵׂה כְּרוּב אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה וּכְרוּב־אֶחָד

duabus super ,Cherubim facietis propitiatorio à :inde extremo ab

מִקָּצָה מִזֶּה מִן־הַכַּפֹּרֶת תַּעֲשׂוּ אֶת־הַכְּרֻבִים עַל־שְׁנֵי

superne alas expandentes Cherubim erunt Et .eius extremitatibus

20 קְצוֹתָיו׃ †וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה

ad vir eorum facies & ,propitiatorium super suis alis in tegentes

סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל־הַכַּפֹּרֶת ᵈוּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל־

dabis‡ Et .Cherubim facies erunt propitiatorium ad ,suum fratrē

21 אָחִיו אֶל־הַכַּפֹּרֶת יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים׃ †וְנָתַתָּ אֶת־

,testimonium dabis arcam ad & ,desuper arcam super propitiatoriū

הַכַּפֹּרֶת עַל־הָאָרֹן מִלְמָעְלָה וְאֶל־הָאָרֹן תִּתֵּן אֶת־הָעֵדֻת

desuper tecum loquar & ,ibi tibi conueniam Et .te ad†dabo quod

22 אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ׃ ᵉ†וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שָׁם וְדִבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל

,testimonij arcam super qui Cherubim duos inter de propitiatorio

הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל־אֲרוֹן הָעֵדֻת אֵת

mensam facies Et .Israel filios ad tibi præcipiam quæ omnia

23 כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אוֹתְךָ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ †וְעָשִׂיתָ שֻׁלְחָן

:eius latitudo cubitus & :eius longitudo duorū Cubitorū .Sittim ligna

עֲצֵי ᶠשִׁטִּים אַמָּתַיִם אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ

facies & ,mūdo auro eam teges Et .eius statura dimidium & cubitus &

24 וְאַמָּה וָחֵצִי ᵍקֹמָתוֹ׃ †וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וְעָשִׂיתָ

.circum palmæ clausuram ei facies Et .vndiquaq; auri coronam ei

25 לּוֹ ʰזֵר זָהָב סָבִיב׃ †וְעָשִׂיתָ לּוֹ מִסְגֶּרֶת טֹפַח סָבִיב

quatuor ei facies Et .circum eius clausuræ auri‡coronā facies Et

26 וְעָשִׂיתָ זֵר־זָהָב לְמִסְגַּרְתּוֹ סָבִיב׃ †וְעָשִׂיתָ לּוֹ אַרְבַּע

quatuor † qui angulis quatuor super anulos dabis‡& ,auri anulos

טַבְּעֹת זָהָב וְנָתַתָּ אֶת־הַטַּבָּעֹת עַל אַרְבַּע ⁱהַפֵּאֹת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע

oblationem. oblationem ᵃ נָדַב ᵇ לָקַח †est ‡ab coccum bis tinctum, ‡pilos caprarum. ᶜ שָׁנַן ᵈ עוּר †pro ᵉ שׁוּט ᶠ אוֹר ‡pro ᵍ עָשָׂה facio ʰ בָּנָה ⁱ כָּלָה è lignis †erit ᵏ אָמָה ‡altitudo ˡ קוּם ᵐ צָפָה *Intrinsec⁹& extrinsecus ‡auream ⁿ עָשָׂה ᵒ זוּר †aureos, ‡latere *vno, ‖in latere †secundo. ‡è lignis ᵖ שָׁנָה ᵠ עָשָׂה ʳ צָפָה ˢ בּוֹא †qui sunt in lateribus ‡cum *pones ī arca ᵗ נָשָׂא ᵛ הָיָה †propitiatorium ex ˣ סוּר ʸ נָתַן ᶻ עוּד ᵃ אַמָּה ‡erit ᵇ חָצָה †aureos: ‡auro ᶜ קָשָׁה erit altera ad alteram, ᵈ פָּנָה ‡pones in arca pones †tibi tecum ᵉ יָעַד quod est è lignis ᶠ שׁוּט altitudo ᵍ קוּם quatuor digitorum in circuitu. ʰ זָרָה ‡aureum ‡pones †sunt ⁱ פָּאָה

,vectibus domos in ,anuli erunt clausuræ regione E .eius pedibus
27 רגליו׃ † לעמת המסגרת תהיין הטבעת לבתים לבדים
,Sittim ligna* vectes *facies Et .mensam portandum ad
28 לשאת את־השלחן׃ † ועשית את־הבדים עצי שטים
facies Et .mensa illis in portabitur & ,auro eos operies &
29 וצפית אתם זהב ונשא־בם את־השלחן׃ † ועשית
,eius cyathos & ,eius calamos medios & ,eius cochlearia & ,eius scutellas
קערתיו וכפתיו וקשותיו ומנקיתיו
mensam super dabis Et .eos facies mundum aurum ,eis in* libabit quibus
30 אשר יסך בהן זהב טהור תעשה אתם׃ † ונתת על־השלחן
auro *candelabrum facies Et .iugiter meas facies ad †facierum panem
31 לחם פנים לפני תמיד׃ † ועשית מנרת זהב
,ei⁹ calices ,ei⁹ calam⁹ & ei⁹ Femur* .candelabrũ fiet Ductile .mundo
טהור מקשה תיעשה המנורה ירכה וקנה גביעיה
egredientes* calami sex Et .erunt ipso ex eius flores & ,eius poma*
32 כפתריה ופרחיה ממנה יהיו׃ † וששה קנים יצאים
tres & ,vno eius latere ex candelabri calami tres :eius lateribus è
מצדיה שלשה קני מנרה מצדה האחד ושלשה
amygdalati calices Tres .secundo† eius latere ex candelabri calami
33 קני מנרה מצדה השני׃ † שלשה גבעים משקדים
amygdalati calices tres & :flos & ,pomum ,vno calamo in
בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה גבעים משקדים
è egredietibus calamis sex sic : flos & pomum ,vno calamo in
בקנה האחד כפתר ופרח כן לששת הקנים היצאים מן־
,eius poma ,amygdalati calices quatuor†candelabro in Et .candelabro
34 המנרה׃ † ובמנרה ארבעה גבעים משקדים כפתריה
sub pomum & ,ipso ex calamis duobus sub pomum Et .eius flores &
35 ופרחיה׃ † וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת
sex :ipso ex calamis duobus sub pomum & ,ipso ex calamis duobus
שני הקנים ממנה וכפתר תחת־שני הקנים ממנה לששת
eorũ calami & ,eorum Poma .candelabro è egredientibus calamis
36 הקנים היצאים מן־המנרה׃ † כפתריהם וקנתם
facies Et .mundum aurum ,vnum ductile ipsum totũ :erunt ipso ex
37 ממנה יהיו כלה מקשה אחת זהב טהור׃ † ועשית את־
faciet†lucere & ,eius lucernas faciet ascendere & :septem eius lucernas
נרתיה שבעה והעלה את־נרתיה והאיר
. mundo auro† eius receptacula & ,ipsius forcipes Et .eius facierũ latus super
38 על־עבר פניה׃ † ומלקחיה ומחתתיה זהב טהור׃
.istis vasis omnibus cum* illud faciet * mundi auri Talentum*
39 ככר זהב טהור יעשה אתה את כל־הכלים האלה׃
es factus videre tu quam ,eorum similitudinẽ in† fac & ,vide Et
40 † וראה ועשה בתבניתם אשר־אתה מראה
.monte in
בהר׃

qui recipient vectes, עמת בית *è lignis נשא עשה שוט צפה כפף קשה נקה *ex auro mundo נסך נתן *pones †coram me פנה נור *ex *Hastile *sphærulæ *egredientur צדד †altero. sphærula, sphærula †erunt sphærulæ sphærula sphærula שנה sphærula Sphærulæ קנה ex auro mundo. accendere facies, vel disponet *facies cõtra faciem eius. אור †ex *Et talento *facies *& omnia vasa ista. כלה בנה †secundum

CAP. XXVI. כו

,hyacinthũ & ,retortam byssum ,cortinis decem facies tabernaculum Et
1 † ואת־המשכן תעשה עשר יריעת שש משזר ותכלת
.eos facies cogitantis opus* Cherubim .cocci vermiculum & ,purpurã &
וארגמן ותלעת שני כרבים מעשה חשב תעשה אתם׃
latitudo & ,cubito in* viginti & octo † vnius cortinæ Longitudo
2 † ארך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה ורחב
. cortinis omnibus†vna Mensura .vnius cortinæ cubito in*quatuor
ארבע באמה היריעה האחת מדה אחת לכל־היריעת׃
quinq; & ,suã sororem ad mulier coniunctæ erunt cortinæ Quinque
3 † חמש היריעת תהיין חברת אשה אל־אחתה וחמש
laqueolos facies Et .suam sororem ad quaque coniunctæ cortinæ
4 יריעת חברת אשה אל־אחתה׃ † ועשית ללאת
:cõiunctione in extremo ab vnius cortinæ labium super†hyacinthi
תכלת על שפת היריעה האחת מקצה בחברת
. secundæ coniunctione in extremæ cortinæ labio*in facies sic &
וכן תעשה בשפת היריעה הקיצונה במחברת השנית׃
quinquaginta & ,vna cortina in facies laqueolos Quinquaginta
5 † חמשים ללאת תעשה ביריעה האחת וחמשים
.secundæ coniunctione in†quæ , cortinæ extremo in facies laqueolos
ללאת תעשה בקצה היריעה אשר במחברת השנית
quinquaginta facies Et .suam sororem ad quaque ansulæ Suscipientes
6 מקבילת הללאת אשה אל־אחתה׃ † ועשית חמשים
,vncinis in suã sororem ad vnãquamq; cortinas coniunges & ,auri vncinos
קרסי זהב וחברת את־היריעת אשה אל־אחתה בקרסים
tẽtorium in* caprarum†cortinas facies Et .vnum tabernaculum erit &
7 והיה המשכן אחד׃ † ועשית יריעת עזים לאהל
Longitudo .eas facies cortinas vndecim :tabernaculũ super
8 על־המשכן עשתי־עשרה יריעת תעשה אתם׃ † ארך
cortinæ cubito in quatuor latitudo & ,cubito in triginta vnius cortinæ
היריעה האחת שלשים באמה ורחב ארבע באמה היריעה

è bysso retorta, & hyacintho, & purpura, & vermiculo *opere phrygionico שן †erit *cubitorum *cubitorum †erit altera ad alteram, חיה altera ad alteram. עשה לול †in ora שפה *ora קוץ שנה test Oppositi erũt laqueoli alter ad alterum. alterã ad alteram cum †è pilis *ad operimentum cubitorum

.vnius Mensura †vna vndecim .cortinis Et coniunges
האחת מדה אחת לעשתי עשרה יריעת׃ † וחברת את־
duplicabis & :seorsum cortinas sex & ,seorsum cortinas quinq;
9 חמש היריעת לבד ואת־שש היריעת לבד וכפלת את־
quinquaginta facies Et .tentorij facierum regione è sextam cortinam
10 היריעה הששית אל־מול פני האהל׃ † ועשית חמשים
;coniunctione in extremæ vnius cortinæ labium super laqueolos
ללאת על שפת היריעה האחת הקיצנה בחברת
. secundæ coniunctionis cortinæ labium super laqueolos quinquaginta &
וחמשים ללאת על שפת היריעה החברת השנית׃
vncinos induces & :quinquaginta æreos vncinos facies Et
11 † ועשית קרסי נחשת חמשים והבאת את־הקרסים
superfluitas Et .vnum erit & ,tentorium coniunges & ,laqueolos in
12 בללאת וחברת את־האהל והיה אחד׃ † וסרח
superfluet superabundans cortinæ dimidium ,tentorij cortinis in abundans
העדף ביריעת האהל חצי היריעה העדפת תסרח
supfluente in inde cubitus & ,hinc cubitus Et .tabernaculi postrema super
13 על אחרי המשכן׃ † והאמה מזה והאמה מזה בעדף
lateribus super superfluum erit ,tentorij cortinarum longitudine in
בארך יריעת האהל יהיה סרוח על־צדי
,tentorio operimentũ facies Et .illud tegendũ ad inde & hinc tabernaculi
14 המשכן מזה ומזה לכסתו׃ † ועשית מכסה לאהל
. desuper taxorum pellium†operimentũ & ,rubricatas†arietum pelles*
ערת אילם מאדמים ומכסה ערת תחשים מלמעלה׃
. stantes Sittim lignis*tabernaculo tabulas facies Et
15 † ועשית את־הקרשים למשכן עצי שטים עמדים׃
,cubiti dimidij & ,cubiti & :tabulæ longitudo cubitorum Decem
16 † עשר אמות ארך הקרש ואמה וחצי האמה
dispositæ* vni tabulæ manus* Duæ . vnius tabulæ latitudo
17 רחב הקרש האחד׃ † שתי ידות לקרש האחד משלבת
. tabernaculi tabulis omnibus facies sic :suam sororem ad qualibet†
אשה אל־אחתה כן תעשה לכל קרשי המשכן׃
angulum†ad tabulas viginti ,tabernaculo tabulas facies Et
18 † ועשית את־הקרשים למשכן עשרים קרש לפאת
subter facies argenti bases quadraginta Et .austrum ad meridiei
19 נגבה תימנה׃ † וארבעים אדני־כסף תעשה תחת
duabus ,vnam tabulam subter bases duas ,tabulas viginti
עשרים הקרש שני אדנים תחת־הקרש האחד לשתי
.eius manibus*duabus ,vnam tabulam subter bases duas & ;eius manibus
ידתיו ושני אדנים תחת־הקרש האחד לשתי ידתיו׃
.tabulas viginti ,aquilonis angulum†ad secundæ*tabernaculi costæ Et
20 † ולצלע המשכן השנית לפאת צפון עשרים קרש׃
,vnam tabulam subter bases duas ,argenti earum bases quadraginta Et
21 † וארבעים אדניהם כסף שני אדנים תחת הקרש האחד
,mare ad tabernaculi latera ad Et .vnam tabulam subter bases duas &
22 ושני אדנים תחת הקרש האחד׃ † ולירכתי המשכן ימה
angulis in facies tabulas duas Et .tabulas sex facies
23 תעשה ששה קרשים׃ † ושני קרשים תעשה למקצעת
pariter & ,infra de geminatæ erunt Et .duobus lateribus in tabernaculi
24 המשכן בירכתים׃ † ויהיו תאמם מלמטה ויחדו
,ipsis ãbabus erit Sic .vnum anulum ad ei⁹ caput super perfectæ† erunt
יהיו תמים על־ראשו אל־הטבעת האחת כן יהיה לשניהם
earum bases & ,tabulæ octo erunt Et . erunt angulis duobus in
25 לשני המקצעת יהיו׃ † והיו שמנה קרשים ואדניהם
duæ & ,vnam tabulam subter bases Duæ . bases sedecim ,argenti
כסף ששה עשר אדנים שני אדנים תחת הקרש האחד ושני
, Sittim lignis† vectes facies Et .vnam tabulam subter bases
26 אדנים תחת הקרש האחד׃ † ועשית בריחם עצי שטים
vectes quinque Et .vnius tabernaculi costæ* tabulis quinque
27 חמשה לקרשי צלע־המשכן האחד׃ † וחמשה בריחם
costæ tabulis vectes quinque & ,secundæ† tabernaculi costæ tabulis
לקרשי צלע המשכן השנית וחמשה בריחם לקרשי צלע
medio in medius vectis Et .mare ad latera duo ad tabernaculi
28 המשכן לירכתים ימה׃ † והבריח התיכן בתוך
tabulas Et .extremum ad extremo ab penetrans tabularum
29 הקרשים מברח מן־הקצה אל־הקצה׃ † ואת־הקרשים
cooperies & ,vectib⁹ domos†auro† facies earum anulos & ,auro teges
תצפה זהב ואת־טבעתיהם תעשה זהב בתים לבריחם וצפית
,eius iudiciũ secundũ tabernaculũ eriges Et . auro vectes
30 את־הבריחם זהב׃ † והקמת את־המשכן כמשפטו
,purpura & ,hyacintho†velum facies Et .monte in videre es factus quod
31 אשר הראית בהר׃ † ועשית פרכת תכלת וארגמן
.Cherubim*illud faciet cogitãtis opus :retorta bysso & ,cocci vermiculo &
ותולעת שני ושש משזר מעשה חשב יעשה אתה כרבים׃
,auro obductis Sittim columnis quatuor super illud dabis† Et
32 † ונתתה אתה על־ארבעה עמודי שטים מצפים זהב

†erit בדד cõtra faciem tecti. פנה in ora in ora בוא tectum, quæ supfluit tecti, חצה in posterioribus tecti צדד tecto כסה עשה *è pellibus †rubricatis *è pellibus עור *è אמה *incastraturæ erunt *vt gradus scalæ שנה †altera ad alteram, *latus meridianum פאה ימן שנה *incastraturis lateri *secundo †plagam argenteas, alteram. occidentem ים inferne, היה תאם †geminatæ תמם argenteæ, שנה alteram. †è עשה שוט *lateris *secundi occidentem. ים תוך erit transiens קצה †ex *loca צפה dispositionẽ קום quam †ex ראה opere phrygionico facies *cum figuris †pones שן

dabis Et . argenteas bases quatuor super aurei earū vncini .
33 ווויהם זהב על־ארבעה אדני־כסף׃ ונתתה את־
arcam veli domo à illuc introduces & ,vncinos subter velum
הפרכת תחת הקרסים והבאת שמה מבית לפרכת את ארון
sanctitate inter & ,sanctitate inter vobis velum diuidet & ,testimonij
העדות והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדש
sanctitate in testimonij arcā super propitiatorium pones Et .sanctitatum
הקדשים׃ 34 ונתת את־הכפרת על ארון העדת בקדש
& ,velum extra ab mensam pones Et .sanctitatum
הקדשים׃ 35 ושמת את־השלחן מחוץ לפרכת ואת־
mensam & ,austrū ad tabernaculi costa super mensam contra candelabrū
המנרה נכח השלחן על צלע המשכן תימנה והשלחן
tabernaculi ostium ad operimentum facies Et .aquilonis costam super dabis
תתן על־צלע צפון׃ 36 ועשית מסך לפתח האהל
opere ,retorta bysso & ,cocci vermiculo & ,purpura & ,hyacintho
תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה
eas cooperies & ,Sittim columnas quinque aulæo facies Et .recamantis
רקם׃ 37 ועשית למסך חמשה עמודי שטים וצפית אתם
.aeris bases quinque eis fundes & ,aurei earū vncini ,auro
זהב וויהם זהב ויצקת להם חמשה אדני נחשת׃

CAP. XXVII. כז

lōgitudo cubitorū quinque :Sittim lignis altare facies Et
1 ועשית את־המזבח עצי שטים חמש אמות ארך
cubitorū trium & ,altare erit Quadratū ,latitudo cubitorum quinq; &
וחמש אמות רחב רבוע יהיה המזבח ושלש אמות
ipso Ex .eius angulis quatuor super eius cornua facies Et .eius statura
קמתו׃ 2 ועשית קרנתיו על ארבע פנתיו ממנו
eius ollas facies Et .ære illud cooperies & ,eius cornua erunt
תהיין קרנתיו וצפית אתו נחשת׃ 3 ועשית סירתיו
,eius tridentes & ,eius aspersoria & ,eius scopas & ,illud excinerandum ad
לדשנו ויעיו ומזרקתיו ומזלגתיו
ei facies Et .æs facies eius vasis Omnibus .eius receptacula &
ומחתתיו לכל־כליו תעשה נחשת׃ 4 ועשית לו
anulos quatuor reti super facies Et .æris retis opere cribrum
מכבר מעשה רשת נחשת ועשית על־הרשת ארבע טבעת
ambitum subter illud pones Et .eius extremitatibus super æris
נחשת על ארבע קצותיו׃ 5 ונתתה אתה תחת כרכב
.altaris medium ad vsque rete erit & ,infra de altaris
המזבח מלמטה והיתה הרשת עד חצי המזבח׃
.ære eos cooperies & ,Sittim lignis vectes ,altari vectes facies Et
6 ועשית בדים למזבח בדי עצי שטים וצפית אתם נחשת׃
duobus super vectes & ,anulos in eius vectes inducentur Et
7 והובא את־בדיו בטבעת והיו הבדים על־שתי
.illud facies tabulatum Cauum .illud ferendo in altaris lateribus
צלעת המזבח בשאת אתו׃ 8 נבוב לחת תעשה אתו
facies Et .facient sic ,monte in te fecit videre Quemadmodū
כאשר הראה אתך בהר כן יעשו׃ 9 ועשית את
bysso atrio Fundæ .austrum ad meridiei angulum ad tabernaculi atrium
חצר המשכן לפאת נגב־תימנה קלעים לחצר שש
eius colūnæ Et .vnum angulum ad longitudo cubito in Centum ,retorta
משזר מאה באמה ארך לפאה האחת׃ 10 ועמדיו
earum circuli & ,colūnarū vncini ,æris viginti earum bases & ,viginti
עשרים ואדניהם עשרים נחשת ווי העמדים וחשקיהם
.longitudine ,centū fundæ longitudine in aquilonis angulum ad sic Et ,argenti
כסף׃ 11 וכן לפאת צפון בארך קלעים מאה ארך
vncini ,æris viginti eius bases & ,viginti eius columnæ &
ועמדו עשרים ואדניהם עשרים נחשת ווי
,maris angulum ad atrij latitudo Et .argenti earum circuli & ,columnarū
העמדים וחשקיהם כסף׃ 12 ורחב החצר לפאת־ים
.decem earum bases & ,decem earū colūnæ ;cubitorū quinquaginta fundæ
קלעים חמשים אמה עמדיהם עשרה ואדניהם עשרה׃
.cubiti quinquaginta oriente ad anteriorē angulum ad ,atrij latitudo Et
13 ורחב החצר לפאת קדמה מזרחה חמשים אמה׃
,tres earū columnæ ,humero fundæ cubitorum quindecim Et
14 וחמש עשרה אמה קלעים לכתף עמדיהם שלשה
,fundæ quindecim secundo humero Et .tres earum bases &
ואדניהם שלשה׃ 15 ולכתף השנית חמש עשרה קלעים
atrij portæ Et .tres earum bases & ,tres earum columnæ
עמדיהם שלשה ואדניהם שלשה׃ 16 ולשער החצר
,cocci vermiculo & ,purpura & ,hyacintho cubitorū viginti operimentum
מסך עשרים אמה תכלת וארגמן ותולעת שני
earū bases & ,quatuor earū Columnæ .recamantis opere ,retorta bysso &
ושש משזר מעשה רקם עמדיהם ארבעה ואדניהם
argento cinctæ circum atrij columnæ Omnes .quatuor
ארבעה׃ 17 כל־עמודי החצר סביב מחשקים כסף

cubitorum centum atrij Longitudo .aerei earum bases & ,argentei earū vncini
וויהם כסף ואדניהם נחשת׃ 18 ארך החצר מאה באמה
quinque statura & ,quinquaginta in quinquaginta latitudo & ,cubito in
ורחב חמשים בחמשים וקמה חמש
vasis Omnibus .æreæ earum bases & ,retorta bysso & ,cubitorum
אמות שש משזר ואדניהם נחשת׃ 19 לכל כלי
atrij claui omnes & ,ei claui omnes & ,eius seruitio omni in tabernaculi
המשכן בכל עבדתו וכל־יתדתיו וכל־יתדת החצר
oleum te ad accipient & ,Israel filiis præcipies tu Et .æs
נחשת׃ 20 ואתה תצוה את־בני ישראל ויקחו אליך שמן
.semper lucernam ascēdere faciendū ad ,luminari contusum ,purum oleę
זית זך כתית למאור להעלת נר תמיד׃
disponet ,testimonij super quod velum extra ab conuentus tabernaculo In
21 באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על־העדת יערך
Statutū .DOMINO coram mane vsq; vespera à ei filij & ,Aharon eam
אתו אהרן ובניו מערב עד־בקר לפני יהוה חקת
.Israel filiis à eorum generationibus seculi
עולם לדרתם מאת בני ישראל׃

CAP. XXVIII. כח

& ,tuum fratrem Aharon te ad facappropinquare tu Et
1 ואתה הקרב אליך את־אהרן אחיך ואת־
,Aharō mihi fungēdū sacerdotio ad ,Israel filiorum medio è secum eius filios
בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו־לי אהרן
facies Et .Aharon filij Ithamar & ,Elhazar ,Abihu & ,Nadab
נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן׃ 2 ועשית
tu Et .decorem & gloriam ad tuo fratri Aharon sanctitatis vestes
בגדי־קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת׃ 3 ואתה
:sapientiæ spiritu eum repleui quem ,corde sapiētes omnes ad loqueris
תדבר אל־כל־חכמי־לב אשר מלאתיו רוח חכמה
.mihi sacerdotio fungendū ad ,eū sanctificādū ad ,Aharon vestes
ועשו את־בגדי אהרן לקדשו לכהנו־לי׃
,pallium & ,suphumerale & ,pectorale ,facient quas vestes hæ Et
4 ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל
Aharon sanctitatis vestes facient Et .baltheu & ,cidarin ,oculatam tunicā &
וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי־קדש לאהרן
,aurum accipient ipsi Et .mihi sacerdotio fungēdū ad ,ei filiis & ,tuo fratri
אחיך ולבניו לכהנו־לי׃ 5 והם יקחו את־הזהב
byssum & ,cocci vermiculum & ,purpuram & ,hyacinthu &
ואת־התכלת ואת־הארגמן ואת־תולעת השני ואת־השש׃
vermiculo ,purpura & ,hyacintho ,auro superhumerale facient Et
6 ועשו את־האפד זהב תכלת וארגמן תולעת
erit iunctæ scapulæ Duæ .cogitantis opere ,retorta bysso & ,cocci
שני ושש משזר מעשה חשב׃ 7 שתי כתפת חברת יהיה־
,ei superhumeralis artificis Et .iūgetur & ,eius extremitates duas ad ei
לו אל־שני קצותיו וחבר׃ 8 וחשב אפדתו
,purpura & ,hyacintho ,auro ,erit ipso ex ,ipsi op sicut ,illud sup quod
אשר עליו כמעשהו ממנו יהיה זהב תכלת וארגמן
lapides duos accipies Et .retorta bysso & ,cocci vermiculo &
ותולעת שני ושש משזר׃ 9 ולקחת את־שתי אבני־
Sex .Israel filiorum nomina eis super aperies & ,onychis
שהם ופתחת עליהם שמות בני ישראל׃ 10 ששה
residua sex nomina & ,vno lapide super eorū nominibus de
משמתם על האבן האחת ואת־שמות הששה הנותרים
lapidis artificis Opere .eorum generationes iuxta ,secundo lapide super
על־האבן השנית כתולדתם׃ 11 מעשה חרש אבן
filiorum nominibus super lapides ambos aperies sigilli apertionibus
פתוחי חתם תפתח את־שתי האבנים על־שמת בני
pones Et .eos facies auri ocellaturis circundatos :Israel
ישראל מסבת משבצות זהב תעשה אתם׃ 12 ושמת את־
filiis recordationū lapides ,superhumeralis scapulis super lapides ambos
שתי האבנים על כתפת האפד אבני זכרן לבני
super DOMINO coram eorum nomina Aharon portabit Et .Israel
ישראל ונשא אהרן את־שמותם לפני יהוה על־
.auri ocellaturas facies Et .memoriam ad suis humeris duobus
שתי כתפיו לזכרן׃ 13 ועשית משבצת זהב׃
opere eas facies ,conterminas mundo auro catenas duas Et
14 ושתי שרשרת זהב טהור מגבלת תעשה אתם מעשה
.ocellaturis super complicationum catenas dabis & ,funis
עבת ונתתה את־שרשרת העבתת על־המשבצת׃
superhumeralis op Sicut .cogitātis opere ,iudicij pectorale facies Et
15 ועשית חשן משפט מעשה חשב כמעשה אפד
bysso & ,cocci vermiculo & ,purpura & ,hyacintho ,auro .illud facies
תעשנו זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש
,ei lōgitudo Palmus ,duplicatū erit Quadratū .illud facies ,retorta
משזר תעשה אתו׃ 16 רבוע יהיה כפול זרת ארכו

†cubitorum, *altitudo קום †ex *Omnia vasa אמת כלה *cum omni ministerio *ex ære. accipiendo afferent לקח זכך *pro vt ardere faciant כתת עלה נור יעד *ecclesiæ extra velum, *est iuxta arcam testimonij, †perpetuum. עוד חקק דור *vt sacerdotio fungatur *quos repleui *vt sacerdotio fungatur עשה *funt opere phrygionico oculis contexta, *vt sacerdotio fungantur לקח שן *ex phrygionico. *erunt *coniungetur. *baltheus *qui est *ex קצה onychinos, *sculpes in nomina in lapicide sculpturis *sculpes *cum palis in oris *memoriæ פנה palas *ex plectili, plectiles in palis. phrygionico. *ex *erit

נוח *intra velum בוא עוד נתן שום *in latere נור ימן pones in latere *aulæum סכך *ex acupictoris. *Sittinas. *erit עשה אמה altitudo קום lebetes היה צפה removendum cinerem ei, *crateras Omnia vasa *ex ære. כלה *reticulato æreum. קצה inferne, חצה בוא שנה *ad ferendum *Cum vacuo inter tabulas נשא ביב *plagam australe ad meridiem. Cortinæ פאה ימן *cubitorum *plagā vnā. *fila eas cingētia argētea plagæ aquilonarem *erūt cortinæ *æreæ, *fila eas cingētia argētea *latus occidentale, cortinæ *latus orientale פאה *erūt cortinæ lateri vni, *lateri *cortinæ שנה erit aulæum *ex סכך שן phrygionico. *erunt

,eorũ sanctificationum donis omnibus in Israel filij sanctificabunt
יַקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל־מַתְּנֹת קָדְשֵׁיהֶם
.DOMINO coram eis beneplacitũ ad iugiter eius fronte supra erit &
וְהָיָה עַל־מִצְחוֹ תָּמִיד לְרָצוֹן לָהֶם לִפְנֵי יְהוָה׃
facies baltheũ &,byssi cidarim facies &,byssi tunicam stringes Et
וְשִׁבַּצְתָּ הַכְּתֹנֶת שֵׁשׁ וְעָשִׂיתָ מִצְנֶפֶת שֵׁשׁ וְאַבְנֵט תַּעֲשֶׂה
39 eis facies &,tunicas facies Aharon filijs Et recamantis opere
40 מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃ וְלִבְנֵי אַהֲרֹן תַּעֲשֶׂה כֻתֳּנֹת וְעָשִׂיתָ לָהֶם
.decorem & gloriam ad eis facies mitras &,baltheos
אַבְנֵטִים וּמִגְבָּעוֹת תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃
,secum eius filios &,tuum fratrẽ Aharon illa facies induere Et
41 וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם אֶת־אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ
,eos sanctificabis &,eorum manum implebis &,illos vnges &
וּמָשַׁחְתָּ אֹתָם וּמִלֵּאתָ אֶת־יָדָם וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם
operiendũ ad lini feminalia eis fac Et .mihi fungẽtur sacerdotio &
42 וְכִהֲנוּ־לִי׃ וַעֲשֵׂה לָהֶם מִכְנְסֵי־בָד לְכַסּוֹת
super erunt Et .erunt femora ad vsq; &,lumbis A nuditatis carnem
43 בְּשַׂר עֶרְוָה מִמָּתְנַיִם וְעַד־יְרֵכַיִם יִהְיוּ׃ וְהָיוּ עַל־
,conuentus tabernaculum ad ipsos ingrediendo in,eius filios super &,Aharon
אַהֲרֹן וְעַל־בָּנָיו בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד
non &,sanctitate in ministrandum ad altare ad ipsos accedendo in vel
אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ וְלֹא־
eius semini & ,ei seculi Statutum .morientur &,iniquitatem ferent
יִשְׂאוּ עָוֹן וָמֵתוּ חֻקַּת עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ
.eum post
אַחֲרָיו׃

CAP. XXIX. כט

,eos sanctificandum ad eis facies quod verbum hoc Et
1 וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְקַדֵּשׁ אֹתָם
arietes &,bouis filiũ vnum iuuencum Cape .mihi fungẽdũ sacerdotio ad
לְכַהֵן לִי לְקַח פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר וְאֵילִם
mixtas infermentatas placẽtas &,azymorum panem Et,perfectos duos
2 שְׁנַיִם תְּמִימִם׃ וְלֶחֶם מַצּוֹת וְחַלֹּת מַצֹּת בְּלוּלֹת
facies triticorum simila,oleo in vncta infermentata lagana &,oleo in
בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן סֹלֶת חִטִּים תַּעֲשֶׂה
ea facies appropinquare &,vno canistro super ea dabis Et .ea
3 אֹתָם׃ וְנָתַתָּ אוֹתָם עַל־סַל אֶחָד וְהִקְרַבְתָּ אֹתָם
&,Aharon Et .arietes duos &,iuuencum &,canistro in
4 בַּסָּל וְאֶת־הַפָּר וְאֵת שְׁנֵי הָאֵילִם׃ וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־
lauabis &,conuentus tabernaculi ostium ad facies appropinquare eius filios
בָּנָיו תַּקְרִיב אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְרָחַצְתָּ
Aharon facies induere &,vestes accipies Et .aqua in eos
5 אֹתָם בַּמָּיִם׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הַבְּגָדִים וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת־אַהֲרֹן
&,superhumerale ac,superhumeralis pallium &,tunicam
אֶת־הַכֻּתֹּנֶת וְאֵת מְעִיל הָאֵפֹד וְאֶת־הָאֵפֹד וְאֶת־
super cidarim pones Et .superhumeralis artificio in ei cinges &,pectorale
6 הַחֹשֶׁן וְאָפַדְתָּ לוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפֹד׃ וְשַׂמְתָּ הַמִּצְנֶפֶת עַל־
.cidarim super sanctitatis diadema dabis &,eius caput
רֹאשׁוֹ וְנָתַתָּ אֶת־נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ עַל־הַמִּצְנָפֶת׃
vnges &,eius caput sup fundes &,vnctionis oleum accipies Et
7 וְלָקַחְתָּ אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְיָצַקְתָּ עַל־רֹאשׁוֹ וּמָשַׁחְתָּ
,tunicas eos induere facies &,facies appropinquare eius filios Et .eum
8 אֹתוֹ׃ וְאֶת־בָּנָיו תַּקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּם כֻּתֳּנֹת׃
eis vincies &,eius filios & Aharon,baltheo eos cinges Et
9 וְחָגַרְתָּ אֹתָם אַבְנֵט אַהֲרֹן וּבָנָיו וְחָבַשְׁתָּ לָהֶם
manum implebis &,seculi statutum in sacerdotium eis erit &,mitras
מִגְבָּעֹת וְהָיְתָה לָהֶם כְּהֻנָּה לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִלֵּאתָ יַד־
coram iuuencum facies appropinquare Et.eius filiorũ manũ &,Aharon
10 אַהֲרֹן וְיַד־בָּנָיו׃ וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַפָּר לִפְנֵי
caput super suas manus eius filij &,Aharon fulcient &,conuentus tabernaculo
אֹהֶל מוֹעֵד וְסָמַךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ
tabernaculi ostiũ ad DOMINO coram iuuencum mactabis Et .iuuenci
11 הַפָּר׃ וְשָׁחַטְתָּ אֶת־הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל
cornibus super dabis &,iuuenci sanguine e capies Et .conuentus
12 מוֹעֵד׃ וְלָקַחְתָּ מִדַּם הַפָּר וְנָתַתָּה עַל־קַרְנֹת
fundamentum ad fundes sanguinem omnem Et .tuo digito in altaris
הַמִּזְבֵּחַ בְּאֶצְבָּעֶךָ וְאֶת־כָּל־הַדָּם תִּשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד
&,intestinum operientem adipem omnem capies Et .altaris
13 הַמִּזְבֵּחַ׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־כָּל־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת
,eos super qui adipem & ,renes duos & ,hepate super reticulum
הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן
,eius pellem &,iuuenci carnem Et .altari in facies suffire &
14 וְהִקְטַרְתָּ הַמִּזְבֵּחָה׃ וְאֶת־בְּשַׂר הַפָּר וְאֶת־עֹרוֹ
.hoc Peccatum .castrametationem extra ab igne in combures eius fimum &
וְאֶת־פִּרְשׁוֹ תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה חַטָּאת הוּא׃

quatuor ,lapidis plenitudinem eo in implebis Et .eius latitudo palmus &
17 וְזֶרֶת רָחְבּוֹ׃ וּמִלֵּאתָ בוֹ מִלֻּאַת אֶבֶן אַרְבָּעָה
ordo ,Smaragdus &,Topazius ,Sardius : Ordo .lapidis ordinibus
טוּרִים אָבֶן טוּר אֹדֶם פִּטְדָה וּבָרֶקֶת הַטּוּר
.Adamas &,Saphyrus ,Carbunculus :secũdus ordo Et .vnus
18 הָאֶחָד׃ וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ סַפִּיר וְיָהֲלֹם׃
.Amethistus & ,Achates ,Lyncurius :tertius ordo Et
19 וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי לֶשֶׁם שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה׃
auro Constricti :Iaspis &,Onyx ,Chrysolithus :quartus ordo Et
20 וְהַטּוּר הָרְבִיעִי תַּרְשִׁישׁ וְשֹׁהַם וְיָשְׁפֵה מְשֻׁבָּצִים זָהָב
filiorũ nominibus super erunt lapides Et .suis pleunitudinibus in erunt
21 יִהְיוּ בְּמִלּוּאֹתָם׃ וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶיןָ עַל־שְׁמֹת בְּנֵי־
super vir sigilli apertionibus,ipsorũ nomina super,duodecim Israel
יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עַל־שְׁמֹתָם פִּתּוּחֵי חוֹתָם אִישׁ עַל־
pectorali super facies Et .tribubus duodecim erunt,suo nomine
22 שְׁמוֹ תִּהְיֶיןָ לִשְׁנֵי עָשָׂר שָׁבֶט׃ וְעָשִׂיתָ עַל־הַחֹשֶׁן
extremitatib duab sup anulos ambos dabis &,auri anulos duos
שַׁרְשֹׁת גַּבְלֻת מַעֲשֵׂה עֲבֹת זָהָב טָהוֹר׃ וְעָשִׂיתָ עַל־הַחֹשֶׁן
23 extremitatib duab sup anulos ambos dabis & ,auri anulos duos
שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב וְנָתַתָּ אֶת־שְׁתֵּי הַטַּבָּעוֹת עַל־שְׁנֵי קְצוֹת
anulis duobus super auri complicationes duas pones Et .pectoralis
24 הַחֹשֶׁן׃ וְנָתַתָּה אֶת־שְׁתֵּי עֲבֹתֹת הַזָּהָב עַל־שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת
duarum extremitates duas Et .pectoralis extremitatibus in
25 אֶל־קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃ וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי
scapulis super dabis & ,ocellaturis duabus super dabis complicationũ
הָעֲבֹתֹת תִּתֵּן עַל־שְׁתֵּי הַמִּשְׁבְּצוֹת וְנָתַתָּה עַל־כִּתְפוֹת
,auri anulos duos facies Et .eius faciorum regione e superhumeralis
26 הָאֵפֹד אֶל־מוּל פָּנָיו׃ וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב
quod eius labio super pectoralis extremitatibus duab super eos pones &
וְשַׂמְתָּ אֹתָם עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן עַל־שְׂפָתוֹ אֲשֶׁר
,auri anulos duos facies Et .domum in superhumeralis latus ad
27 אֶל־עֵבֶר הָאֵפֹד בָּיְתָה׃ וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב
regione e infra ab superhumeralis scapulis duabus super eos dabis &
וְנָתַתָּה אֹתָם עַל־שְׁתֵּי כִתְפוֹת הָאֵפוֹד מִלְּמַטָּה מִמּוּל
.superhumeralis artificio desuper eius coniunctionem contra eius facierũ
פָּנָיו לְעֻמַּת מַחְבַּרְתּוֹ מִמַּעַל לְחֵשֶׁב הָאֵפוֹד׃
superhumeralis anulos ad eius anulis ab pectorale leuabunt Et
28 וְיִרְכְּסוּ אֶת־הַחֹשֶׁן מִטַּבְּעֹתָו אֶל־טַבְּעֹת הָאֵפֹד
tollatur non &,superhumeralis artificio super existendum ad,hyacinthi filo in
בִּפְתִיל תְּכֵלֶת לִהְיוֹת עַל־חֵשֶׁב הָאֵפוֹד וְלֹא־יִזַּח
filiorũ nomina Aharon portabit Et .superhumerali desuper pectorale
29 הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֵפוֹד׃ וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־שְׁמוֹת בְּנֵי־
,sanctitate ad ipsum ingrediendo in,suũ cor super ,iudicij pectorali in Israel
יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל־לִבּוֹ בְּבֹאוֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ
.iugiter DOMINO coram memoriam in
30 לְזִכָּרֹן לִפְנֵי־יְהוָה תָּמִיד׃ וְנָתַתָּ אֶל־חֹשֶׁן
,Aharon cor super erunt & ,Thummim & ,Vrim iudicij
הַמִּשְׁפָּט אֶת־הָאוּרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים וְהָיוּ עַל־לֵב אַהֲרֹן
filiorũ iudicium Aharon portabit Et .DOMINO corã eius ingrediendo in
בְּבֹאוֹ לִפְנֵי יְהוָה וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־מִשְׁפַּט בְּנֵי־
faciens Et .semper DOMINO coram suum cor super Israel
31 יִשְׂרָאֵל עַל־לִבּוֹ לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד׃ וְעָשִׂיתָ אֶת־
eius capitis erit Et .hyacinthi totum superhumeralis pallium
32 מְעִיל הָאֵפוֹד כְּלִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה פִי־רֹאשׁוֹ
eos sicut ,texentis opere circum eius ori erit Labium .eius medio in
בְּתוֹכוֹ שָׂפָה יִהְיֶה לְפִיו סָבִיב מַעֲשֵׂה אֹרֵג כְּפִי
mala punica eius fimbris sup facies Et .scindatur ne ,ei erit loricæ
33 תַחְרָא יִהְיֶה־לּוֹ לֹא יִקָּרֵעַ׃ וְעָשִׂיתָ עַל־שׁוּלָיו רִמֹּנֵי
.circum eius fimbriis super cocci vermiculo & ,purpura & ,hyacinthi
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי עַל־שׁוּלָיו סָבִיב
,Punicũ malũ &,auri Tintinabulũ .circũ catũ medio in auri tintinabula &
34 וּפַעֲמֹנֵי זָהָב בְּתוֹכָם סָבִיב׃ פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמּוֹן
.circum pallij fimbriis super ,Punicũ malũ &,auri tintinabulum
פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמּוֹן עַל־שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב׃
ipsum ingrediendo in,ei vox audietur &,ministrãdũ ad Aharon super erit Et
35 וְהָיָה עַל־אַהֲרֹן לְשָׁרֵת וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ
.morietur non &,ipsum exeundo in &,DOMINO coram sanctitatem ad
אֶל־הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי יְהוָה וּבְצֵאתוֹ וְלֹא יָמוּת׃
Sanctitas :sigilli apertiones eum super aperies &,mũdo auro florem facies Et
36 וְעָשִׂיתָ צִּיץ זָהָב טָהוֹר וּפִתַּחְתָּ עָלָיו פִּתּוּחֵי חֹתָם קֹדֶשׁ
super erit &,hyacinthi filo super eam pones Et .DOMINO
37 לַיהוָה׃ וְשַׂמְתָּ אֹתוֹ עַל־פְּתִיל תְּכֵלֶת וְהָיָה עַל־
frõtem supra erit Et .erit cidaris faciorum regione e ,cidarim
38 הַמִּצְנָפֶת אֶל־מוּל פְּנֵי־הַמִּצְנֶפֶת יִהְיֶה׃ וְהָיָה עַל־מֵצַח
quas sanctificationum iniquitatem Aharon portabit & ,Aharon
אַהֲרֹן וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־עֲוֹן הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר

Marginal notes (left): נתן, רצה mitram, עשה phrygionis, בגדה pileos, consecrabis, כסה turpitudinis, ערה היה quando ingredientur, ecclesiæ, בוא יעד cum appropinquauerint, נגש neque, perpetuum erit, נשא עוה, מות חקק est, פרה immaculatos, panes infermentatos, חל חנט Ex, pones in offeres, ecclesiæ יעד, eum baltheo, mitram, שׂום pones, נתן, בנה, consecrabis חקק, פרה ecclesiæ, iungent ראש יעד, ecclesiæ pones in, fibram cum est, כלה עור igni extra castra. Sacrificium pro peccato est.

Marginal notes (right): eum impletione, Iaspis, שנה, הלם, שבה, חלם, Berillus, ישף, cum, היה secundum, sculpturis, singuli cum, שנה plectili ex, pones, catenas aureas, קצה catenarum pones, palis, pones foris, cõtra faciẽ in ora eius quæ, שׂום, intrinsecus, duobus lateribus, inferne, supra baltheum, פנה, iungent, vt sit super baltheum, separetur, חנה זחח, quando ingredietur sanctuarium, בוא, Illuminationes & Perfectiones, תמם, quando ingredietur, capitij, פה Ora, ex, פעם, sonus quando ingredietur sanctuariũ, quando egredietur, יצא, laminã ex sculpes in ea sculpturis, שׂום, mitrã, e regione mitræ, פנה עוה

eius filij &, Aharon fulcient &, capies vnum arietem Et — iungent

15 וְאֶת־הָאַיִל הָאֶחָד תִּקָּח וְסָמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־ — לָקַח

capies &, arietem mactabis Et. arietis caput super suas manus

16 יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃ וְשָׁחַטְתָּ אֶת־הָאָיִל וְלָקַחְתָּ

arietem Et. circum altare super asperges &, eius sanguinem

17 אֶת־דָּמוֹ וְזָרַקְתָּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְאֶת־הָאַיִל — נָתַח

dabis &, eius crura &, eius intestinum lauabis &, eius frusta in cõcides — pones

תְּנַתֵּחַ לִנְתָחָיו וְרָחַצְתָּ קִרְבּוֹ וּכְרָעָיו וְנָתַתָּ

arietem totum facies suffire Et. eius caput super &, eius frusta super

18 עַל־נְתָחָיו וְעַל־רֹאשׁוֹ׃ וְהִקְטַרְתָּ אֶת־כָּל־הָאַיִל

DOMINO Ignitio* quietis odor* DOMINO hoc Holocaustum. altari in — in odorem * Oblatio ignita

הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא לַיהוָה רֵיחַ נִיחוֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה — נוּחַ אֵשׁ

eius filij &, Aharon fulciet &, secundum arietem capies Et. ipse

19 הוּא׃ וְלָקַחְתָּ אֵת הָאַיִל הַשֵּׁנִי וְסָמַךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו

capies &, arietem mactabis Et. arietis caput super suas manus — iungent

20 אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃ וְשָׁחַטְתָּ אֶת־הָאַיִל וְלָקַחְתָּ

tenerum super &, Aharon auris tenerum super dabis &, eius sanguine de — pones fibram

מִדָּמוֹ וְנָתַתָּה עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן אַהֲרֹן וְעַל־תְּנוּךְ

super &, dexteræ eorũ manus pollicẽ super &, dexteræ eius filiorum auris

אֹזֶן בָּנָיו הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדָם הַיְמָנִית וְעַל־ — יָמַן

altare super sanguinem asperges &, dexteri eorum pedis pollicem

בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית וְזָרַקְתָּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ

oleo de &, altare super qui sanguine de capies Et. circum — est

21 סָבִיב׃ וְלָקַחְתָּ מִן־הַדָּם אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וּמִשֶּׁמֶן

eius filios super &, ei vestes super &, Aharon super asperges &, vnctionis

הַמִּשְׁחָה וְהִזֵּיתָ עַל־אַהֲרֹן וְעַל־בְּגָדָיו וְעַל־בָּנָיו — נָזָה

ei filij &, ei vestes &, ipse sanctificabit &, secũ eius filiorũ vestes super &

וְעַל־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ וְקָדַשׁ הוּא וּבְגָדָיו וּבָנָיו

caudam &, adipem ariete ab tolles Et. secum eius filiorũ vestes &

22 וּבִגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ׃ וְלָקַחְתָּ מִן־הָאַיִל הַחֵלֶב וְהָאַלְיָה — אֵלֶה fibram

duos &, iecoris reticulum &, intestinum operientem adipem &

וְאֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֵת שְׁתֵּי — שְׁנַיִם est

aries quia, dextram coxam &, eos super qui adipem &, renes — armum dextrum

הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין כִּי אֵיל — כִּלְיָה שׁוֹק

vnam oleo panis placentã &, vnam panis tortam Et. ipse impletionum — consecrationum est.

23 מִלֻּאִים הוּא׃ וְכִכַּר לֶחֶם אַחַת וְחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת — ex

DOMINO coram qui, infermentatorum canistro ẽ, vnum laganum &

24 וְרָקִיק אֶחָד מִסַּל הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה׃ — eleuabis

agitabis &, eius filiorũ volas sup &, Aharõ volas super omnia pones Et

וְשַׂמְתָּ הַכֹּל עַל כַּפֵּי אַהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו וְהֵנַפְתָּ — שׂוּם כַּף נוּף

corũ manu e ea capies Et. DOMINO coram agitationem ea — eleuatione in

25 אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃ וְלָקַחְתָּ אֹתָם מִיָּדָם

coram quietis odorem in holocaustum super altari in facies suffire &

וְהִקְטַרְתָּ הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֹלָה לְרֵיחַ נִיחוֹחַ לִפְנֵי — נוּחַ

pectus capies Et. DOMINO ipsa Ignitio. DOMINO — Oblatio est

26 יְהוָה אִשֶּׁה הוּא לַיהוָה׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הֶחָזֶה — arietis consecrationum quod est

coram eleuationẽ illud eleuabis &, Aharon ipsi qui impletionum ariete ab

מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן וְהֵנַפְתָּ אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי — אִשׁ פָּנָה

eleuationis pectus sanctificabis &, est partem in tibi erit &, DOMINO

27 יְהוָה וְהָיָה לְךָ לְמָנָה׃ וְקִדַּשְׁתָּ אֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה

ariete ab est exaltatus qui &, exaltatum quod exaltationis armum &

וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הוּנַף וַאֲשֶׁר הוּרָם מֵאֵיל — רוּם

Aharõ ipsi erit Et. eius filiis qd de &, Aharõ ipsi quod de impletionum — consecrationum, eo

28 הַמִּלֻּאִים מֵאֲשֶׁר לְאַהֲרֹן וּמֵאֲשֶׁר לְבָנָיו׃ וְהָיָה לְאַהֲרֹן — חָקַק

ipse exaltatio quia Israel filiis a seculi statutum in eius filiis &

וּלְבָנָיו לְחָק־עוֹלָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי תְרוּמָה הוּא

suorum pacificorũ sacrificiis de Israel filiis a erit exaltatio &

וּתְרוּמָה יִהְיֶה מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיהֶם — sunt

Aharon ipsi quæ sanctitatis vestes Et. DOMINO eorum exaltatio

29 תְּרוּמָתָם לַיהוָה׃ וּבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן

eis in implendũ ad &, eis in vngendum ad, eum post eius filiis erunt — cum consecrandum cum

יִהְיוּ לְבָנָיו אַחֲרָיו לְמָשְׁחָה בָהֶם וּלְמַלֵּא־בָם אֶת־ — הָיָה

ei filiis de eo sub sacerdos eas induet diebus Septem, eorum manũ

30 יָדָם׃ שִׁבְעַת יָמִים יִלְבָּשָׁם הַכֹּהֵן תַּחְתָּיו מִבָּנָיו — loco ipsius

sanctitate in ministrandũ ad conuentus tabernaculum ad veniet qui — ecclesiæ

אֲשֶׁר יָבֹא אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ׃ — בּוֹא יָעַד

loco in eius carnem coques &, capies plenitudinum arietem Et — consecrationum

31 וְאֵת אֵיל הַמִּלֻּאִים תִּקָּח וּבִשַּׁלְתָּ אֶת־בְּשָׂרוֹ בְּמָקֹם — לָקַח קוּם

panem &, arietis carnem eius filij &, Aharõ comedent Et. sancto

32 קָדֹשׁ׃ וְאָכַל אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־בְּשַׂר הָאַיִל וְאֶת־הַלֶּחֶם

ea comedent Et. conuentus tabernaculi ostium ad canistro in qui — est ecclesiæ.

33 אֲשֶׁר בַּסָּל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְאָכְלוּ אֹתָם

sanctificandũ ad, eorũ manum implendum ad, eis in est expiatum quibus — per quæ propitiatio facta est.

אֲשֶׁר כֻּפַּר בָּהֶם לְמַלֵּא אֶת־יָדָם לְקַדֵּשׁ

superfuerit si Et. ea sanctitas quia, comedet nõ alienigena Et. eos — sunt.

34 אֹתָם וְזָר לֹא־יֹאכַל כִּי־קֹדֶשׁ הֵם׃ וְאִם־יִוָּתֵר — זָר יָתַר

consecrationum, residuum combures &, mane vsque pane de &, plenitudinum carne de

מִבְּשַׂר הַמִּלֻּאִים וּמִן־הַלֶּחֶם עַד־הַבֹּקֶר וְשָׂרַפְתָּ אֶת־הַנּוֹתָר

est. Aharon facies Et. ipsum sanctitas quia, comedetur Non igne in

35 בָּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי־קֹדֶשׁ הוּא׃ וְעָשִׂיתָ לְאַהֲרֹן

diebus septem, tibi præcepi quæ omnia Iuxta. sic eius filiis &

וּלְבָנָיו כָּכָה כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוִּיתִי אֹתָכָה שִׁבְעַת יָמִים — יוֹם

consecrabis, expiationis super diei facies peccatum iuuencũ Et. eorũ manum implebis

36 תְּמַלֵּא יָדָם׃ וּפַר חַטָּאת תַּעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל־הַכִּפֻּרִים — pro peccato * per diem propter

ipsũ sanctificãdũ ad eũ vnges &, eo super te expiãdo in altare super expiabis &

וְחִטֵּאתָ עַל־הַמִּזְבֵּחַ בְּכַפֶּרְךָ עָלָיו וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ׃ — פָּרָה

erit &, illud sanctificabis &, altare super expiabis diebus Septem — cum expiaueris eum,

37 שִׁבְעַת יָמִים תְּכַפֵּר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְהָיָה

sanctificabitur, altare in attingens Omne. sanctitatum sanctitas altare — Quicquid tetigerit est

הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים כָּל־הַנֹּגֵעַ בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ׃

anniculos duos anni filios Agnos altare super facies quod hoc Et

38 וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַל־הַמִּזְבֵּחַ כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁנַיִם

in die &, matutino in facies vnum Agnum. iugiter diei

39 לַיּוֹם תָּמִיד׃ אֶת־הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת

decimã partẽ mixtæ simile decimationẽ Et. vesperas duas inter facies alterum agnum

40 הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם׃ וְעִשָּׂרֹן סֹלֶת בָּלוּל

agno; vini Hin quartum, libamen &; Hin quartum, cõtuso oleo in

בְּשֶׁמֶן כָּתִית רֶבַע הַהִין וְנֵסֶךְ רְבִיעִת הַהִין יָיִן לַכֶּבֶשׂ

vesperas duas inter facies secundum agnum Et. vni

41 הָאֶחָד׃ וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם — שָׁנָה

sacrificii matutinum, quietis odorem in ei facies ei libamẽ iuxta &, matutini munus sicut

כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכָּהּ תַּעֲשֶׂה־לָּהּ לְרֵיחַ נִיחֹחַ — מִנְחָה

oblationem ignitam vestras generationes in iuge Holocaustum. DOMINO ignitionem

42 אִשֶּׁה לַיהוָה׃ עֹלַת תָּמִיד לְדֹרֹתֵיכֶם — עֹלָה דּוֹר

vobis conueniam quo, DOMINO coram conuentus tabernaculi ostium ad — ecclesiæ in vobiscum

פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם

Israel filijs ibi conueniam Et. ibi te ad loquendum ad, illic

43 שָׁמָּה לְדַבֵּר אֵלֶיךָ שָׁם׃ וְנֹעַדְתִּי שָׁמָּה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל — יָעַד cum ecclesiæ

&, conuentus tabernaculum sanctificabo Et. mea gloria in sanctificabit &

44 וְנִקְדַּשׁ בִּכְבֹדִי׃ וְקִדַּשְׁתִּי אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־

mihi sacerdotio fungendũ ad, sanctificabo eius filios &, Aharon & altare — vt sacerdotio fungantur

הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו אֲקַדֵּשׁ לְכַהֵן לִי׃

Deum in eis ero &, Israel filiorum medio in habitabo Et

45 וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים׃

feci exire qui, eorum Deus DOMINVS ego quia scient Et — sum eduxi

46 וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי — יָצָא

DOMINVS ego, eorũ medio in me habitãdũ ad, Aegypti terra de eos — vt habitarem

אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְשָׁכְנִי בְתוֹכָם אֲנִי יְהוָה

eorum Deus

אֱלֹהֵיהֶם׃

CAP. XXX. ל

Ex illud facies Sittim lignis suffitus suffimenti altare facies Et

1 וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטַר קְטֹרֶת עֲצֵי שִׁטִּים תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ׃ — שׁוּט

erit quadratum, eius latitudo cubitus &, eius longitudo Cubitus

2 אַמָּה אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ רָבוּעַ יִהְיֶה — הָיָה

altitudo auro illud teges Et. eius cornua ipsi Ex. eius statura duo cubiti &

3 וְאַמָּתַיִם קֹמָתוֹ מִמֶּנּוּ קַרְנֹתָיו׃ וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב — אַמָּה

facies Et. eius cornua &, circum eius parietes &, eius tectum, mundo

טָהוֹר אֶת־גַּגּוֹ וְאֶת־קִירֹתָיו סָבִיב וְאֶת־קַרְנֹתָיו וְעָשִׂיתָ — קוּם צָפָה

desubter ei facies auri anulos duos Et. circum auri coronam ei — infra

4 לּוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃ וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה־לּוֹ מִתַּחַת — זֵרָה שָׁנָה

eius lateribus duobus super facies, eius costis duabus super eius

לְזֵרוֹ עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו תַּעֲשֶׂה עַל־שְׁנֵי צִדָּיו — צַד

facies Et. eis in ipsum portandũ ad, vectibus domos in erit & — intra vectes, cum

5 וְהָיָה לְבָתִּים לְבַדִּים לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֵמָּה׃ וְעָשִׂיתָ — בַּיִת נָשָׂא

ante illud dabis Et. auro eos teges &, Sittim lignis vectes — ex pones

6 אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב׃ וְנָתַתָּה אֹתוֹ לִפְנֵי — פָּנָה

quod expiatorium arcam super quod, velum

הַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל־אֲרֹן הָעֵדֻת לִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר — propitiatorii

illud sup faciet suffire Et. ibi tibi conueniam quo testimonij super — עוּד est

7 עַל־הָעֵדֻת אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה׃ וְהִקְטִיר עָלָיו — in tecum

eum bonificando in matutino in matutino in aromatũ suffimentum Aharon — singulo mane. Quando aptabit

אַהֲרֹן קְטֹרֶת סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת־

inter, lucernas Aharon ascẽdere faciẽdo in Et. illud faciet suffire, lucernas

8 הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה׃ וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת־הַנֵּרֹת בֵּין — יטב quando incendet

DOMINO coram iugiter suffimentum, illud faciet suffire duas vesperas

הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה קְטֹרֶת תָּמִיד לִפְנֵי יְהוָה — נֵר עָלָה

alienũ suffimẽtũ illud super facietis ascẽdere Nõ. vestras generationes in

9 לְדֹרֹתֵיכֶם׃ לֹא־תַעֲלוּ עָלָיו קְטֹרֶת זָרָה — דּוֹר

sacrificium, illud super libabitis non libamen &, munus &, holocaustum &

וְעֹלָה וּמִנְחָה וְנֵסֶךְ לֹא תִסְּכוּ עָלָיו׃ — נָסַךְ

peccati sanguine De .anno in semel eius cornua sup Aharon expiabit Et

10 וְכִפֶּר אַהֲרֹן עַל־קַרְנֹתָיו אַחַת בַּשָּׁנָה מִדַּם חַטַּאת

:vestris generationib' in illud super expiabit anno in semel expiationum

הַכִּפֻּרִים אַחַת בַּשָּׁנָה יְכַפֵּר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם

ad DOMINVS est locutus Et .DOMINO illud sanctitatum Sanctitas

קֹדֶשׁ־קָדָשִׁים הוּא לַיהוָה׃ 11 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־

Israel filiorum caput leuabis Cum :dicendo Moseh

12 מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ כִּי תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל

,DOMINO suæ animæ expiationem quisque dabunt &, eorū visitationes ad

לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתְנוּ אִישׁ כֹּפֶר נַפְשׁוֹ לַיהוָה

Hoc .eos visitando in, plaga eis in erit non &, eos visitãdo in

13 בִּפְקֹד אֹתָם וְלֹא־יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בִּפְקֹד אֹתָם׃ זֶה

seclo in, secli dimidium visitationes super transiens Omnis .dabunt

יִתְּנוּ כָּל־הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל

elevatio secli Dimidium .seclus obolorum Viginti .sanctitatis

הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה

,annorum viginti filio à visitationes super transiens Omnis .DOMINO

14 לַיהוָה׃ כֹּל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה

,multiplicabit non Dives .DOMINO elevationem dabit ,supra &

15 וָמָעְלָה יִתֵּן תְּרוּמַת יְהוָה׃ הֶעָשִׁיר לֹא־יַרְבֶּה

DOMINO oblationem dando ,secli dimidio de diminuet nō tenuis &

וְהַדַּל לֹא יַמְעִיט מִמַּחֲצִית הַשָּׁקֶל לָתֵת אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה

expiationū argentum capies Et .vestris animabus super expiandum ad

16 לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־כֶּסֶף הַכִּפֻּרִים

conuentus tabernaculi opere super illud dabis &, Israel filiis à

מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד

super expiandū ad DOMINO coram memoriã ad Israel filiis erit &

וְהָיָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עַל־

:dicendo Moseh ad DOMINVS est locutus Et .vestris animabus

17 נַפְשֹׁתֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

dabis &, lauandū ad æris eius basim &, æris concham facies Et

18 וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרָחְצָה וְנָתַתָּ

.aquas ibi dabis &, altare inter &, conuētus tabernaculū inter illã

אֹתוֹ בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם׃

:suos pedes &, suas manus ea ex ei' filiis & Aharon lauabunt Et

19 וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם׃

,morientur nō &, aquis se lauabũt, conuētus tabernaculū eo ingrediendo In

20 בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ

ignitionem suffiendum ad ministrandum ad, altare ad eos appropinquando in vel

אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה

.moriētur non &, suos pedes &, suas manus lauabunt Et .DOMINO

21 לַיהוָה׃ וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ

.eorū generationibus in eius semini &, ei seculi statutum eis erit Et

וְהָיְתָה לָהֶם חָק־עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם׃

accipe tu Et :dicendo Moseh ad DOMINVS est locutus Et

22 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 23 וְאַתָּה קַח־

,aromatis Chinemon &, quingentos libertatis myrrhe, capitis aromata tibi

לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מָר־דְּרוֹר חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְקִנְּמָן־בֶּשֶׂם

quinquaginta, aromatis calami &; ducentos & quinquaginta ipsius dimidiū

מַחֲצִיתוֹ חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם וּקְנֵה־בֹשֶׂם חֲמִשִּׁים

olei &, sanctitatis seclo in quingentos casiæ Et .ducentos &

וּמָאתָיִם׃ 24 וְקִדָּה חֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ וְשֶׁמֶן

pigmentum sanctitatis vnctionis oleum ipsum facies Et .hin oliuæ

25 זַיִת הִין׃ וְעָשִׂיתָ אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ רֹקַח

.erit sanctitatis vnctionis Oleum .pigmentarij opere pigmenti

מִרְקַחַת מַעֲשֵׂה רֹקֵחַ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ יִהְיֶה׃

.testimonij arcam &, conuentus tabernaculū eo in vnges Et

26 וּמָשַׁחְתָּ בוֹ אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת אֲרוֹן הָעֵדֻת׃

,ipsius vasa &, candelabrum &, ipsius vasa omnia &, mensam Et

27 וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַמְּנֹרָה וְאֶת־כֵּלֶיהָ

ipsi' vasa oīa &, holocausti altare Et .suffimenti altare &

28 וְאֵת מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת׃ וְאֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו

sanctitas erunt &, ea sanctificabis Et .eius basim &, concham &

29 וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ׃ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם וְהָיוּ קֹדֶשׁ

&, Aharon Et .sanctificabitur, eis in attingens Omne .sanctitatum

30 קָדָשִׁים כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם יִקְדָּשׁ׃ וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־

.mihi sacerdotio fungendum ad, eos sanctificabis &, vnges eius filios

בָּנָיו תִּמְשָׁח וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם לְכַהֵן לִי׃

sanctitatis vnctionis Oleum :dicēdo, loqueris Israel filios ad Et

31 וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ

non hominis carnem Super .vestris generationibus in mihi hoc erit

32 יִהְיֶה זֶה לִי לְדֹרֹתֵיכֶם׃ עַל־בְּשַׂר אָדָם לֹא

sanctitas, hoc Sanctitas .illud sicut facietis non ei' pōdere in &, vngetur

יִיסָךְ וּבְמַתְכֻּנְתּוֹ לֹא תַעֲשׂוּ כָּמֹהוּ קֹדֶשׁ הוּא קֹדֶשׁ

posuerit qui &, illud sicut pigmentauerit qui Vir .vobis erit

33 יִהְיֶה לָכֶם׃ אִישׁ אֲשֶׁר יִרְקַח כָּמֹהוּ וַאֲשֶׁר יִתֵּן

oblationis pro peccato est summam נָשָׂא secundum numerum redēptionē cum numeraueris ad numeros secundum seclum חֵצִי est oblatio ad numeros oblationem pauper דַּל animas vestras. pro ecclesiæ, עַד animas vestras. æneam, pones כֵּן ecclesiæ, pones Quando ingredientur ecclesiæ, בּוֹא מוֹת quādo appropinquabunt vt ministrēt vt suffiant oblationem ignitam נָגַשׁ אֵשׁ מוּת חֹק perpetuum דּוֹר לְקַח præcipua, libere fluētis seclos aromatici, מוֹר מֵאָה aromatici, חָצָה seclos secundum pondus vnguentum vnguentarij, ecclesiæ יַעַד עוֹד כָּלָה נוֹר כּוֹן Quicquid tetigerit ea, vt sacerdotio fungantur בָּנָה secundum summā est, יָסַךְ נָתַן Quisquis confecerit vnguentum simile,

DOMINVS dixit Et .suis populis è succidetur & extraneo super eo ex

34 מִמֶּנּוּ עַל־זָר וְנִכְרַת מֵעַמָּיו׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה

,aromata, Chalbanū &, Onycha &, Guttā, aromata tibi Accipe :Moseh ad

אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ סַמִּים נָטָף וּשְׁחֵלֶת וְחֶלְבְּנָה סַמִּים

suffimentum ipsum facies Et .erit tanto in tantum, mundū thus &

35 וּלְבֹנָה זַכָּה בַּד בְּבַד יִהְיֶה׃ וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ קְטֹרֶת

contundes Et .sanctitas mundum salitum, pigmentarij opere pigmenti

36 רֹקַח מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ מְמֻלָּח טָהוֹר קֹדֶשׁ׃ וְשָׁחַקְתָּ

tabernaculo in testimonio coram eo ex dabis &, comminuendo eo ex

מִמֶּנָּה הָדֵק וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה לִפְנֵי הָעֵדֻת בְּאֹהֶל

erit sanctitatum Sanctitas .ibi tibi conueniam quo, conuentus

מוֹעֵד אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים תִּהְיֶה

vobis facietis non, eius pondere in facies quod suffimentū Et .vobis

37 לָכֶם׃ וְהַקְּטֹרֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּמַתְכֻּנְתָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם

ipsum sicut fecerit qui Vir .DOMINO tibi erit sanctitas

38 קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לְךָ לַיהוָה׃ אִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כָמוֹהָ

.suis populis è excidetur &, eo in odorandum ad

לְהָרִיחַ בָּהּ וְנִכְרַת מֵעַמָּיו׃

CAP. XXXI. לא

vocaui ,Vide :dicendo Moseh ad DOMINVS est locutus Et

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 2 רְאֵה קָרָאתִי

.Iehudah tribui Chur filij Vri filium Besalel nomine in

בְשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה׃

,intelligentia in &, sapientia in Dei spiritu eum repleui Et

3 וָאֲמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחָכְמָה וּבִתְבוּנָה

,cogitationes cogitandum Ad .opificio omni in &, scientia in &

4 וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָה׃ לַחְשֹׁב מַחֲשָׁבֹת

lapidis fabrefactione in Et .ære in &, argēto in &, auro in faciēdum ad

5 לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת׃ וּבַחֲרֹשֶׁת אֶבֶן

:opificio omni in faciendū ad, ligni fabrefactione in &, implendū ad

לְמַלֹּאת וּבַחֲרֹשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל־מְלָאכָה׃

tribui Achisamach filium Aholiab secum dedi ecce ego Et

6 וַאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי אִתּוֹ אֵת אָהֳלִיאָב בֶּן־אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה־

omnia facient &: sapientiam dedi corde sapiētis omnis corde in &, Dan

דָן וּבְלֵב כָּל־חֲכַם־לֵב נָתַתִּי חָכְמָה וְעָשׂוּ אֵת כָּל־

,testimonio arcam &, conuentus Tabernaculum .tibi præcepi quæ

7 אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ׃ אֵת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הָאָרֹן לָעֵדֻת

Et .tabernaculi vasa omnia &, eā super quod propitiatorium &

וְאֶת־הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עָלָיו וְאֵת כָּל־כְּלֵי הָאֹהֶל׃ 8 וְאֶת־

,eius vasa omnia &, mundū candelabrum &, eius vasa &, mensam

הַשֻּׁלְחָן וְאֶת־כֵּלָיו וְאֶת־הַמְּנֹרָה הַטְּהֹרָה וְאֶת־כָּל־כֵּלֶיהָ

,eius vasa omnia &, holocausti altare Et .suffimenti altare &

9 וְאֵת מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת׃ וְאֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו

sanctitatis vestes &, ministerij vestes Et .eius basim &, concham &

10 וְאֶת־הַכִּיּוֹר וְאֶת־כַּנּוֹ׃ וְאֵת בִּגְדֵי הַשְּׂרָד וְאֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ

,sacerdotio fungendum ad, eius filiorū vestes &, sacerdoti Aharon

לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן׃

oīa Iuxta .sanctitati aromatum suffimentum &, vnctionis oleum Et

11 וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים לַקֹּדֶשׁ כְּכֹל

:dicendo Moseh ad DOMINVS dixit Et .facient, tibi præcepi quæ

12 אֲשֶׁר־צִוִּיתִךָ יַעֲשׂוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

Veruntamen :dicendo Israel filios ad loquere tu Et

13 וְאַתָּה דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַךְ אֶת־

,vos inter &, me inter illud signum Quia .custodietis meas cessationes

שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ כִּי אוֹת הִוא בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם

.vos sanctificās DOMINVS ego quia sciēdum ad, vestris generationibus in

לְדֹרֹתֵיכֶם לָדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃

,illud Polluēs .vobis ipsa sanctitas quia ,quietem custodietis Et

14 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הִוא לָכֶם מְחַלְלֶיהָ

excidetur & ,opus eo in faciens omnis quia ,morietur moriendo

מוֹת יוּמָת כִּי כָּל־הָעֹשֶׂה בָהּ מְלָאכָה וְנִכְרְתָה

opificium fiet diebus Sex .suorū populorū interiori ab ipsa anima

15 הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמֶּיהָ׃ שֵׁשֶׁת יָמִים יֵעָשֶׂה מְלָאכָה

faciens Oīs .DOMINO sanctitas ,cessationis quies septimo die in &

וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן קֹדֶשׁ לַיהוָה כָּל־הָעֹשֶׂה

Israel filij custodiēt Et .morietur moriendo ,cessationis die in opificium

16 מְלָאכָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת מוֹת יוּמָת׃ וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל

seculi pactum suis generationib in cessationem faciendum ad ,cessationem

אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם׃

sex Quia .seculum in ipsa signum Israel filios inter &, me Inter

17 בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת

die in &, terram & cælos DOMINVS fecit diebus

יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם

eum complere vt ,Moseh dedit Et .respirauit & ,cessauit septimo

18 הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ׃ וַיִּתֵּן אֶל־מֹשֶׁה כְּכַלֹּתוֹ

זָרָה Stacten, æqualis ponderis בַּד aromaticū mixtū erit, & sanctum. pones דַּק ecclesiæ, in tecum secundum supputationem eius Quisquis illud, per nomen de tribu נָטָה בִּין opere. יָדַע לֵאךְ arte lapidaria arte lignaria, opere. de tribu נָתַן ecclesiæ, pro צָוָה יָעַד est עוֹד כָּלָה נוּר ministeriales, כּוֹן sabbatha mea est שָׁבַת vt sciatis דּוֹר יָדַע sabbathum, est לָאֵךְ יוֹם è medio opus, sabbathum est, opus sabbathi, sabbathi, vt præparent sabbathum perpetuum. עָשָׂה דּוֹר est animo requieuit. quando cōpleuit נָתַן כָּלָה

vociferantis, ad dixit & , *eius vociferatione in* populi vocem Iehosuah audiuit Et

17 וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת־קוֹל הָעָם בְּרֵעֹה וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה

clamandi vox Non :dixit Et . *castrametatione* in prælij Vox :Mosch

18 קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחֲנֶה׃ וַיֹּאמֶר אֵין קוֹל עֲנוֹת

audiens ego canendi vocem ,debilitatem clamandi vox non & fortitudinem

גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל עֲנוֹת חֲלוּשָׁה קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי שֹׁמֵעַ׃

vidit & *castrametationem* ad appropinquauit quando fuit Et

19 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיַּרְא אֶת־

suis manibus è proiecit & ,Mosch furor excanduit & ,choros & ,vitulū

הָעֵגֶל וּמְחֹלֹת וַיִּחַר־אַף מֹשֶׁה וַיַּשְׁלֵךְ מִיָּדָו אֶת־

quem vitulum cepit Et . monte sub eas cōfregit & ,tabulas

20 הַלֻּחֹת וַיְשַׁבֵּר אֹתָם תַּחַת הָהָר׃ וַיִּקַּח אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר

sparsit & *comminuit quo usque* ,moluit & ,igne in combussit & ,fecerāt

עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ וַיִּטְחַן עַד אֲשֶׁר־דָּק וַיִּזֶר

Mosch dixit Et . Israel filios *adaquauit* & ,aquarū facies super

21 עַל־פְּנֵי הַמַּיִם וַיַּשְׁקְ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה

eum super induxisti quia ,iste populus tibi fecit Quid :Aharon ad

אֶל־אַהֲרֹן מֶה־עָשָׂה לְךָ הָעָם הַזֶּה כִּי־הֵבֵאתָ עָלָיו

,mei domini *nasus excandescat* Ne :Aharon dixit Et . grāde peccatū

22 חֲטָאָה גְדֹלָה׃ וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אַל־יִחַר אַף אֲדֹנִי

Fac :mihi dixerūt Et . *ipse malo in* quod ,populum nosti Tu

23 אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־הָעָם כִּי בְרָע הוּא׃ וַיֹּאמְרוּ לִי עֲשֵׂה־

,viro Mosch huic quia ,nos ante eant qui Deos nobis

לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ כִּי־זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר

.ei *fuit* quid nouimus non ,Aegypti terra è nos fecit ascēdere

הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה לוֹ׃

illud ,pieci & ,mihi dederūt & . *Abrūpite* aurum Cui :eis dixi Et

24 וָאֹמַר לָהֶם לְמִי זָהָב הִתְפָּרָקוּ וַיִּתְּנוּ־לִי וָאַשְׁלִכֵהוּ

populum Mosch vidit Et . iste vitulus est egressus & ,ignem in

25 בָאֵשׁ וַיֵּצֵא הָעֵגֶל הַזֶּה׃ וַיַּרְא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם

eis insurgētib in infamiā ad Ahrō cū discooperuerat qa , *ipse* nudat quod

כִּי פָרֻעַ הוּא כִּי־פְרָעֹה אַהֲרֹן לְשִׁמְצָה בְּקָמֵיהֶם׃

.me Ad *Domino Quis* :dixit & , *castrametationis* porta in Mosch stetit Et

26 וַיַּעֲמֹד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לַיהוָה אֵלָי

dixit Sic :eis dixit Et . Leui filij omnes eum ad sunt congregati Et

27 וַיֵּאָסְפוּ אֵלָיו כָּל־בְּנֵי לֵוִי׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה־אָמַר

.suū femur sup suū gladiū vnusquisq; Ponite :Israel Deus DOMINVS

יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שִׂימוּ אִישׁ־חַרְבּוֹ עַל־יְרֵכוֹ

occidite Et , *castrametatione* in portā ad porta de reuertimini & ,Transite

עִבְרוּ וָשׁוּבוּ מִשַּׁעַר לָשַׁעַר בַּמַּחֲנֶה וְהִרְגוּ

vnusquisque & ,suum *socium* vnusquisque & ,suum fratrem quisque

אִישׁ־אֶת־אָחִיו וְאִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־

è *cecidit* Et . Mosch verbū secundū Leui filij fecerunt Et . suū propinquū

28 קְרֹבוֹ׃ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־לֵוִי כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיִּפֹּל מִן־

:Mosch dixit Et . *viri* millia tria ferme illa die in populo

29 הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אִישׁ׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה

, *suo filio in* vir Quia . DOMINO hodie vestrā manum *Implete*

מִלְאוּ יֶדְכֶם הַיּוֹם לַיהוָה כִּי אִישׁ בִּבְנוֹ

fuit Et . benedictionem hodie vos super dandam ad ,suum fratrē in &

30 וּבְאָחִיו וְלָתֵת עֲלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה׃ וַיְהִי

grāde peccatum peccastis Vos :populum ad Mosch dixit & ,crastino de

מִמָּחֳרָת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה גְדֹלָה

,vestro peccato pro *expiabo* fortè si ,DOMINVM ad ascendam nunc Et

וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֶל־יְהוָה אוּלַי אֲכַפְּרָה בְּעַד חַטַּאתְכֶם׃

peccauit ,Obsecro :dixit & ,DOMINVM ad Mosch est reuersus Et

31 וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אָנָּא חָטָא

nunc Et . auri deos sibi fecerūt & ,grāde peccatum iste populus

32 הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְדֹלָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב׃ וְעַתָּה

,tuo libro de nunc me dele , non si & ,eorū peccatum *auferes* si

אִם־תִּשָּׂא חַטָּאתָם וְאִם־אַיִן מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ

peccauit qui Quis :Mosch ad DOMINVS dixit Et . scripsisti quem

33 אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מִי אֲשֶׁר חָטָא־

ad populum duc ,vade nunc Et . meo libro è eum delebo ,mihi

34 לִי אֶמְחֶנּוּ מִסִּפְרִי׃ וְעַתָּה לֵךְ נְחֵה אֶת־הָעָם אֶל

, *me visitādi* die in Et . te ante ibit meus angelus Ecce . tibi sum locutus *quod*

אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ הִנֵּה מַלְאָכִי יֵלֵךְ לְפָנֶיךָ וּבְיוֹם פָּקְדִי

DOMINVS percussit Et . eorum peccatum eos super visitabo &

35 וּפָקַדְתִּי עֲלֵהֶם חַטָּאתָם׃ וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־

. Aharon fecit quem ,vitulum fecerunt *quod super* ,populum

הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשָׂה אַהֲרֹן׃

CAP. XXXIII. לג

,tu hinc ascende ,Vade :Mosch ad DOMINVS est locutus Et

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ עֲלֵה מִזֶּה אַתָּה

quam terram ad Aegypti terra è fecisti ascendere quem populus &

וְהָעָם אֲשֶׁר הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר

lapidis tabulas ,testimonij tabulas duas ,Sinai monte in secum loqui

לְדַבֵּר אִתּוֹ בְּהַר סִינַי שְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת לֻחֹת אֶבֶן

. Dei digito in scriptas

כְּתֻבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים׃

CAP. XXXII. לב

,monte è *descendendum ad* Mosch tardaret quod populus vidit Et

1 וַיַּרְא הָעָם כִּי־בֹשֵׁשׁ מֹשֶׁה לָרֶדֶת מִן־הָהָר

, Surge :eum ad dixerunt & ,Aharon *super* populus est congregatus &

וַיִּקָּהֵל הָעָם עַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם׀

,viro Mosch huic quia ,nos ante eant qui Deos nobis fac

עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ כִּי־זֶה׀ מֹשֶׁה הָאִישׁ

.ei *fuit* quid nouimus non ,Aegypti terra è nos fecit ascendere qui

אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה לוֹ׃

auribus in quæ ,auri inaures Separate :Aharon eos ad dixit Et

2 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַהֲרֹן פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי

.me ad adducite & ,vestrarū filiarū & ,vestrorū filiorū ,vestrarū vxorum

נְשֵׁיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וְהָבִיאוּ אֵלָי׃

,suis auribus in quæ ,auri inaures populus omnis *abruperunt* Et

3 וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל־הָעָם אֶת־נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם

formauit & ,eorum manu è cepit Et . Aharon ad adduxerunt &

4 וַיָּבִיאוּ אֶל־אַהֲרֹן׃ וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיָּצַר

tui dij Isti :dixerunt & , *fusionis* vitulum *illud* fecit & ,stilo in illud

אֹתוֹ בַּחֶרֶט וַיַּעֲשֵׂהוּ עֵגֶל מַסֵּכָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ

,Aharon vidit Et . Aegypti terra è te fecerūt ascēdere qui ,Israel

5 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיַּרְא אַהֲרֹן

Solēnitas :dixit & ,Aharō clamauit & , *eius facies ad* altare ædificauit &

וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו וַיִּקְרָא אַהֲרֹן וַיֹּאמַר חַג

,holocausta *fecerūt ascēdere* & , *crastino de manicauerūt* & . cras DOMINO

6 לַיהוָה מָחָר׃ וַיַּשְׁכִּימוּ מִמָּחֳרָת וַיַּעֲלוּ עֹלֹת

, *bibendum ad & edendum ad* populus sedit Et . pacifica fecerunt accedere &

וַיַּגִּשׁוּ שְׁלָמִים וַיֵּשֶׁב הָעָם לֶאֱכֹל וְשָׁתוֹ

Vade :Mosch ad DOMINVS est locutus Et . *ridendum ad* surrexerūt &

7 וַיָּקֻמוּ לְצַחֵק׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֶךְ־

terra è fecisti ascendere quem ,tuus populus corrupit quia ,descende

רֵד כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ אֲשֶׁר הֶעֱלֵיתָ מֵאֶרֶץ

fecerunt ,eis præcepi quam via de cito Recesserunt . Aegypti

8 מִצְרָיִם׃ סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִם עָשׂוּ

:dixerūt & ,ei immolauerūt & ,ei se incuruauerūt & , *fusionis* vitulum sibi

לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ וַיִּזְבְּחוּ־לוֹ וַיֹּאמְרוּ

. Aegypti terra è fecerunt ascendere qui ,Israel tui dij Isti

אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

ecce & ,hunc populum Vidi :Mosch ad DOMINVS dixit Et

9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רָאִיתִי אֶת־הָעָם הַזֶּה וְהִנֵּה

excandescet & ,me dimitte nunc Et . *ipse cervice duræ* populus

10 עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא׃ וְעַתָּה הַנִּיחָה לִּי וְיִחַר־

. magnam gentem in te faciam & ,eos in consumā & ,eos *in meus nasus*

אַפִּי בָהֶם וַאֲכַלֵּם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל׃

quid Ad :dixit & ,sui Dei DOMINI *facies* Mosch orauit Et

11 וַיְחַל מֹשֶׁה אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר לָמָה

fecisti exire quem ,tuum populū in *tuus nasus excandescet* DOMINE

יְהוָה יֶחֱרֶה אַפְּךָ בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ

quid Ad . forti manu in & ,magna fortitudine in Aegypti terra è

12 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבְיָד חֲזָקָה׃ לָמָּה

eos occidendum ad ,eos *fecit exire* malitia In :dicendo ,Aegyptij dicent

יֹאמְרוּ מִצְרַיִם לֵאמֹר בְּרָעָה הוֹצִיאָם לַהֲרֹג אֹתָם

Reuertere . terræ superficie de eos cōsumendum ad & ,montibus in

בֶּהָרִים וּלְכַלֹּתָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה שׁוּב

Recordare . *tuo populo* malum super te pœniteat & ,tui *nasi* ira ab

13 מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל־הָרָעָה לְעַמֶּךָ׃ זְכֹר

eis iurasti quibus ,tuorum seruorum Israel & Ischac ,Abraham

לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם

stellas sicut vestrum semen Multiplicabo :eis ad es locutus & ,te in

בָּךְ וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי

, vestro semini dabo ,dixi quam hanc terram omnē & ,cælorum

הַשָּׁמָיִם וְכָל־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם

malum super DOMINVS pœnituit Et . seculum in hæreditabūt &

14 וְנָחֲלוּ לְעֹלָם׃ וַיִּנָּחֶם יְהוָה עַל־הָרָעָה

è Mosch descēdit & , *se vertit* Et . suo populo facere vt est locutus quod

15 אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ׃ וַיִּפֶן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן־

duobus à scriptæ tabulæ ,eius manu in testimonij tabulæ duæ & ,monte

הָהָר וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ לֻחֹת כְּתֻבִים מִשְּׁנֵי

Dei opus ,tabulæ Et . *scriptæ ipsæ hinc* & Hinc . suis lateribus

16 עֶבְרֵיהֶם מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתֻבִים׃ וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה

. tabulis super sculpta ,*ipsa* Dei scriptura ,scriptura & ,*ipsæ*

וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא חָרוּת עַל־הַלֻּחֹת׃

Marginalia (left): vociferantis, רֹעַ בְּרֵעֹה ; castris. ; est clamor victorū, neq; eorū qui victi sunt, sed vocē cantantium ego audio. ; castra, מַחֲנֶה ; הָיָה רָאָה ; חָלַל ; חָרָה לוּחַ לָקַח ; donec in puluerem redegit, דָּקַק זָרָה ; bibere fecit שָׁקָה בּוֹא ; irascatur furor ; ad malum pronus sit. ; euenerit עָלָה ; est ; Separate vos ab inauribus aureis, quæ sunt in auribus vestris. ; נָתַן רָאָה ; esset, inter hostes eorum. ; קוּם ; castrorum. ; Quis est Domini? veniat. ; לוּהַ שׂוּם ; castris. ; amicum ; ceciderunt עָשָׂה נָפַל ; virorum. ; Cōsecrastis vnusquisq; vestrum consecrauit manum suam ; נָתַן ; in expie orādo ; שׁוּב ; aureos. ; remittis נָשָׂא מָחָה ; Quisquis peccauerit ; quo ; qua visitabo, לֵךְ ; נָגַף ; eo quod.

Marginalia (right): descendere רָאָה יָרַד ; contra ; nescimus accideris. ; עָלָה ; sunt ; בּוֹא ; separauerunt se ab inauribus aureis, לָקַח צוּר ; ex eo fusilem, ; sunt ; נָסַךְ עָלָה בָּנָה ; coram eo, ; est ; חָגַג עָלָה ; surrexerunt ; in ; obtulerunt ; ut māducaret & biberet. נָגַשׁ יָשַׁב שָׁתָה ; ut luderent. קוּם הָלַךְ ; viam suam יָרַד צָוָה ; fusilem, נָסַךְ שָׁחָה ; רָאָה ; duræ ceruicis est. ; יָנַח חָרָה ; furor meus, faciem ; חָלָה ; irascitur furor tuus ; יָצָא ; Malitiose eduxit ; רוּעַ כָּלָה ; furoris hoc populi tui. ; per teipsum, ; aspexit, פָּנָה ; erant שָׁנָה לוּחַ ; inde erant עוּר ; erant tera

,eam dabo tuo Semini :dicēdo ,Iahacob & Ischac ,Abraham iurraui
נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתְּנֶנָּה׃
,Emoræum ,Chenahanæum eiiciam & ,angelum te ante mittam Et
2 וְשָׁלַחְתִּי לְפָנֶיךָ מַלְאָךְ וְגֵרַשְׁתִּי אֶת־הַכְּנַעֲנִי הָאֱמֹרִי
fluentē terram Ad :Iebusæum & ,Chiuuæū ,Perizæum & ,Chittæū &
3 וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ אֶל־אֶרֶץ זָבַת
cervice durus populus Nam .tui interius in ascendā non Quia .melle & lacte
חָלָב וּדְבָשׁ כִּי לֹא אֶעֱלֶה בְּקִרְבְּךָ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף
malum verbum populus audiuit Et .via in te cōsumā forte ne ,tu
4 אַתָּה פֶּן־אֲכֶלְךָ בַּדָּרֶךְ׃ וַיִּשְׁמַע הָעָם אֶת־הַדָּבָר הָרָע
.se super suū ornamentū vnusquisq; posuerunt non & ,luxerunt & ,hoc
הַזֶּה וַיִּתְאַבָּלוּ וְלֹא־שָׁתוּ אִישׁ עֶדְיוֹ עָלָיו׃
Vos ,Israel filios ad Dic :Mosch ad DOMINUS dixit Et
5 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אַתֶּם
.te cōsumā & ,tui interi in ascenda vno Momēto .ceruice durus populus
עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף רֶגַע אֶחָד אֶעֱלֶה בְקִרְבְּךָ וְכִלִּיתִיךָ
faciam quid sciam & ,te desuper tuum ornatū descendere fac nūc Et
וְעַתָּה הוֹרֵד עֶדְיְךָ מֵעָלֶיךָ וְאֵדְעָה מָה אֶעֱשֶׂה־
.Choreb monte a sua ornamenta Israel filij detraxerunt Et .tibi
6 לָּךְ׃ וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֶדְיָם מֵהַר חוֹרֵב׃
castrametatione extra sibi extendit & ,tabernaculum accipiet Mosch Et
7 וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת־הָאֹהֶל וְנָטָה־לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
quærens ōis erat & .mohed Ohel illud vocauit Et .castrametatiōe à elongando
הַרְחֵק מִן־הַמַּחֲנֶה וְקָרָא לוֹ אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה כָּל־מְבַקֵּשׁ
.castrametatione extra quod ,conuētus tabernaculū ad exibit DOMINUM
יְהוָה יֵצֵא אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃
populus omnis surgebant ,tabernaculum ad Mosch exire vt ,erat Et
8 וְהָיָה כְּצֵאת מֹשֶׁה אֶל־הָאֹהֶל יָקוּמוּ כָּל־הָעָם
,Mosch post aspiciebant & ,sui tabernaculi ostio vnusquisque stabant &
וְנִצְּבוּ אִישׁ פֶּתַח אָהֳלוֹ וְהִבִּיטוּ אַחֲרֵי מֹשֶׁה
,tabernaculū in Mosch venire iuxta erat Et .tabernaculū eum ingredi donec
9 עַד־בֹּאוֹ הָאֹהֱלָה׃ וְהָיָה כְּבֹא מֹשֶׁה הָאֹהֱלָה
cum loquebatur & ,tabernaculi ostio stabat & ,nubis columna descēdebat
יֵרֵד עַמּוּד הֶעָנָן וְעָמַד פֶּתַח הָאֹהֶל וְדִבֶּר עִם־
stantem nubis columnam populus omnis videbat Et .Mosch
10 מֹשֶׁה׃ וְרָאָה כָל־הָעָם אֶת־עַמּוּד הֶעָנָן עֹמֵד פֶּתַח
vnusquisque se incuruabat & ,populus omnis surgebat & ,tabernaculi
הָאֹהֶל וְקָם כָּל־הָעָם וְהִשְׁתַּחֲווּ אִישׁ
ad facies Mosch ad DOMINUS loquebatur Et .sui tabernaculi ostio
11 פֶּתַח אָהֳלוֹ׃ וְדִבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פָּנִים אֶל־
ad reuertebatur & :suum amicū ad vir loquetur quemadmodū ,facies
פָּנִים כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ וְשָׁב אֶל־
recedebat non puer Nun filius ,Iehosuah eius minister & :castrametatiōe
הַמַּחֲנֶה וּמְשָׁרְתוֹ יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן נַעַר לֹא יָמִישׁ
tu ,Vide :DOMINUM ad Mosch dixit Et .tabernaculi medio de
12 מִתּוֹךְ הָאֹהֶל׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה רְאֵה אַתָּה
,me fecisti scire non tu & ,hunc populum fac Ascendere ,me ad dicens
אֹמֵר אֵלַי הַעַל אֶת־הָעָם הַזֶּה וְאַתָּה לֹא הוֹדַעְתַּנִי
etiam & ,nomine in te Noui ,dixisti tu & :mecū es missurus quem
אֵת אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח עִמִּי וְאַתָּה אָמַרְתָּ יְדַעְתִּיךָ בְשֵׁם וְגַם־
gratiam inueni quæso si nunc Et .meis oculis in gratiam inuenisti
13 מָצָאתָ חֵן בְּעֵינָי׃ וְעַתָּה אִם־נָא מָצָאתִי חֵן
inueniam vt ,te sciam & ,tuam viam nunc me fac scire ,tuis oculis in
בְּעֵינֶיךָ הוֹדִעֵנִי נָא אֶת־דְּרָכֶךָ וְאֵדָעֲךָ לְמַעַן אֶמְצָא־
.hæc gens tuus populus quia ,vide & .tuis oculis in gratiam
חֵן בְּעֵינֶיךָ וּרְאֵה כִּי עַמְּךָ הַגּוֹי הַזֶּה׃
dixit Et .te faciam requiescere & ,ibunt mea Facies :dixit Et
14 וַיֹּאמַר פָּנַי יֵלֵכוּ וַהֲנִחֹתִי לָךְ׃ וַיֹּאמֶר
15 .hinc nos facias ascēdere ne ,euntes tuæ facies non Si .eum ad
אֵלָיו אִם־אֵין פָּנֶיךָ הֹלְכִים אַל־תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה׃
ego tuis oculis in gratiam inueni quod ,hic cognoscetur quo in Et
16 וּבַמֶּה יִוָּדַע אֵפוֹא כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי
,ego ,erimus diuisi Et ?nobiscum te eundo in nonne ?tuus populus &
וְעַמֶּךָ הֲלוֹא בְּלֶכְתְּךָ עִמָּנוּ וְנִפְלֵינוּ אֲנִי
.terræ facies super qui ,populo omni ab tuus populus &
וְעַמְּךָ מִכָּל־הָעָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃
quod ,hoc verbum Etiam :Mosch ad DOMINUS dixit Et
17 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה גַּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר
.noie in te noui & ,meis oculis i gratiā inuenisti quia :faciam ,es locutus
דִּבַּרְתָּ אֶעֱשֶׂה כִּי־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינַי וָאֵדָעֲךָ בְּשֵׁם׃
Ego :dixit Et .tuam gloriam quæso me videre Fac :dixit Et
18 וַיֹּאמַר הַרְאֵנִי נָא אֶת־כְּבֹדֶךָ׃ וַיֹּאמֶר אֲנִי
nomine in inuocabo & ,tuas facies super meum bonū omne faciam transire
19 אַעֲבִיר כָּל־טוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם
miserebor & ,addam gratiam cui addam gratiam ,te coram DOMINI
יְהוָה לְפָנֶיךָ וְחַנֹּתִי אֶת־אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת־

non quia ,meas facies videre poteris Non :dixit Et miserebor cui
20 אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃ וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאֹת אֶת־פָּנָי כִּי לֹא־
locus Ecce :DOMINUS dixit Et .viuet & ,homo me videbit
21 יִרְאַנִי הָאָדָם וָחָי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה מָקוֹם
,meam gloriam transeundo in ,erit Et .petram supra stabis & ,mecum
22 אִתִּי וְנִצַּבְתָּ עַל־הַצּוּר׃ וְהָיָה בַּעֲבֹר כְּבֹדִי
.me transire ad vsq; ,te super meam volā pingā & ,petræ foramine in te ponā &
וְשַׂמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר וְשַׂכֹּתִי כַפִּי עָלֶיךָ עַד־עָבְרִי׃
mea facies & ,mea posteriora videbis & ,meam volam remouebo Et
23 וַהֲסִרֹתִי אֶת־כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת־אֲחֹרָי וּפָנַי
.videbuntur non
לֹא יֵרָאוּ׃

CAP. XXXIIII. לד

lapidis tabulas duas tibi Dola :Mosch ad DOMINUS dixit Et
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים
super fuerunt quæ ,verba tabulas super scribam & ,priores sicut
כָּרִאשֹׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל־הַלֻּחֹת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־
ascēdes & ,mane paratus esto Et .fregisti quas ,priores tabulas
2 הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ׃ וֶהְיֵה נָכוֹן לַבֹּקֶר וְעָלִיתָ
.montis caput super ibi mihi stabis & ,Sinai montem in matutino in
בַבֹּקֶר אֶל־הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִי שָׁם עַל־רֹאשׁ הָהָר׃
toto in videatur ne vir etiam & ,tecum ascendet non vir Et
3 וְאִישׁ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ אַל־יֵרָא בְּכָל־
.huius montis regione e pascant ne bos & ,pecus etiam :monte
הָהָר גַּם־הַצֹּאן וְהַבָּקָר אַל־יִרְעוּ אֶל־מוּל הָהָר הַהוּא׃
Mosch manicauit Et .priores sicut lapideas tabulas duas dolauit Et
4 וַיִּפְסֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה
præcepit quemadmodum ,Sinai montem in ascendit & ,matutino in
בַבֹּקֶר וַיַּעַל אֶל־הַר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה
.lapidum tabulas duas sua manu in accepit & :ei DOMINUS
יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים׃
inuocauit Et .ibi eo cum stetit & ,nube in DOMINUS descendit Et
5 וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא
:clamauit Et .eius facies super DOMINUS transiuit Et .DOMINI nomine in
6 בְשֵׁם יְהוָה׃ וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא
,narium longus ,gratiosus & ,misericos ,Deus ,DOMINUS ,DOMINUS
יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם
,millibus misericordiā Seruans .veritate & ,misericordia multus &
7 וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים
,purificabit non purificādo & ,peccatū & ,præuaricationē & ,iniquitatē ferens
נֹשֵׂא עָוֺן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה
super ,filiorum filios super & ,filios super patrum iniquitatem visitans
פֹּקֵד עֲוֺן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־
se incuruauit & ,Mosch festinauit Et quartos super & ,tertios
8 שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים׃ וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד
gratiam inueni quæso Si :dixit Et .procidit & ,terram in
9 אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן
populus quia ,nostro interiori in domin nunc vadat ,domine tuis oculis in
בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יֵלֶךְ־נָא אֲדֹנָי בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם־
,nostro peccato & ,nostræ iniquitati parces & ,ipse ceruice durus
קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֺנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ
omni coram fœdus feriens ego Ecce :dixit Et .nos hæreditabis &
10 וּנְחַלְתָּנוּ׃ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל־
,terra omni in sunt creata non quæ ,mirabilia faciam ,tuo populo
עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאֹת אֲשֶׁר לֹא־נִבְרְאוּ בְכָל־הָאָרֶץ
,ei interiori in tu cuius populus omnis videbit & :gētibus omnib in &
וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל־הָעָם אֲשֶׁר־אַתָּה בְקִרְבּוֹ
.tecum faciens ego quod ,ipse formidabilis quia ,DOMINI opus
אֶת־מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי־נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ׃
eijciens ego Ecce .hodie tibi præcipiens ego quod tibi Serua
11 שְׁמָר־לְךָ אֵת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם הִנְנִי גֹרֵשׁ
,Perizæum & ,Chittæum & ,Chenahanæum & ,Emoræum tua facie à
מִפָּנֶיךָ אֶת־הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי
fœdus ferias forte ne ,tibi Obseruare .Iebusæum & ,Chiuuæum &
12 וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית
laqueum in sit forte ne ,eam super ingrediens tu quam ,terram habitanti
לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָּא עָלֶיהָ פֶּן־יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ
eorum statuas & ,eorum altaria Quoniam .tuo interiori in
13 בְּקִרְבֶּךָ׃ כִּי אֶת־מִזְבְּחֹתָם תִּתֹּצוּן וְאֶת־מַצֵּבֹתָם
te incuruabis non Quia .succidetis eius lucos & ,confringetis
14 תְּשַׁבֵּרוּן וְאֶת־אֲשֵׁרָיו תִּכְרֹתוּן׃ כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
.ipse zelotes Deus ,eius nomen zelotes DOMINUS Nā .alteri Deo
לְאֵל אַחֵר כִּי יְהוָה קַנָּא שְׁמוֹ אֵל קַנָּא הוּא׃
,eorum deos post fornicentur & ,terræ habitanti fœdus ferias forte Ne
15 פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ וְזָנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם וְזָבְחוּ

Marginalia (right): זב medium tui. * duræ ceruicis es, כלה רוע; שוה עדה; medium tui. כלה; ירד; spoliauerūt se * ornamentis suis; בנה לקח † accepit † castra † procul castris. * tabernaculū conuentus, † q. quærebat † egrediebat † ecclesiæ * erat * quādo egrediebatur; יצא נצב † ad ostium † ingredereturt † quando ingrediebatur; בוא * ad ostium; קום שחה * ad ostium † facie ad faciem, * loquitur; שוב || castra: מוש; dicis mihi, ידע; חנן † est; Facies mea ibit, פנה נוח * Nisi facies tua ambulauerit, עלה ידע חנן הלך † cum ambulaueris פלה † est; faciē tuam, † nomen † miserebor cui miserebor, חנן

Marginalia (left): faciē mea, יכל ראה חיה יצב * cū transierit gloria mea, † operiā vola mea te, donec trāseam. שום שכך סור † facies mea non videbitur. כפף; lapideas שנה לוח; היה; עלה verticem; רעה surrexit; עלה lapideas. לקח שנה לוח; nomen * ante eum. misericors, & clemens, tardus ad iram, אף רבב אמן * innocētem iudicādo nō innocentem iudicabit, קדד humiliauit se. שחה חנן † per mediū nostri, duræ ceruicis est, עוה ferio; in cuius medio es, omne terribile est, * facio ירא † præcipio eiicio צוה Caue; cum habitatore terræ, ad quam ingrederis, בוא נתץ * medio tui. Sed aras † diruetis, יצב * eorum lest. cū habitatore

.eius sacrificio de comedas & ,te ad clamet & ,eorum diis sacrificent & vocet te,

וְזָבְחוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְקָרָא לְךָ וְאָכַלְתָּ מִזִּבְחוֹ׃

post eius filiæ fornicentur & ,tuis filiis eius filiabus de accipias Et

16 וְלָקַחְתָּ מִבְּנֹתָיו לְבָנֶיךָ וְזָנוּ בְנֹתָיו אַחֲרֵי

.earum deos post tuos filios faciant fornicari & ,ipsarum deos

אֱלֹהֵיהֶן וְהִזְנוּ אֶת־בָּנֶיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן׃

infermentatorũ Solennitatem .tibi facies non fusionis Deos

17 אֱלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשֶׂה־לָּךְ׃ 18 אֶת־חַג הַמַּצּוֹת

tibi præcepi *qua* ,infermentata comedes diebus Septem .custodies

תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ

es egressus primitiuorum mẽse in quia ,Abib mensis tempore in

לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב יָצָאתָ

erit memorata tua possessio omnis & ,mihi matricis apertio Omnis .Aegypto de

מִמִּצְרָיִם׃ 19 כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם לִי וְכָל־מִקְנְךָ תִּזָּכָר

non si Et .agno in redimes asini aperitionem Et .agni & ,bouis apertio

פֶּטֶר שׁוֹר וָשֶׂה׃ 20 וּפֶטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־לֹא

,redimes tuorum filiorum primogenitũ Omne ,illum excerui cabis ,redemeris

תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ כֹּל בְּכוֹר בָּנֶיךָ תִּפְדֶּה

die in & ,seruies diebus Sex .vacuè mea facies conspicietur nõ &

וְלֹא־יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם׃ 21 שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם

solennitatẽ Et .cessabis messe in & ,aratione In .cessabis septimo

הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת בֶּחָרִישׁ וּבַקָּצִיר תִּשְׁבֹּת׃ 22 וְחַג

collectiõis festum Et .triticorũ messis primitias ,tibi facies hebdomadarũ

שָׁבֻעֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ בִּכּוּרֵי קְצִיר חִטִּים וְחַג הָאָסִיף

omnis conspicietur anno in vicibus Tribus .anni reuolutione

תְּקוּפַת הַשָּׁנָה׃ 23 שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל־

.Israel Dei Domini dominatoris faciebus cum tuus masculus

זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי הָאָדֹן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

non Et .tuũ terminum dilatabo & ,tuis faciebus à gentes eiiciam Quia

24 כִּי־אוֹרִישׁ גּוֹיִם מִפָּנֶיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת־גְּבֻלֶךָ וְלֹא־

Domini facies ad apparẽdum ad ,te ascẽdendo in ,tuam terram vir cõcupiscet

יַחְמֹד אִישׁ אֶת־אַרְצְךָ בַּעֲלֹתְךָ לֵרָאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה

,fermẽtatũ super immolabis Non .anno in vicibus tribus ,tui Dei

אֱלֹהֶיךָ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה׃ 25 לֹא־תִשְׁחַט עַל־חָמֵץ

transit solennitatis sacrificiũ mane ad pnoctabit neq; mei sacrificij sanguinẽ

דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין לַבֹּקֶר זֶבַח חַג הַפָּסַח׃

DOMINI domum adduces tuæ terræ primitiuorũ Principium

26 רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָה

DOMINVS dixit Et .suæ matris lacte in hœdum coques Non .tui Dei

אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃ 27 וַיֹּאמֶר יְהוָה

verborum os super quia :hæc verba tibi Scribe :Mosch ad

אֶל־מֹשֶׁה כְּתָב־לְךָ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי עַל־פִּי הַדְּבָרִים

cum ibi fuit Et .Israel cum & ,fœdus tecum pepigi istorum

הָאֵלֶּה כָּרַתִּי אִתְּךָ בְּרִית וְאֶת־יִשְׂרָאֵל׃ 28 וַיְהִי־שָׁם עִם־

,edit non Panem .noctes quadraginta & dies quadraginta DOMINO

יְהוָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל

decem ,fœderis verba tabulis super scripsit & :bibit non aquam &

וּמַיִם לֹא שָׁתָה וַיִּכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת אֵת דִּבְרֵי הַבְּרִית עֲשֶׂרֶת

tabulæ duæ & ,Sinai mõte è Mosch descendendo in fuit Et .verba

הַדְּבָרִים׃ 29 וַיְהִי בְּרֶדֶת מֹשֶׁה מֵהַר סִינַי וּשְׁנֵי לֻחֹת

cognouit nõ Mosch &,mõte è eũ descẽdẽdo in ,Mosch manu in testimonij

הָעֵדֻת בְּיַד־מֹשֶׁה בְּרִדְתּוֹ מִן־הָהָר וּמֹשֶׁה לֹא־יָדַע

vidit Et .eo cum ipsum loquendo in ,suarũ faciem cutis promicuisset quod

כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו בְּדַבְּרוֹ אִתּוֹ׃ 30 וַיַּרְא

:ei faciei cutis promicabat ecce & :Mosch Israel filij omnes & ,Aharon

אַהֲרֹן וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרַן עוֹר פָּנָיו

sunt reuersi & ,Mosch eos ad clamauit Et .eum ad accedendo ab timuerũt &

וַיִּירְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלָיו׃ 31 וַיִּקְרָא אֲלֵהֶם מֹשֶׁה וַיָּשֻׁבוּ

Mosch est locutus & ,synagoga in Prælati omnes & ,Aharon eum ad

אֵלָיו אַהֲרֹן וְכָל־הַנְּשִׂאִים בָּעֵדָה וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה

eis præcepit & :Israel filij oẽs appropinquauerũt postea Et .eos ad

אֲלֵהֶם׃ 32 וְאַחֲרֵי־כֵן נִגְּשׁוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְצַוֵּם

.Sinai monte in secum DOMINVS est locutus quæ omnia

אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אִתּוֹ בְּהַר סִינָי׃

.velamen suas facies super dedit & ,eis cum loquẽdo ab Mosch consũmauit Et

33 וַיְכַל מֹשֶׁה מִדַּבֵּר אִתָּם וַיִּתֵּן עַל־פָּנָיו מַסְוֶה׃

remouebat ,eo cum loquendum ad DOMINVM ante Mosch veniẽdo in Et

34 וּבְבֹא מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה לְדַבֵּר אִתּוֹ יָסִיר

,Israel filios ad est locut & ,est egressus Et .eũ egredi vsque ,velamen

אֶת־הַמַּסְוֶה עַד־צֵאתוֹ וְיָצָא וְדִבֶּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

quod Mosch facies Israel filij videbant Et .erat iussus quod

אֵת אֲשֶׁר יְצֻוֶּה׃ 35 וְרָאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־פְּנֵי מֹשֶׁה כִּי

super velamen Mosch reducebat & :Mosch faciem cutis promicuisset

קָרַן עוֹר פְּנֵי מֹשֶׁה וְהֵשִׁיב מֹשֶׁה אֶת־הַמַּסְוֶה עַל־

.eo cum loquendum ad se venire vsque ,faciẽ suam

פָּנָיו עַד־בֹּאוֹ לְדַבֵּר אִתּוֹ׃

Marginal notes: בָּנָה conflatiles — נֶסֶךְ חַגּ quemadmodum primitiuorũ — יַעַד קָנָה Omne primogenitum meum est, & omne pecus tuũ qd masculũ pariti pri mogenitum pecudis. Et primogenitũ oue. — cerui ce trun cabis illi. coram me vacui. operaberis. — רָאָה triticeæ. — חָנַט יָקַף in corã dominatore Domino Deo tuo — facie tua. — יָרַשׁ עָלָה quãdo ascẽderis, vt cõspiciaris coram Domino Deo tuo — vsque Pesach. — לוּן חַגּג בּוֹא — secundum verba ista — כָּרַת הָיָה — לוּחַ cum descenderet — יָרַד essent — cum descenderet — resplenduisset — faciei suæ, cũ loqueretur — רָאָה resplẽdebat faciei — appropinquare — vocauit — נָגַשׁ שׁוּב — principes — צָוָה loqui — posuit — faciẽ suam — כָּלָה נָתַן — quando veniebat — סוּר donec egrederetur. — יָצָא — faciem — resplenduisset faciei — donec veniret

CAP. XXXV. לה

dixit & ,Israel filiorũ synagogã omnem Mosch fecit congregare Et

1 וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר

.ea faciendũ ad DOMINVS præcepit quæ verba Hæc :eos ad

אֲלֵהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשֹׂת אֹתָם׃

vobis erit septima die in & ,functio fiet diebus Sex

2 שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם

,functionem co in faciens Omnis .DOMINO cessationis quies ,sanctitas

קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן לַיהוָה כָּל־הָעֹשֶׂה בוֹ מְלָאכָה

die in ,vestris habitaculis omnibus in ignem accedetis Non .morietur

יוּמָת׃ 3 לֹא־תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם

:dicendo ,Israel filiorum synagogæ omni ad Mosch dixit Et .cessationis

הַשַּׁבָּת׃ 4 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר

vobiscum à Accipite :dicendo ,DOMINVS præcepit quod verbũ Hoc

זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר׃ 5 קְחוּ מֵאִתְּכֶם

eleuationem cam afferet ,eius cor spontaneum Omnis .DOMINO eleuationem

תְּרוּמָה לַיהוָה כֹּל נְדִיב לִבּוֹ יְבִיאֶהָ אֵת תְּרוּמַת

,purpuram & ,hyacinthũ Et .æs & ,argentũ & ,aurũ ,DOMINI

יְהוָה זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃ 6 וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן

,rubricatas arietum pelles Et .capras & ,byssum & ,cocci vermiculũ &

וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים׃ 7 וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים

aromata & ,luminari oleum Et .Sittim ligna & ,taxorum pelles &

וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וַעֲצֵי שִׁטִּים׃ 8 וְשֶׁמֶן לַמָּאוֹר וּבְשָׂמִים

lapides & ,onychis lapides Et .aromatum suffimento & ,vnctionis oleo

לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים׃ 9 וְאַבְנֵי־שֹׁהַם וְאַבְנֵי

,vobis in corde sapiens omnis Et .pectorali & ,superhumerali plenitudinũ

מִלֻּאִים לָאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן׃ 10 וְכָל־חֲכַם־לֵב בָּכֶם

,Tabernaculũ .DOMINVS præcepit quæ omnia facient & ,venient

יָבֹאוּ וְיַעֲשׂוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ 11 אֶת־הַמִּשְׁכָּן

,eius tabulas & ,eius vncinos ,eius operimentũ & ,eius tentoriũ

אֶת־אָהֳלוֹ וְאֶת־מִכְסֵהוּ אֶת־קְרָסָיו וְאֶת־קְרָשָׁיו אֶת־

& ,Arcam .eius bases & ,eius columnas ,eius vectes

בְּרִיחָו אֶת־עַמֻּדָיו וְאֶת־אֲדָנָיו׃ 12 אֶת־הָאָרֹן וְאֶת־

Mensam .tegminis velum & ,operculum & ,eius vectes

בַּדָּיו אֶת־הַכַּפֹּרֶת וְאֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ׃ 13 אֶת־הַשֻּׁלְחָן

candelabrũ Et .facierum panem & ,eius vasa omnia & ,eius vectes &

וְאֶת־בַּדָּיו וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֵת לֶחֶם הַפָּנִים׃ 14 וְאֶת־מְנֹרַת

.luminaris oleum & ,eius lucernas & ,eius vasa & ,luminaris

הַמָּאוֹר וְאֶת־כֵּלֶיהָ וְאֶת־נֵרֹתֶיהָ וְאֵת שֶׁמֶן הַמָּאוֹר׃

&,vnctionis oleum & ,eius vectes & ,suffimenti altare Et

15 וְאֶת־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת וְאֶת־בַּדָּיו וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֵת

.tabernaculi ostio ostij tegmen & ,aromatũ suffimentum

קְטֹרֶת הַסַּמִּים וְאֶת־מָסַךְ הַפֶּתַח לְפֶתַח הַמִּשְׁכָּן׃

eius quod æris cribrum & ,holocausti Altare

16 אֵת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ אֶת־

Fundas .eius basin & ,concham ;eius vasa omnia & ,eius vectes

בַּדָּיו וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ׃ 17 אֵת קַלְעֵי

.atrij portæ tegmen & ,eius bases & ,eius columnas ,atrij

הֶחָצֵר אֶת־עַמֻּדָיו וְאֶת־אֲדָנֶיהָ וְאֵת מָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר׃

.eorum funiculos & ,atrij paxillos & ,tabernaculi Paxillos

18 אֶת־יִתְדֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־יִתְדֹת הֶחָצֵר וְאֶת־מֵיתְרֵיהֶם׃

sanctitatis vestes & ,sanctitate in ministrãdũ ad ministerij Vestes

19 אֶת־בִּגְדֵי הַשְּׂרָד לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ

.sacerdotio fungendũ ad eius filiorum vestes & ,sacerdoti Aharon

לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן׃

Mosch faciebus à Israel filiorum cœtus omnis sunt egressi Et

20 וַיֵּצְאוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה׃

omnis & ,suum cor cum extulit quem vir omnis venerunt Et

21 וַיָּבֹאוּ כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־נְשָׂאוֹ לִבּוֹ וְכֹל

eleuationem attulerunt :eum eius spiritus fecit spontaneum quem

אֲשֶׁר נָדְבָה רוּחוֹ אֹתוֹ הֵבִיאוּ אֶת־תְּרוּמַת

,eius seruitium omne ad & ,conuentus tabernaculi functionem ad DOMINI

יְהוָה לִמְלֶאכֶת אֹהֶל מוֹעֵד וּלְכָל־עֲבֹדָתוֹ

omnis ,mulieribus super viri venerunt Et .sanctitatis vestes ad &

וּלְבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ׃ 22 וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל־הַנָּשִׁים כֹּל

,subligaculũ & ,anulũ & ,inaurem & ,fibulam attulerunt corde spõtaneus

נְדִיב לֵב הֵבִיאוּ חָח וָנֶזֶם וְטַבַּעַת וְכוּמָז

DOMINO auri agitationem agitauit qui vir omnis Et ,auri vas omne

כָּל־כְּלִי זָהָב וְכָל־אִישׁ אֲשֶׁר הֵנִיף תְּנוּפַת זָהָב לַיהוָה׃

vermiculũ & ,purpura & ,hyacinth eo cum est inuẽtus quo vir omnis Et

23 וְכָל־אִישׁ אֲשֶׁר־נִמְצָא אִתּוֹ תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת

,taxorum pelles & ,rubricatæ arietum pelles & ,capræ & ,byssus & ,cocci

שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים

adduxerunt ,æris & ,argenti eleuatione eleuans Omnis .adduxerunt

הֵבִיאוּ׃ 24 כָּל־מֵרִים תְּרוּמַת כֶּסֶף וּנְחֹשֶׁת הֵבִיאוּ אֵת תְּרוּמַת

Marginal notes: יָעַד sunt — עָשָׂה opus, — sabbathum qui fecerit opus — לָאכָה — לֹא יָשַׁב — sabbathi. — יָעַד est — vobis oblationem — לָקַח — cuius spontaneũ est cor, oblationem — captarum pilos. — שֵׁן עוֹר — pro — onychinos, — pro omnes sapientes — בּוֹא — circulos — כָּסָה — בְּרִיחַ — propitiatorium — tentorij. — סָכַךְ — כָּלָה — נוּר — aulæum — pro æneum — erat — Cortinas — aulæum כּוּן — יָתַד — facie — יָעַד פָּנָה — eleuauit — בּוֹא — oblationem — opus ecclesiæ, — opus — cum — dextrale, — eleuauit eleuationem — כָּלָה נוּף — cum quo — caprarũ pili, — עוֹר — ea — רוּם

,Sittim ligna eo cum est inuentum quo omnis Et .DOMINI eleuationẽ
תרומת יהוה וכל אשר נמצא אתו עצי שטים
;corde sapiẽs mulier Omnisque .adduxerunt seruitij functionem omnem ad
25 לכל מלאכת העבדה הביאו ׃ וכל אשה חכמת לב
& ,hyacinthum ,netum attulerunt & ,neuerunt suis manibus in
בידיה טוו ויביאו מטוה את התכלת ואת
mulieres omnes Et .byssum & ;cocci vermiculum ,purpuram
26 הארגמן את תולעת השני ואת השש ׃ וכל הנשים
.capras ‡ neuerunt ,sapientia in eas earum cor extulit quas
אשר נשא לבן אתנה בחכמה טוו את העזים ׃
plenitudinum lapides & ,onychis lapides attulerunt Prælati* Et
27 והנשאם הביאו את אבני השהם ואת אבני המלאים
,luminari† oleum & ,aroma Et .pectorali & ,superhumerali†
28 לאפוד ולחשן ׃ ואת הבשם ואת השמן למאור
mulier & ,vir Omnis .aromatum suffimento & ,vnctionis oleo &
29 ולשמן המשחה ולקטרת הסמים ׃ כל איש ואשה
opus omne ad afferendũ ad ,eos ipsorum cor fecerat spõtaneos quos
אשר נדב לבם אתם להביא לכל המלאכה
filij attulerũt ,Mosch manu in faciendũ ad ,DOMINVS præcepit quod
אשר צוה יהוה לעשות ביד משה הביאו בני
:Israel filios ad Moseh dixit Et .DOMINO deuotionem ‡ Israel
30 ישראל נדבה ליהוה ׃ ויאמר משה אל בני ישראל
,Chur filij ,Vri filium Besalel ,nomine in DOMINVS vocauit ,Videte
ראו קרא יהוה בשם בצלאל בן אורי בן חור
,sapientia in Dei spiritus eum repleuit Et .Iehudah tribui
31 למטה יהודה ׃ וימלא אתו רוח אלהים בחכמה
cogitandũ ad Et .opere omni in & ,scientia in & ,intelligentia in
32 בתבונה ובדעת ובכל מלאכה ׃ ולחשב
.ære in & ,argento in & ;auro in faciendum ad ,cogitationes
מחשבת לעשת בזהב ובכסף ובנחשת ׃
omni in faciendũ ad ,ligni artificio‡ in & ;cõplendũ ad lapidis artificio† in Et
33 ובחרשת אבן למלאת ובחרשת עץ לעשות בכל
,ipsum ipsius corde in dedit docendum ad Et .cogitationis opere
34 מלאכת מחשבת ׃ ולהורת נתן בלבו הוא
sapientia eos Repleuit .Dan tribui Achisamach filiũ Aholiab &
35 ואהליאב בן אחיסמך למטה דן ׃ מלא אתם חכמת
,hyacintho ĩ recamãtis & ,cogitãtis & ,fabri functionẽ omnẽ faciendũ ad ,cordis
לב לעשות כל מלאכת חרש וחשב ורקם בתכלת
omnem‖ faciẽtes ,texentis* & ,bysso in & ,cocci vermiculo in ,purpura in &
ובארגמן בתולעת השני ובשש וארג עשי כל
.cogitationes cogitantes & ,functionem
מלאכה וחשבי מחשבת ׃

cum quo inuenta sunt
omne opus ministerij attulerunt.
z טוה
quas eleuauit cor
‡ caprarum pilos.
* Principes
† pro
vt faceret per manum
a עשה b בוא
‡oblationem spontaneam
c בנה d ראה
è tribu
e נטה
f בין g ידע
h לאך
i עשה
†arte lapidaria
‡arte lignaria
k ירה
è tribu
omne op⁹ fabrile, & phrygionicum, & acupictoriũ
*textorio,
‖omne opus,
l עשה

CAP. XXXVI. לו

quibus ,corde sapiens vir omnis & ,Aholiab & ,Besalel fecit Et
1 ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב אשר
faciẽdũ ad ,sciendũ ad ,ipsis in intelligentiã & sapientiã DOMINVS dedit
נתן יהוה חכמה ותבונה בהמה לדעת לעשת
.DOMINVS præcepit quibus omnibus* ,sanctitatis seruitij functionem omnem ‡
את כל מלאכת עבדת הקדש לכל אשר צוה יהוה ׃
virum omnẽ ad & ,Aholiab ad & ,Besalel ad Moseh clamauit† Et
2 ויקרא משה אל בצלאל ואל אהליאב ואל כל איש
oẽm ,eius corde in sapiẽtiam DOMINVS dedit cui ,corde sapientem
חכם לב אשר נתן יהוה חכמה בלבו כל
faciendũ ad functionem ad‡ appropinquandũ ad ,eius cor eum extulit‖ quem
אשר נשאו לבו לקרבה אל המלאכה לעשת
quam eleuationem‡ omnem Moseh facie à tulerunt Et .illam‖
3 אתה ׃ ויקחו מלפני משה את כל התרומה אשר
faciendũ ad ,sanctitatis seruitij functionem* ad ,Israel filij attulerant
הביאו בני ישראל למלאכת עבדת הקדש לעשת
.matutino in matutino in deuotionem‡ adhuc eum ad attulerunt ipsi & :illam†
אתה והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר ׃
:sanctitatis functionem omnem‡ facientes ,sapientes omnes venerunt Et
4 ויבאו כל החכמים העשים את כל מלאכת הקדש
ad dixerunt Et .facientes† ipsi quam sua functione à vir vir*
5 איש איש ממלאכתו אשר המה עשים ׃ ויאמרו אל
,seruitij sufficientia præ‡ offerendo populus Multiplicãtes† :dicendo Moseh
משה לאמר מרבים העם להביא מדי העבדה
.illam* faciendum ad DOMINVS præcepit quam functionem ad
למלאכה אשר צוה יהוה לעשת אתה ׃
Vir :dicendo ,castrametatione† in vocẽ fecerũt trãsire & ,Moseh præcepit Et
6 ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש
est ,phibit⁹ Et .sanctitatis eleuationẽ‡ ad functionem† vltra faciant ne ,mulier &
ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויכלא
omnem ad eorum sufficientia erat functio† Et .adducendo ab* populus
7 העם מהביא ׃ והמלאכה היתה דים לכל

a בין b ידע
c עשה
‡ omne opus ministerij
*secundum omnia quæ
† vocauit
‖eleuauit
‡ operi
‖ illud.
‡oblationem
d לקח
*opus ministerij
† illud,
‡ oblationem spõtaneã, singulo mane.
‡ omne opus
* singulus ab opere suo, q̃
† faciebant.
†Multiplicãt
‡ vltra sufficientiã ministerij, ad op⁹ quod
e רבה f די
* illud.
† castris,
g צוה
‡ opus
‡oblationẽ
* ne offerret.
† substantia erat eis sufficiẽs ad omne

omnis fecerunt Et .superabundandũ & ,illam‡ faciendũ ad ,functionem
8 המלאכה לעשות אתה והותר ׃ ויעשו כל
,cortinas decem ,tabernaculum ,functionem* faciẽtibus in ,corde sapiens
חכם לב בעשי המלאכה את המשכן עשר יריעת
:Cherubim ,cocci vermiculo & ,purpura & ,hyacintho & ,retorta bysso‖
שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני כרבים
octo ,vnius cortinæ Longitudo .eas fecit cogitantis* opere
9 מעשה חשב עשה אתם ׃ ארך היריעה האחת שמנה
.vnius cortinæ ,cubito in quatuor latitudo & ,cubito in viginti &
ועשרים באמה ורחב ארבע באמה היריעה האחת
cortinas quinque coniunxit Et .cortinis omnibus‡ vna Mensura
10 מדה אחת לכל היריעת ׃ ויחבר את חמש היריעת
.vnam ad vnam coniunxit cortinas quinq; & ,vnam ad vnam
אחת אל אחת וחמש יריעת חבר אחת אל אחת ׃
,vnius cortinæ labio super hyacinthi laqueolos fecit Et
11 ויעש ללאת תכלת על שפת היריעה האחת
,extremæ cortinæ labio† in fecit sic :cõiunctione in extremitate ab
מקצה בחברת כן עשה בשפת היריעה הקיצונה
cortina in fecit laqueolos Quinquaginta .secundæ coniunctione in
12 במחברת השנית ׃ חמשים ללאת עשה ביריעה
quæ cortinæ extremo in fecit laqueolos quinquaginta & ,vna
האחת וחמשים ללאת עשה בקצה היריעה אשר
.vnum ad vnu‡ laqueoli† oppositi :secũdę cõiunctione in‡
במחברת השנית מקבילת הללאת אחת אל אחת ׃
cortinas coniunxit & ,auri vncinos quinquaginta fecit Et
13 ויעש חמשים קרסי זהב ויחבר את היריעת
fecit Et .vnum tabernaculũ fuit & ,vncinis in vnam ad vnam
14 אחת אל אחת בקרסים ויהי המשכן אחד ׃ ויעש
cortinas vndecim :tabernaculum super tentorio caprarum cortinas
יריעת עזים לאהל על המשכן עשתי עשרה יריעת
,cubito in triginta vnius cortinæ Longitudo .eas fecit
15 עשה אתם ׃ ארך היריעה האחת שלשים באמה
† vna Mensura .vnius cortinæ latitudo cubitorum quatuor &
וארבע אמות רחב היריעה האחת מדה אחת
,seorsum cortinas quinque coniunxit Et .cortinis vndecim
16 לעשתי עשרה יריעת ׃ ויחבר את חמש היריעת לבד
super quinquaginta laqueolos fecit Et .seorsum cortinas sex &
17 ואת שש היריעת לבד ׃ ויעש ללאת חמשים על
fecit laqueolos quinquaginta & :cõiũctione in extremæ cortinæ labio
שפת היריעה הקיצנה במחברת וחמשים ללאת עשה
æris vncinos fecit Et .secundæ coniungentis‡ cortinæ labio super
18 על שפת היריעה החברת השנית ׃ ויעש קרסי נחשת
.vnum existendum ad ,tentorium coniungendum ad ,quinquaginta
חמשים לחבר את האהל להיות אחד ׃
operimẽtũ & ,rubricatis arietum pellibus† tentorio operimentũ fecit Et
19 ויעש מכסה לאהל ערת אילם מאדמים ומכסה
tabernaculo tabulas fecit Et .desuper* taxorum pellibus‡
20 ערת תחשים מלמעלה ׃ ויעש את הקרשים למשכן
,tabulæ longitudo cubitorum Decem .stantes Sittim lignis†
21 עצי שטים עמדים ׃ עשר אמת ארך הקרש
Duæ .vnius tabulæ latitudo cubiti dimidij & ,cubiti &
22 ואמה וחצי האמה רחב הקרש האחד ׃ שתי
omnibus fecit sic :vnam ad vna incastratæ* vni tabulæ manus‡
ידת לקרש האחד משלבת אחת אל אחת כן עשה לכל
viginti ,tabernaculo tabulas fecit Et .tabernaculi tabulis
23 קרשי המשכן ׃ ויעש את הקרשים למשכן עשרים
bases quadraginta Et .austrum ad meridiei angulum† ad tabulas
24 קרשים לפאת נגב תימנה ׃ וארבעים אדני
tabula sub bases Duas .tabulis viginti sub fecit argenti
כסף עשה תחת עשרים הקרשים שני אדנים תחת הקרש
,vna tabula sub bases duas & ,eius manibus‖ duabus‡ vna
האחד לשתי ידתיו ושני אדנים תחת הקרש האחד
,aquilonis angulum ad ,secundæ‡ tabernaculi costæ† Et .eius manibus* duabus‡
25 לשתי ידתיו ׃ ולצלע המשכן השנית לפאת צפון
duas ,argenteas earũ bases quadraginta Et .tabulas viginti fecit
26 עשה עשרים קרשים ׃ וארבעים אדניהם כסף שני
.vna tabula sub bases duas & ,vna tabula sub bases
אדנים תחת הקרש האחד ושני אדנים תחת הקרש האחד ׃
.tabulas sex fecit ,mare ad* tabernaculi lateribus‡ Et
27 ולירכתי המשכן ימה עשה ששה קרשים ׃
.lateribus in tabernaculi costis† fecit tabulas duas Et
28 ושני קרשים עשה למקצעת המשכן בירכתים ׃
,eius caput ad cõsummatæ erunt‡ pariter & ,infra ab‡ geminatæ fuerunt Et
29 והיו תואמים מלמטה ויחדו יהיו תמים אל ראשו
.angulis duobus‖ ipsis ambabus fecit sic :vnum anulum ad
אל הטבעת האחת כן עשה לשניהם לשני המקצעת ׃

opus, ‡illud
h יתר
cum
‡ opus,
i עשה
‡ è
k שן
*phrygionis,
cubitorum,
‡ erat
alteram ad alteram:
in ora
l שפה
à latere
†ora m קצה
n שנה
‡ est †erant ‡alter ad alterum.
alteram ad alteram cũ
è caprarum pilis tecto
cubitorum,
† erat
o אמה
in ora
p עשה
q שפה
in ora
‡ in coniunctione
tectum, vt esset vnum.
r היה
† è
s עור
è *supernè.
† è
t שוט
v אמה
x חצה
y שנה
‡incastraturę erant
* commissæ altera ad alteram,
† latus
a פאה z ימן
‡ pro
‖incastraturis
‡pro *incastraturis
†in latere secundo,
‡in latere aquilonari altera.
‡ in
*ad occidentem,
†in angulis
‡ inferne,
‡ fuerunt geminatæ
b תמם
‖ in
c שנה

bases sedecim ,argenteæ earum bases & ,tabulæ octo fuerunt Et
30 והיו שמנה קרשים ואדניהם כסף ששה עשר אדנים
vectes fecit Et .vna tabula sub bases duæ bases duæ
31 שני אדנים שני אדנים תחת הקרש האחד׃ ויעש בריחי
.vnius tabernaculi costæ tabulis quinque ,Sittim lignis
עצי שטים חמשה לקרשי צלע־המשכן האחת׃
quinque Et .secundæ tabernaculi costæ tabulis vectes quinque Et
32 וחמשה בריחם לקרשי צלע־המשכן השנית וחמשה
fecit Et .mare ad lateribus in tabernaculi tabulis vectes
33 בריחם לקרשי המשכן לירכתים ימה׃ ויעש את־
ad extremo ab ,tabularum medio in penetrandum ad medium vectem
הבריח התיכן לברח בתוך הקרשים מן־הקצה אל־
,auro fecit earum anulos & ,auro texit tabulas Et . extremum
34 הקצה׃ ואת־הקרשים צפה זהב ואת־טבעתם עשה זהב
velum fecit Et .auro vectes texit & :vectibus domos
35 בתים לבריחם ויצף את־הבריחם זהב׃ ויעש את־הפרכת
cogitãtis opere :retorta bysso & ,cocci vermiculo & ,purpura & ,hyacintho
תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה חשב
,Sittim columnas quatuor ei fecit Et .Cherubim illud fecit
36 עשה אתה כרבים׃ ויעש לה ארבעה עמודי שטים
.argenti bases quatuor eis fudit Et .auri earũ capitella ,auro eas texit &
ויצפם זהב וויהם זהב ויצק להם ארבעה אדני־כסף׃
vermiculo & ,purpura & ,hyacintho tabernaculi ostiũ ad tectum fecit Et
37 ויעש מסך לפתח האהל תכלת וארגמן ותולעת
,quinq; eius columnas Et .recamantis opere ,retorta bysso & ,cocci
38 שני ושש משזר מעשה רקם׃ ואת־עמודיו חמשה
earũ bases & ,auro earũ cincturæ & :earum capita texit & ,earũ vncinos &
ואת־וויהם וצפה ראשיהם וחשקיהם זהב ואדניהם
.æreæ quinque
חמשה נחשת׃

CAP. XXXVII. לז

,duorum cubitorũ :Sittim lignis arcam Besaleel fecit Et
1 ויעש בצלאל את־הארן עצי שטים אמתים
,cubiti & ,eius latitudo dimidij & ,cubiti & ,eius longitudo dimidij &
וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה
:extra ab & ,domo à mundo auro eam texit Et .eius statura dimidij &
2 וחצי קמתו׃ ויצפהו זהב טהור מבית ומחוץ
,auri anulos quatuor illi fudit Et .circum auri coronam ei fecit &
3 ויעש לו זר זהב סביב׃ ויצק לו ארבע טבעת זהב
duos & ,vna eius costa super anulos duos & ,eius angulis quatuor super
על ארבע פעמתיו ושתי טבעת על־צלעו האחת ושתי
,Sittim lignorum vectes fecit Et .secundo ipsius latere super anulos
4 טבעת על־צלעו השנית׃ ויעש בדי עצי שטים
costas super anulos in vectes introduxit Et .auro eos texit &
5 ויצף אתם זהב׃ ויבא את־הבדים בטבעת על צלעת
:mũdo auro propitiatoriũ fecit Et .arcam portandum ad ,arcæ
6 הארן לשאת את־הארן׃ ויעש כפרת זהב טהור
.ei' latitudo dimidij & ,cubiti & ,ei' lõgitudo dimidij & ,cubitorũ duorũ
אמתים וחצי ארכה ואמה וחצי רחבה׃
extremitatib' duab' à eos fecit ductili :auro Cherubim duos fecit Et
7 ויעש שני כרבים זהב מקשה עשה אתם משני קצות
vnum Cherub & ,hinc extremo ab vnum Cherub .propitiatorij
8 הכפרת׃ כרוב אחד מקצה מזה וכרוב־אחד
duabus à Cherubim fecit ,propiciatorio à ,inde extremo ab
מקצה מזה מן־הכפרת עשה את־הכרבים משני
,supernè alas extendentes Cherubim erant Et .eius extremitatibus
9 קצוותו׃ ויהיו הכרבים פרשי כנפים למעלה
.suũ fratrẽ ad vir eorum facies & ,propiciatoriũ super suis alis in tegentes
סככים בכנפיהם על־הכפרת ופניהם איש אל־אחיו
lignis mensam fecit Et .Cherubim facies erant propitiatoriũ Ad
10 אל־הכפרת היו פני הכרבים׃ ויעש את־השלחן עצי
cubiti & ,eius latitudo cubiti & ,eius lõgitudo duorũ cubitorũ :Sittim
שטים אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה
aureã coronã ei fecit & ,mũdo auro eam texit Et .eius statura dimidij & altitudo
11 וחצי קמתו׃ ויצף אתו זהב טהור ויעש לו זר זהב
auri coronã fecit & ,circum palmi clausuram ei fecit Et .circum
12 סביב׃ ויעש לו מסגרת טפח סביב ויעש זר־זהב
dedit & ,auri anulos quatuor ei fudit Et .circum ipsius clausuræ posuit
13 למסגרתו סביב׃ ויצק לו ארבע טבעת זהב ויתן את־
regione E .eius pedibus quatuor qui ,angulis quatuor super anulos
14 הטבעת על ארבע הפאת אשר לארבע רגליו׃ לעמת
.mensam portandum ad vectibus domus ,anuli erant clausuræ
המסגרת היו הטבעת בתים לבדים לשאת את־השלחן׃
portandũ ad ,auro eos texit & :Sittim lignis vectes fecit Et
15 ויעש את־הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב לשאת

Margin: היה d; binæ ‡qualibet tabula. *è; עשה e; שוט f; †pro ‡lateris *pro †lateris ‡alterius. ‡pro *occidẽtem. †ad trãscundum per medium; תוך g קצה h; †ex ‡loca; בית i צפה k; ‖ex ‡acupictorio; *cum; †vncini aurei.; יצק l; aulæum; סכך m; phrygionico.; fila eas cingentia erant ex; וו n; ‡è; עשה a; אמה b; חצה c; *altitudo; †intrinsecus, & extrinsec'.; קום d זרה e; in latere ipsi' vno,; שנה f; ‡altero. ‡è lignis; שוט g; *in lateribus; צפה h בוא i; †ex; נשא k; עשה l; ‖erat ‡ex; חצה m; ‡ductiles; שנה n; קצה o; *alterum קצותיו; *altera ad alteram.; †è; ‡erat; קום p; זרה q; נתן r; †erant in; פאה s; loca; בית t; †è

,mensam super quæ vasa fecit Et .mensam
16 את־השלחן׃ ויעש את־הכלים אשר על־השלחן את־
medios calamos & ,eius cyathos & ,eius cochlearia & ,eius scutellas
קערתיו ואת־כפתיו ואת־מנקיתיו ואת־הקשות
candelabrum fecit Et .mundo auro eis in libabitur quibus
17 אשר יסך בהן זהב טהור׃ ויעש את־המנרה
,eius calam' & ,ei' Hastile .candelabrum fecit ductile .puro auro
זהב טהור מקשה עשה את־המנרה ירכה וקנה
calami sex Et .fuerunt ipso ex ,eius flores & ,eius poma ,eius calices
18 גביעיה כפתריה ופרחיה ממנה היו׃ וששה קנים
,vno ipsius latere ex candelabri calami Tres .eius lateribus è egredientes
יצאים מצדיה שלשה קני מנרה מצדה האחד
scyphi Tres .secundo eius latere ex candelabri calami tres &
19 ושלשה קני מנרה מצדה השני׃ שלשה גבעים
scyphi tres & ,flos & pomum ,vno calamo in amygdalati
משקדים בקנה האחד כפתר ופרח ושלשה גבעים
calamis sex sic .flos & ,pomum ,vno calamo in amygdalati
משקדים בקנה אחד כפתר ופרח כן לששת הקנים
scyphi quatuor candelabro in Et .candelabro è egredientibus
20 היצאים מן־המנרה׃ ובמנרה ארבעה גבעים
calamis duobus sub pomum Et .eius flores & ,eius poma ,amygdalati
21 משקדים כפתריה ופרחיה׃ וכפתר תחת שני הקנים
duobus sub pomum & ,ipso ex calamis duobus sub sphærula & ,ipso ex
ממנה וכפתר תחת שני הקנים ממנה וכפתר תחת־שני
.ipso ex egredientibus calamis sex :ipso ex calamis
הקנים ממנה לששת הקנים היצאים ממנה׃
,ductile illud Totum .fuerũt ipso ex ,eorũ calami & ,eorum Poma
22 כפתריהם וקנתם ממנה היו כלה מקשה
,eius forcipes & ,septem eius lucernas fecit Et .puro auro vnum
23 אחת זהב טהור׃ ויעש את־נרתיה שבעה ומלקחיה
,ipsum fecit puri auri Talento .puro auro eius receptacula &
24 ומחתתיה זהב טהור׃ ככר זהב טהור עשה אתה
:Sittim lignis suffimenti altare fecit Et .eius vasa omnia &
25 ואת כל־כליה׃ ויעש את־מזבח הקטרת עצי שטים
cubiti duo & ,quadrata ,eius latitudo cubitus & ,ei' longitudo cubitus
אמה ארכו ואמה רחבו רבוע ואמתים
,puro auro illud texit Et .eius cornua fuerũt ipso Ex .eius statura
26 קמתו ממנו היו קרנתיו׃ ויצף אתו זהב טהור את־
coronam ei fecit Et .eius cornua & ,circum eius parietes & ,eius tectum
גגו ואת־קירתיו סביב ואת־קרנתיו ויעש לו זר
super ei' coronã desubter ei fecit auri anulos duos Et .circum auri
27 זהב סביב׃ ושתי טבעת זהב עשה־לו מתחת לזרו על
portãdũ ad vectibus domos in ,eius lateribus duobus super eius costu duabus
שתי צלעתיו על שני צדיו לבתים לבדים לשאת
.auro eos texit & ,Sittim lignis vectes fecit Et .eis in illud
28 אתו בהם׃ ויעש את־הבדים עצי שטים ויצף אתם זהב׃
aromatum suffimentũ & ,sanctificationẽ ,vnctionis oleum fecit Et
29 ויעש את־שמן המשחה קדש ואת־קטרת הסמים
.pigmentarij opere ,purum
טהור מעשה רקח׃

CAP. XXXVIII. לח

cubitorum Quinq; .Sittim lignis holocausti altare fecit Et
1 ויעש את־מזבח העלה עצי שטים חמש אמות
trium & ,quadrata ,eius latitudo cubitorum quinque & ,ipsius lõgitudo
ארכו וחמש־אמות רחבו רבוע ושלש
:eius angulis quatuor super eius cornua fecit Et .eius statura cubitorum
2 אמות קמתו׃ ויעש קרנתיו על ארבע פנתיו
omnia fecit Et .ære illud texit & :eius cornua erant ipso ex
3 ממנו היו קרנתיו ויצף אתו נחשת׃ ויעש את־כל־
,sparsorias pelues & ,scopas & ,lebetes ,altaris vasa
כלי המזבח את־הסירת ואת־היעים ואת־המזרקת את־
fecit Et .ære fecit eius vasa omnia :receptacula & ,tridentes
4 המזלגת ואת־המחתת כל־כליו עשה נחשת׃ ויעש
infra ab eius ambitum subter ,æris retis opere cribrum altari
למזבח מכבר מעשה רשת נחשת תחת כרכבו מלמטה
extremitatibus quatuor in anulos quatuor fudit Et .eius medium ad vsq;
5 עד־חציו׃ ויצק ארבע טבעת בארבע הקצות
lignis vectes fecit Et .vectibus domos ,æris cribro
6 למכבר הנחשת בתים לבדים׃ ויעש את־הבדים עצי
anulos in vectes introduxit Et .ære eos texit & ,Sittim
7 שטים ויצף אתם נחשת׃ ויבא את־הבדים בטבעת
fecit tabularũ Vacuum .eis in ipsum portandũ ad ,altaris costis super
על צלעת המזבח לשאת אתו בהם נבוב לחת עשה
speculis in :æris eius basim & ,æris concham fecit Et .illud
8 אתו׃ ויעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראת

Margin: †erant; כלה v; כפף x; נקה y; ‡libabatur; נסך z; נור a; ‖ex; sphærulæ; קנה b; egrediebãtur; צדד c; נור d; sphærula; sphęrula,; sphęrulæ; sphęrula; שנה e; sphęrula; Sphærulæ; ‖erat; כלל f; †ex; עשה g; †ex; †è; כלה h; in quadrum,; altitudo; קום i; זרה k; infra; ‖in duobus angulis; שנה l; *loca scilicet; בית m; נשא n; ‡cum †è; צפה o; ‖aromaticũ; †è; אמה a; in quadrum,; ‖altitudo; אמה b קום c; עשה d פנן e; צפה f; ‡crateras,& fuscinulas,; כלה g; *ærea. †reticulato æneum ‡inferne; חתה i קצה h; ‡cribri ænei, loca *è; בית k שוט l; בוא m; †in lateribus ‡Cum vacuo inter tabulas; נשא n לוח o; ‖æneam, ‡ex; כון p

.ecclesiæ tabernaculi ostium exercebant † quæ exercentium

הַצֹּבְאֹת אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

atrij Funda ,austrum ad meridiei angulum ad atrium fecit Et

9 וַיַּעַשׂ אֶת־הֶחָצֵר לִפְאַת נֶגֶב תֵּימָנָה קַלְעֵי הֶחָצֵר

earum bases & ,viginti earum Columnæ .cubito in centum ,retorta bysso

שֵׁשׁ מָשְׁזָר מֵאָה בָּאַמָּה׃ 10 עַמּוּדֵיהֶם עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם

.argento earum cinctura & ,columnarum vncini :ære viginti

עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃

,viginti earum Columnæ .cubito in centum aquilonis angulum ad Et

11 וְלִפְאַת צָפוֹן מֵאָה בָאַמָּה עַמּוּדֵיהֶם עֶשְׂרִים

.argento earum cinctura & ,columnarum vncini :ære viginti earum bases &

וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃

corum columnæ ,cubito in quinquaginta funda ,maris angulum ad Et

12 וְלִפְאַת־יָם קְלָעִים חֲמִשִּׁים בָּאַמָּה עַמּוּדֵיהֶם

.argento earum cinctura & ,columnarum vncini ,decem eorum bases & ,decem

עֲשָׂרָה וְאַדְנֵיהֶם עֲשָׂרָה וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשׁוּקֵיהֶם כָּסֶף׃

.cubitorum quinquaginta ,Ortum ad Orientis angulum ad Et

13 וְלִפְאַת קֵדְמָה מִזְרָחָה חֲמִשִּׁים אַמָּה׃

,tres earum columnæ :scapulam ad cubitorum quindecim Funda

14 קְלָעִים חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה אֶל־הַכָּתֵף עַמּוּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה

portæ ad inde & hinc secundum humerū ad Et .tres eorum bases &

וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃ 15 וְלַכָּתֵף הַשֵּׁנִית מִזֶּה וּמִזֶּה לְשַׁעַר

,tres earum columnæ :cubitorum quindecim funda :atrij

הֶחָצֵר קְלָעִים חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה עַמּוּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה

.retorta bysso circum atrij funda Omnes .tres earum bases &

וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃ 16 כָּל־קַלְעֵי הֶחָצֵר סָבִיב שֵׁשׁ מָשְׁזָר׃

earū cinctura & ,columnarum vncini ,ære columnis bases Et

17 וְהָאֲדָנִים לָעַמֻּדִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשׁוּקֵיהֶם

omnes ,argento cinctæ ipsæ & ,argento earū capita tectum & ,argento

כֶּסֶף וְצִפּוּי רָאשֵׁיהֶם כָּסֶף וְהֵם מְחֻשָּׁקִים כֶּסֶף כֹּל

,hyacintho ,recamātis opere atrij portæ tentorium Et .atrij columnæ

עַמֻּדֵי הֶחָצֵר׃ 18 וּמָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר מַעֲשֵׂה רֹקֵם תְּכֵלֶת

cubiti viginti Et .retorta bysso & ,cocci vermiculo & ,purpura &

וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר וְעֶשְׂרִים אַמָּה

fundarum regione é cubitorum quinque latitudine in statura & ,lōgitudo

אֹרֶךְ וְקוֹמָה בְרֹחַב חָמֵשׁ אַמּוֹת לְעֻמַּת קַלְעֵי

ære quatuor eorum bases & ,quatuor earum columnæ Et .atrij

הֶחָצֵר׃ 19 וְעַמֻּדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְאַדְנֵיהֶם אַרְבָּעָה נְחֹשֶׁת

.argento earum cinctura & ,earum capita tectū Et .argētō earum vncini

וָוֵיהֶם כֶּסֶף וְצִפּוּי רָאשֵׁיהֶם וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃

.æris circum atrio & ,tabernaculo clauí omnes Et

20 וְכָל־הַיְתֵדֹת לַמִּשְׁכָּן וְלֶחָצֵר סָבִיב נְחֹשֶׁת׃

fuit visitatum quia ,testimonij tabernaculi ,tabernaculi visitata Ista

21 אֵלֶּה פְקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדֻת אֲשֶׁר פֻּקַּד

Aharon filij Ithamar manu in ,Leuitarum seruitium Mosis os super

עַל־פִּי מֹשֶׁה עֲבֹדַת הַלְוִיִּם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן

,Iehudah tribui Chur filij Vri filius Besalel Et .sacerdotis

הַכֹּהֵן׃ 22 וּבְצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה

eo cum Et .Mosch DOMINVS præcepit quæ omnia fecit

עָשָׂה אֵת כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ 23 וְאִתּוֹ

recamans & ,cogitans & ,artifex ,Dan tribui Achisamach filius Aholiab

אָהֳלִיאָב בֶּן־אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה־דָן חָרָשׁ וְחֹשֵׁב וְרֹקֵם

Omne .bysso & ,cocci vermiculo in & ,purpura in & ,hyacintho in

בַּתְּכֵלֶת וּבָאַרְגָּמָן וּבְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ׃ 24 כָּל־

aurum fuit & sanctitatis opere omni in opus ad factum aurum

הַזָּהָב הֶעָשׂוּי לַמְּלָאכָה בְּכֹל מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ וַיְהִי זְהַב

,sicli triginta & ,septingentorū & ,talenti viginti & nouem elevationis

הַתְּנוּפָה תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים כִּכָּר וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל

,mille & ,talēta centū synagogæ visitatorum argentū Et .sanctitatis siclo in

בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ 25 וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מְאַת כִּכָּר וְאֶלֶף

.sanctitatis siclo in ,sicli septuaginta & quinque & ,septingenti &

וּשְׁבַע מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃

transeunti omni ,sanctitatis siclo in ,sicli dimidium ,capiti Bekagh

26 בֶּקַע לַגֻּלְגֹּלֶת מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְכֹל הָעֹבֵר

,millibus sexcentis ,supra & ,annorum viginti filio á ,visitatos super

עַל־הַפְּקֻדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף

talenta cētum fuit Et .quinquaginta & ,quingentis & ,millibus tribus &

וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ 27 וַיְהִי מְאַת כִּכַּר

centum ,veli bases & ,sanctitatis bases fundendum ad argenti

הַכֶּסֶף לָצֶקֶת אֵת אַדְנֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אַדְנֵי הַפָּרֹכֶת מְאַת

,septin & ,mille Et .basi Talentum ,talentis centum ,bases

אֲדָנִים לִמְאַת הַכִּכָּר כִּכָּר לָאָדֶן׃ 28 וְאֶת־הָאֶלֶף וּשְׁבַע

texit & ,columnis vncinos fecit septuaginta & ,quinque & ,gentis

הַמֵּאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עָשָׂה וָוִים לָעַמּוּדִים וְצִפָּה

septuaginta elevationis æs Et .eas cinxit & ,ipsarum capita

רָאשֵׁיהֶם וְחִשַּׁק אֹתָם׃ 29 וּנְחֹשֶׁת הַתְּנוּפָה שִׁבְעִים

ex bases eo in fecit Et .sicli quadringenti & milia duo & ,talenta

כִּכָּר וְאַלְפַּיִם וְאַרְבַּע־מֵאוֹת שָׁקֶל׃ 30 וַיַּעַשׂ בָּהּ אֶת־אַדְנֵי

aris cribrum & ,aris altare & ,conuentus tabernaculi ostij

פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת

,circum atrij bases Et .altaris vasa omnia & ,ei quod

אֲשֶׁר־לוֹ וְאֵת כָּל־כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ׃ 31 וְאֶת־אַדְנֵי הֶחָצֵר סָבִיב

palos omnes & ,tabernaculi palos omnes & ,atrij portæ bases &

וְאֶת־אַדְנֵי שַׁעַר הֶחָצֵר וְאֵת כָּל־יִתְדֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־יִתְדֹת

.circum atrij

הֶחָצֵר סָבִיב׃

CAP. XXXIX. לט

vestes fecerunt cocci vermiculo & ,purpura & ,hyacintho ex Et

1 וּמִן־הַתְּכֵלֶת וְהָאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי עָשׂוּ בִגְדֵי־

sanctitatis vestes fecerunt & sanctitate in ministrandū ad ministerij

שְׂרָד לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ

.Mosch DOMINVS præcepit quemadmodū ,Aharon quæ

אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

vermiculo & ,purpura & ,hyacintho ,auro superhumerale fecit Et

2 וַיַּעַשׂ אֶת־הָאֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת

fila abscidit & ,auri laqueos extenderunt Et .retorta bysso & ,cocci

שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר׃ 3 וַיְרַקְּעוּ אֶת־פַּחֵי הַזָּהָב וְקִצֵּץ פְּתִילִם

medio in & ,purpuræ medio in & ,hyacinthi medio in faciendum ad

לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ הַתְּכֵלֶת וּבְתוֹךְ הָאַרְגָּמָן וּבְתוֹךְ

Scapulas .cogitantis opere ,byssi medio in & ,cocci vermiculi

תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבְתוֹךְ הַשֵּׁשׁ מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב׃ 4 כְּתֵפֹת

.coniungebatur extremitatibus duabus super :se copulātes ei fecerūt

עָשׂוּ־לוֹ חֹבְרֹת עַל־שְׁנֵי קְצוֹתָו חֻבָּר׃

eius opus secūdum ipsum ipso ex ,illud sup quod ei superhumeralis artificiū Et

5 וְחֵשֶׁב אֲפֻדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו מִמֶּנּוּ הוּא כְּמַעֲשֵׂהוּ

,retorta bysso & ,cocci vermiculo & ,purpura & ,hyacintho ,auro

זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר

fecerunt Et .Mosch DOMINVS præcepit queadmodum

כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ 6 וַיַּעֲשׂוּ אֶת־

sigilli apertionibus apertos ,auri ocellatures circundatos onychis lapides

אַבְנֵי הַשֹּׁהַם מֻסַבֹּת מִשְׁבְּצֹת זָהָב מְפֻתָּחֹת פִּתּוּחֵי חוֹתָם

humeris super cos posuit Et .Israel filiorum nominibus super

עַל־שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 7 וַיָּשֶׂם אֹתָם עַל כִּתְפֹת

præcepit quemadmodū ,Israel filiis memoriæ lapides ,superhumeralis

הָאֵפֹד אַבְנֵי זִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה

cogitantis opere pectorale fecit Et .Mosch DOMINVS

יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ 8 וַיַּעַשׂ אֶת־הַחֹשֶׁן מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב

,cocci vermiculo & ,purpura & ,hyacintho ,auro superhumeralis opus sicut

כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שְׁנִי

.pectorale fecerunt duplicatum ,fuit Quadrum .retorta bysso &

וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר׃ 9 רָבוּעַ הָיָה כָּפוּל עָשׂוּ אֶת־הַחֹשֶׁן

.duplicatum ,eius latitudo palmus & ,eius longitudo Palmus

זֶרֶת אָרְכּוֹ וְזֶרֶת רָחְבּוֹ כָּפוּל׃

,Smaragd ,Rubinus :Ordo :lapidis ordines quatuor eo in repleuerunt Et

10 וַיְמַלְאוּ־בוֹ אַרְבָּעָה טוּרֵי אָבֶן טוּר אֹדֶם פִּטְדָה

,Carbūculus :secūdus ordo Et .vnus ordo ,Chrysolithus &

וּבָרֶקֶת הַטּוּר הָאֶחָד׃ 11 וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ

,Achates ,Ligurius ,tertius ordo Et .Adamas & ,Sappirus

סַפִּיר וְיָהֲלֹם׃ 12 וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי לֶשֶׁם שְׁבוֹ

circundati ,Iaspis & ,Onyx ,Tharsis ,quartus ordo Et .Amethistus &

וְאַחְלָמָה׃ 13 וְהַטּוּר הָרְבִיעִי תַּרְשִׁישׁ שֹׁהַם וְיָשְׁפֵה מוּסַבֹּת

filiorū nominibus super lapides Et .suis plenitudinibus in auri ocellaturis

מִשְׁבְּצוֹת זָהָב בְּמִלֻּאֹתָם׃ 14 וְהָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת בְּנֵי־

,sigilli apertionibus eorū nominibus super duodecim ipsi Israel

יִשְׂרָאֵל הֵנָּה שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עַל־שְׁמֹתָם פִּתּוּחֵי חֹתָם

fecerunt Et .tribubus duodecim suo nomine super vnusquisque

אִישׁ עַל־שְׁמוֹ לִשְׁנֵים עָשָׂר שָׁבֶט׃ 15 וַיַּעֲשׂוּ

.puro auro ,coplicationis opere terminationis catenas pectorale super

עַל־הַחֹשֶׁן שַׁרְשְׁרֹת גַּבְלֻת מַעֲשֵׂה עֲבֹת זָהָב טָהוֹר׃

dederunt & :auri anulos duos & ,auro ocellaturas duas fecerunt Et

16 וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי מִשְׁבְּצֹת זָהָב וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב וַיִּתְּנוּ אֶת־

duos dederunt Et .pectoralis extremitatibus duabus super anulos duos

שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃ 17 וַיִּתְּנוּ שְׁתֵּי

.pectoralis extremitatibus super ,anulis duobus super auri funes

הָעֲבֹתֹת הַזָּהָב עַל־שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת עַל־קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃

duabus super dederunt funium duorum extremitates duas Et

18 וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת נָתְנוּ עַל־שְׁתֵּי

eius faciem regione é superhumeralis scapulis super eas dederūt & :ocellaturis

הַמִּשְׁבְּצֹת וַיִּתְּנֻם עַל־כִּתְפֹת הָאֵפֹד אֶל־מוּל פָּנָיו׃

extremitatibus duab super posuerūt & ,auri anulos duos fecerunt Et

19 וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב וַיָּשִׂימוּ עַל־שְׁנֵי קְצוֹת

.domum in‡ superhumeralis latus ad† quæ eius labium super ,pectoralis
החשן על־שפתו אשר אל־עבר האפד ביתה׃
20 scapulis‡ duabus super eos dederunt† & ,auri anulos duos fecerunt Et
ויעשו שתי טבעת זהב ויתנם על־שתי כתפת
,ci' coniunctionē contra eius facierum regione à infra ab* superhumeralis
האפד מלמטה ממול פניו לעמת מחברתו
ipsius anulis ab pectorale leuauerunt‡ Et .superhumeralis artificio desuper†
21 ממעל לחשב האפד׃ וירכסו את־החשן מטבעתו
artificiū super existendum ad‡ ,hyacinthi filo in superhumeralis anulos ad
אל־טבעת האפד בפתיל תכלת להית על־חשב
queādmodū ,suphumerali desuper‡ pectorale attolleretur‖ nō & ,superhumeralis
האפד ולא־יזח החשן מעל האפד כאשר
suphumeralis pallium fecit Et .Moseh DOMINVS præcepit
22 צוה יהוה את־משה׃ ויעש את־מעיל האפד
os sicut ,eius medio in pallij os Et .hyacinthinū totū ,textoris opere
23 מעשה ארג כליל תכלת׃ ופי־המעיל בתוכו כפי
fimbriis super fecerūt Et .scinderetur ne circūm eius ori labrum ,loricæ
24 תחרא שפה לפיו סביב לא יקרע׃ ויעשו על־שולי
.retorta‡ cocci vermiculo & ,purpura & ,hyacintho ‖ malogranata pallij
המעיל רמוני תכלת וארגמן ותולעת שני משזר׃
medio in tintinnabula dederunt & ,puri auri† tintinnabula fecerūt Et
25 ויעשו פעמני זהב טהור ויתנו את־הפעמנים בתוך
.malogranatorū medio in circūm pallij fimbriis super ,malogranatorū
הרמנים על־שולי המעיל סביב בתוך הרמנים׃
super malogranatum & ,tintinnabulum ,malogranatū & Tintinnabulum
26 פעמן ורמן פעמן ורמן על־
DOMINVS præcepit queādmodū ministrandū ad ,circum pallij fimbriis
שולי המעיל סביב לשרת כאשר צוה יהוה
,Aharon ,texentis‡ opere bysso† tunicas fecerunt Et .Moseh
27 את־משה׃ ויעשו את־הכתנת שש מעשה ארג לאהרן
,bysso mitrarum ornamenta* & ,bysso† cidarim Et .eius filiis &
28 ולבניו׃ ואת המצנפת שש ואת־פארי המגבעת שש
,retorta bysso† baltheum Et .retorta bysso † lini collectoria &
29 ואת־מכנסי הבד שש משזר׃ ואת־האבנט שש משזר
queādmodū ,recamātis opere cocci vermiculo & ,purpura & ,hyacītho &
ותכלת וארגמן ותולעת שני מעשה רקם כאשר
coronæ florem fecerunt Et .Moseh DOMINVS præcepit
30 צוה יהוה את־משה׃ ויעשו את־ציץ נזר־
.sigilli apertionū‡ scripturā ea super‖ scripserūt & ;mundo auro † sanctitatis
הקדש זהב טהור ויכתבו עליו מכתב פתוחי חותם
dandum‖ ad ,hyacinthi filum eam super dederūt Et .DOMINO sanctitas
31 קדש ליהוה׃ ויתנו עליו פתיל תכלת לתת
.Moseh DOMINVS præcepit queādmodū ,desuper‡ cidarim super
על־המצנפת מלמעלה כאשר צוה יהוה את־משה׃
filij fecerunt Et .conuētus tentorij ,habitaculi opus omne consummauit Et
32 ותכל כל־עבדת משכן אהל מועד ויעשו בני
.fecerunt sic ,Moseh DOMINVS præcepit quæ omnia iuxta ,Israel
ישראל ככל אשר צוה יהוה את־משה כן עשו׃
,eius vasa omnia & ,tentorium ,Moseh ad tabernaculum attulerunt Et
33 ויביאו את־המשכן אל־משה את־האהל ואת־כל־כליו
. eius bases & ,eius columnas & ,eius vectes ,eius tabulas ,eius vncinos
קרסיו קרשיו בריחו ועמדיו ואדניו׃
opertorium & ,rubricatarum arietum pellium opertorium Et
34 ואת־מכסה עורת האילם המאדמים ואת־מכסה
testimonij Arcam .tegumenti velum & ,taxorum pellium
35 עורת התחשים ואת פרכת המסך׃ את־ארון העדת
,eius vasa omnia ,Mensam .propitiatorium & ,eius vectes &
36 ואת־בדיו ואת הכפרת׃ את־השלחן את־כל־כליו
,eius lucernas ,mundum Candelabrum .facierum panem &
37 ואת לחם הפנים׃ את־המנרה הטהרה את־נרתיה
.luminaris oleum & ,eius vasa omnia & ,ordinationis lucernas
נרת המערכה ואת־כל־כליה ואת שמן המאור׃
,aromatū suffimentum & ,vnctionis oleum & ,auri altare Et
38 ואת מזבח הזהב ואת שמן המשחה ואת קטרת הסמים
cribrum & ,æris* Altare .tabernaculi ostij tegumentum &
39 ואת מסך פתח האהל׃ את מזבח הנחשת ואת־מכבר
& ,concham ,eius vasa omnia & ,eius vectes ,illi † quod æris
הנחשת אשר־לו את־בדיו ואת־כל־כליו את־הכיר ואת־
& ,eius bases & ,eius columnas ,atrij Fundas .eius basim
40 כנו׃ את קלעי החצר את־עמדיה ואת־אדניה ואת־
vasa omnia & ,eius palos & ,eius funes ,atrij portæ tegumentū
המסך לשער החצר את־מיתריו ויתדתיה ואת כל־כלי
ministrādū ad ministerij Vestes .conuentus tentorio† tabernaculi seruitij*
41 עבדת המשכן לאהל מועד׃ את־בגדי השרד לשרת
vestes & ,sacerdoti Aharon sanctitatis vestes ,sanctitate in
בקדש את־בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת־בגדי

in ora / † erat / ‡ intrinsecus. / שפה בית / † posuerunt / ‡ oris / נתן / * inferne contra faciem / † supra baltheum / ‡ coniunxerūt / חיו / ‡ vt esset super baltheū / היה / ‡ à / ‖ separaretur / ‖ ex / ‡ & bysso / שן / † ex auro puro, & posuerunt / שרת / † ex / ‡ textorio / † ex / * pileos galeorum ex feminalia / † ex phrygionis, / laminam / עשה / † ex ‖ in / ‡ cælaturarū / posuerunt / ‖ ponendum / נתן / ‡ supernè, / & tabernaculi ecclesiæ. / כלה יעד / בוא כלה / circulos / בריחיו / tentorij. / עור סכך / עוד / פנה נור / aureum, / aulæum / * æreum, / † erat / Tentoria / כון / aulæum pro porta / יתר / * ministerij / † in tabernaculo ecclesiæ. / שרת

DOMINVS præcepit quæ omnia Iuxta .sacerdotio fungedū ad eius filiorū
42 בניו לכהן׃ ככל אשר־צוה יהוה
.seruitium omne ,Israel filij fecerunt sic ,Moseh
את־משה כן עשו בני ישראל את כל־העבדה׃
queādmodū ,illud fecerunt ecce & ,opus omne Moseh vidit Et
43 וירא משה את־כל־המלאכה והנה עשו אתה כאשר
.Moseh eis benedixit & :fecerunt sic ,DOMINVS præcepit
צוה יהוה כן עשו ויברך אתם משה׃

CAP. XL. מ

mensis die In :dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et
1 וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ ביום־החדש
.conuentus tentorij tabernaculum eriges ,mensis vna in ,primi
2 הראשון באחד לחדש תקים את־משכן אהל מועד׃
arcam super* teges & ,testimonij arcam ibi pones Et
3 ושמת שם את ארון העדות וסכת על־הארן את־
,eius ordinationē ordinabis & ,mensam introduces Et .velum
4 הפרכת׃ והבאת את־השלחן וערכת את־ערכו
. eius lucernas facies ascendere & ,candelabrum introduces &
והבאת את־המנרה והעלית את־נרתיה׃
:testimonij arca coram suffimentū ad aureum altare dabis Et
5 ונתתה את־מזבח הזהב לקטרת לפני ארון העדת
altare dabis† Et .tabernaculo ostij tegumentum pones &
6 ושמת את־מסך הפתח למשכן׃ ונתתה את מזבח
dabis† Et .conuentus tentorij‡ tabernaculi ostio coram holocausti
7 העלה לפני פתח משכן אהל־מועד׃ ונתת את־
.aquas ibi dabis* & ,altare inter & ,conuētus‖ tabernaculū inter conchā
הכיר בין־אהל מועד ובין המזבח ונתת שם מים׃
.atrij portæ tegumentum dabis & ,circum atrium pones Et
8 ושמת את־החצר סביב ונתת את־מסך שער החצר׃
omnia & ,tabernaculum vnges & ,vnctionis oleum accipies Et
9 ולקחת את־שמן המשחה ומשחת את־המשכן ואת־כל־
.sanctitas erit & :eius vasa omnia & ,illud sanctificabis & ,eo in† quæ
אשר־בו וקדשת אתו ואת־כל־כליו והיה קדש׃
sanctificabis & ;eius vasa omnia & ,holocausti altare vnges Et
10 ומשחת את־מזבח העלה ואת־כל־כליו וקדשת
vnges Et .sanctitatum sanctitas altare erit & ,altare
11 את־המזבח והיה המזבח קדש קדשים׃ ומשחת את־
facies appropinquare Et .illam sanctificabis & ,eius basim & ,conchā
12 הכיר ואת־כנו וקדשת אתו׃ והקרבת את־
eos lauabis & :conuentus tabernaculi ostium ad eius filios & ,Aharon
אהרן ואת־בניו אל־פתח אהל מועד ורחצת אתם
vnges & :sanctitatis vestes Aharon facies induere Et .aquis in
13 במים׃ והלבשת את־אהרן את בגדי הקדש ומשחת
eius filios Et .mihi fungetur sacerdotio & ,eū sanctificabis & ,eum
14 אתו וקדשת אתו וכהן לי׃ ואת־בניו
eos vnges Et .tunicis eos facies induere & ,facies appropinquare
15 תקריב והלבשת אתם כתנת׃ ומשחת אתם
erit & :mihi sacerdotio fungētur & ,eorū patrem vnxisti queādmodū
כאשר משחת את־אביהם וכהנו לי והיתה
.eorū generationes in seculi sacerdotium in eorū vnctionem‖ eis existendum ad
להית להם משחתם לכהנת עולם לדרתם׃
sic ,ei DOMINVS præcepit quæ omnia iuxta :Moseh fecit Et
16 ויעש משה ככל אשר צוה יהוה אתו כן
,mensis vno in ,secundo anno in ,primo mense in fuit Et .fecit
17 עשה׃ ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש
dedit† & ,tabernaculū Moseh fecit erigi Et .tabernaculū est erectum
18 הוקם המשכן׃ ויקם משה את־המשכן ויתן את־
erexit & ,eius vectes dedit* & ,eius tabulas fecit ponere & ,eius bases
אדניו וישם את־קרשיו ויתן את־בריחיו ויקם
posuit & ,tabernaculū super tentorium extendit Et .eius columnas
19 את־עמודיו׃ ויפרש את־האהל על־המשכן וישם
præcepit quemadmodū :desuper† illud super tentorij operimentum
את־מכסה האהל עליו מלמעלה כאשר צוה
,arca in testimonium deditque ,cepit Et .Moseh DOMINVS
20 יהוה את־משה׃ ויקח ויתן את־העדת אל־הארן
arcam super propitiatorium dedit‡ & ,arca super† vectes posuit &
וישם את־הבדים על־הארן ויתן את־הכפרת על־הארן
posuit & ,tabernaculū in arcam introduxit Et .desuper*
21 מלמעלה׃ ויבא את־הארן אל־המשכן וישם את
præcepit queādmodū ,testimonij arcam super operuit & ,tegumenti velum
פרכת המסך ויסך על ארון העדות כאשר צוה
tabernaculo in mensam posuit Et .Moseh DOMINVS
22 יהוה את־משה׃ ויתן את־השלחן באהל
.velum extra ,aquilonem ad tabernaculi femur super conuentus‖
מועד על ירך המשכן צפנה מחוץ לפרכת׃

opus. / ראה / tabernaculū ecclesiæ. / קום יעד / * arcā velo. / שום / סכך / בוא / accendes / נור עלה / pones aulæum ad ostiū tabernaculi. / † pones / נתן פנה / ‡ tabernaculi ecclesiæ. / ‖ ecclesiæ, / * pones / ‡ pones aulæum / † sunt / כלה / כון / ecclesiæ, / בנה / vt sit / ‖ vnctio / היה דור / עשה / prima die mensis, / שנה / † posuit / קום נתן / * posuit / שום / tecti / † superne, / tulit, & posuit / לקח עוד / † in / ‡ posuit / * superne. / בוא / tentorij, / סכך / ‖ ecclesiæ ad latus / יעד

queâdmodū ,DOMINO coram panis ordinationē eā super ordinauit Et
23 †ויערך עליו ערך לחם [b]לפני יהוה כאשר
candelabrum posuit Et .Mosch DOMINVS præcepit
24 צוה יהוה את משה: †וישם את [c]המנרה
.meridiem in tabernaculi femur super‖mensam contra côuetus tabernaculo in
באהל מועד נכח השלחן על ירך המשכן נגבה:
præcepit quemadmodū ,DOMINO coram lucernas fecit ascendere Et
25 †[d]ויעל הנרת לפני יהוה כאשר צוה
tabernaculo in auri altare posuit Et Mosch DOMINVS
26 יהוה את משה: †וישם את מזבח הזהב באהל
suffimentum illo super fecit suffire Et .velo coram conuentus
27 מועד לפני הפרכת: †ויקטר עליו קטרת
.Mosch DOMINVS pręcepit quemadmodum ,aromatum
סמים כאשר צוה יהוה את משה:
holocausti altare Et .tabernaculi ostij tegumentum posuit Et
28 †וישם את מסך הפתח למשכן: †ואת מזבח העלה
29 illo super fecit ascendere & ,conuentus tentorij tabernaculi ostium ad posuit
שם פתח משכן אהל מועד ויעל עליו
DOMINVS pręcepit queâdmodum munus &,holocaustum
את העלה ואת [e]המנחה כאשר צוה יהוה את
inter & côuentus tabernaculū inter concham posuit Et .Mosch
30 משה: †[f]וישם את הכיר בין אהל [g]מועד ובין
Mosch ea ex lauabūt Et .lauandum ad aquas ibi dedit & :altare
31 המזבח [h]ויתן שמה מים לרחצה: †ורחצו ממנו משה

[b] פנה poni fecit
[c] נור ecclesiæ ‖ ad latus accendit
[d] עלה aureum ecclesiæ aulæum ad ostium ecclesiæ, & obtulit sacrificium
[e] מנח
[f] שום [g] יעד posuit
[h] נתן

ad eos ingrediendo In .suos pedes & ,suas manus ,eius filij & Aharon
32 ואהרן ובניו את ידיהם ואת רגליהם: [k]†בבאם אל־
queâdmodū ,se lauabūt ,altare ad eos approximādo in* & conuentus‡ tabernaculū
אהל מועד ובקרבתם אל המזבח ירחצו כאשר
circum† atrium erexit Et .Mosch DOMINVS præcepit
33 צוה יהוה את משה: [l]†ויקם את החצר סביב
consummauit & ,atrij portæ tegumentum dedit & ,altare & ,tabernaculū
למשכן ולמזבח ויתן את [m]מסך שער החצר [n]ויכל
,conuentus‖ tabernaculum nubes operuit Et .opus Mosch
34 משה את המלאכה: [o]†ויכס הענן את אהל מועד
Mosch potuit nō Et .tabernaculum impleuit DOMINI gloria &
35 וכבוד יהוה מלא את המשכן: †ולא יכל משה
gloria & ,nubes illud super habitauit‡ quia ,conuetus‖ tabernaculū ad ingredi
לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וכבוד
desuper† nubes ascendendo in* Et .tabernaculum repleuit DOMINI
36 יהוה מלא את המשכן: [p]†ובהעלות הענן מעל
.suis profectionibus cunctis in Israel filij proficiscebantur ,tabernaculo
המשכן [q]יסעו בני ישראל בכל מסעיהם:
.eius sustolli‖ diē ad vsq; pficiscebātur nō & ,nubes ascenderet non si Et
37 †ואם לא יעלה הענן ולא יסעו עד יום העלתו:
nocte erit† ignis & ,die tabernaculū super† DOMINI nubes Quia
38 †כי ענן יהוה על המשכן יומם ואש תהיה לילה
.corū profectionibus cūctis in Israel domus omnis oculis in ,eo in
בו לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם:

Quando ingredientur
[k] בוא
‡ ecclesiæ, *quando appropinquabunt
† in circuitu tabernaculi, & altaris, & posuit aulęū ad portam
[l] קום
[m] סכך
[n] כלה [o] כסה
‖ ecclesiæ, ‡ mansit
* quando recedebat
† à
[p] עלה [q] נסע
recedebat
‖ qua recedebat
† erat

LIBER LEVITICVS,

HEBRAICE, ויקרא

ID EST, ET VOCAVIT.

CAPVT I. א

Et

DOMINVS est locutus & ,Mosch ad clamauit
1 ויקרא אל משה וידבר יהוה
:dicendo ,conuentus‡ tabernaculo ē eum ad
אליו מאהל [a]מועד לאמר:
dices & ,Israel filios ad Loquere
2 †דבר אל [b]בני ישראל ואמרת
vobis ex fecerit appropinquare* cū Homo :eos ad
אלהם אדם כי יקריב מכם
pecore‡ de & ,boue‡ de ,animali† de ,DOMINO appropinquationē
קרבן ליהוה מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן
eius appropinquatio ascensio‡ Si .vestram appropinquationem appropinquare facietis
3 תקריבו את קרבנכם: †אם עלה קרבנו
tabernaculi ostium ad :cū faciet appropinquare integrum† masculum ,boue* de
מן הבקר זכר [c]תמים יקריבנו אל פתח אהל
.DOMINI facies ad suā voluntatem ad‖ ,eum faciet appropinquare côuetus‡
מועד יקריב אתו [d]לרצנו לפני יהוה:
expiandū ad ei erit accepta† & ,ascensionis* caput super ,suā manū fulciet‡ Et
4 †וסמך ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר
:DOMINI facies ad‡ bouis filium mactabit Et .ipsum super
5 עליו: †ושחט את בן הבקר לפני יהוה
spargent & ,sanguinem sacerdotes Aharon filij faciet appropinquare‡ &
והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את
.conuentus† tabernaculi ostium* quod ,circum altare super sanguinem
הדם על המזבח סביב אשר פתח אהל מועד:
.eius frusta in illud concidet & ,ascensionem exspoliabit‡ Et
6 †והפשיט את העלה ונתח אתה לנתחיה:
ordinabunt Et .altare super ignem sacerdotis Aharon filij dabunt* Et
7 †ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו
sacerdotes Aharon filij ordinabunt Et .ignem super ligna
8 עצים על האש: †וערכו בני אהרן הכהנים את
,ignem super† quæ ligna super adipem & ,caput ,frusta
הנתחים את הראש ואת הפדר על העצים אשר על האש
.aquis in lauabit ,eius crura & ,eius intestinū Et .altare super† qui
9 אשר על המזבח: †וקרבו וכרעיו ירחץ במים

vocauit Mosch, אלף זעירא
‡ ecclesiæ,
[a] יעד [b] בנה
* obtulerit
oblationem †animalibus, † bobus, ‡ pecudibus offeretis oblationem vestram.
‡ holocaustū est oblatio * bobus † immaculatum offeret
[c] תמם
‡ ecclesiæ
[d] רצה
‖ secundum ‡ conunget * holocausti, † placabile erit pro eo ‡ in cōspectu ‡ offerent * est ad † ecclesiæ. ‡ excoriabit holocaustū, * ponent
† sunt
† est

ignitio Ascensio .altari in omnia sacerdos faciet suffire Et
והקטיר הכהן את הכל המזבחה עלה [e]אשה
de ,eius appropinquatio pecore‡ de si Et .DOMINO quietis odoris
10 ריח [f]ניחוח ליהוה: †ואם מן הצאן קרבנו מן
.cū faciet appropinquare integrū† masculū ,ascensionē* in capris de vel ,ouibus
הכשבים או מן העזים לעלה זכר [g]תמים יקריבנו:
:DOMINI facies ad aquilonē ad altaris femur‡ ad eum mactabit Et
11 †ושחט אתו על ירך המזבח צפנה לפני יהוה
.vndique altare super eius sanguinē sacerdotes Aharon filij spargent &
וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב:
,eius adipem & ,eius caput & ,ipsius frusta in eum concidet Et
12 †ונתח אתו לנתחיו ואת ראשו ואת פדרו
super‡ qui ignem super† quæ ,ligna super ea sacerdos ordinabit &
וערך הכהן אתם על העצים אשר על האש אשר על־
faciet appropinquare & ,aquis in lauabit crura & ,intestinū Et .altare
13 המזבח: †והקרב והכרעים ירחץ במים והקריב
ignitio ipsa Ascensio .altare super faciet suffire & ,omnia sacerdos
הכהן את הכל והקטיר המזבחה עלה הוא [h]אשה
eius appropinquatio ascensio aue† de si Et .DOMINO quietis odoris
14 ריח [i]ניחח ליהוה: †ואם מן העוף עלה קרבנו
columbæ filiis de vel ,turturibus de faciet accedere* & ,DOMINO
ליהוה והקריב מן [k]התרים או מן בני היונה את
,altare ad sacerdos ipsum offeret Et .suam appropinquationem*
15 קרבנו: †והקריבו הכהן אל המזבח
exprimetur & ,altare super faciet suffire Et .ipsius caput contorquebit‡ &
ומלק את ראשו והקטיר המזבחה [l]ונמצה
eius vesiculam remouebit Et .altaris parietem super eius sanguis
16 דמו על קיר המזבח: [m]†והסיר את [n]מראתו
in orientem ad altare apud eam proiiciet & :ipsius pluma cū
[o]בנצתה והשליך אתה אצל המזבח קדמה אל־
faciet suffire & ,diuidet nō ,ipsius alis cū eam findet Et .cineris locum
17 מקום הדשן: †ושסע אתו בכנפיו לא יבדיל והקטיר
ipsa Ascensio‖ .ignem super† quæ ,ligna super ,altari in sacerdos eam
אתו הכהן המזבחה על העצים אשר על האש עלה הוא
.DOMINO quietis odoris ignitio
אשה ריח ניחח ליהוה:

Holocaustū oblatio ignita
[e] אשש
‡ pecoribus est oblatio
[f] נוח
* holocaustū, † immaculatum offeret.
[g] תמם
‡ latus
‡ est † sunt
offeret
Holocaustū est oblatio ignita
[h] אשש
† auib⁹ est holocaustū oblatio ipsius
[i] נוח
[k] תור
‡ oblationem ‡ vngue secabit
[l] מצה
[m] סור
[n] ראה [o] נצה
† sunt
‖ Holocaustū est oblatio ignita

& ,illis super * qui ,ipsis super * qui ,adipem & renes
הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־
faciet suffire Et .eam remouebit renibus super ,hepate super fibram
הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיוֹת יְסִירֶנָּה׃ וְהִקְטִירוּ
ligna super qua ,ascensionem super ,altari in Aharon filij illum
אֹתוֹ בְנֵי־אַהֲרֹן הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֹלָה אֲשֶׁר עַל־הָעֵצִים
de si Et .DOMINO quietis odoris Ignitio ,ignem super quæ
אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְאִם־מִן־
vel masculũ ,DOMINO pacificorum sacrificiũ in ei appropinquatio pecore
הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה זָכָר אוֹ
facies appropinquare ipse agnum Si .eum faciet accedere integrum ,fœminam
נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ׃ אִם־כֶּשֶׂב הוּא־מַקְרִיב
.DOMINI faciet ad ipsum faciet accedere & ,suã appropinquatione
אֶת־קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיב אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃
eum mactabit & ,suæ appropinquationis caput sup suam manũ fulciet Et
וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ
super eius sanguinẽ Aharon filij sparget & ,conuentus tabernaculi facies ad
לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־דָּמוֹ עַל־
ignitione pacificorum sacrificio de faciet appropinquare Et .vndiquaq; altare
הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה
,eã remouebit dorsi spinæ regione è,integram caudam ,ei adipem ,DOMINO
לַיהוָה חֶלְבּוֹ הָאַלְיָה תְמִימָה לְעֻמַּת הֶעָצֶה יְסִירֶנָּה
super qui adipem omnem & ,intestinum operientem adipem &
וְאֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־
qui ,eis super qui adipem & renes duos Et .intestinum
הַקֶּרֶב׃ וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר
.eã remouebit renibus super,hepate super ,fibram & ,ilia super
עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃
.DOMINO ignitionis cibus :altari in sacerdos eũ faciet suffire Et
וְהִקְטִירוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם אִשֶּׁה לַיהוָה׃
.DOMINI facies ad eã faciet appropinquare & eius approximatio capra si Et
וְאִם עֵז קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃
facies ad eam mactabit & ,eius caput super suam manum fulciet Et
וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי
altare super eius sanguinem Aharon filij sparget & :conuentus tabernaculi
אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ
ignitionem suã appropinquatione ea ex faciet appropinquare Et .vndiquaque
סָבִיב׃ וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ קָרְבָּנוֹ אִשֶּׁה
adipem omnem & ,intestinum operientem adipem ,DOMINO
לַיהוָה אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב
qui adipem & ,renes duos Et .intestinum super qui
אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר
renibus super,hepate super fibram & ilia super qui ,eis super
עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת
ignitionis Cibus .altari in sacerdos ea suffire faciet Et .eam remouebit
יְסִירֶנָּה׃ וְהִקְטִירָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם אִשֶּׁה
sæculi Statutum .DOMINO adeps omnis :quietis odore in
לְרֵיחַ נִיחֹחַ כָּל־חֵלֶב לַיהוָה׃ חֻקַּת עוֹלָם
omnem &,adipẽ omnẽ ,vestris habitaculis cunctis in vras generationes p
לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם כָּל־חֵלֶב וְכָל־
.comedetis non sanguinem
דָּם לֹא תֹאכֵלוּ׃

CAP. IIII. ד

:dicendo ,Mosch ad DOMINVS est locutus Et
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
ignorantia in peccauerit cum Anima :dicẽdo Israel filios ad Loquere
דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר נֶפֶשׁ כִּי־תֶחֱטָא בִשְׁגָגָה
.his ex vno ab fecerit & ,sient non quæ DOMINI præceptis oibus ex
מִכֹּל מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְעָשָׂה מֵאַחַת מֵהֵנָּה׃
faciet accedere & ,populi delictũ ad peccauerit vnctus sacerdos Si
אִם הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ יֶחֱטָא לְאַשְׁמַת הָעָם וְהִקְרִיב
DOMINO integrũ bouis filium iuuencũ ,peccauit quod suo peccato super
עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא פַּר בֶּן־בָּקָר תָּמִים לַיהוָה
conuentus tabernaculi ostium ad iuuencum adferet Et .peccatum in
לְחַטָּאת׃ וְהֵבִיא אֶת־הַפָּר אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
mactabit & ,iuuenci caput sup suã manum fulciet & ,DOMINI facies ad
לִפְנֵי יְהוָה וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁ הַפָּר וְשָׁחַט
sanguine de vnctus sacerdos accipiet Et .DOMINI facies ad iuuencum
אֶת־הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ מִדַּם
sacerdos tinget Et .conuentus tabernaculum ad eum afferet & ,iuuenci
הַפָּר וְהֵבִיא אֹתוֹ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד׃ וְטָבַל הַכֹּהֵן
vicibus septem sanguine de asperget & ,sanguine in suum digitum
אֶת־אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וְהִזָּה מִן־הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים
de sacerdos dabit Et .sanctitatis veli faciebus cum DOMINI facies ad
לִפְנֵי יְהוָה אֶת־פְּנֵי פָּרֹכֶת הַקֹּדֶשׁ׃ וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־

Marginal notes (left): * est · כָּלָה cum · holocaustũ, quod est · * sunt · * Oblatio est ignita · נוֹחַ · † pecudibus est oblatio · † immaculatum offeret · * offert oblatione suam, coniunget · † oblationis ecclesiæ · offeret · contra spinã · עָצֶה סוּר · † est · † est · cum · caro oblationis ignitæ est · אִשֶּׁה · * fuerit oblatio eius, offeret · פָּנָה · * coniunget · * ecclesiæ, · יָעַד · † offeret · * oblationes · † est · שָׁנָה כָּלָה · † est · * cum · Caro oblationis ignitæ est · סוּר · נוּחַ · חָקַק · דּוֹר יָשַׁב · per errorem · sunt fienda, · * vnum · יָצָא · † secundum · * offeret pro · תָּמַם · pro peccato. · * ecclesiæ · בּוֹא יָעַד · † coniunget · פָּרָה · ecclesiæ, · נָזָה · * coram Domino, ante velum · † ponet

CAP. II. ב

,DOMINO muneris appropinquationem faciet appropinquare cũm anima Et
וְנֶפֶשׁ כִּי־תַקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה לַיהוָה
eã super dabit & ,oleũ eam super fundet Et .eius appropinquatio erit simila
סֹלֶת יִהְיֶה קָרְבָּנוֹ וְיָצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְנָתַן עָלֶיהָ
comprehẽdet & ,sacerdotes Aharon filios ad eam afferet Et . thus
לְבֹנָה׃ וֶהֱבִיאָהּ אֶל־בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמַץ
omne super ipsius oleo de & ,eius simila de suum pugillum plenũ inde
מִשָּׁם מְלֹא קֻמְצוֹ מִסָּלְתָּהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל־
Ignitio .altari super eius memoriale sacerdos faciet suffire & ,ipsius thus
לְבֹנָתָהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־אַזְכָּרָתָהּ הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה
,Aharon ,muneri de residuum Et .DOMINO quietis odoris
רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְהַנּוֹתֶרֶת מִן־הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן
.DOMINI ignitionibus de sanctitatum Sanctitas .ipsius filijs &
וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קָדָשִׁים מֵאִשֵּׁי יְהוָה׃
simila ,clibani coctione ,muneris appropinquatione feceris appropinquare cum Et
וְכִי תַקְרִב קָרְבַּן מִנְחָה מַאֲפֵה תַנּוּר סֹלֶת
vncta infermentatorum lagana & ,oleo in confusæ infermẽtatæ placentæ
חַלּוֹת מַצֹּת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים
simila ,tua oblatio sartagine super munus si Et .oleo in
בַּשָּׁמֶן׃ וְאִם־מִנְחָה עַל־הַמַּחֲבַת קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת
fundes & ,frusta eam Seca .erit azyma oleo in confusa
בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן מַצָּה תִהְיֶה׃ פָּתוֹת אֹתָהּ פִּתִּים וְיָצַקְתָּ
,tua appropinquatio frixorij munus si Et .ipsa Munus .oleum eã super
עָלֶיהָ שָׁמֶן מִנְחָה הִוא׃ וְאִם־מִנְחַת מַרְחֶשֶׁת קָרְבָּנֶךָ
fiet quod sacrificium afferes Et .fiet oleo in simila
סֹלֶת בַּשֶּׁמֶן תֵּעָשֶׂה׃ וְהֵבֵאתָ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה
,sacerdotem ad illud offeret Et .DOMINO iis ex
מֵאֵלֶּה לַיהוָה וְהִקְרִיבָהּ אֶל־הַכֹּהֵן
de sacerdos faciet eleuare Et .altare ad illud faciet accedere &
וְהִגִּישָׁהּ אֶל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וְהֵרִים הַכֹּהֵן מִן־
quietis odoris Ignitio ,altari in faciet suffire & ,eius memoriale munere
הַמִּנְחָה אֶת־אַזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ
Sanctitas ,ei filiis & ,Aharon ,munere de residuum Et .DOMINO
לַיהוָה׃ וְהַנּוֹתֶרֶת מִן־הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ
quod munus Omne .DOMINI ignitionibus de sanctitatum
קָדָשִׁים מֵאִשֵּׁי יְהוָה׃ כָּל־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר
omne quia ,fermentatũ fiet non ,DOMINO appropinquare facietis
תַּקְרִיבוּ לַיהוָה לֹא תֵעָשֶׂה חָמֵץ כִּי כָל־
DOMINO ignitione eo de suffire facietis non mel omne & ,fermentũ
שְׂאֹר וְכָל־דְּבַשׁ לֹא־תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַיהוָה׃
altare ad & ,DOMINO ea facietis accedere principij Appropinquationem
קָרְבַּן רֵאשִׁית תַּקְרִיבוּ אֹתָם לַיהוָה וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ
tui muneris appropinquationem oẽm Et .quietis odore in ascendent non
לֹא־יַעֲלוּ לְרֵיחַ נִיחֹחַ׃ וְכָל־קָרְבַּן מִנְחָתְךָ
desuper tui Dei fœderis sal facies cessare non & ,falies sale in
בַּמֶּלַח תִּמְלָח וְלֹא תַשְׁבִּית מֶלַח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל
.sal offeres tua oblatione omni Super .tuo munere
מִנְחָתֶךָ עַל כָּל־קָרְבָּנְךָ תַּקְרִיב מֶלַח׃
spica tenera ,DOMINO primitiarũ munus feceris appropinquare si Et
וְאִם־תַּקְרִיב מִנְחַת בִּכּוּרִים לַיהוָה אָבִיב
sacrificium offeres spicæ viridis contusum tritici ,igne in tostam
קָלוּי בָּאֵשׁ גֶּרֶשׂ כַּרְמֶל תַּקְרִיב אֵת מִנְחַת
.thus eam super pones & ,oleũ eam super dabis Et . tuarum primitiarum
בִּכּוּרֶיךָ׃ וְנָתַתָּ עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְשַׂמְתָּ עָלֶיהָ לְבֹנָה
,ei cõtuso frumẽto de ,ei memoriale sacerdos faciet suffire Et .illa Munus
מִנְחָה הִוא׃ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־אַזְכָּרָתָהּ מִגִּרְשָׂהּ
,DOMINO Ignitio . ipsius thus omne super eius oleo de &
וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל־לְבֹנָתָהּ אִשֶּׁה לַיהוָה׃

CAP. III. ג

boue de si ,eius appropinquatio pacificorum sacrificium si Et
וְאִם־זֶבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ אִם מִן־הַבָּקָר
eũ faciet accedere integrũ ,fœminam siue masculũ siue ,facies appropinquare ipse
הוּא מַקְרִיב אִם־זָכָר אִם־נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ
,suæ oblationis caput super suam manum fulciet Et .DOMINI facies ad
לִפְנֵי יְהוָה׃ וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ
Aharon filij sparget & ,conuentus tabernaculi ostium cum immolabit &
וּשְׁחָטוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן
offeret Et .circuitu in altare super sanguinem sacerdotes
הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְהִקְרִיב
operientem adipem ,DOMINO ignitione pacificorum sacrificio de
מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה לַיהוָה אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה
duos Et .intestinum super qui adipem omnem & ,intestinum
אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃ וְאֵת שְׁתֵּי

Marginal notes (right): obtulerit oblationem minha · מִנְחָה · * oblatio · * ponet · accipiet · בּוֹא · odorem · * Oblatio est ignita · * sacrificio · * erit, · יָתַר · † est de oblationibus ignitis · אִשָּׁה · * si obtuleris oblationem sacrificij · * erũt mixtæ · חָלַל מַצָּה · † fuerit sacrificium de conspersa · † infermẽtata · * Cõcides in · חָבַת פָּתַת · * Sacrificium est. · † sacrificium craticulæ fuerit oblatio · † de conspersa · מִנְחָה בּוֹא נָגַשׁ רוּם · † sacrificio odorem · * Oblatio est ignita · * sacrificio est, · † oblationib ignitis · * sacrificium · יָתַר · * In oblatione primitiarum offeretis · * oblationem sacrificij · עָלָה נוּחַ · שָׁבַת · * In · * sacrificium · * cum culmo · קָלָה · נָתַן שׂוּם · Sacrificium est. · * odorem · Oblatio est ignita · fuerit oblatio * bobus · offert, · * immaculatum offeret · תָּמַם · † coniunget · * ad · פָּנָה · * ecclesiæ, · יָעַד · בָּנָה · אִשָּׁה · † est · שָׁנָה

DOMINI facies ad aromatum suffimenti altaris cornua super sanguine
הדם על־קרנות מזבח קטרת הסמים לפני יהוה
ad effundet iuuenci sanguinē totum & ,conuetus† tabernaculo in*quod
אשר באהל מועד ואת כל־דם הפר ישפך אל־
.conuentus tabernaculi ostium qua ascensionis‡ altaris fundamentum
יסוד מזבח העלה אשר־פתח אהל מועד׃

* est † ecclesiæ, יעד פרה ‡ holocausti, quod est ad pro peccato רום

adipem , eo ex leuabit peccati iuuenci adipem totum Et
8 ואת־כל־חלב פר החטאת ירים ממנו את־החלב
. intestinum super *qui adipem totum & ,intestinum operiētem
המכסה על־הקרב ואת כל־החלב אשר על־הקרב׃
super †qui ,eis super †qui ,adipem & ,renes duos Et
9 ואת שתי הכלית ואת־החלב אשר עליהן אשר על־
. eam remouebit renibus super hepate super fibram & ,ilia
הכסלים ואת־היתרת על־הכבד על־הכליות יסירנה׃

* est † est שנה cum כלה סור tollitur

ea faciet suffire & ,pacificorū sacrificij boue à leuabitur Quemadmodū
10 כאשר יורם משור זבח השלמים והקטירם
totam & ,iuuenci pellem Et . ascensionis altare super sacerdos
11 הכהן על מזבח העלה׃ ואת־עור הפר ואת־כל־
,ipsius intestino & , eius cruribus super & , eius capite super , eius carnem
בשרו על־ראשו ועל־כרעיו וקרבו
castrametationē extra ad ,iuuencum totum faciet exire Et .ipsius fimo &
12 ופרשו׃ והוציא את־כל־הפר אל־מחוץ למחנה
lignis super eum cōburet & , cineris effusionem ad mundum locum ad
אל־מקום טהור אל־שפך הדשן ושרף אתו על־עצים

holocausti. cum castra יצא locum effusionis

congregatio omnis si Et . comburetur cineris effusionē super ,igne in
13 באש על־שפך הדשן ישרף׃ ואם כל־עדת
;congregationis oculis ab verbum fuerit absconditum & , errauerint Israel
ישראל ישגו ונעלם דבר מעיני הקהל
.deliquerit & ,fient non quæ ,DOMINI præceptis oībus exvnū fecerit &
ועשו אחת מכל־מצות יהוה אשר לא־תעשינה ואשמו׃
faciet appropinquare & ,eo super peccauerūt quo† peccatum fuerit scitū Et
14 ונודעה החטאת אשר חטאו עליה והקריבו
facies ad eum adducent & ,peccatum ad bouis filiū iuuencum congregatio
הקהל פר בן־בקר לחטאת והביאו אתו לפני
super suas manus congregationis seniores fulcient*Et .cōuentus tabernaculi
15 אהל מועד׃ וסמכו זקני העדה את־ידיהם על־
.DOMINI facies ad iuuencū mactabit & ,DOMINI facies ad iuuēci caput
ראש הפר לפני יהוה ושחט את־הפר לפני יהוה׃

יעד latuerit res שגה sunt fienda, צוה †in offeret ידע pro peccato, בנה בוא ecclesiæ. *coniungent

tabernaculum ad iuuenci sanguine de vnctus sacerdos afferet Et
16 והביא הכהן המשיח מדם הפר אל־אהל
septem asperget & ,sanguine de suū digitū sacerdos tinget Et .conuetus
17 מועד׃ וטבל הכהן אצבעו מן־הדם והזה שבע
dabit‖sanguine de Et .veli faciebus cum DOMINI facies ad vicibus
18 פעמים לפני יהוה את פני הפרכת׃ ומן־הדם יתן
,cōuetus‖tabernaculo in*quod DOMINI facies ad*quod altaris cornua super
על־קרנת המזבח אשר לפני יהוה אשר באהל מועד
qua ,ascensionis†altaris fundamentum ad effundet sanguinem totum &
ואת כל־הדם ישפך אל־יסוד מזבח העלה אשר־
,eo ab tollet eius adipem totum Et .conuentus‡ tabernaculi ostiū ad
19 פתח אהל מועד׃ ואת כל־חלבו ירים ממנו
iuuenco fecit quēadmodū ,iuuenco faciet Et . altare super faciet suffire &
20 והקטיר המזבחה׃ ועשה לפר כאשר עשה לפר
. eis dimittetur & ,sacerdos eos super expiabit & ,ei faciet sic ,peccati *
החטאת כן יעשה־לו וכפר עלהם הכהן ונסלח להם׃

נזה coram Dn̄o ante velum. ‖ ponet נתן * est ‖ ecclesiæ, פנה יעד † holocausti, quod est ‡ ecclesiæ. רום פרה *p̄ peccato,

,eum comburet & ,castrametationem* extra ad iuuencum faciet exire Et
21 והוציא את־הפר אל־מחוץ למחנה ושרף אתו
.ipse congregationis peccatum†:primum iuuencum cōbussit quemadmodum
כאשר שרף את הפר הראשון חטאת הקהל הוא׃
DOMINI præceptis omnib. ex vnū fecerit &, peccauerit Prælatum Quod‡
22 אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל־מצות יהוה
. deliquerit & ,ignorantia in fient‡ non quæ ,sui Dei
אלהיו אשר לא־תעשינה בשגגה ואשם׃
, eo in peccauit quo , suum peccatum ei fuerit notificatum Vel
23 או־הודע אליו חטאתו אשר חטא בה
.integrum masculum caprarum hircum suam appropinquationē adducet &
והביא את־קרבנו שעיר עזים זכר תמים׃
, loco in eum mactabit & ,hirci caput super suam manū fulciet* Et
24 וסמך ידו על־ראש השעיר ושחט אתו במקום
.ipse Peccatum† .DOMINI facies ad ascensio mactabit quo
אשר־ישחט את־העלה לפני יהוה חטאת הוא׃
cornua super dabit*& ,suo digito in peccati‡sanguine de sacerdos accipiet Et
25 ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על־קרנת
.ascensionis‖altaris fundamentū ad effundet eius sanguinē & :ascensionis‖altaris
מזבח העלה ואת־דמו ישפך אל־יסוד מזבח העלה׃
sacrificij adipem sicut ,altari in faciet suffire eius adipem totum Et
26 ואת־כל־חלבו יקטיר המזבחה כחלב זבח

educet * castra, יצא †oblatio pro peccato congregationis est. ‡Cū princeps צוה ‡sunt fienda per errorem, עשה ידע afferet oblationem suam בוא תמם *coniunget mactari solet holocaustum †Oblatio p̄ peccato est. ‡ oblationis pro peccato * ponet ‖holocausti.

.ei dimittetur & ,ei⁹ peccato à sacerdos eū super expiabit & :pacificorum
השלמים וכפר עליו הכהן מחטאתו ונסלח לו׃
ipsa faciendo in‡ terræ populo de ignorantia in peccauerit vna anima si Et
27 ואם־נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשתה
. deliquerit & ,fient non quæ DOMINI præceptis ex vnum
אחת ממצות יהוה אשר לא־תעשינה ואשם׃
adducet & ,peccauit quod suū peccatum ei fuerit notificatum Vel
28 או הודע אליו חטאתו אשר חטא והביא
,suo peccato super*feminam integram caprarum hircam suā appropinquationē
קרבנו שעירת עזים תמימה נקבה על־חטאתו
mactabit & :peccati† caput super suā manum fulciet Et . peccauit quod
29 אשר חטא׃ וסמך את־ידו על ראש החטאת ושחט
eius sanguine de sacerdos accipiet Et . ascensionis‡loco in peccatum‡
30 את־החטאת במקום העלה׃ ולקח הכהן מדמה
ei⁹ sanguinē totum & ,ascensionis†altaris cornua sup dabit*& ,suo digito in
באצבעו ונתן על־קרנת מזבח העלה ואת־כל־דמה

per errorem ‡dum facit sunt fienda, oblationem * pro coniunget † oblationis pro peccato, ‡oblationem pro peccato * holocausti. * ponet † holocausti,

,remouebit eius adipem totum Et . altaris fundamentum ad effundet
31 ישפך אל־יסוד המזבח׃ ואת־כל־חלבה יסיר
faciet suffire & :pacificorū sacrificio desuper adeps est remot⁹ quēadmodū
כאשר הוסר חלב מעל זבח השלמים והקטיר
cum super expiabit & :DOMINO quietis odorem in altare sup sacerdos
הכהן המזבחה לריח ניחח ליהוה וכפר עליו
,suam appropinquationem adduxerit agnum si Et .ei dimittetur & ,sacerdos
32 הכהן ונסלח לו׃ ואם־כבש יביא קרבנו
suam manum fulciet Et .eam adducet integram feminam ,peccatum ad‡
33 לחטאת נקבה תמימה יביאנה׃ וסמך את־ידו
mactabit*quo loco in ,peccatum ad eam‡mactabit & ,peccati caput super
על ראש החטאת ושחט אתה לחטאת במקום אשר ישחט
,suo digito in peccati† sanguine de sacerdos accipiet Et .ascensionem
34 את־העלה׃ ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו
ad effundet eius sanguinē totū & ,ascensionis‖altaris cornua super dabit‡ &
ונתן על־קרנת מזבח העלה ואת־כל־דמה ישפך אל־
quēadmodū ,remouebit eius adipem totum Et . altaris fundamentū
35 יסוד המזבח׃ ואת־כל־חלבה יסיר כאשר
ea sacerdos adolebit & ,pacificorum sacrificio à agni adeps est remotus
יוסר חלב־הכשב מזבח השלמים והקטיר הכהן אתם
super*sacerdos eum super expiabit & :DOMINI ignitiones super altari in
המזבחה על אשי יהוה וכפר עליו הכהן על־
.ei dimittetur & ,peccauit quod suo peccato
חטאתו אשר־חטא ונסלח לו׃

סור à נוח pecus attulerit oblationē בוא ‡ pro peccato oblationis pro peccato, ‡ eam pro peccato *mactari solet holocaustum. † oblationis pro peccato ‡ ponet ‖ holocausti, in oblationē ignitam *à אש

CAP. V. ה

vel testis ipse‡& ,adiurationis vocē audierit & ,peccauerit cūm anima Et
1 ונפש כי־תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או
.suam iniquitatem portabit &* ,annunciauerit non si ,sciuit vel vidit
ראה או ידע אם־לוא יגיד ונשא עונו׃
feræ cadauer in vel ,immūdā rem omnē in tetigerit quæ anima Vel
2 או נפש אשר תגע בכל־דבר טמא או בנבלת חיה
;immūdi reptilis cadauer in vel ,immūdi animalis cadauer in vel immūdæ
טמאה או בנבלת בהמה טמאה או בנבלת שרץ טמא
. deliquit & ,immundus ipse† & ,eo ab fuerit absconditum‖&
ונעלם ממנו והוא טמא ואשם׃
,eius immūditiā omnē ad hominis immunditiā in tetigerit cūm Vel
3 או כי יגע בטמאת אדם לכל טמאתו
.deliquit & sciuit ipse†& , ab eo fuerit absconditum & ,ea in immundus fiet qua‡
אשר יטמא בה ונעלם ממנו והוא ידע ואשם׃
vel malefaciendū ad ,labijs in proferendum ad‡iurauerit cūm anima Vel
4 או נפש כי תשבע לבטא בשפתים להרע או
fuerit absconditum‖& ,iuramento in homo p̄feret qd̄ oē ad benefaciendū ad
להיטיב לכל אשר יבטא האדם בשבעה ונעלם

iuramenti, ‡ est עוד *portabit pœnam iniquitatis suæ. נגד עוה ‖latuerit eam, †ipsa immūda est, נגע ‡ in qua polluitur, & latuerit eam, ‡ ipsa ‡vt proferat labiis, שפה רוע * secundum

cūm ,erit Et . istis ex vno in deliquit & ,sciuit ipse†& , eo ab
5 ממנו והוא־ידע ואשם לאחת מאלה׃ והיה כי־
.eo super peccauit quod‡ fuerit confessa & ,istis ex vno in deliquerit
יאשם לאחת מאלה והתודה אשר חטא עליה׃
quod ,suo peccato super* DOMINO suum delictum‡ adducet Et
6 והביא את־אשמו ליהוה על חטאתו אשר
:peccatum ad‖caprarum hircam vel ,agnam pecorib⁹ è fœminā ,peccauit
חטא נקבה מן־הצאן כשבה או־שעירת עזים לחטאת
eius man⁹ attigerit non si Et .eius peccato à sacerdos eā super†expiabit &
7 וכפר עליו הכהן מחטאתו׃ ואם־לא תגיע ידו
,turtures duos ,peccauit quod suum delictum ‡ adducet & ,agnelli sufficientiam‡
די שה והביא את־אשמו אשר חטא שתי תרים
.ascensionem ad vnum‖& ,peccatū ad* vnum ,DOMINO colūbæ filios duos vel
או־שני בני־יונה ליהוה אחד לחטאת ואחד לעלה׃
peccatum ad ‡ qui faciet appropinquare†& ,sacerdotē ad eos adducet Et
8 והביא אתם אל־הכהן והקריב את־אשר לחטאת

יטב ‖ latuerit eā, † ipsa ‡id super quo peccauit. ידה בוא ‡oblationem delicti sui * pro ‖pro peccato, †eam ‡sufficiens pecus, ‡oblationem p̄ delicto suo תור *pro peccato, ‖alterum pro holocausto. †offeret eum ‡est pro peccato

ראשונה ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל

.diuidet non & ,eius ceruicis regione è ipsius caput contorquebit & ,primum

9 והזה מדם החטאת על קיר המזבח והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח חטאת הוא

ipse Peccatum .altaris fundamentum ad exprimetur ,sanguine in ... sanguine de asperget Et

10 ואת השני יעשה עלה כמשפט וכפר עליו הכהן מחטאתו אשר חטא ונסלח לו

non si Et .ei dimittetur & ,peccauit quod ipsius peccato à sacerdos ... iuxta ascensionem faciet secundum Et

11 ואם לא תשיג ידו לשתי תרים או לשני בני יונה והביא את קרבנו אשר חטא עשירת האפה סלת לחטאת לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבנה כי חטאת הוא

12 והביאה אל הכהן וקמץ הכהן ממנה מלוא קמצו את אזכרתה והקטיר המזבחה על אשי יהוה חטאת הוא

13 וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא מאחת מאלה ונסלח לו והיתה לכהן כמנחה

14 וידבר יהוה אל משה לאמר

:dicendo Mosch ad DOMINVS est locutus Et

15 נפש כי תמעל מעל וחטאה בשגגה מקדשי יהוה והביא את אשמו ליהוה איל תמים מן הצאן בערכך כסף שקלים בשקל הקדש לאשם

16 ואת אשר חטא מן הקדש ישלם ואת חמישתו יוסף עליו ונתן אתו לכהן והכהן יכפר עליו באיל האשם ונסלח לו

17 ואם נפש כי תחטא ועשתה אחת מכל מצות יהוה אשר לא תעשינה ולא ידע ואשם ונשא עונו

18 והביא איל תמים מן הצאן בערכך לאשם אל הכהן וכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע ונסלח לו

19 אשם הוא אשם אשם ליהוה

. DOMINO deliquit delinquendo

CAP. VI.

1 וידבר יהוה אל משה לאמר

:dicendo Mosch ad DOMINVS est locutus Et

2 נפש כי תחטא ומעלה מעל ביהוה וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו

3 או מצא אבדה וכחש בה ונשבע על שקר על אחת מכל אשר יעשה האדם לחטא בהנה

4 והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזלה אשר גזל או את העשק אשר עשק או את הפקדון אשר הפקד אתו או את האבדה אשר מצא

5 או מכל אשר ישבע עליו לשקר ושלם אתו בראשו וחמשתיו יסף עליו לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו

6 ואת אשמו יביא ליהוה איל תמים מן הצאן בערכך לאשם

7 וכפר עליו הכהן לפני יהוה ונסלח לו על אחת מכל אשר יעשה לאשמה בה

dimittetur & ,DOMINI faciem ad sacerdos illū super expiabit Et .sacerdote ad ... eo in delinquendo faciet quæ omnibus ex uno super ei

8 וידבר יהוה אל משה לאמר

:dicendo Mosch ad DOMINVS est locutus Et

9 צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו

ascensionis lex Hæc :dicendo ,eius filiis & Aharon Præcipe

10 ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש את העלה על המזבח ושמו אצל המזבח

11 ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור

12 והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים

13 אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה

14 וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני אהרן לפני יהוה אל פני המזבח

15 והרים ממנו בקמצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבנה אשר על המנחה והקטיר המזבח ריח ניחח אזכרתה ליהוה

16 והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש בחצר אהל מועד יאכלוה

17 לא תאפה חמץ חלקם נתתי אתה מאשי קדש קדשים הוא כחטאת וכאשם

18 כל זכר בבני אהרן יאכלנה חק עולם לדרתיכם מאשי יהוה כל אשר יגע בהם יקדש

19 וידבר יהוה אל משה לאמר

20 זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליהוה ביום המשח אתו עשירת האפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב

21 על מחבת בשמן תעשה מרבכת תביאנה תפיני מנחת פתים תקריב ריח ניחח ליהוה

22 והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אתה חק עולם ליהוה כליל תקטר

23 וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל

24 וידבר יהוה אל משה לאמר

25 דבר אל אהרן ואל בניו לאמר זאת תורת החטאת במקום אשר תשחט העלה תשחט החטאת לפני יהוה קדש קדשים הוא

26 הכהן המחטא אתה יאכלנה במקום קדש תאכל בחצר אהל מועד

27 כל אשר יגע בבשרה יקדש ואשר יזה מדמה על הבגד אשר יזה עליה תכבס במקום קדש

28 וכלי חרש אשר תבשל בו ישבר ואם ...

. *aquis in* *inundabitur &* ,*tergetur &*‡ ,fuerit *bullita* *eris*† vase in
בִּכְלִי נְחֹשֶׁת בֻּשָּׁלָה וּמֹרַק וְשֻׁטַּף בַּמָּיִם׃
sanctitatum Sanctitas .illud comedet sacerdotes inter masculus Omnis
29 †כָּל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכַל אֹתָהּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים
tabernaculū ad *eius sanguine de* adducetur *quod peccatum omne*‡ Et . *ipsa*
30 הִוא׃ †וְכָל־חַטָּאת אֲשֶׁר [g]יוּבָא מִדָּמָהּ אֶל־אֹהֶל
.comburetur igne In .comedetur non ,sanctitate in expiādū ad ,*conuētus**
מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃

CAP. VII. ז

.*ipsa*‡ sanctitatum Sanctitas .*delicti*‡ lex† ista Et
1 †וְזֹאת תּוֹרַת[a] הָאָשָׁם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃
& ,*delictum*† mactabunt ,*ascensionem** mactabunt quo loco In
2 †בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָעֹלָה יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָאָשָׁם וְאֶת־
eius adipem totum Et . circuitu in altare super sparget eius sanguinē
3 דָּמוֹ יִזְרֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ †וְאֵת כָּל־חֶלְבּוֹ
.intestinum operientem adipem & ,*caudam*‡ ,eo ex *faciet appropinquare*‖
יַקְרִיב מִמֶּנּוּ אֵת הָאַלְיָה וְאֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב׃
super ‡ qui ,eis super ‡ qui adipem & ,tenes duos Et
4 †וְאֵת שְׁתֵּי[b] הַכְּלָיֹת[c] וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל־
.*illam* remouebit renibus *super**,hepate *super** fibram & ,iliis
הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת[d] יְסִירֶנָּה׃
Delictum‡ .DOMINO *ignitionē*† altari in sacerdos ea faciet suffire Et
5 †וְהִקְטִיר אֹתָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה אִשֶּׁה לַיהוָה אָשָׁם
sancto loco In .illud comedet sacerdotes inter masculus Omnis .*istud*
6 הוּא׃ †כָּל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכְלֶנּוּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ
Lex .*delictum sic ,peccatū Sicut* .*ipsa*‡ sanctitatum Sanctitas .comedetur
7 יֵאָכֵל קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃ †כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם תּוֹרָה
.erit *ei ,eo in expiabit qui* Sacerdos† .eis * vna
אַחַת לָהֶם הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יְכַפֶּר־בּוֹ לוֹ יִהְיֶה׃
,*ascensionis*‡ pellis :viri *ascensionem* *faciens appropinquare*‡ sacerdos Et
8 †וְהַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב אֶת־עֹלַת[e] אִישׁ עוֹר הָעֹלָה
quod munus omne Et .erit *ei** ,sacerdoti *fecit accedere* *quam*
9 אֲשֶׁר הִקְרִיב לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה׃ †וְכָל־מִנְחָה אֲשֶׁר
sacerdoti craticula *super*‖ & ,sartagine ī factū omne & ,clibano in coquetur
תֵּאָפֶה בַּתַּנּוּר וְכָל־נַעֲשָׂה בַמַּרְחֶשֶׁת וְעַל־מַחֲבַת לַכֹּהֵן
mixtum munus omne Et . erit ipsi ,ipsum offerentis
10 הַמַּקְרִיב אֹתָהּ לוֹ תִהְיֶה׃ †וְכָל־מִנְחָה בְלוּלָה־
.*suum fratrem secundum viro* ,erit Aharon filiis omnib⁹ ,aridum & ,oleo *in*
בַשֶּׁמֶן וַחֲרֵבָה לְכָל־בְּנֵי אַהֲרֹן תִּהְיֶה אִישׁ כְּאָחִיו׃
.DOMINO *faciet appropinquare** quod pacificorum sacrificij lex ‡ hæc Et
11 †וְזֹאת תּוֹרַת[f] זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יַקְרִיב לַיהוָה׃
super faciet appropinquare &‡ ,illud *fecerit appropinquare confessione super*† Si
12 †אִם עַל־תּוֹדָה יַקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיב עַל־
lagana & ,oleo in *confusas*‡ infermentatas placentas cōfessionis sacrificio
זֶבַח הַתּוֹדָה חַלּוֹת[g] מַצּוֹת[h] בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי
*confusas** placentas ,frictam similam & ,oleo in vncta infermentatorū
מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן וְסֹלֶת מֻרְבֶּכֶת חַלֹּת בְּלוּלֹת
suā oblationem *faciet appropinquare*† fermētati panis placētis Sup .oleo *in*
13 בַּשָּׁמֶן׃ †עַל־חַלֹּת לֶחֶם חָמֵץ יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ
vnum eo ex *faciet appropinquare*‖ Et .suorū pacificorū *confeßiōis*‡ sacrificio *super*‡
14 עַל־זֶבַח תּוֹדַת[i] שְׁלָמָיו׃ †וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד
spargenti Sacerdoti .DOMINO oblationē *appropinquatione*‡ omni ex
מִכָּל־קָרְבָּן תְּרוּמָה לַיהוָה לַכֹּהֵן הַזֹּרֵק אֶת־
confeßionis sacrificij caro Et . erit ipsi pacificorum sanguinem
15 דַּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה׃ †וּבְשַׂר זֶבַח תּוֹדַת[i]
vsque eo ex dimittet Non .comedet ei⁹ oblationis die in ,eius pacificorū
שְׁלָמָיו בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ יֵאָכֵל לֹא־[k]יַנִּיחַ מִמֶּנּוּ עַד־
die in ,eius *appropinquationis*‡ sacrificium *deuotio*† vel votum si Et . mane
16 בֹּקֶר׃ †וְאִם־נֶדֶר אוֹ נְדָבָה זֶבַח קָרְבָּנוֹ בְּיוֹם
eo ex residuum & ,crastino à*& :comedetur ,suū sacrificiū *illū facere prope*‡
הַקְרִיבוֹ אֶת־זִבְחוֹ יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר[l] מִמֶּנּוּ
.cōburetur igne in ,tertia die in ,sacrificij carne de residuū Et .comedet
17 יֵאָכֵל׃ †וְהַנּוֹתָר מִבְּשַׂר הַזָּבַח בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף׃
,eius pacificorū sacrificij carne de fuerit comestū comedendo si Et
18 †וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר־זֶבַח שְׁלָמָיו
.illi reputabitur nō ,illud *faciēs appropinquare acceptus erit* nō ,tertia die in
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ
.portabit suam *iniquitatem*‡ ,eo ex comedens anima & ,erit *Corruptum*
פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ[m] תִּשָּׂא[n]׃
igne in ,comedetur nō ,immundū omne in tetigerit quæ caro Et
19 †וְהַבָּשָׂר אֲשֶׁר יִגַּע[o] בְּכָל־טָמֵא לֹא יֵאָכֵל בָּאֵשׁ
quæ anima Et .carnem comedet mundus omnis carnē & :cōburetur
20 יִשָּׂרֵף וְהַבָּשָׂר כָּל־טָהוֹר יֹאכַל בָּשָׂר׃ †וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־
ei⁹ immūditia & ,DOMINO‡ quod pacificorū sacrificio de carnē comederit
תֹּאכַל בָּשָׂר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ

† æneo cocta ‡ defricabitur & lauabitur aqua. est. ‡ omnis oblatio pro peccato, de cuius sanguine [g] בּוֹא * ecclesiæ,
† est ‡ oblationis pro delicto. ‡ est [a] יָרָה *holocaustū, † oblationem pro delicto, ‖ offeret ‡ pinguedinē caudæ, [b] שָׁנָה [c] כָּלָה ‡ est * cum [d] סוּר † oblationem ignitam ‡ Oblatio pro delicto est. ‡ est. Sicut oblatio pro peccato, sic oblatio pro delicto. * est † Sacerdotis qui expiabit illud, ‡ offerens holocaustum [e] עָלָה ‡ holocausti, quod obtulit * eius ‖ in
vni vt alteri.
‡ est * offeret [f] יָרָה † pro gratiarū actione obtulerit ‡ offeret pro ‡ mixtas [g] חָלַל [h] מָצַץ * mixtas † offeret
‡ pro ‡ gratiarum actionis ‖ offeret ‡ oblatione gratiarum actionis [i] יָדָה [k] יָנַח † spōtaneum est ‡ oblationis ‡ qua obtulerit * in [l] יָתַר
placebit offerens Prophanum ‡ pœnam [m] עָוָה [n] נָשָׂא [o] נָגַע ‡ est

.suis populis è ipsa anima excidetur & ,*ipsum* super
עָלָיו [p]וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃
vel‡ ,hominis *immūditiam in* ,immundū omne *in* tetigerit cū anima Et
21 †וְנֶפֶשׁ כִּי־תִגַּע בְּכָל־טָמֵא בְּטֻמְאַת אָדָם אוֹ
carne de comederit & ,*immundā abominationē oēm in*‡ vel ,*immundū iumentū in*
בִּבְהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בְּכָל־שֶׁקֶץ טָמֵא וְאָכַל מִבְּשַׂר־
ipsa anima excidetur & ,DOMINO* quod pacificorum sacrificij
זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
:dicendo ,Mosch ad DOMINVS est locutus Et .suis populis è
22 מֵעַמֶּיהָ׃ †וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
,agni & ,bouis adipē Omnem :dicendo ,Israel filios ad Loquere
23 †דַּבֵּר אֶל־[q]בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כָּל־חֵלֶב שׁוֹר וְכֶשֶׂב
fiet ,rapti adeps & ,cadaueris adeps Et .comedetis non capræ &
24 וָעֵז לֹא תֹאכֵלוּ׃ †וְחֵלֶב נְבֵלָה וְחֵלֶב טְרֵפָה יֵעָשֶׂה
omnis Nam .illum comedetis non comedendo sed ,*functionem omnem* in
25 לְכָל־[r]מְלָאכָה וְאָכֹל לֹא תֹאכְלֻהוּ׃ †כִּי כָּל־
ignitionem eo ex faciet appropinquare quo‡ animali de adipem *comedens*†
אֹכֵל חֵלֶב מִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיב מִמֶּנָּה [s]אִשֶּׁה
omnem Et .suis populis è *comedens*‖ anima excidetur & ,DOMINO
26 לַיהוָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מֵעַמֶּיהָ׃ †וְכָל־
volatile ad‡ ,vestris habitationibus cunctis in comedetis non sanguinem
דָּם לֹא תֹאכְלוּ בְּכֹל [t]מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לָעוֹף
excidetur *&* sanguinē omnē comederit quę anima Omnis .*iumentum ad &*
27 וְלַבְּהֵמָה׃ †כָּל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַל כָּל־דָּם וְנִכְרְתָה
,Mosch ad DOMINVS est locutus Et .suis populis è illa anima
28 הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃ †וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
faciens Accedere :dicendo ,Israel filios ad Loquere :dicendo
29 לֵּאמֹר׃ †דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַמַּקְרִיב אֶת־
suām oblationem adducet ,DOMINO suorū pacificorum sacrificium
זֶבַח שְׁלָמָיו לַיהוָה [v]יָבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ
ignitiones adducent eius Manus .suorū pacificorū sacrificio de DOMINO
30 לַיהוָה מִזֶּבַח שְׁלָמָיו׃ †יָדָיו תְּבִיאֶינָה אֵת אִשֵּׁי
pectusculum ,*illum* adducet pectusculo *super* adipem ,DOMINI
יְהוָה אֶת־הַחֵלֶב עַל־הֶחָזֶה יְבִיאֶנּוּ אֵת הֶחָזֶה
sacerdos faciet suffire Et .DOMINO corā eleuationē ipsum eleuandū ad
31 [x]לְהָנִיף אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃ †וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן
.eius filiis & Aharon pectus erit Et .altare super ,adipem
אֶת־הַחֵלֶב הַמִּזְבֵּחָה וְהָיָה הֶחָזֶה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו׃
sacrificiis è ,sacerdoti eleuationem dabitis dextrum armum Et
32 †וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין תִּתְּנוּ תְרוּמָה לַכֹּהֵן מִזִּבְחֵי
& ,pacificorū sanguinem *facienti Accedere* .vestrorum pacificorū
33 שַׁלְמֵיכֶם׃ †הַמַּקְרִיב אֶת־דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת־
Quia .*distributionem* in dexter armus erit ipsi ,Aharon filiis è adipem
34 הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ תִהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה׃ †כִּי
filiis à *cepi* exaltationis armum & ,eleuationis pectus
אֶת־חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה לָקַחְתִּי מֵאֵת בְּנֵי־
,sacerdoti Aharon ea dedi & :eorum pacificorū sacrificiis è ,Israel
יִשְׂרָאֵל מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיהֶם וָאֶתֵּן אֹתָם לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן
vnctio‡ Hæc .Israel filiis à *seculi* statutum in eius filiis &
35 וּלְבָנָיו [y]לְחָק־עוֹלָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ †זֹאת מִשְׁחַת
fecit ap‖propinquare die in ,DOMINI *ignitionib⁹*† de ei⁹ filiorū vnctio & ,Aharō
אַהֲרֹן וּמִשְׁחַת בָּנָיו מֵאִשֵּׁי יְהוָה בְּיוֹם הִקְרִיב
DOMINVS præcepit Quas .DOMINO sacerdotio fungēdū ad eos
36 אֹתָם לְכַהֵן לַיהוָה׃ †אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
statutum ,Israel filiis à *illos eum vngendo* die in ,eis dandum ad
[z]לָתֵת לָהֶם בְּיוֹם מָשְׁחוֹ אֹתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֻקַּת
,*muneri* ,*ascensioni*‡ lex † Hæc .eorum generationibus in seculi
37 עוֹלָם [a]לְדֹרֹתָם׃ †זֹאת הַתּוֹרָה לָעֹלָה לַמִּנְחָה
.pacificorum sacrificio & ,*plenitudinibus &* ,*culpatorio &* ,*peccatorio &*
וְלַחַטָּאת וְלָאָשָׁם וְלַמִּלּוּאִים וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים׃
die in ,Sinai monte in Mosch DOMINVS præcepit Quam
38 †אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בְּהַר סִינָי בְּיוֹם
suas *approximationes* *faciendum accedere ad** ,Israel filiis *eum præcipere*‡
[b]צַוֹּתוֹ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶת־קָרְבְּנֵיהֶם
.Sinai deserto in DOMINO
לַיהוָה בְּמִדְבַּר סִינָי׃

CAP. VIII. ח

,Aharon Tolle :dicendo ,Mosch ad DOMINVS est locutus Et
1 †וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ †קַח אֶת־אַהֲרֹן
2 iuuencum & ,vnctionis oleum & , vestes & ,eo cum eius filios &
וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ וְאֵת הַבְּגָדִים וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֵת[a] פַּר
Et .infermentatorum canistrum & ,arietes duos & ,*peccatorij*‡
3 הַחַטָּאת וְאֵת שְׁנֵי[b] הָאֵילִים וְאֵת סַל[c] הַמַּצּוֹת׃ †וְאֵת
Mosch fecit Et .*conuentus** tabernaculi ostium ad congrega *cœtum*‖ Omnē
4 כָּל־[d]הָעֵדָה הַקְהֵל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ †וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה

ipsam, [p] כָּרַת tam de immunditia ‖ quàm animalis immūdi, ‡ omnis reptilis immūdi, * est
[q] בָּנָה
omne opus, [r] לָאַךְ ‡ qui comederit ‡ ex quo offeret oblationē ignitam ‖ quæ comederit
[s] אֵשׁ ‡ tam de auibus quàm de animalibus.
[t] יָשַׁב
Offerens
[v] בּוֹא oblationes ignitas
cum
[x] נוּף
Offerenti
partem.
tuli
perpetuum ‡ est [y] חָקַק † oblationibus ignitis ‖ qua
qua vnxit eos [z] נָתַן † est ‡ holocausto, sacrificio, & oblationi pro peccato, & oblationi pro delicto, & cōsecrationib⁹,
[a] דּוּר ‡ qua pcepit * vt offerrent oblationes
[b] צָוָה
[a] פָּרָה ‡ oblationis pro peccato, [b] שָׁנָה [c] מָצַץ ‡ congregationem * ecclesiæ. [d] יָעַד [e] עָשָׂה

,dexteræ eorum manus pollicē super & ,dexteræ eorum auris *cartilaginem*
תנוך אזנם הימנית ועל־בהן ידם הימנית
super sanguinem Moseh sparsit & :dexteri eorum pedis pollicē super &
ועל־בהן רגלם הימנית ויזרק משה את־הדם על־
totum & ,*caudam*‡ & ,adipem *cepit* Et .vndiquaque altari
25 המזבח סביב׃ ויקח את־החלב ואת־האליה ואת־כל־
,renes duos & ,iecoris fibram & ,intestinū super† qui adipem
החלב אשר על־הקרב ואת יתרת הכבד ואת־שתי הכלית
.dextrum armum & ,eorum adipem &
ואת־חלבהן ואת שוק הימין׃
*placentam** tulit ,DOMINI *facies ad* quæ infermentatorū canistro de Et
26 ומסל המצות אשר לפני יהוה לקח חלת
posuit & :vnū laganum & ,vnam *olei*† panis placentam & ,vnam *azymi*
מצה אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק אחד וישם
omnia *dedit*‡ Et .dextrum armum super & ,adipes super
27 על־החלבים ועל שוק הימין׃ ויתן את־הכל
agitatione ea agitauit‡ & :eius filiorū volas super & ,Aharō volas super
על כפי אהרן ועל כפי בניו וינף אתם תנופה
;eorum volis *desuper*‖ ea Moseh cepit Et .DOMINI *facies ad*
28 לפני יהוה׃ ויקח משה אתם מעל כפיהם
odorem in *ea* *Plenitudines .ascensionem** super altari in fecit suffire &
ויקטר המזבחה על־העלה מלאים הם לריח
,pectus Moseh cepit Et .DOMINO *ipsa Ignitio*† .quietis
29 ניחח אשה הוא ליהוה׃ ויקח משה את־החזה
;plenitudinū ariete ex ,DOMINI *facies ad*‡ eleuatione illud eleuauit &
ויניפהו תנופה לפני יהוה מאיל המלאים
.Moseh DOMINVS præcepit quēadmodū ,*distributionē*‖ in fuit Moseh ipsi
למשה היה למנה כאשר צוה יהוה את־משה׃
,altare super‡ qui sanguine de & ,vnctionis oleo ex Moseh cepit Et
30 ויקח משה משמן המשחה ומן־הדם אשר על־המזבח
super & ,eius filios super & ,eius vestes super ,Aharon super aspersit &
ויז על־אהרן על־בגדיו ועל־בניו ועל־
,eius vestes ,Aharon sanctificauit Et .secum eius filiorum vestes
בגדי בניו אתו ויקדש את־אהרן את־בגדיו
ad Moseh dixit Et .secum eius filiorum vestes & ,eius filios &
31 ואת־בניו ואת־בגדי בניו אתו׃ ויאמר משה אל־
,*conuentus*† tabernaculi ostium* carnem Bullite :eius filios ad & ,Aharon
אהרן ואל־בניו בשלו את־הבשר פתח אהל מועד
,*plenitudinum*‡ canistro in ‡ qui panem & ;eam comedetis ibi &
ושם תאכלו אתו ואת־הלחם אשר בסל המלאים
.eam comedent eius filij & ,Aharon :dicendo præcepit quemadmodum
כאשר צויתי לאמר אהרן ובניו יאכלהו׃
.comburetis igne in ,pane *in* & ,carne *in relictum* Et
32 והנותר בבשר ובלחם באש תשרפו׃
,diebus septem egrediemini non *conuentus* tabernaculi ostio ex Et
33 ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים
*complebit** diebus septem quia ,vrarū *plenitudinū*‖ dies *complendi*† diem ad vsq;
עד יום מלאת ימי מלאיכם כי שבעת ימים ימלא
,DOMINVS præcepit ,hac die in fecit Quemadmodū .vestram manum
34 את־ידכם׃ כאשר עשה ביום הזה צוה יהוה
conuentus‡ tabernaculi ostium‡ Et .vos *super* expiandū ad *faciendum ad*
35 לעשת לכפר עליכם׃ ופתח אהל מועד
custodiam custodietis & ,diebus septem nocte & die manebitis
תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את־משמרת
,Aharon †*fecit* Et .sum iussus sic quia :moriemini non & ,DOMINI
36 יהוה ולא תמותו כי־כן צויתי׃ ויעש אהרן
manu in DOMINVS præcepit quæ verba omnia eius filij &
ובניו את כל־הדברים אשר־צוה יהוה ביד־
.Moseh
משה׃

fibram · tulit · ‡ pinguedinē caudæ, · אלה [z] · † est · erant coram Domino, · מצה [a] · פנה [b] חל [c] · * tortam infermētatam · † oleati · שום [d] נתן [e] · ‡ posuit · ‡ eleuauit ea eleuatione coram Domino. · ‖ ex · כפף [f] נוף [g] · לקח [h] · *holocaustū. · Consecrationes sunt · † Oblatio ignita est · נוח [i] · ‡ coram Domino · ‖ partem · ‡ erat · נזה [k] בנה [l] · Coquite · * ad · ‡ ecclesiæ, · ‡ est · ‡ consecrationum; · צוה [m] · quod superest de · יתר [n] · ecclesiæ · יעד [o] · † quo completi fuerint consecrationum · * cōsecrabitis vt faceretis · * ad · ‡ ecclesiæ · יום [p] עשה [q] · ישב [r] · † fecerunt · מות [s] עשה [t]

CAP. IX. ט

,eius *filios ad** & ,*Aharon ad*† Moseh *clamauit*‡ ,octaua die in fuit Et
1 ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו
filium vitulum tibi Cape :Aharon ad dixit Et .Israel *seniores ad*‡ &
2 ולזקני ישראל׃ ויאמר אל־אהרן קח־לך עגל בן־
facies ad *fac appropinquare & :integros ascensionem** in arietē & ,*peccatum in*‡ bouis
בקר לחטאת ואיל לעלה תמימם והקרב לפני
caprarum hircū *Capite*‖ :dicēdo ,loqueris Israel filios ad Et .DOMINI
3 יהוה׃ ואל־בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר־עזים
,bouem Et .*ascensionem in integros anni filios*‡ agnum & ,vitulū & ,*peccatū in*†
4 לחטאת ועגל וכבש בני־שנה תמימם לעלה׃ ושור
munus & ,DOMINI *facies ad** sacrificandum ad *pacifica in*‡ arietem &
ואיל לשלמים לזבח לפני יהוה ומנחה
.*vos ad visus est*‡ DOMINVS hodie quia ,oleo *in confusum*†
בלולה בשמן כי היום יהוה נראה אליכם׃

‡ vocauit · * Aharon, · † filios · היה [a] בנה [b] · ‡ seniores · לקח [c] פנה [d] · ‡ peccato, · * holocaustū immaculatos, & offer · ‖ Tollite · ‡ peccato, · * anniculos immaculatos in holocaustum. · ‡ pacificis, · * corā Dño. · מנח [e] · † conspersum · ‡ conspectus est vobis.

ostium ad *cœtus est congregatus* Et .ei DOMINVS præcepit quēadmodū
כאשר צוה יהוה אתו ותקהל העדה אל־פתח
quod verbum ‡Hoc .*cœtum*† ad Moseh dixit Et .*conuentus* tabernaculi
5 אהל מועד׃ ויאמר משה אל־העדה זה הדבר אשר־
,Aharon Moseh fecit appropinquare Et .*faciendū ad* ,DOMINVS præcepit
6 צוה יהוה לעשות׃ ויקרב משה את־אהרן
,tunicam eum super *dedit** Et .*aquis in* eos lauit & :eius filios &
7 ואת־בניו וירחץ אתם במים׃ ויתן עליו את־הכתנת
eum super *dedit** & ,pallium eum induit & ,baltheo in illū cinxit &
ויחגר אתו באבנט וילבש אתו את־המעיל ויתן עליו את־
.eo cū eū cinxit & ,superhumeralis *artificio in*‖ eum cinxit & ,superhumerale
האפד ויחגר אתו בחשב האפד ויאפד לו בו׃
Vrim‡ pectorali in *dedit* & ,pectorale eum super posuit Et
8 וישם עליו את־החשן ויתן אל־החשן את־האורים
posuit & :eius caput super cidarim posuit Et .Thummim &
9 ואת־התמים׃ וישם את־המצנפת על־ראשו וישם
,sanctitatis coronā ,auri *florem* ,*eius facierum regione è* cidarim super
על־המצנפת אל־מול פניו את ציץ הזהב נזר הקדש
Moseh cepit Et .Moseh DOMINVS præcepit quemadmodū
10 כאשר צוה יהוה את־משה׃ ויקח משה את־
:illo in † quæ omnia & ,tabernaculum vnxit & ,vnctionis oleum
שמן המשחה וימשח את־המשכן ואת־כל־אשר־בו
,vicibus septem altare super illo ex aspersit Et .ea sanctificauit &
11 ויקדש אתם׃ ויז ממנו על־המזבח שבע פעמים
,eius *solidationē* & ,concham & ,eius vasa omnia & ,altare vnxit &
וימשח את־המזבח ואת־כל־כליו ואת־הכיר ואת־כנו
vnxit & ,Aharon caput super vnctiōis oleo ex fudit Et .ea sanctificādū ad
12 לקדשם׃ ויצק משמן המשחה על ראש אהרן וימשח
,Aharon filios Moseh fecit appropinquare Et .eū sanctificādū ad eum
13 אתו לקדשו׃ ויקרב משה את־בני אהרן
:*mitras* eis vinxit & ,baltheo eos cinxit & ,tunicas eos fecit īduere &
וילבשם כתנת ויחגר אתם אבנט ויחבש להם מגבעות
fecit accedere Et .Moseh DOMINVS præcepit quēadmodum
14 כאשר צוה יהוה את־משה׃ ויגש את
caput super suas manus eius filij & ,Aharon *firmauit*‡ & ,*peccati* iuuencum
פר החטאת ויסמך אהרן ובניו את־ידיהם על־ראש
super *dedit*‖ & ,sanguinē Moseh cepit & ,mactauit Et .*peccati* * iuuenci
15 פר החטאת׃ וישחט ויקח משה את־הדם ויתן על־
& ,altare expiauit & ,suo digito in vndiquaq; altaris cornua
קרנות המזבח סביב באצבעו ויחטא את־המזבח ואת־
expiandū ad illud sanctificauit & ,altaris fundamētū ad fudit sanguinem
הדם יצק אל־יסוד המזבח ויקדשהו לכפר
fibram & ,intestinū super ‡ qui adipem totum tulit Et .*illud super*
16 עליו׃ ויקח את־כל־החלב אשר על־הקרב ואת יתרת
Moseh fecit suffire & :eorum adipem & ,renes duos & ,iecoris
הכבד ואת־שתי הכלית ואת־חלבהן ויקטר משה
& ,eius carnem & ,eius pellem & ,iuuencum Et .altari in
17 המזבחה׃ ואת־הפר ואת־ערו ואת־בשרו ואת־
præcepit quēadmodū ,*castrametationem* extra igne in combussit eius fimū
פרשו שרף באש מחוץ למחנה כאשר צוה
:*ascensionis* arietem fecit appropinquare Et .Moseh DOMINVS
18 יהוה את־משה׃ ויקרב את איל העלה
.arietis caput super suas manus eius filij & ,Aharon *fulcierunt* &
ויסמכו אהרן ובניו את־ידיהם על־ראש האיל׃
.vndiquaque altare super sanguinem Moseh sparsit & :mactauit Et
19 וישחט ויזרק משה את־הדם על־המזבח סביב׃
Moseh fecit suffire & ,ipsius frusta in *truncauit* arietem Et
20 ואת־האיל נתח לנתחיו ויקטר משה את־
genua & ,intestinum Et .adipem & ,frusta & ,caput
21 הראש ואת־הנתחים ואת־הפדר׃ ואת־הקרב ואת־הכרעים
Ascensio .altari in arietem totum Moseh fecit suffire & :aquis in lauit
רחץ במים ויקטר משה את־כל־האיל המזבחה עלה
præcepit quēadmodū ,DOMINO *ipse Ignitio* .quietis odorem in *ipse*
הוא לריח־ניחח אשה הוא ליהוה כאשר צוה
,secundum arietem fecit appropinquare Et .Moseh DOMINVS
22 יהוה את־משה׃ ויקרב את־האיל השני
suas manus eius filij & ,Aharon *fulcierunt*‡ & ,*plenitudinum* arietem
איל המלאים ויסמכו אהרן ובניו את־ידיהם
,eius sanguine de Moseh cepit & ,mactauit Et .arietis caput super
23 על־ראש האיל׃ וישחט ויקח משה מדמו
eius manus pollicē super & ,dexteræ Aharon auris *cartilaginem*† super *dedit* &
ויתן על־תנוך אזן־אהרן הימנית ועל־בהן ידו
.dexteri eius pedis pollicem super & ,dexteræ
הימנית ועל־בהן רגלו הימנית׃
super sanguine de Moseh *dedit* & ,Aharon filios fecit appropinquare Et
24 ויקרב את־בני אהרן ויתן משה מן־הדם על־

cōgregata est congregatio ecclesiæ. · † congregatione. ‡ est vt faciatis. · aqua. · * posuit · נתן [f] · * posuit · מעל [g] · ‖ cingulo · posuit · ‡ *Illuminationes & perfectiones.* · שום [h] · cōtra faciem eius laminā · לקח [i] · † erant · נזה [k] · basim · כלה [l] כון [m] · pileos, · נגש [n] · oblationis pro peccato, · ‡ cōiunxerūt · פרה [o] · * oblationis pro peccato. · ‖ posuit · illud. · ‡ erat · לקח [p] · שנה [q] כלה [r] · פרה [s] עור [t] · castra, · holocausti, · coniunxerūt · בנה [v] · concidit · crura · Holocaustum est · Oblatio ignita est · נוח [x] · consecrationum, · ‡ cōiunxerūt · posuit · † fibram · נתן [y] · posuit

:conuentus tabernaculi facies ad Mosch præcepit quæ tulerunt Et
5 וַיִּקְחוּ אֵת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה אֶל־פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד
.DOMINI facies ad steterunt &, cœtus omnis appropinquauerút &
וַיִּקְרְבוּ כָּל־הָעֵדָה וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יְהוָה׃
:facietis DOMINVS præcepit quod verbú Hoc: Mosch dixit Et
6 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה תַּעֲשׂוּ
:Aharon ad Mosch dixit Et .DOMINI gloria vos ad conspicietur et
7 וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן
,tuá ascensioné &,tuum peccatum fac & altare ad Appropinqua
קְרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת־חַטָּאתְךָ וְאֶת־עֹלָתֶךָ
expia &,populi appropinquationé fac &,populo pro &, te pro expia &
וְכַפֵּר בַּעַדְךָ וּבְעַד הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת־קָרְבַּן הָעָם וְכַפֵּר
ad Aharó ap,pinquauit Et. DOMINVS præcepit queadmodum, eis pro
8 בַּעֲדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃ וַיִּקְרַב אַהֲרֹן אֶל־
.ei quod peccati vitulum mactauit &, altare
הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחַט אֶת־עֵגֶל הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ׃
suú digitú intinxit &,eú ad sanguinem Aharon filij fecerút appropinquare Et
9 וַיַּקְרִבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּטְבֹּל אֶצְבָּעוֹ
ad fudit sanguinem & :altaris cornua super dedit &,sanguine in
בַּדָּם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַדָּם יָצַק אֶל־
,fibram & ,renes & ,adipem Et .altaris fundamétú
10 יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃ וְאֶת־הַחֵלֶב וְאֶת־הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת
præcepit queadmodú: altare super fecit suffire, peccato de hepate de
מִן־הַכָּבֵד מִן־הַחַטָּאת הִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
igne in cóbussit pellem & ,carnem Et .Mosch DOMINVS
11 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְאֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הָעוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ
filij fecerút inuenire & ascensionem mactauit Et .castrametationem extra
12 מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃ וַיִּשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה וַיַּמְצִאוּ בְּנֵי
vndiquaque altare super eú aspersit & ,sanguiné eú ad Aharon
אַהֲרֹן אֵלָיו אֶת־הַדָּם וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃
:caput & ,eius frusta in ei ad fecerút inuenire ascensionem Et
13 וְאֶת־הָעֹלָה הִמְצִיאוּ אֵלָיו לִנְתָחֶיהָ וְאֶת־הָרֹאשׁ
&,intestinum lauit & .altare super fecit suffire &
14 וַיַּקְטֵר עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיִּרְחַץ אֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־
.altari in ascensionem super fecit suffire & ,crura
הַכְּרָעָיִם וַיַּקְטֵר עַל־הָעֹלָה הַמִּזְבֵּחָה׃
quod peccati hircum cepit &,populi oblationem fecit accedere Et
15 וַיַּקְרֵב אֵת קָרְבַּן הָעָם וַיִּקַּח אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר
fecit appropinquare Et .primú sicut ipsú mudauit &,eú mactauit &,populo
16 לָעָם וַיִּשְׁחָטֵהוּ וַיְחַטְּאֵהוּ כָּרִאשׁוֹן׃ וַיַּקְרֵב אֶת־
,munus fecit ap,pinquare Et. iudiciú iuxta illud fecit &, ascensionem
17 הָעֹלָה וַיַּעֲשֶׂהָ כַּמִּשְׁפָּט׃ וַיַּקְרֵב אֶת־הַמִּנְחָה
ascensioné præter, altare super fecit suffire &,ipso ex suá volá impleuit &
וַיְמַלֵּא כַפּוֹ מִמֶּנָּה וַיַּקְטֵר עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִלְּבַד עֹלַת
pacificorum sacrificiú ,arietem & ,bouem mactauit Et .matutini
18 הַבֹּקֶר׃ וַיִּשְׁחַט אֶת־הַשּׁוֹר וְאֶת־הָאַיִל זֶבַח הַשְּׁלָמִים
eú sparsit &,eum ad sanguinem Aharon filij fecerút inuenire &:populo quod
אֲשֶׁר לָעָם וַיַּמְצִאוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּזְרְקֵהוּ
de bove de adipes Et vndequaque altare super
19 עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃ וְאֶת־הַחֲלָבִים מִן־הַשּׁוֹר וּמִן־
.iecoris fibram & ,renes & operiens & ,caudam ,ariete
הָאַיִל הָאַלְיָה וְהַמְכַסֶּה וְהַכְּלָיֹת וְיֹתֶרֶת הַכָּבֵד׃
adipes fecit suffire &:pectora super adipes posuerút Et
20 וַיָּשִׂימוּ אֶת־הַחֲלָבִים עַל־הֶחָזוֹת וַיַּקְטֵר הַחֲלָבִים
Aharó eleuauit dextrum armum &,pectora Et .altari in
21 הַמִּזְבֵּחָה׃ וְאֵת הֶחָזוֹת וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין הֵנִיף אַהֲרֹן
.Mosch præcepit queadmodú,DOMINI facies ad eleuationem
תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה׃
descédit &:eis benedixit &,populú ad suas manus Aharó eleuauit Et
22 וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת־יָדָו אֶל־הָעָם וַיְבָרְכֵם וַיֵּרֶד
Mosch venit Et .pacifica & ,ascensionem & ,peccatum faciendo à
23 מֵעֲשֹׂת הַחַטָּאת וְהָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים׃ וַיָּבֹא מֹשֶׁה
:populo benedixerút &,sunt egressi &,conuent tabernaculú ad Aharon &
וְאַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת־הָעָם
est egressus Et .populum omnem ad DOMINI gloria est cóspecta &
24 וַיֵּרָא כְבוֹד־יְהוָה אֶל־כָּל־הָעָם׃ וַתֵּצֵא
,ascensioné altare super comedit &,DOMINI facie bus à ignis
אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה וַתֹּאכַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֶת־הָעֹלָה
.suas facies super ceciderút &,ouarút & populus oís vidit & :adipes &
וְאֶת־הַחֲלָבִים וַיַּרְא כָּל־הָעָם וַיָּרֹנּוּ וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם׃

CAP. X. יוד

,suú thuribulum quisq; ,Abihu &,Nadab,Aharon filij tulerunt Et
1 וַיִּקְחוּ בְנֵי־אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מַחְתָּתוֹ
fecerút propinquare &:suffimétú ea sup posuerunt &,ignem ea in dederút &
וַיִּתְּנוּ בָהֵן אֵשׁ וַיָּשִׂימוּ עָלֶיהָ קְטֹרֶת וַיַּקְרִיבוּ

.eis præcepit non quod ,alienum igné DOMINI facies ad
לִפְנֵי יְהוָה אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם׃
sunt mortui &,eos comedit &,DOMINI facieb à ignis est egressus Et
2 וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמֻתוּ
quod Hoc: Aharon ad Mosch dixit Et .DOMINI facies ad
3 לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר־
super &,sanctificabor meis,pinquis In :dicédo DOMINVS est locutus
דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ וְעַל־
clamauit Et .Aharon siluit Et .glorificabor populi omnis facies
4 פְּנֵי כָל־הָעָם אֶכָּבֵד וַיִּדֹּם אַהֲרֹן׃ וַיִּקְרָא
:Aharon patrui Vzziel filios Elsaphan ad & ,Misael ad Mosch
מֹשֶׁה אֶל־מִישָׁאֵל וְאֶל אֶלְצָפָן בְּנֵי עֻזִּיאֵל דֹּד אַהֲרֹן
faciebus e vestros fratres portate,Appropinquate: eos ad dixit &
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבוּ שְׂאוּ אֶת־אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי־
eos portauerút &,ap,pinquauerút Et .castrametatione extra ad sanctitatis
5 הַקֹּדֶשׁ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃ וַיִּקְרְבוּ וַיִּשָּׂאֻם
.Mosch est locut queadmodú, castrametatione extra ad suis tunicis in
בְּכֻתֳּנֹתָם אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה׃
:eius filios Ithamar ad &, Elhazar ad &,Aharon ad Mosch dixit Et
6 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וּלְאֶלְעָזָר וּלְאִיתָמָר ׀ בָּנָיו
,moriemini nó &, dissuetis non vestra vestiméta &, nudetis ne vestra Capita
רָאשֵׁיכֶם אַל־תִּפְרָעוּ ׀ וּבִגְדֵיכֶם לֹא־תִפְרֹמוּ וְלֹא תָמֻתוּ
,Israel domus omnis vestri fratres Et .ferueseet ira cœtum omnem sup &
וְעַל כָּל־הָעֵדָה יִקְצֹף וַאֲחֵיכֶם כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
.DOMINVS cóbussit quam combustionem flebunt
יִבְכּוּ אֶת־הַשְּׂרֵפָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוָה׃
quia, moriamini forte ne, egredientini nó cóuét tabernaculi ostio ex Et
7 וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ פֶּן־תָּמֻתוּ כִּי־
.Mosch verbú iuxta fecerút & :vos super DOMINI vnctionis oleum
שֶׁמֶן מִשְׁחַת יְהוָה עֲלֵיכֶם וַיַּעֲשׂוּ כִּדְבַר מֹשֶׁה׃
:dicendo, Aharon ad DOMINVS est locutus Et
8 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃
vos intrádo in tecum tui filij & , tu bibas ne siceram & Vinum
9 יַיִן וְשֵׁכָר אַל־תֵּשְׁתְּ ׀ אַתָּה ׀ וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם
.vras generatioés in seculi statutú: moriemini nó &; conuétus tabernaculú in
אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תָמֻתוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם׃
inter & immundú inter &,pollutioné inter & sanctitate inter diuidédú ad Et
10 וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין
,statuta omnia Israel filios docendú ad Et .mundum
11 הַטָּהוֹר׃ וּלְהוֹרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הַחֻקִּים
.Mosch in manu eos ad DOMINVS est locutus quæ
אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיהֶם בְּיַד־מֹשֶׁה׃
Ithamar ad &, Elhazar ad & ,Aharon ad Mosch est locutus Et
12 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל אֶלְעָזָר וְאֶל־אִיתָמָר ׀
:DOMINI ignitionib ex relictú munus Capite : relictos, ei filios
בָּנָיו הַנּוֹתָרִים קְחוּ אֶת־הַמִּנְחָה הַנּוֹתֶרֶת מֵאִשֵּׁי יְהוָה
.ipsa sanctitatú sanctitas quia, altare iuxta azyma illud comedite &
וְאִכְלוּהָ מַצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃
statutú & tuú statutum quia ,sancto loco in illud comedetis Et
13 וַאֲכַלְתֶּם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כִּי חָקְךָ וְחָק־
.sum iussus sic quia, DOMINI ignitionib de illud tuorú filiorú
בָּנֶיךָ הִוא מֵאִשֵּׁי יְהוָה כִּי־כֵן צֻוֵּיתִי׃
comedetis exaltationis armum & ,eleuationis pectus Et
14 וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת ׀ שׁוֹק הַתְּרוּמָה תֹּאכְלוּ
tuú statutú quia: tecum tuæ filiæ &, tui filij & tu mundo loco in
בְּמָקוֹם טָהוֹר אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אִתָּךְ כִּי־חָקְךָ
.Israel filiorum pacificorum sacrificiis de sunt data tuis filiis statutú &
וְחָק־בָּנֶיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
adipum ignitionés super agitationis pectus & ,exaltationis Armum
15 שׁוֹק הַתְּרוּמָה וַחֲזֵה הַתְּנוּפָה עַל אִשֵּׁי הַחֲלָבִים
tuis filiis & tibi erit Et .DOMINI facies ad agitatione agitandú ad adducent
יָבִיאוּ לְהָנִיף תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לְךָ וּלְבָנֶיךָ
.DOMINVS præcepit quemadmodum ,seculi statutú in tecum
אִתְּךָ לְחָק־עוֹלָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃
cóbust erat ecce & ,Mosch quæsiuit quærédo peccati hircum Et
16 וְאֵת ׀ שְׂעִיר הַחַטָּאת דָּרֹשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שֹׂרָף
,relictos Aharon filios Ithamar super & , Elhazar super efferbuit ira &
וַיִּקְצֹף עַל־אֶלְעָזָר וְעַל־אִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן הַנּוֹתָרִם
loco in peccatum comedistis non Cur :dicendo
17 לֵאמֹר׃ מַדּוּעַ לֹא־אֲכַלְתֶּם אֶת־הַחַטָּאת בִּמְקוֹם
portádú ad vobis dedit eam & , ipsa sanctitatú sanctitas quia :sanctitatis
הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא וְאֹתָהּ ׀ נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת
:DOMINI facies ad eos super expiandum ad , cœtus peruersitatem
אֶת־עֲוֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְהוָה׃
intrinsecus sanctitatem in eius sanguis adductus est non En
18 הֵן לֹא־הוּבָא אֶת־דָּמָהּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה

Margin notes (right): coram tabernaculó ecclesiæ. עֵדָה coram Domino. רָאָה vobis. oblationem tuá pro peccato. עֹלָה holocaustú. expiationé. oblationé. oblationis pro peccato. erat. obtulerunt. נָתַן posuit. כָּלָה oblatione pro peccato. castra. holocaustum: & parauerunt. בָּנִים ei. holocaustú parauerút ei. holocaustú. obtulit. לָקַח oblationis pro peccato. erat. obtulit holocaustú. morem. מִנְחָה holocaustú matutinum. parauerunt. ei. bouis, & arietis, quod operit. כָּלָה שׂוּם חָזֶה נוּף coram Domino. נָשָׂא עָשָׂה oblationem pro peccato, holocaustú. בּוֹא עֵדָה ecclesiæ, omni populo. יָצָא consumpsit. רָאָה רָנַן laudauerút & prostrauerunt se. נָפַל לָקַח acerram suá. נָתַן posuerunt. שׂוּם obtulerunt.

Margin notes (left): consumpsit. יָצָא מוּת corá Domino. est. coram omni populo. vocauit. דּוֹד Misael, דּוֹד. conspectu. נָשָׂא locum. castra. castra. ne scindatis. nó irascetur. עֵדָה בָּכָה ecclesiæ. est. עָשָׂה. sechar. cum intrabitis. שָׁתָה בּוֹא ecclesiæ. חָקַק יָרָה ad distinguendú inter sanctum & prophanum. per manum. חָקַק qui relicti fuerát: Tollite sacrificiú ex oblationibus ignitis. cum infermentatis. יָתַר מִנְחָה. מַצָּה est. tibi est. צָוָה in. tibi. in. eleuationis. oblationes ignitas. ad eleuandú eleuationem coram Domino. בּוֹא oblationis pro peccato. iratus est cótra. oblationem pro peccato. sancto, est. נָשָׂא iniquitatem cógregatióis coram Dño. illatus. פְּנִימָה

.præcepi queadmodū,sanctitate in illum comedetis comededo

אכול תאכלו אתה בקדש כאשר צויתי׃

obtulerunt hodie En :Moseh ad Aharon est locutus Et

19 †וידבר אהרן אל־משה הן היום הקריבו את־

vocauerunt‡&, DOMINI facies ad eorū ascēsionem † & eorū peccatum

חטאתם ואת־עלתם לפני יהוה ותקראנה

?DOMINI oculis in erit bonū an*,hodie peccatum comedam* &:hæc sicut me

אתי כאלה ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני יהוה׃

.eius oculis in fuit bonū‖&,Moseh audiuit Et

20 †וישמע משה וייטב בעיניו׃

CAP. XI. יא

:eos ad dicendo,Aharon ad & Moseh ad DOMINVS est locutus Et

1 †וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר אלהם׃

,comedetis quam viuens Hæc‡:dicendo , Israel filios ad Loquimini

2 †דברו אל־בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו

,vngulā vngulisecans Omne .terram super † quod animali omni ex

3 מכל־הבהמה אשר על־הארץ׃ †כל מפרסת פרסה

,animali in ruminationē faciens ascendere , vngularum fissuram findēs &

ושסעת שסע פרסת מעלת [a]גרה בבהמה

ascēdere faciētibus de comedetis nō hoc Verum .comedetis illud

4 אתה תאכלו׃ †אך את־זה לא תאכלו [b]ממעלי

quia,Camelus .vngulam vngulisecantibus de & , ruminationem

הגרה וממפרסי הפרסה את־הגמל כי־

immūdus, diuidens ipse‖non vngulam &,ipse ruminationē faciēs ascendere

מעלה גרה הוא ופרסה איננו מפריס טמא

ruminationē faciēs† ascendere quia , cuniculus Et .vobis ipse

5 הוא לכם׃ †ואת־השפן כי־מעלה גרה

.vobis ipse‡ immundus ,diuidet non vngulam & :ipse

הוא ופרסה לא יפריס טמא הוא לכם׃

vngulā & ,ipse ruminationē faciens ascēdere quia , lepus Et

6 †ואת־[c]הארנבת כי־מעלת גרה הוא ופרסה

quia ,sus Et .vobis ipse immundus , diuidit non

לא הפריסה טמאה הוא לכם׃ †ואת־החזיר כי־ 7

ruminationē ipse &,vngulæ fissuram findens & ,ipse vngulam diuidens

מפריס פרסה הוא ושסע שסע פרסה והוא גרה

:comedetis nō eorum carne De .vobis ipse immūdus ,ruminabit non

8 לא־יגר טמא הוא לכם׃ †מבשרם לא תאכלו

.vobis ista Immunda.tangetis non eorum cadauer in &

ובנבלתם לא [d]תגעו טמאים הם לכם׃

ei quod Omne† .aquis in ‡ quæ omnibus ex comedetis Hoc

9 †את־זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר־לו

.comedetis ea ,fluminibus in &,marib' in,aquis in squama & pinnula

סנפיר וקשקשת במים בימים ובנחלים אתם תאכלו׃

,torrētib' in &,marib' in ,squama & pinnula ei non cui omne‖Et

10 †וכל אשר אין־לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים

abominatio,aquis ī ‖ quæ viuēte anima oī de & aquarum reptili omni ex

מכל שרץ המים ומכל נפש החיה אשר במים שקץ

comedetis nō eorū carne de :vobis erunt abominatio Et .vobis ipsa

11 הם לכם׃ †ושקץ [e]יהיו לכם מבשרם לא תאכלו

pinna ei‖ non cui Omne .abominabimini eorum cadauer &

12 ואת־נבלתם תשקצו׃ †כל אשר אין־לו סנפיר

abominabimini ista Et .vobis illud abominatio,aquis in squama &

13 וקשקשת במים שקץ הוא לכם׃ †ואת־אלה תשקצו

&,gryphus & aquila :ipsa abominatio,comedēt nō ;volatili ex

מן־העוף לא יאכלו שקץ הם את־הנשר ואת־הפרס ואת

.sua specie in pica‡ & ,volatica † Et .marina aquila‖

14 העזניה׃ †ואת־הדאה ואת־האיה למינה׃

& ,vlulæ ‡ filia Et .sua specie in*coruus omnis

15 †את כל־ערב למינו׃ †ואת [f]בת היענה ואת־

16 & , falco * Et .sua specie in astur‡ &, phthitica † & , accipiter‖

התחמס ואת־השחף ואת־הנץ למינהו׃ †ואת־הכוס ואת־

17 ,cuculus† & , ciuetta‖ Et .noctiuaga‡ &,mergulus

השלך ואת־הינשוף׃ †ואת־התנשמת ואת־[g]הקאת

18 & ,sua specie infuribūda auis*,ciconia Et .philostorgos‡ &

ואת־הרחם׃ †ואת החסידה האנפה למינה ואת־

19 ambulās volucris reptile Omne .vespertilio & ,montigallus‡

[h]הדוכיפת ואת־העטלף׃ †כל שרץ העוף ההלך

20 comedetis hoc Veruntamen .vobis illud‡abominatio‖quatuor sup

על־ארבע שקץ הוא לכם׃ †אך את־זה תאכלו

21 crura ei‡ cui,*quatuor super ambulāte,volucris reptili omni ex

מכל שרץ העוף ההלך על־ארבע אשר־לא כרעים

,terram super eis in‖ saltandum ad eius pedes desuper

[i]ממעל לרגליו לנתר בהן על־הארץ׃

attacum & sua specie in‖Locustam .comedetis eis ex Ista

22 †את־אלה מהם תאכלו את־הארבה למינו ואת־הסלעם

oblationem pro peccato † holocaustū ‡ euenerunt mihi * si comedissem oblatione pro peccato ‡nunquid placuisset ‖ placuit

hęc est bestia quam † est diuidens inter animalia, [a]גרר [b]עלה ex his quę diuidunt facit ‡ diuidit; est † facit diuidit, ‡ est facit [c]רנב est diuidit findit ascendere facit, est sunt [d]נגע ‡ sunt † Omnia quibus sunt pinnę & squamæ ‖Omnia quibus non sunt pinnæ & squamæ, ‖ est erunt [e]היה ‖ est erit erunt. ‖haliæetus † vultur ‡ miluus secundum speciem suam, * secundū suā speciem, ‡ struthionis, [f]בנה ‖ noctua, † larus, ‡ accipiter secundum speciem suam. * nycticorax, ‡ ibis, ‖ porphyriō, † pelecanus, [g]קאה ‡ cygnus, * charadrius secundū speciem suam, ‡ vpupa, [h]דכף ‖ pedes ‡ erit * pedes ‡ sunt ‖ cum לו ק [i]עלה ‖ secundū speciem suam,

.sua specie in bruchum &,sua specie in ophiomachum & , sua specie in

למינהו ואת־החרגל למינהו ואת־החגב למינהו׃

illud abominatio ,pedes quatuor ei ‖ cui volucris reptile omne Et

23 †וכל שרץ העוף אשר־לו ארבע רגלים שקץ הוא

,eorum cadauer in attingens Omnis .vos polluetis his Et .vobis

24 לכם׃ †ולאלה תטמאו כל־הנגע בנבלתם

,eorū cadauere de portans omnis Et .vesperā ad vsque erit immūd⁹

25 יטמא עד־הערב׃ †וכל־הנשא מנבלתם

.vesperam ad vsque erit immundus & , sua vestimēta lauabit

יכבס בגדיו וטמא עד־הערב׃

fissuram &,vngulam diuidens ipsum quod animal Omne

26 †לכל־הבהמה אשר הוא מפרסת פרסה ושסע

ipsa‡immunda,faciens ascendere ipsum†nō ruminationē & ,findens ipsum non

איננה שסעת [k]וגרה איננה מעלה טמאים הם

super ambulans omne Et .erit immundus,ea in attingēs* Omnis.vobis

27 לכם כל־הנגע בהם יטמא׃ †וכל הולך על־

.vobis ipsa‖immunda,quatuor super ambulante viuente omni in‡suas volas

[l]כפיו בכל־החיה ההלכת על־ארבע טמאים הם לכם

.vesperam ad vsque erit immundus,eorū cadauer in tangēs‡Omnis

כל־הנגע בנבלתם יטמא עד־הערב׃

erit immundus &,sua vestimēta lauabit, eorū cadauer portans† Et

28 †והנשא את־נבלתם יכבס בגדיו וטמא

immundum vobis hoc Et .vobis ipsa* immūda;vesperā ad vsque

29 עד־הערב טמאים המה לכם׃ †וזה לכם הטמא

.sua specie in‡ rubeta & , mus & , mustela: terram super reptante reptili in

בשרץ השרץ על־הארץ החלד והעכבר והצב למינהו׃

.talpa & ,limax‡& ,stellio & , lacerta†& ,viuerra‖ Et

30 †והאנקה והכח [m]והלטאה והחמט והתנשמת׃

,ea in tangens omnis .reptili omni in‡ ,vobis* immunda Ista

31 †אלה הטמאים לכם בכל־השרץ כל־הנגע בהם

ceciderit quod† omne Et .vesperam ad vsque erit immūdus ,eorū morte in

32 [n]במתם יטמא עד־הערב׃ †וכל אשר־[o]יפל

,vestis vel ligni vase omni ex†,erit immundum, eorū morte in‖ eis ex illud super

עליו מהם במתם יטמא מכל [p]כלי־עץ או בגד

aquas in , eis in opus fiet quo‡ vas omne.saccus aut,pellis aut

או־עור או שק כל־כלי אשר־יעשה [q]מלאכה בהם במים

vas omne Et mūdabitur &,vesperā ad vsq; erit immūdū & , ducetur

33 [r]יובא וטמא עד־הערב וטהר׃ †וכל־כלי־

,eius medio in‖quod omne,eius mediū in eis ex ceciderit cuius testæ*

חרש אשר־יפל מהם אל־תוכו כל אשר בתוכו

comedetur† qui cibo omni Ex‡ .confringetis ipsum & ,erit immundū

34 יטמא ואתו תשברו׃ †מכל־האכל אשר יאכל

bibetur‡ qui potus omnis & :erit immūdus,aqua eū super venerit quem

אשר יבוא עליו מים יטמא וכל־משקה אשר ישתה

eorum cadauere de ceciderit quod* omne Et .erit immūdus,vase omni in

35 בכל־כלי יטמא׃ †וכל אשר־יפל מנבלתם

;ipsa‡ Immūda .diruetur‖ Chytropodes &,Clibanus.erit immūdū ,illud super

עליו יטמא תנור [s]וכירים [t]יתץ טמאים הם

aquarū cōgregatiōis cisterna & fons Verūtamē.vobis erunt immunda &

36 וטמאים [v]יהיו לכם׃ †אך מעין ובור מקוה־מים

.erit immundus ,eorum cadauer in tāgens†&.mundus erit

יהיה טהור ונגע בנבלתם יטמא׃

,seretur‡ quod ,satū semen omne super eorū cadauere de ceciderit cùm Et

37 †וכי יפל מנבלתם על־כל־זרע זרוע אשר יזרע

ceciderit & ,semen super aqua fuerit data cùm Et .illud*mundum

38 טהור הוא׃ †וכי [x]יתן־מים על־זרע ונפל

.vobis istud‡ immundum ,illud super eorum cadauere de

מנבלתם עליו טמא הוא לכם׃

,vescendū ad vobis ipsum† quod animali de‖ fuerit mortuū cùm Et

39 †וכי ימות מן־הבהמה אשר־היא לכם לאכלה

.vesperam ad vsque erit immūdus,eius cadauer in tāgēs

הנגע בנבלתה יטמא עד־הערב׃

erit immūdus &,sua vestimēta lauabit,eius cadauere de comedens Et

40 †והאכל מנבלתה יכבס בגדיו וטמא

,sua vestimenta lauabit , eius cadauer ferens & : vesperam ad vsque

עד־הערב והנשא את־נבלתה יכבס בגדיו

reptans reptile omne Et .vesperam ad vsq; erit immūdus &

41 וטמא עד־הערב׃ †וכל־השרץ השרץ

.comedetur non,ipsa abominatio,terram super

על־הארץ שקץ הוא לא יאכל׃

ad vsque‖quatuor super ambulās omne &,pectus super ambulās Omne

42 †כל הולך על־גחון וכל הולך על־ארבע עד

non , terram super reptanti ,reptili omni duos pedes multiplicans omne

כל־מרבה רגלים לכל־השרץ השרץ על־הארץ לא

.ipsa abominatio quia,ea comedetis

תאכלום כי־שקץ הם׃

secundū speciem suam. sunt erit qui tetigerit qui portat diuidit, findit, † ascendere facit [k]גרר ‡ sunt * qui tetigerit ‡ inter omnes feras quæ ambulant super quatuor pedes ‖ erunt [l]כפף ‡ qui tetigerit † qui portauerit * erunt inter reptilia quæ reptant ‡ secundum speciem suā. ‖ mygale, † chamęleon, ‡ lacerta [m]כוח * erunt ‡ inter omnia reptilia.oīs q tetigerit ea dum mortua fuerint ‡ sup [n]מות [o]נפל ‖ dum mortua fuerint, ‖ † tam vas ligneum quā [p]כלה ‡ in quo [q]לאך [r]בוא ‡ testaceū super quod ‖ est ‡ Omnis cibus † comeditur super quem ‡ bibitur * super ‖ diruentur: ‡ sunt, [s]כיר [t]נתץ [v]היה † qui tetigerit ‡ seritur, * est. posita [x]נתן ‡ erit ‖ aliquod animal † est est, pedes inter omnia reptilia quæ reptant sunt.

,ei* oculis in stetit tactus ecce &, septima die in sacerdos eum videbit Et

5 וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה הַנֶּגַע עָמַד בְּעֵינָיו

secūdò dieb⁹ septē sacerdos eū faciet claudere &, cute in tactus se expādit non

לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בָּעוֹר וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים שֵׁנִית

tact⁹ subobscurus ecce &, secūdò septima die in eum sacerdos videbit Et

6 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֵׁנִית וְהִנֵּה כֵּהָה הַנֶּגַע

ipsa inhærentia, sacerdos eum mundabit &, cute in tactus se diffuderit nec

וְלֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בָּעוֹר וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן מִסְפַּחַת הִוא

se diffuderit diffundendo si Et .erit mundus &, sua vestimēta lauabit &

7 וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְטָהֵר׃ וְאִם־פָּשֹׂה תִפְשֶׂה

,eius mundationem ad sacerdotem ad eam videri post cute in inhærentia

הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר אַחֲרֵי הֵרָאֹתוֹ אֶל־הַכֹּהֵן לְטָהֳרָתוֹ

se diffudit ecce†&, sacerdos videbit Et :sacerdotem ad secūdò videbitur &

8 וְנִרְאָה שֵׁנִית אֶל־הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פָּשְׂתָה

ipsa lepra, sacerdos eum polluet &, cute in inhærentia

הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן צָרַעַת הִוא׃

.sacerdotem ad adducetur &, homine in fuerit cùm lepræ Tactus

9 נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃

vertit ipse &, cute in albus tumor ecce &, sacerdos videbit Et

10 וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת־לְבָנָה בָּעוֹר וְהִיא הָפְכָה

ipsa inueterata Lepra :tumore in ‖ viuæ carnis viuacitas & album pilū

11 שֵׂעָר לָבָן וּמִחְיַת בָּשָׂר חַי בַּשְׂאֵת׃ צָרַעַת נוֹשֶׁנֶת הִוא

immūdus* quia, eū faciet claudere nec, sacerdos eū polluet &, ei* carnis cute ī

בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן לֹא יַסְגִּרֶנּוּ כִּי טָמֵא

lepra operuerit &, cute in lepra floruerit florendo si Et .iste

12 הוּא׃ וְאִם־פָּרוֹחַ תִּפְרַח הַצָּרַעַת בָּעוֹר וְכִסְּתָה הַצָּרַעַת

aspectum omnē ad ei⁹ pedes ad vsq; & ei⁹ capite ē tactus cutem omnē

אֵת כָּל־עוֹר הַנֶּגַע מֵרֹאשׁוֹ וְעַד־רַגְלָיו לְכָל־מַרְאֵה

lepra operuit ecce &, sacerdos videbit Et .sacerdotis oculorū

13 עֵינֵי הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כִסְּתָה הַצָּרַעַת אֶת־

mundus, albus est versus ipse totus, tactum mundificabit &, eius carnē omnē

כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטִהַר אֶת־הַנָּגַע כֻּלּוֹ הָפַךְ לָבָן טָהוֹר

.erit immundus, viua caro ei⁹ in conspici die in Et .ipse

14 הוּא׃ וּבְיוֹם הֵרָאוֹת בּוֹ בָּשָׂר חַי יִטְמָא׃

viua caro :eum polluet &, viuam carnem sacerdos videbit Et

15 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַבָּשָׂר הַחַי וְטִמְּאוֹ הַבָּשָׂר הַחַי

viua caro fuerit reuersa cùm Vel .ipse lepra ipsa immunda

16 טָמֵא הוּא צָרַעַת הוּא׃ אוֹ כִי יָשׁוּב הַבָּשָׂר הַחַי

.sacerdotem ad veniet &, album in conuersa &

וְנֶהְפַּךְ לְלָבָן וּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃

mūdificabit &; album in tactus est conuersus ecce &, sacerdos eum videbit Et

17 וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ הַנֶּגַע לְלָבָן וְטִהַר

ipse mundus, tactum sacerdos

הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע טָהוֹר הוּא׃

:fuerit sanata &, inflammatio eius cute in eo in fuerit cùm caro Et

18 וּבָשָׂר כִּי־יִהְיֶה בוֹ־בְעֹרוֹ שְׁחִין וְנִרְפָּא׃

albus splendor vel, albus tumor inflammationis loco in fuerit Et

19 וְהָיָה בִּמְקוֹם הַשְּׁחִין שְׂאֵת לְבָנָה אוֹ בַהֶרֶת לְבָנָה

.sacerdoti ad videbitur &, impense rufus

אֲדַמְדָּמֶת וְנִרְאָה אֶל־הַכֹּהֵן׃

eius pilus &, cute præ humilis eius aspectus ecce &, sacerdos videbit Et

20 וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה מַרְאֶהָ שָׁפָל מִן־הָעוֹר וּשְׂעָרָהּ

vlcere in, ipse lepræ tactus, sacerdos eū polluet &, albus fuerit versus

הָפַךְ לָבָן וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן נֶגַע־צָרַעַת הִוא בַּשְּׁחִין

pilus ea in non ecce &, sacerdos illam viderit si Et .germinauit

21 פָּרָחָה׃ וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה אֵין־בָּהּ שֵׂעָר

eā faciet recludere &, subobscura ipsa &, cute præ ipsa non humilis &, albus

לָבָן וּשְׁפָלָה אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר וְהִיא כֵהָה וְהִסְגִּירוֹ

polluet &, cute in se diffuderit diffundendo si Et .diebus septem sacerdos

22 הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים׃ וְאִם־פָּשֹׂה תִפְשֶׂה בָּעוֹר וְטִמֵּא

non, splendor steterit ea pro si Et .ipsa plaga, eam sacerdos

23 הַכֹּהֵן אֹתוֹ נֶגַע הִוא׃ וְאִם־תַּחְתֶּיהָ תַּעֲמֹד הַבַּהֶרֶת לֹא

.sacerdos eum purificabit &, ipsa inflammationis cōbustio, se diffudit

פָשָׂתָה צָרֶבֶת הַשְּׁחִין הִוא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן׃

viuacitas fuerit &, ignis adustio eius cute in fuerit cum caro Vel

24 אוֹ בָשָׂר כִּי־יִהְיֶה בְעֹרוֹ מִכְוַת־אֵשׁ וְהָיְתָה מִחְיַת

.albus vel, impense rufus, albus splēdor, cōbustionis

הַמִּכְוָה בַּהֶרֶת לְבָנָה אֲדַמְדֶּמֶת אוֹ לְבָנָה׃

splendorem in albus pilus est cōuersus ecce &, sacerdos eam videbit Et

25 וְרָאָה אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ שֵׂעָר לָבָן בַּבַּהֶרֶת

floruit adustione in, ipsa lepra, cute præ profundus eius aspectus &

וּמַרְאֶהָ עָמֹק מִן־הָעוֹר צָרַעַת הִוא בַּמִּכְוָה פָּרָחָה

ipse lepræ tactus, sacerdos eum polluet &

וְטִמֵּא אֹתוֹ הַכֹּהֵן נֶגַע צָרַעַת הִוא׃

Margin notes (left): eam si plaga; nec creuit plaga; si subnigra fuerit plaga, creuit plaga mundam dicet eam; scabies est, crescendo creuerit scabies postquā visa est à sacerdote, à sacerdote. † si creuerit scabies פִּשְׂתָּה; *immundam dicet eam †est. בּוֹא in albore; & pinguedo נֶגַע *est; חָיָה יָשֵׁן *immundā dicet eam *immunda est. *germinādo germinauerit *plagæ *secundum כִּסְּתָה *mundā dicet plagam, tota versa est in candorē, munda est. *qua conspecta fuerit *ea *immunda רָאָה *immundam dicet eam. *est, *est. *candorem, *si versa fuerit plaga in candorem; *mundam dicet plagā, munda est. *in cute carnis vlcus, *sanatum *vlceris †macula alba, subrufa, *sacerdoti. si אָדָם *humilior fuerit in candorē, *immundam dicet †est. *fuerit *nec humilior *sed fuerit †crescendo creuerit *immundam dicet *est. *macula alba, nec creuerit *vlceris est: *mundā dicet eam פִּשְׂתָּה *in carne עוֹר כְּוִיָּה הַיָּה חַיָּה *macula alba, *subrufa, *alba. אָדֹם

† maculam albam. *fuerit profundior *est *germinans: ‡ immundā dicet eam †est.

reptili omni in vestras animas contaminetis Ne

43 אַל־תְּשַׁקְּצוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל־הַשֶּׁרֶץ

ego Quia .eis in eritis immundi &, eis in vos polluetis neq; reptante

44 הַשֹּׁרֵץ וְלֹא תִטַּמְּאוּ בָּהֶם וְנִטְמֵתֶם בָּם׃ כִּי אֲנִי

quia, sancti eritis &, vos sanctificabitis &, vester Deus DOMINUS

יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי

gradiente reptili omni in vestras animas polluetis nō et .ego sanctus

קָדוֹשׁ אָנִי וְלֹא תְטַמְּאוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל־הַשֶּׁרֶץ הָרֹמֵשׂ

vos faciens ascendere DOMINUS ego Quia .terram super

45 עַל־הָאָרֶץ׃ כִּי אֲנִי יְהוָה הַמַּעֲלֶה אֶתְכֶם

quia, sancti eritis & :Deum in vobis existendum ad, Aegypti terra è

מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיֹת לָכֶם לֵאלֹהִים וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי

animę omnis &, volucris &, animalis lex † Hæc .ego sanctus

46 קָדוֹשׁ אָנִי׃ זֹאת תּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף וְכֹל נֶפֶשׁ

.terram super reptante anima omni in &, aquis in gradientis, viuentis

הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׂת בַּמָּיִם וּלְכָל־נֶפֶשׁ הַשֹּׁרֶצֶת עַל־הָאָרֶץ׃

viuentem inter &, mundum inter & immūdū inter distinguēdū ad Et

47 לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהֹר וּבֵין הַחַיָּה

.comedetur non quæ viuentem inter &, comeditur quæ

הַנֶּאֱכֶלֶת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל׃

Margin notes (right): abominemini nec coinquinabitis vos. טָמֵא הָיָה sum. quod reptat vt sim sum. *est יָרַד quæ reptat bestiam; bestiam *comeditur.

CAP. XII. יב

:dicendo Mosch ad DOMINUS est locutus Et

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

,seminificauerit cùm Mulier: dicendo, Israel filios ad Loquere

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תַזְרִיַע

separatiōis dies Secūdū .diebus septē erit immūda &, masculū pepererit &

וְיָלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדַּת

circuncidetur octauo die in Et .erit immunda, sui menstrui

3 דְּוֺתָהּ תִּטְמָא׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל

manebit, diebus tribus &, diebus triginta Et .eius præputij caro

4 בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃ וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב

sanctuarium ad &, tanget non sanctificatē omnē in, purificatiōis sanguine in

בִּדְמֵי טָהֳרָה בְּכָל־קֹדֶשׁ לֹא־תִגָּע וְאֶל־הַמִּקְדָּשׁ

fœminam si Et .eius purificationis dies complendum ad vsque, veniet non

5 לֹא תָבֹא עַד־מְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ׃ וְאִם־נְקֵבָה

sexaginta &, suā separatione iuxta duab⁹ hebdomadib⁹ erit imūda et, pepererit

תֵלֵד וְטָמְאָה שְׁבֻעַיִם כְּנִדָּתָהּ וְשִׁשִּׁים

.purificationis sanguinibus super manebit diebus sex &, diebus

יוֹם וְשֵׁשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל־דְּמֵי טָהֳרָה׃

agnum adducet filia vel, filio ei⁹ purificationis dies complendo in Et

6 וּבִמְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ לְבֵן אוֹ לְבַת תָּבִיא כֶּבֶשׂ

ad, peccatū in turturem vel columbæ filiū &, ascensionem in sui anni filium

בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה וּבֶן־יוֹנָה אוֹ־תֹר לְחַטָּאת אֶל־

.sacerdotem ad conuentus tabernaculi ostium

פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן׃

mūdabitur &, eā sup expiabit &, DOMINI facies ad ipsum faciet ap, ppinquare Et

7 וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְהוָה וְכִפֶּר עָלֶיהָ וְטָהֲרָה

.fœminam vel, masculum parientis lex Hæc .suorum sanguinum vena à

מִמְּקֹר דָּמֶיהָ זֹאת תּוֹרַת הַיֹּלֶדֶת לַזָּכָר אוֹ לַנְּקֵבָה׃

duos accipiet &, agnelli sufficentiā eius man⁹ inuenerit nō si Et

8 וְאִם־לֹא תִמְצָא יָדָהּ דֵּי שֶׂה וְלָקְחָה שְׁתֵּי־

peccatum in vnū &, ascensionem ad vnū, columbæ filios duos vel, turtures

תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת

.mundabitur &, sacerdos eā super expiabit &

וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטָהֵרָה׃

Margin notes (right): יוֹם נִדָּה דָּוָה מוּל נָגַע donec compleantur בּוֹא יָלַד in sanguine; Et cùm impleti fuerint *pro *pro filia בְּנָה *anniculum *holocaustū, *& peccato, שָׁנָה תּוֹר *ecclesiæ יָעַד *offeret *coram Domino, *est יָרַד שָׁנָה *holocaustū: *alterum *oblationem pro peccato: תּוֹר

CAP. XIII. יג

:dicendo, Aharon ad &, Mosch ad DOMINUS est locutus Et

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

vel, inhærentia vel, tumor eius carnis cute in fuerit cùm Homo

2 אָדָם כִּי־יִהְיֶה בְעוֹר־בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ־סַפַּחַת אוֹ

ad adducetur &, lepræ tactum in eius carnis cute in fuerit &, candor

בַהֶרֶת וְהָיָה בְעוֹר־בְּשָׂרוֹ לְנֶגַע צָרָעַת וְהוּבָא אֶל־

.sacerdotibus eius filiis è vnum ad vel, sacerdotē Aharō

אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל־אַחַד מִבָּנָיו הַכֹּהֲנִים׃

versus fuerit tactu in pil⁹ Et .carnis cute in tactum sacerdos videbit Et

3 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר וְשֵׂעָר בַּנֶּגַע הָפַךְ

ipse lepræ tactus, eius carnis cute præ profundus plagæ aspectus &, albus

לָבָן וּמַרְאֵה הַנֶּגַע עָמֹק מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ נֶגַע צָרַעַת הוּא

cute in ipse albus candor si Et .eum polluet &, sacerdos eū videbit &

4 וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטִמֵּא אֹתוֹ׃ וְאִם־בַּהֶרֶת לְבָנָה הִוא בְּעוֹר

non eius pilus &, cute præ eius aspectus non profundus &, eius carnis

בְּשָׂרוֹ וְעָמֹק אֵין־מַרְאֶהָ מִן־הָעוֹר וּשְׂעָרָה לֹא־

.diebus septem tactum sacerdos faciet claudere &, albus est versus

הָפַךְ לָבָן וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים׃

Margin notes (right): scabies serpēs נֶגַע macula alba, *secundum plagam בּוֹא בְּנָה plaga in albedine: profundior fuerit est: eam contaminatā dicet eam. macula alba profundior non est רָאָה in albedine, plagam יוֹם

46 ipse immundus, erit immundus; co in tactus quibus diebus Omnibus
כָּל־יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא
ea in fuerit cùm vestis Et . eius habitatio castrametationi extra, habitabit sol
47 בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ׃ וְהַבֶּגֶד כִּי־יִהְיֶה בוֹ
, ductilis filo in Vel , linorum vel veste in vel , lanæ veste in , lepræ tactus
48 נֶגַע צָרַעַת בְּבֶגֶד צֶמֶר אוֹ בְּבֶגֶד פִּשְׁתִּים׃ אוֹ בִשְׁתִי
, pellis opificio omni in vel , pelle in vel , lanæ & , linis intertexto in vel
אוֹ בְעֵרֶב לַפִּשְׁתִּים וְלַצָּמֶר אוֹ בְעוֹר אוֹ בְּכָל־מְלֶאכֶת עוֹר׃
, pelle in vel , veste in multum rufa vel , viridis valde tactus fuerit Et
49 וְהָיָה הַנֶּגַע יְרַקְרַק אוֹ אֲדַמְדָּם בַּבֶּגֶד אוֹ בָעוֹר
lepræ tactus , pellis vase omni in vel , intertextu in vel , ductili filo in vel
אוֹ־בַשְּׁתִי אוֹ־בָעֵרֶב אוֹ בְכָל־כְּלִי־עוֹר נֶגַע צָרַעַת
, tactum sacerdos Videbitque . sacerdoti conspicietur &, ipse
50 הוּא וְהָרְאָה אֶת־הַכֹּהֵן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע
: diebus septem plagam faciet recludere &
וְהִסְגִּיר אֶת־הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים׃
, veste in plaga se diffuderit cùm , septimo die in tactum videbit Et
51 וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כִּי־פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד
pelle fit quod omni in, pelle in vel, intertexto in vel, ductili filo in vel
אוֹ־בַשְּׁתִי אוֹ־בָעֵרֶב אוֹ בָעוֹר לְכֹל אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂה הָעוֹר
: ipse immundus tactus: corrodens lepra : opificium ad
לִמְלָאכָה צָרַעַת מַמְאֶרֶת הַנֶּגַע טָמֵא הוּא׃
, lana in intertextum vel ductile filum vel, vestem Combureteque
52 וְשָׂרַף אֶת־הַבֶּגֶד אוֹ אֶת־הַשְּׁתִי אוֹ אֶת־הָעֵרֶב בַּצֶּמֶר
quia : tactus eo in fuerit quo pellis vas omne vel , linis in vel
אוֹ בַפִּשְׁתִּים אוֹ אֶת־כָּל־כְּלִי הָעוֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶה בוֹ הַנָּגַע כִּי־
. comburetur igne in , ipsa pungens lepra
צָרַעַת מַמְאֶרֶת הִוא בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃
vel , veste in tactus sese diffudit non ecce & , sacerdos viderit si Et
53 וְאִם יִרְאֶה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד אוֹ
. pellis vase omni in vel , intertexto in vel producto filo in
בַשְּׁתִי אוֹ בָעֵרֶב אוֹ בְּכָל־כְּלִי עוֹר׃
eū faciet claudere & , tactus eo in quod lauabūt & sacerdos præcipiet Et
54 וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְכִבְּסוּ אֵת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנָּגַע וְהִסְגִּירוֹ
. secundò diebus septem
שִׁבְעַת־יָמִים שֵׁנִית׃
vertit non ecce & , tactus est lotus postquam sacerdos videbit Et
55 וְרָאָה הַכֹּהֵן אַחֲרֵי הֻכַּבֵּס אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה לֹא־הָפַךְ
igne in , ipse immundus se diffudit non , & suum oculum
הַנֶּגַע אֶת־עֵינוֹ וְהַנֶּגַע לֹא־פָשָׂה טָמֵא הוּא בָּאֵשׁ
. sua recaluatione in vel , suo caluitio in ipsa fossio eū combures
תִּשְׂרְפֶנּוּ פְּחֶתֶת הִוא בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ׃
, ille est lotus postquam , tactus rugatus ecce & , sacerdos viderit si Et
56 וְאִם רָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כֵּהָה הַנֶּגַע אַחֲרֵי הֻכַּבֵּס אֹתוֹ
intertexto de vel , ductili filo de vel , pelle de vel , veste de eū franget &
וְקָרַע אֹתוֹ מִן־הַבֶּגֶד אוֹ מִן־הָעוֹר אוֹ מִן־הַשְּׁתִי אוֹ מִן־הָעֵרֶב׃
vel , intertexto in vel , ductili filo in vel , veste in ampli fuerit cōspecta si Et
57 וְאִם־תֵּרָאֶה עוֹד בַּבֶּגֶד אוֹ־בַשְּׁתִי אוֹ־בָעֵרֶב אוֹ
eo in quo cum eum combures igne in : ipsa gemmescens , pellis vase omni in
בְכָל־כְּלִי־עוֹר פֹּרַחַת הִוא בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ אֵת אֲשֶׁר־בּוֹ
pellis vas omne vel , intertextum vel , ductile filū vel , vestem Et
58 הַנָּגַע׃ וְהַבֶּגֶד אוֹ־הַשְּׁתִי אוֹ־הָעֵרֶב אוֹ־כָל־כְּלִי הָעוֹר
. erit mundū & , secundò lauabitur & , tactus eis ab recedet & , lauabis quod
אֲשֶׁר תְּכַבֵּס וְסָר מֵהֶם הַנָּגַע וְכֻבַּס שֵׁנִית וְטָהֵר׃
, ductilis fili vel , linorum vel lanæ vestis , lepræ tactus Hæc
59 זֹאת תּוֹרַת נֶגַע־צָרַעַת בֶּגֶד הַצֶּמֶר אוֹ הַפִּשְׁתִּים אוֹ הַשְּׁתִי
. illud polluendum ad vel , illud mundādū ad , pellis vasis omnis vel , intertexti vel
אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָּל־כְּלִי־עוֹר לְטַהֲרוֹ אוֹ לְטַמְּאוֹ׃

CAP. XIIII. יד

: dicendo , Mosch ad DOMINVS est locutus Et
1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
adducetur & , suæ mūdationis die in leprosi lex erit Ista
2 זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצֹרָע בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא
. sacerdotem ad
אֶל־הַכֹּהֵן׃
ecce & , sacerdos videbit & : castrametationi extra ad sacerdos egredietur Et
3 וְיָצָא הַכֹּהֵן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה
. infecto lepra à lepræ tactus est sanatus
נִרְפָּא נֶגַע־הַצָּרַעַת מִן־הַצָּרוּעַ׃
viuos passeres duos se purificāti accipiet & , sacerdos præcipiet Et
4 וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמִּטַּהֵר שְׁתֵּי־צִפֳּרִים חַיּוֹת
, hyssopum & , vermiculi cocci & , cedri lignū & , mūdos
טְהֹרוֹת וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזֹב׃

, albus pilus candore in non ecce & , sacerdos eam viderit si Et
26 וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה אֵין־בַּבַּהֶרֶת שֵׂעָר לָבָן
sacerdos eam faciet recludere & , rugata ipsa & cute pre ipsa non humilis &
וּשְׁפָלָה אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר וְהִוא כֵהָה וְהִסְגִּירָהּ הַכֹּהֵן
si , septimo die in sacerdos eam videbit Et . diebus septem
27 שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם־
ipsa lepræ tactus: eam sacerdos polluet & , cute in sese diffuderit diffundēdo
פָּשֹׂה תִפְשֶׂה בָּעוֹר וְטִמֵּא הַכֹּהֵן אֹתוֹ נֶגַע צָרַעַת הִוא׃
ipsa & , cute in se diffudit non , candor steterit ea pro si Et
28 וְאִם־תַּחְתֶּיהָ תַעֲמֹד הַבַּהֶרֶת לֹא־פָשְׂתָה בָעוֹר וְהִוא
ardor quia , sacerdos eum mundabit & , ipsa cōbustionis tumor , rugata
כֵהָה שְׂאֵת הַמִּכְוָה הִוא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן כִּי־צָרֶבֶת
, plaga eo in fuerit cùm mulier siue vir Et . ipsa cōbustionis
29 הַמִּכְוָה הִוא׃ וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בוֹ נֶגַע
ecce & : plagam sacerdos videbit Et : barba in vel , capite in
30 בְּרֹאשׁ אוֹ בְזָקָן׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה
eum polluet & , subtilis flauus pilus ea in & , cute præ profundus ei aspectus
מַרְאֵהוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר וּבוֹ שֵׂעָר צָהֹב דָּק וְטִמֵּא אֹתוֹ
ipse barbæ vel capitis lepra , ipse conuulsio : sacerdos
הַכֹּהֵן נֶתֶק הוּא צָרַעַת הָרֹאשׁ אוֹ הַזָּקָן הוּא׃
eius aspectu nō ecce & , conuulsionis tactum sacerdos viderit cùm Et
31 וְכִי־יִרְאֶה הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק וְהִנֵּה אֵין־מַרְאֵהוּ
tactum sacerdos videbit Et . diebus septem conuulsionis tactū
עָמֹק מִן־הָעוֹר וְשֵׂעָר שָׁחֹר אֵין בּוֹ וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־
pilus eo in fuerit nec , conuulsio se diffudit non ecce & , septima die in
32 נֶגַע הַנֶּתֶק שִׁבְעַת יָמִים׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע
: cute præ profundum conuulsionis aspectus & , flauus
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּתֶק וְלֹא־הָיָה בוֹ שֵׂעָר
sacerdos faciet recludere & : radet non conuulsionem sed , se radet Et
צָהֹב וּמַרְאֵה הַנֶּתֶק אֵין עָמֹק מִן־הָעוֹר׃
33 וְהִתְגַּלָּח וְאֶת־הַנֶּתֶק לֹא יְגַלֵּחַ וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן
. secundò diebus septem conuulsionis
אֶת־הַנֶּתֶק שִׁבְעַת יָמִים שֵׁנִית׃
non ecce & , septima die in conuulsionem sacerdos videbit Et
34 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּתֶק בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה לֹא־
, cute præ profundus ipse non eius aspectus & : cute in conuulsio se diffudit
פָשָׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר וּמַרְאֵהוּ אֵינֶנּוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר
. erit mundus & , sua vestimēta lauabit & : sacerdos eum mundabit &
וְטִהַר אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְטָהֵר׃
: eius munditiem post , cute in conuulsio se diffuderit diffundendo si Et
35 וְאִם־פָּשֹׂה יִפְשֶׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר אַחֲרֵי טָהֳרָתוֹ׃
quæret non , cute in conuulsio sese diffudit ecce & : sacerdos eum videbit Et
36 וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר לֹא־יְבַקֵּר
. ipse immundus : pilum flauū sacerdos
הַכֹּהֵן לַשֵּׂעָר הַצָּהֹב טָמֵא הוּא׃
, ea in germinauerit niger pilus & , conuulsio steterit eius oculis in si Et
37 וְאִם־בְּעֵינָיו עָמַד הַנֶּתֶק וְשֵׂעָר שָׁחֹר צָמַח־בּוֹ
. sacerdos eum mundabit & : ipse mundus , conuulsio est sanata
נִרְפָּא הַנֶּתֶק טָהוֹר הוּא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן׃
candores candores eorum carnis cute in fuerit cùm mulier siue vir Et
38 וְאִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בְעוֹר־בְּשָׂרָם בֶּהָרֹת בֶּהָרֹת
candores eorum carnis cute in ecce & , sacerdos videbit Et . albi
39 לְבָנֹת׃ וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה בְעוֹר־בְּשָׂרָם בֶּהָרֹת
. ipse mundus , cute in germinauis , ipse splendor albi subobscuri
כֵּהוֹת לְבָנֹת בֹּהַק הוּא פָּרַח בָּעוֹר טָהוֹר הוּא׃
: ipse mundus , ipse caluus , eius caput fuerit decapillatū cùm vir Et
40 וְאִישׁ כִּי יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ קֵרֵחַ הוּא טָהוֹר הוּא׃
recaluaster , eius caput fuerit decapillatū eius faciem angulo ab si Et
41 וְאִם מִפְּאַת פָּנָיו יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ גִּבֵּחַ
recaluatione in vel caluitio in fuerit cùm Et . ipse mundus ipse
42 הוּא טָהוֹר הוּא׃ וְכִי־יִהְיֶה בַקָּרַחַת אוֹ בַגַּבַּחַת
vel , eius caluitie in ipsa gemmescens lepra , impense rufus albus tactus
נֶגַע לָבָן אֲדַמְדָּם צָרַעַת פֹּרַחַת הִוא בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ
, albus plagæ tumor ecce & , sacerdos eum videbit Et . ei recaluationei
43 בְגַבַּחְתּוֹ׃ וְרָאָה אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת־הַנֶּגַע לְבָנָה
cutis lepræ aspectus quasi , ei recaluatione i vel , ei caluitio in multum rufus
אֲדַמְדֶּמֶת בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ כְּמַרְאֵה צָרַעַת עוֹר
eum polluet polluendo : ipse immundus , ipse affectus lepra Vir . carnis
44 בָּשָׂר׃ אִישׁ־צָרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא טַמֵּא יְטַמְּאֶנּוּ
. tactus eo in ei leprosus Et . eius tactus eius capite In . sacerdos
45 הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ׃ וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר־בּוֹ הַנֶּגַע
mystacem super & , nudatum erit eius caput & , dissuta erunt ei vestimēta
בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרֻמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ וְעַל־שָׂפָם
. vocabit immundum immundus & , inuoluet
יַעְטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא׃

fuerit plaga castra erit ישׁב plaga , lanea , linea , stamine , שׁתה subtegmine ex lino , vel lana , opere pelliceo . ירק אדם stamine , subtegmine , quouis instrumēto pelliceo , plaga fuerit , plagam , יום si creuerit , stamine , subtegmine , ex pro opere , pūgens est plaga immunda est , stamen , subtegmen ex lino , instrumentum pelliceū , plaga creuit plaga stamine , subtegmine , instrumento pelliceo , illud in quo est plaga , eā שׁנה lota est plaga , si mutauerit plaga colore nec plaga creuerit , immunda est , eam est quod subobscura sit plaga , lota eam stamine subtegmine , stamine , subtegmine , instrumento pelliceo , florens est , cum illo in quo est plaga , stamen , subtegmē , instrumentum pelliceū שׁתה כלה סור שׁנה plagæ vestimenti lanei , vel linei , vel staminis , ירה subtegminis , instrumenti pellicei ad iudicandū mundum illud , vel iudicandum illud immūdum . ירה בוא castra , si sanata fuerit plaga à mūdando

si non fuerit in macula alba ראה nec humilior fuerit sed fuerit subobscura : יום crescēdo creuerit immundam dicet est macula alba fuerit subobscura , est פשׂה mundā iudicabit eam נשׂא si profundior fuerit immundā dicet eam דקק macula nigra est : plagā maculæ nigræ , profundior fuerit ea , plagā maculæ nigræ plagam creuerit macula nigra ea maculæ nigræ nō fuerit profundior radetur , maculam nigram maculam nigram יום שׁנה maculā nigrā si nō creuerit macula nigra fuerit profundior mundam dicet eam crescendo creuerit macula nigra eam si creuerit immundā est . macula nigra ortus fuerit macula nigra immunda est mundā dicet eam fuerint maculæ claræ albæ , maculæ albæ subobscuræ albæ , macula alba est , floruit munda est . vertice est à cincinno faciei פאה פנה est . est . plaga alba rufa germinans אנשׁ נשׁא in cute leprosus est immundū dicendo immundum dicet est plaga in quo fuerit plaga , scissa , labru opiet immūdū se

pro peccato die in ea Adducetque ascensio vnus &, peccatum vnus erit &

23 וְהֵבִיא אֹתָם בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְטָהֳרָתוֹ אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה׃

tabernaculi ostium ad, sacerdotem ad suæ purificationi octauo DOMINI facies ad conuentus

:olei sextarium &, delicti agnum sacerdos capiet Et

24 וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־כֶּבֶשׂ הָאָשָׁם וְאֶת־לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃

DOMINI facies ad motationem sacerdos ea motabit &

25 וְשָׁחַט אֶת־כֶּבֶשׂ הָאָשָׁם וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן־הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃

:delicti sanguine de sacerdos capiet &, delicti agnum iugulabit Et

pollicem super &, dexteræ se mundantis auris cartilaginem super dabitque

dexteri eius pedis pollicem super &, dexteræ eius manus

:sinistram sacerdotis volã super sacerdos fundet oleo de Et

26 וּמִן־הַשֶּׁמֶן יִצֹק הַכֹּהֵן עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית׃

super quod oleo de dextero suo digito in sacerdos Spargetque

27 וְהִזָּה הַכֹּהֵן בְּאֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃

DOMINI facies ad vicibus septem, sinistram suam volam

cartilaginẽ super suam volã super quod oleo de sacerdos dabit Et

28 וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל־מְקוֹם דַּם הָאָשָׁם׃

super &, dexteræ eius manus pollicem super &, dexteræ se mundantis auris

delicti sanguinis loco super, dexteri eius pedis pollicem

super dabit, sacerdotis volã super quod oleo de residuum Et

29 וְהַנּוֹתָר מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר לְכַפֵּר עָלָיו לִפְנֵי יְהוָה׃

DOMINI facies ad eum super expiandũ ad, se mundãtis caput

columbæ filiis de vel, turturibus de vnum faciet Et

30 וְעָשָׂה אֶת־הָאֶחָד מִן־הַתֹּרִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה מֵאֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ׃

eius manus attigerit Quod eius manus attinges quibus ex

31 אֵת אֲשֶׁר־תַּשִּׂיג יָדוֹ אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה עַל־הַמִּנְחָה וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל הַמִּטַּהֵר לִפְנֵי יְהוָה׃

expiabitque: munere super ascensionem vnum &, delictum vnum

DOMINI facies ad se mundante super sacerdos

ei man assequetur nõ cuius, lepræ tactus eo in cui lex Ista

32 זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר־בּוֹ נֶגַע צָרָעַת אֲשֶׁר לֹא־תַשִּׂיג יָדוֹ בְּטָהֳרָתוֹ׃

ad &, Mosch ad DOMINVS est locutus Et. suam mundationem in

33 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

quam, Chenahã terram ad fueritis ingressi Cùm :dicendo, Aharon

34 כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לַאֲחֻזָּה וְנָתַתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם׃

terræ domo in lepræ tactum dedero &, apprehensionem in vobis dans ego

sacerdoti nũciabit &, domus ei cuius veniet Et. vestræ apprehensionis

35 וּבָא אֲשֶׁר־לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר כְּנֶגַע נִרְאָה לִי בַּבָּיִת׃

sacerdos præcipiet Et. domo in mihi cõspicitur tactus Tanquã :dicendo

36 וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּפִנּוּ אֶת־הַבַּיִת בְּטֶרֶם יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־הַנֶּגַע וְלֹא יִטְמָא כָּל־אֲשֶׁר בַּבָּיִת וְאַחַר כֵּן יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־הַבָּיִת׃

tactum videndũ ad sacerdos ingrediatur antequã domũ verrent &

sacerdos ingredietur postea Et. domo in quod omne polluatur nõ &

tactum ecce &, tactum videbit Et. domum videndum ad

37 וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבַּיִת שְׁקַעֲרוּרֹת יְרַקְרַקֹּת אוֹ אֲדַמְדַּמֹּת וּמַרְאֵיהֶן שָׁפָל מִן־הַקִּיר׃

earũ aspectus &, subrufæ vel subuirides nigræ domus parietibus in

ostium ad domo e sacerdos egredietur Et. pariete præ humilis

38 וְיָצָא הַכֹּהֵן מִן־הַבַּיִת אֶל־פֶּתַח הַבָּיִת וְהִסְגִּיר אֶת־הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים׃

diebus septem domum faciet claudere &, domus

se diffudit ecce &: videbit &, septimo die in sacerdos reuertetur Et

39 וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבָּיִת׃

eruent &, sacerdos præcipiet Et. domus parietibus in tactus

40 וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְחִלְּצוּ אֶת־הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֵן הַנָּגַע וְהִשְׁלִיכוּ אֶתְהֶן אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃

ciuitatem extra ad, eos proiicient &, tactus eis in quibus lapides

domo a iubebit radere domum Et. immundum locum in

41 וְאֶת־הַבַּיִת יַקְצִעַ מִבַּיִת סָבִיב וְשָׁפְכוּ אֶת־הֶעָפָר אֲשֶׁר הִקְצוּ אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃

ciuitate extra ad exciderunt quem puluerem effundent &, vndiqueque

immundum locum in

vase in vnum passerem mactabit &, sacerdos præcipiet Et

5 וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ עַל־מַיִם חַיִּים׃

&, eum capiet viuum Passerem. viuas aquas super testæ

6 אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ הָאֶרֶז וְאֶת־שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֶת־הָאֵזֹב וְטָבַל אוֹתָם וְאֵת הַצִּפֹּר הַחַיָּה בְּדַם הַצִּפֹּר הַשְּׁחֻטָה עַל הַמַּיִם הַחַיִּים׃

ea tinget &, hyssopum &, vermiculi coccum &, cedri lignum

viuentes aquas super mactati passeris sanguine in viuum passerem &

7 וְהִזָּה עַל הַמִּטַּהֵר מִן־הַצָּרַעַת שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְשִׁלַּח אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃

eũ mũdabit &: vicibus septem lepra a se mundantem super asperget Et

se mundans lauabit Et. agri facies super viuum passerem dimittet &

8 וְכִבֶּס הַמִּטַּהֵר אֶת־בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר וְאַחַר יָבוֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וְיָשַׁב מִחוּץ לְאָהֳלוֹ שִׁבְעַת יָמִים׃

se purificabit &, aquis in se lauabit &, suũ pilũ oẽm radet &, sua vestimẽta

suũ tabernaculũ extra ab habitabit &, castrametatione ad ingredietur postea &

suũ pilũ omnem radet septimo die in erit Et. diebus septem

9 וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זְקָנוֹ וְאֵת גַּבֹּת עֵינָיו וְאֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ יְגַלֵּחַ וְכִבֶּס אֶת־בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהֵר׃

omnẽ &, fuorũ oculorũ eminẽtias &, suam barbam &, suum caput

aquis in suã carnem lauabit &, sua vestimẽta lauabit &: radet suũ pilũ

integros agnos duos capiet octauo die in Et. se purificabit &

10 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח שְׁנֵי־כְבָשִׂים תְּמִימִים וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ תְּמִימָה וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְלֹג אֶחָד שָׁמֶן׃

similæ decimas tres &, integram sui anni filiam vnam agnam &

olei vnum log &, oleo cum confusum munus

ea &, se mundantem virum mundans sacerdos statuet Et

11 וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן הַמְטַהֵר אֵת הָאִישׁ הַמִּטַּהֵר וְאֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

sacerdos capiet Et. conuentus tabernaculi ostiũ DOMINI facies ad

12 וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְאָשָׁם וְאֶת־לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃

olei sextarium &, delictum in eum faciet appropinquare &, vnum agnum

agnum mactabit Et. DOMINI facies ad motationem

13 וְשָׁחַט אֶת־הַכֶּבֶשׂ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת־הַחַטָּאת וְאֶת־הָעֹלָה בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי כַּחַטָּאת הָאָשָׁם הוּא לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃

loco in ascensionem &, peccatum mactabit quo loco in

sanctitatũ Sanctitas. sacerdoti ipsum delictum, peccatum sicut quia: sanctitatis

super sacerdos dabit &, delicti sanguine de sacerdos capiet Et. illud

14 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃

dexteræ eius manus pollicẽ super &, dexteræ se mundantis auris cartilaginẽ

sextario de sacerdos capiet Et. dexteri eius pedis pollicẽ super &

15 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִלֹּג הַשָּׁמֶן וְיָצַק עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית׃

sacerdos tinget Et. sinistram sacerdotis volã super fundet &, olei

16 וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית וְהִזָּה מִן־הַשֶּׁמֶן בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃

sinistram suam volã super quod oleo ex dexterum suum digitũ

DOMINI facies ad vicibus septem suo digito in oleo de sparget &

cartilagine sup sacerdos dabit, eius volã sup quod olei residuo de Et

17 וּמִיֶּתֶר הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל דַּם הָאָשָׁם׃

pollicẽ super &, dexteræ ei man pollicẽ sup &, dexteræ se mundantis auris

quod, oleo in residuum Et. delicti sanguine super, dexteri eius pedis

18 וְהַנּוֹתָר בַּשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה׃

eum sup expiabit &: se mundantis caput super dabit, sacerdotis volã sup

peccatum sacerdos Facietque. DOMINI facies ad sacerdos

19 וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־הַחַטָּאת וְכִפֶּר עַל־הַמִּטַּהֵר מִטֻּמְאָתוֹ וְאַחַר יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה׃

mactabit postea &, sua immunditia ab se mundantem super expiabit &

ascensionem sacerdos faciet ascendere Et. ascensionem

20 וְהֶעֱלָה הַכֹּהֵן אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה הַמִּזְבֵּחָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְטָהֵר׃

erit mundus &, sacerdos eum super expiabit &, altari in munus

agnum accipiet &, attingens eius manus non &, ipse tenuis si Et

21 וְאִם־דַּל הוּא וְאֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת וְלָקַח כֶּבֶשׂ אֶחָד אָשָׁם לִתְנוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו וְעִשָּׂרוֹן סֹלֶת אֶחָד בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה וְלֹג שָׁמֶן׃

decimam &, eũ super expiandum ad eleuationem in culpatorium vnum

olei sextarium &, munus in oleo cum confusam vnam similæ

ei man attinget quos columbæ filios duos vel, turtures duos Et

22 וּשְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ

puluerẽ &:lapidibus pro† ad adducẽt & ,alios lapides capient Et
42 †ולקחו אבנים אחרות והביאו אל־תחת האבנים ועפר
,tactus‡ fuerit reuersus si & .domum linet & , capiet alium
43 אחר יקח וטח את־הבית׃ †ואם־ישוב הנגע
post &‡ ,lapides remouit postquam , domo in germinauerit*&
ופרח בבית אחר חלץ את־האבנים ואחרי
ingredietur Et .liniri post‖ &,domum fecisse abscindi
44 הקצות את־הבית ואחרי הטוח׃ †ובא
est dolore afficiens lepra,domo in tactus se diffudit ecce&,videbit&, sacerdos
הכהן וראה והנה פשה הנגע בבית צרעת ממארת הוא
,eius lapides ,domum Destruetque est immunda ,domo in
45 בבית טמא הוא׃ †ונתץ את־הבית את־אבניו
extra ad faciet exire‡&,domus puluerem vniuersum & , eius ligna &
ואת־עציו ואת כל־עפר הבית והוציא אל־מחוץ
omnibus domum in ingrediens‖ Et .immundum locum in ciuitatẽ
46 לעיר אל־מקום טמא׃ †והבא אל־הבית כל־
.vesperã ad vsque erit immũdus,eã iussit claudere†dieb⁹
ימי הסגיר אתו יטמא עד־הערב׃
,domo in comedẽs‡&:sua vestimenta lauabit ,domo in iacens*Et
47 †והשכב בבית יכבס את־בגדיו והאכל בבית
viderit &,sacerdos fuerit ingressus ingrediẽdo si Et.sua vestimẽta lauabit
48 יכבס את־בגדיו׃ †ואם־בא יבא הכהן וראה
mũdabit†&,domũ oblini post‖ domo in tactus se diffudit‡ non ecce &
והנה לא־פשה הנגע בבית אחרי הטח את־הבית וטהר
purificãdũ ad capiet Et .tactus* est sanat⁹‡ quia:domum sacerdos
49 הכהן את־הבית כי נרפא הנגע׃ †ולקח לחטא
.hyssopũ&,vermiculi coccũ &,cedri lignũ & passeres duos domum
את־הבית שתי צפרים ועץ ארז ושני תולעת ואזב׃
viuas aquas super testæ vas ad‖ vnum passerem mactabitq;
50 †ושחט את־הצפר האחת אל־כלי־חרש על־מים חיים׃
,vermiculi coccũ &,hyssopum & ,cedri lignum capiet Et
51 †ולקח את־עץ־הארז ואת־האזב ואת שני התולעת
aquis in &,mactati passeris sanguinẽ in ea tinget &,viuum passerem &
ואת הצפר החיה וטבל אתם בדם הצפר השחוטה ובמים
.vicibus septem domum ad asperget & : viuis
החיים והזה אל־הבית שבע פעמים׃
,viuis aquis in & , passeris sanguine in domum purificabit Et
52 †וחטא את־הבית בדם הצפור ובמים החיים
.vermiculi cocco in &,hyssopo in &,cedri ligno in &,viuo passere in &
ובצפר החיה ובעץ הארז ובאזב ובשני התולעת׃
.agri facies ad ciuitatem extra ad viuum passerem dimittet Et
53 †ושלח את־הצפר החיה אל־מחוץ לעיר אל־פני השדה
omni lex † Ista .erit munda & ,domũ super expiabitq;
54 וכפר על־הבית וטהר׃ †זאת התורה לכל־
.domui*& , vestis lepræ Et capitis scabiei‡& ,lepræ tactui
55 נגע הצרעת ולנתק׃ †ולצרעת הבגד ולבית׃
,immũdũ die in‡ docendũ ad .candori†&,inhærentiæ‖&,tumori‡Et
56 †ולשאת ולספחת ולבהרת׃ †להורת ביום הטמא
.lepræ lex ‖Ista .mundum dicin&
57 וביום הטהר זאת תורת הצרעת׃

tollent † locum lapidum reuersa ‡ plaga לקח טוח * floruerit ‡ abradere fecit ‖ cõplanare. קצה בוא † si creuerit plaga מאר ‡ educet יצא ‖ qui autem ingressus fuerit † quibus יום * qui autem dormierit ‡ qui comederit ‡ creuit plaga ‖ postquam complanata est domus, † mundã iudicabit טוח ‡ sanata * plaga שנה ‖ in vase fictili חיה נזה שן super faciem † est: ירה plagæ ‡ maculæ nigræ. * domus; ‡ tumoris ‖ scabiei † candenti maculæ ‡ per diem quod est * per diem quod mundum est ‖ est

CAP. XV. טו

:dicendo,Aharon ad &,Moseh ad DOMINVS est locutus Et
1 †וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר׃
cũm vir Vir .eos ad dicetis & , Israel filios ad Loquimini
2 †דברו אל־בני ישראל ואמרתם אלהם איש איש כי
.ipse immundus,suum fluxum sua carne de fluens fuerit
יהיה זב מבשרו זובו טמא הוא׃
,suũ fluxũ eius caro spumat,eius fluxu in,ei⁹ immũditia erit hæc Et
3 †וזאת תהיה טמאתו בזובו רר בשרו את־זובו
.ipsa eius immũditia:suo fluxu à suã carnẽ fecit claudere vel
או־החתים בשרו מזובו טמאתו הוא׃
omne &:erit immũdũ,fluẽs illud super cubuerit quo cubile Omne
4 †כל־המשכב אשר ישכב עליו הזב יטמא וכל־
tetigerit qui vir Et .erit immundus,eo super sederit quo vas
5 הכלי אשר־ישב עליו יטמא׃ †ואיש אשר יגע
ad vsq; erit ĩmũd⁹&,aquis in se lauabit &,sua vestimẽta lauabit,ei⁹ cubile
במשכבו יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד־
,fluens illud super sederit quod , vas‡ super sedens Et .vesperã
6 הערב׃ †והישב על־הכלי אשר־ישב עליו הזב
ad vsque erit immundus &,aquis in se lauabit & , sua vestimenta lauabit
יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד־
,sua vestimẽta lauabit,fluẽtis carnem in tangens Et .vesperam
7 הערב׃ †והנגע בבשר הזב יכבס בגדיו
.vesperam ad vsq; erit immũd⁹ &,aquis in se abluet &
ורחץ במים וטמא עד־הערב׃

ירה בנה menta est זוב fluit menta ריר clausa est mẽta eius est stratũ in quo dormierit instrumentũ כלה נגע qui sederit ‡ instrumẽtũ super quod sedit qui tetigerit mentam

se abluet &,sua vestimẽta lauabit &,mũdũ in fluens spuerit cũm Et
8 †וכי־ירק הזב בטהור וכבס בגדיו ורחץ
equitatura omnis Et .vesperã ad vsque erit immundus & ,aquis in
9 במים וטמא עד־הערב׃ †וכל־המרכב
tangens omnis Et .erit immunda,fluens eã super equitauerit quam
10 אשר ירכב עליו הזב יטמא׃ †וכל־הנגע
portans &:vesperã ad vsque erit immũdus,eum subter fuerit quod omne in
בכל אשר יהיה תחתיו יטמא עד־הערב והנושא
ad vsque erit immũdus &,aquis in se lauabit &,sua vestimẽta abluet ,eã
אותם יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד־
,inũdauerit nõ suas man⁹&,fluẽs eum in tetigerit quẽ omnis Et .vesperã
11 הערב׃ †וכל אשר יגע־בו הזב וידיו לא־שטף
ad vsq; erit immũd⁹&,aquis in se abluet &,sua vestimẽta lauabit&,aquis in
במים וכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד־
:cõfringetur,fluẽs illud in tetigerit quod testæ vas Et .vesperam
12 הערב׃ †וכלי־חרש אשר־יגע־בו הזב ישבר
fuerit mundatus cum Et .aquis in inundabitur ligni vas omne &
13 וכל־כלי־עץ ישטף במים׃ †וכי־יטהר
lauabit &,suæ emundationi dies septem sibi numerabit&,suo fluxu à fluẽs
הזב מזובו וספר לו שבעת ימים לטהרתו וכבס
.erit mundus &,viuis aquis in suã carnẽ abluet &,sua vestimẽta
בגדיו ורחץ בשרו במים חיים וטהר׃
filios duos vel, turtures duos sibi sumet octauo die in Et
14 †וביום השמיני יקח־לו שתי תרים או שני בני
;conuentus † tabernaculi ostium ad , DOMINI facies ad veniet &,colũbæ
יונה ובא לפני יהוה אל־פתח אהל מועד
,peccatum* vnum sacerdos eos faciet Et .sacerdotem ad‡ eos dabitque
15 ונתנם אל־הכהן׃ †ועשה אתם הכהן אחד חטאת
.ei⁹ fluxu à DOMINI facies ad‡ sacerdos eũ sup expiabit & :ascẽsione vnũ‖&
והאחד עלה וכפר עליו הכהן לפני יהוה מזובו׃
aquis in abluet & ,seminis cubatio† eo ex fuerit egressa cũm vir Et
16 †ואיש כי־תצא ממנו שכבת־זרע ורחץ במים
,vestis omnis Et. vesperã ad vsq; erit immũd⁹ & ,suã carnẽ omnem
17 את־כל־בשרו וטמא עד־הערב׃ †וכל־בגד
,aquis in lauabitur &,seminis cubatio eã super fuerit quam pellis omnis &
וכל־עור אשר־יהיה עליו שכבת־זרע וכבס במים
ea cum vir cubuerit qua* mulier Et .vesperam ad vsq; erit immũd⁹ &
18 וטמא עד־הערב׃ †ואשה אשר ישכב איש אתה
.vesperã ad vsq; erunt immundi & , aquis in se abluent & ,seminis cubatione
שכבת־זרע ורחצו במים וטמאו עד־הערב׃
,eius carne in eius fluxus fuerit sanguis ,fluens fuerit cum mulier Et
19 †ואשה כי־תהיה זבה דם יהיה זבה בבשרה
erit immũdus,eã in tãgens‡ omnis & :sua separatione in erit diebus septem
שבעת ימים תהיה בנדתה וכל־הנגע בה יטמא
:erit immũdũ,sua separatione in illud super cubuerit quod omne Et.vesperã ad vsq;
20 עד־הערב׃ †וכל אשר תשכב עליו בנדתה יטמא
tangens omnis Et .erit immundũ ,illud super sederit quod omne &
21 וכל אשר־תשב עליו יטמא׃ †וכל־הנגע
ad vsq; erit immũd⁹ & ,aquis in se abluet &,suas vestes lauabit,ei⁹ cubile ĩ
במשכבה יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד־
lauabit ,eo super sederit quo vas omne in tangens omnis Et .vesperam
22 הערב׃ †וכל־הנגע בכל־כלי אשר־תשב עליו יכבס
si Et .vesperã ad vsq; erit immũd⁹&,aquis in se abluet &,sua vestimẽta
23 בגדיו ורחץ במים וטמא עד־הערב׃ †ואם
eo super sedens ipsa quo vas super vel*,ipsum cubile super‖
על־המשכב הוא או על־הכלי אשר־הוא ישבת־עליו
cubuerit cubando‡ si Et .vesperam ad vsq; erit ĩmũd⁹ ,illud in ipsum tãgẽdo in†
24 בנגעו־בו יטמא עד־הערב׃ †ואם שכב ישכב
septem erit immũdus & ,eo super eius menstruũ fuerit & , ea cum vir
איש אתה ותהי נדתה עליו וטמא שבעת
mulier Et.erit immũdũ,illud super cubuerit quod cubile omne & ,diebus
25 ימים וכל־המשכב אשר־ישכב עליו יטמא׃ †ואשה
,sua elõgationis tempore absque* multis diebus sui sanguinis fluxum fluxerit cũ
כי־יזוב זוב דמה ימים רבים בלא עת־נדתה
dies scdm suę ĩmũditię fluxus dies omnes,sua elõgatione super‡ fluxerit cũ vel
או כי־תזוב על־נדתה כל־ימי זוב טמאתה כימי
eo super iacuerit quo‡ cubile Omne .ipsa† immũda erit menstrui sui
26 נדתה תהיה טמאה הוא׃ †כל־המשכב אשר־תשכב עליו
vas‡ :omne Et :ei erit separationis suæ cubile sicut sui fluxus dieb⁹ omnib⁹
כל־ימי זובה כמשכב נדתה יהיה־לה וכל־הכלי
.suæ separationis‖ immũditiã iuxta erit immundũ ,illud sup sederit quod
אשר תשב עליו טמא יהיה כטמאת נדתה׃
se abluet & ,suas vestes lauabit & ,erit immũd⁹,ea in tangens† omnis Et
27 †וכל־הנוגע בם יטמא וכבס בגדיו ורחץ
,suo fluxu à fuerit mũdata si Et .vesperã ad vsq; erit immũd⁹ &,aquis in
28 במים וטמא עד־הערב׃ †ואם־טהרה מזובה

רקק & omne sagma sup quod immundum qui portauerit lauerit aqua fictile ligneũ lauabitur aqua. a mundatione sua יום חיה לקח שנה תור corã Domino, † ecclesiæ: בוא יעד ‡ sacerdoti, * pro peccato: נתן ‖ alterũ in holocaustum: ‡ coram Domino פנה † effusio יצא ‡ super quam effusio *cũ qua dormierit vir patiens effusionẽ seminis זוב mẽstruo suo: ‡ qui tetigerit super quo dormierit in mẽstruo suo, נדד ישב qui tetigerit omne instrumentũ super quo sederit ‖ si quis stratũ * vel instrumentũ super quod sedebat כלה † tetigerit, ‡ coeundo coierit היה super quod dormierit יום * præter tempus menstrui sui, רבב ‡ in menstruo suo, erunt, † est. ‡ in quo dormierit ‡ instrumẽtũ ‖ mẽstrui sui ישב נדד † qui tetigerit

adducet &, populo† quod *peccati* hircum Mactabitque
15 †ושחט את־שעיר החטאת אשר לעם והביא את־
intra quod secūdū ei⁹ sanguinē faciet & :velum *in domo ē* *ad* eius sanguinē
דמו אל־מבית לפרכת ועשה את־דמו כאשר
facies ad &, *tectorium* super illum asperget & :iuuēci sanguini fecit
עשה לדם הפר והזה אתו על־הכפרת ולפני
,Israel filiorū īmūditiis ab sanctuarium *super* expiabit Et .*operimenti*
16 הכפרת: †וכפר על־הקדש מטמאת בני ישראל
& tabernaculo faciet sic&, eorum peccatis cūctis *in* eorū præuaricationib⁹ à&
ומפשעיהם לכל־חטאתם וכן יעשה לאהל
homo omnis Et .eorū immunditiarū medio in eis cum cōmorāti *conuētus*
17 מועד השכן אתם בתוך טמאתם: †וכל־אדם
,sanctitate in expiandū ad *illū veniēdo in*, *cōuentus* tabernaculo in erit non
לא־יהיה באהל מועד בבאו לכפר בקדש
ecclesia vniuersa pro &, sua domo pro &, se ꝑ expiabit & :*eū egredi ad vsq;*
עד־צאתו וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל־קהל
,DOMINI *facies ad*† quod altare ad Exibitque .Israel
18 ישראל: †ויצא אל־המזבח אשר לפני יהוה
dabit‡&, hirci sanguine de &, iuuēci sanguine de capietq; .*se sup*‖expiabit &
וכפר עליו ולקח מדם הפר ומדם השעיר ונתן
sanguine de illud super asperger Et .vndiquaque altaris cornua super
19 על־קרנות המזבח סביב: †והזה עליו מן־הדם
īmūditiis ab illud sanctificabitq;, illud mūdabit &, vicib⁹ septē suo digito ī
באצבעו שבע פעמים וטהרו וקדשו מטמאת
tabernaculum & sanctuarium *expiādo* ab cōplebit Et .Israel filiorum
20 בני ישראל: †וכלה מכפר את־הקדש ואת־אהל
.viuum hircum *faciet appropinquare* &‡, altare &, *conuentus*
מועד ואת־המזבח והקריב את־השעיר החי:
,viui hirci caput super suas man⁹ ambas Aharon fulciet Et
21 †וסמך אהרן את־שתי ידו על ראש השעיר החי
omnes &, Israel filiorū iniquitates omnes illud super cōfitebitur &
והתודה עליו את־כל־עונת בני ישראל ואת־כל־
caput super eas dabit & : eorū peccatis omnibus *in* eorū præuaricatioēs
פשעיהם לכל־חטאתם ונתן אתם על־ראש
hircus portabit Et .desertum ad ,*oportuni* viri manu in mittet &, hirci
22 השעיר ושלח ביד־איש עתי המדברה: †ונשא השעיר
dimittet & :*seiunctionis*† terram in eorū iniquitates omnes se super
עליו את־כל־עונתם אל־ארץ גזרה ושלח את־
exuet &, *cōuentus* tabernaculum in Aharō veniet Et .deserto in hircum
23 השעיר במדבר: †ובא אהרן אל־אהל מועד ופשט
eas reponet &, *sanctitatem ī illū ingrediendo in* induerat quas, lini vestes
את־בגדי הבד אשר לבש בבאו אל־הקדש והניחם
induet &, sancto loco in aquis in suā carnem abluet Et .ibi
24 שם: †ורחץ את־בשרו במים במקום קדוש ולבש
ascensionem† &, *suam ascensionem* faciet &, egredietur Et. suas vestes
את־בגדיו ויצא ועשה את־עלתו ואת־עלת
peccati adipem Et .populo pro &, se pro expiabit &, populi
25 העם וכפר בעדו ובעד העם: †ואת חלב החטאת
Ghazazel ad hircum emittens Et .altari in faciet suffire
26 יקטיר המזבחה: †והמשלח את־השעיר לעזאזל
ingredietur postea &; aquis in suā carnē abluet &, sua vestimēta lauabit
יכבס בגדיו ורחץ את־בשרו במים ואחרי־כן יבוא
hircum &, *peccati* ‡iuuencum Et .*castrametationem* in
27 אל־המחנה: †ואת פר החטאת ואת שעיר
educet, sanctuario in expiādū ad *eorū* sanguis est illatus quorū, *peccati*
החטאת אשר הובא את־דמם לכפר בקדש יוציא
&, eorum pelles igne in comburent &, *castrametationem* extra *ad*
אל־מחוץ למחנה ושרפו באש את־ערתם ואת־
, sua vestimēta lauabit ea comburens Et .eorum fimū &, eorū carnem
28 בשרם ואת־פרשם: †והשרף אתם יכבס בגדיו
.*castrametationem* in ingredietur postea &, aquis in suam carnem abluet &
ורחץ את־בשרו במים ואחרי־כן יבוא אל־המחנה:
decima in septimo mense in: sæculi statutum in vobis erit Et
29 †והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור
; facietis non *functionem omnem** &, vestras animas affligetis mensis
לחדש תענו את־נפשתיכם וכל־מלאכה לא תעשו
.vestri medio in *peregrinans*‡ peregrinus & indigena
האזרח והגר הגר בתוככם:
omnib⁹ ab vos mūdandū ad vos super expiabit hac die in Quia
30 †כי־ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל
.mundabimini DOMINI *facies ad*: vestris peccatis
חטאתיכם לפני יהוה תטהרו:
statuto vestras animas affligetis &, vobis *ipsa quietis* Cessatio
31 †שבת שבתון היא לכם ועניתם את־נפשתיכם חקת
.sæculi
עולם:

pro peccato † est — intra — coram propitiatorio — ꝑpiciatoriū — פנה — בנה — ecclesiæ — יעד — ecclesiæ — dum ingreditur ipse — בוא — ‡donec egrediatur ipse: — יצא — †est corā Domino — pro se‡ ponet — פרה — נזה — expiare — ecclesiæ — offeret — חיה — שנה — ידיא — ק — ידה עוה — cum — qui diu consueuit ire — עות — inhabitabilē — ecclesiæ — dum ingrederetur sanctuarium — ינח — holocaustum suum — † holocaustū — עלה — ‡pro peccato pro capro emissario — castra. — ‡pro peccato — פרה — בוא — castra: — עור — castrā — היה — חקק — *omne opus — ענה לאך — ‡ qui peregrinatur — גור — coram Domino — Sabbathum enim requiei est

& numerabit sibi septem dies, & postea mūdabitur. Et in die octauo
29 וספרה לה שבעת ימים ואחר תטהר: †וביום השמיני
eos adducet & :colūbæ filios duos vel, turtures duos sibi capiet
תקח־לה שתי תרים או שני בני יונה והביאה אותם
sacerdos faciet Et .*cōuentus*† tabernaculi ostiū ad sacerdotē ad
30 אל־הכהן אל־פתח אהל מועד: †ועשה הכהן את־
sacerdos eā *super* expiabit & : *ascensionem vnum*‡ &, *peccatum* vnum
האחד חטאת ואת־האחד עלה וכפר עליה הכהן
filios separabitis Et .eius immūditiæ fluxu à DOMINI *facies ad*‖
31 לפני יהוה מזוב טמאתה: †והזרתם את־בני־
eos polluēdo in, *sua immunditia in** morietur nō &, suis immūditiis ab Israel
ישראל מטמאתם ולא ימתו בטמאתם בטמאם
, fluentis lex †Ista .eorum medio in ‡ quod meum tabernaculū
32 את־משכני אשר בתוכם: †זאת תורת הזב
.*ea in se polluendum ad**, seminis *cubatio eo ex* ‡ egreditur *cuius* &
ואשר תצא ממנו שכבת־זרע לטמאה־בה:
, fœmina ī &, masculo ī suū fluxū fluētis & ,*sua separatione in dolentis* Et
33 †והדוה בנדתה והזב את־זובו לזכר ולנקבה
.immunda cum iacuerit qui *viro*‡ &
ולאיש אשר ישכב עם־טמאה:

CAP. XVI. יו

filij duo *moti* *post*‖ ,Mosch ad DOMINVS est locutus Et
1 †וידבר יהוה אל־משה אחרי מות שני בני
Dixitq; .sunt mortui &, DOMINI *facies ad eos faciēdo accedere in*†, Aharon
2 אהרן בקרבתם לפני־יהוה וימתו: †ויאמר
īgrediatur nō &, tuū fratrē Aharon ad Loquere: Mosch ad DOMINVS
יהוה אל־משה דבר אל־אהרן אחיך ואל יבא
, *tectorij facies ad velum in domo à*‡ sanctitatē ad tempore omni in
בכל־עת אל־הקדש מבית לפרכת אל־פני הכפרת
. ꝑpiciatoriū super cōspiciar nube ī Quia. moriatᵘ nō &, arcā supra quod
אשר על־הארן ולא ימות כי בענן אראה על־הכפרת:
bouis filio iuuenco cū, sanctitatem in Aharon ingredietur *isto* In
3 †בזאת יבא אהרן אל־הקדש בפר בן־בקר
feminalia&, se īduet sanctitatis lini Tunica .*ascēsionē in*‡ ariete&, *peccatum in**
4 לחטאת ואיל לעלה: †כתנת־בד קדש ילבש ומכנסי־
:*se inuoluet lini cidari*† &, se accinget lini baltheo in &, ei⁹ carnē super erūt *lini*
בד יהיו על־בשרו ובאבנט בד יחגר ובמצנפת בד יצנף
à Et .ea induet &, suā carnē aquis in abluet& :*hæc*‡ sanctitatis vestes
5 בגדי־קדש הם ורחץ במים את־בשרו ולבשם: †ומאת
arietē &, *peccatum in** caprarum hircos duos capiet Israel filiorum cœtu
עדת בני ישראל יקח שני־שעירי עזים לחטאת ואיל
quod *peccati* ‖iuuencū Aharon *faciet appropinquare* Et. *ascēsionē*‡ in vnū
6 אחד לעלה: †והקריב אהרן את־פר החטאת אשר־
, hircos duos capiet Et .sua domo pro &, se ꝑ expiabit &: sibi†
7 לו וכפר בעדו ובעד ביתו: †ולקח את־שני השעירם
.*conuentus** tabernaculi ostiū ad DOMINI *facies ad* ‡ eos faciet stare &
והעמיד אתם לפני יהוה פתח אהל מועד:
, DOMINO vnam sortē ; sortes hircos ambos super Aharon* *dabit* Et
8 †ונתן אהרן על־שני השעירם גרלות גורל אחד ליהוה
cui† hircum Aharō *faciet appropinquare*‖ Et. Ghazazel ‡ vnam sortē &
9 וגורל אחד לעזאזל: †והקריב אהרן את־השעיר אשר
hircus Et .*peccatum* ‡eū faciet &, DOMINO sors *eū super* *ascenderit*
10 עלה עליו הגורל ליהוה ועשהו חטאת: †והשעיר
, DOMINI *facies ad*‖ viu⁹ statuetur, Ghazazel * sors *super eū* ascenderit cui
אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד־חי לפני יהוה
.desertum in Ghazazel *ad*† cum mittēdū ad; illū *sup* expiādū ad
לכפר עליו לשלח אתו לעזאזל המדברה:
, se pro expiabit&; sibi‖ quod *peccati* *iuuencū Aharon *faciet accedere*‡ Et
11 †והקריב אהרן את־פר החטאת אשר־לו וכפר בעדו
. sibi† quod *peccati* ‡iuuencū mactabit & :sua domo ꝑ et
ובעד ביתו ושחט את־פר החטאת אשר־לו:
*faciebus à** altari desuper ignis prunis thuribulū plenum capiet Et
12 †ולקח מלא־המחתה גחלי־אש מעל המזבח מלפני
adducet & :tenui aromatū suffimento *suarū volarū plenitudinē*‡ &, DOMINI
יהוה ומלא חפניו קטרת סמים דקה והביא
facies ad† ignē super suffimentum Dabitque .velum *in domo à*‖
13 מבית לפרכת: †ונתן את־הקטרת על־האש לפני
super‡ quod, propitiatoriū suffimenti nubes operiet &, DOMINI
יהוה וכסה ענן הקטרת את־הכפרת אשר על־
asperget &, iuuēci sanguine de Tolletque .morietur nō &, testimoniū
14 העדות ולא ימות: †ולקח מדם הפר והזה
asperget *tectorij facies ad** & :orientē ad *tectorij facies super*‖ suo digito in
באצבעו על־פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה
.suo digito in sanguine de vicibus septem
שבע־פעמים מן־הדם באצבעו:

לקח — שנה תור — † ecclesiæ. — יעד — pro peccato ‡ alterū in holocaustum. — ‖ corā Dño — פנה נזר — *propter immunditias suas, dū contaminauerint — מות — ‡ est † est — ירה זוב — ‡ ex quo effusio — *vt sit immūdus propter illā. Et eius quę patitur ī mēstruo suo, — יצא — ‡ viri — ‖ postquam sunt mortui, — שנה — בנה — † dum offerrent coram Domino, — פנה מות — בוא — ‡ intra velum corā propiciatorio, ‖ est — ‡ cū his rebus — פרה — * ꝑ peccato, — ‡ ꝑ holocausto. — linea — † mitra linea amiciet se: — ‡ sunt. — * ꝑ peccato; — יעד לקח — שנה — ‡ holocaustū. — Offeretque ‖ ꝑ peccato — פרה — † est — ‡ coram Dño — * ecclesiæ. — * ponet — פנה — ‡ pro capro emissario. — ‖ offeret — † super quem ascenderit — עז — ‡ ꝑ peccato. — * pro capro emissario, — ‖ coram Dño, — חיה — † pro capro emissario — ‡ Offeret — * pro peccato — ‖ est — ‡ ꝑ peccato — † est — * è cōspectu — חתה — ‡ plenas volas suas — דקק בוא — ‖ intra — † corā Dño, — ‡ est — עור נזה — ‖ cōtra faciē propiciatorij — * coram ꝑpiciatorio

eius manum implebit* cuius &, eum* unget quem sacerdos expiabit Et — *vngens, *consecrabit

32 וְכִפֶּר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר־יִמְשַׁח אֹתוֹ וַאֲשֶׁר יְמַלֵּא אֶת־יָדוֹ

vestes, lini vestes induet Et .suo patre pro ministrandum ad

לְכַהֵן תַּחַת אָבִיו וְלָבַשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַבָּד בִּגְדֵי

.conuentus tabernaculū & ,sanctitatis sanctuarium expiabit Et .sanctitatis — ecclesiæ,

33 הַקֹּדֶשׁ׃ וְכִפֶּר אֶת־מִקְדַּשׁ הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד — עֵדָה

populum cunctū super & ,sacerdotes super & :expiabit altare &

וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ יְכַפֵּר וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל־כָּל־עַם

.expiandū ad seculi statutum in vobis hoc Eritque .expiabit ecclesiæ

34 הַקָּהָל יְכַפֵּר׃ וְהָיְתָה־זֹּאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר

Feciтque . anno in semel suis peccatis omnibus ab Israel filios super

שָׁנָה עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל־חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ

.Mosch DOMINVS præcepit quod iuxta

כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

CAP. XVII. יז

:dicendo Mosch ad DOMINVS est locutus Et

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

,Israel filios omnes ad & ,eius filios ad & ,Aharon ad Loquere

2 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

:dicendo DOMINVS præcepit quod verbū* Istud : eos ad dices & — *est

וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר׃

,agnum vel, bouem mactauerit qui Israel domo è vir Vir — Quicunque

3 אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׂב

.castrametationem* extra mactauerit qui vel ,castrametatione* in caprā vel — *castris, *castra.

אוֹ־עֵז בַּמַּחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃

faciēdū appropinquare ad eū adduxerit nō conuentus tabernaculi ostium ad Et — ecclesiæ *ad offerendum oblationem

4 וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב

reputabit sanguis: DOMINI tabernaculi facies ad ,DOMINO appropinquationē — וְעַד בּוֹא

קָרְבָּן לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם יֵחָשֵׁב — פָּנָה

medio è ille vir excidetur & :fudit sanguinem :illi viro

לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב

,sua sacrificia Israel filij adducant vt Propterea .sui populi

5 עַמּוֹ׃ לְמַעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־זִבְחֵיהֶם

DOMINO ea adducant & ,agri facies super sacrificantes ipsi quæ — sacrificant in agro,

אֲשֶׁר הֵם זֹבְחִים עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וֶהֱבִיאֻם לַיהוָה

sacrificia sacrificent & :sacerdotem ad conuentus tabernaculi ostium ad — ecclesiæ

אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן וְזָבְחוּ זִבְחֵי

super sanguinem sacerdos sparget Et .ea DOMINO pacificorum

6 שְׁלָמִים לַיהוָה אוֹתָם׃ וְזָרַק הַכֹּהֵן אֶת־הַדָּם עַל־

adipem faciet suffire & ,conuentus tabernaculi ostium ad DOMINI altare — ecclesiæ,

מִזְבַּח יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְטִיר הַחֵלֶב

.placiti sua sacrificia ultra sacrificabūt nō Et .DOMINO quietis odore* — dæmonibus, post quos fornicantur.

7 לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃ וְלֹא־יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת־זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִם

eis hoc erit seculi Statutum .eos post fornicantes ipsi quos — נוּת

אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה־זֹּאת לָהֶם — זָנָה חָקַק

Israel domo è vir Vir :dices eos ad Et .eorū generationibus in — דּוֹר

8 לְדֹרֹתָם׃ וַאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל

ascensionē fecerit ascendere* qui ,vestri medio in peregrinabitur qui peregrino è & — peregrinis peregrinātur obtulerit holocaustū,

וּמִן־הַגֵּר אֲשֶׁר־יָגוּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר־יַעֲלֶה עֹלָה

,illud adduxerit non conuentus* tabernaculi ostium ad Et .sacrificium vel — גּוּר

9 אוֹ־זָבַח׃ וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֶנּוּ — *ecclesiæ

.suis populis è ipse vir excidetur & ,DOMINO illud faciendum ad

לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו׃ — עָשָׂה

,eorū medio in peregrinante peregrino è & ,Israel domo è vir vir Et — peregrinis qui peregrinantur

10 וְאִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם

comedēte animā in meas facies dabo & ;sanguinem omnē comederit qui

אֲשֶׁר יֹאכַל כָּל־דָּם וְנָתַתִּי פָנַי בַּנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת — נָתַן

carnis anima Quia .sui populi medio è eam excidam & ,sanguinem

11 אֶת־הַדָּם וְהִכְרַתִּי אֹתָהּ מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃ כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר

super expiandū ad ,altare super vobis eum dedi ego & ,ipsa sanguine in — est,

בַּדָּם הִוא וַאֲנִי נְתַתִּיו לָכֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל־

Idcirco .expiabit anima in ipse sanguis quia :vestras animas — animam

12 נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי־הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ יְכַפֵּר׃ עַל־כֵּן

:sanguinē comedet non vobis ex anima Omnis :Israel filiis dixi

אָמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא־תֹאכַל דָּם

vir Et .sanguinē comedet nō ,vestri medio in peregrinās peregrinus &

13 וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם לֹא־יֹאכַל דָּם׃ וְאִישׁ

qui ,eorum medio in peregrinante peregrino è & ,Israel filiis è vir — peregrinis qui peregrinantur

אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר — גּוּר

effundet & ,comedetur* quæ auis vel ,viuentis venationem* fuerit venatus — *venatione, bestiam, vel auem comeditur,

יָצוּד צֵיד חַיָּה אוֹ־עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשָׁפַךְ אֶת־ — צוּד

,ei* sanguis ,carnis oīs anima Quia .puluere in illū operiet & ,ei* sanguinē

14 דָּמוֹ וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר׃ כִּי־נֶפֶשׁ כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ

non carnis omnis Sanguinem :Israel filiis Dixiq; .ipse eius anima in — est.

בְנַפְשׁוֹ הוּא וָאֹמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דַּם כָּל־בָּשָׂר לֹא

,illū comedēs oīs .ipsa eius sanguis carnis omnis anima quia :comedetis — est.

תֹאכֵלוּ כִּי נֶפֶשׁ כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ הִוא כָּל־אֹכְלָיו

indigenam in ,raptū & ,cadauer comederit quæ anima omnis Et .excidetur — tam de indigenis quàm de peregrinis

15 יִכָּרֵת׃ וְכָל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל נְבֵלָה וּטְרֵפָה בָּאֶזְרָח

erit immūd* & ,aquis in se abluet & ,sua vestimēta lauabit & ,peregrino in &

וּבַגֵּר וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא

non suam carnē & ,se lauerit non si Et .erit mundus & ,vespera ad vsq;

16 עַד־הָעֶרֶב וְטָהֵר׃ וְאִם לֹא יְכַבֵּס וּבְשָׂרוֹ לֹא

.suam peruersitatem portabit & ,ablucrit — pœnam iniquitatis suæ. עָוָה

יִרְחָץ וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ׃

CAP. XVIII. יח

:dicendo ,Mosch ad DOMINVS est locutus Et

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

DOMINVS Ego :eos ad dices & ,Israel filios ad Loquere

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי יְהוָה — בָּנָה

,ea in habitastis qua† ,Aegypti terræ opus Secundum .vester Deus — †in qua

3 אֱלֹהֵיכֶם׃ כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־מִצְרַיִם אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם־בָּהּ

adducens ego quò ,Chenahan terræ opus secundum & :facietis non — ad quā ego adduco vos

לֹא תַעֲשׂוּ וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא — עָשָׂה

.ambulabitis non eorū statutis in & ,facietis non ,illuc vos — בּוֹא

4 אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחֻקֹּתֵיהֶם לֹא תֵלֵכוּ׃ אֶת־ — חָקַק הָלַךְ

Ego .eis in ambulandū ad ,seruabitis mea statuta & ,facietis mea Iudicia — *vt ambuletis

מִשְׁפָּטַי תַּעֲשׂוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ לָלֶכֶת בָּהֶם אֲנִי

,mea iudicia & ,mea statuta custodietis Et .vester Deus DOMINVS

5 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי

.DOMINVS Ego .eis in viuet & ,homo ea faciet quæ — חָיָה

אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם אֲנִי יְהוָה׃

reuelandum ad ,accedetis non† suæ carnis reliquias omnes ad vir Vir — Nullus ad propinquam †accedet

6 אִישׁ אִישׁ אֶל־כָּל־שְׁאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת — גָּלָה

tuæ matris nuditate & ,tui patris Nuditatē .DOMINVS Ego .nuditatem† — †turpitudinem.

7 עֶרְוָה אֲנִי יְהוָה׃ עֶרְוַת אָבִיךָ וְעֶרְוַת אִמְּךָ — עָרָה

.eius nuditatem* reuelabis non : ipsa* tua Mater .reuelabis non — *est.

לֹא תְגַלֵּה אִמְּךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃

.ipsa tui patris Nuditas .reuelabis nō tui patris vxoris Nuditatem — *turpitudinē †est.

8 עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה עֶרְוַת אָבִיךָ הִוא׃

genitæ* ,tuæ matris filiæ vel ,tui patris filiæ ,tuæ sororis Nuditatem — *quæ genita est domi, vel genita est foris.

9 עֶרְוַת אֲחוֹתְךָ בַת־אָבִיךָ אוֹ בַת־אִמֶּךָ מוֹלֶדֶת

filiæ Nuditatē .earū turpitudinē reuelabis nō ,foris genita vel ,domi

10 בַּיִת אוֹ מוֹלֶדֶת חוּץ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן׃ עֶרְוַת בַּת־ — בָּנָה יָלַד

.ipsa* tua nuditas* quia :earū nuditatē reuelabis nō ,tuæ filiæ filiæ vel ,tui filij — *turpitudo *est.

בִּנְךָ אוֹ בַת־בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן כִּי עֶרְוָתְךָ הֵנָּה׃

tua soror tui patris nata* ,tui patris vxoris filiæ Nuditatem — עָרָה

11 עֶרְוַת בַּת־אֵשֶׁת אָבִיךָ מוֹלֶדֶת אָבִיךָ אֲחוֹתְךָ — *quæ genita est à patre tuo, †est.

non tuæ matris sororis Nuditatē .eius nuditatem reuelabis nō :ipsa*

12 הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃ עֶרְוַת אֲחוֹת־אָבִיךָ לֹא — אִישׁ יָלַד

non tuæ matris sororis Nuditatem .ipsa† tui patris caro* :reuelabis — †propinqua est.

13 תְגַלֵּה שְׁאֵר אָבִיךָ הִוא׃ עֶרְוַת אֲחוֹת־אִמְּךָ לֹא

tui patris fratris Nuditatem .ipsa† tuæ matris caro* quia ,reuelabis — *propinqua †est.

14 תְגַלֵּה כִּי־שְׁאֵר אִמְּךָ הִוא׃ עֶרְוַת אֲחִי־אָבִיךָ

.ipsa tui patrui vxor ,accedes non eius vxorem ad :reuelabis non — vxor fratris patris tui est.

לֹא תְגַלֵּה אֶל־אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרָב דֹּדָתְךָ הִוא׃ — דּוֹד

non :ipsa tui filij vxor ,reuelabis non tuæ nurus Nuditatem — est.

15 עֶרְוַת כַּלָּתְךָ לֹא תְגַלֵּה אֵשֶׁת בִּנְךָ הִוא לֹא — כָּלַל

nuditas :reuelabis nō ,tui fratris vxoris Nuditatē .eius nuditatē reuelabis

16 תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃ עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָחִיךָ לֹא תְגַלֵּה עֶרְוַת

,reuelabis non eius filiæ & vxoris Nuditatem .ipsa tui fratris

17 אָחִיךָ הִוא׃ עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֵּה — בָּנָה

reuelandum ad accipies non eius filiæ filiam & ,eius filij filiam

אֶת־בַּת־בְּנָהּ וְאֶת־בַּת־בִּתָּהּ לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת — לָקַח גָּלָה

.ipsa Nephas .ipsæ caro ,eius nuditatem — tua sunt. Scelus est.

עֶרְוָתָהּ שַׁאֲרָה הֵנָּה זִמָּה הִוא׃ — זָמַם

reuelādum ad ,lacessendū ad ,accipies non eius sororem ad* vxorem Et — *cum sorore

18 וְאִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ לֹא תִקָּח לִצְרֹר לְגַלּוֹת

separationes† in mulierem ad Et .eius vitis* in eam super eius nuditatē — *vita †menstruo

19 עֶרְוָתָהּ עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ׃ וְאֶל־אִשָּׁה בְּנִדַּת — חָיָה נָדַד

vxorem ad Et .eius nuditatem reuelandū ad accedas non suæ immūditiæ

20 טֻמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ׃ וְאֶל־אֵשֶׁת

.ea in polluendum ad ,semen in ,tuū concubitū dabis non ,tui proximi — in semine, vt polluaris in eo.

עֲמִיתְךָ לֹא־תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ לְזָרַע לְטָמְאָה־בָהּ׃

polluces non & ,regnāti* faciendu trāsire ad dabis nō tuo semine è Et — נָתַן

21 וּמִזַּרְעֲךָ לֹא־תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמֹּלֶךְ וְלֹא תְחַלֵּל אֶת־ — *ad Molech, &coibis coitu mulierbri:

cubabis† non masculo Cum .DOMINVS Ego .tui Dei nomen

22 שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃ וְאֶת־זָכָר לֹא תִשְׁכַּב — est.

.ipsa abominatio :mulieris concubitu

מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה הִוא׃

mulier Et .eo in te polluendū ad ,tuū cōcubitū dabis non animali omni in Et
24 † ובכל־בהמה לא־תתן שכבתך לטמאה־בה ואשה
.hoc Confusio .ei accumbendum ad ,animalis facies ad stabit non
לא־תעמד לפני בהמה לרבעה [z] תבל הוא׃
se polluerunt his omnibus in Quia .his omnibus in polluamini Ne
25 † אל־תטמאו בכל־אלה כי בכל־אלה נטמאו
,terra se polluit Et .vestris faciebus à emittens ego quas ,gentes
26 הגוים אשר־אני משלח מפניכם׃ † ותטמא הארץ
.suos habitatores terra euomuit & :eam super eiꝰ iniquitatē visitaui &
ואפקד עונה עליה [a] ותקא הארץ את־ישביה׃
facietis non & ,mea iudicia & ,mea statuta vos custodietis Et
27 † ושמרתם אתם את־[b] חקתי ואת־משפטי ולא [c] תעשו
peregrinās peregrinus & ,indigena ,istis abominationibus omnibus ex
מכל התועבת האלה האזרח [d] והגר הגר
homines fecerunt istas abominationes omnes Quia .vestri medio in
28 בתוככם׃ † כי את־כל־התועבת האל עשו אנשי־
terra euomat non Et .terra se polluit & :vos ante qui terræ
28 הארץ אשר לפניכם ותטמא הארץ׃ † ולא־[e] תקיא הארץ
quæ ,gentem euomuit quemadmodum ,eam vos contaminando in ,vos
אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את־הגוי אשר
abominationibꝰ omnibus ex fecerit qui omnis Quia .vos ante
29 לפניכם׃ † כי כל־אשר יעשה מכל [f] התועבת
.sui populi interiori ex facientes animæ excidentur & ,istis
האלה ונכרתו הנפשות העשת מקרב עמם׃
,abominationū statutis è faciendum nō ad ,meam custodiā custodietis Et
30 † ושמרתם את־משמרתי לבלתי עשות [g] מחקות התועבת
DOMINVS Ego .eis in vos polluatis neq; ,vestras facies ad sunt facta quæ
אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם אני יהוה
. vester Deus
אלהיכם׃

vt polluas te cum ante animal, vt coeat cum ea. Turpitudo est. | בלל [z] emitto | קוא [a] | חקק [b] | עשה [c] | גור [d] | קוא [e] dum contaminaueritis | פנה [f] è medio | vt nō faciatis, | חקק [g] antè vos;

CAP. XIX. יט

: dicendo Mosch ad DOMINVS est locutus Et
1 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
Sancti :eos ad dices & ,Israel filiorum cœtum oēm ad Loquere
2 † דבר אל־כל־[a] עדת [b] בני־ישראל ואמרת אלהם קדשים
suā matrem Vir‡ . vester Deus DOMINVS ego† sanctus quia ,eritis
3 [c] תהיו כי קדוש אני יהוה אלהיכם׃ † איש אמו
DOMINVS ego :seruabitis meas cessationes‡ & ,timeatis suū patrem &
ואביו [d] תיראו ואת־[e] שבתתי תשמרו אני יהוה
non fusionis‡ deos & ,inutilia† ad respiciatis* Ne . vester Deus
4 אלהיכם׃ † אל־[f] תפנו אל־האלילים ואלהי [g] מסכה לא
sacrificaueritis cùm Et . vester Deus DOMINVS Ego ;vobis facietis
5 תעשו לכם אני יהוה אלהיכם׃ † וכי תזבחו
.illud sacrificabitis vestram voluntatē ad‖,DOMINO pacificorum sacrificium
זבח שלמים ליהוה [h] לרצנכם תזבחהו׃
diem ad vsq; residuū Et .crastino à‖& ,comedetur vos sacrificandi* die In
6 † ביום זבחכם יאכל וממחרת [i] והנותר עד־יום
die in fuerit comestum comedēdo si Et .comburetur igne in ,tertium
7 השלישי באש ישרף׃ † ואם האכל יאכל ביום
suam iniquitatē ,illud comedentes Et .acceptabitur† non ,illud corruptum‡ ,tertio
8 השלישי פגול הוא לא ירצה׃ † ואכליו [k] עונו
anima excidetur & ,polluit DOMINI sanctitatem quia :portabit
ישא כי את־קדש יהוה חלל ונכרתה הנפש
non ,vestræ terræ messem vos metendo in Et .suis populis è ipsa
9 ההוא מעמיה׃ † ובקצרכם את־קציר ארצכם לא
.colliges non tuæ messis spicilegiū‖ & ,metēdo tui agri angulum cōsummabis*
תכלה [l] פאת שדך לקצר ולקט קצירך לא תלקט׃
,afflicto† .colliges non tuæ vineæ granum* & ,racemabis non tuam vineam‡ Et
10 † וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט [m] לעני
. vester Deus DOMINVS Ego :eas relinques peregrino &
[n] ולגר תעזב אתם אני יהוה אלהיכם׃
.suū ꝓximū in quisq; fraudabitis‖ non & ,negabitis nō & ,furabimini Nō
11 † לא תגנבו ולא־תכחשו ולא־תשקרו איש בעמיתו׃
nomen polluas & :falsum in‡ meo nomine in iurabitis non Et
12 † ולא־תשבעו בשמי לשקר וחללת את־שם
.rapies neq; ,tuum socium opprimes‡ Non .DOMINVS Ego .tui Dei
13 אלהיך אני יהוה׃ † לא־תעשק את־[o] רעך ולא תגזל
maledices Nō .mane vsque tecum* mercenarij opus pernoctabit Non
14 לא־[p] תלין פעלת שכיר אתך עד־בקר׃ † לא־תקלל
.tuo Deo à timebis sed :offendiculū dabis non cæci facies ad† & ,surdo
חרש ולפני עור לא [q] תתן מכשל ויראת מאלהיך
feres‡ non :iudicio in iniquitatem facietis Non .DOMINVS Ego
15 אני יהוה׃ † לא־תעשו עול במשפט לא־[r] תשא
.tuū proximū iudicabis iustitia in :magni facies decorabis‖ neq; ,tenuis facies
פני־[s] דל ולא תהדר פני גדול בצדק תשפט עמיתך׃

יעד [a] בנה [b] | † sum | ‡ Vnusquisq; | היה [c] | ‡ sabbatha mea | ירא [d] שבת [e] | * vertatis vos | † idola, | ‡ fusiles | פנה [f] נסך [g] | ‖ secundū beneplacitum vestrum | רצה [h] | * qua sacrificaueritis | ‖ in | יתר [i] | ‡ prophanum erit, | † placebit. Qui verò comederit illud, pœnam iniquitatis suæ | עוה [k] | Cum autem messueritis | * finies | ‖ spicas remanentes | פאה [l] | ‡ vineæ tuæ nō colliges racemos | * baccas | † pauperi | ‖ mentiemini. | ענה [m] גור [n] | ‡ mendaciter, neq; polluas | ‡ vim inferes ꝓximo tuo, | רעה [o] | * apud te | לון [p] | † coram cæco | נתן [q] | ‡ suscipies faciē pauperis, | נשא [r] דלל [s] | ‖ honorabis faciem

:tui socij* sanguinē super‡ stabis non ;tuos populos in detractor ibis Non
16 † לא־[t] תלך רכיל בעמיך לא תעמד על־דם רעך
Corripiēdo .tuo corde ī tuū fratrem habeas odio Ne .DOMINVS Ego
17 אני יהוה׃ † לא־תשנא את־אחיך בלבבך [v] הוכח
. peccatum illo super feras† ne & ,tuum proximum corripies
תוכיח את־עמיתך ולא־תשא עליו חטא׃
diliges Et .tui populi filios obseruabis non & ,te vlcisceris Non
18 † לא־[x] תקם ולא־[y] תטר את־בני עמך ואהבת
.custodietis mea Statuta .DOMINVS Ego .te sicut tuum socium‖
19 לרעך כמוך אני יהוה׃ † את־[z] חקתי תשמרו
seres non tuum Agrum .promiscuis* facies accumbere‡ non tuum Animal
בהמתך לא־תרביע כלאים שדך לא־תזרע
. te super ascendet non lini & lanæ intertexturarū‡ vestis & :mixtionibus†
כלאים ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך׃
ipsa‡ & ,seminis concubitu muliere cum cōcubuerit cùm vir Et
20 † ואיש כי־ישכב את־אשה שכבת־זרע והוא
libertas† vel ,fuerit redempta non redimēdo & ,viro desponsata ancilla
שפחה נחרפת לאיש והפדה לא נפדתה או חפשה
.manumissa est nō qa ,morietur Nō .erit animaduersio‡ ,ei fuerit data non
לא נתן־לה בקרת תהיה לא [a] יומתו כי־לא חפשה׃
tabernaculi ostium ad DOMINO suum delictum‡ adducet Et
21 [b] † והביא את־אשמו ליהוה אל־פתח אהל
delicti ariete in sacerdos eū super expiabit Et .delicti arietem ,conuetus*
22 [c] מועד איל אשם׃ † וכפר עליו הכהן באיל האשם
ei parcetur & :peccauit quod eius peccatū super DOMINI facies ad†
לפני יהוה על־חטאתו אשר חטא ונסלח לו
,terram ad fueritis ingressi cùm Et .peccauit quod ,suo peccato de‡
23 מחטאתו אשר חטא׃ † וכי־תבאו אל־הארץ
,eius præputium præputiabitis‖ &, cibi arborem omnem plantaueritis &
ונטעתם כל־עץ מאכל וערלתם ערלתו את־
.†comedetur non .præputiati‡ vobis erit annis Tribus .eius fructum
[d] פריו שלש [e] שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל׃
laudum‡ sanctitas eius fructus oīs erit quarto anno in Et
24 † ובשנה הרביעת יהיה כל־פריו קדש הלולים
faciēdū addere ad‖ ,eiꝰ fructum comedetis quinto anno in Et .DOMINO
25 ליהוה׃ † ובשנה החמישת תאכלו את־פריו [f] להוסיף
comedetis Nō .vester Deus DOMINVS Ego .eius prouentū vobis
26 לכם [g] תבואתו אני יהוה אלהיכם׃ † לא תאכלו
circundabitis† Non .præstigiabimini* neq; ,ominabimini‡ Non .sanguine super‡
27 על־הדם לא תנחשו ולא תעוננו׃ † לא [h] תקפו
.tuæ barbæ angulum corrumpes‡ non & ,vestri capitis angulum
[i] פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך׃
exarationis‖ scripturam & :vestra carne in dabitis non animæ‡ incisionē Et
28 † ושרט לנפש לא [k] תתנו בבשרכם וכתבת קעקע
,tuam filiam polluas Ne .DOMINVS Ego .vobis in dabitis* non
29 לא תתנו בכם אני יהוה׃ † אל־תחלל את־[l] בתך
terra impleatur & ,terra fornicetur non & ,eam facias fornicari vt
להזנותה ולא־תזנה הארץ ומלאה הארץ
.metuetis meū sanctuariū & ,custodietis mea Sabbatha .machinatione†
30 [m] זמה׃ † את־שבתתי תשמרו ומקדשי [n] תיראו
sciolos ad‡ & ,pythones ad respiciatis‖ Ne .DOMINVS Ego
31 אני יהוה׃ † אל־[o] תפנו אל־[p] האבת ואל־הידענים
.vester Deus DOMINVS Ego .eis in vos polluendū ad ,quæratis‡ ne
אל־תבקשו לטמאה בהם אני יהוה אלהיכם׃
.tuo Deo à timebis† & ,senis facies decorabis & ,consurges caniciei faciebus A*
32 † מפני [q] שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלהיך
,vestra terra in peregrinus tecum‡ fuerit peregrinatꝰ cū Et .DOMINVS Ego
33 אני יהוה׃ † וכי־יגור אתך [r] גר בארצכם
,peregrinꝰ vobis erit ,vobis ex indigena Tanquam .eum populabitis‡ non
34 לא [s] תונו אתו׃ † כאזרח מכם יהיה לכם הגר
terra in fuistis peregrini quia ,te sicut eum diliges† & :vobiscū peregrinans*
הגר אתכם ואהבת לו כמוך כי־גרים הייתם בארץ
iniquitatem facietis Non .vester Deus DOMINVS Ego .Aegypti
35 מצרים אני יהוה אלהיכם׃ † לא־[t] תעשו עול
lapides ,iustitiæ Stateræ .mensura‡ in & ,pōdere in ,mensione‡ in ,iudicio in
36 במשפט במדה במשקל ובמשורה׃ † מאזני צדק אבני־
DOMINVS Ego .vobis erit iustum hin & ,iustitiæ* epha ,iustitiæ
צדק איפת צדק והין צדק יהיה לכם אני יהוה
. Aegypti terra è vos feci exire† qui , vester Deus
אלהיכם אשר־[v] הוצאתי אתכם מארץ מצרים׃
facietis & ,mea iudicia omnia & ,mea statuta omnia custodietis Et
37 † ושמרתם את־כל־[x] חקתי ואת־כל־משפטי [y] ועשיתם
. DOMINVS Ego .ea
אתם אני יהוה׃

fraudulenter | ‡ contra | * proximi | הלך [t] | יכח [v] | † suscipias | seruabis odiū cum filijs | נקם [x] נטר [y] | ‖ proximum | חקק [z] | ‡ coire | * cum altera specie. | † diuersis speciebus, | ‡ diuersis speciebus contexta | ‡ fuerit | † manumissio | ‡ vapulabit. | מות [a] | ‡ oblationē ꝓ delicto suo | בוא [b] | * ecclesiæ, | יעד [c] | † coram Domino ꝓpter | ‡ super | ‖ auferetis | ‡ præputiatꝰ, | פרה [d] | שנה [e] | † fructꝰ eius. | ‡ laudabilis | ‖ vt addere faciatis | יסף [f] | בוא [g] | ‡ cum | ‡ augurabimini, | * obseruabitis tempora. | † in circuitu attondebitis | נקף [h] פאה [i] | ‡ dissipabis | ‡ pro anima | ‖ notæ | נתן [k] בנה [l] | * ponetis | † scelere. | זמם [m] | ירא [n] | ‖ vertatis vos | ‡ ab haruspicibus | פנה [o] אוב [p] | ‡ sciscitemini | * Ante caniciem cōsurge, & honora faciem | † time | שוב [q] גור [r] | ‡ apud te | ‡ vim inferetis ei. | ינה [s] | * qui peregrinatur | † diligite eū sicut vosipsos, | עשה [t] | ‡ mensura magna, | ‡ mēsura parua. Statera iusta, pōdera iusta, | * iustum, | † eduxi | יצא [v] | חקק [x] | עשה [y]

CAP. XX. כ

:dicendo Moseh ad DOMINVS est locutus Et
1 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
de & ,Israel filiis de *vir* Vir :dices Israel filios ad Et
2 † ואל־בני ישראל תאמר איש איש מבני ישראל ומן־
,Molech ipsi suo semine de dederit qui ,Israel in *peregrinante peregrino*
[a]הגר הגר בישראל אשר [b]יתן מזרעו למלך
.lapide in eum lapident terræ Populus .morietur moriendo
מות יומת עם הארץ ירגמהו באבן׃
interiori ex† eum faciā succidere & ,ipsum virū in meas facies *dabo** ego Et
3 † ואני אתן את־פני באיש ההוא והכרתי אתו מקרב
contaminaret vt ,Molech ipsi dedit suo semine de quia :sui populi
עמו כי מזרעו נתן למלך למען טמא את־
abscōdendo si Et .meç sanctitatis nomen *polluendum ad* & ,meū sanctuariū
4 מקדשי ולחלל את־שם קדשי׃ † ואם העלם
ipsū dādo in ,illo viro à suos oculos terræ populus absconderit
יעלימו עם הארץ את־עיניהם מן־האיש ההוא בתתו
ego ponam Et :eum interficiat non vt ,Molech suo semine de
5 מזרעו למלך לבלתי [c]המית אתו׃ [d]† ושמתי אני את־
,eum faciam succidere & ;eius familiā in & ,illum virum in meas facies
[e]פני באיש ההוא ובמשפחתו והכרתי אתו
interiori ex ,Molech post fornicandū ad ,ipsum post fornicantes omnes &
ואת כל־[f]הזנים אחריו לזנות אחרי המלך מקרב
*diuinos** ad & ,pythones ad se verterit quæ anima Et .eorum populi
6 עמם׃ † והנפש אשר תפנה אל־[g]האבת ואל־הידענים
,ipsam animam in *meas facies* *dabo** & ,eos post fornicandum ad
לזנות אחריהם ונתתי את־פני בנפש ההוא
eritis & ,vos sanctificabitis Et .sui populi *interiori ex eum* faciā succidere &
7 והכרתי אתו מקרב עמו׃ † והתקדשתם [h]והייתם
custodietis Et .vester Deus DOMINVS ego quia ,sancti
8 קדשים כי אני יהוה אלהיכם׃ † ושמרתם את־
.vos sanctificans DOMINVS ‡Ego .ea facietis & ,mea statuta
[i]חקתי [k]ועשיתם אתם אני יהוה מקדשכם׃
,suæ matri & ,suo patri maledixerit qui vir vir Quia
9 † כי־איש איש אשר יקלל את־אביו ואת־אמו
.‡eū in ei⁹ *sanguines* :maledixit suę matri & ,suo Patri .morietur moriendo
מות יומת אביו ואמו קלל דמיו בו׃
qui ,viri vxore cum adulterium commiserit qui vir Et
10 [l]† ואיש אשר ינאף את־אשת איש אשר
adulter morietur moriēdo ,sui *socij* vxore cum cōmiserit adulterium
ינאף את־אשת רעהו מות־יומת הנאף
,sui patris vxore cum concubuerit qui vir Et .adultera &
11 והנאפת׃ † ואיש אשר ישכב את־אשת אביו
corū *Sanguines* .ipsi ambo morietur moriēdo :reuelauit sui patris nuditatē
[m]ערות אביו גלה מות־יומתו שניהם דמיהם
morientur moriēdo ,sua nuru cum concubuerit qui vir Et .eos in
12 בם׃ † ואיש אשר ישכב את־[n]כלתו מות יומתו
qui vir Et .eos in eorum *Sanguines* .fecerūt Cōfusionē .ipsi ambo
13 שניהם [o]תבל עשו דמיהם בם׃ † ואיש אשר
fecerunt abominationē ,mulieris cōcubitibus masculo cum concubuerit
ישכב את־זכר משכבי אשה תועבה [p]עשו
qui vir Et .eos in eorum *Sanguines* .moriētur moriendo :ipsi ambo
14 שניהם מות יומתו דמיהם בם׃ † ואיש אשר
cōburēt igne in : *ipsa patratio* ,eius matrem & ,mulierem acceperit
[q]יקח את־אשה ואת־אמה [r]זמה הוא באש ישרפו
qui vir Et .vestri medio in *patratio* erit non & ,eas & ,eum
15 אתו ואתהן ולא־תהיה זמה בתוככם׃ † ואיש אשר
.occidetis iumentum & :morietur moriēdo ,iumēto ī suū cōcubitū *dederit*
[s]יתן שכבתו בבהמה מות יומת ואת־הבהמה תהרגו׃
,*ei accumbendum ad* ,animal omne ad accesserit quæ mulier Et
16 † ואשה אשר תקרב אל־כל־בהמה לרבעה אתה
corū *Sanguines* .moriētur moriendo ;iumentum & ,mulierem occides &
והרגת את־האשה ואת־הבהמה מות יומתו דמיהם
vel ,sui patris filiā suam sororem acceperit qui vir Et .eos in
17 בם׃ † ואיש אשר־יקח את־אחתו בת־אביו או־
,eius nuditatē viderit ipsa & ,eius *nuditatem* viderit & ,suę matris filiam
[t]בת־אמו וראה את־[v]ערותה והיא תראה את־ערותו
Nuditatem .sui populi filiorum oculis in succidentur & :*hoc* opprobrium
חסד הוא ונכרתו לעיני בני עמם ערות
qui vir Et .portabit *suam peruersitatem* ,reuelauit suæ sororis
18 אחתו גלה עונו [x]ישא׃ † ואיש אשר־
eius venam ,eius nuditatē reuelauerit & ,*infirma** muliere cum concubuerit
ישכב את־אשה דוה וגלה את־ערותה את־מקרה
ipsi ambo succidētur & ,ei⁹ sanguinis venam reuelauerit ipsa & ,*nudauerit**
הערה והוא גלתה את־[y]מקור דמיה ונכרתו שניהם

Quicunque | peregrinis qui peregrinantur | [a]גור [b]נתן | * ponam † è medio | vt pollueret | dante | [c]מות [d]שום | [e]פנה | è medio | [f]זנה | ‡ haruspices | [g]אוב | * ponam faciem meam eam è medio | [h]היה | ‡ sum | [i]חקק | [k]עשה | sanguis ‡ erit. | [l]איש | proximi | Sanguis | [m]ערה | [n]כלל | Sanguis | [o]בלל | [p]עשה | Sanguis | scelus est: | [q]לקח [r]זמם | scelus | posuerit | [s]נתן | ad coeundū cum eo, | Sanguis | turpitudinē | [t]בנה [v]ערה | est, Turpitudinē | pœnam iniquitatis suæ | [x]נשא | ‡ menstruata * discooperuerit, | [y]קור

.sui populi *interiori ex*
מקרב עמם׃
tui patris sororis & ,tuę matris sororis nuditatē Et
19 † וערות אחות אמך ואחות אביך
.portabunt *suam peruersitatem* ‡ ,nudauit suā *carnem* quia :discooperies non
לא תגלה כי את־שארו הערה [z]עונם ישאו׃
sui patrui nuditatē ,*sui patrui vxore** cum concubuerit qui vir Et
20 † ואיש אשר ישכב את־[a]דדתו ערות דדו
.morientur *atechni*† ,portabunt suum peccatū :reuelauit
גלה חטאם ישאו [b]ערירים ימתו׃
.*ipsa separatio*‡ ,sui fratris vxorem acceperit qui vir Et
21 † ואיש אשר יקח את־אשת אחיו [c]נדה הוא
custodietis Et .erunt *filiis absque*‡ ,reuelauit sui fratris Nuditatē
22 ערות אחיו גלה ערירים יהיו׃ † ושמרתם את־
non & ;ea facietis & ,mea iudicia omnia & ,mea statuta omnia
כל־[d]חקתי ואת־כל־משפטי ועשיתם אתם ולא־
habitādū ad ,*illuc vos faciens intrare ego quò* ,terra vos euomet
[e]תקיא אתכם הארץ אשר אני [f]מביא אתכם שמה [g]לשבת
*emittens** ego quam ,gentis statutis in ambuletis ne Et .ea in
23 בה׃ † ולא [h]תלכו בחקת הגוי אשר־אני משלח
.*eis in arctatus sum*‡ & ,fecerunt ista omnia quia :*vestris faciebus*† à
[i]מפניכם כי את־כל־אלה [k]עשו [l]ואקץ בם׃
eam dabo ego & ,eorum *humum*‡ possidebitis Vos :vobis dixi Et
24 † ואמר לכם אתם תירשו את־אדמתם ואני אתננה
DOMINVS Ego .melle & lacte fluentē terram ,eā possidendū ad ,vobis
לכם [m]לרשת אתה ארץ [n]זבת חלב ודבש אני יהוה
.populis à vos feci separare qui ,vester Deus
אלהיכם אשר־הבדלתי אתכם מן־העמים׃
auem inter & ,immundū *ad* mundum animal inter facietis separare Et
25 † והבדלתם בין־הבהמה הטהרה לטמאה ובין־העוף
,*animali* in vestras animas abominemini non & ;mundā *ad* immundā
הטמא לטהר ולא־תשקצו את־נפשתיכם בבהמה
vobis † separaui quod ,*humi reptabit** quod omni in & ,*volatili* in &
ובעוף ובכל אשר תרמש האדמה אשר־הבדלתי לכם
:DOMINVS ego sanctus quia ,sancti mihi eritis Et .immundum *in*‡
26 לטמא׃ [o]† והייתם לי קדשים כי קדוש אני יהוה
mulier siue vir Et .*mihi existendum ad* ,populis à vos separaui &
27 ואבדל אתכם מן־העמים להיות לי׃ † ואיש או־אשה
obruēt lapide In .moriētur moriēdo ,*diuinus* vel ,pytho eis in fuerit cùm
כי־יהיה בהם אוב או ידעני מות יומתו באבן ירגמו
.eos in eorum *sanguines* :eos
אתם דמיהם בם׃

CAP. XXI. כא

filios sacerdotes ad Dic :Mosch ad DOMINVS dixit Et
1 † ויאמר יהוה אל־משה אמר אל־הכהנים בני
.suis populis in se cōtaminabit nō animam In :eos ad dices & ,Aharon
אהרן ואמרת אלהם לנפש לא־יטמא בעמיו׃
suo patre *in*‖ & ,sua matre *in* ,*eum ad*‡ propinquo ,sua carne *in* Quinimo
2 † כי אם־לשארו הקרב אליו לאמו ולאביו
,virgine sua sorore in Et .suo fratre *in* & ,sua filia *in* & ,suo filio *in* &
3 [p]ולבנו ולבתו ולאחיו׃ † ולאחתו הבתולה
.contaminabitur ea in ,viro fuit non quæ ,*eum ad*‡ propinqua†
הקרובה אליו אשר לא־היתה לאיש לה יטמא׃
.se polluendum ad suis populis in dominus se contaminabit Non
4 † לא יטמא בעל בעמיו [q]להחלו׃
non suæ barbæ angulum & ,suo capite in caluitiū decaluabūt Non
5 † לא־יקרחה קרחה בראשם [r]ופאת זקנם לא
erunt Sancti .incisionem incident non sua carne in & ,radent
6 יגלחו ובבשרם לא ישרטו שרטת׃ † קדשים יהיו
,DOMINI *ignitiones* quia ,sui Dei nomen polluent nō & ,suo Deo
לאלהיהם ולא יחללו שם אלהיהם כי את־[s]אשי יהוה
Mulierem .*sanctitas*† erunt‖ & ,*faciētes appropinquare ipsi** ,sui Dei *panem*‡
7 לחם אלהיהם הם מקריבם והיו קדש׃ † אשה
non suo viro à repulsam mulierem & ,capiēt non prophanā & ,meretricē
זנה וחללה לא [t]יקחו ואשה גרושה מאישה לא
panem‡ quia ,eū sanctificabis Et .suo Deo *ipse* sanctus quia :accipient
8 יקחו כי־קדש הוא לאלהיו׃ † וקדשתו כי את־לחם
ego sanctus quia ,tibi erit Sanctus .*faciens appropinquare* ipse tui Dei
אלהיך הוא מקריב קדש יהיה־לך כי קדוש אני
cœperit cùm sacerdotis viri filia Et .vos sanctificans DOMINVS
9 יהוה מקדשכם׃ [v]† ובת איש כהן כי [x]תחל
.comburetur igne in ,*polluens ipsa* suum patrem ,fornicari
[y]לזנות את־אביה היא מחללת באש תשרף׃
eius caput super est effusum cui⁹ ,suis fratrib⁹ *præ magnus* sacerdos Et
10 † והכהן הגדול מאחיו אשר־יוצק על־ראשו
,vestes induendum ad sua n manū *impleuit* & ,vnctionis oleum
שמן המשחה ומלא את־ידו ללבש את־הבגדים את־

à medio | propinquam ‡ pœnā iniquitatis suæ | [z]עוה | * vxore fratris patris sui | [a]דוד [b]מות | † orbati | ‡ fœditas est. | [c]נדד | ‡ orbati | [d]חקק | ad quam ego facio intrare vos | [e]קוא [f]בוא | [g]ישב [h]הלך | * emitto | † facie vestra, | ‡ detestatus sum eas. | [i]פנה [k]עשה | [l]קוץ [m]ירש | ‡ terram | [n]זוב | ‖ & | animalibus, | volatilibus, | * reptat in terra, | † à | ‡ veluti | [o]היה | vt essetis mei. | haruspicium, | sanguis | Super | Sed super | ‡ sibi, super | ‖ super | [p]בנה | † quæ est | ‡ ei, | [q]חלל | יקרחו ק | [r]פאה | oblationes ignitas | [s]אש | ‡ veluti escā | * offerunt, | ‖ ideo | † sancti. | [t]לקח | est ‡ escam | offert. | [v]בנה [x]חלל | contaminat, | [y]זנה | maior | consecrauit

cibus *est.

se polluat vt, comedet nō raptum &, cadauer Et | ipse* eius panis quia

8 כִּי לַחְמוֹ הוּא׃ † נְבֵלָה וּטְרֵפָה לֹא יֹאכַל לְטָמְאָה־

portabunt nō &, meam custodiā custodiēt Et. DOMINVS Ego. eo in

9 בָהּ אֲנִי יְהוָה׃ † וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא־יִשְׂאוּ

DOMINVS Ego. eā polluerint cū, eo in morientur &, peccatū se super

עָלָיו חֵטְא וּמֵתוּ בוֹ כִּי יְחַלְּלֻהוּ אֲנִי יְהוָה

Inquilin. sanctificatione comedet nō extrane. omnis Et. eos sanctificans

10 מְקַדְּשָׁם׃ † וְכָל־זָר לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ תּוֹשַׁב

cūm sacerdos Et. sanctificatione comedet nō mercenarius &, sacerdotis

11 כֹּהֵן וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ׃ † וְכֹהֵן כִּי־

ex ea, & vernaculus | ei domus natus &, eo in comedet ipse, sui argēti acquisitiōe aīam acquīerit

יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וִילִיד בֵּיתוֹ

de oblatione | extraneo viro fuerit cūm sacerdotis filia Et. eius cibo in comedent ipsi

12 הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ׃ † וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר

cūm sacerdotis filia Et. comedet nō sanctitatum elevatione in ipsa

13 הִוא בִּתְרוּמַת הַקֳּדָשִׁים לֹא תֹאכֵל׃ † וּבַת־כֹּהֵן כִּי

repudiata, fuerit | domum ad fuerit reuersa &, ei non semen &, expulsa &, vidua fuerit

תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל־בֵּית

sicut puellæ eius, cibo ex | extraneus oīs Et. comedet sui patris pane de suas pueritias iuxta, sui patris

אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל וְכָל־זָר

per errore, | addet &, ignorātia in sanctitatē comederit cū vir Et. eo in comedet nō

14 לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃ † וְאִישׁ כִּי־יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְיָסַף

partem cum sanctificatione. | sanctitatem sacerdoti dabit &, eā super eius quintam

חֲמִשִׁיתוֹ עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת־הַקֹּדֶשׁ׃

eleuabunt quæ Israel filiorum sanctificata contaminabunt non Et

15 † וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר־יָרִימוּ

pœnam dum comederint | eos comedendo in, delicti peruersitatem seipsos facient portare Et. DOMINO

16 לַיהוָה׃ † וְהִשִּׂיאוּ אוֹתָם עֲוֹן אַשְׁמָה בְּאָכְלָם

eos sanctificans DOMINVS Ego Quia. eorum sanctitates

אֶת־קָדְשֵׁיהֶם כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃

ad Loquere: dicendo Mosch ad DOMINVS est locutus Et

17 † וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ † דַּבֵּר אֶל־

eos ad dices &, Israel filios omnes ad &, eius filios ad &, Aharon

18 אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם

Quicunque peregrinis obtulerit oblationem suā pro omnibus votis suis, & pro omnib. spontaneis suis, quæ obtulerint holocaustū. | fecerit accedere qui, Israel in peregrino &, Israel domo e vir Vir

אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַקְרִיב

quæ sua spontanea omnia in &, sua vota omnia in suam appropinquationem

קָרְבָּנוֹ לְכָל־נִדְרֵיהֶם וּלְכָל־נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר־

integrū vestrā voluntatem Ad: ascensionem in DOMINO fecerint appropinquare

19 יַקְרִיבוּ לַיהוָה לְעֹלָה׃ † לִרְצֹנְכֶם תָּמִים

macula eo in quo Omne. capris in &, agnis in, boue in masculum

20 זָכָר בַּבָּקָר בַּכְּשָׂבִים וּבָעִזִּים׃ † כֹּל אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם

vir Et. vobis erit beneplacitū ad non quia, facietis appinquare non

21 לֹא תַקְרִיבוּ כִּי־לֹא לְרָצוֹן יִהְיֶה לָכֶם׃ † וְאִישׁ

ex bobus, si quo fuerit secundū destinauit voluntariā oblationem, ex bobus, ex ouibus, labiis, verrucatū, scabiosum, impetiginosum, offeretis oblationem ignitam | votū separandū ad, DOMINO pacificorum sacrificium obtulerit cūm

כִּי־יַקְרִיב זֶבַח־שְׁלָמִים לַיהוָה לְפַלֵּא־נֶדֶר

omnis; beneplacitū ad erit integrum: pecore in vel, boue in, deuotionem ad vel

אוֹ לִנְדָבָה בַּבָּקָר אוֹ בַצֹּאן תָּמִים יִהְיֶה לְרָצוֹן כָּל־

verruca vel, cōcisum vel, fractū vel Cæcum. eo in erit non macula

22 מוּם לֹא יִהְיֶה־בּוֹ׃ † עַוֶּרֶת אוֹ שָׁבוּר אוֹ־חָרוּץ אוֹ־יַבֶּלֶת

DOMINO illa facietis appropinquare non impetigo vel, scabies vel

אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת לֹא־תַקְרִיבוּ אֵלֶּה לַיהוָה

DOMINO altare super his ex dabitis non ignitionem &

וְאִשֶּׁה לֹא־תִתְּנוּ מֵהֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ לַיהוָה׃

pecus habēs membra nimis magna, & habēs membra nimis parua, voluntariē Cōpressos habens testiculos, contusos, euulsos, aut neruos incisos, offeretis | votū in &, eum facies spontaneum, contractum & excrescente agnū &, bouem Et

23 † וְשׁוֹר וָשֶׂה שָׂרוּעַ וְקָלוּט נְדָבָה תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ וּלְנֵדֶר

non excisum &, euulsum &, contusum &, Compressum. acceptabitur non

24 לֹא יֵרָצֶה׃ † וּמָעוּךְ וְכָתוּת וְנָתוּק וְכָרוּת לֹא

facietis non vestra terra in &, DOMINO facietis appropinquare

תַקְרִיבוּ לַיהוָה וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ׃

vestri Dei panem facietis appropinquare non extranei filij manu de Et

25 † וּמִיַּד בֶּן־נֵכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת־לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם

placeant non. eis in macula, eis in eorū corruptio quia, istis omnibus ex

מִכָּל־אֵלֶּה כִּי מָשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם בָּם לֹא יֵרָצוּ

vobis: dicendo, Mosch ad DOMINVS est locutus Et

26 לָכֶם׃ † וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

diebus septem fuerit &, fuerit natus cūm capra vel, agnus vel, Bos

27 † שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז כִּי יִוָּלֵד וְהָיָה שִׁבְעַת יָמִים

oblationem ignitam | appropinquatione in acceptabitur deinceps &, octauo die à &, sua matre sub

תַּחַת אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה יֵרָצֶה לְקָרְבַּן

non eius filium & ipsum, pecus vel bouem Et. DOMINO ignitionis

28 אִשֶּׁה לַיהוָה׃ † וְשׁוֹר אוֹ־שֶׂה אֹתוֹ וְאֶת־בְּנוֹ לֹא

gratiarum actionis | confessionis sacrificium sacrificaueritis cū Et. vna die in mactabitis

29 תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד׃ † וְכִי־תִזְבְּחוּ זֶבַח־תּוֹדָה

comedetur ipsa die In. sacrificabitis vestrā voluntatē ad, DOMINO

30 לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחוּ׃ † בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָכֵל

Margin (left): נְשָׂא; מוּת; זָרָה. יָשַׁב; קָנָה; בָּנָה; רוּם; נָשָׂא עָוָה; גּוּר. רָצָה; רָצָה; יָלַד; יָדָה

omnes super Et. scindet non suas vestes &, nudabit non suū caput

11 רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם׃ † וְעַל כָּל־

non sua matre in &, suo patre In: ingredietur non mortui animas

נַפְשֹׁת מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא

sanctuarij polluet neque, egredietur nō sanctuario de Et. se cōtaminabit

12 יִטַּמָּא׃ † וּמִן־הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יְחַלֵּל אֵת מִקְדַּשׁ

DOMINVS Ego. eū super sui Dei vnctionis olei corona quia, sui Dei

אֱלֹהָיו כִּי נֵזֶר שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהָיו עָלָיו אֲנִי יְהוָה׃

repulsam &, Viduam. accipiet eius virginitatibus in mulierē ipse Et

13 † וְהוּא אִשָּׁה בִבְתוּלֶיהָ יִקָּח׃ † אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה

virginem quinimo. accipiet non istas: meretricem, prophanam &

14 וַחֲלָלָה זֹנָה אֶת־אֵלֶּה לֹא יִקָּח כִּי אִם־בְּתוּלָה

suum semen prophanabit non Et. mulierem accipiet suis populis è

15 מֵעַמָּיו יִקַּח אִשָּׁה׃ † וְלֹא־יְחַלֵּל זַרְעוֹ

est locutus Et. eum sanctificans DOMINVS ego quia; suis populis in

16 בְּעַמָּיו כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשׁוֹ׃ † וַיְדַבֵּר

dicēdo Aharon ad Loquere: dicendo Mosch ad DOMINVS

17 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ † דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר

non, macula eo in fuerit cui, suis generationibus in tuo semine de Vir

אִישׁ מִזַּרְעֲךָ לְדֹרֹתָם אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ מוּם לֹא

eo in cui vir omnis Quia. sui Dei panem faciendū accedere ad accedet

18 יִקְרַב לְהַקְרִיב לֶחֶם אֱלֹהָיו׃ † כִּי כָל־אִישׁ אֲשֶׁר־בּוֹ

vel, nasum simus vel, claudus vel, cæcus Vir. accedet non, macula

מוּם לֹא יִקְרָב אִישׁ עִוֵּר אוֹ פִסֵּחַ אוֹ חָרֻם אוֹ

manus fractio vel, pedis fractio eo in fuerit cui vir Vel. excrescens

19 שָׂרוּעַ׃ † אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה בוֹ שֶׁבֶר רָגֶל אוֹ שֶׁבֶר יָד׃

vel, pustulēta scabies vel, suo oculo in albugo vel, minutus vel, gibbosus Vel

20 † אוֹ־גִבֵּן אוֹ־דַק אוֹ תְּבַלֻּל בְּעֵינוֹ אוֹ גָרָב אוֹ

macula eo in cui vir Omnis. testiculo contusus vel, perpetua scabies

21 יַלֶּפֶת אוֹ מְרוֹחַ אָשֶׁךְ׃ † כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם

ignitiones faciendum appropinquare ad accedet nō, sacerdotis Aharon semine è

מִזֶּרַע אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב אֶת־אִשֵּׁי

faciēdū appropinquare ad accedet non sui Dei panem, eo in macula. DOMINI

יְהוָה מוּם בּוֹ אֵת לֶחֶם אֱלֹהָיו לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב׃

comedet sanctitatum sanctificatib. de &, sanctificatum sanctitatib. de sui Dei Panem

22 לֶחֶם אֱלֹהָיו מִקָּדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים וּמִן־הַקֳּדָשִׁים יֹאכֵל׃

accedet non altare ad &, ingredietur non velum ad Veruntamen

23 † אַךְ אֶל־הַפָּרֹכֶת לֹא יָבֹא וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִגַּשׁ

DOMINVS ego quia, mea sanctuaria polluet nō &: eo in macula quia

כִּי־מוּם בּוֹ וְלֹא יְחַלֵּל אֶת־מִקְדָּשַׁי כִּי אֲנִי יְהוָה

ad &, eius filios ad &, Aharon ad Moseh est locutus Et. eos sanctificas

24 מְקַדְּשָׁם׃ † וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְאֶל־

Israel filios omnes

כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

Margin (right): Super * בּוֹא מוּת; diadema *est; virginitate *repudiatā, cōtaminabit; offerendum *fuerit; mōstruosus, lippus, maculosus * in quo fuerit scabies, vel impetigo; דָּקַק מָרַח; compresso; offerēdum oblationes ignitas; נָגַשׁ; is in quo est macula, *offerendū. בּוֹא; est

CAP. XXII. כב

dicendo Mosch ad DOMINVS est locutus Et

1 † וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

filiorū sanctitatibus à separētur &, ei filios ad &, Aharon ad Loquere

2 † דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְיִנָּזְרוּ מִקָּדְשֵׁי בְנֵי־

sanctificantes ipsi quæ, meæ sanctitatis nomen polluant nō &, Israel

יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם מַקְדִּשִׁים

vestris generationibus In: eos ad Dic. DOMINVS Ego. mihi

3 לִי אֲנִי יְהוָה׃ † אֱמֹר אֲלֵהֶם לְדֹרֹתֵיכֶם

quas, sanctificationes ad vestro semine omni ex accesserit qui vir omnis

כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יִקְרַב מִכָּל־זַרְעֲכֶם אֶל־הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר

eū super eius immūditia &, DOMINO Israel filij sanctificauerint

יַקְדִּישׁוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו

DOMINVS Ego. meis faciebus à ipsa anima excidetur &

וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִלְּפָנַי אֲנִי יְהוָה׃

fluens vel, lepra infectus ipse & Aharon semine è vir Vir

4 † אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע אַהֲרֹן וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב

omne in tangens Et. se mundet quo vsque comedet non sanctitatibus in

בַּקֳּדָשִׁים לֹא יֹאכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהָר וְהַנֹּגֵעַ בְּכָל־

seminis concubitus eo ex egredietur cui vir vel, animæ immundū

טְמֵא־נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זָרַע׃

ei fiat immunditia quo reptile omne in tetigerit qui vir Vel

5 † אוֹ־אִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל־שֶׁרֶץ אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ

eius immunditiam omnem ad, ei fiat immunditia quo hominem vel

אוֹ בְאָדָם אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ לְכֹל טֻמְאָתוֹ׃

non &, vesperā ad vsq; erit immūda &, illud in tetigerit quæ Anima

6 † נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע־בּוֹ וְטָמְאָה עַד־הָעָרֶב וְלֹא

aquis in suam carnem lauabit quinimo, sanctificationibus de comedet

יֹאכַל מִן־הַקֳּדָשִׁים כִּי אִם־רָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם׃

sanctificationib. de comedet postea &: se mūdabit &, sol ingredietur Et

7 † וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר וְאַחַר יֹאכַל מִן־הַקֳּדָשִׁים

Margin (right): in his quæ, ipsi sanctificant; דּוּר; fuerit; Quicunque fuerit leprosus, de effusio; יָצָא; ppter quod immundus erit, נָגַע; pptet quē immundus erit, secundū; occumbet

custodietis Et .DOMINVS Ego .mane vſque eo ex relinquetis non

31 לא־תותירו ממנו עד־בקר אני יהוה׃ †ושמרתם

polluatis non Et .DOMINVS Ego .ea facietis & ,mea præcepta

32 מצותי ועשיתם אתם אני יהוה׃ †ולא תחללו את־

Ego .Iſrael filiorũ medio in me ſanctificabo & ,meę ſanctitatis nomen

שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני

terra è vos exire Faciens .vos ſanctificans DOMINVS

33 יהוה מקדשכם׃ †המוציא אתכם מארץ

.DOMINVS Ego .Deum in vobis exiſtendum ad ,Aegypti

מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה׃

CAP. XXIII. כג

: dicendo ,Moſeh ad DOMINVS eſt locutus Et

1 †וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

,DOMINI Conuentus :eos ad dices & ,Iſrael filios ad Loquere

2 †דבר אל־בני ישראל ואמרת אלהם מועדי יהוה

.mei conuentus ipſi Iſti* .ſanctitatis conuocationes eos vocabitis quos

אשר־תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי׃

ceſſatio† ſeptima die in & .opificium* facies diebus Sex

3 †ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת

ipſa Ceſſatio* .facietis non functionẽ Omnem† .ſanctitatis cõuocatio ,requiei

שבתון מקרא־קדש כל־מלאכה לא תעשו שבת הוא

,DOMINI conuentus Iſti* .veſtris habitationibus cunctis in DOMINO

4 ליהוה בכל מושבתיכם׃ †אלה מועדי יהוה

.ſuo tẽpore ſtatuto in eas vocabitis quas ,ſanctitatis conuocationes

מקראי קדש אשר־תקראו אתם במועדם׃

,duas veſperas inter menſis decima quarta in ,primo menſe In

5 †בחדש הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים

ſolẽnitas ,huius menſis die decima quinta in Et .DOMINO tranſitus*

6 פסח ליהוה׃ †ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג

.comedetis infermentata diebus Septem .DOMINO infermẽtatorũ

המצות ליהוה שבעת ימים מצות תאכלו׃

functionem Omnem* .vobis erit ſanctitatis conuocatio ,primo die In

7 †ביום הראשון מקרא־קדש יהיה לכם כל־מלאכת

DOMINO ignitionem* offeretis Et .facietis non ſeruitutis

8 עבדה לא תעשו׃ †והקרבתם אשה ליהוה

functionem Omnẽ† .ſanctitatis cõuocatio* ſeptimo die In .diebus ſeptem

שבעת ימים ביום השביעי מקרא־קדש כל־מלאכת

:dicendo ,Moſeh ad DOMINVS eſt locutus Et .facietis non ſeruitutis

9 עבדה לא תעשו׃ †וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

ad fueritis ingreſſi Cum :eos ad dices & ,Iſrael filios ad Loquere

10 †דבר אל־בני ישראל ואמרת אלהם כי־תבאו אל־

adducetis & ,eius meſſem meſſueritis & ,vobis dans* ego quam ,terram

הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את־קצירה והבאתם

agitabit* Et .ſacerdotem ad veſtræ meſſis initij* Homer

11 את־עמר ראשית קצירכם אל־הכהן׃ †והניף את־

ceſſationis craſtino à† :veſtram voluntatẽ ad DOMINI facies ad* Homer

העמר לפני יהוה לרצנכם ממחרת השבת

:Homer vos agitandi* die in facietis Et .ſacerdos illud eleuabit

12 יניפנו הכהן׃ †ועשיתם ביום הניפכם את־העמר

.DOMINO aſcenſionem in ſui anni filium integrum* agnum

כבש תמים בן־שנתו לעלה ליהוה׃

ignitionem ,oleo cum confuſæ* ſimilæ decimas duas eius munus Et

13 †ומנחתו שני עשרנים סלת בלולה בשמן אשה

.Hin* quartam vini eius libamẽ Et .quietis odorem† DOMINO

ליהוה ריח ניחח ונסכה יין רביעת ההין׃

,huius diei corpus* ad vſq; comedetis nõ tenerã* ſpicã & ,toſtũ* & ,panem Et

14 †ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד־עצם היום הזה

ſeculi* Statutum .veſtri Dei appropinquationem vos adducere ad vſque†

עד הביאכם את־קרבן אלהיכם חקת עולם

vobis numerabitis Et .veſtris habitaculis cũctis in veſtris generationib' in

15 לדרתיכם בכל משבתיכם׃ †וספרתם לכם

Septem .eleuationis Homer vos adducere* die à ,ceſſationis* craſtino à

ממחרת השבת מיום הביאכם את־עמר התנופה שבע

ſeptimi ſabbathi craſtino à* Vſque .erunt conſummatæ ceſſationes†

16 שבתות תמימת תהיינה׃ †עד ממחרת השבת השביעת

nouum munus facietis appropinquare* & :dies quinquaginta numerabitis

תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה

Duo .eleuationis panẽ adducetis veſtris habitaculis Ex .DOMINO

17 ליהוה׃ †ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתים

primitiæ coquentur fermento† ,erunt ſimilæ decimis duabus*

שני עשרנים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים

agnos ſeptem panem ſuper facietis appropinquare Et* .DOMINO

18 ליהוה׃ †והקרבתם על־הלחם שבעת כבשים

,duo arietes & ,vnus bouis filius iuuencus Et .anni filios integros*

תמימם בני שנה ופר בן־בקר אחד ואילם שנים

holocauſtũ odoris ignitio* ,eorũ libamina & ,eorũ munus & ,DOMINO aſcenſio erunt

יהיו עלה ליהוה ומנחתם ונסכיהם אשה ריח־

,peccatum in* vnum ,caprarum hircum facietis Et .DOMINO quietis

19 ניחח ליהוה׃ †ועשיתם שעיר־עזים אחד לחטאת

eleuabit Et .pacificorum ſacrificium in anni filios† agnos duos &

20 ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים׃ †והניף

DOMINI facies ad* eleuationem primitiarum panem ſuper* eos ſacerdos

הכהן אתם על לחם הבכרים תנופה לפני יהוה

.ſacerdoti DOMINO erunt Sanctitas .agnis duobus ſuper

על־שני כבשים קדש יהיו ליהוה לכהן׃

.vobis erit ſanctitatis Cõuocatio .huius diei corpore in vocabitis* Et

21 †וקראתם בעצם היום הזה מקרא־קדש יהיה לכם

cunctis in ſeculi† Statutum .facietis non ſeruitutis functionem Omnem*

כל־מלאכת עבדה לא תעשו חקת עולם בכל־

meſſem vos metendo in† Et .veſtris generationibus in ,veſtris habitaculis

22 מושבתיכם לדרתיכם׃ †ובקצרכם את־קציר

tuę meſſis ſpicilegiũ & :te metendo in tui* agri angulũ finietis nõ ,veſtrę terræ

ארצכם לא־תכלה פאת שדך בקצרך ולקט קצירך

DOMINVS Ego .eas relinquetis peregrino & afflicto* :colliges non

לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני יהוה

:dicendo ,Moſeh ad DOMINVS eſt locutus Et .veſter Deus

23 אלהיכם׃ †וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

menſis vna in ſeptimo menſe In :dicendo ,Iſrael filios ad Loquere

24 †דבר אל־בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש

.ſanctitatis conuocatio ,vociferationis* memoriale ,requies vobis erit

יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא־קדש׃

ignitionem facietis appropinquare* & ,facietis nõ ſeruitutis functionem Omnem†

25 †כל־מלאכת עבדה לא תעשו והקרבתם אשה

: dicendo ,Moſeh ad DOMINVS eſt locutus Et .DOMINO

26 ליהוה׃ †וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

.ipſe expiationum dies huius ſeptimi menſis decimo in Veruntamen

27 †אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא

,veſtras animas affligetis & ,vobis erit ſanctitatis Conuocatio

מקרא־קדש יהיה לכם ועניתם את־נפשתיכם

facietis non functionem omnem* Et .DOMINO ignitionem facietis accedere* &

28 והקרבתם אשה ליהוה׃ †וכל־מלאכה לא תעשו

vos ſuper expiandum ad ,ipſe* expiationũ dies quia :huius diei corpore in†

בעצם היום הזה כי יום כפרים הוא לכפר עליכם

non quæ anima omnis Quia .veſtri Dei DOMINI facies ad*

29 לפני יהוה אלהיכם׃ †כי כל־הנפש אשר לא־

.ſuis populis è excidetur & ,iſtius diei corpore in* fuerit afflicta

תענה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה׃

,iſtius diei corpore in functionem omnem* fecerit quæ anima omnis Et

30 †וכל־הנפש אשר תעשה כל־מלאכה בעצם היום הזה

functionem Omnem* .ſui populi interiori ex† ipſam animam faciam perdere &

31 והאבדתי את־הנפש ההוא מקרב עמה׃ †כל־מלאכה

cunctis in ,veſtris generationibus in ſeculi* Statutum .facietis non

לא תעשו חקת עולם לדרתיכם בכל

affligetis & :vobis hic* quietis Ceſſatio .veſtris habitationibus

32 משבתיכם׃ †שבת שבתון הוא לכם ועניתם את־

ceſſabitis veſperã ad vſq; veſpera à ,veſpera in mẽſis nona In .veſtras aĩas

נפשתיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד־ערב תשבתו

:dicendo ,Moſeh ad DOMINVS eſt locutus Et .veſtro ſabbatho†

33 שבתכם׃ †וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

menſis die decima quinta In :dicendo ,Iſrael filios ad Loquere

34 †דבר אל־בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום לחדש

.DOMINO diebus ſeptem tegumentorum ſolennitas ,huius ſeptimi

השביעי הזה חג הסכות שבעת ימים ליהוה׃

non ſeruitutis functionem Omnẽ* .ſanctitatis cõuocatio* primo die In

35 †ביום הראשון מקרא־קדש כל־מלאכת עבדה לא

:DOMINO† ignitionem facietis appropinquare* diebus Septem .facietis

36 תעשו׃ †שבעת ימים תקריבו אשה ליהוה

offeretis & :vobis erit ſanctitatis conuocatio octauo die in

ביום השמיני מקרא־קדש יהיה לכם והקרבתם

.facietis non ſeruitutis functionem Omnem .ipſa Retentio* .DOMINO ignitionẽ

אשה ליהוה עצרת הוא כל־מלאכת עבדה לא תעשו׃

Conuocationes eos vocabitis quos* ,DOMINI conuentus Iſti*

37 †אלה מועדי יהוה אשר־תקראו אתם מקראי

munus & ,aſcenſionẽ* ,DOMINO ignitionem faciendum accedere† ad ,ſanctitatis

קדש להקריב אשה ליהוה עלה ומנחה

ſabbatha Præter .ſuo die in diei verbum* libamina & ,ſacrificium

38 זבח ונסכים דבר־יום ביומו׃ †מלבד שבתת

præter & ,veſtra vota oĩa præter & ,veſtra dona præter & ,DOMINI

יהוה ומלבד מתנותיכם ומלבד כל־נדריכם ומלבד

.DOMINO dabitis* quæ veſtra ſpontanea omnia

כל־נדבתיכם אשר תתנו ליהוה׃

יתר [s] — צוה [t] — Qui educo — יצא [v] — vt ſim — היה [x] — Solennitates — יעד [a] — quas — * Iſtæ ſunt ſolennitates meæ. — *opus. — † ſabbathum — יום [b] לאך [c] — ‡Omne opus — ‡Sabbathum eſt — *Iſtæ ſunt ſolennitates — ישב [d] — יעד [e] — ‡ Peſach eſt — חגג [f] — מצה [g] יום [h] — ‖Omne opus ſeruile — ‡oblationẽ ignitam — עשה [i] — * erit — † Omne opus — בוא [k] — ‡ do — ‡primitiarũ — ‖eleuabit — נוף [l] — *coram Dño ſecundum — † in craſtinũ — רצה [m] נוף [n] — ‡ qua eleuabitis — ‡ immaculatũ, anniculũ, in holocauſtum — שנה [o] נוח [p] — *permixtas — † in — ‡partem — ‖ polentam, — ‡ tritam — *eandemmet diem hanc — קלה [q] בוא [r] — † donec adducatis oblationem — ‡ perpetuum erit — חקק [s] דור [t] — ישב [v] היה [x] — ‡ ſabbathi, — *qua adduxiſtis — † hebdomadę plenæ — ‡ ad craſtinũ hebdomadæ ſeptimæ — ‡ offeretis ſacrificium — *è † cum — בוש [y] שנה [z] — אפה [a] פנה [b] — ‡Offeretiſq; cũ placentis — * immaculatos anniculos,

holocauſtũ — ‡ oblatio ignita — אש [c] נוח [d] — * pro peccato, — עשה [e] נוף [f] — † anniculos — ‡cũ placentis — ‖ coram Domino cum — ‡celebrabitis eundẽ diem hunc. — *Omne opus ſeruile — † perpetuum erit — חקק [g] — ‡ cũ metetis — ישב [h] דור [i] — ‖veſtri dum metetis, & ſpicas remanentes — ‡ pauperi — ענה [k] גור [l] — *iubilatiõis, — רוע [m] — † Omne opus — ‡ offeretis oblationem ignitam — eſt. — ענה [n] — ‡ offeretis oblationem ignitam — * omne opus — † ipſomet die iſto — ‖ eſt, — ‡coram Dño Deo veſtro. — ‡ipſomet die iſto, — * omne opus eodemmet die iſto, — † è medio — ‡ Omne opus — ‡ perpetuum erit — עשה [o] — חקק [p] דור [q] — * eſt — ישב [r] ענה [s] — † in — ‡ tabernaculorum erit — חגג [t] סכך [v] — erit — ‖Omne opus ſeruile — * offeretis — אש [x] — † oblationẽ ignitam — ‡ Cõuocatio ſancta eſt. Cœtus eſt. Omne opus ſeruile — ‡Iſtę ſunt ſolennitates — * quas — יעד [y] — †offerendum oblationem ignitam — ‡holocauſtũ, & ſacrificiũ, hoſtiam, — ‡ de die in diem. — נתן [z] — *tribuetis

Blasphemans lapidabūt Lapidādo .morietur moriēdo ,DOMINI nomen *nuncupans* Et

16 †ונקב שם־יהוה מות יומת רגום ירגמו־

,nomen *eū nuncupādo in* ,indigena sic ,peregrinº Sicut .cœtus omnis eum *in*

בו כל־העדה ˣכגר כאזרח בנקבו שם

moriēdo ,hominis animam omnem percusserit cùm vir Et .morietur

17 יומת: †ואיש כי ʸיכה כל־נפש אדם מות

pro animam ,eam restituet ,animalis animam *percutiens* Et .moriatur

18 יומת: †ומכה נפש־בהמה ישלמנה נפש תחת

quod secūdum :suū proximū in maculā dederit cùm vir Et . anima

19 נפש: †ואיש כי־ᶻיתן מום בעמיתו כאשר

,oculo pro oculum ,fractura pro Fracturam . ei fiat sic ,fecit

20 עשה כן יעשה לו: †שבר תחת שבר עין תחת עין

.eū in dabitur sic,hominē in maculā dederit quod Iuxta .dente pro dentē

שן תחת שן כאשר יתן מום באדם כן ינתן בו:

.moriatur ,hominem *percutiens* & :illud reddet ,animal *percutiens* Et

21 †ומכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת:

quia :erit indigena sic peregrinº sicut ; vobis erit vnum Iudicium

22 †משפט אחד יהיה לכם כגר כאזרח יהיה כי

,Israel filios ad Moseh est locutus Et .vester Deus DOMINVS ego

23 אני יהוה אלהיכם: †וידבר משה אל־בני ישראל

obruerunt & ,*castrametationem* extra *ad* maledicentem eduxerunt &

ויוציאו את־המקלל אל־מחוץ למחנה וירגמו

DOMINVS precepit queādmodū fecerunt Israel filij Et .lapide eum

אתו אבן ובני־ישראל עשו כאשר צוה יהוה

. Moseh

את־משה:

Margin: cùm blasphemauerit — ˣ גור — ʸ נכה — Qui verò percusserit — ᶻ נתן — qui percusserit — castra

CAP. XXV. כה

:dicendo ,Sinai monte in Moseh ad DOMINVS est locutus Et

1 †וידבר יהוה אל־משה בהר סיני לאמר:

fueritis ingressi Cùm :eos ad dices & ,Israel filios ad Loquere

2 †דבר אל־ᵃבני ישראל ואמרת אלהם כי ᵇתבאו

sabbathum terra sabbatizabit & ,vobis *dans* ego quam ,terram ad

אל־הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת

annis sex & ,tuum agrū seminabis annis Sex .DOMINO

3 ליהוה: †שש ᶜשנים תזרע שדך ושש שנים

,septimo anno in Et . eius *prouentum* colliges & ,tuā vineā putabis

4 תזמר כרמך ואספת את־תבואתה: †ובשנה השביעת

non tuum Agrū .DOMINO sabbathum ,terræ erit requiei *cessatio*

שבת שבתון יהיה לארץ שבת ליהוה שדך לא

non tuæ messis *nascens* Sponte .putabis non tuā vineam & ,seres

5 תזרע וכרמך לא תזמר: †את ספיח קצירך לא

requiei annus .vindemiabis non tuarū separationū vuas & ,metes

תקצור ואת־ענבי נזירך לא תבצר שנת שבתון

,tibi ,vescēdum ad vobis terræ cessatio erit Et . terræ erit

6 יהיה לארץ: ᵈ†והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לך

peregrinātibº ,tuo aduenę & ,tuo mercenario & ,tuę ācillę & ,tuo seruo &

ולעבדך ולאמתך ולשכירך ᵉולתושבך ᶠהגרים

omnis erit ; tua terra in *quæ viuenti* & ,tuo animali Et .tecum

7 עמך: †ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל־

,annorum *sabbatha* septem tibi numerabis Et .vescēdū ad eius prouētus

8 תבואתה לאכל: †וספרת לך שבע שבתת שנים

sabbathorum septem dies tibi erunt & :vicibus septem annos septem

שבע שנים שבע פעמים והיו לך ᵍימי שבע שבתת

tubam facies transire Et . anni quadraginta & nouem ,annorum

9 השנים תשע וארבעים שנה: †והעברת שופר

:expiationum die in ,mensis decima in ,septimo mense in iubilationis

ʰתרועה בחדש השבעי בעשור לחדש ביום הכפרים

sanctificabitis Et .vestra terra vniuersa in tubam facietis transire

10 תעבירו שופר בכל־ארצכם: †וקדשתם את

cunctis terra in libertatem *vocabitis*‡ & ,*annorum quinquaginta* annum

שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ לכל־

Vir‖ reuertemini & ,vobis erit ipse Iobel .eius habitatoribus

ישביה יובל הוא תהיה לכם ושבתם איש

.reuertemini suam familiam ad vir & ,suam *apprehensionē* ad

אל־אחזתו ואיש אל־משפחתו ⁱתשבו:

,feretis Nō .vobis erit *annorum quinquaginta**annus ipse Iobel

11 †יובל הוא שנת החמשים שנה תהיה לכם לא תזרעו

.eius separationes vindemiabitis neque ,eius *nascētia sponte* metetis non &

ולא תקצרו את־ספיחיה ולא תבצרו את־נזריה:

comedetis agro De .vobis erit sanctitas ,est Iobel Quia

12 †כי יובל הוא קדש תהיה לכם מן־השדה תאכלו את־

vnusquisque reuertemini isto Iobel anno In .eius prouentum

13 תבואתה: ᵏ†בשנת היובל הזאת ˡתשבו איש

acquirere‖vel ,tuo proximo vēditionē vēdideritis cū Et .suā *apprehensionē*†ad

14 אל־אחזתו: †וכי־תמכרו ממכר לעמיתך או קנה

Margin: ᵃ ᵇ בנה בוא — do — ᶜ שנה — fructus — sabbathum — Per se nascentia grana — ᵈ היה — ᵉ ᶠ ישב גור — bestię quę est — hebdomadas — hebdomadarum — ᵍ יום — ʰ רוע — quinquagesimum: ‡prędicabitis ‖vnusquisq; — possessionem — ⁱ שוב — * quinquagesimus — per se nascentia grana — ᵏ ˡ שנה שוב — † possessionē ‖ emetitis

vos colligendo in ,septimi mensis die decima quinta in Veruntamen

39 †אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי באספכם

.diebus septem DOMINI *tripudium tripudiabitis* ,terræ prouentum

את־תבואת הארץ תחגו את־חג־יהוה שבעת ימים

capietis Et .*cessatio*‡ octaua die in & ,*cessatio* prima die In

40 ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון: †ולקחתם

,palmarum *curuitates* ,decoris ligni fructum primo die in vobis

לכם ביום הראשון ᵃפרי עץ הדר ᵇכפת תמרים

DOMINI *facies ad*†lætabimini & ,torrētis salices & ,*cōplicati**ligni ramū &

וענף עץ־עבת וערבי־נחל ושמחתם לפני יהוה

,DOMINO *tripudium illud tripudiabitis*†Et . diebus septem *vestri Dei*

41 אלהיכם שבעת ימים: ᶜ†וחגתם אתו חג ליהוה

mēse In .vestris generationibus in *seculi*‡Statutū .anno in diebus septem

שבעת ימים בשנה ᵈחקת עולם ᵉלדרתיכם בחדש

.diebus septem habitabitis *tegumentis*†In . *illud tripudiabitis**septimo

42 השביעי תחגו אתו: ᶠ†בסכת ᵍתשבו שבעת ימים

sciant Vt .*tegumentis*† in habitabunt Israel in indigena Omnis

43 כל־האזרח בישראל ישבו בסכת: †למען ידעו

,Israel filios feci habitare *tegumentis*† in quia ,vestræ generationes

דרתיכם כי בסכות הושבתי את־בני ישראל

. vester Deus DOMINVS Ego .Aegypti terrā eos *me educendo in*‡

ʰבהוציאי אותם מארץ מצרים אני יהוה אלהיכם:

. Israel filios ad DOMINI *statas ferias*‡ Moseh est locutus Et

44 †וידבר משה את־ⁱמעדי יהוה אל־בני ישראל:

Margin: quando congregaueritis — celebrabitis celebritatem — erit quies, ‡requies erit. — ramos — ᵃ פרה — ᵇ כפף — * densarum frondium, ‡corā Dño Deo vestro — ‡ Celebrabitis ipsam celebritatem — ᶜ ᵈ חגג חקק — ‡ perpetuum erit — *celebrabitis eam. — ᵉ ᶠ דור סכך — †tabernaculis — ᵍ ישב — ‡quando eduxi — ʰ יצא — ‡ de solennitatibus — ⁱ יעד

CAP. XXIIII. כד

:dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et

1 †וידבר יהוה אל־משה לאמר:

cōtusum purū oliuę oleum *te ad capiant &* ,Israel filiis Præcipe

2 †צו את־בני ישראל ᵃויקחו אליך שמן זית ᵇזך כתית

testimonij velum Extra .semper lucernā *faciēdū ascēdere*†ad ,luminari‖

3 למאור ᶜלהעלת ᵈנר תמיד: †מחוץ לפרכת ᵉהעדת

facies ad‡ mane vsque vespera à Aharon eam disponet *conuentus*‡tētorio in

באהל מועד יערך אתו אהרן מערב עד־בקר לפני

.vestris generationibus in *seculi** Statutum .semper DOMINI

יהוה תמיד ᶠחקת עולם לדרתיכם:

DOMINI *facies ad*†lucernas disponet mundum candelabrū Super

4 †על המנרה הטהרה יערך את־הנרות לפני יהוה

duodecim *eam* ‡ coques & ,similam accipies Et .semper

5 תמיד: †ולקחת סלת ᵍואפית אתה ʰשתים עשרה

pones Et . vna placenta erit decimarum duarum :placentas

6 חלות שני עשרנים יהיה החלה האחת: ⁱ†ושמת

mundam mensam super *dispositiones** Sex .*dispositionibus duabus*‡ eas

אתם שתים מערכות שש המערכת על השלחן הטהר

erit & ,mundū thus *dispositionem super dabis*‡ Et .DOMINI *facies ad*†

7 לפני יהוה: ᵏ†ונתת על־המערכת לבנה זכה והיתה

die in sabbathi die In† .DOMINO *ignitio** memoriale in panem *ad*‡

8 ללחם לאזכרה אשה ליהוה: †ביום השבת ביום

Israel filiis à ,semper DOMINI *facies ad*‡eum disponet *sabbathi*

השבת יערכנו לפני יהוה תמיד מאת בני־ישראל

loco in eū comedēt & ,eiº filiis & ,Aharon erit Et .*seculi*‖fœdere

9 ברית עולם: ˡ†והיתה לאהרן ולבניו ואכלהו במקום

DOMINI *ignitionibus**de ei *hoc*‡ sanctitatum sanctitas quia ,sancto

קדש כי קדש קדשים הוא לו ᵐמאשי יהוה

filius *ipse &*‡,Israelitidis mulieris filius est egressus Et .*seculi*†statuto

10 חק־עולם: †ויצא בן־ⁿאשה ישראלית והוא בן־

filius *castrametatione*‡in sunt iurgati & :Israel filiorū medio in ,Aegyptij viri

איש מצרי בתוך בני ישראל ᵒוינצו במחנה בן

mulieris filius *nuncupauit**Et . Israelita vir & ,Israelitidis

11 הישראלית ואיש הישראלי: ᵖ†ויקב בן־האשה

.Moseh ad eum adduxerunt Et .maledixit & ,nomen Israelitidis

הישראלית את־השם ויקלל ᵍויביאו אתו אל־משה

.Dan *tribui*† Dibri filia Selomith eius matris nomen &

ושם אמו שלמית בת־דברי ʳלמטה־דן:

.DOMINI *ore super*‡ eis *exponendū ad*‡,custodia in eū posuerunt Et

12 ˢ†ויניחהו במשמר לפרש להם על־פי יהוה:

: dicendo Moseh ad DOMINVS est locutus Et

13 †וידבר יהוה אל־משה לאמר:

omnes fulciāt & ,*castrametationem** extra *ad* maledicum Educ

14 ᵗ†הוצא את־המקלל אל־מחוץ למחנה וסמכו כל־

omnis eum lapident & ,eiº caput super suas manus *audientes*

השמעים את־ידיהם על־ראשו ורגמו אתו כל־

cùm vir Vir :dicendo ,loqueris Israel filios ad Et .cœtus

15 ᵛהעדה: †ואל־בני ישראל תדבר לאמר איש איש כי־

.*suum peccatum* portabit & ,suo Deo maledixerit

יקלל אלהיו ונשא חטאו:

Margin: vt afferant tibi — ‖pro — ᵃ ᵇ לקח זכך — †accēdendū — ᶜ ᵈ עלה נור — ᵉ עוד — ‡ecclesiæ ‡corā Dño *perpetuum erit — ᶠ חקק — † corā Dño ‡ ex ea — ᵍ אפה — ʰ שנה — ⁱ שום — ‡ duobus ordinibus. *ordines †corā Dño. ‡ pones per ordinem — ᵏ נתן — ‡ super * oblatio ignita — ˡ † Per singul sabbatha ‡ corā Dño ‖sempiterno. — ᵐ ⁿ היה אש — ‡ est * oblationibus ignitis †perpetuo. ‡ qui erat — ᵒ איש נצה — ‡ castris *protulit — ᵖ ᵍ נקב בוא — †de tribu — ʳ ˢ נטה ינח — ‡vt exponerent ‡ iuxta sermonem * castra, — ᵗ יצא — qui audierūt, — ᵛ יעד — pœnam peccati sui.

viuet & :tuo Deo à timebis & ;incremētū & vſurā eo cū à accipias Ne

36 אַל־תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ וְחֵי

incremēto in & ,vſurā ad ei dabis nō tuū Argentum .tecum tuus frater

37 אָחִיךָ עִמָּךְ׃ אֶת־כַּסְפְּךָ לֹא־תִתֵּן לוֹ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית

feci exire qui ,veſter Deus DOMINVS Ego .tuum cibum dabis non

38 לֹא־תִתֵּן אָכְלֶךָ׃ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי

exiſtendū ad‡,Chenahā terram vobis *dandum ad* ,Aegypti terra è vos

אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לָתֵת לָכֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן לִהְיוֹת

*fueris vēditus**& ,tecū tuus frater fuerit attenuatus cū Et . Deum in vobis

39 לָכֶם לֵאלֹהִים׃ וְכִי־יָמוּךְ אָחִיךָ עִמָּךְ וְנִמְכַּר־

,mercenarius Tanquam .*ſerui ſeruitutem eo in facies ſeruire* non ,tibi

40 לָךְ לֹא־תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדַת עָבֶד׃ כְּשָׂכִיר

.tibi ſeruiet Iobel annum ad vſque :tecum erit aduena tanquā

כְּתוֹשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ עַד־שְׁנַת הַיֹּבֵל יַעֲבֹד עִמָּךְ׃

,ſuā familiā ad reuertetur & ,ſecū eius filij & ,ipſe *tecum* à egredietur Et

41 וְיָצָא מֵעִמָּךְ הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ וְשָׁב אֶל־מִשְׁפַּחְתּוֹ

quos ,*ipſi* mei ſerui Quia .reuertetur ſuorū patrū poſſeſſionem ad &

42 וְאֶל־אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו יָשׁוּב׃ כִּי־עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר־

.*ſerui*‖ venditione vendētur Nō .Aegypti terra è *eos feci exire*

הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לֹא יִמָּכְרוּ מִמְכֶּרֶת עָבֶד׃

. tuo Deo à timebis & :*duritia in eum in*‡dominaberis Non

43 לֹא־תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ׃

quæ gentibus à ,tibi erunt qui ,tuā ancillā & ,tuū ſeruum Et

44 וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ אֲשֶׁר יִהְיוּ־לָךְ מֵאֵת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר

filiis de inſuper Et .ancillam & ſeruum emetis eis ab ,*vos circum*

45 סְבִיבֹתֵיכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ עֶבֶד וְאָמָה׃ וְגַם מִבְּנֵי

quæ eorū familia è & ,emetis illis ab vobiſcum *peregrinantiū** aduenarum

הַתּוֹשָׁבִים הַגָּרִים עִמָּכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם אֲשֶׁר

.poſſeſſionē in vobis erunt & :veſtra terra in genuerunt quos ,vobiſcū†

עִמָּכֶם אֲשֶׁר הוֹלִידוּ בְּאַרְצְכֶם וְהָיוּ לָכֶם לַאֲחֻזָּה׃

hæreditandū ad ,vos poſt veſtris filiis‡ipſorūmet eritis hæredes Et

46 וְהִתְנַחַלְתֶּם אֹתָם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת

,Iſrael filios veſtros fratres in Et .*operabimini eis in ſeculū*‡in :poſſeſſionē

אֲחֻזָּה לְעֹלָם בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ וּבְאַחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל

fuerit aſſecuta cū Et .*duritia in eum in dominaberis non ſuum fratrem in vir**

47 אִישׁ בְּאָחִיו לֹא־תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ׃ וְכִי תַשִּׂיג

,ſecum tuus frater fuerit attenuatus & ,tecū†aduenæ & ,peregrini manus

יַד גֵּר וְתוֹשָׁב עִמָּךְ וּמָךְ אָחִיךָ עִמּוֹ

.peregrini familiæ ſtirpi vel ,tecū‡inquilino ,peregrino ſe vēdiderit &

וְנִמְכַּר לְגֵר תּוֹשָׁב עִמָּךְ אוֹ לְעֵקֶר מִשְׁפַּחַת גֵּר׃

eius fratribus è vnus :ei erit redemptio ,ſe vendiderit Poſtquam

48 אַחֲרֵי נִמְכַּר גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ אֶחָד מֵאֶחָיו

ſiue ,eū redimet eius patrui filius ſiue ,eius patruus Siue .eum redimet

49 יִגְאָלֶנּוּ׃ אוֹ־דֹדוֹ אוֹ בֶן־דֹּדוֹ יִגְאָלֶנּוּ אוֹ־

,eius *manus eſt aſſecuta*‖aut :eū redimet eius familia è ,eius carnis *ſuperſtite de*

מִשְּׁאֵר בְּשָׂרוֹ מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ יִגְאָלֶנּוּ אוֹ־הִשִּׂיגָה יָדוֹ

annū ad vſq; ,ei *ſe vendi*‡anno ab *ſuo emptore* cū cōputabit Et .ſe redimet &

50 וְנִגְאָל׃ וְחִשַּׁב עִם־קֹנֵהוּ מִשְּׁנַת הִמָּכְרוֹ לוֹ עַד שְׁנַת

,mercenarij dies iuxta;annorū *numero in* ei⁹ vēditionis argentū erit & :Iobel

הַיֹּבֵל וְהָיָה כֶּסֶף מִמְכָּרוֹ בְּמִסְפַּר שָׁנִים כִּימֵי שָׂכִיר

reſtituet *eorum os ad*†,annis in *multi* * adhuc Si .ſecum erit

51 יִהְיֶה עִמּוֹ׃ אִם־עוֹד רַבּוֹת בַּשָּׁנִים לְפִיהֶן יָשִׁיב

annis in remāſerit parum ſi Et .ſuę emptionis argēto de ſuā redēptionē

52 גְּאֻלָּתוֹ מִכֶּסֶף מִקְנָתוֹ׃ וְאִם־מְעַט נִשְׁאַר בַּשָּׁנִים

reſtituet ,*eius annorum os iuxta*‡:ei cōputabit & ,Iobel annum ad vſq:

עַד־שְׁנַת הַיֹּבֵל וְחִשַּׁב־לוֹ כְּפִי שָׁנָיו יָשִׁיב אֶת־

non :ſecum erit anno in annus mercenarius Tanq̄ .ſuā redemptionē

53 גְּאֻלָּתוֹ׃ כִּשְׂכִיר שָׁנָה בְּשָׁנָה יִהְיֶה עִמּוֹ לֹא־

,his in ſe redemerit non ſi Et .tuis oculis in *duritia in* ei dominabitur

54 יִרְדֶּנּוּ בְּפֶרֶךְ לְעֵינֶיךָ׃ וְאִם־לֹא יִגָּאֵל בְּאֵלֶּה

filij *mihi* Quia .ſecum eius filij & ,ipſe ,Iobel anno in egredietur &

55 וְיָצָא בִּשְׁנַת הַיֹּבֵל הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ׃ כִּי־לִי בְנֵי־

terra è *eos feci exire*‡ quos ,*ipſi* mei ſerui ,ſerui Iſrael

יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ

. veſter Deus DOMINVS Ego .Aegypti

מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

CAP. XXVI. כו

erigetis non ſtatuam & ,ſculptile & ,*vana** vobis facietis Non

1 לֹא־תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִם וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה לֹא־תָקִימוּ

vos incuruandum ad‖,veſtra terra in *dabitis*‡non *ſpeculationis*†lapidem & ,vobis

לָכֶם וְאֶבֶן מַשְׂכִּית לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת

,cuſtodietis mea Sabbatha .veſter Deus DOMINVS ego Quia .*eū ſuper*

2 עָלֶיהָ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ

,ābulaueritis meis decretis in Si .Domin⁹ Ego .*timebitis*‖meū ſanctuariū &

3 וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי יְהוָה׃ אִם־בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ

ab eo | [n] לקח | [o] רבה | eduxi | [p] יצא | vt darem | ‡ vt eſſem | [q] נתן [r] היה | *vēdiderit ſe | facies famulari eū famulatu ſeruili. | [s] ישב [t] שנה | te | [v] שוב | ſunt, | eduxi | ‖ſeruili. | [x] יצא | ‡ ei durè, ſed | ſunt in circuitu veſtro, | [y] קנה | *qui peregrinantur | [z] גור | † eſt | [a] ילד | ‡pro | [b] ירש | ‡ perpetuum eis, vt ſeruis vtemini. | * quiſque fratri ſuo non dominabitur durè. | [c] נשג | † qui eſt | ‡ qui eſt | [d] דוד [e] בנה | propinquus | ‖ ſi adepta fuerit manus eo qui emit eum | ‡ quo ſe vendidit ſecundum numerum | [f] יום | * multum fuerit | † ſecundum eos | [g] רבב [h] שוב | ‡ ſecundum annos eius | [i] שנה | durè | [k] רדה | mei ſunt | [l] בנה | ſunt, | ‡ eduxi | [m] יצא | * idola, | [a] עשה [b] יצב | [c] קום | †depictum | ‡ ponetis | ‖ vt incuruetis vos ei. | [d] שבה [e] נתן | [f] שחה [g] ירא | ‖ reuerebimini. | [h] חקק [i] הלך

numero In‡ .ſuum fratrem *vir opprimatis* ne ,tui proximi manu è

15 מִיַּד עֲמִיתֶךָ אַל־תּוֹנוּ אִישׁ אֶת־אָחִיו׃ בְּמִסְפַּר

ꝓuentuū annorū *numero in**:tuo ꝓximo à emes Iobel poſt annorū

שָׁנִים אַחַר הַיּוֹבֵל תִּקְנֶה מֵאֵת עֲמִיתֶךָ בְּמִסְפַּר שְׁנֵי־תְבוּאֹת

,eius emptionē multiplicabis annorum *multitudinis os* Ad† .tibi vendet

16 יִמְכָּר־לָךְ׃ לְפִי רֹב הַשָּׁנִים תַּרְבֶּה מִקְנָתוֹ

numerum quia .eius emptionem minues annorum *paucitatis os ad*‡ &

וּלְפִי מְעֹט הַשָּׁנִים תַּמְעִיט מִקְנָתוֹ כִּי מִסְפַּר

vnuſquiſque decipietis non Et .tibi *vendens*‖ipſe prouentuum

17 תְּבוּאֹת הוּא מֹכֵר לָךְ׃ וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת־

.veſter Deus DOMINVS ego quia ,tuo Deo à timebis Et .ſuū proximum

עֲמִיתוֹ וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

:ea facietis & ,ſeruabitis mea iudicia & ,mea ſtatuta facietis Et

18 וַעֲשִׂיתֶם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם

,ſuum fructum terra dabit Et .*fiduciam ad*‡terram ſuper habitabitis &

19 וִישַׁבְתֶּם עַל־הָאָרֶץ לָבֶטַח׃ וְנָתְנָה הָאָרֶץ פִּרְיָהּ

,dixeritis cū Et .eā ſup *cōfidētiā ad**habitabitis &:ſaturitatē ad comedetis &

20 וַאֲכַלְתֶּם לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם לָבֶטַח עָלֶיהָ׃ וְכִי תֹאמְרוּ

colligemus neq; ,ſeremus non en ?ſeptimo anno in comedem⁹ Quid

מַה־נֹּאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת הֵן לֹא נִזְרָע וְלֹא נֶאֱסֹף אֶת־

,ſexto anno in vobis‡meæ benedictioni præcipiā Et ?noſtrū ꝓuentum

21 תְּבוּאָתֵנוּ׃ וְצִוִּיתִי אֶת־בִּרְכָתִי לָכֶם בַּשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית

annum‡ Seretiſque .annis tribus † prouentum faciet &

22 וְעָשָׂת אֶת־הַתְּבוּאָה לִשְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים׃ וּזְרַעְתֶּם אֵת הַשָּׁנָה

,nonum annum ad vſq; :veteri prouentu de comedetis & ,*octauum*

הַשְּׁמִינִת וַאֲכַלְתֶּם מִן־הַתְּבוּאָה יָשָׁן עַד הַשָּׁנָה הַתְּשִׁיעִת

vendetur non terra Et .vetus comedetis ,eius fructus *venire ad vſque**

23 עַד־בּוֹא תְּבוּאָתָהּ תֹּאכְלוּ יָשָׁן׃ וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכֵר

vos aduenæ & ,peregrini Quoniam .terra *mihi*‡quia ,*exciſionem ad*†

לִצְמִתֻת כִּי־לִי הָאָרֶץ כִּי־גֵרִים וְתוֹשָׁבִים אַתֶּם

.*terræ*‡dabitis redemptionē veſtrę *apprehēſionis*‖terra omni in Et .me apud

24 עִמָּדִי׃ וּבְכֹל אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם גְּאֻלָּה תִּתְּנוּ לָאָרֶץ׃

venerit &,ſua poſſeſſione de‡vēdiderit & ,tuus frater fuerit attenuatus Cū

25 כִּי־יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָכַר מֵאֲחֻזָּתוֹ וּבָא

. ſui fratris *venditionem*‡ redimet & ,*eum ad*‡propinquus illud *redimens*†

גֹאֲלוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו וְגָאַל אֵת מִמְכַּר אָחִיו׃

,eius manus *attigerit & ,redimens ei erit non cum vir** Et

26 וְאִישׁ כִּי לֹא יִהְיֶה־לּוֹ גֹּאֵל וְהִשִּׂיגָה יָדוֹ

annos computabit Et .*eius redemptionis ſufficientiam quaſi*‡inuenerit &

27 וּמָצָא כְּדֵי גְאֻלָּתוֹ׃ וְחִשַּׁב אֶת־שְׁנֵי

:ſibi vendidit qui viro excreſcens reſtituet & ,eius venditionis

מִמְכָּרוֹ וְהֵשִׁיב אֶת־הָעֹדֵף לָאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר־לוֹ

ſufficientiā‡ eius man⁹ inuenerit non ſi Et .ſuam *apprehenſionem*‖ad redibit &

28 וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ׃ וְאִם־לֹא מָצְאָה יָדוֹ דֵּי

annum ad vſq; ,illam ementis manu in eius venditio erit & ,ei *reddendi*

הָשִׁיב לוֹ וְהָיָה מִמְכָּרוֹ בְּיַד הַקֹּנֶה אֹתוֹ עַד שְׁנַת

.ſuam poſſeſſionē ad reuertetur & ,Iobel in egredietur & .Iobel

הַיּוֹבֵל וְיָצָא בַּיֹּבֵל וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ׃

erit & ,*muri*‡ ciuitatis habitationis domum vendiderit cum vir Et

29 וְאִישׁ כִּי־יִמְכֹּר בֵּית־מוֹשַׁב עִיר חוֹמָה וְהָיְתָה

erit *diebus**,eius venditionis *annum conſummandū ad vſque*‡eius redemptio

גְּאֻלָּתוֹ עַד־תֹּם שְׁנַת מִמְכָּרוֹ יָמִים תִּהְיֶה

annum ſibi complendum ad vſq;†fuerit redēpta non ſi Et .eius redemptio

30 גְאֻלָּתוֹ׃ וְאִם לֹא־יִגָּאֵל עַד־מְלֹאת לוֹ שָׁנָה

murus non cui‡ ,ciuitate in ‡ quæ domus conſurget & ,*integrum*

תְמִימָה וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּעִיר אֲשֶׁר־לֹא חֹמָה

.Iobel in egredietur non :eius generationes in illam ementi *exciſionem ad*

לַצְּמִיתֻת לַקֹּנֶה אֹתוֹ לְדֹרֹתָיו לֹא יֵצֵא בַּיֹּבֵל׃

ſuper ,*vndiquaque*‡murus *eis non*‡quibus *atriorum*† domus Et

31 וּבָתֵּי הַחֲצֵרִים אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם חֹמָה סָבִיב עַל־

.egredietur Iobel in & ,ei erit redemptio :*reputabitur**terræ agrum

שְׂדֵה הָאָרֶץ יֵחָשֵׁב גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ וּבַיֹּבֵל יֵצֵא׃

ſeculi‡ redēptio ,eorū poſſeſſionis vrbiū domorū ,Leuitarū ciuitatum Et

32 וְעָרֵי הַלְוִיִּם בָּתֵּי עָרֵי אֲחֻזָּתָם גְּאֻלַּת עוֹלָם

venditio egredietur & ,Leuitis à redimet *qui*‡Et .Leuitis erit

33 תִּהְיֶה לַלְוִיִּם׃ וַאֲשֶׁר יִגְאַל מִן־הַלְוִיִּם וְיָצָא מִמְכַּר־

,Leuitarū vrbiū domus quia :Iobel in eius *apprehēſionis**ciuitas & ,domus

בַּיִת וְעִיר אֲחֻזָּתוֹ בַּיֹּבֵל כִּי בָתֵּי עָרֵי הַלְוִיִּם

ſuburbij ager Et .Iſrael filiorum medio in ,eorū poſſeſſio *ipſa*‡

34 הִוא אֲחֻזָּתָם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּשְׂדֵה מִגְרַשׁ

.eis *hoc ſeculi apprehenſio*‡ quia ,vendetur non eorū ciuitatum

עָרֵיהֶם לֹא יִמָּכֵר כִּי־אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם׃

,tecum eius manus *nutauerit**& ,tuus frater fuerit attenuatus cum Et

35 וְכִי־יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ

.tecum viuet & ,aduena & peregrinus; *eo in corroborabis*†&

וְהֶחֱזַקְתָּ בּוֹ גֵּר וְתוֹשָׁב וָחַי עִמָּךְ׃

decipiatis vnuſquiſque. | ‡ Secundum numerum | [m] ינה | * ſecundum numerum | † Secundum multiplicationem | [n] קנה | ‡ ſecundū diminutionem | ‖vendit | [o] חקק | [p] עשה | *confidenter. | [q] פרה | *confidenter | ‡pro | [r] צוה | † pro | ‡ anno octauo, | *donec veniat | †abſolutè, | ‡mea eſt | [s] גור [t] ישב | ‖poſſeſſionis | ‡pro terra. | ‡aliquid | [v] מוך [x] בוא | †qui redimat | ‡ ſibi, | ‡ venale | *ſi non fuerit viro redemptor, ſed apprehenderit | [y] נשג | ‡ fere quod ſufficit ad ei⁹ redēptionē. | [z] שוב | ‖ poſſeſſionem | ‡ quod ſufficit ad reſtituendum | [a] שנה | ‡ muratæ, | [b] ישב | ‡ donec compleatur ann⁹ | * per annum | [c] תמם [d] יום | †impleto ſibi anno pfecto, | ‡ eſt | ‡ cui eſt murus abſolute | [e] קום [f] דור | †villarum | ‡ non eſt | ‡ in circuitu, ſecundum | [g] בית [h] לוה | *æſtimabitur | ‡perpetua | ‡ quando | *poſſeſſionis | † Iobel, | ‡ eſt | ‡ poſſeſſio perpetua eſt | *declinauerit | [i] מוך [k] מוט | †tenebis eū, vt | [l] גור [m] חיה

decem coquêt &, panis virgam* vobis me frangendo In . inimici manu in

26 בְּיַד־אוֹיֵב׃ בְּשִׁבְרִי לָכֶם מַטֵּה־לֶחֶם וְאָפוּ עֶשֶׂר

;pódere in vestrû panê reddent; ,vno clibano in vestrû panem mulieres

נָשִׁים לַחְמְכֶם בְּתַנּוּר אֶחָד וְהֵשִׁיבוּ לַחְמְכֶם בַּמִּשְׁקָל

mihi* audieritis non hoc in Si Et .saturabimini non & ,comedetis &

27 וַאֲכַלְתֶּם וְלֹא תִשְׂבָּעוּ׃ וְאִם־בְּזֹאת לֹא תִשְׁמְעוּ לִי

furore* in vobiscum ambulabo Et .occursu in† mecum ambulaueritis sed

28 וַהֲלַכְתֶּם עִמִּי בְּקֶרִי׃ וְהָלַכְתִּי עִמָּכֶם בַּחֲמַת

,vestra peccata super† septies ego etiam vos corripiam & :occursus

קֶרִי וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם אַף־אָנִי שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃

vestrarum filiarû carnem &, vestrorû filiorû carnem comedetis Et

29 וַאֲכַלְתֶּם בְּשַׂר בְּנֵיכֶם וּבְשַׂר בְּנֹתֵיכֶם

succidam &, vestra excelsa dissipabo Et .comedetis

30 תֹּאכֵלוּ׃ וְהִשְׁמַדְתִּי אֶת־בָּמֹתֵיכֶם וְהִכְרַתִּי אֶת־

cadauera super vestra cadauera ponam & :vestra solis simulachra

חַמָּנֵיכֶם וְנָתַתִּי אֶת־פִּגְרֵיכֶם עַל־פִּגְרֵי

. vos mea anima abominabitur &, vestrarum contaminationû

גִּלּוּלֵיכֶם וְגָעֲלָה נַפְשִׁי אֶתְכֶם׃

,vestra sanctuaria desolabo &, solitudinê vestras ciuitates dabo Et

31 וְנָתַתִּי אֶת־עָרֵיכֶם חָרְבָּה וַהֲשִׁמּוֹתִי אֶת־מִקְדְּשֵׁיכֶם

ego desolabo Et . vestræ quietis odore in odorabo non &

32 וְלֹא אָרִיחַ בְּרֵיחַ נִיחֹחֲכֶם׃ וַהֲשִׁמֹּתִי אֲנִי אֶת־

.ea in habitantes vestri inimici eam super obstupescêt; .terram

הָאָרֶץ וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אֹיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ׃

.gladium vos post euacuabo &, gentes in dispergam vos Et

33 וְאֶתְכֶם אֱזָרֶה בַגּוֹיִם וַהֲרִיקֹתִי אַחֲרֵיכֶם חָרֶב

.solitudo erunt vestræ ciuitates &, desolata vestra terra erit Et

וְהָיְתָה אַרְצְכֶם שְׁמָמָה וְעָרֵיכֶם יִהְיוּ חָרְבָּה׃

diebus cunctis suas cessationes terra volet Tunc

34 אָז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ כֹּל יְמֵי

cessabit† Tunc .vestrorû inimicorû terra in vos &, fuerit desolata*

הֳשַׁמָּה וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם אָז תִּשְׁבַּת

,fuerit desolata* diebus Omnibus .suas cessationes volet & ,terra

35 הָאָרֶץ וְהִרְצָת אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ׃ כָּל־יְמֵי הָשַּׁמָּה

vos habitando in†, vestris cessationibus† in cessauit non quibus , requiescet

תִּשְׁבֹּת אֵת אֲשֶׁר לֹא־שָׁבְתָה בְּשַׁבְּתֹתֵיכֶם בְּשִׁבְתְּכֶם

molliciem† inducam &, vobis in relictis* Et .eam super

36 עָלֶיהָ׃ וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם וְהֵבֵאתִי מֹרֶךְ

vox* eos persequetur & :eorum inimicorum terris in ,eorum cor in

בִּלְבָבָם בְּאַרְצֹת אֹיְבֵיהֶם וְרָדַף אֹתָם קוֹל

.persequens† non &, cadêt &, gladij fugam fugient &, impulsi folij

עָלֶה נִדָּף וְנָסוּ מְנֻסַת־חֶרֶב וְנָפְלוּ וְאֵין רֹדֵף׃

,gladij facie à tanquam suum fratrem in vnusquisq; impingent Et

37 וְכָשְׁלוּ אִישׁ־בְּאָחִיו כְּמִפְּנֵי־חֶרֶב

.vestrorum inimicorû cõspectus ad† erectio vobis erit non & :no persequês &

וְרֹדֵף אָיִן וְלֹא־תִהְיֶה לָכֶם תְּקוּמָה לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃

.vestrorû inimicorû terra vos comedet† &, gêtibus in peribitis Et

38 וַאֲבַדְתֶּם בַּגּוֹיִם וְאָכְלָה אֶתְכֶם אֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם׃

terris in , sua peruersitate in contabescent vobis in reliqui* Et

39 וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם יִמַּקּוּ בַּעֲוֺנָם בְּאַרְצֹת

. liquefient secû suorum patrû iniquitatibus in† etiam & :vestrorû inimicorû

אֹיְבֵיכֶם וְאַף בַּעֲוֺנֹת אֲבֹתָם אִתָּם יִמָּקּוּ׃

suorum patrum iniquitatem &, suam iniquitatem confitebuntur Et

40 וְהִתְוַדּוּ אֶת־עֲוֺנָם וְאֶת־עֲוֺן אֲבֹתָם

âbulauerût qua etiam & ;me in sunt præuaricati qua suâ præuaricationê† iuxta

בְּמַעֲלָם אֲשֶׁר מָעֲלוּ־בִי וְאַף אֲשֶׁר־הָלְכוּ

inducã Et . cum illis in ambulabo Ego etiam . casu in† mecum

41 עִמִּי בְּקֶרִי׃ אַף־אֲנִי אֵלֵךְ עִמָּם בְּקֶרִי וְהֵבֵאתִי

,incircũcisũ eorũ cor se humiliabit tũc vel :eorũ inimicorũ terra in eos

אֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם אוֹ־אָז יִכָּנַע לְבָבָם הֶעָרֵל

etiã &, Iahacob mei pacti recordabor Et .suâ iniquitatê volent† tunc &

42 וְאָז יִרְצוּ אֶת־עֲוֺנָם׃ וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף

terræ &, recordabor Abraham mei pacti etiam &, Ischac mei pacti

אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ

.suas cessationes volet & , eis ab relinquetur terra Et .ero memor

43 אֶזְכֹּר׃ וְהָאָרֶץ תֵּעָזֵב מֵהֶם וְתִרֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ

quod eo in & quo eo ,suam iniquitatem volent† ipsi & ,eis ab desolando in

בָּהְשַׁמָּה מֵהֶם וְהֵם יִרְצוּ אֶת־עֲוֺנָם יַעַן וּבְיַעַן

.eorû anima est abominata mea decreta & ,reprobauerunt meis iudicijs in†

בְּמִשְׁפָּטַי מָאָסוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי גָּעֲלָה נַפְשָׁם׃

non suorum inimicorû terra in eos existendo in istud quoque etiam* Et

44 וְאַף־גַּם־זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם לֹא־

irritû faciendû ad, eos côsiciêdos ad†, eos sum abominat° nõ &, eos reprobaui

מְאַסְתִּים וְלֹא־גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר

.eorum Deus DOMINUS ego Quia :eis cum meum pactum

בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃

Dum cõfregero ‡baculum מַטֵּה אָפָה אֲנָשִׁים שׁוּב *me, ‡ex aduerso. ‡furore ex aduerso, *propter יָחֵם בָּמָה imagines vestras, idolorum vestrorum, in desolationem, odorem נוּחַ qui habitant euaginabo in destructionem. perficiet sabbatha sua שָׁבַת *quibus †criis requiescet *perficiet sabbatha sua. *quibus †sabbathis †dum habitastis in ea. יָשַׁב בּוֹא *qui remanserint †teneritudine *sonus †erit qui persequatur. נוּס *erit: coram inimicis vestris. †consumet *qui remanserint ex vobis, dissoluentur propter iniquitatem suam, מָקַק עָוֹן †propter iniquitates יָדָה *ex aduerso. קָרָה הָלַךְ *expiabunt †cum רָצָה *cum perficiet sabbatha sua, quando desolata fuerit *expiabunt שָׁמֵם ‡iudicia mea חָקַק *esto id ita sit, tamen cũ essent הָיָה כָּלָה †vt cõsumere פּוּר

vestras pluuias dabo Et :ea feceritis &, seruaueritis mea præcepta &

4 וְאֶת־מִצְוֺתַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם׃ וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם

.suû fructû dabit agri arbor &, suâ productionê terra dabit &, suo tẽpore in

בְּעִתָּם וְנָתְנָה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פִּרְיוֹ׃

.semetê apprehêdet vindemia & ,vindemiam tritura vobis assequetur Et

5 וְהִשִּׂיג לָכֶם דַּיִשׁ אֶת־בָּצִיר וּבָצִיר יַשִּׂיג אֶת־זָרַע

.vestra terra in fiducia ad† habitabitis &, satietatê ad vestrum panê comedetis &

וַאֲכַלְתֶּם לַחְמְכֶם לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם לָבֶטַח בְּאַרְצְכֶם׃

faciam cessare & :exterrês non &, iacebitis & ,terra in pacem dabo Et

6 וְנָתַתִּי שָׁלוֹם בָּאָרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין מַחֲרִיד וְהִשְׁבַּתִּי

. vestra terra in† transibit non gladius & ,terra è malam viuentem*

חַיָּה רָעָה מִן־הָאָרֶץ וְחֶרֶב לֹא־תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם׃

.gladium ad vestras facies ad† cadent & ;vestros inimicos persequemini Et

7 וּרְדַפְתֶּם אֶת־אֹיְבֵיכֶם וְנָפְלוּ לִפְנֵיכֶם לֶחָרֶב׃

milliaria* vobis ex centum & ;cêtum ,quinque vobis ex persequêtur Et

8 וְרָדְפוּ מִכֶּם חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רְבָבָה

.gladium ad vestras facies ad vestri inimici cadent & :persequentur

יִרְדֹּפוּ וְנָפְלוּ אֹיְבֵיכֶם לִפְנֵיכֶם לֶחָרֶב׃

:vos faciâ multiplicare & ,vos faciâ fructificare & ,vos ad me vertam Et

9 וּפָנִיתִי אֲלֵיכֶם וְהִפְרֵיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבֵּיתִי אֶתְכֶם

veterascens vetus comedetis Et .vobiscum meum pactum statuam &

10 וַהֲקִימֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם׃ וַאֲכַלְתֶּם יָשָׁן נוֹשָׁן

meam habitationem ponam Et .egredi facietis noui facie à vetus &

11 וְיָשָׁן מִפְּנֵי חָדָשׁ תּוֹצִיאוּ׃ וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי

ambulabo Et . vos mea anima reprobabit* nõ & ;vestri medio in

12 בְּתוֹכְכֶם וְלֹא־תִגְעַל נַפְשִׁי אֶתְכֶם׃ וְהִתְהַלַּכְתִּי

.populum in mihi eritis vos & ;Deum in vobis ero & ,vestri medio in

בְּתוֹכְכֶם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם׃

terra è vos feci egredi qui ,vester Deus DOMINUS Ego

13 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ

,vestri iugi vectes confregi & : serui eis existendo non à ,Aegypti

מִצְרַיִם מִהְיֹת לָהֶם עֲבָדִים וָאֶשְׁבֹּר מֹטֹת עֻלְּכֶם

neq; ,mihi* audieritis non si Et . erectas* vos feci incedere &

14 וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת׃ וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא

meis decretis in* si Et .ista præcepta omnia feceritis

15 תַעֲשׂוּ אֵת כָּל־הַמִּצְוֺת הָאֵלֶּה׃ וְאִם־בְּחֻקֹּתַי

non ad†, vestra anima fuerit abominata mea iudicia si & ;reprobaueritis

תִּמְאָסוּ וְאִם אֶת־מִשְׁפָּטַי תִּגְעַל נַפְשְׁכֶם לְבִלְתִּי

ego Etiam :meum pactum irritû faciendû ad†, mea præcepta omnia faciendum

16 עֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֺתַי לְהַפְרְכֶם אֶת־בְּרִיתִי׃ אַף־אֲנִי

.phthisim &, terrorem vos super faciâ visitare &, vobis hæc faciam

אֶעֱשֶׂה־זֹּאת לָכֶם וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בֶּהָלָה אֶת־הַשַּׁחֶפֶת

feretis & ;animam afficientes† dolore & , oculos consumêtes ,ossium ardorem* &

וְאֶת־הַקַּדַּחַת מְכַלּוֹת עֵינַיִם וּמְדִיבֹת נָפֶשׁ וּזְרַעְתֶּם

meas faciê† dabo Et . vestri inimici illud comedêt &, vestrû semê vacuû in†

17 לָרִיק זַרְעֲכֶם וַאֲכָלֻהוּ אֹיְבֵיכֶם׃ וְנָתַתִּי פָנַי

:vos in* dominabuntur & ;vestris inimicis coram cædemini & ,vos in

בָּכֶם וְנִגַּפְתֶּם לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם וְרָדוּ בָכֶם

ad vsque† si Et . vos persequens† nô &, fugietis & ,vos odio habêtes

18 שֹׂנְאֵיכֶם וְנַסְתֶּם וְאֵין־רֹדֵף אֶתְכֶם׃ וְאִם עַד־

super† septies vos corripiendum ad* addam &, mihi* audieritis non hæc

אֵלֶּה לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְיָסַפְתִּי לְיַסְּרָה אֶתְכֶם שֶׁבַע עַל־

dabo &, vestræ fortitudinis superbiam conteram Et . vestra peccata

19 חַטֹּאתֵיכֶם׃ וְשָׁבַרְתִּי אֶת־גְּאוֹן עֻזְּכֶם וְנָתַתִּי

consumetur Et . æs sicut vestram terram &, ferrû sicut vestros cælos

20 אֶת־שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל וְאֶת־אַרְצְכֶם כַּנְּחֻשָׁה׃ וְתַם

lignum* & ,suam productionem terra dabit non &, vestra virtus† vanû in

לָרִיק כֹּחֲכֶם וְלֹא־תִתֵּן אַרְצְכֶם אֶת־יְבוּלָהּ וְעֵץ

nec ,occursu in† mecû ambulaueritis si Et .suum fructum dabit non terræ

21 הָאָרֶץ לֹא יִתֵּן פִּרְיוֹ׃ וְאִם־תֵּלְכוּ עִמִּי קֶרִי וְלֹא

,septies percussionem vos super addam &, mihi audire volueritis

תֹאבוּ לִשְׁמֹעַ לִי וְיָסַפְתִּי עֲלֵיכֶם מַכָּה שֶׁבַע

orbabit* & , agri viuentem vos in mittam Et . vestra peccata iuxta

22 כְּחַטֹּאתֵיכֶם׃ וְהִשְׁלַחְתִּי בָכֶם אֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְשִׁכְּלָה

desolabûtur & :vos minuet ac, vestrû animal succidet & ,vos

אֶתְכֶם וְהִכְרִיתָה אֶת־בְּהֶמְתְּכֶם וְהִמְעִיטָה אֶתְכֶם וְנָשַׁמּוּ

ambulaueritis sed , mihi fueritis eruditi non his in si Et . vestræ viæ

23 דַּרְכֵיכֶם׃ וְאִם־בְּאֵלֶּה לֹא תִוָּסְרוּ לִי וַהֲלַכְתֶּם

:occursu in* vobiscum ego etiam ambulabo Et occursu† mecum

24 עִמִּי קֶרִי׃ וְהָלַכְתִּי אַף־אֲנִי עִמָּכֶם בְּקֶרִי

.vestra peccata super septies ego etiam vos percutiam &

וְהִכֵּיתִי אֶתְכֶם גַּם־אָנִי שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃

colligemini &, fœderis vindictam vindicantê gladium vos super inducam Et

25 וְהֵבֵאתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב נֹקֶמֶת נְקַם־בְּרִית וְנֶאֱסַפְתֶּם

dabimini & ,vestri medio in pestilentiam mittã Et . vestras ciuitates ad

אֶל־עָרֵיכֶם וְשִׁלַּחְתִּי דֶבֶר בְּתוֹכְכֶם וְנִתַּתֶּם

צָוָה פָּרָה fructũ suum. apprehendet apud vos נָשַׂג דּוּשׁ ‡confidenter dormietis autem, שָׁבַת *erit *bestiam †per terram vestram. רוּעַ *coram vobis gladio. coram vobis gladio. *decê millia crescere פָּנָה רָבָה quod veterascit, †ppter nouû educetis. ‡tabernaculû meum יָצָא נָתַן ‡abominabitur הָיָה eduxi vt non essetis *מוּט עֹל erecta ceruice. *me, הָלַךְ קוּם *decreta mea עָשָׂה צָוָה חָקַק †vt non faciatis *ad irritâdû פּוּר ‡corporis inflationem, ‡tabificâ febrem quæ cõsumant †afficiant כָּלָה דָּאַב ‡frustra, ‡iram meam נָתַן רָדָה *vobis, †erit *adhuc in his נוּם me, *vt corrigam †propter תָּמַם כֹּחַ ‡labor vester, fructû suum, *arbor *ex aduerso, פָּרָה קָרָה אָבָה נָכָה ‡bestiam חַיָּה שָׁמַם *orbos faciet יָסַר *ex aduerso. קָרָה propter נָכָה ‡vltorem vltionis בּוֹא נָתַן trademini

terra è eos feci exire quos ,primorum pacti eis recordabor Et
45 וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ
DOMINVS Ego .Deum in eis existendum ad ,gentiū oculis in Aegypti
מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה׃
DOMINVS dedit quæ leges & ,iudicia & decreta Hæc
46 אלה החקים והמשפטים והתורת אשר נתן יהוה
.Mosch manu in ,Sinai monte in ,Israel filios inter & ,se inter
בינו ובין בני ישראל בהר סיני ביד משה׃

CAP. XXVII. כז

:dicendo ,Mosch ad DOMINVS est locutus Et
1 וידבר יהוה אל משה לאמר׃
separauerit cùm Vir :eos ad dices & ,Israel filios ad Loquere
2 דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם איש כי יפלא
,tua ordinatio erit Et .DOMINO animarum tua ordinatione in votum
נדר בערכך נפשת ליהוה׃ 3 והיה ערכך
,annorum sexaginta filium ad vsq; & ,annorum viginti filio à masculi
הזכר מבן עשרים שנה ועד בן ששים שנה
.sanctitatis seclo in argenti secli quinquaginta tua ordinatio erit &
והיה ערכך חמשים שקל כסף בשקל הקדש׃
.secli triginta tua ordinatio erit & ,ipsa fœmina si Et
4 ואם נקבה הוא והיה ערכך שלשים שקל׃
erit & ,annorum viginti filiū ad vsq; & ,annorū quinq; filio à si Et
5 ואם מבן חמש שנים ועד בן עשרים שנה והיה
.secli decem ,fœminæ & :secli viginti masculi tua ordinatio
ערכך הזכר עשרים שקלים ולנקבה עשרת שקלים׃
tua ordinatio erit & ,annorū quinq; filiū ad vsq; & ,mēsis filio à si Et
6 ואם מבן חדש ועד בן חמש שנים והיה ערכך
secli tres ,tua ordinatio fœminæ & :argēti secli quinque ,masculi
הזכר חמשה שקלים כסף ולנקבה ערכך שלשת שקלים
masculus si ,supra & annorum sexaginta filio à si Et .argenti
כסף׃ 7 ואם מבן ששים שנה ומעלה אם זכר
.secli decem ,fœminæ & :secli quindecim ,tua ordinatio erit &
והיה ערכך חמשה עשר שקל ולנקבה עשרה שקלים׃
,sacerdote coram eū faciet stare &,tua ordinatione ab ipse est attenuatus si Et
8 ואם מך הוא מערכך והעמידו לפני הכהן
,voventis manus apprehendet quod si Super ,sacerdos eū faciet ordinare &
והעריך אתו הכהן על פי אשר תשיג יד הנדר
faciet appropinquare quo animal si Et .sacerdos eū faciet ordinare
יעריכנו הכהן׃ 9 ואם בהמה אשר
DOMINO eo ex dederit quo omne ,DOMINO appropinquationem eo ex
יקריבו ממנה קרבן ליהוה כל אשר יתן ממנו ליהוה
bonum ,illud cōmutabit neq; ,illud permutabit Non .sanctitas erit
יהיה קדש׃ 10 לא יחליפנו ולא ימיר אתו טוב
animal commutauerit cōmutando si Et .bono in malū vel ,malo in
ברע או רע בטוב ואם המר ימיר בהמה
.sanctitas erit eius commutatio & ,illud erit & ,animali in
בבהמה והיה הוא ותמורתו יהיה קדש׃
eo ex faciet appropinquare non quo ,immundum animal omne si Et
11 ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה
.sacerdotis aspectui ad animal statuet & ,DOMINO appropinquationē
קרבן ליהוה והעמיד את הבהמה לפני הכהן׃
tua ordinatione iuxta :malū inter & bonū inter illud sacerdos ordinabit Et
12 והעריך הכהן אתה בין טוב ובין רע כערכך
ei quintā addet & ,illud redemerit redimēdo si Et .erit sic ,sacerdos ô
הכהן כן יהיה׃ 13 ואם גאל יגאלנה ויסף חמישתו
sanctitatem suā domum sanctificauerit cū vir Et .tuam ordinationem super
על ערכך׃ 14 ואיש כי יקדש את ביתו קדש
quod fcdm ,malam inter & bonam inter sacerdos eā ordinabit & ,DOMINO
ליהוה והעריכו הכהן בין טוב ובין רע כאשר
redemerit sanctificans si Et .constabit sic ,sacerdos eam ordinauerit
יעריך אתו הכהן כן יקום׃ 15 ואם המקדיש יגאל
erit & ,eum super tua ordinationis argenti quintam addet & ,suā domum
את ביתו ויסף חמישית כסף ערכך עליו והיה
,DOMINO vir sanctificauerit suę apprehēsionis agro de si Et .ipsi
לו׃ 16 ואם משדה אחזתו יקדיש איש ליהוה

hordeorum chomer semen ,eius seminis os ad tua æstimatio erit &
והיה ערכך לפי זרעו זרע חמר שעורים
sanctificauerit Iobel anno ab Si .argenti seclis quinquaginta in
בחמשים שקל כסף׃ 17 אם משנת היבל יקדיש
sanctificauerit Iobel post si Et .stabit tua ordinatione iuxta ,suū agrū
שדהו כערכך יקום׃ 18 ואם אחר היבל יקדיש
annorum os super argentum sacerdos ei supputabit & ,suū agrum
שדהו וחשב לו הכהן את הכסף על פי השנים
.tua ordinatione de diminuetur & ;Iobel annū ad vsque ,residuorum
הנותרת עד שנת היבל ונגרע מערכך׃
addet & ;eum sanctificans agrum redemerit redimendo si Et
19 ואם גאל יגאל את השדה המקדיש אתו ויסף
non si Et .ei stabit & ,eum super tua ordinationis argenti quintam
חמשית כסף ערכך עליו וקם לו׃ 20 ואם לא
non ;alteri viro agrum vendiderit si & ,agrum redemerit
יגאל את השדה ואם מכר את השדה לאיש אחר לא
sanctitas ,Iobel in eum exeundo in ager erit Et .vltra redimetur
יגאל עוד׃ 21 והיה השדה בצאתו ביבל קדש
.eius apprehensio erit sacerdoti :anathematis ager sicut ,DOMINO
ליהוה כשדה החרם לכהן תהיה אחזתו׃
,suæ possessionis agro de non qui ,suæ emptionis agrum si Et
22 ואם את שדה מקנתו אשר לא משדה אחזתו
numerum sacerdos ei supputabit Et :DOMINO sanctificauerit
יקדיש ליהוה׃ 23 וחשב לו הכהן את מכסת
,ipsa die in tuam ordinationem dabit ;Iobel annū ad vsq; tuæ ordinationis
הערכך עד שנת היבל ונתן את הערכך ביום ההוא
quem ad ager reuertetur Iobel anno In .DOMINO sanctitatē
קדש ליהוה׃ 24 בשנת היובל ישוב השדה לאשר
tua ordinatio omnis Et .terræ possessio ipsi quem ad ,eo ab eum emit
קנהו מאתו לאשר לו אחזת הארץ׃ 25 וכל ערכך
.Sechel erit obolorum Viginti .sanctuarij seclo in erit
יהיה בשקל הקדש עשרים גרה יהיה השקל׃
,animali in DOMINO primitiabitur quod primogenitum Veruntamen
26 אך בכור אשר יבכר ליהוה בבהמה
.ipse DOMINO agnus siue ,bos siue :illud vir sanctificabit non
לא יקדיש איש אתו אם שור אם שה ליהוה הוא׃
ei quintā addet & ,tua æstimatione redimet & ,immundo animali in si Et
27 ואם בבהמה הטמאה ופדה בערכך ויסף חמשתו
oēm Veruntamē .tua æstimatione in vendetur & ,redimatur nō si & :eā super
עליו ואם לא יגאל ונמכר בערכך׃ 28 אך כל
,homine ab ,ei quæ omnibus ex DOMINO vir occidet quam occisionem
חרם אשר יחרם איש ליהוה מכל אשר לו מאדם
omne .redimetur neq; ,vēdetur nō eius possessionis agro ab & ,animali &
ובהמה ומשדה אחזתו לא ימכר ולא יגאל כל
chærem Omne .DOMINO ipsum sanctitatū sanctitas anathema
חרם קדש קדשים הוא ליהוה׃ 29 כל חרם
.morietur moriendo :redimetur non ,homine ab occidetur quod
אשר יחרם מן האדם לא יפדה מות יומת׃
DOMINO ,ligni fructu de ,terræ semine de terræ decima omnis Et
30 וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ ליהוה
,sua decima de vir redemerit redimendo si Et .DOMINO sanctitas ,illud
הוא קדש ליהוה׃ 31 ואם גאל יגאל איש ממעשרו
omnis ,pecoris & bouis decima omnis Et .eam super addet ei quintā
חמשיתו יסף עליו׃ 32 וכל מעשר בקר וצאן כל
.DOMINO sanctitas erit decimum ,virga sub transibit quod
אשר יעבר תחת השבט העשירי יהיה קדש ליהוה׃
cōmutando si Et .illud pmutabit nō & ,malū ad bonū inter quæret Non
33 לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו ואם המר
non ,sanctitas erit ,eius commutatio & ,illud erit & illud commutauerit
ימירנו והיה הוא ותמורתו יהיה קדש לא
DOMINVS præcepit quæ præcepta Ista .redimetur
יגאל׃ 34 אלה המצות אשר צוה יהוה את
.Sinai monte in ,Israel filios ad Mosch
משה אל בני ישראל בהר סיני׃

Marginal notes (left): secundū sementem / sementis cori / שנה æstimatione confirmabitur. / secundū annos qui remanent / יתר qui sanctificauit / quintā partē / secundum æstimationē tuam / confirmabitur / קום / cùm exierit / יצא / possessio est / קנה / כסס æstimationis æstimationē / eum à quo iste emit, ad eū cuius est / æstimatio est / offertur / ouis / est / fuerit ex animalibus immundis, / partem omnis consecratio, quam consecrabit / sunt / Omnis consecratio / erit / Omnis con secratio quæ coſecrabitur / arboris, Domini est / פרה / partem bou, & ouiū, & cuiuscūq; aīalis quod transit / vtrum bonū an malum, / רעע / מיר / sunt / צוה / per

Marginal notes (right): יצא educi / vt essem / sunt / ירה per manum / si permutare voluerit votum secundum æstimationem / æstimatio / ערך / æstimatio secundum seclum fuerit, / æstimatio / æstimatio / æstimatio / æstimatio / pauperior est æstimatione / מוך / æstimare / Secundum quod apprehendit / æstimabit / נשג / fuerit de quo offerunt oblationem / de quo / pro / מיר / רעע / cum / quod commutatum est cum eo / fuerit de quo non offerunt oblationem / coram sacerdote. / æstimabit / tam bonum quàm malū: / partem / secundum æstimationē / æstimabit / רעע / tam bonam quàm malā, / æstimauerit / confirmabitur. / secundum æstimationē tuam / quidpiam / possessionis

נשלם ספר ויקרא
Finis libri Leuitici.

LIBER NVMERI, HEBRAICE וידבר, ID EST, ET LOCVTVS EST.

CAP. I. א

ET Mosch ad DOMINVS est locutus
1 וידבר יהוה אל־משה
vna in ,cōuētus tabernaculo in ,Sinai deserto in
במדבר סיני באהל [a] מועד באחד
eos egrediendo ,secūdo anno in ,secundi mensis
לחדש [b] השני בשנה השנית [c] לצאתם
: dicendo ,Aegypti terra è
מארץ מצרים לאמר ׃
,suas familias ad ‡ Israel filiorum cœtus omnis caput Tollite
2 [d] † שאו את־ראש כל־עדת בני־ישראל למשפחתם
. sua capita ad ‡ masculū omnē nominum numero in †,suorum patrū domui*
לבית אבתם במספר שמות כל־זכר לגלגלתם ׃
,Israel in exercitum ‡ egredientē omnē ,supra & ,annorum viginti filio A
3 † מבן עשרים שנה ומעלה כל־יצא צבא בישראל
erunt vobiscum Et . Aharon & tu ,suos exercitus ad † eos visitabitis*
4 תפקדו אתם לצבאתם אתה ואהרן ׃ † ואתכם [e] יהיו
. ipse* suorum patrū domus caput ‡ Vir .tribui vir vir ‡
איש איש [f] למטה איש ראש לבית־אבתיו הוא ׃
,Reubē Ipsi ‡ .vobiscū stabunt qui virorum nomina † hæc Et
5 † ואלה שמות האנשים אשר יעמדו אתכם לראובן
.Saddai Suri filius Selumiel ,Simhon Ipsi ‡ . Sedeur filius Elisur
6 אליצור בן־שדיאור ׃ † לשמעון שלמיאל בן־צורישדי ׃
Nethanel ,Issachar ‡ . Hamminadab filius Nachson ,Iehudah Ipsi ‡
7 † ליהודה נחשון בן־עמינדב ׃ † ליששכר נתנאל
8 . Chelon filius Eliab ,Zebulun ‡ . Suhar filius
בן־צוער ׃ † לזבולן אליאב בן־חלן ׃
9 ,Menasseh*.Hammihud filius Elisamah ,Ephraim Ipsi*,Ioseph Filiis*
10 † לבני יוסף לאפרים אלישמע בן־עמיהוד למנשה
. Ghidhoni filius Abidan ,Biniamin Ipsi ‡ . Pedahsur filius Ghamliel
11 גמליאל בן־פדהצור ׃ † לבנימן אבידן בן־גדעני ׃
filius Paghiel ,Aser † . Hamisaddai filius ,Achihezer ,Dan †
12 † לדן אחיעזר בן־עמישדי ׃ † לאשר פגעיאל בן־
13 ,Napthali ‡ . Dehuel filius Eliasaph ,Ghad ‡ . Hochran
14 עכרן ׃ † לגד אליסף בן־דעואל ׃ † לנפתלי
tribuum prælati ,cœtus conuocati ‖ Isti . Henan filius Achirah
15 אחירע בן־עינן ׃ † אלה קריאי העדה נשיאי [g] מטות
16 Moseh accepit Et . ipsi Israel millium capita ‡,suorum patrum
17 אבותם ראשי אלפי ישראל הם ׃ [h] † ויקח משה
. nominibus in sunt nuncupati* qui ,istos viros Aharon &
ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות ׃
.secundi mensis vna in fecerunt congregare cœtum omnem Et
18 † ואת כל־ [i] העדה הקהילו באחד לחדש [k] השני
numero in ‖,suorum patrum domui ‡,suas familias super se adgenerarunt † &
ויתילדו על־משפחתם לבית אבתם במספר
. sua capita ad ‡ ,suprà & ,annorum viginti filio à ,nominum
שמות מבן עשרים שנה ומעלה לגלגלתם ׃
deserto in eos visitauit* & ,Moseh DOMINVS præcepit Quemadmodū
19 † כאשר צוה יהוה את־משה ויפקדם במדבר
,eorum ‡ generationes †,Israel primogeniti Reuben filij fuerunt Et . Sinai
20 סיני ׃ † ויהיו בני־ראובן בכר ישראל [l] תולדתם
,sua capita ad* ,nominū numero in ‡,suorū patrū domū ad ‖,suas familias ad ‖
למשפחתם לבית אבתם במספר שמות לגלגלתם
.exercitum ‖ egrediēs oīs ,supra & ,annorum viginti filio à masculus omnis
כל־זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא׃
-quin & ,millia quadraginta & sex ,Reuben virgæ ‡ eorum Visitati †
21 † פקדיהם למטה ראובן ששה וארבעים אלף וחמש
,suas familias ad † ,suas generationes*,Simhon Filiis Ipsis ‡ . genti
22 [m] מאות ׃ † לבני שמעון תולדתם למשפחתם
omnis ,sua capita ad*,nominū numero in ‡ ei[9] visitati ‖,suorū patrū domū ad
לבית אבתם פקדיו במספר שמות לגלגלתם כל־
.pugnam egrediens omnis ,supra & ,annorum viginti filio à masculus
זכר מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא׃

[a] ecclesiæ, יעד
[b] quo egressi sunt
[c] שנה יצא
Capite summam ‡ per
[d] נשא
*per domum †secundum numerum ‡ per ‡ad pugnam *numerabitis † per
[e] היה
[f] נטה ‡singuli viri per tribus. ‡ princeps * erit. † sunt ‡ De
‡ De
* De
‡ De
† De
‡ De
‖ sunt maiores synagogæ, principes
[g] קרואי קרא
[h] נטה
‡ & duces * numerati sunt per nomina.
[i] לקח יעד
[k] שנה
† ostensi sunt genealogiæ eorum per ‡ per domum ‖ iuxta numerum ‡ per ‖ ad pugnam. * numerauit † per ‡ suas, ‖ per ‡ secundum numerum * per † Numerati ‡ de tribu ‡ De * per † per
[m] מאה
‡ per ‖ numerati ‡ secundum numerum * per

Numerati ‡ de tribu .tre & ,millia quinquaginta & ,nouē ,Simhon tribui ‡ eorum Visitati
23 † פקדיהם למטה שמעון תשעה וחמשים אלף ושלש
domū ad ‖,suas familias ad ,eorum ‡ generationes † Ghad Filiis* . centi
24 מאות ׃ † לבני גד תולדתם למשפחתם לבית
,supra & ,annorū viginti filio à ,nominum numero in ‡,suorū patrum
אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה
quinque ,Ghad tribui* eorum Visitati . exercitum egrediens omnis
25 כל יצא צבא ׃ † פקדיהם למטה גד חמשה
,Iehudah Filiis † . quinquaginta & sexcenti & ,millia quadraginta &
26 וארבעים אלף ושש מאות וחמשים ׃ † לבני יהודה
numero in ‡,suorum patrū domum ad ‖,suas familias ad ,eorum generatioēs †
תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר
.exercitum ‡ egrediens omnis ,supra & ,annorum viginti filio à ,nominum
שמת מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא צבא ׃
,millia septuaginta & ,quatuor ,Iehudah tribui* eorum Visitati
27 † פקדיהם למטה יהודה ארבעה ושבעים אלף
,suas familias ad ,eorū ‖ generationes ‡,Issachar Filiis † . sexcenti &
28 ושש מאות ׃ † לבני יששכר [n] תולדתם למשפחתם
,annorum viginti filio à ,nominum numero in*,suorum patrū domū ad ‡
לבית אבתם במספר שמת מבן עשרים שנה
,Issachar tribui ‡ eorum Visitati . exercitum † egrediens omnis ,supra &
29 ומעלה כל יצא צבא ׃ † פקדיהם [o] למטה יששכר
.quadringenti & ,millia quinquaginta & ,quatuor
ארבעה וחמשים אלף וארבע [p] מאות ׃
,suorū patrū domū ad †,suas familias ad ,eorū* generatioēs ‖ Zebulun Filiis ‡
30 † לבני זבולן תולדתם למשפחתם לבית אבתם
egrediens omnis ,supra & ,annorum viginti filio à ,nominum numero in ‡
במספר שמת מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא
,millia quinquaginta & septē ,Zebulun tribui* eorum Visitati .exercitum*
31 צבא ׃ † פקדיהם למטה זבולן שבעה וחמשים אלף
,eorū ‖ generationes ‡ Ephraim filiis †,Ioseph Filijs † . quadringenti &
32 וארבע מאות ׃ † לבני יוסף לבני אפרים תולדתם
viginti filio à nominum numero in*,suorū patrū domū ad ‡,suas familias ad
למשפחתם לבית אבתם במספר שמת מבן עשרים
tribui ‡ eorum Visitati . exercitum † egrediens omnis ,supra & ,annorum
33 שנה ומעלה כל יצא צבא ׃ † פקדיהם למטה
. quingenti & ,millia quadraginta ,Ephraim
אפרים ארבעים אלף וחמש מאות ׃
domum ad ‡,suas familias ad ,eorum † generationes* Menasseh Filiis ‡
34 † לבני מנשה תולדתם למשפחתם לבית
omnis ,supra & ,annorum viginti filio à nominū numero in ‡,suorū patrum
אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה כל
triginta & duo ,Menasseh tribui † eorum Visitati . exercitum* egrediens
35 יצא צבא ׃ † פקדיהם למטה מנשה [q] שנים ושלשים
,suas familias ad ,eorū ‡ generationes ‖ Biniamin Filiis ‡ . ducenti & millia
36 אלף ומאתים ׃ † לבני בנימן תולדתם למשפחתם
,annorum viginti filio à ,nominum numero in †,suorū patrum domum ad*
לבית אבתם במספר שמת מבן עשרים שנה
,Biniamin tribui ‡ eorum Visitati . exercitum ‡ egrediens omnis ,supra &
37 ומעלה כל יצא צבא ׃ † פקדיהם למטה בנימן
. quadringenti & ,millia triginta & ,quinque
חמשה ושלשים אלף וארבע מאות ׃
,suorū patrū domū ad ‖,suas familias ad ,eorū ‡ generationes †,Dan Filiis *
38 † לבני דן תולדתם למשפחתם לבית אבתם
egrediens omnis ,supra & ,annorum viginti filio à nominum numero in ‡
במספר שמת מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא
,millia sexaginta & duo ,Dan tribui † eorum Visitati .exercitum*
39 צבא ׃ † פקדיהם למטה דן שנים וששים אלף
,suas familias ad ,eorum* generationes ‡,Aser Filiis ‡ .septingenti &
40 ושבע מאות ׃ † לבני אשר תולדתם למשפחתם
,annorum viginti filio à ,nominum numero in ‡,suorū patrum domū ad †
לבית אבתם במספר שמת מבן עשרים שנה
. exercitum egrediens omnis ,supra &
ומעלה כל יצא צבא ׃

*De †per ‡suas,per ‖per ‡secundum numerum ad pugnam. Numerati *de tribu †De
†p suas, per ‖ per ‡ secundum numerum ‡ad pugnam.
Numerati *de tribu
†De ‡per ‖suas, per
[n] ילד
‡ per * secundum numerum † ad pugnā. Numerati ‡ de tribu
[o] נטה
[p] מאה
‡De ‖per *suas,per † per ‡ secundum numerum ‡ ad pugnā. Visitati * de tribu † De ‡ per ‖ suas, per ‡ per * secundum numerum † ad pugnā. Numerati ‡ de tribu
‡ De * per † suas, per ‡ per ‡ secundum numerum
* ad pugnā. Numerati † de tribu
[q] שנה
‡ De ‖ per ‡ suas, per * per † secundum numerum ‡ ad pugnā. Numerati ‡ de tribu
*De †per ‡ suas,per ‖ per ‡ secundum numerum
* ad pugnā. Numerati † de tribu ‡ De ‡ per * suas,per † per ‡ secundum numerum
ad pugnam.

.quingenti & ,millia quadragīta & ,vnū ,Aser tribū ad‡ eorum Visitati
41 †פקדיהם למטה אשר אחד וארבעים אלף וחמש מאות׃
domum ad ,suas familias ad eorum‡ generationes † Naphtali Filij*
42 †בני נפתלי תולדתם למשפחתם לבית
,supra & ,annorum viginti filio à ,nominum numero in ,suorum patrum
אבתם במספר שמת מבן עשרים שנה ומעלה
,tria,Naphtali tribū ad‡ eorū Visitati .exercitum egrediens omnis
43 כל יצא צבא׃ †פקדיהם למטה נפתלי שלשה
.quadringenti & ,millia quinquaginta &
וחמשים אלף וארבע מאות׃
prælati & ,Aharon & Moseh visitauit† quos visitati Isti
44 †אלה הפקדים אשר פקד משה ואהרן ונשיאי
.fuerūt suorū patrum domū ad vnus vir : viri duodecim ,Israel
ישראל שנים עשר איש איש־אחד לבית־אבתיו היו׃
,suorum patrū domum ad‡ Israel filiorum visitati omnes fuerunt Et
45 †ויהיו כל־פקודי בני־ישראל לבית אבתם
. Israel in exercitum egrediens omnis ,supra & ,annorum viginti filio à
מבן עשרים שנה ומעלה כל־יצא צבא בישראל׃
,millia tria & ,millia sexcenta ,visitati omnes fuerunt Et
46 †ויהיו כל־הפקדים שש־מאות אלף ושלשת אלפים
,suorū patrū tribum ad Leuitæ Et .quinquaginta & quingenti &
47 וחמש מאות וחמשים׃ †והלוים למטה אבתם
.eorum medio in sunt visitati non
לא התפקדו בתוכם׃
:dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et
48 †וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
non eorum caput* & ,visitabis‡ non Leui extensionem Veruntamen
49 †אך את־מטה לוי לא תפקד ואת־ראשם לא
fac visitare † tu Et . Israel filiorum medio in ,tolles
50 תשא בתוך בני ישראל׃ †ואתה הפקד את־
sup & ,eius vasis oībus super & ,testimonij tabernaculo super Leuitas
הלוים על־משכן העדת ועל כל־כליו ועל
,eius vasa omnia & ,tabernaculum portabunt Ipsi .ei † quæ omnibus
כל־אשר־לו המה ישאו את־המשכן ואת־כל־כליו
proficiscēdo in Et .castrametabūtur tabernaculū circū,& ei ministrabūt ipsi &
51 והם ישרתהו וסביב למשכן יחנו׃ †ובנסע
,tabernaculum castrametādo in‖& ,Leuitę illud facient descēdere ,tabernaculū
המשכן יורידו אתו הלוים ובחנת המשכן
castrametabūt Et .morietur propinquus extrane⁹ & .Leuitę illud facient stare
52 יקימו אתו הלוים והזר הקרב יומת׃ †וחנו
super vnusquisque & ,suā castrametationē super vir‡ , Israel filij
בני ישראל איש על־מחנהו ואיש על־
circum† castrametabuntur Leuitæ Et .suos exercitus ad*suū vexillum
53 דגלו לצבאתם׃ †והלוים יחנו סביב
.Israel filiorum cœtum super feruor‡ erit nō & ,testimonij tabernaculū
למשכן העדת ולא־יהיה קצף על־עדת בני ישראל
fecerūt Et .testimonij tabernaculi custodiam Leuitæ custodient Et
54 ושמרו הלוים את־משמרת משכן העדות׃ †ויעשו
.fecerūt sic ,Moseh DOMINVS præcepit quæ omnia iuxta :Israel filij
בני ישראל ככל אשר צוה יהוה את־משה כן עשו׃

CAP. II. ב

: dicendo ,Aharon ad & Moseh ad DOMINVS est locutus Et
1 †וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר׃
castrametabūtur,suorū patrū domui‡ signis in ,suū vexillū super Vnusquisq;
2 †איש על־דגלו באתת לבית אבתם יחנו
.castrametabuntur conuentus* tētorium circum regione ē :Israel filij
בני ישראל מנגד סביב לאהל־מועד יחנו׃
Iehudah castrametationis† vexillum,ortū ad ,orientē ad castrametantes Et
3 †והחנים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה
.Hamminadab fili⁹ Nachson‖Iehudah filiis prælatus‡ Et .suos exercitus ad
לצבאתם ונשיא לבני יהודה נחשון בן־עמינדב׃
.sexcenti & ,millia septuaginta & quatuor,eorū visitati‡ & ,ei⁹ exercit⁹ Et
4 †וצבאו ופקדיהם ארבעה ושבעים אלף ושש מאות׃
Issachar filiis prælatus‡ Et .Issachar tribus eum super castrametantes† Et
5 †והחנים עליו מטה יששכר ונשיא לבני יששכר
quatuor ,eius visitati* & ,eius exercitus Et .Suhar filius Nethaniel‖,
6 נתנאל בן־צוער׃ †וצבאו ופקדיו ארבעה
prælatus‡ & ,Zebulun Tribus .quadringenti & ,millia quinquaginta &
7 וחמשים אלף וארבע מאות׃ †מטה זבולן ונשיא
,eius visitati‡ &,eius exercitus Et .Chelon filius Eliab ,Zebulun filiis
8 לבני זבולן אליאב בן־חלן׃ †וצבאו ופקדיו
visitati Omnes .quadringenti & ,millia quinquaginta & septem
9 שבעה וחמשים אלף וארבע מאות׃ †כל־הפקדים
,millia sex &,millia octoginta & ,millia centū , Iehudah castrametationi
למחנה יהודה מאת אלף ושמנים אלף וששת־אלפים

Numerati ‡de tribu
[r] נטה [s] מאה
* De filiis
† per
‡ suas, per
secundum numerum
[t] ילד
ad pugnam.
Numerati ‡de tribu sunt numerati
†numerauit principes per
[v] שנה [x] היה
numerati ‡ per ad pugnam
numerati
per
[y] לוה
numerati
tribum ‡ numerabis, *summam capies † præfice
[z] נשא
[a] עוד [b] כלה
† sunt
quando proficiscetur
[c] חנה
‖quando manebit
qui appropinquauerit
[d] קום [e] זרה
‡ vnusquisq; iuxta sua castra, ‡ iuxta * per † in circuitu tabernaculi ‡ ira
[f] יעד [g] בנה
[h] לוה [i] עוד
[k] עשה
iuxta ‡ domus
[a] חנה
*ecclesiæ
castrametabuntur † erit castrorum per ‡princeps ‖erat ‡numerati
[b] מאה
†castrametabuntur iuxta ‡ princeps ‖ erat
[c] נטה
* numerati ‡ princeps ‡ numerati
numerati castrorum

.proficiscentur prius ,suos exercitus ad quadringenti &
וארבע־מאות לצבאתם ראשנה יסעו׃
prælatus Et .suos exercitus ad austrū ad ‡ Reuben castrametationis Vexillum
10 †דגל מחנה ראובן תימנה לצבאתם ונשיא
,eius visitati &,eius exercit⁹ Et .Sedeur filius Elisur Reuben filiis
11 לבני ראובן אליצור בן־שדיאור׃ †וצבאו ופקדיו
.quingenti & ,millia quadraginta & sex
ששה וארבעים אלף וחמש מאות׃
Simhon filiis prælatus Et .Simhon tribus eum super castrametantes Et
12 †והחונם עליו מטה שמעון ונשיא לבני שמעון
,nouem ,eorum visitati & ,eius exercitus Et .Surisaddai filius Selumiel
13 שלמיאל בן־צורישדי׃ †וצבאו ופקדיהם תשעה
.trecenti & millia quinquaginta &
וחמשים אלף ושלש מאות׃
.Rehuel filius Eliasaph ,Ghad filiis prælatus & .Ghad extensio Et
14 †ומטה גד ונשיא לבני גד אליסף בן־רעואל׃
,sexcenti & ,millia quadraginta & quinque,eorū visitati &,ei⁹ exercit⁹ Et
15 †וצבאו ופקדיהם חמשה וארבעים אלף ושש מאות
centum,Reuben castrametationi visitati Omnes .quinquaginta &
16 וחמשים׃ †כל־הפקדים למחנה ראובן מאת
quinquaginta & , quadringenti &,millia quinquaginta & ,vnū &,millia
אלף ואחד וחמשים אלף וארבע־מאות וחמשים
.proficiscentur secundi Et .suos exercitus ad
לצבאתם ושנים יסעו׃
medio in Leuitarum castrametatio ,conuentus tentoriū proficiscetur Et
17 †ונסע אהל־מועד מחנה הלוים בתוך
vnusquisque,proficiscentur sic ,castrametabūtur Queadmodū .castrorum
המחנת כאשר יחנו כן יסעו איש
Ephraim castrametationis Vexillum .sua vexilla ad ,manu sua super
18 על־ידו לדגליהם׃ †דגל מחנה אפרים
filius Elisamah † Ephraim filiis prælatus Et .mare ad suos exercitus ad
לצבאתם ימה ונשיא לבני אפרים אלישמע בן־
millia quadraginta ,eorum visitati & eius exercitus Et .Hammihud
19 עמיהוד׃ †וצבאו ופקדיהם ארבעים אלף
,Menasseh filijs prælatus &:Menasseh tribus eum super Et .quingenti &
20 וחמש מאות׃ †ועליו מטה מנשה ונשיא לבני מנשה
,duo ,eorum visitati & ,eius exercitus Et .Pedasur filius Ghamliel
21 גמליאל בן־פדהצור׃ †וצבאו ופקדיהם שנים
filiis prælatus et .Biniamin tribus Et .ducenti &,millia triginta &
22 ושלשים אלף ומאתים׃ †ומטה בנימן ונשיא לבני
quinque ,eorū visitati & ,eius exercit⁹ Et .Ghidhoni fili⁹ Abidan‖Binamin
23 בנימן אבידן בן־גדעני׃ †וצבאו ופקדיהם חמשה
castrametationi visitati Omnes .quadringenti & , millia triginta &
24 ושלשים אלף וארבע מאות׃ †כל־הפקדים למחנה
:suos exercitus ad centum & ,millia octo & ,millia centum Ephraim
אפרים מאת אלף ושמנת־אלפים ומאה לצבאתם
,aquilonem ad Dan castrametationis Vexillum .proficiscentur tertij et
25 ושלשים יסעו׃ †דגל מחנה דן צפנה
.Hammisaddai filius Achihezer,Dan filiis prælatus & :suos exercitus ad
לצבאתם ונשיא לבני־דן אחיעזר בן־עמישדי׃
.septingenti & millia sexaginta & , duo,eorum visitati & , ei⁹ exercit⁹ Et
26 †וצבאו ופקדיהם שנים וששים אלף ושבע מאות׃
,Paghiel ‡ Aser filiis prælatus Et .Aser extensio eū super castrametantes Et
27 †והחנים עליו מטה אשר ונשיא לבני אשר פגעיאל
quadraginta & ,vnum , eorum visitati & ,eius exercit⁹ Et .Hochrā filius
28 בן־עכרן׃ †וצבאו ופקדיהם אחד וארבעים
,Naphthali filiis prælatus Et . Naphthali extēsio Et .quingenti & ,millia
29 אלף וחמש מאות׃ †ומטה נפתלי ונשיא לבני נפתלי
,tria ,eorum visitati & ,eius exercitus Et .Henan filius Achirah
30 אחירע בן־עינן׃ †וצבאו ופקדיהם שלשה
,Dan castrametationi visitati Omnes .quadringenti &,millia quinquaginta &
31 וחמשים אלף וארבע מאות׃ †כל־הפקדים למחנה דן
postremum ad .sexcenti & , millia quinquaginta & ,septē &,millia centum
מאת אלף ושבעה וחמשים אלף ושש מאות לאחרנה
.sua vexilla ad proficiscentur
יסעו לדגליהם׃
omnes , suorum patrum domum ad Israel filiorum visitati ‡ Isti
32 †אלה פקודי בני־ישראל לבית אבתם כל־
tria & ,millia sexcenta , suos exercitus ad castrorum visitati
פקודי המחנת לצבאתם שש־מאות אלף ושלשת
.quinquaginta & , quingenti & , millia
אלפים וחמש מאות וחמשים׃
quemadmodum ,Israel filiorum medio in sunt visitati non Leuitæ Et
33 †והלוים לא התפקדו בתוך בני ישראל כאשר
.Moseh DOMINVS præcepit
צוה יהוה את־משה׃

per
[d] נסע
castrorū ‡erit per princeps filiorum numerati
castrametabuntur iuxta princeps filiorum numerati
tribus princeps filiorum numerati
[e] מאה
numerati castrorum
per
[f] שנה [g] נסע
castra
[h] יעד [i] לוה
[k] חנה
in loco suo, iuxta castrorum per Occidentē. princeps filiorum †erat numerati iuxta princeps filiorum
[l] נטה
numerati princeps filiorū ‖erat numerati
numerati castrorum per
castrorum
per princeps filiorum numerati
iuxta tribus princeps filiorū ‡erat numerati
tribus princeps filiorum numerati
numerati castrorum
posterius per
[m] מאה
[n] נסע
‡ sunt numerati per numerati per
[o] חנה
fuerunt numerati
[p] לוה

occidentem. .mare ad castrametabuntur tabernaculū post Ghersuni Familiæ
מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ יָמָּה׃ 23 — חָנָה princeps
. Lael filius Eliasaph ,Ghersuni patris domus prælatus Et
וּנְשִׂיא בֵית־אָב לַגֵּרְשֻׁנִּי אֶלְיָסָף בֶּן־לָאֵל׃ 24
tabernaculo ecclesiæ erit ,tētoriū & ,tabernaculū cōuentus tentorio in Gherson filiorum custodia Et
וּמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן בְּאֹהֶל מוֹעֵד הַמִּשְׁכָּן וְהָאֹהֶל 25 — יָעַד *ecclesiæ.
. conuentus tentorij ostij tegumentum & ,eius opertimentum
מִכְסֵהוּ וּמָסַךְ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃ — סָכַךְ ׀ יָעַד †aulæum
super†quod atrij ostij opertimentum & ,atrij funde Et
וְקַלְעֵי הֶחָצֵר וְאֶת־מָסַךְ פֶּתַח הֶחָצֵר אֲשֶׁר עַל־ 26 — †erat iuxta
omne ad eius funes & ,vndiquaque altare super & ,tabernaculū
הַמִּשְׁכָּן וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֵת מֵיתָרָיו לְכֹל — opus †de
,Ishari familia & ,Hamrami familia Chehath ipsi Et . eius seruitium
עֲבֹדָתוֹ׃ וְלִקְהָת מִשְׁפַּחַת הָעַמְרָמִי וּמִשְׁפַּחַת הַיִּצְהָרִי 27 — sunt
familiæ ipsæ Istæ . Huzzieli familia & ,Chebroni familia &
וּמִשְׁפַּחַת הַחֶבְרֹנִי וּמִשְׁפַּחַת הָעָזִּיאֵלִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת — Secundum numerum
,supra & ,mensis filio à masculi omnis numero In ,Chehathi
הַקְּהָתִי׃ בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה 28 — *fuerunt מֵאָה
. sanctitatis custodiam custodientes ,sexcenti & ,milia octo
שְׁמֹנַת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ׃ — iuxta latus
tabernaculi femur super castrametabuntur Chehath filiorum Familiæ
מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־קְהָת יַחֲנוּ עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן 29 — meridiem. חָנָה
,Chehathi familiis patris domus prælatus Et . austrum ad
תֵּימָנָה׃ וּנְשִׂיא בֵית־אָב לְמִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי 30 — *princeps †familiarum †erit
,mensa & ,arca eorum custodia Et . Huzziel filius Elisaphan
אֱלִיצָפָן בֶּן־עֻזִּיאֵל׃ וּמִשְׁמַרְתָּם הָאָרֹן וְהַשֻּׁלְחָן 31
ministrabunt quibus ,sanctitatis vasa & ,altaria & ,candelabrum &
וְהַמְּנֹרָה וְהַמִּזְבְּחֹת וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ — נוּר ׀ כָּלָה aulæum, †opus
.eius seruitium omne & , opertimentum & ,eis in
בָּהֶם וְהַמָּסָךְ וְכֹל עֲבֹדָתוֹ׃
,sacerdotis Aharon filius Elhazar Leui prælatorum prælatus Et
וּנְשִׂיא נְשִׂיאֵי הַלֵּוִי אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן 32 — princeps principum †erit
familia Merari Ipsi . sanctitatis custodiam custodientiū præfectura
פְּקֻדַּת שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ׃ לִמְרָרִי מִשְׁפַּחַת 33 — לָוָה †præfectus †De *sunt
.Merari familiæ ipsæ Istæ .Musi familia & ,Machli
הַמַּחְלִי וּמִשְׁפַּחַת הַמּוּשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת מְרָרִי׃
,supra & ,mensis filio à masculo omnis numero in eorum visitati Et
וּפְקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה 34 — numerati †secundum numerum
familiis patris domus prælatus Et .ducenti & ,milia sex
שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּמָאתָיִם׃ וּנְשִׂיא בֵית־אָב לְמִשְׁפַּחַת 35 — princeps †familiarum
castrametabuntur tabernaculi femur Super . Abichail filius Suriel ,Merari
מְרָרִי צוּרִיאֵל בֶּן־אֲבִיחָיִל עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ — †erit Iuxta latus
,tabernaculi asseres ,Merari filiorum custodiæ visitatio Et . aquilonem ad
צָפֹנָה׃ וּפְקֻדַּת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי מְרָרִי קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן 36 — functio *tabulæ
omne & ,eius vasa omnia & ,eius bases & ,eius colūnæ & ,eius vectes &
וּבְרִיחָיו וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו וְכָל־כֵּלָיו וְכֹל — omne opus
,earum bases & ,vndiquaque atrij columnæ Et . eius seruitium
עֲבֹדָתוֹ׃ וְעַמֻּדֵי הֶחָצֵר סָבִיב וְאַדְנֵיהֶם 37
,tabernaculi facies ad castrametantes Et . earum funes & ,earum claui &
וִיתֵדֹתָם וּמֵיתְרֵיהֶם׃ וְהַחֹנִים לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן 38 — castrametabuntur ante tabernaculū,
,Aharon & ,Moseh orientem ad conuentus tentorij facies ad ,anterius ad
קֵדְמָה לִפְנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד מִזְרָחָה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן — †orientem, ante tabernaculum ecclesiæ
filiorum custodiam ad ,sanctuarij custodiam custodientes eius filij &
וּבָנָיו שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי
.moritur ,appropinquans ,extraneus & . Israel
יִשְׂרָאֵל וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ — qui appropinquauerit, מוּת
super ,Aharon & ,Moseh visitauit quos Leuitarum visitati Omnes
כָּל־פְּקוּדֵי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־ 39 — *numerati †numerauit †iuxta sermonem
,supra & ,mensis filio à masculus omnis ,eorū familias ad DOMINI os
פִּי יְהוָה לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה — †per
:Moseh ad DOMINVS dixit Et .milia viginti & ,duo
שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה 40 — לָוָה
,mensis filio à ,Israel filiis masculum primogenitum omnem Visita
פְּקֹד כָּל־בְּכֹר זָכָר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֶּן־חֹדֶשׁ — שָׁנָה *Numera †filiorum
Leuitas capies Et .eorum nominū numerum tolle & ,supra &
וָמָעְלָה וְשָׂא אֵת מִסְפַּר שְׁמֹתָם׃ וְלָקַחְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם 41 — †cape נָשָׂא
& ,Israel filiis in primogenito omni Pro .DOMINVS Ego .mihi
לִי אֲנִי יְהוָה תַּחַת כָּל־בְּכֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת
filiorum animali in primogenito omni pro Leuitarum animal
בֶּהֱמַת הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בְּבֶהֱמַת בְּנֵי
DOMINVS præcepit quemadmodū ,Moseh visitauit Et . Israel
יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה 42 — numerauit
. Israel filiis in primogenitum omnem ,ei
אֹתוֹ אֶת־כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
,mēsis filio à nominum numero in masculus primogenitus ois fuit Et
וַיְהִי כָל־בְּכוֹר זָכָר בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן־חֹדֶשׁ 43 — †secundum numerum הָיָה

DOMINVS præcepit quæ omnia iuxta ,Israel filij fecerunt Et
וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה 34 — עָשָׂה
sunt profecti sic & ,sua vexilla ad sunt castrametati sic ,Moseh — per
אֶת־מֹשֶׁה כֵּן־חָנוּ לְדִגְלֵיהֶם וְכֵן נָסָעוּ
.suorum patrum domum super suas familias ad vnusquisque — per
אִישׁ לְמִשְׁפְּחֹתָיו עַל־בֵּית אֲבֹתָיו׃

CAP. III. ג

DOMINVS est locutus die in ,Moseh & ,Aharon generationes istæ Et — *sunt †qua
וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה 1 — יָלַד
:Aharon filiorum nomina hæc Et . Sinai monte in Moseh cum
אֶת־מֹשֶׁה בְּהַר סִינָי׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־אַהֲרֹן 2 — *sunt *fuit
nomina Ista .Ithamar & ,Elhazar ,Abihu & ,Nadab Primogenitus
הַבְּכֹר ׀ נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת 3
eorum manum impleuit quorum ,vnctorum ,sacerdotum Aharon filiorum — qui vncti sunt, †consecrauit vt sacerdotio fungerentur.
בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים הַמְּשֻׁחִים אֲשֶׁר־מִלֵּא יָדָם
DOMINI facies ad Abihu & Nadab est mortuus Et .sacerdotio fungēdū ad
לְכַהֵן׃ וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא לִפְנֵי יְהוָה 4 — *corā Dño, quando obtulerunt
.Sinai deserto in DOMINI facies ad extraneum ignem eos faciendo accedere in
בְּהַקְרִבָם אֵשׁ זָרָה לִפְנֵי יְהוָה בְּמִדְבַּר סִינַי
super Ithamar & ,Elhazar sacerdotio est funct & ,eis fuerūt non filij &
וּבָנִים לֹא־הָיוּ לָהֶם וַיְכַהֵן אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר עַל־ — מוּת *coram Dño הָיָה
,Moseh ad DOMINVS est locutus Et .sui patris Aharon facies
פְּנֵי אַהֲרֹן אֲבִיהֶם׃ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה 5 — *coram *patre suo. פָּנָה
facies ad eam facies stare & ,Leui extensionem appropinquare Fac :dicendo
לֵאמֹר׃ הַקְרֵב אֶת־מַטֵּה לֵוִי וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי 6 — נָטָה
,eius custodiam custodient Et . ei ministrabūt & ,sacerdotis Aharon — †tribum ‖coram
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְשֵׁרְתוּ אֹתוֹ׃ וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתּוֹ 7 — †sacerdote, †corā tabernaculo ecclesiæ,
seruitute seruiendū ad ,conuentus tentorij facies ad cœtus ois custodiam &
וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת כָּל־הָעֵדָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת
custodiam & ,conuētus tētorij vasa omnia custodient Et . tabernaculi
הַמִּשְׁכָּן׃ וְשָׁמְרוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת 8 — יָעַד *ecclesiæ,
.tabernaculi seruitutem seruiendū ad ,Israel filiorum
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן׃ — כָּלָה
ei ipsi dati ,dati :eius filijs & ,Aharon Leuitas dabis Et
וְנָתַתָּה אֶת־הַלְוִיִּם לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו נְתוּנִם נְתוּנִם הֵמָּה לוֹ 9 — †erunt נָתַן
,visitabis eius filios & ,Aharon Et . Israel filiis à
מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו תִּפְקֹד 10 — †præficies, בָּנָה
.morietur ,propinquās ,extraneus Et . suū sacerdotium custodiet &
וְשָׁמְרוּ אֶת־כְּהֻנָּתָם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃ — *qui appropinquauerit, מוּת
: dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ 11
pro ,Israel filiorum medio è Leuitas accepi ecce ego Et
וַאֲנִי הִנֵּה לָקַחְתִּי אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת 12 — לָוָה
mihi erunt & :Israel filiis à vuluæ apertione primogenito omni — quod aperit vuluam
כָּל־בְּכוֹר פֶּטֶר רֶחֶם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי
omne me percutere die in ,primogenitū omne mihi Quia . Leuitæ
הַלְוִיִּם׃ כִּי לִי כָּל־בְּכוֹר בְּיוֹם הַכֹּתִי כָל־ 13 — הָיָה *meum fuit †qua percussi
primogenitū omne mihi sanctificaui ,Aegypti terra in primogenitum
בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי לִי כָל־בְּכוֹר — נָכָה
DOMINVS Ego .erunt mihi ,animal ad vsq; homine Ab . Israel in
בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה לִי יִהְיוּ אֲנִי יְהוָה׃ — mea
:dicendo ,Sinai deserto in Moseh ad DOMINVS est locutus Et
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי לֵאמֹר׃ 14
,suas familias ad ,suorū patrum domum ad Leui filios Visita — Numera †per domos
פְּקֹד אֶת־בְּנֵי לֵוִי לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם 15 — *per numerabis
. eos visitabis ,supra & ,mensis filio à masculum Omnem
כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמַעְלָה תִּפְקְדֵם׃
,erat iussus quéadmodū ,DOMINI os super Moseh eos visitauit Et — numerauit †iuxta sermonem per noia sua,
וַיִּפְקֹד אֹתָם מֹשֶׁה עַל־פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צֻוָּה׃ 16
.Merari & ,Chehath & ,Gherson ,suis nominibus in Leui filij isti fuerunt Et
וַיִּהְיוּ־אֵלֶּה בְנֵי־לֵוִי בִּשְׁמֹתָם גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי׃ 17 — †sunt *per
.Simhi & ,Libni ,suas familias ad Gherson filiorū nomina hæc Et
וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנִי וְשִׁמְעִי׃ 18 — per
,Chebron ,Ihar & ,Hamram ,suas familias ad Chehath filij Et
וּבְנֵי קְהָת לְמִשְׁפְּחֹתָם עַמְרָם וְיִצְהָר חֶבְרוֹן 19
Istæ .Musi & ,Machli ,suas familias ad Merari filij Et . Huzziel & — per
וְעֻזִּיאֵל׃ וּבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה 20
familia Gherson Ipsi .suorum patrum domum ad Leui familiæ ipsæ — sunt *per
הֵם מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי לְבֵית אֲבֹתָם׃ לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת 21 — †De sunt
.Ghersuni familiæ ipsæ Istæ .Simhi familia & ,Libni
הַלִּבְנִי וּמִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי׃
;supra & ,mensis filio à masculi omnis numero in eorum Visitati — Numerati †secundum numerum *numerati
פְּקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה 22
.quingenti & ,millia septem ,eorum visitati
פְּקֻדֵיהֶם שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

, septuaginta & , tres ,milia viginti & , duo , eorum *visitatos* ad, supra&
ומעלה לפקדיהם שנים ועשרים אלף שלשה ושבעים
: dicendo Mosch ad DOMINVS est locutus Et .ducenti &
ומאתים : † וידבר יהוה אל־משה לאמר : 44
& , Israel filiis in primogenito omni pro Leuitas Cape
45 † קח את־הלוים תחת כל־בכור בבני ישראל ואת־
.DOMINVS Ego .Leuitæ *mihi* erũt & ,eorũ animali pro Leuitarum animal
בהמת הלוים תחת בהמתם והיו־לי הלוים אני יהוה :
,ducentorum & ,septuaginta & , trium *redemptiones* Et
46 † ואת פדויי השלשה והשבעים והמאתים
.Israel filiorũ primogenito à *Leuitas super superabundantium*
העדפים על־הלוים מבכור בני ישראל :
sanctuarij *seclo in* : *capiti* seclos quinque ,quinque capies Et
47 † ולקחת חמשת חמשת שקלים לגלגלת בשקל הקדש
,Aharon argentum dabis Et .Sechel *gerah* Viginti .capies
48 † תקח עשרים גרה השקל : ונתתה הכסף לאהרן
.eis *in superabundantium* redemptiones eius filiis &
ולבניו פדויי העדפים בהם :
super superabundantibus ex ,redemptionis argentum Mosch accepit Et
49 † ויקח משה את כסף הפדיום מאת העדפים על
accepit Israel filiorum primogenito A .Leuitarum redemptiones
50 פדויי הלוים : † מאת בכור בני ישראל לקח
seclo in ,mille & ,trecentos &, sexaginta & quinque ,argentum
את־הכסף חמשה וששים ושלש מאות ואלף בשקל
,Aharon redemptionum argentum Mosch dedit Et .sanctitatis
51 הקדש : † ויתן משה את־כסף הפדים לאהרן
DOMINVS præcepit quemadmodum ,DOMINI *os super* eius filiis &
ולבניו על־פי יהוה כאשר צוה יהוה
.Mosch
את־משה :

Secundum numeratos — מאה — לקח — mei — pro redemptione — פדה — qui supsunt Leuitis, — per caput, secundũ seclũ — obolorũ est — נתן — eorum qui supersunt ex his quisupero fuerant ad — secundũ seclum — מאה — פדה — הפדוים — iuxta sermonem — בנה

CAP. IIII. ד

:dicendo , Aharon ad & Mosch ad DOMINVS est locutus Et
1 † וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר :
,Leui filiorum medio è Chehath filiorum *caput* Tolle
2 † נשא את־ראש בני קהת מתוך בני לוי
.suorum patrum domum *ad* ,suas familias *ad*
למשפחתם לבית אבתם :
quinquaginta filium ad vsque &,supra & ,annorum triginta filio A
3 † מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן־חמשים
functionem faciendum ad ,exercitum ad ingredientem omnem , annorum
שנה כל־בא לצבא לעשות מלאכה
tentorio in,Chehath filiorũ *seruitium* Hoc .*conuentus tentorio* in
4 באהל מועד : † זאת עבדת בני־קהת באהל
.sanctitatum *sanctitate* , *conuentus*
מועד קדש הקדשים :
facient descẽdere&,*castrametationẽ proficiscẽdo in*,ei⁹ filij &,Aharõ veniet Et
5 † ובא אהרן ובניו בנסע המחנה והורדו
.testimonij arcam illo in operient & ,operimenti velum
את פרכת המסך וכסו־בה את ארן העדת :
vestem expandẽt & , taxi pellis operimentum eam super ponẽt Et
6 † ונתנו עליו כסוי עור תחש ופרשו בגד־
.eius vectes ponẽt & , desuper *hyacinthi totam*
כליל תכלת מלמעלה ושמו בדיו :
eam super ponẽt &,*hyacinthi vestẽ* expandent facierum mensam super Et
7 † ועל שלחן הפנים יפרשו בגד תכלת ונתנו עליו
calamos medios & , *mundatoria* & ,cochlearia & , scutellas
את־הקערת ואת־הכפת ואת־המנקית ואת־קשות
.erit eam super iugis panis & :*libaminis*
הנסך ולחם התמיד עליו יהיה :
eam operient & , cocci vermiculi vestem *ea* super expandent Et
8 † ופרשו עליהם בגד תולעת שני וכסו אתו
.eius vectes ponẽt & , taxi pellis opertorio *in*
במכסה עור תחש ושמו את־בדיו :
& ,luminaris candelabrum operiẽt &,hyacinthi vestẽ capient Et
9 † ולקחו בגד תכלת וכסו את־מנרת המאור ואת־
vasa omnia & ,eius *receptacula* & , eius *captatoria* & , eius lucernas
נרתיה ואת־מלקחיה ואת־מחתתיה ואת כל־כלי
omnia & , illud ponẽt Et .*eis in* ei ministrabunt quibus ,eius olei
10 שמנה אשר ישרתו־לה בהם : † ונתנו אתה ואת־כל־
.*perticam* super dabunt &, taxi pellis *opertorium ad* eius vasa
כליה אל־מכסה עור תחש ונתנו על־המוט :
illud operient & ,hyacinthi vestem expandent auri altare super Et
11 † ועל מזבח הזהב יפרשו בגד תכלת וכסו אתו
.eius vectes ponẽt & , taxi pellis operimento in
במכסה עור תחש ושמו את־בדיו :

Capesumma — לוה — per per — vt faciãt opus — בוא — עשה — לאך — † tabernaculo ecclesiæ. — est opus ecclesiæ sanctitatis — יעד — quãdo proficiscentur castra, — ירד — סכך — כסה עור — pannũ totũ hyacinthinũ — שום — panum — pannũ hyacinthinum, — cyathos, — operimenti — כפף — נקה — קשה — eam — נור — forcipes, arulas — חתה — כלה — cum opertorio — vectem.

eis in ministrabunt quibus ministerij vasa omnia capient Et
12 † ולקחו את־כל־כלי השרת אשר ישרתו־בם
operimento in ea operient &,hyacinthi *vestem ad dabũt* &,sanctitate
בקדש ונתנו אל־בגד תכלת וכסו אותם במכסה
.perticam super *dabunt* & , taxi pellis
עור תחש ונתנו על־המוט :
.purpuræ *vestem* illud super expãdẽt & ,*altare extinerabũt* Et
13 † ודשנו את־המזבח ופרשו עליו בגד ארגמן :
illud super ministrabunt quibus ,eius vasa omnia illud super dabunt Et
14 † ונתנו עליו את־כל־כליו אשר ישרתו עליו
omnia ,*sparsoria* & , scopas & ,*tridentes* ,*receptacula eis in*
בהם את־המחתת את־המזלגת ואת־היעים ואת־המזרקת כל
.ei⁹ vectes ponẽt &,taxi pellis operimẽtũ illud sup expãdẽt Et. altaris vasa
כלי המזבח ופרשו עליו כסוי עור תחש ושמו בדיו :
omnia & ,sanctitatem *operiendum ad* eius filij &,Aharon *perficiet* Et
15 † וכלה אהרן ובניו לכסת את־הקדש ואת־כל־
,Chehath filij venient postea & ,*castrametationẽ proficiscẽdo in* ,sanctitatis vasa
כלי הקדש בנסע המחנה ואחרי־כן יבאו בני־קהת
onus Ista .moriantur & ,sanctitatem *ad* tangent non & , *portandum ad*
לשאת ולא־יגעו אל־הקדש ומתו אלה משא
.*conuentus tentorio* in Chehath filiorũ
בני־קהת באהל מועד :
,luminaris oleum sacerdotis Aharon filij Elhazar *præfectura* Et
16 † ופקדת אלעזר בן־אהרן הכהן שמן המאור
*visitatio**,vnctionis oleum & , *iuge munus* &,aromatum suffimentum &
וקטרת הסמים ומנחת התמיד ושמן המשחה פקדת
.eius vasis in & ,sanctitate in,eo in quæ omniũ&,tabernaculi omnis
כל־המשכן וכל־אשר־בו בקדש ובכליו :
:dicendo , Aharon ad & Mosch ad DOMINVS est locutus Et
17 † וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר :
:Leuitarum medio èChehati familiarũ *virgam* excidatis Ne
18 † אל־תכריתו את־שבט משפחת הקהתי מתוך הלוים :
eos appropinquãdo In:morietur nõ & ,viuent & ,eis facite hoc Et
19 † וזאת עשו להם וחיו ולא ימתו בגשתם את־
virum :eos ponent & ,veniẽt eius filij & Aharon, sanctitatũ sanctitatẽ
קדש הקדשים אהרן ובניו יבאו ושמו אותם איש
.suum onus *ad* & suũ *seruitium* super *virũ*
איש על־עבדתו ואל־משאו :
.morientur & ,sanctitatem *absorbere iuxta,videndũ ad* ingrediẽtur nõ Et
20 † ולא־יבאו לראות כבלע את־הקדש ומתו :
:dicendo ,Mosch ad DOMINVS est locutus Et
21 † וידבר יהוה אל־משה לאמר :
,suorũ patrum domũ *ad* ipsos etiã ,Gerson filiorũ *caput* Tolle
22 † נשא את־ראש בני גרשון גם־הם לבית אבתם
filium ad vsque ,supra & ,annorũ triginta filio A .suas familias *ad*
23 למשפחתם : † מבן שלשים שנה ומעלה עד בן־
militandum ad ingredientem omnem ,eos *visitabis* annorum quinquaginta
חמשים שנה תפקד אותם כל־הבא לצבא
.*conuentus tentorio in seruitium seruiendum ad* , *militiam*
צבא לעבד עבדה באהל מועד :
.*onus in* & , faciendum ad Gersuni familiarum *seruitium* Hoc
24 † זאת עבדת משפחת הגרשני לעבד ולמשא :
.eius operimẽtũ,*cõuẽtus* tentoriũ &,tabernaculi cortinas portabunt Et
25 † ונשאו את־יריעת המשכן ואת־אהל מועד מכסהו
ostiũ ad tegumentũ & , desuper illud super quod taxi operimentũ &
ומכסה התחש אשר־עליו מלמעלה ואת־מסך פתח
portæ ostij tegumentũ & ,atrij *fundas* Et .*conuentus* tentorij
26 אהל מועד : † ואת קלעי החצר ואת־מסך פתח שער
& ,vndiquaque altare super & ,tabernaculum super quod , atrij
החצר אשר על־המשכן ועל־המזבח סביב ואת
quod omne Et .*eorum seruitij* vasa omnia &, eorum fines
מיתריהם ואת־כל־כלי עבדתם ואת כל־אשר
,facient & , eis fiet
יעשה להם ועבדו :
filiorum *seruitium* omne erit eius filiorum & , Aharon *os Super*
27 † על־פי אהרן ובניו תהיה כל־עבדת בני
cõmẽdabitis Et. eorum *seruitium omne ad* &,eorum *onus omne ad* ,Gersuni
הגרשני לכל־משאם ולכל עבדתם ופקדתם
.eorum onus omne custodia in *eos super*
עלהם במשמרת את כל־משאם :
,*conuentus tentorio* in Gersuni filiorum familiarum *seruitium* Hoc
28 † זאת עבדת משפחת בני הגרשני באהל מועד
.sacerdotis Aharon filij Ithamar *manu in* eorum custodia&
ומשמרתם ביד איתמר בן־אהרן הכהן :
.*eos visitabis* suorũ patrum domũ *ad* ,suas familias *ad*, Merari Filios
29 † בני מררי למשפחתם לבית־אבתם תפקד אתם :

ponẽt in panno — נתן כסה — ponent — remouebunt cinerem altaris, — pannum in quibus ministrant, — כלה — arulas, fuscinulas, — crateras, — שום — consummabunt — vt operiant quãdo proficiscentur castra, — vt portent, — Ista sunt onera — נשא מות — tabernaculo ecclesiæ. — functio — est oblatio iugis, — functio — sunt — tribum — quando appropinquabunt — ad — נגש — singulos opus super — vt videant, quando operient — ראה — Cape summã per — per numerabis ad pugnãdũ pugnã, vt faciant opus in tabernaculo ecclesiæ. — יעד — opus ad portãdũ. — נשא — ecclesiæ, — est — סכך — ecclesiæ. cortinas — est — operis eius. — Iuxta sermonem — opus in omni onere — in omni opere — deponetis apud eos — opus tabernaculo ecclesiæ, — per manum — per — per numerabis.

annorũ quinquaginta filiũ ad vsq; &, supra &, annorũ triginta filio A
30 † מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן־חמשים שנה
tentorij seruitium seruiendum ad, exercitum ad ingredientẽ omnẽ, eos visitabis
תפקדם כל־[d]הבא לצבא לעבד את־עבדת אהל
tentorio in, eorum seruitium omne ad, eorũ oneris custodia ‖ hæc Et .conuentus
מועד׃ 31 † וזאת משמרת משאם לכל־עבדתם באהל
.eius bases & eius columnæ &, eius vectes &, tabernaculi Asseres: conuentus
מועד קרשי המשכן ובריחיו ועמודיו ואדניו׃
, earũ funes &, earũ claui &, earũ bases &, vndiquaque atrij columnæ Et
32 † ועמודי החצר סביב ואדניהם [d]יתדתם [e]ומיתריהם
visitabitis nominibus in &, earum seruitio omni &, earum vasis omnibus cũ
לכל־[f]כליהם ולכל עבדתם ובשמת תפקדו
.eorum oneris custodiæ vasa
את־כלי משמרת [g]משאם׃
tẽtorio in, eorum seruitio omni ‖, Merari filiorũ familiarũ seruitium Hoc
33 † זאת עבדת משפחת בני מררי לכל־עבדתם באהל
.sacerdotis Aharon filij Ithamar manu in, conuentus
[h]מועד ביד איתמר בן־אהרן הכהן׃
, Chehathi filios cœtus prælati &, Aharon &, Mosch visitabit Et
34 † ויפקד משה ואהרן ונשיאי העדה את־בני הקהתי
.suorum patrum domum ad &, suas familias ad
למשפחתם ולבית אבתם׃
quinquaginta filium ad vsque &, supra &, annorum triginta filio A
35 † מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן־חמשים
.conuentus tentorio in seruitium ad, exercitum ad ingredientẽ oẽm, annorũ
שנה כל־[i]הבא לצבא לעבדה באהל מועד׃
genti-septin millia duo, suas familias ad eorum visitati fuerunt Et
36 † ויהיו פקדיהם למשפחתם אלפים שבע [k]מאות
seruientis omnis, Chehathi familiarum visitati † Isti .quinquaginta &
וחמשים׃ 37 † אלה פקודי משפחת הקהתי כל־העבד
DOMINI os super Aharon &, Mosch visitauit quos, conuentus tentorio in
באהל מועד אשר פקד משה ואהרן על־פי יהוה
, suas familias ad, Gerson filiorum visitati Et .Mosch manu in
ביד־משה׃ 38 † ופקודי בני גרשון למשפחותם
, supra &, annorum triginta filio A .suorum patrum domum ad &
ולבית אבתם׃ 39 † מבן שלשים שנה ומעלה
seruitium ad, exercitũ ad ingrediẽs oĩs, annorũ quinquaginta filiũ ad vsq; &
ועד בן־חמשים שנה כל־הבא לצבא לעבדה
domum ad, suas familias ad eorũ visitati fuerũt Et .conuentus tẽtorio in
באהל מועד׃ 40 † [l]ויהיו פקדיהם למשפחתם לבית
.triginta &, sexcenti &, millia duo, suorum patrum
אבתם אלפים ושש מאות ושלשים׃
tentorio in seruiẽtis omnis, Gerson filiorũ familiarũ visitati † Isti
41 † אלה פקודי משפחת בני גרשון כל־העבד באהל
.DOMINI os super Aharon &, Mosch visitauit quos, conuentus
מועד אשר פקד משה ואהרן על־פי יהוה׃
domum ad, suas familias ad Merari filiorum familiarum visitati Et
42 † ופקודי משפחת בני מררי למשפחתם לבית
filium ad vsque &, supra &, annorum triginta filio A :suorũ patrum
אבתם׃ 43 † מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן־
tentorio in seruitium ad exercitum ad ingrediens omnis, annorũ quinquaginta
חמשים שנה כל־הבא לצבא לעבדה באהל
millia tria, eorum familias ad eorum visitati fuerunt Et .conuentus
מועד׃ 44 † ויהיו פקדיהם למשפחתם שלשת אלפים
quos, Merari filiorum familiarum visitati ‡ Isti .ducenti &
ומאתים׃ 45 † אלה פקודי משפחת בני מררי אשר
.Mosch manu in DOMINI os super Aharõ & Mosch visitauit
פקד משה ואהרן על־פי יהוה ביד־משה׃
, Israel prælati &, Aharon &, Mosch visitauit quos visitati Omnes
46 † כל־הפקדים אשר פקד משה ואהרן ונשיאי ישראל
.suorum patrum domum ad &, suas familias ad, Leuitas
את־[m]הלוים למשפחתם ולבית אבתם׃
quinquaginta filium ad vsq; &, supra &, annorum triginta filio A
47 † [n]מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן־חמשים
oneris seruitium &, seruitij seruitium seruiendum ad ingrediẽs omnis, annorũ
שנה כל־[o]הבא לעבד עבדת עבדה ועבדת [p]משא
, millia octo, eorum visitati fuerunt Et .conuentus tentorio in
באהל מועד׃ 48 † ויהיו פקדיהם שמנת אלפים
.octoginta & quingenti &
וחמש [q]מאות ושמנים׃
virum virum, Mosch manu in eos visitauit DOMINI os Super
49 † על־פי יהוה פקד אותם ביד־משה איש איש
præcepit quos ‡, eorum numeratos &, suum onus super &, suum seruitiũ sup
על־עבדתו ועל־משאו ופקדיו אשר־צוה
.Mosch DOMINVS
יהוה את־משה׃

numerabis pugnã, vt faciant opus tabernaculi ecclesiæ. ‖ est [d] בוא in omni opere eorum, ecclesiæ: Tabulæ [e] יתד [d] יתר opere per nomina numerabitis [f] כלה [g] נשא opus ‖ in opere tabernaculo ecclesiæ per manum [h] יעד numerabit principes cõgregationis per per in pugnam, opus ecclesiæ. [i] בוא numerati per [k] מאה † sunt numerati operantis tabernaculo ecclesiæ, numerauit iuxta imperium per manum numerati per per pugnam, opus ecclesiæ. numerati per per [l] היה † sunt numerati ecclesiæ numerauit iuxta sermonem numerati per per pugnam opus ecclesiæ. numerati per ‡ sunt numerati numerauit iuxta sermonem per manum numerati numerauit principes per per [m] לוה [n] בנה ad faciendũ opus operis, & opus [o] בוא [p] נשא ecclesiæ. numerati [q] מאה Iuxta sermonem numerauit per manum singulos secundũ opus iuxta ‡ sicut

CAP. V. ה

.dicendo, Mosch ad DOMINVS est locutus Et
1 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
omnem castrametatione ẽ emittant &, Israel filiis Præcipe
2 † [a]צו את־בני ישראל וישלחו מן־המחנה כל־
.animæ † immundum omnem &, fluentem omnẽ &, leprosum
צרוע וכל־[b]זב וכל טמא לנפש׃
:eos emittetis castrametatione extra ad .emittetis fœminã ad vsq; masculo A
3 † מזכר עד־נקבה תשלחו אל־מחוץ למחנה תשלחום
.eorum medio in habitans ego quorum, sua castra polluent non &
ולא יטמאו את־מחניהם אשר אני שכן בתוכם׃
extra ad eos emiserunt &, Israel filij sic fecerunt Et
4 † [c]ויעשו־כן בני ישראל וישלחו אותם אל־מחוץ
, Mosch ad DOMINVS est locutus Quemadmodum .castrametatione
למחנה כאשר דבר יהוה אל־משה
.Israel filij fecerunt sic
כן עשו בני ישראל׃
: dicendo Mosch ad DOMINVS est locutus Et
5 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
omnib' ex fecerint cùm mulier siue Vir :Israel filios ad Loquere
6 † דבר אל־בני ישראל איש או־אשה כי יעשו מכל־
deliquerit &, DOMINVM in prævaricatione prævaricãdũ ad hominis peccatis
חטאת האדם למעל מעל ביהוה ואשמה
, fecerũt quod, suo peccato † se confitebuntur Et .ipsa anima
7 הנפש ההוא׃ † [d]והתודו את־חטאתם אשר עשו
addet eius quintam ‖ &, eius capite in suum delictum restituet &
[e]והשיב את־אשמו בראשו וחמישתו יסף
.ei deliquit cui dabit &, illam super
עליו ונתן לאשר אשם לו׃
delictum, eum ad delictum restituendum ad, redimens viro † non si Et
8 † ואם־אין לאיש גאל להשיב האשם אליו האשם
expiabit quo expiationum arietem præter; sacerdoti, DOMINO redditum
המושב ליהוה לכהן מלבד איל הכפרים אשר יכפר־
Israel filiorum sanctitatibus omnibus eleuatio omnis Et .eum super eo in
9 בו עליו׃ † וכל־תרומה לכל־קדשי בני־ישראל
, eius sanctitates viro Et .erit ipsi, sacerdoti offerent quam
10 אשר־יקריבו לכהן לו יהיה׃ † ואיש את־קדשיו
.erit ipsi, sacerdoti dederit quod vir: erunt ipsi
לו [f]יהיו איש אשר־[g]יתן לכהן לו יהיה׃
:dicendo, Mosch ad DOMINVS est locutus Et
11 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
cùm, vir Vir :eos ad dices &, Israel filios ad Loquere
12 † דבר אל־בני ישראל ואמרת אלהם איש איש כי־
:prævaricationem eum in fuerit prævaricata &, eius vxor declinauerit
תשטה אשתו ומעלה בו מעל׃
oculis ab fuerit absconditũ &, seminis cubatione ea cum vir iacuerit Et
13 † ושכב איש אתה שכבת־זרע ונעלם מעיני
non ipsa &, eam in ‡ non testis &, fuerit polluta ipsa &, latuerit &, sui viri
אישה ונסתרה והיא נטמאה [h]ועד אין בה והוא לא
fuerit zelatus &, zeli spiritus eum super trãsierit Et .fuerit deprehẽsa
14 נתפשה׃ † ועבר עליו רוח־קנאה וקנא
, zeli spiritus eũ super transierit vel :fuerit polluta ipsa &, suam vxorẽ
את־אשתו והוא נטמאה או־עבר עליו רוח־קנאה
:fuerit polluta non ipsa &, suam vxorem fuerit zelatus &
וקנא את־אשתו והיא לא נטמאה׃
adducet &, sacerdotem ad suam vxorem vir faciet venire Et
15 † [i]והביא האיש את־אשתו אל־הכהן והביא את־
non: hordeorum farinæ ephah ‖ decimam, eam super eius appropinquationem
קרבנה עליה עשירת האיפה קמח שערים לא־
munus quia, thus eam super dabit non &, oleum eam super effundet
יצק עליו שמן ולא־יתן עליו לבנה כי־מנחת
.peruersitatem memorantis memoriæ munus; ipsum, zelotypiarũ
קנאת הוא מנחת זכרון מזכרת [k]עון׃
facies ad eam stare faciet &, sacerdos eam faciet appropinquare Et
16 † והקריב אתה הכהן והעמדה לפני
de &, testæ vase in sanctas aquas sacerdos capiet Et .DOMINI
17 יהוה׃ † ולקח הכהן מים קדשים בכלי־חרש ומן־
dabit &, sacerdos capiet, tabernaculi pauimento in erit qui puluere
העפר אשר יהיה בקרקע המשכן [l]יקח הכהן ונתן
facies ad mulierem sacerdos faciet stare Et .aquas ad
18 אל־המים׃ † והעמיד הכהן את־האשה לפני
eius volas super dabit &, mulieris caput nudabit &, DOMINI
יהוה ופרע את־ראש האשה ונתן על־[m]כפיה את
erunt sacerdotis manu in Et. ipsa zelotypiarum munus; memoriæ munus
מנחת הזכרון מנחת קנאת הוא וביד הכהן יהיו

castris patientem fluxum [a] צוה super animã: [b] זוב castra habito [c] עשה castra. hominum vt prævaricentur † super [d] ידה cũ sorte eius; ‖ partem [e] שוב ei contra quẽ deliquit. fuerit propinquus vt restituat ei; restituitur sacerdotis erit; per quẽ expiabit eum. oblatio omniũ sanctitatum vnicuique [f] היה [g] נתן coierit quispiam coitu ‡ fuerit [h] עוד zelotypiæ zelotypiæ, afferet oblationem eius cum ea [i] בוא ‖ partem est iniquitatem. [k] עוה coram Domino. testaceo ponet in aquam. [l] לקח coram Domino, [m] כפף est.

dicet &, sacerdos eam adiurabit Et .execrantes amaræ aquæ

19 מֵי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים׃ וְהִשְׁבִּיעַ אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְאָמַר

declinasti non si &, tecum vir concubuit non Si :mulierem ad

אֶל־הָאִשָּׁה אִם־לֹא שָׁכַב אִישׁ אֹתָךְ וְאִם־לֹא שָׂטִית

execrantibus amaris aquis ab esto libera, tuo viro sub immunditiā

טֻמְאָה תַּחַת אִישֵׁךְ הִנָּקִי מִמֵּי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים

,es polluta quia &, tuo viro sub declinasti quia tu Et .istis

20 הָאֵלֶּה׃ וְאַתְּ כִּי שָׂטִית תַּחַת אִישֵׁךְ וְכִי נִטְמֵאת

.tuum virum præter suum concubitū te in vir dedit &

וַיִּתֵּן אִישׁ בָּךְ אֶת־שְׁכָבְתּוֹ מִבַּלְעֲדֵי אִישֵׁךְ׃

dicet &, maledictionis iuramēto in mulierē sacerdos adiurabit Et

21 וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֶת־הָאִשָּׁה בִּשְׁבֻעַת הָאָלָה וְאָמַר

, maledictionem in te DOMINVS Det :mulierem ad sacerdos

הַכֹּהֵן לָאִשָּׁה יִתֵּן יְהוָה אוֹתָךְ לְאָלָה

DOMINVS dando in, tui populi medio in adiurationem in &

וְלִשְׁבֻעָה בְּתוֹךְ עַמֵּךְ בְּתֵת יְהוָה אֶת־

.intumescentem tuum vterum &, cadens tuum femur

יְרֵכֵךְ נֹפֶלֶת וְאֶת־בִּטְנֵךְ צָבָה׃

vterum inflandū ad, tua viscera in istæ maledicentes aquæ veniant Et

22 וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ לַצְבּוֹת בֶּטֶן

.amen, Amen‖: mulier dicet Et .fœmur faciendum cadere ad &

וְלַנְפִּל יָרֵךְ וְאָמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן׃

delebit &, libro in sacerdos has maledictiones scribet Et

23 וְכָתַב אֶת־הָאָלֹת הָאֵלֶּה הַכֹּהֵן בַּסֵּפֶר וּמָחָה

.amaras aquas ad

אֶל־מֵי הַמָּרִים׃

;maledicentes amaras aquas mulieri dabit potum Et

24 וְהִשְׁקָה אֶת־הָאִשָּׁה אֶת־מֵי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים

.amaritudines in maledictionem immittentes aqua eā in ingredientur &

וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים לְמָרִים׃

eleuabit &, zelotypiarū munus mulieris manu ē sacerdos capiet Et

25 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִיַּד הָאִשָּׁה אֵת מִנְחַת הַקְּנָאֹת וְהֵנִיף

super eam faciet appropinquare &, DOMINI facies ad munus

אֶת־הַמִּנְחָה לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיב אֹתָהּ אֶל־

, eius memoria cum munere de sacerdos comprehendet Et .altare

26 הַמִּזְבֵּחַ׃ וְקָמַץ הַכֹּהֵן מִן־הַמִּנְחָה אֶת־אַזְכָּרָתָהּ

.aquas mulieri potum dabit postea &, altare sup faciet suffire &

27 וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְאַחַר יַשְׁקֶה אֶת־הָאִשָּׁה אֶת־הַמָּיִם׃

fuerit prçuaricata &, fuerit polluta si, erit Et .aquas ei potum dabit Et

28 וְהִשְׁקָהּ אֶת־הַמַּיִם וְהָיְתָה אִם־נִטְמְאָה וַתִּמְעֹל

maledictionem immittentes aqua eā in ingredientur &, suū virū ī prçuaricationē

מַעַל בְּאִישָׁהּ וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים

mulier erit & ; eius femur cadet &, eius vter⁹ tumescet &, amaras in

לְמָרִים וְצָבְתָה בִטְנָהּ וְנָפְלָה יְרֵכָהּ וְהָיְתָה הָאִשָּׁה

.sui populi interiori in maledictionē in

לְאָלָה בְּקֶרֶב עַמָּהּ׃

, erit innocens & :ipsa munda sed, mulier fuit polluta non si Et

29 וְאִם־לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה וּטְהֹרָה הִוא וְנִקְּתָה

declinauerit quod, zelotypiarum lex† Hæc .semine seminabitur &

וְנִזְרְעָה זָרַע׃ זֹאת תּוֹרַת הַקְּנָאֹת אֲשֶׁר תִּשְׂטֶה

.fuerit polluta &, suo viro sub mulier

אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁהּ וְנִטְמָאָה׃

fuerit zelatus &, zelotypiæ spiritus eum super transierit quod viri Vel

30 אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תַּעֲבֹר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא

fecerit &, DOMINI facies ad mulierem stare fecerit &, suā vxorem

אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהֶעֱמִיד אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וְעָשָׂה

.hanc legem omnem † sacerdos ei

לָהּ הַכֹּהֵן אֵת כָּל־הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃

portabit ipsa mulier & : iniquitate ab vir erit innocens Et

31 וְנִקָּה הָאִישׁ מֵעָוֺן וְהָאִשָּׁה הַהִוא תִּשָּׂא

.suam peruersitatem

אֶת־עֲוֺנָהּ׃

maledictionis. [n] מַיִם [o] מָרַר [p] שָׂטָה ‖ ad ‡ munda aqua amara maledicta hac. [q] נָקָה [r] מָרַר Sin autem cūm dederit [s] נָתַן maledictionis vt tumescere faciant [t] צָבָה ‖ Veritas erit hoc. cum aqua amara. [v] מַיִם aquā amarā maledictam ingredietur aqua maledictionis amara. [x] נוּף corā Domino, & offeret capiet pugillum ingredietur aqua maledicta amara, medio est est cum [z] יָרָה Vel si super virum transierit coram Domino, † secundum [a] יָרָה [b] עָוָה [c] נָשָׂא pœnam, iniquitatis suæ.

CAP. VI. ו

:dicendo Moseh ad DOMINVS est locutus Et

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

mulier vel Vir : eos ad dices &, Israel filios ad Loquere

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה

.DOMINO se separandū ad, separati votū vouendo mirificauerit cū

כִּי יַפְלִא לִנְדֹּר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לַיהוָה׃

, bibet non sechar acetum &, vini Acetum .se separabit sechar & vino A

3 מִיַּיִן וְשֵׁכָר יַזִּיר חֹמֶץ יַיִן וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה

siccas &, virides vuas &, bibet non vuarum madefactionē omnem &

וְכָל־מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וַעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים

.comedet non

לֹא יֹאכֵל׃

separauerit se Nazaræi, [d] נָזַר omne madefactum vuis recentes, [e] שָׂרָה [f] לוּחַ

, vini vite ē fiet quod omni ab, suæ separationis diebus Omnibus

4 כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן

.comedet non corticem ad vsq; & acinis ab

מֵחַרְצַנִּים וְעַד־זָג לֹא יֹאכֵל׃

super transibit non nouacula, suæ separationis voti diebus Omnibus

5 כָּל־יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא־יַעֲבֹר עַל־

.DOMINO se separabit quibus dies complendum ad vsque, eius caput

רֹאשׁוֹ עַד־מְלֹאת הַיָּמִם אֲשֶׁר־יַזִּיר לַיהוָה

.sui capitis capilli nuditatem magnificādo, erit Sanctus

קָדֹשׁ יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ׃

non mortui animā super, DOMINO eius separari diebus Omnibus

6 כָּל־יְמֵי הַזִּירוֹ לַיהוָה עַל־נֶפֶשׁ מֵת לֹא

se polluet non, suæ sorori † &, suo fratri ‡ suæ matri * &, suo patri ⁑ .veniet

7 יָבֹא׃ לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאָחִיו וּלְאַחֹתוֹ לֹא־יִטַּמָּא

.eius caput super ‖ sui Dei separatio quia, eos moriendo in eis

לָהֶם בְּמֹתָם כִּי נֵזֶר אֱלֹהָיו עַל־רֹאשׁוֹ׃

.DOMINO ipse sanctus sui Nazaræat⁹ diebus Omnibus

8 כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ קָדֹשׁ הוּא לַיהוָה׃

polluerit &, subito * momento in eum super mortuus fuerit mortu⁹ cum Et

9 וְכִי־יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפֶתַע פִּתְאֹם וְטִמֵּא

die in :suæ purificationis die in suū caput radet & :eius Nazaræat⁹ caput

רֹאשׁ נִזְרוֹ וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם

.illud radet septima

הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ׃

filios duos vel, turtures duos adducet octaua die in Et

10 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יָבִא שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי

.conuentus tentorij ostium ad, sacerdotē ad, columbæ

יוֹנָה אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

expiabit &; ascensionem in vnum &, peccatum in vnum sacerdos faciet Et

11 וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֶּר

suum caput sanctificabit & : animam super peccauit quo de eū super

עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל־הַנָּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת־רֹאשׁוֹ

, sui Nazaræatus dies DOMINO separabit Et .illa die in

12 בַּיּוֹם הַהוּא׃ וְהִזִּיר לַיהוָה אֶת־יְמֵי נִזְרוֹ

primi dies & :culpam in sui anni filium agnum adducet &

וְהֵבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ לְאָשָׁם וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים

.eius Nazaræatus fuit pollutus quoniam, cadent

יִפְּלוּ כִּי טָמֵא נִזְרוֹ׃

adducet, eius Nazareat⁹ dies complendi die In .separati lex‡ hæc Et

13 וְזֹאת תּוֹרַת הַנָּזִיר בְּיוֹם מְלֹאת יְמֵי נִזְרוֹ יָבִיא

.conuentus tentorij ostium ad seipsum

אֹתוֹ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

filium agnum : DOMINO suam appropinquationē faciet appropinquare † Et

14 וְהִקְרִיב אֶת־קָרְבָּנוֹ לַיהוָה כֶּבֶשׂ בֶּן־

sui anni filiam vnam agnam &, ascensionem in‡ vnum integrum sui anni

שְׁנָתוֹ תָמִים אֶחָד לְעֹלָה וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ

.pacifica in* perfectum vnum arietem &, peccatum in* perfectam

תְּמִימָה לְחַטָּאת וְאַיִל־אֶחָד תָּמִים לִשְׁלָמִים׃

lagana &, oleo cum confusas placentas, similę infermentatorū canistrū Et

15 וְסַל מַצּוֹת סֹלֶת חַלֹּת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי

.eorum libamina &, eorum munus &; oleo in inuncta infermentatorum

מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם׃

faciet &, DOMINI facies ad sacerdos faciet appropinquare Et

16 וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה וְעָשָׂה אֶת־

.illius ascensionem &, eius peccatum

חַטָּאתוֹ וְאֶת־עֹלָתוֹ׃

super DOMINO pacificorum sacrificium faciet arietem Et

17 וְאֶת־הָאַיִל יַעֲשֶׂה זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה עַל

.eius libamen & eius munus sacerdos faciet &, infermētatorū canistro

סַל הַמַּצּוֹת וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־מִנְחָתוֹ וְאֶת־נִסְכּוֹ׃

, sui Nazaræatus caput conuentus tentorij ostium † Nazaræus radet Et

18 וְגִלַּח הַנָּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶת־רֹאשׁ נִזְרוֹ

qui ignem super dabit & sui; Nazaræatus capitis capillum capiet &

וְלָקַח אֶת־שְׂעַר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר־

brachium sacerdos capiet Et .pacificorum sacrificiū subter †

19 תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים׃ וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־הַזְּרֹעַ

laganum &, canistro ē vnam azymā placentam &, ariete ab bullitum

בְּשֵׁלָה מִן־הָאַיִל וְחַלַּת מַצָּה אַחַת מִן־הַסַּל וּרְקִיק

fuerit rasus postquam separati volas super dabit &, vnum azymū

מַצָּה אֶחָד וְנָתַן עַל־כַּפֵּי הַנָּזִיר אַחַר הִתְגַּלְּחוֹ אֶת־

facies ad agitationem sacerdos ea agitabit Et .eius Nazaræatus

20 נִזְרוֹ׃ וְהֵנִיף אוֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי

armum super &, eleuationis pectus super sacerdoti illud sanctitas: DOMINI

יְהוָה קֹדֶשׁ הוּא לַכֹּהֵן עַל חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְעַל שׁוֹק

.vinum separatus bibat postea & : exaltationis

הַתְּרוּמָה וְאַחַר יִשְׁתֶּה הַנָּזִיר יָיִן׃

Nazaræatus sui, Nazaræatus sui, [g] יוֹם donec compleantur crescere faciat comam quibus se Nazaræū fecerit ad [h] מוּת ⁑ super patre, * super matre sua, ‡ super fratre † super sorore sua, [i] בּוֹא cum mortui fuerint, ‖ est erit iuxta eum fortuito, * vel afferet [k] שָׁנָה [l] תּוֹר tabernaculi ecclesiæ. [m] יָעַד pro peccato, alterum pro holocausto eo quod afferet anniculū pro delicto, [n] נָפַל ‡ est Nazaræi. qua completi fuerint [o] יָרָה [p] יוֹם [q] בּוֹא tabernaculi ecclesiæ. [r] יָעַד † offeret oblationē suam anniculum perfectum holocaustū anniculam [s] שָׁנָה [t] בָּנָה pro peccato, p pacificis. mixtas [v] מָצַץ offeret coram Dño, sacrificium pro peccato holocaustū [x] עָלָה in † ad tabernaculi ecclesiæ cæsariem ponet † est coctum infermētatā ponet Nazaræi [y] כָּפַף eleuabit eleuationem coram Domino, [z] נוּף est sacerdotis tam quàm armus Nazaræus

DOMINO suam *appropinquationẽ* vouerit qui Nazaræi lex † Hæc
21 † זאת [a] תורת הנזיר אשר [b] ידר קרבנו ליהוה
quod *eius voti os iuxta* :eius man⁹ attinget quod ‖præter,*suã separationem super*
על־נזרו מלבד אשר [c] תשיג ידו כפי נדרו אשר
.sui Nazaræatus legem *super* ,faciet sic, vouerit
ידר כן יעשה על תורת נזרו׃
: dicendo ,Mosẽh ad DOMINVS est locutus Et
22 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
filiis benedicetis Sic:dicendo ,eius filios ad & Aharon ad Loquere
23 † דבר אל־אהרן ואל־בניו לאמר כה תברכו את־בני
:te custodiat &,DOMINVS tibi Benedicat .eis dicendo , Israel
24 ישראל אמור להם׃ † יברכך יהוה וישמרך׃
.tui misereatur & ,te *ad suas facies* DOMINVS faciat Lucere
25 † [d] יאר יהוה פניו אליך [e] ויחנך׃
.pacem tibi ponat & , te ad *suas facies* DOMINVS Eleuet
26 † [f] ישא יהוה פניו אליך וישם לך שלום׃
.eis benedicam ego & , Israel filios super meũ nomen ponent Et
27 † [g] ושמו את־שמי על־בני ישראל ואני אברכם׃

† est oblationem
[a] ירה [b] נדר
pro Nazaręatu suo, ‖id secundũ votum suum,
[c] נשג
secundum

faciem suam super
[d] אור [e] חנן
faciem suam.
[f] נשא
[g] שום

CAP. VII. ז

vnxit & ,tabernaculũ erigere Moseh *complere* die i ,fuit Et
1 † [a] ויהי ביום [b] כלות משה [c] להקים את־המשכן וימשח
omnia & , altare & ,eius vasa omnia & ,illud sanctificauit &,illud
אתו ויקדש אתו ואת־כל־כליו ואת־המזבח ואת־כל־
.ea sanctificauit & ,ea vnxit & ;eius vasa
כליו וימשחם ויקדש אתם׃
ipsi,suorũ patrum domus capita , Israel *prælati fecerunt appropinquare* Et
2 † ויקריבו נשיאי ישראל ראשי בית אבתם הם
.*visitatos* super *stantes* ipsi ,*extensionum prælati*
נשיאי [d] המטת הם העמדים על־הפקדים׃
plaustra sex ,DOMINI *facies ad* suam *appropinquationẽ* adduxerũt Et
3 † [e] ויביאו את־קרבנם לפני יהוה שש־עגלת
bouem & , *prælatis* duobus *super* plaustrũ ,boues duodecim &,operimẽti
צב ושני עשר בקר עגלה על־שני הנשאים ושור
.*tabernaculi facies ad* ea *fecerunt accedere* & , *vni*
לאחד ויקריבו אותם לפני המשכן׃
:dicendo ,Moseh ad DOMINVS dixit Et
4 † ויאמר יהוה אל־משה לאמר׃
.*conuentus tentorij* opus faciendum ad erunt & ,eis *cum à* Cape
5 † [f] קח מאתם והיו לעבד את־עבדת אהל מועד
.*sui seruitij os iuxta viro* ,Leuitis ea dabis Et
ונתתה אותם אל־ [g] הלוים איש כפי עבדתו׃
ad ea dedit & , *bouem* & , plaustra Moseh accepit Et
6 † ויקח משה את־העגלת ואת־הבקר ויתן אותם אל־
dedit boues quatuor & , plaustra Duo .Leuitas
7 הלוים׃ † את [h] שתי העגלות ואת ארבעת הבקר נתן
.*eorum seruitij os iuxta* , Gherson filiis
לבני גרשון כפי עבדתם׃
,Merari filiis dedit boues octo & , plaustra quatuor Et
8 † ואת ארבע העגלת ואת שמנת הבקר נתן לבני מררי
.sacerdotis Aharon filij Ithamar *manu in,eorum seruitij os iuxta*
כפי עבדתם ביד איתמר בן־אהרן הכהן׃
humero *in*,eos sup ‖sanctitatis *seruitiũ* quia:dedit nõ Chehath filiis Et
9 † ולבני קהת לא נתן כי־עבדת הקדש עלהם בכתף
die in altaris *dedicationem prælati fecerunt accedere* Et .*ferent*
10 [i] ישאו׃ † ויקריבו הנשאים את חנכת המזבח ביום
facies ad suam *appropinquationem prælati fecerunt accedere* & ,*eum vngi*
המשח אתו ויקריבו הנשיאם את־קרבנם לפני
,*diem in* vnus *Prælatus* : Moseh ad DOMINVS dixit Et .*altaris*
11 המזבח׃ † ויאמר יהוה אל־משה נשיא אחד ליום
dedicationẽ ad suã *appropinquationẽ faciet appropinquare* diem in‡ vnus *prælatus*
נשיא אחד ליום יקריבו את־קרבנם לחנכת
prima die in *faciens appropinquare fuit* Et .altaris
12 המזבח׃ † [k] ויהי המקריב ביום הראשון את־
.Iehudah tribu è Hamminadab filius Nachson suam *appropinquationem*
קרבנו נחשון בן־עמינדב למטה יהודה׃
,eius pondus centum & triginta, vna *argenti* scutella eius oblatio Et
13 † וקרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה
ipsæ ambæ ,sanctitatis *seclo in* seclorum septuaginta argentea vna phiala
מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
, *vna Vola* .*munus* in oleo *cum confusa* simila plenæ
14 מלאים סלת בלולה בשמן למנחה׃ † כף אחת
,bouis filius vnus Iuuencus . suffitu *plena auri* decem
15 עשרה זהב מלאה קטרת׃ † פר אחד בן־בקר
.*ascensionem* in *sui anni filius* vnus agnus , vnus aries
איל אחד כבש־אחד בן־שנתו לעלה׃

qua finiuit
[a] היה [b] כלה
[c] קום
obtulerunt principes principes tribuum qui steterunt numeratos.
[d] נטה
oblationem coram Dño, à
[e] בוא
principibus, à singulo, obtulerunt coram tabernaculo.
ab tabernaculi ecclesiæ.
[f] לקח
vnicuique secundũ opus suum.
[g] לוה
boues,
[h] שנה
secundum opus eorum.
secũdũ opus eorum per manum opus ‖ erat ferebant.
obtulerunt principes pro dedicatione
[i] נשא
qua vnctum fuit, obtulerunt principes oblationem corã altari.
Princeps per diẽ, princeps ‡per offeret oblationem
obtulit oblationem
argentea
secundum seclum permixta oblationem.
Cochlear vnum, plenum aureorum
anniculus holocaustũ.

:peccatum in vnus caprarum Hircus
16 † שעיר־עזים אחד לחטאת׃
hirci *duces* ,quinque arietes , duo boues pacificorum sacrificiũ in Et
17 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
filij Nachson *appropinquatio* †hæc .quinque *anni filij* agni , quinque
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן נחשון בן־
filius Nathanel *fecit appropinquare* secunda die In .Hamminadab
18 עמינדב׃ † ביום השני הקריב נתנאל בן־
.Issachar *prælatus* ,Suhar
צוער נשיא יששכר׃
,vnam *argenti* scutellam suam *appropinquationem fecit* Appropinquare
19 † הקרב את־קרבנו קערת־כסף אחת
seclorũ septuaginta,argenteã vnãphialam,eius pondus centũ & triginta
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל
.*munus* in oleo *cum confusa* simila plenas ipsas ambas ,sanctitatis *seclo in*
בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה׃
.suffitu plenum aureorum decem vnum Cochlear
20 † [n] כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃
filium vnum agnum ,vnum arietem ,bouis filium vnum Iuuencum
21 † [o] פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד בן־
: *peccatum in* vnum caprarum Hircum .*ascensionem* in *sui anni*
22 שנתו לעלה׃ † שעיר־עזים אחד לחטאת׃
duces hircos ,quinque arietes ,duos boues pacificorum sacrificium in Et
23 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
filij Nethanel *appropinquatio* ‖Hęc .quinque *anni filios* agnos , quinque
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן נתנאל בן־
Eliab ,Zebulun *filius prælatus* tertia die In .Suhar
24 צוער׃ † ביום השלישי נשיא לבני זבולן אליאב
centum & triginta ,vna *argenti* scutella ‖eius Appropinquatio .Chelõ fili⁹
25 בן חלן׃ † קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה
:sanctitatis *seclo in* seclorum septuaginta ,*argenti* vna phiala , eius pondus
משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש
.*munus* in oleo *cum confusa* simila plenæ ipsæ ambæ
[p] שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה׃
.suffitu plenum aureorum decem vnum Cochlear
26 † [q] כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃
sui anni filius vnus agnus , vnus aries , bouis filius vnus Iuuencus
27 † [r] פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד בן־שנתו
.*peccatum in* vnus caprarum Hircus .*ascensionẽ in*
28 לעלה׃ † שעיר־עזים אחד לחטאת׃
duces hirci ,quinque arietes , duo boues pacificorum sacrificium in Et
29 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
.Chelõ filij Eliab *appropinquatio*‡ Hæc .quinque *anni filij* agni , quinque
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן אליאב בן־חלן׃
.Sedeur filius Elisur , Reuben *filius prælatus* , quarta die In
30 † ביום הרביעי נשיא לבני ראובן אליצור בן־שדיאור׃
,eius pondus centũ & triginta , vna *argenti* scutella †eius Appropinquatio
31 † קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה
ipsæ ambæ ;sanctitatis *seclo in* , seclorum septuaginta ,*argenti* vna phiala
מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
.*munus* in oleo *cum confusa* simila plenæ
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה׃
.suffitu plenum ,aureorum decem vnum Cochlear
32 † כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃
sui anni filius vnus agnus ,vnus aries ,bouis filius vnus Iuuencus
33 † פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד בן־שנתו
.*peccatum in* vnus caprarum Hircus .*ascensionem* in
34 לעלה׃ † שעיר־עזים אחד לחטאת׃
duces hirci ,quinque arietes ,duo boues pacificorum sacrificium in Et
35 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
filij Elisur *appropinquatio*‡Hæc .quinque *anni filij* agni , quinque
חמשה כבשים [s] בני־שנה חמשה זה קרבן אליצור בן־
filius Selumiel , Simhon *filius prælatus* , quinta die In .Sedeur
36 שדיאור׃ † ביום החמישי נשיא לבני שמעון שלמיאל בן־
centum & triginta , vna *argenti* scutella*eius Appropinquatio .Surisaddai
37 צורישדי׃ † קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה
,sanctitatis *seclo in* seclorum septuaginta *argenti* vna phiala,eius pondus
משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש
.*munus* in oleo *cum confusa* simila plenæ ipsæ ambæ
שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה׃
.suffitu plenum ,aureorum decem vnum Cochlear
38 † כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃
eius anni filius vnus agnus ,vnus aries ,bouis filius vnus Iuuencus
39 † פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד [t] בן־ [v] שנתו
.*ascensionem* in
לעלה׃

pro peccato.
anniculi †est oblatio
obtulit
princeps
obtulit oblationem argenteam
secundum seclum permixta oblationem
[n] כפף
anniculum
[o] פרה
holocaustũ.
pro peccato :
anniculos ‖est oblatio
princeps filiorum oblatio ‖ fuit argentea
argentea, secundum seclum permixta oblationem.
[p] שנה
[q] כפף
anniculus
[r] פרה
in holocaustum.
pro peccato.
anniculi ‡ est oblatio
princeps filiorum
Oblatio † fuit argentea argentea secundum seclum permixta oblationem.
anniculus
holocaustũ.
pro peccato.
anniculi ‡ est oblatio
[s] בנה
princeps filiorum Oblatio *fuit argentea argentea secundum seclum permixta oblationem.
anniculus
[t] בנה [v] שנה
holocaustũ.

.suffitu plenum aureorum decem vnum Cochleare
62 †[n] כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃

filius vnus agnus, vnus veruex, bouis filius vnus Iuuencus
63 †[o] פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד בן־
.ascensionem in sui anni
שנתו לעלה׃
: peccatum in vnus caprarum Hircus
64 † שעיר־עזים אחד לחטאת׃

arietes, quinque verueces, duo boues pacificorum sacrificium in Et
65 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
filij Abidan appropinquatio‖Hęc .quinque anni filij agni, quinque
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן אבידן בן־
.Ghidhoni
גדעני׃

Achiheser, Dan filius prælatus, decima die In
66 † ביום העשירי נשיא לבני דן אחיעזר
centum & triginta, vna argẽti scutella‖ei⁹ Appropinquatio. Hāmisaddaifili⁹
67 בן־עמישדי׃ † קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה
:sanctitatis seclo in seclorum septuaginta, argenti vna phiala, eius pondus
משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש
.munus in oleo cum confusa simila plenæ ipsæ ambæ
[p] שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה׃

.suffitu plenum aureorum decem vnum Cochleare
68 †[q] כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃

sui anni filius vnus agnus, vnus aries, bouis filius vnus Iuuencus
69 †[r] פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד בן־שנתו
.peccatum in vnus caprarum Hircus .ascensionẽ in
70 לעלה׃ † שעיר־עזים אחד לחטאת׃

arietes, quinque verueces, duo boues pacificorum sacrificium in Et
71 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
.Hāmisaddai filij Achiheser oblatio‡ Hęc.quiq; anni filij agni, quinque
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן אחיעזר בן־עמישדי׃

.Hochran filius Paghiel, Aser filius prælatus, die vndecima die In
72 † ביום עשתי־עשר יום נשיא לבני אשר פגעיאל בן־עכרן׃
,eius pondus centũ & triginta, vna argenti scutella†eius Appropinquatio
73 † קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה
ipsæ ambæ ;sanctitatis seclo in, seclorum septuaginta, argenti vna phiala
מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
.munus in oleo cum confusa simila plenæ
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה׃

.suffitu plenum, aureorum decem vnum Cochleare
74 † כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃

sui anni filius vnus agnus, vnus aries, bouis filius vnus Iuuencus
75 † פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד בן־שנתו
.peccatum in vnus caprarum Hircus .ascensionem in
76 לעלה׃ † שעיר־עזים אחד לחטאת׃

arietes, quinque verueces, duo boues pacificorum sacrificium in Et
77 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
filij Paghiel appropinquatio‡Hæc .quinque anni filij agni, quinque
חמשה כבשים [s] בני־שנה חמשה זה קרבן פגעיאל בן־
.Hochrã
עכרן׃

Achirah, Naphthali filius prælatus, die duodecima die In
78 † ביום שנים עשר יום נשיא לבני נפתלי אחירע
centum & triginta, vna argenti scutella*eius Appropinquatio .Henan filius
79 בן־עינן׃ † קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה
,sanctitatis seclo in seclorum septuaginta argenti vna phiala, eius pondus
משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש
.munus in oleo cum confusa simila plenæ ipsæ ambæ
שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה׃

.suffitu plenum, aureorum decem vnum Cochleare
80 † כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃

eius anni filius vnus agnus, vnus aries, bouis filius vnus Iuuencus
81 † פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד [t] בן־[v] שנתו
.ascensionem in
לעלה׃

:peccatum in vnus caprarum Hircus
82 † שעיר־עזים אחד לחטאת׃

arietes, quinque verueces, duo boues pacificorum sacrificiũ in Et
83 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתודים
filij Achirah appropinquatio†hæc .quinque anni filij agni, quinque
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן אחירע בן־
.Henan
עינן׃

.Israel prælatis à ipsum vngi die in altaris dedicatio‖Hæc
84 † זאת [a] חנכת המזבח ביום המשח אתו מאת נשיאי ישראל
cochlearia, duodecim argenti phialæ, duodecim argenti scutella
קערת כסף שתים עשרה מזרקי־כסף שנים עשר כפות
.duodecim aurea
זהב שתים עשרה׃

fusorium, septuaginta &; argenti vna scutella centum & Triginta
85 † שלשים ומאה הקערה האחת כסף ושבעים המזרק

aries anniculus holocaustũ. pro peccato: pro sacrificio arietes hirci anniculi ‖ est oblatio princeps filiorum Oblatio ‖ fuit argentea argentea secundum seclum permixta oblationem. anniculus in holocaustum. pro peccato. arietes hirci anniculi ‡ est princeps filiorum Oblatio † fuit argentea, argentea secundum seclum permixta oblationem. anniculus holocaustũ. pro peccato. arietes hirci anniculi ‡ est oblatio princeps filiorum Oblatio * fuit argentea argentea secundum seclum permixta oblationem. anniculus holocaustũ. pro peccato. arietes hirci anniculi ‡ est oblatio ‖ est qua vnctum fuit à principibus [a] חנך argenteæ argentea, phiala vna.

.peccatum in vnus caprarum Hircus
40 † שעיר־עזים אחד לחטאת׃

arietes, quinque verueces, duo boues pacificorum sacrificium in Et
41 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
filij Selumiel appropinquatio † Hæc :quinque anni filij agni, quinque
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן שלמיאל בן־
.Surisaddai
צורישדי׃

.Dehuel filius Eliasaph, Ghad filiis prælatus sexta die In
42 † ביום הששי נשיא לבני גד אליסף בן־דעואל׃
,eius pondus centum & triginta, vna argenti scutella ‡ eius appropinquatio
43 † קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה
ambę ipsę: sanctitatis seclo in seclorum septuaginta, argenti phiala vna
מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
.munus in oleo cum confusa simila plenæ
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה׃

.suffitu plenum, aureorum decem vnum Cochleare
44 †[x] כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃

sui anni filius vnus agnus, vnus aries, bouis filius vnus Iuuencus
45 †[y] פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד בן־שנתו
.peccatum in vnus caprarum Hircus .ascensionem in
46 לעלה׃ † שעיר־עזים אחד לחטאת׃

arietes, quinque verueces, duo boues pacificorum sacrificium in Et
47 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
filij Eliasaph appropinquatio†Hæc.quinque anni filij agni, quinque
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן אליסף בן־
.Dehuel
דעואל׃

.Hammihud filius Elisamah, Ephraim filiis prælatus septima die In
48 † ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע בן־עמיהוד׃
:eius pondus centum & triginta, vna argenti scutella‡eius Appropinquatio
49 † קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה
ipsæ ambæ, sanctitatis seclo in seclorum septuaginta, argenti phiala vna
מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
.munus in oleo cum confusa simila plenæ
מלאים סלת בלולה בשמן [z] למנחה׃

.suffitu plenum, aureorum decem vnum Cochleare
50 † כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃

sui anni filius vnus agnus, vnus aries, bouis filius vnus Iuuencus
51 † פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד בן־שנתו
.peccatum in vnus caprarum Hircus .ascensionem in
52 לעלה׃ † שעיר־עזים אחד לחטאת׃

arietes, quinque verueces, duo boues pacificorum sacrificium in Et
53 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
filij Elisamah appropinquatio*Hæc.quinque anni filij agni, quinque
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן אלישמע בן־
.Hammihud
עמיהוד׃

.Pedahsur filius Ghamliel, Menasseh filiis prælatus, octaua die In
54 † ביום השמיני נשיא לבני מנשה גמליאל בן־פדהצור׃
,eius pondus centum & triginta, vna argenti scutella‡eius Appropinquatio
55 † קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה
ipsæ ambæ: sanctitatis in seclo seclorum septuaginta, argenti phiala vna
מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
.munus in oleo cum confusa simila plenæ
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה׃

.suffitu plenum, aureorum decem vnũ Cochleare
56 † כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃

sui anni filius vnus agnus, vnus veruex, bouis filius vnus Iuuencus
57 † פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד בן־שנתו
.peccatum in vnus caprarum Hircus .ascensionẽ in
58 לעלה׃ † שעיר־עזים אחד לחטאת׃

arietes, quinque verueces, duo boues pacificorum sacrificium in Et
59 † ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים
filij Ghamliel appropinquatio ‖ Hæc. quinque anni filij agni, quinque
חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן גמליאל בן־
.Pedahsur
פדהצור׃

.Ghidhoni filius Abidan, Biniamin filiis prælatus, nona die In
60 † ביום התשיעי נשיא לבני בנימן אבידן בן־גדעני׃
,eius pondus centũ &, triginta, vna argenti scutella‡eius Appropinquatio
61 † קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה
ipsæ ambæ: sanctitatis seclo in seclorum septuaginta argenti phiala vna
מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם
.munus in oleo cum confusa simila plenæ
מלאים סלת בלולה בשמן למנחה׃

pro peccato. pro sacrificio arietes hirci anniculi † est oblatio princeps filiorum oblatio ‡ fuit argentea argentea, secundum seclum permixta oblationem. [x] כפף anniculus [y] פרה holocaustũ. pro peccato. pro sacrificio arietes hirci anniculi est oblatio princeps filiorum Oblatio ‡ fuit argentea argentea, secundum seclum permixta oblationem. [z] מנח anniculus holocaustũ. pro peccato. pro sacrificio arietes hirci anniculi est oblatio princeps filiorum Oblatio ‡ fuit argentea argentea secundum seclum permixta oblationem. aries anniculus holocaustũ. pro peccato. pro sacrificio arietes hirci anniculi ‖ est oblatio princeps filiorum Oblatio ‡ fuit argentea argentea secundum seclum permixta oblationem.

seclo in quadringenti & , millia duo, vasorum argentum Omne .vnum

האחד כל כסף הכלים אלפים וארבע־מאות בשקל

,suffitu plena duodecim auri Cochlearia .sanctitatis

86 הקדש׃ † כפות זהב שתים־עשרה מלאת קטרת

cochlearium aurũ Omne .sanctitatis seclo in cochleare decem decem

עשרה עשרה הכף בשקל הקדש כל־זהב הכפות

.centum & viginti

עשרים ומאה׃

secundum seclum aurea
cochlearia secundum pondus

arietes , iuuenci duodecim ascensionem in bouis Omnis

87 † כל־הבקר לעלה שנים־עשר פרים אילם

hirci & ,eorũ munus & , duodecim anni filij agni , duodecim

שנים עשר כבשים בני־שנה שנים עשר ומנחתם ושעירי

.peccatum in duodecim caprarum

עזים שנים עשר לחטאת׃

holocaustũ
anniculi oblatio
pro peccato.

,iuuenci quatuor & ,viginti pacificorum sacrificij boues omnes Et

88 † וכל בקר זבח השלמים עשרים וארבעה פרים

.sexaginta anni filij agni , sexaginta duces hirci ,sexaginta arietes

אילם ששים עתדים ששים כבשים בני־שנה ששים

.eum vngi post altaris dedicatio‖ Hæc

זאת חנכת המזבח אחרי המשח אתו׃

,secum loquendum ad , conuentus tentorium ad Moseh ingrediendo in Et

89 † ובבא משה אל־אהל מועד לדבר אתו

super † quod ,propitiatorio desuper se ad respõdentem vocem audiebat &

וישמע את־הקול מדבר אליו מעל הכפרת אשר על־

.eum ad loquebatur &:Cherubim duos inter ab testimonij arcam

ארן העדת מבין שני הכרבים וידבר אליו׃

anniculi
‖ est postquã vnctum fuit. quando ingrediebatur Moseh in tabernaculum ecclesiæ, è
† erat loquentis

CAP. VIII. ח

:dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et

1 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

,lucernas te faciendo ascendere In :eum ad dices & ,Aharon ad Loquere

2 † דבר אל־אהרן ואמרת אליו [a] בהעלתך את־[b]הנרת

.lucernæ septem lucebunt , candelabri facierum regione è

אל־מול [c] פני [d] המנורה [e] יאירו שבעת הנרות׃

ascendere fecit candelabri facierum regione è .Aharon sic fecit Et

3 † [f] ויעש כן אהרן אל־מול פני המנורה העלה

.Moseh DOMINVS præcepit queadmodũ,eius lucernas

נרתיה כאשר צוה יהוה את־משה׃

ad vsque ,eius femur ad vsque aurũ ductile : candelabri opus † hoc Et

4 † וזה מעשה המנרה מקשה זהב עד־ירכה עד־

DOMINVS fecit videre quem ,aspectum Secundũ .ipsum ductile eius florẽ

פרחה מקשה הוא כמראה אשר הראה יהוה

.candelabrum fecit sic ,Moseh

את־משה כן עשה את־המנרה׃

Quãdo accẽdere facies [a] עלה
[b] נור
cõtra faciem [c] פנה [d] אור
[e] נור
cõtra faciem accendere
[f] עשה
† est aureum pedes erit. ipsum.

: dicendo Moseh ad DOMINVS est locutus Et

5 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

.eos purificabis & , Israel filiorum medio è Leuitas Cape

6 [g] † קח את־[h]הלוים מתוך בני ישראל וטהרת אתם׃

aquas eos super Sparge .eos purificandum ad ,eis facies sic Et

7 † וכה־תעשה להם לטהרם [i] הזה עליהם מי

lauent & ,suam carnem omnem super nouaculã facient trãsire & : peccati

חטאת והעבירו תער על־כל־בשרם וכבסו

.se purificabunt & , sua vestimenta

בגדיהם והטהרו׃

[g] לקח [h] לוה
aquam purificationis,
[i] נזה

,oleo cum confusam similam,eius munus &,bouis filiũ iuuencũ capient Et

8 † ולקחו [i] פר בן־בקר ומנחתו סלת בלולה בשמן

.peccatum in capies bouis filium secundum iuuencum &

ופר־[k]שני בן־בקר תקח לחטאת׃

facies cõgregare &,cõuentus tẽtorij facies ad Leuitas facies appropinquare &

9 † והקרבת את־הלוים לפני [l] אהל מועד והקהלת

Leuitas facies appropinquare Et .Israel filiorum cœtum omnẽ

10 את־כל־עדת בני ישראל׃ † והקרבת את־הלוים

.Leuitas super suas manus Israel filij fulcient &:DOMINI facies ad

לפני יהוה וסמכו בני־ישראל את־ידיהם על־הלוים׃

DOMINI conspectus ad eleuationẽ Leuitas Aharon faciet eleuare Et

11 [m] † והניף אהרן את־הלוים תנופה לפני יהוה

.DOMINI seruitutem seruiendum ad erunt & ,Israel filiis à

מאת בני ישראל והיו לעבד את־עבדת יהוה׃

fac Et .iuuencorum caput super suas manus fulcient Leuitæ Et

12 † והלוים יסמכו את־ידיהם על ראש הפרים ועשה

expiandũ ad , DOMINO ascensionem vnum & , peccatum vnum

את־האחד חטאת ואת־האחד עלה ליהוה לכפר

facies ad & ,Aharon facies ad Leuitas facies stare Et . Leuitas super

13 על־הלוים׃ † והעמדת את־הלוים לפני אהרן ולפני

.DOMINO agitationem eos facies agitabis & : eius filiorum

בניו והנפת אתם תנופה ליהוה׃

oblationem permixtam
[i] פרה
alterum pro peccato.
[k] שנה
coram tabernaculo ecclesiæ.
[l] יעד
coram Domino,
coniungent coram Domino
[m] נוף
faciendum opus coniungent
pro peccato, alterum holocaustum
coram coram filiis eleuare eleuationem

mihi erunt & , Israel filiorum medio è Leuitas facies diuidere Et

14 † והבדלת את־הלוים מתוך בני ישראל והיו לי

tentorio seruiendum ad Leuitæ ingredientur postea Et .Leuitæ

15 הלוים׃ † ואחרי־כן [n] יבאו הלוים לעבד את־אהל

.eleuationem eos facies eleuare & , eos purificabis & :conuentus

מועד וטהרת אתם והנפת אתם תנופה׃

operandum in tabernaculo ecclesiæ,
[n] בוא
sunt

pro , Israel filiorum medio è mihi ipsi dati : dati Quia

16 † כי נתנים נתנים המה לי מתוך בני ישראל תחת

eos accepi , Israel filiis à omni primogenito † vuluæ omnis apertione

פטרת כל־רחם בכור כל מבני ישראל לקחתי אתם

homine in , Israel filiis in primogenitus omnis‖ me° Quia .mihi

17 לי׃ † כי לי כל־בכור בבני ישראל באדם

;Aegypti terra in primogenitum omne me percutere die in : animali in &

ובבהמה ביום [o] הכתי כל־בכור בארץ מצרים

.mihi eos sanctificaui

הקדשתי אתם לי׃

pro aperiente omnem vuluam † pro omnium filiorum ‖est tam hominis quàm animalis,
qua percussi
[o] נכה

.Israel filiis in primogenito omni pro Leuitas cepi Et

18 [p] † ואקח את־הלוים תחת כל־בכור בבני ישראל׃

filiorũ medio è eius filiis &,Aharon datos Leuitas dedi Et

19 [q] † ואתנה את־הלוים נתנים לאהרן ולבניו מתוך בני

,conuentus tentorio in Israel filiorum seruitutem seruiendum ad , Israel

ישראל לעבד את־עבדת בני־ישראל [r] באהל מועד

,plaga Israel filiis in sit non & : Israel filios super expiandũ ad &

ולכפר על־בני ישראל ולא יהיה בבני ישראל נגף

.sanctitatem ad Israel filij accedendo in

[s] בגשת בני־ישראל אל־הקדש׃

[p] לקח
[q] נתן
vt faciãt opus tabernaculo ecclesiæ,
[r] יעד
vt expient cùm accesserint
[s] נגש

.Leuitis Israel filiorum cœtus omnis &,Aharõ &,Moseh fecit Et

20 [t] † ויעש משה ואהרן וכל־עדת בני־ישראל ללוים

sic , Leuitis Moseh DOMINVS præcepit quæ omnia Iuxta

ככל אשר־צוה יהוה את־משה ללוים כן־

.Israel filij eis fecerunt

עשו להם בני־ישראל׃

congregatio
[t] עשה

Aharõ fecit eleuare & ,sua vestimẽta lauerũt &,Leuitę se purificauerũt Et

21 † ויתחטאו הלוים ויכבסו בגדיהם [v] וינף אהרן

,Aharon eos super expiauit & , DOMINI facies ad eleuationem eos

אתם תנופה לפני יהוה ויכפר עליהם אהרן

seruiendum ad Leuitæ sunt ingressi postea Et .eos purificandos ad

22 לטהרם׃ † ואחרי־כן [x] באו הלוים לעבד את־

:eius filiorum aspectus ad & ,Aharon facies ad conuentus tentorio in suum seruitium

עבדתם באהל מועד לפני אהרן ולפני בניו

, Leuitis super Moseh DOMINVS præcepit quemadmodum

כאשר צוה יהוה את־משה על־הלוים

.eis fecerunt sic

כן עשו להם׃

[v] נוף
coram Domino, vt purificaret faciendum opus
[x] בוא
in tabernaculo ecclesiæ coram coram filiis eius:

.dicendo,Moseh ad DOMINVS est locutus Et

23 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

,supra & , annorum viginti & quinque filio à: Leuitis † quod ‖ Hoc

24 † זאת אשר ללוים מבן חמש ועשרים שנה ומעלה

.conuentus tentorij ministerio in militiam militandum ad ingredietur

יבוא לצבא צבא בעבדת אהל מועד׃

non & , seruitij exercitu ab reuertetur annorum quinquaginta filio à Et

25 † ומבן חמשים שנה ישוב מצבא העבדה ולא

tentorio in suis fratribus cum ministrabit Et .vltra seruiet

26 יעבד עוד׃ [y] † ושרת את־אחיו באהל

facies Sic .seruiet non seruitium & , custodiam custodiendũ ad conuentus

מועד לשמר משמרת ועבדה לא יעבד ככה תעשה

.eorum custodiis in Leuitis

ללוים במשמרתם׃

‖ est † est pro
ingredientur opere tabernaculi ecclesiæ.
à militia operis,
operabitur tabernaculo ecclesiæ
[y] שרת
opus faciet.

CAP. IX. ט

,secundo anno in Sinai deserto in Moseh ad DOMINVS est locutus Et

1 † וידבר יהוה אל־משה במדבר־סיני בשנה השנית

: dicendo , primo mense in Aegypti terra è eos egrediendo

[a] לצאתם מארץ מצרים בחדש הראשון לאמר׃

.suo statuto tempore in transitũ Israel filij facient Et

2 [b] † ויעשו בני־ישראל את־הפסח [c] במועדו׃

facietis , vesperas duas inter isto mense in die decima quarta- In

3 † בארבעה עשר־יום בחדש הזה בין הערבים תעשו

omnia iuxta & , eius statuta omnia Iuxta .suo statuto tempore in ipsum

אתו במועדו [d] ככל־חקתיו וככל־

.ipsum facietis , eius indicia

משפטיו תעשו אתו׃

.transitum faciendum ad , Israel filios ad Moseh est locutus Et

4 † וידבר משה אל־בני ישראל [e] לעשת הפסח׃

mensis die decima quarta- in , primo in transitum fecerunt Et

5 † ויעשו את־הפסח בראשון בארבעה עשר יום לחדש

quo egressi sunt
[a] יצא
Pesach
[b] עשה
[c] יעד
omnes normas
[d] חקק
vt facerent Pesach:
[e] עשה
Pesach

DOMINVS præcepit quę oĩa Iuxta .Sinai deserto in vesperas duas inter
בין הערבים במדבר סיני ככל אשר צוה יהוה
.Israel filij fecerunt sic ,Moseh
את־משה כן עשו בני ישראל׃

non & ,hominis animam *ad* immundi erant qui homines *fuit* Et
6 †ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא־
facies ad appropinquauerunt & :ipsa die in *transitum* facere potuerunt
יכלו לעשת־הפסח ביום ההוא ויקרבו לפני
.ipsa die in Aharon *aspectus ad* & ,Moseh
משה ולפני אהרן ביום ההוא׃

animam *ad*‡ immundi Nos .eum ad ipsi homines dixerunt Et
7 †ויאמרו האנשים ההמה אליו אנחנו טמאים לנפש
faciendum appropinquare non ad , *diminuemur quid* Ad .hominis
אדם למה נגרע לבלתי הקריב את־
?Israel filiorũ medio in suo statuto tẽpore in DOMINI *appropinquationem*
קרבן יהוה במעדו בתוך בני ישראל׃

DOMINVS præcipiat quid audiam &, State:Moseh eos ad dixit Et
8 †ויאמר אלהם משה עמדו ואשמעה מה־יצוה יהוה
:dicendo Moseh ad DOMINVS est locutus Et .vobis†
9 לכם׃ †וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

immundus fuerit *cùm vir* Vir : dicendo , Israel filios ad Loquere
10 †דבר אל־בני ישראל לאמר איש איש כי־יהיה טמא׀
faciet *&*, vestris generationib' vel ,vobis† lõginqua via in vel ,animam *ad*
לנפש או בדרך רחקה לכם או [f]לדרתיכם ועשה
inter die decima quarta in , secundo mense In .DOMINO *transitum*
11 פסח ליהוה׃ †בחדש השני בארבעה עשר יום בין
.illud comedẽt amaritudinib' & infermẽtatis *sup* :ipsum faciẽt vespas duas
הערבים יעשו אתו על־[g]מצות ומררים יאכלהו׃

:eo in cõfringent nõ os & ; manè vsque eo ex *facient reliquum* Non
12 †לא־ישאירו ממנו עד־בקר ועצם לא ישברו־בו
.illud facient Pesach statutum omne secundum
ככל־חקת הפסח יעשו אתו׃

cessauerit & , fuerit non via in & , mundus *ipse* qui vir Et
13 †והאיש אשר־הוא טהור ובדרך לא־היה וחדל
quia . suis populis è ipsa anima excidetur *&* , *transitum* facere
לעשות הפסח ונכרתה הנפש ההוא מעמיה כי׀
suum peccatũ. suo statuto tẽpore ĩ *fecit accedere* nõ DOMINI *appropinquationẽ*
קרבן יהוה לא הקריב [h]במעדו חטאו

vobiscum fuerit peregrinatus cùm Et .ipse vir portabit
14 [i]ישא האיש ההוא׃ †וכי־יגור אתכם
, Pesach statutum secundũ ; DOMINO Pesach fecerit & ,peregrinus
[k]גר ועשה פסח ליהוה [l]כחקת הפסח
,peregrino&,vobis erit vnum Statutum .faciet sic eius *iudiciũ* secundũ &
וכמשפטו כן יעשה חקה אחת יהיה לכם ולגר

operuit ,tabernaculũ *erigendi* die in Et .terræ indigenæ&
15 ולאזרח הארץ׃ †וביום [m]הקים את־המשכן כסה
super *erit* vespera in & :testimonij *tentorio* tabernaculum nubes
הענן את־המשכן לאהל [n]העדת ובערב יהיה על־
.mane vsque ignis aspectus sicut tabernaculum
המשכן כמראה־אש עד־בקר׃

.nocte ignis aspectus & ,illud *operiet* Nubes :semper *erit* Sic
16 †כן יהיה תמיד הענן [o]יכסנו ומראה־אש לילה׃
pficiscebantur ea post- & ,*tentorio desuper nubem sustolli os ad* Et
17 †ולפי [p]העלות הענן מעל האהל ואחרי כן [q]יסעו
castrametabantur ibi ,nubes *ibi* manebat quo loco in & : Israel filij
בני ישראל ובמקום אשר ישכן־שם הענן שם [r]יחנו

, Israel filij proficiscebãtur DOMINI *os Super* .Israel filij
18 בני ישראל׃ †על־פי יהוה יסעו בני ישראל
nubes *habitaret* quibus,dieb' Omnib':castrametabãtur DOMINI *os super* &
ועל־פי יהוה יחנו כל־ימי אשר ישכן הענן
nubem prolongando in Et castrametabantur ,tabernaculum super
19 על־המשכן יחנו׃ †ובהאריך הענן
Israel filij custodiebant & ,multis diebus tabernaculum super
על־המשכן ימים רבים ושמרו בני־ישראל את־
proficiscebantur non & , DOMINI custodiam
משמרת יהוה ולא יסעו׃

super ,tabernaculum super numeri diebus nubes *esset cùm* erat Et
20 †ויש אשר יהיה הענן ימים מספר על־המשכן על־
.proficiscebãtur DOMINI *os super*&castrametabãtur DOMINI *os*
פי יהוה יחנו ועל־פי יהוה יסעו׃

nubes *sustollebatur* &,mane vsque vespera à nubes *esset cùm* erat Et
21 †ויש אשר יהיה הענן מערב עד־בקר ונעלה הענן
, nubes *sustollebatur &* ,nocte & , die vel : proficiscebantur & , mane in
בבקר ונסעו או [s]יומם ולילה ונעלה הענן
.proficiscebãtur &
ונסעו׃

fuerunt super Pesach coram — coram — ‡sumus super — vt quid prohibemur , vt non offeramus oblationẽ Domino — † pro — Quicunque — super †ex — נקוד על ההא — [f] דור — Pesach cum — [g] מץ dimittent — est Pesach oblationem obtulit — [h] יעד — [i] נשא pœnã peccati sui — [k] גור [l] חקק normam qua erexit — [m] קום super tectũ erat — [n] עוד erat operiebat — [o] כסה quando discedebat nubes à tabernaculo — [p] עלה [q] נסע — [r] חנה — Iuxta sermonem iuxta sermonem habitabat — quãdo morã trahebat — quando erat iuxta sermonem iuxta sermonem — quando erat; discedebat quãdo discedebat

annoquando super *nubem prolongando in* , *diebus* vel ,mense vel ,duobus diebus Vel
22 †או־ימים או־חדש או־ימים בהאריך הענן על־
, Israel filij castrametabantur,illud super *manendum ad* , tabernaculum
המשכן לשכן עליו יחנו בני־ישראל
.proficiscebantur *eã sustolli in* & : proficiscebantur non &
ולא יסעו ובהעלתו יסעו׃

DOMINI *os super* & , castrametabantur DOMINI *os Super*
23 †על־פי יהוה יחנו ועל־פי יהוה
DOMINI *os super* seruabant DOMINI custodiam : proficiscebantur
יסעו את־משמרת יהוה שמרו על־פי יהוה
.Moseh *manu in*
ביד־משה׃

CAP. X. יוד

: dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et
1 †וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
.eas facies *ductile* ; *argenti* tubas duas tibi Fac
2 †עשה לך [a]שתי [b]חצוצרת כסף מקשה תעשה אתם
.*castrorum profectionem ad* &, cœtus conuocationem ad tibi erũt &
והיו לך למקרא [c]העדה [d]ולמסע את־המחנות׃

tentorij ostium ad cœtus omnis te ad cõuenient &,eis in clangent Et
3 †ותקעו בהן ונועדו אליך כל־העדה אל־פתח אהל
, *prælati* te ad conuenient & ,clanxerint vna *in* si Et .*conuentus*
4 מועד׃ †ואם־באחת יתקעו ונועדו אליך הנשיאים
proficiscentur & , *ouationem* clangetis Et .Israel milium *capita*
5 ראשי אלפי ישראל׃ †ותקעתם [e]תרועה ונסעו
.orientem ad castrametantium castra
[f]המחנות החנים קדמה׃

castra proficiscentur & , secundò *vociferationẽ* clangetis Et
6 †ותקעתם תרועה שנית ונסעו המחנות
.suis profectionibus in clangent *ouationẽ* :meridiem ad castrametantium
החנים [g]תימנה תרועה יתקעו למסעיהם׃

.taratãtarizabitis nõ & ,clãgetis,cõgregationẽ *faciendo congregare in* Et
7 †ובהקהיל את־הקהל תתקעו ולא תריעו׃
vobis erunt & : tubis in clangent sacerdotes Aharon filij Et
8 †ובני אהרן הכהנים יתקעו בחצצרות והיו לכם
. vestras generationes in *seculi* statutum in
[h]לחקת עולם [i]לדרתיכם׃

coarctatorem super vestra terra in bellum ad venietis quando Et
9 †וכי־תבאו מלחמה בארצכם על־[k]הצר
aspectus ad memorabimini & ,tubis in taratãtarizabitis &, vos *coarctantem*
הצרר אתכם והרעתם בחצצרת ונזכרתם לפני
.vestris inimicis ab eritis salui & ; *vestri Dei* DOMINI
יהוה אלהיכם [l]ונושעתם מאיביכם׃

capitibus in & , vestris *statutis tẽporibus in* & , vestræ lætitiæ die in Et
10 †וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי
super &,vestris *ascensionibus* super ,tubis in clangetis &,vestrorum mensium
חדשכם ותקעתם בחצצרת על [m]עלתיכם ועל
facies ad memoriam in vobis erunt & :vestrorum pacificorum sacrificiis
זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני
.vester Deus DOMINVS ego : *vestri Dei*
אלהיכם אני יהוה אלהיכם׃

,*mense in* vigesima in ,secundo mense in secundo anno in fuit Et
11 †ויהי בשנה השנית בחדש השני בעשרים בחדש
.testimonij tabernaculo *desuper* nubes *sustulit se*
נעלה הענן מעל משכן [n]העדת׃

:Sinai deserto è suas profectiones *ad* Israel filij sunt profecti Et
12 †ויסעו בני־ישראל למסעיהם ממדבר סיני
super prima in sunt profecti Et .Paran deserto in nubes mansit &
13 וישכן הענן במדבר פארן׃ †ויסעו בראשנה על־
castrametationis vexillum est profectum Et .Moseh *manu in* DOMINI *os*
14 פי יהוה ביד־משה׃ †ויסע דגל מחנה
Nachson‖eius exercitum super Et .suos exercit' *ad prima in* Iehudah filiorũ
בני־יהודה בראשנה לצבאתם ועל־צבאו נחשון
,Issachar filiorum *extensionis* exercitum super Et .Hamminadab filius
15 בן־עמינדב׃ †ועל־צבא [o]מטה בני יששכר נתנאל
filiorum *extensionis* exercitum super Et .Suhar filius Nethanel‖
16 בן־צוער׃ †ועל־צבא מטה בני
;tabernaculum *est factum descendere* Et .Chelon filius Eliab‡,Zebulun
17 זבולן אליאב בן־חלן׃ †והורד המשכן
.tabernaculum portantes Merari filij & , Ghersson filij sunt profecti &
ונסעו בני־גרשון ובני מררי נשאי המשכן׃

super Et .suos exercitus *ad* Reuben *castrametationis* vexillum est profectũ Et
18 †ונסע דגל מחנה ראובן לצבאתם ועל־
.Sedeur filius Elisur†eius exercitũ
צבאו אליצור בן־שדיאור׃

mora trahebat nubes vt maneret — quãdo discedebat, — Iuxta sermonem iuxta sermonem — per manum — argenteas: ductiles — [a] שנה — [b] חצר — proficisci faciendũ castra — [c] יעד [d] נסע — tabernaculi ecclesiæ. — principes,duces — taratantara, — [e] רוע — [f] חנה — taratantara — taratantara — [g] ימן — quado cõgregare facietis — perpetuum — [h] חקק [i] דור — contra hostẽ obsidentem — [k] צור — coram Domino Deo vestro, — [l] ישע — solemnitatibus — holocaustis — [m] עלה — coram Deo vestro — mensis, discessit — à — [n] עוד — per — primũ iuxta sermonem per manum castrorum — primùm per ‖erat — tribus — [o] ‖ erat tribus — ‡erat depositum est — castrorum per †erat

filius Selumiel † Simhon filiorum *extensionis* exercitum super Et

19 † ועל־צבא מטה בני שמעון שלמיאל בן־

filius Eliasaph † Ghad filioru *extensionis* exercitum super Et .Surisaddai

צורישדי׃ † ועל־צבא מטה בני־גד אליסף בן־ 20

:sanctuarium portantes Chehathitæ sunt profecti Et .Dehuel

21 דעואל׃ † ונסעו הקהתים נשאי המקדש

.*eos veniendum ad vsque* , tabernaculum fecerunt stare &

והקימו את־המשכן עד־[p] באם׃

.suos exercitus *ad* Ephraim filioru *castrametationis* vexillum est profectu Et

22 † ונסע דגל מחנה בני־אפרים לצבאתם

.Hammihud filius Elisamah* eius exercitu super&

ועל־צבאו אלישמע בן־עמיהוד׃

.Pedasur filius Ghaliel‖ Menasseh filioru *extesionis* exercitu super Et

23 † ועל־צבא מטה בני מנשה גמליאל בן־פדהצור׃

.Ghidhoni filius Abida‖, Biniamin filioru *extensionis* exercitu super Et

24 † ועל־צבא מטה בני בנימן אבידן בן־גדעוני׃

omnia *colligens* ,Dan filiorum *castrametationis* vexillum est profectu Et

25 † ונסע דגל מחנה בני־דן מאסף לכל־

.Hamisaddai filius Achihezer † ei⁹ exercitu super Et.suos exercit⁹ *ad* castra

המחנת לצבאתם ועל־צבאו אחיעזר בן־עמישדי׃

.Hochra filius Paghiel ‡ ,Aser filioru *extensionis* exercitum super Et

26 † ועל־צבא מטה בני אשר פגעיאל בן־עכרן׃

.Henan filius Achirah †, Naphtali filioru *extensionis* exercitum super Et

27 † ועל־צבא מטה בני נפתלי אחירע בן־עינן׃

.sunt profecti & .suos exercit⁹ *ad* Israel filiorum profectiones ‡ Istæ

28 † אלה מסעי בני־ישראל לצבאתם [q] ויסעו׃

: Mosch socerum Midianitem Rehuel filiu Chobab ad Mosch dixit Et

29 † ויאמר משה לחבב בן־רעואל המדיני חתן משה

cum ,DOMINVS dixit *quem* locum ad nos *Proficiscentes*

נסעים אנחנו אל־המקום אשר אמר יהוה אתו

DOMINVS quia, tibi benefaciemus & , nobiscum I*to* .vobis dabo

[r] אתן לכם [s] לכה אתנו והטבנו לך כי־יהוה

, *ibo* Non : eum ad dixit Et .Israel super bonum est locut⁹

30 דבר־טוב על־ישראל׃ † ויאמר אליו לא אלך

.*ibo* meam cognationē ad & ,meā terram ad *quinimo*

כי אם־אל־ארצי ואל־[t] מולדתי אלך׃

nosti idcirco quia : nos derelinquas quæso Ne : dixit Et

31 † ויאמר אל־נא תעזב אתנו כי על־כן ידעת

.*oculos in* nobis *eris* &‡ deserto in *nostrum castrametari*

[v] חנתנו במדבר והיית לנו לעינים׃

benefaciet quod , hoc bonum erit & ,nobiscum *iueris cùm* ,erit Et

32 † והיה כי־[x] תלך עמנו והיה הטוב ההוא אשר ייטיב

.tibi benefaciemus & , nobiscum DOMINVS

יהוה עמנו והטבנו לך׃

arca & : dierum trium via DOMINI monte e sunt profecti Et

33 [y] † ויסעו מהר יהוה דרך שלשת ימים וארון

, dierum trium via eos ante *proficiscens* DOMINI fœderis

ברית־יהוה נסע לפניהם דרך שלשת ימים

eos super † DOMINI nubes Et .requiem eis explorandu ad

34 לתור להם מנוחה׃ † וענן יהוה עליהם

.*castrametatione* de *eos proficiscendo in* , die in

יומם בנסעם מן־המחנה׃

DOMINE Surge: Mosch dicebat & ,arca *proficiscendo in* erat Et

35 † ויהי בנסע הארן ויאמר משה קומה יהוה

.*tuis faciebus* à te habentes odio fugiant & ,tui inimici dispergātur &

[z] ויפצו איביך [z] וינסו משנאיך מפניך׃

millium millia decem † DOMINE Reuertere : *dicet eam quiescendo in* Et

36 † ובנחה יאמר שובה יהוה רבבות אלפי

.Israel

ישראל׃

tribus † erat; tribus ‡ erat; donec venirent ipsi. [p] בוא; castrorum per; * erat; tribus ‖ erat; tribus ‖ erat; castrorum congregans; per † erat; tribus ‡ erat; tribus † erat; ‡ sunt per; [q] נסע; Proficiscimur de quo; Veni; [r] נתן [s] הלך; veniam, sed pergam.; [t] ילד; quòd dum maneremus; * fuisti pro oculis.; [v] חנה; si veneris; [x] הלך; [y] נסע; proficiscebatur; † erat; dum proficiscerentur castris.; quando proficiscebatur à facie tua.; [z] פוץ; [z] נוס; quando requiescebat; dicebat † ad

CAP. XI. יא

.DOMINI auribus in *fuit malum* ,*iniustè conquerētes vt* populus fuit Et

1 † ויהי העם [a] כמתאננים [b] רע באזני יהוה

ignis eis in *exarsit* & , eius *nasus* est iratus & , DOMINVS audiuit &

וישמע יהוה [c] ויחר אפו ותבער־בם אש

.*castrametationis* extremitate in *comedit* & , DOMINI

יהוה ותאכל בקצה המחנה׃

;DOMINVM ad Mosch orauit & ,Mosch ad populus clamauit Et

2 † ויצעק העם אל־משה ויתפלל משה אל־יהוה

ipsius loci nomen vocauit Et .ignis est absorptus &

3 † ותשקע האש׃ ויקרא שם־המקום ההוא

.DOMINI ignis eis in *exarsit* quia, *Incendium*

תבערה כי־בערה בם אש יהוה׃

.concupiscentiā concupiuerūt, eius *interiori* in quæ promiscua collectio Et

4 [d] † והאספסף אשר בקרבו [e] התאוו תאוה

cùm doleret displicuit furor; [a] און [b] רוע; accendit se; [c] חרה; consumpsit castrorum.; Thabherah, incendit se medio; [d] אסף; [e] אוה

nosfaciet comedere Quis: dixerūt &, Israel filij *etiā* fleuerūt &, sunt reuersi &

[g] וישבו [h] ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו

;gratis Aegypto in *comederimus quem piscis* Recordamur ?carnem

5 בשר׃ † זכרנו את־הדגה אשר־נאכל במצרים חנם

, ceparum & , *porri* & , peponum & cucumerum

את הקשאים ואת האבטחים ואת־החציר ואת־הבצלים

preterquā omne nō .‖ arida nostra anima nunc Et .alliorum &

6 ואת־השומים׃ † ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי

eius *oculus* &, *ipsum* coriādri semē sicut ,mā Et .† nostri oculi man *ad*

7 אל־[k] המן עינינו׃ [k] † והמן כזרע־גד הוא ועינו

molebant & ,colligebāt &, populus *Discurrebant* . *Bdellij oculus* sicut

8 כעין הבדלח׃ [l] † שטו העם ולקטו וטחנו

illud faciebāt &, cacabo in coquebāt &, mortario in cōterebāt vel, molis in

[m] ברחים או [n] דכו במדכה ובשלו בפרור ועשו אתו

.olei *viroris* ‖ sapor sicut eius sapor erat Et .*subcinericios*

[o] עגות והיה טעמו כטעם לשד השמן׃

.eū super man *descendet* ,nocte *castrametationem* super *rorem descendendo in* ‡ Et

9 [p] † וברדת הטל על־המחנה לילה ירד המן עליו׃

virum * , suas familias *ad* flentem populum Mosch audiuit Et

10 † וישמע משה את־העם בכה למשפחתיו איש

Mosch oculis in &, vehemēter DOMINI *nasus* est irat⁹ Et. sui *tētorij* † ostiū ad

לפתח אהלו [q] ויחר־אף יהוה מאד ובעיני משה

malefecisti quid Ad: DOMINVM ad Mosch dixit Et .*fuit malum*

11 [r] רע׃ † ויאמר משה אל־יהוה למה הרעת

ponendum ad ‖ ;tuis oculis in gratiā inueni nō quid ad Et ?tuo seruo

לעבדך ולמה לא־[s] מצתי חן בעיניך לשום את־

?me super huius populi omnis onus

[t] משא כל־העם הזה עלי׃

ego num : hunc populum omnem concepi ego Num

12 † האנכי [v] הריתי את כל־העם הזה אם־אנכי

portabit ‖ quemadmodū ,tuo sinu in eum Porta :me ad *dicas quod* * , eū genui

ילדתיהו כי־תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא

?eius patribus iurasti *quam humum super sugentem nutricius*

האמן את־הינק על האדמה אשר נשבעת לאבתיו׃

flebunt ‖ quia ?huic populo vniuerso *dandum ad* ‡ , caro mihi † Vnde

13 † מאין לי בשר [x] לתת לכל־העם הזה כי־[y] יבכו

.*comedemus* &‡ , carnem nobis Da : dicendo *me super*

עלי לאמר תנה־לנו בשר ונאכלה׃

populum vniuersum ferre solus ego *potero* ‡ Non

14 † לא־אוכל אנכי לבדי לשאת את־כל־העם

:mihi *faciens* tu ita si Et .*me præ grauis* quia ;hunc

15 הזה כי כבד ממני׃ † ואם־ככה את־עשה לי

ne & , tuis oculis in gratiam inueni si, occidēdo quæso me occide

הרגני נא הרג אם־מצאתי חן בעיניך ואל־

.*meo malo in videam*

אראה ברעתי׃

septuaginta mihi *Collige* : Mosch ad DOMINVS dixit Et

16 † ויאמר יהוה אל־משה אספה־לי שבעים

, populi seniores *ipsi* quòd nosti quos , Israel senioribus è viros

איש מזקני ישראל אשר ידעת כי־הם זקני העם

ibi stabunt & ;*conuentus tentorium* ad eos *capies* & : eius *præfectos* &

ושטריו ולקחת אתם אל־אהל [z] מועד והתיצבו שם

de *reseruabo* & : ibi tecum loquar & descendam Et .tecum

17 עמך׃ † וירדתי ודברתי עמך שם ואצלתי מן־

onere in tecum portabunt & :eos super ponam &, te super ‡ qui spiritu

הרוח אשר עליך ושמתי עליהם ונשאו אתך במשא

.*soli tibi* tu portabis non & ,populi

העם ולא־תשא אתה לבדך׃

comedetis & , crastinum in vos Sanctificate : dices populum ad Et

18 † ואל־העם תאמר התקדשו למחר ואכלתם

nos faciet comedere Quis: dicēdo, DOMINI aurib⁹ in fleuistis quia .carnē

בשר כי בכיתם באזני יהוה לאמר מי יאכלנו

vobis DOMINVS dabit & ?Aegypto in nobis *bonum* quia , carnem

בשר כי־טוב לנו במצרים ונתן יהוה לכם

neque ,comedetis vna die Non .comedetis & , carnem

19 בשר ואכלתם׃ † לא יום אחד תאכלון ולא

viginti neque ,diebus decem neque ,diebus quinque neque, duobus dieb⁹

יומים ולא חמשה ימים ולא עשרה ימים ולא עשרים

egrediatur *quo vsque* dierum mensem ad Vsque .diebus

20 יום׃ † עד חדש ימים עד אשר־יצא

reprobastis quòd eo :*dispersionem* in vobis sit & , *vestro naso* de

מאפכם והיה לכם לזרא יען כי־מאסתם את־

quid Ad : dicēdo, *eius facies ad* fleuistis & ;vestri *interiori* in ‖ qui, DOMINVM

יהוה אשר בקרבכם [a] ותבכו לפניו לאמר למה

?Aegypto ex sumus egressi *hoc*

זה יצאנו ממצרים׃

sicut &; [g] שוב; [h] בכה; pisciū quos comedebamus porrorum ‖ est.; [i] בטח; quicquā præter † videt. erat: color; [k] מנה; color Bedolach. Diffundebant se; [l] שוט; ex eo placentas subcinericias. ‖ recētis; [m] ריח [n] דוך; [o] עוג; ‡ quādo descēdebat ros castra descendebat; [p] ירד; per * singulū † tabernaculi furor; [q] חרה; displicuit.; Vt; [r] רוע; ‖ vt poneres; חסר א; [s] מצא [t] נשא; Nunquid; [v] הרה; * quia dicis portat nutrix infantē ad terrā super quā; † est ‡ vt dē flent enim aduersum me; [x] נתן [y] בכה; ‡ vt comedamus.; ‡ possum supra vires meas est.; facis non videbo malū meū.; Congrega; sint principes duces ostiū tabernaculi ecclesiæ,; [z] יעד; separabo ‡ est onus; solus.; melius erat; donec narib⁹ vestris, abominationem: contēpsistis ‖ est medio coram eo, Vt; [a] בכה; iam

ego cuius ,†populus pedites mille Sexcenti ,Moſeh dixit Et
21 † ויאמר משה שש־ מאות אלף רגלי העם אשר אנכי
.dierū menſem‖comedēt & ,eis dabo Carnem , dixiſti tu & : eius interiori in
בקרבו ואתה אמרת בשר אתן להם ואכלו חדש ימים׃
omnes Si* ?eis inueniet‡ & , eis mactabitur bos & ,pecus Num†
22 † הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם אם את־כל־
?eis inueniet‖& , eis congregabitur‡maris piſces
דגי הים יאסף להם ומצא להם׃
?abbreuiabitur DOMINI manus Nū:Moſeh ad DOMINVS dixit Et
23 † ויאמר יהוה אל־משה היד יהוה תקצר
eſt egreſſus Et .non an ,meum verbū tibi eueniat an videbis Nūc
24 עתה תראה היקרך דברי אם־לא׃ † ויצא
ſeptuaginta collegit†Et .DOMINI verba populū ad eſt locut' &,Moſeh
משה וידבר אל־העם את דברי יהוה ויאסף שבעים
.tentorij circuitibus ‡ eos fecit ſtare & ,populi ſenioribus è viros
איש מזקני העם ויעמד אתם סביבת האהל׃
de reſeruauit† & ,eum ad eſt locutus & ,nube in DOMINVS deſcendit Et
25 † וירד יהוה בענן וידבר אליו ויאצל מן־
,fuit Et .ſeniores viros ſeptuaginta ſuper dedit &,eum ſuper ‖ qui ſpiritu
הרוח אשר עליו ויתן על־שבעים איש הזקנים ויהי
.addiderunt non & ,prophetauerūt & ,ſpiritus eos ſuper quieſcere iuxta
כנוח עליהם הרוח ויתנבאו ולא יספו׃
,Eldad vnius nomen ;caſtrametatione in viri duo remanſerunt Et
26 † וישארו שני־אנשים במחנה שם האחד אלדד
,conſcriptis in ipſi & ,ſpiritus eos ſuper requieuit &,Medad ſecūdi nomen &
ושם השני מידד ותנח עליהם הרוח והמה בכתבים
. caſtrametatione in prophetabant & : tentorium ad erant egreſſi non &
ולא יצאו האהלה ויתנבאו במחנה׃
Medad & Eldad : dixit & ,Moſeh nunciauit & , puer cucurrit Et
27 † וירץ הנער ויגד למשה ויאמר אלדד ומידד
Nun filius Iehoſuah reſpondit Et .caſtrametatione in prophetantes
28 מתנבאים במחנה׃ † ויען יהושע בן־נון
.eos prohibe ,Moſeh mi DOMINE : dixit &,eius electis ex Moſeh miniſter
משרת משה מבחריו ויאמר אדני משה כלאם׃
populū omnē det quis Et ?mihi tu zelans Num : Moſeh ei dixit Et
29 † ויאמר לו משה המקנא אתה לי ומי יתן כל־עם
?eos ſuper ſuū ſpiritum DOMINVS det quòd ,prophetas DOMINI
יהוה נביאים כי־יתן יהוה את־רוחו עליהם׃
.Iſrael ſeniores & ipſe , caſtrametationem ad Moſeh ſe collegit Et
30 † ויאסף משה אל־המחנה הוא וזקני ישראל׃
,mari è coturnices abripuit & ,DOMINO à eſt profectus ventus Et
31 † ורוח נסע מאת יהוה ויגז שלוים מן־הים
, illuc diei via circiter & huc diei via circiter caſtrametationem ſuper dimiſit&
ויטש על־המחנה כדרך יום כה וכדרך יום כה
.terræ facies ſuper‖ cubitis duobus fere & :caſtrametationis circuitus
סביבות המחנה וכאמתים על־פני הארץ׃
die tota & ,nocte tota & ipſa die tota populus ſurrexit Et
32 † ויקם העם כל־היום ההוא וכל־הלילה וכל יום
decem collegit diminuens :coturnicem† collegerunt & , craſtini‖
המחרת ויאספו את־השלו הממעיט אסף עשרה
.caſtrametationis circuitus ‖ expandendo ſibi expanderunt Et .cumulos
חמרים וישטחו להם שטוח סביבות המחנה׃
naſus‖&,eſſet conciſa‡antequam,eorum dentes inter ipſa†adhuc Caro
33 † הבשר עודנו בין שניהם טרם יכרת ואף
percuſſione populo in DOMINVS percuſſit & ,populū in eſt iratus DOMINI
יהוה חרה בעם ויך יהוה בעם מכה
Chibroth ‖ipſius loci nomen vocauit Et .valde magna
34 רבה מאד׃ † ויקרא את־שם־המקום ההוא קברות
.concupiſcentes populum ſepelierunt ibi quia ,Hattaauah
התאוה כי־שם קברו את־העם המתאוים׃
fuerūt & ,Chaſeroth in†popul' ſunt profecti Hattaauah Chibroth De‡
35 † מקברות התאוה נסעו העם חצרות ויהיו
.Chaſeroth in‡
בחצרות׃

Sexcenta milia peditum † eſt in cuius medio ego ſum : [b] מאה ° per [c] נתן †nūquid pecudes, & boues iugulabuntur ‡ſufficiēt eis? * An ‡ congregabuntur ſufficiet [d] דגה Nunquid abbreuiata eſt? [e] קרה † cōgregauit ‡ in tabernaculi. †ſeparauit [f] ירד ‖erat poſuit cùm quieſceret caſtris; alterius erant inter ſcriptos [g] נוח tabernaculū, caſtris. [h] רוץ [i] נגד propherant caſtris. [k] ענה iuuenibus Vt quid æmularis propter me? caſtra, eduxit [l] גוז caſtra quātū eſt iter quantum eſt iter [m] נטש per circuitū caſtrorum: ‖ erant [n] אמה [o] קום ‖ ſequenti; † coturnices qui parum fecit, ‖per caſtrorum. † erat ‡ digeſta ‖ furor populum [p] נכה ‖Sepulchra concupiſcentiæ, concupiſcentem. ‡De ſepulchris concupiſcentiæ †ad atria, ‡ in atriis.

CAP. XII. יב

vxoris occaſiones ſuper Moſeh in Aharon & ,Miriam eſt locuta Et
1 † ותדבר מרים ואהרן במשה על־אדות האשה
.acceperat Aethiopiſſam vxorem quia :ceperat quam Aethiopiſſæ
הכשית אשר לקח כי־אשה כשית לקח׃
?DOMINVS eſt locutus Moſeh in certe tantùm Nunquid : dixerunt Et
2 † ויאמרו הרק אך־במשה דבר יהוה
vir Et .DOMINVS audiuit Et ? eſt locutus nobis in etiam Nonne
3 הלא גם־בנו דבר וישמע יהוה׃ † והאיש
.humi facies ſuper ‡ qui homine omni præ valde manſuetus Moſeh
משה ענו מאד מכל האדם אשר על־פני האדמה׃

contra propter vxorem Aethiopiſſam [a] כוש duntaxat cum nobiſcum omnibus hominibus ‡ erant ſuper faciē terræ. [b] ענה ענו ק

ad & ,Aharon ad & ,Moſeh ad ſtatim DOMINVS dixit Et
4 † ויאמר יהוה פתאם אל־משה ואל־אהרן ואל־
ſunt egreſſi Et .conuentus tentorium ad vos tres Egredimini : Miriam
מרים צאו שלשתכם אל־אהל [d] מועד ויצאו
oſtium‖ſtetit & ,nubis colūna in DOMINVS deſcēdit Et .ipſi tres
5 שלשתם׃ [e] † וירד יהוה בעמוד ענן ויעמד פתח
.ipſi ambo ſunt egreſſi & ;Miriam & ,Aharō vocauit & :tentorij
האהל ויקרא אהרן ומרים ויצאו שניהם׃
DOMINVS‖, veſter propheta fuerit Si:mea verba nūc Audite : dixit Et
6 † ויאמר שמעו־נא דברי אם־יהיה נביאכם יהוה
.eo in loquar ſomnio in :fiam notus eum ad viſione in
במראה אליו [f] אתודע בחלום אדבר־בו׃
.Ipſe fidelis mea domo omni in , Moſeh meus ſeruus ſic Non
7 † לא־כן עבדי משה בכל־ביתי נאמן הוא׃
ideam & , ænigmatibus in non & viſione † & ,eo in loquar os ad Ore
8 † פה אל־פה אדבר־בו ומראה ולא בחידת [g] ותמנת
.Moſeh in meū ſeruū in loqui timuiſtis non cur Et .cōtemplabitur DOMINI
יהוה [h] יביט ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה׃
.abiit & ,eos in‡DOMINI naſus‖eſt iratus Et
9 [i] † ויחר־אף יהוה בם וילך׃
.nix ſicut leproſa ‡ Miriam ecce & , tentorio deſuper† receſſit nubes Et
10 † והענן [k] סר מעל האהל והנה מרים מצרעת כשלג
. leproſa ‖ ecce & , Miriam ad Aharon reſpexit &
[l] ויפן אהרן אל־מרים והנה מצרעת׃
ponas nunc ne ,mi DOMINE me In* :Moſeh ad Aharon dixit Et
11 † ויאמר אהרן אל־משה בי אדני אל־נא [m] תשת
.peccauimus quia & ,egimus ſtultè quia ,peccatum nos ſuper
עלינו חטאת אשר [n] נואלנו ואשר חטאנו׃
matrice de ipſo exeundo in ‡ qui : mortuus ſicut ſit nunc† Ne
12 † אל־נא [o] תהי [p] כמת אשר [q] בצאתו מרחם
ad Moſeh clamauit Et .eius carnis dimidiū cōſumitur &,ſuæ matris
13 אמו [r] ויאכל חצי בשרו׃ † ויצעק משה אל־
. eam nunc ſana ,quæſo Deus : dicēdo ,DOMINVM
יהוה לאמר אל נא רפא נא לה׃
ſpuiſſet ſpuēdo eius pater ‡ Et : Moſeh ad DOMINVS dixit Et
14 † ויאמר יהוה אל־משה ואביה ירק ירק
diebus ſeptem Excludatur ?diebus ſeptē erubuiſſet nonne ,eius facies in
בפניה הלא תכלם שבעת ימים תסגר שבעת [s] ימים
.colligetur poſtea & , caſtrametationem extra ab
מחוץ למחנה ואחר תאסף׃
populus Et .dieb' ſeptem caſtrametationem extra ab Miriam eſt excluſa Et
15 † ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים והעם
: Miriam congregari vſque eſt profectus nō
לא נסע עד־האסף מרים׃

CAP. XIII. יד

deſerto in ſunt caſtrametati & ,Chaſeroth è‡populus ſunt,pfecti poſtea Et
1 † ואחר נסעו העם מחצרות ויחנו במדבר
.Paran
פארן׃
: dicendo ,Moſeh ad DOMINVS eſt locutus Et
2 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
ego quam ,Chenahan terrā explorent & viros tibi Mitte
3 † שלח־לך אנשים [a] ויתרו את־ארץ כנען אשר־אני
ſuorum patrum extenſioni vnum virum vnum Virum .Iſrael filiis dans
נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד [b] למטה אבתיו
deſerto è Moſeh eos miſit Et .eis in prælatum omnem ,mittetis
4 תשלחו כל נשיא בהם׃ † וישלח אתם משה ממדבר
Iſrael filiorum capita viri ipſi vniuerſi :DOMINI os ſuper Paran
פארן על־פי יהוה כלם אנשים ראשי בני־ישראל
filius Sammuah, Reuben Extenſioni .eorum nomina ‡ hæc Et .illi
5 המה׃ † ואלה שמותם [c] למטה ראובן שמוע בן־
.Chori filius Saphat ,Simhon Extenſioni .Zacchur
6 זכור׃ † למטה שמעון שפט בן־חורי׃
.Iephunneh filius Chaleb ,Iehudah Extenſioni
7 † למטה יהודה כלב בן־יפנה׃
,Ephraim Extenſioni .Ioſeph filius ,Ighal ,Iſſachar Extenſioni
8 † למטה יששכר יגאל בן־יוסף׃ † למטה אפרים
.Raphu filius Palti ,Biniamin Extenſioni .Nun filius Hoſeas
9 הושע בן־נון׃ † למטה בנימן פלטי בן־רפוא׃
,Ioſeph Extenſioni .Sodi filius Gaddiel,Zebulon Extenſioni
10 † למטה זבולן גדיאל בן־סודי׃ 11 † למטה יוסף
filius Hammiel ,Dan Extenſioni .Suſi filius Ghaddi,Menaſſeh extēſioni
12 למטה מנשה גדי בן־סוסי׃ † למטה דן עמיאל בן־
.Michael filius Sethur , Aſer Extenſioni .Ghemalli
13 14 גמלי׃ † למטה אשר סתור בן־מיכאל׃

tabernaculū eccleſiæ. [d] יצא [e] יעד ‖ad [e] ירד tabernaculi, ‖ ego ei oſtendam me: cum [f] ידע eſt. cum † in ꝑ ænigmata, neque per figuram Dominum aſpiciet. [g] מון contra [h] נבט ‖ furor ‡ contra [i] חרה à tabernaculo ‡erat [k] סור ‖ erat [l] פנה *Quæſo [m] שות [n] יאל †quæſo dum egreditur ex vtero [o] היה [p] מות [q] יצא [r] חצה ‡ ſi faciem [s] יום extra caſtra, congregabitur. extra caſtra donec cōgregaretur

‡ex atriis, [a] תור do Singulos viros de tribu [b] נטה principē qui eſt inter eos. iuxta ſermonem principes erant. ‡ ſunt De tribu [c] נטה De tribu De tribu De tribu De tribu De tribu De tribu De tribu de tribu De tribu De tribu

15 .Vopsi filius Nachbi, Nephtali Extensioni
לְמַטֵּה נַפְתָּלִי נַחְבִּי בֶּן־וָפְסִי׃
16 .Machi filius Gheuel, Ghad Extensioni
לְמַטֵּה גָד גְּאוּאֵל בֶּן־מָכִי׃
17 explorandum ad Moseh misit quos virorum nomina Ista
אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח מֹשֶׁה לָתוּר
.Iehosuah, Nun filio Hosseah Moseh appellauit Et .terram
אֶת־הָאָרֶץ וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן יְהוֹשֻׁעַ׃
18 dixit & : Chenahā terram explorandum ad Moseh eos misit Et
וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה לָתוּר אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן וַיֹּאמֶר
.montem ascendetis & : meridie in hac Ascendite : eos ad
אֲלֵהֶם עֲלוּ זֶה בַּנֶּגֶב וַעֲלִיתֶם אֶת־הָהָר׃
19 ,ea superhabitantē populum & , ipsa quid terram videbitis Et
וּרְאִיתֶם אֶת־הָאָרֶץ מַה־הִוא וְאֶת־הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ
.multus an ipse paucus num ,debilis an ipse robustus nū
הֶחָזָק הוּא הֲרָפֶה הַמְעַט הוּא אִם־רָב׃
20 :mala an ,ipsa bona num ea in habitans ipse quā terra quid Et
וּמָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב בָּהּ הֲטוֹבָה הִוא אִם־רָעָה
an ,castris in num , eis in habitans ipse quibus vrbes quid &
וּמָה הֶעָרִים אֲשֶׁר־הוּא יוֹשֵׁב בָּהֵנָּה הַבְּמַחֲנִים אִם
sit num ,macra an , ipsa pinguis num ,terra quid Et , munitionibus in
בְּמִבְצָרִים׃ וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׁמֵנָה הִוא אִם־רָזָה הֲיֵשׁ
21 .terræ fructuē capite & , vos roboraste Et .non an lignum ea in
בָּהּ עֵץ אִם־אַיִן וְהִתְחַזַּקְתֶּם וּלְקַחְתֶּם מִפְּרִי הָאָרֶץ
explorauerunt & ascenderunt Et .vuarum primitiarum dies dies &
וְהַיָּמִים יְמֵי בִּכּוּרֵי עֲנָבִים׃ וַיַּעֲלוּ וַיָּתֻרוּ
22 .Chamath ingrediēdo Rechob ad vsq, Sin deserto à terram
אֶת־הָאָרֶץ מִמִּדְבַּר־צִן עַד־רְחֹב לְבֹא חֲמָת׃
23 Sesai Achiman ibi Et .Chebron ad vsque venit & ,meridie in ascenderūt Et
וַיַּעֲלוּ בַנֶּגֶב וַיָּבֹא עַד־חֶבְרוֹן וְשָׁם אֲחִימַן שֵׁשַׁי
ante est ædificata annis septem Chebron Et .Hanach nati Talmai &
וְתַלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק וְחֶבְרוֹן שֶׁבַע שָׁנִים נִבְנְתָה לִפְנֵי
24 pertica in illum portauerunt , vnum vuarum botrum & , sarmentū inde
צֹעַן מִצְרָיִם׃ וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיִּכְרְתוּ
מִשָּׁם זְמוֹרָה וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשָּׂאֻהוּ בַמּוֹט
.ficubus de & ,malogranatis de & ,duobus in
בִּשְׁנָיִם וּמִן־הָרִמֹּנִים וּמִן־הַתְּאֵנִים׃
25 ,botri causas super ,botri Vallem vocauit ipsi Loco
לַמָּקוֹם הַהוּא קָרָא נַחַל אֶשְׁכּוֹל עַל אֹדוֹת הָאֶשְׁכּוֹל
.Israel filij inde absciderunt quem
אֲשֶׁר־כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
26 .dierum quadraginta fine à , terram explorando ab sunt reuersi Et
וַיָּשֻׁבוּ מִתּוּר הָאָרֶץ מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם׃
27 cœtum omnem ad & ,Aharon ad & ,Moseh ad venerūt & , abierunt Et
וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־כָּל־עֲדַת
verbum eis conuerterunt & : Cades in Paran desertum in Israel filiorum
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַּר פָּארָן קָדֵשָׁה וַיָּשִׁיבוּ אֹתָם דָּבָר
.terræ fructum eos videre fecerunt & , cœtui omni &
וְאֶת־כָּל־הָעֵדָה וַיַּרְאוּם אֶת־פְּרִי הָאָרֶץ׃
28 ,nos misisti quam terram ad Venimus : dixerunt & ,ei narrauerunt Et
וַיְסַפְּרוּ־לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ
.eius fructus hic & , ipsa mellc & lacte fluens etiam &
וְגַם זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הִוא וְזֶה־פִּרְיָהּ׃
29 munitæ vrbes & : terra in habitans , populus fortis quia Exceptio
אֶפֶס כִּי־עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהֶעָרִים בְּצֻרוֹת
.ibi vidimus Hanach natos etiam & valde magnæ
גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם־יְלִדֵי הָעֲנָק רָאִינוּ שָׁם׃
30 Emoreus &, Iebusæus &, Chitthæus &, meridiei terra in habitans Hamalech
עֲמָלֵק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחִתִּי וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי
.Iarden manū super & , mare super habitans Chenahanæus &, mōte in habitās
יוֹשֵׁב בָּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יֹשֵׁב עַל־הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן׃
31 Ascendendo : dixit & , Moseh ad populum Caleb tacere fecit Et
וַיַּהַס כָּלֵב אֶת־הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עָלֹה
.ei præualebimus præualendo quia , eam hereditabimus & , ascendamus
נַעֲלֶה וְיָרַשְׁנוּ אֹתָהּ כִּי־יָכוֹל נוּכַל לָהּ׃
32 poterimus Non : dixerunt, eo cum ascēderunt qui viri Et
וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוּכַל
.nobis præ ipse robustus quia populum ad ascendere
לַעֲלוֹת אֶל־הָעָם כִּי־חָזָק הוּא מִמֶּנּוּ׃
33 ad eam explorauerunt quam , terræ infamiam in exire fecerunt Et
וַיֹּצִיאוּ דִּבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל־
,eam explorandum ad ea in transiuimus qua Terra : dicendo Israel filios
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר אֹתָהּ
quem populus omnis & , ipsa suos habitatores comedens terra
אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הִוא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־

.mensuratum viri , eius medio in vidimus
רָאִינוּ בְתוֹכָהּ אַנְשֵׁי מִדּוֹת׃
de Hanac filios pauore consternantes vidimus ibi Et
וְשָׁם רָאִינוּ אֶת־הַנְּפִילִים בְּנֵי עֲנָק מִן־
34 eramus sic & ,locustæ sicut nostris oculis in fuimus & : terrore consternantibus
הַנְּפִלִים וַנְּהִי בְעֵינֵינוּ כַּחֲגָבִים וְכֵן הָיִינוּ
.eorum oculis in
בְּעֵינֵיהֶם׃

CAP. XIIII. יד

1 fleuerunt & ,suam vocem dederunt & , cœtus omnis eleuauit Et
וַתִּשָּׂא כָּל־הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ
.ipsa nocte in populus
הָעָם בַּלַּיְלָה הַהוּא׃
2 , Israel filij omnes Aharon super & , Moseh super murmurauerunt Et
וַיִּלֹּנוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן כֹּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
terra in essemus mortui Vtinam : cœtus omnis eos ad dixerunt &
וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם כָּל־הָעֵדָה לוּ־מַתְנוּ בְּאֶרֶץ
.essemus mortui vtinam ,hoc deserto in vel ; Aegypti
מִצְרַיִם אוֹ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לוּ־מָתְנוּ׃
3 ,hanc terram ad nos facit venire DOMINVS quid ad Et
וְלָמָה יְהוָה מֵבִיא אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת
nonne ? prædam in erunt nostri paruuli & nostræ vxores, gladio in cadēdū ad
לִנְפֹּל בַּחֶרֶב נָשֵׁינוּ וְטַפֵּנוּ יִהְיוּ לָבַז הֲלוֹא
? Aegyptum in reuerti nobis bonum
טוֹב לָנוּ שׁוּב מִצְרָיְמָה׃
4 .Aegyptum in reuertamur & , caput Demus : suum fratrem ad vnusquisque dixerunt Et
וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו נִתְּנָה רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה מִצְרָיְמָה׃
5 omnis facies ad , suas facies super Aharon & Moseh cecidit Et
וַיִּפֹּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָּל־
.Israel filiorum cœtus concionis
קְהַל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
6 exploranti bus de Iephunneh filius Chaleb & , Nun filius Iehosuah Et
וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה מִן־הַתָּרִים
.sua vestimenta sciderunt , terram
אֶת־הָאָרֶץ קָרְעוּ בִּגְדֵיהֶם׃
7 qua Terra : dicendo , Israel filiorum cœtum omnem ad dixerunt Et
וַיֹּאמְרוּ אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר
.valde valde terra bona ,eam explorandum ad ea in transiuimus
עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ מְאֹד מְאֹד׃
8 terram ad nos faciet venire & DOMINVS nobis in volens Si
אִם־חָפֵץ בָּנוּ יְהוָה וְהֵבִיא אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ
.melle & lacte fluens ipsa quæ terram ,nobis eam dabit & ,hanc
הַזֹּאת וּנְתָנָהּ לָנוּ אֶרֶץ אֲשֶׁר־הִוא זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃
9 ne vos & .rebelles sitis ne DOMINVM in Veruntamen
אַךְ בַּיהוָה אַל־תִּמְרֹדוּ וְאַתֶּם אַל־
corum vmbra Recessit . ipsi noster panis quia ; terræ populum timeatis
תִּירְאוּ אֶת־עַם הָאָרֶץ כִּי לַחְמֵנוּ הֵם סָר צִלָּם
.eos timeatis ne ,nobiscum DOMINVS & ,eis desuper
מֵעֲלֵיהֶם וַיהוָה אִתָּנוּ אַל־תִּירָאֻם׃
10 gloria Et .lapidibus in eos obruere cœtus omnis dixerunt Et
וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעֵדָה לִרְגּוֹם אֹתָם בָּאֲבָנִים וּכְבוֹד
.Israel filios omnes ad conuentus tentorio in est visa DOMINI
יְהוָה נִרְאָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
11 populus me spernent quo Vsque : Moseh ad DOMINVS dixit Et
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אָנָה יְנַאֲצֻנִי הָעָם
feci quæ , signis omnibus in me in credent non quo vsque & , iste
הַזֶּה וְעַד־אָנָה לֹא־יַאֲמִינוּ בִי בְּכֹל הָאֹתוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי
12 faciam & , eum expellam & , peste in eum Percutiam : eius interiori in
בְּקִרְבּוֹ׃ אַכֶּנּוּ בַדֶּבֶר וְאוֹרִשֶׁנּוּ וְאֶעֱשֶׂה
.eo præ robustam & , magnam gentem in te
אֹתְךָ לְגוֹי־גָּדוֹל וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃
13 quòd , Aegyptij audient Et . DOMINVM ad Moseh dixit Et
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם כִּי־
.eius interiori è istum populum tua virtute in fecisti ascendere
הֶעֱלִיתָ בְכֹחֲךָ אֶת־הָעָם הַזֶּה מִקִּרְבּוֹ׃
14 tu quòd audierunt huius terræ habitatorem ad dicent Et
וְאָמְרוּ אֶל־יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֹּאת שָׁמְעוּ כִּי־אַתָּה
tu visus oculo in oculo quòd , istius populi interiore in DOMINE
יְהוָה בְּקֶרֶב הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר־עַיִן בְּעַיִן נִרְאָה אַתָּה
ambulans tu nubis columna in & ,eos super stans tua nubes & , DOMINE
יְהוָה וַעֲנָנְךָ עֹמֵד עֲלֵהֶם וּבְעַמֻּד עָנָן אַתָּה הֹלֵךְ
.nocte ignis columna in & , die eorum facies ad
לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לָיְלָה׃

dicent &, vnum virum tanquam istum populum facies mori † Et
15 †והמתה את־העם הזה כאיש אחד ואמרו
.dicendo, tuum auditum audierunt qui gentes
הגוים אשר־שמעו את־שמעך לאמר׃
in istum populum introducere DOMINVS posse non Præ
16 †מבלתי יכלת יהוה [z]להביא את־העם הזה אל־
.deserto in eos mactauit &, eis iurauit quam terram
הארץ אשר־נשבע להם וישחטם במדבר׃
quemadmodum, DOMINI fortitudo obsecro magnificetur nunc Et
17 †ועתה יגדל־נא כח אדני כאשר
, misericordia mult' &, narium longus DOMINVS :dicendo, es locutus
18 דברת לאמר׃ †יהוה ארך אפים ורב־חסד
visitās, mūdabit nō mundando &: præuaricatione &, iniquitatē portans
נשא [a]עון ופשע ונקה לא ינקה פקד
.quartos super &, tertios super, filios super patrum iniquitatem
עון אבות על־בנים על־שלשים ועל־רבעים׃
magnitudinem iuxta istius populi iniquitati obsecro Parce
19 †סלח־נא לעון העם הזה כגדל
Aegypto ab huic populo pepercisti quemadmodū &, tuæ misericordiæ
חסדך וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים
.tuum verbū secundum Peperci: DOMINVS dixit Et .huc vsque ad &
20 ועד־הנה׃ †ויאמר יהוה סלחתי כדברך׃
DOMINI gloria implebitur &, ego viuens profecto Et
21 †ואולם [b]חי־אני וימלא כבוד־יהוה את־
, meā gloriam videntes viri omnes Quia .terra omnis
22 כל־הארץ׃ †כי כל־האנשים [c]הראים את־כבדי
me tentauerunt &, deserto in &, Aegypto in feci quæ, mea signa &
ואת־אתתי אשר־עשיתי במצרים ובמדבר [d]וינסו אתי
: mea voce in audierunt non &, vicibus decem iam
זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי׃
. eorum patribus iuraui quam terram viderint Si
23 †אם־יראו את־הארץ אשר נשבעתי לאבתם
.eam videbunt non, me irritantes omnes &
וכל־מנאצי לא [d]יראוה׃
impleuit‡ &, eo cum alter spiritus fuit mercede, Chaleb meū seruū Et
24 †ועבדי כלב עקב [e]היתה רוח אחרת עמו וימלא
eius semen &, illuc est ingressus quam† terram in eū introducā &, me post
אחרי [f]והביאתיו אל־הארץ אשר־בא שמה וזרעו
Cras: profundo in habitat Chenahanæ' &, Hamalechita Et .eā hæreditabit
25 יורשנה׃ †והעמלקי והכנעני יושב בעמק מחר
.Suph maris via desertum in vobis, pficiscimini & faciē vertite
[g]פנו [h]וסעו לכם המדבר דרך ים־סוף׃
: dicendo, Aharon ad &, Moseh ad DOMINVS est locutus Et
26 †וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר׃
, me super murmurantes ipsi qui istum malum cœtum ad quo Vsque
27 †עד־מתי לעדה הרעה הזאת אשר המה [i]מלינים עלי את־
? audiui‡, me super murmurantes ipsi† qui Israel filiorum murmurationes
תלנות בני ישראל אשר המה מלינים עלי שמעתי׃
queadmodū non si, DOMINVS dicit, ego Viuens‖: eos ad Dic
28 †אמר אלהם [k]חי־אני נאם־יהוה אם־לא כאשר
.vobis fecero sic, meis auribus in estis locuti
דברתם באזני כן אעשה לכם׃
vestri visitati‡ omnes &, vestra cadauera cadent isto deserto In
29 †במדבר הזה [l]יפלו פגריכם וכל־פקדיכם
qui, supra &, annorum viginti filio à vestrum numerū omnē ad
לכל־מספרכם מבן עשרים שנה ומעלה אשר
, terram ad fueritis ingressi vos Si .me super murmurastis
30 הלינתם עלי׃ †אם־אתם תבאו אל־הארץ
nisi, ea in vos faciendū habitare ad, meam manum eleuaui quam ‖
אשר [m]נשאתי את־ידי לשכן אתכם בה כי אם־
. Nun filium Iehosuah &, Iephunneh filiū Chaleb
כלב בן־יפנה ויהושע בן־נון׃
, eos introducam &: erit prædam in, dixistis quam vestram pubem Et
31 †[n]וטפכם אשר אמרתם לבז יהיה והביאתי אתם
.ea in abhorruistis quam terram scient &
וידעו את־הארץ אשר מאסתם בה׃
.isto deserto in, cadent, vos, vestra cadauera Et
32 †ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה׃
portabūt &, annis quadraginta deserto in pascētes erunt vestri filij Et
33 †ובניכם יהיו [o]רעים במדבר ארבעים שנה ונשאו
.deserto in vestra cadauera consumi ad vsque, vestras fornicationes
את־[p]זנותיכם עד־תם פגריכם במדבר׃
quadraginta terram explorastis quibus dierum numero In
34 †במספר הימים אשר־[q]תרתם את־הארץ ארבעים
vestras iniquitates portabitis, anno ‡ diem, anno † diem; diebus
יום יום לשנה יום לשנה תשאו את־[r]עונתיכם

† si feceris. Quia potest. [z]בוא occidit. tardus ad irā. [a]עוה. viuo. [b]חיה qui viderunt. [c]ראה. [d]נסה paruerunt voci meæ. [d]ראה pro eo quod ‡perfecit vt iret. [e]היה ad quā venit. [f]בוא hereditate accipiet. valle vos per viam. [g]פנה [h]נסע cōgregatione malā istā quæ murmurat aduersum. [i]לון †murmurant aduersum ‡ audiam? ‖ viuo. [k]חיה ‡ numerati. [l]נפל secundum aduersum. ‖ super vt facerem. [m]נשא paruulos vestros de quibus erunt despexistis. [n]טפף. [o]רעה donec consumentur. [p]זנה secundum numerum. [q]תור †pro ‡pro pœnā iniquitatū vestrarū. [r]עוה.

.meam frustrationem cognoscetis &, annis quadraginta
ארבעים שנה וידעתם את־[s]תנואתי׃
omni fecero hoc non Si .sum locutus DOMINVS Ego
35 †אני יהוה דברתי אם־לא זאת אעשה לכל־
ibi &, consumētur isto deserto in, me super conuenientibus isti malo cœtui
העדה הרעה הזאת הנועדים עלי במדבר הזה [v]יתמו ושם
explorandum ad Moseh misit quos viri Et .morientur
36 ימתו׃ †והאנשים אשר־שלח משה לתור את־
educendo, cœtum omnem eū super fecerūt murmurare & sunt reuersi &, terrā
הארץ [x]וישבו [y]וילונו עליו את־כל־העדה [z]להוציא
educentes, illi viri sunt mortui Et .terram super malā famā
37 [a]דבה על־הארץ׃ [b]†וימתו האנשים מוצאי
.DOMINI facies ad percussione in, malam terræ famam
דבת־הארץ רעה [c]במגפה לפני יהוה׃
ex vixerunt, Iephunneh filius Chaleb &, Nun filius Iehosuah Et
38 †ויהושע בן־נון וכלב בן־יפנה [d]חיו מן־
.terram explorandum ad euntibus ipsis viris
האנשים ההם ההלכים לתור את־הארץ׃
:Israel filios omnes ad ista verba Moseh est locutus Et
39 †וידבר משה את־הדברים האלה אל־כל־בני ישראל
ascenderūt &, matutino in manicauerunt Et .valde populus luxerunt &
40 ויתאבלו העם מאד׃ †וישכמו בבקר [e]ויעלו
quem locum ad ascendemus &, nos Ecce: dicēdo mōtis caput ad
אל־ראש־ההר לאמר הננו ועלינו אל־המקום אשר־
hoc quid Ad, Moseh dixit Et .peccauimus quia DOMINVS dixit
41 אמר יהוה כי חטאנו׃ †ויאמר משה למה זה
.prosperabitur non hoc &? DOMINI os transgredientes vos
אתם עברים את־פי יהוה והוא לא תצלח׃
ne &: vestro interiori in DOMINVS † non quia, ascendatis Ne
42 †אל־תעלו כי אין יהוה בקרבכם ולא
Chenahanæ' &, Hamalechita Quia .vestrorū inimicorū facies ad pcutiamini
43 תנגפו לפני איביכם׃ †כי העמלקי והכנעני
post à† estis reuersi idcirco quia: gladio in cadetis &, vestras facies ad ibi
שם לפניכם ונפלתם בחרב כי־על־כן שבתם מאחרי
.vobiscum DOMINVS erit non &, DOMINVM
יהוה ולא־יהיה יהוה עמכם׃
fœderis arca Et .montis caput ad ascendendum ad sunt angariati Et
44 †ויעפלו לעלות אל־ראש ההר וארון ברית־
, castrametationis interiore de recesserūt non Moseh &, DOMINI
יהוה ומשה לא־[f]משו מקרב המחנה׃
, eos pcusserūt &: ipso mōte ī habitās Chenahanæ' & Hamalechita descēdit Et
45 †וירד העמלקי והכנעני הישב בהר ההוא [g]ויכום
.Chormah ad vsque eos cōtriuerunt &
[h]ויכתום עד־החרמה׃

CAP. XV. טו

: dicendo, Moseh ad DOMINVS est locutus Et
1 †וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
ad fueritis ingressi Cūm: eos ad dices &, Israel filios ad Loquere
2 †דבר אל־בני ישראל ואמרת אלהם כי תבאו אל־
.vobis dans ego quas, vestrarum habitationum terram
ארץ [h]מושבתיכם אשר אני נתן לכם׃
, sacrificium vel, ascensionem, DOMINO ignitionem feceritis Et
3 †ועשיתם [i]אשה ליהוה עלה או־זבח
, vestris statutis temporibus † in vel deuotione in vel votum mirificandum ad
לפלא־נדר או בנדבה או [k]במעדיכם
.pecore de vel boue de DOMINO quietis odorem faciendum ad
לעשות ריח [l]ניחח ליהוה מן־הבקר או מן־הצאן׃
DOMINO suam appropinquationem faciens appropinquare faciet appropinquare Et
4 †והקריב המקריב קרבנו ליהוה
.olei Hin quarto cum permixtā ‡ decimam similæ, munus*
מנחה סלת עשרון בלול ברבעית ההין שמן׃
vel, ascensionem* super facies Hin quartum libamen in† vini Et
5 †ויין לנסך רביעית ההין תעשה על־העלה או
.vno agno * sacrificium in
לזבח לכבש האחד׃
confusum, decimarum duarum similæ munus facies arietem in Vel
6 †או לאיל תעשה מנחה סלת [m]שני עשרנים בלולה
Hin tertium ‡ libamen in vini Et .Hin tertium, oleo cum
7 בשמן שלשית ההין׃ †ויין לנסך שלשית ההין
.DOMINO quietis odorem ‡ facies appropinquare
תקריב ריח־ניחח ליהוה׃
mirificandum ad, sacrificium vel, ascensionem bouis filium feceris cūm Et
8 †וכי־תעשה בן־בקר עלה או־זבח לפלא־
.DOMINO pacifica vel, votum
נדר או־שלמים ליהוה׃

Vltionem. [s]נוא. cōgregationi malæ huic quæ conuenerūt aduersum. [t]יעד [v]תמם. aduersus cōgregationem, וילינו. [x]שוב [y]לון. [z]יצא [a]דבב. [b]מות. coram Dño. [c]רוע [d]חיה. qui perrexerant. surrexerunt mane. [e]עלה verticem. Vt quid trāsgredimini sermonem. † est medio vestri. coram inimicis vestris. estante vos, † ne iretis. conati sunt ascendere in verticem è medio castrorum. [f]משה [g]נכה [h]כתת. do [h]ישב. oblationem ignitam holocaustū, [i]אש. vt permutetis votum spontanea oblatione †solēnitatib*. [k]יעד. vt faciatis bobus pecudibus. [l]נוח. offeret offerens oblationem suam ‡oblationem ‡ partem p libamine * holocaustū super *pro pro ariete sacrificium permixtum. [m]שנה. tertiā partē p libamine ‡ tertiā partē offeres ‡ in holocaustū, permutandum.

,decimarum trium similam munus bouis filii super faciet appropinquare Et
9 וְהִקְרִיב עַל־בֶּן־הַבָּקָר מִנְחָה סֹלֶת שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים
faciens appropinquare vinum Et .Hin dimidium oleo cū cōfusam
10 בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן חֲצִי הַהִין: וְיַיִן תַּקְרִיב
.DOMINO quietis odoris ignitionem ,Hin dimidium libamen in
לַנֶּסֶךְ חֲצִי הַהִין אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה:
pecudi vel ,vni arieti vel ,vni boui fiet Sic
11 כָּכָה יֵעָשֶׂה לַשּׁוֹר הָאֶחָד אוֹ לָאַיִל הָאֶחָד אוֹ־לַשֶּׂה
sic ,facietis quem numerū Secundum .capris in vel agnis in
12 בַכְּבָשִׂים אוֹ בָעִזִּים: כַּמִּסְפָּר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כָּכָה
faciet indigena Omnis .eorum numerum secundum vni facietis
13 תַּעֲשׂוּ לָאֶחָד כְּמִסְפָּרָם: כָּל־הָאֶזְרָח יַעֲשֶׂה־
.DOMINO quietis odoris ignitionem faciendo accedere ,ista sic
כָּכָה אֶת־אֵלֶּה לְהַקְרִיב אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה:
vestri medio in qui vel ,peregrinus vobiscū fuerit peregrinatꝰ cùm Et
14 וְכִי־יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר אוֹ אֲשֶׁר־בְּתוֹכְכֶם
,DOMINO quietis odoris ignitionem fecerit & ,vestras generationes ad
לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה
vnum statutum ,congregatio O .faciet sic,facietis quemadmodū
15 כַּאֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כֵּן יַעֲשֶׂה: הַקָּהָל חֻקָּה אַחַת
,vos sicut ,vestras generatiões ad seculi statutū: peregrināti peregrino & vobis
לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּכֶם
iudicium & ,vna Lex .DOMINI facies ad erit peregrinus sic
16 כַּגֵּר יִהְיֶה לִפְנֵי יְהוָה: תּוֹרָה אַחַת וּמִשְׁפָּט
vobiscum peregrinanti peregrino & ,vobis erit vnum
אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר אִתְּכֶם:
:dicendo ,Mosch ad DOMINVS est locutus Et
17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
ad vos ingrediendo In :eos ad dices & ,Israel filios ad Loquere
18 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּבֹאֲכֶם אֶל־
,erit Et .illuc vos faciens ingredi ego quam terram
19 הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה: וְהָיָה
.DOMINO eleuationem eleuabitis ,terræ pane de vos edendo in
בַּאֲכָלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תָּרִימוּ תְרוּמָה לַיהוָה:
,eleuationem eleuabitis placentam ,vestrarum conspersionum principium
20 רֵאשִׁית עֲרִסֹתֵכֶם חַלָּה תָּרִימוּ תְרוּמָה
principio De .eam eleuabitis sic ,areæ eleuationē iuxta
21 כִּתְרוּמַת גֹּרֶן כֵּן תָּרִימוּ אֹתָהּ: מֵרֵאשִׁית
,vestras generationes ad ,eleuationē DOMINO dabitis vestrarū cōspersionū
עֲרִסֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ לַיהוָה תְּרוּמָה לְדֹרֹתֵיכֶם:
quæ ,ista præcepta omnia feceritis non & ,erraueritis cùm Et
22 וְכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־
præcepit quæ Omnia .Mosch ad DOMINVS est locutꝰ
23 דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה: אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה
DOMINVS præcepit qua die à ,Mosch manu in vos ad DOMINVS
יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּיַד־מֹשֶׁה מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
cœtus oculis ab si ,erit Et .vestras generationes ad vltra &
24 וָהָלְאָה לְדֹרֹתֵיכֶם: וְהָיָה אִם מֵעֵינֵי הָעֵדָה
bouis filium iuuencum cœtus omnis facient & ,errorem in fuerit factum
נֶעֶשְׂתָה לִשְׁגָגָה וְעָשׂוּ כָל־הָעֵדָה פַּר בֶּן־בָּקָר
eius libamē &,eius munus &,DOMINO quietis odorem in ascensionē in vnum
אֶחָד לְעֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ
.peccatum in vnum caprarum hircum &,iudicii secundū
כַּמִּשְׁפָּט וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּת:
parcetur & ,Israel filiorum cœtum omnem super sacerdos expiabit Et
25 וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִסְלַח
ignitionem ,suam appropinquatione adduxerunt ipsi Et .ipsa ignorantia quia ,eis
לָהֶם כִּי־שְׁגָגָה הִוא וְהֵם הֵבִיאוּ אֶת־קָרְבָּנָם אִשֶּׁה
.suo errore super DOMINO corā suum peccatum &,DOMINO
לַיהוָה וְחַטָּאתָם לִפְנֵי יְהוָה עַל־שִׁגְגָתָם:
peregrinanti peregrino & ,Israel filiorum cœtui vniuerso parcetur Et
26 וְנִסְלַח לְכָל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר
.errore in populo vniuerso quia :eorum medio in
בְּתוֹכָם כִּי לְכָל־הָעָם בִּשְׁגָגָה:
faciet appropinquare & ,ignorantia in peccauerit vna anima si Et
27 וְאִם־נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא בִשְׁגָגָה וְהִקְרִיבָה
.peccatum in ipsius anni filiam capram
עֵז בַּת־שְׁנָתָהּ לְחַטָּאת:
ignorantia in ipsam peccādo in ,errantem animam super sacerdos expiabit Et
28 וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל־הַנֶּפֶשׁ הַשֹּׁגֶגֶת בְּחֶטְאָה בִשְׁגָגָה
.ei parcetur & ,eam super expiandum ad ,DOMINO corā
לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו וְנִסְלַח לוֹ:
lex ,eorum medio in peregrināti peregrino & ,Israel filiis in Indigena
29 הָאֶזְרָח בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם תּוֹרָה
.ignorantia in facienti vobis erit vna
אַחַת יִהְיֶה לָכֶם לָעֹשֶׂה בִּשְׁגָגָה:

offeret oblationem permixtā & offeres pro libamine
[m] חֲצִי in sacrificiū arieti
tam de ouibus quàm de capris
dum obtulerit oblationē incensam [†] est
[n] גּוּר per oblationem incensam
[p] דּוֹר אִישׁ
[q] חֻקָּה est qui peregrinatur: perpetuū per coram Dño. norma vna
יָרָה qui peregrinatur Cùm ingressi fueritis
[s] בּוֹא ad facio cùm comederitis
[t] רוּם pastatum primitiis
[x] נָתַן per דּוֹר
[y] שָׁגַג עָוָה vobis per manum per congregatio[nis]
[z] עֵד per congregatio
פָּרָה holocaustū oblationem
[c] נוּחַ normam, pro peccato.
[d] חָטָא congregationem error est. offeret oblationem oblationem incensam oblationē pro peccato suo vniuersæ cōgregationi qui peregrinatur
[e] גּוּר vniuersi populi est error. per errorem, offeret anniculā pro peccato. cum peccauerit per errorem Ciui inter filios qui peregrinatur
[f] יָרָה per errorem.

ita eius quā de & indigena de ,excelsa manu in fecerit quæ anima Et
30 וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה בְּיָד רָמָה מִן־הָאֶזְרָח וּמִן־
anima excidetur & ,probris afficit ipse DOMINVM ,peregrino
הַגֵּר אֶת־יְהוָה הוּא מְגַדֵּף וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
:sui populi interiore ex ipsa
הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ:
:fecit irritum eius mandatum & ,spreuit DOMINI verbum Quia
31 כִּי דְבַר־יְהוָה בָּזָה וְאֶת־מִצְוָתוֹ הֵפַר
.ea in eius peruersitas ,ipsa anima excidetur excidendo
הִכָּרֵת ׀ תִּכָּרֵת הַנֶּפֶשׁ הַהִוא עֲוֺנָה בָהּ:
colligentem virum inuenerunt & ,deserto in Israel filij fuerunt Et
32 וַיִּהְיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מְקֹשֵׁשׁ
inuenientes ,eum fecerunt accedere Et .Sabbathi die in ligna
33 עֵצִים בְּיוֹם הַשַּׁבָּת: וַיַּקְרִיבוּ אֹתוֹ הַמֹּצְאִים
vniuersum ad & ,Aharon ad & ,Mosch ad ,ligna colligentem eum
אֹתוֹ מְקֹשֵׁשׁ עֵצִים אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל כָּל־
,expositū erat non quia :custodia in eum posuerunt Et .cœtum
34 הָעֵדָה: וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ בַּמִּשְׁמָר כִּי לֹא פֹרַשׁ
.ei fieret quid
מַה־יֵּעָשֶׂה לוֹ:
, vir moriatur Moriendo: Mosch ad DOMINVS dixit Et
35 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מוֹת יוּמַת הָאִישׁ
castrametationem extra cœtus omnis lapidibus in eum lapidādo
רָגוֹם אֹתוֹ בָאֲבָנִים כָּל־הָעֵדָה מִחוּץ לַמַּחֲנֶה:
, castrametationem extra ad cœtus omnis eum eduxerunt Et
36 וַיֹּצִיאוּ אֹתוֹ כָּל־הָעֵדָה אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
præcepit quemadmodum , est mortuus &,lapidibus in eum lapidauerūt&
וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ בָּאֲבָנִים וַיָּמֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה
.Mosch DOMINVS
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:
:dicendo ,Mosch ad DOMINVS dixit Et
37 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
fimbriam sibi facient Et : eos ad dices & , Israel filios ad Loquere
38 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת
fimbria super dabunt & ,suas generationes per suorū vestimentorum alis super
עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת
videbitis & ,fimbriā in vobis erit Et .hyacinthi filum ala
39 הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם
facietis Et . DOMINI præceptorum omniū recordabimini &,eam
אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֺת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם
quos ,vestros oculos post & , vestrum cor post peruestigabitis non & ,eos
אֹתָם וְלֹא־תָתֻרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־
.eos post fornicantes vos
אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם:
sitis & , mea præcepta omnia faciatis & ,recordemini Vt
40 לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֺתָי וִהְיִיתֶם
.vestro Deo sancti
קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם:
terræ de vos eduxi qui , vester Deus DOMINVS Ego
41 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
DOMINVS Ego . Deum in vobis existendum ad , Aegypti
מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה
.vester Deus
אֱלֹהֵיכֶם:

CAP. XVI. ו׳

tulit seipsum Dathan &,Leui filii Chehath filij Ishar filius Corach cepit Et
1 וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן־יִצְהָר בֶּן־קְהָת בֶּן־לֵוִי וְדָתָן
.Reuben filij Peleth filius On &, Eliab filij Abiram &
וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן־פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן:
,quinquaginta Israel filiis è viri & ,Mosch facies in surrexerunt Et
2 וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וַאֲנָשִׁים מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים
.nominis viri , conuentus vocati cœtus prælati ,ducenti &
וּמָאתָיִם נְשִׂיאֵי עֵדָה קְרִאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי־שֵׁם:
: eos ad dixerunt & ,Aharon super & ,Mosch super se congregauerunt Et
3 וַיִּקָּהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם
corum medio in & ,sancti ipsi vniuersi cœtus omnis quia , nobis Multum
רַב־לָכֶם כִּי כָל־הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם
? DOMINI congregationem super vos eleuatis cur Et .DOMINVS
יְהוָה וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל־קְהַל יְהוָה:
.suas facies super cecidit & ,Mosch audiuit Et
4 וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו:

de medio
[g] צָוָה pœna iniquitatis eius super eam erit.
[h] עָוָה
[i] הָיָה qui inuenerunt vniuersam cōgregationem.
[k] יָנַח fiedum esset
lapidet congregatio castra. congregatio castra:
[l] מוּת
in angulis
[m] צִיץ ponent in anguli
דּוֹר hyacinthinum.
[n] רָאָה errabitis post quos vos fornicamini.
[p] זָנָה
[q] יָצָא vt essem
tulit seipsum ad partem
[a] לָקַח coram
[b] קוּם principes cōgregationis maiores cōcilij nominati.
[c] מֵאָה
[d] יָעַד aduersum Sat est congregatio est proiecit se faciem suā.
[e] נָפַל

Mane :dicendo ,eius cœtum omnem ad &, Corach ad est locutus Et
5 † וידבר אל קרח ואל כל עדתו לאמר בקר
faciet ap‸pinquare & ,sanctū & ,ei † qui* DOMINVS faciet notū &
וידע יהוה את אשר לו ואת הקדוש והקריב
. se ad faciet accedere ,eo in elegerit quem & ,se ad
אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו׃
.eius cœtus* omnis & ,Corach thuribula vobis Capite :facite Hoc
6 † זאת עשו קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו׃
DOMINO coram suffitum eis super† ponite & ,ignem eis in date* Et
7 † ותנו בהן אש ושימו עליהן קטרת לפני יהוה
Multum‡ .sanctus ipse ,DOMINVS elegerit quem vir erit Et .cras
מחר והיה האיש אשר יבחר יהוה הוא הקדוש רב
quæso Audite :Corach ad Moseh dixit Et .Leui filij vobis
8 לכם בני לוי׃ † ויאמר משה אל קרח שמעו נא
Israel Deus fecerit separare quòd ,vobis de parū Num .Leui filij
9 בני לוי׃ † המעט מכם כי הבדיל אלהי ישראל
seruiendum ad‡ ,se ad vos faciendū† appropinquare ad* ,Israel cœtu‡ à vos
אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו לעבד
,cœtu* coram standum ad‡ & ,DOMINI tabernaculi seruitium
את עבדת משכן יהוה ולעמד לפני העדה
filios tuos fratres omnes & te fecit ap‸pinquare Et :eis ministrādū ad
10 לשרתם׃ † ויקרב אתך ואת כל אחיך בני
omnis & ,tu Idcirco ?sacerdotium etiam quæsiuistis & ,tecū Leui
11 לוי אתך ובקשתם גם כהנה׃ † לכן אתה וכל
quia ,istud‡ quid Aharon & ,DOMINVM super conuenientes ,tuus cœtus
עדתך הנעדים על יהוה ואהרן מה הוא כי
Abiram & ,Dathan vocandū ad Moseh misit Et ?eum super* murmurastis
12 תלונו עליו׃ † וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם
quod† parum Num .ascendemus Non :dixerunt & .Eliab filios
13 בני אליאב ויאמרו לא נעלה׃ † המעט כי
nos mori faciendū ad‖ ,melle & ,lacte fluente terra è nos feceris ascendere
העליתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו
?gerendo principatum etiam ,nos super te facis principē quia ,deserto in
במדבר כי תשתרר עלינו גם השתרר׃
,nos fecisti venire melle & ,lacte fluentem terram ad non Etiam
14 † אף לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו
istorum virorum oculos Num .vineæ & ,agri hereditatem nobis dedisti &
ותתן לנו נחלת שדה וכרם העיני האנשים ההם
ad dixit & ,valde Moseh ira fuit* Et .ascendemus Non ?euelles
15 תנקר לא נעלה׃ † ויחר למשה מאד ויאמר אל
eis ab vnum asinum Non .eorum munus* ad respicias Ne :DOMINVM
יהוה אל תפן אל מנחתם לא חמור אחד מהם
ad Moseh dixit Et .eis ex vni malefeci neque ,abstuli†
16 נשאתי ולא הרעתי את אחד מהם׃ † ויאמר משה אל
,ipsi & tu ,DOMINO coram estote tuus cœtus‡ omnis & ,Tu :Corach
קרח אתה וכל עדתך היו לפני יהוה אתה והם
dabitis* & ,suum thuribulum‡ vnusquisq; capite Et .cras Aharon &
17 ואהרן מחר׃ † וקחו איש מחתתו ונתתם
vnusquisq; DOMINO corā facietis appropinquare & ,suffitum eis super
עליהם קטרת והקרבתם לפני יהוה איש
Aharon & ,tu & .thuribula ducenta‡ & ,quinquaginta ,suum thuribulum†
מחתתו חמשים ומאתים מחתת ואתה ואהרן
,suam acerram vnusquisque ceperūt Et .suum thuribulum‡ vnusquisque
18 איש מחתתו׃ † ויקחו איש מחתתו
ostiū† steterūt & ,suffitum eis super‡ posuerūt & ,ignem eis super dederūt* &
ויתנו עליהם אש וישימו עליהם קטרת ויעמדו פתח
eos super‖ fecit congregare Et .Aharon & ,Moseh & ,conuentus tentorij‡
19 אהל מועד ומשה ואהרן׃ † ויקהל עליהם
est cōspecta & :cōuentus tētorij‡ ostium ad congregationē vniuersam Corach
קרח את כל העדה אל פתח אהל מועד וירא
.cœtum vniuersum ad* DOMINI gloria
כבוד יהוה אל כל העדה׃
:dicendo ,Aharon ad & ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et
20 † וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר׃
.momentū iuxta‖ eos consumam & ,istius cœtus† medio è vos Separate
21 † הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע׃
omnis spirituum Deus ,Deus :dixerūt & ,suas facies super ceciderunt‡ Et
22 † ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת לכל
?feruebis ira cœtum omnem super* & ,peccabit‡ vnus vir ,carnis
בשר האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצף׃
:dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et
23 † וידבר יהוה אל משה לאמר׃
,Corach tabernaculi circuitu à Ascēdite‡ :dicendo ,cœtum† ad Loquere
24 † דבר אל העדה לאמר העלו מסביב למשכן קרח
.Abiram & Dathan ad iuit & ,Moseh surrexit Et .Abiram & ,Dathan
25 דתן ואבירם׃ † ויקם משה וילך אל דתן ואבירם

congregationem *eum †est eius, acerras ‡cōgregatio לקח *ponite †in נתן שום ‡Sufficit vobis est, ‡congregatione *vt †faceret ‡vt faceretis opus ‡staretis *congregatione, quæritis congregatio tua, quæ congregata est contra ‡est *aduersum תלינו †est לון ‖vt faceres עלה מות שור זוב neque Nunquid effodies? ‡iratus est חרה *oblationem פנה †accepi, רוע ‡cōgregatio tua יעד ‡acerrā suā, *ponetis in לקח †acerrā suā, ‡ducentas acerras. מאה ‡acerrā suā. *posuerūt in ‡in †ad שום ‡tabernaculi ecclesiæ, ‖aduersus ‡tabernaculi ecclesiæ, ראה *vniuersæ cōgregationi. †congregationis ‖in momēto. ‡proiecerunt se נפל ‡peccauit, *contra vniuersam congregationē irasceris? †congregationem, ‡Discedite perrexit קום

,cœtum* ad est locutus Et .Israel seniores eum post iuerunt Et
26 וילכו אחריו זקני ישראל׃ † וידבר אל העדה
,istorum impiorum virorum tentoriis desuper* quæso Recedite :dicēdo
לאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה
omnibus in cōsumamini† forte ne ,eis † quæ omnia in attingatis ne &
ואל תגעו בכל אשר להם פן תספו בכל
Abiram & ,Dathā ,Corach tabernaculo desuper ascēderunt* Et .eorū peccatis
27 חטאתם׃ † ויעלו מעל משכן קרח דתן ואבירם
ostium * stantes sunt egressi Abiram & ,Dathan Et .circuitu è
מסביב ודתן ואבירם יצאו נצבים פתח
.eorum familia† & ,eorum filij & ,eorū vxores & ,suorū tabernaculorū
אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם׃
faciendū ad ,me misit DOMINVS quia scietis hoc In :Moseh dixit Et
28 † ויאמר משה בזאת תדעון כי יהוה שלחני לעשות
.meo corde de non quòd ,hæc opera omnia
את כל המעשים האלה כי לא מלבי׃
omnis* visitatione & ,isti morientur hominis omnis mortem iuxta Si
29 † אם כמות כל האדם ימתון אלה ופקדת כל
.me misit DOMINVS non ,eos super visitabitur ,hominis
האדם יפקד עליהם לא יהוה שלחני׃
terra aperuerit & ,DOMINVS creauerit creationem si Et
30 † ואם בריאה יברא יהוה ופצתה האדמה
descēderint & ,eis † quæ omnia & ,eos deglutiuerit & ,suum os
את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם וירדו
isti viri irritauerunt quòd scietis & ,infernum in viuentes
חיים שאלה וידעתם כי נאצו האנשים האלה
verba omnia loqui eum consummare vt fuit Et .DOMINVM
31 את יהוה׃ † ויהי ככלתו לדבר את כל הדברים
terra aperuit Et .eis sub † quæ humus* se rupit & ,ista
32 האלה ותבקע האדמה אשר תחתיהם׃ † ותפתח הארץ
hominem omnem & ,eorum domos & ,eos deglutiuit & ,suum os
את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם
oēs & ,ipsi descenderūt Et .substantiam omnem & ,Corach ipsi † qui
33 אשר לקרח ואת כל הרכוש׃ † וירדו הם וכל
,terra eos super operuit & :infernum in viuentes eis ‡ qui
אשר להם חיים שאלה ותכס עליהם הארץ
qui Israel omnis Et .congregationis medio è perierunt &
34 ויאבדו מתוך הקהל׃ † וכל ישראל אשר
nos deglutiat forte Ne :dixerūt Quia .eorū vocē ad‖ fugerūt ,eorū circuitus
סביבתיהם נסו לקלם כי אמרו פן תבלענו
comedit† & ,DOMINO à est egressus ignis Et .terra
35 הארץ׃ † ואש יצאה מאת יהוה ותאכל את
.suffitum facientes accedere viros ducentos & quinquaginta
החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת׃
:dicendo Moseh ad DOMINVS est locutus Et
36 † וידבר יהוה אל משה לאמר׃
tollat & ,sacerdotem Aharon filium Elhazar ad Dic
37 † אמר אל אלעזר בן אהרן הכהן וירם את
quia ,vltra disperge ignem & ,combustionem inter ab* acerras
המחתת מבין השרפה ואת האש זרה הלאה כי
.eorū animabus in istorum peccatorum Thuribula * .sunt sanctificatæ
38 קדשו׃ † את מחתות החטאים האלה בנפשתם
Quia .altari‡ opertorium laqueorum extensiones ea† facient Et
ועשו אתם רקעי פחים צפוי למזבח כי
signū in erūt & ,sunt sanctificatę & ,DOMINO corā eas fecerūt appropinquare‡
הקריבם לפני יהוה ויקדשו ויהיו לאות
æris acerras sacerdos Elhazar cepit* Et .Israel filiis
39 לבני ישראל׃ † ויקח אלעזר הכהן את מחתות הנחשת
.altari‡ operimentū eas extendit & :combusti fecerant appropinquare† quibus
אשר הקריבו השרפים וירקעום צפוי למזבח׃
,alienus vir appropiet non quod propter‖ ,Israel filiis Memoriale
40 † זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר
coram suffitum faciendum* suffire ad ,ipse‡ Aharon semine de non qui
אשר לא מזרע אהרן הוא להקטיר קטרת לפני
queadmodū ,eius cœtus† sicut & ,Corach sicut sit non & ,DOMINO
יהוה ולא יהיה כקרח וכעדתו כאשר
.ei Moseh manu in DOMINVS est locutus
דבר יהוה ביד משה לו׃
,Moseh super† crastino à* Israel filiorum cœtus‡ omnis murmurauerunt Et
41 † וילנו כל עדת בני ישראל ממחרת על משה
.DOMINI populum fecistis mori Vos :dicendo ,Aharon super‡ &
ועל אהרן לאמר אתם המתם את עם יהוה׃
respexissēt & ,Aharō super* & ,Moseh super cœtus se congregando in‡ ,fuit Et
42 † ויהי בהקהל העדה על משה ועל אהרן ויפנו
gloria est conspecta & ,nubes illud operuit ecce & ,conuentus tentorium† ad
אל אהל מועד והנה כסהו הענן וירא כבוד

perrexerunt ‡congregationem, *à tabernaculis †sunt ‡pereatis נגע ספה ‡discesserūt à עלה *ad יצב †paruuli vt faciam vt moriūtur omnes homines ‡omniū hominum, מות פצה †sunt חיה cum cōsummasset כלה *terra †erat omnes בית †erant ‡erant כסה erant in circuitu ‖propter נוס קול †consumpsit offerentes רום ‡è combustione, *Acerræ חתה †ex eis extēsas laminas ī ‡pro עשה פוח צפת ‡obtulerunt *tulit לקח †obtulerant ‡pro ‖vt nō offerat זרה ‡est, vt *faciat †cōgregatio יעד per manum ‡cōgregatio *in †contra לון ‡contra מות פנה ‡cum congregasset se congregatio contra *contra †tabernaculum ecclesię, כסה ראה

tabernaculū ad *accedens accedens* Omnis .periimus nos omnes
13 כלנו אבדנו׃ †כל הקרב הקרב אל־משכן
?*expirando consumimur* Nunquid .morietur ,DOMINI
יהוה ימות האם [z]תמנו לגוע׃

accedendo qui accesserit
consumendi sumus, vt moriamur?
[z] תמם

CAP. XVIII. יח

domus & ,tui filij & ,Tu :Aharon ad DOMINVS dixit Et
1 †ויאמר יהוה אל־אהרן אתה ובניך ובית־
tui filij & ,tu & :sanctuarij iniquitatem portabitis tecum tui patris
אביך אתך [a]תשאו את־[b]עון המקדש ואתה ובניך
,tuos fratres etiam Et .vestri sacerdotij *peruersitatem* portabitis tecum
2 אתך תשאו את־עון כהנתכם׃ †וגם את־אחיך
se copulent & ,tecum fac appropinquare ,tui patris *virgam*‡ ,Leui *extensionē*
[c]מטה לוי שבט אביך הקרב אתך [d]וילוו
. testimonij *tentorio** coram tecum tui filij & ,tu & :tibi ministrēt & ,*te super*
עליך וישרתוך ואתה ובניך אתך לפני אהל [e]העדת׃
veruntamen :*tentorij* ‡ omnis custodiam & ,tuam custodiā custodient Et
3 †ושמרו משמרתך ומשמרת כל־האהל אך
morientur nō & ,appinquabūt non altare ad & ,sanctitatis vasa ad
אל־[f]כלי הקדש ואל־המזבח לא יקרבו ולא־ימתו
custodient & ,*te super copulabuntur*† Et .vos *etiam** ipsi *etiam*‡
4 גם־הם גם־אתם׃ †ונלוו עליך ושמרו את־
non extraneus Et .*tentorij seruitio*‡ omni in *conuentus tentorij* custodiam
משמרת אהל [g]מועד לכל עבדת האהל [h]וזר לא־
,sanctitatis custodiam custodietis Et .*vos ad*‡ appropinquabit
5 יקרב אליכם׃ †ושמרתם את משמרת הקדש
filios super *iræ feruor*† amplius erit non & ,altaris custodiam &
ואת משמרת המזבח ולא־יהיה עוד קצף על־בני
medio è Leuitas vestros fratres tuli ecce ego Et .Israel
6 ישראל׃ †ואני הנה לקחתי את־אחיכם הלוים מתוך
faciendum ad‡ ,DOMINO *datos* donum† vobis* ,Israel filiorum
בני ישראל לכם מתנה נתנים ליהוה לעבד את־
custodietis tecum tui filij & ,tu Et .*conuentus tentorij seruitium*
7 עבדת אהל מועד׃ †ואתה ובניך אתך תשמרו את־
:*seruietis* & .velum intra *ab* & ,altaris rem omnem ad vestrū sacerdotiū
כהנתכם לכל־דבר המזבח ולמבית לפרכת ועבדתם
.moriet' ,appinquans extaneus Et .vestrū sacerdotiū *dabo doni seruitium*
עבדת מתנה אתן את־כהנתכם והזר הקרב יומת׃
tibi dedi ecce ,ego Et :Aharon ad DOMINVS est locutus Et
8 †וידבר יהוה אל־אהרן ואני הנה [i]נתתי לך את־
eas dedi tibi Israel filiorum *sanctitates*‡ oēs ad :mearū *eleuationum* custodiā
משמרת תרומתי לכל־קדשי בני־ישראל לך [k]נתתים
sanctitate† de tibi erit Hoc .*seculi** statutū in tuis filiis & ,vngēdū ad
9 למשחה ולבניך [l]לחק־עולם׃ †זה יהיה לך מקדש
,eorum munus omne *ad*‡ ,eorū *appropinquatio*‡ omnis :igne de sanctitatum
הקדשים מן־האש כל־קרבנם לכל־מנחתם
,mihi reddent *quæ*‡ eorum *delictum omne ad*† & ,eorū *peccatum omne ad** &
ולכל־חטאתם ולכל־אשמם אשר [m]ישיבו לי
sanctitatum sanctitate In .tuis filiis & ,*hoc*‡ tibi sanctitatum sanctitas
10 קדש קדשים לך הוא ולבניך׃ †בקדש הקדשים
.tibi erit sanctitas ,eam comedet masculus omnis :eā comedes
תאכלנו כל־זכר יאכל אתו קדש יהיה־לך׃
filiorum eleuationes omnes *ad** ,eorū doni *eleuatio* :*tibi*‡ hoc Et
11 †וזה־לך [n]תרומת מתנם לכל־תנופת בני
.*seculi*† statutū in tecum tuis filiab⁹ & ,tuis filiis & ,eas dedi tibi Israel
ישראל לך נתתים ולבניך ולבנתיך אתך לחק־עולם
pinguedinē Omnem .eam comedet tua domo in mundus Omnis
12 כל־טהור בביתך יאכל אתו׃ †כל חלב
quod eorum *initium*‡ ,frumenti & ,*musti* pinguedinē oēm & ,*noui* olei
יצהר וכל־חלב תירוש ודגן ראשיתם אשר־
quæ omnium Primitiæ .*ea* dedi tibi ,DOMINO dabunt
13 יתנו ליהוה לך נתתים׃ †בכורי כל־אשר
mundus Omnis .*erit*† tibi ,DOMINO *adducent** quas eorum terra in‡
בארצם אשר־[o]יביאו ליהוה לך יהיה כל־טהור
. erit tibi ,Israel in cōsecratio Omnis .*illud*‡ comedet ,tua domo in
14 בביתך יאכלנו׃ †כל־חרם בישראל לך יהיה׃
,DOMINO *facient appropinquare quām carni omni vuluæ apertio* Omnis‡
15 †כל־פטר רחם לכל־בשר אשר־יקריבו ליהוה
primogenitū redimes redimendo Sed .tibi erit ,*animali in & homine in**
באדם ובבהמה יהיה־לך אך׃ פדה תפדה את בכור
.redimes immundi animalis primogenitū & ,hominis
האדם ואת בכור־הבהמה הטמאה תפדה׃
quinque ,*argento :tua ordinatione in*‡ redimes mensis filio à eius redēptiones Et
16 †[p]ופדויו מבן־חדש תפדה בערכך כסף חמשת
.*ipse*‡ obolorum Viginti .sanctitatis *seclo in*† ,seclis
שקלים בשקל הקדש עשרים גרה הוא׃

[a][b] נשא עון
iniquitatem
tribum ‡tribum
[c][d] נטה לוה
tibi, *tabernaculo
[e] עוד
‡tabernaculi:
[f] כלה
‡tam *quàm †adhærebunt tibi, tabernaculi ecclesiæ ‡opere tabernaculi.
[g][h] יעד זרה
‡vobis. †ira
*qui sunt pro dati †in ‡vt faciant opus tabernaculi ecclesiæ. facietis opus.
Dono posui
[i] נתן
oblationum ‡sanctificationes
[k] נתן
*perpetuum. †sanctificatione
[l] חקק
‡oblatio ‡secundum *omnis oblatio pro peccato †omnis oblatio pro delicto ‡quas ‡erit,
[m][n] שוב רום
‡quoq; tuū: oblationem *secundum †perpetuum. vini, ‡primitias quas
‡eas. ‡erunt *adferent †erunt. ‡eas
[o] בוא
‡Quicquid aperit vuluā omnis carnis quod offerent *tam de hominibus, q̄ de animalibus, ‡secūdum æstimationem tuā: pecunia,
[p] פדה
†secūdum seclū ‡est Sechel.

.*conuentus tentorij facies* ad Aharon & ,Moseh venit Et .DOMINI
43 יהוה׃ †[c]ויבא משה ואהרן אל־פני אהל מועד׃
:dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et
44 †וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
.momēto fermè eos consumā & ,huius *cœtus* medio è vos Tollite
45 †[d]הרמו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע
Cape :Aharon ad Moseh dixit Et .suas facies super *ceciderunt*‡ Et
46 [e]ויפלו על־פניהם׃ †ויאמר משה אל־אהרן קח את־
fac abire‡ & ,suffitū pone & ,altari *desuper*‡ ignem ea *super da*† & ,acerram
המחתה ותן־עליה אש מעל [f]המזבח ושים קטרת והולך
faciebus à iræ feruor† est egressus quia .eos super expia & ,*cœtum** ad citò
מהרה אל־העדה וכפר עליהם כי־יצא הקצף מלפני
quemadmodum ,Aharon accepit Et .percussio incepit ,DOMINI
47 יהוה [g]החל הנגף׃ †ויקח אהרן כאשר
inceperat ecce & ,cōgregationis mediū ad cucurrit & ,Moseh est locutus
דבר משה [h]וירץ אל־תוך הקהל והנה החל
.populum *super* expiauit & ,suffitum *dedit*‡ & :populo in percussio
הנגף בעם ויתן את־הקטרת ויכפר על־העם׃
. percussio est *cohibita*‡ & ,viuentes inter & mortuos inter stetit Et
48 †ויעמד בין־המתים ובין [i]החיים ותעצר המגפה׃
.septin & ,millia quatuordecim percussione in mortui fuerunt Et
49 †ויהיו [i]המתים במגפה ארבעה עשר אלף ושבע
. Corach *verbum super* mortuos præter ,genti
[k]מאות מלבד המתים על־דבר־קרח׃
:*conuentus tentorij** ostium ad Moseh ad Aharon est reuersus Et
50 †[l]וישב אהרן אל־משה אל־פתח אהל מועד
.est *cohibita*‡ percussio &
והמגפה נעצרה׃

CAP. XVII. יז

:dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et
1 †וידבר יהוה אל־משה לאמר׃
virgam virgam eis *cum* ab cape & ,Israel filios ad Loquere
2 †דבר אל־בני ישראל [m]וקח מאתם [n]מטה מטה
,eorū patrum domum *ad*‖ eorū *prælatis*‡ omnibus ab ,patris domum *ad*
לבית אב מאת כל־נשיאהם לבית אבתם
super† scribes *eius* nomen *Viri*‖ .virgas duodecim
שנים עשר מטות איש את־שמו תכתב על־
quia :Leui virga *super*‡ scribes Aharon nomen Et .eius virga
3 מטהו׃ †ואת שם אהרן תכתב על־מטה [o]לוי כי
tentorio† in eas dimittes Et .eorum patrū domus caput *ad** vna *virga*‡
4 מטה אחד לראש בית אבותם׃ †[p]והנחתם באהל
. ibi *vobis*‡ conueniam quo :testimonio coram *conuentus*
מועד לפני [q]העדות אשר אועד לכם שמה׃
faciā quiescere & ,*gemescet** ei⁹ virga ,*eo in*‡ elegero quem vir erit Et
5 †והיה האיש אשר אבחר־בו מטהו [r]יפרח והשכתי
murmurantes‡ ipsi quibus ,Israel filiorum murmurationes me *desuper*†
מעלי את־[s]תלנות בני ישראל אשר הם מלינם
eum ad‡ dederūt & ,Israel filios ad Moseh est locutus Et . vos *super*
6 עליכם׃ †וידבר משה אל־בני ישראל ויתנו אליו
,*vnam prælato virgam ,vnam prælato* ,virgam eorum principes vniuersi
כל־נשיאיהם מטה לנשיא אחד מטה לנשיא אחד
medio in Aharon virga & :virgas duodecim ,suorum patrum domum *ad*
לבית אבתם שנים עשר מטות ומטה אהרן בתוך
,DOMINO coram virgas Moseh posuit Et .eorum virgarum
7 מטותם׃ †וינח משה את־המטת לפני יהוה
tentorium‖ ad Moseh venit & ,crastino *à** fuit Et .testimonij *tentorio* in
8 באהל העדת׃ †ויהי ממחרת ויבא משה אל־אהל
protulerat et . Leui domus Aharon virga floruerat ecce & ,testimonij
העדות והנה פרח מטה־אהרן לבית לוי ויצא
Moseh eduxit Et . amygdalas *tribuerat** & ,florē florere fecerat & ,*gemmā*
9 פרח ויצץ ציץ ויגמל שקדים׃ †ויצא משה
:Israel filios omnes ad DOMINI *faciebus* à virgas omnes
את־כל־המטת מלפני יהוה אל־כל־בני ישראל
. suam virgam vnusquisque acceperunt & ,viderunt &
ויראו ויקחו איש מטהו׃
Aharon virgam *Conuerte* :Moseh ad DOMINVS dixit Et
10 †ויאמר יהוה אל־משה [t]השב את־מטה אהרן
finies & .rebelliōis filiis signū in ,custodiam ad testimonio coram
לפני העדות למשמרת לאות לבני־[v]מרי [x]ותכל
:Moseh fecit Et . morientur non & ,me *desuper* eorū murmurationes
11 תלונתם מעלי ולא [y]ימתו׃ †[z]ויעש משה
. fecit sic ,ei DOMINVS præcepit quemadmodum
כאשר צוה יהוה אתו כן עשה׃
,periim⁹ ,*expirauimus* Ecce :dicēdo ,Moseh ad Israel filij dixerunt Et
12 †ויאמרו בני ישראל אל־משה לאמר הן גוענו אבדנו

coram tabernaculo ecclesiæ.
[c] בוא
congregationis
[d] רום
‡proiecerunt se
[e][f] נפל שום
†pone in ‡de ‡defer *congregationem, †furor à facie
[g] חלל
[h] רוץ
‡posuit
‡restricta
[i] חיה
[i] מות
propter causam
[k] מאה
*tabernaculi ecclesiæ,
[l] שוב
‡restricta
singulas virgas per
[m] לקח
[n] נטה
‡principibus ‖per ‖Vniuscuiusque †in ‡in
[o] לוה
‡tribus *est per †tabernaculo ecclesiæ
[p] ינח
‡vobiscum
[q] עוד
*florebit,
[r][s] שכך לון
†à ‡murmurant aduersum ‡ei
Per
tabernaculo *in ‡tabernaculū
florem, *reddiderat
facie
Reduc
[t] שוב
finire faciet
[v] מרה
à
[x] כלה
[y] מות
[z] עשה
mortui sumus;

primogenitū vel ,ouis primogenitū vel bouis primogenitū Sed
17 אך בכור־שור או־בכור כשב או־בכור
,altare super sparges eorū Sanguinē .ipsi Sāctificatio .redimes non capræ
עז לא תפדה קדש הם את־דמם תזרק על־המזבח
.DOMINO quietis odorem in ignitionem ,facies suffire eorū adipem &
ואת־חלבם תקטיר אשה לריח ניחח ליהוה׃
dexter armus sicut &,eleuatiōis pect⁹ sicut,tibi erit eorum caro Et
18 ובשרם יהיה־לך כחזה התנופה וכשוק הימין
facient eleuare quas ,sanctificationū eleuationes Omnes .erit tibi
19 לך יהיה׃ כל תרומת הקדשים אשר ירימו
,tecum tuis filiab⁹ &,tuis filiis &,tibi dedi ,DOMINO Israel filij
בני־ישראל ליהוה נתתי לך ולבניך ולבנתיך אתך
,tibi,DOMINI facies ad illud* seculi salis Pactum .seculi statutum in
לחק־עולם ברית מלח עולם הוא לפני יהוה לך
corū terra In :Aharon ad DOMINVS dixit Et .tecum tuo semini &
20 ולזרעך אתך׃ ויאמר יהוה אל־אהרן בארצם
, tua pars Ego .eorum medio in tibi erit non pars & ,hæreditabis nō
לא תנחל וחלק לא־יהיה לך בתוכם אני חלקך
.Israel filiorum medio in tua hæreditas &
ונחלתך בתוך בני ישראל׃
hæreditatē in Israel in decimam omnem dedi ecce ,Leui filiis Et
21 ולבני לוי הנה נתתי כל־מעשר בישראל לנחלה
conuentus tentorij seruitium seruientes ipsi quo corum seruitio pro
חלף עבדתם אשר־הם עבדים את־עבדת אהל מועד׃
ferendum ad ,conuentus tentorium ad Israel filij amplius appropinquabūt nō Et
22 ולא־יקרבו עוד בני־ישראל אל־אהל מועד לשאת
,conuētus tentorij seruitium ipse Leuita seruiet *Et .moriendum ad peccatum
23 חטא למות׃ ועבד הלוי הוא את־עבדת אהל מועד
.vestras generationes in seculi statuto ,eorū iniquitatē portabūt ipsi &
והם ישאו עונם חקת עולם לדרתיכם
Quia .hæreditatem hæreditabunt*non Israel filiorum medio in Et
24 ובתוך בני ישראל לא ינחלו נחלה׃ כי את־
dedi ,eleuationem DOMINO eleuabūt quam ,Israel filiorum decimā
מעשר בני־ישראל אשר ירימו ליהוה תרומה נתתי
Israel filiorum medio In :eis dixi Idcirco .hæreditatē in Leuitis
ללוים לנחלה על־כן אמרתי להם בתוך בני ישראל
,Moseh ad DOMINVS est locutus Et .hæreditatem hæreditabunt*non
25 לא ינחלו נחלה׃ וידבר יהוה אל־משה
accepetitis Cū :eos ad dices & ,loqueris Leuitas ad Et .dicendo
26 לאמר׃ ואל־הלוים תדבר ואמרת אלהם כי תקחו
eis ex vobis dedi quam ,decimam Israel filiis à
מאת בני־ישראל את־המעשר אשר נתתי לכם מאתם
decimam ,DOMINI eleuationē ea ex eleuabitis & ,vestrā hæreditatē in
בנחלתכם והרמתם ממנו תרומת יהוה מעשר
de frumentū sicut,vestra eleuatio vobis reputabitur Et .decima è
27 מן־המעשר׃ ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן־
vos etiam eleuabitis Sic .torculari de plenitudo sicut &,area
28 הגרן וכמלאה מן־היקב׃ כן תרימו גם־אתם
à capietis quas, vestris decimis omnibus de DOMINI eleuationē
תרומת יהוה מכל מעשרתיכם אשר תקחו מאת
Aharon DOMINI eleuationem ea ex dabitis & :Israel filiis
בני ישראל ונתתם ממנו את־תרומת יהוה לאהרן
eleuationem omnem eleuabitis vestris donis omnibus Ex .sacerdoti
29 הכהן׃ מכל מתנתיכם תרימו את כל־תרומת
dices Et .eo ex eius sanctificationē ,eius adipe oī de DOMINI
30 יהוה מכל־חלבו את־מקדשו ממנו׃ ואמרת
Leuitis reputabitur & ,eo ex eius pinguedinem vos eleuando In :eos ad
אלהם בהרימכם את־חלבו ממנו ונחשב ללוים
illum comedetis Et .torcularis prouentus sicut & ,areæ prouentus sicut
31 כתבואת גרן וכתבואת יקב׃ ואכלתם אתו
pro vobis ipse merces quia :vestra domus & ,vos loco omni in
בכל־מקום אתם וביתכם כי־שכר הוא לכם חלף
,peccatū illo super portabitis non Et .conuentus tentorio in vestro seruitio
32 עבדתכם באהל מועד׃ ולא־תשאו עליו חטא
Israel filiorū sanctificationes Et .eo ex eius pinguedinem vos eleuando in*
בהרימכם את־חלבו ממנו ואת־קדשי בני־ישראל
.moriemini non & , polluetis non
לא תחללו ולא תמותו׃

Margin: sunt. ‡ iuxta — oblatio ignita est — אש נוח — perpetuum. * est coram Domino — חקק — hæreditate accipies, — opere † quod ‡ operantur opus tabernaculi ecclesiæ. — ‡ tabernaculū ecclesiæ, vt ferant pœnā peccati, vt moriantur. — נשא — * faciet † opus tabernaculi ecclesiæ, — ‡ perpetuo p — דור רום — * hæreditate accipient — לקח — נתן — Quando eleuabitis fructus est — omni opere ‡ tabernaculo ecclesiæ. — נשא — * quando eleuabitis

CAP. XIX. יט

: dicendo ,Aharon ad & ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et
1 וידבר יהוה אל־משה ואל־אהרן לאמר׃
: dicendo ,DOMINVS præcepit quod legis statutum † Hoc
2 זאת חקת התורה אשר־צוה יהוה לאמר
, integram rufam iuuencam te ad capient Et :Israel filios ad Loquere
דבר אל־בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה

Margin: † est — חקק ירה — ‡ afferant ‡ vaccam * perfectam, — לקח

. iugum eā super ascendit non quam*,macula ea in non cui
אשר אין־בה מום אשר לא־עלה עליה על׃
ad eam educet & :sacerdoti Elhazar eam dabitis Et
3 ונתתם אתה אל־אלעזר הכהן והוציא אתה אל־
Elhazar capiet Et .eum ante eam mactabit & ,castrametationē extra
4 מחוץ למחנה ושחט אתה לפניו׃ ולקח אלעזר
facierum regione è sparget & ,suo digito in eius sanguine de sacerdos
הכהן מדמה באצבעו והזה אל־נכח פני
comburet Et .vicibus septem eius sanguine de ,conuentus tentorij
5 אהל־מועד מדמה שבע פעמים׃ ושרף את־
eius sanguinem & ,eius carnem & ,eius pellem ,eius oculis in iuuencam
הפרה לעיניו את־ערה ואת־בשרה ואת־דמה
hyssopū & ,cedri lignum sacerdos capiet Et .comburet eius fimo super
6 על־פרשה ישרף׃ ולקח הכהן עץ ארז ואזוב
.iuuencæ cōbustionis medium ad proiiciet & :vermiculi coccum &
ושני תולעת והשליך אל־תוך שרפת הפרה׃
postea & ,aquis in suam carnē abluet &,sacerdos suas vestes lauabit Et
7 וכבס בגדיו הכהן ורחץ בשרו במים ואחר
.vesperam ad vsq; sacerdos erit immūdus & :castrametationē ad veniet
יבא אל־המחנה וטמא הכהן עד־הערב׃
suam carnē abluet & ,aquis in sua vestimenta lauabit eam comburens Et
8 והשרף אתה יכבס בגדיו במים ורחץ בשרו
mūdus vir colliget Et .vesperam ad vsq; erit immūdus & ,aquis in
9 במים וטמא עד־הערב׃ ואסף איש טהור
: mundo loco in castrametationem*extra ab ponet & ,iuuencæ cinerem
את אפר הפרה והניח מחוץ למחנה במקום טהור
peccatum, separationis aquas ī custodiā ad Israel filiorum cœtui erit &
והיתה לעדת בני־ישראל למשמרת למי נדה חטאת
, sua vestimenta iuuencæ cinerem colligens lauabit Et . ipsa
10 הוא׃ וכבס האסף את־אפר הפרה את־בגדיו
peregrino & ;Israel filiis erit Et .vesperā ad vsq; erit immūdus &
וטמא עד־הערב והיתה לבני ישראל ולגר
.seculi* statutum in ,eorū medio in peregrinanti
הגר בתוכם לחקת עולם׃
erit immūdus & ,hominis animæ omni mortuum in Tangens
11 הנגע במת לכל־נפש אדם וטמא
die in & ,tertia die in ,eo in se purificabit Ipse . diebus septem
12 שבעת ימים׃ הוא יתחטא־בו ביום השלישי וביום
die in & ,tertia die in se purificauerit non si Et .erit mūdus septima
השביעי יטהר ואם־לא יתחטא ביום השלישי וביום
hominis anima in mortuum tangens Omnis .erit mūdus non septima
13 השביעי לא יטהר׃ כל־הנגע במת בנפש האדם
DOMINI tabernaculum ,fuerit purificatus non & ,fuerit mortuus qui
אשר־ימות ולא יתחטא את־משכן יהוה
separationis aqua quia :Israel ex illa anima excidetur & :polluit
טמא ונכרתה הנפש ההוא מישראל כי מי נדה
.eo in eius immunditia adhuc ,erit immundus ,eū super est aspersa non
לא־זרק עליו טמא יהיה עוד טמאתו בו׃
ingrediēs omnis ,tentorio in fuerit mortu⁹ cum Homo . lex † Hæc
14 זאת התורה אדם כי־ימות באהל כל־הבא
. diebus septem erit immundū ,tentorio in*quod omne & ,tentorium ad
אל־האהל וכל־אשר באהל יטמא שבעת ימים׃
,illud super paruū panni frustū coniunctū non cui apertum vas omne Et
15 וכל כלי פתוח אשר אין־צמיד פתיל עליו
agri facies † super tetigerit qui omnis Et .illud immundum
16 טמא הוא׃ וכל אשר־יגע על־פני השדה
;sepulchrū in vel ,hominis os in vel ,mortuū in vel ,gladio occisum in
בחלל־חרב או במת או־בעצם אדם או בקבר
puluere de immundo capient Et . diebus septem erit immundus
17 יטמא שבעת ימים׃ ולקחו לטמא מעפר
. vase in viuas aquas*eum super dabit & , peccati combustionis
שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל־כלי׃
super sparget & ,mundus vir aquas in intinget & ,hyssopū capiet Et
18 ולקח אזוב וטבל במים איש טהור והזה על־
,ibi fuerunt quæ animas super & ,vasa omnia super & ,tentorium
האהל ועל־כל־הכלים ועל־הנפשות אשר היו־שם
,sepulchrū in vel ,mortuum in vel ,occisū in vel ,os in tangentem super &
ועל־הנגע בעצם או בחלל או במת או בקבר׃
die in & ,tertia die in immundum super mundus asperget Et
19 והזה הטהר על־הטמא ביום השלישי וביום
se abluet & ,sua vestimēta lauabit & ,septima die in eū mūdabit & ,septima
השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ
nō & ,fuerit immūdus qui vir Et . vespera in erit mundus & ,aquis in
20 במים וטהר בערב׃ ואיש אשר־יטמא ולא
quia: cōgregationis medio è ipsa anima excidetur & ,se purificauerit
יתחטא ונכרתה הנפש ההוא מתוך הקהל כי

Margin: in qua ‡ fit * super quam non fuit — על — יצא — † castra, — cōtra faciem tabernaculi ecclesiæ, — נזה — vaccam — עור — cum ‡ cedrinum, — vaccæ. — lauabit ‡ aqua, — castra: — בוא — aqua, ‡ lauabit — ‡ aqua, — vaccæ, * castra — ינח — † congregationi ‡ oblatio pro peccato est. — היה נדד — ‡ vaccæ — גור — * perpetuum. — חקק — † omnis — מות — יום — animæ — ‡ est — † est tabernaculo, — tabernaculū, * est — super quo nō est operculū affixum, ‡ est. — † faciem — נגע — ‡ pro — oblationis pro peccato, * viuentem aquā viuam — חיה כלה — † aquam — נזה — ‡ tabernaculū ‡ eum qui tetigit — מות — נזה — ‡ lauabit aqua,

aspersa est non separationis aqua, polluit DOMINI sanctuarium

אֶת־מִקְדַּשׁ יְהוָה טִמֵּא מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק

*seculi statutum in eis erit Et . ipse immundus, eum super

עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ בוֹ׃ 21 וְהָיְתָה לָּהֶם לְחֻקַּת עוֹלָם

tangens &, sua vestimenta lauabit, separationis aquam spargens Et

וּמַזֵּה מֵי־הַנִּדָּה יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְהַנֹּגֵעַ

. vesperam ad vsque erit immundus, separationis aquas in

בְּמֵי הַנִּדָּה יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

anima Et. erit immundū, immūdus in illud tetigerit quod omne Et

22 וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַטָּמֵא יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ

. vesperam ad vsque erit immunda *tangens

הַנֹּגַעַת תִּטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

CAP. XX. כ

mense in, Sin deserto cœtus omnis, Israel filij venerunt Et

1 וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה מִדְבַּר־צִן בַּחֹדֶשׁ

, Miriam ibi est mortua Et . Cades in populus sedit &, primo

הָרִאשׁוֹן וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקָדֵשׁ וַתָּמָת שָׁם מִרְיָם

sunt congregati & cœtui aqua erat non Et . ibi est sepulta &

וַתִּקָּבֵר שָׁם׃ 2 וְלֹא־הָיָה מַיִם לָעֵדָה וַיִּקָּהֲלוּ

, Mosch cum populus est iurgatus Et . Aharon super &, Mosch super*

עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן׃ 3 וַיָּרֶב הָעָם עִם־מֹשֶׁה

coram nostri fratres expirādo in obiuissemus vtinā Et : dicendo, dixerūt &

וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר וְלוּ גָוַעְנוּ בִּגְוַע אַחֵינוּ לִפְנֵי

in DOMINI congregationē venire fecistis quid ad Et . DOMINO

יְהוָה׃ 4 וְלָמָה הֲבֵאתֶם אֶת־קְהַל יְהוָה אֶל־

quid ad Et : nostra iumenta &, nos, ibi moriendum ad, istud desertum

הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוּת שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעִירֵנוּ׃ 5 וְלָמָה

malum locum ad nos deducendum ad, Aegypto ex nos fecistis ascēdere

הֶעֱלִיתֻנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא אֹתָנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הָרָע

est nō aqua &, malogranati &, vitis &, ficus &, sementis locū non, istum

הַזֶּה לֹא מְקוֹם זֶרַע וּתְאֵנָה וְגֶפֶן וְרִמּוֹן וּמַיִם אַיִן

ostium ad cōgregationis faciebus a Aharō &, Mosch venit Et : bibendum ad

לִשְׁתּוֹת׃ 6 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקָּהָל אֶל־פֶּתַח

DOMINI gloria est cōspecta & : suas facies sup ceciderūt &, conuentus tentorij

אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֵּרָא כְבוֹד־יְהוָה

: dicendo, Mosch ad DOMINUS est locutus Et . eos ad*

אֲלֵיהֶם׃ 7 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

Aharon &, tu, cœtum fac congregare &, virgam Accipe

8 קַח אֶת־הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת־הָעֵדָה אַתָּה וְאַהֲרֹן

, suas aquas dabit &, eorū oculis in petram ad loquimini &, tuus frater

אָחִיךָ וְדִבַּרְתֶּם אֶל־הַסֶּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מֵימָיו

&, cœtui dabis potum &, petra e aquas eis educes Et

וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן־הַסֶּלַע וְהִשְׁקִיתָ אֶת־הָעֵדָה וְאֶת־

DOMINI cōspectu a virgam Mosch accepit Et . eorum iumento

בְּעִירָם׃ 9 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמַּטֶּה מִלִּפְנֵי יְהוָה

, Aharon &, Mosch fecerūt cōgregare Et . ei præcepit queadmodum

כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ׃ 10 וַיַּקְהִלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת־

: rebelles nunc Audite : eis dixit &, petra facies ad congregationem

הַקָּהָל אֶל־פְּנֵי הַסָּלַע וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְעוּ־נָא הַמֹּרִים

Mosch eleuauit Et ? aquas vobis educemus hac petrae de num

הֲמִן־הַסֶּלַע הַזֶּה נוֹצִיא לָכֶם מָיִם׃ 11 וַיָּרֶם מֹשֶׁה

: vicibus duabus sua virga in petram percussit &, suam manum

אֶת־יָדוֹ וַיַּךְ אֶת־הַסֶּלַע בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם

. eorum iumentum &, cœtus bibit &, multæ aquæ sunt egressæ &

וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים וַתֵּשְׁתְּ הָעֵדָה וּבְעִירָם׃

non quod eo. Aharon ad &, Mosch ad DOMINUS dixit Et

12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן יַעַן לֹא־

idcirco, Israel filiorum oculis in me sanctificandū ad, me in credidistis

הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן

. eis dedi quam, terram in istam congregationē introducetis non

לֹא תָבִיאוּ אֶת־הַקָּהָל הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם׃

cum Israel filij sunt iurgati quibus ? iurgij aquæ Istæ

13 הֵמָּה מֵי מְרִיבָה אֲשֶׁר־רָבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־

legatos Mosch misit Et . eis in se sanctificauit &, DOMINO

יְהוָה וַיִּקָּדֵשׁ בָּם׃ 14 וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים

Tu : Israel tuus frater dixit Sic : Edom regem ad Cades e

מִקָּדֵשׁ אֶל־מֶלֶךְ אֱדוֹם כֹּה אָמַר אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אַתָּה

nostri patres descēderūt Et . nos inuenit quæ fatigationem omnem nosti

יָדַעְתָּ אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ׃ 15 וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ

nobis malefecerūt &, multis diebus Aegypto in sedimus &, Aegyptum in

מִצְרַיְמָה וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים וַיָּרֵעוּ לָנוּ

audiuit &, DOMINUM ad clamauim Et . nostris patribus &, Aegyptij

מִצְרַיִם וְלַאֲבֹתֵינוּ׃ 16 וַנִּצְעַק אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁמַע

nos ecce Et . Aegypto ex nos eduxit &, angelū misit &, nostrā vocem

קֹלֵנוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיֹּצִאֵנוּ מִמִּצְרָיִם וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ

Marginalia (right): נִדָּה est. — חֻקַּת *perpetuum. — יֵשֶׁב congregatio in mansit — יָעַד congregationi — רוּב *contra — *quando obierunt vt — בּוֹא vt moriamur *vt — vt venire faceretis — עָלָה facie — שָׁתָה tabernaculi ecclesiæ, *ceciderūt se facie suam, — נָפַל רָאָה *eis. — לָקַח *aquam suā. aquam — יָצָא jumenta — שָׁקָה נָכָה ante petram, — מָרָה *aquam? — רוּם נָכָה congregatio, iumenta — יָצָא שָׁתָה *Pro mihi, vt sanctificaretis — בּוֹא *sunt — רִיב nuncios — laborem qui — יָרַד mansimus — יָשַׁב רוּעַ sumus — קוֹל

sua terra in obsecro Transeamus . tui termini extremi ciuitate Cades in

17 בְּקָדֵשׁ עִיר קְצֵה גְבוּלֶךָ׃ נַעְבְּרָה־נָּא בְאַרְצֶךָ

via . putei aquas bibemus neque, vinea in &, agro in transibimus non

לֹא נַעֲבֹר בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם וְלֹא נִשְׁתֶּה מֵי בְאֵר דֶּרֶךְ

vsque, sinistra vel, dexteram declinabimus non ambulabimus regis

הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ לֹא נִטֶּה יָמִין וּשְׂמֹאול עַד

transibis Non : Edom eum ad dixit Et . tuum terminum transeamus quo

אֲשֶׁר־נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ׃ 18 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱדוֹם לֹא תַעֲבֹר

eum ad dixerunt Et . tui occursum in egrediar gladio in forte ne, me per

בִּי פֶּן־בַּחֶרֶב אֵצֵא לִקְרָאתֶךָ׃ 19 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו

, ego biberimus tuas aquas si & : ascendemus strata via In : Israel filij

בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמְסִלָּה נַעֲלֶה וְאִם־מֵימֶיךָ נִשְׁתֶּה אֲנִי

meis pedib in, verbū non Tantū . carū venditionē dabo &, meæ acquisitiones &

וּמִקְנַי וְנָתַתִּי מִכְרָם רַק אֵין־דָּבָר בְּרַגְלַי

Edom est egressus Et . transibis Non : dixit Et . transibo

אֶעֱבֹרָה׃ 20 וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲבֹר וַיֵּצֵא אֱדוֹם

Edom renuit Et . forti manu in &, graui populo in eius occursum in

לִקְרָאתוֹ בְּעַם כָּבֵד וּבְיָד חֲזָקָה׃ 21 וַיְמָאֵן אֱדוֹם

. eo desuper Israel declinauit &, suo termino in transire Israel dare

נְתֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעָלָיו׃

Hor cœtus omnis, Israel filij venerūt Et, Cades e sunt profecti Et

22 וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה הֹר

Hor in, Aharon ad &, Mosch ad DOMINUS dixit Et . montem

הָהָר׃ 23 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן בְּהֹר

Aharon Colligetur : dicendo, Edom terre terminum super, monte

הָהָר עַל־גְּבוּל אֶרֶץ־אֱדוֹם לֵאמֹר׃ 24 יֵאָסֵף אַהֲרֹן

filijs dedi quam, terram ad ingredietur non quia . suos populos ad

אֶל־עַמָּיו כִּי לֹא יָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי

. iurgij aquis in meo oti fueritis rebelles quòd eo, Israel

יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר־מְרִיתֶם אֶת־פִּי לְמֵי מְרִיבָה׃

fac ascendere &, eius filium Elhazar &, Aharon Accipe

25 קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְהַעַל

, suas vestes Aharon fac expoliare Et . montem Hor eos

אֹתָם הֹר הָהָר׃ 26 וְהַפְשֵׁט אֶת־אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו

, colligetur Aharon &, eius filium Elhazar eas facies induere &

וְהִלְבַּשְׁתָּם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְאַהֲרֹן יֵאָסֵף

. ibi morietur &

וּמֵת שָׁם׃

ascenderūt &. DOMINUS præcepit quemadmodū, Mosch fecit Et

27 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וַיַּעֲלוּ

Mosch fecit expoliare Et . cœtus omnis oculis in, montem Hor ad

אֶל־הֹר הָהָר לְעֵינֵי כָּל־הָעֵדָה׃ 28 וַיַּפְשֵׁט מֹשֶׁה

. eius filium Elhazar eas fecit induere &, suas vestes Aharon

אֶת־אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו וַיַּלְבֵּשׁ אֹתָם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ

Elhazar & Mosch descēdit & : mōtis capite in ibi Aharon est mortuus Et

וַיָּמָת אַהֲרֹן שָׁם בְּרֹאשׁ הָהָר וַיֵּרֶד מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר

fleuerūt & : Aharō obiuisset quòd, cœtus omnis viderunt Et . monte de

מִן־הָהָר׃ 29 וַיִּרְאוּ כָּל־הָעֵדָה כִּי גָוַע אַהֲרֹן וַיִּבְכּוּ

. Israel domus omnis diebus triginta Aharon

אֶת־אַהֲרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כֹּל בֵּית יִשְׂרָאֵל׃

CAP. XXI. כא

venisset quòd, meridie habitans Harad rex Chenahanæus audiuit Et

1 וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ־עֲרָד יֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי בָּא

ex eo captiuauit &, Israel in pugnauit & : exploratorum via Israel

יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁבְּ מִמֶּנּוּ

dando Si : dixit &, DOMINO votum Israel vouit Et . captiuitatem

שֶׁבִי׃ 2 וַיִּדַּר יִשְׂרָאֵל נֶדֶר לַיהוָה וַיֹּאמַר אִם־נָתֹן

. corum vrbes anathematisabo &, mea manu in istum populum dederis

תִּתֵּן אֶת־הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְהַחֲרַמְתִּי אֶת־עָרֵיהֶם׃

, Chenahanæum dedit &, Israel vocem in DOMINUS audiuit Et

3 וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֶת־הַכְּנַעֲנִי

loci nomen vocauit Et . eorum vrbes &, eos anathematisauit &

וַיַּחֲרֵם אֶתְהֶם וְאֶת־עָרֵיהֶם וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם

circueundū ad, Suph maris via monte Hor de sunt profecti Et . anathema

חָרְמָה׃ 4 וַיִּסְעוּ מֵהֹר הָהָר דֶּרֶךְ יַם־סוּף לִסְבֹב

. via in populi anima est abbreuiata & : Edom terram

אֶת־אֶרֶץ אֱדוֹם וַתִּקְצַר נֶפֶשׁ־הָעָם בַּדָּרֶךְ׃

nos fecistis ascēdere q d Ad : Mosch in &, Deum in populus est locutus Et

5 וַיְדַבֵּר הָעָם בֵּאלֹהִים וּבְמֹשֶׁה לָמָה הֶעֱלִיתֻנוּ

, aqua neque panis non quia : deserto in moriendum ad, Aegypto ex

מִמִּצְרַיִם לָמוּת בַּמִּדְבָּר כִּי אֵין לֶחֶם וְאֵין מַיִם

DOMINUS misit Et . leuissimo pane in abhorret nostra anima &

וְנַפְשֵׁנוּ קָצָה בַּלֶּחֶם הַקְּלֹקֵל׃ 6 וַיְשַׁלַּח יְהוָה

. populum momorderunt &, ignitos serpentes populum in

בָּעָם אֵת הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים וַיְנַשְּׁכוּ אֶת־הָעָם

Marginalia (left): per terram tuam. — per agrum, aut vineam, *aquam *regia *ad *donec — הָלַךְ — cum — Per viam — סָלַל pecudes *precium *quicquam detrimenti erit; — קָנָה יָצָא *cū *multo, — מָאֵן permittere *per terminum suum; *ab — נָטָה נָסַע *congregatio in — בּוֹא יָעַד *iuxta *Congregabitur — מְרִי מַיִם רִיב — עָלָה *in congregabitur, — מוּת — עָשָׂה congregationis. — vertice יָרַד cōgregatio, רָאָה בָּכָה — in meridie, — per viam *cum *prædatus est — שָׁבָה *prædam. *tradēdo tradideris — נָדַר *perdam *perdidit — *Chormah. *per viam *vt circuiret *angustiis affecit se — *contra עָלָה *vt moreremur *est — *angustiis affecit se — קָלַל

ad populus venit Et . Israel ex multus populus est mortuus Et
וַיָּמָת עַם־רָב מִיִּשְׂרָאֵל׃ 7 וַיָּבֹא הָעָם אֶל־
.te in & ,DOMINVM in sum⁹ locuti quia ,Peccauim⁹ :dixerũt & ,Moseh
מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חָטָאנוּ כִּי־דִבַּרְנוּ בַיהוָה וָבָךְ
orauit Et .serpentem nos desuper faciet recedere & ,DOMINVM ad Ora
הִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וְיָסֵר מֵעָלֵינוּ אֶת־הַנָּחָשׁ וַיִּתְפַּלֵּל
Fac :Moseh ad DOMINVS dixit Et .populo pro Moseh
מֹשֶׁה בְּעַד הָעָם׃ 8 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲשֵׂה
videbit & ,morsus*omnis erit Et .vexillum‡super eum pone & ,Saraph tibi
לְךָ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל־נֵס וְהָיָה כָּל־הַנָּשׁוּךְ וְרָאָה
super eum posuit & ,æneũ serpẽtem Moseh fecit Et .viuet & ,eum
אֹתוֹ וָחָי׃ 9 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחַשׁ נְחֹשֶׁת וַיְשִׂמֵהוּ עַל־
ad aspiciebat & ,virum serpens mordebat si‡ fuit & :vexillum†
הַנֵּס וְהָיָה אִם־נָשַׁךְ הַנָּחָשׁ אֶת־אִישׁ וְהִבִּיט אֶל־
.viuebat & ,æneum serpentem
נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת וָחָי׃
.Oboth in sunt castrametati & ,Israel filij sunt profecti Et
10 וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּאֹבֹת׃
deserto ĩ Habarĩ cumulis ĩ sunt castrametati & ,Oboth ex sunt ꝓfecti Et
11 וַיִּסְעוּ מֵאֹבֹת וַיַּחֲנוּ בְּעִיֵּי הָעֲבָרִים בַּמִּדְבָּר
,sunt profecti Inde .solis ortu ab ,Moab facies super‡ quod
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מוֹאָב מִמִּזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃ 12 מִשָּׁם נָסָעוּ
sunt castrametati & ,sunt ꝓfecti Inde .Zered torrẽte* in sũt castrametati &
וַיַּחֲנוּ בְּנַחַל זָרֶד׃ 13 מִשָּׁם נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ
Arnõ Quia .Emoræi termino à egrediẽs ,deserto in‖quod ,Arnon trãsitu à
מֵעֵבֶר אַרְנוֹן אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר הַיֹּצֵא מִגְּבֻל הָאֱמֹרִי כִּי אַרְנוֹן
dicetur‡ Idcirco .Emoræum inter & ,Moab inter ,Moab terminus†
גְּבוּל מוֹאָב בֵּין מוֹאָב וּבֵין הָאֱמֹרִי׃ 14 עַל־כֵּן יֵאָמַר
totrentes* & ,turbine in Vaheb‖ ,DOMINI bellorum libro in
בְּסֵפֶר מִלְחֲמֹת יְהוָה אֶת־וָהֵב בְּסוּפָה וְאֶת־הַנְּחָלִים
,Har habitationem ad declinauit quæ torrentium effusio Et .Arnon
אַרְנוֹן׃ 15 וְאֶשֶׁד הַנְּחָלִים אֲשֶׁר נָטָה לְשֶׁבֶת עָר
quem puteus Hic .Beer in inde Et .Moab termino innititur &
וְנִשְׁעַן לִגְבוּל מוֹאָב׃ 16 וּמִשָּׁם בְּאֵרָה הִוא הַבְּאֵר אֲשֶׁר
eis dabo & ,populum Collige :Moseh ad DOMINVS dixit
אָמַר יְהוָה לְמֹשֶׁה אֱסֹף אֶת־הָעָם וְאֶתְּנָה לָהֶם
,putee ‖Ascende :hoc canticum‡ Israel cecinit Tunc .aquas
מָיִם׃ 17 אָז יָשִׁיר יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת עֲלִי בְאֵר
spontanei† cum exciderũt*,principes eũ foderunt‡ Puteum .ei respondete
עֱנוּ־לָהּ׃ 18 בְּאֵר חֲפָרוּהָ שָׂרִים כָּרוּהָ נְדִיבֵי
.Mathanah in deserto de Et .suis fulcris‡ in ,legislatore in‡ populi
הָעָם בִּמְחֹקֵק בְּמִשְׁעֲנֹתָם וּמִמִּדְבָּר מַתָּנָה׃
.Bamoth*Nachaliel de & ,Nachaliel*Mathanah de Et
19 וּמִמַּתָּנָה נַחֲלִיאֵל וּמִנַּחֲלִיאֵל בָּמוֹת׃
,collis capite‡ ,Moab agro in † quæ valle Bamoth de Et
20 וּמִבָּמוֹת הַגַּיְא אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה מוֹאָב רֹאשׁ הַפִּסְגָּה
legatos* Israel misit Et .solitudinis facies super‡ respicit &
וְנִשְׁקָפָה עַל־פְּנֵי הַיְשִׁימֹן׃ 21 וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים
,tuam terram in† Transibo :dicendo ,Emoræi regem Sichon ad
אֶל־סִיחֹן מֶלֶךְ־הָאֱמֹרִי לֵאמֹר׃ 22 אֶעְבְּרָה בְאַרְצֶךָ
:putei aquas bibemus Non .vineam in &‡ ,agrum in declinabimus non
לֹא נִטֶּה בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם לֹא נִשְׁתֶּה מֵי בְאֵר
.tuum terminum transeamus quo vsque ,ibimus regis via in
בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ עַד אֲשֶׁר־נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ׃
collegit*Et .suo termino in† transire Israel Sichon dedit‡ non Et
23 וְלֹא־נָתַן סִיחֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֶּאֱסֹף
Israel occursum in est egressus & ,suum populum omnem Sichon
סִיחֹן אֶת־כָּל־עַמּוֹ וַיֵּצֵא לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל
.Israel in pugnauit & ;Iahas in venit Et .desertum in
הַמִּדְבָּרָה וַיָּבֹא יָהְצָה וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל׃
,eius terram hæreditauit†& :gladij os ad Israel eum percussit Et
24 וַיַּכֵּהוּ יִשְׂרָאֵל לְפִי־חָרֶב וַיִּירַשׁ אֶת־אַרְצוֹ
terminus‡fortis quia ;Hammon filios ad vsq; ,Iabboc ad vsq; Arnon ab
מֵאַרְנֹן עַד־יַבֹּק עַד־בְּנֵי עַמּוֹן כִּי עַז גְּבוּל
:istas ciuitates omnes Israel accepit Et .Hammon filiorum
בְּנֵי עַמּוֹן׃ 25 וַיִּקַּח יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הֶעָרִים הָאֵלֶּה
omnib⁹ in & ,Chesbõ in Emoræi vrbibus omnib⁹ in Israel habitauit &
וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עָרֵי הָאֱמֹרִי בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכָל־
.ipsa‡Emoræi regis Sichon ciuitas Chesbon Quia .eius filiabus
בְּנֹתֶיהָ׃ 26 כִּי חֶשְׁבּוֹן עִיר סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי הִוא
omnem acceperat & ,prius Moab regem in*pugnauerat ipse Et
וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ מוֹאָב הָרִאשׁוֹן וַיִּקַּח אֶת־כָּל־
:parabolizantes dicent† Idcirco .Arnon ad vsq; eius manu è eius terram
אַרְצוֹ מִיָּדוֹ עַד־אַרְנֹן׃ 27 עַל־כֵּן יֹאמְרוּ הַמֹּשְׁלִים
.Sichon‡ ciuitas præparetur & ,ædificetur :Chesbon Ingredimini
בֹּאוּ חֶשְׁבּוֹן תִּבָּנֶה וְתִכּוֹנֵן עִיר סִיחוֹן׃

x מות y בוא contra
fac à nobis serpentes.
z סור
ignitum serpentem, ‡ perticam. * qui morsus fuerit,
a שום b נסס c חיה d עשה
† perticam: ‡ quando
e נבט f נסע g חנה h עיה
‡ est contra faciem * valle
trans ‖est
† est ‡ dicitur
‖Quod dedit in mari Suph * valles
h ישב
Hic est puteus de quo Congrega aquam.
‡ carmen ‖ Beer, canite
i שור k ענה
‡ Beer * foderunt † duces ‡ cum
l כרה
‡ baculis * in † est ‡ in vertice ‡ contra faciẽ * nuncios
m ישם
† per
‡ aut
n נטה
pergemus, donec
o הלך
‡ permisit †per terminũ suum. * congregauit cum
p בוא
in acie † hæreditate accepit
q נכה
‡ erat
r עזז s לקח
villis ‡ erat.
t בנה
* cum rege † dicunt qui parabolas scribunt: Venite in ‡ ipsi
v כון

consumpsit comedit ;Sichon ciuitate è flamma .Chesbon de est egressus ignis Quia
28 כִּי־אֵשׁ יָצְאָה מֵחֶשְׁבּוֹן לֶהָבָה מִקִּרְיַת סִיחֹן אָכְלָה
†excelsorum ,Moab tibi Væ .Arnon Bamoth† dominos ,Moab Har
עָר מוֹאָב בַּעֲלֵי בָּמוֹת אַרְנֹן׃ 29 אוֹי־לְךָ מוֹאָב
captiuitatẽ in ei⁹ filias & ,euasores ei⁹ filios dedit .Chemos popule peristi
אָבַדְתָּ עַם־כְּמוֹשׁ נָתַן בָּנָיו פְּלֵיטִם וּבְנֹתָיו בַּשְּׁבִית
ad vsq; Chesbon†,perijt eorum iugum Et .Sichon Emoræi regi
לְמֶלֶךְ אֱמֹרִי סִיחוֹן׃ 30 וַנִּירָם אָבַד חֶשְׁבּוֹן עַד־
.Medeba ad vsq;*quæ ,Nophach ad vsq; fecimus desolare Et .Dibon
דִּיבֹן וַנַּשִּׁים עַד־נֹפַח אֲשֶׁר עַד־מֵידְבָא׃
Moseh misit Et .Emoræi terra in Israel habitauit Et
31 וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הָאֱמֹרִי׃ 32 וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה
Emoræum expulit & :eius filias‡ ceperunt & ,Iahazer explorandũ ad
לְרַגֵּל אֶת־יַעְזֵר וַיִּלְכְּדוּ בְּנֹתֶיהָ וַיּוֹרֶשׁ אֶת־הָאֱמֹרִי
est egressus Et .Basan via‖ascenderunt & ,respexerunt‡ Et .ibi † qui
אֲשֶׁר־שָׁם׃ 33 וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ דֶּרֶךְ הַבָּשָׁן וַיֵּצֵא
bellum ad eius populus oĩs & ,ipse ,eorum occursum in Basan rex Ogh
עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן לִקְרָאתָם הוּא וְכָל־עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה
,eum timeas Ne :Moseh ad DOMINVS dixit Et .Edrehi‡
אֶדְרֶעִי׃ 34 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַל־תִּירָא אֹתוֹ
:eius terram & ,eius populũ omnem & ,eum dedi tua manu in quia
כִּי בְיָדְךָ נָתַתִּי אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ וְאֶת־אַרְצוֹ
qui ,Emoræi regi Sichon fecisti quemadmodum ,ei facies &
וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר
omnem & ,eius filios & ,eum percusserunt Et .Chesbon in habitans
יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן׃ 35 וַיַּכּוּ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־כָּל־
.eius terram hæreditarũt & :superstes ei remãsit non ꝙ adeo ,eius populũ
עַמּוֹ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ׃

x קרה †excelsorum
y במה
z שבה
regnũ, alias, proiecimus eos,
a ניר vel ירה
†à*extẽditur
b שמם
‡ villas ויורש p †erat
‡verterunt se ‖per viam
c בנה d פנה e עלה
‡in f ירא
g עשה
habitabat
h נכה
hæreditate acceperunt

CAP. XXII. כב

Moab transitibus in sunt castrametati & ,Israel filij sunt profecti Et
1 וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב
.Ierecho Iarden transitu à
מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃
Israel fecit quæ omnia Sippor filius Balac vidit Et
2 וַיַּרְא בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֵת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל
quia ,valde populi faciebus à Moab timuit Et .Emoræo
לָאֱמֹרִי׃ 3 וַיָּגָר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד כִּי
.Israel filiorum faciebus à*Moab angustiatus est‡& :ipse multus
רַב־הוּא וַיָּקָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
‡cõgregatio lingent† Nunc :Midian seniores ad Moab dixit Et
4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מִדְיָן עַתָּה יְלַחֲכוּ הַקָּהָל
Balac Et .agri virorem‖ bos lambit sicut‡,nostros circuitus omnes
אֶת־כָּל־סְבִיבֹתֵינוּ כִּלְחֹךְ הַשּׁוֹר אֵת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק
.illo tempore in Moab ipsi rex *Sippor filius
בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִוא׃
quæ ,Pethor in Behor filium Bilham ad legatos misit Et
5 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־בִּלְעָם בֶּן־בְּעֹר פְּתוֹרָה אֲשֶׁר
Ecce :dicendo ,ei vocandum ad†,sui populi filiorum terra‡ flumen super
עַל־הַנָּהָר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹ לִקְרֹא־לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה
;terræ oculum operuit ecce ,Aegypto ex est egressus populus
עַם יָצָא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כִסָּה אֶת־עֵין הָאָרֶץ
execrare‡ obsecro ito‡ nunc Et .mei regione è habitans ipse &
וְהוּא יֹשֵׁב מִמֻּלִי׃ 6 וְעַתָּה לְכָה־נָּא אָרָה־
potero† forte si ;me præ ipse osseus* quia ,istum populum mihi
לִּי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּלַי אוּכַל
quem‡ ,noui quia .terra è eum expellam‡& ,eum percutere
נַכֶּה־בּוֹ וַאֲגָרְשֶׁנּוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יָדַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־
.erit maledictus ,fueris execratus quem†& :benedictum*,benedixeris
תְּבָרֵךְ מְבֹרָךְ וַאֲשֶׁר תָּאֹר יוּאָר׃
.eorũ manu in diuinationes‖& ,Midian seniores & Moab seniores iuerũt‡ Et
7 וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן וּקְסָמִים בְּיָדָם
.Balac verba eum ad sunt locuti & ,Bilham ad venerunt Et
וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דִּבְרֵי בָלָק׃
vobis referam‡& ,nocte hîc Pernoctate :eos ad dixit Et
8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לִינוּ פֹה הַלַּיְלָה וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְכֶם
principes mãserũt Et .me ad DOMINVS loquetur quemadmodũ ,verbum
דָּבָר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלָי וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי־
.Bilham cum Moab
מוֹאָב עִם־בִּלְעָם׃
Qui sunt ,isti viri Qui :dixit & ,Bilham ad Deus venit Et
9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה
rex Sippor filius Balac :Deum ad Bilham dixit Et ?tecum‡
עִמָּךְ׃ 10 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפֹּר מֶלֶךְ
operuit ,Aegypto ex egrediens populus Ecce :me ad misit Moab
מוֹאָב שָׁלַח אֵלָי׃ 11 הִנֵּה הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם וַיְכַס

câpestribus i נסע k חנה trans
facie a גור erat, ‡angustia affectus est *ꝓpter filios
b רבב c קוץ
† lambet ‡ illa ‡ queadmodum ‖ germen * erat nuncios
erat iuxta ‡terræ †vt vocaret eum, superficiem
manet contra me. ‡ veni ‡ maledic ꝓpter me populo huic,
d מול e הלך
*fortior est † possim
f יכל g ארר
‡expellere ‡quòd cui * benedictus erit: †cui maledixeris,
‡perrexerunt ‖diuinationũ precium erat ‡respondebo
h לון i שוב
‡ qui sunt
‡qui egressus est
k כסה

possim forte si ,*eum mihi execrare** ,ito‡ nunc :terræ *oculum*
את־עין הארץ עתה לכה קבה־לי אתו אולי אוכל
Ne :Bilham ad Deus dixit Et .eum *expellam*‡& ,eo cum pugnare
12 להלחם בו וגרשתיו ׃ ויאמר אלהים אל־בלעם לא
.*ipse** benedictus quia ,*populum execrabetis non*‡ :eis cum pergas
תלך עמהם לא תאר את־העם כי ברוך הוא ׃
Ite :Balac principes ad dixit & ,*matutino in*†Bilham surrexit Et
13 ויקם בלעם בבקר ויאמר אל־שרי בלק לכו
.vobiscũ *eundum ad me dare*‡ DOMINVS renuit quia ;vestram terram ad
אל־ארצכם כי מאן יהוה לתתי להלך עמכם ׃
Renuit :dixerũt & :Balac ad venerũt & ,Moab principes surrexerunt Et
14 ויקומו שרי מואב ויבאו אל־בלק ויאמרו מאן
.nobiscum *ire* Bilham
בלעם הלך עמנו ׃
honoratos‡& ,multos principes *mittere* ,Balac adhuc addidit Et
15 ויסף עוד בלק שלח שרים רבים ונכבדים
dixit Sic :ei dixerunt & ;Bilham ad venerunt Et .illis *præ*
16 מאלה ׃ ויבאו אל־בלעם ויאמרו לו כה אמר
.me ad *veniendo à* ,te prohibeas quæso Ne :Sippor filius Balac
בלק בן־צפור אל־נא תמנע מהלך אלי ׃
,*me ad* dixeris quæ omnia & ;valde te honorabo honorando Quia
17 כי־כבד אכבדך מאד וכל אשר־תאמר אלי
.*hunc populum mihi execrare** obsecro *abi* Et .faciam
אעשה ולכה־נא קבה־לי את העם הזה ׃
mihi *dederit*† Si :Balac *seruos ad*† dixit & ,Bilham respondit Et
18 ויען בלעם ויאמר אל־עבדי בלק אם־יתן־לי
os† transgredi *potero** non ,auro & ,argẽto *suæ domus plenitudinẽ*‡Balac
בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את־פי
,magnum vel paruum *faciendum ad*‡ ,mei Dei DOMINI
יהוה אלהי לעשות קטנה או גדולה ׃
quid sciam & ;nocte vos etiam *hoc in** quæso *sedete*‡ nunc Et
19 ועתה שבו נא בזה גם־אתם הלילה ואדעה מה־
Bilham ad Deus venit Et .mecum loqui DOMINVS addat
20 יסף יהוה דבר עמי ׃ ויבא אלהים אל־בלעם
vade ,surge ,viri venerunt ,*te ad vocandum ad*† Si :ei dixit & ,nocte
לילה ויאמר לו אם־לקרא לך באו האנשים קום לך
.facies illud ,te ad loquar quod verbum tamen Et .eis cum
אתכם ואך את־הדבר אשר־אדבר אליך אתו תעשה ׃
init‡& :suam asinam strauit & ,*matutino in*‡Bilham surrexit Et
21 ויקם בלעם בבקר ויחבש את־אתנו וילך
.Moab principibus cum
עם־שרי מואב ׃
angelus stetit & ,ipse *ambulans** quòd Dei *nasus* est iratus Et
22 ויחר־אף אלהים כי־הולך הוא ויתיצב מלאך
,suam asinam super *equitans* ipse & ,illi aduersarium in ,via in DOMINI
יהוה בדרך לשטן לו והוא רכב על־אתנו
DOMINI angelum asina vidit Et .secum† eius pueri duo &
23 ושני נעריו עמו ׃ ותרא האתון את־מלאך יהוה
asina declinauit & ;eius manu in *eductum*‡ eius gladium & ,via in stantem
נצב בדרך וחרבו שלופה בידו ותט האתון
,asinam Bilham percussit & :*agro in*‡ ibat & ,via è
מן־הדרך ותלך בשדה ויך בלעם את־האתון
DOMINI Angelus stetit Et .viam† eam *faciẽdum declinare ad**
24 להטתה הדרך ׃ ויעמד מלאך יהוה
asina vidit Et .inde *sepes*‡ & ,hinc *sepes* ‡ .vinearum semita in
25 במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה ׃ ותרא האתון
compreßit‡& ,parietem ad se coartauit & ,DOMINI angelum
את־מלאך יהוה ותלחץ אל־הקיר ותלחץ את־
.eam percutere addidit & :parietem ad Bilham pedem
רגל בלעם אל־הקיר ויסף להכתה ׃
,angusto loco in stetit & :transire DOMINI angelus addidit Et
26 ויוסף מלאך־יהוה עבור ויעמד במקום צר
vidit Et .sinistram†& ,dexterã† declinandũ ad via* non quo
27 אשר אין־דרך לנטות ימין ושמאול ׃ ותרא
est iratus Et .Bilham sub cubauit & ,DOMINI angelum asina
האתון את־מלאך יהוה ותרבץ תחת בלעם ויחר־
.baculo *in* asinam percussit & ,Bilham *nasus*
אף בלעם ויך את־האתון במקל ׃
Quid :Bilham ad dixit & ;asinæ os DOMINVS aperuit Et
28 ויפתח יהוה את־פי האתון ותאמר לבלעם מה־
dixit Et ?*pedibus* tribus iam me percussisti quia ,tibi feci
29 עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים ׃ ויאמר
,mea manu in gladi' esset Vtinã .*me in irrisum fecisti* Quia :asinã ad Bilham
בלעם לאתון כי התעללת בי לו יש־חרב בידי
Nonne:Bilham ad asina dixit Et .te *occidissem* nunc quia
30 כי עתה הרגתיך ׃ ותאמר האתון אל־בלעם הלוא

superficiem
‡ veni,
* maledic ,p-pter mei,
‡ expellere
k קבב
‡ neq; maledicas populo,
* est.
l הלך m קום
† manè,
‡ concedere mihi, vt veniam
n נתן
venire
vt mitteret
‡ honorabiliores
vt nõ venias mihi,
veni
* maledic propter me populo huic.
o הלך
† seruis
‡ daret
p ענה
‡ plenam domum suam
* possum
† sermonem
‡ vt faciam
q עשה
‡ manete
* hic
r ישב
† vt vocarent te,
‡ manè,
‡ perrexit
s קום
furor
* pergeret
t חרה
equitabat
† erant
v שנה
x ראה
‡ euaginatũ
y נטה
‡ per agrum,
z נכה
* vt declinare faceret
† ad
‡ maceria erat
‡ coartauit
a צור
* erat † ad
furor
b נכה
vicibus?
illusisti mihi.
occiderem

.hanc diem ad vsq; *te existẽte ab* me super equitasti *Quam* ?tua asina *ego*
אנכי אתנך אשר־רכבת עלי מעודך עד־היום הזה
.Non :dixit Et ?sic tibi facere consueui consuescendo Num
ההסכן הסכנתי לעשות לך כה ויאמר לא ׃
angelum vidit & ,Bilham oculos DOMINVS detexit Et
31 ויגל יהוה את־עיני בלעם וירא את־מלאך
:eius manu in *districtum* eius gladium & , via in stantem DOMINI
יהוה נצב בדרך וחרבו שלפה בידו
eum ad dixit Et .*suas facies ad* se incuruauit & ,se inclinauit &
ויקד וישתחו לאפיו ׃ ויאמר אליו
tribus iam tuam asinam percussisti *quid Super* ,DOMINI angelus
32 מלאך יהוה על־מה הכית את־אתנך זה שלוש
via est peruersa quia ;aduersarium in sum egressus ego Ecce ?*pedibus*
רגלים הנה אנכי יצאתי לשטן כי־ירט הדרך
tribus iam *meis faciebus* declinauit & ,asina me vidit Et .me *coram*
33 לנגדי ׃ ותראני האתון ותט לפני זה שלש
,occidissem te etiam nunc quia ,*meis faciebus à* declinasset Nisi .*pedibus*
רגלים אולי נטתה מפני כי עתה גם־אתכה הרגתי
:DOMINI angelum ad Bilham dixit Et .viuificassem ipsam &
34 ואותה החייתי ׃ ויאמר בלעם אל־מלאך יהוה
.via in mei occursum in *stans* tu quòd ,sciebam non quia ;Peccaui
חטאתי כי לא ידעתי כי אתה נצב לקראתי בדרך
.mihi reuertar ,tuis oculis in *malum est* si nunc Et
ועתה אם־רע בעיניך אשובה לי ׃
cum Vade :Bilham ad DOMINI angelus dixit Et
35 ויאמר מלאך יהוה אל־בלעם לך עם־
.loquêris illud ,te ad loquar quod verbum *tantùm* Et .viris
האנשים ואפס את־הדבר אשר־אדבר אליך אתו תדבר
quia ,Balac audiuit Et .Balac principibus cum Bilham abijt Et
36 וילך בלעם עם־שרי בלק ׃ וישמע בלק כי
,Moab ciuitatem in eius occursum in est egressus & ,Bilham *venit*
בא בלעם ויצא לקראתו אל־עיר מואב
.termini extremo in † quæ ,Arnon terminũ *super* quæ
אשר על־גבול ארנן אשר בקצה הגבול ׃
,te ad misi mittendo Nonne:Bilham ad Balac dixit Et
37 ויאמר בלק אל־בלעם הלא שלח שלחתי אליך
potero non verè An ?me ad *iuisti* non quid Ad ?*te ad vocandum ad*
לקרא־לך למה לא־הלכת אלי האמנם לא אוכל
te ad veni Ecce :Balac ad Bilham dixit Et ?te honorare
38 כבדך ׃ ויאמר בלעם אל־בלק הנה־באתי אליך
posuerit quod Verbum ?quicquã loqui potero *valendo* nunquid .nunc
עתה היכל אוכל דבר מאומה הדבר אשר ישים
:Balac cum Bilham *iuit* Et .loquar illud ,meo ore in Deus
39 אלהים בפי אתו אדבר ׃ וילך בלעם עם־בלק
;*pecudẽ &* ,*bouẽ* Balac mactauit Et .Husoth† ciuitatem sunt ingressi &
40 ויבאו קרית חצות ׃ ויזבח בלק בקר וצאן
.eo cum ‡ qui principes ad & ,Bilham ad misit &
וישלח לבלעם ולשרים אשר אתו ׃
eũ fecit ascẽdere & ,Bilhã ipsum Balac accepit & ,*matutino in* fuit Et
41 ויהי בבקר ויקח בלק את־בלעם ויעלהו
.populi extremum inde vidit & :Bahal Bamoth‡
במות בעל וירא משם קצה העם ׃

CAP. XXIII. כג

;altaria septem *hoc in* mihi Aedifica :Balac ad Bilham dixit Et
1 ויאמר בלעם אל־בלק בנה־לי בזה שבעה מזבחת
.arietes septem & ,iuuencos septem *hoc in* mihi *para* &
והכן לי בזה שבעה פרים ושבעה אילים ׃
ascẽdere fecit & ;Bilham est locutus quemadmodum Balac fecit Et
2 ויעש בלק כאשר דבר בלעם ויעל
.altari in arietem & ,iuuencum Bilham & ,Balac
בלק ובלעם פר ואיל במזבח ׃
:ibo *& tuam ascensionẽ super* Sta .Balac ad Bilham dixit Et
3 ויאמר בלעם לבלק התיצב על־עלתך ואלכה
quod verbum & ,mei occursum in DOMINVS occurrat fortè si
אולי יקרה יהוה לקראתי ודבר מה־
.*sublatus* abiit Et .tibi nuntiabo & ,me fecerit videre
יראני והגדתי לך וילך שפי ׃
Septem :eum ad dixit & ,Bilham ad Deus occurrit Et
4 ויקר אלהים אל־בלעם ויאמר אליו את־שבעת
.altari in arietem & ,iuuencum *feci ascendere* & ,ordinaui altaria
המזבחת ערכתי ואעל פר ואיל במזבח ׃
Reuertere :dixit & ,Bilham ore in verbum DOMINVS posuit Et
5 וישם יהוה דבר בפי בלעם ויאמר שוב
.loquêris sic & ,Balac ad
אל־בלק וכה תדבר ׃

sum à tempore præcedenti tuo
c עשה
d גלה e ראה
euaginatum
f יצב
super faciem suam.
g קדד
h שחה
Propter quid vicibus?
diuertit per viam quæ est contra à facie mea
i נטה
vicibus. à facie mea
k היה
stares
displicet
l רוע
m הלך
veruntamen
quòd veniret
est iuxta
† est
vt vocarem te? vt venisti
possum
a בוא
omnino
b שום
perrexit
c הלך
† platearum.
boues, & pecudes,
c קרה d חוץ
‡ erant
f שור
manè
h היה g לקח
‡ in
i במה k ראה
hic
præparare fac hic
l כון m פרה
obtulit
n עשה
o עלה
iuxta holocaustum tuũ
solus.
p נגד
q שפה
r קרה
obtuli

tulit ✝in verticem ✝quod respicit contra faciē Iesimon. ✝hic ✝hic יֶשׁ כּוֹן פָּרָה עֲשֵׂה ✝obtulit עֹלָה

super respiciens ✝Pehor *caput* ✝Bilham Balac *cepit* Et . inde

28 מִשָּׁם׃ ✝וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־בִּלְעָם רֹאשׁ הַפְּעוֹר הַנִּשְׁקָף עַל־

hoc in ✝mihi Aedifica :Balac ad Bilham dixit Et . *solitudinis facies*

29 פְּנֵי הַיְשִׁימֹן׃ ✝וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק בְּנֵה־לִי בָזֶה

septem & ,iuuencos septem *hoc in* ✝mihi fac præparare & ,altaria septem

שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וְהָכֵן לִי בָּזֶה שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה

:Bilham dixit quemadmodum ,Balac fecit Et . arietes

30 אֵילִם׃ ✝וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר אָמַר בִּלְעָם

. altari in arietem & iuuencum *fecit ascendere* ✝&

וַיַּעַל פַּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃

CAP. XXIIII. כד

✝esset ✝vt benediceret רָאָה ✝pergeret ✝semel & iterum, ✝faciē suam. שׁוּת נָשָׂא ✝per הָיָה ✝assumpsit ✝apertum habens oculū. omnipotētis vidit, ✝discoopertū habēs oculū. מַה־טֹּבוּ ✝pulchra ✝tabernacula ✝iuxta ✝tabernacula quæ נְטוּיָה ✝iuxta נְזָלִים ✝magis quā ✝eduxit רוּם ✝fortitudines ✝sunt ✝Consumet ✝hostes יְגָרֵם ✝sagittas ei ✝conteret. קוּם ✝benedicti: ✝maledicti erūt. ✝furor ✝contra הָרָה ✝percussit manus כַּפָּיו ✝priuauit ✝nuciis tuis, plenam domum suam ✝sermonem ✝vt faciam וְכֹל רָעָה

benedicendū ad ✝DOMINI oculis in ✝bonum quòd ,Bilham vidit Et

1 ✝וַיַּרְא בִּלְעָם כִּי טוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת־

:auguriorum occursum in ,*vice in* vice ✝sicut abiit ✝non & ;Israeli

יִשְׂרָאֵל וְלֹא־הָלַךְ כְּפַעַם־בְּפַעַם לִקְרַאת נְחָשִׁים

,suos oculos Bilham eleuauit Et . *suas facies* ✝desertum ad posuit &

2 וַיָּשֶׁת אֶל־הַמִּדְבָּר פָּנָיו׃ ✝וַיִּשָּׂא בִלְעָם אֶת־עֵינָיו

spiritus eum super fuit & :suas tribus ad ✝habitantem Israel vidit &

וַיַּרְא אֶת־יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ

ipsius filius Bilham Dixit :ait & ,suam parabolā *tulit* ✝Et . Dei

3 אֱלֹהִים׃ ✝וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר נְאֻם בִּלְעָם בְּנוֹ

eloquia audiens Dixit . *oculo occlusus* ✝vir dixit & ,Behor

4 בְעֹר וּנְאֻם הַגֶּבֶר שְׁתֻם הָעָיִן׃ ✝נְאֻם שֹׁמֵעַ אִמְרֵי־

. *oculis discoopertus* ✝& ,cadens ,*videbit sibi sufficientis* visionem qui : Dei

אֵל אֲשֶׁר מַחֲזֵה שַׁדַּי יֶחֱזֶה נֹפֵל וּגְלוּי עֵינָיִם׃

! Israel tua habitacula ,Iahacob tua *tentoria* ✝sunt *bona* ✝Quàm

5 ✝מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל׃

tentoria ✝sicut ;flumen *super* ✝horti sicut ,sunt extensa torrentes Sicut

6 ✝כִּנְחָלִים נִטָּיוּ כְּגַנֹּת עֲלֵי נָהָר כַּאֲהָלִים

. aquas *super* ✝cedri sicut ,DOMINVS plantauit

נָטַע יְהוָה כַּאֲרָזִים עֲלֵי־מָיִם׃

exaltabitur & ;multis aquis in eius semē & ,eius situlis ē aqua Fluet

7 ✝יִזַּל־מַיִם מִדָּלְיָו וְזַרְעוֹ בְּמַיִם רַבִּים וְיָרֹם

cum educens ✝Deus . eius regnum eleuabitur & ;eius rex ,Agag præ ✝

8 מֵאֲגַג מַלְכּוֹ וְתִנַּשֵּׂא מַלְכֻתוֹ׃ ✝אֵל מוֹצִיאוֹ

ei ✝*angustiatores* ✝gētes Comedet ✝ .ei ✝vnicornis *indefatigatiōes* ✝sicut :Aegypto ex

מִמִּצְרַיִם כְּתוֹעֲפֹת רְאֵם לוֹ יֹאכַל גּוֹיִם צָרָיו

accubuit ,se Incuruauit . *transfiget suis sagittis* ✝& ,exossabit eorum ossa &

9 וְעַצְמֹתֵיהֶם יְגָרֵם וְחִצָּיו יִמְחָץ׃ ✝כָּרַע שָׁכַב

:*benedictus* ✝tibi Benedicētes ? eū suscitabit quis ,maior leo vt & ,leo sicut

כַּאֲרִי וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ מְבָרֲכֶיךָ בָרוּךְ

,Bilham *in* ✝Balac *nasus* ✝Et iratus Et . *maledictus* ✝tibi maledicentes &

10 וְאֹרְרֶיךָ אָרוּר׃ ✝וַיִּחַר־אַף בָּלָק אֶל־בִּלְעָם

maledicendū Ad :Bilham ad Balac dixit & ,suas *volas* complosit ✝&

וַיִּסְפֹּק אֶת־כַּפָּיו וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם לָקֹב

. vicibus tribus iam benedicēdo bndixisti ecce & ,te vocaui meis inimicis

אֹיְבַי קְרָאתִיךָ וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃

,te honorabo Honorando :Dixi . tuum locum ad tibi fuge nunc Et

11 ✝וְעַתָּה בְּרַח־לְךָ אֶל־מְקוֹמֶךָ אָמַרְתִּי כַּבֵּד אֲכַבֶּדְךָ

ad Bilham dixit Et . gloria à DOMINVS te prohibuit ✝ecce &

12 וְהִנֵּה מְנָעֲךָ יְהוָה מִכָּבוֹד׃ ✝וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־

,sum locutus ,me ad misisti quos , *tuos legatos* ad ✝etiam Nonne :Balac

בָּלָק הֲלֹא גַּם אֶל־מַלְאָכֶיךָ אֲשֶׁר־שָׁלַחְתָּ אֵלַי דִּבַּרְתִּי

,auro & ,argento *sua domus plenitudinē* Balac mihi dederit Si : dicendo

13 לֵאמֹר׃ ✝אִם־יִתֶּן־לִי בָלָק מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב

malum vel bonum *faciendum ad* ✝,DOMINI os transgredi potero non

לֹא אוּכַל לַעֲבֹר אֶת־פִּי יְהוָה לַעֲשׂוֹת טוֹבָה אוֹ רָעָה

✝loquar illud ,DOMINVS loquetur quod :meo corde ✝

מִלִּבִּי אֲשֶׁר־יְדַבֵּר יְהוָה אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃

vado ✝Veni, הֹלֵךְ יְעָץ nouissimis diebus. יוֹם ✝assumpsit ✝dixit נָשָׂא ✝apertum habens oculū. ✝oīpotentis ✝discoopertus habens oculos. עָלָה גָלָה ✝terminos פֵּאָה קִיר

quod ,tibi consulam ,Ito ✝.meum populū ad vadens ego ecce nunc Et

14 וְעַתָּה הִנְנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי לְכָה אִיעָצְךָ אֲשֶׁר

. *dierum* nouissimo in tuo populo iste populus erit facturus

יַעֲשֶׂה הָעָם הַזֶּה לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים׃

ait ✝& ,Behor ipsi ✝filius Bilham Dixit :ait & ,suam parabolā *tulit* ✝Et

15 ✝וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר נְאֻם בִּלְעָם בְּנוֹ בְעֹר וּנְאֻם

sciens & ,Dei eloquia audiens Dixit . *oculo occlusus* ✝vir

16 הַגֶּבֶר שְׁתֻם הָעָיִן׃ ✝נְאֻם שֹׁמֵעַ אִמְרֵי־אֵל וְיֹדֵעַ

. *oculis discoopertus* ✝& ,cadēs ,videbit *sibi sufficiētis* ✝Visione . Altissimi sciētia

דַּעַת עֶלְיוֹן מַחֲזֵה שַׁדַּי יֶחֱזֶה נֹפֵל וּגְלוּי עֵינָיִם׃

stella Incessit .prope nō & ,eū intuebor :nunc non & ,eum Videbo

17 ✝אֶרְאֶנּוּ וְלֹא עַתָּה אֲשׁוּרֶנּוּ וְלֹא קָרוֹב דָּרַךְ כּוֹכָב

, Moab *angulos* ✝transfiget & ;Israel ex virga surget & ,Iahacob ex

מִיַּעֲקֹב וְקָם שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל וּמָחַץ פַּאֲתֵי מוֹאָב

erit & ,possessā Edom erit Et . Seth filios omnes destruet &

18 וְקַרְקַר כָּל־בְּנֵי־שֵׁת׃ ✝וְהָיָה אֱדוֹם יְרֵשָׁה וְהָיָה

stabat iuxta holocaustū יָצַב שׁוּב ✝assumpsit veni, maledic ✝pter me נְשָׁא זָעַם ✝veni ✝Cur ✝cui non maledixit קָבַב ✝cur ✝quem ✝vertice צוּר ✝Et ecce ✝confidenter ✝numerabit quartā partē מוֹת הָיָה עָשָׂה Vt malediceres קָבַב עָנָה שׂוּם vt loquar ✝Veni הָלַךְ רָאָה propter me

omnes & ,ipse suū *ascensum super stans* ecce Et .eum ad est reuersus Et

6 ✝וַיָּשָׁב אֵלָיו וְהִנֵּה נִצָּב עַל־עֹלָתוֹ הוּא וְכָל־

Aram De :dixit & ,suam parabolā *tulit* ✝Et . Moab principes

7 שָׂרֵי מוֹאָב׃ ✝וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר מִן־אֲרָם

execrare , abi :Orientis montibus de ,Moab rex Balac me adduxit

יַנְחֵנִי בָלָק מֶלֶךְ־מוֹאָב מֵהַרְרֵי־קֶדֶם לְכָה אָרָה־

non ✝maledicam Quid ✝ . Israel detestare *ito* ✝& ,Iahacob *mihi*

8 לִּי יַעֲקֹב וּלְכָה זֹעֲמָה יִשְׂרָאֵל׃ ✝מָה אֶקֹּב לֹא

:DOMINVS est detestatus non ✝detestabor *quid* ✝& ?Deus *ei maledixit*

קַבֹּה אֵל וּמָה אֶזְעֹם לֹא זָעַם יְהוָה׃

. illū intuebor collibus de & ,eum videbo petrarum *capite* ✝de Quia

9 ✝כִּי־מֵרֹאשׁ צֻרִים אֶרְאֶנּוּ וּמִגְּבָעוֹת אֲשׁוּרֶנּוּ

. reputabitur non gentibus in & ,habitabit *solum ad* ✝populus En ✝

הֶן־עָם לְבָדָד יִשְׁכֹּן וּבַגּוֹיִם לֹא יִתְחַשָּׁב׃

? Israel *quarti numerum* ✝& ,Iahacob puluerē numerabit Quis

10 ✝מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת־רֹבַע יִשְׂרָאֵל

meum nouissimum sit & , rectorum morte mea anima Moriatur

תָּמֹת נַפְשִׁי מוֹת יְשָׁרִים וּתְהִי אַחֲרִיתִי

✝mihi fecisti Quid :Bilham ad Balac dixit Et . ipse sicut

11 כָּמֹהוּ׃ ✝וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם מֶה עָשִׂיתָ לִי

. benedicendo benedixisti ecce & ,te accepi meis inimicis *maledicendum* Ad

לָקֹב אֹיְבַי לְקַחְתִּיךָ וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ׃

,meo ore in DOMINVS posuerit quod Nonne :dixit & ,respondit Et

12 ✝וַיַּעַן וַיֹּאמַר הֲלֹא אֵת אֲשֶׁר יָשִׂים יְהוָה בְּפִי

obsecro Ito ✝:Balac eum ad dixit Et ✝*loquendum ad* ,custodiā illud

13 אֹתוֹ אֶשְׁמֹר לְדַבֵּר׃ ✝וַיֹּאמֶר אֵלָיו בָּלָק לְךָ־נָּא

eius extremū sed ,inde eum videas quò ,alium locum ad mecum

אִתִּי אֶל־מָקוֹם אַחֵר אֲשֶׁר תִּרְאֶנּוּ מִשָּׁם אֶפֶס קָצֵהוּ

. inde mihi ei maledic & :videas non ipsum totum & ,videas

תִרְאֶה וְכֻלּוֹ לֹא תִרְאֶה וְקָבְנוֹ־לִי מִשָּׁם׃

ædificauit & ;Pisghah ✝*caput ad* ,speculatorum agrum ✝eum tulit Et

14 ✝וַיִּקָּחֵהוּ שְׂדֵה צֹפִים אֶל־רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וַיִּבֶן

. altari in arietem & ,iuuencum *ascendere fecit* ✝& ,altaria septem

שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וַיַּעַל פַּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃

ego & ,tuū holocaustū *super* ✝hîc Sta :Balac ad dixit Et

15 ✝וַיֹּאמֶר אֶל־בָּלָק הִתְיַצֵּב כֹּה עַל־עֹלָתֶךָ וְאָנֹכִי

posuit & ,Bilham *ad* ✝DOMINVS occurrit Et . hîc occurram

16 אִקָּרֶה כֹּה׃ ✝וַיִּקָּר יְהוָה אֶל־בִּלְעָם וַיָּשֶׂם

. loquēris sic & ,Balac ad Reuertere :dixit & :eius ore in verbū

דָּבָר בְּפִיו וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה תְדַבֵּר׃

principes & ,suum *ascensum super stans* ipse ecce & ,eum ad venit Et

17 ✝וַיָּבֹא אֵלָיו וְהִנּוֹ נִצָּב עַל־עֹלָתוֹ וְשָׂרֵי

? DOMINVS est locutus Quid :Balac ei dixit Et . eo cum Moab

מוֹאָב אִתּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ בָּלָק מַה־דִּבֶּר יְהוָה׃

me ad ✝ausculta ,audi & ,Balac Surge :dixit & ,suā parabolā *tulit* Et

18 ✝וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר קוּם בָּלָק וּשְׁמָע הַאֲזִינָה עָדַי

,hominis filius & ;metiatur vt Deus vir ✝Non . Sippor ipsius fili

19 בְּנוֹ צִפֹּר׃ ✝לֹא אִישׁ אֵל וִיכַזֵּב וּבֶן־אָדָם

illud ✝stabiliet nō & ,est locut ✝? faciet nō & ,dixit ipse .eū pœniteat vt

וְיִתְנֶחָם הַהוּא אָמַר וְלֹא יַעֲשֶׂה וְדִבֶּר וְלֹא יְקִימֶנָּה׃

. eam *auertam* ✝non & ;benedixit & :accepi *benedicere* Ecce

20 ✝הִנֵּה בָרֵךְ לָקָחְתִּי וּבֵרֵךְ וְלֹא אֲשִׁיבֶנָּה׃

. Israel in *laborem* ✝vidit non & ,Iahacob in iniquitate aspexit Non

21 ✝לֹא־הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא־רָאָה עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל

. eo in ✝regis *triumphus* ✝& ,secum ✝eius Deus DOMINVS

יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ׃

. ei ✝vnicornis *indefatigationes* ✝Sicut .Aegypto ex eos educens Deus

22 ✝אֵל מוֹצִיאָם מִמִּצְרָיִם כְּתוֹעֲפֹת רְאֵם לוֹ׃

tēpus Secundum ✝.Israel in diuinatio ✝nō & ,Iahacob in augurii ✝non Quia

23 ✝כִּי לֹא־נַחַשׁ בְּיַעֲקֹב וְלֹא־קֶסֶם בְּיִשְׂרָאֵל כָּעֵת

populus En ✝Deus est operatus Quid : Israeli & ,Iahacob ipsi dicetur

יֵאָמֵר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מַה־פָּעַל אֵל׃ ✝הֶן־עָם

,cubabit Non .se eleuabit minor leo sicut & ,surget maior leo sicut

24 כְּלָבִיא יָקוּם וְכַאֲרִי יִתְנַשָּׂא לֹא יִשְׁכַּב

dixit Et . biberit occisorum sanguinem & ,prædā comederit donec

25 עַד־יֹאכַל טֶרֶף וְדַם־חֲלָלִים יִשְׁתֶּה׃ ✝וַיֹּאמֶר

benedicēdo etiā ,ei maledicas nōn maledicēdo Etiam :Bilham ad Balac

בָּלָק אֶל־בִּלְעָם גַּם־קֹב לֹא תִקֳּבֶנּוּ גַּם־בָּרֵךְ

Nonne :Balac ad dixit & ,Bilham respondit Et . ei benedicas non

26 לֹא תְבָרֲכֶנּוּ׃ ✝וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־בָּלָק הֲלֹא

illud ,DOMINVS loquetur quod Omne ,dicendo te ad sum locutus

דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר יְהוָה אֹתוֹ

ad te capiam ✝,obsecro Ito ✝:Bilham ad Balac dixit Et ✝faciam

27 אֶעֱשֶׂה׃ ✝וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם לְכָה־נָּא אֶקָּחֲךָ אֶל־

mihi ✝ei *maledices* & ✝: Dei oculis in *rectum fuerit* ✝forte si ,alium locum

מָקוֹם אַחֵר אוּלַי יִישַׁר בְּעֵינֵי הָאֱלֹהִים וְקַבֹּתוֹ לִי

✝in ✝in verticem ✝collis, לָקַח צָפָה בָּנָה ✝obtulit עָלָה פָּרָה ✝iuxta ✝ipsi stabat iuxta holocaustū יָצַב שׂוּר assumpsit ✝verba mea נָשָׂא ✝est קוּם vt benedicerem, ✝bndictione, ✝retraham שׁוּב ✝præuaricationem נָבַט רוּעַ ✝est ✝amicitia ✝est secum. ✝DOMINVS eduxit ✝fortitudo ✝est יָצָא יָעַף ✝est ✝Sicut in tēpore ipso קָבַב עָנָה ✝Veni ✝ducam הָלַךְ לָקַח ✝placeat ✝vt maledicas ✝propter me

.virtutem *faciens* Israel & ;eius inimicis Sehir possessio faciet

ירשה שעיר איביו וישראל עשה חיל׃

.ciuitate de superstitem faciet perdere & ,Iahacob de dominabitur Et

19 †[k] וירד מיעקב והאביד שריד מעיר׃

Principium :dixit & ,suam parabolam *tulit* & :Hamalec vidit Et

20 †[l] וירא את־עמלק וישא משלו ויאמר ראשית

,Chenæum vidit Et .*perditionem ad vsq;* ei⁹ nouissimū & ,Hamalec gentiū

21 גוים עמלק ואחריתו עדי אבד׃ † וירא את־הקיני

petra in pone & ,tuū habitaculū est Robustū :dixit & ,suā parabolā *tulit*‡ &

וישא משלו ויאמר איתן [m] מושבך [n] ושים בסלע

.te *captiuet*‡ Assur donec ,Cain *depascendū ad erit* Quinimo† .tuum nidum

22 [o] קנך׃ † כי אם־יהיה לבער קין עד־מה אשור [p] תשבך׃

? *ista eum ponendo à* ‡ viuet quis ,Væ :dixit & ,suā parabolā assumpsit Et

23 †[q] וישא משלו ויאמר אוי מי יחיה [r] משמו אל׃

,Heber affligent & ,Assur affligent & ,Chittim *manu** de naues Et

24 †[s] וצים מיד כתים [t] וענו אשור וענו־עבר

est reuersus & ,abiit & ,Bilham surrexit Et .*perditionem ad vsq;* ipse etiā &

25 וגם־הוא עדי אבד׃ †[v] ויקם בלעם [x] וילך [y] וישב

.suam viam in iuit Balac etiam & ;suum locum ad

למקמו וגם־בלק הלך לדרכו׃

CAP. XXV. כה

filias ad‡ fornicari populus cœpit & ,Sitthim in Israel *sedit*‡ Et

1 †[a] וישב ישראל בשטים [b] ויחל העם [c] לזנות אל־בנות

,popul⁹ comedit & :suorū deorū sacrificia ad populū vocauerūt Et .Moab

2 מואב׃ † ותקראן לעם לזבחי אלהיהן ויאכל העם

:Pehor Bahal ipsi Israel se coniunxit Et .earum *diis se incuruauit &

3 [d] וישתחוו לאלהיהן׃ † ויצמד ישראל לבעל פעור

ad DOMINVS dixit Et .Israel in DOMINI *nasus*† est iratus &

4 [e] ויחר־אף יהוה בישראל׃ † ויאמר יהוה אל־

DOMINO cos *fac suspendere*‡ & ,populi *capita omnia* ‡ Cape :Moseh

משה [f] קח את־כל־ראשי העם [g] והוקע אותם ליהוה

.Israel ab DOMINI *nasi** ira auertetur & ,sole coram

נגד השמש וישב חרון אף־יהוה מישראל׃

vnusquisque Occidite :Israel iudices ad Moseh dixit Et

5 † ויאמר משה אל־שפטי ישראל הרגו איש

filiis de vir ecce Et .Pehor Bahal ipsi *coniugantes sese* suos viros

6 אנשיו הנצמדים לבעל פעור׃ † והנה איש מבני

oculis in Midianitidē suos fratres ad fecit appropinquare & ,venit Israel

ישראל בא ויקרב אל־אחיו את־המדינית לעיני

ostium *flentes*‡ ipsi & .Israel filiorum *cœtus*† omnis oculis in & ,Moseh

משה ולעיני כל־[b] עדת בני־ישראל והמה [i] בכים פתח

Aharon filij Elhazar filius Pinechas vidit Et .*conuentus tentorij**

7 אהל מועד׃ † וירא פינחס בן־אלעזר בן־אהרן

.sua manu in lanceam accepit & ,*cœtus*† medio è surrexit & ,sacerdotis

הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו׃

transfixit & ,*lupanar ad* ‡ Israel virum post est ingressus Et

8 † ויבא אחר איש־ישראל אל־[k] הקבה וידקר את־

;eius *vuluam* ‡ in mulierem & ,Israel virum ,ipsos ambos

שניהם את איש ישראל ואת־האשה אל־קבתה

mortui fuerunt Et .Israel filiis *desuper* plaga se restrinxit &

9 ותעצר המגפה מעל בני ישראל׃ †[l] ויהיו [m] המתים

.millia viginti & ,quatuor ,plaga in

במגפה ארבעה ועשרים אלף׃

:dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et

10 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

fecit auerti sacerdotis Aharon filij Elhazar filius Pinechas

11 † פינחס בן־אלעזר בן־אהרן הכהן [n] השיב את־

meum zelum *ipsum zelando in** ,Israel filiis *desuper*‖ meum *feruorem*

[o] חמתי מעל בני־ישראל בקנאו את־קנאתי

.meo zelo in Israel filios consumpsi non & :eorū medio in

בתוכם ולא־[p] כליתי את־בני־ישראל בקנאתי׃

.pacem meum pactum ei *dans* ego Ecce :dic Idcirco

12 † לכן אמר הנני נתן לו את־בריתי שלום׃

,*seculi* sacerdotij pactum ,eum post eius semini & ,ei erit Et

13 † והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם

.Israel filios *super* expiauit & ,suo Deo‡ est zelatus quod † pro

תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על־בני ישראל׃

,Midianitide cum est percussus qui ,percussi Israel viri nomen Et

14 † ושם איש ישראל [q] המכה אשר הכה את־המדינית

.Simhon ipsi patris domus *prælatus* ,Salu filius Zimri†

זמרי בן־סלוא נשיא בית־אב לשמעני׃

;Sur filia Cosbi ,Midianitidis occisæ mulieris nomen Et

15 † ושם האשה המכה המדינית כזבי [r] בת־צור

.*ipse* Midian in patris domus ,gentium *caput*

ראש אמות בית־אב במדין הוא׃

:dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et

16 † וידבר יהוה אל־משה לאמר׃

.eos percutietis & ,Midianitas angustiis Affice

17 † צרור את־המדינים והכיתם אותם׃

fecerūt fraudem quibus ,suis fraudibus *in* vos ipsi angustiis *afficiētes* Quia

18 † כי צררים הם לכם בנכליהם אשר־נכלו

Midian *prælati filiæ*‡ Cosbi *verbum super*‖ & ,Pehor *verbum super*‖ vobis

לכם על־דבר־פעור ועל־דבר כזבי בת־נשיא מדין

.Pehor *verbum super** plagæ die in *percussæ* ,eorum *sororis* †

אחתם המכה ביום־המגפה על־דבר פעור׃

CAP. XXVI. כו

ad & ,Moseh ad DOMINVS dixit & ,plagam post fuit Et

1 † ויהי אחרי המגפה ויאמר יהוה אל־משה ואל

:dicendo ,sacerdotis Aharon filium Elhazar

אלעזר בן־אהרן הכהן לאמר׃

filio à ,Israel filiorum *cœtus vniuersi caput*† Tollite

2 †[a] שאו את־ראש כל־[b] עדת בני־ישראל מבן

egrediētis omnis ,suorum patrum domū *ad*‡ ,supra & ,annorum viginti

עשרים שנה ומעלה לבית אבתם כל־יצא

sacerdos Elhazar & Moseh est locutus Et .Israel in *exercitum*

3 צבא בישראל׃ † וידבר משה ואלעזר הכהן

: dicendo ,Ierecho Iarden *super* ,Moab campestribus in eis cum

אתם בערבת מואב על־ירדן ירחו לאמר׃

præcepit quemadmodum ,supra & ,annorum viginti filio A

4 †[c] מבן עשרים שנה ומעלה כאשר צוה

.Aegypti terra è *egredientibus* Israel filijs & Moseh DOMINVS

יהוה את־משה ובני ישראל היצאים מארץ מצרים׃

,Chanoch ;Reuben Filij :Israel primogenitus Reuben

5 † ראובן בכור ישראל בני ראובן חנוך

.Palluitarum familia Pallu * .Chanochitarum familia

משפחת החנכי לפלוא משפחת הפלאי׃

.Charmitarum familia Charmi ‡ .Chesronitarum familia Chesron ‡

6 † לחצרן משפחת החצרוני לכרמי משפחת הכרמי׃

tria ,eorum numerati fuerunt Et .Reubenitarum familiæ * Istæ

7 † אלה משפחת הראובני [d] ויהיו פקדיהם שלשה

.triginta & ,septingenti & ,millia quadraginta &

וארבעים אלף ושבע [e] מאות ושלשים׃

,Dathan & ,Nemuel ,Eliab filij Et .Eliab ,Pallu filij Et

8 † ובני פלוא אליאב׃ † ובני אליאב נמואל ודתן

*sunt rixati** qui ,*cœtus vocati*‡ Abiram & ,Dathan *Ipse* .Abiram &

9 ואבירם הוא־דתן ואבירם [f] קרואי העדה אשר [g] הצו

super eos rixando in ‡ ,Corach *cœtu*† in Aharon *super* & Moseh *super*

על־משה ועל־אהרן בעדת־קרח בהצתם על־

,eos deglutiuit & ,suum os terra aperuit Et .DOMINVM

10 יהוה׃ † ותפתח הארץ את־פיה ותבלע אתם

quinquaginta *ignem comedendo in* ,*cœtum moriendo in*‡ ,Corach &

ואת־קרח במות העדה באכל האש את חמשים

non Corach filij Et .signum in fuerunt & ,viros ducentos &

11 ומאתים איש ויהיו [h] לנס׃ † ובני קרח לא־

.sunt mortui

[i] מתו׃

.Nemuelitarum familia Nemuel† .suas familias *ad** Simhon Filij

12 † בני שמעון [k] למשפחתם לנמואל משפחת הנמואלי

.Iachinitarum familia Iachin † .Iaminitarum familia Iamin †

לימין משפחת הימיני ליכין משפחת היכיני׃

.Saulitarum familia Saul ‡ .Zerachitarum familia Zerach ‡

13 † לזרח משפחת הזרחי לשאול משפחת השאולי׃

,millia viginti & duo ,Simhonitarum familiæ † Istæ

14 † אלה משפחת השמעני [l] שנים ועשרים אלף

.ducenti &

ומאתים׃

.Sephonitarum familia Sephon † .suas familias *ad* Ghad Filij

15 † בני גד למשפחתם לצפון משפחת הצפוני

.Sunitarum familia Suni ‡ .Chaggitarum familia Chaggi ‡

לחגי משפחת החגי לשוני משפחת השוני׃

.Heritarum familia Heri ‡ .Oznitarum familia Ozni ‡

16 † לאזני משפחת האזני לערי משפחת הערי׃

.Arelitarum familia Areli * .Aroditarum familia Arod *

17 † לארוד משפחת הארודי לאראלי משפחת האראלי׃

quadraginta ,suos *visitatos ad*‡ Ghad filiorum familiæ † Istæ

18 † אלה משפחת בני־גד לפקדיהם ארבעים

.Onan & Her ,Iehudah Filij .quingenti & ,millia

19 אלף וחמש [m] מאות׃ † בני יהודה ער ואונן

.Chenahan terra in Onan & Her est mortuus Et

[y] וימת ער ואונן בארץ כנען׃

---

[k] רדה *assumpsit* [l] ראה *in seculum perit.* [m] ישב ‡*assumpsit* [n] שום †*Quia si fuerit ad remouendum* ‡*prædetur* [o] קנן [p] שבה ‡*postquā desolauerit eū Deus?* [q] נשא [r] שום *littore [s] ציה [t] ענה † *in seculum perit.* [v] קום [x] ילך [y] שוב

‡ *mansit* ‡ *cū filiabus* [a] ישב [b] חלל [c] זנה [d] שחה † *furor* [e] חרה [f] לקח ‡ *omnes principes* ‡ *fac* ꝙ *ipsi suspendere faciant* [g] יקע *furoris †*qui coniunxerunt se* ‡*congregationis* ‡*flebant ad* [h] יעד [i] בכה *tabernaculi ecclesiæ. †*congregationis,* ‡*in tabernaculum,* [k] קבב ‡ *ventrem* *à* [l] היה [m] מות [n] שוב *furorem* ‖ *à* *cūm zelatus est ipse* [o] יחם [p] כלה *do* *perpetui,* ‡*eo* ‡*pro* [q] נכה † *erat princeps* [r] בנה *principis erat.*

affecerunt ‖*per* †*filiam principis* †*sororem quæ percussa est* *propter* † *summam vniuersæ congregationis* [a] נשא [b] יעד ‡*per* *ad pugnam* *iuxta* [c] בנה *qui egressi sunt* * *De* ‡ *De* * *sunt* [d] היה [e] מאה *Ipsi sunt maiores synagogæ, * *diuiserunt se contra* קריאי [f] יעד [g] נצה †*congregatione* †*quādo diuiserunt se ipsi contra* *dum moreretur congregatio, quādo consumpsit ignis* [h] נסס [i] מות *per* †*De* [k] שפח ‡ *De* † *sunt* [l] שנה *per* † *De* ‡ *De* ‡ *De* * *De* † *sunt per numeratos* [m] מאה

per ‡De
.Imnahitarum familia Imnah ‡ .suas familias *ad* Aser Filij
44 † בְּנֵי אָשֵׁר לְמִשְׁפְּחֹתָם לְיִמְנָה מִשְׁפַּחַת הַיִּמְנָה
* de
.Berihitarum familia Berihah * .Isuitarum familia Isui *
לְיִשְׁוִי מִשְׁפַּחַת הַיִּשְׁוִי לִבְרִיעָה מִשְׁפַּחַת הַבְּרִיעִי׃
† De
Malchiel†.Chebritarum familia Cheber †,Berihah Filiis †
45 † לִבְנֵי בְרִיעָה לְחֵבֶר מִשְׁפַּחַת הַחֶבְרִי לְמַלְכִּיאֵל
‡ erat
.Serach ‡ Aser filiæ nomen Et. .Malchielitarum familia
t בָּנָה
46 מִשְׁפַּחַת הַמַּלְכִּיאֵלִי׃ † וְשֵׁם t בַּת־אָשֵׁר שָׂרַח׃
‡ sunt per numeratos
quinquaginta & tria ,suos *visitatos ad* Aser filiorum familiæ‡ Istæ
47 † אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־אָשֵׁר לִפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים
.quadringenti &,millia
אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

per †De
.Iachselitarum familia Iachsel † .suas familias *ad* Naphtali Filij
48 † בְּנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְיַחְצְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיַּחְצְאֵלִי
‡ De
.Iesritarum familia Ieser ‡ .Ghunitarum familia Ghuni ‡
49 לְגוּנִי מִשְׁפַּחַת הַגּוּנִי׃ † לְיֵצֶר מִשְׁפַּחַת הַיִּצְרִי
* de
.Sillemitarum familia Sillem *
לְשִׁלֵּם מִשְׁפַּחַת הַשִּׁלֵּמִי׃
†sunt ‡per ‡numerati
,eorum *visitati*‡& ,suas familias *ad*‡ Naphtali familiæ † Istæ
50 † אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם וּפְקֻדֵיהֶם
.quadringenti &,millia quadraginta &,quinque
חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃
sunt numerati
,mille &,millia sexcenta ,Israel filiorum *visitati* Isti
51 † אֵלֶּה פְּקוּדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וָאָלֶף
.triginta & ,septingenti
שְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃
: dicendo,Moseh ad DOMINVS est locutus Et
52 † וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
‡per hæreditatem secundũ numerũ
.nominum *numero in hæreditate in*‡ terra diuidetur Istis
53 † לָאֵלֶּה תֵּחָלֵק הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת׃
v רָבַב Vnicuique secundum numeratos
diminues pauco &,eius hæreditatem multiplicabis Multo
54 † v לָרַב תַּרְבֶּה נַחֲלָתוֹ וְלַמְעַט תַּמְעִיט
.eius hęreditas dabitur eius *visitatorũ os ad* Viro .eius hæreditatem
נַחֲלָתוֹ אִישׁ לְפִי פְקֻדָיו x יֻתַּן נַחֲלָתוֹ׃
x נָתַן * per sortem † per ‡ tribuum
extensionum ‡ nomina *ad*† ,terra diuidetur *sorte in**Veruntamen
55 † אַךְ־בְּגוֹרָל יֵחָלֵק אֶת־הָאָרֶץ לִשְׁמוֹת y מַטּוֹת־
diuidetur *sortis os Super*‡ .accipient hæreditatem suorum patrum
56 אֲבֹתָם יִנְחָלוּ׃ † עַל־פִּי הַגּוֹרָל תֵּחָלֵק
y נָטָה ‡ Secundum sortem *magnum, & paruum.
. *paruum ad multum**inter eius hæreditas
נַחֲלָתוֹ בֵּין רַב לִמְעָט׃
†sunt numerati ‖per ‡De
familia Gherson‡.suas familias *ad*‖Leuitarum *visitati*† isti Et
57 † וְאֵלֶּה פְקוּדֵי הַלֵּוִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת
familia Merari‡ .Chehathitarum familia Chehath‡.Ghersonitarum
הַגֵּרְשֻׁנִּי לִקְהָת מִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי לִמְרָרִי מִשְׁפַּחַת
‡ sunt
,Libnitarum familia ,Leuitarum familiæ ‡ Istæ .Meraritarum
58 הַמְּרָרִי׃ † אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת לֵוִי מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי
,Musitarum familia ,Machlitarum familia ,Chebronitarum familia
מִשְׁפַּחַת הַחֶבְרֹנִי מִשְׁפַּחַת הַמַּחְלִי מִשְׁפַּחַת הַמּוּשִׁי
.Hamram genuit Chehath Et .Chorchitarum familia
z יָלַד
מִשְׁפַּחַת הַקָּרְחִי וּקְהָת z הוֹלִד אֶת־עַמְרָם׃
peperit quam ,Leui filia Iochebed ,Hamram vxoris nomen Et
59 † וְשֵׁם אֵשֶׁת עַמְרָם יוֹכֶבֶד בַּת־לֵוִי אֲשֶׁר יָלְדָה
&,Aharon Hamram ipsi peperit Et .Aegypto in Leui ipsi *eam*
אֹתָהּ לְלֵוִי בְּמִצְרָיִם וַתֵּלֶד לְעַמְרָם אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־
Aharon ipsi est natus Et .eorum sororem Miriam &,Moseh
60 מֹשֶׁה וְאֵת מִרְיָם אֲחֹתָם׃ † וַיִּוָּלֵד לְאַהֲרֹן אֶת־
.Ithamar &,Elhazar ,Abihu &,Nadab
נָדָב וְאֶת־אֲבִיהוּא אֶת־אֶלְעָזָר וְאֶת־אִיתָמָר׃
dum offerret
ignem *eos faciendo appropinquare in* , Abihu &,Nadab est mortuus Et
a מוּת coram Dño.
61 † a וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא בְּהַקְרִיבָם אֵשׁ־
‡ numerati
,tria ,eorum *visitati*‡fuerunt Et .DOMINI *facies ad* alienum
62 זָרָה לִפְנֵי יְהוָה׃ † וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה
non quia :supra &,mensis filio à masculus omnis,millia viginti &
וְעֶשְׂרִים אֶלֶף כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה כִּי לֹא
numerati
hæreditas eis fuit data non quia .Israel filiorum medio in sunt *visitati*
הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא־נִתַּן לָהֶם נַחֲלָה
sunt numerati
Elhazar &,Moseh *visitati* Isti .Israel filiorum medio in
63 בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ † אֵלֶּה פְּקוּדֵי מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר
numerauerunt
,Moab căpestribus in Israel filios *visitauerunt* qui ,sacerdotis
הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַרְבֹת מוֹאָב
iuxta *inter istos †numeratis numerauerunt
visitatis†de quisquam fuit non *istis in**Et .Ierecho Iarden *super*
64 עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃ † וּבְאֵלֶּה לֹא־הָיָה אִישׁ מִפְּקוּדֵי
Israel filios *visitauerunt* qui ,sacerdotis Aharon & Moseh
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
‡ de
Moriendo :eis ‡ DOMINVS dixit Quia .Sinai deserto in
65 בְּמִדְבַּר סִינָי׃ † כִּי־אָמַר יְהוָה לָהֶם מוֹת

per ‡de
familia Selah ‡ ,suas familias *ad* Iehudah filij fuerunt Et
o הָיָה
20 † o וַיִּהְיוּ בְנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשֵׁלָה מִשְׁפַּחַת
‡ de
.Zarchitarum familia Zerach‡.Parsitarum familia Peres‡.Selanitarum
הַשֵּׁלָנִי לְפֶרֶץ מִשְׁפַּחַת הַפַּרְצִי לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי׃
‡ De
Chamul‡ .Chesronitarum familia Chesron‡,Peres filij fuerunt Et
21 † וַיִּהְיוּ בְנֵי־פֶרֶץ לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרֹנִי לְחָמוּל
† sunt per numeratos
,suos *visitatos ad* Iehudah familiæ† Istæ .Chamulitarum familia
22 מִשְׁפַּחַת הֶחָמוּלִי׃ † אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יְהוּדָה לִפְקֻדֵיהֶם
.quingenti &,millia septuaginta & sex
שִׁשָּׁה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃
per †de
:Tholahitarum familia Tholah †,suas familias *ad* Issachar Filij
23 † בְּנֵי יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחֹתָם תּוֹלָע מִשְׁפַּחַת הַתּוֹלָעִי
† de
.Puuahitarum familia Puuah †
לְפֻוָּה מִשְׁפַּחַת הַפּוּנִי׃
† De
.Simronitarum familia Simron†.Iasubitarum familia Iasub †
24 † לְיָשׁוּב מִשְׁפַּחַת הַיָּשֻׁבִי לְשִׁמְרֹן מִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְרֹנִי׃
† sunt per numeratos
sexaginta & ,quatuor ,suos *visitatos ad* Issachar familiæ † Istæ
25 † אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יִשָּׂשכָר לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים
. trecenti &,millia
אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃
per †De
.Sarditarum familia Sered†.suas familias *ad* Zebulun Filij
26 † בְּנֵי זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְסֶרֶד מִשְׁפַּחַת הַסַּרְדִּי
† de
.Iachleelitarum familia Iachleel†.Elonitarum familia Elon †
לְאֵלוֹן מִשְׁפַּחַת הָאֵלֹנִי לְיַחְלְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיַּחְלְאֵלִי׃
† sunt per numeratos
,millia sexaginta ,suos *visitatos ad* Zebulonitarum familiæ † Istæ
27 † אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַזְּבוּלֹנִי לִפְקֻדֵיהֶם שִׁשִּׁים אֶלֶף
per
,Menasseh ,suas familias *ad* Ioseph Filij .quingenti &
28 וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ † בְּנֵי יוֹסֵף לְמִשְׁפְּחֹתָם מְנַשֶּׁה
† De
.Machiritarum familia Machir†,Menasseh Filij .Ephraim &
29 וְאֶפְרָיִם׃ † בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְמָכִיר מִשְׁפַּחַת הַמָּכִירִי
‡ De
.Ghilhaditarum familia Ghilhad‡.Ghilhad genuit Machir Et
p יָלַד
וּמָכִיר p הוֹלִיד אֶת־גִּלְעָד לְגִלְעָד מִשְׁפַּחַת הַגִּלְעָדִי׃
*sunt †De
Chelec .Ihezritarum familia Ihezer†.Ghilhad filij* Isti
30 † אֵלֶּה בְּנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר מִשְׁפַּחַת הָאִיעֶזְרִי לְחֵלֶק
† de
Sechem†&:Asrielitarum familia Asriel † Et .Chelechitarũ familia
31 מִשְׁפַּחַת הַחֶלְקִי׃ † וְאַשְׂרִיאֵל מִשְׁפַּחַת הָאַשְׂרְאֵלִי וְשֶׁכֶם
† de
:Semidaitarum familia Semidah†Et .Sechemitarum familia
32 מִשְׁפַּחַת הַשִּׁכְמִי׃ † וּשְׁמִידָע מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמִידָעִי
‡ de
Chepher filio Selophchad Et .Chepheritarum familia Chepher‡&
33 וְחֵפֶר מִשְׁפַּחַת הַחֶפְרִי׃ † וּצְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר
sed
,Selophchad filiarũ nomen Et .filiæ *quinimo* , filij ipsi fuerunt non
q בָּנָה
לֹא־הָיוּ לוֹ q בָּנִים כִּי אִם־בָּנוֹת וְשֵׁם בְּנוֹת צְלָפְחָד
.Tirsah &,Milchah,Choglah ,Nohah &,Machlah
מַחְלָה וְנֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה׃
† sunt numerati
quinquaginta & duo ,eorum *visitati* &,Menasseh familiæ † Istæ
34 † אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה וּפְקֻדֵיהֶם q שְׁנַיִם וַחֲמִשִּׁים
q שָׁנָה
.suas familias *ad*‡Ephraim filij * Isti .septingenti &,millia
*sunt ‡per
r מֵאָה
35 אֶלֶף וּשְׁבַע r מֵאוֹת׃ † אֵלֶּה בְנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם
† De
.Bachritarum familia Becher†.Suthalchitarum familia Suthelach†
לְשׁוּתֶלַח מִשְׁפַּחַת הַשֻּׁתַלְחִי לְבֶכֶר מִשְׁפַּחַת הַבַּכְרִי
*De ‡ sunt
familia Heran*.Suthelach filij‡isti Et .Thachanitarũ familia Tachan*
36 לְתַחַן מִשְׁפַּחַת הַתַּחֲנִי׃ † וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוּתָלַח לְעֵרָן מִשְׁפַּחַת
† sunt per numeratos
,duo ,suos *visitatos ad* Ephraim filiorum familiæ †Istæ .Heranitarum
37 הָעֵרָנִי׃ † אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־אֶפְרַיִם לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם
†sunt ‡per
.suas familias *ad*‡ Ioseph filij † Isti .quingenti &,millia triginta &
וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֵלֶּה בְנֵי־יוֹסֵף לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
per ‡De
.Balhitarum familia Belah‡ .suas familias *ad* Biniamin Filij
38 † בְּנֵי בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֶלַע מִשְׁפַּחַת הַבַּלְעִי
* De
.Achiramitarum familia Achiram* .Asbelitarum familia Asbel *
לְאַשְׁבֵּל מִשְׁפַּחַת הָאַשְׁבֵּלִי לַאֲחִירָם מִשְׁפַּחַת הָאֲחִירָמִי׃
‡ De
familia Chupham‡.Sephuphamitarum familia Sephupham ‡
39 † לִשְׁפוּפָם מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּפָמִי לְחוּפָם מִשְׁפַּחַת
‡ vnde
familia‡;Nahamã &,Arde,Belac filij fuerunt Et .Chuphamitarum
s הָיָה
40 הַחוּפָמִי׃ † s וַיִּהְיוּ בְנֵי־בֶלַע אַרְדְּ וְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת
‡De *sunt
Biniamin filij * Isti .Nahamitarum familia Nahaman‡:Arditarum
41 הָאַרְדִּי לְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הַנַּעֲמִי׃ † אֵלֶּה בְנֵי־בִנְיָמִן
per numerati
-sex &,millia quadraginta &,quinque ,eorum *visitati* & ;suas familias *ad*
לְמִשְׁפְּחֹתָם וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ
† sunt ‡per *de
familia Sucham* :suas familias *ad*‡,Dan filij † Isti .centi
42 מֵאוֹת׃ † אֵלֶּה בְנֵי־דָן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשׁוּחָם מִשְׁפַּחַת
*sunt ‡per
.suas familias *ad*‡ Dan familiæ * Istæ .Suchamitarum
הַשּׁוּחָמִי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת דָּן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
per numeratos
,quatuor ,suos *visitatos ad* Suchamitarum familiæ Omnes
43 † כָּל־מִשְׁפְּחֹת הַשּׁוּחָמִי לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה
.quadringenti &,millia sexaginta &
וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

omnis facies ad & ,sacerdotis‡ Elhazar facies ad eum facies stare Et

19 †והעמדת אתו לפני אלעזר הכהן ולפני כל־

tuo splendore de dabis*Et .eorum oculis in ei præcipies & ;cœtus

20 העדה [m]וצויתה אתו לעיניהם : †ונתתה [n]מהודך

.Israel filiorum cœtus† omnis audiant vt ,eum super

עליו למען ישמעו כל־[o]עדת [p]בני ישראל :

iudicio in ei petet* & ,stabit sacerdotis‡ Elhazar facies ad‡Et

21 †ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל לו במשפט

eius os super‡& ,egredientur eius os Super‡.DOMINO coram Vrim†

האורים לפני יהוה על־פיו יצאו ועל־פיו

.cœtus‡ omnis & ,eo cum Israel filij omnes & ,ipse ,ingredientur

יבאו הוא וכל־בני־ישראל אתו וכל־העדה :

accepit Et .ei DOMINVS præcepit quemadmodū ,Mosch fecit Et

22 [q]†ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו [r]ויקח

omni coram & ,sacerdote Elhazar coram eum fecit stare & ,Iehosuah

את־יהושע ויעמדהו לפני אלעזר הכהן ולפני כל־

quemadmodū ,ei præcepit & ,eū super suas manus fulcinit† Et .cœtu*

23 העדה : †ויסמך את־ידיו עליו ויצוהו כאשר

.Mosch manu in‡DOMINVS est locutus

דבר יהוה ביד־משה :

CAP. XXVIII. כח

:dicendo ,Mosch ad DOMINVS est locutus Et

1 †וידבר יהוה אל־משה לאמר :

,meam Appropinquationē*:eos ad dices‡& ,Israel filiis Præcipe

2 †[a]צו את־בני ישראל ואמרת אלהם את־קרבני

,custodietis meæ quietis odorem meis ignitionibus†,meum panem

לחמי לאשי ריח [b]ניחחי תשמרו

Hæc :eos ad dices Et .suo statuto tēpore in mihi faciendū appropinquare ad‡

3 להקריב לי במועדו : †ואמרת להם זה

anni filios† Agnos .DOMINO facietis appropinquare* quam ignitio‡

האשה אשר תקריבו ליהוה כבשים בני־שנה

.iugem ascensionem‡ ,diem ad‡ duos ,integros

תמימם [c]שנים ליום עלה תמיד :

secundum † agnum & ;matutino in* facies vnum Agnum

4 †את־הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני

similæ Ephah ‡ decimam Et .duas vesperas inter facies

5 תעשה בין הערבים : †ועשירית האיפה סלת

.Hin quartum*,contuso oleo in confusæ ,munus‡in

למנחה בלולה בשמן כתית רביעת ההין :

ignitio‡ ,quietis odorē in ,Sinai monte in facta iugis Ascensio†

6 †עלת תמיד העשיה בהר סיני לריח ניחח אשה

:vnum agnum ad*Hin quartum‡ eius libamen Et .DOMINO

7 ליהוה : †ונסכו רביעת ההין לכבש האחד

agnum Et .DOMINO sechar†libamen fac libare sanctitate in

8 בקדש [d]הסך נסך שכר ליהוה : †ואת הכבש

eius libamē sicut & ,matutini munus‡sicut ,duas vesperas inter facies secundum‡

השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר וכנסכו

.DOMINO quietis odoris ignitionem‡ facies

תעשה אשה ריח ניחח ליהוה :

duas & ,integros anni filios* agnos duos ,sabbathi die in Et

9 †וביום השבת שני־כבשים בני־שנה תמימם ושני

.eius libamen & ,oleo cum confusæ munus‡ similæ †decimas

עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו :

.eius libamē & ,iugem ascēsionem*super ,eius sabbatho in sabbathi Ascensionē‡

10 †עלת שבת בשבתו על־עלת התמיד ונסכה :

ascensionem facietis accedere† vestrorum mensium capitibus in Et

11 †ובראשי חדשיכם תקריבו עלה

agnos ,vnum arietem & ,duos bouis filios iuuencos ,DOMINO

ליהוה [e]פרים בני־בקר שנים ואיל אחד כבשים

similæ decimas tres Et .integros‡ septem anni filios‡

12 בני־שנה שבעה תמימם : †ושלשה עשרנים סלת

‡ decimas duas & ,vnum iuuencum ad‡ oleo in confusæ munus†

מנחה בלולה בשמן לפר האחד ושני עשרנים

.vnum‡ arietem ad†oleo in confusæ munus* similæ

סלת מנחה בלולה בשמן לאיל האחד :

agnum ad‡oleo in confusæ munus† similæ*decimam decimam‡Et

13 †ועשרן עשרון סלת מנחה בלולה בשמן לכבש

eorum libamina Et .DOMINO ignitio ,quietis odor Ascensio‡ .vnum

14 האחד עלה ריח [f]ניחח אשה ליהוה : †ונסכיהם

Hin quartum & ,arietē ad Hin tertium & ,iuuencū ad erit Hin dimidium

[g]חצי ההין יהיה לפר ושלישת ההין לאיל ורביעת ההין

.anni menses in eius mense in ,mensis ascensio hæc :vini agnū ad

לכבש יין זאת [h]עלת חדש בחדשו לחדשי השנה :

coram ‡sacerdote, & corā omni congregatione: * pones de gloria tua [m]צוה [n]הוד †cōgregatio [o][p]יעד בנה ‡coram ‡ sacerdote, * interrogabit pro eo iudicium †illustrationum ‡ Iuxta sermonem ‡ congregatio. [q]עשה [r]לקח * congregatione. † coniunxit ‡per manum ‡ dic *Oblationē [a]צוה † sacrificia mea in [b]נוח ‡vt offeratis ‡est oblatio ignita * offeretis †anniculos immaculatos ‡ per ‡holocaustū iuge. [c]שנה *mane; † alterum ‡ partem ‡oblationem permixtæ *quartam partem †Holocaustum iuge quod factū est ‡sacrificium ‡ quartam partem * per † siceram [d]נסך ‡alterum ‡oblationem matutinam, ‡ oblationē ignitam in odorem * anniculos immaculatos, †partes ‡in sacrificiū permixtæ ‡ Holocaustum * holocaustū iuge, †offeretis holocaustum [e]פרה ‡anniculos ‡immaculatos. † in oblationē permixtæ ‡ per ‡ partes *in sacrificiū permixtæ †per ‡ alterum. ‡ singulam * partem † in oblationē permixtæ ‡ per ‡ Holocaustū in odorē

*oblatio ignita †dimidia pars ‡per ‡tertia pars *per †quarta pars ‡per ‡hoc est holocaustum *per [f]נוח [g]חצה [h]עלה

quinimo ,quisquam eis ex fuit superstes non Et .deserto in morientur

19 ימתו במדבר ולא־[b]נותר מהם איש כי אם־

.Nun filius Iehosuah & ,Iephunneh filius Caleb

20 כלב בן־יפנה ויהושע בן־נון :

CAP. XXVII. כז

,Ghilhad filij ,Chepher filij ,Selophchad filiæ appropinquauerunt Et

1 †ותקרבנה בנות צלפחד בן־חפר בן־גלעד

hæc &: Ioseph filij Menasseh familiis‡ ;Menasseh filij ,Machir filij

בן־מכיר בן־מנשה למשפחת מנשה בן־יוסף ואלה

,Milcah & ,Choglah & ,Nohah ,Machlah ,eius filiarum nomina

שמות בנתיו מחלה נעה וחגלה ומלכה

,sacerdotis† Elhazar facies ad*& ,Mosch facies ad* steterunt Et . Thirsah &

2 ותרצה : †ותעמדנה לפני משה ולפני אלעזר הכהן

:dicendo ,conuentus tentorij‡ostium ,cœtus omnis†& ,prælatorum facies ad &

ולפני הנשיאם וכל־העדה פתח אהל־[c]מועד לאמר :

medio in fuit non ipse & ,deserto in est mortuus noster Pater

3 †אבינו [d]מת במדבר והוא לא־היה בתוך

suo peccato ī quia :Corach cœtu†in DOMINVM super conuenientium cœtus *

העדה הנועדים על־יהוה בעדת־קרח כי־בחטאו

diminuetur quid Ad‡ .ei fuerunt non filij & ,est mortuus

4 מת ובנים לא־היו לו : †למה יגרע

Da ?filius ei‡ non quia ,eius familiæ medio de nostri patris nomen

שם־אבינו מתוך משפחתו כי אין לו בן [e]תנה־

.nostri patris fratrum medio in possessionem*nobis

לנו אחזה בתוך אחי אבינו :

.DOMINI facies ad earum iudicium Mosch fecit accedere Et

5 †ויקרב משה את־משפטן לפני יהוה :

: dicendo ,Mosch ad DOMINVS dixit Et

6 †ויאמר יהוה אל־משה לאמר :

apprehensionem†eis dabis Dando .loquentes Selophchad filiæ Rectum

7 †כן בנות צלפחד דברת נתן תתן להם אחזת

hæreditatem facies transire & :earum patris fratrū medio in hæreditatis

נחלה בתוך אחי אביהם והעברת את־נחלת

:dicendo ,loqueris Israel filios ad Et ,eas ad earum patris

8 אביהן להן : †ואל־בני ישראל תדבר לאמר

facietis transire & ,ei †non filius & ,fuerit mortuus cum Vir

איש כי־ימות ובן אין לו והעברתם את־

dabitis & ,filia ei* non si Et .eius filiam ad eius hæreditatem

9 נחלתו [f]לבתו : †ואם־אין לו בת ונתתם

dabitis & ,fratres ei‡ non si Et .eius fratribus eius hæreditatem

10 את־נחלתו לאחיו : †ואם־אין לו אחים ונתתם

fratres‡ non si Et .eius patris fratribus eius hæreditatem

11 את־נחלתו לאחי אביו : †ואם־אין אחים

,eum ad propinqua* ,eius carni eius hæreditatem dabitis & ,eius patris

לאביו ונתתם את־נחלתו לשארו הקרב אליו

statutum in Israel filiis erit & :eam hæreditabit & ;eius familia de

ממשפחתו וירש אתה והיתה לבני ישראל [g]לחקת

.Mosch DOMINVS præcepit quemadmodum ,iudicij

משפט כאשר צוה יהוה את־משה :

Habarim‡montem in Ascende :Mosch ad DOMINVS dixit Et

12 †ויאמר יהוה אל־משה עלה אל־הר העברים

.Israel filiis dedi quam terram vide & ;istum

הזה וראה את־הארץ אשר נתתי לבני ישראל :

;tu etiam ,tuos populos ad colligeris & ,eam videbis Et

13 †וראיתה אתה ונאספת אל־עמיך גם־אתה

Quemadmodum .tuus frater Aharon est collectus quemadmodum

14 כאשר נאסף אהרן אחיך : †כאשר

me faciēdū‡ sāctificare ad ,cœt⁹ iurgio ī ,Sin deserto ī meo ori fuistis rebelles

[h]מריתם פי במדבר־צן במריבת העדה להקדישני

. Sin deserti Cades iurgij aquæ*Istæ .corū oculis in aquis in

במים לעיניהם הם מי־מריבת קדש מדבר־צן :

:dicendo ,DOMINVM ad Mosch est locutus Et

15 †וידבר משה אל־יהוה לאמר :

virum ,carnis omnis spirituum Deus DOMINVS Visitet

16 †יפקד יהוה אלהי הרוחת לכל־בשר איש

ingrediatur qui & ,eorum facies ad†egrediatur Qui .cœtum super

17 על־העדה : †אשר־יצא לפניהם ואשר יבא

non & ;eos introducat qui & ,eos educat qui & ,eorum conspectus ad

לפניהם ואשר יוציאם ואשר [k]יביאם ולא

.pastor eis ‡ non cui ,pecus‡sicut ,DOMINI cœtus sit

תהיה עדת יהוה כצאן אשר אין־להם רעה :

Iehosuah tibi Cape :Mosch ad DOMINVS dixit Et

18 †ויאמר יהוה אל־משה [l]קח־לך את־יהושע

.eum super tuā manum fulcies†& :eo in spiritus cui* virum ,Nun filium

בן־נון איש אשר־רוח בו וסמכת את־ידך עליו :

[b]יתר ‡ de * coram †sacerdote, coram principibus, ‡omni congregatione ad ‡tabernaculi ecclesiæ, [c]יעד [d]מות * congregationis qui conuenerūt aduersus † congregatione ‡ Vt ‡est [e]נתן * hæreditatē coram Dño. לבון אריך loquuntur. † possessionē † fuerit * fuerit [f]בנה ‡ fuerint ‡ fuerint propinquo *qui est propinquus ei, hæreditate accipiet [g]חקק ‡transituum cōgregaberis congregatus congregationis, vt ‡ faceretis [h]מרה [i]יעד * sunt Præficiat congregationem. † ante eos, ante eos, [k]בוא congregatio ‡pecudes, quibus ‡est [l]לקח * in quo est spiritus. †coniunges

erit sanctitatis conuocatio, huius septimi mensis decima in Et

7 †ובעשור לחדש השביעי הזה מקרא־קדש יהיה

non functionem Omnem .vestras animas affligetis & ,vobis

לכם ועניתם את־נפשתיכם כל־מלאכה לא

quietis odorem‡DOMINO ascensionem facietis appropinquare Et .facietis

8 תעשו׃ †והקרבתם עלה ליהוה ריח ניחח

anni filios agnos ,vnum arietem ,vnum bouis filium iuuencum

פר בן־בקר אחד איל אחד כבשים בני־שנה

.vobis erunt integri :septem

שבעה תמימם יהיו לכם׃

decimas tres ,oleo in confusam similam eorum munus Et

9 †ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים

.vnum arietem ad decimas duas ,iuuencum ad

לפר שני עשרנים לאיל האחד׃

; agnis septem vnum*agnum ad‡decimam Decimam

10 †עשרון עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים׃

,expiationum peccatum‖ præter ,peccatorium vnum caprarum Hircum

11 †שעיר־עזים אחד חטאת מלבד חטאת הכפרים

. eorum‡libamina & ,eius munus†& ,iugem ascensionem &

ועלת התמיד ומנחתה ונסכיהם׃

sanctitatis conuocatio ,septimi mensis die decimaquinta in Et

12 †ובחמשה עשר יום לחדש השביעי מקרא־קדש

tripudiabitis‡& ,facietis non seruitutis functionem Omnem .vobis erit

יהיה לכם כל־מלאכת עבדה לא תעשו וחגתם

facietis appropinquare*Et .diebus septem DOMINO tripudium

13 חג ליהוה שבעת ימים׃ †והקרבתם

bouis filios iuuencos ,DOMINO quietis odoris ignitionem ascensionem

עלה אשה ריח ניחח ליהוה פרים בני־בקר

:quatuordecim anni filios agnos ,duos arietes ,tredecim

שלשה עשר אילם שנים כבשים בני־שנה ארבעה עשר

,oleo in perfusam‡similam eorum munus†Et .erunt integri

14 תמימם יהיו׃ †ומנחתם סלת בלולה בשמן

,iuuencis tredecim vnum iuuencum ad decimas tres

שלשה עשרנים לפר האחד לשלשה עשר פרים

. arietibus duobus ,vnum‡arietem ad decimas duas

שני עשרנים לאיל האחד לשני האילם׃

.agnis quatuordecim ,vnum†agnum ad*decimam decimam Et

15 †ועשרון עשרון לכבש האחד לארבעה עשר כבשים׃

:iugem ascensionem ‡ præter ,peccatorium vnum caprarum hircum Et

16 †ושעיר־עזים אחד חטאת מלבד עלת התמיד

.eius libamen & ,eius munus*

מנחתה ונסכה׃

arietes ,duodecim bouis filios iuuencos ,secunda die in Et

17 †וביום השני פרים בני־בקר שנים עשר אילם

.integros* quatuordecim anni filios agnos ,duos

שנים כבשים בני־שנה ארבעה עשר תמימם׃

,agnos ad‖& ,arietes ad‖,iuuencos ad‖eorū libamina & ,eorū munus Et

18 †ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילם ולכבשים

;peccatorium‡vnum caprarum hircum Et .iudicium†secundū ,eorum numero in

19 במספרם כמשפט׃ †ושעיר־עזים אחד חטאת

. eorum libamina & ,eius munus*& ,iugem ascensionem‡præter

מלבד עלת התמיד ומנחתה ונסכיהם׃

,duos arietes ,vndecim iuuencos tertia die in Et

20 †וביום השלישי פרים עשתי־עשר אילם שנים

.integros† quatuordecim anni filios agnos

כבשים בני־שנה ארבעה עשר תמימם׃

agnos ad‖ & ,arietes ad‖,iuuēcos ad‖eorū libamina & ,eorum munus Et

21 †ומנחתם ונסכיהם לפרים לאילם ולכבשים

præter ,vnum peccati‡hircum Et .iudicium‡iuxta ,eorum numero in

22 במספרם כמשפט׃ †ושעיר חטאת אחד מלבד

. eius libamen & ,eius munus†& ,iugem ascensionem*

עלת התמיד ומנחתה ונסכה׃

agnos ,duos arietes ,decem iuuencos quarta die in Et

23 †וביום הרביעי פרים עשרה אילם שנים כבשים

. integros‡ quatuordecim anni filios

בני־שנה ארבעה עשר תמימם׃

, arietes ad‡,iuuencos ad‡ eorum libamina & ,eorum Munus

24 †מנחתם ונסכיהם לפרים לאילם

vnum caprarum hircum Et .iudicium‡iuxta ,eorum numero in†,agnos ad*&

25 ולכבשים במספרם כמשפט׃ †ושעיר־עזים אחד

. eius libamen & ,eius munus ,iugem ascensionem*præter ,peccatorium‡

חטאת מלבד עלת התמיד מנחתה ונסכה׃

agnos ,duos arietes ,nouem iuuencos quinta die in Et

26 †וביום החמישי פרים תשעה אילם שנים כבשים

.integros† quatuordecim anni filios

בני־שנה ארבעה עשר תמימם׃

Omne opus ענה[b] offeretis holocaustum ‡in עשה[c] anniculos immaculati oblationem permixtam per per Singulam ‡partem per *singulum pro peccato, ‖oblationem pro peccato holocaustū iuge, †oblationē ‡eius. Omne opus ‡celebrabitis celebritatem חגג[f] *offeretis holocaustum sacrificium in odorem anniculos immaculati †oblationem ‡ permixtam per singulum per ‡ singulum singulam *per †singulum, pro peccato, ‡holocaustū iuge: עלה[g] ‡oblationē anniculos * immaculatos. oblationem ‖per secundum numerum †normam. ‡ p peccato, ‡holocaustū iuge, * oblationē anniculos † immaculatos. oblationem ‖per secundum numerum ‡ normam. ‡ p peccato * holocaustū iuge, †oblationē anniculos ‡ immaculatos. Oblationem ‡per * per † secundum numerum ‡ normam. ‡ p peccato, * holocaustū iuge, oblationem anniculos †immaculatos.

ascensionem‡super ,DOMINO peccatum in vnus caprarum hircus Et

15 †ושעיר עזים אחד לחטאת ליהוה על־עלת

quartadecima primo mense in Et .eius libamen & ,fiet iugem

16 התמיד יעשה ונסכו׃ †ובחדש הראשון בארבעה עשר

mensis die quintadecima in Et .DOMINO*Pesach ,mensis die

17 יום לחדש פסח ליהוה׃ †ובחמשה עשר יום לחדש

die In .edetur‡ infermentata diebus Septem .tripudium†istius

18 הזה חג[i] שבעת ימים מצות[k] יאכל׃ †ביום

. facietis non seruitutis functionem omnem*:sanctitatis conuocatio prima

הראשון מקרא־קדש כל־מלאכת עבדה לא תעשו׃

iuuencos ,DOMINO ascensionem ignitionem facietis appropinquare*Et

19 †והקרבתם אשה עלה ליהוה פרים

; anni filios† agnos septem & ,vnum arietem & ,duos bouis filios

בני־בקר שנים ואיל אחד ושבעה כבשים בני שנה

.vobis erunt integri‡

תמימם יהיו לכם׃

†decimas tres ;oleo in perfusam*similam eorum munus‡Et

20 †ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים

Decimam‡ .facietis arietem ad ‡decimas duas & ,iuuencum ad

21 לפר ושני עשרנים לאיל תעשו׃ †עשרון

.agnis septem vnum‡agnum ad† facies*decimam

עשרון תעשה לכבש האחד לשבעת הכבשים׃

.vos super expiandum ad ,vnum peccati hircum Et

22 †ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם׃

facietis ,iugem ascensionem† in ‡ quod ,matutini ascensionem*Præter

23 †מלבד עלת הבקר אשר לעלת התמיד תעשו

panis‡ ;diebus septem ,diem ad‡ facietis ista Sicut . ista

24 את־אלה׃ †כאלה תעשו ליום שבעת ימים לחם

, fiet iugem ascensionem*super ,DOMINO quietis odoris ignitionis

אשה[m] ריח־ניחח[n] ליהוה על־עולת[o] התמיד יעשה

:vobis erit sanctitatis conuocatio septima die in Et .eius libamen &

25 ונסכו׃ †וביום השביעי מקרא־קדש יהיה לכם

.facietis non seruitutis functionem Omnem†

כל־מלאכת עבדה לא[p] תעשו׃

nouum munus vos faciendo appropinquare in‡,primitiarum die in Et

26 †וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה

:vobis erit sanctitatis conuocatio ,vestris hebdomadis in DOMINO

ליהוה בשבעתיכם מקרא־קדש יהיה לכם

facietis accedere*Et .facietis non seruitutis functionem omnem‡

27 כל־מלאכת עבדה לא תעשו׃ †והקרבתם

, duos bouis filios iuuencos ,DOMINO quietis odorem in ascensionem

עולה לריח ניחח ליהוה פרים[q] בני־בקר שנים[r]

eorum munus†Et . anni filios agnos septem ,vnum arietem

28 איל אחד שבעה כבשים בני שנה׃ †ומנחתם

duas ,vnum‖iuuencum ad‡ decimas tres , oleo in perfusam similam

סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים לפר האחד שני

agnum ad*decimam Decimam .vnum‡ arietem ad decimas

29 עשרנים לאיל האחד׃ †עשרון עשרון לכבש

expiandū ad vnum caprarum Hircum . agnis septem ,vnum

30 האחד לשבעת הכבשים׃ †שעיר עזים אחד לכפר

.facietis eius munus†& ,iugem ascensionem Præter . vos super

31 עליכם׃ †מלבד עלת התמיד ומנחתו תעשו

.eorum libamina & ,vobis erunt Integri.

תמימים יהיו־לכם ונסכיהם׃

CAP. XXIX. כט

erit sanctitatis conuocatio ,mensis vna in ,septimo mense in Et

1 †ובחדש השביעי באחד לחדש מקרא־קדש יהיה

. vobis erit triumphi‡ dies :facietis nō seruitutis functionem Omnē .vobis

לכם כל־מלאכת עבדה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם׃

bouis filiū iuuencū ,DOMINO quietis odorē in ascensionem facietis Et

2 †ועשיתם עלה לריח ניחח ליהוה פר בן־בקר

.integros‡ septem anni filios agnos ,vnum arietē ,vnum

אחד איל אחד כבשים בני־שנה שבעה תמימים׃

decimas tres ,oleo in confusam similam eorum munus Et

3 †ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים

agnum ad vnam decimam Et .arietem ad decimas duas ,iuuencū ad

4 לפר שני עשרנים לאיל׃ †ועשרון אחד לכבש

,peccatoriū*vnum caprarum hircum Et . agnis septem vnum‡

5 האחד לשבעת הכבשים׃ †ושעיר־עזים אחד חטאת

,eius munus‖ & ,mensis ascensionem†Præter . vos super expiandum ad

6 לכפר עליכם׃ †מלבד עלת החדש ומנחתה

,corū iudiciū†iuxta ,eorum*libamina & ,eius munus‡& ,iugem ascensionem‡&

ועלת התמיד ומנחתה ונסכיהם כמשפטם

. DOMINO ignitio‡ ,quietis odorem in

לריח ניחח אשה[a] ליהוה׃

pro peccato ‡ holocaustū iuge * est † solennitas. ‡comedetur. חגג[i] מץ[k] ‡omne opus עשה[l] * offeretis oblationem ignitam holocausti †anniculos. ‡immaculati ‡ oblationē *permixtam †partes per ‡ partes per ‡Singulam *partē †per ‡ singulum ‡ holocaustū matutinum, * est † holocaustū iuge, ‡ per ‡caro ignitæ oblationis *holocaustū iuge אש[m] נוח[n] עלה[o] †Omne op' עשה[p] ‡ quando offeretis oblationē nouā ‡omne opus *offeretis holocaustum פרה[q] שנה[r] anniculos. †oblationem permixtam ‡ partes per ‖ singulum, partes per ‡singulum. Singulam * partem per singulum holocaustū iuge, † oblationē Immaculati Omne opus ‡ taratantaræ holocaustū anniculos ‡ immaculatos. oblationem permixtam per ‡ singulū de * p peccato, † holocaustū calendarum, ‖oblationem ‡holocaustū iuge, ‡oblationē * eius, †normam ‡ oblatio ignita אש[a]

,agnos ad‡& ,arietes ad†,iuuécos ad‡,eorũ libamina & ,eorum munus Et

27 †וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים

præter ,vnum peccati* hircum Et .iudicium‡iuxta ,eorum numero in

28 בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ †וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד

sexta die in Et .eius libamen & ,eius munus‡& , iugem ascensionem†

29 עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ †וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי

-quatuor anni filios‡ agnos ,duos arietes ,octo iuuencos

פָּרִים שְׁמֹנָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה

,iuuencos ad‖,eorum libamina & ,eorum munus Et . integros decim

30 עָשָׂר תְּמִימִם׃ †וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים

hircum Et .iudicium‡iuxta ,eorum numero in†,agnos ad*& ,arietes ad*

31 לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ †וּשְׂעִיר

. eius libamina & ,eius munus , iugem ascensionem* præter ,vnum peccati‡

חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וּנְסָכֶיהָ׃

agnos ,duos arietes ,septem iuuencos septima die in Et

32 †וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פָּרִים שִׁבְעָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים

,eorũ libamina & ,eorũ munus†Et .integros quatuordecim anni filios

33 בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ †וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּהֶם

.eorũ iudiciũ‡iuxta ,eorũ numero in‡ ,agnos ad & ,arietes ad ,iuuencos ad

לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כְּמִשְׁפָּטָם׃

,eius munus ,iugem ascensionem†præter ,vnum peccati* hircum Et

34 †וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ

.eius libamen &

וְנִסְכָּהּ׃

seruitutis functionem Omnem‡ .vobis erit retentio octaua die In

35 †בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה

odoris ignitionem ascensionem facietis appropinquare Et . facietis non

36 לֹא תַעֲשׂוּ׃ †וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ

anni filios‡ agnos ,vnum arietem ,vnum iuuencũ :DOMINO quietis

נִיחֹחַ לַיהוָה פַּר אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה

,iuuécum ad*eorũ libamina & ,eorum Munus .integros septem

37 שִׁבְעָה תְּמִימִם׃ †מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּר

hircum Et .iudicium‡ iuxta ,eorum numero in†,agnos ad*& ,arietem ad*

38 לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ †וּשְׂעִיר

.eius libamẽ & ,eius munus†& ,iugem ascensionem * præter ,vnum peccati ‡

חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃

,vestra vota præter ,vestris statutis tẽporibus‡in DOMINO facietis Ista

39 †אֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיהוָה בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִנִּדְרֵיכֶם

,vestris muneribus†& ,vestris ascensionibus*in ,vestra spontanea &

וְנִדְבֹתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם

. vestris pacificis & ,vestris libaminibus &

וּלְנִסְכֵּיכֶם וּלְשַׁלְמֵיכֶם׃

oblationem ‡per secundum numerum ‡normam. *pro peccato †holocaustũ iuge, ‡oblationem ‡anniculos ĩmaculatos. oblationem ‖per *per †secundum numerum ‡normam. ‡pro peccato *holocaustũ iuge, oblationem anniculos immaculatos. †oblationem per ‡secundum numerum ‡normam *pro peccato †holocaustũ iuge, oblationem festum retentionis ‡Omne opus offeretis holocaustũ sacrificium ‡anniculos immaculatos. Oblationem *per †secundum numerum ‡normam. ‡pro peccato *holocaustũ iuge, †oblationẽ ‡solẽnitatib⁹ *holocaustis †oblationib⁹

CAP. XXX. ל

præcepit quæ omnia secundum ,Israel filios ad Moseh dixit Et

1 †וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה

extensionum capita ad Moseh est locutus Et . Moseh DOMINVS

2 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ †וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־רָאשֵׁי [a]הַמַּטּוֹת

.DOMINVS præcepit quod verbum Hoc:dicendo ,Israel filios ad

לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃

,iuramentum iurauerit vel ,DOMINO votum vouerit cùm Vir

3 †אִישׁ כִּי־[b]יִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה אוֹ־הִשָּׁבַע שְׁבֻעָה

omne Secundũ .suũ verbũ polluet nõ ,suã animam super ligamen ligãdo

לֶאְסֹר אִסָּר עַל־נַפְשׁוֹ לֹא [c]יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל־

,DOMINO votũ vouerit cùm mulier Et . faciet ,suo ore de egrediens

4 הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה׃ †וְאִשָּׁה כִּי־תִדֹּר נֶדֶר לַיהוָה

audierit Et :suis pueritiis in sui patris domo in ligamine se ligauerit &

5 וְאָסְרָה אִסָּר בְּבֵית אָבִיהָ בִּנְעֻרֶיהָ׃ †וְשָׁמַע

,suã aĩam super se ligauit quo ,eius ligamẽ & ,eius votum eius pater

אָבִיהָ אֶת־נִדְרָהּ וֶאֱסָרָהּ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ

ligamen omne & :sua vota omnia stabunt &*;eius pater ei obsurduerit‡&

וְהֶחֱרִישׁ לָהּ אָבִיהָ [d]וְקָמוּ כָּל־נְדָרֶיהָ וְכָל־אִסָּר

annihilauerit ‡ si Et .stabit†,suam animã super se ligauit quo

6 אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם׃ †וְאִם־[e]הֵנִיא

quibus ,ei⁹ ligamina & ,eius vota omnia se audire‖ die in illud eius pater

אָבִיהָ אֹתָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־נְדָרֶיהָ וֶאֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר־

quia ,ei parcet DOMINVS & :stabit‡non ,suam animã super se ligauit

אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ כִּי־

ci⁹ vota‡& ,viro fuerit existendo† si Et .illud eius pater annihilauit *

7 הֵנִיא אָבִיהָ אֹתָהּ׃ †וְאִם־[f]הָיוֹ תִהְיֶה לְאִישׁ וּנְדָרֶיהָ

:suã animã super se ligauit quibus ,suorum labiorum prolatio‡ vel ,eam super

עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא [g]שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ׃

;eius vota stabũt &‡ ,ei obsurduerit†& ,se audire* die in ,eius vir audiuit Et

8 †וְשָׁמַע אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ וְהֶחֱרִישׁ לָהּ וְקָמוּ נְדָרֶיהָ

.stabunt‖ ,suam animam super se ligauit quibus eius ligamina &

וֶאֱסָרֶהָ אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקֻמוּ׃

[a] נָטָה duces tribuũ est [b] נָדַר [c] חָלַל quod egressum est pueritia suæ ‡tacuerit *firma erunt [d] קוּם †erit stabile. ‡irritauerit [e] נוּא ‖quo audiuit ‡erit stabile. *irritauit †habuerit virum, ‡fuerint [f] הָיָה ‡quod protulit labiis suis, [g] שָׂפָה *qua audiuit †tacuerit ‡stabilia erũt ‖stabilia erũt

infregerit‡& ,illud annihilauerit‡ ,eius virũ audire die in si Et

9 †וְאִם בְּיוֹם שְׁמֹעַ אִישָׁהּ יָנִיא אוֹתָהּ [h]וְהֵפֵר אֶת־

se ligauit quibus ,eius labiorũ prolationem‡ & ,eam super*quod ,eius votũ

נִדְרָהּ אֲשֶׁר עָלֶיהָ וְאֵת מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה

viduæ votum Et .ei parcet DOMINVS & ,suam animã super

10 עַל־נַפְשָׁהּ וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ׃ †וְנֵדֶר אַלְמָנָה

.eam super stabit‡,suam animã super se ligauit quo omne ,expulsæ &

וּגְרוּשָׁה כֹּל אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ׃

super ligamine se ligauerat vel ,vouerat sui viri domi si Et

11 †וְאִם־בֵּית אִישָׁהּ נָדָרָה אוֹ־אָסְרָה אִסָּר עַל־

non ,ei obsorduerat*& ,eius vir audierat Et :iuramento in suã animam

12 נַפְשָׁהּ בִּשְׁבֻעָה׃ †וְשָׁמַע אִישָׁהּ וְהֶחֱרִשׁ לָהּ לֹא

quo ligamen omne & ;eius vota omnia stabunt &† :illud annihilauerat

הֵנִיא אֹתָהּ וְקָמוּ כָּל־נְדָרֶיהָ וְכָל־אִסָּר אֲשֶׁר־

ea infregerit infringendo si Et .stabit ,suam animam super se ligauit

13 אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם׃ †וְאִם־הָפֵר יָפֵר אֹתָם

ligamine ĩ & ,eius votis in eius labiorũ egressio omnis ,se audire die in eius vir

אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־[i]מוֹצָא שְׂפָתֶיהָ לִנְדָרֶיהָ וּלְאִסַּר

.ei parcet DOMINVS & ,ea infregit*eius Vir .erit stabilis‡nõ ,ei⁹ animę

נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם אִישָׁהּ הֲפֵרָם וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ׃

eius vir ,animã affligendũ ad‖,ligaminis iuramentũ omne & ,votũ Omne

14 †כָּל־נֵדֶר וְכָל־שְׁבֻעַת אִסָּר [k]לְעַנֹּת נָפֶשׁ אִישָׁהּ

ei obsurduerit obsurdescendo‡si Et . illud infringet† eius vir & ,illud stabiliet

15 יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ׃ †וְאִם־הַחֲרֵשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ

omnia vel ,eius vota omnia stabiliet & ,diem in die de eius vir

אִישָׁהּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם וְהֵקִים אֶת־כָּל־נְדָרֶיהָ אוֹ אֶת־כָּל־

die in ,ei obsurduit* quia : ea stabiliet ,eã super‡ quæ eius ligamina

אֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר עָלֶיהָ הֵקִים אֹתָם כִּי־הֶחֱרִשׁ לָהּ בְּיוֹם

,se audire post ‖ ,ea infregerit infringendo ‡ si Et .se audire†

16 שָׁמְעוֹ׃ †וְאִם־הָפֵר יָפֵר אֹתָם אַחֲרֵי שָׁמְעוֹ

præcepit quæ statuta * Ista .suam peruersitatem portabit &‡

17 וְנָשָׂא אֶת־[l]עֲוֺנָהּ׃ †אֵלֶּה [m]הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה

eius filiã ad‡,patrem inter ,eius vxorẽ ad†,virũ inter Moseh DOMINVS

יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין־אָב [n]לְבִתּוֹ

.eius patris domo*eius pueritiis‡ in

בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית אָבִיהָ׃

qua audiuit vir ‡irritauerit [h] פּוּר *est ‡promissionẽ repudiatæ, ‡stabile erit in domo cum *tacuerat irritauerat †stabilia erũt stabile erit. ‡irritando irritauerat qua audiuerat, omne qđ protulerat labiis suis [i] יָצָא ‡stabile erit. *irritauit ‖vt affligat [k] עָנָה †irritabit ‡tacendo tacuerit ‡sunt *tacuit †qua audiuit. ‡irritando irritauit ‖postquam audiuit, ‡luet pœnas iniquitatis suæ. *sunt [l] עָוָה [m] חָקַק †& vxorem ‡& filiam ‡pueritia *in

CAP. XXXI. לא

: dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et

1 †וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

postea ,Midianitis de Israel filiorum vltionem Vlciscere

2 †נְקֹם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים אַחַר

:dicendo ,populum ad Moseh est locutus Et .tuos populos ad colligeris

3 תֵּאָסֵף אֶל־עַמֶּיךָ׃ †וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם לֵאמֹר

dandum ad† ,Midian super*sint & ,militiam‡ad viri vobiscũ ex vos Accingite

הֵחָלְצוּ מֵאִתְּכֶם אֲנָשִׁים לַצָּבָא וְיִהְיוּ עַל־מִדְיָן לָתֵת

,extensioni mille ,extensioni‡ Mille . Midian in DOMINI vltionem

4 נִקְמַת־יְהוָה בְּמִדְיָן׃ †אֶלֶף לַמַּטֶּה אֶלֶף [a]לַמַּטֶּה

.exercitum*ad mittetis Israel extensionibus‡ omnibus

לְכֹל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלְחוּ לַצָּבָא׃

duodecim ,extensionem ad†mille Israel millibus ex sunt traditi Et

5 †וַיִּמָּסְרוּ מֵאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֶלֶף לַמַּטֶּה שְׁנֵים־עָשָׂר

extensioni‡mille Moseh eos misit Et .exercitus‡accincti millia

6 אֶלֶף חֲלוּצֵי צָבָא׃ †וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה אֶלֶף לַמַּטֶּה

:exercitum†ad sacerdotis Elhazar filium Pinechas & eos ,exercitum*ad

לַצָּבָא אֹתָם וְאֶת־פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן לַצָּבָא

. eius manu in onationis tubæ & ,sanctitatis vasa &

[b]וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ וַחֲצֹצְרוֹת [c]הַתְּרוּעָה בְּיָדוֹ׃

DOMINVS præcepit quemadmodũ ,Midian super militauerunt Et

7 †וַיִּצְבְּאוּ עַל־מִדְיָן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־

Midian reges Et . masculum omnem occiderunt & :Moseh

8 מֹשֶׁה וַיַּהַרְגוּ כָּל־זָכָר׃ †וְאֶת־מַלְכֵי מִדְיָן

, Sur & ,Rechem & ,Eui ,eorum occisis super occiderunt

הָרְגוּ עַל־חַלְלֵיהֶם אֶת־אֱוִי וְאֶת־רֶקֶם וְאֶת־צוּר

filium Bilham & ;Midian reges quinque ,Rebah & ,Chur &

וְאֶת־חוּר וְאֶת־רֶבַע חֲמֵשֶׁת מַלְכֵי מִדְיָן וְאֵת בִּלְעָם בֶּן־

. gladio in occiderunt Behor

בְּעוֹר הָרְגוּ בֶּחָרֶב׃

,eorum pubem* & ,Midian vxores Israel filij captiuauerunt‡Et

9 †[d]וַיִּשְׁבּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־נְשֵׁי מִדְיָן וְאֶת־[e]טַפָּם

omnem & ;eorum acquisitionem omnem‡& , eorum animal omne† &

וְאֵת כָּל־בְּהֶמְתָּם וְאֶת־כָּל־[f]מִקְנֵהֶם וְאֶת־כָּל־

,suis habitationibus in‡eorum vrbes omnes Et .sunt prędati eorũ virtutem

10 חֵילָם בָּזָזוּ׃ †וְאֵת כָּל־עָרֵיהֶם [g]בְּמוֹשְׁבֹתָם

.igne in combusserunt ,eorum arces* omnes &

וְאֵת כָּל־טִירֹתָם שָׂרְפוּ בָּאֵשׁ׃

congregabis te Accingant se ‡pugnam, *contra †vt dent ‡de singulis tribubus, de [a] נָטָה ‡tribubus *pugnam. †per tribum, ‡ad pugnam. ‡de tribu *pugnam, †pugnam: taratantaræ erant [b] כָּלָה [c] רוּעַ pugnauerũt contra cum ‡duxerunt captiuas *paruulos [d] שָׁבָה [e] טָפַף †omnia animalia ‡omnes pecudes [f] קָנָה ‡substãtiam ‖cum [g] יָשַׁב *ædes

vnam portio nem hominibus, bobus, pecudibus

è apprehensum vnum capies Israel filiorum dimidio è Et

30 וּמִמַּחֲצִת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל תִּקַּח אֶחָד אָחֻז מִן־

,pecore è & , asinis ex , boue ex , homine ex , quinquaginta

הַחֲמִשִּׁים מִן־הָאָדָם מִן־הַבָּקָר מִן־הַחֲמֹרִים וּמִן־הַצֹּאן

custodiam custodientibus Leuitis eos dabis & : animali omni ex

מִכָּל־הַבְּהֵמָה וְנָתַתָּה אֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת

,sacerdos Elhazar & , Mosch fecit Et . DOMINI tabernaculi

31 מִשְׁכַּן יְהוָה׃ וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן עָשָׂה

.Mosch DOMINVS præcepit quemadmodum

כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

præda bellator, pecudes,

populus sunt prædati quam , prædæ residuum , captura fuit Et

32 וַיְהִי הַמַּלְקוֹחַ יֶתֶר הַבָּז אֲשֶׁר בָּזְזוּ עַם בָּז הָיָה

quinque & , millia septuaginta & , millia sexcenta , pecus , exercitus

הַצָּבָא צֹאן שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וְשִׁבְעִים אֶלֶף וַחֲמֵשֶׁת

.millia septuaginta & duo , boues Et .millia

33 אֲלָפִים׃ וּבָקָר שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים אֶלֶף׃

.millia sexaginta & , vnus , asini Et

34 וַחֲמֹרִים אֶחָד וְשִׁשִּׁים אֶלֶף׃

animæ hominum

coitum cognouerunt non quæ , mulieribus è hominis anima Et

35 וְנֶפֶשׁ אָדָם מִן־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ מִשְׁכַּב

.millia triginta & duæ , anima omnis , masculi

זָכָר כָּל־נֶפֶשׁ שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף׃

omnes animæ eorũ qui egressi sunt ad pugnam,

pecudũ numerus , exercitum in egredientiũ portionis dimidium fuit Et

36 וַתְּהִי הַמֶּחֱצָה חֵלֶק הַיֹּצְאִים בַּצָּבָא מִסְפַּר הַצֹּאן

.quingentæ & , millia septem & , millia triginta & , millia trecenta

שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְשִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

pro pecudibus

, quinque , sexcentæ , pecore è DOMINO census fuit Et

37 וַיְהִי הַמֶּכֶס לַיהוָה מִן־הַצֹּאן שֵׁשׁ מֵאוֹת חָמֵשׁ

כֶּבֶשׂ

eorum census Et .millia triginta & sex , boues Et .septuaginta &

38 וְשִׁבְעִים׃ וְהַבָּקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף וּמִכְסָם

שָׁנָה

.millia triginta , asini Et .septuaginta & duo , DOMINO

39 לַיהוָה שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים׃ וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אֶלֶף

.sexaginta & vnus , DOMINO eorum census Et , quingenti &

וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וּמִכְסָם לַיהוָה אֶחָד וְשִׁשִּׁים׃

hominum

, DOMINO eorum census & : millia sedecim hominis animæ Et

40 וְנֶפֶשׁ אָדָם שִׁשָּׁה עָשָׂר אָלֶף וּמִכְסָם לַיהוָה

oblationis

elevationis censum Mosch dedit Et . animæ triginta & duæ

41 שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים נָפֶשׁ׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־מֶכֶס תְּרוּמַת נָתַן

DOMINVS præcepit quemadmodum , sacerdoti Elhazar DOMINI

יְהוָה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה

dimidiauit quod , Israel filiorum dimidio è Et .Mosch

42 אֶת־מֹשֶׁה׃ וּמִמַּחֲצִית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חָצָה

qui pugnaue rant. congregationis pecudibus

cætus dimidium fuit Et . militantibus viris à Mosch

43 מֹשֶׁה מִן־הָאֲנָשִׁים הַצֹּבְאִים׃ וַתְּהִי מֶחֱצַת הָעֵדָה

millia septem , millia triginta & , millia trecenta , pecore è

מִן־הַצֹּאן שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף שִׁבְעַת אֲלָפִים

מֵאָה

.millia triginta & sex , boues Et .quingenta &

44 וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃ וּבָקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף׃

.quingenti & , millia triginta , asini Et

45 וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

hominum

.millia sedecim hominis animæ Et

46 וְנֶפֶשׁ אָדָם שִׁשָּׁה עָשָׂר אָלֶף׃

tulit portionem vnam hominibus, iumentis,

è vnum detentum Israel filiorum dimidio è Mosch cepit Et

47 וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִמַּחֲצִת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הָאָחֻז אֶחָד מִן־

custodientibus Leuitis ea dedit & ; animali ex & , homine ex quinquaginta

הַחֲמִשִּׁים מִן־הָאָדָם וּמִן־הַבְּהֵמָה וַיִּתֵּן אֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי

DOMINVS præcepit quemadmodum , DOMINI tabernaculi custodia

מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה

præfecti, erant pugnæ, tribuni & cẽturiones.

qui , visitati Mosch ad accesserunt Et .Mosch

48 אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיִּקְרְבוּ אֶל־מֹשֶׁה הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר

centenorum principes & , millium principes , exercitus milibus in

לְאַלְפֵי הַצָּבָא שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת׃

summam

virorum caput tulerunt tui Serui : Mosch ad dixerunt Et

49 וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה עֲבָדֶיךָ נָשְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ אַנְשֵׁי

bellatorum erant defuit ex ea quisquam. obtulimus oblationem vnusquisque aureum, armillam, ornamentũ manus, annulũ, inaurem,

vir eo ex est desideratus non & : nostra manu in : qui belli

הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיָדֵנוּ וְלֹא־נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ׃

quod vir DOMINI appropinquantem fecimus appropinquare Et

50 וַנַּקְרֵב אֶת־קָרְבַּן יְהוָה אִישׁ אֲשֶׁר

vulnæ formã & , tornatile infixorii, brachiale & , periscelidem , auri vas , inuenit

מָצָא כְלִי־זָהָב אֶצְעָדָה וְצָמִיד טַבַּעַת עָגִיל וְכוּמָז

Mosch cepit Et . DOMINI faciem ad nostras animas super expiandũ ad

51 לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה כַּלָּה עָצַר

coram Domino. tulit oblationis

operis vas omne , eis cum ab aurum sacerdos Elhazar &

וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת־הַזָּהָב מֵאִתָּם כֹּל כְּלִי מַעֲשֶׂה׃

DOMINO obtulerunt quod , eleuationis aurum omne fuit Et

52 וַיְהִי כָּל־זְהַב הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵרִימוּ לַיהוָה רוּם

homine in , capturam omnem & , spolium omne ceperunt Et

11 וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־הַשָּׁלָל וְאֵת כָּל־הַמַּלְקוֹחַ בָּאָדָם

, sacerdotem Elhazar ad & , Mosch ad adduxerunt Et . animali in &

12 וּבַבְּהֵמָה׃ וַיָּבִאוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן

& , capturam & , captiuitatem , Israel filiorũ cætum ad &

וְאֶל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשְּׁבִי וְאֶת־הַמַּלְקוֹחַ וְאֶת־

super quæ Moab campestria ad , castrametationem ad spolium

הַשָּׁלָל אֶל־הַמַּחֲנֶה אֶל־עַרְבֹת מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־

.Ierecho Iarden

יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃

cœtus prælati omnes & , sacerdos Elhazar & , Mosch sunt egressi Et

13 וַיֵּצְאוּ מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְכָל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה

. castrametationem extra ad , eorum occursum in

לִקְרָאתָם אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃

principes & , millium principes , virtutis visitatos super Mosch ira ferbuit Et

14 וַיִּקְצֹף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי הֶחָיִל שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי

.belli exercitu de venientes , centenorum

הַמֵּאוֹת הַבָּאִים מִצְּבָא הַמִּלְחָמָה׃

perforatam omne viuificastis Nonne : Mosch eos ad dixit Et

15 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה הַחִיִּיתֶם כָּל־נְקֵבָה׃

dandum ad , Bilham verbo in Israel filiis fuerunt ecce Ipsæ

16 הֵן הֵנָּה הָיוּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בִּדְבַר בִּלְעָם לִמְסָר־

plaga fuit & , Pehor verbo super DOMINVM in præuaricationem

מַעַל בַּיהוָה עַל־דְּבַר־פְּעוֹר וַתְּהִי הַמַּגֵּפָה

pube in masculum omnem occidite nunc Et . DOMINI cætu in

17 בַּעֲדַת יְהוָה׃ וְעַתָּה הִרְגוּ כָל־זָכָר בַּטָּף

. occidite masculi concubitum ad virũ cognoscentẽ mulierem omnẽ &

וְכָל־אִשָּׁה יֹדַעַת אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר הֲרֹגוּ׃

concubitum cognouerunt non quæ mulieribus in pubem omnem Et

18 וְכֹל הַטַּף בַּנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ מִשְׁכַּב

castrametatione extra ab castrametamini vos Et . vobis viuificate , masculi

19 זָכָר הַחֲיוּ לָכֶם׃ וְאַתֶּם חֲנוּ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה

vos purificabitis , occisum in tãgẽtis & , animã occidẽs omnis : diebus septem

שִׁבְעַת יָמִים כֹּל הֹרֵג נֶפֶשׁ וְכֹל נֹגֵעַ בֶּחָלָל תִּתְחַטְּאוּ

. vestra captiuitas & vos , septima die in & , tertia die in

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אַתֶּם וּשְׁבִיכֶם׃

caprarum opus omne & , pellis vas omne & , vestimentũ omne Et

20 וְכָל־בֶּגֶד וְכָל־כְּלִי־עוֹר וְכָל־מַעֲשֵׂה עִזִּים

. purificabitis ligni vas omne &

וְכָל־כְּלִי־עֵץ תִּתְחַטָּאוּ׃

: bellum ad venientes , exercitus viros ad sacerdos Elhazar dixit Et

21 וַיֹּאמֶר אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶל־אַנְשֵׁי הַצָּבָא הַבָּאִים לַמִּלְחָמָה

: Mosch DOMINVS præcepit quod legis statutum Hoc

זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

, æs , argentum & , aurum Veruntamen

22 אַךְ אֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכָּסֶף אֶת־הַנְּחֹשֶׁת אֶת־

: plumbum & , stannum , ferrum

הַבַּרְזֶל אֶת־הַבְּדִיל וְאֶת־הָעֹפָרֶת׃

igne in faciatis transire , ignem in ingredietur quod verbum Omne

23 כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר־יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ

quod omne & : purificabitur separationis aquis in Veruntamen , mundabitur &

וְטָהֵר אַךְ בְּמֵי נִדָּה יִתְחַטָּא וְכֹל אֲשֶׁר

. aquis in faciatis transire , ignem in ingredietur non

לֹא־יָבֹא בָּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בַמָּיִם׃

eritis mundi & , septima die in vestra vestimenta lauabitis Et

24 וְכִבַּסְתֶּם בִּגְדֵיכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וּטְהַרְתֶּם

. castrametationem ad intrabitis postea &

וְאַחַר תָּבֹאוּ אֶל־הַמַּחֲנֶה׃

: dicendo , Mosch ad DOMINVS dixit Et

25 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

, tu , animali in & , homine in , captiuitatem capturæ caput Tolle

26 שָׂא אֵת רֹאשׁ מַלְקוֹחַ הַשְּׁבִי בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה אַתָּה

. cœtus patrum capita & , sacerdos Elhazar &

וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְרָאשֵׁי אֲבוֹת הָעֵדָה׃

exeuntes bellum capessentes inter captiuitatem dimidiabis Et

27 וְחָצִיתָ אֶת־הַמַּלְקוֹחַ בֵּין תֹּפְשֵׂי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים

DOMINO censum facies leuare Et . cætum omnẽ inter & , exercitũ ad

לַצָּבָא וּבֵין כָּל־הָעֵדָה׃ וַהֲרֵמֹתָ מֶכֶס לַיהוָה

animam vnam , exercitum ad egredientibus belli viris à

28 מֵאֵת אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים לַצָּבָא אֶחָד נֶפֶשׁ

è & , asinis ex & , boue è & , homine ex : quingentis è

מֵחֲמֵשׁ הַמֵּאוֹת מִן־הָאָדָם וּמִן־הַבָּקָר וּמִן־הַחֲמֹרִים וּמִן־

sacerdoti Elhazar dabis & ; capietis eorum medio de Et . pecore

29 הַצֹּאן׃ מִמַּחֲצִיתָם תִּקָּחוּ וְנָתַתָּה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן

. DOMINI eleuationem

תְּרוּמַת יְהוָה׃

tulerunt omnia spolia, prædam, tam de hominib quàm de animalibus.

congregationem

עַד שָׁבָה

spolia castra, erant iuxta principes cõgregationis castra.

Iratus est aduersus præfectos exercitus, tribunos, & centuriones qui venierant de pugna

שׁוֹר מֵאָה

בוא

reseruastis fœminam?

חָיָה

propter verbum vt darent in re congregatione paruulis;

טַפְּ

omnes paruulas inter mulieres reseruate manete extra castra

חָנָה

qui occidit qui tetigerit

אֵת

instrumentum pelliceũ, è pilis caprarum

כְּלִי

instrumentũ ligneum pugnæ, qui iuerant est

חֻקַּת יָרָה

per ignem, in aqua expiationis

נִדָּה

per aquam. castra.

בוא

Cape summa prædæ & tã de hominibus, quàm de animalib

נָשָׂא

שְׁבָה

duces cõgregationis.

יָצַר

prædam bellatores, egressi sunt

חָצָה

pugnam, cõgregatione. separari

רוּם

bellatoribus egressi sunt pugnam, hominibus, bobus,

מֵאָה

pecudibus. dabitis

לָקַח

oblationem

,principibus è secli quinquaginta &,septingenti , milliasedecim
ששה עשר אלף שבע־מאות וחמשים שקל [h] מאת [i] שרי
sunt prædati exercitus Viri .centenorum principibus à & ,millium
53 האלפים ומאת שרי המאות׃ † אנשי הצבא בזזו
sacerdos Elhazar & Moseh accepit Et sibi vir
54 איש לו׃ †[k] ויקח משה ואלעזר הכהן את־
in illud introduxerunt & ;centenorū & ,millium principibus à aurum
הזהב מאת שרי האלפים והמאות ויבאו אתו אל־
.DOMINI facies ad Israel filiis memoriam conuentus tentorium
אהל מועד זכרון לבני־ישראל לפני יהוה׃

h מאה שור tribunis, cēturionib⁹. bellatores vnusquisq; k לקח tribunis, & centurionib⁹ tabernaculū ecclesiæ in coram Dño.

CAP. XXXII. לב

.valde fortis ,Ghad filiis & , Reuben filiis erat multa acquisitio Et
1 † ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני־גד עצום מאד
locus ecce & ,Ghilhad terram & , Iahazer terram viderunt &
[a] ויראו את־ארץ יעזר ואת־ארץ גלעד והנה המקום
dixerunt & ,Reuben filij & ,Ghad filij venerunt Et .acquisitionis locus‖
2 מקום מקנה׃ †[b] ויבאו בני־גד ובני ראובן ויאמרו
: dicendo ,cœtus prælatos ad & ,sacerdotem Elhazar ad & , Moseh ad
אל־משה ואל־אלעזר הכהן ואל־נשיאי העדה לאמר׃
,Elhaleh & ,Chesbō & ,Nimrah & ,Iahazer & Dibō & ,Hatharoth
3 † עטרות ודיבן ויעזר ונמרה וחשבון ואלעלה
DOMINVS percussit quam Terra .Behon & ,Nebo & ,Sebā &
4 ושבם ונבו ובען׃ † הארץ אשר [c] הכה יהוה
.acquisitio tuis seruis & ; ipsa acquisitionis terra ,Israel cœtus facies ad
לפני [d] עדת ישראל ארץ מקנה הוא ולעבדיך מקנה׃
detur , tuis oculis in gratiam inuenimus Si : dixerunt Et
5 † ויאמרו אם־מצאנו [e] חן בעיניך יתן את־
nos facias transire ne : possessionem in tuis seruis hæc terra
הארץ הזאת לעבדיך לאחזה אל־תעברנו את־
: Reuben filios ad & , Ghad filios ad Moseh dixit Et .Iarden
6 הירדן׃ † ויאמר משה לבני־גד ולבני ראובן
? hîc sedebitis vos & , bellum ad ingredientur vestri fratres Nū
האחיכם יבאו למלחמה ואתם [f] תשבו פה׃
ad transeundo à , Israel filiorum cor frangetis quid ad Et
7 † ולמה [g] תנואון את־לב בני ישראל מעבר אל־
, vestri patres fecerunt Sic ?DOMINVS eis dedit quam terram
8 הארץ אשר־נתן להם יהוה׃ † [h] כה עשו אבתיכם
.terram videndum ad Barneah Cades de eos me mittendo in
בשלחי אתם מקדש ברנע לראות את־הארץ׃
fregerunt & ,terram viderunt & , Botri torrentem ad vsq; ascēderunt Et
9 †[i] ויעלו עד־נחל אשכול ויראו את־הארץ ויניאו
, eis dedit quam , terram ad veniendū non ad , Israel filiorum cor
את־לב בני ישראל לבלתי־בא אל־הארץ אשר־נתן להם
,iurauit & ; illa die in DOMINI nasus est iratus Et .DOMINVS
10 יהוה׃ †[k] ויחר־אף יהוה ביום ההוא וישבע
Aegypto ex ascendentes homines viderint Si : dicendo
11 לאמר׃ † אם־[l] יראו האנשים [m] העלים ממצרים
iuraui quam humum , supra & , annorum viginti filio a
מבן עשרים שנה ומעלה את האדמה אשר נשבעתי
.me post† compleuerūt non quia :Iahacob &,Ischac ,Abraham
לאברהם ליצחק וליעקב כי לא־מלאו אחרי׃
,Nun filium Iehosuah &,Cenizæi Iephunneh filiū Caleb Præter
12 † בלתי כלב בן־יפנה הקנזי ויהושע בן־נון
nasus est iratus Et .DOMINVM post * compleuerunt quia
13 כי מלאו אחרי יהוה׃ †[n] ויחר־אף
vsque ,annis quadraginta deserto in eos fecit vagari &,Israel in DOMINI
יהוה בישראל [o] וינעם במדבר ארבעים שנה עד־
.DOMINI oculis in malum faciens generatio omnis consumi
תם כל־הדור העשה [p] הרע בעיני יהוה׃
hominum multiplicatio vestris patribus pro surrexistis ecce Et
14 † והנה [q] קמתם תחת אבתיכם [r] תרבות אנשים
.Israel in Domini nasi iram super adhuc addendū ad , peccatorū
חטאים [s] לספות עוד על חרון אף־יהוה אל־ישראל׃
cum dimittendum ad adhuc addet &,eius posteriorib⁹ à fueritis auersi Cum
15 † כי תשובן מאחריו ויסף עוד להניחו
.hunc populum omnem corrumpetis &;deserto in
במדבר ושחתם לכל־העם הזה׃
nostræ acquisitioni ædificabim⁹ pecoris Maceries: dixerūt &,eū ad accesserūt Et
16 †[t] ויגשו אליו ויאמרו גדרת צאן נבנה [v] למקננו
facies ad properantes accingemur nos Et .nostræ pubi † vrbes & ,hîc
17 פה וערים [x] לטפנו׃ † ואנחנו נחלץ [y] חשים לפני
.eorum locum ad eos introducamus si quo vsque , Israel filiorum
בני ישראל עד אשר אם־[z] הביאנם אל־מקומם
.terræ habitatorum faciebus à munitionis vrbib⁹ in nostra pubes sedebit &
וישב טפנו בערי המבצר מפני ישבי הארץ׃

pecudes multæ erant multæ. a ראה ‖erat pecuarius. b בוא principes cōgregationis; c נכה ante cōgregationem pecuaria est, sunt pecudes. d יעד e חנן manebitis f ישב vt remouetis ne transeant הניאו g נוא h עשה quādo misi vt viderent vallē Escol, remouerunt i עלה ne ingrederentur, k חרה furor qui ascēderūt l ראה m עלה terram † ire *ire furor n חרה donec cōsumeretur o נוע quæ fecerat p רוע q קום r רבה vt apponeretis furoris s יסף Si à tergo vt dimittat perdetis Caulas pecudum pecudibus nostris t נגש v קנה †paruulis nostris. accincti erimus armis festinantes ante filios x טפף donec y חוש z בוא manebūt paruuli nostri munitis propter habitatores

,Israel filios hæreditare vsque ,nostras domos ad reuertemur Non
18 † לא נשוב אל־בתינו עד התנחל בני ישראל
transitu à eis cū hęreditatē accipiemus nō Quia .suam hæreditatem virum
19 איש נחלתו׃ † כי לא ננחל אתם מעבר
,Iarden transitu à nos ad nostra hęreditas venit quia ; vltrà & , Iarden
לירדן והלאה כי באה נחלתנו אלינו מעבר הירדן
verbum feceritis Si : Moseh eos ad dixit Et .orientem ad
20 מזרחה׃ † ויאמר אליהם משה אם־[a] תעשון את־הדבר
.bellum ad DOMINI facies ad ‡ vos accinxeritis si ,hoc
הזה אם־תחלצו לפני יהוה למלחמה׃
vsque ,DOMINI facies ad Iarden† accinctus omnis vobis ‡ transierit Et
21 † ועבר לכם כל־חלוץ את־הירדן לפני יהוה עד
.suis faciebus à suos inimicos eum expellere
[b] הורישו את־איביו מפניו׃
eritis &,reuertemini posthac & DOMINI faciebus terra subiiciatur Et
22 † ונכבשה הארץ לפני יהוה ואחר [c] תשבו [d] והייתם
vobis hæc terra erit & ; Israel ab & ,DOMINO à innocentes
[e] נקים מיהוה ומישראל והיתה הארץ הזאת לכם
ecce ,ita feceritis non si Et .DOMINI facies ad possessionem in
23 לאחזה לפני יהוה׃ † ואם־לא [f] תעשון כן הנה
.vos inueniet quod vestrum peccatū ,scitote & : DOMINO peccastis
חטאתם ליהוה [g] ודעו חטאתכם אשר תמצא אתכם׃
: vestro pecori maceries & , vestræ pubi ciuitates vobis Aedificate
24 †[h] בנו־לכם ערים לטפכם וגדרת [i] לצנאכם
filij & , Ghad filij dixit Et .facietis vestro ore ex egrediens &
25 והיצא מפיכם תעשו׃ † ויאמר בני־גד ובני
me DOMINVS quēadmodū, faciēt tui Serui: dicēdo, Moseh ad Reuben
ראובן אל־משה לאמר עבדיך יעשו כאשר אדני
omnia & , nostra acquisitio ,nostræ vxores ,nostri Paruuli .præcipit
26 מצוה׃ †[i] טפנו נשינו מקננו וכל־
.Ghilhad vrbibus in ibi erunt nostra animalia
בהמתנו יהיו־שם בערי הגלעד׃
DOMINI facies ad exercitus accinctus omnis transibunt tui serui Et
27 † ועבדיך יעברו כל־חלוץ צבא לפני יהוה
.loquens meus DOMINVS quemadmodum , bellum ad
למלחמה כאשר אדני דבר׃
filio Iehosuah & sacerdoti Elhazar , Moseh eis ‡ præcepit Et
28 † ויצו להם משה את אלעזר הכהן ואת יהושע בן־
.Israel filiis extensionum patrum capitibus & ,Nun
נון ואת־ראשי אבות [k] המטות לבני ישראל׃
Reuben filij & Ghad filij transierint Si : eos ad Moseh dixit Et
29 † ויאמר משה אלהם אם־יעברו בני־גד ובני־ראובן
, DOMINI facies ad bellum ad accinctus omnis , Iarden vobiscum
אתכם את־הירדן כל־חלוץ למלחמה לפני יהוה
terram eis dabitis & , vestras facies ad terra fuerit subiecta &
ונכבשה הארץ לפניכם ונתתם להם את־ארץ
,vobiscum‡ accincti transierint non si Et .possessionem in Ghilhad
30 הגלעד לאחזה׃ † ואם־לא יעברו חלוצים אתכם
filij responderunt Et .Chenahan terra in vestri medio in possidebūt &
31 ונאחזו בתככם בארץ כנען׃ †[l] ויענו בני־
ad DOMINVS est locutus Que :dicendo ,Reuben filij &,Ghad
גד ובני ראובן לאמר את אשר דבר יהוה אל־
facies ad ‡ accincti transibimus Nos .faciemus sic ,tuos seruos
32 עבדיך כן נעשה׃ † נחנו נעבר חלוצים לפני
transitu à nostræ hęreditatis possessio‖ nobiscū & ,Chenahan terrā DOMINI
יהוה ארץ כנען [m] ואתנו אחזת נחלתנו מעבר
,Reuben filiis & ,Ghad filiis Moseh eis dedit Et .Iarden
33 לירדן׃ † ויתן להם משה לבני־גד ולבני ראובן
regis Sichon regnum Ioseph filij Menasseh tribui dimidiæ &
ולחצי שבט מנשה בן־יוסף את־ממלכת סיחן מלך
, suis vrbibus † terram , Basan regis Hogh regnum & , Emoræi
האמרי ואת־ממלכת עוג מלך הבשן הארץ לעריה
filij ædificauerunt Et .circumquaque terræ vrbes ,terminis cum
34 בגבלת ערי הארץ סביב׃ †[n] ויבנו בני־
: Haroer & , Hatharoth & , Dibon Ghad
גד את־דיבן ואת־עטרת ואת ערער׃
.Ioghbehah & ,Iahezer & , Sophan ,Hathroth Et
35 † ואת־עטרת שופן ואת־יעזר ויגבהה׃
,munitionis vrbes ,Haran domum & Nimrah domum Et
36 † ואת־בית נמרה ואת־בית הרן ערי מבצר
,Chesbon ædificauerunt Reuben filij Et .pecoris maceries &
37 וגדרת צאן׃ † ובני ראובן בנו את־חשבון
& , Nebo Et .Chiriathaim & Elhaleh &
38 ואת־אלעלא ואת קריתים׃ † ואת־נבו ואת־
nominibus in vocauerūt & :Sibmah & ,nomine versas Mehon Bahal
בעל מעון [o] מוסבת שם ואת־שבמה ויקראו בשמות

donec capiāt hæreditatem filij Israel, singulus in hæreditate sua. trans nobis trans. a עשה ‡armis ante Dominum ‡ex †armis ante Dominum donec expellat facie sua. b ירש coram Dño c שוב d היה e קנה coram Dño. f עשה g ידע pro paruulis vestris, caulas pecudibus vestris, h בנה i צון quod egressum est facite. dixerunt pecora nostra, i טפף omnes accincti armis ad pugnam corā Domino loquitur. ‡super principibus tribuum filiorum k נטה omnes accincti armis ante Dominum, coram vobis, ‡armis possessionem habebunt l ענה Sicut ‡armis corā Domino in ‖erit trans m את †cum per circuitū. n בנה Bethnimrah & Betharan munitas, caulas pecuarias. versis nominibus, o סבב

.Rissah in sunt castrametati &, Libnah è sunt profecti Et
21 ויסעו מלבנה ויחנו ברסה׃
.Chehelath in sunt castrametati &, Rissah è sunt profecti Et
22 ויסעו מרסה ויחנו בקהלתה׃
.Sepher monte in sunt castrametati &, Chehelath è sunt profecti Et
23 ויסעו מקהלתה ויחנו בהר־שפר׃
.Charadah in sunt castrametati &, Sepher monte è sunt profecti Et
24 ויסעו מהר־שפר ויחנו בחרדה׃
.Macheloth in sunt castrametati &, Charadah è sunt profecti Et
25 ויסעו מחרדה ויחנו במקהלת׃
.Tachath in sunt castrametati &, Macheloth è sunt profecti Et
26 ויסעו ממקהלת ויחנו בתחת׃
.Tarach in sunt castrametati &, Tachath è sunt profecti Et
27 ויסעו מתחת ויחנו בתרח׃
.Mithcah in sunt castrametati &, Tarach è sunt profecti Et
28 ויסעו מתרח ויחנו במתקה׃
.Chasmonah in sunt castrametati &, Mithcah è sunt profecti Et
29 ויסעו ממתקה ויחנו[k] בחשמנה׃ — חנה [k]
.Moseroth in sunt castrametati &, Chasmonah è sunt profecti Et
30 ויסעו מחשמנה ויחנו במסרות׃ — נסע [l]
.Iaachan Bene[l] in sunt castrametati &, Moseroth è sunt profecti Et — [l] filiis Iaachan.
31 ויסעו ממסרות ויחנו בבני יעקן׃
.Ghidghad Chor in sunt castrametati &, Beneiaachā è sunt profecti Et
32 ויסעו מבני יעקן ויחנו בחר הגדגד׃
.Iothbathah in sunt castrametati &, Ghidghad Chor è sunt profecti Et
33 ויסעו מחר הגדגד ויחנו ביטבתה׃
.Habronah in sunt castrametati &, Iothbatha ex sunt profecti Et
34 ויסעו מיטבתה ויחנו בעברנה׃
.Hesionghaber in sunt castrametati &, Habronah ex sunt profecti Et
35 ויסעו מעברנה ויחנו בעצין גבר׃
ipsa, Sin deserto in sunt castrametati &, Hesionghaber ex sunt profecti Et — quod est
36 ויסעו מעצין גבר ויחנו במדבר־צן הוא
Hor in sunt castrametati &, Cades è sunt profecti Et .Cades
קדש׃ 37 ויסעו מקדש ויחנו בהר
.Edom terræ extremo in, monte
ההר בקצה ארץ אדום׃
.DOMINI os super montem Hor ad sacerdos Aharon ascendit Et — iuxta sermonem
38 ויעל[m] אהרן הכהן אל־הר ההר על־פי יהוה — עלה [m]
terra è Israel filios egrediendo quadragesimo anno in, ibi est mortuus & — quo egressi sunt filij
וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני־ישראל מארץ — מות יצא [n]
filius Aharon Et .mensis vna in quinto mense in, Aegypti — erat vir
מצרים בחדש החמישי באחד לחדש׃ 39 ואהרן בן־
.monte Hor in ipsum moriendo in, annorū centum &, viginti &, triū — quando mortuus est
שלש ועשרים ומאת שנה במתו בהר ההר׃ — מאה [p]
meridie in habitans ipse & Harad rex Chenahanæus audiuit Et — quihabitabat quando venerunt filij
40 וישמע הכנעני מלך ערד והוא־ישב בנגב
.Israel filios veniendo in, Chenahan terra in — בוא [q]
בארץ כנען בבא בני ישראל׃
.Salmonah in sunt castrametati &, monte Hor de sunt profecti Et
41 ויסעו מהר ההר ויחנו בצלמנה׃
.Punon in sunt castrametati &, Salmonah è sunt profecti Et
42 ויסעו מצלמנה ויחנו בפונן׃
.Oboth in sunt castrametati &, Punon è sunt profecti Et
43 ויסעו מפונן ויחנו באבת׃
hahabarim Hijē[r] in sunt castrametati &, Oboth ex sunt profecti Et — tumulis transituum
44 ויסעו מאבת ויחנו בעיי העברים — עיה
sunt castrametati &, Hijm* ex sunt profecti Et .Moab termino in — *tumulis.
בגבול מואב׃ 45 ויסעו מעיים ויחנו
sunt castrametati &, Ghad Dibon è sunt profecti Et .Ghad Dibon in
בדיבן גד׃ 46 ויסעו מדיבן גד ויחנו
, Diblathaimah Halmō ex sunt profecti Et .Diblathaimah Halmon in
בעלמן דבלתימה׃ 47 ויסעו מעלמן דבלתימה
.Nebo facies ad Habarim montibus in sunt castrametati & — ante
ויחנו בהרי העברים לפני נבו׃ — פנה
cāpestribus in sunt castrametati &, Habarim mōtibus è sunt profecti Et
48 ויסעו מהרי העברים ויחנו בערבת
Beth a Iarden super sunt castrametati Et .Ierecho Iarden super Moab — iuxta *domo desolationum iuxta ‡planiciem
מואב על ירדן ירחו׃ 49 ויחנו על־הירדן מבית
.Moab campestribus in, Sittim Abel ad‡ iesimoth
הישמת עד אבל השטים בערבת מואב׃
super, Moab campestribus in Moseh ad DOMINVS est locutus Et — iuxta
50 וידבר יהוה אל־משה בערבת מואב על־
dices &, Israel filios ad Loquere :dicendo, Ierecho Iarden
ירדן ירחו לאמר׃ 51 דבר אל־בני ישראל ואמרת
.Chenahan terram ad Iarden transeuntes vos Cum: eos ad — transiceritis
אלהם כי אתם עברים את־הירדן אל־ארץ כנען׃

, Machir filij iuerunt Et .ædificauerunt quas vrbium nomina — perrexerunt
את־שמות הערים אשר בנו׃ 39 וילכו בני מכיר
Emoræum expulit & ; eam ceperunt &, Ghilhad in Menasseh filij — expulerunt
בן־מנשה גלעדה וילכדה ויורש את־האמרי — ירש [r]
filio Machir Ghilhad Moseh dedit Et .ea in qui[b] erat
אשר־בה׃ 40 ויתן משה את־הגלעד למכיר בן־
, iuit Menasseh filius Iair Et .ea in habitauit &, Menasseh — perrexit
מנשה וישב בה׃ 41 ויאיר בן־מנשה הלך — ישב [s]
Iair Chauoth[t] eas vocauit &, eorum villas accepit & — villas
וילכד את־חותיהם ויקרא אתהן חות יאיר׃ — חוה [t]
ei vocauit &: eius filias & Chenath cepit &, iuit Nobach Et — perrexit villas eam secundū nomen suum.
42 ונבח הלך וילכד את־קנת ואת־בנתיה ויקרא לה
.suo nomine in Nobach
נבח בשמו׃

CAP. XXXIII. לג

terra è sunt egressi qui Israel filiorum profectiones[u] Istæ — [u] sunt
1 אלה מסעי בני־ישראל אשר יצאו מארץ — נסע
.Aharon &, Moseh manu in, suos exercitus ad Aegypti — per manum per iuxta sermonem
מצרים לצבאתם ביד־משה ואהרן׃
super eorum profectiones ad eorum exitus Moseh scripsit Et
2 ויכתב משה את־מוצאיהם[x] למסעיהם על־ — יצא [x]
.eorum exitus ad, eorum profectiones istæ Et .DOMINI os — sunt per
פי יהוה ואלה מסעיהם למוצאיהם׃
die decima quinta in primo mense in Rahameses è sunt profecti Et
3 ויסעו מרעמסס בחדש הראשון בחמשה עשר יום
manu in Israel filij sunt egressi Pesach crastino à, primi mensis — in
לחדש הראשון ממחרת הפסח יצאו בני־ישראל ביד
sepelientes Aegyptij Et .Aegyptiorum omnium oculis in, excelsa — sepeliebant
רמה לעיני כל־מצרים׃ 4 ומצרים מקברים
.primogenitum omnem, eis in DOMINVS percusserat quos — ex
את אשר הכה יהוה בהם כל־בכור — נכה
.iudicia DOMINVS fecit eorum diis in &
ובאלהיהם עשה יהוה שפטים׃
.Succoth in sunt castrametati & Rahameses è Israel filij sunt profecti Et — [y] umbraculis.
5 ויסעו בני־ישראל מרעמסס ויחנו בסכת׃ — נסע
extremo in quæ, Ethā in sunt castrametati &, Succoth de sunt profecti Et — חנה
6 ויסעו מסכת ויחנו באתם אשר בקצה
Pihachiroth super est reuersus &, Ethā de sunt profecti Et .deserti — סבב — est redeundo iuxta
המדבר׃ 7 ויסעו מאתם וישב על־פי החירת
Migdol aspectū ad sunt castrametati &, Bahalsephon facies super quæ — שוב
אשר על־פני בעל צפון ויחנו לפני מגדל׃
:desertum in maris medio in transierūt &, Achiroth faciebus de sunt profecti Et — est ante Penehachiroth, per medium per desertum
8 ויסעו מפני החירת ויעברו בתוך־הים המדברה
sunt castrametati &, Etham deserto in dierum trium viā ambulauerunt &
וילכו דרך שלשת ימים במדבר אתם ויחנו
.Elim in venerunt &, Marah de sunt profecti Et .Marah in — erant fontes
במרה׃ 9 ויסעו ממרה ויבאו אילמה
, palmæ septuaginta &, aquarum oculi duodecim, Elim in Et
ובאילם שתים עשרה עינת מים ושבעים תמרים — שנה
.ibi sunt castrametati &
ויחנו־שם׃
.Suph mare super sunt castrametati &, Elim ex sunt profecti Et — iuxta
10 ויסעו מאילם ויחנו על־ים־סוף׃
.Sin deserto in sunt castrametati &, Suph mari è sunt profecti Et
11 ויסעו מים־סוף ויחנו במדבר־סין׃
.Dophcah in sunt castrametati &, Sin deserto è sunt profecti Et
12 ויסעו ממדבר־סין ויחנו בדפקה׃
.Alus in sunt castrametati &, Dophcah è sunt profecti Et
13 ויסעו מדפקה ויחנו באלוש׃
non Et. Rephidim in sunt castrametati &, Alus ex sunt profecti Et
14 ויסעו מאלוש ויחנו ברפידם ולא־
.bibendum ad populo aqua ibi erat
היה שם מים לעם לשתות׃ — שתה
.Sinai deserto in sunt castrametati &, Rephidim è sunt profecti Et
15 ויסעו מרפידם ויחנו במדבר סיני׃
Hatthaauah Chibroth in sūt castrametati &, Sinai deserto è sunt pfecti Et — sepulcris concupiscentiæ
16 ויסעו ממדבר סיני ויחנו בקברת התאוה׃
.Chaseroth in sunt castrametati &, Hatthaauah Chibroth è sunt pfecti Et — *Atriis.
17 ויסעו מקברת התאוה ויחנו בחצרת׃
.Rithmah in sunt castrametati &, Chaseroth è sunt profecti Et
18 ויסעו מחצרת ויחנו ברתמה׃
.Peres Rimmon in sunt castrametati &, Rithmah è sunt profecti Et
19 ויסעו מרתמה ויחנו ברמן פרץ׃
Libnah in sunt castrametati &, Peres Rimmō è sunt profecti Et
20 ויסעו מרמן פרץ ויחנו בלבנה׃

.suam hęreditatem acceperunt, Menasseh tribus dimidia &: suorū patrū

אֲבֹתָם וַחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה לָקְחוּ נַחֲלָתָם׃

tribus, & media tribus — suam hęreditatem acceperunt, extensionis dimidium & extensiones Duę

15 שְׁנֵי הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה לָקְחוּ נַחֲלָתָם

trans — .ortum ad orientem ad Ierecho Iarden trāsitu à

מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ קֵדְמָה מִזְרָחָה׃

:dicendo ,Mosch ad DOMINVS est locutus Et

16 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

†sunt diuident — : terram vobis hęreditabunt qui , virorum nomina† Ista

17 אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־יִנְחֲלוּ לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ

principē vnū — prælatum vnum prælatum Et .Nun filius Iehosuah &, sacerdos Elhazar

18 אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃ וְנָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא

de qualibet tribu diuidendum †sunt — nomina† ista Et .terram hęreditandum ad capietis extensione ex vnū

19 אֶחָד מִמַּטֶּה תִּקְחוּ לִנְחֹל אֶת־הָאָרֶץ׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת

De tribu — .Iephunneh filius Caleb, Iehudah Extensioni .virorum

הָאֲנָשִׁים לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃

De tribu — .Hammihud filius Semuel , Simhon filiorum extensioni Et

20 וּלְמַטֵּה בְּנֵי שִׁמְעוֹן שְׁמוּאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃

De tribu — .Chislon filius Elidad , Biniamin Extensioni

21 לְמַטֵּה בִנְיָמִן אֱלִידָד בֶּן־כִּסְלוֹן׃

de tribu princeps — .Iogli filius Bucchi prælatus ,Dan filiorum extensioni Et

22 וּלְמַטֵּה בְנֵי־דָן נָשִׂיא בֻּקִּי בֶּן־יָגְלִי׃

†De de tribu princeps — .Ephod filius Channiel prælatus ,Menasseh filiorū extensioni, Ioseph filiis†

23 לִבְנֵי יוֹסֵף לְמַטֵּה בְנֵי־מְנַשֶּׁה נָשִׂיא חַנִּיאֵל בֶּן־אֵפֹד׃

de tribu princeps — .Siphtan filius Chemuel prælatus , Ephraim filiorum extensioni Et

24 וּלְמַטֵּה בְנֵי־אֶפְרַיִם נָשִׂיא קְמוּאֵל בֶּן־שִׁפְטָן׃

de tribu princeps — .Parnach filius Elisaphan prælatus ,Zebulun filiorum extensioni Et

25 וּלְמַטֵּה בְנֵי־זְבוּלֻן נָשִׂיא אֱלִיצָפָן בֶּן־פַּרְנָךְ׃

de tribu princeps — .Hazzan filius Palthiel prælatus , Isachar filiorum extensioni Et

26 וּלְמַטֵּה בְנֵי־יִשָּׂשכָר נָשִׂיא פַּלְטִיאֵל בֶּן־עַזָּן׃

de tribu princeps — .Selomi filius Achiud prælatus , Aser filiorum extensioni Et

27 וּלְמַטֵּה בְנֵי־אָשֵׁר נָשִׂיא אֲחִיהוּד בֶּן־שְׁלֹמִי׃

de tribu princeps — .Hammihud filius Pedahel prælatus , Naphchali filiorum extensioni Et

28 וּלְמַטֵּה בְנֵי־נַפְתָּלִי נָשִׂיא פְּדַהְאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃

†sunt vt diuiderēt hęreditatem filiis — filios faciendū hęreditate ad DOMINVS præcepit quibus† Isti

29 אֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לְנַחֵל אֶת־בְּנֵי־

.Chenahan terra in Israel

יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

CAP. XXXV. לה

iuxta vt dent — super ,Moab campestribus in Mosehad DOMINVS est locutus Et

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־ צַוֵּה

vrbium — dabunt & , Israel filiis Præcipe : dicendo , Ierecho Iardē

2 יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר׃ צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתְנוּ לְוִיִּם

civitatib* suburbana &: habitādū ad vrbes suę possessionis hęreditate de Leuitis

לַלְוִיִּם מִנַּחֲלַת אֲחֻזָּתָם עָרִים לָשָׁבֶת וּמִגְרָשׁ לֶעָרִים נָתַן תִּתְּנוּ

per — eis vrbes erunt Et .Leuitis dabitis eorum circuitus*

3 סְבִיבֹתֵיהֶם תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם׃ וְהָיוּ הֶעָרִים לָהֶם חַיָּה

animalibus substantię — ,eorum acquisitioni & eorum animali erunt earū suburbana & habitandū ad

לָשָׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶם יִהְיוּ לִבְהֶמְתָּם וְלִרְכֻשָׁם יָשַׁב

,Leuitis dabitis quę , vrbium suburbana Et .eorum bestiæ omni &

4 וּלְכֹל חַיָּתָם׃ וּמִגְרְשֵׁי הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם חַיָּה

†erunt per circuitum. — metiemini Et .circumquaque cubiti mille, forinsecus &, vrbis parietē à

5 מִקִּיר הָעִיר וָחוּצָה אֶלֶף אַמָּה סָבִיב׃ וּמַדֹּתֶם מָדַד

plagam orientalem cubitorum, plagam meridianam, — angulum & , cubito in millia duo orientis angulum vrbem extra ab

מִחוּץ לָעִיר אֶת־פְּאַת־קֵדְמָה אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֶת־פְּאַת־

,& cubito in millia duo ,maris angulum* & , cubito in millia duo ,meridiei

נֶגֶב אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֶת־פְּאַת־יָם אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֵת

פְּאָה — suburbana eis erit hoc .medio in ciuitas Et cubito in millia duo aquilonis angulū

פְּאַת צָפוֹן אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְהָעִיר בַּתָּוֶךְ זֶה יִהְיֶה לָהֶם מִגְרְשֵׁי

cubitorū, * plagā occidentalem † cubitorum plagam aquilonarem cubitorum. — vrbes sex* , Leuitis dabitis quas vrbes * Et .vrbium

6 הֶעָרִים׃ וְאֵת הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם אֵת שֵׁשׁ־עָרֵי

dabitis eas super & : homicida illuc fugiendum ad, dabitis quas refugij

הַמִּקְלָט אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לָנֻס שָׁמָּה הָרֹצֵחַ וַעֲלֵיהֶם תִּתְּנוּ

† erit — ,Leuitis dabitis quas vrbes Omnes .vrbes duas & quadraginta

7 אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר׃ כָּל־הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם

* Ex vrbibus * crunt euasionis vt fugiat præter — vrbes Et .earum suburbana & , ipsas , vrbes octo & quadraginta

8 אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה עִיר אֶתְהֶן וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶן׃ וְהֶעָרִים

, multiplicabitis multo à , Israel filiorum possessione de dabitis quas

אֲשֶׁר תִּתְּנוּ מֵאֲחֻזַּת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הָרַב תַּרְבּוּ

נוּס שָׁנָה — ,hęreditabunt quam sua hęreditatis os iuxta vir :diminuetis pauco à &

וּמֵאֵת הַמְעַט תַּמְעִיטוּ אִישׁ כְּפִי נַחֲלָתוֹ אֲשֶׁר יִנְחָלוּ לְוִיָּה רַבָּב

vnusquisque secundū hęreditatē suā hęreditate accipient, — .Leuitis suis vrbibus ex dabit

יִתֵּן מֵעָרָיו לַלְוִיִּם׃

: dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et

9 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

52 , vestris faciebus à terræ habitatores omnes expelletis Et

וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם

expelletis facie vestra, perdite omnes titulos — eorū cōflatiliū imagines omnes & : eorum picturas omnes , perdetis &

וְאִבַּדְתֶּם אֵת כָּל־מַשְׂכִּיֹּתָם וְאֵת כָּל־צַלְמֵי מַסֵּכֹתָם יָרַשׁ שְׁבַת

, vastabitis eorum excelsa omnia & , perdetis

נֶסֶךְ — תְּאַבֵּדוּ וְאֵת כָּל־בָּמוֹתָם תַּשְׁמִידוּ׃

disperdetis. — 53 vobis quoniam .ea in habitabitis & , terram expelletis Et

בָּמָה — וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ וִישַׁבְתֶּם־בָּהּ כִּי לָכֶם

terre habitatores, vt hęreditate accipiatis per sortem, per — accipietis hęreditate Et .eam hęreditandum ad , terram dedi

54 נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ לָרֶשֶׁת אֹתָהּ׃ וְהִתְנַחַלְתֶּם

multiplicabitis Multo .vestras familias ad , sorte in terram

רָבַב — אֶת־הָאָרֶץ בְּגוֹרָל לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם לָרַב תַּרְבּוּ אֶת־

vbi Per tribus — egredietur quod ad ei* hęreditatē diminueris pauco &, ei* hęreditate

נַחֲלָתוֹ וְלַמְעַט תַּמְעִיט אֶת־נַחֲלָתוֹ אֶל אֲשֶׁר־יֵצֵא

מַטָּה — .capietis hęreditate , vestrorū patrū extensiones Ad .erit ei , fors ibi

לוֹ שָׁמָּה הַגּוֹרָל לוֹ יִהְיֶה לְמַטּוֹת אֲבֹתֵיכֶם תִּתְנֶחָלוּ׃

facie vestra erunt ij quos dimitteris, cultros — ,erit &, vestris faciebus à terræ habitatores expuleritis non si Et

55 וְאִם־לֹא תוֹרִישׁוּ אֶת־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְהָיָה

spinas in & , vestris oculis in sicas in , eis ex facietis residuum quod

יָתַר שׂוּךְ — אֲשֶׁר תּוֹתִירוּ מֵהֶם לְשִׂכִּים בְּעֵינֵיכֶם וְלִצְנִינִם

in qua vos habitatis. — habitantes vos qua , terra super vos afficiēt angustiis &, vestris lateribus in

בְּצִדֵּיכֶם וְצָרְרוּ אֶתְכֶם עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים

cogitaui — , eis facere sum imaginatus quemadmodum , erit Et .ea in

דָּמָה — 56 בָּהּ׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר דִּמִּיתִי לַעֲשׂוֹת לָהֶם

.vobis faciam

אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃

CAP. XXXIIII. לד

: dicendo ,Moseh ad DOMINVS est locutus Et

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

intrauetitis — venientes vos Cùm : eos ad dices & , Israel filiis Præcipe

צָוָה — 2 צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־אַתֶּם בָּאִים

† est נָפַל — terra, hęreditatē in vobis cadet quę , terra * ea, Chenahan terrā ad

אֶל־הָאָרֶץ כְּנָעַן זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּפֹּל לָכֶם בְּנַחֲלָה אֶרֶץ

per terminus — deserto à meridiei angulus vobis erit Et .suos terminos ad Chenahā

3 כְּנַעַן לִגְבֻלֹתֶיהָ׃ וְהָיָה לָכֶם פְּאַת־נֶגֶב מִמִּדְבַּר־

פֵּאָה — maris extremo ab , meridiei terminus vobis erit Et .Edom manus super Sin

צִן עַל־יְדֵי אֱדוֹם וְהָיָה לָכֶם גְּבוּל נֶגֶב מִקְצֵה יָם־

vsque ad terminos circuibit — ,metidie à terminus vobis circumdabitur Et .orientem ad Salsum

הַמֶּלַח קֵדְמָה׃ וְנָסַב לָכֶם הַגְּבוּל מִנֶּגֶב

סָבַב — 4 meridie à eius exitus erunt Et .Sin ad transibit &, scorpionū ascēsu ad

יָצָא — לְמַעֲלֵה עַקְרַבִּים וְעָבַר צִנָּה וְהָיוּ תּוֹצְאֹתָיו מִנֶּגֶב

הָיָה — .Hasmon ad transibit & , Addar Chasar ad egredietur & ; Barneah Cades ī

לְקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְיָצָא חֲצַר־אַדָּר וְעָבַר עַצְמֹנָה׃

ad circuibit vsque ad flumen occidentem. — ei* egressus erūt &. Aegypti torrente ad Hasmon ab terminus circumdabitur Et

5 וְנָסַב הַגְּבוּל מֵעַצְמוֹן נַחְלָה מִצְרָיִם וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו

occidentalis. — terminus &, magnū mare vobis erit &, maris terminus Et .mare ad

6 הַיָּמָּה׃ וּגְבוּל יָם וְהָיָה לָכֶם הַיָּם הַגָּדוֹל וּגְבוּל

occidentalis. — termin* vobis erit iste Et .maris terminus vobis erit iste

7 זֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל יָם׃ וְזֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל

aquilonaris describetis — .montem Hor vobis limitabitis magno mari à ,aquilonis

צְפוֹן מִן־הַיָּם הַגָּדֹל תְּתָאוּ לָכֶם הֹר הָהָר׃

תָּאָה describetis vsque ad introitum — termini exitus erunt Et .Chamath ingrediēdū ad limitabitis mōte Hor Ab

8 מֵהֹר הָהָר תְּתָאוּ לְבֹא חֲמָת וְהָיוּ תּוֹצְאֹת הַגְּבֻל

ad — eius exitus erunt & :Ziphro ad terminus egredietur Et .Sedad ad

יָצָא — 9 צְדָדָה׃ וְיָצָא הַגְּבֻל זִפְרֹנָה וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו

aquilonaris. describetis — limitabitis .aquilonis terminus vobis erit Iste .Henan Chasar

10 חֲצַר עֵינָן זֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל צָפוֹן׃ וְהִתְאַוִּיתֶם

† oculum vel fontem perueniet vsque ad latus — .Sepham ad vsque Henan Chasarā , oriente ad terminū in vobis

לָכֶם לִגְבוּל קֵדְמָה מֵחֲצַר עֵינָן שְׁפָמָה׃

descēdet &: Hain oriente ab Riblah ad Sepham à terminus descendet Et

11 וְיָרַד הַגְּבֻל מִשְּׁפָם הָרִבְלָה מִקֶּדֶם לָעַיִן וְיָרַד

הָיָה — .orientem ad Chinereth maris humerum super percutiet & , terminus

הַגְּבֻל וּמָחָה עַל־כֶּתֶף יָם־כִּנֶּרֶת קֵדְמָה׃

per in circuitu. — .Salis mare eius exitus erunt & , Iarden ad terminus descendet Et

12 וְיָרַד הַגְּבוּל הַיַּרְדֵּנָה וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו יָם הַמֶּלַח

in qua — .circumquaque suos terminos ad terra vobis erit Ista

צָוָה — זֹאת תִּהְיֶה לָכֶם הָאָרֶץ לִגְבֻלֹתֶיהָ סָבִיב׃

per sortem vt dantur — quam , terra† Hæc : dicendo , Israel filiis Moseh præcepit Et

13 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר

נָתַן — nouem dandū ad , DOMINVS præcepit quā ,sorte in eā capietis hęreditate

tribubus, dimidię tribui. tribus — תִּתְנַחֲלוּ אֹתָהּ בְּגוֹרָל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לָתֵת לְתִשְׁעַת

מַטָּה — filiorum extensio acceperunt Quia .extensionis dimidio & , extensionibus

14 הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה׃ כִּי לָקְחוּ מַטֵּה בְּנֵי

חָצָה — domum ad Ghaditarū filiorū extensio &, suorū patrū domū ad Reubenitarū

per tribus per — הָראוּבֵנִי לְבֵית אֲבֹתָם וּמַטֵּה בְנֵי־הַגָּדִי לְבֵית

ea in vos qua* terram impie vitiabitis* non Et . sacerdotem morti vsque

33 עַד־מוֹת הַכֹּהֵן׃ וְלֹא־תַחֲנִיפוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּהּ

propitiatio fiet* non terræ* & :terram impietate maculabit ipse sanguis quia

כִּי הַדָּם הוּא יַחֲנִיף אֶת־הָאָרֶץ וְלָאָרֶץ לֹא־יְכֻפַּר

.illum effundentis sanguine in quin imo*, ea in est effusus qui sanguini

לַדָּם אֲשֶׁר שֻׁפַּךְ־בָּהּ כִּי־אִם בְּדַם שֹׁפְכוֹ׃

ego cuius ea in habitantes vos quā* terram polluetis non Et

34 וְלֹא תְטַמֵּא אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ אֲשֶׁר אֲנִי

.Israel filiorū medio in habitās DOMINVS ego quia .eius medio in habitās

שֹׁכֵן בְּתוֹכָהּ כִּי אֲנִי יְהוָה שֹׁכֵן בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

CAP. XXXVI. לו

Machir filij Ghilhad filiorum familiæ* patrum capita* accesserunt Et

1 וַיִּקְרְבוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְמִשְׁפַּחַת בְּנֵי־גִלְעָד בֶּן־מָכִיר

,Mosis facies ad* sunt locuti & :Ioseph filiorum familiis è ,Menasseh filij

בֶּן־מְנַשֶּׁה מִמִּשְׁפְּחֹת בְּנֵי יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה

:dixerunt Et .Israel filiis* patrum capitum prælatorum facies ad &

2 וְלִפְנֵי הַנְּשִׂאִים רָאשֵׁי אָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ

hæreditate in terram dandum ad* ,DOMINVS præcepit meo Domino

אֶת־אֲדֹנִי צִוָּה יְהוָה לָתֵת אֶת־הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה

dandum ad ,DOMINO in* est præceptū meo dño & :Israel filiis sorte in*

בְּגוֹרָל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאדֹנִי צֻוָּה בַיהוָה לָתֵת

vni* erunt Et .eius filiabus nostri fratris Selophchad hæreditatem

3 אֶת־נַחֲלַת צְלָפְחָד אָחִינוּ לִבְנֹתָיו׃ וְהָיוּ לְאֶחָד

,earū hæreditas diminuetur &,vxores in Israel filiorum virgarum* filiis de

מִבְּנֵי שִׁבְטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְנָשִׁים וְנִגְרְעָה נַחֲלָתָן

extensionis hæreditatem super* addetur & ,nostrorū patrum hæreditate de

מִנַּחֲלַת אֲבֹתֵינוּ וְנוֹסַף עַל נַחֲלַת הַמַּטֶּה

.diminuetur nostræ hæreditatis sorte de & :eis erunt quibus

אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִגֹּרַל נַחֲלָתֵנוּ יִגָּרֵעַ׃

earum hæreditas addetur & ,Israel filiis Iobel fuerit sit Et

4 וְאִם־יִהְיֶה הַיֹּבֵל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנוֹסְפָה נַחֲלָתָן

extensionis* hæreditate de & :eis erunt quibus extensionis hæreditatem super*

עַל נַחֲלַת הַמַּטֶּה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִנַּחֲלַת מַטֵּה

. earum hæreditas diminuetur nostrorum patrum

אֲבֹתֵינוּ יִגָּרַע נַחֲלָתָן׃

:dicendo ,DOMINI os super* Israel filiis Mosch præcepit Et

5 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי יְהוָה לֵאמֹר

quod verbum* Hoc .loquentes* Ioseph filiorum extensio* Rectum

6 כֵּן מַטֵּה בְנֵי־יוֹסֵף דֹּבְרִים׃ זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר

ipsarū oculis in Bono* :dicēdo ,Selophchad filiab* DOMINVS præcepit

צִוָּה יְהוָה לִבְנוֹת צְלָפְחָד לֵאמֹר לַטּוֹב בְּעֵינֵיהֶם

suorum patrum extensionis* familiæ veruntamen :vxores in erunt

תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים אַךְ לְמִשְׁפַּחַת מַטֵּה אֲבִיהֶם

Israel filiorum hæreditas gyrabitur* non Et . vxores in erunt

7 תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים׃ וְלֹא־תִסֹּב נַחֲלָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל

extensionis hæreditate in* vnusquisque quia . extensionem* ad extensione* de

מִמַּטֶּה אֶל־מַטֶּה כִּי אִישׁ בְּנַחֲלַת מַטֵּה

hæreditate hæreditās* filia omnis Et .Israel filij adhærebunt suorum patrū

8 אֲבֹתָיו יִדְבְּקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְכָל־בַּת יֹרֶשֶׁת נַחֲלָה

sui patris extensionis* familia de vni* Israel filiorum extensionibus* de

מִמַּטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶחָד מִמִּשְׁפַּחַת מַטֵּה אָבִיהָ

hæreditate vnusquisq; Israel filij hæreditate accipiat vt ,vxore in erit

תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לְמַעַן יִירְשׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחֲלַת

:aliam extensione in extensione* de hæreditas gyretur* non Et .suorum patrum

9 אֲבֹתָיו׃ וְלֹא־תִסֹּב נַחֲלָה מִמַּטֶּה לְמַטֶּה אַחֵר

.Israel filiorum extensiones* adhærebunt sua hæreditate in* vnusquisq; quia

כִּי־אִישׁ בְּנַחֲלָתוֹ יִדְבְּקוּ מַטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

.Selophchad filiæ fecerūt sic ,Mosch DOMINVS præcepit Queadmodū

10 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנוֹת צְלָפְחָד׃

Nohah & ,Milcah & ,Choglah & ,Tirsah ,Machlah fuerunt Et

11 וַתִּהְיֶינָה מַחְלָה תִרְצָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְנֹעָה

familiis De* .vxores in earum patruorum filiis ,Selophchad filiæ

12 בְּנוֹת צְלָפְחָד לִבְנֵי דֹדֵיהֶן לְנָשִׁים׃ מִמִּשְׁפְּחֹת

earum hæreditas fuit & :vxores in fuerunt ,Ioseph filij Menasseh filiorū

בְּנֵי־מְנַשֶּׁה בֶן־יוֹסֵף הָיוּ לְנָשִׁים וַתְּהִי נַחֲלָתָן

.iudicia & ,præcepta Ista .earum patris familiæ extensionem super*

13 עַל־מַטֵּה מִשְׁפַּחַת אֲבִיהֶן׃ אֵלֶּה הַמִּצְוֹת וְהַמִּשְׁפָּטִים

Israel filios ad Mosch manu in* DOMINVS præcepit quæ

אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

. Ierecho Iarden super ,Moab campestribus in

בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃

סוף ספר במדבר

Finis libri Numeri.

°donec moriatur sacerdos. *in qua estis, †polluet terra *expiabitur propter sanguinem *nisi per sanguine illius qui effudit illum. *polluetis †in qua habitatis, in cuius medio ego habito. *habito *principes *è familia †coram Mosch, & coram principibus ducibus *filiorum *vt daret נתן *per sortem †per Dominū, vt daret *alicui היה בנה *tribuum *hæreditati tribus, יסף נסה †cum *hæreditati tribus *tribus †iuxta sermonem Domini, צוה *tribus *loquuntur. *est *Vt placebit †tribus *vertetur סבב *tribu *tribum. †hæreditati tribus נשה בנה *adhærebit in filiis *hæreditate accipiens *tribubus *alicui tribus *vertatur *tribu ad tribum סבב †hæreditati suæ *tribus עשה היה *Et his qui erant de familia משפחת דוד אנש *tribui †sunt צוה *per manum *filiis †iuxta

transeuntes vos Cum : eos ad dices & ,Israel filios ad Loquere

10 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֹבְרִים

ciuitates ;ciuitates vobis facietis contingere & :Chenahan terrā ad Iarden

11 אֶת־הַיַּרְדֵּן אַרְצָה כְּנָעַן׃ וְהִקְרִיתֶם לָכֶם עָרִים

.ignoratia in anima percutiens ,homicida illuc fugiet &;vobis erunt receptus*

עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם וְנָס שָׁמָּה רֹצֵחַ מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה׃

vsq; interfector* morietur nō &,redēptore à receptū* ad ciuitates vobis erunt Et

12 וְהָיוּ לָכֶם הֶעָרִים לְמִקְלָט מִגֹּאֵל וְלֹא יָמוּת הָרֹצֵחַ עַד־

vrbes sex ,dabitis quas vrbes Et .iudicium ad cœtus facies ad eis stare

13 עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה לַמִּשְׁפָּט׃ וְהֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתֵּנוּ שֵׁשׁ־עָרֵי

,Iarden transitu dabitis vrbes Tres .vobis erunt receptus

14 מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם׃ אֵת שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן

:erunt euasionis vrbes .Chenahā terra in dabitis vrbes tres &

וְאֵת שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה׃

sex erunt eorum medio in incolæ &,peregrino & ,Israel Filiis

15 לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר וְלַתּוֹשָׁב בְּתוֹכָם תִּהְיֶינָה שֵׁשׁ־

.ignoratia in animā percutiēs omnis illuc fugiendū ad ,receptū* ad istæ vrbes

הֶעָרִים הָאֵלֶּה לְמִקְלָט לָנוּס שָׁמָּה כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה׃

moriēdo .ipse* homicida ,fuerit mortu* & ,eū percusserit ferri vase* in si Et

16 וְאִם־בִּכְלִי בַרְזֶל הִכָּהוּ וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת

,eū percusserit eo in ,moriatur quo ,manus lapide in si Et homicida morietur

17 יוּמַת הָרֹצֵחַ׃ וְאִם בְּאֶבֶן יָד אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ הִכָּהוּ

ligni vase in* Vel .homicida morietur moriēdo .ipse interfector ,fuerit mortu* &

18 וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת הָרֹצֵחַ׃ אוֹ בִּכְלִי עֵץ־

moriēdo .ipse* homicida, moriatur &,eū percusserit eo in moriatur quo, man*

יָד אֲשֶׁר־יָמוּת בּוֹ הִכָּהוּ וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת

:homicidam interficiet ipse sanguinis Redemptor .homicida morietur

19 יוּמַת הָרֹצֵחַ׃ גֹּאֵל הַדָּם הוּא יָמִית אֶת־הָרֹצֵחַ

,eum impulerit odio in si Et .eum interficiet ipse se in ipsū obuiādo in

20 בְּפִגְעוֹ־בוֹ הוּא יְמִתֶנּוּ׃ וְאִם־בְּשִׂנְאָה יֶהְדָּפֶנּוּ

eū percusserit inimicitia in Vel .fuerit mortu* & ;insidia in eū super,pieccerit vel

21 אוֹ־הִשְׁלִיךְ עָלָיו בִּצְדִיָּה וַיָּמֹת׃ אוֹ בְאֵיבָה הִכָּהוּ

.ipse* homicida ,percutiens morietur moriēdo, fuerit mortu* &,sua manu in

בְיָדוֹ וַיָּמֹת מוֹת־יוּמַת הַמַּכֶּה רֹצֵחַ הוּא

si Et .se in ipsū obuiando in ,homicidam interficiet sanguinis Propinqu*

22 גֹּאֵל הַדָּם יָמִית אֶת־הָרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹ־בוֹ׃ וְאִם־

vas omne eū super proiecerit vel ,eū impulerit inimicitia ;absq; momēto in

בְּפֶתַע בְּלֹא־אֵיבָה הֲדָפוֹ אוֹ־הִשְׁלִיךְ עָלָיו כָּל־כְּלִי

,videre absque eo in* moriatur quo lapide omni in Vel .insidiis absque

23 בְּלֹא צְדִיָּה׃ אוֹ בְכָל־אֶבֶן אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ בְּלֹא רְאוֹת

quærens* neq; ei inimicus nō ipse &,fuerit mortu* &,eū sup fecerit cadere &

וַיַּפֵּל עָלָיו וַיָּמֹת וְהוּא לֹא־אוֹיֵב לוֹ וְלֹא מְבַקֵּשׁ

redemptorem inter &,percutientē inter cœtus* iudicabunt & :eius malum

24 רָעָתוֹ׃ וְשָׁפְטוּ הָעֵדָה בֵּין הַמַּכֶּה וּבֵין גֹּאֵל

eruent Et .ista iudicia super sanguinis

25 הַדָּם עַל הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה׃ וְהִצִּילוּ הָעֵדָה אֶת־

ciuitate ad cœtus eū facient redire & ,sanguinis redēptoris manu è homicidā

הָרֹצֵחַ מִיַּד גֹּאֵל הַדָּם וְהֵשִׁיבוּ אֹתוֹ הָעֵדָה אֶל־עִיר

magnum sacerdotem mori vsq; ea in manebit &,illuc fugit quo ,sui receptus*

מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר־נָס שָׁמָּה וְיָשַׁב בָּהּ עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל

fuerit egressus egrediēdo si Et .sanctitatis oleo in eum vnxit quem

26 אֲשֶׁר־מָשַׁח אֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַקֹּדֶשׁ׃ וְאִם־יָצֹא יֵצֵא

inuenerit Et :illuc fugerit quo sui receptus* vrbis terminum ,homicida

27 הָרֹצֵחַ אֶת־גְּבוּל עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃ וּמָצָא

redēptor occiderit & ,sui recept* vrbis terminū extra ab sanguinis redēptor eum

אֹתוֹ גֹּאֵל הַדָּם מִחוּץ לִגְבוּל עִיר מִקְלָטוֹ וְרָצַח גֹּאֵל

sui receptus* ciuitate in Quia .sanguis ei* non ,homicidam

28 הַדָּם אֶת־הָרֹצֵחַ אֵין לוֹ דָּם׃ כִּי בְעִיר מִקְלָטוֹ

reuertetur ,magnū sacerdotē mori post Et .magnū sacerdotem mori vsq; manebit

יֵשֵׁב עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל וְאַחֲרֵי מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל יָשׁוּב

statutum in vobis ista erunt Et .suæ possessionis terram ad homicida

29 הָרֹצֵחַ אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזָּתוֹ׃ וְהָיוּ אֵלֶּה לָכֶם לְחֻקַּת

Omnis .vestris habitationib* omnibus in ,vestras generationes ad iudicij

30 מִשְׁפָּט לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ כָּל־

non vnus testis Et .homicidam occidet ,testium os ad* animā percutiens*

מַכֵּה־נֶפֶשׁ לְפִי עֵדִים יִרְצַח אֶת־הָרֹצֵחַ וְעֵד אֶחָד לֹא־

.homicidę anima expiatione* accipietis nō Et .moriendū ad animā in respōdebit*

31 יַעֲנֶה בְנֶפֶשׁ לָמוּת׃ וְלֹא־תִקְחוּ כֹפֶר לְנֶפֶשׁ רֹצֵחַ

accipietis non Et .morietur moriēdo quia .moriēdū ad impius ipse*

32 אֲשֶׁר־הוּא רָשָׁע לָמוּת כִּי־מוֹת יוּמָת׃ וְלֹא־תִקְחוּ

,terra in habitatū reuertendum ad ,sui receptus* ciuitate ad fugiendū ad* expiatione

כֹפֶר לָנוּס אֶל־עִיר מִקְלָטוֹ לָשׁוּב לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ

transieritis *cōstituetis קרה *euasionis †qui percusserit *per errorē. היה נכה *euasionem ab occisi propinquo, *homicida, donec steterit ante congregationē *ex vrbibus יעד *euasionis *trans גור ישב *euasionem, †vt fugiat †qui percusserit *per errorem. *instrumento ferreo *est. כלה †homicida *est. *instrumēto ligneo *est. *Propinqu* מות הדף †Cū obuiauerit ipse sibi †per odium †per insidias, †per inimicitiam צדה נכה *est. †Cū occurrerit ipse sibi. *casu †inimicitiis †instrumētū כלה ראה *cum non viderit, *erat †quærebat נפל נצל *cōgregatio †propinquū †secundum *cōgregatio *propinqui †cōgregatio שוב *euasionis suę, ad quam fugit, *donec moriatur sacerdos magnus, *euasionis suę, ad quam †propinquus *euasionis suæ, *propinquus erit obnoxius morti. *euasionis suæ †donec moriatur sacerdos magnus. Et postquam mortuus fuerit sacerdos magnus, חקק דור *per †qui percusserit *secundum testes, עוד ענה †testificabitur *vt moriat. ישב

*precium pro anima *est †vt moriatur:sed *vt fugiat *euasionis suæ,vt reuertatur ad habitandum

אלה הדברים

LIBER ELLE HADDEBARIM,

QVI GRÆCE DICITVR DEVTERONOMIVM; LATINE, SECVNDA LEX.

CAP. I. א

Mosch est locutus quæ verba† Ista
אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה 1
,deserto in ,Iarden *transitu* in Israel omnem ad
אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר
inter &,Paran inter, Suph *contra* planicie in
בָּעֲרָבָה מוֹל סוּף בֵּין־פָּארָן וּבֵין־
.Dizahab &,Chaseroth &,Labā &,Tophel
תֹּפֶל וְלָבָן וַחֲצֵרֹת וְדִי זָהָב׃
Cades ad vsque ,Sehir montis *via* ,Choreb à diebus Vndecim
אַחַד עָשָׂר יוֹם מֵחֹרֵב דֶּרֶךְ הַר־שֵׂעִיר עַד קָדֵשׁ 2
,mense vndecimo in anno quadragesimo in fuit Et .Barneah
בַּרְנֵעַ׃ וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בְּעַשְׁתֵּי־עָשָׂר חֹדֶשׁ 3
omnia secundum ,Israel filios ad Mosch est locutus ,mensis vna in
בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל
eum percussisse Post .eos ad ei DOMINVS præcepit quæ
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ אֲלֵהֶם׃ אַחֲרֵי הַכֹּתוֹ אֵת 4
,Basan regem Ogh &, Chesbon in *habitans* qui ,Emoræorū regem Sichō
סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן וְאֵת עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
terra in Iarden *transitu* In .Edrehi in Astaroth in *habitans* qui
אֲשֶׁר־יוֹשֵׁב בְּעַשְׁתָּרֹת בְּאֶדְרֶעִי׃ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ 5
:dicendo ,hanc legem explanare Mosch *voluit* ,Moab
מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה בֵּאֵר אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת לֵאמֹר׃
Multum :dicēdo ,Choreb in nos ad est locutus noster Deus DOMINVS
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ בְּחֹרֵב לֵאמֹר רַב־ 6
,vobis proficiscimini & vos Vertite .isto monte in habitasse vobis
לָכֶם שֶׁבֶת בָּהָר הַזֶּה׃ פְּנוּ וּסְעוּ לָכֶם 7
,mōte in, solitudine in, ei' vicinos omnes ad &, Emoræorū montem *venite*&
וּבֹאוּ הַר הָאֱמֹרִי וְאֶל־כָּל־שְׁכֵנָיו בָּעֲרָבָה בָהָר
Lebanon &, Chenahanæi terra: maris *portu* in &, meridie in &, planicie in&
וּבַשְּׁפֵלָה וּבַנֶּגֶב וּבְחוֹף הַיָּם אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַלְּבָנוֹן
.Perath flumen ,magnum flumen ad vsque
עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר־פְּרָת׃
possidete &, ingredimini: terram *vestras facies* ad dedi Vide
רְאֵה נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם אֶת־הָאָרֶץ בֹּאוּ וּרְשׁוּ אֶת־ 8
, Ischac ,Abraham , vestris patribus DOMINVS iurauit quam† terram
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
.eos post eorum semini &, eis *dandum* ad ,Iahacob &
וּלְיַעֲקֹב לָתֵת לָהֶם וּלְזַרְעָם אַחֲרֵיהֶם׃
solus *potero* Non : dicendo ,illo tempore in vos ad dixi Et
וָאֹמַר אֲלֵכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר לֹא־אוּכַל לְבַדִּי 9
multiplicauit vester Deus DOMINVS .vos ferre
שְׂאֵת אֶתְכֶם׃ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה 10
.multitudine in cælorum stellæ sicut hodie *vos* ecce &, vos
אֶתְכֶם וְהִנְּכֶם הַיּוֹם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב׃
mille, *vos* sicut ,vos super addat vestrorum patrum Deus DOMINVS
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵכֶם יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף 11
.vobis est locutus quemadmodum ,vobis benedicat & ; vicibus
פְּעָמִים וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם׃
,vestrum onus &, vestrum laborem *grauem* solus feram Quomodo
אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וּמַשַּׂאֲכֶם 12
,intelligētes &, sapientes viros vobis : Date *vestram contentionem* &
וְרִיבְכֶם׃ הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וּנְבֹנִים 13
vestra capita in eos ponam & ;vestris tribubus notos &
וִידֻעִים לְשִׁבְטֵיכֶם וַאֲשִׂימֵם בְּרָאשֵׁיכֶם׃
es locutus quod *verbum* Bonum :dixistis atque, mihi respondistis Et
וַתַּעֲנוּ אֹתִי וַתֹּאמְרוּ טוֹב־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ 14
,viros , vestrarum *virgarū capita* cepi Et *faciendum ad*
לַעֲשׂוֹת׃ וָאֶקַּח אֶת־רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם אֲנָשִׁים 15
millium principes ;vos super capita eos dedi & ;notos &, sapientes
חֲכָמִים וִידֻעִים וָאֶתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עֲלֵיכֶם שָׂרֵי אֲלָפִים
præfectos &, *decem principes & quinquaginta principes* †&, *centenorum principes* † &
וְשָׂרֵי מֵאוֹת וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת וְשֹׁטְרִים
.vestris tribubus†
לְשִׁבְטֵיכֶם׃

Audiēdo :dicendo ,illo tempore in vestris iudicibus præcepi Et
וָאֲצַוֶּה אֶת־שֹׁפְטֵיכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר שָׁמֹעַ 16
,eius fratrē inter &, virū inter iustitiam *iudicabitis* &, vestros fratres inter
בֵּין־אֲחֵיכֶם וּשְׁפַטְתֶּם צֶדֶק בֵּין־אִישׁ וּבֵין־אָחִיו
,paruū Sicut .iudicio in *facies* agnoscetis Non .eius peregrinū inter &
וּבֵין גֵּרוֹ׃ לֹא־תַכִּירוּ פָנִים בַּמִּשְׁפָּט כַּקָּטֹן 17
iudicium quia ; viri *vultibus* à timebitis Non .audietis magnum sic
כַּגָּדֹל תִּשְׁמָעוּן לֹא תָגוּרוּ מִפְּנֵי־אִישׁ כִּי הַמִּשְׁפָּט
,me ad *faciete accedere* ,vobis à *durueit* quod verbum & : illud Deo
לֵאלֹהִים הוּא וְהַדָּבָר אֲשֶׁר יִקְשֶׁה מִכֶּם תַּקְרִבוּן אֵלַי
omnia illo tempore in vobis præcepi Et .illud audiam &
וּשְׁמַעְתִּיו׃ וָאֲצַוֶּה אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוא אֵת כָּל־ 18
perābulauim' &, Choreb ē sum' pfecti Et .*facietis* quæ verba
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃ וַנִּסַּע מֵחֹרֵב וַנֵּלֶךְ 19
via† vidistis *quod illud terribile* &, *magnum desertum totum*
אֵת כָּל־הַמִּדְבָּר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַהוּא אֲשֶׁר רְאִיתֶם דֶּרֶךְ
noster Deus DOMINVS præcepit quemadmodum , Emoræi montis
הַר הָאֱמֹרִי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
Venistis ;vos ad dixi Et .Barneah Cades ad vsq; venim' Et nobis
אֹתָנוּ וַנָּבֹא עַד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃ וָאֹמַר אֲלֵכֶם בָּאתֶם 20
.nobis *dans* noster Deus DOMINVS quem ,Emoræi montē ad vsq;
עַד־הַר הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃
,Ascende .terram *tuas facies* ad tuus Deus DOMINVS dedit Vide
רְאֵה נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ אֶת־הָאָרֶץ עֲלֵה 21
.tibi tuorum patrum Deus DOMINVS est locutus quéadmodū ,posside
רֵשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לָךְ
.consterneris ne & , timeas ne
אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת׃
viros Mittamus : dixistis & , vos omnes me ad accessistis Et
וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כֻּלְּכֶם וַתֹּאמְרוּ נִשְׁלְחָה אֲנָשִׁים 22
:*verbum* nobis referant & ;terram nobis *effodiant* &, *nostras facies* ad
לְפָנֵינוּ וְיַחְפְּרוּ־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְיָשִׁבוּ אֹתָנוּ דָּבָר אֶת־
.*eas* ad *veniemus* quas vrbes & ,*ea in ascendemus* qua viam
הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נַעֲלֶה־בָּהּ וְאֵת הֶעָרִים אֲשֶׁר נָבֹא אֲלֵיהֶן׃
,viros duodecim vobis ex cepi & ;*verbum* meis oculis in *fuit* bonum Et
וַיִּיטַב בְּעֵינַי הַדָּבָר וָאֶקַּח מִכֶּם שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים 23
,montem in ascenderunt & ,se verterunt Et .*tribui* vnum virum
אִישׁ אֶחָד לַשָּׁבֶט׃ וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ הָהָרָה 24
.eam explorauerūt & ;Eschol † *torrentem* ad vsque venerunt &
וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיְרַגְּלוּ אֹתָהּ׃
:nos ad fecerūt descendere & , terræ fructu de sua manu in *ceperunt* Et
וַיִּקְחוּ בְיָדָם מִפְּרִי הָאָרֶץ וַיּוֹרִדוּ אֵלֵינוּ 25
DOMINVS quam terra‡ Bona :dixerunt &, *verbum* nobis retulerūt &
וַיָּשִׁבוּ אֹתָנוּ דָבָר וַיֹּאמְרוּ טוֹבָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה
irritastis & ,ascendere voluistis non Et .nobis *dans* noster Deus
אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃ וְלֹא אֲבִיתֶם לַעֲלֹת וַתַּמְרוּ אֶת־ 26
:dixistis & ,vestris *tentoriis* in murmurastis Et .vestri Dei DOMINI os
פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַתֵּרָגְנוּ בְאָהֳלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ 27
dandum ad ,Aegypti terra de nos eduxit , nos DOMINI *odio In*
בְּשִׂנְאַת יְהוָה אֹתָנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לָתֵת
.nos faceret perdere vt ,Emoræi manu in nos
אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי לְהַשְׁמִידֵנוּ׃
nostrum cor *liquefecerunt* nostri Fratres ;*ascendentes* nos Quò
אָנָה אֲנַחְנוּ עֹלִים אַחֵינוּ הֵמַסּוּ אֶת־לְבָבֵנוּ 28
munitæ &, magnæ vrbes ;*nobis præ elatus* &, magnus Populus :dicēdo
לֵאמֹר עַם גָּדוֹל וָרָם מִמֶּנּוּ עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצוּרֹת
. ibi vidimus Hanachim † filios etiam & ,cælos in
בַּשָּׁמָיִם וְגַם־בְּנֵי עֲנָקִים רָאִינוּ שָׁם׃
.eis ab timeatis neque *frangamini* Ne :vos ad dixi Et
וָאֹמַר אֲלֵכֶם לֹא־תַעַרְצוּן וְלֹא־תִירְאוּן מֵהֶם׃ 29
ipse *vestros conspectū ad ambulans* vester Deus DOMINVS
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם הוּא 30
Aegypto in vobiscum fecit quæ omnia iuxta vobis ‖ pugnabit
יִלָּחֵם לָכֶם כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אִתְּכֶם בְּמִצְרַיִם
.vestris oculis in
לְעֵינֵיכֶם׃

Marginal glosses (right): † sunt trans è regione itinere; הָיָה Postquam percutere fecit; נָכָה habitabat habitabat; Trans incepit יָאַל Sat; ישׁב I est; פָּנָה נָסַע ite ad; בּוֹא littore; חוֹף coram vobis; ירשׁ super; vt daret; נָתַן possum; בַּד ferre; נָשָׂא estis; estis lites vestras? ex רִיב; יָהַב principes vestros; שׂוּם est; עָנָה vt faceres; tuli principes tribuum; לָקַח posui; principes tribunos, † cēturiones, † quinquagenarios, & decuriones; שׂוּר מֵאָה

Marginal glosses (left): Audite iudicate; faciem facie; גּוּר נָכַר; Dei est: quod vestras superat vires, referetis; quæ facere debeatis; הָלַךְ totam solitudinē magnā, terribilē hanc quam; per viam; יָרֵא רָאָה; בּוֹא dat; coram te; יָרַשׁ; יָרֵא חָתַת; ante nos explorent rem; שׁוּב per quam ascendamus, ad quas veniamus; בּוֹא placuit; res tuli per tribum; לָקַח; פָּנָה עָלָה; vallem botri; tulerunt; פָּרָה rem; est dat; מָרָה tabernaculis; Quia odio habet Domin' vt traderet; נָתַן; ascendimus? dissoluerunt; מָסַס excelsior est; רוּם; † torquatorum; רָאָה paueatis; præcedit vos; † pro

,tuus Deus DOMINVS te portauit quia ;vidisti quod deserto in Et

וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר רָאִיתָ אֲשֶׁר נְשָׂאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

,ambulastis qua via tota in ,suū filium vir portat quemadmodum

כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא־אִישׁ אֶת־בְּנוֹ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הֲלַכְתֶּם

.istum locum ad vsque vos venire ad vsque

עַד־בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃

;vestrum Deum DOMINVM in credentes vos non isto verbo in Et

32 וּבַדָּבָר הַזֶּה אֵינְכֶם מַאֲמִינִם בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

,vos castrametandū ad locū vobis explorandū ad via in vobis coram Euntem

33 הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם בַּדֶּרֶךְ לָתוּר לָכֶם מָקוֹם לַחֲנֹתְכֶם

nube in &, ea in ambularetis qua via in vos faciendū videre ad, nocte igne in

בָּאֵשׁ לַיְלָה לַרְאֹתְכֶם בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ וּבֶעָנָן

;vestrorū verborum vocem DOMINVS audiuit Et .interdiu

34 יוֹמָם׃ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל דִּבְרֵיכֶם

viris in vir viderit Si : dicendo ,iurauit &, ira ferbuit &

וַיִּקְצֹף וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃ 35 אִם־יִרְאֶה אִישׁ בָּאֲנָשִׁים

,iuraui quam bonam terram ,istius malæ generationis istis

הָאֵלֶּה הַדּוֹר הָרָע הַזֶּה אֵת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי

ipse. Iephunneh filiū Caleb Præter :vestris patribus dandum ad

לָתֵת לַאֲבֹתֵיכֶם׃ 36 זוּלָתִי כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הוּא

quod eo, eius filiis &, ea in calcauit qua terram dabo ei &, eā videbit

יִרְאֶנָּה וְלוֹ־אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַךְ־בָּהּ וּלְבָנָיו יַעַן אֲשֶׁר

DOMINVS est iratus me in Etiam .DOMINVM post compleuit

מִלֵּא אַחֲרֵי יְהוָה׃ 37 גַּם־בִּי הִתְאַנַּף יְהוָה

.illuc ingredieris non tu Etiam : dicendo ,vos propter

בִּגְלַלְכֶם לֵאמֹר גַּם־אַתָּה לֹא־תָבֹא שָׁם׃

ipsum :illuc ingredietur ipse, tuas facies ad stans, Nun filius Iehosuah

38 יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן הָעֹמֵד לְפָנֶיךָ הוּא יָבֹא שָׁמָּה אֹתוֹ

.Israel eam faciet hæreditare ipse quia ,robora

חַזֵּק כִּי־הוּא יַנְחִלֶנָּה אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

qui vestri filij & , erit prædam in ,dixistis quem vester paruulus Et

39 וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבַז יִהְיֶה וּבְנֵיכֶם אֲשֶׁר

ei s & ,illuc intrabunt ipsi , malum & bonū hodie cognouerunt non

לֹא־יָדְעוּ הַיּוֹם טוֹב וָרָע הֵמָּה יָבֹאוּ שָׁמָּה וְלָהֶם

,vobis respicite vos Et .eam hæreditate accipient ipsi &, eam dabo

אֶתְּנֶנָּה וְהֵם יִירָשׁוּהָ׃ 40 וְאַתֶּם פְּנוּ לָכֶם

.Suph maris via ,desertum in proficiscimini &

וּסְעוּ הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף׃

,ascēdemus nos ;DOMINO Peccauim' : me ad dixistis & ,respōdistis Et

41 וַתַּעֲנוּ וַתֹּאמְרוּ אֵלַי חָטָאנוּ לַיהוָה אֲנַחְנוּ נַעֲלֶה

,noster Deus DOMINVS nobis præcepit quę omnia iuxta pugnabim' &

וְנִלְחַמְנוּ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

.monte in ascendere fategistis & , sui belli vasa vir accinxistis &

וַתַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת־כְּלֵי מִלְחַמְתּוֹ וַתָּהִינוּ לַעֲלֹת הָהָרָה׃

ne & , ascendatis Ne : eis Dic : me ad DOMINVS dixit Et

42 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֱמֹר לָהֶם לֹא תַעֲלוּ וְלֹא־

,vestrorū inimicorū aspect' ad percutiamini no, vestro interiori i ego nō qa, pugnetis

תִלָּחֲמוּ כִּי אֵינֶנִּי בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִּנָּגְפוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃

,DOMINI os irritastis & , audistis non &, vos ad sum locutus Et

43 וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה

Emoræus est egressus Et .montem in ascendistis &, egistis superbè &

וַתָּזִדוּ וַתַּעֲלוּ הָהָרָה׃ 44 וַיֵּצֵא הָאֱמֹרִי

quemadmodū ,vos sunt psecuti&; vestri occursum in ,isto mōte in habitās

הַיֹּשֵׁב בָּהָר הַהוּא לִקְרַאתְכֶם וַיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר

.Chormah ad vsque Sehir in vos contriuerunt & ; apes facerent

תַּעֲשֶׂינָה הַדְּבֹרִים וַיַּכְּתוּ אֶתְכֶם בְּשֵׂעִיר עַד־חָרְמָה׃

DOMINVS audiuit non &: DOMINI facies ad fleuistis &, estis reuersi Et

45 וַתָּשֻׁבוּ וַתִּבְכּוּ לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא־שָׁמַע יְהוָה

diebus Cades in mansistis Et .vos ad aures arrexit non &, vestra voce in

בְּקֹלְכֶם וְלֹא הֶאֱזִין אֲלֵיכֶם׃ 46 וַתֵּשְׁבוּ בְקָדֵשׁ יָמִים

.mansistis quibus dies secundū ;multis

רַבִּים כַּיָּמִים אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם׃

CAP. II. ב

quemadmodū, Suph maris via desertū in fumus profecti &, nos vertim' Et

1 וַנֵּפֶן וַנִּסַּע הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף כַּאֲשֶׁר

.multis diebus Sehir montē circuiuimus &; me ad DOMINVS est locut'

דִּבֶּר יְהוָה אֵלָי וַנָּסָב אֶת־הַר־שֵׂעִיר יָמִים רַבִּים׃

circumisse vobis Multum : dicendo me ad DOMINVS dixit Et

2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃ 3 רַב־לָכֶם סֹב

præcipe populo Et .aquilonem ad vobis respicite .istum montē

אֶת־הָהָר הַזֶּה פְּנוּ לָכֶם צָפֹנָה׃ 4 וְאֶת־הָעָם צַו

habitantium Esau filiorū vestrorum fratrū termino in transeuntes Vos : dicendo

לֵאמֹר אַתֶּם עֹבְרִים בִּגְבוּל אֲחֵיכֶם בְּנֵי־עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים

.valde custodiemini &, vobis à timebunt &; Sehir in

בְּשֵׂעִיר וְיִירְאוּ מִכֶּם וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד׃

ad vsque eorum terra de vobis dabo non quia, eis cum litem misceatis Ne

5 אַל־תִּתְגָּרוּ בָם כִּי לֹא־אֶתֵּן לָכֶם מֵאַרְצָם עַד

.Sehir montem dedi Esau filio hæreditatem quia ; pedis vola calcatione

מִדְרַךְ כַּף־רָגֶל כִּי־יְרֻשָּׁה לְעֵשָׂו נָתַתִּי אֶת־הַר שֵׂעִיר׃

aquas etiam & : comedetis & ,argento in eis ab frangetis Cibum

6 אֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף וַאֲכַלְתֶּם וְגַם־מַיִם

tuus Deus DOMINVS Quia : bibetis & ,argento in eis ab fodietis

תִּכְרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף וּשְׁתִיתֶם׃ 7 כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

magnum desertum tuū ambulare nouit . tuę man' opere oī in tibi benedixit

בֵּרַכְךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶךָ יָדַע לֶכְתְּךָ אֶת־הַמִּדְבָּר הַגָּדֹל

indiguisti non . tecū tuus Deus DOMINVS, annis quadraginta Iā . istud

הַזֶּה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ לֹא חָסַרְתָּ

,Sehir in habitantibus ,Esau filiis nostris fratrib' à transiuimus Et . re

דָּבָר׃ 8 וַנַּעֲבֹר מֵאֵת אַחֵינוּ בְנֵי־עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר

trāsiuimus &, nos vertim' & : Hesiongaber ab &, Elath ab planiciei via à

מִדֶּרֶךְ הָעֲרָבָה מֵאֵילַת וּמֵעֶצְיֹן גָּבֶר וַנֵּפֶן וַנַּעֲבֹר

angustiis Ne : me ad DOMINVS dixit Et .Moab deserti via

דֶּרֶךְ מִדְבַּר מוֹאָב׃ 9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אַל־תָּצַר

eius terra de tibi dabo non quia, bello eis cum te misceas neque ,Moab

אֶת־מוֹאָב וְאַל־תִּתְגָּר בָּם מִלְחָמָה כִּי לֹא־אֶתֵּן לְךָ מֵאַרְצוֹ

.hæreditatem Har dedi Loth filiis quia, hæreditate

יְרֻשָּׁה כִּי לִבְנֵי־לוֹט נָתַתִּי אֶת־עָר יְרֻשָּׁה׃

,multus &, magnus populus, ea in habitabant antea Emim

10 הָאֵמִים לְפָנִים יָשְׁבוּ בָהּ עַם גָּדוֹל וְרַב

,ipsi etiam reputabantur Gigantes .Hanachim sicut excelsus &

וָרָם כָּעֲנָקִים׃ 11 רְפָאִים יֵחָשְׁבוּ אַף־הֵם

.Emim eis vocabant Moabitæ &; gigantes sicut

כָּעֲנָקִים וְהַמֹּאָבִים יִקְרְאוּ לָהֶם אֵמִים׃

,eos possederunt Esau filij &, antea Chorim habitauerunt Sehir in Et

12 וּבְשֵׂעִיר יָשְׁבוּ הַחֹרִים לְפָנִים וּבְנֵי עֵשָׂו יִירָשׁוּם

fecit quemadmodum ,eis pro habitauerunt &, suis faciebus à eos cōsecerūt &

וַיַּשְׁמִידוּם מִפְּנֵיהֶם וַיֵּשְׁבוּ תַּחְתָּם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה

.eis DOMINVS dedit quam suæ hæreditatis terra in Israel

יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יְרֻשָּׁתוֹ אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לָהֶם׃

transiuimus Et .Zered torrentē vobis transite &, surgite Nunc

13 עַתָּה קֻמוּ וְעִבְרוּ לָכֶם אֶת־נַחַל זָרֶד וַנַּעֲבֹר

Cades de ambulauimus quibus dies Et .Zered torrentem

אֶת־נַחַל זָרֶד׃ 14 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר־הָלַכְנוּ מִקָּדֵשׁ

octo &, triginta Zered torrentem transiuimus quo vsque, Barneah

בַּרְנֵעַ עַד אֲשֶׁר־עָבַרְנוּ אֶת־נַחַל זֶרֶד שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה

interiori de belli virorum generatio omnis consumi ad vsque , anni

שָׁנָה עַד־תֹּם כָּל־הַדּוֹר אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה מִקֶּרֶב

.eis DOMINVS iurauit quemadmodum , castrametationis

הַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם׃

interiori ex eos conterendum ad ēos in fuit DOMINI manus etiam Et

15 וְגַם יַד־יְהוָה הָיְתָה בָּם לְהֻמָּם מִקֶּרֶב

fuerūt cōsumpti quando fuit Et .eos consumendum ad vsq;, castrametationis

הַמַּחֲנֶה עַד תֻּמָּם׃ 16 וַיְהִי כַאֲשֶׁר־תַּמּוּ

: populi interiori ex moriendum ad , belli viri omnes

כָּל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה לָמוּת מִקֶּרֶב הָעָם׃

: dicendo ,me ad DOMINVS est locutus Et

17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃

.Har Moab terminum hodie transiens Tu

18 אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת־גְּבוּל מוֹאָב אֶת־עָר׃

,eis cum litiges ne &, eos coarctes ne, Hammō filiorū regione è accedes Et

19 וְקָרַבְתָּ מוּל בְּנֵי עַמּוֹן אַל־תְּצֻרֵם וְאַל־תִּתְגָּר בָּם

Loth filiis quia, hæreditatē tibi Hammō filiorū terra de dabo non quia

כִּי לֹא־אֶתֵּן מֵאֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לְךָ יְרֻשָּׁה כִּי לִבְנֵי־לוֹט

.ipsa etiam reputabitur Gigantū Terra .possessionem eam dedi

נְתַתִּיהָ יְרֻשָּׁה׃ 20 אֶרֶץ־רְפָאִים תֵּחָשֵׁב אַף־הִוא

eis vocabant Hammonitæ &, antea ea in habitauerunt gigantes

רְפָאִים יָשְׁבוּ־בָהּ לְפָנִים וְהָעַמֹּנִים יִקְרְאוּ לָהֶם

: Hanachim sicut excelsus &, multus &, magnus Populus .Zamzumim

זַמְזֻמִּים׃ 21 עַם גָּדוֹל וְרַב וָרָם כָּעֲנָקִים

habitauerunt &, eos possederunt &, eorū faciebus à DOMINVS eos pdidit &

וַיַּשְׁמִידֵם יְהוָה מִפְּנֵיהֶם וַיִּירָשֻׁם וַיֵּשְׁבוּ

habitantibus Esau filiis fecit Quemadmodum eis pro

תַחְתָּם׃ 22 כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לִבְנֵי עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים

,eos expulerunt &, eorum faciebus à Choreos confecit qui , Sehir in

בְּשֵׂעִיר אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֶת־הַחֹרִי מִפְּנֵיהֶם וַיִּירָשֻׁם

habitantes Hauuim Et . istam diem ad vsque eis pro habitauerunt &

וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ 23 וְהָעַוִּים הַיֹּשְׁבִים

,eos pdiderūt Caphthor de egredietes Caphthorim, Hazzah vsq; Chaserim in

בַּחֲצֵרִים עַד־עַזָּה כַּפְתֹּרִים הַיֹּצְאִים מִכַּפְתֹּר הִשְׁמִידֻם

eis pro habitauerunt &

וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם׃

Marginal notes (right): בּוֹא hoc credidistis Dño Deo ve stro: qui præcedebat vos pro castris vestris. חָנָה per ignē in viā per quā ambularetis, per nubem in die. רָאָה יָלַךְ iratus est, ex super. רוּץ vt darem. נָתַן per quam cal cauit, Specifit vt ires contra. qui stat corā te. paruuli vestri de quibus erunt. טַף vertite vos. פָּנָה per viam. נָסַע עָנָה vnusquisque arma bellica sua voluistis. הִין עָלָה sum in medio vestri. coram inimicis vestris. מָרָה qui habitabat faciunt. עָשָׂה כָּתַת coram Dño. שׁוּב בָּכָה vocē vestrā, auscultauit vobis. קוֹל יָשַׁב יוֹם per viam. פָּנָה סָבַב Sufficit. vertite vos. צָוָה transitis per terminum qui habitant cauebitis vos.

Marginal notes (left): prouocetis eos. גָּרָה plantæ in. כַּף emeris aquā emetis. כָּרָה שָׁתָה ingressum tuum per. יָלַךְ fuit caruisti aliquo. qui habitabant. per viam oppugnes. צוּר prouoces eos ad bellum, in. Terribiles. אֵים רָבַב Torquati. Consternantes. רוּם eos Terribiles. Heroes expulerunt. חוּר perdiderunt à facie sua loco ipsorū. קוּם donec transiremus fuerunt donec consumerentur bellatorum medio castrorum. הָמַם contra perdendum è medio castrorū, donec consumeret bellatores, vt morerentur è medio. transis quando obsideas. צוּר גָּרָה cōsternantium. consternantes eos præsumptuosos. torquati. facie expulerūt loco ipsorū. quihabitabāt disperdidit. heroes facie loco ipsorū quihabitabāt. villis qui egressi sunt loco eorum.

non .ipso tempore in eius vrbes omnes cepimus Et .superstitem
4 שריד׃ † ונלכד את־כל־עריו בעת ההוא לא
omnē vrbes Sexaginta .eis cum ab ceperimus non quam ciuitas fuit
היתה קריה אשר לא־לקחנו מאתם ששים עיר כל־
.Basan in Ogh regni Argob funem
חבל ארגב ממלכת עוג בבשן׃
5 Omnes istæ vrbes munitæ muro alto ,foribus & ,vecti ,tantùm
† כל־אלה ערים בצרת חומה גבהה דלתים ובריח לבד
ab vrbibus non muratis multum valde.
מערי הפרזי הרבה מאד׃
;Chesbon regi Sichon fecimus quemadmodum , eas desolauimus Et
6 † ונחרם אותם כאשר עשינו לסיחן מלך חשבון
.paruulum & , mulieres ,viros ,vrbem omnem desolando
החרם כל־עיר מתם הנשים והטף׃
.nobis sumus prædati vrbium spolium & ,animal omne Et
7 † וכל־הבהמה ושלל הערים [e] בזונו לנו׃
regum duorum manu è terram ipso tempore in cepimus Et
8 [f] † ונקח בעת ההוא את־הארץ מיד שני מלכי
montem ad vsque Arnon torrente à , Iarden transitu in † qui , Emoræorū
האמרי אשר בעבר הירדן מנחל ארנן עד־הר
vocabunt Emoræi & :Sirion ,Chermon vocabunt Sidonij .Chermon
9 חרמון׃ † צידנים יקראו לחרמון שרין והאמרי יקראו
omnis & ,Ghilhad omnis & ,planiciei vrbes Omnes .Senir ei
10 לו שניר׃ † כל ערי המישר וכל־הגלעד וכל־
.Basan in Ogh regni vrbes , Edrehi & , Salcah ad vsque Basan
הבשן עד־סלכה ואדרעי ערי ממלכת עוג בבשן׃
: Rephaim residuo è remanserat Basan rex Ogh tantummodo Quia
11 † כי רק־עוג מלך הבשן נשאר מיתר הרפאים
?Hammon filiorum Rabbath in ipse nonne , ferri lectus ,eius lectus ecce
הנה ערשו ערש ברזל הלה הוא ברבת בני עמון
eius latitudo cubitorum quatuor & , eius longitudo cubitorū Nouem
תשע [g] אמות ארכה וארבע אמות רחבה
tempore in possedimus istam terram Et .viri cubito in
12 באמת־איש׃ † ואת־הארץ הזאת ירשנו בעת
montis dimidium & ,Arnon torrentem super * quæ Haroher ab ,ipso
ההוא מערער אשר־על־נחל ארנן [h] וחצי הר־
.Ghaditis & ,Reubenitis dedi eius vrbes & ; Ghilghad
הגלעד ועריו [i] נתתי לראובני ולגדי׃
dimidiæ dedi Ogh regni Basan omnem & ,Ghilhad residuum Et
13 † ויתר הגלעד וכל־הבשן ממלכת עוג נתתי לחצי
vocabitur ipse , Basan omnem, Argob funem omnem , Menasseh tribui
שבט המנשה כל חבל הארגב לכל־הבשן ההוא יקרא
.gigantum terra
ארץ רפאים׃
ad vsque ,Argob funem omnem cepit Menasseh filius Iahir
14 † יאיר בן־מנשה לקח את־כל־חבל ארגב עד־
,suum nomen super eos vocauit & .Mahachathi & , Ghesuri terminum
גבול הגשורי והמעכתי ויקרא אתם על־שמו
.istam diem ad vsque , Iair villas Basan
את־הבשן [k] חות יאיר עד היום הזה׃
.Ghilhad dedi Machir ipsi Et
15 † ולמכיר נתתי את־הגלעד׃
Arnō torrentē ad vsq; & Ghilhad à dedi Ghaditis & ,Reubenitis Et
16 † ולראובני ולגדי נתתי מן־הגלעד ועד־נחל ארנן
filiorum terminū ,torrentē Iabboch ad vsq; & ;terminū & ,torrētis mediū
תוך הנחל וגבל ועד יבק הנחל גבול בני
ad vsq; & Chinnereth à ,terminū & ,Iarden & planiciem Et .Hammon
17 עמון׃ † והערבה והירדן וגבל מכנרת ועד
.orientem ad collis † effusionibus sub , salis mare , planiciei mare
ים הערבה ים המלח תחת [k] אשדת הפסגה מזרחה׃
vester Deus DOMINVS : dicendo ,ipso tempore in vobis præcepi Et
18 [l] † ואצו אתכם בעת ההוא לאמר יהוה אלהיכם
facies ad transibitis expediti :eam hæreditandū ad, istam terram vobis dedit
נתן לכם את־הארץ הזאת לרשתה חלוצים תעברו לפני
.roboris filij omnes , Israel filiorum vestrorum fratrum
אחיכם בני־ישראל כל־בני־חיל׃
quòd noui) vestra acquisitio & ,vestri paruuli & ,vestræ vxores Tantūmodo
19 † רק נשיכם [m] וטפכם [n] ומקנכם ידעתי כי־
.vobis dedi quas vestris vrbibus in manebunt (vobis multa acquisitio
מקנה רב לכם ישבו בעריכם אשר נתתי לכם׃
possideāt &,vobis sicut vestris fratrib' DOMINVS requiē dederit Donec
20 † עד אשר־ [o] יניח יהוה לאחיכם ככם וירשו
ipsi etiam terram quam DOMINVS vester Deus dans eis transitu in
גם־הם את־הארץ אשר יהוה אלהיכם נתן להם בעבר
.vobis dedi quam, suam hæreditatē ad vir reuertemini Et. Iarden
הירדן [p] ושבתם איש לירשתו אשר נתתי לכם׃

regionem | portis, vectibus præter vrbes villarum absque muro multas | paruulos. | omnia animalia, spolia | [e] בזז | [f] לקח | † erant trans | vocant | vocant eum | ex reliquis gigantibus : ferreus est | [g] אמה secundum cubitum | * est iuxta | [h] חצה | [i] נתן | regionem | quæ vocabatur | regionem | eas secundū | Chauoth | [k] חיה | † aquarum | [k] אשד | [l] צוה | vt possideatis accincti armis ante fratres vestros filios robusti. | pecudes vestræ | [m] טפף | [n] קנה | pecudes multæ sunt. | [o] נוח | dat trans vnusquisque possessionem | [p] שוב

,vide :Arnon torrentem transite & , proficiscimini , Surgite
24 † קומו [r] סעו ועברו את־נחל ארנן ראה
:eius terram &, Emoræum Chesbon regē Sichon tua manu in dedi
[s] נתתי בידך את־סיחן מלך־חשבון האמרי ואת־ארצו
.bello eum in miscere & , hæredita incipe
[t] החל [v] רש [x] והתגר בו מלחמה׃
super tuum timorem & ,tuum pauorem dare incipiam ista Die
25 † היום הזה אחל תת פחדך ויראתך על־
, tuum auditum audient qui ,cælis omnibus sub * populorum facies
פני העמים תחת כל־השמים אשר ישמעון שמעך
. tua facie à dolebunt & tremēt &
ורגזו [y] וחלו מפניך׃
deserto è legatos † misi Et
26 † ואשלח מלאכים ממדבר
: dicendo ,pacis verbis Chesbon regem Sichon ad Chedemoth
קדמות אל־סיחון מלך חשבון דברי שלום לאמר׃
,dexterā ad recedam non :ibo via in , via in ,tuā terram in ‖ Transibo
27 † אעברה בארצך בדרך בדרך אלך לא אסור ימין
.sinistram ad neq;
ושמאול׃
aquas & : comedā & ,mihi franges argento in Cibum
28 † אכל בכסף תשברני ואכלתי ומים
.meis pedibus in transibo tantùm :bibam & ,mihi dabis argento in
בכסף תתן־לי [z] ושתיתי רק אעברה ברגלי׃
, Moabitæ & , Schir in habitantes ,Esau filij mihi fecerunt Quemadmodū
29 † כאשר עשו־לי בני עשו הישבים בשעיר והמואבים
quam ,terram ad Iarden transeam quo vsque ,Har in habitantes
הישבים בער עד אשר־אעבר את־הירדן אל הארץ אשר־
.nobis dans noster Deus DOMINVS
יהוה אלהינו נתן לנו׃
quia ; eo in nos facere transire Chesbon rex Sichon voluit non Et
30 † ולא אבה סיחן מלך חשבון [z] העברנו בו כי־
roborauit & ,eius spiritum tuus Deus DOMINVS fecit indurare
הקשה יהוה אלהיך את־רוחו ואמץ את־
.hanc diem secundum tua manu in eum dandi causa ,eius cor
לבבו למען תתו בידך כיום הזה׃
tuas facies ad dare incepi , Vide : me ad DOMINVS dixit Et
31 † ויאמר יהוה אלי ראה החלתי תת לפניך את־
.eius terram hæreditandum ad ,hæredita incipe ; eius terram & ,Sichon
סיחן ואת־ארצו החל רש לרשת את־ארצו׃
eius populus omnis & , ipse nostrū occursum in Sichon est egressus Et
32 † ויצא סיחן לקראתנו הוא וכל־עמו
noster Deus DOMINVS eum dedit Et : Iahas in bellum ad
33 למלחמה יהצה׃ † ויתנהו יהוה אלהינו
.eius populum omnem & ,eius filios & , eum percussim' &,nos ante
לפנינו [a] ונך אתו ואת־בנו ואת־כל־עמו׃
anathematizauimus &,ipso tempore in eius vrbes omnes cepimus Et
34 † ונלכד את־כל־עריו בעת ההוא ונחרם
.superstitē residuauimus nō .paruulum & ,mulieres & viros , vrbem omnem
את־כל־עיר מתם והנשים [b] והטף לא השארנו שריד׃
.cepimus quas vrbium spolium & ; nobis sumus prędati animal Tantùm
35 † רק הבהמה בזזנו לנו ושלל הערים אשר לכדנו׃
quæ ciuitatem &, Arnon torrentis labium super quæ ,Haroher Ab
36 † מערער אשר על־ [c] שפת־נחל ארנן והעיר אשר
:nobis à se exaltauerat quę ,ciuitas fuit non, Gilhad ad vsq; & torrēte in*
בנחל ועד־הגלעד לא [d] היתה קריה אשר שגבה ממנו
.nostras facies ad noster Deus DOMINVS dedit omnes
את־הכל נתן יהוה אלהינו לפנינו׃
manum omnem ; accessisti non Hammon filiorū terram ad Tantùm
37 † רק אל־ארץ בני־עמון לא קרבת כל־יד
DOMINVS præcepit quæ omnia & ,montis ciuitates & Iabboch torrētis
נחל יבק וערי ההר וכל אשר־צוה יהוה
.noster Deus
אלהינו׃

possidere, | [s] נתן possidere , & pugna cū eo in bello. | [t] חלל [v] ירש | [x] גרה | faciem | * qui sunt sub omni cælo, pauebunt, & timebunt | † nuncios | [y] חול | pacificis | ‖ per | per viam, per viā pergam: declinabo | vendes | [z] שתה | qui habitant | qui habitant | dat | vt transiremus per eū, | [z] עבר | vt daret | coram te | possidere , vt possideas | [a] נכה | בניו | destruximus paruulos. reliquimus | [b] טפף | animalia spolia | est iuxta ripā | [c] שפה | * est | effugerit à | [d] היה | tradidit corā nobis. | Sed locum | montanas

CAP. III. ג

rex Ogh est egressus & ; Basan via ascendimus & , respeximus Et
1 [a] † ונפן [b] ונעל דרך הבשן ויצא עוג מלך־
.Edrehi in bellum ad eius populus omnis & ipse ,nostrū occursum ī Basan
הבשן לקראתנו הוא וכל־עמו למלחמה אדרעי׃
tua manu in quia , eum timeas Ne :me ad DOMINVS dixit Et
2 † ויאמר יהוה אלי אל־תירא אתו כי בידך
ei facies & : eius terram & ,eius populū omnem & , eum dabo
[c] נתתי אתו ואת־כל־עמו ואת־ארצו [d] ועשית לו
.Chesbō in habitans qui , Emoræorū regi Sichon fecisti quemadmodum
כאשר עשית לסיחן מלך האמרי אשר יושב בחשבון׃
regem Ogh etiam nostra manu in noster De' DOMINVS dedit Et
3 † ויתן יהוה אלהינו בידנו גם את־עוג מלך־
sibi reliquerit non vt adeò ,eū percussim' &: ei' populū omnem & , Basan
הבשן ואת־כל־עמו [e] ונכהו עד־בלתי השאיר־לו

vertim' nos, per viam | [a] פנה [b] עלה | tradam | [c] נתן [d] עשה | habitabat | [e] נכה

videntes tui Oculi :dicendo ,ipso tempore in pręcepi Iehosuah Et
21 † ואת־יהושוע צויתי בעת ההוא לאמר עיניך הראת
regibus duobus vester Deus DOMINVS fecit quæ omnia
את כל־אשר עשה יהוה אלהיכם לשני המלכים
tu quo regnis omnibus DOMINVS faciet sic ,istis
האלה כן־יעשה יהוה לכל־הממלכות אשר אתה
,vester Deus DOMINVS quia ;eos timeatis Ne ,illuc transiens
22 עבר שמה : † לא תיראום כי יהוה אלהיכם
.vobis pugnans ipse
הוא הנלחם לכם :
: dicendo , ipso tempore in DOMINVM ad gratiam exoraui Et
23 † ואתחנן אל־יהוה בעת ההוא לאמר :
tuum seruum facere videre cœpisti tu DEVS DOMINE
24 † אדני יהוה אתה החלות להראות את־עבדך את
, cælis in Deus * quis nam :validam tuam manū & ,tuam magnitudinē
גדלך ואת־ידך החזקה אשר מי־אל בשמים
?tuas fortitudines secundum & , tua facta secundū faciat qui , terra in &
ובארץ אשר־יעשה כמעשיך וכגבורתיך :
transitu in † quæ ,bonam terram videam & , quæso Transeam
25 † אעברה־נא ואראה את־הארץ הטובה אשר בעבר
.Lebanon & , istum bonum montem,Iarden
הירדן ההר הטוב הזה והלבנן :
.me ad exaudiuit nō&,vos propter me in DOMINVS se extra transiit Et
26 † ויתעבר יהוה בי למענכם ולא שמע אלי
amplius me ad loqui addas ne ,tibi Multum,me ad DOMINVS dixit &
ויאמר יהוה אלי רב־לך אל־תוסף דבר אלי עוד
tuos oculos leua & , collis caput Ascende .isto verbo in
27 בדבר הזה : † עלה ראש הפסגה ושא עיניך
non quia ,tuis oculis in vide & ;orientem &,Austrum&,Aquilonē& mare ad
ימה וצפנה ותימנה ומזרחה וראה בעיניך כי־לא
,eū conforta&,Iehosuah præcipe Et .istum Iarden transibis
28 תעבר את־הירדן הזה : † וצו את־יהושע וחזקהו
faciet hęreditare ipse &,isti populi facies ad trāsibit ipse quoniā .eū robora &
ואמצהו כי־הוא יעבר לפני העם הזה והוא ינחיל
contra, valle in mansimus Et . videbis quam ,terram eos
29 אותם את־הארץ אשר תראה : † ונשב בגיא מול
.Pehor Beth
בית פעור :

videnti צוה, ראה; ad quæ tu transis. ירא pugnat pro; oraui; ostendere seruo tuo חלל * est opera; † est trans; iratus est; Sufficit de re ista. verticem Pisghah, נשא ad occidentē, meridiem, צוה ante populū istum, è regione ישב

CAP. IIII. ד

iudicia ad & , statuta ad audi Israel nunc Et
1 † ועתה ישראל שמע אל־החקים ואל־המשפטים
,ingrediamini & , viuatis vt , faciendum ad vos docens ego quæ
אשר אנכי מלמד אתכם לעשות למען תחיו ובאתם
vestrorum patrum Deus DOMINVS quam ,terram possideatis &
וירשתם את־הארץ אשר יהוה אלהי אבתיכם
præcipiens ego quod , verbum super addetis Non .vobis dans
2 נתן לכם : † לא תספו על־הדבר אשר אנכי מצוה
DOMINI præcepta custodiendum ad , eo ex diminuetis non & , vobis
אתכם ולא תגרעו ממנו לשמר את־מצות יהוה
.vobis præcipio ego quæ , vestri Dei
אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם :
Bahal in DOMINVS fecit quæ videntes vestri Oculi
3 † עיניכם הראות את אשר־עשה יהוה בבעל
,Pehor Bahal post ambulauit qui vitum omnem nam. Pehor
פעור כי כל־האיש אשר הלך אחרי בעל־פעור
.tuo interiori ex tuus Deus DOMINVS eum perdidit
השמידו יהוה אלהיך מקרבך :
vos omnes vini , vestro Deo DOMINO in adhærentes vos Et
4 † ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כלכם
, iudicia & , statuta vos docui Vide .hodie
5 היום : † ראה למדתי אתכם חקים ומשפטים
interiori in sic faciendū ad, me Deus DOMINVS mihi præcepit quemadmodū
כאשר צוני יהוה אלהי לעשות כן בקרב
.eam hæreditandum ad illuc ingredientes vos quam , terræ
הארץ אשר אתם באים שמה לרשתה :
vestra intelligētia & ,vestra sapiētia ipsa quia ,facietis & , custodietis Et
6 † ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם
,dicent & , ista statuta omnia audient qui,populorum oculis in
לעיני העמים אשר ישמעון את כל־החקים האלה ואמרו
.ista magna gens ,intelligens & ,sapiens populus Tantū
רק עם־חכם ונבון הגוי הגדול הזה :
,eam ad propinqui dij ‡ ei cui magna*gens quæ Nam
7 † כי מי־גוי גדול אשר־לו אלהים קרבים אליו

חקק doceo vt faciatis עשה חיה בוא dat præcipio יסף vt custodiatis צוה videnti propter ראה perrexit medio tui. viuitis; vt faciatis medio ad quam vos ingredimini vt possideatis eam. custodite, facite: ‖ est בין * est ‡ sunt

?eum ad nos clamare omnibus in noster Deus DOMINVS sicut
כיהוה אלהינו בכל־קראנו אליו :
,iusta iudicia ,& statuta ei cui magna gens quæ Et
8 † ומי גוי גדול אשר־לו חקים ומשפטים צדיקם
?hodie vestras facies ad dans ego quam , ista lex omnis sicut
ככל התורה הזאת אשר אנכי נתן לפניכם היום :
obliuiscaris forte ne, valde tuam animā custodi&, tibi obseruare Tantùm*
9 † רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן־תשכח
tuo corde à recedant forte ne &, tui oculi viderunt quæ verborum
את־הדברים אשר־ראו עיניך ופן־יסורו מלבבך
.tuorū filiorū filios &,tuos filios ea facies scire & :tuæ vitæ dieb' omnibus
כל ימי חייך והודעתם לבניך ולבני בניך :
dicēdo in‡ ,Choreb in tui Dei DOMINI facies ad‡ stetisti qua die †
10 † יום אשר עמדת לפני יהוה אלהיך בחרב באמר
eos audire faciam & , populum mihi Congrega : me ad DOMINVS
יהוה אלי הקהל־לי את־העם ואשמעם
quibus diebus omnibus me timendum ad*, discent quæ , mea verba
את־דברי אשר ילמדון ליראה אתי כל־הימים אשר
.docebunt suos filios & , terram super viuentes ipsi
הם חיים על־האדמה ואת־בניהם ילמדון :
ad vsque igne in flagrans mons &; monte sub stetistis & ,accessistis Et
11 † ותקרבון ותעמדון תחת ההר וההר בער באש עד־
.caligo & ,nubis obscuritas ,cælorum cor‖
לב השמים חשך ענן וערפל :
verborum vocem : ignis medio è vos ad DOMINVS est locutus Et
12 † וידבר יהוה אליכם מתוך האש קול דברים
.vocem præter videntes vos† non imaginem & , audientes vos
אתם שמעים ותמונה אינכם ראים זולתי קול :
;faciendum ad‡ vobis præcepit quod suū pactum vobis nunciauit &
13 † ויגד לכם את־בריתו אשר צוה אתכם לעשות
. lapidum‡ tabulis duabus super ea scripsit & ;verba decem
עשרת הדברים ויכתבם על־שני לחות אבנים :
vos docendum ad*, ipso tempore in DOMINVS præcepit mihi Et
14 † ואתי צוה יהוה בעת ההיא ללמד אתכם
vos quam‡, terra in ea vos faciendum ad† , iudicia & , statuta
חקים ומשפטים לעשתכם אתם בארץ אשר אתם
.eam hæreditandum ad , illuc transeuntes
עברים שמה לרשתה :
omnem vidistis non quia , vestris animabus valde obseruabimini‡ Et
15 † ונשמרתם מאד לנפשתיכם כי לא ראיתם כל־
medio è Choreb in vos ad DOMINVS est locutus‡ die in imaginem
תמונה ביום דבר יהוה אליכם בחרב מתוך
,sculptile vobis faciatis &, corrumpamini forte Ne : ignis
16 האש : † פן־תשחתון ועשיתם לכם פסל
.fœminæ aut , masculi formam ;similitudinis‖ omnis imaginem
תמונת כל־סמל תבנית זכר או נקבה :
auis omnis formam‖ , terra in* quod animalis omnis Formam‡
17 † תבנית כל־בהמה אשר בארץ תבנית כל־צפור
.cælis in volabit‡ quæ , alatæ
כנף אשר תעוף בשמים :
qui piscis omnis formam , humo in repentis omnis Formam
18 † תבנית כל־רמש באדמה תבנית כל־דגה אשר־
.terram desubter aquis in*
במים מתחת לארץ :
solem videas & , cœlos ad tuos oculos eleues fortè ne Et
19 † ופן־תשא עיניך השמימה וראית את־השמש
,impellaris & , cælorum militiam omnem , stellas & , lunam &
ואת־הירח ואת־הכוכבים כל צבא השמים ונדחת
tuus Deus DOMINVS est partitus quas ,eis seruias & , eis te incurues &
והשתחוית להם ועבדתם אשר חלק יהוה אלהיך
.cælis omnibus sub populis omnibus eas
אתם לכל העמים תחת כל־השמים :
,ferri fornace è vos eduxit &, DOMINVS cepit vos Et
20 † ואתכם לקח יהוה ויוצא אתכם מכור הברזל
.ista die sicut hæreditatis populū in ei existendum ad, Aegypto ex
ממצרים להיות לו לעם נחלה כיום הזה :
non ad † iurauit & ; vestra verba super me in est iratus DOMINVS Et
21 † ויהוה התאנף־בי על־דבריכם וישבע לבלתי
quam ,bonam terram ad ingrediendū non ad‡ & , Iarden me transeundū
עברי את־הירדן ולבלתי־בא אל־הארץ הטובה אשר
.hæreditatem ‖ tibi dans‡ tuus Deus DOMINVS
יהוה אלהיך נתן לך נחלה :
;Iarden transiens ego non , ista terra in moriens ego Nam
22 † כי אנכי מת בארץ הזאת אינני עבר את־הירדן
.istam bonam terram hæreditabitis &, transeuntes vos &
ואתם עברים וירשתם את־הארץ הטובה הזאת :

quibus inuocauerimus; ‖ sunt; do coram vobis; ירה ‡ Sed caue; eorum; fac יום חיה ידע †In *coram Dño Deo tuo ‡quādo dixit * vt timeant ירא viuunt; ardebat; ‖ medium & tenebræ; vos audiebatis, † vos videbatis מון ראה נגד לוח ‡ vt faceretis; ‡ lapideis. * vt docerem † vt faceretis ‡ ad quā transitis, vt possideatis חקק ירש ‡ cauete ‡ qua; similitudinē בנה ‖ imaginis, similitudinem ‡ Similitudinem * est ‖ similitudinē ‡ volat Similitudinem ‡ terra, * est sub terra. נשא נדח colas eas, diuisit שחה omni cælo. ferrea, vt essetis in היה contra propter vos, † quod non transirem neque ingrederer בוא ‡ dat ‖ in morior transeo מות transitis, possidebitis

23 DOMINI pacti obliuiscamini forte ne, vobis Obseruamini
הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־תִּשְׁכְּחוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה
similitudinē, sculptile vobis faciatis &, vobiscum excidit quod, vestri Dei
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת
DOMINVS Etenim. tuus Deus DOMINVS tibi præcepit quod omnis
כֹּל אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ 24 כִּי יְהוָה
.zelator Deus, ipse comedens ignis, tuus Deus
אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא אֵל קַנָּא׃
; terra in inueteraueritis &, filiorum filios &, filios genueris Cùm
25 כִּי־תוֹלִיד בָּנִים וּבְנֵי בָנִים וְנוֹשַׁנְתֶּם בָּאָרֶץ
feceritis &, omnis similitudinē, sculptile feceritis &, vos corruperitis &
וְהִשְׁחַתֶּם וַעֲשִׂיתֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל וַעֲשִׂיתֶם
.eum irritando vestri Dei DOMINI oculis in malū
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה־אֱלֹהֶיךָ לְהַכְעִיסוֹ׃
pereūdo quia, terram &, cælos hodie vos in feci Contestari
26 הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי־אָבֹד
Iarden transeuntes vos quo: terra desuper cito peribitis
תֹּאבֵדוּן מַהֵר מֵעַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן
disperdēdo quia, eā super dies prolongabitis Non. eam hereditandū ad illuc
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא־תַאֲרִיכֻן יָמִים עָלֶיהָ כִּי הִשָּׁמֵד
: populos in vos DOMINVS disperget Et .disperdemini
תִּשָּׁמֵדוּן׃ 27 וְהֵפִיץ יְהוָה אֶתְכֶם בָּעַמִּים
vos DOMINVS ducet quò gētibus in numeri viri remanebitis &
וְנִשְׁאַרְתֶּם מְתֵי מִסְפָּר בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְנַהֵג יְהוָה אֶתְכֶם
; hominis manuum operi, diis ibi seruietis Et .illuc
שָׁמָּה׃ 28 וַעֲבַדְתֶּם־שָׁם אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם
neque, comedent neque, audient neque, videbunt non quæ, lapidi &, ligno
עֵץ וָאֶבֶן אֲשֶׁר לֹא־יִרְאוּן וְלֹא יִשְׁמְעוּן וְלֹא יֹאכְלוּן
, tuum Deum DOMINVM inde quæretis Et .odorabuntur
וְלֹא יְרִיחֻן׃ 29 וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
.tua anima tota in &, tuo corde toto in eū quæsieris cùm, inuenies &
וּמָצָאתָ כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃
nouissimo in, ista verba omnia te inuenient & tibi angustia In
30 בַּצַּר לְךָ וּמְצָאוּךָ כֹּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית
.eius voce in audies &, tuum Deum DOMINVM ad reuerteris & dierum
הַיָּמִים וְשַׁבְתָּ עַד־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקֹלוֹ׃
nō &, te debilitabit nō, tuus Deus DOMINVS misericors Deus Quia
31 כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא
.eis iurauit quod, tuorum patrū pacti obliuiscetur neq;, te corrumpet
יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם׃
à, te ante fuerunt qui, priores dies ad nunc tere Nam
32 כִּי שְׁאַל־נָא לְיָמִים רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמִן־
extremum ad &, terram super hominem Deus creauit quo die
הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם עַל־הָאָרֶץ וּלְמִקְצֵה
magnum verbum sicut sit factū an, cælorum extremum ad vsque & cælorū
הַשָּׁמַיִם וְעַד־קְצֵה הַשָּׁמָיִם הֲנִהְיָה כַּדָּבָר הַגָּדוֹל
. ipsum sicut sit auditum an, istud
הַזֶּה אוֹ הֲנִשְׁמַע כָּמֹהוּ׃
ignis medio è loquentis Dei vocem populus audiuit Nunquid
33 הֲשָׁמַע עָם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ
? vixit &, tu audisti quemadmodum
כַּאֲשֶׁר־שָׁמַעְתָּ אַתָּה וַיֶּחִי׃
interiori ex gentē sibi capiēdū ad veniendū ad Deus tētauit nunquid Vel
34 אוֹ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב
, valida manu in &, bello in &, portentis in &, signis in, tētationib⁹ in, gētis
גּוֹי בְּמַסֹּת בְּאֹתֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה
fecit quæ omnia secundū, magnis terroribus in &, extento brachio in &
וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה
tuis oculis in Aegypto in vester Deus DOMINVS vobis
לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ׃
: Deus ipse DOMINVS quòd, sciendum ad, videre factus es Tu
35 אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים
.eum præter amplius non
אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ׃
super &: te erudiendū ad suam vocē te fecit audire cælis E
36 מִן־הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעֲךָ אֶת־קֹלוֹ לְיַסְּרֶךָּ וְעַל־
audisti eius verba &; magnum suum ignem te fecit videre terram
הָאָרֶץ הֶרְאֲךָ אֶת־אִשּׁוֹ הַגְּדוֹלָה וּדְבָרָיו שָׁמַעְתָּ
elegit &, tuos patres dilexit quòd pro Et .ignis medio è
מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃ 37 וְתַחַת כִּי אָהַב אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַיִּבְחַר
magna sua potentia in suo conspectu in te eduxit &; sed post eius semine in
בְּזַרְעוֹ אַחֲרָיו וַיּוֹצִאֲךָ בְּפָנָיו בְּכֹחוֹ הַגָּדֹל
, tua facie à te præ ossib⁹ firmas &, magnas gentes expellendū Ad: Aegypto ex
מִמִּצְרָיִם׃ 38 לְהוֹרִישׁ גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִמְּךָ מִפָּנֶיךָ
.hanc diem secundū hæreditatē eorū terram tibi dandū ad, te introemittēdū ad
לַהֲבִיאֲךָ לָתֶת־לְךָ אֶת־אַרְצָם נַחֲלָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃

Cauete; עָשָׂה pepigit; מִין omnis rei quam; צִוָּה consumens est; Si habitaueritis; יָלַד יָשַׁן; quamcunque; רוּעַ contra; עוּד; propter quā transitis Iarden vt possideatis; יוֹם; פּוּץ; homines pauci numero ad quas hominum; vident, audiunt, comedunt, odorantur. quæres; רִיחַ; tua nouissimis diebus: parebis voci; צוּר; שׁוּב קוֹל; dereliquet; רָפָה; disperdet quibus; Interroga enim de diebus primis,; חָיָה; ab extremo res magna ista, audita ipsa.; חָיָה; vt veniret è medio; נָסָה אוֹת; יָרֵא; Datum est tibi vt videres, & scires est; רָאָה יָדַע; pro eo semen eos; כֹּחַ; Vt expelleret robustiores; יָרַשׁ; vt introduceret vt daret; בּוֹא

39 ipse DOMINVS quia, tuū cor ad reduces &, hodie scies Et
וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְהוָה הוּא
. amplius non; desubter terram super &, desuper cælis in, Deus
הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד׃
ego quæ, eius præcepta &, eius statuta custodies Et
40 וְשָׁמַרְתָּ אֶת־חֻקָּיו וְאֶת־מִצְוֺתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי
vt &, te post tuis filiis &, tibi sit bene vt, hodie tibi præcipio
מְצַוְּךָ הַיּוֹם אֲשֶׁר יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ וּלְמַעַן
dans tuus Deus DOMINVS quam humum super dies prolongare facias
תַּאֲרִיךְ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן
. diebus omnibus tibi
לְךָ כָּל־הַיָּמִים׃
ortum ad, Iarden transitu in vrbes tres Mosch separauit Tunc
41 אָז יַבְדִּיל מֹשֶׁה שָׁלֹשׁ עָרִים בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרְחָה
occiderit qui, homicida illuc fugiendum Ad :solis
שָׁמֶשׁ׃ 42 לָנֻס שָׁמָּה רוֹצֵחַ אֲשֶׁר יִרְצַח אֶת־
: nudiustertius † heri ab eū odiens non ipse &, scientia non in suum socium
רֵעֵהוּ בִּבְלִי־דַעַת וְהוּא לֹא־שֹׂנֵא לוֹ מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם
. viueret &, istis vrbibus ex vnam ad fugeret &
וְנָס אֶל־אַחַת מִן־הֶעָרִים הָאֵל וָחָי׃
& : Reubenitis* planiciei terra in, deserto in Beser
43 אֶת־בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ הַמִּישֹׁר לָראוּבֵנִי וְאֶת־
. Menassitis* Basan in Gholan &; Ghaditis* Ghilhad in Ramoth
רָאמֹת בַּגִּלְעָד לַגָּדִי וְאֶת־גּוֹלָן בַּבָּשָׁן לַמְנַשִּׁי׃
. Israel filiorum facies ad Mosch posuit quam, lex* ista Et
44 וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
Mosch est locutus quæ, iudicia &, statuta &, testimonia † Ista
45 אֵלֶּה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה
. Aegypto ex ipsos egrediendo in, Israel filios ad
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃
Sichon terra in, Pehor Beth contra valle in Iarden transitu In
46 בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּגַּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר בְּאֶרֶץ סִיחֹן
, Mosch percussit quem; Chesbon in habitans qui, Emoræorum regis
מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן אֲשֶׁר הִכָּה מֹשֶׁה
. Aegypto ex eos egrediendo in, Israel filij &
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃
, Basan regis Ogh terram &, eius terram possederunt Et
47 וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ וְאֶת־אֶרֶץ עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן
. solis ortum ad, Iarden transitu in qui; Emoræorum regum duorum
שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח שָׁמֶשׁ׃
montem ad vsq; & Arnon torrentis labium super quæ Haroer Ab
48 מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנֹן וְעַד־הַר
. Chermon ipse, Sion
שִׂיאֹן הוּא חֶרְמוֹן׃
mare ad vsque &, orientem ad Iarden trans solitudinem omnem Et
49 וְכָל־הָעֲרָבָה עֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה וְעַד יָם
. collis † effusionibus sub solitudinis
הָעֲרָבָה תַּחַת אַשְׁדֹּת הַפִּסְגָּה׃

scito redi est; שׁוּב; deorsum, est; custodi; חֹק צִוָּה; terram dat; trans; Vt fugeret; נוּס; proximum ignorantes, qui odio habebat; יָדַע; חָיָה; *de *de *de; *est coram filiis; יָרָה; † sunt; עוּד; quādo egressi sunt; יָצָא; Trans habitabat; נָכָה; quādo egressi sunt; erant trans; est iuxta ripā; שָׂפָה; qui est; † aquarum; אֲשֶׁד

CAP. V. ה

: eos ad dixit &, Israel omnem ad Mosch vocauit Et
1 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
ego quæ iudicia &, statuta Israel Audi
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי
, custodietis &, ea discetis &, hodie vestris auribus in loquens
דֹּבֵר בְּאָזְנֵיכֶם הַיּוֹם וּלְמַדְתֶּם אֹתָם וּשְׁמַרְתֶּם
. ea faciendum ad
לַעֲשֹׂתָם׃
. Choreb in pactum nobiscum excidit noster Deus DOMINVS
2 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּרַת עִמָּנוּ בְּרִית בְּחֹרֵב׃
pactum DOMINVS excidit nostris patribus cum Non
3 לֹא אֶת־אֲבֹתֵינוּ כָּרַת יְהוָה אֶת־הַבְּרִית
. viuentibus vniuersis hodie hic ipsis nobis, nobiscum quia, istud
הַזֹּאת כִּי אִתָּנוּ אֲנַחְנוּ אֵלֶּה פֹה הַיּוֹם כֻּלָּנוּ חַיִּים׃
monte in vobiscum DOMINVS est locutus faciebus in Facies
4 פָּנִים בְּפָנִים דִּבֶּר יְהוָה עִמָּכֶם בָּהָר
. ignis medio è
מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃
, illo tempore in vos inter & DOMINVM inter stans Ego
5 אָנֹכִי עֹמֵד בֵּין־יְהוָה וּבֵינֵיכֶם בָּעֵת הַהִוא
facie à timuistis quia; DOMINI verbum vobis annunciandum ad
לְהַגִּיד לָכֶם אֶת־דְּבַר יְהוָה כִּי יְרֵאתֶם מִפְּנֵי
: dicendo, montem in ascendistis non &, ignis
הָאֵשׁ וְלֹא־עֲלִיתֶם בָּהָר לֵאמֹר׃

חָקַק; loquor docete custodite vt faciatis; עָשָׂה; pepigit; pepigit; sed qui sum* hic hodie omnes viuentes.; חָיָה; Facie ad faciem; פָּנָה; stabam; vt annunciarem; נָגַד; עָלָה

terra è te eduxi qui , tuus Deus DOMINVS Ego
6 † אנכי יהוה אלהיך אשר [g] הוצאתיך מארץ
.seruorum domo è , Aegypti
מצרים מבית עבדים׃
.meas facies super alij Dij tibi erit Non
7 † לא־יהיה לך אלהים אחרים על־פני׃
cælis in quæ effigiei omnis dolaturam tibi facies Non
8 † לא־תעשה לך פסל כל־תמונה אשר בשמים
.terram desubter aquis in quæ & , desubter terra in quæ & , desuper
ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ׃
DOMINVS ego quia .eis seruies neque , eis te incuruabis Non
9 † לא־[h] תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי יהוה
super & , filios super patrum iniquitatē visitans, zelotes Deus , tuus Deus
אלהיך אל קנא פקד עון אבות על־בנים ועל־
misericordiam faciens Et .me habentibus odio quartos super & , tertios
10 שלשים ועל־רבעים לשנאי׃ † ועשה חסד
.mea præcepta seruantibus & , me diligentibus millibus
לאלפים לאהבי ולשמרי [k] מצותו׃
non quia .vanū in tui Dei DOMINI nomen assumes Non
11 † לא [l] תשא את־שם־יהוה אלהיך לשוא כי לא
vanum in eius nomē assumpserit qui † DOMINVS mundificabit
ינקה יהוה את אשר־ישא את־שמו לשוא׃
quemadmodum , eum sanctificandum ad Sabbathi diem Obserua
12 † שמור את־יום השבת לקדשו כאשר
facies & , seruies diebus Sex .tuus Deus DOMINVS tibi præcepit
13 צוך יהוה אלהיך׃ † ששת ימים תעבד ועשית
DOMINO ‡ sabbathum septima die Et .tuam functionem omnem
14 כל־[m] מלאכתך׃ † ויום השביעי שבת ליהוה
tua filia & , tuus filius & , tu functionem omnem facies Non .tuo Deo
אלהיך לא תעשה כל־מלאכה אתה [n] ובנך ובתך
, tuū animal omne & , tuus asinus & , tuus bos & , tua ancilla & , tuus seruus &
ועבדך ואמתך ושורך וחמרך וכל־בהמתך
tua ancilla & , tu⁹ seruus requiescat vt , tuis portis in ‡ qui tuus peregrin⁹ &
[o] וגרך אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך
: Aegypti terra in fuisti seruus quòd memineris Et .tu sicut
15 כמוך׃ † וזכרת כי־עבד היית בארץ מצרים
brachio in & , valida manu in inde tuus Deus DOMINVS te eduxit &
ויצאך יהוה אלהיך משם ביד חזקה ובזרע
faciendum ad , tuus Deus DOMINVS tibi præcepit Idcirco .extento
[p] נטויה על־כן [q] צוך יהוה אלהיך [r] לעשות
.Sabbathi diem
את־יום השבת׃
quemadmodum tuam matrem & , tuum patrem Honora
16 † כבד את־אביך ואת־אמך כאשר
vt & , tui dies prolongentur vt , tuus Deus DOMINVS tibi præcepit
צוך יהוה אלהיך למען יאריכן ימיך ולמען
.tibi dans tuus Deus DOMINVS quam humum super tibi sit bene
ייטב לך על האדמה אשר־יהוה אלהיך נתן לך׃
.furaberis Nec .adulterabis Neque .interficies Non
17 † לא תרצח׃ 18 † ולא תנאף׃ 19 † ולא תגנב׃
.mendacium testis tuum socium in respondebis Neque
20 † ולא־תענה ברעך [s] עד שוא׃
.tui socij vxorem concupisces Neque
21 † ולא תחמד אשת [t] רעך
, eius ancillā & , eius seruū & , ei⁹ agrū , tui socij domum auebis Nec
† ולא תתאוה בית רעך שדהו ועבדו ואמתו
.tuo socio ‡ quæ omnia & , eius asinum & , eius bouem
שורו וחמרו וכל אשר לרעך׃
omnem ad DOMINVS est locutus ista Verba
22 † את־הדברים האלה דבר יהוה אל־כל־
; magna voce , caliginis & , nubis , ignis medio è monte in vestram ecclesiam
קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול
.me ad eas dedit & , lapidum tabulis duabus super ea scripsit & : addidit nō &
ולא יסף ויכתבם על־שני [v] לחת אבנים ויתנם אלי׃
montis & , obscuritatis medio è vocem vos audire secundum fuit Et
23 † ויהי כשמעכם את־הקול מתוך החשך וההר
, vestrarum tribuum capita omnia me ad accessistis & , igne inflagrantis
בער באש ותקרבון אלי כל־ראשי שבטיכם
DOMINVS nos fecit videre En : dixistis Et .vestrorum seniorum &
24 וזקניכם׃ † ותאמרו הן [x] הראנו יהוה
eius vocem & ; suam magnitudinem & , suam gloriam noster Deus
אלהינו את־כבדו ואת־גדלו ואת־[y] קלו
Deus loqueretur quòd , vidimus ista Die . ignis medio è audiuim⁹
שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי־ידבר אלהים
.vixit & , homine cum
את־האדם וחי׃

[g] יצא
erunt coram me.
sculptile, omnem similitudinem sursum, deorsum;
coles eos.
[h] שחה
habentes
[k] צוה
חיו ק
[l] נשא
innocentem iudicabit † eum
vt sanctifices
operaberis, omne opus tuum.
‡ est Domini dei tui
[m] לאך
omne opus
[n] בנה
iumentum ‡ est intra portas tuas,
[o] גור
memento
vt faceres
[p] נטה [q] צוה
[r] עשה
terram quam dat
facies homicidium.
adulterium committes.
testificaberis proximum testimonium falsum.
[s] עוד
proximi
[t] רעה
concupisces proximi ‡ sunt proximo
congregationem in lapideis mihi.
[u] לוח
quando audistis tenebrarum ardentis omnes duces
[x] ראה
[y] קול
locutus est

magnus ignis nos comedet quoniam ? moriemur quid ad nunc Et
25 † ועתה למה נמות כי תאכלנו האש הגדלה
nostri Dei DOMINI vocem audiendū ad nos addentes Si .iste
הזאת אם־יספים אנחנו לשמע את־קול יהוה אלהינו
vocem audierit quæ , caro omnis ‡ quæ Nam .moriemur & , amplius
26 עוד [a] ומתנו׃ † כי מי כל־בשר אשר שמע קול
? vixerit & , nos sicut ignis medio è loquentis , viuentis Dei
אלהים [b] חיים מדבר מתוך־האש כמנו ויחי׃
DOMINVS est dicturus quæ omnia audi & tu Accede
27 † קרב אתה ושמע את כל־אשר יאמר יהוה
DOMINVS loquetur quæ omnia nos ad loqueris tu & .noster Deus
אלהינו ואת תדבר אלינו את כל־אשר ידבר יהוה
.faciemus & , audiemus & , te ad noster Deus
אלהינו אליך ושמענו ועשינו׃
vos loquendum inter , vestrorū verborū vocē DOMINVS audiuit Et
28 † וישמע יהוה את־קול דבריכם בדברכם
populi verborum vocem Audiui : me ad DOMINVS dixit & : me ad
אלי ויאמר יהוה אלי שמעתי את־קול דברי העם
.sunt locuti quę omnia reddiderunt Bona .te ad sunt locuti quæ , huius
הזה אשר דברו אליך היטיבו כל־אשר דברו׃
custodiendū ad & , me timendum ad , eis hoc eorum cor erit & det Quis
29 † מי־יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי ולשמר
eorum filiis & , eis sit bene vt , diebus omnib⁹ mea præcepta omnia
את־כל־[c] מצותי כל־הימים למען ייטב להם ולבניהם
. vestra tentoria ad vobis Reuertimini : eis dic , Vade ? seculum in
30 לעלם׃ † לך אמר להם שובו לכם לאהליכם׃
, præceptum omne te ad loquar & , me apud sta hîc tu Et
31 † ואתה פה עמד עמדי ואדברה אליך את כל־המצוה
quam terra in facient & : eos docebis quæ iudicia & statuta &
[d] והחקים והמשפטים אשר תלמדם ועשו בארץ אשר
.eam possidendam ad , eis dans ego
אנכי נתן להם [e] לרשתה׃
DOMINVS præcepit quemadmodum , faciendum ad custodietis Et
32 † ושמרתם לעשות כאשר צוה יהוה
.sinistrorsum & , dextrorsum declinetis Nō .vobis vester Deus
אלהיכם אתכם לא [f] תסרו ימין ושמאל׃
, vobis vester Deus DOMINVS præcepit quam , via omni In
33 † בכל־הדרך אשר צוה יהוה אלהיכם אתכם
terra in dies prolongetis & , vobis ‖ bonū & , viuatis vt , ambulabitis
תלכו למען תחיון וטוב לכם והארכתם ימים בארץ
.possidebitis quam
אשר תירשון׃

CAP. VI. ו

præcepit quæ iudicia & , statuta , præceptum hoc Et
1 † וזאת המצוה החקים והמשפטים אשר צוה
quam , terra in faciendum ad , vos docendum ad , vester Deus DOMINVS
יהוה אלהיכם ללמד אתכם לעשות בארץ אשר
timeas Vt .eam possidendam ad illuc transeuntes vos
2 אתם עברים שמה לרשתה׃ † למען [a] תירא את־
, eius præcepta & , ei⁹ statuta omnia custodiendum ad , tuū Deum DOMINVM
יהוה אלהיך לשמר את־כל־[b] חקתיו [c] ומצותיו
: tuę vitę dieb⁹ omnib⁹ tui filij filius & tu⁹ fili⁹ & tu , tibi præcipiēs ego quæ
אשר אנכי מצוך אתה ובנך ובן־בנך כל ימי [d] חייך
, faciendum ad custodies & , Israel audies Et . tui dies prolongētur vt &
3 ולמען יארכן ימיך׃ † ושמעת ישראל ושמרת לעשות
est locutus quemadmodum : valde multiplicemini quò & , tibi sit bene quò
אשר ייטב לך ואשר [e] תרבון מאד כאשר דבר
.melle & lacte fluente terra ‡ tibi tuorū patrum Deus DOMINVS
יהוה אלהי אבתיך לך ארץ [f] זבת חלב ודבש׃
.† vnus DOMINVS noster Deus DOMINVS ; Israel Audi
4 † שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד׃
tota in & , tuo corde toto in tuū Deū DOMINVM diliges Et
5 † ואהבת את יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־
.tua vehementia tota in & , tua anima
נפשך ובכל־מאדך׃
super , hodie tibi præcipiens ego quæ , ista verba erunt Et
6 † והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על־
te sedendo in , eis in ‖ loqueris & , tuis filiis ea repetes Et : tuo corde
7 לבבך׃ † ושננתם לבניך ודברת בם [g] בשבתך
. te surgendo in & , te accumbendo in & , via in te eundo in & , tua domo in
בביתך [h] ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך׃
. tuos oculos inter frōtalia ī erūt & , tua manu sup signū in ea ligabis Et
8 † וקשרתם לאות על־ידך והיו לטטפת בין עיניך׃
. tuis portis in & , tuæ dom⁹ postibus super ea scribes Et
9 † וכתבתם על־מזזות ביתך ובשעריך׃

vt consumet
addiderimus
vt audiamus
‡ est
vt audiat
[a] מות
viuat?
[b] חיה
quando loquebamini
fuerunt
vt sit
vt timeant
vt custodiant
[c] צוה
tabernacula
mecum
[d] חקק
do
vt possideant
[e] ירש
custodite vt faciatis, ad dexterā, & ad sinistram.
[f] סור
Per omnem viam,
‖ sit
hæc sunt præcepta
vt docerem
vt faciatis
ad quam vos transitis vt possideatis
[a] ירא
vt custodias
[b] חקק [c] צוה
præcipio
[d] חיה
audi
custodi vt facias, vt
[e] רבה
‡ in
[f] זוב
† est.
ל׳עין רבתי
ל׳דלת רבתי
fortitudine
præcipio in
‖ cum
quando sedebis
[g] ישב
quando ambulabis per viam, & quādo accūbes, & quando surges.
[h] הלך
in in

,terram in tuus Deus DOMINVS te introduxerit cùm erit Et
10 † והיה כי־יביאך יהוה אלהיך אל־הארץ
,tibi dandum ad,Iahacob &,Ischac , Abraham tuis patribus iurauit quā †
אשר נשבע לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת לך
.ædificasti non quas bonas &,magnas vrbes
ערים גדלת וטבת אשר לא־בנית׃
cisternas & ;impleuisti non quas ,bono omni plenas domos Et
11 † ובתים מלאים כל־טוב אשר לא־מלאת וברת
:plantasti non quæ olïueta & ,vineas; excidisti non quas , excisas
חצובים אשר לא־חצבת כרמים וזיתים אשר לא־נטעת
obliuiscaris ne ,tibi Obseruare .saturaberis & ,comedes &
12 ואכלת ושבעת׃ † השמר לך פן־תשכח את
.seruorum domo de Aegypti terra de te eduxit qui,DOMINI
יהוה אשר הוציאך מארץ מצרים מבית עבדים׃
eius nomine in & ;seruies ipsi & ,timebis tuū Deum DOMINVM
13 † את־יהוה אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו
diis è alios deos post ambulabitis Non .iurabis
14 תשבע׃ † לא תלכון אחרי אלהים אחרים מאלהי
,zelotes Deus Quia .vestri circuitus qui populorum
15 העמים אשר סביבותיכם׃ † כי אל קנא
DOMINI nasus irascatur fortè ne ,tuo interiori in tuus Deus DOMINVS
יהוה אלהיך בקרבך פן־יחרה אף־יהוה
.humi faciebus desuper te faciat disperdere & ,te in tui Dei
אלהיך בך והשמידך מעל פני האדמה׃
quemadmodum ,vestrū Deum DOMINVM tentabitis Non
16 † לא תנסו את־יהוה אלהיכם כאשר
præcepta custodiatis Custodiendo .tentatione in tentastis
17 נסיתם במסה׃ † שמור תשמרון את־מצות
: tibi præcepit quæ eius statuta & ,eius testimonia & ,vestri Dei DOMINI
יהוה אלהיכם ועדתיו וחקיו אשר צוך׃
,tibi sit bene vt ,DOMINI oculis in bonum & rectum facias Et
18 † ועשית הישר והטוב בעיני יהוה למען ייטב לך
DOMINVS iurauit quam† , bonam terram hæredites &,ingrediaris &
ובאת וירשת את־הארץ הטבה אשר־נשבע יהוה
,tuis faciebus à tuos inimicos omnes propulsandum Ad :tuis patribus
19 לאבתיך׃ † להדף את־כל־איביך מפניך
.DOMINVS est locutus quemadmodum
כאשר דבר יהוה׃
,testimonia ‡ Quæ : dicendo ,cras tuus filius te interrogauerit Cùm
20 † כי־ישאלך בנך מחר לאמר מה העדת
?vobis noster Deus DOMINVS præcepit quæ iudicia & , statuta &
והחקים והמשפטים אשר צוה יהוה אלהינו אתכם׃
nos eduxit & :Aegypto in Parhoh fuimus Serui : tuo filio dices Et
21 † ואמרת לבנך עבדים היינו לפרעה במצרים ויציאנו
DOMINVS dedit Et .forti manu in Aegypto ex DOMINVS
22 יהוה ממצרים ביד חזקה׃ † ויתן יהוה
omnem in & ,Parhoh in Aegypto in mala & , magna portenta & , signa
אותת ומפתים גדלים ורעים במצרים בפרעה ובכל־
vt , inde eduxit nos Et .nostris oculis in eius domum
23 ביתו לעינינו׃ † ואותנו הוציא משם למען
iurauit quam * terram nobis dandum ad nos introduceret
הביא אתנו לתת לנו את־הארץ אשר נשבע
omnia faciendum ad , DOMINVS nobis præcepit Et .nostris patrib⁹
24 לאבתינו׃ † ויצונו יהוה לעשות את־כל־
bonum in,nostrū Deum DOMINVM timendum ad , ista statuta
החקים האלה ליראה את־יהוה אלהינו לטוב
.hanc diem secundū nos viuificandū ad ,diebus omnib⁹ nobis
לנו כל־הימים לחיתנו כהיום הזה׃
omne faciendum ad custodierimus cùm ,nobis erit iustitia Et
25 † וצדקה תהיה־לנו כי־נשמר לעשות את־כל־
quemadmodum , nostri Dei DOMINI facies ad istud præceptum
המצוה הזאת לפני יהוה אלהינו כאשר
.nobis præcepit
צונו׃

Margin: [i] בוא † super vt daret [k] נתן [l] טוב [m] בנה [n] בור Caue [o] יצא ipsum coles; per nomen sunt in circuitib⁹ vestris medio tui est furor à facie terræ. [o] נסה Massa loco tentationis. [p] נסה [q] צוה [r] עוד [s] חקק possideas † super [t] טוב Vt propulset à facie tua, ‡ sunt [u] היה vt daret * super vt faciamus vt timeamus vt viuificaret si vt faciamus coram Domino Deo nostro,

CAP. VII.

1 quam ‡ , terram in tuus Deus DOMINVS te introduxerit Cùm
† כי יביאך יהוה אלהיך אל־הארץ אשר־
multas gentes euulserit &;eam hæreditandum ad , illuc ingrederis tu
אתה בא־שמה לרשתה ונשל גוים־רבים
,Perizæū &,Chenahanæū &,Emoręū &,Ghirghasęū &,Chittęū,tuis facieb⁹ à
מפניך החתי והגרגשי והאמרי והכנעני והפרזי
.te præ osseas & ,multas ,gentes septem ,Iebusæum & , Chiuuæū &
והחוי והיבוסי שבעה גוים רבים ועצומים ממך׃

Margin: ‡ ad [a] בוא vt possideas, [b] ירש à facie tua, robustiores

;eas percusseris & ,tuas facies ad tuus Deus DOMINVS eas dederit Et
2 † ונתנם יהוה אלהיך לפניך והכיתם
:eis præstabis gratiā neq; ,pactum eis excides non ;eas perdes perdendo
החרם תחרים אתם לא־תכרת להם ברית ולא תחנם׃
, eius filio dabis non tuam Filiam .eis in affinitate te iunges Neque
3 † ולא תתחתן בם בתך לא־תתן לבנו
.tuo filio capies non eius filiam &
ובתו לא־תקח לבנך׃
.alienis diis seruient & ,me post à tuū filiū faciet recedere Quia
4 † כי־יסיר את־בנך מאחרי ועבדו אלהים אחרים
.cito te faciet disperdere & ,te in DOMINI nasus irascetur &
וחרה אף־יהוה בכם והשמידך מהר׃
,destruetis earum Altaria .eis facietis sic Quinimo
5 † כי־אם־כה תעשו להם מזבחתיהם תתצו
earum sculptilia & ,succidetis earum lucos & , cōfringetis earū statuas &
ומצבתם תשברו ואשיריהם תגדעון ופסיליהם
DOMINO tu sanctus populus Quia .igni in comburetis
6 תשרפון באש׃ † כי עם קדוש אתה ליהוה
populum in ei existendum ad ,tuus Deus DOMINVS elegit te in .tuo Deo
אלהיך בך בחר יהוה אלהיך להיות לו לעם
.humi facies super * qui , populis omnibus præ , peculij
סגלה מכל העמים אשר על־פני האדמה׃
DOMINVS est annexus populis omnib⁹ præ vestra multitudine præ Non
7 † לא מרבכם מכל־העמים חשק יהוה
.populis omnibus præ parum vos quia ;vobis in elegit &,vobis in
בכם ויבחר בכם כי־אתם המעט מכל־העמים׃
eum custodiendo à & , vos DOMINVM amando ab Quia
8 † כי מאהבת יהוה אתכם ומשמרו את־
vos DOMINVS eduxit ,vestris patribus iurauit quod ,iuramentum
השבעה אשר נשבע לאבתיכם הוציא יהוה אתכם
regis Pathoh manu è seruorum domo è te redemit & ,forti manu in
ביד חזקה ויפדך מבית עבדים מיד פרעה מלך־
ipse tuus Deus DOMINVS quia scias Et .Aegypti
9 מצרים׃ † וידעת כי־יהוה אלהיך הוא
,eū diligētib⁹ misericordiā &,pactū custodiens , fidelis Deus , Deus
האלהים האל הנאמן שמר הברית והחסד לאהביו
.durationi millesimæ ,eius mandata custodientibus &
ולשמרי מצותיו לאלף דור׃
.eum faciendum perdere ad , eius facies ad ,eum habentibus odio rependens Et
10 † ומשלם לשנאיו אל־פניו להאבידו
.ei reddet eius facies in ;eū habenti odio tardabit non
לא יאחר לשנאו אל־פניו ישלם־לו׃
iudicia & , statuta & , mandatum custodies Et
11 † ושמרת את־המצוה ואת־החקים ואת־המשפטים
.ea faciendum ad , hodie tibi præcipio ego quæ
אשר אנכי מצוך היום לעשתם׃
, ista iudicia audieritis†merces erit Et
12 † והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה
tibi tuus Deus DOMINVS custodiet & :ea feceritis &,custodieritis&
ושמרתם ועשיתם אתם ושמר יהוה אלהיך לך
.tuis patribus iurauit quam , misericordiam & , pactum
את־הברית ואת־החסד אשר נשבע לאבתיך׃
fructui benedicet &,te faciet multiplicare&,tibi benedicet&,te diliget Et
13 † ואהבך וברכך והרבך וברך פרי־
,tuo nouo oleo & ,tuo musto &,tuo frumento;tuę humi fructui&,tui vētris
בטנך ופרי־אדמתך דגנך ותירשך ויצהרך
iurauit quam , humum super tuæ ouis‡ gregibus & , tuorū boum emißioni
שגר אלפיך ועשתרת צאנך על האדמה אשר־נשבע
.tibi dandum ad , tuis patribus
לאבתיך לתת לך׃
,infœcundus te in erit Non .populis omnibus præ eris Benedictus
14 † ברוך תהיה מכל־העמים לא־יהיה בך עקר
.tuo animali in & , infœcunda &
ועקרה ובבהמתך׃
omnes & , infirmitatem omnem te à DOMINVS remouebit Et
15 † והסיר יהוה ממך כל־חלי וכל־
: te in eas ponet non .nosti quas , malas Aegypti ægritudines
מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך
.te habentibus odio omnibus in eas dabit &
ונתנם בכל־שנאיך׃
tuus Deus DOMINVS quos populos omnes comedes Et
16 † ואכלת את־כל־העמים אשר יהוה אלהיך
,eorum diis seruies neque :eis super tuus oculus parcet non : tibi dans
נתן לך לא־תחוס עינך עליהם ולא תעבד את־אלהיהם
.tibi istud laqueus quia
כי־מוקש הוא לך׃

Margin: tradiderit coram te [c] נכה panges cum misereberis earum: cum [d] לקח ne eat post me, colent deos alienos: [e] סור furor Sed [f] עשה [g] נתץ [h] יצב vt sis populus peculiaris, * sunt faciem terræ. propter multitudinem vestram, complacuit [i] רבב vos estis pauciores Sed quia dilexit Dn̄s custodiuit super quo [k] יצא vos [l] פדה est mille generationibus. reddens contra faciē vt perdere faciat eum. faciem custodi [m] חקק vt facias [n] צוה [o] עשה † si vt [p] פרה terræ vino primogenito ‡pecudū tuarum terram super vt daret [q] נתן sterilis aliquis,& sterelis aliqua, [r] סור [s] חלה [t] דוה [u] שום sed ponet consumes dat coles deos sunt

quomodo ,me præ* istæ gentes Multæ‡:tuo corde in dixeris Cum

17 †כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה

recorderis Recordãdo .eis ab timeas Ne ? eas expellere potero

18 אוכל להורישם : †לא תירא מהם זכר תזכר

:Aegyptiis omnib⁹ & ,Parhoh tuus Deus DOMINVS fecit quæ eorum

את אשר עשה יהוה אלהיך לפרעה ולכל מצרים :

,signorum & ,tui oculi viderunt quas magnarum Tentationum

19 †המסת הגדלת אשר ראו עיניך והאתת

te fecit educere quo ,extenti brachij & ,validæ manus & ,portẽtorũ &

והמפתים והיד החזקה והזרע הנטויה אשר הוצאך

omnibus tuus Deus DOMINVS faciet Sic .tuus Deus DOMINVS

יהוה אלהיך כן יעשה יהוה אלהיך לכל

crabronem etiam Et .eorum faciebus à timens tu quos populis

20 העמים אשר אתה ירא מפניהם : †וגם את הצרעה

,relictos pereundum ad vsque‡,eos in†tuus Deus DOMINVS mittet

ישלח יהוה אלהיך בם עד אבד הנשארים

DOMINVS quia ,eorũ faciebus† à frangaris *Ne .tuis faciebus à absconditos‡ &

21 והנסתרים מפניך : †לא תערץ מפניהם כי יהוה

.terribilis & ,magnus‖Deus ,tuo interiore‡in tuus Deus

אלהיך בקרבך אל גדול ונורא :

tuis faciebus* à istas gentes tuus Deus DOMINVS euellet‡ Et

22 †ונשל יהוה אלהיך את הגוים האל מפניך

multiplicetur fortè ne ,cito eas cõsumere poteris Non .paulatim paulatim

מעט מעט לא תוכל כלתם מהר פן תרבה

tuus Deus DOMINVS eas dabit†Et .agri bestia te super

23 עליך חית השדה : †ונתנם יהוה אלהיך

.eas disperdi ad vsque‡,magna contritione eas cõteret & ,tuas facies ad‡

לפניך והמם מהומה גדלה עד השמדם :

sub de earum nomen perdes & ,tua manu in earũ reges dabit* Et

24 †ונתן מלכיהם בידך והאבדת את שמם מתחת

.eas te perdendum ad vsq; ,tuas facies in vir‡ stabit Non .cælis

השמים לא יתיצב איש בפניך עד השמדך אתם :

,argentũ cõcupisces Nõ .igne in combures earum deorũ Sculptilia

25 †פסילי אלהיהם תשרפון באש לא תחמד כסף

quia .illo in te illaquees fortè ne ,tibi capias &‖,eis super* aurum &

וזהב עליהם ולקחת לך פן תוקש בו כי

abominationẽ introduces nõ Et .istud tui Dei DOMINI abominatio

26 תועבת יהוה אלהיך הוא : †ולא תביא תועבה

,illud detestaberis Detestãdo .illud sicut anathema sis vt ,tuã domum in

אל ביתך והיית חרם כמהו שקץ תשקצנו

.illud anathema quia :illud abominaberis abominando &

ותעב תתעבנו כי חרם הוא :

Si ‡Plures sunt * quàm ego, ירש ירא ; נסה ; ראה אות ; נטה יצא ; à quorum tu times conspectu. †contra ‡donec pereant qui remanserint, ‡abscõderint se à facie tua. *paueas †facie ‡medio tui, ‖fortis ‡expellet *facie tua ; כלה רבה ; contra †tradet ; חיה ; ‡coram te, ‡ donec perdantur ipsæ. ; הים ; * tradet ‡quisquam coram te, donec perdas ; *quæ sunt ‖vt ; יקש ; est. ; בוא ; est.

CAP. VIII. ח

,custodietis ,hodie tibi præcipiens ego quod ,præceptũ Omne

1 †כל המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון

possideatis & ,ingrediamini & ,multiplicemini & ,viuatis vt ,faciendum ad

לעשות למען תחיון ורביתם ובאתם וירשתם

. vestris patribus DOMINVS iurauit quam †,terram

את הארץ אשר נשבע יהוה לאבתיכם :

DOMINVS te fecit ambulare qua viæ omnis recordaberis Et

2 †וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך יהוה

,te tentadũ ad‡,te affligendum ad ,deserto in annis quadraginta iã tuus Deus

אלהיך זה ארבעים שנה במדבר למען ענתך לנסתך

an ,eius præcepta custodires vtrum ,tuo corde in*quæ sciendum ad*

לדעת את אשר בלבבך התשמר מצותו אם

quod ,man te fecit comedere & ,te fecit esurire & ,te afflixit Et . non

3 לא : †ויענך וירעבך ויאכלך את המן אשר

quòd te faceret cognoscere vt ,tui patres cognouerunt nec ,cognouisti nõ

לא ידעת ולא ידעון אבתיך למען הודיעך כי

egreßione omni super quin‡ ,homo viuet ipso solo pane super‡non

לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא

veterauit non tuum Vestimentum .homo viuet DOMINI oris

4 פי יהוה יחיה האדם : †שמלתך לא בלתה

. annis quadraginta iam ,tumuit non tuus pes & ,te desuper

מעליך ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה :

,suum filium vir erudiret†quemadmodũ quòd ,tuo corde cum scies*Et

5 †וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו

præcepta custodies Et .te corripit tuus Deus DOMINVS‖

6 יהוה אלהיך מיסרך : †ושמרת את מצות

.eum timendum ad† & ,eius viis in ambulandum ad‡,tui Dei DOMINI

יהוה אלהיך ללכת בדרכיו וליראה אתו :

terram ,bonam terram in te introducit tuus Deus DOMINVS Quia

7 †כי יהוה אלהיך מביאך אל ארץ טובה ארץ

.monte in & ,valle in egredientiũ voraginũ & ,fontium ,aquarũ torrentiũ

נחלי מים עינת ותהמת יצאים בבקעה ובהר :

præcipio vobis ; vt faciatis, ; †super ; per quam ; vt affligeret ‡vt tentaret ; ענה ; נסה ידע ; ‡vt sciret * sunt ; צוה ; חיו ; ‡in ‡sed in omni quod egreditur ex ore ; יצא בלה ; *perpendes hoc tecum †corripit ‖ sic ; ‡vt ambules per vias †timeas ; הלך ; per valles, & per montes.

terram :malogranati & ,ficus & ,vitis & ,hordei & ,tritici Terram

8 †ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ

ea in comedes paupertate in*non qua‡Terram .mellis & ,olei oliuæ

9 זית שמן ודבש : †ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה

,‡ferrum eius lapides cuius terram :ea in omni carebis nec ,panem

לחם לא תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל

bñdices & ,saturaberis & ,comedes Et . æs excides eius mõtibus de &

10 ומהרריה תחצב נחשת : †ואכלת ושבעת וברכת

. tibi dedit quam bonam terram super ,tuo Deo DOMINO

את יהוה אלהיך על הארץ הטבה אשר נתן לך :

custodiendũ nõ ad† ,tui Dei DOMINI obliuiscaris fortè ne ,tibi Obseruare

11 †השמר לך פן תשכח את יהוה אלהיך לבלתי שמר

.hodie tibi prçcipio ego quæ ,eius statuta & ,eius iudicia & ,ei⁹ præcepta

מצותיו ומשפטיו וחקתיו אשר אנכי מצוך היום :

. habites & ,ædifices bonas ‡ domos & ;satureris & ,comedas fortè Ne

12 †פן תאכל ושבעת ובתים טבים תבנה וישבת :

multiplicetur aurũ & ,argentũ & ;multiplicẽtur tua ouis & ,tuus bos Et

13 †ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה

obliuiscaris & ,tuũ cor eleuetur Et .multiplicetur ,tibi‡quod omne & ;tibi

14 לך וכל אשר לך ירבה : †ורם לבבך ושכחת

. seruorum domo è ,Aegypti terra è te educentis* ,tui Dei DOMINI

את יהוה אלהיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים :

,scorpiõis & ,adurẽtis serpẽtis ,terribili‖& ,magno deserto in‡ te ire Facientis†

15 †המוליכך במדבר הגדל והנורא נחש שרף ועקרב

. silicis petra è aquas tibi educentis‡ : aquæ † non quo* ,loci siticulosi‡ &

וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש :

causa* ,tui patres nouerunt non quod ,deserto in man te Cibantis‡

16 †המאכלך מן במדבר אשר לא ידעון אבתיך למען

.tuo nouissimo in tibi benefaciendum ad‡ ,te tentãdi causa† & ,te affligendi

ענתך ולמען נסתך להיטבך באחריתך :

mihi fecit meæ manus firmitudo* & ,mea Potẽtia ,tuo corde in dices‡ Et

17 †ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי

ipse quia ,tui Dei DOMINI recordaberis Et‡ : istam virtutem †

18 את החיל הזה : †וזכרת את יהוה אלהיך כי הוא

,suum pactum statuendum ad ,virtutem faciendum ad*,potentiã tibi dans‡

הנתן לך כח לעשות חיל למען הקים את בריתו

. hanc diem secundum tuis patribus iurauit quod†

אשר נשבע לאבתיך כיום הזה :

,tui Dei DOMINI fueris oblitus obliuiscendo si ,erit Et

19 †והיה אם שכח תשכח את יהוה אלהיך

te incuruaueris & ,eis seruieris‡ & ,alienos Deos post ambulaueris &

והלכת אחרי אלהים אחרים ועבדתם והשתחוית

. peribitis pereundo quòd ,hodie vos in testificatus sum‡ :eis

להם העדתי בכם היום כי אבד תאבדון :

;peribitis sic ,vestris faciebus* à perdit DOMINVS quas gentes Sicut

20 †כגוים אשר יהוה מאביד מפניכם כן תאבדון

. vestri Dei DOMINI voce in audieritis† non quòd eo

עקב לא תשמעון בקול יהוה אלהיכם :

CAP. IX. ט

,ingrediendum ad‡,Iarden hodie transiens‡Tu :Israel Audi

1 †שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן לבא

munitas & ,magnas vrbes ,te præ oßib⁹ firmas* & ,magnas gẽtes possidendũ ad

לרשת גוים גדלים ועצמים ממך ערים גדלת ובצרת

quos ,Hanachim‡filios ,excelsum & magnũ Populum .cælos in†

2 בשמים : †עם גדול ורם בני ענקים אשר

? Hanach filiorum facies ad‡ stabit Quis :audisti tu & ,nosti tu

אתה ידעת ואתה שמעת מי יתיצב לפני בני ענק :

transiens† ipse ,tuus Deus DOMINVS quòd hodie scies* Et

3 †וידעת היום כי יהוה אלהיך הוא העבר

eos humiliabit ipse & ,eos disperdet ipse :comedens‡ ignis ,tuas facies ad

לפניך אש אכלה הוא ישמידם והוא יכניעם

est locutus quemadmodũ ,cito eos perdes & ,eos expelles & :tuas facies ad‖

לפניך והורשתם והאבדתם מהר כאשר דבר

DOMINVS expellẽdo in‡ ,tuo corde in dicas Ne .tibi DOMINVS

4 יהוה לך : †אל תאמר בלבבך בהדף יהוה

me introduxit mea iustitia In† :dicendo ,tuis faciebus* à eos tuus Deus

אלהיך אתם מלפניך לאמר בצדקתי הביאני

gentium impietate in‡ & :istam terram poßidendum ad‡,DOMINVS

יהוה לרשת את הארץ הזאת וברשעת הגוים

, tua iustitia in† Non .tua facie à eas expellens* DOMINVS ,istarum

5 האלה יהוה מורישם מפניך : †לא בצדקתך

quia* :earum terram possidendũ ad veniens‡ tu tui cordis rectitudine in‡ &

ובישר לבבך אתה בא לרשת את ארצם כי

,tua facie à eas expellẽs† tuus Deus DOMINVS istarum gentiũ impietate in

ברשעת הגוים האלה יהוה אלהיך מורישם מפניך

frumenti, חנט ; ‡in * cum ; aliquo ‡sunt, ; propter ; Caue †vt nõ serues ; צוה ; חקק ; ‡pulchras ; boues tui, & pecudes tuæ ; רבה ; ‡est ; רום ; *qui eduxit †Qui ambulare fecit ‡per desertũ magnum, ‖terribile, ‡aridi *in †erant ‡qui eduxit ‡Qui comedere fecit *vt affligeret †tentaret ‡vt benefaceret ; ענה נסה ; ‡si dixeris * robur ; כוח ; † substãtiam ‡memento ‡dat *vt facias substantiam, vt statuat ; קום ; †super quo ‡ colueris eos, ; שחה עוד ; ‡testificor vobis *facie vestra, †parueritis voci ; ‡transis ‡vt ingrediaris ; בוא ; *robustiores †vsque ad cælum. ‡torquatorum, ‡coram filiis torquati? * scito † qui transit ante te, ‡ consumens est: ‖ante te, ; ירש ; ‡cùm propulsauerit *facie tua, †Propter iustitiam meã ‡vt possiderẽ * propter impietatem * expellit † propter iustitiã tuam, ‡rectitudinẽ ‡ingrederis *sed propter impietatem † expellit ; ירש

,tuis patribus DOMINVS iurauit *quod*‡,verbum *stabiliendi causâ* &

ולמען הקים את־הדבר אשר נשבע יהוה לאבתיך

tua institia in†non quòd *scies** Et .Iahacob & ,Ischac ,Abraham

6 לאברהם ליצחק וליעקב׃ וידעת כי לא בצדקתך

:eâ *possidendũ ad*‡,istam bonam terram tibi *dans*‡tuus Deus DOMINVS

יהוה אלהיך נתן לך את־הארץ הטובה הזאת לרשתה

,obliuiscaris ne ,Memento .*tu**ceruice durus populus quia

7 כי עם־קשה־ערף אתה׃ זכר אל־תשכח את

die à .deserto in tuum Deum DOMINVM irasci fecisti quòd

אשר־הקצפת את־יהוה אלהיך במדבר למן־היום

,istum locum ad *vos venite vsque* ,Aegypti terra è es egressus qua

אשר־יצאת מארץ מצרים עד־באכם עד־המקום הזה

fecistis irasci Choreb in Et .DOMINO *cum* fuistis rebelles

8 ממרים הייתם עם־יהוה׃ ובחרב הקצפתם

.vos *disperdendum ad*‡,vos *in*‡DOMINVS *est exacerbatus*† & ,DOMINVM

את־יהוה ויתאנף יהוה בכם להשמיד אתכם׃

tabulas ,*lapidum*‡ tabulas *capiendum ad*†,montem in *me ascendendo In**

9 בעלתי ההרה לקחת לוחת האבנים לוחת

monte in *sedi*‡ & :vobiscum DOMINVS *excidit*‡ quod ,pacti

הברית אשר־כרת יהוה עמכם ואשב בהר

non aquas & ,comedi non panẽ ;noctes quadraginta & ,dies quadraginta

ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא

lapidum‡ tabulas duas me ad DOMINVS dedit Et .bibi

10 שתיתי׃ ויתן יהוה אלי את־שני לוחת האבנים

quæ ,verba omnia secundũ eis *super*‡ & ,Dei digito in scriptas

כתבים באצבע אלהים ועליהם ככל־הדברים אשר

die in ,ignis medio de monte in vobiscum DOMINVS est locutus

דבר יהוה עמכם בהר מתוך האש ביום

,noctiũ quadraginta & ,dierum quadraginta fine *à*‡fuit Et .*concionis*

11 הקהל׃ ויהי מקץ ארבעים יום וארבעים לילה

.pacti tabulas ,lapideas tabulas duas *me ad* DOMINVS dedit

נתן יהוה אלי את־שני לחת האבנים לחות הברית׃

quia :hinc cito descende ,Surge :me ad DOMINVS dixit Et

12 ויאמר יהוה אלי קום רד מהר מזה כי

de cito recesserunt :Aegypto ex eduxisti quem ,tuus populus‡corrupit

שחת עמך אשר הוצאת ממצרים סרו מהר מן־

.conflatile sibi fecerunt ;eis præcepi quam ,via

הדרך אשר צויתם עשו להם מסכה׃

, istum populum Vidi :dicendo ,me ad DOMINVS dixit Et

13 ויאמר יהוה אלי לאמר ראיתי את־העם הזה

,eos disperdã & ,*me à* Remitte .*ipse* ceruice durus populus ecce &

14 והנה עם־קשה־ערף הוא׃ הרף ממני ואשמידם

gentem in te faciam & :cælis sub *de*‡eorum nomen delebo &

ואמחה את־שמם מתחת השמים ואעשה אותך לגוי־

mons & ,mõte de descendi & ,me verti Et .eo *præ multã*† & ,robustã

15 עצום ורב ממנו׃ ואפן וארד מן־ההר וההר

.meis manibus duabus *super*‡ pacti tabulæ duæ & ,igne in ardebat

בער באש ושני לוחת הברית על שתי ידי׃

feceratis ;vestro Deo DOMINO peccaueratis ecce & ,vidi Et

16 וארא והנה חטאתם ליהוה אלהיכם עשיתם

præcepit quam via de cito recesseratis :conflatilem vitulum vobis

לכם עגל מסכה סרתם מהר מן־הדרך אשר־צוה

eas proieci & ,tabulas duas *in* apprehendi Et .vobis DOMINVS

17 יהוה אתכם׃ ואתפש בשני הלחת ואשלכם

me prostraui Et .vestris oculis in eas cõfregi & ,meis manib⁹ duab⁹ *desuper*

18 מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם׃ ואתנפל

quadraginta & ,diebus quadraginta prius sicut: DOMINI *facies ad*

לפני יהוה כראשנה ארבעים יום וארבעים

omne *super* ,bibi non aquam & ,comedi non panem ,noctibus

לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי על כל־

,DOMINI oculis in malum faciendo ,peccaueratis quod vestrũ peccatum

חטאתכם אשר חטאתם לעשות הרע בעיני יהוה

*efferbuit quo caloris** & ,*nasi faciebus à*‡ timui Quia .eum irritando

19 להכעיסו׃ כי יגרתי מפני האף והחמה אשר קצף

DOMINVS exaudiuit & :vos *disperdendum ad*‡,vos *super*†DOMINVS

יהוה עליכם להשמיד אתכם וישמע יהוה

est exacerbatus‡Aharon in Et .ipsa vice in etiam me *ad*

20 אלי גם בפעם ההיא׃ ובאהרן התאנף

Aharon pro etiam oraui & :eum *disperdẽdum ad**,valde DOMINVS

יהוה מאד להשמידו ואתפלל גם־בעד אהרן

,feceratis quod vestrum peccatum Et .ipso tempore in

21 בעת ההיא׃ ואת־חטאתכם אשר־עשיתם את־

,bene molẽdo illum cõtriui & ,*igne in* illum combussi & ,accepi vitulum

העגל לקחתי ואשרף אתו באש ואכת אתו טחון היטב

,torrentẽ in eius puluerem proieci & :puluerẽ in esset comminutus donec

עד אשר־דק לעפר ואשלך את־עפרו אל־הנחל

vt confirme- ‡ super quo קום * scito † propter iustitiam tuam ‡ dat ‡ vt possideas * es. donec ingressi estis בוא מרה היה † iratus est ‡ contra ‡ vt disperderet * Quando ascendi † vt acciperẽ ‡ lapideas, ‡ pepigit עלה ישב ‡ mansi ‡ lapideas שתה נתן ‡ in congregationis. ‡ in mihi לוח ירד ‡ seipsum סור צוה נסך est. Dimitte me, רפה ‡ ne sit † maiorem פנה ‡ erant in שנה ראה נסך סור è coram Dño. propter שתה ‡ propter furorem, * iram qua iratus erat † contra ‡ vt disperderet ‡ iratus est * vt disperderet igni, כתת דקק

mittendo in‡Et .DOMINVM *fuistis irritantes*‡ ,Hattaauah

.monte è *descendentem*

Chibroth† in & ,Massah* in & ,Tabherah‡ in Et

22 היורד מן־ההר׃ ובתבערה ובמסה ובקברת

23 התאוה מקצפים הייתם את־יהוה׃ ובשלח

possidete & ,Ascẽdite :dicendo ,Barneah Cades de vos DOMINVS

יהוה אתכם מקדש ברנע לאמר עלו ורשו

DOMINI os *exacerbastis* & *: vobis dedi quam terram

את־הארץ אשר נתתי לכם ותמרו את־פי יהוה

.eius *voce in audistis*† non & ,ei credidistis non & ,vestri Dei

אלהיכם ולא האמנתם לו ולא שמעתם בקלו׃

.vos *me cognoscere*‡ die à ,DOMINO *cum* fuistis Rebelles

24 ממרים הייתם עם־יהוה מיום דעתי אתכם׃

& ,diebus quadraginta DOMINI *facies ad*‡me prostraui Et

25 ואתנפל לפני יהוה את־ארבעים היום ואת־

DOMINVS dixerat quia :me prostraui quibus ,noctibus quadraginta

ארבעים הלילה אשר התנפלתי כי־אמר יהוה

Domine :dixi & ,DOMINVM ad oraui Et .vos *disperdendum ad*

26 להשמיד אתכם׃ ואתפלל אל־יהוה ואמר אדני

redemisti quam ,tuã hæreditatẽ & ,tuũ populũ *corrumpas* ne ,DOMINE‡

יהוה אל־תשחת עמך ונחלתך אשר פדית

.valida manu in Aegypto ex eduxisti quem ,tua magnitudine in

בגדלך אשר־הוצאת ממצרים ביד חזקה׃

respicias ne ,Iahacob & ,Ischac ,Abraham tuorum seruoru Memento

27 זכר לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב אל־תפן

.eius peccatũ ad & ,eius impietatẽ ad & ,huius populi duritiem ad

אל־קשי העם הזה ואל־רשעו ואל־חטאתו׃

posse non A † : *inde* nos eduxisti *qua* ,*terra*‡ dicant fortè Ne

28 פן־יאמרו הארץ אשר הוצאתנו משם מבלי יכלת

,eis est locutus quam ,terram in eos introducere DOMINVS

יהוה להביאם אל־הארץ אשר־דבר להם

.deserto in eos *faciendũ mori ad* ,eos eduxit ,eos *odio habendo ab* &

ומשנאתו אותם הוציאם להמתם במדבר׃

tua *potentia in*‡ eduxisti quem ,tua hæreditas & ,tuus popul⁹ ‡ipsi Et

29 והם עמך ונחלתך אשר הוצאת בכחך

.extento tuo brachio in & ,magna

הגדל ובזרעך הנטויה׃

CAP. X. יוד

duas tibi Dola: me ad DOMINVS dixit illo tempore In

1 בעת ההוא אמר יהוה אלי פסל־לך שני־

tibi *facies* & :montẽ in me ad ascende & ,priores sicut lapideas tabulas

לוחת אבנים כראשנים ועלה אלי ההרה ועשית לך

fuerunt quæ verba tabulis *super* scribam Et .*ligni* arcam

2 ארון עץ׃ ואכתב על־הלחת את־הדברים אשר היו

.arca in eas pones & ,fregisti quas ,prioribus tabulis *super*

על־הלחת הראשנים אשר שברת ושמתם בארון׃

lapideas tabulas duas dolaui & , Sittim lignis†arcam feci Et

3 ואעש ארון עצי שטים ואפסל שני־לחת אבנים

.mea manu in‡ tabulæ duæ & ,montẽ in ascendi & ;priores sicut

כראשנים ואעל ההרה ושני הלחת בידי׃

decem ,priorem scripturã iuxta ,tabulis *super* scripsit Et

4 ויכתב על־הלחת כמכתב הראשון את עשרת

medio de monte in vos ad DOMINVS est locutus quæ ,verba

הדברים אשר דבר יהוה אליכם בהר מתוך

.*me ad* DOMINVS eas dedit & :*concionis* die in ignis

האש ביום הקהל ויתנם יהוה אלי׃

,arca in tabulas posui & ,monte de descendi & ,me verti Et

5 ואפן וארד מן־ההר ואשם את־הלחת בארון

.DOMINVS mihi præcepit quẽadmodũ ,ibi fuerunt & :feceram quam

אשר עשיתי ויהיו שם כאשר צוני יהוה׃

.Moserah in Iahachan filiorũ Beroth de sunt profecti Israel filij Et

6 ובני ישראל נסעו מבארת בני־יעקן מוסרה

Elhazar sacerdotio est funct⁹ & ‡,ibi est sepultus & ,Aharon est mortuus ibi

שם מת אהרן ויקבר שם ויכהן אלעזר

.eo pro eius filius

בנו תחתיו׃

Iotbath in Ghudghodah de & ,Ghudghodah in sunt profecti Inde

7 משם נסעו הגדגדה ומן־הגדגדה יטבתה

.aquarum torrentium terram†

ארץ נחלי־מים׃

,Leui tribum DOMINVS fecit separare illo tempore In

8 בעת ההוא הבדיל יהוה את־שבט הלוי

DOMINI *facies ad standum ad* ,DOMINI pacti arcam *portandum ad*

לשאת את־ארון ברית־יהוה לעמד לפני יהוה

.hanc diem ad vsque eius nomine in benedicendũ ad & ,ei ministrãdũ ad

לשרתו ולברך בשמו עד היום הזה׃

qui descẽdit ‡ *conflagratione*, * *tentatione*, † *sepulchris con cupiscentiæ*, נסה עלה ‡ irasci fecistis ‡ quãdo misit ירש * irritastis מרה † obediuistis voci קול מם קטנה ‡ qua cognouí מרה ידע ‡ corã Dño vt disperderet ‡ Deus disperdas פדה פנה קשה ‡ incolæ terræ, vnde † Quia non potuit quia odio habet ipse vt mori faceret ‡ sunt מות כוח ‡ fortitudine נטה fac ligneam. in לוח † de ‡ erant in congregationis; mihi. שום צוה מות † in vt portaret vt staret corã Domino נשא שרת

.suis fratribus cū hæreditas & ,pars Leui ipsi fuit non Idcirco
9 על־כן לא־היה ללוי חלק ונחלה עם־אחיו
DOMINVS est locutus quēadmodū ,eius hæreditas ipse DOMINVS
יהוה הוא נחלתו כאשר דבר יהוה
,priores dies secundum ,monte in steti ego Et . ei tuus Deus
10 אלהיך לו: ואנכי עמדתי בהר כימים הראשנים
DOMINVS exaudiuit & :noctes quadraginta & , dies quadraginta
ארבעים יום וארבעים לילה וישמע יהוה
. te corrumpere DOMINVS voluit non ;ipsa vice in etiam me ad
אלי גם בפעם ההוא לא־אבה יהוה השחיתך:
facies ad proficiscendo vade ,Surge :me ad DOMINVS dixit Et
11 ויאמר יהוה אלי קום לך למסע לפני
iuraui quam‡ ,terram possidebunt & ,ingredientur & ;populi
העם ויבאו ויירשו את־הארץ אשר־נשבעתי
. eis dandum ad ,eorum patribus
לאבתם לתת להם:
,tecum à petens tuus Deus DOMINVS quid ,Israel nunc Et
12 ועתה ישראל מה יהוה אלהיך שאל מעמך
omnes in eundum ad ?tuum Deū DOMINVM timendum ad quin
כי אם־ליראה את־יהוה אלהיך ללכת בכל־
tuo Deo DOMINO seruiendum ad* & ,eum diligendum ad & ,eius vias
דרכיו ולאהבה אתו ולעבד את־יהוה אלהיך
præcepta custodiendum Ad ?tua anima tota in & ,tuo corde toto in
13 בכל־לבבך ובכל־נפשך: לשמר את־מצות
bonum in† ,hodie tibi præcipiens ego quæ ,eius statuta & ,DOMINI
יהוה ואת־חקתיו אשר אנכי מצוך היום לטוב
;cælorum cæli & ,cæli ‡ tui Dei DOMINI Ecce ?tibi
14 לך: הן ליהוה אלהיך השמים ושמי השמים
adhæsit tuis patribus in Tantummodo .ea in‡ quæ omnia & ,terra
15 הארץ וכל־אשר־בה: רק באבתיך חשק
;eos post eorum semine in‡ elegit & :eos diligendum ad DOMINVS
יהוה לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם
. hanc diem secundum populis omnibus ex vobis in‡
בכם מכל־העמים כיום הזה:
ne vestram ceruicē & ,vestri cordis præputium circuncidetis Et
16 ומלתם את ערלת לבבכם וערפכם לא
Deus ipse vester Deus DOMINVS Quia .amplius induretis
17 תקשו עוד: כי יהוה אלהיכם הוא אלהי
,terribilis & potens ,magnus Deus ;dominorum dominus & ,deorum
האלהים ואדני האדנים האל הגדל הגבר והנורא
iudicium Faciens .munus accipiet* neque ,facies tollet non qui
18 אשר לא־ישא פנים ולא יקח שחד: עשה משפט
.vestimētū & ,panem ei dando ,peregrinū diligens & ;viduæ & ,pupilli
יתום ואלמנה ואהב גר לתת לו לחם ושמלה:
.Aegypti terra in fuistis peregrini quia ,peregrinum diligetis† Et
19 ואהבתם את־הגר כי־גרים הייתם בארץ מצרים:
,adhærebis eo in‡ & ,seruies ei ,timebis tuum Deū DOMINVM
20 את־יהוה אלהיך תירא אתו תעבד ובו תדבק
,tuus Deus ipse & ,tua laus † Ipse . iurabis eius nomine in &
21 ובשמו תשבע: הוא תהלתך והוא אלהיך
quæ ,ista terribilia & ,magna tecum fecit qui
אשר־עשה אתך את־הגדלת ואת־הנוראת האלה אשר
tui patres descenderunt animabus septuaginta In .tui oculi viderunt
22 ראו עיניך: בשבעים נפש ירדו אבתיך
stellas sicut tuus Deus DOMINVS te posuit nunc & ;Aegyptum in
מצרימה ועתה שמך יהוה אלהיך ככוכבי
. multitudinem in cælorum
השמים לרב:

CAP. XI. יא

,eius custodiā custodies‡ & ;tuum Deū DOMINVM diliges Et
1 ואהבת את יהוה אלהיך ושמרת משמרתו
. diebus omnibus eius præcepta & ,eius iudicia & ,eius statuta &
וחקתיו ומשפטיו ומצותיו כל־הימים:
cognouerūt non qui ,†vestris filiis cum non quia ,hodie scietis Et
2 וידעתם היום כי לא את־בניכם אשר לא־ידעו
, vestri Dei DOMINI castigationem viderunt non qui &
ואשר לא־ראו את־מוסר יהוה אלהיכם את־
: extentum eius brachium & ,validam eius manum ,eius magnitudinē
גדלו את־ידו החזקה וזרעו הנטויה:
;Aegypti medio in fecit quæ eius facta & ,eius signa Et
3 ואת־אתתיו ואת־מעשיו אשר עשה בתוך מצרים
fecit quæ Et :eius terræ vniuersæ & ,Aegypti regi Parhoh
4 לפרעה מלך־מצרים ולכל־ארצו: ואשר עשה
fecit emergere qui ,eius curru & ,eius equis ,Aegyptiorum exercitui
לחיל מצרים לסוסיו ולרכבו אשר הציף

est · נחל c · יום d · perdere · שחת e · ante populū, · הלך g נסע · ‡super · vt darem · petit à te, nisi vt timeas · vt ambules per · diligas · *colas Dn̄m Deum tuum · Vt custodias · præcipio · †vt bene sit · ‡sunt · ‡sunt complacuit · vt diligeret · ‡semen · ‡vos scilicet · circuncidite · מול g · est · ירא h · accipit personam, · *accipit · נשא i · לקח k גור l · †diligite · ipsum coles, · ‡ei · per nomen · †est · הלל m · Cum · ראה n · רבב o · dilige · ‡custodi · חקק a · scitote · †loquor, · יסר b · נטה c · opera · אות d · curribus inundare · צוף e

:vos post eos insectando in ,eorum facies super Suph maris aquas
את־מי ים־סוף על־פניהם ברדפם אחריכם
fecit quæ Et . hanc diem ad vsque DOMINVS eos perdidit &
5 ויאבדם יהוה עד היום הזה: ואשר עשה
. istum locum ad vsque vos venire vsque ,deserto in vobis
לכם במדבר עד־באכם עד־המקום הזה:
,Reuben filij Eliab filiis Abiram & ,Dathan fecit quæ Et
6 ואשר עשה לדתן ולאבירם בני אליאב בן־ראובן
,eorum domos & ,eos deglutiuit & ,suum os terra aperuit quia
אשר פצתה הארץ את־פיה ותבלעם ואת־בתיהם
,eorum pedibus in † quæ substantiam omnem & ,eorum tentoria &
ואת־אהליהם ואת כל־היקום אשר ברגליהם
omne videntes* vestri oculi Quia‡ .Israel omnis interiore in‡
7 בקרב כל־ישראל: כי עיניכם הראת את כל־
custodietis Et† .fecit quod ,magnum DOMINI opus
8 מעשה יהוה הגדל אשר עשה: ושמרתם את־
,roboremini vt ;hodie tibi præcipiens‡ ego quod præceptum omne
כל־המצוה אשר אנכי מצוך היום למען תחזקו
transeuntes vos quam‡ ,terram possideatis & ,ingrediamini &
ובאתם וירשתם את־הארץ אשר אתם עברים
,humum* super dies producatis ‖ vt Et .eam possidendum ad ,illuc
9 שמה לרשתה: ולמען תאריכו ימים על־האדמה
,eis dandum ad† ,vestris patribus DOMINVS iurauit quam
אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם
. melle & lacte fluentem terram ,eorum semini &
ולזרעם ארץ זבת חלב ודבש:
non ,eā possidendū ad ,illuc ingrediens tu quam‡ terra Quia
10 כי הארץ אשר אתה בא־שמה לרשתה לא
seminabis* qua ‡ , inde estis egressi qua ,ipsa Aegypti terra sicut
כארץ מצרים הוא אשר יצאתם משם אשר תזרע
.oleris hortum vt ,tuo pede in irrigabis & ,tuum semen
את־זרעך והשקית ברגלך כגן הירק:
terra ,eam possidendum ad illuc transeuntes vos quam terra At
11 והארץ אשר אתם עברים שמה לרשתה ארץ
.aquas bibes cælorum pluuiam ad :†vallium & ,montiū
הרים ובקעת למטר השמים תשתה־מים:
oculi‡ semper ,eam quærens tuus Deus DOMINVS quam Terra
12 ארץ אשר־יהוה אלהיך דרש אתה תמיד עיני
.anni vltimū ad vsq; & anni principio à ,ea in tui Dei DOMINI
יהוה אלהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה:
ego quæ ,mea præcepta ad audieritis audiendo‡ si ,erit Et
13 והיה אם־שמע תשמעו אל־מצותי אשר אנכי
,vestrum Deum DOMINVM diligendum ad† ,hodie vobis præcipiens
מצוה אתכם היום לאהבה את־יהוה אלהיכם
:vestra anima tota in & ,vestro corde toto in ei seruiēdū ad &
ולעבדו בכל־לבבכם ובכל־נפשכם:
;serotinā & ,temporaneā ,suo tēpore in vestræ terræ pluuiā dabo Et
14 ונתתי מטר־ארצכם בעתו יורה ומלקוש
. tuum oleum & ,tuum mustum & ,tuum frumentū colliges &
ואספת דגנך ותירשך ויצהרך:
.saturaberis & ,comedes & :tuo animali‡ tuo agro in herbam dabo Et
15 ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת:
,recedatis & ,vestrum cor fatuetur* fortè ne ,vobis Obseruamini
16 השמרו לכם פן־יפתה לבבכם וסרתם
. eis vos incuruetis & ,alienis diis seruiatis* &
ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם:
non & ,cælos retineat‡ & ,vos in DOMINI furor irascatur Et
17 וחרה אף־יהוה בכם ועצר את־השמים ולא־
cito pereatis & ;suam productionem det non humus & ,pluuia sit
יהיה מטר והאדמה לא תתן את־יבולה ואבדתם מהרה
. vobis dans DOMINVS quam ,bona terra desuper
מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם:
super* & ,vestro corde super ista mea verba ponetis Et
18 ושמתם את־דברי אלה על־לבבכם ועל־
sint & ,vestra manu super signum in ea ligabitis & ;vestro animo
נפשכם וקשרתם אתם לאות על־ידכם והיו
,vestros filios ea docebitis Et .vestros oculos inter frontalia in
19 לטוטפת בין עיניכם: ולמדתם אתם את־בניכם
,via in te ambulando in* & ,tua domo in te sedendo in ,eis in loquendum ad‡
לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך
tuæ domus postibus super‖ ea scribes Et .te surgendo in & ,te accumbendo in &
20 ובשכבך ובקומך: וכתבתם על־מזוזות ביתך
vestrorū filiorū dies & ,vestri dies multiplicentur vt Et . tuis portis in &
21 ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי בניכם
dandum ad‡ ,vestris patribus DOMINVS iurauit quam ,humum† super
על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת

dum insequerentur · רדף e · donec veniretis · tabernacula · †erat · קום f · ‡in medio · ‡Equidem · *vident · ראה g · †Custodite igitur · ‡præcipio vobis · ‡ad quā vos transitis, vt possideatis · ‖elongare faciatis · בוא h יום i · *terrā, super · †vt daret · נתן k · זוב l · ‡ad quam tu ingrederis est, ex qua · ‡in *seminas irrigas · שקה m · ad quam vos transitis, vt possideatis · †est: · quærit · ‡sunt · ל׳ חסר אלף · ‡obediendo obediueritis præceptis meis, præcipio · †vt diligatis colatis eum, · נתן n · vinum · ‡pro · Cauete · ‡declinet · סור o · *colatis deos alienos, · שחה p · ‡claudat terra fructū suū, · è dat · טוב q · ponite *in · שום r · ligate in · docete · ‡vt loquātur de eis, quando sedebis · *quādo ambulabis per viam, & quādo accūbes, & quando surges. · ‖in · רבה s · †terrā, super · ‡vt daret

vt habitet ipse

ipsū habitādū ad ,ibi suū nomen ponendum ad ,vestris tribubus omnibus ex

מִכָּל־שִׁבְטֵיכֶם לָשׂוּם אֶת־שְׁמוֹ שָׁם לְשִׁכְנוֹ

afferetis * holocausta vestra, *oblationem עֲשַׂר[d]

*,vestras ascensiones** illuc *adducetis* Et .illuc venietis & ,quæretis

6 תִדְרְשׁוּ וּבָאתָ שָׁמָּה׃ † וַהֲבֵאתֶם שָׁמָּה עֹלֹתֵיכֶם

,vestræ manus *eleuationem* * & ,vestras decimas & ,vestra sacrificia &

וְזִבְחֵיכֶם וְאֵת[d] מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וְאֵת תְּרוּמַת יֶדְכֶם

boum vestrorum, † pecudum vestrarum. ‡coram Dño Deo vestro, *in omnibus in quib⁹ mittetis manus vestras *in

.vestri pecoris†&,*vestri bouis* primogenita & ,vestra spōtanea & ,vestra vota &

וְנִדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם וּבְכֹרֹת בְּקַרְכֶם וְצֹאנְכֶם׃

lætabimini & *;vestri* Dei DOMINI *facies ad*‡ibi comedetis Et

7 † וַאֲכַלְתֶּם־שָׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּשְׂמַחְתֶּם

tibi benedixit quibus*, vestræ domus & ,vos ,*vestræ manus missione omni in**

בְּכֹל מִשְׁלַח יֶדְכֶם אַתֶּם וּבָתֵּיכֶם אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ

quæ omnia secundum facietis Non .tuus Deus DOMINVS

עֲשָׂה[e] †facimus ‡ vnusquisq; ‡quod ‡est

8 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ † לֹא[e] תַעֲשׂוּן כְּכֹל אֲשֶׁר

.suis oculis in‡rectum‡omne *vir*‡ ,hodie hîc *facientes*† nos

אֲנַחְנוּ עֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל־הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו׃

בּוֹא[f] dat

hæreditatem ad & ,requiem ad ,hucusque venistis non Quia

9 † כִּי לֹא־[f]בָאתֶם עַד־עָתָּה אֶל־הַמְּנוּחָה וְאֶל־הַנַּחֲלָה

,Iarden transibitis Et .tibi *dans* tuus Deus DOMINVS quam

10 אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ † וַעֲבַרְתֶּם אֶת־הַיַּרְדֵּן

hæreditare facit vester Deus DOMINVS quam ,terra in habitabitis &

וִישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מַנְחִיל

in

,circuitu *à* vestris inimicis omnibus ab vobis dabit requiem & :vos

אֶתְכֶם וְהֵנִיחַ לָכֶם מִכָּל־אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב

ad locum

DOMINVS elegerit quem *locus* erit Et .confidenter habitabitis &

11 וִישַׁבְתֶּם־בֶּטַח׃ † וְהָיָה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה

afferetis illuc ,ibi suum nomen faciat habitare vt ,*eo in* vester Deus

אֱלֹהֵיכֶם בּוֹ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם שָׁמָּה תָבִיאוּ אֵת

præcipio ‡ holocausta vestra, עֹלָה[c] ‡oblationem רוּם[f] נֶדֶר[g]

,vestra sacrificia & ,*vestras ascensiones*‡ ,vobis *præcipiens* ego quæ omnia

כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם [c]עוֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם

,vestrorū votorū electionē oēm &,vestrę man⁹*eleuationē*‡&,vestras decimas

מַעְשְׂרֹתֵיכֶם [f]וּתְרֻמַת יֶדְכֶם וְכֹל מִבְחַר נִדְרֵיכֶם

DOMINO coram lætabimini Et .DOMINO vouebitis quæ

12 אֲשֶׁר [g]תִּדְּרוּ לַיהוָה׃ † וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה

,vestrę ancillę & ,vestri serui & ,vestrę filię & ,vestri filij & ,vos vestro Deo

אֱלֹהֵיכֶם אַתֶּם וּבְנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וְעַבְדֵיכֶם וְאַמְהֹתֵיכֶם

†est intra portas vestras, ‡est Caue ‡offeras holocausta tua ‡Sed

.vobiscū hęreditas & pars ei‡ non quia *;vestris portis in*† qui ,Leuita &

וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵיכֶם כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה אִתְּכֶם׃

,loco omni in *tuas ascensiones ascendere facias*‡ ne ,tibi *Obseruare*

13 † הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ בְּכָל־מָקוֹם

,DOMINVS elegerit quem loco in Quinimo‡ .videbis quem

14 אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃ † כִּי אִם־בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה

offeres holocausta tua,

facies ibi & ,*tuas ascensiones ascendere facies* illic ,tuarum tribuum vna in

בְּאַחַד שְׁבָטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה

præcipio צַוֵּה[h] אִוָּה[i]

desiderio omni in Tantummodo .tibi *præcipiens* ego quæ ,omnia

15 כֹּל אֲשֶׁר אָנֹכִי [h]מְצַוֶּךָּ׃ † רַק בְּכָל־[i]אַוַּת

benedictionem secundum carnem comedes & ,mactabis tuæ animæ

נַפְשְׁךָ תִּזְבַּח וְאָכַלְתָּ בָשָׂר כְּבִרְכַּת

intra omnes portas tuas.]

immundus *:tuis portis omnibus in* tibi dederit quam ,tui Dei DOMINI

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ הַטָּמֵא

Sed צְבָה[k]

non sanguinem Tantùm .ceruū sicut & ,capreā sicut,eā comedet mūdus &

16 וְהַטָּהוֹר יֹאכְלֶנּוּ [k]כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃ † רַק הַדָּם לֹא

.aquas sicut illum effundetis terram super:comedetis

תֹאכֵלוּ עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃

intra portas tuas ‡vini boum tuorū, ‡pecudum tuarum, Sed coram Dño deo tuo

,tui *musti*‡ & ,tui frumēti decimam *tuis portis in* comedere poteris Non

17 † לֹא־תוּכַל לֶאֱכֹל בִּשְׁעָרֶיךָ מַעְשַׂר דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ

tua vota omnia & ,*tui pecoris*‡& ,*tui bouis* primogenita & ,tui *recētis* olei &

וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ וְכָל־נְדָרֶיךָ

facies ad Quinimo .tuæ manus oblationē & ,tua spōtanea & ,voueris quæ

18 אֲשֶׁר תִּדֹּר וְנִדְבֹתֶיךָ וּתְרוּמַת יָדֶךָ׃ † כִּי אִם־לִפְנֵי

DOMINVS elegerit quem loco in ,eā comedes *tui* Dei DOMINI

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה

אָמָה[l] est intra portas tuas: ‡coram Dño Deo tuo in omnibus, in quib⁹ mittes manū tuam. Caue *terram יוֹם[m]

,tua ancilla & ,tuus seruus & ,tua filia & ,tuus filius & ,tu ,*eo in* tuus Deus

אֱלֹהֶיךָ בּוֹ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ [l]וַאֲמָתֶךָ

tui Dei DOMINI *facies ad*‡ lætaberis & *:tuis portis in* qui ,Leuita &

וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

derelinquas fortè ne ,tibi *Obseruare .tuarum manuum missione omni in*

19 בְּכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ׃ † הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲזֹב אֶת־

.tuam *humum** super tuis diebus omnibus ,Leuitam

הַלֵּוִי כָּל־[m]יָמֶיךָ עַל־אַדְמָתֶךָ׃

,tuum terminum tuus Deus DOMINVS fecerit dilatare Cùm

20 † כִּי־יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבֻלְךָ

quoniam ,carnem Comedā :dixeris & ,tibi est locutus quemadmodum

כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְאָמַרְתָּ אֹכְלָה בָשָׂר כִּי־

secundū omne desideriū

tuæ animæ *auiditate omni in* ,carnem comedere tua anima concupiscit

תְאַוֶּה נַפְשְׁךָ לֶאֱכֹל בָּשָׂר בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ

---

custodiendo Quinimo .terram super cælorum dies sicut eis

Si enim

לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃ † כִּי אִם־שָׁמֹר 22

,vobis *præcipiens*‡ ego quod ,istud præceptum omne *custodietis*

custoderitis ‡præcipio

תִּשְׁמְרוּן אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם

ambulandū ad† ,vestrū Deū DOMINVM *diligendum ad** ,illud *faciendum ad*

vt faciatis *vt diligatis †vt ambuletis ‡adhæreatis ei:

לַעֲשֹׂתָהּ לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לָלֶכֶת

faciet expellere Et *: eo in adhærendum ad*‡ & ,eius viis omnibus in

23 בְּכָל־דְּרָכָיו וּלְדָבְקָה־בוֹ׃ † וְהוֹרִישׁ[t]

possidebitis & *;vestris faciebus*‡ à istas gentes omnes DOMINVS

יָרַשׁ[t] ‡facie vestra; *fortiores

יְהוָה אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵיכֶם וִירִשְׁתֶּם

calcauerit quem locus Omnis .vobis *præ esseas** & ,magnas gentes

24 גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִכֶּם׃ † כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ

à ,Lebanon & ,deserto à :erit *vobis*† ,*eo in* vestri pedis *vola*

planta †vester

כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם יִהְיֶה מִן־הַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן מִן־

.vester terminus erit nouissimū mare ad vsq; & ,Perath flumine ,flumine

הַנָּהָר נְהַר־פְּרָת וְעַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן יִהְיֶה גְּבֻלְכֶם׃

vestrum timorē & ,vestrū pauorē *:vestras facies in vir* stabit Non

quisquā coram vobis:

25 † לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ בִּפְנֵיכֶם פַּחְדְּכֶם [v]וּמוֹרַאֲכֶם

יָרֵא[v]

quam ,terræ vniuersæ *facies*†super vester Deus DOMINVS dabit

†faciem

יִתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר

.vobis est locutus quemadmodum ,*ea in* calcabitis

תִּדְרְכוּ־בָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם׃

.maledictionē & ,benedictionē hodie *vestras facies ad dans* ego ,Vide

do coram vobis

26 † רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה׃

DOMINI *præcepta ad audietitis cùm* ,Benedictionem

si obedieritis præceptis צַוָּה[x]

27 † אֶת־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל־[x]מִצְוֹת יְהוָה

,maledictionē Et .hodie vobis *præcipiens*‡ ego quæ ,vestri Dei

‡præcipio obedieritis præceptis

28 אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם׃ † וְהַקְּלָלָה

recesseritis & ,vestri Dei DOMINI *præcepta ad audietitis* non si

סוּר[y]

אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם [y]וְסַרְתֶּם

post ambulandum ad ,hodie vobis *præcipiens* ego quam via de

præcipio הָלַךְ[z]

מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם [z]לָלֶכֶת אַחֲרֵי

.nouistis non quos ,alienos deos

אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתֶּם׃

,terram in tuus Deus DOMINVS te introduxerit cùm ,erit Et

בּוֹא[a] ad quam tu ingrederis, vt possideas

29 † וְהָיָה כִּי [a]יְבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ

benedictionem dabis & ,eā *possidendum ad ,illuc ingrediens tu quam*

אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה [b]לְרִשְׁתָּהּ וְנָתַתָּה אֶת־הַבְּרָכָה

.Hebal montem super maledictionem & ,Gherizim montē super

יָרַשׁ[b]

עַל־הַר גְּרִזִים וְאֶת־הַקְּלָלָה עַל־הַר עֵיבָל׃

,solis *ingressus*‡ viam post Iarden *transitu in ipsi* Nonne

sunt trans ‡occubitus

30 † הֲלֹא־הֵמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן אַחֲרֵי דֶּרֶךְ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ

Elone*apud ,Ghilgal *contra*† ,planicie in *habitantis* ,Chenahanæi terra in

qui habitat † è regione *querceta

בְּאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּעֲרָבָה מוּל הַגִּלְגָּל אֵצֶל אֵלוֹנֵי

possidedū ad ,*ingrediendū ad*† ,Iarden *transeuntes* vos Quia ;Moreh

transitis † vt ingrediamini ‡ dat

31 מֹרֶה׃ † כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹא לָרֶשֶׁת

possidebitis & :vobis *dans*‡ vester Deus DOMINVS quam ,terram

אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם וִירִשְׁתֶּם

omnia *faciendum ad custodietis* Et .ea in habitabitis & ,eam

custodite, vt faciatis

32 אֹתָהּ וִישַׁבְתֶּם־בָּהּ׃ † וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־

.hodie *vestras facies ad dans* ego quæ ,iudicia & ,statuta

do coram vobis

הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם׃

CAP. XII. יב

terra in *faciendum ad*‡ custodietis quæ ,iudicia & ,statuta † Ista

† sunt ‡ vt faciatis

1 † אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ

eam *possidendum ad* ,tibi tuorum patrum Deus DOMINVS dedit quam

vt possideas

אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ לְרִשְׁתָּהּ

.humum‡ super *viui* vos quibus ,diebus omnibus

viuitis ‡ terram.

כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר־אַתֶּם [a]חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה׃

ibi seruierunt quibus* ,loca omnia perdetis Perdendo

חָיָה[a] *in קוּם[b]

2 † אַבֵּד תְּאַבְּדוּן אֶת־כָּל־[b]הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר עָבְדוּ־שָׁם

montes super ,suis diis ,*eas possidentes* vos quas ,gentes

possidetis,

הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אַתֶּם יֹרְשִׁים אֹתָם אֶת־אֱלֹהֵיהֶם עַל־הֶהָרִים

.viridi arbore omni sub & ,colles super & ,excelsos

רוּם[c]

[c]הָרָמִים וְעַל־הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃

,earum statuas confringetis & ,earum aras *contenetis* Et

diruetis יָצַב[d]

3 † וְנִתַּצְתֶּם אֶת־מִזְבְּחֹתָם וְשִׁבַּרְתֶּם אֶת־[d]מַצֵּבֹתָם

;concidetis earum deorū sculptilia & ,*igne in* comburetis earum lucos &

igni, אָשַׁר[e]

[e]וַאֲשֵׁרֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ וּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תְּגַדֵּעוּן

.ipso loco è earum nomen perdetis &

וְאִבַּדְתֶּם אֶת־שְׁמָם מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא׃

.vestro Deo DOMINO sic facietis Non

4 † לֹא־תַעֲשׂוּן כֵּן לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

vester Deus DOMINVS elegerit quem ,locum *ad* Quinimo

Sed

5 † כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם

elegerit quem locus te à fuerit longinquus Cùm .carnem comedes

21 תאכל בשר ׃ † כי־ירחק ממך המקום אשר יבחר

mactabis & ,ibi suum nomen ponendum ad ,tuus Deus DOMINVS

יהוה אלהיך לשום שמו שם וזבחת

quemadmodū ,tibi DOMINVS dederit *quæ* ,*tuo pecore* de & ,*tuo boue* de

מבקרך ומצאנך אשר נתן יהוה לך כאשר

.tuæ animæ *auiditate* *omni in* ,*tuis portis in* comedes & ;tibi præcepi

[n] צויתך ואכלת בשעריך בכל [o] אות נפשך ׃

,ceruus & ,caprea *comederetur*‡quemadmodum Veruntamen

22 † אך כאשר יאכל את־[p]הצבי ואת־האיל

.eam comedet pariter ,mundus & ,Immundus :eam comedes sic

כן תאכלנו הטמא והטהור יחדו יאכלנו ׃

*ipse** sanguis quia ;sanguinem *comedendū non ad* ,te robora Tantùm

23 † רק חזק לבלתי אכל הדם כי הדם הוא

.carne cum animam comedes non & :anima

הנפש ולא־תאכל הנפש עם־הבשר ׃

.aquas sicut eum effundes terram super :eum comedes Non

24 † לא תאכלנו על־הארץ תשפכנו כמים ׃

cùm , te post tuis filiis & ,tibi sit bene vt ,eum comedes Non

25 † לא תאכלנו למען ייטב לך ולבניך אחריך כי־

quæ ,tua sanctificata *tantùm* ‡ .DOMINI oculis in rectum †feceris

26 תעשה הישר בעיני יהוה ׃ † רק קדשיך אשר־

elegerit quem locum ad venies & ,feres ,tua vota & ,tibi erunt

יהיו לך ונדריך [q]תשא [r]ובאת אל־המקום אשר־יבחר

super ,sanguinem & carnem ,*tuas ascensiones* facies Et . DOMINVS

27 יהוה ׃ [s]† [t]ועשית עלתיך הבשר והדם על־

super effūdetur tuorū sacrificiorū sanguis & :tui Dei DOMINI altare

מזבח יהוה אלהיך ודם־זבחיך ישפך על־

.comedes carnem & ,tui Dei DOMINI altare

מזבח יהוה אלהיך והבשר תאכל ׃

ego quæ ,ista verba omnia *audies* & ,Custodi

28 † שמר ושמעת את כל־הדברים האלה אשר אנכי

,seculum in vsq; ,te post tuis filiis & ,tibi sit bene vt ,tibi *præcipiens*

מצוך למען ייטב לך ולבניך אחריך עד־עולם

.tui Dei DOMINI oculis in rectum & ,bonum feceris cùm

כי תעשה הטוב והישר בעיני יהוה אלהיך ׃

in *quas* gentes tuus Deus DOMINVS exciderit Cùm

29 † כי־יכרית יהוה אלהיך את־הגוים אשר אתה

,eas possederis & :*tuis faciebus* à ,eas *possidendum ad* ,*illuc ingrediens*

בא־שמה [v]לרשת אותם מפניך וירשת אתם

,eas post *offendaris*† fortè ne,tibi *Obseruare* :earum terra in habitaueris &

30 וישבת בארצם ׃ † השמר לך פן־תנקש אחריהם

:dicendo ,earum deos quæras fortè ne *&* ,*tuis faciebus*‡ à *eas disperdi* *post*

אחרי השמדם מפניך ופן־תדרש לאלהיהם לאמר

etiā sic faciam & ,*suis diis* * istæ gentes *seruierunt*‖ Quomodo

איכה יעבדו הגוים האלה את־אלהיהם ואעשה־כן גם־

omnem nam .tuo Deo DOMINO sic facies Non .ego

31 אני ׃ † לא־תעשה כן ליהוה אלהיך כי כל־

quia :suis diis fecerunt ,odio habuit quā ,DOMINI abominationē

תועבת יהוה אשר שנא עשו לאלהיהם כי

.suis diis *igne in* combusserunt suas filias & ,suos filios etiam

גם את־בניהם ואת־בנתיהם ישרפו באש לאלהיהם ׃

,custodietis illud ,vobis *præcipiens* ego quod verbum Omne

32 † את כל־הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אתו תשמרו

. eo ex diminues neque ,illud super addes Non .*faciendum ad*

לעשות לא־תסף עליו ולא תגרע ממנו ׃

bobus tuis, pecudibus tuis, quas intra portas tuas, secundum omne desiderium

[n] צוה [o] אוה

‡comeditur

[p] צבה

vt non comedas

* est

† quod est

‡ Sed

[q] נשא [r] בוא

holocausta tua,

[s] עשה [t] עלה

audi

præcipio

ad quas tu ingrederis, vt possideas facie tua,

[v] ירש

Caue

†illaquees te

postquam perierint

‡facie tua,

‖coluerunt

*deos suos,

igni

præcipio

vt faciatis

CAP. XIII. יג

,somnium somnians vel ,propheta tui medio in surrexerit Cùm

1 † כי־יקום בקרבך נביא או חלם חלום

,portentū & ,signū venerit Et :portentum vel signum *te ad* dederit &

2 ונתן אליך אות או מופת ׃ † ובא האות והמופת

quos ,alienos deos post Eamus :dicendo ,*te ad* est locutus quod

אשר־דבר אליך לאמר [a]נלכה אחרי אלהים אחרים אשר

,illius prophetæ *verba ad audies*† Non :*eis seruiamus* & ,*eos* nosti non

3 לא־ידעתם ונעבדם ׃ † לא תשמע אל־דברי הנביא ההוא

DOMINVS *tentans*‡ quia :illud somnium *somniantem ad* vel

או אל־חולם החלום ההוא כי [b]מנסה יהוה

DOMINVM *diligentes vos sitis**an *sciendum ad*‡ , vos vester Deus

אלהיכם אתכם לדעת הישכם אהבים את־יהוה

.vestra anima tota in & ,vestro corde toto in ,vestrū Deum

אלהיכם בכל־לבבכם ובכל־נפשכם ׃

,timebitis ipsum & ,ambulabitis vestrū Deum DOMINVM Post

4 † אחרי יהוה אלהיכם תלכו ואתו תיראו

, *seruietis ei*† & , *audietis* eius *voce in* & ,custodietis eius præcepta &

ואת־מצותיו תשמרו ובקלו תשמעו ואתו תעבדו

Si

tibi

tibi,

[a] ילך

colam⁹ eos:

†obedies verbis somniantis

‡ tentat

[b] נסה

‡ vt sciat

* diligatis

voci obedietis

†eū coletis,

somnium somnians vel ,ipse propheta Et .adhærebitis *eo in* &

5 ובו תדבקון ׃ † והנביא ההוא או חלם החלום

,vestrū Deū DOMINVM *super auersionē* est locutus quia :morietur ,illud

ההוא [c]יומת כי דבר־[d]סרה על־יהוה אלהיכם

,seruorum domo de te *redimentē**& ,Aegypti terra de vos *educentem*‡

[e]המוציא אתכם מארץ מצרים [f]והפדך מבית עבדים

DOMINVS tibi præcepit quam via de te *propellendum ad*†

להדיחך מן־הדרך אשר צוך יהוה

. tui medio è malū *exterminabis*‖ & :*ea in ambulandum ad*‡ tuus Deus

אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך ׃

vel ,tuus filius vel ,tuæ matris filius ,tuus frater te *seduxerit*† Cùm

6 † כי יסיתך אחיך בן־אמך או־בנך או־

,tua aīa sicut‡ qui ,tuus amicus vel ,tui sinus vxor vel ,tua filia

[g]בתך או אשת חיקך או [h]רעך אשר כנפשך

nosti non quos ,*alius* *diis seruiamus**& ,Eamus :dicendo *occulto in*

בסתר לאמר נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעת

,vestris circuitibus † qui ,populorum diis De . tui patres & ,tu

7 אתה ואבתיך ׃ † מאלהי העמים אשר סביבתיכם

ad vsque & terræ extremo ab , te à longinqui vel ,*te ad*‡propinqui‡

הקרבים אליך או הרחקים ממך מקצה הארץ ועד־

neque ;*eum ad audies* neq; ,ei acquiesces Non : terræ extremum

8 קצה הארץ ׃ † לא־תאבה לו ולא תשמע אליו ולא־

.eum *super* operies neque ,*ignosces**neque ,*eum super* tuus ocul⁹ parcet

תחוס עינך עליו ולא־תחמל ולא־תכסה עליו ׃

,*principio in*† eo in erit tua manus .eum occides occidendo Quia

9 † כי הרג תהרגנו ידך תהיה־בו בראשונה

. *postremo in* populi omnis manus & :eum *interficiendum ad*

[i]להמיתו ויד כל־העם באחרנה ׃

te expellere quæsiuit quia :morietur & ,lapidibus in eum lapidabis Et

10 † וסקלתו באבנים ומת כי בקש [k]להדיחך

domo de ,Aegypti terra de te *educente*‡ , tuo Deo DOMINO *desuper*

מעל יהוה אלהיך [l]המוציאך מארץ מצרים מבית

addet non & ;timebunt & ,audient Israel omnis Et .seruorum

11 עבדים ׃ † וכל־ישראל ישמעו [l]ויראון ולא־יוספו

.tui medio in *istud malum verbum*‡secundum *faciendum ad*

לעשות כדבר [m]הרע הזה בקרבך ׃

tuus Deus DOMINVS quam ,tuarū vrbium vna in audieris Cùm

12 † כי תשמע באחת עריך אשר יהוה אלהיך

filij homines sunt Egressi :dicendo ibi *habitandum ad** ,tibi *dans*

13 נתן לך [n]לשבת שם לאמר ׃ † יצאו אנשים בני־

:dicendo ,suæ vrbis habitatores impulerunt & ,*tuo interiore de* , Belial‖

בליעל מקרבך וידיחו את־ישבי עירם לאמר

. nostis non quos ,*alienis diis seruiamus* & ,Eamus

[o]נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא־ידעתם ׃

est *certum*,‡ veritas *ecce*‡&.*bene* interrogabis&,inuestigabis &,quæres Et

14 † ודרשת וחקרת ושאלת היטב והנה אמת נכון

percuties Percutiendo :tui medio in ista abominatio est facta ,verbum

15 הדבר נעשתה התועבה הזאת בקרבך ׃ [p]† הכה תכה

& ,eam perdendo ,gladij *os ad*‡ illius ciuitatis habitatores

את־ישבי העיר ההוא לפי־חרב החרם אתה ואת־

.gladij *os ad*‡eius animal & ,‖ea in quæ omnia

כל־אשר־בה ואת־בהמתה לפי־חרב ׃

cōbures & ,eius plateæ medium ad cōgregabis eius spoliū omne Et

16 † ואת־כל־שללה תקבץ אל־תוך רחבה ושרפת

,‡tuo Deo DOMINO: totū eius spoliū omne & ,ciuitatem *igne in*

באש את־העיר ואת־כל־שללה כליל ליהוה אלהיך

. amplius ædificabitur non ; *seculi* tumulus erit &

והיתה תל עולם לא תבנה עוד ׃

vt ,anathemate de quicquam *tua manu in* adhærebit non Et

17 † ולא־ידבק בידך מאומה מן־החרם למען

,misericordias tibi det & ,sui *nasi* ira ab DOMINVS auertatur

ישוב יהוה [q]מחרון אפו ונתן־לך רחמים

. tuis patribus iurauit quemadmodū ,te multiplicet & ,tui misereatur &

ורחמך [r]והרבך כאשר נשבע לאבתיך ׃

custodiendum ad ,tui Dei DOMINI *voce in audieris* Cùm

18 † כי תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר את־

rectum *faciendum ad**,hodie tibi *præcipiens* ego quæ ,eius præcepta omnia

כל־[s]מצותיו אשר אנכי מצוך היום לעשות הישר

.tui Dei DOMINI oculis in

בעיני יהוה אלהיך ׃

ei

sermonē declinare faciētem contra

[c] מות [d] סור

‡qui eduxit

*qui redemit

[e] יצא [f] פדה

† vt propelleret

‡ vt ambulares per eam

‖auferes

†incitauerit

‡est

[g] בנה [h] רעה

clam

* colamus deos alienos,

†sunt in

‡qui sunt

‡ tibi,

obedies ei,

ei,

*indulgebis,

Sed

†prius, vt mori facias postea.

[i] מות

[k] נדח

à

‡qui eduxit

[l] יצא

[l] ירא

aciant

‡rem malam istam

Si

[m] רוע

dat

*vt habites

[n] ישב

‖impietatis,è medio tui,

colam⁹ deos alienos,

[o] הלך

diligenter.

‡ si

‡est, rectū

[p] נכה

‡ acie

‖sunt,

igni ‡erit,

perpetuus

manui tuæ

furoris

[q] חרה

[r] רבה

obedieris voci

præcipio

*vt facias

[s] צוה

CAP. XIIII. יד

neque ,vos incidetis non : vestri Dei DOMINI *vos* Filij

1 † בנים אתם ליהוה אלהיכם לא תתגדדו ולא־

.mortuum *ad* vestros oculos inter caluitium ponetis

[a]תשימו קרחה בין עיניכם [b]למת ׃

estis

super

[a] שום [b] מות

, boue in‡tua anima *auebit* quod omni in pecuniam dabis Et

26 †ונתתה הכסף בכל אשר־תאוה נפשך בבקר

.tua aīa te‡postulauerit quę omnib⁹ in‖& ,sechar in‖&, vino in‖& ,*pecore in &*

ובצאן וביין ובשכר ובכל אשר תשאלך נפשך

.tua dom⁹ & ,tu lætaberis & ,*tui Dei* DOMINI *facies ad**ibi comedes &

ואכלת שם לפני יהוה אלהיך ושמחת אתה וביתך׃

ei ‡non quia ,*eū* derelinques non ,*tuis portis in*† qui Leuitam Et

27 †והלוי אשר־בשעריך לא תעזבנו כי אין לו

educes annorum trium fine A‡ . tecum hæreditas & ,pars

28 חלק ונחלה עמך׃ †מקצה שלש שנים ᵠתוציא

.*tuis portis in**repones & ;ipso anno *in* tui *prouentus* decimam omnem

את־כל־מעשר ʳתבואתך בשנה ההוא והנחת בשעריך׃

, tecum hæreditas & ,pars ei† non quia ,Leuita veniet Et

29 †ובא הלוי כי אין־לו חלק ונחלה עמך

,comedent & ,*tuis portis in* ‡ qui , vidua & ,pupillus & ,peregrinus &

ˢוהגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך ואכלו

omni in tuus Deus DOMINVS tibi benedicat vt ,saturabuntur &

ושבעו למען יברכך יהוה אלהיך בכל־

.facies quod ,tuæ manus *facto*

מעשה ידך אשר תעשה׃

secundū omnia quæ desiderat ‡de bobus,& de pecudib⁹, ‖de ‡à *corā Dño Deo tuo, †est intra portas tuas, ‡est

‡In יצא [q] fructus *intra portas tuas.

בוא [r] †est ‡sunt intra portas tuas, גור [s]

opere

CAP. XV. טו

.remissionem facies ,annorum septem fine A‡

1 †ᵃמקץ שבע־שנים תעשה שמטה׃

.*sua manus crediti dominum omnem remittere**,remissionis *verbum hoc* Et

2 †וזה דבר השמטה שמוט כל־בעל ᵇמשה ידו

& ,*suum socium arctabit*†non ,suo proximo *in* mutuauerit Qui

אשר ישה ברעהו לא־ᶜיגש את־רעהו ואת־

Alienigenam ‡ .DOMINO remissionem vocauit quia ,*suum fratrem*

3 אחיו כי־קרא שמטה ליהוה׃ †את־הנכרי

:tua manus remittet ,*tuo fratre cum tibi*‖fuerit quod & ,*arctabis*

תגש ואשר יהיה לך את־אחיך תשמט ידך׃

tibi benedicet benedicēdo quia .*egenus**te in erit non quòd Præterquā‡

4 †אפס כי לא יהיה־בך ᵈאביון כי־ברך יברכך

,hęreditatē‖tibi *dās*‡tuus Deus DOMINVS quam ,terra in DOMINVS

יהוה בארץ אשר יהוה אלהיך נתן־לך נחלה

DOMINI *voce in**obedieris obediendo si Duntaxat .eam possidendū ad

5 ᵉלרשתה׃ †רק אם־שמוע תשמע בקול יהוה

quod ,istud præceptum omne *faciendum ad* ,*custodiendum ad**,tui Dei

אלהיך לשמר ᶠלעשות את־כל־המצוה הזאת אשר

,tibi benedixit tuus De⁹ DOMINVS Quia .hodie tibi *præcipiens*†ego

6 אנכי ᵍמצוך היום׃ †כי־יהוה אלהיך ברכך

non tu & ,multis gentibus mutuabis Et .tibi est locutus quemadmodū

כאשר דבר־לך והעבטת גוים רבים ואתה לא

.dominabūtur nō *te in*‡& ,*multas gentes in* dominaberis & :mutuū capies

תעבט ומשלת בגוים רבים ובך לא ימשלו׃

tuarum portarum vna in ,*tuorum fratrum vno de egenus* te in fuerit Cùm

7 †כי־יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך

roborabis†non ,tibi *dans**tuus Deus DOMINVS quam ,tua terra in

בארצך אשר־יהוה אלהיך נתן לך לא תאמץ את־

.*egeno*‡ tuo fratre à tuam manum claudes neq; ,tuū cor

לבבך ולא תקפץ את־ידך מאחיך האביון׃

ei mutuabis mutuando & ,ei tuam manum aperies aperiēdo Quia

8 †כי־פתח תפתח את־ידך לו והעבט תעביטנו

fortè ne ,tibi Obseruare‡ .ei defecerit quod ,eius *defectus sufficientiā*

9 די מחסרו אשר יחסר לו׃ †השמר לך פן־

annus Appropinquauit :dicendo ,Belial*tuo corde cum *verbum* sit

יהיה דבר עם־לבבך בליעל לאמר קרבה שנת־

,tuum fratrem *in* tuus oculus malignetur & ; remissionis annus ,septimus

השבע ʰשנת השמטה ורעה עינך באחיך

erit & ,DOMINVM ad te *super*†clamabit & :ei dabis non & ;*egenum*

האביון ולא ⁱתתן לו וקרא עליך אל־יהוה והיה

tuum cor malignabitur non & ,ei dabis Dando .peccatum te in

10 בך חטא׃ †נתון תתן לו ולא־ᵏירע לבבך

DOMINVS tibi benedicet *hoc verbum propter*‡ quia .ei *te dando in*

בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך יהוה

.*tua manu missione omni* in & ,tuis operibus omnibus in tuus Deus

אלהיך בכל־מעשך ובכל משלח ידך׃

ego Idcirco .terræ *interiori de egenus*‡cessabit non Quia

11 †כי לא־יחדל אביון מקרב הארץ על־כן אנכי

,tuo fratri tuam manum aperies Aperiendo :dicendo ,tibi *præcipiens*

ˡמצוך לאמר פתח תפתח את־ידך לאחיך

. tua terra in tuo *egeno**& ,tuo *afflicto &*

ᵐלעניך ⁿולאבינך בארצך׃

tibi seruierit & ,Hebręa vel Hebræus tuus frater tibi se vēdiderit Quia

12 †כי־ימכר לך אחיך העברי או העבריה ועבדך

‡In קצץ [a] hæc est res *vt remittat omnis vir, qui mutuat manu sua.

נשה [b] נגש [c] †exiget a pximo suo, & fratre suo, ‡Ab alienigena exiges, ‖tuum, fratri tuo ‡Intantum *mendicus.

אבה [d] ‡dat ‖in ‡voci

ירש [e] *vt custodias vt facias

עשה [f] †præcipio

צוה [g] gētibus multis, ‡tibi

mēdicus vn⁹ è fratribus tuis, intra vnam è portis tuis, * dat † indurabis ‡mēdico. Sed

quantū sufficit defectui ‡Caue quidpiam *cum impietate, contra

שנה [h] mendicum, †contra

נתן [i]

ירע [k] eum dederis ‡huius rei gratia omnibus, in quib⁹ mittes manū tuam. ‡mendicus de medio præcipio

צוה [l] pauperi *mendico

ענה [m]

Si אבה [n]

elegit te *in* & ,tuo Deo DOMINO *tu* sanctus populus Quia

2 †כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך ובך בחר

omnibus præ *peculij*‡ populum in ei *existendum ad* ,DOMINVS

יהוה ᶜלהיות לו לעם סגלה מכל

omnem comedes Non .*humi facies*†super * qui ,populis

3 העמים אשר על־ᵈפני האדמה׃ †לא תאכל כל־

,ouium agnum ,Bouē .comedetis quod animal ‡ Hoc .abominationem

4 תועבה׃ †זאת הבהמה אשר תאכלו שור שה כשבים

,syluestrē hircū & ,bubalū & ,capreā & ,Ceruum :caprarum hœdum &

5 ושה עזים׃ †איל ᵉוצבי ויחמור ואקו

vngulificans‡animal omne Et .rupicolam caprā & ,orygē & ,*vnicornem* &

6 ᶠודישן ותאו וזמר׃ †וכל־בהמה מפרסת

faciens ascendere ,vngularum duarum fissuram findens & ,vngulam

פרסה ושסעת שסע ᵍשתי פרסות ʰמעלת

non hoc Veruntamen .comedetis illud ,*animali in**ruminationē

7 גרה בבהמה אתה תאכלו׃ †אך את־זה לא

vngulam*vngulificātibus*†de & ,ruminationē facietib⁹ ascēdere ex comedetis

תאכלו ממעלי ⁱהגרה וממפריסי הפרסה

ascēdere facies‡quia ,*cuniculum*‡ & ,leporem & ,camelum :*fissam* ‖

השסועה את־הגמל ואת־הארנבת ואת־השפן כי־מעלה

.vobis *ipsi*† immunda ;*vngulificant**non vngulam & ,ipsi ruminationem

גרה המה ופרסה לא הפריסו טמאים הם לכם׃

,ruminat non & , ipse vngulam *vngulificat*‡ quia ,porcus Et

8 †ואת־החזיר כי־מפריס פרסה הוא ולא גרה

eorum cadauer & ,comedetis nō eorū carne De .vobis *ipse* immundus

טמא הוא לכם מבשרם לא תאכלו ובנבלתם

.aquis in† quæ omnibus ex comedetis Hoc .contingetis non

9 לא ᵏתגעו׃ †את־זה תאכלו מכל אשר במים

cui omne Et . comedetis ,squama & ,pinnula *ei*‖ cui Omne

10 כל אשר־לו סנפיר וקשקשת תאכלו׃ †וכל אשר

.vobis *illud*‡immundum :comedetis non ,squama & ,pinnula *ei*‡ non

אין־לו סנפיר וקשקשת לא תאכלו טמא הוא לכם׃

comedetis non *quod hoc* Et .comedetis mundam auem Omnem

11 †כל־צפור טהרה תאכלו׃ †וזה אשר לא־תאכלו

12 ,vulturem & ,ixion Et :*pennipotentem* & ,*asturem* & ,aquilam :*eis ex*

מהם הנשר והפרס והעזניה׃ †והראה ואת־האיה

13 .*sua specie in*†coruum omnem Et .*sua specie in*†miluum &

14 והדיה למינה׃ †ואת כל־ערב למינו׃

*nisum** & ,*phthiticum*‡ & ,*accipitrem*‡ & ,*vlulæ* filiam Et

15 †ואת בת היענה ואת־התחמס ואת־השחף ואת־הנץ

.*ciuettam*‡ & ,*noctiuagam*‡ & ,*falconem*† Et .*sua specie in*

16 למינהו׃ †את־הכוס ואת־הינשוף והתנשמת׃

.mergulum & ,*pelicanum*† & ,*cuculum**Et

17 †והקאת ואת־הרחמה ואת־השלך׃

.vespertilionem & ,*montis gallū*‖& ,*sua specie in graculum*‡& ,ciconiam Et

18 †והחסידה והאנפה למינה ˡוהדוכיפת והעטלף׃

.*comedentur**non ;vobis *illud*‡ immundum volatile reptile omne Et

19 †וכל שרץ העוף טמא הוא לכם לא יאכלו׃

.comedetis mundam auem Omnem

20 †כל־עוף טהור תאכלו׃

,*tuis portis in* † qui ,Peregrino .cadauer omne comedetis Non

21 †לא־תאכלו כל־נבלה ᵐלגר אשר־בשעריך

sanctus populus quia ,alienigenæ vende vel ,illud comedet & ,illud dabis

תתננה ואכלה או מכר לנכרי כי עם קדוש

.suæ matris lacte in hœdum *bullies* Non .tuo Deo DOMINO *tu*

אתה ליהוה אלהיך לא־תבשל גדי בחלב אמו׃

egredientem‡,tui seminis *prouentum omnem decimabis* Decimando

22 †עשר תעשר את כל־תבואת זרעך היצא

,tuo Deo DOMINO coram comedes Et .*anno anno agrum*

23 השדה שנה שנה׃ †ואכלת לפני יהוה אלהיך

decimam ,ibi suū nomen *faciendum habitare ad** elegerit quem loco in

במקום אשר־יבחר לשכן שמו שם מעשר

,*tui pecoris*‡& ,*tui bonis*†primogenita & ,tui *recētis* olei &,tui *musti*‖,tui frumēti

דגנך תירשך ויצהרך ובכרת בקרך וצאנך

.diebus omnibus tuū Deum DOMINVM *timendum ad*‡discas vt

למען תלמד ליראה את־יהוה אלהיך כל־הימים׃

quia ,eam ferre *possis non quòd* ,*via te præ fuerit multa cùm* Et

24 †וכי־ירבה ממך הדרך כי לא ⁿתוכל ᵒשאתו כי־

ponendū ad†,tuus De⁹ DOMINVS elegerit quem ,locus te à *erit longe**

ירחק ממך המקום אשר יבחר יהוה אלהיך לשום

: tuus Deus DOMINVS tibi benedixerit cùm ,ibi suum nomen

שמו שם כי יברכך יהוה אלהיך׃

ad ibis & ,tua manu in pecuniā ligabis & ,pecunia in dabis Et

25 †ונתתה בכסף ᵖוצרת הכסף בידך והלכת אל־

.*eo in* tuus Deus DOMINVS elegerit quem locum

המקום אשר יבחר יהוה אלהיך בו׃

es vt sis ‡peculiarem

היה [c] *sunt †faciē terræ.

פנה [d] ‡est

pygargum, ‡findens

צבה [e] דוש [f]

שנה [g]

עלה [h] * inter animalia, †findentibus

גרר [i] ‖diuisam: ‡ choerogryllium, ‡ ascendere faciunt *diuidunt, † sunt ‡ findit est

†sunt

נגע [k] ‖est

‡ est

hæc sunt ex quibus haliæetum: gryphum

†secundū speciem suam.

struthionis, ‡noctuam, ‡ larum, *accipitrē secundum speciem suam. † herodium, ‡ ibin, ‡ cygnum. *pelicanū, †porphyrionem, ‡ charadrion secundū speciem suam, ‖ vpupam,

דכף [l] גור [m] ‡ est *comedetur. †est intra portas tuas,

es coques

Decimā dando, decimam dabis omnis fructus ‡ qui egreditur ex agro annuatim. *vt habitare faciat ‖vini † boū tuorū, ‡ pecudum tuarum, ‡ timere si maior fuerit via, quàm vt possis

יכל [n] נשא [o] * distat † vt ponat

צור [p]

.tecum à liberum eū dimittes septimo anno in &, annis sex

12 שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ׃

.vacuum eum dimittes non, tecum à liberum eū dimiseris cùm Et

13 וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ רֵיקָם׃

,tuo torculari de & ,tua area de & ,tuo pecore de .ei dabis torquem dando Torquem

14 הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאנְךָ וּמִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ

.ei dabis, tuus Deus DOMINVS tibi benedixerit quibus

אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּתֶּן־לוֹ׃

DOMINVS te redemit &, Aegypti terra in fuisti seruus quod recordaberis Et

15 וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה

.hodie hoc verbum tibi præcipiens ego Idcirco .tuus Deus

אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הַיּוֹם׃

,te dilexit quia, tecum à egrediar Non, te ad dixerit cùm, erit Et

16 וְהָיָה כִּי־יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ כִּי אֲהֵבְךָ

,subulam capies Et :tecum ei bonum quia ,tuā domum &

וְאֶת־בֵּיתֶךָ כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ׃ 17 וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ

etiam Et. seculi seruus tibi erit &, ianua in &, eius aure in dabis &

וְנָתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם וְאַף

te dimittendo in, tuis oculis in durescet Non .sic facies tuæ ancillæ

לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן׃ 18 לֹא־יִקְשֶׁה בְעֵינֶךָ בְּשַׁלֵּחֲךָ

sex tibi seruiuit, mercenarij merces duplex quia, tecum à liberum eum

אֹתוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה שְׂכַר שָׂכִיר עֲבָדְךָ שֵׁשׁ

. feceris quæ omnib in tuus Deus DOMINVS tibi benedicet & ;annis

שָׁנִים וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃

,tuo pecore in &, tuo boue in nascetur quod primogenitum Omne

19 כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ

primogenito in seruies Non .tuo Deo DOMINO sanctificabis ,masculū

הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר

DOMINI facies Ad .tui pecoris primogenitū tondebis neque ,tui bouis

שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר צֹאנֶךָ׃ 20 לִפְנֵי יְהוָה

,DOMINVS elegerit quem loco in, anno in anno cū comedes tui Dei

אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה

,cæcus vel ,claudus ,macula eo in fuerit cùm Et .tua domus & ,tu

אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ 21 וְכִי־יִהְיֶה בוֹ מוּם פִּסֵּחַ אוֹ עִוֵּר

. tuo Deo DOMINO eum sacrificabis non ;mala macula omnis

כֹּל מוּם רָע לֹא תִזְבָּחֶנּוּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

,damam sicut, pariter mundus & ,immundus :eū comedes tuis portis In

22 בִּשְׁעָרֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו כַּצְּבִי

terram super :comedes non eius sanguine Tantummodo .ceruum sicut &

וְכָאַיָּל׃ 23 רַק אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל עַל־הָאָרֶץ

. aquam sicut eum fundes

תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃

CAP. XVI. טז

DOMINO Pesach facies & ,Abib mensem Obserua

1 שָׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה

tuus Deus DOMINVS te eduxit Abib mense in quia :tuo Deo

אֱלֹהֶיךָ כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

tuo Deo DOMINO transitum sacrificabis Et .nocte Aegypto ex

מִמִּצְרַיִם לָיְלָה׃ 2 וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ

faciendum habitare ad ,DOMINVS elegerit quem loco in ,bouem & ,ouem

צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה לְשַׁכֵּן

Septem .fermentatum eo super comedes Non .ibi suum nomen

שְׁמוֹ שָׁם׃ 3 לֹא־תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ שִׁבְעַת

quia :afflictionis panem infermentata eo super comedes diebus

יָמִים תֹּאכַל־עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי

dici memineris vt ,Aegypti terra è es egressus festinatione in

בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם

non Et .tuæ vitæ diebus omnibus ,Aegypti terra è te egredi

צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃ 4 וְלֹא־

neque, diebus septem tuo termino omni in fermentum tibi conspicietur

יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלְךָ שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־

primo die in ,vespera in sacrificabis quam carne de pernoctabit

יָלִין מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַּח בָּעֶרֶב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן

,tuarum portarum vna in transitum sacrificare poteris Non .mane vsque

לַבֹּקֶר׃ 5 לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת־הַפָּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ

locum ad Quinimo .tibi dans tuus Deus DOMINVS quas

אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ 6 כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם

,ibi suum nomē collocandum ad tuus Deus DOMINVS elegerit quem

אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם

tempore statuto ,solem ingredi circa ,vespera in Pesach sacrificabis

תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעָרֶב כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ מוֹעֵד

elegerit quem loco in comedes & ,coques Et .Aegypto ex te egredi

צֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם׃ 7 וּבִשַּׁלְתָּ וְאָכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר

.tua tentoria in ibis &, matutino in te vertes & ,eo in tuus Deus DOMINVS

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאֹהָלֶיךָ׃

Margin (right column): te. | fi te, | ריק Onerando onerabis eū, pecudibus tuis, & de fru mento areæ tuæ, & de vino torcularis tui, in | יהוה פדה præcipio fi tibi, te, | est | pones in seculum. | sit durum cū dimiseris te, est | è bobus tuis, & è pecudibus tuis, | ילד operaberis pecudum tuarū. Coram Dño Deo tuo | גזז annuatim, familia | רוע Intra portas tuas capream, | צבא | primarum aristarum, id est Martium vel Aprilem. fac primitiuorum | יצא Pesach de pecudib, & bobus, vt habitare faciat cum eo | יום מן cum | ענה festinanter quo egressus | חיה | לון pesach intra vnam è portis tuis, | יכל dat | Sed in loco vt habitare faciat occumbente sole, | עד יצא quo egressus es, assabis, mane, tabernacula | קום פנה

.tiretenio septima die in &, infermentata comedes diebus Sex

8 שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת

hebdomadas Septem .functionem facies non :tuo Deo DOMINO

לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה׃ 9 שִׁבְעָה שָׁבֻעֹת

septem numerare incipies ,segete in falcem incipiendo Ab .tibi numerabis

תִּסְפָּר־לָךְ מֵהָחֵל חֶרְמֵשׁ בַּקָּמָה תָּחֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה

:tuo Deo DOMINO hebdomadarū solennitatē facies Et .hebdomadas

שָׁבֻעוֹת׃ 10 וְעָשִׂיתָ חַג שָׁבֻעוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ

tibi benedixerit queadmodū, dabis quod tuæ manus spontis sufficientiam

מִסַּת נִדְבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן כַּאֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ

,tui Dei DOMINI faciebus ad lætaberis Et .tuus Deus DOMINVS

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ 11 וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

qui ,Leuita & ,tua ancilla & ,tuus seruus & ,tua filia & ,tuus filius & ,tu

אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר

tuo interiore in qui vidua & ,pupillus & ,peregrinus & ,tuis portis in

בִּשְׁעָרֶיךָ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ

suū nomen collocandū ad ,tuus Deus DOMINVS elegerit quem loco in

בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ

,custodies & :Aegypto in fuisti seruus quod recordaberis Et .ibi

שָׁם׃ 12 וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרָיִם וְשָׁמַרְתָּ

.hæc statuta facies &

וְעָשִׂיתָ אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה׃

te colligendo in ,diebus septem tibi facies tabernaculorum Tripudium

13 חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ

,tu filius & ,tu ,tuo tripudio in lætaberis Et .tuo torculari de & ,tua area de

מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ׃ 14 וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ אַתָּה וּבִנְךָ

,pupillus & ,peregrin & ,Leuita & ,tua ancilla & ,tuus seru & ,tua filia &

וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם

DOMINO tripudiabis diebus Septem .tuis portis in qui ,vidua &

וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ׃ 15 שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַיהוָה

tibi benedixerit cùm ,DOMINVS elegerit quem loco in ,tuo Deo

אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה כִּי יְבָרֶכְךָ

opere omni in & ,tuo prouentu cuncto in tuus Deus DOMINVS

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה

anno in vicibus Tribus .lætus vtique fueris & ,tuarū manuum

יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ׃ 16 שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה

loco in ,tui Dei DOMINI faciebus cum tuus masculus oīs conspicietur

יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם

,hebdomadarum tripudio in & ,infermentatorum tripudio in ,elegerit quem

אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת

DOMINI faciebus cum conspicietur non & ,tabernaculorum tripudio in &

וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי יְהוָה

benedictionē secundū ,suæ manus donum sedm Vnusquisque .vacuus

רֵיקָם׃ 17 אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת

.tibi dedit quam ,tui Dei DOMINI

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ׃

quas ,tuis portis omnibus in tibi dabis præfectos & ,Iudices

18 שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן־לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר

populum iudicabunt & ;tuis tribub in tibi dans tuus Deus DOMINVS

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לִשְׁבָטֶיךָ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם

neque ,facies agnosces non ,iudicio declinate facies Non .iustitiæ iudicio

מִשְׁפַּט־צֶדֶק׃ 19 לֹא־תַטֶּה מִשְׁפָּט לֹא תַכִּיר פָּנִים וְלֹא־

verba peruertit & ,sapientum oculos excæcat munus quia :munus capies

תִקַּח שֹׁחַד כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים וִיסַלֵּף דִּבְרֵי

possideas & ,viuas vt ,sequeris iustitiā Iustitiam .iustorum

צַדִּיקִם׃ 20 צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף לְמַעַן תִּחְיֶה וְיָרַשְׁתָּ אֶת־

tibi plātabis Non .tibi dans tuus Deus DOMINVS quam terram

הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ 21 לֹא־תִטַּע לְךָ

facies quod ,tui Dei DOMINI altare apud ,lignum omne ,lucum

אֲשֵׁרָה כָּל־עֵץ אֵצֶל מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־

.tuus Deus DOMINVS odio habet quam ,statuam tibi eriges Neque .tibi

לָּךְ׃ 22 וְלֹא־תָקִים לְךָ מַצֵּבָה אֲשֶׁר שָׂנֵא יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

CAP. XVII. יז

parruum pecus & ,bouem tuo Deo DOMINO sacrificabis Non

1 לֹא־תִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ שׁוֹר וָשֶׂה

DOMINI abominatio quia :malum verbum omne ,macula eo in fuerit quo

אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ מוּם כֹּל דָּבָר רָע כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה

,tuarum portarum vna in ,tuo interiore in fuerit inuētus Cùm .istud tui Dei

אֱלֹהֶיךָ הוּא׃ 2 כִּי־יִמָּצֵא בְקִרְבְּךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ

fecerit qui mulier vel vir ,tibi dans tuus Deus DOMINVS quas

אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה

,eius pactum transgrediendo ,tui Dei DOMINI oculis in malum

אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה־אֱלֹהֶיךָ לַעֲבֹר בְּרִיתוֹ׃

,eis se incuruauerit & ,alijs dijs seruierit & ,ierit Et

3 וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחוּ לָהֶם

Margin (left column): etit solennitas | עצר opus. | Cum incepe rit falx esse | חלל קום | חגג | Secundum | spontaneæ erit | מסס | corā Dño Deo tuo, | בנה | est intra portas tuas, | sunt in medio tui. | גור | vt habitare faciat | חקק | Solēnitatem dū collegeris tu | סכך | solennitate tua, | sunt intra portas tuas. | solennitatē celebrabis | cunctis frugibus tuis, | etiam | coram Dño Deo tuo, | solennitate | solennitate | coram Dño | pones | dat | peruertes personam, | נטה נכר | destruit | לקח | dat | נטע | oēm arborē | קום יצב | in | omnē rem malam, | רוע | est. Si | medio tui, intra vnam è portis tuis, | dat | per exerit, & coluerit deos alienos, | שחה

.præcepi non quod ,cælorum militiæ omni vel ,lunæ vel ,soli &
ולשמש או לירח או לכל־צבא השמים אשר לא־צויתי ׃
,veritas † ecce & ,bene inquisieris & ,audieris & ,tibi fuerit nunciatū Et
4 והגד־לך ושמעת ודרשת היטב והנה אמת
. Israel in ista abominatio est facta ,verbum ‡ rectū
נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בישראל ׃
qui ;ipsam mulierem vel ,ipsum virum educes Et
5 והוצאת את־האיש ההוא או את־האשה ההוא אשר
vel virum ,tuas portas ad hoc malum verbum fecerunt
עשו את־הדבר הרע הזה אל־שעריך את־האיש או את־
.morientur & ,lapidibus in eos lapidabis & :mulierem
האשה וסקלתם באבנים ומתו ׃
morietur‡ ,testium trium vel testium duorum ore Super
6 על־פי שנים עדים או שלשה עדים יומת
testium Manus .vnius testis ore super* morietur non .moriendus
7 המת לא יומת על־פי עד אחד ׃ יד העדים
populi vniuersi manus & ;eum interimendū ad ,principio in‡ eum in† erit
תהיה־בו בראשנה להמיתו ויד כל־העם
. tuo interiore ex* malum auferes & :nouissimo in
באחרנה ובערת הרע מקרבך ׃
:sanguinē & sanguinem inter iudicio in verbum te à fuerit mirabile Cūm *
8 כי יפלא ממך דבר למשפט בין־דם לדם
,tuis portis in contentionū verba † :plagam & ,plagā inter & :iudiciū ad iudiciū ‖ inter
בין־דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבת בשעריך
tuus Deus DOMINVS elegerit quem locum ad ascēdes & ,surges &
וקמת ועלית אל־המקום אשר יבחר יהוה אלהיך
qui ,iudicem ad & ,Leuitas sacerdotes ad venies Et .eo in
9 בו ׃ ובאת אל־הכהנים הלוים ואל השפט אשר
.iudicij verbum tibi indicabūt & ,quæres & ;ipsis diebus in erit
יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט ׃
loco è tibi annunciabunt quod ,verbi os super facies Et
10 ועשית על־פי הדבר אשר יגידו לך מן־המקום
omnia iuxta faciendo custodies & ;DOMINVS elegerit quem ,ipso
ההוא אשר יבחר יהוה ושמרת לעשות ככל
super‡ & ,te docebunt quam legis os Super .te docebunt quæ
11 אשר יורוך ׃ על־פי התורה אשר יורוך ועל־
quod ,verbo à declinabis non .facies ,tibi dicent quod iudicium
המשפט אשר־יאמרו לך תעשה לא תסור מן־הדבר אשר־
fecerit qui ,vir Et .sinistra & ,dextra‡ ,tibi annunciabūt
12 יגידו לך ימין ושמאל ׃ והאיש אשר־יעשה
cum* ibi ministrandum ad stantem ,sacerdotem ad audiendū non ad ,superbia in
בזדון לבלתי שמע אל־הכהן העמד לשרת שם את־
,ipse vir morietur & ;iudicem ad † vel ,tuo Deo DOMINO
יהוה אלהיך או אל־השפט ומת האיש ההוא
,audient populus omnis Et .Israel ex malum auferes &
13 ובערת הרע מישראל ׃ וכל־העם ישמעו
.amplius superbè agent non & :timebunt &
ויראו ולא יזידון עוד ׃
tuus Deus DOMINVS quam ,terram ad fueris ingressus Cūm
14 כי־תבא אל־הארץ אשר יהוה אלהיך
me super Ponam :dixeris & ,ea in habitaueris & ,eā possederis & ,tibi dans
נתן לך וירשתה וישבתה בה ואמרת אשימה עלי
.meis circuitibus † quæ gentes omnes secundum regem
מלך ככל־הגוים אשר סביבתי ׃
DOMINVS elegerit quem ,regem te super pones Ponendo
15 שום תשים עליך מלך אשר יבחר יהוה
non .regem te super pones tuorum fratrum interiore ex .eo in tuus Deus
אלהיך בו מקרב אחיך תשים עליך מלך לא
.ipse tuus frater † non qui ,alienigenam virum te super dare poteris
תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא־אחיך הוא ׃
populum redire faciet‡ neque ,equos sibi multiplicabit non Tantum
16 רק לא־ירבה־לו סוסים ולא־ישיב את־העם
Non :vobis dixit DOMINVS & :equum multiplicare pro‡ ,Aegyptū in
מצרימה למען הרבות סוס ויהוה אמר לכם לא
. amplius ista via in reuertendum ad* addetis
תספון לשוב בדרך הזה עוד ׃
,argentū & :eius cor declinabit neq; ,vxores sibi multiplicabit non Et
17 ולא ירבה־לו נשים ולא יסור לבבו וכסף
eum sedere secundū † ,erit Et .valde sibi multiplicabit non aurum &
18 וזהב לא ירבה־לו מאד ׃ והיה כשבתו
super‡ huius legis duplum sibi scribet & ,sui regni solium super
על כסא ממלכתו וכתב לו את־משנה התורה הזאת על־
. Leuitarum sacerdotum faciebus à* libro
ספר מלפני הכהנים הלוים ׃
:suæ vitæ diebus omnibus ,eo in clamabit* & ,secum erit Et
19 והיתה עמו וקרא בו כל־ימי חייו

צוה [a] diligenter, † est
נגד [d] יטב [e]
‡ est אמן [f]
יצא [g]
מות [h]
In ‡ occidetur occidendus.
שנה עוד [k] [i]
* in † contra ‡ prius, postea: ‡ è medio tui.
רוע [l]
*Si latuerit tibi aliquid ‖ causam, & causam: † res causarū intra portas tuas,
בוא [m] rem
נגד [n] secundum sermonem
Iuxta sermonem quem ‡ secundum
ירה [o] ‡ ad dexterā, & ad sinistrā.
per superbiā, vt non obediat sacerdoti, qui stat *coram
זוד [p] † iudici,
dat
שום [q] † sunt in
E medio
ponere † sic
יכל [r] נתן [s]
At ille ‡ reducet
שוב [t] ‡ vt multiplicet equos:
רבה [v] יסף [x]
* vt reuertamini per viā istam † quādo sedet
ישב [y] ‡ in deuteronomium ‡ coram sacerdotibus Leuitis. * leget
חיה [z]

custodiendum ad ,suū Deum DOMINVM timere discat vt
למען ילמד ליראה את־יהוה אלהיו לשמר את־
.ea faciendum ad ,ista statuta & ,istius legis verba omnia
כל־דברי התורה הזאת ואת־החקים האלה לעשתם ׃
à declinare non pro & ;suis fratribus à * eius cor eleuari non Pro
20 לבלתי רום־לבבו מאחיו ולבלתי סור מן־
suum regnum super dies prolonget vt ;sinistra & dextera*, præcepto
המצוה ימין ושמאול למען יאריך ימים על־ממלכתו
.Israel interiore† in eius filij & ,ipse
הוא ובניו בקרב ישראל ׃

CAP. XVIII. יח

,pars Leui tribui omni , Leuitis sacerdotibus erit Non
1 לא־יהיה לכהנים הלוים כל־שבט לוי חלק
.comedēt ei⁹ hęreditatē & ,DOMINI Ignitiones .Israel cum hæreditas &
ונחלה עם־ישראל אשי יהוה ונחלתו יאכלון ׃
DOMINVS .suorū fratrū interiore in ei erit non hæreditas Et
2 ונחלה לא־יהיה־לו בקרב אחיו יהוה
.ei est locutus quemadmodum ,eius hæreditas ipse
הוא נחלתו כאשר דבר־לו ׃
sacrificātibus à ,populo à sacerdotum iudicium erit hoc Et
3 וזה יהיה משפט הכהנים מאת העם מאת זבחי
,brachium sacerdoti dabit & :paruū pecus siue ,bouem siue ,sacrificium
הזבח אם־שור אם־שה ונתן לכהן הזרע
,tui musti‡ ,tui frumenti Initium .ventriculum & , maxillas &
4 והלחיים [a] והקבה ׃ ראשית דגנך תירשך
ipso in Quia ‖ .ei dabis tui pecoris tonsuræ principium‡ & ,tui recētis olei &
5 ויצהרך וראשית גז [b] צאנך תתן־לו ׃ כי בו
ministrādū ad standū ad* ,tuis tribub⁹ cūctis è tu⁹ De⁹ DOMINVS elegit
בחר יהוה אלהיך מכל־שבטיך לעמד לשרת
. diebus omnibus ,eius filij & ,ipse ,DOMINI nomine in†
בשם־יהוה הוא ובניו כל־הימים ׃
quo‡ ,Israel omni ex tuarum portarum vna‡ ex Leuita venerit cūm Et
6 וכי־יבא [c] הלוי מאחד שעריך מכל־ישראל אשר־
ad suæ animæ desyderio toto in venerit & , ibi peregrinatur ipse
הוא גר [d] שם ובא בכל־אות [e] נפשו אל־
DOMINI nomine in ministrabit Et :DOMINVS elegerit quem locum
7 המקום אשר־יבחר יהוה ׃ ושרת בשם יהוה
.DOMINI facies ad* ibi stantes ,Leuitæ sui fratres oēs vt ,sui Dei
אלהיו ככל־אחיו הלוים העמדים שם לפני יהוה ׃
.patribus super eius venditiones præter ,comedēt partē vt Partem
8 חלק כחלק יאכלו לבד ממכריו על־האבות ׃
dans† tuus Deus DOMINVS quam terram ad veniens tu Cūm
9 כי אתה בא אל־הארץ אשר־יהוה אלהיך נתן
.ipsarum gentium abominationes secundum faciendum ad‡ disces non ,tibi
לך לא־תלמד לעשות כתועבת הגוים ההם ׃
diuinās :igne in† suam filiam & ,suū filiū trāsire faciēs te in inueniatur Non
10 לא־ימצא בך מעביר בנו־ובתו באש קסם
,iunctionem iungens‡ Et ;maleficus & ,augur & ,præstigiator ,diuinationes
11 קסמים מעונן ומנחש ומכשף ׃ וחבר חבר
. mortuis à quærens & ,sciolus‡ & ,pythonem interrogans &
ושאל אוב וידעני ודרש אל־[f]המתים ׃
propter & :hæc faciens* omnis ‖ DOMINI abominatio Quia
12 כי־תועבת יהוה כל־עשה אלה ובגלל
eas eiiciens tuus Deus DOMINVS istas abominationes
התועבת האלה יהוה אלהיך [g] מוריש אותם
. tuo Deo DOMINO cum eris Consummatus .tuis faciebus à
13 מפניך ׃ תמים תהיה עם יהוה אלהיך ׃
ad , eas expellens tu quas istæ gentes Quia
14 כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל־
DOMINVS tibi dedit sic non tu Et .audient diuinos ad & ,præstigiatores
מעננים ואל־קסמים ישמעו ואתה לא כן נתן לך יהוה
.tuus Deus
אלהיך ׃
tibi suscitabit ,†ego sicut tuis fratribus è tuo interiori ex Prophetam
15 נביא מקרבך מאחיך כמני [h] יקים לך
. audietis eum ad :tuus Deus DOMINVS
יהוה אלהיך אליו תשמעון ׃
tuo Deo DOMINO cum à postulasti quæ omnia Secundum
16 ככל אשר־שאלת מעם יהוה אלהיך
vocem audiendum ad† addam Non :dicēdo ,concionis die in ,Choreb in
בחרב ביום הקהל לאמר לא אסף לשמע את־קול
videbo non istum magnum ignem & ,mei Dei DOMINI
יהוה אלהי ואת־האש הגדלה הזאת לא־אראה
.moriar non & ,amplius
עוד ולא אמות ׃

vt custodiat
vt faciat
Vt non eleuetur * super fratres suos, neque declinet * ad dexterā, & ad sinistrā, † medio
Oblationes
medio
est
stomachum. Primitias ‡ vini
קוב [a] vel קבב
‡ primitias velleris ouiū tuarum ‖ Ipsum enim * vt stet
גזז [b]
† nomini
si ‡ aliqua è portis tuis ‡ vbi
בוא [e] גור [d]
אוה [e]
qui manent * corā Dño, corū factas
ingressus fueris † dat ‡ vt facias
qui transire faciat † per ignem; ‡ incantans incantationem, ‡ magus,
מות [f]
‖ est * qui facit eiicit
ירש [g]
facie tua. Perfectus
possides, ab hariolis, & diuinis audiūt: Sed nō
è medio tui † sum
קום [h]
ei obedietis.
congregationis † vt audiam

.sunt locuti quæ fecere Bona :me ad DOMINVS dixit Et

17 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי הֵיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ׃

dabo & :tu sicut eorũ fratrum interiore de eis suscitabo Prophetam

18 נָבִיא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אֲחֵיהֶם כָּמוֹךָ וְנָתַתִּי

.ei præcepero ego quæ omnia eos ad loquetur & ,eius ore in mea verba

דְבָרַי בְּפִיו וְדִבֶּר אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּנּוּ׃

loquetur quæ ,mea verba ad obedierit non qui ,vir erit Et

19 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרַי אֲשֶׁר יְדַבֵּר

,propheta Veruntamen . eo cum à requiram ego ;meo nomine in

20 בִּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ׃ אַךְ הַנָּבִיא

ei præcepi nõ quod ,meo nomine in verbum loquendo ,egerit superbè qui

אֲשֶׁר יָזִיד לְדַבֵּר דָּבָר בִּשְׁמִי אֵת אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִיו

morietur & :alienorum deorum nomine in loquetur qui & ,loquendum ad

לְדַבֵּר וַאֲשֶׁר יְדַבֵּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמֵת

sciemus Quomodo ,tuo corde in dixeris cùm Et . ipse propheta

21 הַנָּבִיא הַהוּא׃ וְכִי תֹאמַר בִּלְבָבֶךָ אֵיכָה נֵדַע

loquutus Quod :DOMINVS illud est locutus non quod ,verbum

22 אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא־דִבְּרוֹ יְהוָה׃ אֲשֶׁר יְדַבֵּר

,veniet non & ,verbum erit non & ,DOMINI nomine in propheta

הַנָּבִיא בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה הַדָּבָר וְלֹא יָבֹא

ipsum est locut* superbia in :DOMINVS illud est locut* non quod verbũ istud

הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא־דִבְּרוֹ יְהוָה בְּזָדוֹן דִּבְּרוֹ

.eo ab timebis non :propheta

הַנָּבִיא לֹא תָגוּר מִמֶּנּוּ׃

CAP. XIX. יט

quarum ,gentes tuus Deus DOMINVS fecerit excidere Cùm

1 כִּי־יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר

,eas possederis & ,earum terram tibi dans tuus Deus DOMINVS dat

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ אֶת־אַרְצָם וִירִשְׁתָּם

vrbes Tres :earum domibus in & ,earum vrbibus in habitaueris &

2 וְיָשַׁבְתָּ בְעָרֵיהֶם וּבְבָתֵּיהֶם׃ שָׁלוֹשׁ עָרִים

tibi dans tuus Deus DOMINVS quam ,tuæ terræ medio in ,tibi separabis dat

תַּבְדִּיל לָךְ בְּתוֹךְ אַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ

terminum triplicabis & ,viam tibi Parabis . eam possidendum ad

3 לְרִשְׁתָּהּ׃ תָּכִין לְךָ הַדֶּרֶךְ וְשִׁלַּשְׁתָּ אֶת־גְּבוּל

erit & :tuus Deus DOMINVS te faciet hæreditare quam ,tuæ terræ

אַרְצְךָ אֲשֶׁר יַנְחִילְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָיָה

qui ,homicidæ verbum hoc Et . homicida omnis illuc fugiendum ad

4 לָנוּס שָׁמָּה כָּל־רֹצֵחַ׃ וְזֶה דְּבַר הָרֹצֵחַ אֲשֶׁר

,scientia non in suum socium percusserit Qui .viuet & ,illuc fugiet

יָנוּס שָׁמָּה וָחָי אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־רֵעֵהוּ בִּבְלִי־דַעַת

qui Et . nudiustertius & heri ab eum habebat odio non ipse &

5 וְהוּא לֹא־שֹׂנֵא לוֹ מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם׃ וַאֲשֶׁר

impulerit & :ligna cædendum ad ,siluam in suo socio cum fuerit ingressus

יָבֹא אֶת־רֵעֵהוּ בַיַּעַר לַחְטֹב עֵצִים וְנִדְּחָה

ferrum se emouerit & ,lignum cędendum ad ,securim in eius manus

יָדוֹ בַגַּרְזֶן לִכְרֹת הָעֵץ וְנָשַׁל הַבַּרְזֶל מִן־

vnam ad fugiet ipse :moriatur & ,suum socium inuenerit & ,ligno

הָעֵץ וּמָצָא אֶת־רֵעֵהוּ וָמֵת הוּא יָנוּס אֶל־אַחַת

sanguinis redemptor insequatur forte Ne . viuet & ,istarum vrbium

6 הֶעָרִים־הָאֵלֶּה וָחָי׃ פֶּן־יִרְדֹּף גֹּאֵל הַדָּם

fuerit multa quia ,eũ assequatur & ,eius cor incaluerit cùm ,homicidam post

אַחֲרֵי הָרֹצֵחַ כִּי יֵחַם לְבָבוֹ וְהִשִּׂיגוֹ כִּי־יִרְבֶּה

non quia ,mortis iudicium non ei & ,animã eius percutiat & ,via

הַדֶּרֶךְ וְהִכָּהוּ נָפֶשׁ וְלוֹ אֵין מִשְׁפַּט־מָוֶת כִּי

,tibi præcipiens ego Idcirco . nudiustertius ,heri ab ipse habens odio

7 שֹׂנֵא הוּא לוֹ מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ

DOMINVS fecerit dilatare si Et . tibi separabis ciuitates Tres :dicendo

8 לֵאמֹר שָׁלֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל לָךְ׃ וְאִם־יַרְחִיב יְהוָה

dederit & ,tuis patribus iurauit quemadmodũ ,tuũ terminum tuus Deus

אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ וְנָתַן

. tuis patribus dandum ad ,est locutus quam ,terram omnem tibi

לְךָ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּבֶּר לָתֵת לַאֲבֹתֶיךָ׃

illud faciendum ad ,illud præceptum omne custodieris Cùm

9 כִּי־תִשְׁמֹר אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת לַעֲשֹׂתָהּ

,tuũ Deum DOMINVM diligendum ad ,hodie tibi præcipiens ego quod

אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

tres adhuc tibi addes & :diebus omnibus eius viis in ambulandum ad &

וְלָלֶכֶת בִּדְרָכָיו כָּל־הַיָּמִים וְיָסַפְתָּ לְךָ עוֹד שָׁלֹשׁ

sanguinis effundetur non Et . istas tres super ciuitates

10 עָרִים עַל הַשָּׁלֹשׁ הָאֵלֶּה׃ וְלֹא יִשָּׁפֵךְ דָּם

tibi dans tuus Deus DOMINVS quam ,tuæ terræ interiore in innocens

נָקִי בְּקֶרֶב אַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ

.sanguines te super sit & ;hæreditatem

נַחֲלָה וְהָיָה עָלֶיךָ דָּמִים׃

,ei fuerit insidiatus & ,suum socium habens odio vir fuerit cùm Et

11 וְכִי־יִהְיֶה אִישׁ שֹׂנֵא לְרֵעֵהוּ וְאָרַב לוֹ

fugerit & ,fuerit mortuus & ,anima eum percusserit & ,eu super surrexerit &

וְקָם עָלָיו וְהִכָּהוּ נֶפֶשׁ וָמֵת וְנָס

ad vnam capiet & ,illius ciuitatis seniores mittet Et . istarum ciuitatum

12 אֶל־אַחַת הֶעָרִים הָאֵל׃ וְשָׁלְחוּ זִקְנֵי עִירוֹ וְלָקְחוּ

morietur & ,sanguinis redemptoris manu in eum dabunt & ,inde eum

אֹתוֹ מִשָּׁם וְנָתְנוּ אֹתוֹ בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם וָמֵת׃

innocentẽ sanguinem auferes & :eo super tuus oculus parcet Non

13 לֹא־תָחוֹס עֵינְךָ עָלָיו וּבִעַרְתָּ דַם־הַנָּקִי

,tui socij terminum transferes Non . tibi bene erit & ,Israel ex

14 מִיִּשְׂרָאֵל וְטוֹב לָךְ׃ לֹא תַסִּיג גְּבוּל רֵעֲךָ

terra in hæreditabis quam ,tua hæreditate in :primi terminauerunt quem

אֲשֶׁר גָּבְלוּ רִאשֹׁנִים בְּנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר תִּנְחַל בָּאָרֶץ

surget Non .eam possidendum ad ,tibi dans tuus Deus DOMINVS quam

15 אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ׃ לֹא־יָקוּם

peccato omni in ,peruersitate omni i & ,peccato omni in vnus testis

עֵד אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל־עָוֺן וּלְכָל־חַטָּאת בְּכָל־חֵטְא

trium ore super vel ,testium duorum ore Super . peccauerit quod

אֲשֶׁר יֶחֱטָא עַל־פִּי שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל־פִּי שְׁלֹשָׁה־

virum in iniquitatis testis steterit Cùm . verbum stabit testium

16 עֵדִים יָקוּם דָּבָר׃ כִּי־יָקוּם עֵד־חָמָס בְּאִישׁ

quibus ,homines ambo stabunt Et :auersionem eum in respondendum ad

17 לַעֲנוֹת בּוֹ סָרָה׃ וְעָמְדוּ שְׁנֵי־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־

qui ,iudicum & sacerdotum facies ad ,DOMINI facies ad lis eis

לָהֶם הָרִיב לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים וְהַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר

ecce & ,abene iudices inquirent Et . ipsis diebus in erunt

18 יִהְיוּ בַּיָּמִים הָהֵם׃ וְדָרְשׁוּ הַשֹּׁפְטִים הֵיטֵב וְהִנֵּה

,ei facietis Et :suum fratrem in respondit mendaciũ ,testis falsitatis testis

19 עֵד־שֶׁקֶר הָעֵד שֶׁקֶר עָנָה בְאָחִיו׃ וַעֲשִׂיתֶם לוֹ

tuo interiore ex malũ auferes & :suo fratri facere præsumpsit quemadmodũ

כַּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃

amplius faciẽdum ad addent nõ & ;timebũt & ,audient relicti Et

20 וְהַנִּשְׁאָרִים יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ וְלֹא־יֹסִפוּ לַעֲשׂוֹת עוֹד

. tuo interiori in hoc malum verbum secundum

כַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ׃

,oculo pro oculum ,anima in animam :tuus oculus parcet non Et

21 וְלֹא תָחוֹס עֵינֶךָ נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ עַיִן בְּעַיִן

.pede pro pedem ,manu pro manum ,dente pro dentem

שֵׁן בְּשֵׁן יָד בְּיָד רֶגֶל בְּרָגֶל׃

CAP. XX. כ

,equum videris & ,tuos inimicos super bellum ad fueris egressus Cùm

1 כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶךָ וְרָאִיתָ סוּס

DOMINVS quia .eis ab timeas ne ,te præ multum populum ,currum &

וָרֶכֶב עַם רַב מִמְּךָ לֹא תִירָא מֵהֶם כִּי־יְהוָה

. Aegypti terra de te faciens ascendere ,tecum tuus Deus

אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

loquetur & ,sacerdos accedet & ,bellum ad vos appropinquare circa ,erit Et

2 וְהָיָה כְּקָרָבְכֶם אֶל־הַמִּלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן וְדִבֶּר

propinqui vos ,Israel Audi :eos ad dicet Et . populum ad

3 אֶל־הָעָם׃ וְאָמַר אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרֵבִים

ne ,vestrum cor mollescat ne ;vestris inimicos super bellum ad hodie

הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֵיכֶם אַל־יֵרַךְ לְבַבְכֶם אַל־

. eorum faciebus à frangamini ne & ,acceleretis non & ,timeatis

תִּירְאוּ וְאַל־תַּחְפְּזוּ וְאַל־תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם׃

pugnandum ad ,vobiscũ ambulans vester Deus DOMINVS Quia

4 כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם

. vos saluandum ad ,vestris inimicis cum vobis

לָכֶם עִם־אֹיְבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם׃

qui vir Quis :dicendo populum ad præfecti loquentur Et

5 וְדִבְּרוּ הַשֹּׁטְרִים אֶל־הָעָם לֵאמֹר מִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר

reuertatur & ,vadat eam initiauit non & ,nouam domum ædificauit

בָּנָה בַיִת־חָדָשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב

. eam initiet alius vir & ,prælio in moriatur fortè ne ,suam domũ ad

לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יַחְנְכֶנּוּ׃

Vadat eã prophanauit non & ,vineã plantauit qui vir quis Et

6 וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע כֶּרֶם וְלֹא חִלְּלוֹ יֵלֵךְ

alius vir & ,prælio in moriatur forte ne ,suam domũ ad reuertatur &

וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר

non & ,vxorem desponsauit qui vir quis Et . eam prophanet

7 יְחַלְּלֶנּוּ׃ וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר אֵרַשׂ אִשָּׁה וְלֹא

moriatur forte ne ,suam domum ad reuertatur & ,Vadat eam accepit

לְקָחָהּ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת

. eam accipiat alius vir & ,prælio in

בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִקָּחֶנָּה׃

timidus vir Quis : dicent & , populū ad loqui præfecti addent Et

8 וְיָסְפוּ הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל־הָעָם וְאָמְרוּ מִי־הָאִישׁ הַיָּרֵא

cor liquefiat non & , suā domū ad reuertatur & , Vadat : corde tener &

וְרַךְ הַלֵּבָב יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא יִמַּס אֶת־לְבַב

loqui præfecti consummare secundum , erit Et . suum cor sicut , suorū fratrū

אֶחָיו כִּלְבָבוֹ׃ 9 וְהָיָה כְּכַלֹּת הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר

. populi capite in exercituum principes visitabunt & , populum ad

אֶל־הָעָם וּפָקְדוּ שָׂרֵי צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם׃

clamaueris & , eā super pugnādum ad , ciuitatem ad appropinquaueris Cūm

10 כִּי־תִקְרַב אֶל־עִיר לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ וְקָרָאתָ

aperuerit & , tibi responderit pacem si , erit Et . pacem eam ad

אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם׃ 11 וְהָיָה אִם־שָׁלוֹם תַּעַנְךָ וּפָתְחָה

. tibi seruient & , tributū in tibi erūt , ea in repertus populus omnis , erit & ; tibi

לָךְ וְהָיָה כָּל־הָעָם הַנִּמְצָא־בָהּ יִהְיוּ לְךָ לָמַס וַעֲבָדוּךָ׃

arctabis & , prælium tecum fecerit & , tecum pacem fecerit non si Et

12 וְאִם־לֹא תַשְׁלִים עִמָּךְ וְעָשְׂתָה עִמְּךָ מִלְחָמָה וְצַרְתָּ

percuties & , tua manu in tuus Deus DOMINUS eam dabit Et . eam super

עָלֶיהָ׃ 13 וּנְתָנָהּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָדֶךָ וְהִכִּיתָ

, pubem & , mulieres Tantūm . gladij os ad eius masculū omnem

אֶת־כָּל־זְכוּרָהּ לְפִי־חָרֶב׃ 14 רַק הַנָּשִׁים וְהַטַּף

prædaberis eius spolium omne , vrbe in erit quod omne & , quadrupede &

וְהַבְּהֵמָה וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה בָעִיר כָּל־שְׁלָלָהּ תָּבֹז

DOMINUS dederit quæ , tuorum inimicorum spolium comedes & ; tibi

לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־שְׁלַל אֹיְבֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה

longinquis vrbibus omnibus facies Sic . tibi tuus Deus

אֱלֹהֶיךָ לָךְ׃ 15 כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכָל־הֶעָרִים הָרְחֹקֹת

. ipsæ istarum gentium ciuitatibus de non quæ , valde te à

מִמְּךָ מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־מֵעָרֵי הַגּוֹיִם־הָאֵלֶּה הֵנָּה׃

tuus Deus DOMINUS quos , istorum populorū ciuitatibus de Tantūm

16 רַק מֵעָרֵי הָעַמִּים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

Quia . spirationem omnem viuificabis non , hæreditatem tibi dans

נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה לֹא תְחַיֶּה כָּל־נְשָׁמָה׃ 17 כִּי־

, Perizæū & , Chenahanæū , Emoræū & , Chittæum , eas perdes perdendo

הַחֲרֵם תַּחֲרִימֵם הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי

. tuus Deus DOMINUS tibi præcepit quemadmodū , Iebusæū & , Chiuæū

הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

omnes secundum facere vos doceant non quod Propter

18 לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יְלַמְּדוּ אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת כְּכֹל

DOMINO peccetis & , suis diis fecerunt quas , eorū abominationes

תּוֹעֲבֹתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ לֵאלֹהֵיהֶם וַחֲטָאתֶם לַיהוָה

multis diebus ciuitatem coarctaueris Cūm . vestro Deo

אֱלֹהֵיכֶם׃ 19 כִּי־תָצוּר אֶל־עִיר יָמִים רַבִּים

impellēdo , eius lignum corrumpes non , eā capiendū ad , eam super pugnando

לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לְתָפְשָׂהּ לֹא־תַשְׁחִית אֶת־עֵצָהּ לִנְדֹּחַ

quia . succides non illud & , comedes illo ex quia : securim illud super

עָלָיו גַּרְזֶן כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכֵל וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת כִּי

. coarctationem in tuis faciebus à veniendum ad , agri lignum , homo

הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה לָבֹא מִפָּנֶיךָ בַּמָּצוֹר׃

, ipsum cibi lignum non quia cognosces quod lignum Tantūm

20 רַק עֵץ אֲשֶׁר־תֵּדַע כִּי־לֹא־עֵץ מַאֲכָל הוּא

ipsa que , ciuitatē super munitionē ædificabis & ; succides & , corrūpes illud

אֹתוֹ תַשְׁחִית וְכָרָתָּ וּבָנִיתָ מָצוֹר עַל־הָעִיר אֲשֶׁר־הִוא

. ei domineris donec prælium tecum faciens

עֹשָׂה עִמְּךָ מִלְחָמָה עַד רִדְתָּהּ׃

CAP. XXI. כא

tuus Deus DOMINUS quam humo in occisus fuerit repertus Cūm

1 כִּי־יִמָּצֵא חָלָל בָּאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ

: eū percusserit quis , fuerit scitū nec ; agro in cadens , eā possidendū ad , tibi dans

נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ נֹפֵל בַּשָּׂדֶה לֹא נוֹדַע מִי הִכָּהוּ׃

ciuitates ad metientur & , tui iudices & , tui seniores egredientur Et

2 וְיָצְאוּ זְקֵנֶיךָ וְשֹׁפְטֶיךָ וּמָדְדוּ אֶל־הֶעָרִים

occisum ad propinqua ciuitas erit Et . occisi circuitibus quæ

אֲשֶׁר סְבִיבֹת הֶחָלָל׃ 3 וְהָיָה הָעִיר הַקְּרֹבָה אֶל־הֶחָלָל

est seruitum non quā , bouis vitulam ipsius ciuitatis seniores capient &

וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא עֶגְלַת בָּקָר אֲשֶׁר לֹא־עֻבַּד

seniores facient descendere Et . iugo in traxit non quæ , ea in

בָּהּ אֲשֶׁר לֹא־מָשְׁכָה בְּעֹל׃ 4 וְהוֹרִדוּ זִקְנֵי

coletur non quo , fortem torrentem ad vitulam ipsius ciuitatis

הָעִיר הַהִוא אֶת־הָעֶגְלָה אֶל־נַחַל אֵיתָן אֲשֶׁר לֹא־יֵעָבֵד

. valle in vitulæ ibi ceruicē auferēt & ; seretur neque , eo in

בּוֹ וְלֹא יִזָּרֵעַ וְעָרְפוּ־שָׁם אֶת־הָעֶגְלָה בַּנָּחַל׃

DOMINUS elegit ipsis in quia , Leui filij sacerdotes accedent Et

5 וְנִגְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי כִּי בָם בָּחַר יְהוָה

: DOMINI nomine in benedicendū ad & , ibi ministrādum ad , tuus Deus

אֱלֹהֶיךָ לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בְּשֵׁם יְהוָה

est / dissoluat / רַכָּה / מַסָּס / cūm complenerint / כַּלֹּת / constituent / vt pugnes contra / עָנָה / tributarij, / sed obsidebis / נָכָה / potestate / acie / paruulos, / טַפְּ / animalia, & omnia spolia / spolia / אֹיֵב / sunt. / עִיר / Sed / dat / in animam. / Vt / Si obsederis / aduersus / vt capias / disperdes arbores / contra eas illius fructibus / ipsas / est enim vt arbor / vt veniat à facie tua in obsidionem / Sed arborem quā nosti nō esse arborem / disperdes, aduersus / facit / Si terra / dat / vt possideas / iacens / יָרַשׁ יָדַע / נָכָה / vsque / sunt in ciuitatis propinquæ occiso, / cū qua non est agricolatum, / iugū, / ירד / vallem asperam, in qua non est agricolatum, / satum; / eos

seniores omnes Et . plaga omnes & , lis omnis erit eorum os super &

וְעַל־פִּיהֶם יִהְיֶה כָּל־רִיב וְכָל־נָגַע׃ 6 וְכֹל זִקְנֵי

super suas manus lauabunt , occisum ad propinqui ipsius ciuitatis

הָעִיר הַהִוא הַקְּרֹבִים אֶל־הֶחָלָל יִרְחֲצוּ אֶת־יְדֵיהֶם עַל־

non nostræ Manus : dicet & , respondebit Et . valle in excæuatam vitulam

הָעֶגְלָה הָעֲרוּפָה בַנָּחַל׃ 7 וְעָנוּ וְאָמְרוּ יָדֵינוּ לֹא

Expia . viderunt non nostri oculi & , istum sanguinem effuderunt

שָׁפְכָה אֶת־הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ׃ 8 כַּפֵּר

sanguinem des ne & , DOMINE redemisti quem Israel tuo populo

לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־פָּדִיתָ יְהוָה וְאַל־תִּתֵּן דָּם

. sanguis eis expiabitur & : Israel tui populi interiore in innocentem

נָקִי בְּקֶרֶב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְנִכַּפֵּר לָהֶם הַדָּם׃

facies quia : tuo interiore ex innocentem sanguinem auferes tu Et

9 וְאַתָּה תְּבַעֵר הַדָּם הַנָּקִי מִקִּרְבֶּךָ כִּי־תַעֲשֶׂה

super bellum ad fueris egressus Cūm . DOMINI oculis in rectum

הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה׃ 10 כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־

, tua manu in tuus Deus DOMINUS eum dederit & ; tuos inimicos

אֹיְבֶיךָ וּנְתָנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָדֶךָ

mulierem captiuitate in videris Et . eius captiuitatem captiuaueris &

וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ׃ 11 וְרָאִיתָ בַּשִּׁבְיָה אֵשֶׁת

: vxorem in tibi ceperis & , ea in te deuinxeris & , forma pulchram

יְפַת־תֹּאַר וְחָשַׁקְתָּ בָהּ וְלָקַחְתָּ לְךָ לְאִשָּׁה׃

faciet & , suum caput radet & ; tuæ domus medium in ea introduces Et

12 וַהֲבֵאתָהּ אֶל־תּוֹךְ בֵּיתֶךָ וְגִלְּחָה אֶת־רֹאשָׁהּ וְעָשְׂתָה

se desuper suæ captiuitatis vestimentum remouebit Et . suos vngues

אֶת־צִפָּרְנֶיהָ׃ 13 וְהֵסִירָה אֶת־שִׂמְלַת שִׁבְיָהּ מֵעָלֶיהָ

lunæ suam matrem & , suum patrem flebit & , tua domo in manebit &

וְיָשְׁבָה בְּבֵיתֶךָ וּבָכְתָה אֶת־אָבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ יֶרַח

tibi erit & , eius maritus eris & , ea ad ingredieris postea & ; dierum

יָמִים וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיהָ וּבְעַלְתָּהּ וְהָיְתָה לְךָ

, suæ animæ eā dimittes & , ea in cōplacueris non si , erit Et . vxorem in

לְאִשָּׁה׃ 14 וְהָיָה אִם־לֹא חָפַצְתָּ בָּהּ וְשִׁלַּחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ

quod pro , ea in seruitio vteris neque , pecunia eā vendes non vendendo &

וּמָכֹר לֹא־תִמְכְּרֶנָּה בַּכָּסֶף לֹא־תִתְעַמֵּר בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר

vna , vxores duæ viro fuerint Cūm . eam compressisti

עִנִּיתָהּ׃ 15 כִּי־תִהְיֶיןָ לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאַחַת

; exosa & , dilecta filios ei pepererint & ; exosa vna & , dilecta

אֲהוּבָה וְהָאַחַת שְׂנוּאָה וְיָלְדוּ־לוֹ בָנִים הָאֲהוּבָה וְהַשְּׂנוּאָה

eū hæreditare facere die in erit Et . exosæ primogenitus filius fuerit &

וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכֹר לַשְּׂנִיאָה׃ 16 וְהָיָה בְּיוֹם הַנְחִילוֹ

primogenitura donare poterit non sibi erit quod . suos filios

אֶת־בָּנָיו אֵת אֲשֶׁר־יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּכַל לְבַכֵּר אֶת־

. primogeniti exosæ filij facies super dilectæ filium

בֶּן־הָאֲהוּבָה עַל־פְּנֵי בֶן־הַשְּׂנוּאָה הַבְּכֹר׃

os ei dando , agnoscet exosæ filium primogenitum Quia

17 כִּי אֶת־הַבְּכֹר בֶּן־הַשְּׂנוּאָה יַכִּיר לָתֶת לוֹ פִּי

principium ipse quia : ei fuerit inuentum quod omni in duorum

שְׁנַיִם בְּכֹל אֲשֶׁר־יִמָּצֵא לוֹ כִּי־הוּא רֵאשִׁית

. primogenituræ ius ei . eius fortitudinis

אֹנוֹ לוֹ מִשְׁפַּט הַבְּכֹרָה׃

obediens ipse non , rebellis & , declinās filius viro fuerit Cūm

18 כִּי־יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ

audierit nō & , eum corripuerint & , suæ matris voce in & , sui patris voce in

בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע

educent & ; eius mater & , eius pater eum in apprehendent Et : eos ad

אֲלֵיהֶם׃ 19 וְתָפְשׂוּ בוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ

dicent Et . eius loci portam ad & , eius ciuitatis seniores ad eum

אֹתוֹ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל־שַׁעַר מְקֹמוֹ׃ 20 וְאָמְרוּ

ipse non : rebellis & , declinās iste noster Filius : eius ciuitatis seniores ad

אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמֹרֶה אֵינֶנּוּ

homines omnes eum obruent Et . potator & , vorator nostra voce in obediēs

שֹׁמֵעַ בְּקֹלֵנוּ זוֹלֵל וְסֹבֵא׃ 21 וּרְגָמֻהוּ כָּל־אַנְשֵׁי

oīs & ; tuo interiore ex malū auferes & : morietur & , lapidibus in eius ciuitatis

עִירוֹ בָאֲבָנִים וָמֵת וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ וְכָל־

. timebunt & , audient Israel

יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ׃

, fuerit interficiēdus & , mortis iudicij peccatū viro in fuerit cūm Et

22 וְכִי־יִהְיֶה בְאִישׁ חֵטְא מִשְׁפַּט־מָוֶת וְהוּמָת

eius cadauer pernoctabit Non : ligno super eum suspenderis &

וְתָלִיתָ אֹתוֹ עַל־עֵץ׃ 23 לֹא־תָלִין נִבְלָתוֹ

maledictio quia , ipsa die in eum sepelies sepeliendo quia , ligno super

עַל־הָעֵץ כִּי־קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא כִּי־קִלְלַת

DOMINUS quā , tuam humum cōtaminabis non & : suspensus Dei

אֱלֹהִים תָּלוּי וְלֹא תְטַמֵּא אֶת־אַדְמָתְךָ אֲשֶׁר יְהוָה

. hæreditatem tibi dans tuus Deus

אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה׃

iuxta sermonem / quæ propinqua est occiso, / abscissam habentem ceruicem / loquentur, / עָנָה רָאָה / שָׁפַךְ / populū tuū / פָּדָה / medio / expiabitur à sanguine. / נָקָה / è medio tui, si quidem feceris quod est / Si / contra eos / יָצָא שָׁבָה / captiuam duxeris / רָאָה יָפֶה / cōplacueris / capere volueris / aptabit / בּוֹא סוּר / per mēsem / בָּכָה / negociaberis de / humiliasti / Si / עָנָה הָיָה / שָׂנֵא / altera / qua constituet hæredes / bonorum suorum, / primogenitum constituere / ante filium primogenitum. Sed / vt det ei partes duas ex / נָכַר / est / Eius est / אוֹן / Si / voci / patuerit eis: / capient / קוּם / est / voci nostræ. epulo, / est. / lapidabunt / medio tui. / יָרֵא / in / תָּלָה / in / sed / ob maledictionem / est terram / dat / in

CAP. XXII. כב

,*expulsos* eius paruũ pecus vel ,tui fratris bouem videbis Non

1 †לא־תראה את־שור אחיך או את־שיו [a]נדחים

non si Et .tuum fratrẽ ad eos reduces Reducẽdo .eis ab te abscondes &

2 והתעלמת מהם [a]השב תשיבם לאחיך׃ †ואם־לא

mediũ ad†ipsum colliges & :eũ noueris neq; ,*te ad**tuus frater‡propinquus

קרוב אחיך אליך ולא ידעתו ואספתו אל־תוך

.ei eũ restitues & ,ipsum tuus frater *requirere ad vsq;*‡ ,tecum erit &,*tua domus*

ביתך והיה עמך עד דרש אחיך אתו והשבתו לו׃

facies sic & ,eius vestimẽto facies sic & ,eius asino facies sic Et

3 †וכן תעשה לחמרו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה

non ;illã inuenisti & ,eo ab perierit quæ ,tui fratris *amißioni* omni

לכל־אבדת אחיך אשר־תאבד ממנו ומצאתה לא

vel ,tui fratris asinum videbis Non - .*te abscondere* poteris

4 [b]תוכל להתעלם׃ †לא־תראה את־חמור אחיך או

.secum eriges erigendo ;eis ab te abscõdes & ,via in *cadentes* eius bouem

שורו נפלים בדרך והתעלמת מהם הקם תקים עמו׃

vestimentũ vir induet neq; ,mulierem super *viri vas* erit Non

5 †לא־יהיה כלי־גבר על־אשה ולא־ילבש גבר שמלת

.hæc faciens omnis ,‡tui Dei DOMINI abominatio quia ;muliebre

אשה כי תועבת יהוה אלהיך כל־עשה אלה׃

,*ligno** omni in ,via in *tuas facies ad*‡ auis nidus occurrerit Cùm

6 †כי יקרא [c]קן־צפור לפניך בדרך בכל־עץ

super *cubans*† mater & ,oua vel ,pulli terram super vel

או על־הארץ אפרחים או ביצים והאם רבצת על־

.*filios super*‡matrem capies non ;oua super vel ,pullos

האפרחים או על־הביצים לא־[d]תקח האם על־הבנים׃

vt ,tibi capies filios & ,matrem dimittes Dimittendo

7 †שלח תשלח את־האם ואת־הבנים תקח־לך למען

.dies facias prolongare & ,tibi sit bene

ייטב לך והארכת ימים׃

non & ,tuo tecto *septum*‡ facies & ,nouam domũ ædificaueris Cùm

8 †כי תבנה בית חדש ועשית [e]מעקה לגגך ולא־

.eo ex cadens ceciderit *cùm*† ,tua domo in *sanguines**pones

[f]תשים דמים בביתך כי־[g]יפל הנפל ממנו׃

,plenitudo sanctificetur forte ne,*mixturis*‡tuam vineam seres Non

9 †לא־תזרע כרמך כלאים פן־תקדש המלאה

.vineæ *prouentus*‡& ,*seminaueris*‖quod semen

הזרע אשר תזרע ותבואת הכרם׃

.pariter asino *in**& ,boue *in**arabis Non

10 †לא־תחרש בשור־ובחמר יחדו׃

.pariter *linorum ac ,lanæ contextura*† te indues Non

11 †לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו׃

quo tui operimenti *alis*‡ quatuor *super*‡tibi facies Funiculos

12 †גדלים תעשה־לך על־ארבע כנפות כסותך אשר

.*eo in* te operies

תכסה־בה׃

,eã habuerit odio & ,eã ad fuerit ingressus & ,vxorẽ vir acceperit Cùm

13 †כי־יקח איש אשה ובא אליה ושנאה׃

,malum nomẽ eam *super*‖eduxerit & ,verborum *causationes* ei imposuerit &

14 †ושם לה עלילת דברים [h]והוצא עליה שם רע

inueni non & ,eam ad accessi & ,accepi hanc Vxorem :dixerit &

ואמר את־האשה הזאת לקחתי ואקרב אליה ולא־מצאתי

educent & ,eius mater & ,puellæ pater capiet Et :*virginitates ei*

15 לה בתולים׃ †ולקח אבי הנער ואמה והוציאו

dicet Et .portam ad ciuitatis seniores ad puellæ *virginitates**

16 את־בתולי הנער אל־זקני העיר השערה׃ †ואמר

huic viro dedi meam Filiam :seniores ad puellæ pater

אבי הנער אל־הזקנים את־בתי נתתי לאיש הזה

,verborũ *adinuẽtiones*†imposuit ipse ecce Et .eã *habuit* odio & ,vxorem in

17 לאשה וישנאה׃ †והנה־הוא שם עלילת דברים

.meę filię *virginitates ista*‡ & :*virginitates tua filia* inueni Non :dicendo

לאמר לא־מצאתי לבתך בתולים ואלה בתולי בתי

.ciuitatis *seniorum facies ad*‡ vestimentum expandent Et

ופרשו השמלה לפני זקני העיר׃

.eum *corripient**& ,virum ipsius ciuitatis seniores capient Et

18 †ולקחו זקני העיר־ההוא את־האיש ויסרו אתו׃

,puellæ patri dabunt & ,argenteis centum eum mulctabunt Et

19 †וענשו אתו מאה כסף ונתנו לאבי הנערה

ei & :Israel virginem contra malum nomen eduxit quoniam

כי [h]הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו־

.suis diebus omnibus eam dimittere poterit non ;vxorem in erit

תהיה לאשה לא־יוכל לשלחה כל־ימיו׃

virginitates sunt inuentæ non† ,hoc verbum fuerit veritas si Et

20 †ואם־[k]אמת היה הדבר הזה לא־נמצאו בתולים

Marginalia: errantes, [a] נדח — [a] שוב ‡ fuerit * tibi, †intra domũ tuam, ‡ donec requirat — rei amissæ occultare. [b] יכל — cubantes — instrumentũ virile ‡ est. — Si ‡coram te * arbore, [c] קנן †cubauerit ‡cum filiis. [d] לקח — Si ‡murum per circuitum [e] עקה * sanguinem † si [f] שום [g] נפל ‡diuersis generibus rerũ, ‖ seuisti, ‡ fructus * cum † panno mixto ex lana, & lino ‡ in ‡ angulis — Si — occasiones ‖ aduersus [h] יצא — in ea virginitatem. רה ׳ ק *virginitatẽ — habet † occasiones in filia tua virginitatẽ: ‡ ista est virginitas ‡ coram senioribus * flagellabũt — [h] יצא [i] יכל † & non inuenta est virginitas [k] אמן

: *puellæ*

21 לנער׃ †והוציאו את־הנער אל־פתח בית־אביה

quia ,morietur & ;lapidibus *in* eius ciuitatis homines eam lapidabunt &

וסקלוה אנשי עירה באבנים [l]ומתה כי־

fecit ,Israel in *stultitiam* fornicando ‡domo patris sui: & auferes

עשתה נבלה בישראל [m]לזנות בית אביה ובערת

.*tuo interiore ex* malum

הרע מקרבך׃

,marito maritata muliere cum *concũbens* vir fuerit repertus Cùm

22 †כי־ימצא איש שכב עם־אשה בעלת־בעל

,muliere cum *concumbens* vir ;ipsi ambo etiam morientur &

ומתו גם־שניהם האיש השכב עם־האשה

.Israel ex malum auferes & :mulier &

והאשה ובערת הרע מישראל׃

eam repererit & ,viro desponsata virgo puella fuerit Cùm

23 †כי יהיה נער בתולה מארשה לאיש ומצאה

ipsos ambos educetis Et :ea cum *cubuerit* & ,ciuitate in vir

24 איש בעיר ושכב עמה׃ †והוצאתם את־שניהם

,lapidibus in eos lapidabitis & ,eius ciuitatis portam ad

אל־שער העיר ההוא וסקלתם אתם באבנים

;ciuitate in clamauit non quòd *verbum super* ,Puellam .morientur &

ומתו את־הנער על־דבר אשר לא־צעקה בעיר

:sui proximi vxorem humiliauit quòd *verbum super* ,virum &

ואת־האיש על־דבר אשר־ענה את־אשת רעהו

.*tuo interiori* ex malum auferes &

ובערת הרע מקרבך׃

,desponsatam puellam vir repererit agro in si Et

25 †ואם־בשדה ימצא האיש את־הנער [n]המארשה

qui vir morietur & ,ea cum coierit & ,vir eam *in* apprehẽderit &

והחזיק־בה האיש ושכב עמה ומת האיש אשר־

non .*verbum*‡ facies non puellæ Et :*ipse tantum* ea cum *cubauit*

26 שכב עמה לבדו׃ †ולנער לא־תעשה דבר אין

super‡ vir *insurgeret*† quemadmodum nam .mortis peccatum puellæ*

לנער חטא מות כי כאשר יקום איש על־

.*istud verbum** sic ,*anima eum*‡ occidit & ,suum *socium*

רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה׃

non & ,desponsata puella clamauit ,eam reperit agro in Quia

27 †כי בשדה מצאה צעקה הנער המארשה ואין

quæ virginem puellam vir repererit Cùm‡ .ei seruator†

28 [o]מושיע לה׃ †כי־ימצא איש נער בתולה אשר

:fuerint inuenti & ,ea cum *cubuerit* & ,eã apprehẽderit & ,est despõsata non

לא־ארשה ותפשה ושכב עמה ונמצאו׃

;argẽteos quinquaginta puellæ patri ea cum coiens vir dabit Et

29 †ונתן האיש השכב עמה לאבי הנער חמשים כסף

eã dimittere poterit non .eã *compreßit* quòd eò *pro* ,vxorem in erit ei &

ולו־תהיה לאשה תחת אשר ענה לא־יוכל שלחה

;sui patris vxorem *vir* capiet Non .suis diebus omnibus

30 כל־ימיו׃ †לא־יקח איש את־אשת אביו

.sui patris *alam* discooperiet neque

ולא יגלה כנף אביו׃

Marginalia: in puella. רה ׳ ק — [l] מות — prauitatem ‡in [m] זנה — è medio tui. — Si coiens — coiens. — Si רה ׳ ק coierit — eò — eò — è medio tui. — רה ׳ ק [n] ארש — coiuit solus. ‡ quicquam. *est †insurgit ‡ contra proximum ‡animam, *res est ista. — רה ׳ ק †fuit ‡Si [o] ישע רה ׳ ק coierit — humiliauit — quispiam — oram

CAP. XXIII. כג

veretri‡ abscissione & ,†attritione læsus ingredietur Non

1 †לא־יבא פצוע־דכא [a]וכרות שפכה

.DOMINI ecclesiam in

בקהל יהוה׃

generatione Etiam .DOMINI *concionem* in spurius ingredietur Non

2 †לא־יבא ממזר בקהל יהוה גם דור

.DOMINI ecclesiam in *sibi* ingredietur non ,decima

עשירי לא־יבא לו בקהל יהוה׃

Etiã .DOMINI ecclesiã in Moabita & ,Hammonita ingredietur Non

3 †לא־יבא עמוני ומואבי בקהל יהוה גם

in vsq; DOMINI ecclesiã in *sibi* ingredietur non decima generatione

דור עשירי לא־יבא להם בקהל יהוה עד־

,pane *in*‡ vos præuenerunt non quòd *verbo Super* .seculum

4 עולם׃ †על־דבר אשר לא־קדמו אתכם בלחם

mercede conduxit quia & ;Aegypto ex *vos egrediendo in**,via in *aquis in* &

ובמים בדרך [b]בצאתכם ממצרים ואשר שכר

,*fluuiorum duorum Aram*‡ Pethor de Behor filium Bilham *te super*†

עליך את־בלעם בן־בעור מפתור ארם נהרים

ad audire tuus Deus DOMINVS voluit non Et .tibi *maledicendum ad*

5 לקללך׃ †ולא־אבה יהוה אלהיך לשמע אל־

;bñdictionẽ in maledictionẽ tibi tuus Deus DOMINVS cõuertit &, Bilham

בלעם ויהפך יהוה אלהיך לך את־הקללה לברכה

.tuus Deus DOMINVS te dilexit quia

כי אהבך יהוה אלהיך׃

Marginalia: †testium, ‡membri [a] כרת — ecclesiam — Eò ‡cum — aqua *quando egressi estis [b] יצא †aduersum ‡è Mesopotamia Syriæ, vt malediceret

.sua domo è eam dimittet & ,eius manu in dabit & ,*excidij* libellum ei
לה ספר כריתת ונתן בידה ושלחה מביתו׃
.alteri viro erit & ,*ibit* & ,eius domo è egredietur Et
2 †ויצאה מביתו והלכה והיתה לאיש־אחר׃
dabit & ,*excidij* libellum ei scribet & ,*posterior* vir eam habuerit odio‡Et
3 †ושנאה האיש האחרון וכתב לה ספר כריתת ונתן
,*posterior*‡ vir fuerit mortuus cū vel :sua domo è eā dimittet &,ei⁹ manu ī
בידה ושלחה מביתו או כי ימות האיש האחרון
,prior eius maritus poterit Non :vxorem in sibi eam acceperat qui
4 אשר־לקחה לו לאשה׃ †לא־[d]יוכל בעלה הראשון
,vxorem in sibi *existendum ad* ,*eam capiendū ad redeundum ad* ,eam dimiserat qui
אשר־שלחה לשוב לקחתה [e]להיות לו לאשה
:DOMINI *facies ad ipsa*‡ abominatio quia :est polluta quàm post
אחרי אשר הטמאה כי־תועבה הוא לפני יהוה
tibi *dans*†tuus Deus DOMINVS quam ,terram *facies peccare**non &
ולא תחטיא את־הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך
egredietur non ,nouam vxorem vir acceperit Cùm‖ .hæreditatem‡
5 נחלה׃ †כי־יקח איש אשה חדשה לא יצא
erit immunis :*verbum omne*‡ eum super transibit neque ,*exercitum in*
בצבא ולא־יעבר עליו לכל־דבר [f]נקי יהיה
.accepit quam suam vxorem lætificabit & ,vno anno sua domo in
לביתו שנה אחת ושמח את־אשתו אשר־לקח׃
ipse animam quia :catillum & ,*duas molas pignus accipiet* Non
6 †לא־יחבל רחים ורכב כי־נפש הוא
suis fratribus è animā furans vir fuerit repertus Cùm .pignore pro accipit
7 חבל׃ †כי־ימצא איש גנב נפש מאחיו
fur morietur *&* ,eū vēdiderit & ,eo *in fuerit seruitio abusus* & ,Israel filiis è
מבני ישראל והתעמר־בו ומכרו [g]ומת הגנב
.*tuo interiore ex* ‖ malum auferes & ,ipse
ההוא ובערת הרע מקרבך׃
oīa scdm *faciendum ad*†&,valde *custodiendū ad**,lepræ plaga *in Obseruare*
8 †השמר בנגע־הצרעת לשמר מאד ולעשות ככל
eis præcepi quemadmodum :Leuitæ sacerdotes vos docebunt quæ
אשר־[h]יורו אתכם הכהנים הלוים כאשר [i]צויתם
DOMINVS fecit quæ Memento .*faciendum ad* custodietis
9 תשמרו לעשות׃ †זכור את אשר־עשה יהוה
. Aegypto ex *vos exeundo in* ,via in ,Miriam ipsi tuus Deus
אלהיך למרים בדרך [k]בצאתכם ממצרים׃
non ,aliquid mutuum tuo proximo *in* mutuaueris Cùm‡
10 †כי־[l]תשה [m]ברעך משאת מאומה לא־
,stabis *platea In** .eius pignus *pignerandum*‡ad ,eius domū in ingredieris
11 תבא אל־ביתו לעבט עבטו׃ †בחוץ תעמד
.foras pignus te ad educet ,*eo in mutuans*† tu cui vir &
והאיש אשר אתה נשה בו יוציא אליך את־העבוט החוצה׃
.eius pignore *in cubabis*‡ non ,*ipse*† pauper vir si Et
12 †ואם־איש [n]עני הוא לא תשכב בעבטו׃
,*solem ingredi sicut** ,pignus ei reddes Reddendo
13 †[o]השב תשיב לו את־העבוט כבוא השמש
facies ad‡iustitia erit tibi & ;tibi benedicet & ,suo vestimēto in *cubabit*†&
ושכב בשלמתו וברכך ולך תהיה צדקה לפני
,*afflictum mercenarium opprimes*‡ Non .*tui* Dei DOMINI
14 יהוה אלהיך׃ †לא־תעשק שכיר עני
.*tuis portis in*† ,tua terra in‡qui ,*tuo peregrino*‖de *vel*‡ ,tuis fratrib⁹ de *egenum**&
ואביון מאחיך או [q]מגרך אשר בארצך בשעריך׃[p]
,sol eam super *intrabit*‡non & .eius mercedem dabis eius die In
15 †ביומו תתן שכרו ולא־תבוא עליו השמש
clamet nō & ;suam animam *sustinens*†ipse *eam ad*‡ & ,*ipse afflictus**quia
כי עני הוא ואליו הוא נשא את־נפשו ולא־יקרא
. peccatum te in sit & ,DOMINVM ad te *super*‡
עליך אל־יהוה והיה בך חטא׃
super‡morientur non filij & ,filiis *super*‡patres morientur Non
16 †לא־[r]יומתו אבות על־בנים ובנים לא־יומתו על־
. *morientur*†suo peccato *in** vnusquisque.patribus
אבות איש בחטאו יומתו׃
vestimentū *pignerabis*‡neq; ;pupilli ,peregrini iudicium *inclinabis*‡Non
17 †לא [s]תטה משפט גר יתום ולא תחבל בגד
te redemit & ,Aegypto in fuisti seruus quòd *recordaberis**Et .viduæ
18 אלמנה׃ †וזכרת כי עבד היית במצרים [t]ויפדך
faciendum ad‡tibi *præcipiens*†ego idcirco :inde tuus Deus DOMINVS
יהוה אלהיך משם על־כן אנכי מצוך לעשות
.hoc *verbum*
את־הדבר הזה׃
manipuli fueris oblitus & ,tuo agro in messem messueris Cùm
19 †כי תקצר קצירך בשדך ושכחת עמר
:erit viduæ & ,pupillo ,peregrino ;eū *capiēdū ad* reuerteris non ,agro in
בשדה לא תשוב לקחתו לגר ליתום ולאלמנה יהיה

repudij, | perget, | alter, | ‡si repudij, | si | ‡alter | [d] יכל | iterū capere eam, vt sit | [c] היה | ‡est coram Domino, | *polluies | † dat | ‡in ‖ Si | ad bellum, | ‡ quicquam: | [f] נקה | Nemo capiet pro pignore metam, | Si | negotiatus fuerit de | [g] מות | ‖è medio tui | Caue tibi à | *vt custodias | †facias | [h] ירה [i] צוה | vt faciatis. | quando egressi estis | [k] יצא | ‡Si | [l] נשה | [m] רעה | ‡ capiendum | *Foris | †mutuasti, | ‡ fuerit, | ‡dormies cū | [n] ענה | * cùm occubuerit sol, | [o] שוב | †dormiet | ‡coram Dño Deo tuo. | ‡ vim inferes mercenario pauperi, | * mendico tā | ‡ quàm | ‖ peregrinis tuis, ‡sunt | †intra portas tuas. | [p] אבה [q] גור | ‡occumbet | * pauper est, | ‡ cum ea | † sustentat | ‡ contra‡pro | [r] מות | * pro | †morietur. | ‡peruertes | ‡ capies in pignus | [s] נטה [t] פדה | *recordare | †præcipio | ‡vt facias | Si | vt capias

tuis diebus omnibus ,eorum bonum & ,eorum pacem quæres Non
6 †לא־תדרש שלמם [m]וטבתם כל־ימיך
. *ipse* tuus frater quia ,Edomæum abominaberis Non .seculum in
7 לעולם׃ †לא־תתעב אדמי כי אחיך הוא
. eius terra in fuisti peregrinus quia ,Aegyptiū abominaberis Non
לא־תתעב מצרי כי־[n]גר היית בארצו׃
sibi ingredietur‡ ,tertia generatione eis nascentur qui Filij
8 †בנים אשר־[o]יולדו להם דור שלישי יבא להם
,tuos inimicos *super castrametatio fuerit**egressa Si .DOMINI ecclesiam *in*
9 בקהל יהוה׃ †כי־תצא מחנה על־איביך
qui vir te in fuerit Si .*malo verbo*‡omni ab *obseruaberis &*†
10 ונשמרת מכל [p]דבר רע׃ †כי־יהיה בך איש אשר
;*castrametatione**extra *ad* egredietur & ,noctis *accidente*‡mundus fuerit non
לא־יהיה טהור מקרה־לילה ויצא אל־מחוץ למחנה
respiciendum ad‡,erit Et .*castrametationis medium ad*†ingredietur non
11 לא יבא אל־תוך המחנה׃ †והיה [q]לפנות־
*medium ad**ingredietur ,sol *ingredi sicut*‡ & :aquis in se lauabit ,*vesperam*
ערב ירחץ במים וכבא השמש יבא אל־תוך
egredieris & ;*castrametationē*‡extra *ab* tibi erit *manus*†Et .*castrametationis*
12 המחנה׃ †ויד תהיה לך מחוץ למחנה ויצאת
te sedendo in‡ ,erit Et .*tuā zonam*‖super tibi erit paxillus Et . extra illuc
13 שמה חוץ׃ †ויתד תהיה לך על־[r]אזנך והיה בשבתך
.*tuum excrementum* * operies & ,reuerteris & ,eo in fodies & ,extra
חוץ וחפרתה בה [s]ושבת [t]וכסית את־[v]צאתך׃
,*tuæ castrametationis interiore in*†ambulat tuus Deus DOMINVS Quia
14 †כי יהוה אלהיך מתהלך בקרב [x]מחנך
tua castra *erit & :tuas facies ad*‡tuos inimicos *dandum ad &* ,*te eruendū ad*
[y]להצילך ולתת איביך לפניך והיה מחניך
. te *post* à auertatur & ,*verbi nuditatem**te in *videbit non &*‡,sancta
קדוש ולא־יראה בך [z]ערות דבר ושב מאחריך׃
cum à te ad *se eruerit*‡ qui ,eius *dominum ad*‡seruum *concludes*† Non
15 †לא־תסגיר עבד אל־אדניו אשר־ינצל אליך מעם
elegerit quem loco in ,*tuo interiore in**manebit Tecum .suo domino
16 אדניו׃ †עמך [a]ישב בקרבך במקום אשר־יבחר
.ei inferes vim non .ei *bono in* ,*tuarum portarum vna in*†
באחד שעריך בטוב לו לא [b]תוננו׃
cynedus ‡ erit neque ;Israel filiabus è *prostituta*‖ erit Non
17 †לא־תהיה קדשה מבנות ישראל ולא־יהיה קדש
precium & ,meretricis *donum*‡introduces Non . Israel filiis è
18 מבני ישראל׃ †לא־[c]תביא אתנן זונה ומחיר
abominatio quia ,voto omni †tui Dei DOMINI domum*canis
כלב בית יהוה אלהיך לכל־נדר כי תועבת
.*ipsa ambo etiam*‡ tui Dei DOMINI
יהוה אלהיך גם־שניהם׃
omnis vsura ,cibi vsura ,pecuniȩ vsura ,tuo fratri fœnerabis Non
19 †לא־תשיך לאחיך נשך כסף נשך אכל נשך כל־
non tuo fratri & ,fœnerabis Extraneo . fœnerabitur *quod verbi*‡
20 דבר אשר ישך׃ †לנכרי תשיך ולאחיך לא
missione omni in tuus Deus DOMINVS tibi benedicat vt ,fœnerabis
[d]תשיך למען יברכך יהוה אלהיך בכל משלח
. eam *possidendum ad* ,*illuc ingrediens* tu *quam*‡,terram super *tuæ manus*
ידך על־הארץ אשר־אתה בא־שמה לרשתה׃
;illud *repēdere*†tardabis non,tuo Deo DOMINO votum voueris Cùm*
21 †כי־תדר [e]נדר ליהוה אלהיך לא תאחר לשלמו
erit & ,*tecum*†à tuus Deus DOMINVS illud requiret requirendo quia
כי־דרש ידרשנו יהוה אלהיך מעמך והיה
. peccatum te in erit non ,vouere desieris *cùm*‡Et .peccatum te in
22 בך חטא׃ †וכי תחדל לנדר לא־יהיה בך חטא׃
vouisti quemadmodum,facies & ,custodies *tuorum labiorum Egressionem*‖
23 †[f]מוצא שפתיך תשמר [g]ועשית כאשר נדרת
.tuo ore in es locutus quod ,spontaneum tuo Deo DOMINO
ליהוה אלהיך נדבה אשר דברת בפיך׃
vuas *comedes**& ,tui *socij*‡ vineam in fueris ingressus Cùm‡
24 †כי תבא בכרם [h]רעך ואכלת ענבים
. *dabis*†non tuo vase in & ;*tuam satietatem*† ,tuam animam secundum
כנפשך שבעך ואל־[i]כליך לא תתן׃
spicas decerpes & ,tui *socij*‡segetem in fueris ingressus Cùm
25 †כי תבא [k]בקמת רעך וקטפת מלילת
.tui *socij*‡segetem *super agitabis*†non falcem & ;tua manu in
בידך וחרמש לא תניף על קמת רעך׃

CAP. XXIIII. כד

non si ,erit & ;*ei fuerit maritus**& ,vxorem vir acceperit Cùm‡
1 †כי־[a]יקח איש אשה ובעלה והיה אם־לא
scribet & ; *verbi nuditatem*†ea in inuenit quia ,ei⁹ oculis in gratiā inuenerit
תמצא־[b]חן בעיניו כי־מצא בה [c]ערות דבר וכתב

[m] טוב | est. | [n] גור | ingredientur | [o] ילד | *fuerint castra contra | † caue | ‡ re mala. | [p] רוע | ‡ob accidens | * castra, | †intra castra. | ‡ cùm declinauerit vespera, | [q] פנה | ‡ cùm occubuerit | *intra castra. | †locus | ‡ castra, | ‖arma tua. | ‡quādo sedes | [s] זון [t] שוב | *egesta tua. | [t] כסה [v] יצא | †per mediū castrorum tuorum, vt eruat te, & det | [x] חנה [y] נצל | ‡ coram te: ideo erunt | ‡ ne videat | *turpitudinē aliquam, | [z] ערה [a] ישב | †trades | ‡domino | ‡ confugit | *medio tui, | † intra vnā è portis tuis, sicut placuerit | [b] ינה [c] בוא | ‖meretrix | ‡scortū masculum | ‡mercedem | * in † pro | ‡vtrumq; est. | ‡ reliquæ omnibus in quibus mittes manus tuas | [d] נשך | ‡ ad quā ingrederis, vt possideas | * Si | *reddere | [e] נדר | † te, ‡ si | ‖Quod egreditur è labiis tuis | [f] יצא [g] עשה | ‡Si ‡proximi | * comede | [h] רעה | † satiādo te, | ‡ pones. Si | [i] כלה | ‡ proximi | [k] קום | †eleuabis in | ‡ proximi | ‡Si *coierit cum ea, | [a] לקח [b] חנן | †turpitudinē aliquam, | [c] ערה

.tuarū manuū opere omni in tuus Deus DOMINVS tibi benedicat vt
למען יברכך יהוה אלהיך בכל מעשה ידיך׃
, peregrino :te post *requires ramos** non ,*tuam oliuā*‡excusseris Cùm
20 † כי תחבט זיתך לא תפאר אחריך לגר
non ,tuam vineā vindemiaueris Cùm† .erit viduæ & ,pupillo
21 ליתום ולאלמנה יהיה׃ † כי תבצר כרמך לא
.erit viduæ & ,pupillo ,Peregrino .te post *racemabis*‡
תעולל אחריך לגר ליתום ולאלמנה יהיה׃
ego idcirco :Aegypti terra in fuisti seruus quia ,*memineris* Et
22 † וזכרת כי־עבד היית בארץ מצרים על־כן אנכי
.hoc *verbum* *faciendum ad*‡ tibi *præcipiens*
מצוך לעשות את־הדבר הזה׃

Si
‡oliuas tuas, *deiicies illas quæ sunt
גור
†Si
‡colliges racemos memento,
præcipio ‡vt facias

CAP. XXV. כה

,iudicium ad accesserint & ,homines inter lis fuerit Cùm
1 † כי־יהיה ריב בין אנשים ונגשו אל־המשפט
.impium *conuincēt impietatis* &,iustum iustificabunt & ,eos iudicabūt &
ושפטום והצדיקו את־הצדיק והרשיעו את־הרשע׃
,iudex eum faciet prosternere & ,impius *cædi filius* si ,erit Et
2 † והיה אם־בן הכות הרשע והפילו השפט
.numero in eius impietatis sufficientiā secūdum *suas facies ad*‖eū faciet cędere &
והכהו לפניו כדי רשעתו במספר׃
eum cædendo addat‡forte ne ,addet non .eū percutiet Quadragesies
3 † ארבעים יכנו לא יסיף פן־יסיף להכתו
. tuis oculis in tuus frater vilescat & , *multam percussionem* ,hæc super
על־אלה מכה רבה ונקלה אחיך לעיניך׃
. *sua tritura in bouem* obturabis Non
4 † לא־תחסם שור בדישו׃
filius & ,eis ex vnus fuerit mortuus & ,pariter fratres manserint Cùm†
5 כי־ישבו אחים יחדו ומת אחד מהם ובן
eius *leuir*‖:extraneo viro foris mortui vxor erit non ,ei‡ non
אין־לו לא־תהיה אשת־המת החוצה לאיש זר יבמה
. *eam associabit** & :vxorem in sibi eam capiet & ,eam *super*‡ingredietur
יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה׃
sui fratris nomine *super* stabit ,pariet quem primogenitus ,erit Et
6 † והיה הבכור אשר תלד יקום על־שם אחיו
. Israel ex eius nomen delebitur non & ,*mortui*
המת ולא־ימחה שמו מישראל׃
ascendet & ,suam *fratriam* accipere vir voluerit non si Et
7 † ואם־לא יחפץ האיש לקחת את־יבמתו ועלתה
meus *leuir*†Renuit : dicet & ,seniores ad portam ad eius *fratria*
יבמתו השערה אל־הזקנים ואמרה מאן יבמי
. *me associare* vult non ;Israel in nomen suo fratri suscitare
להקים לאחיו שם בישראל לא אבה יבמי׃
,stabit & .cum ad loquetur & ,eius ciuitatis seniores eū vocabunt Et
8 † וקראו־לו זקני־עירו ודברו אליו ועמד
eum ad eius *fratria*‡accedet Et . eam accipere volui Non :dicet &
9 ואמר לא חפצתי לקחתה׃ † ונגשה יבמתו אליו
spuet & ,eius pede *desuper* eius calceamentū soluet & ,seniorum oculis in
לעיני הזקנים וחלצה נעלו מעל רגלו וירקה
non qui ,viro fiet Sic :dicet & ,*respondebit*‖& .eius *facies* in
בפניו וענתה ואמרה ככה יעשה לאיש אשר לא־
,Israel in eius nomen vocabitur Et .sui fratris domum ædificauerit
10 יבנה את־בית אחיו׃ † ונקרא שמו בישראל
. calceamentum soluti Domus
בית חלוץ הנעל׃
accesserit & ;ei' frater & ,vir ,pariter homines fuerint rixati Cùm
11 † כי־ינצו אנשים יחדו איש ואחיו וקרבה
,eum percutientis manu è suum virum eruendum ad vnius vxor
אשת האחד להציל את־אישה מיד מכהו
abscindes Et :eius verenda *in* apprehenderit &,suā manū miserit &
12 ושלחה ידה והחזיקה במבשיו׃ † וקצתה
tuo loculo in tibi erit Non .tuus oculus parcet non ;illius *volam*
13 את־כפה לא תחוס עינך׃ † לא־יהיה לך בכיסך
tua domo in tibi erit Non . *minor &* ,*maior* *lapis &* , *lapis*
14 אבן ואבן גדולה וקטנה׃ † לא־יהיה לך בביתך
iustitia & ,*perfectus* *Lapis* . minor & ,maior *ephah*‡ & ,*ephah*‡
15 איפה ואיפה גדולה וקטנה׃ † אבן שלמה וצדק
prolongent vt ,tibi erit *iustitia* & ,perfectus Modius .tibi erit
יהיה־לך איפה שלמה וצדק יהיה־לך למען יאריכו
.tibi, *dans*‡tuus Deus DOMINVS quam ,*humum* super tuos dies
ימיך על האדמה אשר־יהוה אלהיך נתן לך׃
; hæc *faciens*†omnis *tui Dei DOMINI abominatio Quia
16 † כי תועבת יהוה אלהיך כל־עשה אלה
. iniquitatem faciens omnis
כל עשה עול׃

Si
רוב
impiū faciēt
fuerit cędendus
נכה נפל
‖ coram se
די
*si
verbera multa
קלה
os bouis eo triturante.
דוש
† Si
‡ fuerit
‖ cognatus
מות זרה
‡ ad
* affinitatem contrahet cum ea.
ילד
defuncti,
cognatam
cognata
†cognatus
יבם
affinitatem contrahere mecum.
קום
‡cognata
è
faciem
‖ loquetur,
ענה
Si
נצה
נצל נכה
בוש קצץ
manum
כפף
pondus, & pondus maius, & min*.
Pondus perfectū, & iustū
‡modius
‡modius iustus
terram,
‡ dat
* est
† qui facit

vos exeundo in ,via in Hamalec tibi fecerit quæ Memento
17 † זכור את אשר־עשה לך עמלק בדרך בצאתכם
*omnes**te in *decaudauit*‡& ,via in tibi occurrit Quomodo .Aegypto ex
18 ממצרים׃ † אשר קרך בדרך ויזנב בך כל־
.Deum timuit non & ;*laboras*‡& ,lassus *tu*†& :*te post* *debiles*
הנחשלים אחריך ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים׃
omnibus ab tibi tuus Deus DOMINVS requiem *dando in**,erit Et
19 † והיה בהניח יהוה אלהיך לך מכל־
dans†tuus Deus DOMINVS quam terra in ,*circuitu à** tuis inimicis
איביך מסביב בארץ אשר יהוה־אלהיך נתן
desub Hamalec mentionem delebis ;eā *possidendum ad*‡,hæreditatē‡tibi
לך נחלה לרשתה תמחה את־זכר עמלק מתחת
.obliuiscaris ne . cælis
השמים לא תשכח׃

quando egrediebamini
יצא
‡ caudā abscidit
* omnium debilium:
קרה
†eras
‡fatigatus,
‡cū dederit
נוח
*vndique,
†dat
‡in
‡vt possideas
ירש

CAP. XXVI. כו

DOMINVS quam ,terram ad fueris ingressus cùm erit Et
1 † והיה כי־תבוא אל־הארץ אשר יהוה
: ea in habitaueris & ,eā possederis & ,hæreditatē tibi *dans* tuus Deus
אלהיך נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה׃
*facies venire**quem ,*humi*‡ fructus omnis *principio* de capies Et
2 † ולקחת מראשית כל־פרי האדמה אשר תביא
pones & ,tibi *dans*† tuus Deus DOMINVS quam , tua terra è
מארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך ושמת
DOMINVS elegerit quem , locum ad *ibis*‡ & ,canistro in
בטנא והלכת אל־המקום אשר יבחר יהוה
. ibi suum nomen *collocandum ad* ,tuus Deus
אלהיך לשכן שמו שם׃
dices & ;ipsis diebus in erit qui ,sacerdotem ad venies Et
3 † ובאת אל־הכהן אשר יהיה בימים ההם ואמרת
sum ingressus quia ,tuo Deo DOMINO hodie Annunciaui :eum ad
אליו הגדתי היום ליהוה אלהיך כי־באתי
*dandum ad** ,nostris patribus DOMINVS iurauit quam‡terram in
אל־הארץ אשר נשבע יהוה לאבתינו לתת
illud reponet & ,tua manu de canistrum sacerdos capiet Et . nobis
4 לנו׃ † ולקח הכהן הטנא מידך והניחו
dices & ,*respondebis*†Et . tui Dei DOMINI *altaris facies ad*
5 לפני מזבח יהוה אלהיך׃ † וענית ואמרת
descendit & ,meus pater *periens*‡ Syrus : *tui Dei* DOMINI *facies ad*
לפני יהוה אלהיך ארמי אבד אבי וירד
gentem in ibi fuit & ,*parum**viris *in*‡ibi est peregrinatus & ,Aegyptū in
מצרימה ויגר שם במתי מעט ויהי־שם לגוי
;nos afflixerūt &,Aegyptij nobis malefecerūt Et .multā & ,*osseam*†magnā
6 גדול עצום ורב׃ † וירעו אתנו המצרים ויענונו
ad clamauimus Et . duram seruitutem nos super *dederunt*‡ &
7 ויתנו עלינו עבדה קשה׃ † ונצעק אל־
DOMINVS exaudiuit & :nostrorū patrum Deum DOMINVM
יהוה אלהי אבתינו וישמע יהוה את־
& ,nostrum laborem & ,nostram afflictionē vidit & ,nostram vocem
קלנו וירא את־ענינו ואת־עמלנו ואת־
manu in‡Aegypto ex DOMINVS nos eduxit Et .nostram oppressionem
8 לחצנו׃ † ויצאנו יהוה ממצרים ביד
.portētis *in* & ,signis *in* & ,magno terrore *in* & ,extento brachio *in* & ,forti
חזקה ובזרע נטויה ובמרא גדל ובאתות ובמפתים׃
terram nobis dedit & ,istum locum ad nos fecit venire Et
9 † ויבאנו אל־המקום הזה ויתן־לנו את־הארץ
. melle & ,lacte fluentem terram , istam
הזאת ארץ זבת חלב ודבש׃
quam ,*humi** fructus *initium* attuli ecce nunc Et
10 † ועתה הנה הבאתי את־ראשית פרי האדמה אשר־
, *tui Dei* DOMINI *facies ad illud* repones Et .DOMINE mihi dedisti
נתתה לי יהוה והנחתו לפני יהוה אלהיך
omni in lætaberis Et . *tui Dei* DOMINI *facies ad* te incuruabis &
11 והשתחוית לפני יהוה אלהיך׃ † ושמחת בכל־
,tu ,tuæ domui & ,tuus Deus DOMINVS tibi dederit quod ,bono
הטוב אשר נתן־לך יהוה אלהיך ולביתך אתה
. tui medio in† qui peregrinus & ,Leuita &
והלוי והגר אשר בקרבך׃
,tui *prouentus* decimam omnem ,dare decimam cōsummaueris Cùm
12 † כי תכלה לעשר את־כל־מעשר תבואתך
,pupillo ,peregrino ,Leuitæ dabis & ,decimæ *anno* ,tertio anno
בשנה השלישת שנת המעשר ונתתה ללוי לגר ליתום
.saturabuntur & ,*tuis portis in* comedent & ; viduæ &
ולאלמנה ואכלו בשעריך ושבעו׃
,domo è sanctitatem Abstuli :*tui Dei* DOMINI *facies ad* dices Et
13 † ואמרת לפני יהוה אלהיך בערתי הקדש מן־הבית

dat
primitiis
‡terræ,
*afferes
פרה
†dat
‡perges
vt habitare faciat
בוא
‡super
*vt daret
נתן
ינח
coram altari
† iterum loqueris,
coram Dño Deo tuo:
‡peribat
‡cum
*paucis,
גור
† robustam,
רבב רוע
ענה
‡ posuerunt
קול ראה
ענה
‡cū potentia
נטה
ירא
זוב
primitias
* terræ,
eas corā Dño Deo tuo,
coram Dño Deo tuo.
שחה
† est
לוה גור
fructus
qui est annus
שנה
intra portas tuas,
coram Dño Deo tuo:

omne scđm ,viduæ & ,pupillo ,peregrino & ,Leuitæ illā dedi etiam &
וגם נתתיו ללוי ולגר ליתום ולאלמנה ככל־
,tuis p̄ceptis de sum trāsgressus nō .mihi precepisti quod ,tuū preceptum
מצותך אשר צויתני לא־עברתי ממצותיך
abstuli neque ,ea ex mea tristitia in comedi Non .sum oblitus neque
14 ולא שכחתי׃ † לא־אכלתי באני ממנו ולא־בערתי
voce in Audiui .mortuo* ea ex dedi neque ;immundo in‡ ea ex
ממנו בטמא ולא־נתתי ממנו למת שמעתי בקול
.mihi præcepisti quæ omnia secundum feci :mei Dei DOMINI
יהוה אלהי עשיתי ככל אשר צויתני׃
benedic & ,cælis è tuæ sanctitatis habitaculo de Respice
15 † השקיפה ממעון קדשך מן־השמים וברך את־
queādmodū ;nobis dedisti quam ,terræ & ,Israel tuo populo
עמך את־ישראל ואת האדמה אשר נתתה לנו כאשר
.melle & ,lacte fluenti terræ ;nostris patribus iurasti
נשבעת לאבתינו ארץ זבת חלב ודבש׃
faciendum ad tibi præcipit tuus Deus DOMINVS hac Die
16 † היום הזה יהוה אלהיך מצוך לעשות
ea facies‡ & ,custodies & .iudicia & ,ista statuta
את־החקים האלה ואת־המשפטים ושמרת ועשית אותם
condixisti DOMINVM .tua anima tota in & ,tuo corde toto in
17 בכל־לבבך ובכל־נפשך׃ † את־יהוה האמרת
custodiēdū ad† & ,eius viis in ambulandū ad* & ,Deum in tibi existendū ad ,hodie
היום להיות לך לאלהים וללכת בדרכיו ולשמר
.eius voce in audiendum ad‡ & ,eius iudicia & ,eius precepta & ,eius statuta
חקיו ומצותיו ומשפטיו ולשמע בקלו׃
,peculij† populū in ei existendum ad* ,hodie te condixit‡ DOMINVS Et
18 † ויהוה האמירך היום להיות לו לעם סגלה
.eius præcepta omnia custodiendum ad‡ & ;tibi est locutus queādmodum
כאשר דבר־לך ולשמר כל־מצותיו׃
laudem ad ,fecit quas ,gentes omnes super excelsum te ponendum ad Et
19 † ולתתך עליון על כל־הגוים אשר עשה לתהלה
DOMINO sanctum populum te existendum ad‡ & ;decorem in & ,nomen in &
ולשם ולתפארת ולהיתך עם־קדש ליהוה
.est locutus quemadmodum ,tuo Deo
אלהיך כאשר דבר׃

צוה — vt facias — custodi, ‡fac — exaltasti — vt sit — *ambules — †custodias — הלך — ‡obedias voci — ‡exaltauit — * vt sis — †peculiarē, — ‡custodias — ponar — עלה הלל — gloriam, — ‡vt sis populus sanctus — און — ‡ cum — * pro defuncto. Obediui voci — זון

CAP. XXVII. כז

Custodi :dicendo ,populo Israel seniores & ,Moseh præcepit Et
1 † ויצו משה וזקני ישראל את־העם לאמר שמר
.hodie vobis præcipiens ego quod ,præceptum omne
את־כל־המצוה אשר אנכי מצוה אתכם היום׃
quam terram ad ,Iarden transieritis qua die in ,erit Et
2 † והיה ביום אשר תעברו את־הירדן אל־הארץ אשר־
,magnos lapides tibi statues & ;tibi dans tuus Deus DOMINVS
יהוה אלהיך נתן לך והקמת לך אבנים גדלות
verba omnia eis super‡ scribes Et .calce in eos linies &
3 ושדת אתם בשיד׃ † וכתבת עליהן את־כל־דברי
terram in ingrediaris quod propter ;te transeundo in ,istius legis
התורה הזאת בעברך למען אשר תבא אל־הארץ
,melle & lacte fluentem terram ,tibi dans* tuus Deus DOMINVS quam
אשר־יהוה אלהיך נתן לך ארץ זבת חלב ודבש
.tibi tuorum patrum Deus DOMINVS est locutus quemadmodum
כאשר דבר יהוה אלהי־אבתיך לך׃
,istos lapides erigetis ,Iarden vos transeundo in ,erit Et
4 † והיה בעברכם את־הירדן תקימו את־האבנים האלה
eos linies & ;Hebal monte in hodie vobis præcipiens ego quos
אשר אנכי מצוה אתכם היום בהר עיבל ושדת אותם
,tuo Deo DOMINO altare ibi ædificabis Et .calce in
5 בשיד׃ † ובנית שם מזבח ליהוה אלהיך
.ferrum eos super agitabis‡ non .lapidum altare
מזבח אבנים לא־תניף עליהם ברזל׃
;tui Dei DOMINI altare ædificabis perfectis Lapidibus
6 † אבנים שלמות תבנה את־מזבח יהוה אלהיך
.tuo Deo DOMINO ascensiones† ipso super facies ascendere &
והעלית עליו עולת ליהוה אלהיך׃
facies ad lætaberis & ;ibi comedes & ,pacifica sacrificabis Et
7 † וזבחת שלמים ואכלת שם ושמחת לפני
omnia lapidibus super scribes Et .tui Dei DOMINI
8 יהוה אלהיך׃ † וכתבת על־האבנים את־כל־
.bene declarando ,istius legis verba
דברי התורה הזאת באר היטב׃
,Israel omnem ad Leuitæ sacerdotes & .Moseh est locutus Et
9 † וידבר משה והכהנים הלוים אל־כל־ישראל
populum in es factus hac die ,Israel audi & ,Ausculta :dicendo
לאמר הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם

צוה — præcipio — transieris — dat — קום — ‡ in — שוד — cūm transieris, vt — בוא — *dat — זוב — cūm transietis — præcipio tibi — lapideum. — ‡eleuare facies — offeres — † holocausta — עלה — coram Dño Deo tuo. — in — diligenter. — יטב — סכת

obedies voci ,tui Dei DOMINI voce in audies Et .tuo Deo DOMINO
10 ליהוה אלהיך׃ † ושמעת בקול יהוה אלהיך
.hodie tibi præcipiens ego quæ ,eius statuta & ,eius præcepta facies &
ועשית את־מצותו ואת־חקיו אשר אנכי מצוך היום׃
:dicendo ,ipsa die in populo Moseh præcepit Et
11 † ויצו משה את־העם ביום ההוא לאמר׃
,Gherizim montem super populo benedicendum ad stabunt Isti
12 † אלה יעמדו לברך את־העם על־הר גרזים
,Issachar & ,Iehudah & ,Leui & ,Simhon ,Iarden vos transeundo in
בעברכם את־הירדן שמעון ולוי ויהודה ויששכר
.Beniamin & ,Ioseph &
ויוסף ובנימן׃
,Reuben ;Hebal monte in maledictionē super stabunt isti Et
13 † ואלה יעמדו על־הקללה בהר עיבל ראובן
.Naphthali & ,Dan ,Zebulun & ,Aser & ,Ghad
גד ואשר וזבולן דן ונפתלי׃
Israel virum omnem ad dicent & ,Leuitæ respondebunt Et
14 † וענו הלוים ואמרו אל־כל־איש ישראל
,sculptile fecerit qui vir Maledictus .excelsa voce
15 קול רם׃ † ארור האיש אשר יעשה פסל
,artificis manuum opus ,DOMINI abominationem ,conflatile &
ומסכה תועבת יהוה מעשה ידי חרש
.Amen ,dicent & ,populus omnis respōdebūt Et .abscōdito in posuerit &
ושם בסתר וענו כל־העם ואמרו אמן׃
omnis dicet Et .suā matrē & ,suum patrem vilipendens Maledictus
16 † ארור מקלה אביו ואמו ואמר כל־
.Amen ,populus
העם אמן׃
,populus omnis dicet Et .sui proximi terminū transferens Maledictus
17 † ארור מסיג גבול רעהו ואמר כל־העם
dicet Et .via in cæcum faciens errare Maledictus .Amen
18 אמן׃ † ארור משגה עור בדרך ואמר
iudicium faciens declinare Maledictus .Amen ,populus omnis
19 כל־העם אמן׃ † ארור מטה משפט
.Amen ,populus omnis dicet Et .viduæ & ,pupilli ,peregrini
גר־יתום ואלמנה ואמר כל־העם אמן׃
alam* discooperuerit cùm‡ ,sui patris vxore cum concūbens Maledictus
20 † ארור שכב עם־אשת אביו כי גלה כנף
.Amen ,populus omnis dicet Et .sui patris
אביו ואמר כל־העם אמן׃
,populus omnis dicet Et .iumento‡ omni cum concūbens Maledictus
21 † ארור שכב עם־כל־בהמה ואמר כל־העם
,sui patris filia ,sua sorore cum concūbens Maledictus .Amen
22 אמן׃ † ארור שכב עם־אחתו בת־אביו
.Amen ,populus omnis dicet Et .suæ matris filia vel
או בת־אמו ואמר כל־העם אמן׃
.Amen ,populus omnis dicet Et .sua socru cum cōcumbens Maledictus
23 † ארור שכב עם־חתנתו ואמר כל־העם אמן׃
,populus omnis dicet Et .abscōdito in† suū socium percutiens Maledictus
24 † ארור מכה רעהו בסתר ואמר כל־העם
sanguinem ,animā percutiendū ad munus accipiens‡ Maledictus .Amen
25 אמן׃ † ארור לקח שחד להכות נפש דם
non qui Maledictus .Amen ,populus omnis dicet Et .innocentē
26 נקי ואמר כל־העם אמן׃ † ארור אשר לא־
omnis dicet Et .ea faciendum ad istius legis verba statuerit
יקים את־דברי התורה־הזאת לעשות אותם ואמר כל־
.Amen ,populus
העם אמן׃

obedies voci — fac — præcipio — חקק — חיו — קי — quando transibitis — עבר — eleuabunt vocem — ענה — רום — נסך — qui vilipēdit — qui attingit — נסג — qui errare facit — qui peruertit — גור — qui coierit ‡& *oram — כנף — qui coierit ‡animali. — qui coierit — qui coierit — qui percusserit proximū †abscondite. — נכה — ‡qui acceperit — נקה — קום ירה

CAP. XXVIII. כח

custodiendū ad‡ ,tui Dei DOMINI voce in obedieris obediēdo si ,erit Et
1 † והיה אם־שמוע תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר
te dabit ‖ & ;hodie tibi præcipio ego quæ ,eius præcepta omnia faciendo
לעשות את־כל־מצותיו אשר אנכי מצוך היום ונתנך
venient Et .terræ gentes omnes super excelsum tuus Deus DOMINVS
2 יהוה אלהיך עליון על כל־גויי הארץ׃ † ובאו
voce in‡ obedieris cùm† ,te apprehēdēt & ,istæ benedictiones oēs te super
עליך כל־הברכות האלה והשיגך כי תשמע בקול
.agro in tu ‖ benedict* & ;ciuitate in tu ‖ Benedictus .tui Dei DOMINI
3 יהוה אלהיך׃ † ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה׃
emissio* ;tui aīalis fructus & ,tuæ humi‡ fructus & ,tui vētris fruct' Bn̄dictus
4 † ברוך פרי־בטנך ופרי אדמתך ופרי בהמתך שגר
.suū massarium‡ & ,tuū canistrū Benedictū .tui pecoris greges † & ,tuorū boū
5 אלפיך ועשתרות צאנך׃ † ברוך טנאך ומשארתך׃
.te egrediendo in ,tu* benedictus & :te intrando in ,tu‡ Benedictus
6 † ברוך אתה בבאך וברוך אתה בצאתך׃

‖voci — ‡vt custodias — ‖ponet — צוה — עלה — בוא — †si *voci — נשג — ‡eris — ‡terræ — *fœtus — פרה — † gregū pecudum tuarū. — ‡reliquiæ tuæ. — ‡eris, quādo ingredieris: — *eris, quādo egredieris. — יצא

quæ, terra & ; *as* , tuum caput supra † qui tui cæli erunt Et

23 † וְהָיוּ שָׁמֶיךָ אֲשֶׁר עַל־רֹאשְׁךָ נְחֹשֶׁת וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־

. *ferrum* , te subter ‡

תַּחְתֶּיךָ בַּרְזֶל׃

:*puluerem &* , *terram minutā* , tuæ terræ pluuiā DOMINVS Dabit

24 † יִתֵּן יְהוָה אֶת־מְטַר אַרְצְךָ אָבָק וְעָפָר

. *te disperdi ad vsque* , te super descendet cælis è

מִן־הַשָּׁמַיִם יֵרֵד עָלֶיךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ׃

vnam viam In . *tuorum inimicorū facies ad* cæsum DOMINVS te Dabit

25 † יִתֶּנְךָ יְהוָה ׀ נִגָּף לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד

eris & ; *eius facies ad* fugies vias septem in ‖ & , eum ad egredieris

תֵּצֵא אֵלָיו וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים תָּנוּס לְפָנָיו וְהָיִיתָ

. terræ regnis omnibus commotionem in

[x] לְזַעֲוָה לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ׃

, cælorum volucri omni escam in tuum cadauer erit Et

26 † וְהָיְתָה נִבְלָתְךָ לְמַאֲכָל לְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם

. exterrens ‡ non & ; terræ animali &

וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד׃

, scabie & , ani *hæmorrhoidibus* & , Aegypti vlcere *in* DOMINVS te Percutiet

27 [y] † יַכְּכָה יְהוָה בִּשְׁחִין מִצְרַיִם וּבַעְפֹלִים וּבַגָּרָב

. curari possis non *qua* , prurigine &

וּבֶחָרֶס אֲשֶׁר לֹא־[z] תוּכַל לְהֵרָפֵא׃

. cordis stupore in & , cæcitate *in* & , amentia *in* DOMINVS te Percutiet

28 † יַכְּכָה יְהוָה בְּשִׁגָּעוֹן וּבְעִוָּרוֹן וּבְתִמְהוֹן לֵבָב׃

cæcus palparet quemadmodum , *luce duplici in palpans eris* Et

29 † וְהָיִיתָ מְמַשֵּׁשׁ בַּצָּהֳרַיִם כַּאֲשֶׁר יְמַשֵּׁשׁ הָעִוֵּר

oppressus veruntamen eris & : tuas vias secundabis non & ; caligine in

בָּאֲפֵלָה וְלֹא תַצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ עָשׁוּק

. seruator * non & ; diebus omnibus direptus &

וְגָזוּל כָּל־הַיָּמִים וְאֵין [a] מוֹשִׁיעַ׃

, ędificabis Domum . *eam succubā reddet* alius vir & , desponsabis Vxorem

30 † אִשָּׁה תְאָרֵשׂ וְאִישׁ אַחֵר יִשְׁגָּלֶנָּה בַּיִת תִּבְנֶה

. eam prophanabis non & , plantabis Vineam . ea in habitabis non &

וְלֹא־תֵשֵׁב בּוֹ כֶּרֶם תִּטַּע וְלֹא תְחַלְּלֶנּוּ׃

tuus Asinus . eo ex comedes non & , tuis oculis in *mactatus* tuus Bos

31 † שׁוֹרְךָ טָבוּחַ לְעֵינֶיךָ וְלֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ חֲמֹרְךָ

, tuis inimicis *data* tuæ Pecudes . tibi restituetur nō & , *tuis faciebus* à *raptus*

גָּזוּל מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא יָשׁוּב לָךְ צֹאנְךָ נְתֻנוֹת לְאֹיְבֶיךָ

. seruator tibi ‡ non &

וְאֵין לְךָ מוֹשִׁיעַ׃

, *videntes* tui oculi & , alteri populo *dati* tuæ filiæ & , tui Filij

32 † בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ נְתֻנִים לְעַם אַחֵר וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת

. tua *manus Deum ad* * non & , die omni eos *ad deficientes &*

וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם כָּל־הַיּוֹם וְאֵין לְאֵל יָדֶךָ׃

quem , populus comedet tuum laborē omnē & , tuæ *humi* Fructum

33 [b] † פְּרִי אַדְמָתְךָ וְכָל־יְגִיעֲךָ יֹאכַל עַם אֲשֶׁר

. diebus omnibus *quaßatus* & oppressus tantum eris & , *nouisti non*

לֹא־יָדָעְתָּ וְהָיִיתָ רַק עָשׁוּק וְרָצוּץ כָּל־הַיָּמִים׃

. *videbis quam tuorum oculorum visione à vesanus eris* ‡ Et

34 † וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃

, coxas super & , genua super malo vlcere *in* DOMINI te Percutiet

35 † יַכְּכָה יְהוָה בִּשְׁחִין רָע עַל־הַבִּרְכַּיִם וְעַל־הַשֹּׁקַיִם

. tuum verticem ad vsque & tui pedis *vola* à , curari *poteris non quod*

אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא [c] מִכַּף רַגְלְךָ וְעַד קָדְקֳדֶךָ׃

statues quem , tuum regem & , te DOMINVS faciet Ambulare

36 † יוֹלֵךְ יְהוָה אֹתְךָ וְאֶת־מַלְכְּךָ אֲשֶׁר [d] תָּקִים

seruies & ; tui patres & , tu nosti non quam , gentem ad , te super

עָלֶיךָ אֶל־גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ וְעָבַדְתָּ

. *lapidi & ligno* , *alienis Diis* ibi

שָּׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים עֵץ וָאָבֶן׃

, populis omnibus in *dicterium* in & , parabolā in , *desolationē* in eris Et

37 † וְהָיִיתָ [e] לְשַׁמָּה לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה בְּכֹל הָעַמִּים

. *illuc* DOMINVS te ducet *quò*

אֲשֶׁר־יְנַהֶגְךָ יְהוָה שָׁמָּה׃

illud *consumet* quia ; colliges parū & , agrum ad educes multum Semen

38 † זֶרַע רַב [f] תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וּמְעַט תֶּאֱסֹף כִּי יַחְסְלֶנּוּ

, bibes non vinum & ; coles & , plantabis Vineas . locusta

39 הָאַרְבֶּה׃ † כְּרָמִים [g] תִּטַּע וְעָבָדְתָּ וְיַיִן לֹא־תִשְׁתֶּה

. vermis illud *comedet* quia , colliges neque

וְלֹא תֶאֱגֹר כִּי תֹאכְלֶנּוּ הַתֹּלָעַת׃

quia : te vnges non oleo & : tuo termino omni in tibi erunt Oliuæ

40 † זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ בְּכָל־גְּבוּלֶךָ וְשֶׁמֶן לֹא [g] תָסוּךְ כִּי

erunt non & ; generabis filias & Filios . tua oliua euelletur

41 [h] יִשַּׁל זֵיתֶךָ׃ † בָּנִים וּבָנוֹת [i] תּוֹלִיד וְלֹא־יִהְיוּ

. captiuitatem in ibunt quia : tibi

לָךְ כִּי יֵלְכוּ [k] בַּשֶּׁבִי׃

† sunt æreis; ‡ est ferrea. — vt puluerem, & terram, — donec disperdaris. — coram inimicis tuis. Per — ‖ per coram eo. — [x] זוע — ‡ erit — mariscis — [y] נכה ובטחורים ק — vt — [z] יכל — palpabis in meridie, palpat — * erit — [a] ישע — coibit cū ea. ישכבנה ק — mactabitur — rapietur à facie tua, dabuntur ‡ erit — dabuntur videbunt — & deficient propter * erit fortitudo in manu terræ — [b] פרה — ignorasti, confractus ‡ obstupesces ea quæ videbunt oculi tui. — vt nō possis planta — [c] כפף — [d] קום — coles — deos alienos lignum, lapidem. ‖ stuporem fabulam — [e] שמם — ad quos — perdet — [f] יצא — [g] נטע — consumet — [g] סוך — [h] נשל [i] ילד — [k] שבה

percussos , te *super* surgentes tuos *inimicos* DOMINVS Dabit

7 † יִתֵּן יְהוָה אֶת־אֹיְבֶיךָ [g] הַקָּמִים עָלֶיךָ [h] נִגָּפִים

fugient *viis septem in* ‖ & , te ad egredientur *vna via in* . *tuas facies ad*

לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ

benedictionem tecum ‖ DOMINVS Præcipiet . *tuas facies ad* ‡

8 לְפָנֶיךָ׃ † יְצַו יְהוָה אִתְּךָ אֶת־הַבְּרָכָה

quam , terra in tibi benedicet & : *tua manus missione omni* in & , tuis *horreis* in

בַּאֲסָמֶיךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ וּבֵרַכְךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־

. tibi *dans* , tuus Deus DOMINVS

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

quemadmodum , sanctum populum in sibi DOMINVS te Statuet

9 † יְקִימְךָ יְהוָה לוֹ לְעַם קָדוֹשׁ כַּאֲשֶׁר

ambulaueris & , tui Dei DOMINI ‖ præcepta custodieris *cùm* , tibi iurauit

נִשְׁבַּע־לָךְ כִּי תִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ

DOMINI nomen quòd , terræ populi omnes videbunt Et . eius viis in

10 בִּדְרָכָיו׃ † וְרָאוּ כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְהוָה

DOMINVS te *reliquum faciet* Et . te à timebunt & ; te super est inuocatū

11 נִקְרָא עָלֶיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָּ׃ [h] † וְהוֹתִרְךָ יְהוָה

, tuæ *humi* fructu ī & , tui *quadrupedis* fructu in & , tui ventris fructu in , bono

לְטוֹבָה בִּפְרִי בִטְנְךָ וּבִפְרִי בְהֶמְתְּךָ וּבִפְרִי אַדְמָתֶךָ

. tibi *dandum ad* , tuis patribus DOMINVS iurauit quam ‡ *humum* super

עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ׃

, bonum suum thesaurum tibi DOMINVS Aperiet

12 † יִפְתַּח יְהוָה ׀ לְךָ אֶת־אוֹצָרוֹ הַטּוֹב אֶת־

benedicendum ad & , suo tempore in tuæ terræ pluuiam *dandum ad* , *cælos*

הַשָּׁמַיִם לָתֵת מְטַר־אַרְצְךָ בְּעִתּוֹ וּלְבָרֵךְ אֵת

non tu & , multis gentibus mutuabis & : tuæ manus operi omni

כָּל־מַעֲשֵׂה יָדֶךָ [i] וְהִלְוִיתָ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא

. mutuum accipies

תִלְוֶה׃

dūtaxat eris & ; caudam in non & , caput in DOMINVS te *dabit* Et

13 † וּנְתָנְךָ יְהוָה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב וְהָיִיתָ רַק

præcepta ad * obedieris cùm , *decliue in* ‡ eris non & , *excelsum in*

לְמַעְלָה וְלֹא תִהְיֶה [k] לְמָטָּה כִּי־תִשְׁמַע אֶל־ [k] מִצְוֹת ׀

, *custodiendum ad* , hodie tibi *præcipiens* † ego quæ , tui Dei DOMINI

יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לִשְׁמֹר

, verbis omnibus ab recesseris non Et : *faciendum ad* &

14 וְלַעֲשׂוֹת׃ † וְלֹא תָסוּר מִכָּל־הַדְּבָרִים

post eundo , *sinistra* & , *dextera* hodie vobis *præcipiens* ego quæ

אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם יָמִין וּשְׂמֹאול [l] לָלֶכֶת אַחֲרֵי

. *eis seruiendum ad* , alienos deos

אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם׃

custodiendum ad , tui Dei DOMINI *voce in* obedieris non si , erit Et

15 † וְהָיָה אִם־לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר

tibi *præcipiens* ego quæ , eius statuta & , eius præcepta omnia *faciendum ad*

[m] לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו [n] וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ

. te apprehendēt & , istæ maledictiones omnes te sup veniēt & ; hodie

הַיּוֹם וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה [o] וְהִשִּׂיגוּךָ׃

. agro in *tu* maledictus & , ciuitate in *tu* Maledictus

16 † אָרוּר אַתָּה בָּעִיר וְאָרוּר אַתָּה בַּשָּׂדֶה׃

. *tuum residuum* & , tuum canistrum Maledictum

17 † אָרוּר טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃

, tuorum boum *emissio* ; tuæ *humi* fructus & , tui vētris fructus Maledictus

18 † אָרוּר פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ

. *tui pecoris* greges &

וְעַשְׁתְּרוֹת צֹאנֶךָ׃

te egrediendo in tu maledictus & ; *te ingrediendo in* ‖ tu Maledictus

19 † אָרוּר אַתָּה [p] בְּבֹאֶךָ וְאָרוּר אַתָּה [q] בְּצֵאתֶךָ׃

, *conturbationem* , maledictionem te in DOMINVS mittet Et

20 † יְשַׁלַּח יְהוָה ׀ בְּךָ אֶת־הַמְּאֵרָה אֶת־ [r] הַמְּהוּמָה

te disperdi ad vsque , *facias quò tua manus missione omni in increpationem* &

וְאֶת־הַמִּגְעֶרֶת בְּכָל־מִשְׁלַח יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַד הִשָּׁמֶדְךָ

quibus , *tuarum actionum malitia faciebus à* * velociter *te perire ad vsque* &

וְעַד־אֲבָדְךָ מַהֵר מִפְּנֵי רֹעַ מַעֲלָלֶיךָ אֲשֶׁר

: me dereliquisti

עֲזַבְתָּנִי׃

te eum consumere ad vsque ‖ pestilentiam *te in* ‡ DOMINVS Adiunget

21 † יַדְבֵּק יְהוָה בְּךָ אֶת־הַדָּבֶר עַד [s] כַּלֹּתוֹ אֹתְךָ

. eam *possidendum ad illuc ingrediens tu quam* , *humo desuper*

מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה [t] לְרִשְׁתָּהּ׃

inflāmatione & , continuo ardore in & , *phthisi in* DOMINVS te Percutiet

22 † יַכְּכָה יְהוָה בַּשַּׁחֶפֶת וּבַקַּדַּחַת וּבַדַּלֶּקֶת

, te persequentur & ; aurugine in & , vredine in & , *siccitate in* ‖ & , *ethica* ‡ in &

וּבַחַרְחֻר וּבַחֶרֶב וּבַשִּׁדָּפוֹן וּבַיֵּרָקוֹן וּרְדָפוּךָ

. *te perire ad vsque*

עַד אָבְדֶךָ׃

hostes aduersum — [g] קום [h] נגף — coram te: per viam vnam ‖ p septē vias ‡ coram te, ‖ vt sit benedictio cellariis omnibus in quib⁹ mittes manus tuas — dat — si — abundare faciet — [h] יתר — animalis terræ — terram ‡ super vt daret — cęlum, vt det benedicat — [i] לוה — ponet — sursum ‡ deorsum — [k] נטה — [k] צוה — * præceptis † præcipio vt custodias & facias: præcipio ad dexteram, ad sinistram, — [l] הלך — vt colatis eos. — voci vt custodias & facias præcipio — [m] עשה — [n] חקק [o] נשג — eris eris — reliquiæ tuæ. — terræ fœtus — ouiū tuarū. — ‖ quādo ingrederis ‡ quādo egredieris. — [p] בוא [q] יצא — perditionem — [r] הום — cōtritionem in omnib⁹ in quib⁹ mittes manus tuas adfaciendum donec delearis & pereas * ppter malitiam tuorum operum ‡ tibi ‖ donec cōsumat te de terra ad quā ingrederis, vt possideas — [s] כלה [t] ירש — tumore ‖ febri ardore ‡ æstu ‖ gladio donec pereas

.locusta possidebit ,tuæ humi fructum & ,tuum lignum Omne

42 כל־עצך ופרי אדמתך יירש הצלצל׃

tu & , superne superne te super ascēdet tuo interiori in ‖qui Peregrinus

43 הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה ואתה

non tu & , tibi mutuabit Ipse .inferne inferne descendes

44 תרד מטה מטה׃ הוא ילוך ואתה לא

.caudam in eris tu & , caput in erit ipse .ei mutuabis

תלונו הוא יהיה לראש ואתה תהיה לזנב׃

,te apprehēdēt &,te psequētur &,istę maledictiones oēs te sup veniēt Et

45 ובאו עליך כל־הקללות האלה ורדפוך והשיגוך

custodiendum ad ,tui Dei DOMINI voce in‖obediuisti non quia : te disperdi vsque

עד השמדך כי־לא שמעת בקול יהוה אלהיך לשמר

.tibi præcepit quæ ,eius statuta & ,eius præcepta

מצותיו וחקתיו אשר צוך׃

.seculum in vsque tuo semine in &,portētū in &,signū in te in erunt Et

46 והיו בך לאות ולמופת ובזרעך עד־עולם׃

, lætitia in tuo Deo DOMINO seruiuisti non quod † Pro

47 תחת אשר לא־עבדת את־יהוה אלהיך בשמחה

.omnium multitudine præ ,cordis bonitate in &

ובטוב לבב מרב כל׃

te in‖ DOMINVS eum mittet quos , tuis inimicis seruies Et

48 ועבדת את־איביך אשר ישלחנו יהוה בך

iugum dabit Et .omnium defectu in & , nuditate in & ,siti in & ,fame in

ברעב ובצמא ובעירם ובחסר כל ונתן על

.te eum disperdere ad vsque ,tuum collum super ferri

ברזל על־צוארך עד השמידו אתך׃

, terræ extremo ab longinquo à gentē te super DOMINVS Adferet

49 ישא יהוה עליך גוי מרחק מקצה הארץ

:eius linguam audies non cuius gentem ;aquila volaret quemadmodum

כאשר ידאה הנשר גוי אשר לא־תשמע לשנו׃

pueri & ,senem ad facies‡ eleuabit non quæ ,faciebus‡ fortem Gentem

50 גוי עז פנים אשר לא־ישא פנים לזקן ונער

,tuæ humi fructum &, tui animalis fructū comedet Et .miserebitur non

51 לא יחן׃ ואכל פרי בהמתך ופרי־אדמתך

,recens oleū & ,mustū‡ ,frumentū tibi relinquet nō quæ : te disperdi† donec

עד השמדך אשר לא־ישאיר לך דגן תירוש ויצהר

.te eum disperdere* donec ,tui pecoris* greges &,tuorum boum emissionē‖

שגר אלפיך ועשתרת צאנך עד האבידו אתך׃

tuos muros cadere vsque*, tuis portis‡ omnibus in tibi angustiæ erit Et‖

52 והצר לך בכל־שעריך עד רדת חמתיך

;tua terra omni in , eis in fidens tu† quibus , munitos & , excelsos

הגבהת והבצרות אשר אתה בטח בהן בכל־ארצך

dedit quam , tua terra omni in , tuis portis* omnibus in tibi angustiæ erit‡ &

והצר לך בכל־שעריך בכל־ארצך אשר נתן

.tibi tuus Deus DOMINVS

יהוה אלהיך לך׃

,tuarū filiarum & ,tuorū filiorū carnem ,tui vteri fructum comedes Et

53 ואכלת פרי־בטנך בשר בניך ובנתיך

,coarctatione in &,obsidione in tuus Deus DOMINVS tibi dedit quos

אשר נתן־לך יהוה אלהיך במצור ובמצוק

.tuus inimicus te coarctabit qua

אשר־יציק לך איבך׃

,suū fratrē in eius oculus malignabit, valde delicios⁹ & te ī tener Vir

54 האיש הרך בך והענג מאד תרע עינו באחיו

.remanserit quod ,suorum filiorum residuū in &, sui sinus vxorē in &

ובאשת חיקו וביתר בניו אשר יותיר׃

,comedet quos ,suorum filiorum carne de eis ex vni dando A

55 מתת לאחד מהם מבשר בניו אשר יאכל

qua coarctatione in & ,obsidione in omne sibi remansit non quod eo pro

מבלי השאיר־לו כל במצור ובמצוק אשר

.tuis portis‡ omnibus in ,tuus inimicus te coarctabit

יציק לך איבך בכל־שעריך׃

sui pedis volam‖ tentauit non quæ , deliciosæ &,te in Teneræ

56 הרכה בך והענגה אשר לא־נסתה כף־רגלה

eius oculus malignabit, mollescendo‡ præ &, deliciando‖ prę ,terrā super statuere

הצג על־הארץ מהתענג ומרך תרע עינה

:suam filiam in & , suum filium in & , sui sinus virum in

באיש חיקה ובבנה ובבתה׃

,suos filios in & , eius pedes inter ex exeuntem suam patulam in Et

57 ובשליתה היוצת מבין רגליה ובבניה

,obsidione in, abscōdito in‡ omniū defectu in‖ eos comedet quia , pariet quos

אשר תלד כי־תאכלם בחסר־כל בסתר במצור

.tuis portis in tuus inimicus te angustiabit qua, coarctatione in&

ובמצוק אשר יציק לך איבך בשעריך׃

,istius legis verba omnia faciendum ad custodieris non Si‡

58 אם־לא תשמר לעשות את־כל־דברי התורה הזאת

Omnem arborem tuā; terræ depauperabit ‖est tui medio · נטה ,לוה · נשג · donec disperdaris ‖voci vt custodires · צוה · חקק · †eo coluisti Dominum Deū tuum · רבב · ‖contra · ponet · ferreum donec disperdat te. · Et eleuabit · נשא · volat intelliges ‡facie ‡faciem puero non parcet. · עזז · terræ · חנן · †disperdaris: ‡vinum, ‖armentum *pecudum tuarum, ‡perdat ‖Et obsidebit te ‡vrbibus donec cadant muri tui excelsi, & muniti, · צור ירד · † fidis ‡obsidebit te *vrbibus · צור · oculo suo · רכך ,רוע · Vt nō det alī cui quicquam ‡vrbibus ‖plantam · נסה · כפף · ‖deliciis suis, ‡teneritudine, · יצג · suas secundinas quę egrediuntur è pedibus · שלה ,יצא · ‖propter defectum‡ clā, · ילד · coarctabit vrbibus‡ Nisi vt facias · ירה

† quæ ‡ sunt terribilem & ,gloriosum nomen timendum ad , isto libro in ‡ scripta †

הכתבים בספר הזה ליראה את־השם הנכבד והנורא

.tuum Deum DOMINVM istum

הזה את יהוה אלהיך׃

, tui seminis pcussiones &,tuas pcussiones DOMINVS mirificabit Et

59 והפלא יהוה את־מכתך ואת מכות זרעך

.stabiles & , malas infirmitates & ,stabiles & ,magnas percussiones

מכות גדלת ונאמנות וחלים רעים ונאמנים׃

timuisti quarum , Aegypti ægritudinem omnem te in redire faciet Et

60 והשיב בך את כל־מדוה מצרים אשר יגרת

.te in‖ adhærebunt & ;earum faciebus à

מפניהם ודבקו בך׃

scripta † non quæ ,percussionē omnem &,infirmitatē omnem Etiam

61 גם כל־חלי וכל־מכה אשר לא כתוב

donec,te super DOMINVS eas faciet ascendere , huius legis libro in

בספר התורה הזאת יעלם יהוה עליך עד

fuistis quòd eo pro , parum viris in remanebitis Et .te disperdi

62 השמדך׃ ונשארתם במתי מעט תחת אשר הייתם

DOMINI voce in audiuisti non quia : multitudinem in cælorū stellæ sicut

ככוכבי השמים לרב כי לא שמעת בקול יהוה

DOMINVS est gauisus quemadmodum , erit Et .tui‡ Dei

63 אלהיך׃ והיה כאשר־שש יהוה

gaudebit sic , vos multiplicando &, vobis benefaciendo vos super

עליכם להיטיב אתכם ולהרבות אתכם כן ישיש

:vos delendo & vos perdendo , vos super DOMINVS

יהוה עליכם להאביד אתכם ולהשמיד אתכם

, illuc ingrediens tu quam , humo desuper destruemini†&

ונסחתם מעל האדמה אשר־אתה בא־שמה

.eam possidendam ad

לרשתה׃

extremo ab , populos omnes in DOMINVS te faciet dispergere Et

64 והפיצך יהוה בכל־העמים מקצה

, alienos Deos ibi coles & ; terræ extremum ad vsque & terræ

הארץ ועד־קצה הארץ ועבדת שם אלהים אחרים

.lapidem & lignum , tui patres & , tu nosti non quos

אשר לא־ידעת אתה ואבתיך עץ ואבן׃

vola requies erit neque , requiesces non ipsis gentibus in Et

65 ובגוים ההם לא תרגיע ולא־יהיה מנוח לכף־

,oculorū deficientiā &,pauidū cor ibi tibi DOMINVS dabit Et .tui pedis

רגלך ונתן יהוה לך שם לב רגז וכליון עינים

;regione è tibi suspensæ tuæ vitæ erunt Et .animi mæstitiam &

66 ודאבון נפש׃ והיו חייך תלאים לך מנגד

.tua vita in credes non & , die & , nocte pauebis &

ופחדת לילה ויומם ולא תאמין בחייך׃

Quis , dices vespera in Et ?vesperam dabit Quis , dices matutino In

67 בבקר תאמר מי־יתן ערב ובערב תאמר מי־

quod tuorum oculorū viso præ &‖,pauebis quo , tui cordis pauore præ ?mane dabit

יתן בקר מפחד לבבך אשר תפחד וממראה עיניך אשר

nauibus in Aegyptum ‖DOMINVS te faciet redire Et .videbis

68 תראה׃ והשיבך יהוה מצרים באניות

venundabimini *& , eam videre vltra adiicies† non ,tibi dixi quam via in

בדרך אשר אמרתי לך לא־תסיף עוד לראתה והתמכרתם

.acquirens ‡ non & ,ancillas in & , seruos in tuis inimicis ibi

שם לאיביך לעבדים ולשפחות ואין קנה׃

† quæ ‡ sunt vt timeas · ירא · Diuidere faciet · נכה · perseuerātes, perseuerātes. · חלה · infirmitatem à quarum timuisti conspectu, · שוב · ‡tibi †est · עלה · disperdaris. cum paucis, quan quam obediuistis voci · רבב · ‡ vestri. · שוש · יטב · † exterminabimini è terra, ad quā tu ingredieris, vt possideas. · ירש · פוץ · plantæ · נוח · dolorem erit vita tua suspensa · חיה · vitæ tuæ. · mane · propter pauorem ‖& propter ea quæ videbūt oculi tui ‖in p viā de qua † iterū videbis *quæres te vendere · יסף · ‡ erit qui emat.

CAP. XXIX. כט

DOMINVS præcepit quod , pacti verba † Ista

1 אלה דברי הברית אשר־צוה יהוה את־

, pactum præter , Moab terra in Israel filiis cum excidendum ad ,Mosch

משה לכרת את־בני ישראל בארץ מואב מלבד הברית

.Choreb in eis cum excīdit quod

אשר־כרת אתם בחרב׃

Vos : eos ad dixit & , Israel omnem ad Mosch vocauit Et

2 ויקרא משה אל־כל־ישראל ויאמר אלהם אתם

terra in vestris oculis in DOMINVS fecit quæ omnia vidistis

ראיתם את כל־אשר עשה יהוה לעיניכם בארץ

.eius terræ omni , eius seruis omnibus & ; Parhoh , Aegypti

מצרים לפרעה ולכל־עבדיו ולכל־ארצו׃

portenta & , signa ; tui oculi viderunt quas , magnas Tentationes

3 המסות הגדלת אשר ראו עיניך האתת והמפתים

.ipsa magna

הגדלים ההם׃

videndum ad oculos & ,sciēdum ad, cor vobis DOMINVS dedit non Et

4 ולא־נתן יהוה לכם לב לדעת ועינים לראות

† sunt · vt pangeret · pepigit · נסה · ראה · ראה ,אות · vt sciretis, vt videretis, · ידע

vos feci ambulare Et .hanc diem ad vſque ,*audiendum ad* aures & — *vt audiretis*
5 וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ [f] † וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם — יָלַךְ [f]
,vos deſuper veſtra veſtimẽta inueterauerũt nõ.deſerto ĩ annis quadragĩta
אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לֹא־בָלוּ שַׂלְמֹתֵיכֶם מֵעֲלֵיכֶם
.*tuum* pedem deſuper veterauit non *tuum* calceamentũ & — *veſtrum veſtrum.*
וְנַעַלְךָ לֹא־בָלְתָה מֵעַל רַגְלֶךָ׃
vt ; bibiſtis non *ſiceram* & ,vinum & ;comediſtis non Panem — *ſechar*
6 † לֶחֶם לֹא אֲכַלְתֶּם וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא [h] שְׁתִיתֶם לְמַעַן — שָׁתָה [h]
.veſter Deus DOMINVS *ego* quòd , ſciretis — *ſum*
תֵּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
,Chesbon rex Sichon eſt egreſſus & ,iſtum locum ad veniſtis Et
7 [i] † וַתָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיֵּצֵא סִיחֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן — בּוֹא [i]
.eos percuſſimus & , bellum ad noſtrũ occurſum in Baſan rex Ogh &
וְעוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן לִקְרָאתֵנוּ לַמִּלְחָמָה [k] וַנַּכֵּם׃ — נָכָה [k]
hæreditatem in eam *dedimus* & , eorum terram cepimus Et — *tradidimus*
8 [l] † וַנִּקַּח אֶת־אַרְצָם וַנִּתְּנָהּ לְנַחֲלָה — לָקַח [l]
.Menaſſitæ tribui dimidię &,Ghaditis &,Reubenitis
לָראוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשִּׁי׃
vt ,ea *facietis* & , iſtius pacti verba *cuſtodietis* Et — *cuſtodite facite*
9 † וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן
.eſtis facturi quæ , omnia intelligatis
תַּשְׂכִּילוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃
DOMINI *facies ad*,vos omnes hodie *ſtantes* Vos — *ſtatis coram Domino Deo veſtro, duces veſtri per tribus veſtras*
10 † אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם לִפְנֵי יְהוָה
,veſtri præfecti & ,veſtri ſeniores ,*veſtrarum tribuum veſtra capita* , *veſtri* Dei
אֱלֹהֵיכֶם רָאשֵׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם
,*tuus peregrinus* &,veſtrę vxores ,*veſtra Pubes*† .Iſrael vir omnis — *†paruuli vrĩ, peregrini veſtri ‖ ſunt in medio veſtrorum*
11 כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל׃ [m] † טַפְּכֶם נְשֵׁיכֶם [n] וְגֵרְךָ
haurientem ad vſq; *tuorũ* lignorũ cæſore à,*tuorum* caſtrorum *interiori in*‖qui
אֲשֶׁר בְּקֶרֶב מַחֲנֶיךָ מֵחֹטֵב עֵצֶיךָ עַד שֹׁאֵב — טַף [m] גּוּר [n]
,tui Dei DOMINI pactum in *te tranſeundum* Ad .*tuas aquas* — *aquã veſtrã. Vt tranſeas ‖pangit*
12 מֵימֶיךָ׃ † לְעָבְרְךָ בִּבְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
.hodie tecum *excidens*‖tuus Deus DOMINVS quod , eius iuramentũ in &
וּבְאָלָתוֹ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כֹּרֵת עִמְּךָ הַיּוֹם׃
tibi ſit ipſe & , populum in ſibi hodie te ſtatuat Vt
13 † לְמַעַן [o] הָקִים־אֹתְךָ הַיּוֹם לוֹ לְעָם וְהוּא יִהְיֶה־לְּךָ — קוּם [o]
iurauit quemadmodum & ,tibi eſt locutus quemadmodum , Deum in
לֵאלֹהִים כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע
vobiſcum non Et .Iahacob & , Iſchac, Abraham , tuis patribus
14 לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃ † וְלֹא אִתְּכֶם
.iſtud iuramentum & , iſtud pactum *excidens ego vobis ſolis* — *tantùm pango*
לְבַדְּכֶם אָנֹכִי כֹּרֵת אֶת־הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת־הָאָלָה הַזֹּאת׃
facies ad hodie ſtans nobiſcum hîc ipſe eſt qui eo cum Quia — *Sed coram Domino Deo noſtro, eſt*
15 † כִּי אֶת־אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ פֹּה עִמָּנוּ עֹמֵד הַיּוֹם לִפְנֵי
.hodie nobiſcum hîc *ipſe* non qui eo cum & ;*noſtri* Dei DOMINI
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵת אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ פֹּה עִמָּנוּ הַיּוֹם׃
& ;Aegypti terra in habitauimus quòd , noſtis vos Nam
16 † כִּי־אַתֶּם יְדַעְתֶּם אֵת אֲשֶׁר־יָשַׁבְנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְאֵת
.tranſiſtis quas gentium *interiori in* tranſiuimus quòd — *per medium*
אֲשֶׁר־עָבַרְנוּ בְּקֶרֶב הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עֲבַרְתֶּם׃
, lignum , earum *tornatilia* & , earum abominationes vidiſtis Et — *idola*
17 [p] † וַתִּרְאוּ אֶת־שִׁקּוּצֵיהֶם וְאֵת גִּלֻּלֵיהֶם עֵץ — רָאָה [p]
.eis cum † quæ ,aurum &,argentum , lapidẽ & — *† ſunt*
וָאֶבֶן כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עִמָּהֶם׃
,*virga* vel , familia vel , mulier vel , vir vobis in ſit fortè Ne — *tribus*
18 † פֶּן־יֵשׁ בָּכֶם אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה אוֹ מִשְׁפָּחָה אוֹ־שֵׁבֶט
eundum ad‖ ,noſtro Deo DOMINO *cum* à hodie *auertens* ſuum cor quæ — *auertat ‖vt vadat ad colendum deos*
אֲשֶׁר לְבָבוֹ פֹנֶה הַיּוֹם מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָלֶכֶת
fructificans radix vobis in ſit fortè ne,harum gentium *diis ſeruitum*
לַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָהֵם פֶּן־יֵשׁ בָּכֶם שֹׁרֶשׁ פֹּרֶה
execrationis verba ipſe *audiendo in* erit Et .abſynthium & ,*caput*† — *†venenum cùm audierit maledictionis ſi ſecundum cogitationẽ vt addat*
19 רֹאשׁ וְלַעֲנָה׃ † וְהָיָה בְּשָׁמְעוֹ אֶת־דִּבְרֵי הָאָלָה
cùm , mihi erit Pax : dicendo ,ſuo corde in ſibi benedixerit &,huius
הַזֹּאת וְהִתְבָּרֵךְ בִּלְבָבוֹ לֵאמֹר שָׁלוֹם יִהְיֶה־לִּי כִּי
.ſitiente cum ebriam *addendum ad* , ambulabo mei cordis *obſtinatione in*
בִּשְׁרִרוּת לִבִּי אֵלֵךְ לְמַעַן [q] סְפוֹת הָרָוָה אֶת־הַצְּמֵאָה׃ — סָפָה [q]
naſus fumabit tunc quia , ei *parcere* DOMINVS *volet* Non — *vult quod parcatur furor*
20 † לֹא־יֹאבֶה יְהוָה סְלֹחַ לוֹ כִּי אָז יֶעְשַׁן אַף־
, *execratio* omnis eo in accubabit & ,ipſum virum in eius zelus &,DOMINI — *maledictio, † quæ ‡ eſt*
יְהוָה וְקִנְאָתוֹ בָּאִישׁ הַהוּא וְרָבְצָה בּוֹ כָּל־הָאָלָה
ſub de eius nomen DOMINVS delebit & :iſto libro in ‡ ſcripta †
הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה וּמָחָה יְהוָה אֶת־שְׁמוֹ מִתַּחַת
omnibus ab,malũ ad DOMINVS eum faciet ſeparare Et .cælis — *maledictiones*
21 הַשָּׁמָיִם׃ † וְהִבְדִּילוֹ יְהוָה לְרָעָה מִכֹּל
libro in ſcripti pacti *execrationes* omnes ſecundum , Iſrael tribubus
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל [r] אָלוֹת הַבְּרִית הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר — אָלָה [r]

qui veſtri filij , poſterior generatio dicet Et .iſtius legis
22 הַתּוֹרָה הַזֶּה׃ † וְאָמַר הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר
:longinqua terra è veniet qui , alienigena & ; vos poſt *à* ſurgent
יָקוּמוּ מֵאַחֲרֵיכֶם וְהַנָּכְרִי אֲשֶׁר יָבֹא מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה
quibus ,eius infirmitates & ,huius terræ percuſſiones videbunt & — *Ob ſulphur, & ſalem*
וְרָאוּ אֶת־[s] מַכּוֹת הָאָרֶץ הַהִוא וְאֶת־[t] תַּחֲלֻאֶיהָ אֲשֶׁר — נָכָה [s] חָלָה [t]
combuſtionis *ſale &* , *Sulphure* . *ea in* DOMINVS fecit ægrotare
23 חִלָּה יְהוָה בָּהּ׃ † גָּפְרִית וָמֶלַח שְׂרֵפָה
omnis ea in aſcendet neque,germinabit neque,feretur nõ eius terra omnis
כָל־אַרְצָהּ לֹא תִזָּרַע וְלֹא תַצְמִחַ וְלֹא־יַעֲלֶה בָהּ כָּל־
,Seboim &,Admah,Hamorah &,Sedom ſubuerſionem ſecundum ,herba — וצבוים ק
עֵשֶׂב כְּמַהְפֵּכַת סְדֹם וַעֲמֹרָה אַדְמָה וּצְבֹיִים
.*ſuo feruore* in & , ſuo *naſo* in DOMINVS ſubuertit quas — *furore ira ſua.*
אֲשֶׁר הָפַךְ יְהוָה בְּאַפּוֹ [u] וּבַחֲמָתוֹ׃ — חָמַם [u]
ſic DOMINVS fecit quid *Super* : gentes omnes dicent Et — *Propter *eſt furoris Eò*
24 † וְאָמְרוּ כָּל־הַגּוֹיִם עַל־מֶה עָשָׂה יְהוָה כָּכָה
Super :dicent Et ? huius magni *naſi* ira*Quæ ?huic terræ
25 לָאָרֶץ הַזֹּאת מֶה חֳרִי הָאַף הַגָּדוֹל הַזֶּה׃ † וְאָמְרוּ עַל
quod ,ſuorum patrum Dei DOMINI pactum dereliquerunt quod — *pepigit quãdo eduxit*
אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אֲשֶׁר
.Aegypti terra è eos *ipſum educendo in* ,eis cum *excidit*
כָּרַת עִמָּם [x] בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ — יָצָא [x]
,eis ſe incuruauerunt & , *alienis diis ſeruierunt* & ,iuerunt Et — *coluerunt deos alienos,*
26 † וַיֵּלְכוּ וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים [y] וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם — שָׁחָה [y]
.eis eſt impartitus *non** & ,*eos* nouerunt non *quos diis* — *deum quem *qui nihil*
אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּם וְלֹא חָלַק לָהֶם׃
eam ſuper *adducendũ ad* ,ipſam terram in DOMINI *naſus*‖eſt iratus Et — *‖furor vt adduceret*
27 [z] † וַיִּחַר־אַף יְהוָה בָּאָרֶץ הַהִוא לְהָבִיא עָלֶיהָ — חָרָה [z]
.hoc libro in ſcriptam maledictionem omnem
אֶת־כָּל־הַקְּלָלָה הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה׃
feruore in & ,furore in eorũ *humo deſuper* DOMINVS eos extirpauit Et — *è terra ira*
28 [a] † וַיִּתְּשֵׁם יְהוָה מֵעַל אַדְמָתָם בְּאַף וּבְחֵמָה — נָתַשׁ [a]
diem ſecundum , aliam terram in eos fecit proiicere& ;magna ira *in* &
וּבְקֶצֶף גָּדוֹל וַיַּשְׁלִכֵם אֶל־אֶרֶץ אַחֶרֶת כַּיּוֹם
,nobis,reuelata &,noſtro Deo DOMINO * abſcondita † .hanc — *† Quæ *ſunt*
29 הַזֶּה׃ † הַנִּסְתָּרֹת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַנִּגְלֹת לָנוּ
legis verba omnia *faciendum ad* ,ſeculum in vſque,noſtris filiis & — *vt faciamus*
וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה — י נקודות בתורה
.huius
הַזֹּאת׃

CAP. XXX. ל

,benedictio , hæc *verba* omnia te ſuper venerint cùm erit Et
1 † וְהָיָה כִי־יָבֹאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה
tuum cor ad te reduxeris & , *tuas facies ad* dedi quam , maledictio & — *coram te,*
וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ [a] וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ — שׁוּב [a]
.*illuc* tuus Deus DOMINVS te expulit *quò* , gentibus omnibus in — *ad quas*
בְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר [b] הִדִּיחֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה׃ — נָדַח [b]
,eius *voce in* obedieris & ,tuũ Deũ DOMINVM ad vſq;fueris cõuerſus Et — *voci*
2 † וְשַׁבְתָּ עַד־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ [c] בְקֹלוֹ — קוֹל [c]
toto in tui filij & tu , hodie tibi *præcipiens* ego quæ omnia ſecundum — *præcipio*
כְּכֹל אֲשֶׁר־אָנֹכִי [d] מְצַוְּךָ הַיּוֹם אַתָּה וּבָנֶיךָ בְּכָל־ — צָוָה [d]
tuus Deus DOMINVS reducet Et :tua anima tota in &,tuo corde
3 לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃ [e] † וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ — שׁוּב [e]
omnib⁹ ex te cõgregabit &,reducet &;tui miſerebit&,tuã captiuitatẽ
אֶת־[f] שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל־ — שָׁבָה [f]
.*illuc* tuus Deus DOMINVS te fecit diſpergere *quò* , populis — *ad quos*
הָעַמִּים אֲשֶׁר [g] הֱפִיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה׃ — פּוּץ [g]
te congregabit inde ,cælorum extremo in tuus expulſus fuerit Si
4 † אִם־יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ
te faciet venire Et .te accipiet inde & , tuus Deus DOMINVS
5 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם [g] יִקָּחֶךָ׃ [h] † וֶהֱבִיאֲךָ — לָקַח [g] בּוֹא [h]
, tui patres poſſederunt quam ,terram ad tuus Deus DOMINVS
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ
.*tuis patribus præ* te multiplicabit & , tibi bene faciet & ; eam poſſidebis & — *magis quàm patres tuos.*
וִירִשְׁתָּהּ [i] וְהֵיטִבְךָ [k] וְהִרְבְּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ׃ — יָטַב [i] רָבָה [k]
cor & , tuum cor tuus Deus DOMINVS circuncidet Et
6 [l] † וּמָל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לְבָבְךָ וְאֶת־לְבַב — מוּל [l]
,tuo corde toto in tuum Deum DOMINVM diligendũ ad,tui ſeminis
זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ
.*tuas vitas* propter , tua anima tota in & — *vitam tuam.*
וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן [m] חַיֶּיךָ׃ — חָיָה [m]
ſuper iſtas *execrationes* omnes tuus Deus DOMINVS dabit Et — *maledictiones*
7 † וְנָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵת כָּל־[n] הָאָלוֹת הָאֵלֶּה עַל־ — אָלָה [n]
. te ſunt perſecuti qui ,te habentes odio ſuper &,tuos inimicos
אֹיְבֶיךָ וְעַל־שֹׂנְאֶיךָ אֲשֶׁר רְדָפוּךָ׃

omnia facies &, DOMINI *voce in* obedies &, reuerteris tu Et
8 †ואתה תשוב ושמעת בקול יהוה ועשית את־כל־
.hodie tibi *præcipiens* ego quæ, eius præcepta
מצותיו אשר אנכי מצוך היום׃
opere omni in tuus Deus DOMINVS te *superesse* faciet Et
9 †והותירך יהוה אלהיך בכל ׀ מעשה
tuę *humi** fructu in &, tui aīalis fructu in &, tui vētris fructu in, *tuæ manus*
ידך בפרי בטנך ובפרי בהמתך ובפרי אדמתך
,bonum in te super *gaudendum ad* DOMINVS reuertetur quia .bonū in
לטבה כי ׀ ישוב יהוה לשוש עליך לטוב
audieris Cùm† .tuos patres super est gauisus quemadmodum
10 כאשר שש על־אבתיך׃ †כי תשמע
scripta eius statuta &, eius præcepta *custodiendum ad*, tui Dei DOMINI *voce in*
בקול יהוה אלהיך לשמר מצותיו וחקתיו הכתובה
tuum Deum DOMINVM ad fueris reuersus *cùm*, huius legis libro in
בספר התורה הזה כי תשוב אל־יהוה אלהיך
:tua anima tota in &, tuo corde toto in
בכל־לבבך ובכל־נפשך׃
mirabile non, hodie tibi *præcipiens* ego quod hoc præceptum Quia
11 †כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא־נפלאת
.*dicendū ad ipsum cælu* in Non .*illud** longinquum neque, te à *illud*
12 הוא ממך ולא רחקה הוא׃ †לא בשמים הוא לאמר
,illud nos faciet audire &, nobis illud capiet &, cęlū in nobis ascēdet Quis
מי יעלה־לנו השמימה ויקחה לנו וישמענו אתה
trāsibit Quis, *dicendum ad*, *illud maris transitu à* Neque ?illud faciemus&
13 ונעשנה׃ †ולא־מעבר לים הוא לאמר מי יעבר־
,illud nos faciet audire &, nobis illud accipiet &, *maris transitum ad* nobis*
לנו אל־עבר הים ויקחה לנו וישמענו אתה
,tuo ore in, valde verbum *te ad** propinquum Quia ?illud faciemus &
14 ונעשנה׃ †כי־קרוב אליך הדבר מאד בפיך
hodie *tuas facies ad**dedi, Vide .illud *faciendum ad*‖, tuo corde in &
15 ובלבבך לעשתו׃ †ראה נתתי לפניך היום
.malum &, mortem &, bonum &, *vitas*
את־החיים ואת־הטוב ואת־המות ואת־הרע׃
DOMINVM *amandum ad*, hodie tibi *præcipiens* ego Quia
16 †אשר אנכי מצוך היום לאהבה את־יהוה
,ei' statuta &, ei' pręcepta *custodiendum ad* &, ei' viis in *ambulandum ad*, tuū Deū
אלהיך ללכת בדרכיו ולשמר מצותיו וחקתיו
tu' De' DOMINVS tibi benedicet &, multiplicaberis &, viues &: ei' iudicia &
ומשפטיו וחיית ורבית וברכך יהוה אלהיך
.eam *possidendum ad illuc ingrediens tu quam* terra in
בארץ אשר־אתה בא־שמה לרשתה׃
,te propulsaueris &, audieris non &, tuum cor se auerterit si Et
17 †ואם־יפנה לבבך ולא תשמע ונדחת
:*eis seruieris* &, *aliis* Diis te incuruaueris &
והשתחוית לאלהים אחרים ועבדתם׃
prolongabitis‖ non, *peribitis** pereundo quia, hodie *vobis* Annunciaui
18 †הגדתי לכם היום כי אבד תאבדון לא־תאריכן
illuc intrandum ad, Iarden *transiens* tu quam‖, *humum* super dies
ימים על־האדמה אשר אתה עבר את־הירדן לבוא שמה
&, cælos hodie *vos in sum* Contestatus .eam possidendū ad
19 לרשתה׃ †העדתי בכם היום את־השמים ואת־
: maledictionē &, benedictionē, *tuas facies ad* dedi mortē &, *vitas*, terram
הארץ החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה
diligendum Ad .tuum semen &, tu viuas vt *vitis in eliges* &*
20 ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך׃ †לאהבה
,*eo in adhærendum ad* &, *eius voce in audiendū ad*†, tuū Deum DOMINVM
את־יהוה אלהיך לשמע בקלו ולדבקה־בו
,*humum* super manendum ad, tuorū dierū lōgitudo &, tua vita‖ipse quia
כי הוא חייך וארך ימיך לשבת על־האדמה
,Iahacob &, Ischac, Abraham, tuis patribus DOMINVS iurauit quam*
אשר נשבע יהוה לאבתיך לאברהם ליצחק וליעקב
eis *dandum ad*
לתת להם׃

voci / præcipio / abundare / יתר / manuum tuarum, *terræ / פרה / vt gaudeat / טוב / †Si obedieris voci vt custodias / si / præcipio occultum est *est; cælo est vt dicas, ‖pro trans mare est, vt dicas / *pro trans mare, / לקח / Sed †est tibi ‖vt facias *coram te / vitam, / præcipio vt diligas / vt ambules vt custodias / הלך / ad quam ingrederis vt possideas / ירש / alienis, colueris eos: / שחה / tibi *peribis; ‖prolongabis / נגד / terram ‖ad transis vt ingrediaris / Contestor vobis vitam coram te, *elige ergo vitam vt diligas †vt obedias voci eius, adhæreas ei, ‖est terram, / ישב / *super vt daret / נתן

CAP. XXXI. לא

omnem ad ista verba est locutus &, Moseh *iuit* Et
1 †וילך משה וידבר את־הדברים האלה אל־כל־
annorum viginti & centum *Filius* : eos ad dixit Et .Israel
2 ישראל׃ †ויאמר אלהם בן־מאה ועשרים שנה
dixit DOMINVS &: ingredi & egredi amplius *potero* non, hodie *ego*
אנכי היום לא־אוכל עוד לצאת ולבוא ויהוה אמר
.istum Iarden transibis Non, me ad
אלי לא תעבר את־הירדן הזה׃
disperdet ipse ; *tuas facies ad transiens* ipse tuus Deus DOMINVS
3 †יהוה אלהיך הוא ׀ עבר לפניך הוא־ישמיד

perrexit / Vir / sum possum / יכל יצא / transit ante te

*transiens** ipse Iehosuah .eas possidebis &, *tuis faciebus* à istas gentes
את־הגוים האלה מלפניך וירשתם יהושע הוא עבר
.DOMINVS est locutus quemadmodum, *tuas facies ad*
לפניך כאשר דבר יהוה׃
Ogh &, Sichon fecit quemadmodum, eis DOMINVS faciet Et
4 †ועשה יהוה להם כאשר עשה לסיחון ולעוג
.*eos disperdidit quos*, eorum terrę &, Emoræorū regibus
מלכי האמרי ולארצם אשר השמיד אתם׃
eis facietis &, *vestras facies ad* DOMINVS eas dabit Et
5 †ונתנם יהוה לפניכם ועשיתם להם
,vos Fortificate .vobis præcepi quod, præceptū omne secundū
6 ככל־המצוה אשר צויתי אתכם׃ †חזקו
quoniam :eorū *cōspectibus* à *frangamini* neque, timeatis ne ;vos roborate&
ואמצו אל־תיראו ואל־תערצו מפניהם כי ׀
.te derelīquet nec, te *laxabit* nō, tecū *vadens* ipse tuus Deus DOMINVS
יהוה אלהיך הוא ההלך עמך לא ירפך ולא יעזבך׃
omnis oculis in eum ad dixit &, Iehosuah ad Moseh vocauit Et
7 †ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל־
ad isto populo cum ingredieris tu quia: te robora&, te Fortifica: Israel
ישראל חזק ואמץ כי אתה תבוא את־העם הזה אל־
tu & : eis *dandum ad*, eorū patribus DOMINVS iurauit quam ‖ terram
הארץ אשר נשבע יהוה לאבתם לתת להם ואתה
ambulans ipse DOMINVS Et .illos eam facies hæreditare
8 תנחילנה אותם׃ †ויהוה הוא ׀ ההלך
,timeas Ne .te derelīquet neq;, te *dissoluet* nō; tecū erit ipse, *tuas facies ad*
לפניך הוא יהיה עמך לא ירפך ולא יעזבך לא תירא
eam dedit &, istam legem Moseh scripsit Et .*consterneris* neque
9 ולא תחת׃ †ויכתב משה את־התורה הזאת ויתנה
ad‖ &, DOMINI fœderis arcam *portantes* Leui *filios sacerdotes* ad
אל־הכהנים בני לוי הנשאים את־ארון ברית יהוה ואל־
: dicendo, eis Moseh præcepit Et .Israel *seniores omnes*
10 כל־זקני ישראל׃ †ויצו משה אותם לאמר
festo in, remissionis anni statuto tempore in, annorum septem fine à*
מקץ ׀ שבע שנים במעד שנת השמטה בחג
faciebus cum conspici ad Israel omnis *veniendo* In ;tabernaculorum
11 הסכות׃ †בבוא כל־ישראל לראות את־פני
legem *proclamabis*‖; elegerit quem loco in, *tui* Dei DOMINI
יהוה אלהיך במקום אשר יבחר תקרא את־התורה
.eorum auribus in Israel omni coram istam
הזאת נגד כל־ישראל באזניהם׃
familiā &, mulieres &, viros, populum congregare Fac
12 †הקהל את־העם האנשים והנשים והטף
timeant &, discant vt &, audiant vt, *tuis portis in* ‖ qui, *tuū peregrinū* &
וגרך אשר בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו
omnia faciendo custodiant &, *vestrum*† Deum DOMINVM
את־יהוה אלהיכם ושמרו לעשות את־כל־
, cognouerūt non qui eorum filij Et .huius legis verba
13 דברי התורה הזאת׃ †ובניהם אשר לא־ידעו
omnibus, vestrum Deum DOMINVM timere discant &, audiant
ישמעו ולמדו ליראה את־יהוה אלהיכם כל־
transeuntes vos quam* *humum* super *viui* vos quibus diebus
הימים אשר אתם חיים על־האדמה אשר אתם עברים
.eam *possidendum ad illuc* Iarden
את־הירדן שמה לרשתה׃
tui dies appropinquauerūt En : Moseh ad DOMINVS dixit Et
14 †ויאמר יהוה אל־משה הן קרבו ימיך
.ei præcipiā &, *conuentus tētorio** in state &, Iehosuah voca : *moriendum ad*
למות קרא את־יהושע והתיצבו באהל מועד ואצונו
.*conuentus tentorio*‖ in steterunt &, Iehosuah &, Moseh *iuit* Et
וילך משה ויהושע ויתיצבו באהל מועד׃
stetit & ;nubis columna in, *tentorio* in DOMINVS est conspectus Et
15 †וירא יהוה באהל בעמוד ענן ויעמד
. tabernaculi ostium super nubis columna
עמוד הענן על־פתח האהל׃
cum *accumbens* tu Ecce : Moseh ad DOMINVS dixit Et
16 †ויאמר יהוה אל־משה הנך שכב עם־
alienigenæ deos post fornicabitur &, iste populus surget &, tuis patribus
אבתיך וקם העם הזה וזנה ׀ אחרי ׀ אלהי נכר־
faciet irritū &, me derelīquet & :ei' *interius ī illuc intrans ipse quam* terræ
הארץ אשר הוא בא־שמה בקרבו ועזבני והפר
,eum *in* meus *nasus* irascetur Et .eo cum *excidi* quod meū pactum
17 את־בריתי אשר כרתי אתו׃ †וחרה אפי בו
erit & .eis ab *meas facies* abscondam &, eos derelinquam &, ipsa die in
ביום־ההוא ועזבתים והסתרתי פני מהם והיה
die in dicet & :angustiæ &, multa mala eum inuenient &, *peredendum ad*
לאכל ומצאהו רעות רבות וצרות ואמר ביום

facie tua *transit ante te, / quam disperdidit. / ante faciem vestram, / עשה / צוה / paueatis facie / pergit / deseret / רפה / ‖super vt daret / qui ambulat ante te / deseret / paucas. / חתת / sacerdotibus filiis portantibus ‖omnibus senioribus *In solemnitate / קצץ חגג / Quando veniet vt conspiciatur corā Domino Deo tuo, ‖leges / סכך ראה / paruulos / טפף / peregrinos tuos, ‖sunt intra vrbes tuas, / גור / †suum, / עשה ירה / viuitis terram *ad transitis / חיה / vt possideatis / Ecce / vt moriaris; *tabernaculo ecclesiæ, / יעד / perrexit ‖tabernaculo ecclesiæ. tabernaculo, / dormiens / ad quam ingreditur medium pepigi furor contra faciem meā consumendū / רוע צור

mala me inuenerũt, *meo interiori* in meus Deus non *quòd super* Nonne .illa
ההוא הלא על כי־אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות
illa die in *meas facies* abscondam abscõdendo ego Et ? hæc

18 האלה: † ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא
.alienos deos ad se conuertit quia : fecit quod malum omne *super*
על כל־הרעה אשר עשה כי פנה אל־אלהים אחרים:
filios illud doce &, istud canticum vobis scribite nunc Et

19 † ועתה כתבו לכם את־השירה הזאת ולמדה את־בני־
istud canticum mihi sit vt ; illorum ore in illud pone :Israel
ישראל [p]שימה בפיהם למען תהיה־לי השירה הזאת
humum in eum introducam Quia .Israel filios *in*† testem in

20 [q]לעד בבני ישראל: † כי־[r]אביאנו אל־האדמה
, saturabit &, comedet &, melle & lacte fluentẽ, eius patribus iuraui quam
אשר־נשבעתי לאבתיו [s]זבת חלב ודבש ואכל ושבע
; *eis seruient* & , alienos deos ad se cõuertet &, se impinguabit &
ודשן ופנה אל־אלהים אחרים ועבדום
.meum pactum faciet irritum &, me *iritabunt* &
ונאצוני [t]והפר את־בריתי:
respondebit ‡ & , angustiæ & , multa mala eum inuenerint cùm erit Et

21 † והיה כי־תמצאן אתו [v]רעות רבות [x]וצרות [y]וענתה
ore ab *tradetur obliuioni* ‡ non quia , *testem* † in , *eius facies ad* istud canticum
השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי
, hodie *faciens* ipse *quod* , eius *figmentum* noui nam .ei[9] seminis
זרעו כי ידעתי את־יצרו אשר הוא עשה היום
.iuraui quam terram in eum introducam antequam
בטרם אביאנו אל־הארץ אשר נשבעתי:
illud docuit & , ipsa die in istud canticum Moseh scripsit Et

22 † ויכתב משה את־השירה הזאת ביום ההוא וילמדה
: dixit & , Nun filio Iehosuah præcepit Et .Israel filios

23 את־בני ישראל: † [a]ויצו את־יהושע בן־נון ויאמר
in Israel filios introduces tu quia : esto robust[9] & esto Fortis
חזק ואמץ כי אתה תביא את־בני ישראל אל־
.tecum ero ego & ; eis iuraui quam terram
הארץ אשר־נשבעתי להם ואנכי אהיה עמך:
istius legis verba scribere Moseh *consummare sicut* fuit Et

24 † ויהי [b]ככלות משה לכתב את־דברי [c]התורה־הזאת
Leuitis Moseh præcepit Et :ea *perficere ad vsque* libro *super*

25 על־ספר עד [d]תמם: † ויצו משה את־הלוים
: dicendo DOMINI fœderis arcam portantibus
נשאי ארון ברית־יהוה לאמר:
arcæ latere ex eum *ponetis* & , istius legis librum Capiendo

26 † לקח את ספר התורה הזה ושמתם אתו מצד ארון
.testem in te *in* ibi sit & , vestri Dei DOMINI fœderis
ברית־יהוה אלהיכם והיה־שם בך לעד:
.duram tuam ceruicem & , tuam rebellionẽ noui ego Quia

27 † כי אנכי ידעתי את־[e]מריך ואת־ערפך הקשה
, DOMINO *cum fuistis* ‡ rebelles hodie vobiscũ viuente me adhuc *in* En
הן בעודני [f]חי עמכם היום ממרים היתם עם־יהוה
omnes me ad Congregate . *meam mortem post quia etiam* &

28 ואף כי־אחרי מותי: † הקהילו אלי את־כל־
eorũ auribus in loquar & ; vestros præfectos & , vestrarũ *virgarũ* seniores
זקני שבטיכם ושטריכם ואדברה באזניהם את
.terram & , cælos , eos *in contestabor* & , ista verba
הדברים האלה ואעידה בם את־השמים ואת־הארץ:
, † corrumpetis corrũpendo quia , *me mori post* noui Quoniam

29 † כי ידעתי אחרי מותי כי־השחת תשחתון
malum *vos vocabit* & : vobis præcepi quam via de recedetis &
[g]וסרתם מן־הדרך אשר [h]צויתי אתכם וקראת אתכם [i]הרעה
, DOMINI oculis in malum feceritis *cùm* , dierum nouissimo in
באחרית הימים כי־תעשו את־הרע בעיני יהוה
.vestrarum manuum opere *in* eum *cõcitando*
להכעיסו במעשה ידיכם:
verba Israel *concionis* omnis auribus in Moseh est locutus Et

30 † וידבר משה באזני כל־קהל ישראל את־דברי
.ipsa *perfici ad vsque* huius cantici
השירה הזאת עד [k]תמם:

Margin: quia ‡ est medio mei, faciem meã propter — [p] שום † contra terram — [q] עוד [r] בוא ‡ super — [s] זוב colet eos, iritabit — [t] פור ‡ loquetur — [u] רוע [x] צור — [y] ענה coram eo, † testimoniũ, ‡ erit in obliuionem imaginationem quam facit — [a] צוה — ‡ super — cùm consummasset — [b] כלה [c] ירה in donec consummasset — [d] תמם Capite ponite contra — [e] מרה Ecce ‡ estis — [f] חיה quanto magis postquã mortuus fuero. tribuum ‡ testes inuocabo contra postquam fuero mortuus † vos, eueniet vobis — [g] סור [h] צוה — [i] רוע si vt iritetis — congregationis donec cõsummarentur — [k] תמם

CAP. XXXII. לב

.mei oris eloquia terra audiat & : loquar & , cæli auribus Percipite

1 † האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי־פי:
imbres ‡ vt : meum *dictũ* † ros vt fluet; mea *assumptio* pluuia vt Stillabit

2 † יערף כמטר לקחי [a]תזל כטל אמרתי כשעירם
.herbam super stillæ vt & , germen super
עלי־דשא וכרביבים עלי־עשב:
.nostro Deo magnitudinẽ date : inuocabo DOMINI nomen Quia

3 † כי שם יהוה אקרא [b]הבו גדל לאלהינו:

Margin: ‡ doctrina † eloquium ‡ pluuiæ — [a] נזל — [b] יהב

Deus : iudicium eius viæ omnes nam ; *eius* opus ‡ perfectum Petra

4 † הצור תמים פעלו כי כל־דרכיו משפט אל
.*ipse* rectus & iustus ; iniquitas non & , veritas
אמונה ואין עול צדיק וישר הוא:
.*contorta* † & , peruersa generatio , eorũ macula, eius filij nõ *sibi Corrupit*

5 † שחת לו לא בניו מומם דור עקש [c]ופתלתל:
? sapiens non & , *ingrate* * popule , istud *retribuetis* ‡ DOMINO Nunquid

6 † הליהוה תגמלו־זאת עם נבל ולא חכם
? te *firmauit* & , te fecit ipse , *tui acquisitor* † , tuus pater ipse ‡ Nonne
הלוא־הוא אביך [d]קנך הוא עשך ויכננך:
.generationis & , generationis annos intelligite , seculi dierum Memento

7 † [e]זכר ימות עולם בינו שנות [f]דר־ודר
: tibi dicent & , tuos senes ; tibi annũciabit & , tuũ patrẽ interroga
שאל אביך [g]ויגדך זקניך ויאמרו־לך:
, *hominis* filios *eum faciendo* separare *in* † , gẽtes excelsus *faciendo* ‡ hæreditare In

8 † בהנחל עליון גוים בהפרידו בני אדם
.Israel filiorum numerum *ad* ‡ populorũ terminos statuit
יצב גבלת עמים למספר בני ישראל:
.eius *hæreditatis funiculus* ‡ Iahacob , eius populus DOMINI pars Quia

9 † כי חלק יהוה עמו יעקב חבל נחלתו:
.*solitudinis vlulatus vastitate* in & , deserti terra in eum *Inueniet*

10 † ימצאהו בארץ מדבר [h]ובתהו ילל ישמן
.sui oculi pupillam vt , eũ *custodiet* † , eum *faciet* intelligere , eũ *faciet* ‡ circuire
יסבבנהו יבוננהו יצרנהו כאישון עינו:
, suas alas *expãdet* ; *se motitabit* suos pullos super , suũ nidũ *excitabit* ‡ aquila Vt

11 † כנשר [i]יעיר [k]קנו על־גוזליו ירחף יפרש כנפיו
.suam alam super eum *portabit* ‡ , eum *accipiet*
יקחהו [l]ישאהו על־אברתו:
.alienigenæ Deus eo cum non & , eum *ducet* solus DOMINVS

12 † יהוה בדד [m]ינחנו ואין עמו אל נכר:
, agri *prouentus* ‡ comedit & , terræ excelsa super eum fecit Equitare

13 † ירכבהו על־במותי ארץ ויאכל תנובת שדי
.petræ silice e oleum & , petra è mel eũ fecit sugere &
[n]וינקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור:
arietes & , agnorum adipe cum , *ouis* lac & , *bouis* Butyrum

14 † חמאת בקר וחלב צאן עם־חלב כרים ואילים
vuæ sanguinem & , tritici *renum* † adipe cum hircos & , Basan filios
בני־בשן ועתודים עם־חלב [o]כליות [p]חטה ודם־ענב
.merum *bibes*
תשתה־חמר:
, operuisti , fuisti ĩcrassat[9] , fuisti impĩguat[9] , calcitrauit & , *rect*[9] est impĩguat[9] Et

15 † וישמן ישרון ויבעט שמנת [q]עבית [r]כשית
.suæ salutis *petram vilipẽdit* & , eũ fecit Deum dereliquit &
[s]ויטש אלוה עשהו וינבל צור [t]ישעתו:
.eum iritauerunt *abominationibus in* , extraneos *in* ‡ eũ fecerunt Zelare

16 † יקנאהו [v]בזרים בתועבת יכעיסהו:
* nouis ; *eos* nouerunt non ‡ diis , deo non , dæmoniis Sacrificauerunt

17 † יזבחו לשדים לא אלה אלהים לא ידעום חדשים
.vestri patres *eos exhorruerunt* non , venerũt propinquo de
מקרב באו לא שערום אבתיכם:
.*te parturientis* † Dei *trades obliuioni* & ; *obliuisceris* ‡ , te genuit Petra*

18 † צור ילדך [x]תשי ותשכח אל [y]מחללך:
, suas filias & , suos filios *indignatiõe* pre *reprobauit* & , DOMINVS vidit Et

19 † [z]וירא יהוה וינאץ מכעס בניו ובנתיו:
. eorũ *nouissimum* * quid videbo , eis ab *meas facies* Abscondam : dixit Et

20 † ויאמר אסתירה פני מהם אראה מה אחריתם
.eis in *fides non* † filij : *ipsi* ‡ peruersitatũ generatio nam
כי דור תהפכת המה בנים לא־אמן בם:
: suis vanitatibus in me *concitarunt* ; Deo *non* in me fecerunt zelare Ipsi

21 † הם קנאוני בלא־אל כעסוני בהבליהם
.eos faciam irasci *ingrata* ‡ gente in : *populo non in* * eos faciam zelare ego &
ואני אקניאם בלא־עם בגוי נבל אכעיסם:
: inferiorẽ *voraginẽ* * ad vsq; ardebit & , meo furore in est succẽsus ignis Quia

22 † כי־אש קדחה באפי ותיקד עד־שאול תחתית
.montium fundamenta inflãmabit & , eius *productionẽ* & , terram *peredet* &
ותאכל ארץ ויבלה ותלהט מוסדי הרים:
.eis in consumam meas sagittas , mala eos super Addam

23 † אספה עלימו רעות חצי אכלה־בם:
animalium dentem & : am aro *excidio* & , *pruna* comesti & , fame Combusti

24 † [a]מזי רעב ולחמי רשף וקטב מרירי ושן־בהמת
.terræ serpentium veneno cum eos in mittam
אשלח־בם עם־חמת זחלי עפר:
etiam , *electum* etiam , terror *conclauibus à* & , gladius orbabit *extra* Ab

25 † מחוץ תשכל־חרב ומחדרים אימה גם־בחור גם־
.*caniciei* viro cum lactentem , virginem
בתולה יונק עם־איש שיבה:

Margin: Dei ‡ est — צ' רבתי — est est — Corruperunt se † praua. — [c] פתל — ‡ retribues * stulte, — ה' רבתי — ‡ est † qui possedit te, ‡ formauit — [d] קנה [e] יום — [f] דור [g] נגד — Quando ‡ fecit † quando * fecit ‡ hominum, † secundum ‡ sors hæreditas ‡ Inuenit solitudine Ie lel deserti. — [h] תהה — ‡ fecit fecit † custodiuit ‡ quæ excitat ‡ cubat, expãdit — [i] עור [k] קנן accipit ‡ portat duxit ‡ erat — [l] נשא [m] נחה ‡ fructus — יחיר נ' — [n] ינק — boum, ouium, — † granorum — [o] כלה [p] חנט — bibisti Israel, — [q] עבה — ‡ qui despexit Deũ — [r] כשה [s] נטש — ‡ propter propter abominationes — [t] ישע [u] זרה — ‡ quos * qui ‡ quos timuerunt * Dei qui ‡ oblitus es, ‡ es oblitus † formatoris tui. ‡ exacerbatus est — [x] נשה [y] חול — ira ‡ in — [z] ראה — ‡ faciem meã * in nouissimo ‡ sunt † in quibus nõ est fides. ‡ re quæ non est Deus; irasci fecerũt ‡ vt non sint populus: ‡ stulta * infernum ‡ consumet fructum ‡ auibus, morsu bestiarum — [a] מזה — Foris in cubiculis ‡ iuuenem, cano.

26 ,eorum memoriam homine ex faciam cessare ,eos Exterminabo ,Dixi
אָמַרְתִּי אַפְאֵיהֶם אַשְׁבִּיתָה מֵאֱנוֹשׁ זִכְרָם׃

27 ,eorū hostes se abalienarēt forte ne,timere inimici indignationem Nisi
לוּלֵי כַּעַס אוֹיֵב אָגוּר פֶּן־יְנַכְּרוּ צָרֵימוֹ
.hoc totū est operat' DOMINVS nō &,excelsa nostra Man' ,dicerēt forte ne
פֶּן־יֹאמְרוּ יָדֵנוּ רָמָה וְלֹא יְהוָה פָּעַל כָּל־זֹאת׃

28 .intelligentia eis in non & , ipsi consiliis periens gens Quia
כִּי־גוֹי אֹבַד עֵצוֹת הֵמָּה וְאֵין בָּהֶם תְּבוּנָה׃

29 .suo nouissimo intelligerent;hoc intelligerent ,essent sapientes Vtinam
לוּ חָכְמוּ יַשְׂכִּילוּ זֹאת יָבִינוּ לְאַחֲרִיתָם׃

30 ,millia decē fugassent duo & ,mille vnus fuisset persecutus Quomodo
אֵיכָה יִרְדֹּף אֶחָד אֶלֶף וּשְׁנַיִם יָנִיסוּ רְבָבָה
? eos conclusisset DOMINVS & , eos vendidisset eorum petra quia non si
אִם־לֹא כִּי־צוּרָם מְכָרָם וַיהוָה הִסְגִּירָם׃

31 .iudices nostri inimici & ;eorum petra ,nostra petra sicut non Quia
כִּי לֹא כְצוּרֵנוּ צוּרָם וְאֹיְבֵינוּ פְּלִילִים׃

32 ,eorum vuæ ,Hamorah aruis ex & ;eorum vitis Sedom vite ex Quia
כִּי־מִגֶּפֶן סְדֹם גַּפְנָם וּמִשַּׁדְמֹת עֲמֹרָה עֲנָבֵמוֹ
.eis amari botri , veneni vuæ
עִנְּבֵי־רוֹשׁ אַשְׁכְּלֹת מְרֹרֹת לָמוֹ׃

33 .crudele aspidum capnt & ;eorum vinum ,draconum Venenum
חֲמַת תַּנִּינִם יֵינָם וְרֹאשׁ פְּתָנִים אַכְזָר׃

34 ?meis thesauris in sigillatum ,me apud reconditum ipsum Nonne
הֲלֹא־הוּא כָּמֻס עִמָּדִי חָתוּם בְּאוֹצְרֹתָי׃

35 propinquus quia : eorū pes nutabit tēpore in,retributio &,vltio Mihi
לִי נָקָם וְשִׁלֵּם לְעֵת תָּמוּט רַגְלָם כִּי קָרוֹב
: eis futura festinat &,eorum exitij dies
יוֹם אֵידָם וְחָשׁ עֲתִדֹת לָמוֹ׃

36 :eū pœnitebit suos seruos sup &,suū populū DOMINVS iudicabit Quia
כִּי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם
.derelictum & serratum nihil & ,manus abierit quod videbit quia
כִּי יִרְאֶה כִּי־אָזְלַת יָד וְאֶפֶס עָצוּר וְעָזוּב׃

37 ?eam in sperauerunt petra, eorum dij Vbi, dicet Et
וְאָמַר אֵי אֱלֹהֵימוֹ צוּר חָסָיוּ בוֹ׃

38 .eorū libaminis vinū bibent , comedent eorū sacrificiorū adipem Qui
אֲשֶׁר חֵלֶב זְבָחֵימוֹ יֹאכֵלוּ יִשְׁתּוּ יֵין נְסִיכָם
.absconsio vos super sit , vobis auxilientur & , surgant
יָקוּמוּ וְיַעְזְרֻכֶם יְהִי עֲלֵיכֶם סִתְרָה׃

39 Ego .mecum dij non & , ipse ego ego quod nunc Videte
רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי אֲנִי
mea manu de non & ,sanabo ego & ,transfixi :faciā viuere & , faciā mori
אָמִית וַאֲחַיֶּה מָחַצְתִּי וַאֲנִי אֶרְפָּא וְאֵין מִיָּדִי
.eruens
מַצִּיל׃

40 .seculum in ego Viuens,dicam &,meam manū cælos ad leuabo Nam
כִּי־אֶשָּׂא אֶל־שָׁמַיִם יָדִי וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם׃

41 :mea manus iudiciū in apprehēderit & ;mei gladij fulgur acui Si
אִם־שַׁנּוֹתִי בְּרַק חַרְבִּי וְתֹאחֵז בְּמִשְׁפָּט יָדִי
.rependam me habētibus odio & ,meis angustiatoribus vltionē reddam
אָשִׁיב נָקָם לְצָרָי וְלִמְשַׂנְאַי אֲשַׁלֵּם׃

42 , carnem comedet meus gladius &,sanguine ex meas sagittas faciā Inebriare
אַשְׁכִּיר חִצַּי מִדָּם וְחַרְבִּי תֹּאכַל בָּשָׂר
.inimici nudationum capite à captiuitatem & , occisi sanguine de
מִדַּם חָלָל וְשִׁבְיָה מֵרֹאשׁ פַּרְעוֹת אוֹיֵב׃

43 ,vindicabit suorū seruorū sanguinem quia,eius populū gētes Personate
הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם־עֲבָדָיו יִקּוֹם
.sui populi ipsius humo propitiabitur &,suis angustiatoribus reddet vindictā &
וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ׃

44 istius cantici verba omnia est locutus & , Mosch venit Et
וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה־הַזֹּאת
.Nun filij Iehosuah &,huius populi auribus in
בְּאָזְנֵי הָעָם הוּא וְהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן׃

45 omnem ad ista verba omnia loqui Moseh consummauit Et
וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־
.Israel
יִשְׂרָאֵל׃

46 omnia ad vestrum cor Ponite ,eos ad dixit Et
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שִׂימוּ לְבַבְכֶם לְכָל־
ea præcipiatis quod ,hodie vos in testificor ego quæ , verba
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵעִיד בָּכֶם הַיּוֹם אֲשֶׁר תְּצַוֻּם אֶת־
.istius legis verba omnia faciendum ad ,custodiendū ad, vestris filiis
בְּנֵיכֶם לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃

47 ,vestra vita ipsum quoniam , vobis à ipsum inane verbum non Quia
כִּי לֹא־דָבָר רֵק הוּא מִכֶּם כִּי־הוּא חַיֵּיכֶם
vos quam , humum super dies facietis prolongare isto verbo in &
וּבַדָּבָר הַזֶּה תַּאֲרִיכוּ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם
.eam possidendum ad illuc Iarden transeuntes
עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

48 : dicendo ,ipsius diei corpore in Moseh ad DOMINVS est locutus Et
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר׃

49 terra in qui ,Nebo montē, istum Habarim montem in Ascende
עֲלֵה אֶל־הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר־נְבוֹ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
quam Chenahan terram vide & ;Ierecho facies super qui , Moab
מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וּרְאֵה אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר
.apprehensionem in Israel filiis dans ego
אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לַאֲחֻזָּה׃

50 ad colligeris & , illuc ascendens tu quem monte in morieris Et
וּמֻת בָּהָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹלֶה שָׁמָּה וְהֵאָסֵף אֶל־
, monte Hor in tuus frater Aharō est mortuus queadmodū ,tuos populos
עַמֶּיךָ כַּאֲשֶׁר־מֵת אַהֲרֹן אָחִיךָ בְּהֹר הָהָר
me in estis præuaricati quod Super .suos populos ad est collectus &
וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃

51 quod super ,Sin deserti Cades iurgij aquis in , Israel filiorum medio in
עַל אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בִּי
בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמֵי־מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר־צִן עַל אֲשֶׁר
.Israel filiorum medio in me sanctificastis non
לֹא־קִדַּשְׁתֶּם אוֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

52 ad ingredieris non illuc & ,terram videbis regione è Quoniam
כִּי מִנֶּגֶד תִּרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ וְשָׁמָּה לֹא תָבוֹא אֶל־
.Israel filiis dans ego quam ,terram
הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

CAP. XXXIII. לג

1 Dei vir Moseh benedixit qua , benedictio hæc Et
וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת־
Sinai de DOMINVS :dixit Et .sua mortis facies ad ,Israel filiis
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ׃

2 וַיֹּאמַר יְהוָה מִסִּינַי
millibus decē à venit &,Paran mōte è Illuxit .eis Sehir è est ortus&,venit
בָּא וְזָרַח מִשֵּׂעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵהַר פָּארָן וְאָתָה מֵרִבְבֹת
.eis lex ignis eius dextera à .sanctitatis
קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ׃

3 sunt coiuncti ipsi & ;tua manu in ei sancti omnes ;populos diligit Etiam
אַף חֹבֵב עַמִּים כָּל־קְדֹשָׁיו בְּיָדֶךָ וְהֵם תֻּכּוּ
.tuis eloquiis de feret , tuum pedem ad
לְרַגְלֶךָ יִשָּׂא מִדַּבְּרֹתֶיךָ׃

4 .Iahacob concioni hæreditatem ;Moseh nobis præcepit Legem
תּוֹרָה צִוָּה־לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב׃

5 virga pariter ,populi capita se colligendo in , rex rectitudine in fuit Et
וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי עָם יַחַד שִׁבְטֵי
.numerus eius viri sint & ,moriatur non & ,Reuben Viuat .Israel
יִשְׂרָאֵל׃

6 יְחִי רְאוּבֵן וְאַל־יָמֹת וִיהִי מְתָיו מִסְפָּר׃

7 ,Iehudah vocem DOMINE Audi :dixit Et . Iehudah ipsi hoc Et
וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמַר שְׁמַע יְהוָה קוֹל יְהוּדָה
,ei angustiatoribus ab auxilium &,ei sufficiet ei man' ;ei introduces suū populū ad &
וְאֶל־עַמּוֹ תְּבִיאֶנּוּ יָדָיו רָב לוֹ וְעֵזֶר מִצָּרָיו
tuæ illuminationes & ,tuæ Perfectiones : dixit Leui ad Et .eris
תִּהְיֶה׃

8 וּלְלֵוִי אָמַר תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ
super eum fecisti contendere ;tentatione in eū tentasti quem , tuo pio viro
לְאִישׁ חֲסִידֶךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ בְּמַסָּה תְּרִיבֵהוּ עַל־
;eum vidi Non,suæ matri &,suo patri Dicens .contentionis aquas
מֵי מְרִיבָה׃

9 הָאֹמֵר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רְאִיתִיו
custodierūt quia;cognouit nō suos filios &,agnouit non suos fratres &
וְאֶת־אֶחָיו לֹא הִכִּיר וְאֶת־בָּנָו לֹא יָדָע כִּי שָׁמְרוּ
.seruabunt tuum pactum & ,tuum dictū
אִמְרָתֶךָ וּבְרִיתְךָ יִנְצֹרוּ׃

10 ponent .Israel tuam legem & ,Iahacob tua iudicia Docebunt
יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְתוֹרָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל יָשִׂימוּ
.tuum altare super consumptum & ,tuo naso in suffitum
קְטוֹרָה בְּאַפֶּךָ וְכָלִיל עַל־מִזְבְּחֶךָ׃

11 Transfige .velis eius manuum opus &,eius virtuti DOMINE Benedic
בָּרֵךְ יְהוָה חֵילוֹ וּפֹעַל יָדָיו תִּרְצֶה מְחַץ
.surgant ne ,eum habentium odio &,eius insurgentium lumbos
מָתְנַיִם קָמָיו וּמְשַׂנְאָיו מִן־יְקוּמוּן׃

12 tegens ,eūm super fiducia in habitabit DOMINI Dilectus :dixit Biniamin Ad
לְבִנְיָמִן אָמַר יְדִיד יְהוָה יִשְׁכֹּן לָבֶטַח עָלָיו חֹפֵף
.habitauit eius humeros inter & ,die tota eum super
עָלָיו כָּל־הַיּוֹם וּבֵין כְּתֵפָיו שָׁכֵן׃

13 delicia de , eius terra DOMINI Benedicta : dixit Ioseph ad Et
וּלְיוֹסֵף אָמַר מְבֹרֶכֶת יְהוָה אַרְצוֹ מִמֶּגֶד
: deorsum cubante voragine de &,rore de,cælorum
שָׁמַיִם מִטָּל וּמִתְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת׃

14 .lunarum eiectionis delicia de & , solis prouentuum delicia de Et
וּמִמֶּגֶד תְּבוּאֹת שָׁמֶשׁ וּמִמֶּגֶד גֶּרֶשׁ יְרָחִים׃

15 .seculi collium delicia de & , orientis montium capite de Et
וּמֵרֹאשׁ הַרְרֵי־קֶדֶם וּמִמֶּגֶד גִּבְעוֹת עוֹלָם׃

---

dispergā eos per angulos פַּאָה · iram · צוּר · רוּם · sunt · est · nouissimum suum. · בִּין · נוּס · nisi de' eorū dedisset eos, tradere fecisset · est sicut de' noster, deus eorum, · est vitibus · sunt venenum · absconditū est · Mea est · quo mali euentus festinant · quæ sunt · חוּשׁ · רוּן · non esse clausum · Deus in quo sperauerunt? · חָסָה · comedebant bibebant · שָׁתָה · הָיָה · sum · sunt · est · מוּת · נָצַל · Viuo · נָשָׂא · חָיָה · acuero aciem · שָׁנַן · hostibus reddam. · שׁוּב · צוּר · deuorabit · propter sanguinem vltionum · Laudate · נָקַם · hostibus terræ suæ populo suo. · finiuit · כָּלָה · שׂוּם · vobis vt · עוּד · צָוָה · filiis vestris vt custodiāt, vt faciant · est · sed est · רִיק · terrā, ad quā transitis · vt possideatis · יָרַשׁ

transfunditum · est · est contra · פָּנָה · do hæreditate. · ad quē ascendis, te congregabis · מוּת · congregauit se · Eo · eo · מִיּם רִיב · Sed · do · antequam moreretur. · cum · וּמֵרִבְבֹת · sanctorum. ignea · sunt in potestate tua, · qui · תָּכָה · accipient · cōgregationi · יָרַשׁ · Israel quando congregauerunt tribus · nec populi eius numera biles. · חָיָה · מוּת · hæc · introduc · cōredēt sibi, · hostibus · בּוֹא · צוּר · doctrinæ · תָּמַם · erunt · misericordi · loco tentationis, · iuxta · נָסָה · רִיב · Qui dicit · בִּין · נָכַר · eloquium · יָרָה · שׂוּם · naribus tuis, · holocaustū · substantiæ · in opere complaceas. · inimicorum · קוּם · confidenter · iuxta · à Domino delicatis · delicatis fructibus · de delicatis fructibus maturis · vertice orientalium, · delicatis

,rubi habitatoris voluntate &,eius plenitudine & ,terræ *delicia* de Et

16 † וּמִמֶּגֶד אֶרֶץ וּמְלֹאָהּ [s]וּרְצוֹן שֹׁכְנִי סְנֶה

.eius *fratrum* Nazaræi verticem *ad* &,Ioseph caput *ad* veniat

תָּבוֹאתָה לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃

ipsis in .eius cornua vnicornis cornua & , *ei decor* *eius bos* *Primogenitus*

17 † בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ וְקַרְנֵי רְאֵם קַרְנָיו בָּהֶם

,Ephraim millia decem ‡isti Et .terræ fines † pariter cornupetet populos

עַמִּים יְנַגַּח יַחְדָּו אַפְסֵי־אָרֶץ וְהֵם רִבְבוֹת אֶפְרַיִם

.Menasseh millia *ipsi* &

וְהֵם אַלְפֵי מְנַשֶּׁה׃

Issachar & , *te egrediendo in* Zebulun Lætare : dixit Zebulun ipsi Et

18 † וְלִזְבוּלֻן אָמַר שְׂמַח זְבוּלֻן [t]בְּצֵאתֶךָ וְיִשָּׂשכָר

sacrificia sacrificabunt ibi; vocabunt monte ‖Populos .tuis *tentoriis* in

19 בְּאֹהָלֶיךָ׃ † עַמִּים הַר־יִקְרָאוּ שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי־

.arenæ *abscondita tecta* & , sugent marium affluentiā quia ;iustitiæ

צֶדֶק כִּי שֶׁפַע יַמִּים יִינָקוּ וּשְׂפֻנֵי טְמוּנֵי חוֹל׃

, habitauit Leo sicut;Ghad faciens dilatare Benedict⁹:dixit Ghad ad Et

20 † וּלְגָד אָמַר בָּרוּךְ מַרְחִיב גָּד כְּלָבִיא שָׁכֵן

quòd sibi principium vidit Et .verticem etiam,brachium rapiet &

21 וְטָרַף זְרוֹעַ אַף־קָדְקֹד׃ † [u]וַיַּרְא רֵאשִׁית לוֹ כִּי־

D o m i n i iustitiā : populi *capitibus* ‖venit &,tecti legislatoris pars † ibi

שָׁם חֶלְקַת מְחֹקֵק סָפוּן [x]וַיֵּתֵא רָאשֵׁי עָם צִדְקַת יְהוָה

.Israel cum eius iudicia & ,fecit

עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם־יִשְׂרָאֵל׃

.Basan è saltabit leonis catulus ‖Dan : dixit Dan ad Et

22 † וּלְדָן אָמַר דָּן גּוּר אַרְיֵה יְזַנֵּק מִן־הַבָּשָׁן׃

benedictione plenus &, voluntate satur Naphtali:dixit Naphtali Et

23 † וּלְנַפְתָּלִי אָמַר נַפְתָּלִי שְׂבַע [y]רָצוֹן וּמָלֵא בִּרְכַּת

.posside meridiem &,*mare*: D o m i n i

יְהוָה יָם וְדָרוֹם [z]יְרָשָׁה׃

,*suorum fratrum acceptus* sit : Aser filiis præ Benedictus : dixit Aser ad Et

24 † וּלְאָשֵׁר אָמַר בָּרוּךְ מִבָּנִים אָשֵׁר יְהִי רְצוּי אֶחָיו

:tua calceamenta æs & ,Ferrum .suum pedem oleo in tingens &

25 וְטֹבֵל בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ׃ † בַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת מִנְעָלֶךָ

equitans , *recte* ô Deus sicut ‖Non .tua fortitudo tui dies sicut &

26 וּכְיָמֶיךָ דָּבְאֶךָ׃ † אֵין כָּאֵל יְשֻׁרוּן רֹכֵב

.cælos sua magnificētia in & , tui auxilium in cælos

שָׁמַיִם בְּעֶזְרֶךָ [z]וּבְגַאֲוָתוֹ שְׁחָקִים׃

eiecit Et .seculi brachiis *desubter*‖& ,*orientis* *Deus* Habitaculum

27 † [a]מְעֹנָה אֱלֹהֵי קֶדֶם וּמִתַּחַת זְרֹעֹת עוֹלָם וַיְגָרֶשׁ

.Disperde : dixit & ,inimicum *tuis faciebus* à

מִפָּנֶיךָ אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשְׁמֵד׃

,frumenti terrā ad Iahacob Oculus .solus cōfidenter Israel habitauit Et

28 † וַיִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בֶּטַח בָּדָד עֵין יַעֲקֹב אֶל־אֶרֶץ דָּגָן

.rorem stillabunt eius cæli etiam .*musti* &

[b]וְתִירוֹשׁ אַף־שָׁמָיו יַעַרְפוּ־טָל׃

,D o m i n o *in saluatus* ‡? populc tu sicut quis ,Israel *tuæ Beatitudines*

29 † אַשְׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עַם [c]נוֹשַׁע בַּיהוָה

,tibi tui inimici *mentietur* ‡ Et .tuæ excellētię gladius ‖qui&,tui auxilij scutū

מָגֵן עֶזְרֶךָ וַאֲשֶׁר־חֶרֶב גַּאֲוָתֶךָ וְיִכָּחֲשׁוּ אֹיְבֶיךָ לָךְ

.calcabis eorum excelsa super tu &

וְאַתָּה עַל־בָּמוֹתֵימוֹ תִדְרֹךְ׃

delicatis — [s] רְצָה — super super è fratribus — Primogeniti bouis habet decorem, † vsque ad ‡ sunt — sunt — quando egre dieris, — [t] יָצָא — tabernaculis ‖ad — tectos thesau ros — [u] רָאָה — † esset ‖ cum princi pibus — [x] אָתָה — ‖ vt — [y] רָצָה occidentem, — [z] יָרַשׁ placens suis fratribus, — ‖ est o Israel, — [z] גָּאָה est Deus ab initio ‖ sub — [a] עוֹן facie tua — vini. — [b] יָרַשׁ — Beatus tu es ‡ qui seruatus es per Dominum, — [c] יָשַׁע — ‖ est ‡ humiliabūt se

CAP. XXXIIII. ל״ד

caput ,Nebo montem ad Moab planiciebus è Mosch ascendit Et

1 † וַיַּעַל מֹשֶׁה [e]מֵעַרְבֹת מוֹאָב אֶל־הַר נְבוֹ רֹאשׁ

D o m i n v s eum fecit videre & ;Iercecho *facies super* ‖ qui , collis

הַפִּסְגָּה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וַיַּרְאֵהוּ יְהוָה אֶת־

.Dan ad vsque Ghilghad† terram omnem

כָּל־הָאָרֶץ אֶת־הַגִּלְעָד עַד־דָּן׃

,Menassch & , Ephraim terram & , Naphtali omnem Et

2 † וְאֵת כָּל־נַפְתָּלִי וְאֶת־אֶרֶץ אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה

.*postremum* mare ad vsque , Iehudah terram omnem &

וְאֵת כָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה עַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן׃

palmarum ciuitatis Ierecho *vallis* planiciem & , meridiem Et

3 † וְאֶת־הַנֶּגֶב וְאֶת־הַכִּכָּר [f]בִּקְעַת יְרֵחוֹ עִיר [g]הַתְּמָרִים

quam † terra ‡Hæc .eum ad D o m i n v s dixit Et .Sohar ad vsque

4 עַד־צֹעַר׃ † וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר

.eam dabo tuo Semini : dicendo ,Iahacob &,Ischac ,Abraham iuraui

נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר [h]לְזַרְעֲךָ [a]אֶתְּנֶנָּה

.transibis non illuc & , tuis oculis in te feci Videre

[b]הֶרְאִיתִיךָ בְעֵינֶיךָ וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר׃

os super ,Moab terra in ,D o m i n i seruus Mosch ibi est mortuus Et,

5 † [c]וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל־פִּי

contra ,Moab terra in , valle in eum sepeliuit Et .D o m i n i

6 יְהוָה׃ † וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ [d]בַגַּי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוּל

diem ad vsque eius sepulcrum quisquam cognouit non Et. Pehor Beth

בֵּית פְּעוֹר וְלֹא־יָדַע אִישׁ אֶת־קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם

:*eū moriendo in*,annorum viginti & ,centum filius Mosch Et .hanc

7 הַזֶּה׃ † וּמֹשֶׁה בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּמֹתוֹ

.eius viror fugit neque ,eius oculus caligauit non

לֹא־[e]כָהֲתָה עֵינוֹ וְלֹא־נָס [f]לֵחֹה׃

triginta ,Moab campestribus in ,Mosch Israel filij fleuerunt Et

8 † [f]וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים

.Mosch luctus fletus dies sunt perfecti Et .diebus

יוֹם [g]וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי אֵבֶל מֹשֶׁה׃

Mosch *fulciuit* quia,sapiētiæ spiritu est repletus, Nun filius Iehosuah Et

9 † וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מָלֵא רוּחַ חָכְמָה כִּי־סָמַךְ מֹשֶׁה

fecerunt & , Israel filij *eum ad audierunt* & :eum super suas manus

אֶת־יָדָיו עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל [h]וַיַּעֲשׂוּ

.Mosch D o m i n v s præcepit quemadmodum

כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

quem ,Mosch sicut , Israel in vltra propheta surrexit non Et

10 † וְלֹא־[i]קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר

, signis omnibus In .*facies* ad *facies* D o m i n v s *eum* nosset

11 יְדָעוֹ יְהוָה פָּנִים אֶל־פָּנִים׃ † [k]לְכָל־הָאֹתֹת

,Aegypti terra in *faciendum ad* ,D o m i n v s eum misit quæ ‖ ,portentis &

וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם

.eius terræ omni & ,eius seruis omnibus & Parhoh

לְפַרְעֹה וּלְכָל־עֲבָדָיו וּלְכָל־אַרְצוֹ׃

fecit quæ , magno terrore omni & ,forti *manu* omni in Et

12 † וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה וּלְכֹל [l]הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה

,Israel omnis oculis in Mosch

מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל׃

in verticem — [e] עָבַר [x] ‖ erat contra faciem — † à — nouissimum. — campestrem — [f] בָּקַע — [g] תָּמַר — ‡ est † super — [h] זֶרַע [a] נָתַן — [b] רָאָה — iuxta sermonem — [c] מוּת — è regione — [d] גַּיְא — erat quando mortuus est. — [e] כָּהָה [f] לוּחַ — [f] בָּכָה — [g] תָּמַם — coniunxit — paruerunt et — [h] עָשָׂה — [i] קוּם — facie faciem. — [k] אוֹת — ‖ ad vt faceret — potestate — [l] יָרֵא

סכום פסוקי דספר בראשית אלף וחמש מאות ושלשים וארבע׳ וסימן אך׳ לד״ו וחציו ועל חרבך תחיה ופרשיותיו יב׳ אחא״ב סימן וסדריו מ״ג ידידיה סימן ואותיותיו ד׳ אלפים ושלש מאות ותשעים וחמשה׃

סכום הפסוקים של ספר ויקרא שמנה מאות וחמשים ותשעה. וסימן נט״ף וחציו והנוגע בבשר הזב ע״ח ע״ה׃

סכום פסוקי דספרא ואלה שמות אלף ומאתים וט׳ וסימנו אר״ט וסדריו י״א ופרשיותיו כ״ט וחציו אלהים לא תקלל׃

סכום פסוקי דספר במדבר סיני אלף ומאתים ושמנים ושמנה וסימן אר״פח וחציו והיה האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח וסדריו לב׳/ס״א וסדריו כ״ח/ופרשיותיו עשרה׃

סכום פסוקי דספר אלה הדברים תשע מאות וחמשים וחמשה וסימן ה״נץ וחציו ועשית על פי הדבר ופרשיותיו עשר וסדריו כ״ז׃ סכום פסוקי של חומשי תורה חמשת אלפים ומאתי׳ וארבעים וחמשה׃